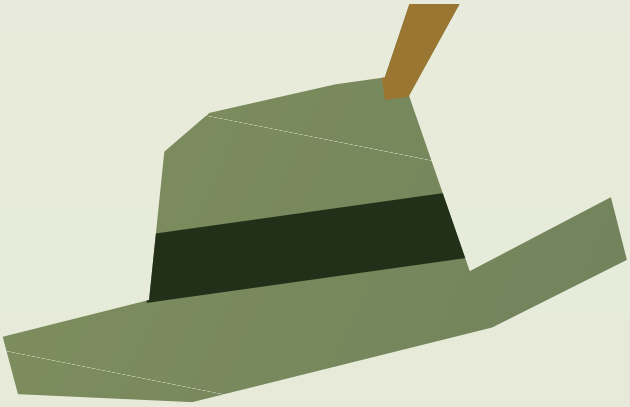

Vypracované otázky ke zkoušce z myslivosti

myslitest.cz

Vydání ze dne 12. 11. 2026

Obsah

O knize 3

Předmět I — Myslivecká osvěta 4

Karta 1	5	Karta 6	35	Karta 11	70	Karta 16	105
Karta 2	12	Karta 7	42	Karta 12	79	Karta 17	112
Karta 3	19	Karta 8	48	Karta 13	86	Karta 18	119
Karta 4	24	Karta 9	54	Karta 14	92	Karta 19	125
Karta 5	30	Karta 10	60	Karta 15	98	Karta 20	131

Předmět II — Myslivost a legislativa 138

Karta 1	139	Karta 6	174	Karta 11	209	Karta 16	241
Karta 2	146	Karta 7	182	Karta 12	216	Karta 17	248
Karta 3	152	Karta 8	189	Karta 13	222	Karta 18	255
Karta 4	159	Karta 9	196	Karta 14	228	Karta 19	261
Karta 5	166	Karta 10	202	Karta 15	235	Karta 20	267

Předmět III — Myslivecká zoologie 273

Karta 1	274	Karta 6	321	Karta 11	366	Karta 16	407
Karta 2	284	Karta 7	331	Karta 12	374	Karta 17	415
Karta 3	293	Karta 8	341	Karta 13	383	Karta 18	421
Karta 4	302	Karta 9	349	Karta 14	392	Karta 19	429
Karta 5	312	Karta 10	359	Karta 15	399	Karta 20	436

Předmět IV — Péče o zvěř a její chov 443

Okruh 1	444	Okruh 3	460	Okruh 5	478	Okruh 7	498
Okruh 2	454	Okruh 4	469	Okruh 6	492	Okruh 8	508

Předmět V — Myslivecká kynologie a nemoci zvěře 519

Karta 1	520	Karta 6	552	Karta 11	593	Karta 16	628
Karta 2	526	Karta 7	559	Karta 12	602	Karta 17	635
Karta 3	533	Karta 8	566	Karta 13	608	Karta 18	642
Karta 4	539	Karta 9	572	Karta 14	614	Karta 19	648
Karta 5	546	Karta 10	582	Karta 15	622	Karta 20	655

Předmět VI — Lovecké zbraně a střelivo 661

Karta 1	662	Karta 6	696	Karta 11	732	Karta 16	769
Karta 2	668	Karta 7	703	Karta 12	740	Karta 17	775
Karta 3	676	Karta 8	710	Karta 13	748	Karta 18	782
Karta 4	683	Karta 9	717	Karta 14	755	Karta 19	788
Karta 5	690	Karta 10	724	Karta 15	762	Karta 20	795

Předmět VII — Lov zvěře 801

Karta 1	802	Karta 6	835	Karta 11	869	Karta 16	902
Karta 2	808	Karta 7	842	Karta 12	876	Karta 17	908
Karta 3	815	Karta 8	848	Karta 13	883	Karta 18	915
Karta 4	821	Karta 9	854	Karta 14	890	Karta 19	922
Karta 5	828	Karta 10	861	Karta 15	896	Karta 20	929

Slovníček myslivecké mluvy 936

Zdroje 966

Tiráž 1179

O knize

Kniha obsahuje 1310 otázek k ústní zkoušce z myslivosti s vypracovanými odpověďmi. Otázky jsou z mysliveckého kurzu na MENDELU. Ke zkoušce ale připraví i adepty z jiných kurzů.

Kniha je kopie webu myslitest.cz ze dne 12. 11. 2026. Web se průběžně opravuje a doplňuje. Aktuální knihu stáhnete na adrese myslitest.cz/myslitest.pdf.

- **Řazení.** Otázky jsou řazené po předmětech a kartách jako u zkoušky. Obsah knihy vede na každou kartu.
- **Odpověď.** První odstavec říká to hlavní. Pod ním jsou podrobnosti.
- **Zdroje.** Malé číslo za větou vede na zdroj v kapitole Zdroje na konci knihy. Kód nad zdroji vede zpět k otázce.
- **Fotografie.** Fotografie je odkaz na originál. Tam je uvedený autor a licence.
- **Myslivecká mluva.** Tečkovaně podtržený výraz vede do slovníčku na konci knihy.
- **Videa a nahrávky.** Kniha je neobsahuje. Odkazy Video a Nahrávka je otevřou na webu.
- **Neověřené odpovědi.** Hvězdička za otázkou značí odpověď, kterou je ještě potřeba ověřit.
- **Opravy.** Chybu opravíte přímo na webu u dané otázky. Postup popisuje stránka Zapojte se.

Předmět I — Myslivecká osvěta

- Karta 1, s. 5 — Definice myslivosti a její význam pro společnost · Přijímání mezi myslivce · Odborné myslivecké písemnictví
- Karta 2, s. 12 — Myslivost jako hospodářská činnost · Pasování na lovce zvěře · Myslivecké časopisy
- Karta 3, s. 19 — Myslivost a životní prostředí · Myslivecké zvyky při životních příležitostech · Myslivecká beletrie
- Karta 4, s. 24 — Myslivost a kulturní dědictví · Myslivecké odívání · Myslivost v sochařství a architektuře
- Karta 5, s. 30 — Myslivecké činnosti ve vztahu k veřejnému mínění a k médiím · Zvyky při poslední leči · Myslivost v lidové tvorbě
- Karta 6, s. 35 — Významné mezníky v dějinách české myslivosti · Troubení na mysliveckých akcích · Myslivost v malířství a grafice
- Karta 7, s. 42 — Osobnost myslivce a etika v myslivecké praxi · Myslivost jako rekreační volnočasová aktivita · Myslivost ve vážné hudbě
- Karta 8, s. 48 — Vývoj, význam a pravidla použití myslivecké mluvy · Patroni myslivosti · Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody
- Karta 9, s. 54 — Popis myslivecké činnosti mysliveckou mluvou · Lov v prehistorii a předfeudální době · Význam přehlídek a výstav trofejí pro propagaci myslivosti
- Karta 10, s. 60 — Popis spárkaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Lov a myslivost ve feudální době · Myslivecký řád
- Karta 11, s. 70 — Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost v 19. století · Práce myslivců s mládeží
- Karta 12, s. 79 — Popis šelem a jejich životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost ve 20. století · Nejdůležitější myslivecké výstavy, propagační a společenské akce
- Karta 13, s. 86 — Popis pernaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost po roce 2000 · Myslivecké vzdělávání a výzkum
- Karta 14, s. 92 — Zvyky při individuálních lovech zvěře · Lov, myslivost a její etika ve vztahu k vývoji loveckých metod a pomůcek · Počátky mysliveckých tradic v našich zemích
- Karta 15, s. 98 — Zvyky při společných lovech · Významné postavy v historii a současnosti naší myslivosti · Historie našeho bažantnictví, obornictví a introdukcí zvěře
- Karta 16, s. 105 — První kule, poslední brok, lovecké právo a stráž u zhaslého kusu · Naše myslivecké a lovecké organizace v minulosti a v současnosti · Vývoj stavů zvěře ve 20. a 21. století
- Karta 17, s. 112 — Vztah myslivce k živé i ulovené zvěři a k trofeji · Mezinárodní myslivecké a příbuzné organizace · Myslivecké pověry a pověsti
- Karta 18, s. 119 — Úlomky, poslední hryz a poslední zob · Československá myslivecká jednota a její vývoj · Myslivecké památky, sbírky a muzea
- Karta 19, s. 125 — Výlož a výřad · Českomoravská myslivecká jednota · Významné myslivecké osobnosti našich regionů
- Karta 20, s. 131 — Zálomky · Kluby ČMMJ a jejich význam pro rozvoj myslivecké kultury · Myslivecké památky našich regionů

Karta 1 — Definice myslivosti a její význam pro společnost · Přijímání mezi myslivce · Odborné myslivecké písemnictví

I/A/1 — Definice myslivosti a její význam pro společnost

1. Dokážete výstižně definovat myslivost?

> Myslivost je cílevědomá péče o volně žijící zvěř jako o obnovitelné přírodní bohatství a součást ekosystému – její ochrana, chov, lov a využití – a k tomu spolkový život, který udržuje myslivecké tradice. V praxi to znamená, že myslivec zvěř přikrmuje a chrání, ale také ji loví tam, kde chybí velké šelmy, a platí škody, které zvěř způsobí.

- **Nahrazuje predátory, kteří v kulturní krajině chybí.** Vlk, rys a medvěd se vracejí pomalu a jen na část území; jinde stavy spárkaté zvěře nereguluje nic než lovec. Ročně se tak uloví statisíce kusů, které neskončí v kafilerii, ale jako zvěřina na talíři, a s únosnými stavy ubývá i srážek se zvěří na silnicích.[2,7]
- **Chrání les a pole – a škody, které zvěř přesto udělá, sama platí.** Zvěř zničí okusem zhruba každý sedmý stromek v obnově lesa, po kůrovcové kalamitě tedy rozhoduje o tom, jaký les vyroste.[3] Škody na polních plodinách, sadech a lesních porostech hradí uživatel honitby, ne vlastník pozemku: čím hůř reguluje, tím víc zaplatí.[1]
- **Reguluje invazní druhy a tlumí nákazy.** Mýval severní, psík mývalovitý, norek americký, nutrie nebo husice nilská vybírají hnízda a loví mláďata; jinou obranu proti nim krajina nemá, myslivec je loví na povolenku po celý rok.[5] Při africkém moru prasat myslivci vyhledávají uhynulé kusy, odebírají vzorky a provádějí nařízené lovy; Česko se díky tomu stalo první zemí, která nákazu vymýtila.[4]
- **Pečuje o zvěř a vrací do krajiny mizející druhy.** Krmelce, slaniska a napajedla, výsadba remízků, vypouštění odchovaných koroptví a tetřevů; před senosečí se louky procházejí a prolétávají termovizním dronem, aby v nich nezůstala srnčata.[6,8]
- **Udržuje spolkový život a tradice.** Spolkovou činnost má myslivost přímo v zákonné definici.[1] Myslivecký spolek pořádá poslední leče a plesy, vede kroužky mladých myslivců, drží trubače a loveckou kynologii; myslivost i sokolnictví jsou zapsané jako nemateriální kulturní dědictví, sokolnictví i na seznamu UNESCO.[9,10]

2. Charakterizujte vztah mezi myslivostí, lesnictvím a zemědělstvím. *

> Myslivost, lesnictví a zemědělství jsou rovnocenné formy hospodaření v krajině, které se musí vzájemně doplňovat, protože probíhají na týchž pozemcích.[1]

- **Honitbu tvoří právě zemědělské a lesní pozemky.** Honebními pozemky jsou podle zákona o myslivosti všechny pozemky mimo zastavěné území obce, zahrady a školky – v praxi tedy pole, louky a lesy.[2]
- **Zvěř je na lese životně závislá, ale ohrožuje jeho obnovu.** Spárkatá zvěř hledá v lese potravu i klid, spásáním a okusem ale zpomaluje obnovu lesních porostů, a myslivci proto musí její stavy udržovat v mezích úživnosti honitby.[3]

- **Škody na plodinách i porostech hradí myslivec, ne stát.** Uživatel honitby ze zákona nahrazuje škodu, kterou zvěř způsobí na nesklizených polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách i na lesních porostech.[2]
- **Myslivost je vedena jako odnož zemědělské výroby.** Podílí se na produkci zemědělských komodit i na jejich ochraně před škodami zvěří.[4]

3. Jaký je vztah myslivosti vůči průmyslu a národní ekonomice? *

> Myslivost dnes tvoří samostatné hospodářské odvětví: je zároveň producentem i spotřebitelem komodit a propojuje se s dalšími obory národního hospodářství.[1]

- **Živí zbrojní a výbavový trh.** Skoro 89 tisíc držitelů loveckých lístků v Česku pravidelně nakupuje zbraně, střelivo, optiku a další loveckou výstroj, a udržuje tak poptávku v navazujících odvětvích.[1,2]
- **Vytváří pracovní místa.** Osnovy zkoušek řadí pracovní příležitosti mezi přímé ekonomické přínosy myslivosti – od hospodářů v honitbách po personál obor a zvěřinových závodů.[1]
- **Podporuje cestovní ruch.** Poplatkové lovy i myslivecká turistika přivádějí do regionů návštěvníky, kteří zde platí za ubytování, stravu a další služby.[1]
- **Přináší peníze do veřejných rozpočtů.** Honitby se pronajímají za nájemné sjednané dohodou mezi vlastníkem a uživatelem, z něhož – stejně jako z dalšího podnikání kolem myslivosti – plynou daně.[1,3]

4. V čem spočívá společenský význam myslivosti? *

> Společenský význam myslivosti přesahuje samotný lov: zákon ji přímo definuje i jako spolkovou činnost udržující národní kulturní dědictví.[1]

- **Myslivost není jen koníček.** Podle Ústavního soudu jde o činnost ve veřejném zájmu, která plní ústavně zakotvený úkol státu pečovat o přírodu, ne o pouhou volnočasovou aktivitu.[2]
- **Je uznaným kulturním dědictvím.** Od roku 2011 je zapsaná na Seznamu nemateriálního kulturního dědictví ČR jako „plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí, přirozená součást života na venkově“.[3]
- **Drží pohromadě venkovský spolkový život.** Myslivecké spolky pořádají poslední leče, plesy a dětské dny a udržují svéráznou mysliveckou mluvu, odívání i písemnictví.[4]
- **Formuje vztah k přírodě a odpovědnost za ni.** Moderní myslivec je vnímán jako „přítel přírody“ a „starostlivý hospodář“, jehož etika vychází z odpovědnosti za zvěř i krajinu.[2]

5. V čem spočívá rekreační a zdravotní význam myslivosti? *

> Rekreační a zdravotní význam myslivosti spočívá v aktivním trávení volného času v přírodě, které je protiváhou dnešního sedavého a konzumního způsobu života.[1]

Krmelec — krmné zařízení pro zvěř v zimním lese

- **Nutí k pravidelnému pohybu venku.** Myslivec nechodí do honitby jen podle nálady – musí tam za každého počasí a v každé roční době, což z myslivosti dělá vytrvalou fyzickou aktivitu.[1]
- **Prohlubuje vztah k přírodě a odpovědnost za ni.** Moderní myslivec je chápán jako „přítel přírody“ a „starostlivý hospodář“, jehož etika stojí na odpovědnosti vůči krajině i zvěři.[2]
- **Je odpovědí na odklon společnosti od venkova.** Za posledních padesát let se obyvatelstvo masově přestěhovalo z venkova do měst, čímž ztratilo běžný kontakt s přírodou i s hospodařením v krajině.[3]
- **Rozvíjí manuální zručnost a přitahuje i lidi mimo honitbu.** Péče o krmná zařízení a orientace v terénu učí praktické dovednosti a poplatkové lovy přivádějí do honiteb i návštěvníky zvenčí.[1]

I/B/1 — Přijímání mezi myslivce

1. Jaký je původ tradice přijímání mezi myslivce a koho se dnes týká?

> Obřad je pozůstatek mysliveckého vyučení: tříletou výuční dobu u zkušeného myslivce uzavíralo slavnostní „přijetí v počet myslivců“ s předáním výučního listu, tesáku a lovecké trubky.[1,2] Ještě v 19. století se mu říkalo „vyzbrojení“ nebo „ozbranění“.[3]

Úderka — nováček dostává tesákem symbolický úder přes rameno při obdobném německém obřadu Jägerschlag

- **Tři údery tesákem přes rameno.** Název „pasování“ je podle mysliveckých autorů obdobou pasování na rytíře;[4] v německy mluvících zemích se týž obřad dodnes jmenuje Jägerschlag a vznikl také propuštěním vyučence z učení.[5]
- **Dnes se týká toho, kdo složil zkoušku z myslivosti.** Myslivecký řád ČMMJ to má v bodě 85: „Je zvykem tzv. přijímání mezi myslivce po úspěšném absolvování zkoušky z myslivosti.“[6]

2. Popište stručně průběh slavnostního přijímání mezi myslivce. *

> Adept poklekne na pravé koleno a smekne klobouk, poté mu jsou tesákem uděleny tři symbolické údery na levé rameno, následně mu je předána zbraň a obřadní listina; celý akt provázejí signály trubačů a uzavírá jej přípitek.[1]

Úderka — nováček dostává tesákem symbolický úder přes rameno při obdobném německém obřadu Jägerschlag

Tesák — lovecký tesák, kterým se úderka uděluje

Přijímací list — starý slavnostní list, jaký se nováčkovi předává

Trubač — signály trubače provázejí celý obřad

- **Nástup a poklek.** Po zapálení svíce a slavnostním proslovu adept poklekne na pravé koleno, smekne klobouk a drží si jej na prsou, zatímco ostatní přítomní na výzvu povstanou.[1]
- **Tři údery tesákem.** Pověřený myslivec obejde stůl a naplocho udeří tesákem třikrát na levé rameno adepta – s řečí věnovanou patronu svatému Hubertovi, zachovávání mysliveckých mravů a poctě české myslivosti.[1]
- **Předání zbraně.** Adept povstane, nasadí si klobouk a je mu předána puška, kterou si zavěsí na levé rameno jako symbol nové povinnosti pečovat o zvěř i druhy.[1]
- **Předání listiny.** Následuje předání obřadní listiny (tzv. pasovacího listu) s naučením o cti, ochraně přírody a mysliveckém jednání.[1]
- **Troubení a přípitek.** Akt zahajuje signál „Pozor, pozor si dej!“, po skončení hlavní části zazní „Halali“ a po přípitku na úplný závěr „Lovu zdar!“; svíčka se sfoukne a nový myslivec přijímá blahopřání.[1]

3. Čeho se musíme v průběhu přijímání mezi myslivce vyvarovat?*

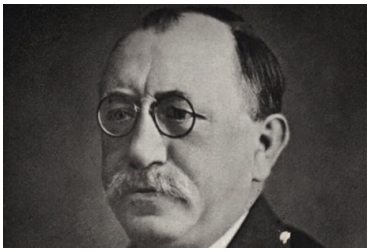
> Nejčastější chybou je nazývat obřad „pasováním na myslivce“, dále to, že jej vede někdo, kdo text pouze čte z listu, a ponižování či zesměšňování adepta.[1]

- **Záměna s pasováním.** Přijímání mezi myslivce se v lidové mluvě nesprávně nazývá „pasování na myslivce“ – výraz pasování patří jinému, samostatnému obřadu (pasování na lovce určitého druhu zvěře), zatímco pro přijetí do mysliveckého stavu po zkoušce je správný název „přijímání mezi myslivce“.[1]
- **Čtení textu z listu.** Ten, kdo obřad vede, by měl celý text umět nazpaměť; čtení ze psaného textu je méně věrohodné a celý slavnostní akt znehodnocuje.[1]
- **Zesměšňování adepta.** Nováček nesmí být ponižován ani zesměšňován nevhodnými „žertíky“ (např. nucením napodobovat psa a „aportovat“ ulovenou zvěř) – přijetí má proběhnout důstojně a v upřímném přátelském duchu.[1]

I/C/1 — Odborné myslivecké písemnictví

1. Jaký je význam odborné myslivecké literatury? *

> Odborná myslivecká literatura předává praktické zkušenosti dalších generací, sjednocuje mysliveckou mluvu a znalost zákonů a slouží jako celoživotní vzdělávání i příprava ke zkouškám.[1,2]
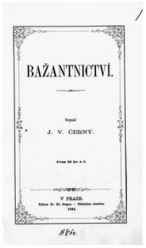

Čeněk Zíbrt — sběratel, jehož sbírky mysliveckých pověr a obyčejů zachovaly starou mysliveckou mluvu

- **Předávání praktických znalostí.** Nejstarší kniha o myslivosti a lesnictví v českém jazyce z roku 1843 byla záměrně sepsána formou otázek a odpovědí, aby se podle ní vycvičili „myslivečtí mládenci a učedníci“.[1]
- **Propojení s právem a etikou.** Starší myslivecké spisy, jako císařská instrukce z roku 1599 nebo zmíněná kniha z roku 1843, vykládaly platné zákony a nařízení a učily myslivce jednat v jejich mezích.[1]
- **Uchování mysliveckého jazyka a tradic.** Sběratelská díla, například Zíbrtovy sbírky mysliveckých pověr a obyčejů z konce 19. století, zachovala starou mysliveckou mluvu a zvyky pro další generace.[1]
- **Základ moderního vzdělávání.** Až publikace Josefa Viléma Černého, zejména „Myslivosť, příručná kniha pro myslivce a přátele myslivosti“, se staly prvním uceleným základem a učebnicí české myslivecké literatury, na niž navázal i jeho učebnicí z roku 1901 určenou přímo pro školy a soukromé studium.[2]

2. Jmenujte některá odborná myslivecká díla. *

> Mezi klíčová díla české myslivecké literatury patří Kašparův „Lesní ouředník“ z roku 1843, Černého „Bažantnictví“ a „Myslivosť“ z konce 19. století a Zíbrtovy sbírky mysliveckých obyčejů a pověr.[1,2]

Bažantnictví — titulní list prvního vydání Černého knihy z roku 1864

- **Lesní ouředník (1843).** Český překlad monografie Jana Dominika Kašpara vyšel v Brně jako vůbec první kniha v českém jazyce pojednávající o myslivosti a lesnictví, formou otázek a odpovědí vykládající tehdejší zákony a nařízení.[1]
- **Bažantnictví (1864).** Josef Vilém Černý jím vydal první český odborný monografický myslivecký spisek o čtyřiadvaceti stranách.[2]
- **Myslivosť, příručná kniha pro myslivce a přátele myslivosti (1882–85).** Rozsáhlá obrázková publikace téhož autora se stala prvním základním spisem a učebnicí české myslivecké literatury; Černý na ni navázal Učebnicí myslivosti pro školy odborné a soukromé studium (1901).[2]
- **Myslivecké pověry a obyčeje.** Čeněk Zíbrt sepsal sbírky „Myslivecké pověry a čáry ze starých časů v Čechách“ (1889) a „Myslivecké obyčeje a pověry dle šesti rukopisů staročeských“ (1898), které zachytily starou lidovou mysliveckou tradici.[1]

Karta 2 — Myslivost jako hospodářská činnost · Pasování na lovce zvěře · Myslivecké časopisy

I/A/2 — Myslivost jako hospodářská činnost

1. Jmenujte příklady ekonomického přínosu myslivosti. *

> Myslivost přináší národnímu hospodářství několik druhů příjmů a úspor zároveň – od prodeje produktů přes cestovní ruch až po odvedenou práci zdarma.[1]

Zvěřina — dva kusy srnčí zvěře zavěšené za běhy v chladicím boxu

- **Prodej zvěřiny, trofejí a dalších produktů.** Odběr výrobků z ulovené zvěře je jednou z oficiálně uznaných ekonomických funkcí myslivosti.[1]
- **Nájemné z honiteb.** Honitby se pronajímají za nájemné sjednané dohodou mezi vlastníkem a uživatelem honitby, což je pravidelný peněžní tok mezi desítkami tisíc účastníků.[2]
- **Myslivecká turistika.** Poplatkové lovy a doprovodné služby přivádějí do honiteb návštěvníky, kteří zde utrácejí za ubytování, stravu a průvodce.[1]
- **Desítky milionů hodin práce zdarma.** Myslivci podle ČMMJ ročně odpracují přes 50 milionů dobrovolnických hodin a náklady na péči o zvěř a její prostředí z velké části hradí sami, v řádu miliard korun.[3]
- **Daně z hospodářské činnosti kolem myslivosti.** Zkušební osnovy řadí daně vedle nájmů z honiteb mezi přímé ekonomické přínosy oboru.[1]

2. Které produkty poskytuje myslivost? *

> Hlavním produktem myslivosti je zvěřina, vedle ní ale zvěř poskytuje i trofeje a další suroviny využitelné v řemesle i průmyslu.[1]

Zvěřina — ulovená zvěř slavnostně uložená na výřadu

Trofeje — srnčí trofeje, parůžky s lebeční částí na štítcích

- **Zvěřina.** Jen za myslivecký rok 2025/2026 čeští myslivci ulovili přes 500 tisíc kusů spárkaté zvěře – rekordní počty u zvěře černé, daňčí i srnčí – a zvěřina z nich je hodnotnou potravinou z volné přírody.[2]
- **Trofeje.** Parohy a rohy jsou dokladem úspěšného lovu a chovu a zároveň surovinou pro řemeslné a dekorativní zpracování.[1]
- **Kůže a kožešiny.** Kůže spárkaté i srstnaté zvěře se zpracovávají na usně a kožešinové výrobky.[1]
- **Zvěřina pod veterinárním dozorem.** Než se zvěřina dostane na trh, musí ji prohlédnout proškolená osoba, nebo prochází veterinárním dozorem ve zvěřinovém závodu; u divokých prasat navíc zákon vyžaduje vyšetření na svalovce (trichinelu).[3]

3. Jaký je význam zvěřiny? *

> Zvěřina je vysoce hodnocená potravina: pochází z volně žijící zvěře, která se živí přirozeně a nikdo ji neléčí ani neukrmuje jako hospodářské zvíře.[1]

Zvěřina — ulovená zvěř slavnostně uložená na výřadu

Škody zvěří — kmen olouplý zvěří až na dřevo, které odlov drží v mezích

- **Objemově významná produkce.** Za myslivecký rok 2025/2026 se v Česku ulovilo přes 500 tisíc kusů spárkaté zvěře, tedy stovky tun masa dostupného na trhu.[2]
- **Přísně kontrolovaná kvalita.** Než se zvěřina dostane k zákazníkovi, musí ji prohlédnout proškolená osoba, nebo prochází veterinárním dozorem ve zvěřinovém závodu; u divokých prasat navíc zákon vyžaduje vyšetření na svalovce (trichinelu).[3]
- **Vítaný vedlejší produkt regulace stavů.** Odlov, který drží škody zvěří na lese i polích v mezích, dodává zároveň na trh kvalitní potravinu, místo aby ulovené kusy zůstaly bez užitku.[1,4]

4. Jaký je přínos myslivosti pro zaměstnanost? *

> Myslivost dnes zaměstnává jen menšinu lidí přímo, přesto podél celého řetězce od honitby po talíř drží řadu pracovních míst.[1]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kterou celoročně obhospodařuje placený personál

Zpracování zvěřiny — srnčí zvěř zavěšená v chladicím boxu, na které pracují zvěřinové závody a bourárny

- **Profesionální myslivecký personál.** Větší honitby a obory najímají placené hospodáře a další personál, který se stará o zvěř, krmení a chod honitby celoročně – u provozu obory jde o jednu z hlavních nákladových položek.[2]
- **Zpracování a prodej zvěřiny.** Zvěřinové závody, kde veterinární dozor prohlíží těla ulovené zvěře, i navazující bourárny a prodejny živí další profese kolem odbytu ulovené zvěře.[3]
- **Cestovní ruch a poplatkové lovy.** Myslivecká turistika patří podle osnov zkoušek mezi uznané ekonomické přínosy oboru a s sebou nese poptávku po průvodcovských a ubytovacích službách.[1]
- **Dobrovolná práce jako náhrada za placené služby.** Přes 50 milionů hodin, které myslivci podle ČMMJ ročně odpracují zdarma, by jinak musel zajišťovat placený personál nebo stát.[4]

5. Jaký je přínos myslivosti pro daňový systém? *

> Myslivost přispívá do veřejných rozpočtů nepřímo – přes daně z pronájmu honiteb i z navazujícího podnikání, které kolem lovu vzniká.[1]

- **Daň z nájmu honiteb.** Honitby se pronajímají za nájemné sjednané dohodou mezi vlastníkem a uživatelem, a takový příjem podléhá dani z příjmů stejně jako jiný pronájem.[2]
- **Daně z prodeje produktů myslivosti.** Zvěřina se na trh dostává buď přímým prodejem, nebo přes zvěřinový závod – v obou případech jde o legální obchodní činnost, ze které plynou daně z příjmů i DPH.[3]
- **Daně navazujících odvětví.** Nákup zbraní, střeliva, optiky a další výbavy skoro devadesáti tisíci držitelů loveckých lístků drží tržby, a tedy i daňové odvody u výrobců a prodejců lovecké výbavy.[4]
- **Zkušební osnovy řadí daně mezi přímé ekonomické přínosy.** Vedle nájmů z honiteb je zmiňují jako samostatnou položku ekonomického významu myslivosti.[1]

I/B/2 — Pasování na lovce zvěře

1. Kdo a kdy může být pasován na lovce zvěře? *

> Na lovce zvěře je pasován myslivec, který právě poprvé v životě ulovil jedince určitého druhu zvěře — nejčastěji jde o zvěř trofejovou.[1]

Pasování — pasující udílí lovci symbolický úder loveckým tesákem

- **Váže se na první úlovek druhu.** Zvyk se vztahuje k prvnímu ulovenému kusu daného druhu, ne k prvnímu úlovku v myslivcově životě vůbec.[1]
- **Rozlišuje se podle druhu.** Tradice zná zvlášť pasování na lovce černé zvěře a zvlášť na lovce srnčí zvěře.[1]
- **Může se opakovat.** Protože je vázáno na první úlovek každého druhu, může být týž myslivec v průběhu let pasován postupně vícekrát.[1]
- **Liší se od přijímání mezi myslivce.** Pasování po úlovku je samostatný zvyk odlišný od slavnostního přijímání mezi myslivce, které se provádí tesákem a průpovídkou při jiné příležitosti.[1]
- **Smysl obřadu.** Udržuje se pro hrdost myslivců na loveckou dovednost a pro důstojnost dané chvíle.[2]

2. Popište stručně průběh vlastního pasování na lovce. *

> Pasující třemi symbolickými údery loveckého tesáku a ustálenou průpovídkou prohlásí u skolené zvěře lovce za pasovaného; obřad je rámován troubením.[1,2]

Úder tesákem — pasující udílí novému lovci symbolický úder loveckým tesákem

Úlomek — nový lovec si vkládá úlomek za stuhu klobouku jako pamětní znamení obřadu

Troubení — obřad je rámovaný signály trubačů

- **Příprava.** Připraví se ozdobený pasovací stolec, pasovací listina a případně přípitek, protože jde o slavnostní chvíli.[2]
- **Úlomek jako pocta.** Úspěšný lovec dostává úlomek („poslední hryz“) a nosí ho za stuhou klobouku vpravo jako viditelné znamení úlovku.[1]

- **Úder tesákem.** Pasující vytasí tesák a udílí lovci tři symbolické údery za doprovodu ustálené průpovídky.[1]
- **Troubení.** Obřad uzavírá troubený hlahol Halali a na závěr Lovu zdar.[1]
- **Podoba se liší kraj od kraje.** Text ani nápěv se písemně nedochovaly a předávaly se jen ústně, proto dnešní ustálenou podobu sestavili JUDr. Petr Vacek a Petr Šeplavý.[2]

3. Čeho se musíme vyvarovat při pasování na lovce? *

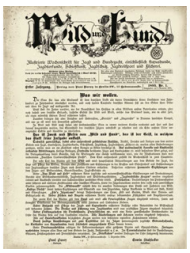
> Při pasování na lovce je třeba zachovat důstojnost obřadu a mysliveckou etiku — nesmí sloužit jen jako zpestření zábavy ani sklouznout k nevhodným praktikám.[1]

- **Nesedat ani nestoupat na zvěř.** Lovec zásadně nesmí na uloveném kuse sedat ani na něj stoupat nohou, a to ani kvůli fotografii — jde o hrubý prohřešek proti myslivecké etice.[1]
- **Neproměnit obřad v žert.** Pasování provádí zkušený myslivec, který zná správná pravidla a smysl obřadu, nikoli náhodný účastník pro pobavení ostatních.[1]
- **Nevynechat připomenutí etiky.** Součástí důstojného průběhu je připomenutí myslivecké etiky a morálky novému lovci.[1]
- **Nenarušit důstojnost a krásu tradice.** Zvyk se dochoval právě díky důrazu na hrdost, dovednost, důstojnost a krásu obřadu, a jejich porušení popírá jeho smysl.[2]

I/C/2 — Myslivecké časopisy

1. Jaký má význam vydávání mysliveckých periodik?

> Časopis je to, co drží obor pohromadě mezi zkouškou a praxí: nese změny předpisů a nákazové situace, převádí výzkum do řeči praxe, svolává spolek k přehlídkám a zkouškám, vysvětluje myslivost lidem mimo obor a uchovává její jazyk i paměť.

Titulní list časopisu — obálka prvního čísla mysliveckého časopisu Wild und Hund z roku 1895

- **Zkouškou učení nekončí.** Předpisy se mění: zákon o myslivosti platí od 1. 1. 2026 ve znění novely č. 220/2025 Sb.[1] Mění se i nákazová situace – status země prosté afrického moru prasat vrátila Česku Světová organizace pro zdraví zvířat 23. 1. 2026.[2] Kdo nečte, hospodaří podle předpisů a opatření, která už neplatí.
- **Převádí výzkum do praxe.** Svět myslivosti vydává lesnické nakladatelství Lesnická práce a mísí vědecké, odborné i populární články, reportáže, rozhovory a ankety;[3] Myslivost k odborným textům přidává právní poradnu a rubriku pro mladé mys-

livce.[4] Co se změří na výzkumné ploše nebo na fakultě, se tak k držiteli loveckého lístku dostane dřív, než se to stačí objevit v učebnici.

- **Svolává spolek.** Chovatelské přehlídky, zkoušky loveckých psů, střelecké soutěže, výstavy – pozvánky i výsledky. Myslivost je spolkový časopis od začátku: první číslo Stráže myslivosti vyšlo v červnu 1923, dva měsíce po založení Československé myslivecké jednoty, a od roku 1993 časopis vydává Českomoravská myslivecká jednota prostřednictvím vlastní společnosti Myslivost, s. r. o.[5]
- **Mluví za obor směrem ven.** O myslivosti se vyjadřuje i ten, kdo v honitbě nikdy nebyl, a málokdy vlídně. Tuhle část práce dnes odvádějí spíš podcasty a sociální sítě než tisk: Lukáš Zevl pod značkou Kanec v žitě má statisíce sledujících a vysvětluje myslivost hlavně lidem mimo obor.[6]
- **Uchovává jazyk a paměť oboru.** Myslivost vychází přes sto let a v jejích ročnících je uloženo, jak se obor i společnost kolem něj měnily;[5] ročníky Světa myslivosti od roku 2000 jsou volně ke čtení v Lesnickém a mysliveckém digitálním archivu.[7] Myslivecká mluva se přitom neudrží tím, že je zapsaná ve slovníku, ale tím, že se jí každý měsíc píše.

2. Jmenujte u nás dostupná myslivecká periodika.

> Vycházejí dva myslivecké měsíčníky – Myslivost (od roku 1923) a Svět myslivosti (od roku 2000) – s přílohami Lovecký pes a Myslivecké zábavy. K nim patří weby myslivost.cz a svetmyslivosti.cz, volně přístupný Lesnický a myslivecký digitální archiv a k tomu podcasty MysliHost, Za trnkovým keřem a Armedcast i zahraniční kanály na YouTube.

Tištěné časopisy

- **Myslivost** je měsíčník Českomoravské myslivecké jednoty.[1,2] Navazuje na Stráž myslivosti, která začala vycházet v roce 1923 hned po založení Československé myslivecké jednoty; od roku 1953 vychází pod názvem Myslivost.[3]
- **Lovecký pes** a **Myslivecké zábavy** jsou pravidelné přílohy Myslivosti: první kynologická, druhá literárně-historická.[3]
- **Svět myslivosti** je druhý měsíčník, vychází od roku 2000 a vydává ho lesnické nakladatelství Lesnická práce. Píše o myslivecké politice, vědě a výzkumu, praxi, kynologii a zahraničí, k tomu rozhovory a reportáže.[4]
- **Střelecká revue** myslivecký časopis není, ale myslivec v ní najde své: měsíčník o ručních palných zbraních a střelbě.[5]

Weby a archiv

- **myslivost.cz** a **svetmyslivosti.cz** jsou weby obou časopisů; vedle vlastních článků na nich běží denní zpravodajství z oboru.[2,4]
- **Lesnický a myslivecký digitální archiv** (lmda.silvarium.cz) zpřístupňuje naskenované ročníky Světa myslivosti i Lesnické práce. Číst i prohledávat se dá zdarma.[6]

Podcasty a videa

- **MysliHost** je podcast časopisu Myslivost – rozhovory se zajímavými hosty na témata kolem myslivosti, myslivců a zvěře. Vychází na YouTube a Spotify a doplňuje ho řada MysliHost Myslivecké povídky s namluvenými mysliveckými povídkami.[7]
- **Za trnkovým keřem** natáčí Lukáš Zevl, na sítích známý jako Kanec v žitě; hosty zve od výrobců zbraní po praktiky z honiteb a mluví o lovu i o přírodě.[8]
- **Armedcast** je podcast obchodu Armed.cz. Honza Lesňák a Pavel Zendulka v něm mluví o zbraních, sebeobraně, taktice a bushcraftu – a myslivost je jedním z jeho témat.[9]
- **YouTube** je zdroj hlavně kvůli zahraničí: k lovu, chovu zvěře i zbraním tam natáčejí myslivci z celé Evropy a Ameriky, často s technikou a postupy, které se u nás teprve zabydlují.

Kam dál za odbornými texty

Časopisy nejsou jediné volné čtení. Lesnické fakulty vystavují svá skripta veřejně na webu,[10] závěrečné práce jsou celé ke stažení v archivech škol i v celostátním registru[11] a výzkumné ústavy dávají své publikace zdarma na vlastní stránky.[12] Na všechno se dá jít rovnou, bez okliky přes Google Scholar.

Karta 3 — Myslivost a životní prostředí · Myslivecké zvyky při životních příležitostech · Myslivecká beletrie

I/A/3 — Myslivost a životní prostředí

1. Co je to kulturní krajina a jaké v ní myslivost zajišťuje úkoly? *

> Kulturní krajina je krajina, kterou po staletí formovala lidská činnost – zemědělství, lesnictví a osídlení – a v níž žije zvěř jako přirozená součást místního ekosystému.[1] Zákon o myslivosti definuje **myslivost** jako soubor činností vztahujících se ke zvěři jako „součásti ekosystému“ a samotnou zvěř jako „obnovitelné přírodní bohatství“.[2] Úkolem myslivosti v takové krajině je pečovat o zvěř i o její prostředí tak, aby byl užitek trvalý – přesně to vyjadřuje i oficiální název, pod kterým Ministerstvo kultury zapsalo myslivost mezi kulturní statky.[3]

- **Trvale udržitelný rozvoj.** Cílem je dlouhodobá rovnováha mezi zvěří, hospodařením v krajině a přírodou, ne jednorázový užitek.[1]
- **Ekosystém.** Zákon chápe zvěř jako obnovitelné přírodní bohatství a součást ekosystému, ne jako izolovaný zdroj k lovu.[2]
- **Trvale udržitelné obhospodařování.** Pod tímto názvem uznalo Ministerstvo kultury myslivost jako nemateriální kulturní statek – shrnuje její hlavní úkol v krajině.[3]

2. V čem spočívá „management“ volně žijící zvěře? *

> **Management volně žijící zvěře** znamená cílené řízení stavu a skladby populací zvěře tak, aby odpovídaly úživnosti prostředí a byly v dlouhodobé rovnováze s ostatními zájmy v krajině.[1] Uživatel honitby proto zvěř nejen loví, ale je za ni i odpovědný – včetně škod, které způsobí na lesních a zemědělských kulturách, což ho nutí stavy skutečně regulovat.[2] Národní lesnický institut řadí mezi úkoly myslivosti přímo „management populací legislativně chráněných druhů“, tedy péči nejen o lovnou zvěř.[3]

- **Regulační prvek.** Lov drží početnost i věkovou a pohlavní skladbu zvěře v mezích, které krajina unese.[1]
- **Udržení rovnováhy.** Cílem není maximální úlovek, ale dlouhodobě zdravá populace v souladu s prostředím.[1]
- **Jakostní třída honitby.** Zákon svazuje stavy zvěře s úživností honitby, tedy s tím, kolik zvěře dané prostředí skutečně uživí.[2]

3. Jak se myslivost podílí na údržbě přírodních prvků v krajině? *

> Myslivost se na údržbě přírodních prvků podílí především péčí o **remízky, políčka a další drobné krajinné prvky**, které zvěři slouží jako úkryt, klid i zdroj potravy.[1] Zákon o myslivosti přímo ukládá uživatelům polních honiteb povinnost pečovat o zakládání remízků a jiných vhodných úkrytů pro zvěř a uživatelům lesních honiteb o zakládání políček pro zvěř – vždy jen se souhlasem vlastníka pozemku.[2] Tahle síť

> drobných ploch v jinak scelené zemědělské krajině přitom neprospívá jen lovné zvěři, ale i drobným živočichům a rostlinám.[3]

Remízek — kvetoucí trnky v keřovém plášti na okraji, za nimi stromové patro

Zvěrní políčko — kvetoucí pás bylin na okraji pole, který zvěři dává potravu i kryt

- **Remízky.** Zakládají se s ohledem na tři patra vegetace – bylinné, keřové a stromové – aby daly úkryt i potravu.[3]
- **Políčka pro zvěř.** V lesních honitbách doplňují remízky jako zdroj přirozené potravy mimo dobu vegetace.[2]
- **Souhlas vlastníka.** Zakládání těchto prvků je vždy vázáno na písemné svolení vlastníka pozemku.[2]

4. Jakou roli hraje myslivost při záchraně ohrožených druhů zvířat?*

> Myslivost podporuje ohrožené druhy především **nepřímo** – péčí o biotopy, remízky a klid v honitbě, který prospívá i druhům, jež se neloví.[1] Zákon o myslivosti navíc řadí mezi „zvěř“ i řadu zvláště chráněných živočichů – například vydru říční, bobra evropského, rysa ostrovida nebo vlka euroasijského – které smí myslivci lovit jen výjimečně na základě povolení; jinak jejich výskyt v honitbách sledují a hlásí spolu s ostatní zvěří.[2] Národní lesnický institut proto řadí mezi úkoly myslivosti přímo management populací legislativně chráněných druhů.[3]

Vlk obecný — šedohnědá srst a nápadně svěšená oháňka, zvěř, kterou smí myslivci lovit jen výjimečně

Rys ostrovid — skvrnitá srst a štětičky na slechách, zvěř, kterou smí myslivci lovit jen výjimečně

- **Reintrodukce.** Myslivecké spolky se historicky podílely na navrácení některých druhů zvěře do krajiny, ze které vymizely.[1]
- **Sledování stavu.** Zvláště chráněné druhy zařazené mezi zvěř myslivci evidují při sčítání, i když je bez výjimky nesmí lovit.[2]
- **Klid a úkryt.** Remízky a klidová území založená pro lovnou zvěř slouží i druhům, které se neloví.[1]

5. Jaký je základní ekologický význam myslivecké péče o zvěř? *

> Základní ekologický význam myslivecké péče je udržet zvěř i její prostředí v dlouhodobé rovnováze se zbytkem krajiny.[1] Myslivci se o zvěř starají celoročně – provozují krmelce, zásypy, slaniska a napajedla, v době nouze zvěř řádně přikrmují, zakládají remízky a políčka jako úkryt a potravní základnu a sledují zdravotní stav populací.[2] Zjistí-li orgán státní správy myslivosti, že zvěř trpí hladem, může krmení nařídit i na náklady uživatele honitby.[2]

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

- **Přikrmování.** Pomáhá zvěři přežít dobu nouze, jejíž délka se podle lokality liší.[2]
- **Veterinární péče a údržba.** Součástí je i sledování zdravotního stavu a prevence nemocí v populaci.[1]
- **Remízky a úkryty.** Zakládání remízků a políček zlepšuje životní podmínky nejen lovné zvěře.[2]

I/B/3 — Myslivecké zvyky při životních příležitostech

1. Popište možný průběh myslivecké svatby nebo křtin. *

> Myslivecká svatba i křtiny mají svůj ustálený, po generace předávaný obřad — myslivci v jednotném úboru vytvářejí čestné špalíry, vchody zdobí chvojím a obřad doprovázejí troubením fanfár.[1]

Trubač — myslivec troubí na lesnici, fanfáry patří i ke svatbě a křtinám

- **Rozloučení se svobodou.** Večer před svatbou se ženich v kruhu svých mysliveckých druhů naposledy rozloučí se svobodou.[1]
- **Vyzdobený vchod.** Vchod domu i obřadní síně bývá na počest obřadu ozdoben chvojím.[1]

- **Špalír a slavobrána.** Myslivci vytvoří před domem i u vchodu do obřadní síně čestný špalír a slavobránu, doprovázenou troubením fanfár.[1]
- **Křtiny obdobně.** Při mysliveckých křtinách vytvoří myslivci obdobné špalíry před domem rodičů novorozeněte i u vchodu do kostela nebo obřadní síně.[1]

2. Popište možný průběh oslavy životního jubilea myslivce. *

> Oslavu životního jubilea prožívá myslivec v kruhu svých mysliveckých druhů, se stavovským úlomkem na klobouku a za doprovodu trubačských fanfár — stejně jako u svatby, křtin či posledního rozloučení.[1,2]

- **Zvyk při životní příležitosti.** Oslavy životních jubileí řadí myslivecká tradice po bok svatby, křtin a posledního rozloučení mezi zvyky při životních příležitostech.[1]
- **V kruhu druhů.** Oslavenec ji tráví v kruhu svých mysliveckých druhů, obvykle v prostředí mysliveckého spolku.[1]
- **Stavovský úlomek.** Na mysliveckých slavnostech, tedy i na oslavě jubilea, nosí myslivci na levé straně klobouku stavovský úlomek.[2]
- **Troubení fanfár.** Slavnostní chvíle doprovází troubení pozdravů a fanfár, mezi něž patří „Všeobecné vítání“ i závěrečné „Lovu zdar“.[2]

3. Popište možný průběh posledního rozloučení s myslivcem. *

> Poslední rozloučení s myslivcem doprovázejí stavovské úlomky na klobouku, čestná stráž u rakve, troubení „Halali“ a „Loučení“ a čestná salva při spouštění rakve do hrobu.[1,2,3]

Trubač — troubení „Halali“ a „Loučení“ doprovází poslední rozloučení

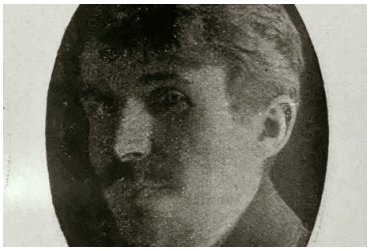
- **Kontakt s rodinou.** Myslivecký spolek kontaktuje pozůstalé, nabídne účast myslivců na pohřbu i pomoc s organizací, nechá vyvěsit parte s úlomkem a objedná zelený věnec.[3]
- **Úbor a stavovský úlomek.** Myslivci, kteří vynášejí rakev nebo drží čestnou stráž, mají na klobouku stavovský úlomek otočený rubem navrch a klobouk nesundávají ani v obřadní síni či kostele.[2,3]
- **Vystavená vyznamenání.** U katafalku bývají na zelené podušce vystavena myslivecká vyznamenání zesnulého.[1]
- **Poslední úlomek.** Řečník po svém proslovu položí na rakev nebo vhodí do hrobu pětivýhonkový úlomek; totéž se svými stavovskými úlomky učiní ostatní myslivci.[2,3]

- **Troubení.** Trubači zatroubí „Halali“ na začátku obřadu nebo před řečníkem a „Loučení“, když rakev opouští katafalk nebo je spouštěna do hrobu.[1,2]
- **Čestná salva.** Při spouštění rakve do hrobu myslivci vypálí čestnou salvu; v průvodu mohou jít se zlomenými puškami jako čestná stráž podél rakve.[3]

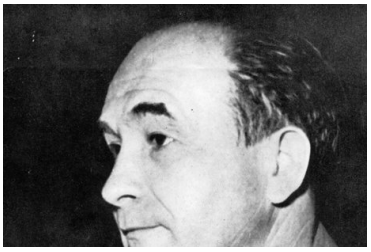
I/C/3 — Myslivecká beletrie

1. Jmenujte některé klasické myslivecké beletristy a jejich díla. *

> Klasickou mysliveckou beletrii u nás zosobňují především Jan Vrba a Jaromír Tomeček, vedle nich pak Alois Mikula, Julius Komárek, Jaromír Javůrek a Rudolf Luskač.[1,2,3]

Jan Vrba — dobový portrét spisovatele

Jaromír Tomeček — portrét spisovatele a národního umělce z roku 1964

Julius Komárek — dobový portrét spisovatele a zoologa

- **Jan Vrba (1889–1961).** Lesník a spisovatel, jehož mysliveckou zkušenost odráží například povídková kniha *Bažantnice* (1922).[1,3]
- **Jaromír Tomeček (1906–1997).** Národní umělec a prozaik přírody, autor románu *Les u řeky* (1956) i povídkové sbírky *Lovy beze zbraní* (1976).[2,3]
- **Alois Mikula a Julius Komárek.** Další jména, která školicí materiály ČMMJ řadí ke klasické myslivecké beletrii.[3]
- **Jaromír Javůrek a Rudolf Luskač.** Doplňují okruh významných postav klasické myslivecké literatury.[3]

2. Jmenujte některé současné myslivecké beletristy a jejich díla. *

> Současnou mysliveckou beletrii tvoří autoři, kteří své knihy opírají o vlastní lovecké zážitky z Česka i ze zahraničí — mezi nimi Vladimír Paulišta a Václav Lajtner.[1,2]

- **Vladimír Paulišta.** Profesionální lovecký průvodce, autor knihy *Lovecké povídky* – osmnáct kapitol vyprávění o lovu zvěře na čtyřech kontinentech.[1]
- **Václav Lajtner.** Autor knihy *Revíry dobrých srnců a jiné lovecké příběhy* (nakladatelství Akcent), líčící nevšední lovy prožité v Česku i v zahraničí.[2]
- **Další jména.** Školicí materiály ČMMJ řadí mezi současné myslivecké beletristy také Vladislava Kropa, Bouzka, Tabáška, Mlčouška a Šmotka.[3]

Karta 4 — Myslivost a kulturní dědictví · Myslivecké odívání · Myslivost v sochařství a architektuře

I/A/4 — Myslivost a kulturní dědictví

1. Kde je zakotven kulturní význam myslivosti? *

> Kulturní význam myslivosti je zakotven jak v zákoně, tak v oficiálním seznamu kulturního dědictví.[1] Zákon o myslivosti řadí mezi myslivost i „spolkovou činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví“.[2] Ministerstvo kultury pak v roce 2011 zapsalo myslivost na Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky pod názvem „Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově“; návrh podala Českomoravská myslivecká jednota.[3]

- **Zákon o myslivosti.** Definuje myslivost mimo jiné jako udržování a rozvíjení tradic a zvyků coby součásti národního kulturního dědictví.[2]
- **Seznam Ministerstva kultury.** Formální státní uznání myslivosti jako nemateriálního kulturního statku z roku 2011.[3]
- **ČMMJ jako navrhovatel.** Zápis inicioval sám myslivecký spolek, který tradice dlouhodobě udržuje.[3]

2. V čem spočívá význam myslivosti jako součásti kulturního dědictví? *

> Myslivost jako součást kulturního dědictví spočívá v tom, že si po staletí udržuje **vlastní, ucelený kulturní systém**, ne jen jednotlivé roztroušené zvyky.[1] Patří sem svébytné myslivecké odívání s doplňky a insigniemi, myslivecká mluva se stovkami ustálených výrazů (zvěř má slechy, běhy či spárky) a bohaté myslivecké písemnictví od odborných spisů po beletrii.[1] Právě tahle celistvost – mluva, oděv i literatura dohromady – dělá z myslivosti samostatný nemateriální statek tradiční lidové kultury, jak ji dnes vede Ministerstvo kultury.[2]

- **Myslivecká mluva.** Vlastní odborné názvosloví pro tělo, chování i lov zvěře, které se předává generacemi.[1]
- **Myslivecké odívání.** Jednotný oděv a doplňky, které myslivce odlišují a signalizují sounáležitost se stavem.[1]
- **Písemnictví.** Odborná literatura i beletrie a poezie s mysliveckými náměty.[1]

3. V čem spočívá význam myslivosti jako spolutvůrce veřejného života? *

> Myslivost se dlouhodobě podílí na veřejném životě na venkově, a to nad rámec vlastního výkonu práva myslivosti.[1] Myslivecké spolky pořádají plesy, dětské dny a další akce otevřené širší veřejnosti a po skončení společného lovu tradičně i **poslední leč** – společenskou událost s mysliveckou zábavou.[1] Podle mysliveckého řádu při ní zpravidla zasedá i žertovný „čestný myslivecký soud“, který projednává a „trestá“

> drobnější přestupky proti mysliveckému chování, se zábavným, někdy i poučným charakterem.[2]

Poslední leč — myslivecká společnost sedí za dlouhou tabulí v lese po skončení honu

- **Myslivecké plesy.** Tradiční společenské akce otevřené i nemyslivecké veřejnosti.[1]
- **Poslední leč.** Slavnostní zakončení společného honu s pohoštěním, zábavou a „mysliveckým soudem“.[2]
- **Dětské dny a osvěta.** Myslivci jimi přibližují přírodu a svou práci veřejnosti mimo vlastní lov.[1]

4. Uveďte příklady kulturního vlivu myslivosti ve společnosti. *

> Vliv myslivosti prostupuje řadu uměleckých oborů.[1] V hudbě je to Dvořákova opera *Liška Bystrouška* nebo písně Jaromíra Nohavici (*Zajíci*) a Ivana Mládka (*Medvědi nevědí*), v literatuře třeba Vrbova *Bažantnice*, Němcové *Divá Bára* nebo Sládkova báseň *Lesní studánka*.[1] V lidové slovesnosti se lovecké motivy objevují v pohádkách (*Čert a Káča*) i v rčeních (*Vrána k vráně sedá*) a myslivost inspirovala i architekturu – lovecké zámky a zámečky jako Ohrada, Bučovice nebo Opočno.[1]

Zámek Ohrada — lovecký zámek u Hluboké nad Vltavou, dnes sídlo mysliveckého muzea

Zámek Bučovice — renesanční zámek s mysliveckou výzdobou interiérů

Zámek Opočno — zámek s bohatou sbírkou loveckých trofejí

- **Hudba.** Od klasické opery (Dvořák) po folk a populární písně (Nohavica, Mládek).[1]
- **Literatura.** Beletrie i poezie s mysliveckými náměty (Vrba, Němcová, Sládek).[1]
- **Architektura.** Lovecké zámky a zámečky s loveckou výzdobou (Ohrada, Bučovice, Opočno).[1]

5. Jak se projevuje duchovní odkaz a význam myslivosti? *

> Duchovní odkaz myslivosti se váže hlavně k postavě **svatého Huberta**, patrona myslivců.[1] V krajině po sobě zanechal drobné sakrální stavby – hubertské kapličky, které stávaly a dodnes stojí u honiteb a lesních cest – a myslivecká obec dodnes k jeho svátku

> sláví **svatohubertské mše**.[1] Českomoravská myslivecká jednota takovou mši pořádá každoročně i v katedrále svatého Víta na Pražském hradě jako vzpomínku na generace myslivců a lesníků.[2]

Svatý Hubert — vidění jelena s křížem v paroží, které obrátilo Huberta na víru a udělalo z něj patrona myslivců

Hubertská kaplička — drobná lesní kaple zasvěcená patronu myslivců

- **Kapličky svatého Huberta.** Drobné sakrální stavby v honitbách připomínající patrona myslivců.[1]
- **Svatohubertské mše.** Bohoslužby konané k svátku sv. Huberta, dnes i celostátní, s účastí myslivecké veřejnosti.[2]
- **Lovecké troubení.** Vlastní hudební tradice, která tyto myslivecké obřady a slavnosti doprovází.[1]

I/B/4 — Myslivecké odívání

1. Jaká pravidla platí pro výběr mysliveckého oděvu a doplňků?*

> Myslivecký oděv se řídí několika jednoduchými zásadami – tlumené přírodní barvy, funkčnost podle příležitosti a střídmost v doplňcích.[1]

Myslivecký klobouk — plstěný klobouk se štětkou, brošní odznakem a peřím, nezbytná pokrývka hlavy

- **Pokrývka hlavy.** Ke správnému ustrojení patří vždy klobouk nebo lovecká čepice, nikdy kšiltovka ani přemíra ozdob.[1]
- **Barva.** Volí se přírodní tóny – zelená, hnědá nebo šedá –, které v honitbě nepůsobí rušivě.[1]
- **Rozlišení podle příležitosti.** Oděv se odlišuje na společenský, lovecký a pracovní podle toho, kam a za jakým účelem myslivec jde.[1]

- **Kamufláž a vojenské prvky.** Kamuflážní vzory se nosí jen při vábení zvěře, vojenské doplňky a insignie se v myslivosti nenosí nikdy.[1]
- **Reflexní doplňky.** Patří k bezpečnostní výbavě, zejména při společných lovech a za zhoršené viditelnosti.[1]

2. Jaký myslivecký oděv zvolíme pro slavnostní příležitost? *

> Na slavnostní příležitosti volí myslivec společenský oděv – tradiční zelený nebo hnědý oblek doplněný kloboukem.[1,2]

Myslivecký klobouk — plstěný klobouk se štětkou, brošním odznakem a peřím, nezbytný doplněk slavnostního oděvu

- **Společenský oblek.** Sako a kalhoty, u žen případně sukně se sakem, v tradiční zelené či hnědé barvě, odlišné od loveckého a pracovního oděvu.[1]
- **Sametový límec a knoflíky z paroží.** Typickým znakem slavnostního mysliveckého obleku je sametový límec a ozdobné knoflíky vyrobené ze skutečného paroží.[2]
- **Klobouk.** Ke slavnostnímu oděvu patří vždy klobouk, nikdy kšiltovka.[1]
- **Střídmost.** I na slavnostní příležitosti platí zásada, že oděv nemá být přeplácaný přemírou ozdob a doplňků.[1]

3. Jaký myslivecký oděv zvolíme pro pobyt v honitbě? *

> Pro pobyt v honitbě volí myslivec lovecký nebo pracovní oděv přizpůsobený počasí, ročnímu období a konkrétní činnosti, nikoli oděv společenský.[1]

Lodenový kabát — tradiční vlněný kabát s pláštěnkovým límcem, odolný vůči počasí v honitbě

- **Barva a funkčnost.** Převažují tlumené přírodní barvy – zelená, hnědá, šedá – a oděv i obuv se volí podle počasí a terénu.[1]

- **Pokrývka hlavy.** I v honitbě patří ke správnému ustrojení klobouk nebo lovecká čepice, nikdy kšiltovka.[1]
- **Kamufláž jen výjimečně.** Kamuflážní vzory se používají pouze při vábení zvěře, běžně se v honitbě nenosí.[1]
- **Reflexní prvky.** Při společném lovu a za zhoršené viditelnosti je součástí bezpečné výbavy reflexní doplněk.[1]

I/C/4 — Myslivost v sochařství a architektuře

1. Jmenujte některé sochařské a architektonické památky inspirované myslivostí na našem území. *

> Mezi nejznámější sochařské a architektonické památky inspirované myslivostí patří barokní pomník Karla VI. v Hlavenci a areál Kuks – obě díla vznikla z podnětu hraběte Františka Antonína Šporka.[1,2]

Pomník Karla VI. — barokní pomník s vidění sv. Huberta a jelenem v podobě sochy na vrcholu

Areál Kuks — barokní špitál a lázně, které založil hrabě Špork

- **Pomník Karla VI. v Hlavenci.** Barokní pomník z let 1724–1725 od sochaře Matyáše Bernarda Brauna podle návrhu architekta Františka Maxmiliána Kaňky zobrazuje vidění svatého Huberta – jelena s křížem, koně a smečku loveckých psů – a připomíná hon z listopadu 1723, při němž císař přijal odznaky řádu sv. Huberta.[1]
- **Barokní areál Kuks.** Založil ho hrabě Špork, jeden z nejvýznamnějších propagátorů české myslivosti; areál je s hony a lovem spjat už přes tři staletí a jeho sochařskou výzdobu vytvořil rovněž M. B. Braun.[2]
- **Řád svatého Huberta.** Špork jej založil v 17. století a dodnes patří mezi hlavní pořadatele svatohubertských (mysliveckých) slavností konaných na Kuksu, které dokládají trvalé propojení lovecké tradice s uměním.[2]

2. Které období představovalo vrchol našeho mysliveckého sochařství a architektury? *

> Vrcholem našeho mysliveckého sochařství a architektury bylo baroko, zejména přelom 17. a 18. století.[1,2]

Pomník Karla VI. — barokní pomník z let 1724–1725 od sochaře M. B. Brauna

Areál Kuks — barokní špitál založený na přelomu 17. a 18. století

- **Datování klíčových děl.** Pomník Karla VI. v Hlavenci vznikl v letech 1724–1725 a barokní areál Kuks byl založen na přelomu 17. a 18. století – obě díla spadají do stejného období.[1,2]
- **Osobnost hraběte Šporka.** Právě v této době působil hrabě František Antonín Špork, jeden z nejvýznamnějších propagátorů české myslivosti a zakladatel řádu sv. Huberta, z jehož podnětu tato díla vznikla.[1,2]
- **Sochařská výzdoba.** Umělecké ztvárnění lovecké tematiky – vidění sv. Huberta, lovečtí psi, jeleni – vytvořil v barokním duchu sochař Matyáš Bernard Braun.[1]

Karta 5 — Myslivecké činnosti ve vztahu k veřejnému mínění a k médiím · Zvyky při poslední leči · Myslivost v lidové tvorbě

I/A/5 — Myslivecké činnosti ve vztahu k veřejnému mínění a k médiím

1. Co je veřejné mínění a jaký je jeho vztah k současné myslivosti? *

> **Veřejné mínění je souhrn názorů občanů na danou problematiku** – nemusí přitom vycházet z podrobné znalosti věci.[1] Obraz myslivosti je v současné společnosti vesměs negativní.

- **Ochranářská sdružení.** Aktivně kritizují lov a péči o zvěř, což formuje veřejné mínění proti myslivosti.[1]
- **Bulvární média.** Zprávy zdůrazňující jednotlivá pochybení myslivců posilují negativní obraz celého stavu.[1]
- **Odcizení přírodě.** Ztráta běžného kontaktu lidí s přírodou vede k nepochopení smyslu lovu a regulace zvěře.[1]

2. Jaký je význam propagace myslivosti a jaké její formy znáte? *

> Propagace **přibližuje myslivost veřejnosti** a buduje o ní příznivé povědomí i mimo okruh myslivců.[1]

Chovatelská přehlídka trofejí — vystavené trofeje lákají na doprovodný program i návštěvníky z řad nemyslivců

Hubertská mše — bohoslužba v lese u kříže, kterou myslivci pořádají na počest svého patrona

- **Kluby ČMMJ.** Zájmové kluby (fotografů, trubačů, videoklub, autorů aj.) pořádají vlastní osvětové a kulturní akce.[1]
- **Chovatelské přehlídky trofejí.** Vedle chovatelské role mají i propagační funkci – doprovodný program s expozicemi, troubením a ukázkami láká i návštěvníky z řad nemyslivců včetně dětí.[1]
- **Celostátní myslivecké slavnosti.** Národní myslivecké slavnosti na Ohradě, Natura Viva v Lysé nad Labem nebo Myslivecká Třeboň přibližují myslivost širokému publiku.[1]
- **Tradiční a duchovní akce.** Hubertské mše a svěcení kapliček spojují propagaci s mysliveckou tradicí.[1]

3. Jaká je úloha jednotlivce a zásady jednání při prezentaci myslivosti? *

> Obhajoba myslivosti stojí na **chování každého jednotlivého myslivce** – veřejnost totiž soudí celý stav podle jednotlivců, se kterými přijde do styku.[1]

- **Vystupování a odívání.** Upravený zevnějšek a slušné chování na loveckých i společenských akcích formují obraz myslivce navenek.[1]
- **Vzdělání a přehled.** Myslivec by měl umět věcně vysvětlit smysl a zásady mysliveckého hospodaření.[1]
- **Věcná argumentace.** Klidná a slušná reakce na kritiku působí lépe než emotivní obhajoba.[1]
- **Dodržování pravidel.** Dodržování zákonů, bezpečnosti a nepožívání alkoholu na loveckých akcích jsou samozřejmým předpokladem důvěryhodnosti.[1]
- **Společenská stránka.** Zdvořilost k hostům a starším myslivcům, řádná omluva při neúčasti na pozvané akci i myslivecká mluva patří k tradičnímu vystupování.[2]

4. Uveďte některá problémová témata související s obhajobou myslivosti. *

> Obhajoba myslivosti se v praxi opakovaně vrací k několika stejným námitkám.[1]

- **Krutost lovu.** Rychlé usmrcení zvěře při lovu snáší srovnání se stresem zvířat na jatkách; navíc lov je jen malou částí mysliveckých činností.[1] Usmrcení zvěře při výkonu práva myslivosti navíc zákon na ochranu zvířat proti týrání výslovně nepovažuje za týrání.[2]
- **Omezování vlastníků.** Myslivost neomezuje práva vlastníků pozemků – honební společenstva rozhodují o způsobu hospodaření a škody na kulturách se hradí.[1]
- **Bezpečnost.** Počet úrazů na počet myslivců je srovnatelný s jinými volnočasovými činnostmi.[1]
- **Přikrmování.** Nejde o vykrmování zvěře pro odstřel, ale o pomoc jejímu zdravotnímu stavu, hlavně kmenovému základu v době nouze.[1]
- **Alkohol.** Myslivost není plošně spojena s požíváním alkoholu.[1]

5. Jaké zásady dodržujeme při kontaktu se sdělovacími prostředky, v rámci chování na sociálních sítích a při zveřejňování fotografií? *

> Kontakt s médii i chování na sociálních sítích řídí stejná pravidla.[1]

- **Sebedůvěra a znalost tématu.** Rozhovor poskytujeme jen k tématům, která bezpečně ovládáme, a neimprovizujeme.[1]
- **Věcnost.** Argumentujeme klidně a volíme citlivě formulace, počítáme přitom s tím, že materiál bude sestříhán.[1]
- **Autorizace a mluvčí.** Zveřejněný materiál si necháváme autorizovat a při nejistotě odkážeme na pověřeného mluvčího.[1]
- **Zakázaná témata a záběry.** Odmítáme zpracování citlivých témat, například lovu mláďat, a vylučujeme fotografie s „krvavým“ obsahem nebo v rozporu s mysliveckými tradicemi.[1]

- **Sociální sítě.** Stejná pravidla platí i pro vlastní profily myslivců na sociálních sítích.[1]

I/B/5 — Zvyky při poslední leči

1. Co je poslední leč a kdy se organizuje?*

> Poslední leč je společenské zakončení společného lovu — posezení spojené s pohoštěním, které se koná po skončení honu.[1,2]

Hostina po honu — myslivecká společnost sedí za dlouhou tabulí v lese

- **Navazuje na hon.** Pořádá se po ukončení společného lovu, typicky honu na drobnou zvěř, obvykle v hospodě nebo restauraci.[2]
- **Občerstvení.** Nedílnou součástí je společné pohoštění všech účastníků honu.[1]
- **Účast je věcí slušnosti.** Kdo se nemůže dostavit, měl by se řádně omluvit.[1]
- **Prostor pro zvyky.** V jejím průběhu se dodržují myslivecké tradice, například vyhlášení krále honu a myslivecký soud.[1,2]

2. Které tradice se na poslední leči dodržují?*

> Na poslední leči se tradičně vyhlašuje král honu, koná se myslivecký soud a probíhá zábava s hudbou, anekdotami a historkami, případně i přijímání mezi myslivce.[1,2]

Úlomek — král honu je za úspěšný lov dekorován úlomkem, který nosí za stuhou klobouku

Pasování tesákem — nováček je při přijímání mezi myslivce pasován loveckým tesákem

- **Král honu.** Nejúspěšnější lovec je slavnostně prohlášen králem dotykem pravé ruky na levé rameno a dekorován úlomkem.[1]
- **Myslivecký soud.** Žertovným způsobem se řeší drobné prohřešky účastníků proti myslivecké etice a zvyklostem.[1,2]
- **Zábava.** Nechybí hudba, anekdoty a myslivecké historky.[1]

- **Přijímání mezi myslivce.** Nováček bývá pasován loveckým tesákem za doprovodu ustálené průpovídky se třemi symbolickými údery.[2]

3. Popište myslivecký soud a pravidla pro jeho organizaci. *

> Myslivecký soud žertovným způsobem trestá drobné prohřešky proti myslivecké etice a zvyklostem, kterých se účastníci honu dopustili.[1,2]

- **Role u soudu.** Jednání vedou jen zkušení myslivci a řečníci v rolích soudce, žalobce a obhájce, přísedícím bývá i král honu.[1]
- **Charakter jednání.** Má být poučné a zábavné, nikdy ponižující ani vyděračské.[1]
- **Předmět soudu.** Řeší se výhradně drobné prohřešky proti etice a zvyklostem, nikoli vážná provinění.[1]
- **Trest.** Provinilec je potrestán žertovnou formou, například zaplacením alkoholu ostatním nebo symbolickou pokutou.[2]
- **Délka.** Jednání má být stručné a krátké, nesmí se zbytečně protahovat.[1]

I/C/5 — Myslivost v lidové tvorbě

1. Jmenujte některé lidové výtvarné produkty s tematikou myslivosti. *

> Myslivecká tematika se v lidovém výtvarném umění projevuje zejména jako naivní malba, řezbářská práce a drobná sakrální architektura spojená s kultem svatého Huberta.[1]

Výjev svatého Huberta — patron myslivců klečí před jelenem, který nese kříž mezi parohy

Kaplička svatého Huberta — drobná stavba, jakou myslivci stavěli na počest svého patrona

Kachel s loveckým motivem — lovec se psem jako dekorativní reliéf na kachli

- **Výjevy svatého Huberta.** Patron myslivců bývá zobrazován s jelenem, který mu mezi parohy nese kříž — tento výjev se objevuje na obrazech, sochách i v drobných kapličkách.[1]
- **Kapličky svatého Huberta.** V honitbách je stavěli sami myslivci jako duchovní odkaz na svého patrona, často s naivně pojatou výzdobou.[1]
- **Naivní malba a řezbářství.** Lovecké výjevy — hony, troubení, zvěř — zpracovávali i netrénovaní lidoví tvůrci formou naivních obrazů a dřevěných řezeb.[1]
- **Užité umění.** Motivy zvěře a lovu se objevují i na lidové keramice, skle a porcelánu jako dekorativní prvek běžných užitkových předmětů.[1]

2. Jmenujte některé lidové hudební a slovesné produkty s tematikou myslivosti. *

> Myslivecká lidová slovesnost a hudba zahrnují pohádky, písně a rčení, které se v lidovém prostředí vážou k lovu a k osobě myslivce.[1]

Lovecké troubení — trubač troubí signál na lesnici

- **Pohádky.** K lidovým látkám s mysliveckým prostředím patří například pohádka *Čert a Káča*.[1]
- **Lidové písně.** Loveckou tematiku nese řada lidových písní, například *Šly panenky silnicí*.[1]
- **Přísloví a rčení.** Lidová moudrost čerpá i ze světa lovu a zvěře, jak dokládá rčení *Vrána k vráně sedá*.[1]
- **Lovecké troubení.** Signály na lesnici doprovázející hony jsou svébytnou, ústně předávanou hudební tradicí spjatou s myslivostí.[1]

Karta 6 — Významné mezníky v dějinách české myslivosti · Troubení na mysliveckých akcích · Myslivost v malířství a grafice

I/A/6 — Významné mezníky v dějinách české myslivosti

1. Charakterizujte stručně nejdůležitější etapy ve vývoji myslivosti. *

> Vývoj myslivosti na našem území lze rozdělit do několika etap.[1]

Středověký lov — šlechtic na koni a jeho průvodce se psem vyrážejí na lov, iluminace z Knihy o lovu Gastona Fébuse

Zlatý věk myslivosti — šlechta sleduje z pavilonu velkorysý hon s nahnanou jelení zvěří u Moritzburgu roku 1718

- **Předfeudální doba.** Lov byl volný a sloužil jako základní zdroj obživy; k lovu se používaly klíny, kyje, oštěpy, luky a sítě.[1]
- **Feudalismus.** Právo lovu se stalo výsadou vrchnosti (regál, dominikál), vznikly lovecké družiny a tradice a roku 1573 se datují první počátky organizované myslivosti.[1]
- **19. století.** Zákon z roku 1849 zrušil šlechtickou výsadu a vázal právo myslivosti na vlastnictví půdy, vznikly první lovecké spolky.[1,2]
- **20. a 21. století.** Rozvíjela se myslivecká legislativa (1929, 1962, 2001) i organizovanost (ČSMJ, ČMMJ) a po roce 1992 se právo myslivosti vrátilo vlastníkům půdy.[1]

2. Jmenujte významné mezníky ve vývoji mysliveckého zákonodárství. *

Říšský zákoník 1849 — stránka dobového tisku s císařským patentem ze 4. března 1849, kterým bylo zrušeno poddanství; obdobným patentem o tři dny později zrušil císař i šlechtickou výsadu lovu

- **1849 – Říšský zákon o myslivosti.** Zrušil šlechtickou výsadu lovu a vázal právo myslivosti na vlastnictví honebních pozemků o výměře nejméně 115 ha.[1]
- **1866–1903 – Zemské zákony.** Čechy (1866), Morava (1873) a Slezsko (1903) si upravily myslivost vlastními zemskými zákony.[1,3]
- **1929 – Malý zákon o myslivosti.** Zavedl mimo jiné doby hájení zvěře.[1]
- **1962 – Zákon č. 23/1962 Sb.** Stanovil výčet druhů zvěře a minimální výměru honitby 500 ha.[1]
- **2001 – Zákon č. 449/2001 Sb.** Dnes platný zákon o myslivosti zrušil zákon č. 23/1962 Sb. a zachoval minimální výměru honitby 500 ha (u obory 50 ha).[2]

3. Jmenujte významné mezníky ve vztahu myslivosti vůči vlastnictví půdy. *

Kníže Boleslav I. — rytina smíru knížete Boleslava I. (vpravo) s císařem Otou I. roku 950, kdy podle tradice zakotvil lovecký regál

Král Václav IV. — portrét panovníka, jehož nařízení z roku 1388 přeneslo loveckou výsadu na šlechtu (dominikál)

- **Regál (kolem 950).** Kníže Boleslav si podle tradice vyhradil právo lovu jako výsadu panovníka.[1]
- **Dominikál (1388).** Za Václava IV. se právo lovu omezilo na vrchnostenskou (dominikální) půdu, poddaní na svých pozemcích lovit nesměli.[1]
- **1849 – zrušení výsady.** Císařský patent zrušil šlechtickou výsadu myslivosti a právo lovu se od té doby váže na vlastnictví honebních pozemků o výměře nejméně 115 ha.[1,2]

- **1992 – navrácení práva vlastníkům.** Po období, kdy honitby směly užívat jen myslivecké spolky, se právo myslivosti vrátilo vlastníkům pozemků, kteří mohou honitbu pronajmout i jako fyzické osoby.[1]

4. Jmenujte významné mezníky v dějinách myslivecké organizovanosti. *

František Antonín Špork — portrét zakladatele Řádu svatého Huberta od Petra Brandla

Hluboká nad Vltavou — zámek u jednoho z nejstarších loveckých bratrstev na českém území

- **1695 – Řád svatého Huberta.** Hrabě František Antonín Sporck založil jedno z prvních loveckých bratrstev u nás.[1]
- **1692 – Lovecké bratrstvo v Hluboké nad Vltavou.** Nejstarší doložené myslivecké sdružení v Čechách. Vrchnost mu schválila stanovy roku 1699.[1,4]
- **1923 – ČSMJ.** Vznikla Československá myslivecká jednota a s ní Stráž myslivosti.[1]
- **1992 – ČMMJ.** Po zániku povinného členství vznikla Českomoravská myslivecká jednota jako dobrovolný spolek.[1,3]
- **Dnes – kluby ČMMJ.** Myslivci se dál sdružují podle zájmu, například v klubu fotografů, trubačů či sokolníků.[2]

5. Charakterizujte podrobněji některý významný mezník ve vývoji myslivosti. *

> **Rok 2001 přinesl dodnes platný zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti**, který nahradil starší zákon č. 23/1962 Sb.[1]

- **Honební společenstva.** Honitbu lze vytvořit jen na souvislých honebních pozemcích o minimální výměře 500 ha (u obory 50 ha) a spravují ji honební společenstva vlastníků.[1]
- **Zvěř jako součást ekosystému.** Zákon pojímá zvěř jako součást přírodního bohatství a ekosystému, ne jen jako zdroj úlovku.[2]
- **Reakce na dobu.** Zákon přišel v době, kdy klesala prestiž myslivců pod tlakem bulvárních médií a sílil tlak ochranářských organizací.[2]
- **Uznání tradice.** V roce 2011 byla myslivost zapsána na seznam nemateriálního kulturního dědictví, který se tehdy jmenoval Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky.[2]

I/B/6 — Troubení na mysliveckých akcích

1. Zhodnoťte význam troubení při mysliveckých akcích. *

> Troubení má při mysliveckých akcích dvojí význam — prakticky řídí průběh a bezpečnost společného lovu a zároveň dodává mysliveckým obřadům slavnostní a společenský ráz.[1]

Trubač — troubení doprovází slavnostní výřad ulovené zvěře

Lesnice — větší lovecký roh laděný o oktávu níž než borlice

Borlice — menší lovecký roh, na který lze zahrát všechny běžné lovecké signály

- **Řízení a bezpečnost honu.** Signály, návěští a povely organizují nástup, průběh i ukončení společného lovu a napomáhají bezpečnosti účastníků.[1]
- **Slavnostní výřad.** Ulovená zvěř se na výřadu vykládá za troubení signálů a fanfár, což dodává zakončení honu evidenční i obřadní charakter.[1]
- **Úcta ke zvěři a tradici.** Hlaholy jako halali vzdávají čest ulovené zvěři a spolu s pozdravy typu „Lovu zdar!“ udržují dlouhou mysliveckou tradici, k jejíž historii patří jména Sporck, Selement a Vacek.[1]
- **Kulturní a estetický rozměr.** Lesnice i borlice se uplatňují i v koncertní a duchovní lovecké hudbě, takže troubení přesahuje samotný hon a stává se součástí myslivecké kultury.[2]

2. Které nástroje se používají pro troubení mysliveckých skladeb? *

> K troubení mysliveckých skladeb se používají přirozené, bezventilové lovecké rohy — nejčastěji lesnice a borlice v ladění B, doplněné parforsním rohem v ladění Es a plně chromatickým koncertním lesním rohem v ladění F.[1,2]

Borlice — menší roh laděný o oktávu výš, hodí se pro signály při řízení honu

Lesnice — větší roh s tmavším tónem, používá se hlavně při nástupech a výřadech

Koncertní lesní roh — plně chromatický roh s ventily v ladění F

- **Borlice.** Menší roh laděný o oktávu výše než lesnice; je praktičtější pro řízení společných lovů, protože se na ni zahrají všechny běžné lovecké signály i hlaholy, a ve smí-

šených souborech svými čistými tóny oživuje i koncertní a duchovní vícehlasé skladby.[1]

- **Lesnice.** V praktické myslivosti se používá hlavně při nástupech a výřadech; pro signální troubení v lečích je kvůli velikosti méně vhodná, zato se dobře hodí ke koncertní a duchovní lovecké hudbě.[1]
- **Parforsní a koncertní roh.** Vedle lesnice a borlice se troubí i na parforsní lovecký roh v ladění Es a na plně chromatický koncertní lesní roh v ladění F.[1]
- **Tvorba tónu.** U všech těchto žesťových nástrojů vzniká tón rozechvěním vzduchového sloupce chvěním rtů opřených o nátrubek, proto se trubačské začátky svěřují odborníkům.[1]

3. Uveďte příklady mysliveckých skladeb určených pro lovecké, slavnostní a společenské příležitosti. *

> Trubačský repertoár se dělí na skladby pro řízení honu, slavnostní hlaholy ke cti ulovené zvěře a pozdravné či koncertní skladby pro společenské příležitosti.[1]

Trubač — troubením se předávají lovecké signály, slavnostní hlaholy i pozdravné fanfáry

- **Lovecké — signály a povely.** Řídí průběh společného lovu, například „Pozor!“, „Počátek honu“ nebo „Zastavit!“.[1]
- **Slavnostní — hlaholy.** Vzdávají čest ulovené zvěři při výřadu; nejznámější je halali, doplněné vytrubováním úlovků jednotlivých druhů zvěře.[1]
- **Společenské — pozdravy a fanfáry.** Vítají i loučí účastníky honu, typicky pozdrav „Lovu zdar!“.[1]
- **Koncertní skladby.** Borlice i lesnice se ve smíšených hudebních souborech uplatňují i mimo hon, v koncertní a duchovní lovecké hudbě na dalších společenských a kulturních akcích.[2]

I/C/6 — Myslivost v malířství a grafice

1. V kterých výtvarných oborech se projevil vliv myslivosti? *

> Vliv myslivosti na výtvarné umění je nejvýrazněji patrný v malířství a grafice a v sochařství, dále pak v užité grafice — ilustracích, pohlednicích a knižní grafice s loveckou tematikou.[1,2,3]

Adolf Košárek — romantická krajina *Před bouří*

Julius Mařák — krajina z Krkonoš od zakladatele české krajinářské malby

Zjevení svatého Huberta — Braunův skalní reliéf v Betlémě u Kuksu

- **Malířství a grafika.** Od romantiků a realistů 19. století (Adolf Košárek, Julius Eduard Marák) přes zakladatele naší myslivecké ilustrace Václava Lea Anderleho vznikla rozsáhlá krajinářská, zvěřinářská a ilustrátorská tvorba pro lovecké časopisy a knihy.[1]
- **Sochařství.** Barokní sochař Matyáš Bernard Braun vytesal v letech 1722–1732 přímo do skal u Stanovic soubor Betlém s reliéfem Zjevení sv. Huberta, patrona myslivců.[3]
- **Užitá grafika a ilustrace.** Myslivecká tematika pronikla i do užitkové grafiky — Anderle vydával lovecké pohlednice, později se jí věnoval i grafik Jaroslav Béza.[2]

2. Kteří naši malíři se věnovali myslivecké tematice? *

> Myslivecké tematice se věnovala řada českých malířů — od zakladatele myslivecké ilustrace Václava Lea Anderleho přes krajináře a zvěřináře Stanislava Lolka až po moderní animalisty, jako byl Mirko Hanák.[1,2]

Václav Leo Anderle — kresba *Srnec a laň*

Stanislav Lolek — obraz *Bažant* (1931)

Ludvík Vacátko — portrét z roku 1927

- **Václav Leo Anderle (1859–1944).** Krajinář a figuralista, který se později specializoval na malířství a kresbu zvěře a loveckých výjevů; jeho ilustrace vycházely v domácích i zahraničních časopisech první poloviny 20. století.[1]
- **Stanislav Lolek (1873–1936).** Bývalý lesník a vášnivý lovec, krajinu maloval impresionisticky a zvěř realisticky; jeho cyklus kreseb „O starém fořtovi a mazané lišce“ se stal podkladem Těsnohlídkovy novely *Liška Bystrouška*.[2]

- **Josef Lada (1887–1957).** Sám nebyl aktivním myslivcem, přesto se v jeho díle náměty ze života myslivců a zvěře objevují často, například v kompozici „Hajného sen“ (1941).[2]
- **Ludvík Vacátko (1873–1953).** Vrcholný představitel animalistického žánru, autor obrazů „Srnčí v pohybu“ a „Hlava zajíce“ i monografie *Malířství zvířat*.[2]
- **Mirko Hanák (1921–1971).** Autor akvarelů zvěře, které patří k vrcholům moderního výtvarného zobrazení přírody v myslivecké tematice.[2]

Karta 7 — Osobnost myslivce a etika v myslivecké praxi · Myslivost jako rekreační volnočasová aktivita · Myslivost ve vážné hudbě

I/A/7 — Osobnost myslivce a etika v myslivecké praxi

1. Jmenujte některé kladné osobnostní rysy myslivce. *

> Mezi kladné osobnostní rysy myslivce patří **čestnost**, **ukázněnost** a **ohleduplnost** ke zvěři, přírodě i společnosti, spojená s ochotou se celoživotně vzdělávat.[1]

- **Stavovská čest a morálka.** Myslivec se řídí zásadami myslivecké morálky a dodržuje tradiční zvyky i tam, kde to zákon výslovně nepřikazuje.[1,2]
- **Vztah k přírodě.** Zná a poznává život zvěře a jejího prostředí a je jeho aktivním ochráncem.[2]
- **Ukázněnost a odpovědnost.** Zbraň i rozhodování o životě zvěře vyžadují sebeovládání a smysl pro bezpečnost.[1]
- **Ochota vzdělávat se a předávat zkušenosti.** Myslivec si prohlubuje odborné znalosti a učí začínající myslivce.[2]
- **Slušné vystupování.** Vhodné chování a vizáž na honech i mimo ně reprezentují myslivost navenek.[1]

2. Vysvětlete obecně pojem etika v myslivosti. *

> **Etika** je nauka o mravnosti – o tom, co je v jednání správné a co ne. **Myslivecká etika** pak znamená soubor psaných i nepsaných pravidel slušného, ohleduplného a odpovědného chování myslivce ke zvěři, přírodě a ostatním lidem, z nichž velká část jde nad rámec toho, co ukládá zákon.[1,2]

- **Doplňuje zákon.** Kde právo mlčí nebo dává volnost, etika říká, co se sluší – například jak zacházet s ulovenou zvěří.[2]
- **Je částečně kodifikovaná.** Velkou část těchto zásad sepisuje Myslivecký řád ČMMJ, další žijí jen jako tradice a zvyk.[2]
- **Chrání dobré jméno myslivosti.** Slušné chování jednotlivého myslivce utváří, jak myslivost vnímá veřejnost.[1]
- **Je samostatným zkušebním předmětem.** Vedle historie a mysliveckých zvyků ji jako téma jmenuje přímo prováděcí vyhláška ke zkouškám z myslivosti.[3]

3. Jmenujte některé etické normy dodržované v myslivosti. *

Úlomek — snítka jako znamení úcty k ulovené zvěři, kterou lovec nosí za stuhou klobouku

- **Úcta k ulovené zvěři.** S úlovkem se zachází šetrně, nepohazuje se s ním a netahá se zbytečně po zemi.[1]
- **Jistá rána.** Myslivec nestřílí na vzdálenost, na kterou střela nemá dostatečnou energii k okamžitému usmrcení, a míří zásadně na komoru.[1]
- **Přednost druhého střelce.** Myslivec nestřílí na zvěř, která je blíž sousednímu střelci nebo k němu směřuje.[1]
- **Šetrnost k vodící zvěři.** Myslivec nestřílí samici, která vodí mláďata. Když je lov nutný, uloví nejdřív mláďata.[1]
- **Ohleduplnost na společném honu.** Myslivec se řídí pokyny vedoucího honu, nekritizuje jeho vedení a hrubé závady hlásí jen jemu.[1]

4. Proč je u myslivců kladen důraz na kladné charakterové vlastnosti? *

> Myslivec disponuje střelnou zbraní a rozhoduje o životě a smrti zvěře a svým chováním navíc na veřejnosti reprezentuje celou myslivost – proto se od něj vyžaduje vyspělý charakter a bezúhonnost.[1,2]

- **Zákonná podmínka.** Bez bezúhonnosti nelze získat lovecký lístek, tedy oprávnění k výkonu práva myslivosti.[1]
- **Bezpečnost při lovu.** Ukázněnost a sebeovládání chrání život ostatních účastníků honu i samotnou zvěř.[2]
- **Ověřuje se u zkoušky.** Osobnost myslivce a myslivecká etika jsou samostatným tématem zkoušky z myslivosti, ne jen doplňkem k odborným znalostem.[3]
- **Veřejný obraz myslivosti.** Nevhodné chování jednotlivce poškozuje důvěru veřejnosti v myslivce jako celek.[2]

5. Co je Myslivecký řád? *

> Myslivecký řád je vnitřní předpis ČMMJ, který vychází z právních předpisů o myslivosti, zbraních, ochraně přírody a veterinární péči a shrnuje zásady správného a bezpečného výkonu práva myslivosti v souladu s tradicemi; jeho znalost a dodržování je povinností každého člena ČMMJ.[1]

- **Obsah.** V 91 číslovaných bodech upravuje péči o zvěř, lov zvěře, bezpečnost, mysliveckou morálku i zvyky a tradice.[1,2]

- **Schválení.** Přijal ho Sbor zástupců ČMMJ 21. října 2000 a doplnil rozhodnutím ze dne 19. června 2004.[1]
- **Doporučení ostatním.** ČMMJ nemá námitek a doporučuje, aby ho jako vlastní vnitřní předpis převzaly i další myslivecké organizace a uživatelé honiteb.[1]

I/B/7 — Myslivost jako rekreační volnočasová aktivita

1. Co jsou volnočasové aktivity a jaký je jejich význam? *

> Volnočasové aktivity jsou činnosti, které člověk vykonává dobrovolně ve svém volném čase podle vlastního uvážení a zájmu, a slouží především k odpočinku, zábavě a rozvoji osobnosti.[1,2]

- **Volný čas.** Je to časový úsek, se kterým může člověk nakládat podle vlastního uvážení a zájmů, mimo plnění pracovních, školních a biologických povinností.[1]
- **Odpočinek a regenerace.** Rekreace zahrnuje aktivní i pasivní odpočinek, při němž si člověk obnovuje tělesné i duševní síly.[2]
- **Kompenzace zátěže.** Volnočasové aktivity vyvažují jednostrannou zátěž z práce nebo školy a nabízejí příležitost poznávat nové věci.[1]
- **Rozvoj osobnosti.** Přispívají k formování vědomostí, dovedností a zájmů a k vnitřně bohatému životu jedince.[1]

2. Jmenujte některé příklady kladného dopadu myslivosti v oblasti využití volného času. *

> Myslivost jako volnočasová aktivita přináší kontakt s přírodou, praktickou péči o krajinu a zvěř i pocit smysluplně stráveného času v komunitě.[1,2]

Procházka honitbou se psem — myslivec při procházce krajinou poznává přírodu a orientuje se v honitbě

Krmelec — pravidelná péče o zvěř a její přikrmování je praktická ochrana přírody

Myslivecká chata — místo, kde se myslivecká komunita schází a buduje si vzájemné přátelství

Kazatelna — čekaná v přírodě nabízí skutečné dobrodružství místo času stráveného u obrazovky

- **Poznávání přírody.** Myslivci se učí poznávat rostliny, stromy i zvěř a orientovat se v krajině, čímž si k ní vytvářejí trvalý vztah.[1]
- **Ochrana zvěře a krajiny.** Myslivecká činnost je spojena s péčí o zvěř a honitbu, tedy s praktickou ochranou přírody.[1]
- **Kamarádství a odpovědnost.** Společná činnost v myslivecké komunitě buduje přátelství, smysl pro odpovědnost a pocit sounáležitosti.[1,2]
- **Alternativa k obrazovkám.** Oproti trávení volného času u počítače nabízí myslivost skutečná dobrodružství v přírodě a nové dovednosti.[1]
- **Předávání tradic.** Zkušení myslivci předávají znalosti, úctu k přírodě i lovecké tradice dalším generacím.[1,2]

3. Pro které části naší populace představuje myslivost významnou složku trávení volného času? *

> Myslivost oslovuje prakticky všechny věkové skupiny — děti a mládež v kroužcích, studenty, dospělé v aktivním věku i důchodce, kteří v mysliveckých spolcích zůstávají aktivní.[1,2]

- **Děti a mládež.** V Česku působí přes 200 mysliveckých kroužků pro děti a mládež, kde se stovky dobrovolníků věnují výchově k přírodě a myslivosti.[1]
- **Studenti.** ČMMJ přiznává studentům do 26 let snížený členský příspěvek, což usnadňuje jejich zapojení do myslivecké činnosti během studia.[2]
- **Dospělí v aktivním věku.** Dospělí myslivci se pravidelně věnují hospodaření v honitbě jako své hlavní zájmové a společenské činnosti.[2]
- **Senioři.** Důchodci od 65 let mají nárok na snížený členský příspěvek a v mysliveckých spolcích zůstávají aktivními členy i po skončení pracovní kariéry.[2]

I/C/7 — Myslivost ve vážné hudbě

1. Znáte některé skladby s mysliveckou tematikou z oblasti vážné hudby? *

> Myslivecké motivy — troubení, lovecký roh a téma honu — se objevují u řady skladatelů vážné hudby, od barokních sonát až po romantické opery.[1,2]

Leoš Janáček — autor opery Příhody lišky Bystroušky s mysliveckým a pytláckým námětem

Carl Maria von Weber — autor opery Čarostřelec, ve které hraje lovecký roh výraznou roli

Gioachino Rossini — autor skladby Rendez-vous de chasse pro čtyři lesní rohy a orchestr

Leopold Mozart — autor Jagdsinfonie, ve které použil rohy jako zvukový symbol honu

- **Leoš Janáček – Příhody lišky Bystroušky.** Opera z roku 1924 zpracovává pytláctví a hon: v posledním dějství lišku Bystroušku zastřelí pytlák Harašta.[1]
- **Carl Maria von Weber – Čarostřelec (Der Freischütz).** Romantická opera dává loveckým rohům v předehře i sborech výraznou koncertní roli a spojuje je s tématem honu.[2]
- **Gioachino Rossini – Rendez-vous de chasse.** Skladba z roku 1828 pro čtyři lesní rohy a orchestr přímo zobrazuje sraz na hon.[2]
- **Leopold Mozart – Jagdsinfonie (Lovecká symfonie).** Skladatel v ní použil rohy jako zvukový symbol honu.[2]

2. Které období prosadilo nejvíce lovecký roh jako koncertní nástroj? *

> Lovecký (lesní) roh se jako plnohodnotný koncertní a orchestrální nástroj prosadil na přelomu 17. a 18. století, v období pozdního baroka a nastupujícího klasicismu.[1]

Přírodní roh — lovecký roh bez ventilů, jaký zněl v orchestru před rokem 1818

Ventilový roh — dnešní lesní roh se čtyřmi ventily, které umožňují plně chromatickou hru

- **Barokní skladatelé.** Roh hraje výraznou roli již u Telemanna, Händela a v Bachově Braniborském koncertu č. 1 — tehdy ještě jako přírodní nástroj bez ventilů.[1]
- **Symbol honu v orchestru.** Skladatelé jako Leopold Mozart (Jagdsinfonie) používali zvuk rohů záměrně jako hudební odkaz na lov.[1]
- **Zavedení ventilů.** V roce 1818 si němečtí výrobci Heinrich Stölzel a Friedrich Blühmel nechali patentovat první ventilový roh, což umožnilo plně chromatickou hru.[1]
- **Romantické rozšíření role.** Po zavedení ventilů dostal roh ještě výraznější místo v orchestru — např. v předehrách k Weberovým operám Oberon a Čarostřelec.[1]

Karta 8 — Vývoj, význam a pravidla použití myslivecké mluvy · Patroni myslivosti · Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody

I/A/8 — Vývoj, význam a pravidla použití myslivecké mluvy

1. Co je to myslivecká mluva a jak vznikla? *

> Myslivecká mluva je svébytná soustava odborných výrazů, kterými myslivci označují zvěř, její tělo, chování i způsoby lovu. Vznikala postupně od středověku v prostředí loveckých družin jako speciální mluva nesrozumitelná ostatnímu obyvatelstvu.[1] Samotné slovo „myslivost“ se používá od 14. století.[1] Na přelomu 18. a 19. století zachytil Josef Jungmann asi 1 500 mysliveckých výrazů; spis *Mluva myslivecká* vydal roku 1868 František Špatný.[3,4]

Josef Jungmann — jazykovědec, který na přelomu 18. a 19. století zachytil asi 1 500 mysliveckých výrazů

František Špatný — autor spisu *Mluva myslivecká* z roku 1868

- **Živý jazyk.** Myslivecká mluva se dodnes vyvíjí a proměňuje, není uzavřeným systémem.[1]
- **Vyjadřuje vztah ke zvěři a přírodě.** Popisuje zvěř a její chování přesnými výrazy, ne jako běžný předmět.[1]
- **Bohatství jazyka.** Karel Šiman ji už v roce 1941 popsal jako mluvu „bohatou, svéráznou i pěknou“.[2]

2. Kde můžeme najít kompletní přehled mysliveckých termínů a výrazů? *

> Kompletní přehled mysliveckých termínů dávají specializované slovníky a normy věnované přímo mysliveckému názvosloví, ne běžný jazykový slovník.[1]

- **Slovníky mluvy.** Základním pramenem je Šimanův *Slovník české mluvy myslivecké* a pozdější kniha J. V. Rozmary, C. Rakušana a J. Kovaříka *Myslivecká mluva* z roku 1994.[1,2]
- **Technická norma.** Jednotné názvosloví napříč obory stanovila odvětvová norma ON 48 0016 *Myslivost – názvy a definice* z roku 1987, zákonem zrušená k 31. prosinci 1993.[1,3]
- **Školicí materiály ČMMJ.** Terminologii dále vysvětlují i metodické materiály ČMMJ ke zkouškám z myslivosti, jako je právě tento zkušební okruh.[1]

3. Kdy a za jakých podmínek používáme mysliveckou mluvu? *

> Mezi myslivci se odborná mluva používá důsledně a Myslivecký řád její použití při mysliveckých příležitostech přímo předepisuje; mezi nemysliveckou veřejností je naopak namístě volit ji opatrně, aby zůstala srozumitelná a nepůsobila vytahovačně.[1,2]

- **V mysliveckém prostředí důsledně.** Na honech, při výřadu i v běžné myslivecké komunikaci mezi myslivci se odborné výrazy používají soustavně a přesně.[1]
- **Mezi laiky opatrně.** Vůči veřejnosti, která mluvě nerozumí, se volí spíše obecně srozumitelná slova nebo se odborný výraz doplní vysvětlením.[1]
- **Řád ji přímo vyžaduje.** Myslivecký řád ukládá, že „při mysliveckých příležitostech se užívá myslivecká mluva“ – jde tedy o víc než jen zvyk.[2]

4. Uveďte příklady ryze odborných mysliveckých termínů z různých oblastí myslivecké praxe. *

> Odborné termíny pokrývají prakticky každou oblast myslivecké praxe – od výzbroje přes myslivecká zařízení a kynologii až po popis samotné zvěře.[1]

- **Zbraně a výbava.** Kozlice (zbraň se dvěma hlavněmi nad sebou), obojetnice (kombinovaná zbraň s kulovou i brokovou hlavní), lícnice, zavazák.[1]
- **Myslivecká zařízení a způsoby lovu.** Posed a kazatelna k vyčkávané, zásyp k přikrmování, šoulačka a čekaná jako druhy lovu, výřad na závěr honu.[1]
- **Kynologie.** Vystavování a odložení jako povely, práce na barvě při dohledávce postřelené zvěře, vysoký nos u ohařů.[1]
- **Popis spárkaté zvěře.** Slechy (uši), běhy (nohy), spárky (kopýtka), světla (oči).[1]
- **Stopy a chování zvěře.** Ochoz (stopní dráha drobné zvěře), otěrky, hrabánky, kaliště.[1]

5. Uveďte některé nesprávné výrazy, které se ve slovníku myslivců objevují. *

> Do mluvy myslivců se vlivem laické řeči vloudila řada nesprávných výrazů, kterým se má myslivec vyhýbat.[1,2]

Srna se srnčaty — správně srna a srnčata, ne „koza“ a „kůzlata“

- **„Telko“ místo kolouch.** Mládě jelení zvěře se správně jmenuje kolouch, ne tele nebo telko.[2]
- **„Koza“ a „kůzle“ místo srna a srnče.** Stejná chyba se týká i zvěře daňčí (daněla, daňče) a kamzičí (kamzice, kamzíče).[2]

- **„Šmolka“ místo čiplenka.** Označuje mladou, dosud neoplozenou samičí zvěř jelení, daňčí nebo srnčí.[2]
- **„Deka“ místo (zaječí, srnčí…) kůže.** Pro kůži spárkaté zvěře nemá myslivecká mluva zvláštní název „deka“.[2]
- **Další časté chyby.** Slovit, odstřelit místo ulovit, dohledávka u spárkaté zvěře nebo parukáč.[1]

I/B/8 — Patroni myslivosti

1. Které znáte patrony myslivců a lovců? *

> Hlavním patronem české myslivosti je dnes svatý Hubert, vedle něho se ale odedávna uctívají i další světci — především svatý Eustach a domácí svatí Jiljí, Prokop a Ivan.[1,2]

Svatý Hubert — vidění jelena s křížem v paroží, dnes nejrozšířenější patron myslivců

Svatý Eustach — obdobné vidění jelena s křížem, historicky starší patron myslivosti

Svatý Jiljí — socha dalšího uznávaného patrona myslivosti

- **Svatý Hubert.** Dnes nejrozšířenější patron myslivců, lesníků a přátel přírody; jeho svátek slavíme 3. listopadu.[2]
- **Svatý Eustach.** Historicky starší patron lesů a myslivosti, jehož kult se v Čechách šířil už v 16. století a ve vrcholu, v 17.–18. století, mu byla zasvěcena řada loveckých kaplí a kostelů.[1]
- **Svatý Jiljí.** Vedle Huberta a Eustacha další uznávaný patron myslivosti.[1]
- **Svatí Prokop a Ivan.** Domácí čeští patroni myslivců, ctění zejména v našich zemích.[1]
- **Myslivecké bratrstvo sv. Eustacha.** Roku 1692 je založili schwarzenberští myslivci — šlo o vůbec první mysliveckou organizaci v Čechách.[1]

2. Co víte o sv. Hubertovi? *

> Svatý Hubert (kolem 655–727) byl franský šlechtic a vášnivý lovec, který se podle legendy obrátil na víru po setkání s jelenem nesoucím mezi parohy zářící kříž, a stal se biskupem v Lutychu.[1,2]

Vidění jelena s křížem — Jan Brueghel starší namaloval okamžik, kdy jelen s křížem mezi parohy obrátil Huberta na víru

Video: **Hubertova jízda** — jezdci v loveckém úboru a smečka honičů při tradiční Hubertově jízdě; nizozemský týdeník z roku 1938

- **Mládí a lov.** Narodil se kolem roku 655 v urozené akvitánské rodině, vyrůstal na královském dvoře a proslul jako vášnivý a zdatný lovec, který kvůli lovu zanedbával i duchovní povinnosti.[2,1]
- **Zjevení jelena.** Na Velký pátek se mu při honu v ardenských lesích zjevil bílý jelen s křížem mezi parohy, který k němu promluvil a vyzval ho, aby přestal honit zvěř a hledal Boha.[1,2]
- **Obrácení.** Po tomto zážitku zanechal světského života, rozdal majetek chudým a stal se žákem biskupa Lamberta z Maastrichtu.[2,1]
- **Biskup v Lutychu.** Kolem roku 705 byl vysvěcen na biskupa, sídlo přenesl do Lutychu a šířil křesťanství i úctu k přírodě mezi obyvateli Arden.[1,2]
- **Patronem lovců se v Čechách stal až později.** Zdejší úcta k Hubertovi se rozšířila teprve v 18. století — o dvě staletí později než starší kult sv. Eustacha.[3]

3. Jak se projevuje kult patronů myslivosti v současné době? *

> Kult patronů myslivosti dnes žije především ve svátcích a slavnostech — ve svatohubertských mších 3. listopadu a v obnovených Slavnostech svatého Eustacha na Křivoklátě.[1,2]

Svatohubertská mše — bohoslužba v lese, kterou myslivci konají k svátku svého patrona

Hrad Křivoklát — místo, kde ČMMJ obnovila Slavnosti svatého Eustacha

Kaplička svatého Eustacha — kaplička z roku 1697 na Křivoklátsku, kde se pobožnosti konají dodnes

- **Svátek svatého Huberta.** Myslivci po celém světě si 3. listopadu připomínají svatého Huberta a při této příležitosti se konají svatohubertské mše a slavnosti, spojující duchovní rozměr s tradicí myslivecké kultury.[1]
- **Slavnosti svatého Eustacha.** Českomoravská myslivecká jednota v posledních letech obnovila Slavnosti svatého Eustacha na hradě Křivoklát, doprovázené festivalem trubačů na lesní rohy a prezentací lesnických škol.[2]
- **Poutní místa a kapličky.** Na Křivoklátsku se u kapličky sv. Eustacha z roku 1697 konají pobožnosti dodnes, obnovené zejména po roce 1989.[2]
- **Symbol jelena s křížem.** Motiv jelena se zářícím křížem mezi parohy, spojený s legendami obou patronů, zůstává dodnes rozšířeným mysliveckým symbolem.[1,2]

I/C/8 — Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody

1. Jaká je historie a význam tradice „Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody“? *

> Tradice Červen – měsíc myslivosti vznikla v roce 1959 a od roku 1973 byla rozšířena v obsahu i názvu na Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody, aby připomněla, že o stavu myslivosti rozhoduje především lidský faktor.[1]

- **Vznik v roce 1959.** Tehdy vznikla tradice nazvaná Červen, měsíc myslivosti.[1]
- **Rozšíření v roce 1973.** Obsah i název byly rozšířeny na Červen, měsíc myslivosti a ochrany přírody.[1]
- **Lidský faktor.** Rozhodujícím parametrem stavu myslivosti je sám myslivec — jeho morálka, etika a disciplína, včetně povinnosti chránit zvěř i prostředí před škodami.[1]
- **Proměna vnímání veřejností.** Cílem je, aby široká veřejnost vnímala myslivost jako spojení člověka s přírodou.[1]
- **Navazující osvěta.** V tomto měsíci myslivci také aktivně propagují myslivost a ochranu přírody navenek, například návštěvami škol.[2]

2. Jaká je náplň tradice „Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody“? *

> Náplní tradice je jednak ochrana mláďat a přírody v období jejich narození a odchovu, jednak aktivní propagace myslivosti a ochrany přírody směrem k veřejnosti, například formou návštěv škol a mysliveckých dnů.[1,2]

Srnče v trávě — jedno z mláďat, která myslivci v červnu chrání

Kachňata — čerstvě vylíhlá mláďata kachny divoké, další z chráněných druhů

Sečení letniny — pokosená louka, ze které myslivci suší seno pro pozdější přikrmování zvěře

- **Ochrana mláďat.** Červen je měsíc, kdy se rodí a vyvádí mláďata řady druhů, proto myslivci dbají na jejich ochranu, například před toulavými psy a kočkami.[1]
- **Příprava letniny.** Myslivci v tomto období sečou a suší letninu a seno pro pozdější přikrmování zvěře.[1]
- **Regulace zvěře.** Loví se vybrané slabší kusy srnců, aby se udržela kvalitní populace.[1]
- **Návštěvy škol.** Myslivci navštěvují školní zařízení a vedou tam přednášky o myslivosti a ochraně přírody pro děti a mládež.[2]
- **Myslivecké dny.** Organizují se myslivecké dny, jimiž se veřejnosti přibližuje práce myslivců a smysl ochrany přírody.[2]

Karta 9 — Popis myslivecké činnosti mysliveckou mluvou · Lov v prehistorii a předfeudální době · Význam přehlídek a výstav trofejí pro propagaci myslivosti

I/A/9 — Popis myslivecké činnosti mysliveckou mluvou

1. Popište mysliveckou mluvou výbavu myslivce. *

> Výbava myslivce má v myslivecké mluvě svá ustálená jména – od zbraně přes mířidla až po nůž.[1]

Obojetnice — broková a kulová hlaveň vedle sebe, kohoutová ferlašská práce

- **Zbraň podle hlavní.** Broková zbraň se dvěma hlavněmi vedle sebe je dvojka, kombinace brokové a kulové hlavně vedle sebe obojetnice, dvě hlavně nad sebou kozlice, čistě kulová zbraň s jednou hlavní kulovnice.[1,2]
- **Mířidla.** Na hlaveň se upevňuje zaměřovací dalekohled (puškohled) nebo kolimátor s bodovou značkou; pažbě se přizpůsobuje lícnice – místo, kam myslivec při míření přikládá tvář.[1]
- **Zavazák.** Krátký a pevný lovecký nůž slouží k zárazu, tedy k dobití postřelené zvěře bodnutím do zátylku za vaz.[1]

2. Popište mysliveckou mluvou individuální lov a činnost myslivce v jeho průběhu. *

> Individuální (osamělý) lov má dvě základní podoby – čekanou a šoulačku – a vlastní slovník pro čtení zvěře v terénu.[1]

Čekaná — dřevěný posed na vysokém stojanu v lese, odkud lovec vyčkává na zvěř

Šoulačka — lovec s puškou se tiše a nepozorovaně plíží terénem

- **Čekaná.** Myslivec vyčkává nehybně na posedu, kazatelně nebo u krmelce a zásypu, kam zvěř vábí přikrmováním.[1]

- **Šoulačka.** Myslivec se pomalu a tiše plíží (šoulá) honitbou proti větru, aby zvěř nezradil.[1]
- **Čtení zvěře v terénu.** Přítomnost zvěře prozradí stopa, ochoz (její pravidelně užívaná cesta), otěrky na kmenech i hrabánky v hrabance.[1]
- **Odpovědnost lovce.** Při osamělém lovu je lovec sám odpovědný za bezpečné provedení odstřelu i za nástřel a dosled postřelené zvěře.[2]

3. Popište mysliveckou mluvou společný lov a činnost myslivce v jeho průběhu. *

> Společný lov (hon) probíhá v jedné nebo více lečích a řídí ho vedoucí honu, jemuž honci i střelci hlásí pohyb zvěře.[1]

Výřad — ulovená zvěř slavnostně uložená po honu

Trofej — trofeje ulovené zvěře vystavené na chovatelské přehlídce

Video: **Nástup** — vedoucí honu s puškou v ruce poučuje střelce před zahájením leče; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Druhy leče.** Obvyklými způsoby společných lovů jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka – volí se podle druhu zvěře i terénu.[2]
- **Zahájení.** Zbraň se nabíjí až po zahájení leče na dohodnutý signál nebo povel; do té doby i po jejím ukončení zůstává vybitá.[2]
- **Výřad.** Po každé leči se ulovená zvěř ukládá na výlož a hon podle mysliveckých zvyklostí končí výřadem veškeré zvěře i oznámením výsledku podle druhů.[2]
- **Sčítání a trofej.** K honu patří i sčítání ulovené zvěře a trofej – hodnotná část úlovku, kterou lovec preparuje a předkládá na chovatelské přehlídce.[1]

4. Popište mysliveckou mluvou chování myslivce po výstřelu, během dosledu, dohledávky a ošetření ulovené zvěře. *

> Po výstřelu myslivec nejdřív z chování zvěře a stop na místě zásahu pozná výsledek rány, teprve pak zvěř dohledává a ošetřuje.[1]

- **Nástřel.** Místo, kde zvěř v okamžiku výstřelu stála, je nástřel; podle tříště (chlupů, úlomků kosti) a barvy (krve) na něm lovec pozná, kam zasáhl.[1]
- **Dosled a dohledávka.** Odskočí-li zvěř po ráně, lovec označí nástřel i směr úniku; nedohledá-li ji sám, přizve mysliveckého hospodáře a řídí se při dosledu jeho pokyny.[2]
- **Dostřelení.** Poraněnou spárkatou zvěř lovec co nejrychleji dostřelí; ostatní zvěř se usmrcuje úderem do vazu.[2]

- **Ošetření úlovku.** Za řádné vyvržení a ošetření zvěřiny ještě před uložením na výlož odpovídá každý účastník lovu.[2]

5. Popište mysliveckou mluvou práci loveckého psa a související chování myslivce. *

> Práce loveckého psa má vlastní slovník podle toho, jak pes se zvěří pracuje a jak o tom dává vědět lovci.[1]

Vystavování — ohař strnule vystavuje zvěř ukrytou v trávě

- **Vystavování.** Pes navětří zdravou srstnatou i pernatou zvěř, značí ji a pevně u ní zůstává, dokud lovec nepřijde.[2]
- **Hlásič a oznamovač.** Hlásič štěká přímo u zhaslé (uhynulé) zvěře; oznamovač se naopak vrátí k lovci a přivede ho ke zvěři.[2]
- **Vodič.** Pes vede lovce na řemenu přímo ke zvěři, kterou vystopoval.[2]
- **Práce na barvě.** Pes sleduje pobarvenou stopu – stopní dráhu postřelené barvící zvěře – hledáním nízkým nebo vysokým nosem.[1,2]
- **Podle plemene.** Mluva rozlišuje ohaře, honiče i slídiče – psy podle jejich vrozeného způsobu práce.[1]

I/B/9 — Lov v prehistorii a předfeudální době

1. Charakterizujte stručně nejstarší lidské dějiny s ohledem na používané lovecké nástroje a metody. *

> Nejstarší lidské dějiny provázel skupinový lov jednoduchými zbraněmi a lstmi, který se postupně zdokonaloval spolu s výrobou nástrojů.[1,2]

Jeskynní malba — kresba loveckého výjevu z jeskyně Cova dels Cavalls, lovci s luky ženou tlupu jelenů

Pěstní klín — opracovaný pazourkový nástroj ze starší doby kamenné

Luk a šíp — reflexní luk napnutý k výstřelu, u nohou toulec se šípy

- **Prvotní zbraně.** Na počátku sloužil k lovu pěstní klín, kyj a oštěp, později přibyly sekera a nůž.[2]

- **Luk a šíp.** Rozvoj vzdálenějšího lovu umožnily luk se šípy, které zvýšily úspěšnost i bezpečnost lovce.[2]
- **Lovecké lsti.** Používaly se lapací jámy, sítě a nahánění zvěře, například k srázům, kde zvíře nemělo šanci uniknout.[1]
- **Skupinový lov.** Lovilo se zpravidla ve tlupě, což usnadňovalo ulovit i velká a nebezpečná zvířata.[1]
- **Dochované doklady.** Způsob tehdejšího lovu dokládají jeskynní malby, fresky a starověké reliéfy, například z asyrského Nimrudu.[1]

2. Jakou roli plnil lov zvěře v období pravěku a starověku? *

> V pravěku byl lov vedle sběru hlavním zdrojem obživy, zatímco ve starověku na našem území jeho význam postupně ustupoval zemědělství.[1,2]

Lovec mamutů — kresba lovců prchajících před mamutem, kterého předtím napadli oštěpy

- **Paleolitická obživa.** Lovila se dnes již vyhynulá zvířata, například mamut, i dosud žijící druhy jako zubr, los, sob, jelen či bobr.[2]
- **Neolitická proměna.** S rozvojem pěstování plodin a rolnictví přestal být lov hlavním zdrojem potravy.[2]
- **Počátky domestikace.** Odchyt zvěře přispěl k domestikaci zvířat a z lovu se postupně vyvinulo i pastevectví.[1,2]
- **Ústup na starém kontinentě.** Na našem území ztratil lov obživní roli definitivně s příchodem Keltů a později Slovanů.[2]

3. Kdy a čím končí výsadní postavení lovu jako zdroje obživy člověka? *

> Výsadní postavení lovu jako hlavního zdroje obživy končí v neolitu s rozvojem zemědělství a domestikace a na našem území definitivně mizí s příchodem Keltů a později Slovanů.[1,2]

- **Neolitická revoluce.** Rozvoj pěstování plodin a rolnictví nahradil lov coby hlavní zdroj potravy.[2]
- **Domestikace jako mezník.** Podle mysliveckých materiálů znamenala domestikace zvířat konec volného lovu jako základní obživy.[1]
- **Vývoj pastevectví.** Odchyt zvěře se proměnil v chov a pastevectví, takže se člověk stal na lovu méně závislý.[2]

- **Konec na našem území.** Obživní roli ztratil lov definitivně s příchodem Keltů a Slovanů, kdy se lovcem stával obvykle jen jednotlivec.[2]
- **Nová role lovu.** V předfeudální době se lov stal spíše doplňkovým zdrojem potravy a dokladem odvahy než nutností přežití.[1]

I/C/9 — Význam přehlídek a výstav trofejí pro propagaci myslivosti

1. Jaký je význam přehlídek a výstav trofejí z hlediska propagace myslivosti? *

> Přehlídky a výstavy trofejí jsou zákonem zakotveným nástrojem hodnocení zvěře, který myslivci zároveň využívají jako hlavní příležitost k prezentaci své práce a smyslu myslivosti široké veřejnosti.[1,2]

Chovatelská přehlídka trofejí — desky s lebkami a parožím vystavené na chovatelské přehlídce v Havlíčkově Brodě

- **Zákonný rámec.** Podle § 6 zákona č. 449/2001 Sb. slouží chovatelské přehlídky k hodnocení kvality chované zvěře a ke kontrole zvěře ulovené; pořádá je orgán státní správy myslivosti nebo jím pověřená myslivecká organizace.[1]
- **Uznaný nástroj osvěty.** Zákon (§ 62 odst. 1 písm. h) řadí chovatelské přehlídky a myslivecké výstavy mezi činnosti, na které stát přispívá v rámci propagace a osvěty myslivosti — nejde tedy jen o odbornou záležitost, ale o oficiálně podporovaný prostředek osvěty.[1]
- **Setkání s nemysliveckou veřejností.** Přehlídka je pro myslivce výjimečnou příležitostí ukázat výsledky celoroční práce v honitbě širší veřejnosti a přiblížit jí smysl péče o zvěř a krajinu.[2]
- **Výchova mládeže.** Součástí přehlídek bývá doprovodný program pro děti, například výtvarná soutěž „Mé setkání s přírodou a se zvěří“, který cílí na výchovu mladé generace ke vztahu k přírodě.[2]

2. Které zásady musí být dodrženy při organizaci přehlídek a výstav trofejí z hlediska efektivní propagace? *

> Aby přehlídka trofejí skutečně sloužila propagaci myslivosti, musí organizátoři dodržet zákonný postup od informování uživatelů honiteb po odborné hodnocení trofejí a doplnit jej o program určený široké veřejnosti.[1,2]

Chovatelská přehlídka trofejí — desky s lebkami a parožím vystavené na chovatelské přehlídce v Havlíčkově Brodě

- **Včasné informování uživatelů honiteb.** Podle § 6 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb. musí být uživatelé honiteb o konání a organizaci chovatelské přehlídky uvědoměni způsobem v místě obvyklým, aby stihli trofeje včas odevzdat k hodnocení.[1]
- **Odborné posouzení před vystavením.** Trofeje před instalací kontroluje a hodnotí ustavená hodnotitelská komise; veřejnosti se tak prezentuje jen odborně ověřený a kvalitní materiál.[1,2]
- **Důstojná a pečlivá instalace.** Přípravu a rozmístění trofejí podle předem daného schématu zajišťuje větší počet lidí, protože jde o křehký materiál a celkový dojem přehlídky rozhoduje o jejím propagačním účinku.[2]
- **Doprovodný program pro veřejnost a mládež.** Efektivní propagace se neobejde bez aktivit mířených na nemysliveckou veřejnost, například dětské výtvarné soutěže, jejíž nejlepší práce postupují do celostátního kola pořádaného ČMMJ.[2]

Karta 10 — Popis spárkaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Lov a myslivost ve feudální době · Myslivecký řád

I/A/10 — Popis spárkaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou

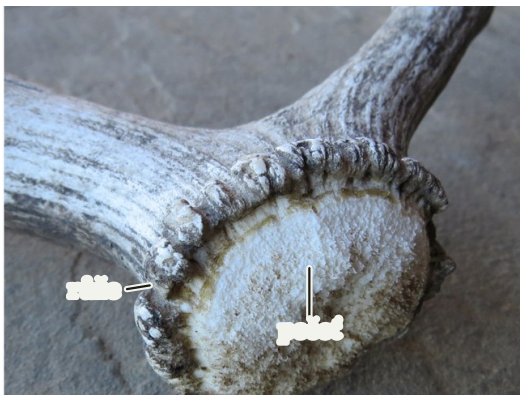
1. Uveďte obecně platná označení jednotlivých částí těla spárkaté zvěře.

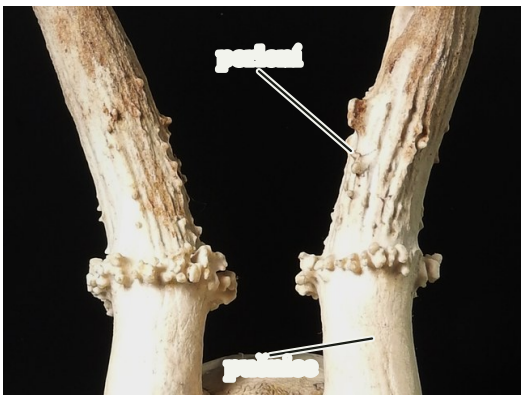
> Myslivecká mluva pojmenovává části těla spárkaté zvěře odlišně od běžné řeči, a to u všech druhů stejně; výjimky má jen černá zvěř.[1,2] Spárkatá je zvěř, která má na bězích spárky: jelen evropský, jelen sika, daněk, srnec, muflon, prase divoké, kamzík, los, koza bezoárová a kozorožec.[2,4,5]

- **Hlava a smysly.** Oči jsou světla, uši slechy, ústa svírák, jazyk lízák, nos větrník, u černé zvěře ryj.[1,2,3]
- **Tělo a končetiny.** Nohy jsou běhy, stehna kýty, plec plece; hřbet a břicho se jmenují stejně jako v běžné řeči, složený žaludek přežvýkavců je trávník, žaludek černé zvěře bachor; paznehty jsou spárky, nevyvinuté zadní paznehty výš na noze paspárky.[1,2,3]
- **Zadní část těla.** Ocas se nazývá kelka, u černé zvěře pírko; světlá skvrna srsti kolem řitního otvoru je obřitek.[1,2,3]
- **Krev, tuk a maso.** Krev je barva, tuk pod kůží běl a maso zvěřina.[1,2,3]
- **Pohlavní orgány.** Úd samce je žíla, varlata ráže, obojí dohromady kratiny a prodloužená srst na předkožce střapec; pohlavní orgán samice je svírka a u jelenovité zvěře se prodloužená žlutavá srst na ní jmenuje zástěrka.[1,2,3,6] Samice šelem mají místo svírky přezku.[7]

2. Které jsou specifické výrazy pro popis parohaté zvěře?

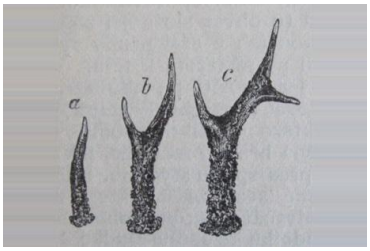

Vytlučené paroží na lebce, trofej z loveckého muzea v maďarském Hatvanu. Části jsou pojmenované na jednom parohu odspodu od očníku ke koruně; očník míří dopředu nad světla, proto tu zepředu jde podél lebky dolů. Ve výřezech pečeť a růže na shozu daňka, pučnice a perlení na srnčích parůžcích.[1,2,3,5]

Lýčí — jelen s rostoucím parožím ještě v lýčí

Špičák, vidlák, šesterák — parůžky srnce: a) špičáka, b) vidláka, c) šesteráka

Parukář — srnec s parukou místo paroží, preparát z mnichovského loveckého muzea

Koruna — troubící jelen s korunou na konci lodyhy

Lopaty — daňčí shozy, lodyhy nahoře rozšířené v lopaty s prsty po obvodu

Vařečky — shoz mladého daňka vařečkáře z Hrazan na Písecku

- **Paroží.** Paroh vyrůstá z pučnice a tvoří ho lodyha, z níž vybíhají výsady – výrůstky delší než 2 cm zakončené bílou špicí. Spodní okraj lodyhy lemuje růže a pod ní je pečeť, místo, kde se paroh oddělil od pučnice; kostní výrůstky na lodyze a výsadách jsou perly. Rostoucí paroh vyživuje lýčí, prokrvená, krátce osrstěná kůže.[1,2,3,5]
- **Samci podle paroží.** Špičák nese první paroží ve tvaru ostrých špiček, vidlák má na lodyze dvě výsady a šesterák tři; nerovný má na každé lodyze jiný počet výsad. Škůdník má lodyhy bez výsad, jelen škůdník nanejvýš s očníkem. Parukář má místo paroží paruku, která vzniká hormonální poruchou.[1,2,3,5]
- **Jelen.** Výsady na lodyze se odspodu jmenují očník, nadočník, opěrák a vlčník; nejméně tři výsady vyrůstající na konci lodyhy z jednoho místa tvoří korunu. Kožní váček před okem je slzník, tmavá skvrna na břiše kolem žíly říjného jelena spála a jeho říjný pach prk.[1,2,5]
- **Daněk.** Lodyha daňka se nahoře zplošťuje v lopatu, po jejímž vnějším obvodu rostou prsty, dohromady krajkování; z výsad má stejně jako jelen očník a opěrák. Mladý daněk nese vařečky, paroží nahoře jen vařečkovitě rozšířené. Doliny jsou jámy, které daněk vyhrabává v říji, a neustálé pleskání kelkou je aplaudování – daněk aplauduje kelkou.[1,4,5,6]
- **Srnec.** Paličkáč je mladý srnec s prvním parožím s krátkými tupými špičkami bez růží, knoflíkáč starší srnec s nízkými špicemi s vyvinutou růží na silných pučnicích a vývrtkáč srnec s vývrtkovitým parožím. Mladá, dosud neoplozená srna je čiplenka. Pucky jsou pachové žlázy pod patou na vnější straně zadních běhů.[1,3,5,6]

3. Které jsou specifické výrazy pro popis rohaté zvěře?

> Rohy nosí muflon i kamzík.[1,2]

Toulce — lebka muflona s toulci z pískeckých lesů

Vruby — toulce muflona zvrásněné příčnými vruby

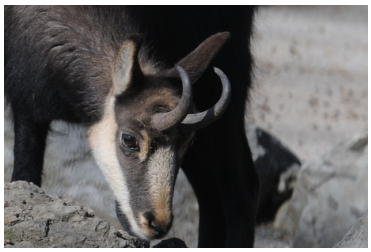
Sedlo — muflon s bělavým sedlem na boku

Rouno — muflon s tmavým rounem na krku a hrudi, v březnu v oboře u Mannheimu

Bezoárové koule — bezoáry v Německém lékárnickém muzeu v Heidelbergu

Růžky — kamzík s růžky zahnutými do háku

Kamzičí štětka — štětka z kamzičího vousu na štýrském krojovém klobouku

- **Rohy.** Rohy vyrůstají na čelních násadcích a sedí na nich toulce, které každý rok odspodu dorůstají; zvěř je na rozdíl od paroží neshazuje.[2,3]
- **Vruby.** Na rohovině se během růstu tvoří vruby, individuálně různě velké a hrubé. Když přes zimu z nedostatku potravy růst ustane, rohovina po celém obvodu zeslábne a vznikne hluboký roční vrub; ročním vrubům se říká léta a podle jejich počtu se nejpřesněji odhaduje stáří muflona i kamzíka.[1,2,4]
- **Toulce.** Toulec je zatočený roh muflona a obloukovité zatočení toulců se nazývá vinutí. Muflon s toulci odstávajícími od krku (evertovanými) je chovný, se zarůstajícími do krku (pervertovanými) průběrný. Prstenec je příčně ztluštělé místo, které toulec zpevňuje; s ročními vruby není totožný.[1,3]
- **Rouno a sedlo.** Rouno je delší srst na spodní části krku a na hrudi muflona, výrazná v zimní srsti muflonů od dvou až tří let; je tuhá, rovná a hnědočerná až černá, měkké, vlnité a šedé rouno má kříženec s domácí ovcí. Sedlo, také čabraka, jsou bělavé plochy po obou stranách hřbetu.[1,2,3,5]
- **Bezoárové koule.** Různě velké kulovité útvary, které v trávicím traktu dutorohé zvěře – kozy bezoárové, kamzíka a muflona – vzniknou slepením nestravitelných částí potravy a jejich omíláním při trávení. Nejčastěji obsahují pryskyřici, srst nebo části větviček a myslivci je uchovávají jako drobnou trofej.[1,6]
- **Kamzík.** Rohy kamzíka se nazývají růžky a nosí je kamzík i kamzice; kamzík je má stočené špičkami dolů, kamzice dozadu. Dlouhá srst, která kamzíkovi v zimě roste na hřbetě, je kamzičí vous a váže se z něj kamzičí štětka.[2,4]

4. Které jsou specifické výrazy pro popis černé zvěře?

> Černá zvěř je prase divoké – kanec neboli kňour, bachyně a sele.[1,3]

Zbraně — trofej kňoura: vně dlouhé páráky, uvnitř krátké klektáky

Ryj — hlava kňoura s ryjem a párákem, v oboře u Mannheimu

Hřeben — prase divoké se štětinami zdviženými na krku a hřbetě, v rakouské oboře Ernstbrunn

Pírko — selata v düsseldorfské oboře, levé s pírkem

Škára — vydělaná škára prasete divokého

Markazín — sele v nápadně pruhované srsti

Buchtování — louka s drny obrácenými divokými prasaty

- **Zbraně.** Horní špičáky kňoura jsou klektáky, krátké a vzhůru zahnuté. Dolní špičáky jsou páráky, dlouhé, trojboké a uvnitř duté; nemají kořen a stále přirůstají. Páráky a klektáky jsou dohromady zbraně a kňour jimi klektá. Obojí, značně menší špičáky bachyně jsou háky. Podle páráků se odhaduje stáří kňoura, podle háků stáří bachyně.[2,3,5]
- **Ryj a pírko.** Nos a tlama černé zvěře tvoří ryj, kterým si dobývá potravu v půdě a brání se nepříteli nebo soku v chrutí. Ocas je pírko.[2,3]
- **Štětiny a hřeben.** Srst černé zvěře jsou štětiny, svrchním hrubým štětinám se říká osiny. Zježené štětiny na horní straně krku a na hřbetě tvoří hřeben.[2,3,6]
- **Škára, kyrys a sádlo.** Kůže černé zvěře je škára a škáry se považují za trofej. Ztluštělá kůže na přední části těla se nazývá kyrys, krunýř nebo štít; u kňoura kryje boky hrudi a je silná až 6 cm. Tuk černé zvěře je sádlo.[2,3,5,6,7]
- **Sele, markazín a lončák.** Jako sele se označuje černá zvěř od metání do 31. března následujícího roku; sele, které má ještě pruhovanou srst, je markazín neboli pyžamáč. Od 1. dubna je z něj do dalšího 31. března lončák; samici v tomto věku se říká bachyňka.[3,8,9]

- **Buchtování.** Černá zvěř buchtuje, když při hledání potravy vyrývá a obrací větší kusy půdy nebo drnu; vyrytým kusům země se říká buchty.[3,4,6]

5. Popište mysliveckou mluvou chování a rozmnožování spárkaté zvěře.

Vytloukání — kmínek s kůrou servanou od paroží, o který si jelen vytloukl lýčí

Říje — jelen u tlupy laní

Tlupa na paši — mufloni pohromadě na svahu, kde se pasou

Kaliště — bahnitá prohlubeň, ve které se zvěř kaliští

Video: **Souboj** — dva jeleni se v říji utkají a paroží jim slouží jako zbraň; klip z anglického parku

- **Paroží.** Zvěř paroží každoročně shazuje a znovu nasazuje; rostoucí paroží kryje lýčí, které si zvěř po dokončení růstu vytluče (loupá) o stromy.[1]
- **Páření.** Dobu páření jelení, daňčí, srnčí i muflonízvěře myslivci nazývají říje, u zvěře černé chrutí.[1] Samec spárkaté zvěře samici pokládá.[3] Jelen, daněk, muflon i srnec ji předtím honí.[6,7,8,9]
- **Denní režim.** Zvěř se pase (paše), odpočívá na loži a chladí se i čistí v kališti (kališťění); mimo dobu páření drží pohromadě v tlupě.[1]
- **Projevy.** Zvěř všemi smysly jistí neboli bádá, zrakem pátrá, sluchem bystří a čichem větří.[2,3,4] Když vychází z krytu, vytahuje; když se vrací zpět do houštin, zatahuje.[2,3] Jelení a černá zvěř se kaliští – válí se v kališti, bahnitém místě, a potom se otírá o stromy, na nichž po ní zůstávají otěrky.[2,3,5]

I/B/10 — Lov a myslivost ve feudální době

1. Charakterizujte stručně vývoj myslivosti v období feudalizmu. *

> V období feudalismu (přibližně 10.–18. století) bylo právo lovu nejprve výsadou panovníka, poté šlechty, a postupně se z prostého lovu vyvíjela myslivost jako hospodářský obor s vlastními pravidly a ochranou zvěře.[1,2]

Boleslav I. — kníže Boleslav I. (vpravo) při smíru s císařem Otou I. roku 950, kdy zakotvil lovecký regál

Václav IV. — král, jehož nařízení z roku 1388 přeneslo výsadu lovu na šlechtu

Hrad Křivoklát — jeden z loveckých hrádků, kde sídlila panovníkova lovecká družina

Ferdinand III. — císař, který roku 1641 označil myslivost za „kratochvíli šlechtickou“

- **Počátek loveckého regálu.** Kolem roku 950 vydal kníže Boleslav I. nařízení, které zakotvilo lov jako výsadní právo panovníka; drobnou zvěř směl propůjčit leníkovi, velkou zvěř — jelení, černou a losa — si ponechával.[1]
- **Přechod na šlechtu.** Nařízení Václava IV. z roku 1388 přeneslo výsadu lovu na vrchnost jako součást tzv. práva dominikálního; poddaní s právem rustikálním lovit nesměli, s výjimkou volně lovitelné škodné.[1]
- **Počátek oficiální myslivosti.** Usnesení Českého sněmu z roku 1573 spojilo právo lovu s vlastnictvím pozemků a zároveň přineslo první nařízení o ochraně zvěře.[1,2]
- **Organizace loveckého personálu.** Od 11. století se užívá výraz „lovec“, stavěly se lovecké hrádky (např. Křivoklát) a vznikaly účelové obce loveckého personálu; od 12. století jsou doloženy lovecké roboty poddaných.[2]
- **Útlum po Bílé hoře.** Po roce 1620 se lov stal záležitostí šlechtické reprezentace, roku 1641 Ferdinand III. označil myslivost za „kratochvíli šlechtickou“ a udržoval lovecké roboty, sílilo i pytláctví.[1,2]

2. Čím období feudalizmu obohatilo naši myslivost? *

> Feudální doba položila základ organizovanému chovu zvěře a odborné myslivecké péči: vznikly obory, rozvinula se lovecká kynologie a sokolnictví a roku 1573 byla vydána první opatření na ochranu zvěře.[1,2]

Kynologie — jezdci se smečkou loveckých psů na shromaždišti před honem

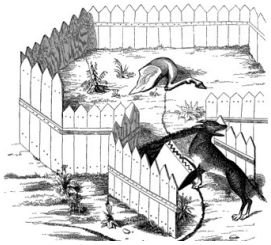

Sokolnictví — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

- **Obory.** Od 14. století se začaly zakládat obory, nejprve pro chov jelení zvěře, později i pro zvěř černou — přechod od volného lovu k cílenému chovu.[1]
- **Kynologie.** Od 14. století jsou doloženy první zmínky o kynologii včetně rozlišování plemen a výcviku loveckých psů pro lov.[1]
- **Sokolnictví.** Lov s dravci navázal na tradici doloženou už z období Velké Moravy a ve feudální době se dále rozvíjel jako oblíbená forma lovu.[1]
- **Odborný personál a vzdělávání.** Od 14. století se ustálil pojem „myslivec“ pro personál pečující nejen o lov, ale i o chov zvěře; od 18. století bylo zavedeno tříleté učení myslivců zakončené výučním listem, tesákem a loveckou trubkou.[1,2]
- **První ochrana zvěře.** Usnesení Českého sněmu z roku 1573 přineslo první nařízení o ochraně zvěře, což se považuje za počátek myslivosti jako oboru u nás.[1,2]

3. Co znamenají pojmy regál a dominikál? *

> Regál je výsadní právo panovníka na lov, dominikál je obdobná výsada lovu, která od roku 1388 náležela šlechtě na jejich panské (dominikální) půdě.[1]

Lapání vlků do oka — kresba podle středověké myslivecké knihy, jak se do ohrady s uhynulým kusem coby návnadou chytal vlk do oka; takový volný lov škodné směli provozovat i poddaní s právem rustikálním

- **Regál.** Kolem roku 950 vydal kníže Boleslav I. nařízení, jímž se lov stal výsadním právem panovníka (regálem); drobnou zvěř směl propůjčit leníkovi, velkou zvěř — jelení, černou a losa — si ponechával.[1]
- **Dominikál.** Nařízení krále Václava IV. z roku 1388 přeneslo loveckou výsadu na vrchnost jako součást tzv. práva dominikálního, vázaného na panskou půdu.[1]
- **Protiklad — rustikál.** Osoby s právem rustikálním, tedy sedláci na pronajaté půdě, právo lovu neměly; výjimkou byl volný lov škodné dravé zvěře, zejména vlků.[1]
- **Zánik dominikálního práva.** Výsadní dominikální lovecké právo zrušil až říšský zákon o myslivosti č. 154 ze 7. března 1849, který spojil právo myslivosti s vlastnictvím půdy.[1,2]

I/C/10 — Myslivecký řád

1. Co je Myslivecký řád a pro koho je závazný? *

> Myslivecký řád je vnitřní předpis Českomoravské myslivecké jednoty (ČMMJ), který shrnuje pravidla péče o zvěř, lovu, bezpečného zacházení se zbraní a myslivecké morálky; je závazný pro všechny členy ČMMJ.[1,2]

- **Vydavatel a základ.** Řád vydává ČMMJ a vychází z právních předpisů o myslivosti, o zbraních a střelivu, o ochraně přírody a o veterinární péči, dále ze stanov ČMMJ a jejích dalších vnitřních prováděcích předpisů.[1]
- **Závaznost.** Znalost a dodržování mysliveckého řádu je podle stanov ČMMJ jednou z povinností každého jejího člena.[1]
- **Účel.** Dodržováním řádu se sleduje správný a bezpečný výkon práva myslivosti v souladu s tradicemi.[1]
- **Historie a platnost.** Nahradil dřívější řád ČMS z roku 1979; byl projednán a schválen Sborem zástupců ČMMJ (II. sjezdem) 21. října 2000 a doplněn rozhodnutím Sboru zástupců 19. června 2004.[1,2]

- **Doporučení ostatním.** ČMMJ přímo zavazuje jen své členy, ale doporučuje, aby řád jako vlastní vnitřní předpis převzali i jiní uživatelé honiteb a myslivecké organizace.[1]

2. Dokážete vyjmenovat hlavní oblasti, které řeší Myslivecký řád?*

> Myslivecký řád ČMMJ je členěn do pěti částí, které postupně upravují péči o zvěř, lov zvěře, zacházení se zbraní, mysliveckou morálku se zvyky a tradicemi a závěrečná ustanovení.[1]

- **Péče o zvěř.** Zásady přikrmování, budování a údržby mysliveckých zařízení (krmelce, zásypy, políčka pro zvěř), veterinární dohled nad uhynulou a podezřelou zvěří a opatření ke snížení ztrát při zemědělských pracích.[1]
- **Lov zvěře.** Pravidla společných honů i osamělého lovu, povinnosti vedoucího honu a loveckého hosta, postup při dosledu postřelené zvěře a nakládání s trofejemi.[1]
- **Bezpečnostní předpisy při zacházení se zbraní.** Nošení, nabíjení, jištění a vybíjení lovecké zbraně a zásady bezpečné střelby na honech i při osamělém lovu.[1]
- **Myslivecká morálka, zvyky a tradice.** Pravidla mysliveckého chování a etiky, používání myslivecké mluvy a dodržování zvyklostí, například při výřadu zvěře.[1]
- **Závěrečná ustanovení.** Pravomoc Myslivecké rady ČMMJ řád průběžně měnit a doplňovat, doporučení k jeho převzetí dalšími organizacemi a údaje o schválení a účinnosti řádu.[1]

Karta 11 — Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost v 19. století · Práce myslivců s mládeží

I/A/11 — Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou

1. Uveďte obecně platná označení jednotlivých částí těla drobné srstnaté zvěře. *

Světla — oko zajíce

Slechy — dlouhé uši zajíce s tmavým koncem

Vousy — hmatové chlupy na nose zajíce

Běhy — nohy zajíce v plném běhu

Pírko — bíločerný ocásek zajíce

Vlna — hustá srst králíka

- **Druhy.** Drobná zvěř je veškerá zvěř mimo zvěř vysokou.[2] Ze srstnaté zvěře k ní patří například zajíc, králík, ondatra, bobr nebo veverka.[1]
- **Hlava, krk a hruď.** Hlava je přední část těla, krk ji spojuje s hrudí, předním úsekem trupu.[3,4,6,7]
- **Světla, slechy a huba.** Světla jsou oči, slechy uši a huba tlama drobné srstnaté zvěře.[1,2]
- **Vousy.** Vousy jsou hmatové (sinusové) chlupy na nose; mysliveckou mluvou se tak označují obecně u drobné srstnaté zvěře, například u zajíce, králíka i ondatry.[1,2,3,4,6]
- **Tlapky.** Tlapky jsou chodidla s prsty (a drápky) – spodní část běhů – u zajíce, králíka i ondatry.[2,3,4,6]
- **Běhy, kýty, hřbet a břicho.** Běhy jsou nohy, kýty stehna, hřbet část trupu od kohoutku k bedrům a břicho spodní část trupu mezi hrudníkem a pánví.[1,2,3,5]
- **Pírko a vlna.** Pírko je ocas a vlna srst zajíce a králíka.[1,2,3,4]
- **Barva, sádlo a zvěřina.** Krev drobné zvěře se nazývá barva, tuk sádlo a maso zvěřina.[1,2]

2. Popište mysliveckou mluvou králíka a zajíce. *

> Zajíc a králík patří k drobné srstnaté zvěři, ale liší se způsobem života – zajíc žije samotářsky nad zemí, králík v rodinných koloniích pod zemí.[1,6,7]

Zajíc — dospělý kus, slechy s černým koncem, na nose vousy

Zajíče — mládě zajíce

Kníry — bílé hmatové vousy po stranách horního pysku

Lože — zajíc přitisknutý k zemi v loži

Králík — menší než zajíc, s kratšími slechy

Králíče — mládě králíka

Nora — králík u vchodu do podzemní nory

Video: **Zajíc na paši** — zajíc sedí v trávě, slechy má vztyčené a pase se na bylinách, vidět jsou i světla a přední běhy

- **Zajíc.** Samec se mysliveckou mluvou nazývá zajíc nebo **zaječák**, samice **zaječka** a mládě **zajíče** nebo **zajíček**; z lidové mluvy se zajíci přezdívá **matěj**, **janek** nebo **ušák**, starému zajíci **staroch** a staré zaječce **babka**.[1,2,3,4,6]
- **Vousy.** Po stranách horního pysku a nad světly rostou zajíci bílé hmatové **vousy** neboli **kníry** – jsou jeho loveckou trofejí.[1,2,4,6]
- **Lože.** Zajíc přes den odpočívá v **loži**, mělké prohlubni, kterou si vyhrabává v půdě nebo ve stařině; lidově se mu říká **pekáč**. Takových loží má v revíru více a střídá je.[1,2,4,6]
- **Králík.** Samec se nazývá **králík**, samice **králice** a mládě **králíče**.[1,5,7]
- **Nora a kolonie.** Králík je menší než zajíc, má kratší slechy i zadní běhy; žije v podzemních **norách** s několika východy, které si sám vyhrabává. Nory bývají navzájem propojené a víc králíků pohromadě tvoří **kolonii**.[1,5,7]

3. Popište mysliveckou mluvou chování drobné srstnaté zvěře. *

Peláší — zajíc prudce utíká

Kuželkuje — zajíc vzpřímený na zadních bězích

Panáčkuje — králík sedí na zadních bobcích ve vzpřímené poloze

Besedují — dva zajíci pohromadě na poli

Políčkují — zajíci se při souboji bijí předními běhy

Nora — králík u vchodu do nory

Ohryz — spodní kůra keře v zimě ohryzaná zajícovitými

- **Pastva.** Z krytu zajíc vychází na pastvu, kde se **paství**; přitom klouže břichem po zemi a dělá záskoky.[2,4]
- **Úprk.** Vyplašený zajíc vyskočí z lože neboli **pekáče** – bývá vyzvednut nebo vypíchnut, vystává, vyráží a uhání, přičemž prudce **peláší**, **kličkuje** a **hopkuje**; zajíci i králíci se přitom pohybují po vyšlapaných **pěšinkách**.[1,2,3,4,5]
- **Postoj.** Sedí-li zajíc nebo králík na zadních bobcích ve vzpřímené poloze, **panáčkuje**; vztyčí-li se přímo na zadní běhy, **kuželkuje**.[1,2,4,5]
- **Souboje.** Sejde-li se více zajíců pohromadě, **besedují**, a při vzájemných soubojích se předními běhy **políčkují**.[1,2,5]
- **Dupání a bubnování.** Seká-li zajíc předními běhy do vzduchu, **bubnuje**; seká-li zadními běhy, **dupe**.[2,5] Králík dupe a bubnuje zadními běhy.[1,3]
- **Nora.** Králík noru **doluje**, do nory **vjíždí** a z nory **vychází** na pastvu.[1,3,5]
- **Hlasové projevy. Mroukání** je hlasový projev klidného zajíce, naříkáním a **vřeštěním** se naproti tomu projevuje zajíc v úzkosti.[1,2,4]
- **Přijímání potravy.** Zajíci i králíci si hlodáky **ohryzávají** kůru listnatých dřevin (ohryz) a okusem poškozují jejich výhonky.[1,2,3]

4. Popište mysliveckou mluvou rozmnožování drobné srstnaté zvěře. *

> Období páření zajíce a divokého králíka se mysliveckou mluvou nazývá **honcování.**[1,2,3,4,5,6] U veverky a ondatry se totéž období nazývá **honění.**[6,7]

Zajíče — mládě zajíce

Králíče — mládě králíka

Veverče — mládě veverky

Ondatře — mládě ondatry

Bobře — mládě bobra s dospělým kusem

- **Zajíc a králík.** Zaječka i králice je v době březosti **plná** a mláďata **vrhá** nebo **metá.**[4,5,6] Zaječka vrhá **zajíčata** na holém **loži**, králice **králíčata** v noře vystlané suchou trávou a srstí vytrhanou z vlastního břicha.[1,6,8,9]
- **Březňák.** Zajíček narozený v březnu se mysliveckou mluvou nazývá **březňák.**[10]
- **Veverka.** Samec veverky se nazývá **veverčák**, samice **veverčice**; ta je **plná** a **vrhá veverčata.**[1,6]
- **Ondatra a bobr.** U ondatry se samec nazývá **ondatřák** a mládě **ondatře**. U bobra je samec **bobřák**, samice **bobřice** a mládě **bobře.**[1]

5. Uveďte některé specifické pojmy používané pro popis drobné zvěře.

Hlodáky — přední zuby na lebce králíka

Bobky — trus králíka

Bobří hráz — hráz z větví přehrazující tok

Ondatří hrad — doupě z rostlinného materiálu nad vodní hladinou

- **Hlodáky neboli struhy.** Řezáky zajíce, králíka i ondatry se nazývají hlodáky neboli struhy.[1,3,4,5,6,7]
- **Škrabáky.** Drápy zajíce a králíka se nazývají škrabáky.[3,4,5,7]
- **Rez, ždímání a kamínkování.** Moč zajíce a králíka je rez a její vylučování ždímání; zanechává-li nemocný zajíc na sněhu stopy nazelenalé rzi, říká se, že kamínkuje.[1,2,3,4]
- **Bobky neboli výměty a bobčení.** Trus zajíce, králíka i ondatry se nazývá bobky neboli výměty a trousit bobky se mysliveckou mluvou řekne bobčit.[1,3,4,5,6]
- **Bobří hrad, hráz a stroj.** Bobr staví na vodě **hráze** a **hrad** s kupolí nad hladinou a vchodem pod vodou; výměšek jeho přířitních žláz s vůní pižma se nazývá **bobří stroj** (dílo) nebo **castoreum**.[8]
- **Ondatří hrad.** Ondatra si staví nad vodní hladinou doupě z rostlinného materiálu zvané hrad.[6]

I/B/11 — Myslivost v 19. století

1. Vyjmenujte hlavní události v dějinách myslivosti v 19. století. *

> Myslivost 19. století formoval zejména zánik šlechtických loveckých výsad a nástup vlastnického pojetí práva myslivosti spolu s rozmachem chovu drobné zvěře.[1]

Zrušení poddanství — stránka dobového tisku s císařským patentem ze 4. března 1849, kterým bylo zrušeno poddanství

Hon s brokovnicemi — dobová fotografie účastníků honu s ulovenou srnčí, zaječí a liščí zvěří, kolem 1890

- **Rok 1848–1849.** Bylo zrušeno poddanství i dominikální výsadní právo lovu šlechty; císařský patent č. 154/1849 spojil právo myslivosti s vlastnictvím půdy.[1]
- **Rozvoj chovu drobné zvěře.** Na počátku století vrcholí rozvoj bažantnictví, dovážejí se nové druhy bažantů i muflon a jelenec, ubývá jelení a přibývá srnčí zvěře.[1]

- **Rozmach brokové střelby.** S rozvojem brokových zbraní se proslavuje české puškařství a myslivost se stále více podřizuje lesnímu hospodářství.[1]
- **Vznik odborných spolků.** V roce 1869 vzniká Pražská lesnická jednota Hubertus, v roce 1883 pak Spolek honební a ochrany zvěře.[1]

2. Jmenujte známé české puškaře a literáty 19. století. *

> Mezi nejznámější české puškaře 19. století patří Antonín Vincenc Lebeda a Bedřich Brandejs, mezi zakladatele české myslivecké literatury František Špatný, Jan Teodorich Doležal a Josef Vilém Černý.[1,2,3]

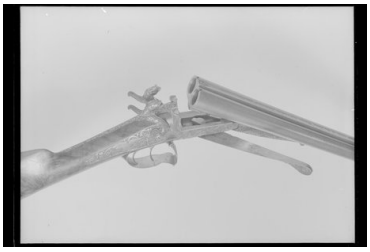

Antonín Vincenc Lebeda — dobová rytina puškaře, nekorunovaného krále českých puškařů

- **Antonín Vincenc Lebeda.** Nekorunovaný král českých puškařů; v roce 1820 převzal pražskou dílnu po Matěji Brandejsovi a proslavil se technicky precizními, bohatě zdobenými zbraněmi.[1]
- **Bedřich Brandejs (1851–1918).** Puškař a odborný spisovatel, od roku 1871 vedoucí firmy „Antonín Vincenc Lebeda a synové“; prosazoval zřízení zemského zkušebního ústavu pro palné zbraně a puškařské školy.[2]
- **František Špatný.** Vydával první český myslivecký časopis *Zábavy myslivecké* (1856–1875) a sepsal mysliveckou mluvu v díle *Mluva myslivecká* (1868).[3]
- **Jan Teodorich Doležal a Josef Vilém Černý.** Doležal založil časopisy *Háj* (1872) a *Lověna* (1878), Černý vydal první ucelenou učebnici *Myslivost* (1881–1884).[3]

3. Jak se mění lovecké metody v průběhu 19. století? *

> Lovecké metody se v 19. století proměnily společně s vývojem zbraní i práva myslivosti — od šlechtických výsadních honů k individuálnímu lovu drobné zvěře modernější zbraní.[1,2]

Systém Lefaucheux — lámací zadovka na jednotný náboj s otevřeným závěrem, kterým se nahrazovaly přednabíjecí zbraně

- **Rozvoj brokové střelby.** S úbytkem bezplatné poddanské pracovní síly se myslivost přeorientovala na intenzivní chov drobné zvěře, s čímž souvisel rozvoj brokových zbraní a rozmach českého puškařství.[1]
- **Přechod na zadovky.** Přednabíjecí perkusní zbraně postupně nahradily lámací zadovky na jednotný náboj systému Lefaucheux („lefoš“) a na konci století zbraně se středovým zápalem.[2]
- **Zánik výsadního lovu.** Patent č. 154/1849 zrušil dominikální výsadní právo lovu šlechty a spojil právo myslivosti s vlastnictvím půdy, čímž se otevřel prostor pro lov mimo staré panské hony.[1]
- **Podřízení lesnímu hospodářství.** Lov se stále více podřizuje chovatelské péči o zvěř a lesnímu hospodářství namísto dřívějších rozsáhlých společných honů.[1]

I/C/11 — Práce myslivců s mládeží

1. Uveďte příklady práce myslivců s mládeží a zhodnoťte její význam. *

> Myslivci se mládeži věnují v kroužcích mladých přátel myslivosti a ochrany přírody, na besedách a přednáškách ve školách, při odborných exkurzích a formou soutěží, především Zlaté srnčí trofeje.[1,2]

Zlatá srnčí trofej — vítězové kategorie B s trofejemi a diplomy po vyhlášení výsledků

- **Kroužky mladých myslivců a ochránců přírody.** Fungují při mysliveckých spolcích, školách i domech dětí a mládeže; vedoucí s dětmi pravidelně pracují v přírodě, tradice sahá do 60. let 20. století.[1]
- **Besedy a přednášky na školách.** Myslivci podle metodiky ČMMJ seznamují žáky s přírodou a mysliveckou činností a navazují na environmentální výchovu v rámcových vzdělávacích programech mateřských, základních i středních škol.[2]
- **Odborné exkurze.** Návštěvy obor, bažantnic, stanic pro handicapované živočichy, zoologických zahrad a muzeí prohlubují poznatky dětí přímo v terénu.[2]
- **Soutěže pro mládež.** Vrcholem je celostátní soutěž Zlatá srnčí trofej, do níž postupují vítězové místních a okresních kol.[1,2]
- **Význam práce s mládeží.** Vychovává nástupce současných myslivců, buduje jejich vztah k přírodě a prezentuje myslivost veřejnosti; za propracovaný systém výchovy mládeže obdržel tehdejší ČMS v roce 1983 kulturní cenu Mezinárodní myslivecké rady CIC.[1]

2. Co je soutěž „O zlatou srnčí trofej“?*

> Zlatá srnčí trofej je tradiční celostátní soutěž ČMMJ pro děti a mládež se zájmem o přírodu a myslivost, pořádaná od roku 1971.[1,2]

Zlatá srnčí trofej — vítězové kategorie B s trofejemi a diplomy po vyhlášení výsledků

- **Kategorie.** Soutěží se ve dvou věkových kategoriích: A pro žáky 3.–5. třídy ZŠ a B pro žáky 6.–9. třídy ZŠ.[1]
- **Tři kola.** Místní kolo probíhá v kroužcích, školách či DDM, okresní kolo pořádá okresní myslivecký spolek a vítěz postupuje do národního kola.[1]
- **Obsah soutěže.** Účastníci skládají vědomostní test a absolvují praktickou poznávací stezku s mysliveckými a botanickými exponáty; hodnotí se myslivecká zoologie, péče o zvěř, lovectví a střelectví, kynologie, botanika i první pomoc.[1,2]
- **Národní kolo.** Má podobu čtrnáctidenního soustředění vítězů okresních kol spojeného s výukou myslivosti, sportovními a společenskými aktivitami; koná se v létě, obvykle v červenci a srpnu.[1]
- **Historie a význam.** Vznikla z kroužků Mladých přátel myslivosti a ochrany přírody; za tento systém práce s mládeží obdržel tehdejší ČMS v roce 1983 kulturní cenu Mezinárodní myslivecké rady CIC.[2]

Karta 12 — Popis šelem a jejich životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost ve 20. století · Nejdůležitější myslivecké výstavy, propagační a společenské akce

I/A/12 — Popis šelem a jejich životních projevů mysliveckou mluvou

1. Uveďte obecně platná označení jednotlivých částí těla šelem. *

Slechy — vztyčené uši vlka

Tlapy — chodidlo rysa s polštářky

Srst — huňatá srst liščete

- **Druhy.** Mezi šelmy patří například liška, vlk, kuna, tchoř, jezevec, vydra, rys, kočka divoká nebo medvěd.[2]
- **Světla, slechy a morda.** Světla jsou oči, slechy uši a morda tlama šelmy.[1,2,3]
- **Běhy a tlapky.** Běhy jsou nohy šelmy, tlapky jejich chodidla; medvěd, rys a jezevec mají místo tlapek tlapy.[1,2,3,5]
- **Drápy.** Z šelem mají drápy rys a kočka divoká.[1,2]
- **Hřbet a břicho.** Hřbet je hřbetní část trupu od kohoutku k bedrům, břicho jeho spodní část mezi hrudníkem a pánví.[1,2,3]
- **Trháky.** Trháky jsou velké stoličky, kterými šelma odtrhává maso kořisti a polyká ho bez žvýkání.[1,3,5]
- **Srst, podsada a pesíky.** Srst šelmy tvoří dvě vrstvy: hustá spodní podsada ze zkadeřených chlupů a nad ní silnější a delší pesíky.[1,2,3,4,5]
- **Barva.** Krev šelmy se nazývá barva.[1,2,3,5]

2. Popište mysliveckou mluvou lišku a vlka. *

Zrzka — liška s červeně zrzavou srstí

Kvítek — bílá špička liščí oháňky u mláděte

Vlk — dospělý kus, rezavohnědá srst

Vlče — mládě vlka

Video: **Myškování** — liška naslouchá hraboši ukrytému pod sněhem a pak na něj skočí, oháňka jí přitom drží rovnováhu

- **Lišák, liška a lišče.** Samec lišky se mysliveckou mluvou nazývá **lišák**, samice **liška** a mládě **lišče**.[1,2]
- **Zrzka a uhlířka.** Podle červeného zbarvení srsti se lišce říká **zrzka** neboli **ryzka**, tmavšímu zbarvení **uhlířka**.[2]
- **Oháňka, kvítek a fialka.** Bohatě osrstěný ocas lišky i vlka se mysliveckou mluvou nazývá **oháňka**; bílé zakončení liščí oháňky je **kvítek**, aromatická kožní žláza na hřbetní straně jejího kořene **fialka**.[1,2,3]
- **Kmotra a ferina.** Lišce se lidově říká **kmotra** nebo **kmotřička**, lišákovi **ferina**.[1,2,3]
- **Vlk, vlčice a vlče.** Samec vlka se mysliveckou mluvou nazývá **vlk**, samice **vlčice** a mládě **vlče**.[4]
- **Pazoury.** Drápy lišky i vlka se nazývají **pazoury**.[1,2,3,4]
- **Kožich.** Kůže lišky i vlka se nazývá **kožich**; vydělaná na kožešinu je liščí kůže **liščina**, vlčí **vlčina**.[1,2,4,5]

3. Popište mysliveckou mluvou kunu a jezevce. *

Oháňka — huňatý ocas kuny lesní

Náprsenka — bílá skvrna na hrdle kuny skalní, táhnoucí se až na přední běhy

Jezevec — bíločerně pruhovaná hlava jezevce lesního

Štětec — ocas jezevce visící podél kmene stromu

Video: **Jezevčata u hradu** — dvě jezevčata hrabou u vchodu do hradu, jak se jezevčí noře říká

- **Pojmy společné všem šelmám.** Oči šelmy jsou světla, uši slechy, nos čenich, nohy běhy a chodidla s prsty a drápky tlapky.[1,2] Srst tvoří hustá spodní podsada a delší pesíky, které ji přerůstají.[1,2] Krev je barva a zevní pohlavní orgán samice přezka.[1,2] Nápadně velké stoličky v chrupu šelmy jsou trháky.[1,3] Stezka, kterou šelma pravidelně chodí, je spád a maso ulovené šelmy jádro.[1,4]
- **Kuna.** Samec kuny se mysliveckou mluvou nazývá kuňák, samice kunice a mládě kuně.[1,2] Tlama kuny je mordička; u větších šelem a psů se jí říká morda.[1,2,5,6] Světlá skvrna na hrdle je náprsenka: kuna lesní ji má nažloutlou a nesahá jí na běhy, kuna skalní bílou a táhne se jí až na přední běhy.[1,2,3,7] Ocas kuny je oháňka, stejně jako u lišky, vlka nebo rysa, a zadní stehna jsou kýtky.[1,4,8]
- **Jezevec.** Samec jezevce se mysliveckou mluvou nazývá jezevec, samice jezevčice a mládě jezevče.[1,9] Tlama jezevce je morda a zadní stehna kýty.[4,6,9] Chodidla jezevce se nazývají tlapy a drápy pazoury.[4,9] Ocas jezevce je štětec a tuková žláza pod ním, která vylučuje páchnoucí tuk, je sádelník.[1,3,4,5,6,9]

4. Popište mysliveckou mluvou chování, získávání potravy a rozmnožování šelem. *

Čáruje — liška klusá po pěšině

Vyje — vlk s otevřenou tlamou při vytí

Strhává — liška ve skoku chytá hraboše

Brloh — liščata u vchodu do nory

- **Pohyb.** Šelmy **čárují**, **ťapkají** nebo se **plíží**.[1,2,3]

- **Úkryt.** Vlk v honitbě **vězí**. Liška do **brlohu** vjíždí a vyjíždí z něj, na povrchu zaléhá v **pelechu**. Jezevec do **nory** vklouzá a v brlohu **vězí.**[3]
- **Hlasy lišky a vlka.** Liška **vrní**, **skučí** a v zimě **skolí**, při polekání **štěkne**; liščata poštěkávají neboli **kamží**. Vlk **vyje** a **skolí**, vlčata **skučí** a **štěkají.**[4,5,6]
- **Hlasy kuny, jezevce a medvěda.** Kuna **vřeští**, kuňák při souboji v době kaňkování **pští** a **funí**. Jezevec **mručí**, **funí**, **mlaská** a **chrochtá**. Medvěd v klidu **bručí**, rozzlobený **mumlá**, medvíďata **skučí.**[1,7,8,9,10]
- **Lov a potrava.** Vlk kořist **strhne**, **zadáví** a mršinu **ožírá.**[3,4] Liška vychází na **lup**, kořist **strhává** a **dáví.**[2,3,5] Kuna úlovek **dáví** a ptačí hnízda **vylupuje.**[3,8] Jezevec vychází na **žír**, **kořínkuje** a **mravenčí.**[3,9]
- **Páření.** Páření lišky a kuny se nazývá **kaňkování**, u vlka **honění** a u jezevce **chrutí**; o medvědech se říká jen, že se páří.[1,3,5,6,8,9] Samice lišky, kuny, vlka i jezevce v této době **kaňkuje**, tedy vypouští z přezky barvu.[2,6,8,9]
- **Mláďata.** Šelmy mláďata **vrhají** nebo **metají**: liška liščata v brlohu, vlčice vlčata v pelechu a kunice kuňata v **pelíšku.**[2,4,5,8]

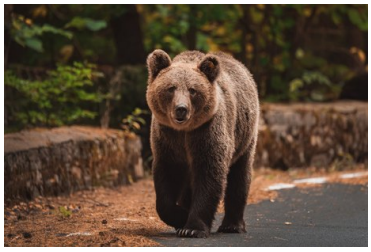
5. Uveďte některé speciální pojmy používané pro popis šelem. *

Medvědice a medvídě — samice medvěda s mládětem

Pazoury — přední tlapa medvěda s drápy

Houně — hustá hnědá srst medvěda

- **Přezka.** Zevní pohlavní orgán samice šelmy se nazývá přezka.[1,2,3,4,5]
- **Spád.** Stálá stezka, kterou šelma pravidelně chodí, se nazývá spád; stejně se říká i cestě pytláka.[1,2,5]
- **Jádro.** Maso ulovené šelmy se na rozdíl od zvěřiny ostatní zvěře nazývá jádro.[1,2,5]
- **Medvědice a medvídě.** Samice medvěda se nazývá medvědice, mládě medvídě.[1,3]
- **Tlapy a pazoury.** Chodidla medvěda se nazývají tlapy a prsty s drápy pazoury.[1,2,3,6]
- **Kelka.** Krátký ocas medvěda se nazývá kelka.[1,3,4,7]
- **Houně.** Kožich medvěda se nazývá houně.[2,3,4,6]
- **Macek a brumla.** Medvědovi se lidově říká macek nebo brumla.[1,3]

I/B/12 — Myslivost ve 20. století

1. Vyjmenujte hlavní události v dějinách myslivosti ve 20. století. *

> Myslivost ve 20. století formovaly čtyři velké zákony o myslivosti a vznik jednotné organizace, která dodnes sdružuje české myslivce.[1,2]

Hon — myslivecká společnost při honu v Čechách, dobová fotografie z roku 1902

- **Vznik ČSR a organizace myslivců.** V roce 1918 vznikla Československá republika a právo myslivosti se sjednotilo pro celé její území; v roce 1923 byla založena Československá myslivecká jednota.[1]
- **Zákon č. 225/1947 Sb.** Po válce sjednotil právo myslivosti pro celou republiku, prosazoval i kulturní hledisko a ponechal je vázané na vlastnictví honebního pozemku.[2,3]
- **Zákon č. 23/1962 Sb.** Odloučil výkon práva myslivosti od vlastnictví půdy a svěřil je státním lesům, statkům a jednotným zemědělským družstvům.[1,2]
- **Reorganizace po roce 1969.** Federalizace státu vedla ke vzniku Českého mysliveckého svazu; v roce 1990 se myslivecká sdružení stala samostatnými právnickými subjekty.[1]
- **Zákon č. 270/1992 Sb.** Po roce 1989 obnovil dobrovolné členství a organizace se přejmenovala na Českomoravskou mysliveckou jednotu.[1,2]

2. Jak se vyvíjelo myslivecké zákonodárství v průběhu 20. století? *

> Myslivecké zákonodárství prošlo ve 20. století čtyřmi zásadními zákony, které postupně měnily vztah práva myslivosti k vlastnictví půdy i k organizaci myslivců.[1]

- **Zákon č. 225/1947 Sb.** Účinný od 1. ledna 1948, sjednotil právo myslivosti pro celou republiku, zvýšil minimální výměru honitby na 150 ha u společenstevních a 200 ha u vlastních honiteb a zavedl povinné členství v Československé myslivecké jednotě.[1]
- **Zákon č. 23/1962 Sb.** Odloučil výkon práva myslivosti od vlastnictví honebních pozemků a svěřil je státním lesům, statkům a jednotným zemědělským družstvům; minimální výměra honitby stoupla na 500 ha.[1]
- **Zákon č. 270/1992 Sb.** Po roce 1989 znovu zavedl honební společenstva, avšak na principu užívání, nikoli vlastnictví půdy, a zrušil spolurozhodovací účast myslivecké organizace na řízení myslivosti.[1]
- **Zákon č. 449/2001 Sb.** Vznikl kompilací dvou konkurenčních návrhů — Českomoravské myslivecké jednoty a vlastníků honebních pozemků — a dodnes upravuje vlastní i společenstevní honitby s minimální výměrou 500 ha.[1]

3. Jak se vyvíjel vztah myslivosti k vlastnictví půdy ve 20. století? *

> Vztah práva myslivosti k vlastnictví půdy se ve 20. století dvakrát zásadně obrátil.[1]

- **Vázanost na vlastnictví (do roku 1947).** Od rakouského patentu č. 154/1849 bylo právo myslivosti spojeno s vlastnictvím honebního pozemku a zákon č. 225/1947 Sb. toto pojetí zachoval.[1,2]
- **Odloučení od vlastnictví (1962).** Zákon č. 23/1962 Sb. svěřil výkon práva myslivosti státním lesům, statkům a jednotným zemědělským družstvům bez ohledu na vlastnictví honebních pozemků.[1]
- **Návrat k půdě na principu užívání (1992).** Zákon č. 270/1992 Sb. obnovil honební společenstva, ale na principu užívání, nikoli přímého vlastnictví — přibližně 80 % zemědělské půdy je v Česku dodnes obhospodařováno nájemci a pachtýři.[1]
- **Rozlišení vlastní a společenstevní honitby (2001).** Zákon č. 449/2001 Sb. definuje vlastní honitbu na pozemcích jednoho vlastníka a společenstevní honitbu na pozemcích více vlastníků sdružených v honebním společenstvu, obojí s minimální výměrou 500 ha.[1]

I/C/12 — Nejdůležitější myslivecké výstavy, propagační a společenské akce

1. Jaký je význam mysliveckých výstav a akcí pro veřejnost z hlediska propagace myslivosti? *

> Myslivecké výstavy a společenské akce přibližují laické veřejnosti smysl myslivosti jako součásti péče o přírodu a krajinu a umožňují jí přímý kontakt s myslivci, loveckými psy, dravci i trofejemi.[1,2]

Lovecký pes — ohař vystavuje zvěř v poli

Dravec — sokolník s dravcem na rukavici

Trofeje — vystavené trofeje na chovatelské přehlídce

- **Osvěta a vzdělávání.** Doprovodný program s odbornými institucemi (univerzity, výzkumné ústavy, Ministerstvo zemědělství) vysvětluje návštěvníkům smysl péče o zvěř, ochrany přírody a mysliveckého hospodaření.[3]
- **Živé ukázky myslivecké kultury.** Vystoupení trubačů, sokolníků a kynologů předvádějí veřejnosti tradiční myslivecké dovednosti a etiku přímo na místě, ne jen teoreticky.[1,3]
- **Práce s dětmi a mládeží.** Dětský den a podobné doprovodné akce budují u nejmladší generace kladný vztah k přírodě a myslivosti.[3]
- **Prezentace výsledků hospodaření.** Přehlídky loveckých trofejí ukazují veřejnosti výsledky chovatelské práce a mysliveckého plánování v honitbách.[3]

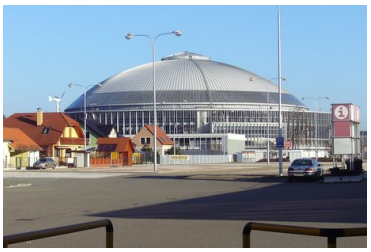
- **Setkávací platforma oboru.** Akce sdružují myslivce z celé republiky i zahraničí, umožňují výměnu zkušeností a prodej mysliveckých potřeb, čímž posilují obor navenek i uvnitř.[1,2]

2. Jmenujte nejdůležitější výstavy a společenské akce s mysliveckou účastí. *

> Mezi nejvýznamnější celostátní akce s mysliveckou účastí patří mezinárodní veletrhy Natura Viva v Lysé nad Labem a Silva Regina v Brně, doplněné oblastními přehlídkami trofejí jednotlivých okresních mysliveckých spolků.[1,2,3]

Natura Viva — výstaviště v Lysé nad Labem, kde se veletrh koná

Silva Regina — pavilon brněnského výstaviště, kde se veletrh koná

- **Natura Viva (Lysá nad Labem).** Každoroční mezinárodní veletrh myslivosti, rybářství, včelařství a pobytu v přírodě, pořádaný pod záštitou ČMMJ, Českého rybářského svazu a Českého svazu včelařů; doprovodný program nabízí lovecké trubače, sokolníky i kynology.[2,3]
- **Silva Regina (Brno).** Mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh na brněnském výstavišti, konaný souběžně s Národní výstavou hospodářských zvířat a veletrhem AGRISHOW; myslivecká část zahrnuje výstavy trofejí a vystoupení trubačů, kynologů a sokolníků.[1]
- **Okresní přehlídky trofejí.** Jednotlivé okresní myslivecké spolky (OMS) pořádají vlastní přehlídky trofejí ulovené zvěře, které bývají prezentovány i v rámci větších veletrhů, jako je Natura Viva.[3]

Karta 13 — Popis pernaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou · Myslivost po roce 2000 · Myslivecké vzdělávání a výzkum

I/A/13 — Popis pernaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou

1. Uveďte obecně platná označení jednotlivých částí těla pernaté zvěře. *

> U pernaté zvěře platí bez ohledu na druh jednotné myslivecké názvosloví pro tělo – od očí přes nohy až po peří.[1,2]

Klovec — zobák dravce, hákovitě zahnutý s ostrou špičkou

- **Světla.** Oči veškeré zvěře, srstnaté i pernaté, se nazývají světla.[2]
- **Stojáky.** Nohy pernaté zvěře, vodní ptáci mají místo nich plováky, prsty nedravé zvěře jsou zakončeny drápky.[1,2]
- **Perutě a letky.** Křídla se myslivecky nazývají perutě, jejich dlouhá letová pera letky.[1]
- **Klovec.** Zobák, říká se mu také klubec nebo klivák, u slučí zvěře píchák.[1,2]
- **Barva a výpraš.** Krev se nazývá barva, trus pernaté zvěře výpraš.[1,2]

2. Popište mysliveckou mluvou bažanta a koroptev. *

> Bažant a koroptev patří ke kurovitým ptákům; myslivecká mluva pro oba rozlišuje pohlaví, mládě i typické chování.[1,2]

Bažant — pestrý kohout vedle nenápadně zbarvené slepice

Tok bažanta — kohout s výraznou červenou maskou kolem očí

Koroptev — šedohnědý pták s oranžovou tváří a kaštanovými pruhy na bocích

Video: **Kodrcání** — kohout vztyčí hlavu, hlasitě kodrcá a zatřepe křídly; klip z Nizozemska

- **Bažant.** Samec je kohout, samice slepice; kohout má na hlavě růžky, na stojácích ostruhy a ocasu se říká klín.[1,2]
- **Tok bažanta.** Kohout na jaře kodrcá a při páření slepici ostruhuje.[1,2]
- **Koroptev.** Samec je kohoutek, samice slepička, mládě kuře.[1]
- **Hejno koroptví.** Přezimující hejno pohromadě se nazývá sídlo nebo dýchánek a dorozumívá se čiřikáním.[1,2]

3. Popište mysliveckou mluvou dravce, sovu, kachnu a husu. *

> I dravá a vodní pernatá zvěř má v myslivecké mluvě zvláštní pojmy pro tělo a mláďata.[1,2]

Kachna — kačer s leskle zeleně zbarvenou hlavou a žlutým zobákem

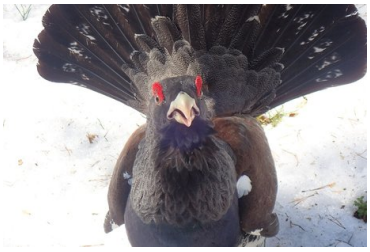

Husa — šedohnědá husa s oranžovým zobákem

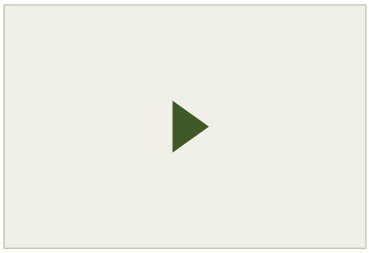
- **Dravci.** Prsty s drápy se nazývají paňáty, ocas rejdovák, prodloužené peří na holeni kalhotky a trus stříkance.[1,2]
- **Sovy.** Kruh peří kolem očí je závoj, nestrávené zbytky kořisti sova vyvrhuje jako vývržky a ozývá se houkáním.[1,2]
- **Kachna.** Samec je kačer, mládě káče, zahnutá pera na ocase kačera kačírky a lesklá skvrna na perutích zrcátko.[1,2]
- **Husa.** Samec je houser, mládě house.[1]

4. Popište mysliveckou mluvou chování, získávání potravy a rozmnožování pernaté zvěře. *

> Namlouvání, páření i hnízdění mají u pernaté zvěře v myslivecké mluvě vlastní slovník.[1,2]

Tok — tetřev s rozevřeným tatrčem na tokaništi

Nahrávka: **Čiřikání** — opakované pronikavé volání koroptve; nahrávka ze Švédska

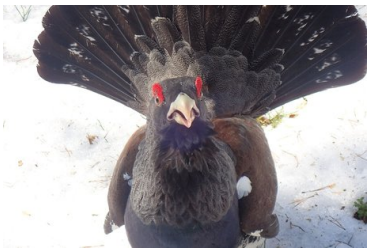

Hnízdění — hnízdo na zemi se snůškou vajec

- **Tok.** Namlouvání kohoutů; tetřev v toku puká a brousí, tetřívek bublá, koroptev čiřiká.[1,2]
- **Ošlapování.** Páření kohouta se slepicí, u bažanta se toto spojení nazývá ostruhování.[2]
- **Hnízdění.** Slepice snáší vejce do hnízda, sedí na násadě a vyvedená mláďata poté vodí.[2]
- **Popelení.** Koupel v prachu nebo písku, kterou si pernatá zvěř čistí opeření a zbavuje se cizopasníků.[1]

5. Uveďte některé speciální pojmy používané pro popis pernaté zvěře. *

> Kromě základního názvosloví používá myslivecká mluva pro pernatou zvěř i řadu zvláštních výrazů vázaných na konkrétní situace.[1,2]

Tatrč — tokající tetřev s vějířovitě rozevřenou tatrčí

- **Vrcholí.** Postřelená koroptev, která po zásahu vystoupá kolmo vzhůru a spadne mrtvá k zemi.[2]
- **Křídlovaná.** Zvěř zasažená do křídla, tedy postřelená, ale ještě schopná doletu nebo doběhu.[2]
- **Roj.** Hromadné vzlétnutí bažantů z houštiny při naháňce.[1,2]
- **Tatrč, lyra a srpky.** Ocas tetřeva se nazývá tatrč, jeho vějířovitě rozevřená podoba u tetřívka lyra a zahnutá krajní pera srpky.[1,2]

I/B/13 — Myslivost po roce 2000

1. Které jsou hlavní rysy myslivecké legislativy po roce 2000? *

> Klíčovou normou je zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, účinný od 1. července 2002, který nahradil dřívější úpravu a sjednotil pravidla pro honitby, chov, ochranu i lov zvěře.[1]

- **Nový zákon o myslivosti.** Zákon č. 449/2001 Sb. nahradil starší předpis a od poloviny roku 2002 upravuje tvorbu a využití honiteb, chov, ochranu i lov zvěře a postavení myslivecké stráže.[1]
- **Chov jako udržování genofondu.** Chovem zvěře se rozumí odborné zásahy udržující přírodní kvalitu genofondu a rovnováhu mezi stavy zvěře a prostředím.[1]
- **Vázanost lovu na ochranu přírody.** Lov smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám myslivosti, ochrany přírody a ochrany zvířat proti týrání.[1]
- **Pokračující vývoj úpravy.** Poslední léta provází příprava zcela nového zákona o myslivosti; myslivecké organizace se vlastní pracovní skupinou snaží prosadit vyváženou verzi místo dřívějšího vládního návrhu.[2]

2. Které jsou hlavní společenské aspekty myslivosti po roce 2000? *

> Po roce 2000 myslivosti dlouhodobě ubývá členů, zatímco roste důraz na práci s mládeží a na otevřenou komunikaci organizací s veřejností a médii.[1]

- **Úbytek myslivců.** Počet myslivců klesá a podle předsedy ČMMJ se už nejspíš nevrátí na 110 tisíc jako před třiceti lety, mladá generace má řadu jiných zájmů.[1]
- **Práce s mládeží.** Myslivecké organizace věnují značné prostředky mysliveckým kroužkům a výchově mladých zájemců o myslivost.[1]
- **Otevřená komunikace.** ČMMJ zlepšila informovanost členů i veřejnosti prostřednictvím webu, zpravodaje a sociálních sítí a aktivně vystupuje v celostátních médiích.[1]
- **Angažovanost v legislativě.** Myslivecké organizace se aktivně zapojují do přípravy zákonů a obhajují zájmy myslivců vůči vlastníkům pozemků i ochráncům přírody.[1,2]

3. Které jsou hlavní úkoly myslivosti do budoucna? *

> Do budoucna čeká myslivost hlavně příprava nové vyvážené právní úpravy, udržení kvalitního genofondu zvěře a získávání nové generace myslivců.[1,2]

- **Nový zákon o myslivosti.** Myslivecké organizace se snaží prosadit takovou úpravu, která zohlední zájmy myslivců, vlastníků honebních pozemků i ochrany přírody.[1]
- **Kvalitní genofond zvěře.** Udržování přírodní kvality genofondu a zdravých stavů zvěře zůstává jádrem odborné myslivecké činnosti podle zákona o myslivosti.[2]
- **Získávání nových myslivců.** Investice do mysliveckých kroužků a práce s mládeží mají zmírnit dlouhodobý pokles členské základny.[1]
- **Posílení společenského postavení.** Další rozvoj komunikace s veřejností a médii má zlepšit vnímání myslivosti celou společností.[1]

I/C/13 — Myslivecké vzdělávání a výzkum

1. Jak je u nás organizováno myslivecké vzdělávání? *

> Myslivecké vzdělávání má u nás několik stupňů — od základních zkoušek z myslivosti přes zkoušky pro myslivecké hospodáře až po státní vyšší odborné myslivecké zkoušky a vysokoškolské obory myslivosti.[1,2]

Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU — budova fakulty v Brně

Fakulta lesnická a dřevařská ČZU — pavilon fakulty v Praze-Suchdole

- **Zkoušky z myslivosti.** Základní kvalifikaci, bez níž nelze získat lovecký lístek, organizuje ČMMJ prostřednictvím svých okresních a oblastních myslivosti spolků.[1]
- **Zkoušky pro myslivecké hospodáře.** Navazující, náročnější zkoušku pořádanou rovněž ČMMJ musí složit každý, kdo chce vykonávat funkci mysliveckého hospodáře v honitbě.[1]
- **Vyšší odborné myslivecké zkoušky.** Nejvyšší stupeň je státní zkouška podle § 58 odst. 1 písm. l) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, kterou organizuje Ministerstvo zemědělství a která ověřuje znalost myslivosti a souvisejících právních předpisů.[2]
- **Osvobození absolventů škol.** Vyšší odborné zkoušky nemusí skládat ten, kdo absolvoval střední nebo vyšší odbornou školu s myslivostí jako povinným předmětem, nebo kdo složil mysliveckou zkoušku na vysoké škole s oborem myslivost.[2]
- **Vysokoškolské obory myslivosti.** Myslivost jako studijní obor nabízí Fakulta lesnická a dřevařská ČZU v Praze (program Myslivost a péče o životní prostředí zvěře) i Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně.[3,4]

2. Co víte o mysliveckém výzkumu? *

> Mysliveckým výzkumem se u nás zabývá především Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM) v Jílovišti-Strnadech a dále lesnické fakulty ČZU v Praze a Mendelovy univerzity v Brně.[1,2]

VÚLHM — vchod do budovy ústavu v Jílovišti-Strnadech

Fakulta lesnická a dřevařská ČZU — pavilon fakulty v Praze-Suchdole

Lesnická a dřevařská fakulta MENDELU — budova fakulty v Brně

- **Útvar Myslivosti VÚLHM.** V rámci VÚLHM se výzkumu věnuje samostatný útvar Myslivosti, který se zaměřuje na expertní a poradenskou činnost v oboru ochrany lesa před škodami zvěří.[1]
- **Diagnostika a monitoring.** Mezi hlavní aktivity patří diagnostika poškození lesa zvěří, monitoring populací zvěře a tvorba metodik integrované ochrany lesa.[1]
- **Populační dynamika a krajina.** Tým řeší i problémy v krajině — harmonizaci mezi lesnictvím, zemědělstvím a myslivostí — a publikuje studie o populační dynamice, například zajíce polního.[1]
- **Výzkum na vysokých školách.** Myslivecký výzkum spojený s výukou probíhá i na Fakultě lesnické a dřevařské ČZU v Praze (program Myslivost a péče o životní prostředí zvěře) a na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně.[2,3]

Karta 14 — Zvyky při individuálních lovech zvěře · Lov, myslivost a její etika ve vztahu k vývoji loveckých metod a pomůcek · Počátky mysliveckých tradic v našich zemích

I/A/14 — Zvyky při individuálních lovech zvěře

1. Uveďte přehled tradic uplatněných při individuálním lovu zvěře. *

> Tradice provázejí individuálního lovce od přípravy přes výstřel až po ošetření úlovku.[1,2]

Úlomek — lovec si vkládá úlomek, poslední poctu ulovenému kusu, za stuhu klobouku

- **Ustrojení a chování.** Odpovídající myslivecký oděv, klobouk a mluva i ohleduplnost k ostatním návštěvníkům přírody.[2]
- **Myslivecká vzdálenost a průběrný odstřel.** Střelba jen na jistou vzdálenost a na kus určený k odlovu.[2]
- **Značení zálomky.** Místo nástřelu, stanoviště i směr úniku zvěře se v honitbě označují zálomky.[1,2]
- **Úlomek.** Poslední pocta ulovenému kusu, kterou lovci předává lovecký průvodce.[1,2]
- **Stráž u kusu.** Po dosledu lovec u uloveného kusu setrvá, než jej ošetří a odveze.[2]

2. Jak se projeví myslivecká etika v rámci individuálního lovu s ohledem na chování vůči zvěři? *

> Etika individuálního lovu se soustředí na to, aby zvěř netrpěla a aby s úlovkem lovec zacházel důstojně.[1,2]

- **Myslivecká vzdálenost.** Lovec střílí jen tak zblízka, aby zásah byl jistý a rychlý.[2]
- **Průběrný odstřel.** Uloví se kus vybraný podle zdravotního a chovného hlediska, ne první nabízející se zvěř.[2]
- **Dosled.** Postřelenou zvěř lovec dohledá, případně s pomocí lovecky upotřebitelného psa.[1]
- **Ochrana úlovku.** Ponechá-li lovec kus v honitbě, zajistí zvěřinu proti načnutí jinou zvěří.[1]
- **Stráž u kusu.** Lovec u uloveného kusu chvíli setrvá a vzdá zvěři úctu.[2]

3. Jaký je rozdíl v předání úlomku při lovu s loveckým průvodcem a bez něj? *

> Při individuálním lovu s loveckým průvodcem podává úlomek úspěšnému lovci právě průvodce; loví-li myslivec sám, bez doprovodu, podává si úlomek sám.[1]

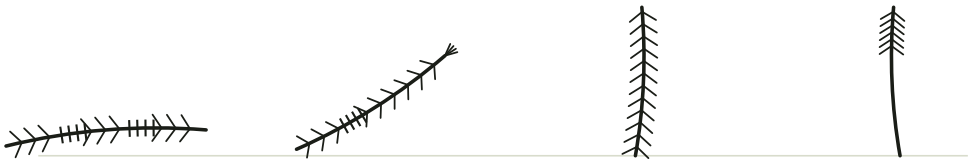
Úlomek — lovec dostává úlomek jako poctu za úspěšný výstřel a vkládá si jej za klobouk

- **Předání průvodcem.** Je-li přítomen lovecký průvodce, podává úlomek on jako uznání úspěšného výstřelu.[1]
- **Samostatné podání.** Bez průvodce si lovec podává úlomek sám.[1]
- **Podíl psovoda.** Pomáhal-li při dohledávce lovecky upotřebitelný pes, dostává po předání úlomku jeho část i vůdce psa.[1]
- **Kdy lov bez doprovodu.** Je-li lovecký host s honitbou dobře obeznámen a myslivecky zkušený, může uživatel honitby od doprovodu upustit.[1,2]

4. Které zálomky lze použít během osamělého lovu? *

> Zálomky slouží k označení míst a okolností spojených s výstřelem a dohledávkou.[1,2]

Zálomky – čtyři základní typy

Čtyři z nich při osamělém lovu poslouží nejčastěji. Hlavní a směrový se kladou ostrouhanou stranou vzhůru, nástřelový a stanovištní se zabodávají do země.[4]

- **Nástřelový.** Označuje místo, kde byla zvěř zasažena.[1]
- **Stanovištní.** Označuje místo, odkud lovec vystřelil.[1]
- **Směrový.** Klade se v řadě za sebou a uříznutým koncem ukazuje směr cesty.[1,3]
- **Stopový.** Zvaný také slednice; ukazuje směr, kterým postřelená zvěř po ráně odskočila.[1,3]

- **Hlavní.** Na délku paže, znamená „pozor“ – upozorňuje, že se v honitbě děje něco důležitého.[1,3]
- **Výstražný.** Upozorňuje na nebezpečí nebo uzavřené místo v honitbě.[1]

5. Jaká pravidla platí ve vzájemném vztahu loveckého hosta a průvodce? *

> Vztah loveckého hosta a průvodce stojí na vzájemné důvěře a předem dohodnutých pravidlech.[1,2]

- **Povolenka k lovu.** Host se prokazuje písemnou povolenkou uživatele honitby s uvedením druhů zvěře a doby platnosti.[1,3]
- **Přezkoušení zbraně.** Používá-li host kulovou zbraň, na požádání předvede nastřelení a vhodnost střeliva.[1]
- **Přejícnost průvodce.** Průvodce hostu upřímně přeje úspěch a chová se přátelsky.[2]
- **Kázeň hosta.** Host respektuje pokyny průvodce, nekritizuje ho a podmínky lovu si domlouvá předem.[2]
- **Přednost hosta.** Při stejné vzdálenosti k zvěři má přednost lovecký host před ostatními myslivci.[1]

I/B/14 — Lov, myslivost a její etika ve vztahu k vývoji loveckých metod a pomůcek

1. Jaký je trend historického vývoje myslivosti vzhledem k humánnosti lovu zvěře? *

> Trendem je postupné zvyšování humánnosti lovu — od kořistnické honby k moderní myslivosti, která zvěř chrání před zbytečným utrpením a vidí v ní partnera, ne pouhý terč.[1,2]

- **Od lovce k chovateli.** V období baroka se panský lovčí mění v myslivce-chovatele, jehož úkolem už není jen organizace lovu, ale péče o zvěř a její stavy.[1]
- **Vývoj zbraní a metod.** Od primitivních nástrojů přes první lovecké ručnice koncem 17. století po rozvoj brokové střelby v 19. století se lov stává přesnějším, což zkracuje utrpení zvěře.[2]
- **Sílící právní ochrana.** Zatímco Honební zákon z roku 1866 zakazoval jen lapání do ok a pastí, každá další úprava (1929, 1941, 1947, 1962, 2001) okruh zakázaných trýznivých způsobů lovu dále rozšiřovala.[1]
- **Zvěř jako partner, ne terč.** Dnešní myslivecká etika žádá, aby myslivec viděl ve zvěři „partnera s právem na rovnost šancí“, a usmrcoval ji jen v zájmu chovu, ne pro pouhé zabíjení.[1]

2. Jaké byly učiněny konkrétní kroky směrem k humanizaci lovu zvěře? *

> Konkrétními kroky k humanizaci lovu byly postupné legislativní zásahy, které od 19. století rozšiřovaly seznam zakázaných způsobů lovu a zaváděly povinnost péče o zvěř.[1,2]

- **Honební zákon č. 49/1866 čes. z. z.** První výslovný zákaz „zvěř do ok a pastí lapati“ spolu se stanovením dob hájení zvěře.[1]
- **Zákon č. 98/1929 Sb.** Rozšířil výčet a doby hájení a nově zakázal lov jelení a dančí zvěře přebíhající pole pokrytá vrstvou sněhu.[1]
- **Vládní nařízení č. 127/1941 Sb.** Zavedlo povinnost dodržovat obecně uznané myslivecké zásady a péči o zvěř a přineslo tehdy nejobsáhlejší výčet sedmnácti zakázaných způsobů lovu (otrava, lapáky, oka, samostříly, lov z letadel aj.).[1]
- **Zákony č. 225/1947 Sb. a č. 23/1962 Sb.** Ustanovení o zakázaných způsobech lovu z protektorátní úpravy v podstatě převzaly a dále rozvíjely.[1]
- **Zákon č. 449/2001 Sb., § 45.** Dnešní úprava spojuje zásady myslivecké, ochrany přírody a ochrany zvířat proti týrání do podrobného výčtu zakázaných metod lovu.[2]

3. Jmenujte současné problémové metody lovu zvěře z hlediska myslivecké etiky. *

> Problémové jsou dnes zejména způsoby lovu, které zvěři způsobují zbytečné utrpení nebo jí neponechávají žádnou šanci na útěk — zákon č. 449/2001 Sb. je proto v § 45 výslovně zakazuje.[1,2]

Padací past — past na principu tíhy, podobná dřívějším zakázaným tlučkám a okům

Noktovizor — přístroj pro noční vidění, jehož použití při lovu zákon zakazuje

Samonabíjecí zbraň — poloautomatická kulovnice Merkel SR1, u níž zákon omezuje kapacitu zásobníku

- **Chytání do pastí a ok.** Lapání zvěře do ok, na lep, do želez, jestřábích košů či nášlapných pastí způsobuje chycenému kusu dlouhé utrpení.[1]
- **Otrava a plyn.** Usmrcování zvěře jedem nebo plynem i jakýkoli jiný způsob lovu, jímž se zvěř zbytečně trýzní.[1]
- **Umělé světlo a elektrická zařízení.** Lov s pomocí reflektorů, zrcadel, elektrických omračovacích zařízení nebo noktovizorů dává zvěři prakticky nulovou šanci na útěk.[1]
- **Nadhánění mechanismy.** Lov s pomocí vozidel, letadel či rychlých plavidel je považován za nesportovní štvaní zvěře, které jí nedává rovné šance.[1,2]
- **Nedovolené zbraně a munice.** Střelba ze samonabíjecích zbraní se zásobníkem na více než dva náboje nebo municí s nedostatečnou energií (u srnčí pod 1000 J, u ostatní spárkaté pod 1500 J ve 100 m) zvyšuje riziko poranění bez okamžité smrti.[1]

I/C/14 — Počátky mysliveckých tradic v našich zemích

1. Popište stručně vývoj našich nejstarších mysliveckých tradic. *

> Naše nejstarší myslivecké tradice se vyvíjely od pravěkého lovu jako zdroje obživy přes středověké panovnické lovecké právo až po vlastní kulturu profesionálních lovců.[1]

Boleslav I. — kníže, který kolem roku 950 zavedl lovecký regál jako výsadu panovníka

Václav IV. — král, jehož nařízení z roku 1388 přeneslo lovecké právo na šlechtu

František Antonín Špork — zakladatel Řádu svatého Huberta, portrét od Petra Brandla

Svatý Hubert — patron myslivců a loveckých řádů na Braunově reliéfu v Betlémě u Kuksu

- **Pravěký lov a zánik jeho obživného významu.** V paleolitu byl lov hlavním zdrojem potravy; s rozvojem zemědělství v neolitu a příchodem Keltů a Slovanů ztratil obživný význam a stal se záležitostí jednotlivce.[1]
- **Panovnický regál.** Ve feudalismu získal panovník s vlastnictvím půdy i výhradní právo lovu — kníže Boleslav I. v polovině 10. století vyhradil tzv. vysokou honbu jen panovníkovi a roku 1388 zavedl Václav IV. dominikální právo, které svěřilo lov vrchnosti.[1]
- **Lov jako reprezentační kratochvíle.** S růstem šlechtických výsad se lov proměnil v okázalou zábavu, k níž patřilo zakládání obor a bažantnic i rozvoj loveckých zbraní.[1]
- **Vznik stavovských zvyků.** Lovci z povolání si ve středověku postupně vytvořili vlastní kult a odlišnou kulturu — myslivecká mluva, odívání, troubení na roh i značení zálomky patří k nejstarším dochovaným tradicím.[1]
- **Lovecké řády.** Na přelomu 17. a 18. století vznikaly šlechtické lovecké řády, které tyto tradice dále formalizovaly — roku 1695 založil hrabě František Antonín Špork Řád svatého Huberta.[1,2]

2. S kterou postavou je spojen rozvoj mysliveckých tradic na přelomu 17. a 18. stol.? *

> Rozvoj mysliveckých tradic na přelomu 17. a 18. století je spojen s osobou hraběte Františka Antonína Šporka.[1,2]

František Antonín Špork — portrét hraběte od Petra Brandla

Parforsní hon — jezdci se smečkou loveckých psů na shromaždišti, jaké Špork zavedl i v Čechách

Lesní roh — přirozený lovecký roh, jaký Špork jako jeden z prvních uvedl do českých zemí

Řád svatého Huberta — hvězda a odznak loveckého řádu, jaký Špork roku 1695 založil

- **Parforsní hony a lovecká hudba.** Na základě poznatků z pobytu ve Francii zavedl Špork v Čechách parforsní hony a jako jeden z prvních uvedl do českých zemí lesní roh, čímž položil základ tuzemské hudební školy na tento nástroj.[1]
- **Řád svatého Huberta.** Roku 1695 založil lovecký Řád svatého Huberta a stal se jeho velmistrem — jeden z prvních loveckých řádů sdružujících šlechtické lovce v našich zemích.[1,2]
- **Mecenášství a dvorská kultura.** Jako velký mecenáš zval na svá panství zahraniční umělce a hudebníky, čímž barokní lovecké slavnosti a jejich hudbu pozvedl na evropskou úroveň.[1]
- **Odkaz dodnes.** Pamětní deska na nádvoří zámku v Lysé nad Labem připomíná právě Šporkovo první uvedení lesního rohu v Čechách.[1]

Karta 15 — Zvyky při společných lovech · Významné postavy v historii a současnosti naší myslivosti · Historie našeho bažantnictví, obornictví a introdukcí zvěře

I/A/15 — Zvyky při společných lovech

1. Uveďte přehled zvyků a tradic uplatněných při společném lovu. *

> Zvyky při společném lovu provázejí celý jeho průběh – od srazu účastníků přes chování na stanovišti a v leči až po slavnostní výlož a poslední leč.[1,2]

Nástup — účastníci honu nastoupení před zahájením, s loveckými psy

Trubač — troubením provází celý průběh honu i poslední leč

Výřad — ulovená zvěř slavnostně uložená po honu

Úlomek — lovec si vkládá úlomek za stuhu klobouku jako projev úcty k ulovené zvěři

- **Sraz a pozdrav.** Myslivec se před honem ohlásí vedoucímu, pozdraví ostatní účastníky a při mysliveckých příležitostech užívá myslivecké mluvy.[2]
- **Řád na stanovišti a v leči.** Střelci dodržují rozestupy v řadě, myslivecká vzdálenost dává přednost hostu a staršímu myslivci.[1,2]
- **Zálomky a signály.** Nástřel, stanoviště i směr odskoku zvěře se značí zálomky, průběh honu se řídí tradičními loveckými signály a fanfárami.[1,2]
- **Úcta k ulovené zvěři.** Kus dostává úlomek a poslední hryz, zachází se s ním šetrně a s úctou.[1,2]
- **Výlož, výřad a poslední leč.** Ulovená zvěř se slavnostně klade na výřad za troubení, den zakončuje společná poslední leč.[1,2]

2. Jak se projeví myslivecká etika v rámci společného lovu s ohledem na chování vůči zvěři? *

> Myslivecká etika žádá, aby se zvěř lovila čistě a s úctou, a to od výstřelu až po uložení na výřadu.[1,2]

- **Čistá rána.** Myslivec střílí zásadně na komoru, ne na zvěř zezadu nebo na hlavu, s výjimkou dostřelné rány.[1]
- **Zákaz nemysliveckých způsobů.** Nestřílí se zajíc v lože, bažant na zemi ani kachna plovoucí na vodě.[1]
- **Žádná zbytečná rána.** Na už smrtelně zasaženou zvěř se – kromě dostřelení – znovu nestřílí.[1]
- **Šetrné zacházení s úlovkem.** Zvěř se nepohazuje ani netahá zbytečně po zemi, psům se nedovolí ji brát.[1]
- **Vzdání pocty.** Ulovenému kusu náleží úlomek a poslední hryz jako výraz úcty za úspěšný lov.[1,2]

3. Jaké se předpokládá chování účastníka společného lovu? *

> Účastník společného lovu se podřizuje vedoucímu honu a nepsanému řádu skupiny, se kterou loví, od srazu až po ukončení honu.[1,2]

Sraz účastníků — myslivci se před honem shromáždí a vyslechnou pokyny vedoucího honu

- **Pozvání a omluva.** Kdo se ze zvaného honu nemůže zúčastnit, včas se omluví.[1]
- **Ohlášení se.** Po příchodu na sraz se myslivec ohlásí vedoucímu honu a pozdraví ostatní účastníky.[1,2]
- **Žádné kritizování.** Vedení honu, honitbu ani stav zvěře myslivec před ostatními nekritizuje, hrubé závady hlásí jen vedoucímu honu.[1]
- **Kázeň v leči.** Honci i střelci dodržují rozestupy a řadu, nepředbíhají ani se nevyhýbají obtížnějším místům.[1]
- **Bezpečná vzdálenost.** Nestřílí se na zvěř blíž k sousednímu střelci, při stejné vzdálenosti má přednost host nebo starší myslivec.[1,2]

4. Jak se myslivec ústrojí a vystrojí na společný lov?*

> Myslivecké odívání se dělí na společenské, lovecké a pracovní, ale všechny tři typy se drží stejných tradičních zásad.[1]

Myslivecký oděv — tlumené zelené a hnědé barvy oděvu i klobouku

- **Pokrývka hlavy.** Myslivec nosí vždy klobouk nebo loveckou čepici, nikdy kšiltovku ani přemíru ozdob.[1]
- **Barvy.** Oděv je zelený, hnědý nebo šedý, aby splynul s prostředím honitby.[1]
- **Kamufláž jen na vábení.** Maskovací vzory se nosí jen při vábení zvěře, vojenské doplňky k mysliveckému oděvu nepatří.[1]
- **Reflexní prvky.** Na společných lovech a za zhoršené viditelnosti jsou nutnou součástí bezpečnosti.[1]
- **Výbava.** K výstroji patří i batoh na vystřelené nábojnice a obaly od nábojů, které si myslivec po leči na svém stanovišti sám sesbírá.[2]

5. Jaké je chování myslivce na stanovišti s ohledem na myslivecké zvyky?*

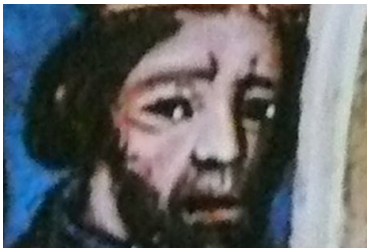
> Na stanovišti, které je při společném honu jádrem celé leče, platí přesně daný řád, jenž chrání zároveň bezpečnost i myslivecké zvyky.[1,2]

- **Přidělené místo.** Myslivec respektuje stanoviště, které mu bylo určeno, a svévolně je neopouští ani nepřechází.[1,2]
- **Žádná kritika.** Vedení honu ani sousední stanoviště se na místě nekomentují.[1]
- **Myslivecká vzdálenost.** Nestřílí se na zvěř blíž k sousednímu střelci, při stejné vzdálenosti má přednost host nebo starší myslivec.[1,2]
- **Zálomky a signály.** Myslivec zná význam stanovištního, nástřelového i směrového zálomku a řídí se povelkou i fanfárami.[1,2]
- **Ošetření po výstřelu.** Postřelenou zvěř na stanovišti myslivec zajistí zálomkem, než odejde na výlož.[1]

I/B/15 — Významné postavy v historii a současnosti naší myslivosti

1. Jmenujte významné postavy v nejstarších dějinách naší myslivosti. *

> Mezi nejvýznamnější postavy nejstarších dějin naší myslivosti patří panovníci, kteří formovali právo lovu, a hrabě František Antonín Sporck, zakladatel mysliveckých tradic.[1]

Boleslav I. — dobová podoba knížete v iluminovaném rukopisu Liber viaticus ze 14. století

Václav IV. — král s korunou, mečem a jablkem v iluminaci Bible Václava IV.

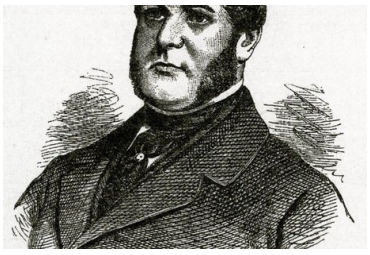

František Antonín Sporck — portrét zakladatele Řádu svatého Huberta od Petra Brandla

- **Boleslav I.** Kolem roku 950 zavedl tzv. regál — výhradní panovnické právo lovu na veškeré půdě v zemi.[1]
- **Václav IV.** V roce 1388 zavedl dominikál, který vázal právo myslivosti na vlastnictví pozemku.[1]
- **František Antonín hrabě Sporck (1662–1738).** Zakladatel novodobých mysliveckých tradic u nás — zavedl parforsní hon, myslivecké troubení, zálomky i lovecký tesák.[1]
- **Řád svatého Huberta.** Sporck jej roku 1695 založil jako první myslivecký řád na našem území.[1]

2. Jmenujte některé významné české puškaře a literáty 19. století. *

> Mezi české puškaře 19. století patřili Antonín Vincenc Lebeda a Bedřich Brandejs, mezi tehdejší myslivecké literáty František Špatný, Josef Vilém Černý a Josef Václav Rozmara.[1,2]

Antonín Vincenc Lebeda — dobová podobizna zakladatele pražské puškařské firmy

František Špatný — portrét autora *Zábav mysliveckých* od Jana Vilímka

- **Antonín Vincenc Lebeda.** Zakladatel proslulé pražské puškařské firmy Antonín Vincenc Lebeda a synové, patřil mezi nejvýznamnější české puškaře 19. století.[1,2]
- **Bedřich Brandejs (1851–1918).** Puškař a odborný spisovatel, od roku 1871 vedoucí Lebedovy firmy; prosazoval zřízení zkušebního ústavu pro střelné zbraně a spoluvytvářel českou loveckou a zbrojní terminologii.[2]

- **František Špatný.** Autor spisu *Zábavy myslivecké*, slovníkář a spolupracovník Brandejse na odborné terminologii.[1,2]
- **Josef Vilém Černý.** Autor díla *Myslivosť*, jednoho ze základních mysliveckých spisů druhé poloviny 19. století.[1]
- **Josef Václav Rozmara.** Literát věnující se myslivecké mluvě, řazený mezi významné postavy tohoto období.[1]

3. Jmenujte některé významné postavy naší myslivosti 20. a 21. století. *

> Myslivost 20. a 21. století spojují zakladatelé celostátních organizací i osobnosti, které myslivost dodnes popularizují.[1]

Karel Podhájský — dobová podobizna kynologa a jednoho ze zakladatelů ČSMJ

Richard Knoll — dobová fotografie kynologa a budovatele ČSMJ z roku 1893

Václav Chaloupek — přírodovědec a televizní tvůrce v roce 2021

- **Zakladatelé Československé myslivecké jednoty (1923).** Zdeněk Slanina, Josef Žalman, Karel Podhájský, Jaroslav Svoboda a Antonín Dyk stáli u zrodu celostátní organizace myslivců.[1]
- **Richard Knoll.** Kynolog a organizátor, řazený mezi budovatele ČSMJ ve 20. století.[1]
- **Josef Hromas.** Předseda nově vzniklé Českomoravské myslivecké jednoty po jejím obnovení v roce 1992.[1]
- **Václav Chaloupek.** Přírodovědec a televizní tvůrce, popularizuje myslivost a přírodu na přelomu 20. a 21. století.[1]

I/C/15 — Historie našeho bažantnictví, obornictví a introdukcí zvěře

1. Jaká je historie zakládání obor a bažantnic?*

> Bažantnice se v Čechách zakládají už od 14. století, kdy se rozšířil chov bažanta kolchidského zvaného „bažant český“; lovecké obory vznikaly rovněž od středověku, ale svého vrcholu, tzv. zlatého věku, dosáhlo obornictví v 17. a 18. století.[1,2]

Bažant kolchidský — „bažant český“, chovaný v bažantnicích už od středověku

Karel IV. — za jehož vlády byla u Králova Dvora založena bažantnice Dubová

Bohuslav Balbín — historik a kněz, který v 17. století sepsal soupis českých a moravských bažantnic

Královská obora v Ovenci — dnešní pražská Stromovka s Královským letohrádkem

- **První bažantnice.** První písemná zmínka o chovu bažantí zvěře u nás pochází z roku 1330; za Karla IV. byla u Králova Dvora nedaleko Berouna založena bažantnice zvaná Dubová, jedna z prvních doložených.[1]
- **Rozmach bažantnictví.** V druhé polovině 16. století existovalo v Čechách 68 a na Moravě 6 bažantnic; jejich podrobný soupis z 17. století sestavil historik a kněz Bohuslav Balbín.[1]
- **Proměny chovu bažantů.** Bažanti byli původně chováni polodivoce a v zimě komorováni; od konce 18. století se k odchovu začaly používat krůty jako pěstounky, v 19. století pak nastal přechod k volnému chovu a dovozu asijských druhů.[1]
- **Středověké počátky obor.** Nejstarší obory u nás vznikaly už ve středověku, například Královská obora v Ovenci — dnešní pražská Stromovka.[2]
- **Zlatý věk obor.** Vrcholu dosáhlo obornictví v 17. a 18. století, kdy byly lovecké a chovné obory hojně zakládány po celých Čechách, na Moravě i ve Slezsku, například Hvězda, Hukvaldy, Opočno, Lánská obora nebo Stará obora u Hluboké nad Vltavou.[2]

2. Vyjmenujte introdukované původně oborní druhy naší zvěře. *

> Mezi zvěř, která byla k nám v minulosti vysazena v oborách a odtud se postupně rozšířila i do volné přírody, patří především muflon, daněk skvrnitý, jelenec běloocasý, kamzík horský a králík divoký.[1,2]

Muflon — samec se zatočenými toulci, k nám introdukovaný přes obory

Daněk skvrnitý — samec s lopatovitým parožím, chovaný v oborách už od středověku

Jelenec běloocasý — severoamerický druh dovezený do evropských obor

Kamzík horský — z oborních chovů vysazený do horských a skalnatých oblastí

- **Muflon.** Pochází z Korsiky a Sardinie; do rakouských obor se dostal koncem 17. století a u nás byl poprvé vysazen do Staré obory u Hluboké nad Vltavou, odkud se rozšířil dál.[2]
- **Daněk skvrnitý.** Do našich obor zaměřených na jelení a daňčí zvěř byl dovážen a chován už od středověku, dnes se vyskytuje i mimo oborní chovy.[1]
- **Jelenec běloocasý.** Pochází ze Severní Ameriky, odkud byl dovezen do evropských obor, a i u nás jej dnes lze potkat ve volné přírodě.[1]
- **Kamzík horský.** Byl z oborních a introdukčních chovů vysazen do horských a skalnatých oblastí, kde se přizpůsobil životu mimo obory.[1]
- **Králík divoký.** Patří mezi nejstarší introdukované druhy, po staletí chovaný a vysazovaný v oborách i obůrkách, dnes žije zcela volně.[1]

Karta 16 — První kule, poslední brok, lovecké právo a stráž u zhaslého kusu · Naše myslivecké a lovecké organizace v minulosti a v současnosti · Vývoj stavů zvěře ve 20. a 21. století

I/A/16 — První kule, poslední brok, lovecké právo a stráž u zhaslého kusu

1. Čeho se týká pojem „lovecké právo“ a komu náleží? *

> „Lovecké právo“ je myslivecký zvyk, nikoli právní nárok – označuje jedlé vnitřnosti ulovené spárkaté zvěře a patří k nejstarším zvyklostem spojeným s vývrhem.[1]

Vývrh — lovecký nůž (waidblatt), kterým lovec zvěř vyvrhuje a získává tak nárok na lovecké právo

- **Co k němu patří.** Patří sem srdce, plíce, játra, ledviny, slezina, průdušnice s hrtanem a jazyk, případně běl, kterou lze oddělit prsty.[1]
- **Komu náleží.** Náleží tomu, kdo zvěř vyvrhl – lovci samému, nebo loveckému průvodci, pokud vývrh provedl za něj.[1,2]
- **Zvyk nabídnutí.** Nevyvrhne-li si lovec zvěř sám, je zvykem lovecké právo nabídnout tomu, kdo vývrh provedl.[1]
- **Podmínka nároku.** Kdo uloví trofejovou zvěř v rozporu s předpisy, nemá nárok ani na lovecké právo, ani na trofej.[1]

2. Jaký je vztah trofeje a loveckého práva? *

> Trofej je podle mysliveckého zvyku součástí loveckého práva, i když z právního hlediska patří uživateli honitby.[1]

Trofeje — srnčí trofeje, parůžky s lebeční částí na štítcích

- **Přenechání lovci.** Uživatel honitby trofej lovci podle tradice přenechává, ačkoli mu to zákon výslovně nenařizuje.[1]
- **Co je trofej.** Zákon za ni považuje rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře i s lebkou oddělenou před prvním krčním obratlem a zbraně u prasete divokého.[2]
- **Zvykové doplnění.** Myslivecký řád k trofejím počítá i kelce, kly, hubertky, jelení a kamzičí vous nebo štětičku sluky.[1]
- **Ztráta nároku.** Byla-li zvěř ulovena v rozporu s předpisy, lovci nenáleží lovecké právo, a tedy ani trofej.[1]

3. Vysvětlete pravidlo „první kule“ *

> Pravidlo „první kule“ rozhoduje, komu patří kus, na který vystřelilo kulovou zbraní víc lovců zároveň.[1]

Úlomek — pamětní znamení, které si za stuhu klobouku vkládá lovec, jehož kule byla první smrtelná

- **Rozhodující zásah.** Kus náleží tomu, jehož výstřel byl první smrtelný, nebo zvěř poranil natolik, že je snadno dohledatelná a dostřelná.[1]
- **Vitalita druhu.** Při posuzování se přihlíží k tomu, jak velkou ránu daný druh zvěře obvykle snese.[1]
- **Zákaz další rány.** Střílet na už smrtelně zasaženou zvěř je nemyslivecké, s výjimkou dostřelné rány.[1]
- **Omluva při omylu.** Kdo na takovou zvěř omylem vystřelí, omluví se lovci, jemuž kus podle pravidla patří.[1]

- **Přednost před brokem.** Byla-li zvěř zasažena kulí i broky, má při rozhodování zásah kulí přednost před zásahem brokem.[2]

4. Vysvětlete pravidlo „posledního broku“. *

> Pravidlo „posledního broku“ řeší stejnou situaci jako pravidlo „první kule“, ale u brokové střelby na drobnou zvěř, na niž vystřelí víc účastníků honu.[1]

- **Rozdíl od první kule.** U broku nerozhoduje první, nýbrž poslední zásah – ten, kdo trefil zvěř ještě živou a schopnou úniku.[1]
- **Proč jinak než u kule.** Brokový zásah zpravidla zvěř hned neusmrtí, teprve poslední rána ji doopravdy skolí.[1]
- **Uplatnění.** Pravidlo se používá hlavně při společném honu na drobnou zvěř brokovnicí, kde na jeden kus vystřelí víc účastníků najednou.[1]
- **Rozhoduje vedoucí honu.** Spory o to, čí rána byla poslední, řeší vedoucí honu, ne diskuse mezi účastníky.[2]

5. Vysvětlete tradici „stráž u zhaslého kusu“. *

> „Stráž u zhaslého kusu“ je poslední poctou, kterou myslivec vzdá ulovené zvěři hned poté, co ji dosledoval a nalezl zhaslou.[1]

Stráž u zhaslého kusu — lovec mlčky stojí u zavěšené srnčí zvěře, obraz Gustava Courbeta z roku 1857

- **Kdy.** Provádí se ihned poté, co je zvěř dohledána a spolehlivě zhaslá.[1]
- **Co znamená.** Lovec se u kusu na chvíli zastaví, mlčky stojí a v duchu prožívá průběh lovu – jde o okamžik splynutí s přírodou.[1]
- **Proč.** Gesto vyjadřuje úctu a poděkování zvěři za úspěšný lov, v souladu se zásadou šetrného a uctivého zacházení s úlovkem.[1,2]
- **Přizpůsobení.** Délka i forma stráže se přizpůsobí okolnostem – počasí, dennímu času i situaci na honu.[1]

I/B/16 — Naše myslivecké a lovecké organizace v minulosti a v současnosti

1. Vysvětlete význam vzájemného organizování myslivců. *

> Vzájemné organizování dává myslivcům jednotné zastupování vůči státu a jednotná pravidla pro výcvik a etiku, místo roztříštěného působení desítek malých spolků.[1,2]

- **Jednotné prosazování zájmů.** Na počátku 20. století fungovala vedle sebe řada drobných loveckých a kynologických klubů, jejichž roztříštěnost bránila jednotnému vystupování myslivců vůči veřejnosti i při přijímání zákonů — proto byla v roce 1923 založena jednotná Československá myslivecká jednota.[1]
- **Vzdělávání a standardy.** Organizace zajišťují zkoušky z myslivosti, zkoušky myslivecých hospodářů, zkoušky upotřebitelnosti loveckých psů i sokolnické zkoušky, čímž udržují jednotnou úroveň odbornosti.[2]
- **Péče o tradice a osvětu.** Sdružení pečují o myslivecké tradice, pořádají společenské a kulturní akce a vedou děti a mládež k poznání přírody, například soutěží Zlatá srnčí trofej.[2]
- **Vzájemná pomoc.** Už nejstarší „Lovecké bratrstvo“ z roku 1692 mělo dohlížet na poctivé naučení se lovecké zdatnosti a na řádné zacházení se zbraní — sdružování tedy odjakživa sloužilo i k předávání zkušeností mezi myslivci.[1]

2. Jmenujte některé historické myslivecké spolky. *

> Nejstarším doloženým sdružením bylo Lovecké bratrstvo z roku 1692 na schwarzenberském panství; koncem 19. a začátkem 20. století pak vzniklo více konkurenčních klubů, které se v roce 1923 sjednotily do Československé myslivecké jednoty.[1]

Lovecké bratrstvo — schwarzenberský zámek Hluboká nad Vltavou, na jehož panství bratrstvo v roce 1692 vzniklo

Lovecké kluby — myslivecká společnost při honu v Čechách, dobová fotografie z roku 1902, z doby vzniku mnoha drobných spolků

- **Lovecké bratrstvo (1692).** „Myslivecká bratrská pokladna“, jejíž stanovy vrchnost schválila roku 1699, dohlížela na výcvik myslivců a provoz střelnice na panství u Hluboké nad Vltavou.[1]
- **Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách (1883).** Jeden z nejvýznamnějších spolků, který v roce 1886 založil Českou kmenovou knihu psů.[1]
- **Lovecké kluby v Plzni, Litovli a Praze.** V roce 1898 vznikl Lovecký klub v Plzni, v roce 1904 první čistě český Lovecký klub v Litovli a v roce 1910 klub pro kynologii a myslivost Hubertus v Praze.[1]

- **Spolky na Moravě.** V roce 1911 vznikl Lovecký spolek pro Olomouc a okolí, v roce 1912 Spolek pro ochranu myslivosti Markrabství moravského v Brně.[1]
- **Československý lovecký a kynologický říšský svaz (1919).** Celostátní svaz založený po vzniku Československa, jehož program se ale lišil od záměru pozdější jednotné organizace.[1]
- **Československá myslivecká jednota (1923).** Vznikla 22. dubna 1923 v Brně sjednocením předchozích spolků a stala se předchůdkyní dnešní ČMMJ.[1]

3. Jmenujte naše myslivecké organizace v současnosti. *

> Hlavní a nejpočetnější je dnes Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ), navazující na jednotu z roku 1923; vedle ní působí i další, menší organizace.[1,2]

Kuks — sídlo Řádu svatého Huberta

- **Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ).** Dobrovolně sdružuje asi 55 000 českých, moravských a slezských myslivců, organizuje zkoušky z myslivosti a pečuje o myslivecké tradice; vznikla přejmenováním Českého mysliveckého svazu v roce 1992.[2]
- **Řád svatého Huberta.** Navazuje na řád založený v roce 1695, u nás byl ilegálně obnoven v roce 1978 a oficiálně legalizován v roce 1992; sdružuje myslivce s cílem pěstovat mysliveckou etiku a tradice a sídlí v Kuksu.[1]
- **Safari Club International — česká pobočka.** Česká pobočka mezinárodní organizace zaměřené na vzdělávání myslivců a moderní chov a lov zvěře byla založena v roce 1992.[1]
- **Dobrovolnost členství.** Od roku 1992 nemusí být myslivci členy žádné jednotné organizace, a proto vedle sebe současně existuje více mysliveckých sdružení.[1]

I/C/16 — Vývoj stavů zvěře ve 20. a 21. století

1. Dokážete vyjmenovat z pohledu myslivosti nejdůležitější druhy zvěře v jednotlivých etapách 20. století? *

> V první polovině 20. století byla hlavní loveckou zvěří zvěř drobná — koroptev, zajíc a bažant; po druhé světové válce jejich stavy prudce klesly kvůli intenzifikaci zeměděl-

ství a ke konci století se nejlovenějším druhem stal bažant, zatímco souběžně rostly stavy zvěře spárkaté.[1,2,3]

Koroptev polní — hlavní lovný druh do poloviny 20. století

Zajíc polní — druhá z drobné zvěře, jejíž stavy po válce klesly

Bažant obecný — s proměnami krajiny se vyrovnal lépe a stal se nejlovenějším druhem

- **Do poloviny století: koroptev, zajíc, bažant.** Koroptev polní byla od konce 19. století hlavním lovným druhem — v roce 1905 se jen v Čechách ulovilo 1,5 milionu kusů a kmenové stavy v Československu dosahovaly kolem 6 milionů jedinců (1935); vedle ní dominoval zajíc polní a bažant obecný.[1]
- **Poválečná léta: kolaps drobné zvěře.** Scelování pozemků, mechanizace a chemizace zemědělství srazily stavy koroptví na 772 824 kusů (1965) a odstřel zajíců z více než milionu kusů na počátku 70. let na 100 000 v roce 1979.[1,2]
- **Souběžný nástup spárkaté zvěře.** Od poloviny století začaly narůstat stavy srnčí zvěře — ze 198 000 kusů v roce 1970 — a po téměř vyhubení ve volné přírodě se znovu šířila i zvěř černá.[3,4]
- **Konec století: bažant nejlovenější.** Bažant se s proměnami krajiny vyrovnal lépe než koroptev či zajíc, a stal se tak nejvíce loveným druhem zvěře v Česku.[5]

2. Jaký je trend ve vývoji stavů zvěře v 21. století? *

V 21. století pokračuje růst stavů zvěře spárkaté, včetně nadměrných stavů zvěře černé, zatímco stavy drobné zvěře se sice přestaly propadat, ale zůstávají hluboko pod úrovní počátku 20. století.[1,2]

Srnec obecný — nejpočetnější sudokopytník u nás, jehož stavy dál rostou

Prase divoké — zvěř černá, kterou je dnes mnoho honiteb přezvěřeno

- **Srnčí zvěř dál přibývá.** Stavy srnčí zvěře, nejpočetnějšího sudokopytníka v Česku, vzrostly z 198 000 kusů v roce 1970 na více než 300 000 v roce 2006 — nejvíce od 60. let — a růstový trend spárkaté zvěře pokračuje i nadále.[1]
- **Černou zvěří je mnoho honiteb přezvěřeno.** Prase divoké se od poloviny 20. století šíří zpět do volné přírody a dnes dosahuje v optimálním prostředí 2 až 3 kusů na 100 ha lesa, což vede k hromadným odstřelům a stížnostem na škody.[2]

- **Drobná zvěř se stabilizovala na nízké úrovni.** Odstřel zajíce polního se v posledních dvou desetiletích ustálil kolem 70 000 kusů ročně a stavy koroptve polní se od 80. let mírně zvyšují, obě čísla ale zůstávají hluboko pod hodnotami z počátku století.[3,4]
- **Roste napětí mezi myslivci a vlastníky pozemků.** Škody na lesních a zemědělských pozemcích z přezvěření spárkatou zvěří a omezené možnosti regulace jejích stavů patří k hlavním tématům současné myslivecké praxe.[5]

Karta 17 — Vztah myslivce k živé i ulovené zvěři a k trofeji · Mezinárodní myslivecké a příbuzné organizace · Myslivecké pověry a pověsti

I/A/17 — Vztah myslivce k živé i ulovené zvěři a k trofeji

1. Jmenujte některé zásady chování myslivce k živé zvěři. *

> Myslivec věnuje živé zvěři trvalý celoroční zájem a svým jednáním jí spíš pomáhá, než aby jí škodil.[1]

Přikrmování — srnec u krmelce se senem v období nouze

- **Sebevzdělávání.** Myslivec se průběžně vzdělává v poznávání zvěře a jejího chování, nejen před sezonou.[1]
- **Přiměřený lov.** Loví jen takový druh, počet a takovým způsobem zvěře, jaký odpovídá jejímu skutečnému stavu a schválenému plánu chovu.[1]
- **Péče v nouzi.** Zvěř celoročně chrání a v období nouze přikrmuje, ne proto, aby ji hned poté ulovil.[1]
- **Rychlé ukončení utrpení.** Poraněnou zvěř myslivec neprodleně dohledá a usmrtí, aby zbytečně netrpěla.[2]
- **Klid v citlivých obdobích.** Zvěř zbytečně neplaší a je ohleduplný zejména v době kladení mláďat a hnízdění ptactva.

2. Jak se má myslivec chovat k ulovené zvěři? *

> S ulovenou zvěří myslivec zachází šetrně a s úctou, aby zůstala v co nejlepším stavu.[2]

Výřad — ulovená zvěř uložená na pravém boku na chvojí

- **Šetrné zacházení.** Zvěř se nehází, netahá zbytečně po zemi ani se na ni nesedá či na ni neklade věci.[2]

- **Rychlé ošetření.** Co nejdřív po ulovení se zvěř řádně vyvrhne a ošetří, aby zvěřina neztratila hodnotu.[1]
- **Uložení na chvojí.** Na výřadu i výloži leží zvěř na pravém boku na suchém místě, podložená chvojím.[2]
- **Zákaz překračování.** Zvěř na výřadu ani na výloži se nepřekračuje, psům se nedovolí ji brát.[2]
- **Důstojný průběh.** Celý výřad i předání zvěře probíhá na vhodném a důstojném místě.[2]

3. Jaký je správný vztah myslivce k trofeji? *

> Trofej je pro myslivce vzpomínkou a dokladem poctivě provedeného lovu, ne pouhou kořistí k vystavování.[1]

Trofej — srnčí trofeje, parůžky s lebeční částí na štítcích

Vhodné vystavení — trofeje vystavené na chovatelské přehlídce

- **Poctivý původ.** Trofej má hodnotu jen tehdy, byla-li zvěř ulovena mysliveckým způsobem a v souladu s pravidly.
- **Pečlivá úprava.** Trofej se řádně preparuje, čistí a upravuje, aby si dlouho zachovala vzhled i hodnotu.[1]
- **Vhodné vystavení.** Vystavuje se skromně a s vysvětlením okolností úlovku, ne jako okázalé chlubení počtem kusů.[1]
- **Celoživotní majetek.** Trofej provází myslivce po celý život jako doklad jeho lovecké zkušenosti.[1]
- **Úcta ke zvěři.** I po zpracování trofeje si myslivec zachovává úctu ke zvěři, ze které trofej pochází.

4. Jaká pravidla platí při fotografování zvěře? *

> Fotografie se zvěří a z lovu reprezentují myslivost navenek, a proto podléhají stejným zásadám jako každé jiné veřejné vystupování myslivce.[1]

Fotografování zvěře — fotograf v maskovacím oděvu snímá zvěř na dálku teleobjektivem, aby ji nevyrušil

- **Žádné krvavé záběry.** Fotografie s „krvavým“ obsahem se do veřejné komunikace nedávají.[1]
- **Citlivá témata stranou.** Zpracování citlivých témat, jako je lov mláďat, se zásadně odmítá.[1]
- **Soulad s tradicemi.** Vylučují se snímky v rozporu s mysliveckými zvyky a s pravidly mysliveckého ústroje.[1]
- **Platí i online.** Stejná pravidla dodržuje myslivec i při sdílení fotografií na sociálních sítích.[1]
- **Ohled na živou zvěř.** Při focení v přírodě zvěř zbytečně neplaší ani neruší v době kladení mláďat.

5. Jak učíme děti a nemysliveckou veřejnost kladnému vztahu ke zvěři? *

> Vztah ke zvěři se u dětí i veřejnosti buduje průběžnou osvětou, ne jen příležitostně kolem lovu.[1,2]

O zlatou srnčí trofej — vítězové soutěže s trofejemi a diplomy po vyhlášení výsledků

- **Kroužky mladých myslivců.** Kluby a kroužky mladých přátel myslivosti vedou děti k poznávání přírody a zvěře od útlého věku.[1]
- **Soutěže a tábory.** Soutěž O zlatou srnčí trofej a celostátní letní tábor prohlubují dětský zájem o zvěř a přírodu.[1]
- **Školy a dětské dny.** Myslivci pořádají besedy ve školách a dětské dny s ukázkami práce se zvěří a psy.[1]

- **Naučné stezky.** Výšlapy do honitby a naučné stezky přibližují veřejnosti život zvěře přímo v přírodě.[1]
- **Věcná komunikace s dospělými.** V kontaktu s nemysliveckou veřejností volí myslivec věcnou argumentaci a citlivá slova.[2]

I/B/17 — Mezinárodní myslivecké a příbuzné organizace

1. Které mezinárodní organizace se vztahem k myslivosti znáte? *

> Mezi hlavní mezinárodní organizace s vazbou na myslivost patří CIC, FACE a IAF.[1,2,3]

CIC — účastníci kongresu Mezinárodní rady pro lov a ochranu zvěře na zámku Rambouillet, 1931

- **CIC.** Mezinárodní rada pro lov a ochranu zvěře vznikla roku 1930 v Paříži jako nevládní organizace podporující vědecký pokrok v myslivosti a ochranu zvěře na mezinárodní úrovni.[1,2]
- **FACE.** Federace mysliveckých svazů států Evropské unie hájí zájmy evropských myslivců vůči orgánům EU a spolupracuje s CIC i na humanitárních projektech.[3]
- **IAF.** Mezinárodní asociace pro sokolnictví a ochranu dravců, založená roku 1958, sdružuje národní sokolnické organizace a chrání sokolnické tradice ve světě.[2]
- **Národní zastoupení.** Českou republiku v CIC i FACE zastupuje Českomoravská myslivecká jednota.[2]

2. Co znamená zkratka C.I.C.?*

> Zkratka C.I.C. znamená Mezinárodní rada pro lov a ochranu zvěře, francouzsky Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier.[1,2]

CIC — účastníci kongresu Mezinárodní rady pro lov a ochranu zvěře na zámku Rambouillet, 1931

- **Vznik.** Organizace byla založena na ustavující schůzi 7. listopadu 1930 v Paříži, Československo patřilo mezi zakládající členy.[2]
- **Charakter.** Jde o mezinárodní, politicky nezávislou a neziskovou organizaci nevládního charakteru.[1,2]
- **Poslání.** Asistuje vládám a organizacím na ochranu přírody v otázkách přírodních zdrojů a podporuje vědecký pokrok v myslivosti i uplatnění mysliveckých poznatků v praxi.[1,2]
- **Hodnocení trofejí.** CIC má pod svou záštitou celosvětově uznávanou metodiku hodnocení loveckých trofejí.[1]

3. Co znamená zkratka F.A.C.E.?*

> Zkratka F.A.C.E. znamená Federace mysliveckých svazů států Evropské unie.[1]

- **Poslání.** FACE hájí zájmy evropských myslivců vůči orgánům Evropské unie a ovlivňuje legislativu týkající se myslivosti a ochrany přírody.[1]
- **Spolupráce.** Při řešení mezinárodních otázek úzce spolupracuje s Mezinárodní radou pro myslivost a ochranu zvěře (CIC), například na humanitárních projektech.[1]
- **Zastoupení ČR.** Českou republiku ve FACE zastupuje Českomoravská myslivecká jednota jako členská organizace.[1]

I/C/17 — Myslivecké pověry a pověsti

1. Znáte některé myslivecké pověry?*

> Myslivcům se odedávna přisuzovala tajemná moc daná jejich samotářským životem v lese — nejznámější je pověra o čarovných kulích slévaných s pomocí ďábla a víra v ochranu svatého Huberta, patrona myslivců.[1,2]

Čarostřelec — dobový kostýmní list ďábla Samiela a myslivce Kašpara z opery Der Freischütz, 1821

Svatý Eustach — jelen se zářícím křížem mezi parožím, rytina Albrechta Dürera

- **Čarovné kule a pakt s ďáblem.** Podle rozšířené pověry si myslivec mohl zajistit neomylnou mušku odlitím kouzelných kulí s pomocí temných sil — motiv zachycuje opera *Čarostřelec* (Der Freischütz), jejíž děj se odehrává v Čechách na Šumavě kolem roku 1650.[1]
- **Půlnoční lití ve Vlčím dole.** Kule se podle pověsti slévaly o půlnoci; šest z nich vždy bezpečně zasáhlo cíl, sedmou si však směl nasměrovat sám ďábel.[1]
- **Ochrana svatého Huberta.** Myslivci se dovolávali ochrany svatého Huberta, jemuž se při lovu zjevil jelen se zářícím křížem mezi parožím — proto je dodnes uctíván jako patron lovců a myslivců.[2]
- **Řád svatého Huberta.** Hloubku úcty k tomuto patronovi dokládá i Řád svatého Huberta, který roku 1695 založil hrabě František Antonín Sporck.[3]

2. Znáte některé pověsti ovlivněné myslivostí?*

> Mezi pověsti ovlivněné myslivostí patří v Čechách zejména příběh O Bivojovi a legenda o svatém Hubertovi, patronovi myslivců.[1,2]

Bivoj — Bivoj přináší na Vyšehrad uloveného kance, obraz Antonína Machka

Svatý Eustach — jelen se zářícím křížem mezi parožím, rytina Albrechta Dürera

- **O Bivojovi.** Bivoj měl na Kavčí (dříve Kančí) hoře holýma rukama chytit divokého kance, donést ho na Vyšehrad a tímto činem získat ruku kněžny Kazi — kančí hlava se pak dostala do erbu jejich rodu.[1]

- **Proměny pověsti.** Poprvé zapsal příběh o ulovené sviní ve své kronice Dalimil, hrdinou v něm však byl Jetřich z Buzic; jméno Bivoje k příběhu poprvé připojil až kronikář Václav Hájek z Libočan.[1]
- **O svatém Hubertovi.** Franskému biskupu Hubertovi se prý při honu zjevil jelen se zářícím křížem mezi parožím a vyzval ho, aby přestal lovit zvěř a hledal místo toho Boha — od té doby je Hubert uctíván jako patron lovců a myslivců.[2]

Karta 18 — Úlomky, poslední hryz a poslední zob · Československá myslivecká jednota a její vývoj · Myslivecké památky, sbírky a muzea

I/A/18 — Úlomky, poslední hryz a poslední zob

1. Za ulovení kterých druhů zvěře se předává úlomek? *

> Úlomek se podle mysliveckého zvyku předává za ulovení veškeré spárkaté zvěře a některých dalších druhů zvěře.[1]

Zvěř na výřadu — černá a jelení zvěř uložená vedle sebe na výřadu po společném lovu

- **Spárkatá zvěř.** Úlomek náleží za každý ulovený kus spárkaté zvěře bez ohledu na pohlaví či věk.[1]
- **Vybrané další druhy.** Dává se i za lišku a za některé další druhy, například větší šelmy nebo pernatou zvěř.[1,2]
- **Škodná zvěř také.** I když jde o zvěř škodlivou myslivosti, jako liška, tradičně se za ni úlomek předává rovněž.[1]
- **Podmínka poctivého lovu.** Úlomek náleží jen tehdy, byla-li zvěř ulovena myslivecким způsobem a bez porušení pravidel.[1]

2. Jak probíhá předání úlomku průvodcem? *

> Úlomek předává lovecký průvodce jako krátký slavnostní obřad, ne pouhé podání předmětu.[1,2]

Úlomek na klobouku — průvodce vkládá lovci snítku za stuhu klobouku při slavnostním obřadu

- **Smočení v barvě.** Úlomek se smočí zpravidla ve vstřelové ráně ulovené zvěře.[1]

- **Nasazení na klobouk.** Předá se lovci na pravou stranu klobouku, případně se nosí i na tesáku.[2]
- **Podíl pro psovoda.** Byla-li zvěř dohledána pomocí loveckého psa, dostává část úlomku i vůdce psa.[1]
- **Sám bez průvodce.** Byla-li zvěř ulovena bez přítomnosti průvodce, dává si lovec úlomek sám.[1]
- **Časové omezení.** Úlomek se nosí jen do 24. hodiny dne, kdy byla zvěř ulovena nebo dohledána.[1]

3. Kdo a kdy předává úlomky na společném lovu? *

> Na společném lovu předává úlomky vedoucí honu, obvykle hromadně na výřadu po jeho skončení.[1,2]

Úlomek — lovec si převzatý úlomek vkládá za stuhu klobouku

- **Role vedoucího honu.** Úlomek zde předává vedoucí honu jako obdoba loveckého průvodce na individuálním lovu.[1]
- **Chvíle výřadu.** Předání proběhne na výřadu, kdy se vyhodnotí a slavnostně ukončí výsledek honu.[2]
- **Podle druhu zvěře.** Za různé druhy ulovené zvěře se na výřadu předávají různé úlomky, podle zvyklosti.[2]
- **Individuální lov jinak.** Mimo společný lov dává úlomek lovecký průvodce, případně si jej lovec dává sám.[1]
- **Odepření provinilci.** Myslivci, který se při lovu provinil, se úlomek odepírá.[1]

4. Z kterých dřevin se úlomky běžně odebírají? *

> Úlomek se láme z domácí dřeviny dostupné přímo v honitbě v místě úlovku; žádný přesný druh stromu není závazně předepsán.[1]

Dub — snítka dubu s listy, tradiční listnatá dřevina pro úlomek

Smrk — smrková větvička, běžná jehličnatá dřevina pro úlomek

Jedle — jedlová větvička s plochými jehlicemi

Borovice — borovicová větvička s jehlicemi ve dvojicích

- **Domácí dřevina po ruce.** Volí se strom nebo keř rostoucí v revíru, ať jehličnatý, nebo listnatý.[1]
- **Vždy se láme, ne řeže.** Snítka se odlomí rukou, což odpovídá i samotnému významu slova „úlomek“.
- **Délka podle příležitosti.** Rozlišuje se úlomek jednovýhonkový, třívýhonkový a pětivýhonkový, podle druhu zvěře i účelu.[1]
- **Stejné pravidlo pro celý obřad.** Stejnou větvičku, jaká jde zvěři do svíráku jako poslední hryz, dostává na klobouk i lovec.[1]

5. Co jsou stavovské úlomky? *

> Stavovský úlomek je čestné znamení příslušnosti k myslivecké obci, ne odměna za konkrétní úlovek.[1]

- **Levá strana klobouku.** Na rozdíl od lovcova úlomku, který se nosí vpravo, se stavovský nosí na levé straně klobouku.[1]
- **Společenský charakter.** Nosí se při mysliveckých slavnostech a dalších stavovských příležitostech, ne po individuálním lovu.[1]
- **Rozloučení s myslivcem.** Při úmrtí myslivce se úlomek otočí rubem navrch, případně se dá na klopu, a nakonec vloží do hrobu.[1]
- **Symbol sounáležitosti.** Vyjadřuje sounáležitost k mysliveckému stavu jako celku, ne úspěch jednoho konkrétního lovu.

I/B/18 — Československá myslivecká jednota a její vývoj

1. Proč a kdy vznikla Československá myslivecká jednota? *

> Československá myslivecká jednota vznikla 22. dubna 1923 v Brně na ustavující schůzi, která sjednotila dosud roztříštěné české, moravskoslezské a slovenské myslivecké, lovecké, střelecké a kynologické spolky do jedné celostátní organizace.[1,2]

- **Roztříštěnost spolků.** Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 působilo v zemi mnoho samostatných loveckých a kynologických spolků, což bránilo jednotnému prosazování zájmů myslivců vůči státu.[1]
- **Přípravná jednání.** Základ položila schůze pracovní skupiny 6. ledna 1923 v České Třebové a valná hromada 18. března 1923 v Praze, kde zazněl návrh na založení celostátní organizace.[1]
- **Ustavující schůze v Brně.** Samotné založení Československé myslivecké jednoty proběhlo na ustavující schůzi 22. dubna 1923 v Brně, kde bylo přijato i programové prohlášení jednoty.[1,2]
- **Zakládající spolky.** Jednotu založily zejména Ústřední spolek pro ochranu honby a chov loveckých psů v Čechách a Lovecko-kynologický spolek pro Moravu a Slezsko v Brně, ke kterým se připojil i Lovecký ochranný spolok pre Slovensko.[1]

2. Jmenujte některé zakladatele Československé myslivecké jednoty. *

> K zakladatelům Československé myslivecké jednoty patřili především Josef Žalman a Karel Podhajský, kteří nesli hlavní tíhu přípravných prací, spolu s dalšími funkcionáři zvolenými na ustavující schůzi v Brně roku 1923.[1,2]

Jaroslav Svoboda — pamětní deska v třebíčském gymnáziu, kde profesor Svoboda působil

- **Josef Žalman.** Pozdější lesní ředitel v Pozořicích, autor stanov jednoty a referent pro nový honební zákon, jeden z hlavních iniciátorů jejího založení.[1,2]
- **Karel Podhajský.** Vedl nově zavedenou plemennou knihu loveckých psů „Člp“ a spolu se Žalmanem nesl hlavní podíl na vzniku jednoty.[1,2]
- **Jaroslav Svoboda.** Středoškolský profesor, který se stal vedoucím redaktorem spolkového časopisu Stráž myslivosti.[1,2]
- **Zdeněk Slanina.** Lesní rada v Židlochovicích, zvolený prvním předsedou jednoty.[1,2]
- **Jan Začal.** Okresní lesní v Brně, zvolený prvním jednatelem jednoty.[1,2]

3. Jak se vyvíjela Československá myslivecká jednota vzhledem k politickým událostem v našem státě? *

> Vývoj Československé myslivecké jednoty úzce kopíroval politické dějiny státu — s každou zásadní změnou režimu se měnila i její organizace, název a míra státní kontroly.[1,2]

- **První republika (1923–1938).** Jednota se postupně organizačně upevňovala, v roce 1930 zřídila zemské odbory a v roce 1932 se podílela na založení Myslivecké komory Československé republiky.[1,2]
- **Okupace (1939–1945).** Za protektorátu byla přejmenována na Českou mysliveckou jednotu a nařízením z roku 1941 v ní bylo zavedeno povinné členství všech držitelů honebních lístků české národnosti.[1,2]
- **Poválečná obnova.** Po roce 1945 se jednota rozdělila na tři zemské svazy a v roce 1947 přispěla ke vzniku zákona o myslivosti č. 225/1947 Sb., který zavedl celostátně povinné členství.[1,2]
- **Komunistický převrat.** Od 5. března 1948 řídil jednotu akční výbor, který na základě politických prověrek vyloučil přes osmnáct set jejích členů.[1,2]
- **Konec ČSMJ.** Po reorganizacích v padesátých letech rozhodl mimořádný sjezd v lednu 1961 o sloučení se slovenským poľovníckym združením a zákon č. 23/1962 Sb. jednotu nahradil Československým mysliveckým svazem.[1,2]

I/C/18 — Myslivecké památky, sbírky a muzea

1. Kde sídlí naše nejvýznamnější myslivecká a lesnická muzea? *

> Nejvýznamnější myslivecká a lesnická muzea u nás sídlí v bývalých šlechtických loveckých zámečcích — na Ohradě u Hluboké nad Vltavou a na Úsově na Šumpersku.[1,2]

Zámek Ohrada — lovecký zámek u Hluboké nad Vltavou, dnes pobočka Národního zemědělského muzea

Zámek Úsov — sídlo lichtenštejnského lovecko-lesnického muzea na Šumpersku

- **Zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou (okr. České Budějovice).** Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství tu roku 1842 založili Schwarzenbergové; dnes je pobočkou Národního zemědělského muzea Praha a patří k nejstarším muzeím v Čechách.[1]
- **Zámek Úsov (okr. Šumperk).** Lichtenštejnské lovecko-lesnické muzeum založil kolem roku 1898 Jan II. z Lichtenštejna; sbírka čítá přes 4 000 přírodnin včetně evropských i afrických trofejí a je svého druhu jediná ve střední Evropě.[2]

- **Společné zaměření.** Obě muzea spojují lovecké trofeje, preparáty zvěře, historické zbraně a doklady lesnického hospodaření z panství bývalých majitelů.[1,2]

2. Které hrady a zámky mají významné myslivecky orientované expozice? *

> Loveckou tematiku prezentují hlavně zámky, které bývaly sídly panství s vlastními oborami a honitbami — nejrozsáhlejší sbírku má Konopiště, myslivecké expozice nabízejí i Ohrada a Úsov.[1,2,3]

Zámek Konopiště — sídlo arcivévody Františka Ferdinanda d'Este s nejrozsáhlejší sbírkou loveckých trofejí

Zámek Ohrada — schwarzenberský lovecký zámek u Hluboké nad Vltavou

Zámek Úsov — lichtenštejnské sály s evropskými i africkými trofejemi

- **Zámek Konopiště.** Chová sbírku více než 300 000 loveckých trofejí zvěře ulovené arcivévodou Františkem Ferdinandem d'Este a k ní evropsky proslulou zbrojnici historických zbraní.[1]
- **Zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou.** Vedle stálé muzejní expozice lesnictví a rybářství tu byla od 18. století budována i schwarzenberská sbírka loveckých trofejí a parohového nábytku.[2]
- **Zámek Úsov.** Lichtenštejnské sály prezentují evropské i africké trofeje, preparáty zvěře a historické lovecké i pytlácké zbraně.[3]

Karta 19 — Výlož a výřad · Českomoravská myslivecká jednota · Významné myslivecké osobnosti našich regionů

I/A/19 — Výlož a výřad

1. Vysvětlete rozdíl pojmů výlož a výřad. *

> Výlož je průběžné, prosté **ukládání ulovené zvěře po každé leči** – slouží k jejímu spočítání podle druhů a k ošetření, než hon pokračuje dál.[1] Výřad je naproti tomu **slavnostní zakončení celého honu**, kdy se na jedno místo snese veškerá zvěř ulovená ten den a proběhne důstojný ceremoniál s poctou zvěři.[2,3]

Výřad — ulovená zvěř slavnostně uložená po skončení honu

- **Výlož** – dílčí úkon, opakuje se po každé leči.[1]
- **Výřad** – jednorázový, na závěr celého honu, na vhodném a důstojném místě.[2]
- Oba pojmy sdílejí stejný způsob řazení zvěře, liší se jen okamžikem a slavnostností provedení.[3]
- Se zvěří se v obou případech zachází **šetrně a s úctou**.[1]

2. Jak se organizuje zvěř na výloži a výřadu? *

> Zvěř se pokládá **na pravý bok** (pernatá na záda), v oddělených řadách podle druhu a v pořadí, které se pro daný hon zavedlo.[1,2]

Řazení na výřadu — zvěř uložená v oddělených řadách podle druhu

- **Řazení podle druhu** – vpředu bývá zvěř podléhající mysliveckému plánování a trofejové kusy, liška se tradičně dává do čela výřadu, pernatá zvěř zůstává vzadu.[1,2]
- **Desátý kus** – každý desátý kus v řadě, počítáno zleva doprava, se povytáhne hlavou napůl délky těla ven z řady.[1]

- **Nástup účastníků** – honci a psovodi stojí za zvěří, střelci proti hlavám, vedoucí honu u hřbetů, trubači proti vedoucímu.[3]
- Před uložením na výložž se zvěřina vždy nejdřív řádně ošetří.[1]

3. Která zvěř se dostává na výložž a výřad? *

> Na výložž i výřad se ukládá **veškerá zvěř ulovená daný den účastníky honu**, bez ohledu na druh nebo pozdější osud kusu.[1,2]

Zvěř na výřadu — spárkatá i drobná zvěř uloveného honu leží společně na jednom místě

- I zvěř, která bude následně vyřazena (nevyspělá, nemocná apod.), musí projít výřadem – nesmí se z něj vynechat.[1]
- Výřad se nesmí konat jen s částí uloveného množství zvěře, i kdyby to bylo z organizačních důvodů pohodlnější.[1]
- Bažanty a kachny lze na výřad ukládat svázané po dvou kusech.[1]
- Řadí se veškerá spárkatá i drobná zvěř, srstnatá i pernatá, včetně zvěře škodlivé myslivosti.[2]
- Liška se mezi drobnou zvěří klade zvlášť, tradičně do čela své skupiny v řadě.[2]

4. Jaké myslivecké zvyky se dodržují při výřadu? *

> Výřad provázejí tradiční **signály a fanfáry** troubené na borlici a předávání **úlomků** jako pocty za ulovenou zvěř.[1,2]

Troubení — trubač na lesnici doprovází výřad fanfárami

Úlomek — lovec si vkládá úlomek za stuhu klobouku jako projev úcty k ulovené zvěři

- **Troubení** – před výřadem signál „Pozor si dej!“, po něm fanfára „Halali“, na závěr pozdrav „Lovu zdar!“ a signál „Konec honu“.[1]
- **Úlomky** – u společného honu se předávají právě na výřadu, ideálně hned po ulovení kusu.[2,3]

- **Poslední hryz** – zvěři se na výloži vloží do tlamy (u pernaté do zobáku) snítka zeleně jako symbolický poslední soust, u šelem se nepoužívá.[3,4]
- **Vyhlášení výsledku** – vedoucí honu oznámí počet a druhy ulovené zvěře a poděkuje účastníkům.[3]

5. Jaká pravidla platí pro přítomnost myslivců na výřadu? *

> K výřadu **nastoupí všichni účastníci honu** – střelci se zbraní, honci i psovodi se psy.[1,2]

Nástup k výřadu — účastníci honu stojí v řadách se smeknutými klobouky, ulovení bažanti leží před nimi v řadách na chvojí, vpravo trubač s lesnicí

- **Zbraně** – účastníci přicházejí tak, jak ráno nastoupili, tedy i se zbraněmi, ale s otevřenými závěry.[3]
- **Postavení.** Zvěř leží na pravém boku hlavami k čelu výřadu; střelci stojí v čele čelem k hlavám zvěře, honci a psovodi proti nim u běhů, vedoucí honu s hospodářem na boku u hřbetů a trubači na druhém boku proti vedoucímu – jako v leči, kde honci ženou zvěř na střelce.[2,6]
- **Účast je tradiční povinností** – kdo musí z jakéhokoli důvodu odejít dřív, omluví se vedoucímu honu.[4]
- Zvěř na výřadu ani na výloži se nepřekračuje.[5]

I/B/19 — Českomoravská myslivecká jednota

1. Kdy a proč vzniká Českomoravská myslivecká jednota? *

> ČMMJ navazuje na **Československou mysliveckou jednotu (ČSMJ)**, založenou 22. dubna 1923 v Brně sloučením dosud roztříštěných loveckých a kynologických spolků.[1] Svůj současný název přijala 12. září 1992, kdy se k němu vrátil sjezd tehdejšího Českého mysliveckého svazu v Praze.[1]

- **Vznik 1923.** Řadu samostatných loveckých, kynologických a střeleckých spolků (např. pražský Ústřední spolek pro ochranu honby, brněnský Lovecko-kynologický spolek pro Moravu a Slezsko) spojili myslivečtí odborníci do jediné organizace, aby myslivci mohli jednotně hájit své zájmy i při tvorbě zákonů.[1]
- **Přejmenování v roce 1992.** VII. sjezd Českého mysliveckého svazu 12. 9. 1992 v Praze organizaci přejmenoval na Českomoravskou mysliveckou jednotu — návrat k meziválečnému jménu.[1]

- **Podnět ke změně.** Sjezd následoval po novele zákona o myslivosti č. 270/1992 Sb., kterou se členství stalo zcela dobrovolným a organizace přišla o dosavadní podíl na státní správě myslivosti.[1]
- **Nové stanovy.** Sjezd zároveň schválil nové stanovy a novou organizační strukturu ČMMJ, předsedou byl zvolen prof. Ing. Josef Hromas, CSc.[1]

2. Co je posláním Českomoravské myslivecké jednoty a proč má členství v této organizaci význam? *

> Posláním ČMMJ je chránit myslivost jako kulturní dědictví, pečovat o zvěř a krajinu a rozvíjet myslivecké tradice pro své členy i širokou veřejnost.[1] Členství má konkrétní význam i prakticky — v ročním příspěvku je zahrnuto zákonem vyžadované pojištění myslivce a přístup ke zkouškám a vzdělávání.[1,2]

Sídlo ČMMJ — hlavní budova jednoty na Lešanské ulici v Praze

- **Ochrana myslivosti jako dědictví.** ČMMJ sdružuje české, moravské a slezské myslivce od roku 1923 a pečuje o trvalý rozvoj myslivosti i pro širokou veřejnost.[1]
- **Péče o zvěř a krajinu.** Podporuje myslivce v péči o zvěř a krajinu a organizuje zkoušky z myslivosti, zkoušky mysliveckých hospodářů, zkoušky upotřebitelnosti loveckých psů a sokolnické zkoušky.[1]
- **Tradice a osvěta.** Od místní po mezinárodní úroveň pořádá společenské akce, udržuje myslivecké tradice a vede děti a mládež k poznání přírody, například soutěží Zlatá srnčí trofej.[1]
- **Hlas myslivců navenek.** Koordinuje spolupráci se státní správou myslivosti a zajišťuje zastoupení české myslivosti v mezinárodních organizacích, což jednotlivec sám obtížně zajistí.[1]
- **Povinné pojištění v příspěvku.** Odpovědnostní a úrazové myslivecké pojištění zajišťuje od roku 1993 pojišťovna Halali a hradí se přímo z členského příspěvku ČMMJ.[2]

3. Jaká je organizační struktura Českomoravské myslivecké jednoty? *

> ČMMJ tvoří hlavní spolek s celostátní působností, pobočné spolky organizované po jednotlivých krajích a odborné kluby (sokolníci, trubači, kynologové aj.).[1] Nejvyšším

> orgánem je Sbor zástupců, mezi jeho zasedáními řídí činnost Myslivecká rada a dohled vykonává samostatná Dozorčí rada.[1]

- **Sbor zástupců.** Nejvyšší orgán ČMMJ — schází se jako shromáždění delegátů pobočných spolků a odborných klubů obvykle dvakrát ročně a rozhoduje o stanovách, rozpočtu i volbě Myslivecké a Dozorčí rady.[1]
- **Myslivecká rada.** Kolektivní orgán (předseda, dva místopředsedové a čtrnáct krajských zástupců), který mezi zasedáními sboru zástupců řídí běžnou činnost a hospodaření hlavního spolku.[1]
- **Dozorčí rada.** Samostatný a nezávislý kontrolní orgán, dohlíží na dodržování právních i vnitřních předpisů a vyřizuje stížnosti členů.[1]
- **Pobočné spolky.** Základní organizační jednotky sdružující členy po jednotlivých krajích; volí své krajské zástupce do Myslivecké rady.[1]
- **Odborné kluby.** Celostátní kluby se specializací — např. Klub sokolníků, Klub trubačů, Klub fotografů přírody, Klub lovecké lukostřelby — rovněž zastoupené ve Sboru zástupců.[1]

I/C/19 — Významné myslivecké osobnosti našich regionů

1. Jmenujte některé významné osobnosti vašeho regionu. *

> Konkrétní výčet závisí na vašem regionu, obvykle však jde o myslivecké spisovatele, malíře zvěře a funkcionáře mysliveckých spolků a muzeí.[1]

Stanislav Lolek — (vpravo) mezi žáky krajinářské školy Julia Mařáka, kolem 1898

- **Myslivečtí malíři.** Typickým příkladem je Stanislav Lolek (1873–1936) ze severní Moravy, vášnivý nimrod a nejznámější malíř lesní zvěře své doby.[1]
- **Myslivečtí spisovatelé.** Tíž autoři často spojovali lov s tvorbou — Lolek sám napsal a ilustroval knihu Lovecký deník.[1]
- **Přesah do kultury a vědy.** Lolkovy kresby lišky posloužily jako předloha k povídce Liška Bystrouška, z níž vznikla i stejnojmenná Janáčkova opera.[1]
- **Myslivečtí funkcionáři.** Regionální osobnosti bývají i vedoucí činovníci muzeí a spolků — Lolek byl v letech 1929–1935 ředitelem Slováckého muzea v Uherském Hradišti.[1]

2. Charakterizujte blíže vybranou osobnost vašeho regionu. *

> Jako příklad lze charakterizovat Stanislava Lolka (1873–1936), moravského malíře, ilustrátora a vášnivého myslivce.[1]

Stanislav Lolek — (vpravo) mezi žáky krajinářské školy Julia Mařáka, kolem 1898

Losi — jeden z Lolkových obrazů lesní zvěře

Útočící jestřáb — Lolkův obraz dravce z roku 1922

Slovácké muzeum — v Uherském Hradišti, které Lolek v letech 1929–1935 vedl

- **Původ a vzdělání.** Narodil se v Paloníně u Mohelnice, vystudoval lesnickou školu v Písku a poté malířství na pražské Akademii výtvarných umění u Julia Mařáka.[1]
- **Vztah k myslivosti.** Celoživotně sledoval život zvěře, sám byl vášnivým nimrodem a v letech 1921–1934 měl pronajatý revír u Ružomberku.[1]
- **Dílo.** Proslul jako nejznámější malíř lesní zvěře své doby — namaloval mimo jiné obrazy Losi a Útočící jestřáb a sám napsal a ilustroval knihu Lovecký deník.[1]
- **Přesah do kultury.** Jeho kresby lišky inspirovaly povídku Rudolfa Těsnohlídka Liška Bystrouška, na jejímž základě složil Leoš Janáček stejnojmennou operu.[1]
- **Působení v regionu.** Usadil se v Uherském Hradišti, kde v letech 1929–1935 vedl Slovácké muzeum a kde je i pohřben.[1]

Karta 20 — Zálomky · Kluby ČMMJ a jejich význam pro rozvoj myslivecké kultury · Myslivecké památky našich regionů

I/A/20 — Zálomky

1. Co jsou zálomky a k čemu slouží? *

> Zálomky jsou **tradiční dorozumívací prostředek** z ulomených větviček, kterým myslivci beze slov značí místa a informace v honitbě.[1,2]

Zálomky – čtyři základní typy

hlavní
pozor, důležitá událost

směrový
konec ukazuje cestu

nástřelový
místo výstřelu

stanovištní
místo lovce

Čtyři základní typy se poznají podle délky, úpravy kůry a polohy. Hlavní a směrový leží ostrouhanou stranou vzhůru, nástřelový a stanovištní se zabodávají do země.[5]

- Slouží hlavně k **označení nástřelu**, stanoviště lovce a **směru odskočení zvěře** po výstřelu.[2]
- Dál varují před nebezpečím, ukazují cestu nebo svolávají účastníky honu na shromaždiště.[1,3]
- Každý typ má vlastní délku, úpravu (ostrouhaný, oloupaný, zabodnutý) a způsob položení, podle kterých se od sebe rozeznají.[1,3]
- Znalost jednotlivých zálomků patří k mysliveckým zvykům, které se očekávají od každého účastníka společného honu.[4]

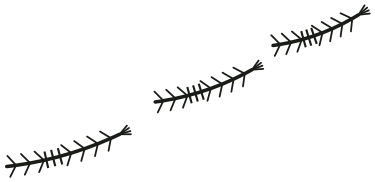
2. Co je hlavní a směrový zálomek? *

> **Hlavní zálomek** je na délku paže, ostrouhaný z kůry po obou stranách, a slouží jako obecné **upozornění** – signalizuje, že se v honitbě děje něco důležitého.[1,2] **Směrový zálomek** je jeho kratší protějšek a lovce navádí k cíli.[1,2]

Hlavní a směrový zálomek

hlavní
na délku paže, rubem nahoru

směrový
kladou se v řadě, konec ukazuje cestu

Ostrouhaná kůra prozradí oba typy na první pohled. Směrové zálomky se kladou jeden za druhým na dohled a uříznutým koncem míří k dalšímu.[3]

- **Hlavní** – délka paže, rubem (ostrouhanou stranou) nahoru.[1]
- **Směrový** – kratší, zhruba na délku předloktí, taky ostrouhaný z obou stran, rubem nahoru.[1,2]
- Směrové zálomky se kladou v řadě za sebou, vždy jeden na dohled druhého, a uříznutým koncem ukazují **směr cesty**.[2]
- Oba typy se od ostatních zálomků liší právě ostrouháním kůry – nesou tak z dálky rozpoznatelný, jednotný „rub“.[1,2]

3. Jaké je použití nástřelového zálomku, slednice a příčného zálomku?*

> **Nástřelový zálomek** označuje místo, kde zvěř stála v okamžiku výstřelu – zapíchne se kolmo do země nebo se zalomí větvička na blízkém stromě.[1,2]

Nástřelový zálomek a slednice

nástřelový
místo výstřelu

slednice
konec ukazuje směr odskoku

Nástřelový zálomek stojí zabodnutý na místě výstřelu. Slednice ukazuje koncem, kam zvěř po ráně odskočila, a přes ni leží krátký příčný zálomek.[3]

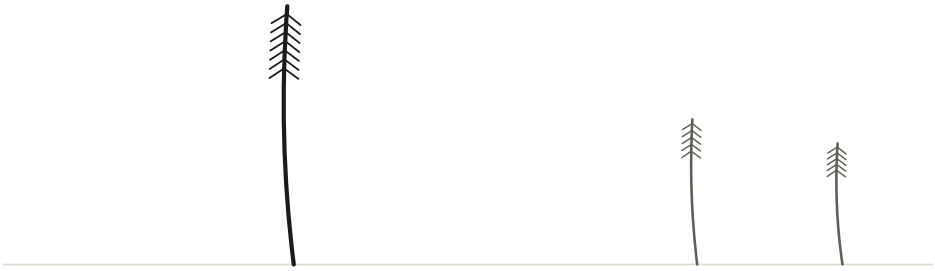
- **Slednice (stopový zálomek)** – větvička velikosti dlaně, položená spodní stranou vzhůru; koncem ukazuje **směr odskoku** postřelené zvěře.[1,2]
- **Příčný zálomek** – malý, na délku prstu, položený přes slednici; brání záměně směru s jiným zálomkem v okolí.[1,2]

- U slednice bývá u samčí zvěře konec ostře seříznutý, u samičí zvěře ponechaný přirozeně rostlý.[2]
- Nástřelový zálomek, slednice a příčný zálomek se tak společně používají k **postupnému značení dráhy postřelené zvěře** od místa zásahu dál do porostu.[1,2]

4. Co je stanovištní zálomek a kdy se používá?*

> Stanovištní zálomek je na **délku paže**, zbavený postranních větví (kromě vrcholových), a zapichuje se kolmo do země.[1,2]

Stanovištní zálomek

stanovištní zálomek
na délku paže, zbavený bočních větví, u místa střelce

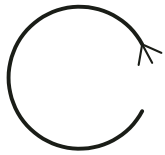
Zabodnutý prut na délku paže s ponechanými vrcholovými větvičkami. Vedoucí honu jimi vyznačí stanoviště předem, další jsou vidět opodál.[3]

- Používá se k **předem danému označení stanoviště** střelce, typicky při naháňkách a jiných společných honech.[2]
- Lovec podle něj najde svoje místo v řadě a pozná, kde přesně má stát.[1]
- Od jiných zálomků se pozná právě zbavením bočních větví – zůstávají jen ty na vršku.[1]
- Klade se **předem**, ještě než na stanoviště přijdou střelci.[2]

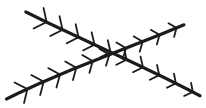
5. Co je výstražka a čekalka?*

> **Výstražka (výstražný zálomek)** je oloupaná větvička jen s vrcholovými výhonky, stočená do kruhu – varuje před nebezpečím nebo zakazuje vstup na místo.[1,2] **Čekalka** naopak vzkazuje jinému účastníkovi honu, aby na daném místě počkal.[1,2]

Výstražka a čekalka

výstražka
oloupaná, stočená do kruhu
pozor, sem nechoď

čekalka
dva zálomky křížem, rubem nahoru
počkej tady

tři čekalky
shromaždiště účastníků honu

Výstražka je oloupaný prut stočený do kruhu, jen s vrcholovými výhonky. Čekalku tvoří dva zálomky položené křížem, tři čekalky vedle sebe značí shromaždiště.[3]

- **Výstražka** – délka paže, oloupaná kůra, ponechané jen vrcholové výhonky, stočená do kruhu.[1]
- **Čekalka** – dva delší zálomky položené křížem přes sebe, rubem nahoru; vzkazuje „počkej tady“.[1,2]
- **Olámaná čekalka** – s rozviklanými konci znamená opak: „nemohu čekat, odešel jsem“.[1,2]
- **Tři čekalky** vedle sebe označují dohodnuté **shromaždiště** účastníků honu.[1]

I/B/20 — Kluby ČMMJ a jejich význam pro rozvoj myslivecké kultury

1. Které znáte zájmové kluby Českomoravské myslivecké jednoty? *

> Českomoravská myslivecká jednota sdružuje řadu zájmových klubů, z nichž každý spojuje myslivce se stejným úzkým zaměřením.[1]

Klub sokolníků — sokolník s dravcem na rukavici

Klub trubačů — troubení na lesnici patří k mysliveckým slavnostem

Klub vábičů zvěře — troubící jelen na říjišti, jehož hlas vábiči napodobují

Klub fotografů přírody — fotograf v maskovacím obleku s objektivem v lese

- **Tvůrčí kluby.** Klub autorů a Klub fotografů přírody.[1]
- **Kluby loveckých dovedností.** Klub lovecké lukostřelby, Klub sokolníků, Klub trubačů, Klub vábičů zvěře a Klub norníků.[1]
- **Kluby podle zájmové skupiny.** Dámy české myslivosti, Mladí myslivci a Klub přátel ČMMJ.[1]

2. Jaké je postavení zájmových klubů v organizační struktuře Českomoravské myslivecké jednoty? *

> Zájmové kluby nejsou samostatnými subjekty, ale organizační součástí ČMMJ, která pracuje pod hlavičkou celé jednoty.[1]

- **Myslivecká rada.** Řídí činnost klubů, schvaluje vnitřní předpisy a zřizuje odborné komise a pracovní skupiny, do nichž kluby spadají.[1]
- **Sbor zástupců.** Jako nejvyšší orgán ČMMJ má pravomoc komise a kluby vytvářet i odvolávat a rozhoduje o záležitostech, které se jich týkají.[1]
- **Postavení navenek.** Kluby tak nejednají samostatně, ale jako součást jednotné organizační struktury ČMMJ.[1]

3. Jaký je význam a poslání klubů Českomoravské myslivecké jednoty? *

> Posláním klubů je sdružovat myslivce se stejným úzkým odborným nebo zájmovým zaměřením a rozvíjet v jeho rámci konkrétní obor myslivecké kultury.[1]

- **Specializace.** Každý klub se soustředí na jednu oblast – od umělecké tvorby (autoři, fotografové přírody) přes lovecké dovednosti (lukostřelba, sokolnictví, troubení, vábení) po zájmové skupiny (dámy, mládež, přátelé jednoty).[1]
- **Rozvoj myslivecké kultury.** Tímto zaměřením kluby přispívají k udržování a předávání tradičních dovedností a znalostí v rámci celé ČMMJ.[1]
- **Sounáležitost.** Členství v klubu posiluje sepětí myslivců se stejným zájmem a zapojuje je do celostátního dění organizace.[1]

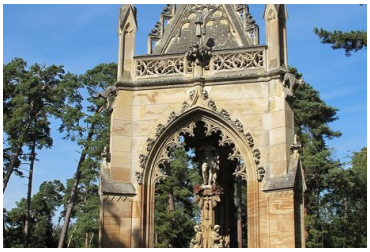
I/C/20 — Myslivecké památky našich regionů

1. Jaké znáte myslivecké památky ve vašem regionu? *

> Konkrétní odpověď závisí na regionu, kde myslivost provozujete; obecně k myslivecким památkám patří lovecké zámky a zámečky, kaple a sochy patrona myslivců svatého Huberta i umělecká díla s loveckou tematikou.[1,2]

Zámek Ohrada — barokní lovecký zámeček u Hluboké nad Vltavou

Kaple svatého Huberta — novogotická kaple v Lednicko-valtickém areálu

Socha svatého Huberta — Brokoffova socha na domě U Zlatého jelena v Praze

- **Lovecké zámky a zámečky.** Typickým příkladem je barokní zámeček Ohrada u Hluboké nad Vltavou, který si v letech 1708–1713 nechal postavit kníže Adam František ze Schwarzenbergu jako zázemí pro několikadenní hony.[1]
- **Umělecká výzdoba s loveckou tematikou.** V hodovním sále zámku Ohrada visí velkoformátové obrazy štvanic od vídeňského malíře Johanna Georga de Hamiltona z počátku 18. století.[1]
- **Kaple svatého Huberta.** Patronovi lovců a myslivců je zasvěcena například kaple v Lednicko-valtickém areálu na jižní Moravě; podle legendy se obrátil na víru po setkání s jelenem se zářícím křížem mezi parožím.[2]
- **Sochy svatého Huberta.** V Praze zdobí sochy světce s jelenem domy U Zlatého jelena (dílo Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa) a U Tří tykví (dílo Ignáce Františka Platzera).[2]

2. Jsou ve vašem regionu uloženy myslivecké sbírky? *

> Myslivecké sbírky bývají uloženy hlavně ve specializovaných muzeích a v regionálních vlastivědných sbírkách; nejvýznamnější z nich je Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství na zámku Ohrada u Hluboké nad Vltavou.[1]

Zámek Ohrada — sídlo Muzea lesnictví, myslivosti a rybářství

- **Nejstarší muzeum svého druhu.** Myslivecký kabinet na Ohradě vznikl už roku 1842 jako první lesnicko-lovecké muzeum v Evropě a dnes je pobočkou Národního zemědělského muzea.[1]
- **Trofeje a preparáty.** Základ sbírky tvoří vycpaniny zvěře a ptáků, které od roku 1839 zhotovoval lesník Václav Špatný, doplněné stovkami trofejí darovaných myslivci z celého schwarzenberského panství.[1]
- **Myslivecká knihovna.** Součástí muzea je i odborná lesnická a myslivecká knihovna založená roku 1842 pro výuku lesnických praktikantů.[1]
- **Umělecké sbírky.** V hodovním sále zámku visí velkoformátové obrazy loveckých štvanic od malíře Johanna Georga de Hamiltona z počátku 18. století.[1]

Předmět II — Myslivost a legislativa

- Karta 1, s. 139 — Přehled základních právních norem se vztahem k myslivosti · Vydávání povolenek k lovu zvěře a jejich náležitosti · Co je bažantnice?
- Karta 2, s. 146 — Povinnosti uživatele honitby · Výjimky z doby lovu · Plánování chovu a lovu zvěře
- Karta 3, s. 152 — Trestný čin pytláctví, přestupky na úseku myslivosti · Orgány státní správy myslivosti a jejich oprávnění · Sčítání zvěře, jeho účel, termíny a metodika
- Karta 4, s. 159 — Pojem zvěř a její základní rozdělení z hlediska zákona · Druhy honiteb a způsoby jejich využití (rozdíly) · Náhrada škod na zvěři
- Karta 5, s. 166 — Nebezpečné nákazy zvěře a povinnosti uživatelů honiteb při jejich zjištění · Používání loveckých psů, jejich kvalifikace a stanovené počty · Chovatelské přehlídky trofejí
- Karta 6, s. 174 — Nakládání se zvěřinou, její prodej, vlastní spotřeba a související evidence · Druhy loveckých lístků, jejich vydávání a možnosti jejich odebrání · Minimální a normované stavy zvěře
- Karta 7, s. 182 — Myslivecký hospodář, jeho práva a povinnosti · Právní problematika související s výstavbou mysliveckých zařízení · Rozdíl mezi oborou a honitbou
- Karta 8, s. 189 — Myslivecká stráž, její práva a povinnosti · Povinnosti uživatelů honiteb hradit škody působené zvěří · Podmínky chovu a používání loveckých dravců
- Karta 9, s. 196 — Kontrola ulovené zvěře, plomby a lístky o původu zvěře · Povinné pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a na věci při výkonu práva myslivosti · Pronájem honitby
- Karta 10, s. 202 — Zakázané způsoby lovu zvěře · Význam myslivecké statistiky a obsah tiskopisu Mysl 1-01 · Povinnosti vlastníků lesa při ochraně lesa před škodami zvěří
- Karta 11, s. 209 — Usmrcování toulavých psů a koček v honitbě · Právní problematika společných lovů · Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků ve vztahu k uživateli honitby
- Karta 12, s. 216 — Zacházení s ulovenou zvěří a základní veterinární prohlídka · Honební společenstvo, jeho založení, orgány a činnost · Rozdíl mezi držitelem a uživatelem honitby
- Karta 13, s. 222 — Nehonební pozemky, lov zvěře na nehonebních pozemcích · Co rozumíme pod pojmem myslivost · Kdo a za jakých podmínek povoluje nebo nařizuje snížení stavů zvěře
- Karta 14, s. 228 — Lov zvěře odchytem, lov zvěře v noci · Jaké činnosti v lese zakazuje lesní zákon · Obecná a zvláštní ochrana živočichů
- Karta 15, s. 235 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře spárkaté · Skupiny zbrojních průkazů, postup při získání zbrojního průkazu · Druhy pernaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny
- Karta 16, s. 241 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře pernaté · Povinnosti uživatelů honiteb při zazvěřování honiteb · Druhy srstnaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny
- Karta 17, s. 248 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů ostatní zvěře srstnaté · Povinnosti uživatele honitby vzhledem k dohledávce a dosledu · Omezení výkonu myslivosti v přírodních rezervacích
- Karta 18, s. 255 — Celoročně nehájené druhy zvěře · Rozdíl mezi držením a nošením zbraní, podmínky pro používání lovecké palné zbraně · Kategorie zvláště chráněných území
- Karta 19, s. 261 — Usmrcování vyjmenovaných druhů a zavlečených druhů v přírodě nežádoucích · Co rozumíme pod pojmem právo myslivosti · Co je náplní ochrany přírody a krajiny a jak ovlivňuje provádění práva myslivosti
- Karta 20, s. 267 — Povinnosti držitele zbrojního průkazu a zbraní · Kdo může v honitbě lovit zvěř · Ochrana zvířat proti týrání

Karta 1 — Přehled základních právních norem se vztahem k myslivosti · Vydávání povolenek k lovu zvěře a jejich náležitosti · Co je bažantnice?

II/A/1 — Přehled základních právních norem se vztahem k myslivosti

1. Co se rozumí pod pojmem „právní předpis“?

> Právní předpisy jsou soubor příkazů, zákazů a dovolení, tedy obecně pravidel, kterými společnost upravuje přípustné chování svých členů.[1] Myslivce zavazuje hlavně zákon o myslivosti a vyhlášky, které ho provádějí.[1,2]

2. Které právní předpisy upravují mysliveckou činnost v ČR?

> Mysliveckou činnost v ČR upravuje především **zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti**, doplněný prováděcími vyhláškami Ministerstva zemědělství; dotýkají se jí i zákon o zbraních a střelivu (dnes č. 90/2024 Sb.),[2] zákon o lesích, o ochraně přírody a krajiny, veterinární předpisy, zákon na ochranu zvířat proti týrání a předpisy Evropské unie.[1] Pro orientaci v nich dobře slouží zakonyprolidi.cz.

Výběr nedávných změn:

- **Vyhláška č. 64/2025 Sb.** Od 1. 4. 2025 změnila doby lovu — zkrátila dobu lovu lišky obecné kvůli hájení v době vrhu mláďat a z lovné zvěře vyřadila lysku černou, poláka velkého i poláka chocholačku kvůli poklesu evropských populací.[3,4]
- **Zákon č. 220/2025 Sb.** K 1. 1. 2026 sladil zákon o myslivosti s novým zákonem o zbraních a střelivu: papírový zbrojní průkaz nahradilo elektronické zbrojní oprávnění v Centrálním registru zbraní, rozšířil se výčet zvěře lovné v noci a k dostřelné ráně lze použít krátkou kulovou zbraň.[5]

3. Jak se právní předpisy označují?*

> Právní předpisy se označují **druhem, číslem, rokem vydání a názvem** – například „zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti“.[1]

- **Druh předpisu.** Zákon, nařízení vlády nebo vyhláška – podle toho, kdo a jakou mocí jej vydal.[1,2]
- **Číslo a rok.** Předpisy se číslují průběžně podle kalendářního roku, kdy byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů.[2]
- **Název.** Stručně vyjadřuje předmět úpravy, například „o myslivosti“ nebo „o zbraních a střelivu“.[2]
- **Novelizace.** Byl-li předpis od vydání změněn, cituje se jako platný „ve znění pozdějších předpisů“.[1]
- **Zkratka „Sb.“.** Odkazuje na Sbírku zákonů a mezinárodních smluv, v níž se předpisy oficiálně vyhlašují a nabývají platnosti.[2]

4. Jaký je rozdíl mezi zákonem a vyhláškou?

> **Zákon** přijímá Parlament ČR, kterému jako jedinému náleží zákonodárná moc;[1] je základním pramenem práva, jenž stanovuje práva a povinnosti. **Vyhláška** je naproti tomu prováděcí předpis, který mohou ministerstva a jiné správní úřady vydávat jen „na základě a v mezích zákona“ a jen jsou-li k tomu zákonem zmocněny.[1]

- **Kdo vydává.** Zákon schvaluje Poslanecká sněmovna a Senát, vyhlášku ministerstvo nebo jiný správní úřad.[1]
- **Vztah k zákonu.** Vyhláška nesmí zákonu odporovat ani upravovat nic, k čemu ji zákon výslovně nezmocnil.[1]
- **Příklad z myslivosti.** Zákon o myslivosti jen říká, že dobu lovu stanoví vyhláška;[2] že srnce lze lovit od 1. května do 30. září, určilo až Ministerstvo zemědělství.[3] Jiný správní úřad, Český statistický úřad, zase každý rok vyhláškou určí, že se sbírají údaje o honitbách, stavu a lovu zvěře.[4]

5. Který orgán či instituce je oprávněn k závaznému výkladu jednotlivých ustanovení právních předpisů (zákona)? *

> Závazný výklad jednotlivých ustanovení právního předpisu nepodává žádný správní orgán ani sama zákonodárná moc – **jedině nezávislý soud**, a to v konkrétní věci svým pravomocným rozhodnutím.[1]

- **Obecné soudy.** Vykládají zákon při rozhodování o konkrétním sporu; jejich pravomocné rozhodnutí je závazné pro účastníky řízení.[1]
- **Ústavní soud.** Má zvláštní postavení – jeho vykonatelná rozhodnutí jsou závazná pro všechny orgány i osoby, nejen pro účastníky sporu.[2]
- Žádné ministerstvo ani jiný orgán státní správy nemá pravomoc vydávat obecně závazný (tzv. autentický) výklad zákona.[1]

II/B/1 — Vydávání povolenek k lovu zvěře a jejich náležitosti

1. Co je to povolenka k lovu a k čemu slouží? *

> Povolenka k lovu je doklad, kterým uživatel honitby opravňuje konkrétní osobu k lovu zvěře nebo usmrcování jiných živočichů v dané honitbě.[1] Lovec ji musí mít při lovu u sebe spolu s loveckým lístkem a potvrzením o povinném pojištění.[1]

Povolenka k lovu, přední strana — evidenční číslo, platnost, uživatel honitby a honitba, lovec a číslo jeho loveckého lístku, podpis uživatele honitby

Povolenka k lovu, zadní strana — druh zvěře, počet kusů, pohlaví a věková třída, podpis mysliveckého hospodáře

- **Legitimace k lovu.** Prokazuje, že daná osoba smí v konkrétní honitbě lovit — je vystavena na jméno konkrétního lovce, nebo jako hromadná povolenka pro účastníky společného lovu.[1]
- **Vymezení rozsahu.** Určuje, na jaký druh a počet kusů zvěře, u vyjmenovaných druhů i pohlaví a věkovou třídu, lovec smí lovit.[2]
- **Podmínka oprávněného lovu.** Bez povolenky k lovu (a dalších náležitostí podle § 46) jde o neoprávněný lov zvěře, který zákon zakazuje.[3]

2. Kdo povolenky k lovu vydává a podepisuje? *

> Povolenky k lovu vydává a podepisuje **uživatel honitby**, a to na tiskopisech, které si k tomuto účelu sám pořídil.[1] Podle vyhlášky musí povolenku podepsat i **myslivecký hospodář**.[2]

Přední strana povolenky — vpravo dole podpis uživatele honitby

Zadní strana povolenky — pod tabulkou zvěře podpis mysliveckého hospodáře

- **Vydavatel.** Zákon svěřuje vydávání povolenek výhradně uživateli honitby, tedy tomu, kdo v honitbě vykonává právo myslivosti.[1]
- **Podpisy.** Mezi povinné náležitosti patří podpis uživatele honitby i mysliveckého hospodáře.[2]

- **Evidence.** Uživatel honitby je povinen evidenci vydaných povolenek i jejich vzory archivovat i po skončení jejich platnosti.[1]

3. Co musí povolenka k lovu obsahovat? *

> Povolenka k lovu musí podle vyhlášky obsahovat evidenční číslo, údaje o uživateli honitby a honitbě, údaje o lovci, druh a počet lovené zvěře a dobu platnosti s podpisy.[1]

Povolenka k lovu, přední strana — evidenční číslo, platnost, uživatel honitby a honitba, lovec a číslo jeho loveckého lístku, podpis uživatele honitby

Povolenka k lovu, zadní strana — druh zvěře, počet kusů, pohlaví a věková třída, podpis mysliveckého hospodáře

- **Identifikace.** Evidenční číslo povolenky, uživatele honitby s jeho sídlem a název honitby, v níž je oprávněn provádět právo myslivosti.[1]
- **Údaje o lovci.** Jméno, příjmení, číslo loveckého lístku a adresu trvalého pobytu osoby, které je povolenka vystavena.[1]
- **Rozsah lovu.** Druh zvěře a počet kusů, na které je povolenka vystavena, u vyjmenovaných druhů i pohlaví a u samců spárkaté zvěře i věkovou třídu.[1]
- **Platnost a podpisy.** Datum vystavení a dobu platnosti povolenky a podpis uživatele honitby a mysliveckého hospodáře.[1]

4. Kdo je oprávněn kontrolovat povolenky k lovu? *

> Povolenku k lovu je lovec povinen na požádání předložit orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

- **Orgán policie.** Kontroluje doklady lovce v rámci obecného dohledu nad bezpečností a veřejným pořádkem při výkonu práva myslivosti.[1]
- **Orgán státní správy myslivosti.** Zpravidla obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vykonává státní správu na úseku myslivosti.[2]
- **Myslivecký hospodář a myslivecká stráž.** Kontrolují doklady přímo v honitbě jako osoby odpovědné za výkon práva myslivosti a dodržování stanovených podmínek lovu.[1]

5. Co je to hromadná povolenka k lovu? *

> Hromadná povolenka k lovu je seznam osob účastnících se společného lovu, který pro tyto osoby nahrazuje jednotlivé povolenky k lovu.[1]

- **Účel.** Zjednodušuje administrativu u společných lovů — honů na drobnou i spárkatou zvěř — kdy loví více osob najednou.[1]

- **Právní základ.** Zákon ji zavádí jako alternativu k běžné povolence k lovu výslovně pro osoby lovící na společném lovu.[1]
- **Vydavatel.** Stejně jako běžnou povolenku k lovu ji vydává a podepisuje uživatel honitby.[1]

II/C/1 — Co je bažantnice?

1. Co musí splňovat část honitby, aby zde mohla být vymezena bažantnice? *

> Musí jít o část uznané honitby s vhodnými podmínkami pro intenzivní chov bažantů — způsob jejich posouzení stanoví vyhláška č. 7/2004 Sb.[1,2]

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

Bažant — kohout s pestrým zbarvením, bílým obojkem, tmavou hlavou a dlouhým klínem

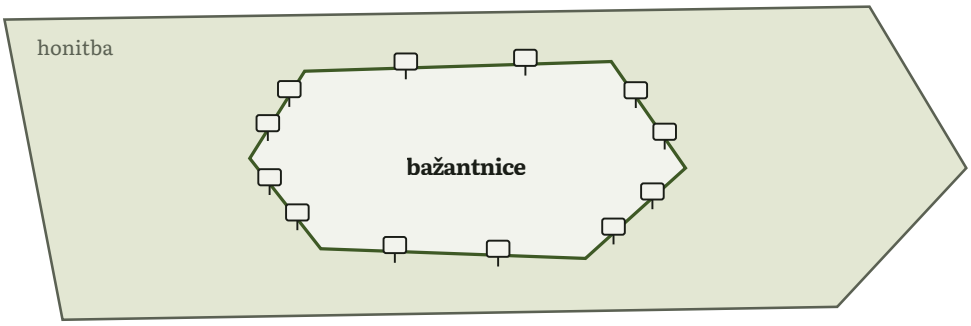
Vypouštěcí komora — síťovaný výběh na okraji lesa, kterým se odchovaní bažanti přepouštějí do honitby

- **Výměra a poloha.** Nejméně 100 ha souvislých honebních pozemků, z toho nejméně 25 ha lesních pozemků nebo pozemků s keři a dřevinami, v nadmořské výšce do 700 m.[2]
- **Vzdálenost a voda.** Hranice bažantnice musí být vzdálena nejméně 200 m od souvisle zastavěného území i od sousední honitby a v bažantnici musí být trvalý přirozený zdroj vody.[2]
- **Rozsah chovu.** Roční vypouštění nejméně 1 500 bažantů (nebo odpovídající přirozený výskyt divoké populace) a vypouštění nejméně 30 dní před každým lovem.[2]
- **Skladba porostů.** Střídání ploch s vysokými a nízkými zemědělskými porosty a přítomnost hustých krytů, které lze ponechat i přes zimu.[2]
- **Souhlas vlastníků a studie.** Písemný souhlas vlastníků dotčených pozemků se zřízením bažantnice a doložení všech podmínek studií o vhodnosti přírodních a jiných podmínek přiloženou k návrhu na uznání honitby.[1,2]

2. Kdo rozhoduje o vymezení bažantnice? *

> O vymezení bažantnice rozhoduje orgán státní správy myslivosti, a to přímo v rozhodnutí o uznání honitby nebo o její změně.[1,2]

Bažantnice uvnitř honitby a její vyznačení v terénu
po obvodu ji držitel honitby vyznačí tabulkami

Vymezení bažantnice je součástí rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.

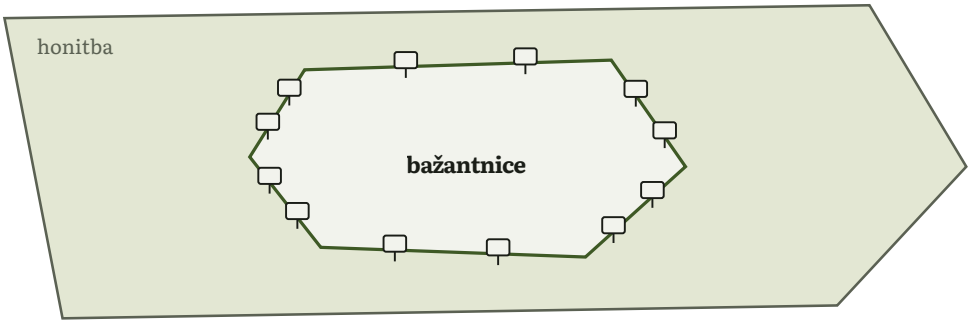
Bažantnice není samostatná honitba. Je to její vymezená část a úřad ji popíše přímo v rozhodnutí o uznání honitby.[4]

- **Příslušný orgán.** Jde zpravidla o obecní úřad obce s rozšířenou působností, protože vymezení bažantnice není svěřeno kraji ani ministerstvu.[3]
- **Obsah rozhodnutí.** Orgán vyjmenuje parcelní čísla honebních pozemků tvořících bažantnici, jejich celkovou výměru, slovní popis hranic a situační nákres v rámci honitby.[2]
- **Podklad pro rozhodnutí.** Vychází ze studie o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro bažantnici, kterou k návrhu na uznání nebo změnu honitby přikládá navrhovatel.[1]

3. Kdo a jak vyznačuje bažantnici v terénu?*

> Bažantnici v terénu vyznačuje držitel honitby, jakmile ji orgán státní správy myslivosti rozhodnutím uzná.[1]

Bažantnice uvnitř honitby a její vyznačení v terénu
po obvodu ji držitel honitby vyznačí tabulkami

Vymezení bažantnice je součástí rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.

V terénu ji poznáte podle tabulek, které držitel honitby rozmístí po celém obvodu.[3]

- **Umístění.** Tabulky se umísťují po obvodu bažantnice na vhodných místech, například na přístupových cestách nebo turistických stezkách.[1]
- **Obsah tabulky.** Název honitby s výslovným označením „bažantnice“ a údaje o držiteli a uživateli honitby.[1]

- **Údaje o rozhodnutí.** Název orgánu státní správy myslivosti, který rozhodnutí o uznání honitby nebo její změně vydal, a jeho číslo jednací s datem vydání a nabytí právní moci.[1]
- **Starší bažantnice.** Bažantnice uznané před účinností vyhlášky č. 7/2004 Sb. se vyznačí stejným způsobem podle jejího přechodného ustanovení.[2]

Karta 2 — Povinnosti uživatele honitby · Výjimky z doby lovu · Plánování chovu a lovu zvěře

II/A/2 — Povinnosti uživatele honitby

1. Kde jsou stanoveny povinnosti uživatele honitby?*

> Základní povinnosti uživatele honitby stanovuje přímo **zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti**, konkrétně jeho **§ 11**, nazvaný „Povinnosti a oprávnění uživatelů honiteb“.[1]

- **§ 9 zákona o myslivosti.** Omezení a zákazy dané v zájmu ochrany zvěře, například zákaz plašení nebo ničení mysliveckých zařízení.[1]
- **§ 10 zákona o myslivosti.** Povinnosti vlastníků domácích zvířat a vlastníků či nájemců honebních pozemků vůči zvěři.[1]
- **§ 11 zákona o myslivosti.** Vlastní výčet povinností a oprávnění uživatele honitby – péče o zvěř, opatření k záchraně, přikrmování.[1,2]
- Podrobnosti k mysliveckým zařízením dále upravuje prováděcí vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb.[2]

2. Které povinnosti má uživatel honitby?*

> Uživatel honitby má podle **§ 11 zákona o myslivosti** řadu povinností i pár oprávnění vůči zvěři a jejímu prostředí.[1]

Napajedlo — vodní zdroj pro zvěř v honitbě

- **Péče o úkryty.** U polních honiteb zakládá remízky, u lesních políčka pro zvěř.[1]
- **Záchrana zvěře.** Provádí potřebná opatření po oznámení vlastníků pozemků i z vlastní iniciativy v době nouze.[1]
- **Myslivecká zařízení.** Provozuje krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v nouzi zvěř řádně přikrmuje.[1,2]
- **Jednání s hospodáři.** Nejméně 7 dní předem projednává s vlastníky či nájemci pozemků činnosti omezující obhospodařování.[1]
- Smí také **usmrcovat živočichy vyžadující regulaci** v rámci mysliveckého hospodaření.[1]

3. Jaká opatření se provádějí k záchraně zvěře? *

> K záchraně zvěře provádí uživatel honitby opatření ve dvou situacích – po oznámení hospodáře i z vlastní iniciativy v době nouze.[1]

- **Po oznámení vlastníka či nájemce pozemku** o nočních pracích, kosení pícnin nebo použití chemických přípravků na ochranu rostlin provede uživatel honitby potřebná opatření k záchraně zvěře.[1]
- **V době nouze** – zejména při záplavách, povodních, lesních požárech a extrémně vysoké sněhové pokrývce – zajišťuje dostupná a přiměřená opatření.[1]
- Patří sem i použití účinných **plašičů** při kosení a sklizeň pícnin od středu pozemku k okraji, aby byla zvěř vytlačována ven.[1]
- Orgán státní správy myslivosti smí navíc na žádost uživatele honitby dočasně omezit nebo zakázat vstup do honitby, například v době kladení a odchovu mláďat.[2]

4. Kdo a kdy je povinen přikrmovat zvěř? *

> Podle **§ 11 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb.** je **uživatel honitby** povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a **v době nouze** zvěř řádně přikrmovat.[1]

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

- Zákon doslova stanoví: „uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat“.[1]
- Doba nouze je období, kdy zvěř nemá dostatek přirozené potravy, typicky při déletrvající sněhové pokrývce.[2]
- Počty a objemy krmných zařízení se uvádějí v **plánu mysliveckého hospodaření** a v ročním statistickém výkazu o honitbě.[1]
- Umístění krmelců, zásypů a slanisek vyžaduje předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku; nedá-li ho žádný z vlastníků, rozhodne o umístění orgán státní správy myslivosti.[1]

5. Kdo může nařídit přikrmování zvěře? *

> Běžnou povinnost přikrmovat zvěř v době nouze má sám uživatel honitby. Pokud ji nesplní, může krmení nařídit **orgán státní správy myslivosti**, zjistí-li, že zvěř trpí hladem.[1]

- Rozhoduje až poté, co uživatel honitby **po výzvě nezjedná okamžitou nápravu** – jde tedy o vynucení povinnosti, ne o náhradu za ni.[1]

- Vydá k tomu **rozhodnutí ve správním řízení**, kterým krmení nařídí.[1]
- Krmení se pak provádí **na náklad uživatele honitby**, který si sám nesplnil svou zákonnou povinnost.[1]
- Odvolání proti takovému rozhodnutí **nemá odkladný účinek** – krmení se tak musí zahájit bez prodlení, i kdyby se uživatel honitby odvolal.[1]

II/B/2 — Výjimky z doby lovu

1. Kdo povoluje lov zvěře mimo dobu lovu? *

> Lov zvěře mimo stanovenou dobu lovu povoluje orgán státní správy myslivosti.[1]

- **Orgán státní správy myslivosti.** Podle § 40 zákona o myslivosti smí lov mimo dobu lovu na žádost povolit jedině tento orgán.[1]
- **Konkrétně obecní úřad obce s rozšířenou působností.** Povolování podle § 40 není zákonem svěřeno Ministerstvu zemědělství (§ 58) ani krajskému úřadu (§ 59), a proto podle § 60 spadá do zbytkové působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.[1]
- **Podmínka: zvěř nesmí být trvale hájena.** Povolení lze vydat jen pro druh zvěře, který není hájen podle § 2 písm. c) zákona — u trvale hájených druhů výjimku udělit nelze.[1]

2. Z jakých důvodů je možno povolit výjimky z doby lovu? *

> Výjimku z doby lovu lze podle § 40 zákona o myslivosti povolit pro účely vědecké, pro odchyt zvěře, pro lov zvěře poraněné a pro lov zvěře potřebné k výcviku a zkouškám loveckých psů a dravců.[1]

- **Vědecké účely.** Základním důvodem uvedeným přímo v § 40 je potřeba ulovit nehájený druh zvěře mimo dobu lovu pro účely vědecké.[1]
- **Odchyt zvěře.** Stejný postup platí při povolení odchytu živé zvěře, například za účelem zazvěřování jiné honitby.[1]
- **Lov poraněné zvěře.** Mimo dobu lovu lze dostřelit i zvěř postřelenou nebo jinak zraněnou.[1]
- **Výcvik a zkoušky loveckých psů a dravců.** Zákon výslovně počítá s lovem zvěře potřebné pro výcvik a zkoušky psů i sokolnických dravců.[1]
- **Regulace na nehonebních pozemcích.** Obdobně může orgán státní správy myslivosti povolit lov i mimo dobu lovu, je-li potřeba jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavy zvěře na nehonebních pozemcích.[2]

3. Jak se postupuje při lovu zvěře pro výcvik a zkoušky loveckých psů? *

> Lov zvěře pro výcvik a zkoušky loveckých psů se povoluje stejným postupem jako lov mimo dobu lovu — vydává jej orgán státní správy myslivosti.[1]

- **Povolení orgánu státní správy myslivosti.** Bez jeho souhlasu nelze zvěř mimo dobu lovu k výcviku nebo zkouškám ulovit; § 40 zákona to řadí vedle lovu pro účely vědecké, odchytu a lovu poraněné zvěře.[1]

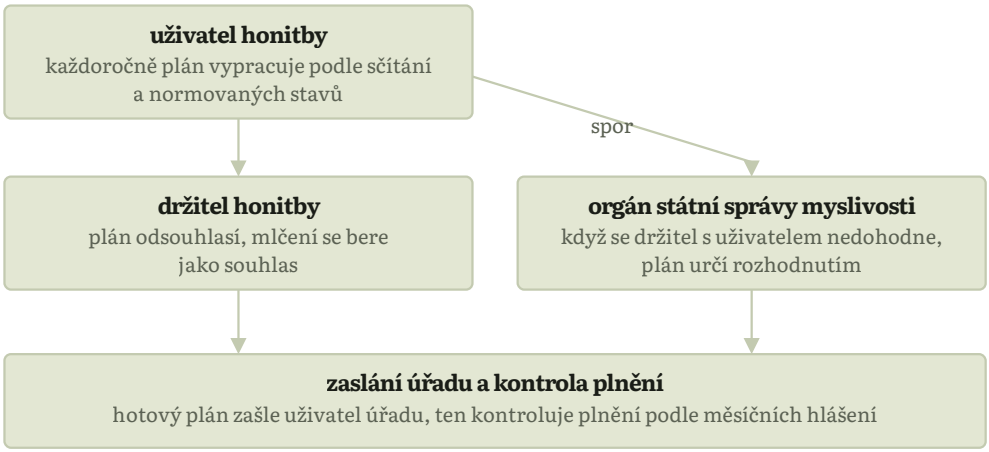
- **Rozhodnutí o způsobu lovu a náhradách.** Nedojde-li mezi žadatelem (např. kynologickým spolkem) a uživatelem honitby k dohodě, rozhodne o způsobu lovu, popřípadě o náhradách, přímo orgán státní správy myslivosti v samotném povolení.[1]
- **Proč je výcvik a zkoušky vůbec potřeba.** Loveckým psem se podle § 44 odst. 1 rozumí jen pes uznaného loveckého plemene s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu — bez zkoušky se pes za loveckého nepovažuje.[2]
- **Podrobnosti stanoví vyhláška.** Způsob provádění zkoušek psů z výkonu a sokolnických zkoušek a určení organizací pověřených jejich pořádáním upravuje prováděcí vyhláška podle zmocnění v § 44 odst. 3.[2]

II/C/2 — Plánování chovu a lovu zvěře

1. Kdo je povinen vypracovat plán mysliveckého hospodaření v honitbě, kdo vypracovaný plán schvaluje a kdo má právo kontrolovat jeho plnění? *

> Plán mysliveckého hospodaření vypracovává každoročně uživatel honitby, schvaluje jej svým vyjádřením držitel honitby a nad jeho plněním dohlíží orgán státní správy myslivosti.[1,2]

Cesta ročního plánu mysliveckého hospodaření

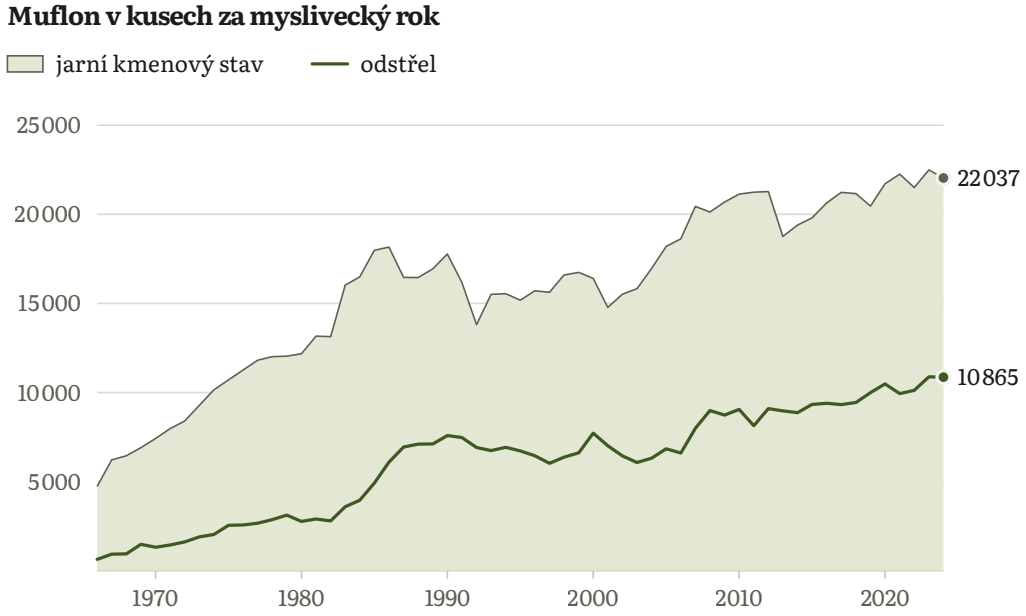
Plán vypracuje uživatel honitby a předloží ho držiteli. Když se nedohodnou, určí plán rozhodnutím orgán státní správy myslivosti, kterému hotový plán stejně putuje ke kontrole.[4]

- **Vypracování.** Podle § 36 odst. 2 zákona o myslivosti je uživatel honitby povinen každoročně vypracovat plán mysliveckého hospodaření v honitbě, a to na základě sčítání zvěře, minimálních a normovaných stavů, poměru pohlaví a stavu ekosystému.[1]
- **Schválení držitelem.** Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli honitby k vyjádření; nevyjádří-li se držitel, má se za to, že souhlasí.[2]
- **Řešení sporu.** Nedojde-li mezi držitelem a uživatelem honitby k dohodě o plánu, určí jej na návrh některého z nich rozhodnutím orgán státní správy myslivosti.[2]
- **Odeslání úřadu.** Odsouhlasený, popřípadě dohodnutý nebo určený plán je uživatel honitby povinen zaslat orgánu státní správy myslivosti.[2]

- **Kontrola plnění.** Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat plnění zaslaných i změněných plánů; uživatel honitby mu za tím účelem předkládá měsíční písemná hlášení o plnění plánu.[3]

2. Uveďte základní principy plánování lovu zvěře v honitbě. *

> Lov se plánuje tak, aby stavy zvěře zůstaly mezi minimálním a normovaným stavem a aby byl zachován požadovaný poměr pohlaví, věková skladba a kvalita genofondu.[1,2]

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: jarní kmenový stav mufloní zvěře vzrostl z 5 tisíc na 22 tisíc kusů, odstřel z 0,6 tisíce na 11 tisíc kusů. Plán lovu vychází z prvního čísla a určuje druhé.[6]

- **Podklad ve sčítání.** Plán vychází z výsledků každoročního sčítání zvěře v honitbě, které je uživatel honitby povinen provést v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti.[3]
- **Rozmezí stavů.** Chov, a tedy i odlov, se řídí rozmezím mezi minimálním stavem — zajišťujícím biologickou reprodukci druhu — a normovaným stavem, tedy nejvýše přípustným jarním stavem odpovídajícím úživnosti honitby.[1]
- **Poměr pohlaví a věková skladba.** Normovaný stav zároveň určuje požadovaný poměr pohlaví, věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce, podle nichž se plánuje struktura odlovu.[1]
- **Kvalita genofondu.** Chovem se sledují i biologické cíle — udržování přírodní kvality genofondu a cílené zvyšování chovné kvality zvěře, což se promítá do výběru zvěře určené k odlovu.[4]
- **Škody a stav prostředí.** Plán dále zohledňuje posouzení celkového stavu ekosystému, srovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výši škod způsobených zvěří na lesních a zemědělských porostech v uplynulém období.[2]

- **Pružnost plánu.** Plán lze v průběhu roku měnit rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti o snížení stavů nebo o povolení lovu v době hájení; do plnění se započítává i zvěř získaná mimo honitbu nebo nalezená uhynulá.[5]

Karta 3 — Trestný čin pytláctví, přestupky na úseku myslivosti · Orgány státní správy myslivosti a jejich oprávnění · Sčítání zvěře, jeho účel, termíny a metodika

II/A/3 — Trestný čin pytláctví, přestupky na úseku myslivosti

1. Které právní předpisy uvádí co je trestný čin a co je přestupek*

> Trestné činy vymezuje **trestní zákoník** (zákon č. 40/2009 Sb.) – pro myslivost je klíčový § 304 o pytláctví.[1] Přestupky na úseku myslivosti stanovuje přímo **zákon o myslivosti** (č. 449/2001 Sb.) v části osmé, § 63 až 64a,[2] obecná procesní pravidla řízení o přestupcích pak zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Přestupek a trestný čin pytláctví dělí hranice deseti tisíc korun

přestupek na úseku myslivosti	**trestný čin pytláctví**
hodnota neoprávněného lovu pod 10 000 Kč pokuta do 10 000 Kč, u neoprávněného lovu do 30 000 Kč zákaz činnosti až na dva roky projednává orgán státní správy myslivosti	hodnota neoprávněného lovu od 10 000 Kč odnětí svobody až na dva roky zákaz činnosti nebo propadnutí věci trestá i ukrytí, převedení nebo koupi úlovku

Rozhoduje hodnota neoprávněného lovu. Pod deset tisíc korun jde o přestupek podle zákona o myslivosti, od deseti tisíc o trestný čin podle trestního zákoníku.[4]

- **Hranicí mezi oběma je výše škody.** Neoprávněný lov v hodnotě od 10 000 Kč je trestným činem, nižší škoda jen přestupkem.[1]
- **Neoprávněným lovem** je podle zákona o myslivosti lov bez povinných náležitostí – loveckého lístku, povolenky k lovu nebo potvrzení o pojištění.[2]
- **CMMJ řadí obojí do stejné právní osnovy**, se kterou se u zkoušky pracuje.[3]

2. Jak je definován trestný čin pytláctví?*

> Trestného činu pytláctví (§ 304 trestního zákoníku) se dopustí ten, **kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, nebo takto ulovenou zvěř ukryje, převede na sebe či jiného, anebo ji přechovává.**[1]

Přestupek a trestný čin pytláctví dělí hranice deseti tisíc korun

přestupek na úseku myslivosti	**trestný čin pytláctví**
hodnota neoprávněného lovu pod 10 000 Kč pokuta do 10 000 Kč, u neoprávněného lovu do 30 000 Kč zákaz činnosti až na dva roky projednává orgán státní správy myslivosti	hodnota neoprávněného lovu od 10 000 Kč odnětí svobody až na dva roky zákaz činnosti nebo propadnutí věci trestá i ukrytí, převedení nebo koupi úlovku

Pytláctví není jen výstřel. Trestné je i ukrytí, převedení nebo koupě takto ulovené zvěře.[4]

- **„Škoda nikoli nepatrná“ znamená hodnotu od 10 000 Kč** – nižší hodnota je jen přestupkem.[2]
- **„Neoprávněně“ znamená lov bez povinných náležitostí** – bez loveckého lístku, povolenky k lovu nebo potvrzení o pojištění.[3]
- **Postih hrozí i tomu, kdo pytláckou zvěř jen ukryje nebo koupí** – trestný je i handl s úlovkem, ne jen samotný odstřel.[1]
- **Sazba je odnětí svobody až na dva roky**, zákaz činnosti nebo propadnutí věci.[1]

3. Jakou činností se mohu dopustit trestného činu pytláctví?*

> Základní skutkovou podstatu naplní **neoprávněný lov zvěře nebo ryb v hodnotě od 10 000 Kč, jejich ukrytí, převedení na sebe či jiného nebo pouhé přechovávání.**[1] Přísněji, odnětím svobody na šest měsíců až pět let, se trestá, kdo čin spáchá za přitěžujících okolností:[2]

- **Jako člen organizované skupiny** – pytláctví ve víc lidech s dělbou úloh.
- **Se ziskem** – získá-li tím pro sebe nebo jiného větší prospěch.
- **Jako osoba se zvláštní povinností chránit životní prostředí** – například myslivecká stráž nebo myslivecký hospodář.
- **Zvlášť zavrženíhodným nebo hromadně účinným způsobem, anebo v době hájení** – třeba pomocí pasti, jedu nebo odstřelem v době, kdy je zvěř chráněná.
- **Při opakování** – byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

4. Jaké jsou důsledky pro myslivce při spáchání trestného činu pytláctví?*

> Za trestný čin pytláctví hrozí **odnětí svobody až na dva roky** (při přitěžujících okolnostech šest měsíců až pět let), **zákaz činnosti nebo propadnutí věci** – tedy i zbraně nebo jiného vybavení použitého k lovu.[1]

- **Ztrácí se bezúhonnost.** Za bezúhonného se podle zákona o myslivosti nepovažuje, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin.[2]
- **Bez bezúhonnosti nelze vydat ani obnovit lovecký lístek** – odsouzený myslivec o něj fakticky přijde.[2]
- **Obdobně bezúhonnost a spolehlivost vyžaduje i zákon o zbraních a střelivu** – odsouzení pro úmyslný trestný čin může vést i ke ztrátě zbrojního oprávnění.[3]
- **Trest se zapisuje do rejstříku trestů** a zůstává překážkou při dalších žádostech o lovecký lístek nebo zbrojní oprávnění.[1]

5. Jaké jsou sankce za přestupek?*

> Za přestupek na úseku myslivosti hrozí **pokuta do 10 000 Kč**, jde-li o méně závažné porušení povinností, nebo **do 30 000 Kč**, jde-li o neoprávněný lov či porušení povinností držitele loveckého lístku.[1]

Přestupek a trestný čin pytláctví dělí hranice deseti tisíc korun

přestupek na úseku myslivosti	**trestný čin pytláctví**
hodnota neoprávněného lovu pod 10 000 Kč pokuta do 10 000 Kč, u neoprávněného lovu do 30 000 Kč zákaz činnosti až na dva roky projednává orgán státní správy myslivosti	hodnota neoprávněného lovu od 10 000 Kč odnětí svobody až na dva roky zákaz činnosti nebo propadnutí věci trestá i ukrytí, převedení nebo koupi úlovku

Sazba za přestupek se liší podle toho, co se porušilo, a k pokutě může přibýt zákaz činnosti i odebrání loveckého lístku.[3]

- **Neoprávněný lov nebo porušení pravidel lovu** (§ 41–45 zákona o myslivosti) spadá do horní sazby 30 000 Kč a hrozí za něj i zákaz činnosti až na dva roky.[1]
- **Držiteli loveckého lístku se při zákazu činnosti lístek odebere.**[1]
- **Opakovaný přestupek** se trestá pokutou až do dvojnásobku horní sazby.[2]
- **Přestupky projednává orgán státní správy myslivosti**, závažnější z nich se navíc zapisují do evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů.[1]

II/B/3 — Orgány státní správy myslivosti a jejich oprávnění

1. Jaké jsou orgány státní správy myslivosti? *

> Soustavu orgánů státní správy myslivosti tvoří Ministerstvo zemědělství jako ústřední orgán, krajské úřady, Magistrát hlavního města Prahy a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.[1]

Soustava orgánů státní správy myslivosti

Ministerstvo zemědělství stojí v čele soustavy, na územích národních parků je ústředním orgánem Ministerstvo životního prostředí. Nejnižším stupněm je obecní úřad obce s rozšířenou působností.[2]

- **Ministerstvo zemědělství** je ústředním orgánem státní správy myslivosti v ČR, s výjimkou území národních parků, kde je ústředním orgánem Ministerstvo životního prostředí.[1]

- **Krajský úřad** vykonává státní správu myslivosti na území kraje v přenesené působnosti.[1]
- **Magistrát hlavního města Prahy** je orgánem státní správy myslivosti na území Prahy; statutem lze tuto přenesenou působnost svěřit městským částem.[1]
- **Obecní úřad obce s rozšířenou působností** je orgánem státní správy myslivosti na území obcí.[1]
- **Na pozemcích určených pro obranu státu** vykonává působnost krajů i obecních úřadů Ministerstvo zemědělství.[1]
- **Ministr zemědělství** dále zřizuje Mysliveckou radu jako svůj poradní sbor — nejde však o orgán státní správy.[1]

2. Jaká je působnost jednotlivých orgánů státní správy myslivosti? *

> Působnost je mezi orgány rozdělena podle věcné povahy rozhodování: ministerstvo řeší celostátní a koncepční otázky, kraj otázky honiteb a chovu zvěře, obec s rozšířenou působností vše ostatní.[1]

Soustava orgánů státní správy myslivosti

Ministerstvo řeší celostátní a koncepční otázky, kraj honitby a chov zvěře, obec s rozšířenou působností všechno ostatní.[2]

- **Ministerstvo zemědělství** podle § 58 rozhoduje mimo jiné o opatřeních k zachování druhů zvěře, o dovozu, vývozu a vypouštění zvěře a o myslivosti u organizací v působnosti Ministerstva obrany.[1]
- Ministerstvo dále **řídí výkon státní správy myslivosti**, organizuje myslivecký výzkum a vzdělávání, vypracovává koncepce rozvoje myslivosti a pověřuje právnické osoby prováděním mysliveckých zkoušek.[1]
- **Krajský úřad** podle § 59 v přenesené působnosti rozhoduje o souhlasu s chovem zvěře v zajetí, o omezení hospodaření v honitbách, vymezení oblastí chovu zvěře a povolení dravců jako loveckých.[1]
- Kraj dále **určuje termíny sčítání zvěře**, organizuje chovatelské přehlídky v oblastech chovu a zpracovává statistická hlášení o myslivosti.[1]

- **Obecní úřad obce s rozšířenou působností** podle § 60 vykonává státní správu myslivosti ve všech věcech, které zákon výslovně nesvěřuje ministerstvu ani kraji.[1]

3. Kdo je ústředním orgánem řízení myslivosti na územích národních parků? *

> Na územích národních parků je ústředním orgánem státní správy myslivosti Ministerstvo životního prostředí, nikoli Ministerstvo zemědělství.[1]

Soustava orgánů státní správy myslivosti

Na územích národních parků nahrazuje Ministerstvo zemědělství jako ústřední orgán Ministerstvo životního prostředí, které tam přebírá i působnost kraje.[2]

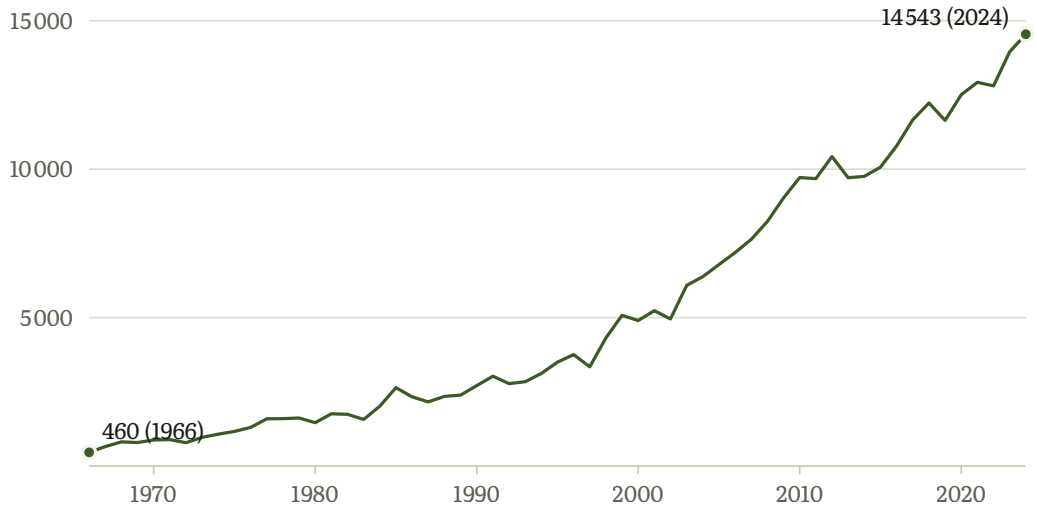
- **Zákon výslovně stanoví výjimku** – ústředním orgánem státní správy myslivosti v ČR je Ministerstvo zemědělství, s výjimkou území národních parků, kde tuto roli plní Ministerstvo životního prostředí.[1]
- **V samotném národním parku** vykonává působnost, jinak svěřenou obcím, správa národního parku.[1]
- **Působnost kraje** v obvodu národního parku přebírá přímo Ministerstvo životního prostředí.[1]

II/C/3 — Sčítání zvěře, jeho účel, termíny a metodika

1. Jaký je účel sčítání zvěře a kdo je povinen sčítání zvěře provádět? *

> Sčítání zvěře je povinen každoročně provést uživatel honitby a jeho výsledky slouží jako hlavní podklad pro vypracování ročního plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.[1,2]

Jarní kmenový stav siky japonské v kusech

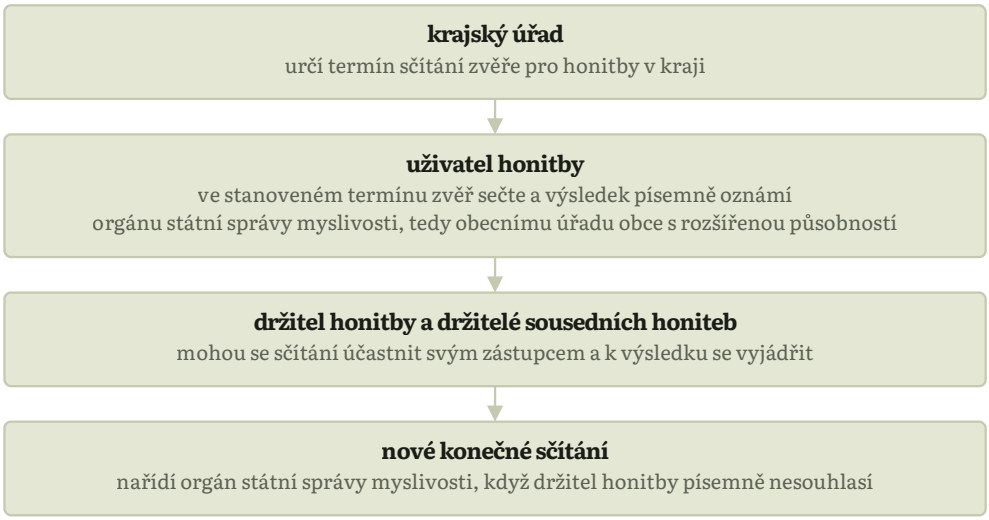
Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: jarní kmenový stav siky japonské vzrostl ze 460 na 14 tisíc kusů. Tak vypadá výsledek každoročního sčítání za celou republiku.[3]

- **Provádí ho uživatel honitby.** Podle § 36 odst. 1 zákona o myslivosti je uživatel honitby povinen každoročně v honitbě provést sčítání zvěře.[1]
- **Účelem je zjistit skutečný stav zvěře.** Výsledky sčítání se porovnávají se stanovenými minimálními a normovanými stavy a spolu s výší škod působených zvěří a výsledky kontrolních a srovnávacích ploch tvoří podle § 36 odst. 2 základ plánu chovu, lovu a péče o zvěř.[1]
- **Výsledky jsou povinnou přílohou plánu.** Vyhláška o vypracování plánu mysliveckého hospodaření řadí výsledky sčítání zvěře mezi přílohy plánu s předepsaným vzorem tiskopisu.[2]

2. Kdo stanovuje termíny sčítání, komu se oznamují výsledky sčítání a kdo se k výsledkům vyjadřuje? *

> Termín sčítání určuje krajský úřad, uživatel honitby oznamuje výsledek místně příslušnému orgánu státní správy myslivosti a k výsledkům se může vyjádřit držitel honitby i držitelé sousedních honiteb.[1]

Cesta výsledků sčítání zvěře

Termín určuje kraj, ale výsledek putuje na obecní úřad obce s rozšířenou působností. Nesouhlas držitele honitby vede k novému konečnému sčítání.[2]

- **Termín stanovuje krajský úřad.** Podle § 59 odst. 2 písm. c) zákona o myslivosti kraj v přenesené působnosti určuje termíny sčítání zvěře, uživatel honitby je povinen sčítání provést právě v tomto termínu.[1]
- **Výsledek se oznamuje obci s rozšířenou působností.** Uživatel honitby podle § 36 odst. 1 písemně oznamuje výsledek sčítání příslušnému orgánu státní správy myslivosti, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností (§ 60).[1]
- **Vyjádřit se mohou držitelé honiteb.** Právo účastnit se sčítání svým zástupcem a vyjádřit se k jeho výsledkům orgánu státní správy myslivosti mají držitel honitby i držitelé sousedních honiteb.[1]
- **Nesouhlas vede k novému sčítání.** Nesouhlasí-li držitel honitby s výsledkem a oznámí to písemně orgánu státní správy myslivosti, orgán nařídí nové konečné sčítání.[1]

Karta 4 — Pojem zvěř a její základní rozdělení z hlediska zákona · Druhy honiteb a způsoby jejich využití (rozdíly) · Náhrada škod na zvěři

II/A/4 — Pojem zvěř a její základní rozdělení z hlediska zákona

1. Co se podle zákona o myslivosti rozumí zvěří? *

> Zákon o myslivosti zvěří rozumí **obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů**, které zákon sám výčtem vyjmenovává.[1] Nejde tedy o každé volně žijící zvíře, ale jen o druhy v zákoně uvedené.

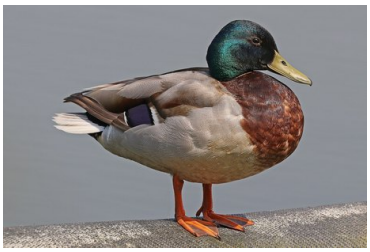
Srnec obecný — samec s parožím, v letní červenohnědé srsti

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

Bažant obecný — kohout s pestrým zbarvením, bílým obojkem a dlouhým klínem

Kachna divoká — kačer s lesklou zelenou hlavou, bílým obojkem a zrcátkem na křídle

- **Zvěří je jak ta, kterou lze lovit, tak ta, kterou lovit nelze** – zákon obě skupiny vyjmenovává zvlášť.[1]
- **Patří sem savci i ptáci** – od srnce nebo prasete divokého po bažanta či kachnu divokou.[1]
- **Mimo tento výčet zvíře zvěří v právním smyslu není**, byť žije volně v přírodě – například veverka obecná nebo většina zpěvných ptáků mezi zvěř nepatří.[2]

2. Podle jakých hledisek rozdělujeme zvěř? *

> Zvěř se v myslivecké praxi dělí především podle dvou hledisek.[1]

- **Zoologické hledisko** – zvěř se dělí na **savce** (srstnatá zvěř) a **ptáky** (pernatá zvěř).[1]
- **Hledisko možnosti lovu** – zákon rozlišuje druhy, které **lze obhospodařovat lovem**, a druhy, které **lovit nelze**, protože jsou chráněné nebo jejich lov zakazuje mezinárodní smlouva, kterou je ČR vázána.[2]

- **V rámci lovné zvěře zákon rozlišuje i zvěř spárkatou** (např. jelena evropského, daňka nebo muflona) **od ostatních druhů** – pro ni se zvlášť vymezují oblasti chovu (kromě zvěře srnčí, jelence a prasete divokého) a normované stavy.[3]

3. Vyjmenujte hlavní druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem. *

> Zákon o myslivosti v § 2 písm. d) vyjmenovává druhy, které lze obhospodařovat lovem – tedy zvěř, kterou smí myslivec v souladu s dobou lovu a povolenkou ulovit.[1]

Jelen evropský — samec s parožím, v červenohnědé letní srsti

Zajíc polní — hnědavá srst a dlouhé slechy, zástupce zajícovců

Liška obecná — rezavá srst, zástupce šelem (psovitých)

Bažant obecný — kohout s pestrým zbarvením, bílým obojkem a dlouhým klínem

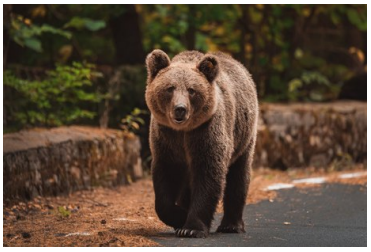
- **Spárkatá zvěř** – jelen evropský, jelenec běloocasý, sika japonský a sika Dybowského, daněk skvrnitý, srnec obecný, muflon, kamzík horský, koza bezoárová a prase divoké.
- **Drobná zvěř srstnatá** – zajíc polní a králík divoký.
- **Šelmy** – liška obecná, jezevec lesní, kuna lesní a kuna skalní, tchoř tmavý.
- **Pernatá zvěř** – bažant obecný, kachna divoká, husa polní, holub hřivnáč a straka obecná.

4. Uveďte příklady druhů zvěře, které nelze lovit. *

> Mezi zvěř, kterou **nelze obhospodařovat lovem**, patří druhy chráněné mezinárodní smlouvou nebo zvláště chráněné podle předpisů o ochraně přírody, pokud k jejich lovu není povolena výjimka.[1]

Vydra říční — protáhlé tělo s hustou srstí a svalnatým prutem

Medvěd hnědý — mohutné tělo, silné končetiny a hustá hnědá srst

Sokol stěhovavý — mladý pták s tmavým vousem pod okem

Tetřev hlušec — náš největší kurovitý pták, tmavěmodrý kohout s červenou hvězdou nad okem

- **Savci** – vlk euroasijský, medvěd hnědý, rys ostrovid, kočka divoká, los evropský, bobr evropský a vydra říční.
- **Denní i noční dravci** – jestřáb lesní, krahujec obecný, sokol stěhovavý, raroh velký a výr velký.
- **Tetřevovití a další ptáci** – tetřev hlušec, tetřívek obecný, jeřábek lesní a koroptev polní.
- **I tyto druhy jsou zvěří v právním smyslu** – zákon je jen z lovu vyjímá, ochrana a péče o ně jinak podléhá myslivosti stejně jako u lovné zvěře.[2]

5. Komu patří zvěř v ČR? *

> Zvěř sama o sobě **nikomu nepatří** – je to věc, kterou lze podle zákona přivlastnit až po splnění zákonných podmínek.[1] Vlastníkem se stává ten, kdo je k tomu oprávněný.

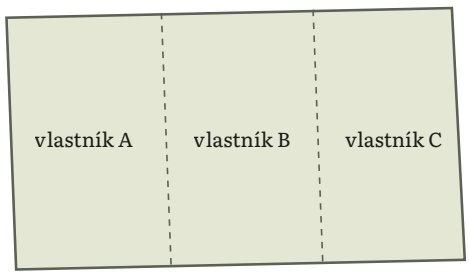
- **Právo přivlastnit si zvěř je součástí práva myslivosti** – zákon jím rozumí souhrn práv zvěř chránit, chovat, lovit a přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží.[2]
- **Právo myslivosti přísluší uživateli honitby** – zvěř tedy fakticky „patří“ tomu, kdo v dané honitbě právo myslivosti oprávněně vykonává.[2]
- **Ulovit nebo přivlastnit si zvěř mimo tato pravidla je neoprávněný lov** – přestupek, nebo při vyšší škodě trestný čin pytláctví.[3]

II/B/4 — Druhy honiteb a způsoby jejich využití (rozdíly)

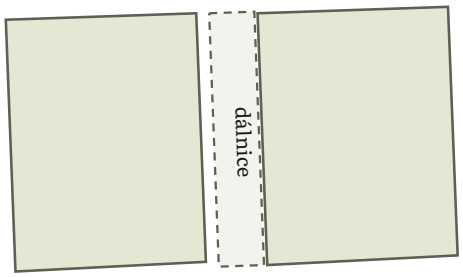
1. Co se rozumí honitbou? *

> Honitbou se rozumí **soubor souvislých honebních pozemků** jednoho nebo více vlastníků, **vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti**, v němž lze provádět právo myslivosti.[1] Myslivost přitom lze provozovat jen v rámci takto uznané honitby.[2]

Honitba musí být souvislá a mít nejméně 500 hektarů

jedna honitba
souvislé pozemky více vlastníků, nejméně 500 ha
u obory stačí 50 ha

dvě honitby
překážka, přes kterou zvěř nepřejde,
souvislost přerušuje

Honitbu tvoří souvislé pozemky, i když patří více vlastníkům. Dálnice, přehrada nebo jiná nepřekonatelná překážka souvislost přerušuje.[6]

- **Pozemky musí spolu souviset** – honitbu nelze vytvořit z pozemků oddělených cizím pozemkem nebo překážkou bránící pohybu zvěře, například dálnicí či přehradou.[3]
- **Honitba vzniká až úředním rozhodnutím**, nikoli pouhou dohodou vlastníků – orgán státní správy myslivosti ji uzná na návrh vlastníka pozemků nebo honebního společenstva.[4]
- **Musí dosahovat minimální výměry** – běžná honitba 500 ha, obora jako zvláštní forma honitby 50 ha.[5]

2. Jaké druhy honiteb známe? *

> Zákon rozlišuje **dva základní druhy honiteb** – honitbu **vlastní** a honitbu **společenstevní**.[1,2]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kde se chová daňčí zvěř

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

- **Honitba vlastní** – návrh na její uznání podává vlastník souvislých honebních pozemků dosahujících minimální výměry a ten se stává i jejím jediným držitelem.[1]
- **Honitba společenstevní** – vzniká sloučením pozemků více vlastníků, kteří za tím účelem založí honební společenstvo jako právnickou osobu; to pak podává návrh na její uznání a je jejím držitelem.[2,3]
- **Oborou** se rozumí druh honitby s trvale a dokonale ohrazeným obvodem, který brání zvěři volně vybíhat, určený pro intenzivní chov zvěře; má nižší minimální výměru 50 ha.[4]
- **Bažantnicí** je pak jen část honitby s vhodnými podmínkami pro intenzivní chov bažantů, nikoli samostatný druh honitby.[5]

3. Jaký je rozdíl mezi honitbou vlastní a honitbou společenstevní. *

> Rozdíl je hlavně v tom, **kdo je držitelem honitby a kdo o jejím využití rozhoduje**.[1,2]

- **Honitba vlastní** – návrh na uznání podává jediný vlastník souvislých honebních pozemků dosahujících minimální výměry a ten se sám stává držitelem honitby, který o jejím využití rozhoduje samostatně.[1]
- **Honitba společenstevní** – vzniká sloučením pozemků více vlastníků, kteří za tím účelem založí honební společenstvo jako právnickou osobu; tím se toto společenstvo, nikoli jednotlivý vlastník, stává držitelem honitby.[2]
- **U společenstevní honitby rozhoduje o způsobu jejího využití kolektivně valná hromada** honebního společenstva, včetně uzavření či vypovězení smlouvy o nájmu, zatímco u vlastní honitby rozhoduje výhradně sám vlastník.[3]
- **Liší se i příjmy z honitby** – u vlastní honitby náleží výnos přímo vlastníkovi, u společenstevní honitby je příjmem honebního společenstva (z vlastního užívání nebo z nájmu) a dělí se mezi členy podle stanov.[4]

4. Jaké jsou možné způsoby využití honiteb? *

> Zákon dává držiteli honitby jen dvě možnosti využití – **může honitbu využívat sám**, nebo **ji pronajmout**.[1]

- **Vlastní režie** – honební společenstvo nebo vlastník užívá honitbu na vlastní účet; u společenstevní honitby má přitom přednost umožnit účast na tomto využití svým členům.[2]
- **Pronájem honitby** – lze ji pronajmout jen vymezenému okruhu subjektů: české fyzické osobě s platným loveckým lístkem, mysliveckému sdružení s alespoň 3 takovými členy, nebo české právnické osobě hospodařící na daných pozemcích.[3]
- **Smlouva o nájmu honitby musí být písemná a uzavřená na dobu 10 let**, jde-li o pozemky ve vlastnictví státu, uzavírá se navíc na základě výběrového řízení.[4]
- **Honitbu nelze rozdělit na části** a v nich přenechat provozování myslivosti různým osobám; stejně tak nelze úplatně přenechat samotný lov, s výjimkou poplatkového odstřelu s doprovodem.[5]

II/C/4 — Náhrada škod na zvěři

1. Uveďte příklady škod způsobených na zvěři, a kdo za škodu na zvěři zodpovídá? *

> Škoda na zvěři vzniká, když někdo poruší právní povinnost a tím zvěři nebo jejímu prostředí uškodí — odpovídá za ni ten, kdo ji takto způsobil.[1]

Pozor, zvěř — výstražná dopravní značka A 14 upozorňuje na místa častých střetů se zvěří

- **Neoprávněný lov (pytláctví)** — ulovení nebo přivlastnění si zvěře bez zákonem stanovených náležitostí je nejzávažnějším příkladem škody na zvěři.[1]
- **Úhyn zvěře v důsledku porušení předpisů** — například otrava nepovoleným přípravkem na ochranu rostlin nebo srážka s vozidlem tam, kde nebyly použity předepsané plašiče.[1,2]
- **Zničení hnízdišť a poškození či zničení prostředí nutného pro život zvěře** — třeba vybírání hnízd, vandalismus nebo necitlivé obhospodařování pozemků.[1,2]
- **Nedovolené vypuštění živočichů**, kteří mohou narušit přírodní rovnováhu nebo genofond geograficky původního druhu zvěře.[1]
- **Za škodu odpovídá vždy ten, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti** — nemusí jít jen o myslivce, ale i o zemědělce, řidiče nebo kohokoli jiného.[1]

2. Kdo má nárok na náhradu škody způsobené na zvěři? *

> Nárok na náhradu škody způsobené na zvěři má **uživatel honitby**, v jejíž honitbě ke škodě došlo.[1]

- **Zákon přiznává nárok výslovně uživateli honitby** — nikoli vlastníkovi honebního pozemku ani státu.[1]
- **Důvod** — právo myslivosti, tedy právo zvěř chránit, chovat, lovit a přivlastňovat si ji, náleží právě uživateli honitby, a škoda na zvěři proto zasahuje jeho oprávněné zájmy.[1,2]
- **Uplatnění nároku se řídí obecnými právními předpisy**, nikoli zvláštními lhůtami podle § 55, které platí jen pro škody, jež naopak způsobila zvěř na pozemcích a porostech.[1]
- **Škůdcem může být kdokoli** — například pytlák, řidič nebo osoba porušující ochranu prostředí zvěře — a uživatel honitby vůči němu nárok uplatňuje přímo.[1]

Karta 5 — Nebezpečné nákazy zvěře a povinnosti uživatelů honiteb při jejich zjištění · Používání loveckých psů, jejich kvalifikace a stanovené počty · Chovatelské přehlídky trofejí

II/A/5 — Nebezpečné nákazy zvěře a povinnosti uživatelů honiteb při jejich zjištění

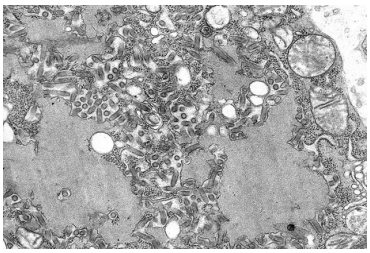
1. Co je to nebezpečná nákaza zvěře? *

> Nebezpečná nákaza zvěře je **nakažlivé onemocnění přenosné mezi zvířaty vnímavých druhů, případně ze zvířat na člověka, které má závažné důsledky pro populaci zvěře nebo pro zdraví nakažených osob**.[1] Zákon o veterinární péči přitom považuje za nebezpečné jen ty nákazy a jejich původce, které jsou vyjmenované v jeho příloze č. 2; stejně tak nebezpečnou nákazou jsou i mikroorganismy odolné vůči antimikrobiálním látkám uvedené ve stejné příloze.[2]

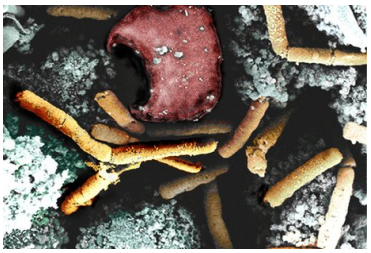
- **Uzavřený seznam.** Nebezpečnou je jen nákaza výslovně uvedená v příloze zákona, ne každé onemocnění zvěře.[2]
- **Dvojí riziko.** Nákaza ohrožuje zdraví zvěře i hospodářských zvířat, ale i lidí, kteří přijdou se zvěří nebo zvěřinou do styku (zoonóza).[1]
- **Spouští zvláštní režim.** Zjištění nebo podezření z nebezpečné nákazy zakládá ohlašovací povinnost uživatele honitby a nárok orgánů veterinární správy nařídit mimořádná veterinární opatření.[2]

2. Které nebezpečné nákazy zvěře znáte? *

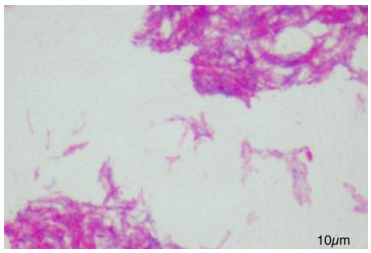
> Mezi nebezpečné nákazy, které se mohou vyskytnout u volně žijící zvěře, patří zejména:[1]

Virus vztekliny — elektronový mikroskop zachytil kulkovitá virová tělíska a Negriho tělíska v nakažené buňce

Bacillus anthracis — tyčinkovité bakterie (žluté) pod elektronovým mikroskopem

Mycobacterium bovis — tyčinkovité bakterie zbarvené Ziehl-Neelsenovým barvením

- **Mor prasat** (klasický i africký) – vysoce nakažlivé virové onemocnění černé zvěře.
- **Vzteklina** – smrtelná zoonóza přenosná na člověka pokousáním.
- **Aujeszkyho choroba** – virové onemocnění, které postihuje hlavně černou zvěř.
- **Tuberkulóza a brucelóza** – bakteriální nákazy přenosné i na hospodářská zvířata a člověka.

- **Tularemie, sněť slezinná (antrax) a trichinelóza** – nákazy s vysokým rizikem přenosu na člověka přes zvěřinu.

Úplný a závazný výčet stanoví příloha č. 2 zákona o veterinární péči; kromě uvedených zahrnuje například i pseudomor drůbeže (newcastleskou chorobu) nebo salmonelózu.[1,2]

3. Jaké jsou povinnosti uživatele honitby při zjištění nebezpečné nákazy u zvěře? *

> Uživatel honitby má při zjištění (podezření) nebezpečné nákazy u zvěře stejnou ohlašovací povinnost jako chovatel hospodářských zvířat – zákon o veterinární péči mu ji ukládá výslovně.[1] Musí:

- **Neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu** o podezření z výskytu nebezpečné nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka.[1]
- **Do příchodu úředního veterinárního lékaře zajistit neodkladná opatření** – aby podezřelá zvěř ani produkty z ní neopustily stanoviště a nebyly uváděny do oběhu, aby předměty, které mohou šířit nákazu, zůstaly na místě a stanoviště bylo dezinfikováno.[2]
- **Zamezit kontaktu osob**, které přišly se zvěří do styku, s dalšími zvířaty.[2]
- **Po příchodu veterinárního lékaře se řídit jeho pokyny a poučením** a dodržovat všechna následně nařízená mimořádná veterinární opatření.[2]

4. Jaká opatření bývají nařízena při výskytu nebo nebezpečí šíření nebezpečných nákaz zvěře? *

> Při potvrzeném výskytu nebezpečné nákazy, nebo hrozí-li její šíření, nařídí příslušný orgán veterinární správy **mimořádná veterinární opatření k tlumení nákazy** odpovídající její povaze a závažnosti.[1] Obvykle jde o:

Omezení vstupu do zóny nákazy — brána v ohrazení s výstražnou cedulí uzavírá přístup do postižené oblasti

Dezinfekce silnice — kužely a cedule vyznačují úsek s dezinfekční rampou pro vozidla

Zákaz vstupu — cedule na plotu upozorňuje na uzavření cesty pro riziko nákazy

- **Vymezení ohniska nákazy a ochranného pásma**, případně pásma dozoru kolem něj.[2]
- **Zákaz přemísťování zvířat** vnímavých na nákazu z honitby i do ní a pořízení jejich soupisu.[1]
- **Omezení zacházení s živočišnými produkty, krmivy a předměty**, které mohou být nositeli nákazy.[1]
- **Nařízenou dezinfekci, dezinsekci a deratizaci** stanovišť, případně utracení zvířat k diagnostickým účelům.[1]
- **Zákaz svodů zvířat, honů a shromažďování osob** v postiženém území.[2]

5. Která z těchto nařízení se dotýkají přímo uživatele honitby? *

> Uživatele honitby se z nařízených opatření týkají především ta, která se vztahují přímo k volně žijící zvěři v jeho honitbě:[1]

Video: **Kadáver v honitbě** — divočák očichává uhynulého druha a zdržuje se u něj; kadáver šíří nákazu dál, proto se uhynulé kusy sbírají a odevzdávají k neškodnému odstranění; záběr z fotopasti v Japonsku

- **Zajištění odběru vzorků** z ulovené nebo uhynulé zvěře pro laboratorní vyšetření.
- **Sběr a odevzdání kadáverů** uhynulých kusů k neškodnému odstranění.
- **Dodržování opatření v ochranných pásmech, pásmech dozoru a dalších pásmech s omezením** vymezených kolem ohniska – typicky omezení lovu a přemísťování zvěře i zvěřiny.
- V honitbě navíc bývá nařizován **zákaz konání honů a jiných svodů**, které by mohly nákazu šířit.[2]

Splnění těchto povinností je podmínkou náhrady nákladů a ztrát, které uživateli honitby vzniknou v souvislosti s nařízenými opatřeními – jejich zanedbání nárok na náhradu vylučuje.[1]

II/B/5 — Používání loveckých psů, jejich kvalifikace a stanovené počty

1. Kdo a v jakých počtech je povinen držet lovecké psy v honitbě? *

> Lovecké psy je podle § 44 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb. povinen držet a v honitbě používat její uživatel, konkrétní počty podle výměry a druhu zvěře pak stanoví § 15 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[1,2]

Slídič — po vypíchnutí a výstřelu zvěř dohledá a přinese vůdci

Dosled na řemeni — barvář vede psovoda po stopě s nosem při zemi, na dlouhém barvářském řemeni

Umělá nora — liška v kotli nory, od psa oddělená pevnou mřížkou

- **Uživatel honitby.** Musí držet a používat psa uznaného plemene FCI s průkazem původu, který složil zkoušku z výkonu — potvrzení o zkoušce je veřejnou listinou.[1]
- **Honitba s drobnou zvěří.** Do 1000 ha nejméně 1 pes na vyhledávání, dohledání a přinesení drobné zvěře a 1 norník; do 3000 ha 2 psi a 1 norník; nad 3000 ha 3 psi a 2 norníci.[2]
- **Honitba se spárkatou zvěří.** Stejné stupňování podle výměry platí i zde — 1, 2, nebo 3 psi na vyhledávání a dosledování, k tomu 1, resp. 2 norníci.[2]
- **Honitba s oběma druhy zvěře.** Počet norníků se nesčítá, stačí 1 pes do 3000 ha a 2 psi nad 3000 ha honitby.[2]
- **Bez stanovených tříd a obora.** Honitba bez jakostních tříd drží bez ohledu na výměru jen po 1 psu na drobnou, spárkatou zvěř a norování; obora nejméně 1 psa na spárkatou zvěř a 1 norníka.[2]

2. Jaké druhy kvalifikací loveckých psů znáte? *

> Kvalifikací se rozumí zkouška z výkonu, kterou pes skládá pro některý ze čtyř výkonů uvedených v § 14 odst. 1 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[1]

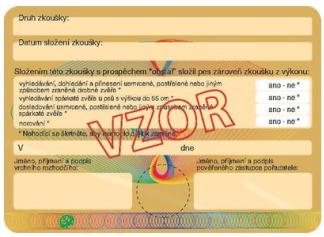
Slídič — po vypíchnutí a výstřelu zvěř dohledá a přinese vůdci

Dosled na řemeni — barvář vede psovoda po stopě s nosem při zemi, na dlouhém barvářském řemeni

Umělá nora — liška v kotli nory, od psa oddělená pevnou mřížkou

Potvrzení o složení zkoušky psa z výkonů — zadní strana dokladu; u každého ze čtyř výkonů se vyznačí, zda z něj pes zkoušku složil

- **Vyhledávání, dohledání a přinesení drobné zvěře.** Zkouška pro psy pracující na drobné zvěři — zajíc, bažant a další.[1]
- **Vyhledávání spárkaté zvěře.** Určena psům s kohoutkovou výškou do 55 cm.[1]
- **Dosledování spárkaté zvěře.** Sledování a nalezení postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře.[1]
- **Norování.** Zkouška z lovu zvěře pod zemí, tedy z práce v noře.[1]
- **Všestranné zkoušky.** Zvláštní typ zkoušky, kterým pes získá loveckou upotřebitelnost současně pro výkony podle písmene a) i c).[2]

3. Jaký je potřebný počet loveckých psů na společných lovech? *

> Podle § 16 vyhlášky č. 244/2002 Sb. je pro společný lov stanoven jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu na první tři střelce a další pes na každých dalších, i započatých, deset střelců.[1]

Dosled na řemeni — na naháňce na černou musí být pes se zkouškou z dosledování spárkaté zvěře

- **Základní poměr.** Prvním třem střelcům stačí 1 pes se zkouškou z výkonu pro lovený druh zvěře.[1]
- **Další střelci.** Za každou další, i neúplnou, desítku střelců musí přibýt další pes.[1]
- **Druh zkoušky.** Musí jít o výkon odpovídající lovené zvěři podle § 14 vyhlášky, například dosledování spárkaté zvěře při naháňce na černou.[1,2]
- **Příklad.** Na leči s 25 střelci jsou tak potřeba minimálně 4 psi — 1 za první tři a 3 za zbývajících 22 střelců rozdělených po deseti.[1]

4. Kde získává lovecký pes potřebnou kvalifikaci? *

> Lovecký pes získá kvalifikaci složením zkoušky z výkonu, kterou podle § 18 vyhlášky č. 244/2002 Sb. pořádají k tomu pověřené myslivecké organizace nebo školy.[1]

Posuzování — rozhodčí ověřuje psu chrup a tělesný vývoj před komisí

- **Zkouška z výkonu.** Praktická zkouška před komisí vrchního rozhodčího a rozhodčích, pes je ve skupině nejvýše 6 psů denně posuzován dvěma rozhodčími a hodnocen „obstál“ nebo „neobstál“.[1]
- **Myslivecké organizace.** Pověřeny mohou být celostátní organizace, jejichž hlavní náplní je myslivost včetně kynologie a jejichž zkušební řád je zaměřen na výkony podle § 14.[1]
- **Školy.** Nebo střední či vyšší odborné školy s oborem myslivost, lesnictví či veterinární prevence a vysoké školy vyučující kynologii loveckých psů nejméně 1 hodinu týdně.[1]
- **Doklad o kvalifikaci.** Pořadatel vydá potvrzení o složené zkoušce s výčtem výkonů, které pes prokázal — jde o veřejnou listinu podle § 44 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb.[1,2]

II/C/5 — Chovatelské přehlídky trofejí

1. Kdo rozhoduje o konání chovatelských přehlídek trofejí? *

> O konání chovatelské přehlídky trofejí každoročně rozhoduje orgán státní správy myslivosti ve svém územním obvodu, popřípadě pro oblast chovu zvěře, a za tím účelem ustavuje hodnotitelskou komisi.[1]

Chovatelská přehlídka trofejí — desky s lebkami a parožím vystavené na chovatelské přehlídce v Havlíčkově Brodě

- **Místní úroveň.** V běžném územním obvodu rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností, pro oblast chovu zvěře organizuje přehlídku krajský úřad — oba jsou orgány státní správy myslivosti.[1,2]
- **Svěření organizace.** Pořádáním přehlídky může orgán státní správy myslivosti pověřit mysliveckou organizaci, v praxi zpravidla okresní myslivecký spolek.[1]
- **Ústřední úroveň.** Pro hodnocení význačných (medailových) trofejí a pro přehlídky s celostátní či mezinárodní účastí ustavuje ústřední hodnotitelskou komisi ústřední orgán státní správy myslivosti, kterým je s výjimkou území národních parků Ministerstvo zemědělství.[1,2]
- **Informování uživatelů.** O termínu a organizaci přehlídky jsou uživatelé honiteb vyrozuměni způsobem v místě obvyklým.[1]

2. K čemu slouží chovatelské přehlídky trofejí? *

> Chovatelská přehlídka trofejí slouží k hodnocení kvality chované zvěře a ke kontrole lovené zvěře, tedy k ověření, jak uživatelé honiteb dodržují plán lovu a zásady chovu.[1]

Trofeje — srnčí trofeje, parůžky s lebeční částí na štítcích

- **Hodnocení kvality chovu a kontrola lovu.** Orgán státní správy myslivosti a hodnotitelská komise posuzují na vystavených trofejích výsledky mysliveckého hospodaření v uplynulém roce v dané honitbě či oblasti chovu.[1]

- **Hodnocení význačných trofejí.** Trofeje přesahující stanovené medailové bodové hodnoty (například jelen 215 b., srnec 140 b.) hodnotí ústřední hodnotitelská komise, která vede celostátní evidenci význačných trofejí České republiky.[1]
- **Podklad pro vývoz.** U význačné trofeje určené k vývozu do zahraničí slouží její ohodnocení, hodnotitelská tabulka a fotodokumentace jako doklad předkládaný celnímu úřadu.[1]
- **Osvěta a propagace myslivosti.** Stát podporuje chovatelské přehlídky a myslivecké výstavy i jako nástroj propagace a osvěty myslivosti u veřejnosti.[2]

Karta 6 — Nakládání se zvěřinou, její prodej, vlastní spotřeba a související evidence · Druhy loveckých lístků, jejich vydávání a možnosti jejich odebrání · Minimální a normované stavy zvěře

II/A/6 — Nakládání se zvěřinou, její prodej, vlastní spotřeba a související evidence

1. Jaké jsou možnosti nakládání s ulovenou zvěří? *

> Uživatel honitby smí prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející z vlastní honitby a o nakládání s ulovenou zvěří je povinen vést evidenci.[1] Podle dalšího určení má ulovená zvěř tři základní režimy:[2]

- **Vlastní spotřeba** – zvěř spotřebovaná lovcem nebo uživatelem honitby ve vlastní domácnosti.
- **Prodej či dodání v malém množství přímo koncovému spotřebiteli**, nebo do místní maloobchodní prodejny se zvěřinou v kraji ulovení či sousedním kraji.
- **Dodání pro veřejné stravování** (restaurace, jídelny) nebo ve větším než malém množství do obchodní sítě – tady už zvěřina musí projít vyšetřením úředním veterinárním lékařem.

Ve všech třech případech musí být zvěř řádně označena (plomba, lístek o původu zvěře) a její ošetření se řídí veterinárními předpisy.[1,2]

2. Jaké musí být splněny podmínky při vlastní spotřebě zvěřiny? *

> Zvěř, kterou uživatel honitby nebo oprávněný účastník lovu spotřebuje výlučně ve vlastní domácnosti, **nemusí být vyšetřena proškolenou osobou** ani veterinárním lékařem, pokud u ní není podezření na zdravotní závadu.[1]

- **Výjimka platí pro trichinelózu.** Je-li kus vnímavý na tuto nákazu (typicky prase divoké), musí uživatel honitby vždy zajistit laboratorní vyšetření svaloviny na přítomnost svalovce.[1]
- U divokého prasete se ke vzorku svaloviny přikládá i ocas kusu, aby šlo vyšetřovaný vzorek jednoznačně přiřadit.[1]
- Protokol o vyšetření musí uživatel honitby uchovávat nejméně **3 roky** a na požádání jej předložit úřednímu veterinárnímu lékaři.[1]
- I bez formálního vyšetření zůstává v platnosti základní hygienické ošetření zvěře po ulovení podle veterinárních předpisů.[2]

3. Jaké musí být splněny podmínky při prodeji nebo dodání zvěřiny přímému spotřebiteli? *

> Přímému (koncovému) spotřebiteli smí uživatel honitby prodávat těla ulovené zvěře v kůži nebo peří jen v **malém množství** – podle školicího materiálu ČMMJ nejvýše 30

> % ročně ulovených kusů dané honitby.[1,2] Prodat je lze osobně, přes místní maloobchodní prodejnu, registrované zařízení pro zacházení se zvěřinou, nebo na tržišti u drobné zvěře.[1]

- **Vyšetření proškolenou osobou** co nejdříve po ulovení – provádí ji účastník lovu s příslušným osvědčením, případně sám uživatel honitby.[1]
- **Záznam do lístku o původu zvěře** – „BEZE ZMĚN“, nepředstavuje-li kus zdravotní riziko, jinak „RIZIKO“ a povinné předložení veterinárnímu lékaři.[1]
- **Zákaz dalšího prodeje** – spotřebitel takto nabytou zvěřinu nesmí sám dál uvádět na trh ani prodávat na dálku.[1]
- Kupujícímu musí být poskytnuta informace o původu a vyšetření zvěřiny.[2]

4. Jaké musí být splněny podmínky při dodání zvěřiny pro veřejné stravování či restaurace? *

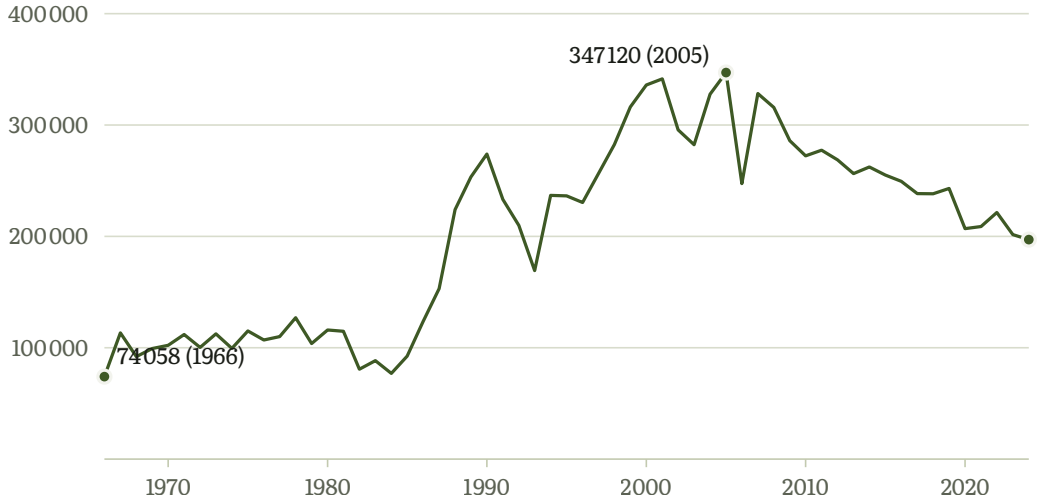
> Míří-li zvěřina do veřejného stravování (restaurace, jídelny), nebo se prodává ve větším než malém množství, nestačí vyšetření proškolenou osobou jako u přímého prodeje spotřebiteli – zvěřina musí projít **vyšetřením úředním veterinárním lékařem**.[1]

- **Trichinelóza se vyšetřuje vždy**, bez ohledu na výsledek předběžné prohlídky – jde o riziko přenosné na člověka konzumací nedostatečně tepelně upravené zvěřiny.[1]
- Zvěřina se do provozovny veřejného stravování dodává přes registrované zařízení pro zacházení se zvěřinou nebo přímo od uživatele honitby při dodržení veterinárních požadavků na uvádění zvěře do oběhu.[2]
- Přepravu musí doprovázet **lístek o původu zvěře s číslem plomby**; podnikatel, který zvěřinu spotřebovává k pohostinské činnosti, jej uschovává pro případnou kontrolu.[2]
- Uvádění zvěře do oběhu se tímto způsobem řídí veterinárními předpisy v plném rozsahu.[2]

5. Kdo vede evidenci o ulovené zvěři a co tato evidence obsahuje? *

> Evidenci o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě vede ze zákona **uživatel honitby** – v praxi ji obvykle spravuje myslivecký hospodář jako jeho orgán.[1,2]

Odstřel kachny divoké v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: odstřel kachny divoké vzrostl ze 74 tisíc na 197 tisíc kusů, nejvýš byl v roce 2005 (347 tisíc). Součet vzniká z evidence jednotlivých honiteb.[4]

- **Základ evidence** tvoří záznam o každém uloveném kusu – druh, datum a místo ulovení, honitba a číslo plomby, kterou je kus označen.[1]
- **Evidence plomb a lístků o původu zvěře** – uživatel honitby eviduje, komu a kdy plombu i lístek před lovem vydal a kdy mu je lovec vrátil nebo předal spolu s úlovkem.[3]
- **Evidence prodeje a vlastní spotřeby** zaznamenává další osud každého kusu – zda byl prodán, komu a kolik zvěřiny bylo ponecháno pro vlastní spotřebu.[1]
- Evidenci je uživatel honitby povinen na požádání předložit úřednímu veterinárnímu lékaři i orgánu státní správy myslivosti.[2]

II/B/6 — Druhy loveckých lístků, jejich vydávání a možnosti jejich odebrání

1. K čemu slouží lovecký lístek a kdo jej vydává? *

> Lovecký lístek je doklad opravňující k výkonu práva myslivosti, který musí mít u sebe každý, kdo loví zvěř; vydává jej orgán státní správy myslivosti podle místa trvalého pobytu žadatele.[1,2]

Lovecký lístek, přední strana — státní znak, vyznačený druh lístku a evidenční číslo

Lovecký lístek, zadní strana — jméno a datum narození držitele, úřad, který lístek vydal, platnost, podpis a razítko

- **Účel dokladu.** Kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění — bez nich jde o neoprávněný lov, který zákon zakazuje.[1]
- **Vydávající orgán.** Lovecké lístky vydává orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu má žadatel trvalý pobyt.[2]
- **Cizinci a osoby bez pobytu v ČR.** Cizincům a českým občanům, kteří nemají trvalý pobyt v České republice, vydává lovecký lístek orgán státní správy myslivosti, v jehož obvodu se zdržují.[2]

2. Jaké jsou druhy loveckých lístků? *

> Zákon rozeznává tři druhy loveckých lístků — pro české občany, pro žáky a posluchače odborných škol s myslivostí jako oborem nebo povinným předmětem, a pro cizince.[1]

Lovecký lístek — jeden tiskopis pro české občany i pro žáky a posluchače odborných škol; druh se vyznačí v okénku

Lovecký lístek pro cizince — samostatný tiskopis s texty ve čtyřech jazycích a vyznačenou dobou platnosti

- **Lovecký lístek pro české občany.** Základní typ vydávaný občanům České republiky s trvalým pobytem v jejím obvodu.[1]
- **Lovecký lístek pro žáky a posluchače odborných škol.** Určen žákům a posluchačům škol, na kterých je myslivost studijním oborem nebo povinným vyučovacím předmětem.[1]

- **Lovecký lístek pro cizince.** Vydává se cizím státním příslušníkům, případně i Čechům bez trvalého pobytu v ČR, a to orgánem podle místa jejich zdržování.[1]

3. Jaké jsou zákonné podmínky pro získání loveckého lístku? *

> Lovecký lístek lze vydat jen žadateli, který je starší 16 let, má způsobilost k právním úkonům, složil zkoušku z myslivosti, je bezúhonný a je pojištěn.[1]

- **Věk a způsobilost.** Žadatel musí být starší 16 let a mít způsobilost k právním úkonům.[1]
- **Zkouška z myslivosti.** Musí složit zkoušku z myslivosti (případně na vysoké škole s výukou myslivosti), nebo být žákem či absolventem střední či vyšší odborné školy, kde je myslivost oborem či povinným předmětem; u cizince nahrazuje zkoušku platný zahraniční doklad opravňující k lovu.[1]
- **Bezúhonnost.** Žadatel nesmí mít záznam, který by zpochybnil jeho bezúhonnost ve smyslu § 12 odst. 4 zákona; ověřuje se výpisem z Rejstříku trestů a čestným prohlášením o nepotrestaných přestupcích na úseku myslivosti.[1,2]
- **Pojištění.** Musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při lovu, jak stanoví § 48 zákona.[1]

4. Kdo a za jakých podmínek může lovecký lístek odebrat? *

> Lovecký lístek odebírá orgán státní správy myslivosti, a to na dobu nejdéle 5 let, pokud dodatečně zjistí okolnost bránící jeho vydání nebo pokud taková okolnost vznikla později; odebírá se také automaticky jako součást sankce za přestupek.[1,2]

- **Odebrání pro ztrátu podmínek.** Orgán státní správy myslivosti odebere lovecký lístek nejdéle na dobu 5 let, zjistí-li dodatečně okolnost, pro kterou by jeho vydání muselo být odepřeno, nebo vznikla-li taková okolnost až po vydání.[1]
- **Odebrání jako součást sankce.** Byl-li držiteli loveckého lístku v přestupkovém řízení uložen zákaz činnosti za porušení pravidel lovu podle § 41 až 45 nebo § 49 odst. 1, odebere se mu lovecký lístek spolu s tímto trestem.[2]
- **Odepření vydání novému žadateli.** Orgán státní správy myslivosti může vydání loveckého lístku odepřít, bylo-li proti žadateli zahájeno soudní řízení pro trestný čin nebo správní řízení o pokutě podle § 64.[1]

5. Kdo může požadovat předložení loveckého lístku ke kontrole? *

> Předložit lovecký lístek na požádání musí ten, kdo loví zvěř, čtyřem subjektům — orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

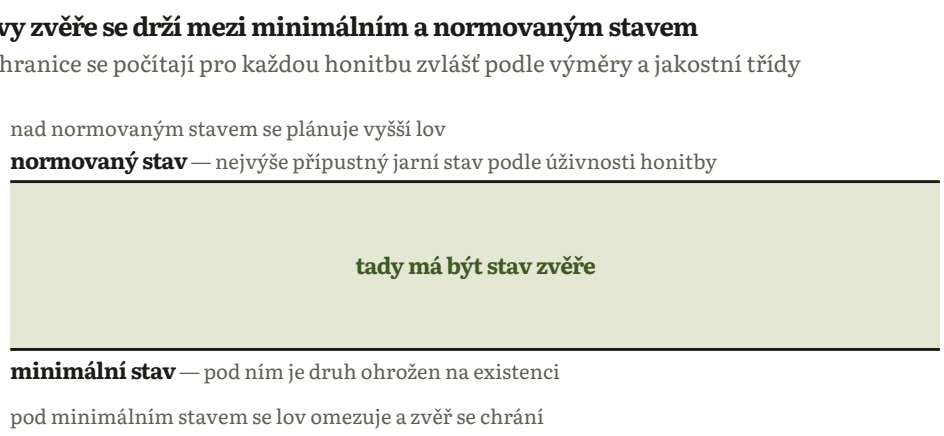
- **Orgán policie.** Může při výkonu kontroly v terénu požadovat předložení loveckého lístku spolu s povolenkou k lovu a potvrzením o pojištění.[1]
- **Orgán státní správy myslivosti.** Kontroluje doklady v rámci výkonu státní správy myslivosti.[1]
- **Myslivecký hospodář.** Jako osoba odpovědná za mysliveckost v honitbě si může doklady vyžádat od lovících osob.[1]

- **Myslivecká stráž příslušné honitby.** Má stejné oprávnění ke kontrole vůči osobám lovícím v honitbě, kde stráž vykonává.[1]

II/C/6 — Minimální a normované stavy zvěře

1. Co znamená minimální a co normovaný stav zvěře a v jakých počtech je povinen uživatel honitby stavy zvěře udržovat? *

> Minimální stav je stav zvěře, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci; normovaný stav je nejvýše přípustný jarní stav odpovídající kvalitě prostředí a úživnosti honitby.[1] Uživatel honitby je povinen udržovat stav zvěře v rozmezí mezi oběma hodnotami tak, jak jsou určeny pro danou honitbu.[1]

Mezi oběma hranicemi je pásmo, ve kterém má uživatel honitby stavy udržet. Obě čísla se počítají pro každou honitbu zvlášť.[3]

- **Minimální stav.** Hranice, při které není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu.[1]
- **Normovaný stav.** Nejvýše přípustný jarní stav zvěře odpovídající kvalitě životního prostředí a úživnosti honitby; v rámci jakostní třídy honitby zahrnuje i požadovaný poměr pohlaví, věkovou skladbu a koeficient očekávané produkce.[1]
- **Povinnost uživatele honitby.** Držitel, popřípadě nájemce honitby (uživatel honitby) musí zajišťovat chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem, který je pro danou honitbu a druh zvěře určen v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.[1]
- **Konkrétní počty.** Nejde o jedno pevné číslo platné pro všechny honitby — minimální a normovaný stav se vypočítá pro každou honitbu zvlášť podle její výměry a jakostní třídy postupem stanoveným prováděcí vyhláškou.[2]

2. Co ovlivňuje zařazení honiteb do jakostních tříd a stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře? *

> Jakostní třída honitby vyjadřuje stupeň její úživnosti a vychází z přírodních podmínek; zařazuje ji orgán státní správy myslivosti ve spolupráci s orgány státní správy

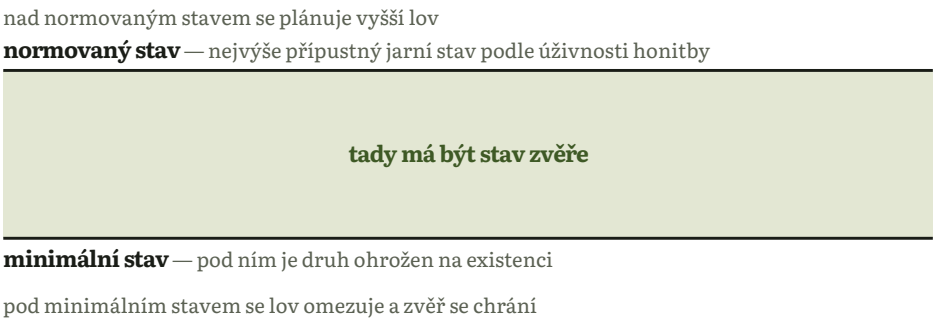
> lesů, zemědělství a ochrany přírody, a to vždy, když se tyto podmínky v honitbě změní.[1] Konkrétní způsob zařazení a výpočtu stavů stanoví prováděcí vyhláška.[2]

- **Přírodní podmínky honitby.** Základem zařazení do jakostní třídy je stupeň úživnosti honitby daný jejími přírodními podmínkami.[1]
- **Zařazení u spárkaté zvěře.** Honitba nebo její část se zařazuje do jakostní třídy podle charakteristiky přírodních podmínek; mají-li různé části honitby různou třídu, počítá se jejich aritmetický průměr.[2]
- **Zařazení u bažanta a zajíce.** Jakostní třída se stanoví jako aritmetický průměr tříd přiřazených podle nadmořské výšky, přírodních podmínek polní části honitby a přírodních podmínek lesního celku. Skupina A až D v bioindikační síti se k tomu přidává až při výpočtu normovaného stavu.[2]
- **Výměra pozemků.** Normovaný stav se pak odvozuje z výměry souvisejících lesních, resp. honebních pozemků, které daný druh využívá, a z přiřazené jakostní třídy honitby.[2]
- **Poměr pohlaví.** Minimální stav se dopočítává na jednotku výměry (například na 1 000 ha lesního celku) při zachování požadovaného poměru pohlaví mezi samci a samicemi.[2]

3. Pro které druhy zvěře a podle čeho se stanovují minimální a normované stavy?*

> Minimální a normované stavy se stanovují jen pro spárkatou zvěř vyjmenovanou vyhláškou a pro bažanta obecného a zajíce polního; pro ostatní druhy zvěře se nestanovují.[1]

Stavy zvěře se drží mezi minimálním a normovaným stavem
obě hranice se počítají pro každou honitbu zvlášť podle výměry a jakostní třídy

Pásmo se stanoví pro devět druhů spárkaté zvěře a navíc pro bažanta obecného a zajíce polního.[2]

- **Spárkatá zvěř.** Daněk skvrnitý, jelen evropský, jelenec běloocasý, kamzík horský, muflon, prase divoké, sika Dybowského, sika japonský a srnec obecný — jejich normovaný stav se stanoví podle výměry souvisejícího lesního celku (alespoň 50 ha) a podle jakostní třídy honitby.[1]
- **Srnec obecný zvlášť.** U srnce se normovaný i minimální stav počítá zvlášť pro lesní celek a zvlášť pro pozemky polní části honitby a pak se sečtou.[1]

- **Bažant obecný a zajíc polní.** Jejich normovaný stav se stanoví podle výměry honebních pozemků, které druh využívá, podle jakostní třídy honitby a podle zařazení honitby do skupiny A až D v bioindikační síti České republiky.[1]
- **Ostatní druhy.** Pro druhy neuvedené mezi spárkatou zvěří, bažantem a zajícem (například liška obecná, jezevec lesní nebo kachna divoká) se honitby do jakostních tříd nezařazují a minimální ani normované stavy se pro ně nestanovují.[1]

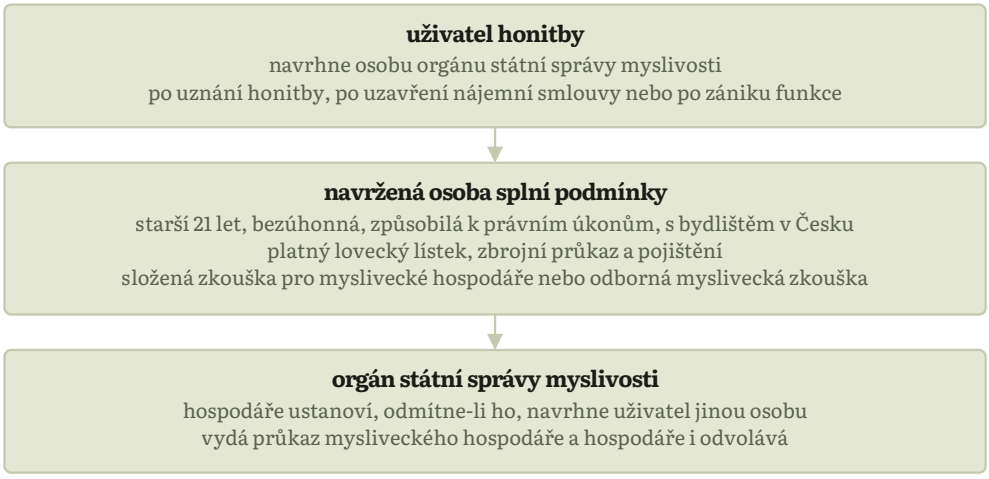
Karta 7 — Myslivecký hospodář, jeho práva a povinnosti · Právní problematika související s výstavbou mysliveckých zařízení · Rozdíl mezi oborou a honitbou

II/A/7 — Myslivecký hospodář, jeho práva a povinnosti

1. Kdo může vykonávat funkci mysliveckého hospodáře?*

> Mysliveckým hospodářem se může stát jen fyzická osoba, kterou uživatel honitby navrhne orgánu státní správy myslivosti a která splňuje zákonem stanovené předpoklady.[1]

Jak se ustanovuje myslivecký hospodář

Podmínky se sčítají: věk a bezúhonnost, tři platné doklady a složená zkouška pro myslivecké hospodáře.[3]

- **Věk a způsobilost.** Musí být starší 21 let, mít způsobilost k právním úkonům a bydliště v České republice.[1]
- **Bezúhonnost.** Nesmí mít nevymazané pokuty za přestupky na úseku myslivosti ani pokuty podle zákona o myslivosti mladší 2 let.[1]
- **Doklady.** Potřebuje platný lovecký lístek, platné zbrojní oprávnění a sjednané pojištění podle zákona o myslivosti.[1]
- **Odbornost.** Musí složit zkoušku pro myslivecké hospodáře, nebo vysokoškolskou či středoškolskou zkoušku z myslivosti, případně vyšší odbornou mysliveckou zkoušku.[1,2]

2. Kdo navrhuje mysliveckého hospodáře a kdo ho do funkce ustanovuje?*

> Mysliveckého hospodáře **navrhuje uživatel honitby**, do funkce ho ale **ustanovuje a odvolává orgán státní správy myslivosti**.[1]

Jak se ustanovuje myslivecký hospodář

Uživatel honitby hospodáře jen navrhuje. Ustanovuje a odvolává ho orgán státní správy myslivosti.[3]

- **Kdy.** Uživatel honitby podává návrh po uznání honitby, po uzavření nájemní smlouvy nebo po zániku funkce dosavadního hospodáře.[1]
- **Odmítnutí návrhu.** Pokud orgán navrženou osobu odmítne jmenovat, uživatel honitby navrhne jinou.[1]
- **Podklad pro rozhodnutí.** Orgán posuzuje, zda navrhovaná osoba splňuje podmínky podle § 35 odst. 1, včetně bezúhonnosti ověřené výpisem z rejstříku trestů.[1,2]
- **Obdobná úprava.** Pro ustanovování a odvolávání mysliveckého hospodáře platí obdobně stejná pravidla jako u myslivecké stráže podle § 12 odst. 3 a § 13 zákona.[1]

3. Jaká jsou oprávnění mysliveckého hospodáře?*

> Myslivecký hospodář je při své činnosti oprávněn zejména zastupovat uživatele honitby a dohlížet na lov v honitbě.[1]

- **Plánování a zastupování.** Vypracovává a s uživatelem honitby podepisuje plán mysliveckého hospodaření a statistický výkaz, zastupuje uživatele honitby při jednáních o mysliveckém hospodaření.[1]
- **Kontrola úlovku.** Kontroluje ulovenou zvěř a její označení a musí být předem zpraven o dohledávce poraněné zvěře přeběhlé ze sousední honitby.[1]
- **Kontrola dokladů.** Požaduje po lovcích lovecký lístek a doklad o pojištění, při neplatnosti je vyzve k opuštění honitby a věc oznámí orgánu státní správy myslivosti.[1]
- **Usmrcování.** Smí usmrcovat toulavé psy a kočky, zdivočelá domácí zvířata a volně se pohybující zvířata z farmových chovů zvěře.[1,2]
- **Vedení honů.** Vede společné lovy, kontroluje doklady loveckých psů a zastaví hon, není-li dbáno bezpečnosti.[1,2]

4. Jaké povinnosti má myslivecký hospodář? *

> Myslivecký hospodář má při své činnosti řadu zákonných povinností, které odpovídají jeho oprávněním.[1]

Průkaz mysliveckého hospodáře, přední strana — fotografie, jméno hospodáře a obvod působnosti, tedy název honitby

Průkaz mysliveckého hospodáře, zadní strana — uživatel honitby, úřad, který průkaz vydal, datum vydání a doba platnosti

- **Prokazování a evidence.** Prokazuje se průkazem mysliveckého hospodáře, zabezpečuje ho proti ztrátě a zneužití a vede evidenci povolenek k lovu, loveckých psů a ulovené zvěře.[1]
- **Řízení hospodaření.** Zabezpečuje plnění povinností spojených s chovem a lovem zvěře a navrhuje uživateli honitby opatření k řádnému hospodaření, za které mu odpovídá.[1,2]
- **Dohledávka.** Nejpozději následující den po skončení honu zajišťuje společnou dohledávku s použitím loveckých psů.[1]
- **Vylučování z honu.** Vylučuje z honu osoby pod vlivem alkoholu, mladší 15 let a osoby, které hrubě porušily bezpečnostní pravidla.[1,2]
- **Hlášení.** Neprodleně oznamuje zjištěné závady, nedostatky a škody uživateli honitby a orgánu státní správy myslivosti.[1]

5. Pro které úkony, za jakých podmínek a na koho může myslivecký hospodář přenést své povinnosti a oprávnění? *

> Myslivecký hospodář může v odůvodněných případech na dočasnou dobu pro jednotlivý úkon přenést své povinnosti a oprávnění na jinou osobu.[1]

- **Na koho.** Jen na osobu, která drží lovecký lístek nejméně předchozích 5 let.[1]
- **Na jak dlouho.** Přenos je vždy dočasný a vztahuje se k jednomu konkrétnímu úkonu, ne k funkci jako celku.[1,2]
- **Výjimka.** Přenést nelze oprávnění usmrcovat toulavé psy a kočky, zdivočelá domácí zvířata a zvířata z farmových chovů zvěře – to zůstává jen hospodáři.[1,2]
- **Odpovědnost zůstává.** I po přenesení jednotlivého úkonu na jinou osobu nese myslivecký hospodář nadále odpovědnost uživateli honitby za řádné myslivecké hospodaření.[1]

II/B/7 — Právní problematika související s výstavbou mysliveckých zařízení

1. Co rozumíte pod pojmem myslivecká zařízení?

> Mysliveckými zařízeními se rozumí stavby a zařízení, která slouží k výkonu práva myslivosti — k ochraně, přikrmování, pozorování a lovu zvěře.[1]

Posed — otevřený dřevěný posed v lese, lovkyně po žebříku vystupuje na sedátko

Kazatelna — krytý posed s okénkem na vysoké dřevěné konstrukci

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

- **Zákonný výčet.** Zákon o myslivosti chrání před poškozením a zničením slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře „a další myslivecká zařízení“ — výčet je tedy demonstrativní.[1]
- **Krmná a napájecí zařízení.** Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a jejich počty a objemy uvádět v ročním plánu mysliveckého hospodaření.[2]
- **Stavby pro výkon práva myslivosti.** Stavební předpisy počítají i se stavbami, jako jsou posedy nebo kazatelny — mají-li do 30 m² zastavěné plochy, do 5 m výšky a nejsou podsklepené, jde o tzv. drobné stavby pro výkon práva myslivosti.[3]
- **Společný účel.** Všechna tato zařízení mají sloužit péči o zvěř, jejímu přikrmování, sledování a lovu v honitbě, nikoli bydlení nebo podnikání.[1,3]

2. Kdo povoluje budování a umístění mysliveckých zařízení v honitbě?*

> Myslivecké zařízení smí uživatel honitby vybudovat a umístit jen s předchozím souhlasem vlastníka honebního pozemku; nedá-li souhlas žádný z vlastníků, rozhodne o umístění orgán státní správy myslivosti.[1]

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

Napajedlo — vodní zdroj pro zvěř v honitbě

- **Souhlas vlastníka pozemku.** K vybudování a umístění slaniska, napajedla, krmného zařízení či jiného mysliveckého zařízení je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku, na němž má stát.[1]
- **Náhradní rozhodnutí úřadu.** Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě takový souhlas, o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře rozhodne místo něj orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Kdo je tím úřadem.** Státní správu myslivosti ve věcech, které zákon nesvěřuje kraji ani ministerstvu, vykonává obecní úřad obce s rozšířenou působností, do jehož obvodu honitba spadá.[2]
- **Sankce.** Vybudování nebo umístění mysliveckého zařízení bez potřebného souhlasu je přestupkem, za který lze fyzické osobě uložit pokutu až do 30 000 Kč.[3]

3. Ke stavbě jakých mysliveckých zařízení je třeba stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu?*

> Povolení stavebního úřadu se nevyžaduje jen u drobných staveb pro výkon práva myslivosti do 30 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky bez podsklepení; ostatní myslivecká zařízení povolení stavebního úřadu potřebují.[1,2]

Posed — otevřený dřevěný posed v lese, lovkyně po žebříku vystupuje na sedátko

Kazatelna — krytý posed s okénkem na vysoké dřevěné konstrukci

Oborní plot — vysoké pletivo na dřevěných sloupcích odděluje oboru od okolní krajiny

- **Bez povolení.** Drobnou stavbou nevyžadující povolení je stavba pro výkon práva myslivosti do 30 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky bez podsklepení — typicky posed nebo kazatelna.[1]

- **Oplocení k ochraně zvěře.** Bez povolení lze zřídit i oplocení obor a lesních školek a oplocení lesních porostů na ochranu před zvěří, pokud jsou bez podezdívky.[1]
- **Nad tyto limity.** Zařízení přesahující 30 m² nebo 5 m výšky, anebo podsklepené — například myslivecká chata, voliéra na zděných základech nebo obora s podezděným oplocením — už není drobnou stavbou a jeho zřízení podléhá povolení stavebního úřadu.[1,2]
- **Obecné pravidlo.** Zákon staví povolení jako pravidlo a drobné stavby jako výjimku z něj, takže u větších nebo nejasných záměrů je třeba rozsah stavby předem projednat se stavebním úřadem.[3]

II/C/7 — Rozdíl mezi oborou a honitbou

1. Co je to obora a jak se zřizuje? *

> Obora je druh honitby určený k intenzivnímu chovu zvěře, jejíž obvod je trvale a dokonale ohrazen tak, aby chovaná zvěř nemohla volně vybíhat; zřizuje se rozhodnutím o uznání honitby, k němuž navrhovatel navíc dokládá chovatelskou studii a stanoviska veterinárních a ochranářských orgánů.[1,2]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kde se chová daňčí zvěř

Oborní plot — vysoké pletivo na dřevěných sloupcích odděluje oboru od okolní krajiny

- **Zákonná definice.** Obora je „druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z obory nemůže volně vybíhat“.[1]
- **Nižší minimální výměra.** Zatímco ostatní honitby musí mít alespoň 500 ha, u obory postačí výměra 50 ha.[1]
- **Zvláštní přílohy návrhu.** K návrhu na uznání obory se navíc přikládá studie o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro chov daného druhu zvěře, projekt chovu a výstavby zařízení a vyjádření veterinárních orgánů a orgánů na ochranu zvířat proti týrání.[2]
- **Kdo rozhoduje.** O uznání obory jako honitby rozhoduje orgán státní správy myslivosti — zpravidla obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu pozemky leží.[3]
- **Zánik při nefunkčním oplocení.** Není-li ohrazení obory funkční a držitel nezjedná nápravu v úřadem stanovené lhůtě, může orgán státní správy myslivosti rozhodnout o zániku honitby.[4]

2. Jaké jsou zvláštnosti lovu zvěře v oboře? *

> V oboře platí pro lov mírnější pravidla než v běžné honitbě — zvěř, pro kterou byla obora zřízena, se smí lovit celoročně a bez omezení kategorií, které jinde platí pro společné lovy, uživatel obory ale odpovídá za škody způsobené zvěří, jež z ní uprchla.[1,2]

Černá zvěř v oboře — tlupa divokých prasat v lesní oboře Alte Fasanerie

Oborní plot — vysoké pletivo na dřevěných sloupcích odděluje oboru od okolní krajiny

- **Celoroční doba lovu.** V oboře lze celoročně lovit druhy zvěře, pro které byla zřízena a pro které byly v daném roce určeny minimální a normované stavy.[1]
- **Volnější pravidla společného lovu.** Zákaz lovit na společném lovu spárkatou zvěř mimo laně, kolouchy, muflonky, muflončata, selata a lončáky se lovu v oborách netýká — v oboře tak lze na společném lovu ulovit i dospělé kusy ostatních kategorií.[2]
- **Odpovědnost za uprchlou zvěř.** Škodu způsobenou zvěří, která z obory unikla, hradí uživatel obory, neprokáže-li, že k útěku došlo poškozením ohrazení neodvratitelnou událostí nebo osobou, za niž neodpovídá.[3]
- **Účel lovu.** Protože obora slouží intenzivnímu chovu vybraných druhů zvěře v uzavřeném prostoru, je lov v ní nástrojem regulace jejích stavů podle plánu chovu, nejen volným lovem jako v otevřené honitbě.[1]

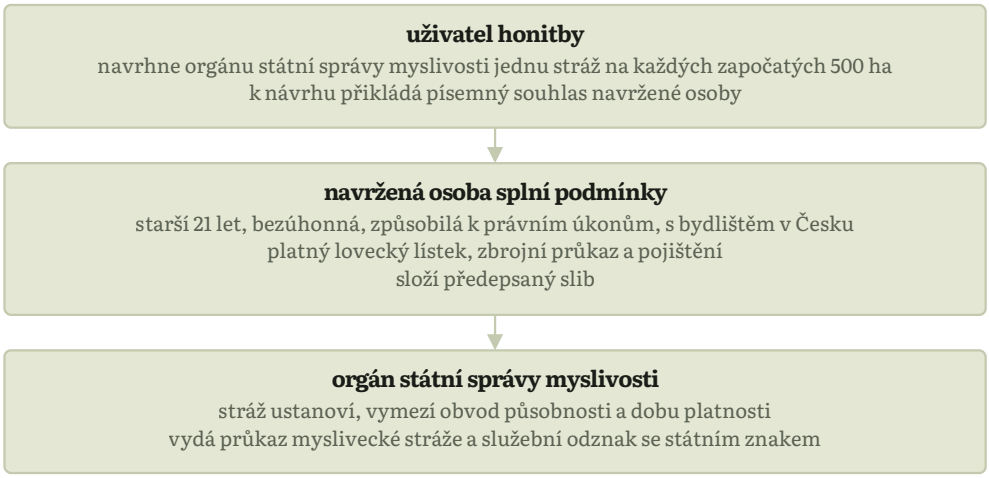
Karta 8 — Myslivecká stráž, její práva a povinnosti · Povinnosti uživatelů honiteb hradit škody působené zvěří · Podmínky chovu a používání loveckých dravců

II/A/8 — Myslivecká stráž, její práva a povinnosti

1. Kdo a v jakém počtu navrhuje ustanovení myslivecké stráže?*

> Ustanovení myslivecké stráže navrhuje orgánu státní správy myslivosti **uživatel honitby**, a to povinně jednu stráž na každých započatých 500 ha honitby.[1]

Jak se ustanovuje myslivecká stráž

Návrh podává uživatel honitby, jednu stráž na každých započatých 500 hektarů. Když to neudělá, ustanoví stráž sám úřad.[3]

- **Kdy.** Návrh se podává po uzavření nájemní smlouvy na honitbu, případně po zrušení ustanovení dosavadní stráže; při užívání honitby na vlastní účet po uznání honitby.[1]
- **Souhlas navrhované osoby.** Návrh musí obsahovat písemný souhlas osoby, která má být mysliveckou stráží ustanovena.[1]
- **Náhradní postup.** Nesplní-li uživatel honitby tuto povinnost, může mysliveckou stráž ustanovit sám orgán státní správy myslivosti, který o tom uživatele honitby vyrozumí.[1,2]

2. Kdo ustanovuje mysliveckou stráž do funkce?*

> Mysliveckou stráž ustanovuje do funkce **orgán státní správy myslivosti**, a to na dobu 10 let; opakované ustanovení téže osoby je možné.[1]

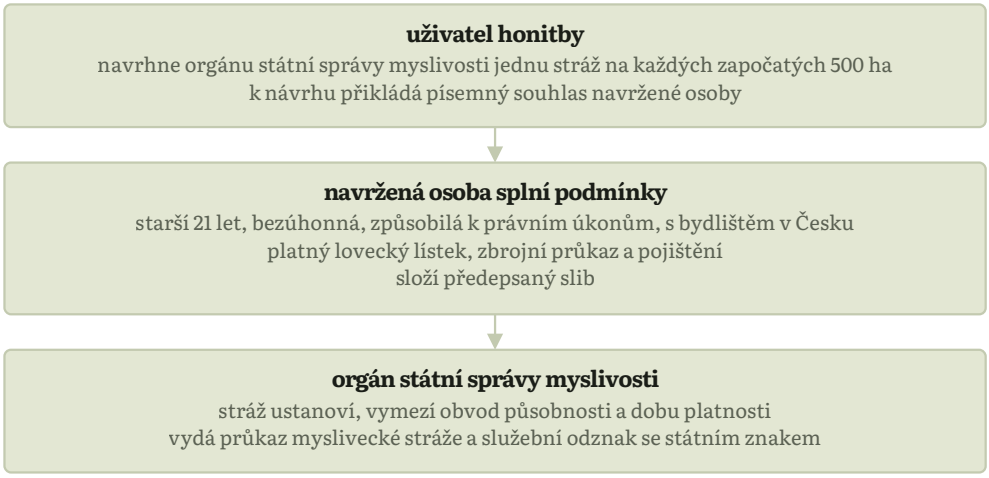
- **Ověření podmínek.** Orgán před ustanovením prověří znalosti navrhované osoby a přijme její slib.[1]
- **Vydání dokladů.** Ustanovení provede vydáním služebního odznaku se státním znakem a průkazu myslivecké stráže, kde uvede dobu platnosti a obvod působnosti.[1]

- **Obvod působnosti.** Ten je vymezen honitbou nebo honitbami, ve kterých stráž svou funkci vykonává.[1]
- **Konec funkce.** Ustanovení zaniká uplynutím doby, na kterou byl vydán průkaz, zánikem nájmu honitby, smrtí stráže, jejím oznámením o skončení výkonu funkce nebo zrušením ze strany orgánu státní správy myslivosti.[1]

3. Jaké jsou předpoklady pro zastávání funkce myslivecké stráže? *

> Mysliveckou stráží může být ustanovena jen fyzická osoba, která splňuje soubor zákonných podmínek.[1]

Jak se ustanovuje myslivecká stráž

Podmínky musí navržená osoba splnit všechny naráz, od věku a bezúhonnosti po složení slibu.[3]

- **Věk a způsobilost.** Musí být starší 21 let, mít způsobilost k právním úkonům, bydliště v ČR a být bezúhonná.[1]
- **Zdravotní a odborná způsobilost.** Musí být fyzicky a zdravotně způsobilá pro výkon funkce a prokázat znalost práv, povinností a souvisejících předpisů.[1,2]
- **Doklady.** Potřebuje platný lovecký lístek, platné zbrojní oprávnění a sjednané pojištění podle zákona o myslivosti.[1]
- **Slib a souhlas.** Musí složit předepsaný slib a písemně vyslovit souhlas s ustanovením do funkce.[1,2]
- **Co znamená bezúhonnost.** Bezúhonná není osoba pravomocně odsouzená za úmyslný trestný čin, uznaná vinnou z přestupku na úseku myslivosti, nebo osoba, které byla podle zákona o myslivosti pravomocně uložena pokuta.[1]

4. Jaká má myslivecká stráž oprávnění a jaké povinnosti?*

> Myslivecká stráž má v honitbě rozsáhlá kontrolní oprávnění a zároveň povinnost dohlížet na ochranu myslivosti.[1]

- **Kontrola.** Smí požadovat lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o pojištění, zastavovat a prohlížet dopravní prostředky, je-li podezření na neoprávněně nabytou zvěř.[1]
- **Zadržení a odnětí.** Smí zadržet osobu přistiženou při pytláctví a odejmout jí zbraň, výzbroj i ulovenou zvěř, případně loveckého psa nebo fretku, a věc přivolat k řešení policii.[1,2]
- **Usmrcování.** Smí usmrcovat toulavé psy a kočky za zákonem daných podmínek, zdivočelá hospodářská zvířata a živočichy vyžadující regulaci.[1,2]
- **Povinnosti.** Musí dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti a neodkladně oznamovat zjištěné závady, nedostatky a škody.[1]
- **Pomoc a přestupky.** Může požádat o součinnost policie a projednávat přestupky příkazem na místě.[1]

5. Čím se myslivecká stráž prokazuje při svém výkonu funkce?*

> Při výkonu funkce se myslivecká stráž prokazuje **průkazem myslivecké stráže a nosí služební odznak se státním znakem**.[1]

Služební odznak — oválný odznak z bílého kovu s velkým státním znakem, nápisem MYSLIVECKÁ STRÁŽ a pětimístným evidenčním číslem

Průkaz, přední strana — fotografie stráže s otiskem úředního razítka, číslo průkazu, jméno a obvod působnosti, tedy název honitby

Průkaz, zadní strana — uživatel honitby, úřad, který průkaz vydal, datum vydání a doba platnosti

- **Vydání dokladů.** Oba doklady vydává orgán státní správy myslivosti při ustanovení do funkce spolu s uvedením doby platnosti a obvodu působnosti.[1]
- **Povinnost nosit odznak.** Zákon stráži ukládá nejen povinnost prokázat se průkazem, ale i nosit odznak při plnění úkolů.[1,2]
- **Ochrana dokladů.** Myslivecká stráž musí průkaz i odznak zabezpečit proti zneužití, ztrátě a odcizení a takové skutečnosti neprodleně oznámit orgánu, který je vydal.[1]
- **Vzor dokladů.** Podobu služebního odznaku i průkazu myslivecké stráže stanoví prováděcí vyhláška k zákonu o myslivosti. Do průkazu se vpisuje stejné číslo, jaké má odznak.[1,3]

II/B/8 — Povinnosti uživatelů honiteb hradit škody působené zvěří

1. Které škody je povinen hradit uživatel honitby? *

> Uživatel honitby hradí jednak škodu způsobenou při provozování myslivosti, jednak škodu, kterou na vyjmenovaných pozemcích a kulturách způsobila zvěř; zákon naproti tomu vyjmenovává škody, které se nehradí vůbec.[1]

Okus — smrček s uhryznutým vrcholovým výhonem, místo něj roste pokřivený postranní

Rozrytá louka — pastvina rozrytá tlupou černé zvěře při hledání kořínků a larev

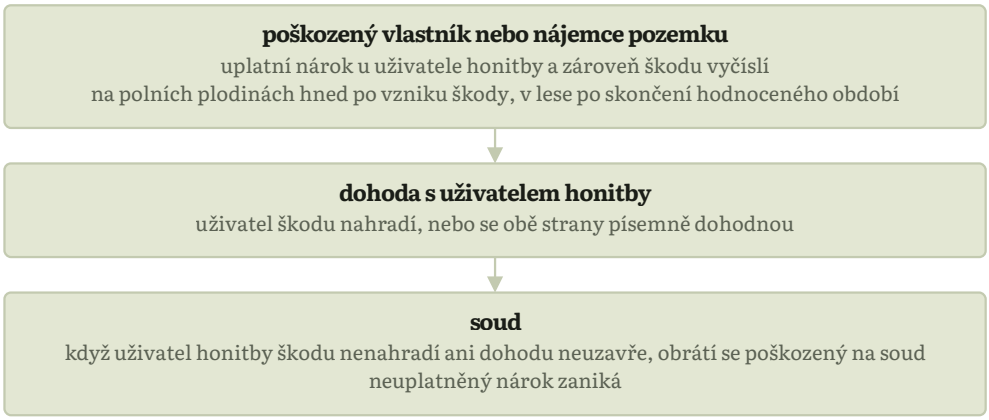
Okus vinné révy — hrozen, ze kterého zvěř otrhala většinu bobulí, na třapině zůstaly holé stopky

- **Škoda z provozování myslivosti.** Škoda způsobená v honitbě při provozování myslivosti na honebních pozemcích, na dosud nesklizených polních plodinách, vinné révě nebo lesních porostech.[1]
- **Škoda způsobená zvěří.** Škoda, kterou v honitbě na honebních pozemcích, dosud nesklizených polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo lesních porostech způsobila zvěř.[1]
- **Zvěř uniklá z obory.** Škody způsobené zvěří, která unikla z obory, hradí uživatel obory; zprostí se odpovědnosti, jen prokáže-li, že únik umožnila neodvratitelná událost nebo osoba, za niž neodpovídá.[1]
- **Výjimky ze zákona.** Nehradí se například škody na nehonebních pozemcích, na neošetřené vinné révě, v neoplocených zahradách a školkách nebo na vysokocenných plodinách.[1]

2. Jaký je postup při uplatňování nároku na náhradu škod? *

> Poškozený uplatní nárok na náhradu škody u uživatele honitby a zároveň škodu vyčíslí; nedohodnou-li se, může se obrátit na soud.[1]

Jak se uplatňuje náhrada škody způsobené zvěří

Nárok se uplatňuje u uživatele honitby, ne u úřadu. Soud přichází na řadu až tehdy, když uživatel škodu nenahradí ani se s poškozeným nedohodne.[2]

- **Kdy se uplatňuje.** Na zemědělských pozemcích a polních plodinách hned po vzniku škody, na lesních pozemcích a porostech jednou ročně po skončení hodnoceného období (od 1. července do 30. června).[1]
- **Vyčíslení škody.** Poškozený vyčíslí výši škody zpravidla současně s uplatněním nároku; u plodin, kde to lze až při sklizni, po jejím provedení.[1]
- **Dohoda, nebo soud.** Poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě dohodnout; nenahradí-li uživatel honitby škodu ani neuzavře písemnou dohodu, může poškozený uplatnit nárok u soudu.[1]
- **Zánik nároku.** Nebyl-li nárok uplatněn včas, zaniká.[1]

3. Kdo u spolku zodpovídá za škody způsobené zvěří? *

> Vykonává-li právo myslivosti v honitbě spolek, ručí za závazek k náhradě škody způsobené zvěří společně a nerozdílně všichni jeho členové.[1]

- **Právní základ.** Zákon o myslivosti přenáší povinnost hradit škodu z uživatele honitby, kterým je spolek, na jeho jednotlivé členy.[1]
- **Společná a nerozdílná odpovědnost.** Poškozený proto může vymáhat celou náhradu i jen na jednom z členů, aniž by musel dělit nárok mezi všechny.[1]
- **Terminologie.** Zákon z roku 2001 hovoří o „sdružení“ podle tehdejšího zákona o sdružování občanů; po rekodifikaci soukromého práva se tato sdružení stala spolky a ustanovení se na ně vztahuje beze změny obsahu.[1]

II/C/8 — Podmínky chovu a používání loveckých dravců

1. Co rozumíte pod pojmem „lovecký dravec“? *

> Loveckým dravcem se podle zákona o myslivosti rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití; nemusí přitom jít o druh zvěře, kterou zákon vyjmenovává jako zvláště chráněnou nebo mezinárodně nelovnou.[1]

Sokolník — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

- **Zákonná definice.** § 44 odst. 2 zákona č. 449/2001 Sb. stanoví, že loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití.[1]
- **Nezávislost na výčtu zvěře.** Nemusí jít o druh zvěře uvedený v § 2 písm. c) zákona, tedy ve výčtu druhů zvláště chráněných či mezinárodními smlouvami nelovných — dravce dělá loveckým účel jeho chovu, nikoli zoologické zařazení mezi zvěř.[1]
- **Sokolnictví.** Použití loveckého dravce k lovu se nazývá sokolnictví a jeho provozování v honitbě povoluje orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Postavení vedle loveckého psa.** Zákon upravuje loveckého dravce ve stejném ustanovení jako loveckého psa (§ 44) jako druhého možného pomocníka při lovu, byť s odlišným režimem chovu a povolování.[1]

2. Jaké jsou základní podmínky chovu a používání loveckých dravců? *

> Chov loveckého dravce je podmíněn povolením podle předpisů o ochraně přírody a sokolnickými zkouškami chovatele, jeho používání v honitbě pak loveckým lístkem a pravidly prováděcí vyhlášky o způsobu lovu, uvázání a označení dravce.[1,2]

Sokolnická čepička — kožená čepička na hlavě dravce se štítkem a řemínky k rychlému sejmutí

- **Povolení k chovu.** Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen s povolením podle předpisů o ochraně přírody a krajiny a za podmínek v tomto povolení uvedených.[1]

- **Kvalifikace chovatele.** Držitel loveckého dravce musí mít složeny sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace; použití dravců v sokolnictví navíc povoluje orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Podmínky použití při lovu.** V sokolnictví smějí dravce používat jen osoby s loveckým lístkem, které složily sokolnické zkoušky a postupují podle předpisů o ochraně přírody a krajiny; k lovu smí být použit jen dravec, jehož způsob lovu a velikost odpovídá druhu a velikosti lovené zvěře.[2]
- **Úvaz a označení.** Dravec musí být uvázán vždy za obě končetiny, za letu na volno nesmí být řemínky spojeny a musí být označen čitelnou jmenovkou chovatele s uvedením jeho adresy.[2]
- **Přeprava.** Na místo lovu nebo výcviku se dravec přepravuje nesením na ruce, případně v prostoru pro cestující v osobním autě s úvazem na obou nohách, popřípadě s nasazenou sokolnickou čepičkou.[2]

Karta 9 — Kontrola ulovené zvěře, plomby a lístky o původu zvěře · Povinné pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a na věci při výkonu práva myslivosti · Pronájem honitby

II/A/9 — Kontrola ulovené zvěře, plomby a lístky o původu zvěře

1. Které druhy zvěře a kdy musí být označeny nesnímatelnou plombou? *

> Nesnímatelnou plombou se označuje **každý kus ulovené nebo nalezené zužitkovatelné zvěře spárkaté**, a to ihned po ulovení, nalezení nebo po provedené dohledávce.[1] Ostatní zvěř plombu nedostává.

Plomba — štítek se zatahovacím páskem ze tří stran; vzor je otištěný černobíle, skutečná plomba je žlutá

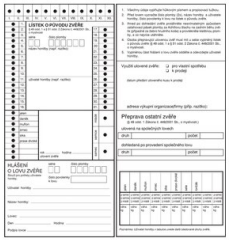
- **Kdy:** okamžitě – dodatečné označení zákon nepřipouští.[1]
- **Kdo plomby vydává:** zúčtovatelné plomby předává uživateli honitby orgán státní správy myslivosti, obvykle po odsouhlasení plánu mysliveckého hospodaření.[2]
- **Nespárkatá zvěř:** u zvěře ulovené na společném lovu plombu nahrazuje lístek o původu zvěře, ale jen při přepravě více než 10 kusů najednou.[1]
- **Smysl:** dohledatelnost kusu k honitbě, datu ulovení a plánu odlovu.[3]

2. Co je to „Lístek o původu zvěře“ a jaké údaje obsahuje?*

> **Lístek o původu zvěře je písemný doklad zhotovený z papíru**, jehož vzor stanoví příloha vyhlášky.[1] Doprovází zvěřinu až ke konečnému zpracovateli a prokazuje, odkud a kdy zvěř pochází.

Lístek o původu zvěře — horní část tiskopisu se sérií a číslem plomby a názvem honitby; po okraji měsíce a dny ulovení

Celý tiskopis — vlevo lístek s oddělitelným hlášením o lovu zvěře, vpravo pokyny k vyplnění a využití ulovené zvěře

- **Číslo plomby**, ke které se lístek vztahuje.[1]
- **Název honitby** a jméno či název jejího uživatele.[1]
- **Datum a hodina** ulovení nebo nalezení zvěře.[1]
- **Druh zvěře a její pohlaví**, dále místo pro veterinární záznamy a záznamy o pohybu zvěřiny.[1]
- U nespárkaté zvěře, kde se plomba nepoužívá, se číslo plomby do lístku neuvádí.[1,2]

3. Na kterou část těla a jakým způsobem se plomby připevňují?*

> Plomba se připevňuje **nesnímatelným způsobem – zatažením zatahovacího pásku na nejzazší místo** – za Achillovu šlachu na libovolné zadní končetině ulovené, jinak usmrcené nebo nalezené zužitkovatelné zvěře spárkaté.[1]

Plomba — štítek se zatahovacím páskem ze tří stran; vzor je otištěný černobíle, skutečná plomba je žlutá

Štítek s číslem — zkratka CZ, dvoumístné číslo série a šestimístné evidenční číslo

Štítek ze druhé strany — vyražený malý státní znak a otvor kleštiny, kterou se pásek provléká

- **Náhradní místo:** není-li připevnění za šlachu proveditelné, plomba se stáhne za některé žebro hrudního koše.[1]
- **Jen schválené plomby:** k označení smí uživatel honitby použít výhradně plomby a lístky vydané orgánem státní správy myslivosti.[1]
- **Proč zatažení na doraz:** znemožňuje sejmutí plomby bez porušení dřív, než zvěř projde kontrolou a zpracováním.[2]

- **Podoba plomby:** jednorázová žlutá značka z umělé hmoty se štítkem a zatahovacím páskem, vyražená zkratkou „CZ“, číslem série a evidenčním číslem.[2]

4. Kdo a jakým způsobem plombu snímá?*

> Plombu smí sejmout jen **příjemce zvěře při jejím zpracování**, nebo **podnikatel obchodující se zvěřinou či ji spotřebovávající** k pohostinské nebo jiné činnosti.[1]

Kleština plomby — pohled z boku na štítek; pásek provlečený kleštinou v ní zůstává upnutý i po sejmutí plomby

- **Jak:** tak, aby nebyla porušena celistvost plomby, včetně upnutí zatahovacího pásku do bezpečnostní vkládané kleštiny.[1]
- **Proč na tom záleží:** neporušená plomba dokládá, že zvěř byla označena hned po ulovení a od té doby s ní nebylo neoprávněně manipulováno.[2]
- **Návaznost:** sejmutou plombu musí příjemce spolu s lístkem o původu zvěře po stanovenou dobu uschovat, než zvěřinu dál uvede do oběhu podle veterinárních předpisů.[3]

5. Jak dlouho musí příjemce zvěře uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu?*

> Příjemce zvěře je povinen **uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu jeden měsíc ode dne převzetí**.[1] Delší lhůta platí pro obchodníky se zvěřinou.

Lístek o původu zvěře — nese sérii a číslo plomby, ke které patří

Štítek plomby — číslo série a evidenční číslo vyražené na plombě

- **Podnikatel obchodující se zvěřinou** nebo ji spotřebovávající k pohostinské či jiné činnosti musí doklady uschovat **šest měsíců ode dne nabytí zvěře**.[1]
- **K čemu lhůta slouží:** umožňuje zpětně ověřit původ masa při kontrole, než se dál uvede do oběhu podle veterinárních předpisů.[1]

- **Souvislost s pohlavím:** liší-li se u druhu doba lovu podle pohlaví, smí se zvěřina od uživatele honitby koupit jen tehdy, lze-li pohlaví kusu bezpečně určit – i to lístek dokládá.[1]

II/B/9 — Povinné pojištění odpovědnosti za škodu na zdraví a na věci při výkonu práva myslivosti

1. Na jaké události musí být pojištěn ten, kdo loví zvěř? *

> Každý, kdo loví zvěř, musí být pojištěn pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou touto činností — ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob a škodou na věci.[1]

- **Újma na zdraví nebo usmrcení osob.** Limit pojistného plnění musí činit nejméně 20 000 000 Kč na jednu pojistnou událost.[1]
- **Škoda na věci.** Limit pojistného plnění musí činit nejméně 500 000 Kč na jednu pojistnou událost.[1]
- **Zákaz výluky za neopatrnost.** Pojistné podmínky nesmějí obsahovat výluku, kvůli které by se pojištění nevztahovalo na neopatrné chování pojištěného.[1]

2. Jaké zákonné podmínky musí obsahovat pojistná smlouva o pojištění osob, které loví zvěř? *

> Pojistná smlouva musí krýt škodu na zdraví minimálně do 20 000 000 Kč a škodu na věci minimálně do 500 000 Kč na jednu pojistnou událost a nesmí obsahovat výluku pro neopatrné chování pojištěného.[1]

- **Minimální limit pro újmu na zdraví.** Nejméně 20 000 000 Kč na jednu pojistnou událost za ublížení na zdraví nebo usmrcení jiné osoby.[1]
- **Minimální limit pro škodu na věci.** Nejméně 500 000 Kč na jednu pojistnou událost.[1]
- **Zákaz výluky za neopatrnost.** Pojistné podmínky nesmějí obsahovat výluku, v jejímž důsledku by se pojištění nevztahovalo na případy neopatrného chování pojištěného.[1]
- **Vztah ke škodě z lovu.** Pojištění musí krýt odpovědnost za škodu způsobenou přímo při lovu zvěře nebo usmrcování jiného živočicha.[1]

3. Čím pojištěná osoba prokazuje uzavření pojistky? *

> Členové myslivecké organizace s hromadnou pojistnou smlouvou se prokazují členským průkazem, ostatní osoby přímo pojistkou pojišťovny.[1]

- **Členové mysliveckých organizací.** Má-li organizace uzavřenou hromadnou pojistnou smlouvu a člen platí pojistné spolu s členským příspěvkem, dokladem je členský průkaz s potvrzením zaplacení příspěvku na běžný rok a poznámkou, že je v něm zahrnuto i povinné pojištění.[1]
- **Ostatní osoby.** Kdo není členem takové organizace, prokazuje své pojištění přímo pojistkou vystavenou pojišťovnou.[1]
- **Doklad u sebe při lovu.** Toto potvrzení o povinném pojištění musí mít lovec při lovu vždy u sebe.[2]

4. Komu je osoba lovící zvěř povinna předložit doklad o uzavřeném povinném pojištění? *

> Osoba lovící zvěř předloží potvrzení o povinném pojištění na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckého hospodáře a myslivecké stráže příslušné honitby.[1]

- **Orgán policie.** Může si doklad o pojištění vyžádat při kontrole v honitbě kdykoli.[1]
- **Orgán státní správy myslivosti.** Příslušný úřad kontroluje plnění zákonných povinností lovce, včetně pojištění.[1]
- **Myslivecký hospodář.** Odpovídá za dodržování podmínek lovu v honitbě, kterou spravuje.[1]
- **Myslivecká stráž příslušné honitby.** Kontroluje lovce přímo v terénu a smí od něj požadovat lovecký lístek, povolenku a potvrzení o pojištění. Když doklad chybí, vyzve lovce k opuštění honitby myslivecký hospodář.[1]

II/C/9 — Pronájem honitby

1. Kdo pronajímá honitbu? *

> Honitbu smí pronajmout jen její držitel — ten, komu ji svým rozhodnutím uznal orgán státní správy myslivosti.[1,2]

- **Držitel honitby.** Podle § 2 písm. m) zákona č. 449/2001 Sb. je držitelem honitby osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána — u vlastní honitby vlastník honebních pozemků, u společenstevní honitby honební společenstvo.[1]
- **Volba využití.** Držitel honitby se podle § 32 odst. 1 sám rozhoduje, zda bude honitbu využívat na vlastní účet, nebo ji pronajme.[2]
- **Přednost vlastním členům.** Užívá-li honitbu na vlastní účet honební společenstvo, musí přednostně umožnit účast svým členům; ke stejné přednosti musí přihlížet i při rozhodování o pronájmu.[2]
- **Zákaz dílčího pronájmu.** Honitbu nelze rozdělit na části a pronajmout je zvlášť ani podnajmout — smlouva o nájmu se vždy uzavírá písemně na celou honitbu na dobu 10 let.[2,3]

2. Kdo si může pronajmout honitbu? *

> Honitbu lze pronajmout jen okruhu osob přesně vymezenému zákonem, nikoli komukoli.[1]

- **Česká fyzická osoba.** Nájemcem může být česká fyzická osoba, která má platný český lovecký lístek (§ 32 odst. 3 písm. a).[1]
- **Myslivecké sdružení.** Dále myslivecké sdružení založené za účelem nájmu honitby, jehož nejméně 3 členové mají platný lovecký lístek (§ 32 odst. 3 písm. b).[1]
- **Česká právnická osoba.** Nebo česká právnická osoba, která na pozemcích v honitbě zemědělsky či lesnicky hospodaří, případně má myslivost uvedenu v předmětu čin-

nosti, a jejíž statutární orgán, jeho člen nebo odpovědný zástupce má lovecký lístek (§ 32 odst. 3 písm. c).[1]

- **Nájem od státu.** Hospodaří-li pronajímatel s majetkem státu, smí honitbu pronajmout jen po výběrovém řízení podle pravidel v § 32 odst. 4.[1]

Karta 10 — Zakázané způsoby lovu zvěře · Význam myslivecké statistiky a obsah tiskopisu Mysl 1-01 · Povinnosti vlastníků lesa při ochraně lesa před škodami zvěří

II/A/10 — Zakázané způsoby lovu zvěře

1. Kde jsou uvedeny zakázané způsoby lovu? *

> Zakázané způsoby lovu vyjmenovává **§ 45 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti**.[1] Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání – a odstavec 1 pak v písmenech a) až v) vypočítává, co se zakazuje.[1,2]

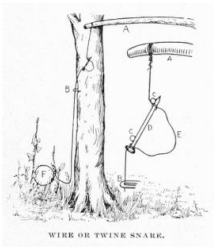

Video: **Železa** — lesníci vykopávají železa, která do lesa nastražili pytláci; zákon takové pasti zakazuje; nizozemský týdeník z roku 1952

- **Rozsah zákazu:** týká se všech způsobů lovu bez ohledu na druh zvěře, pokud konkrétní písmeno nestanoví jinak.[1]
- **Návazné předpisy zůstávají v platnosti:** zákazy a omezení lovu podle zvláštních zákonů, například na ochranu přírody a krajiny nebo na ochranu zvířat proti týrání, tím nejsou dotčeny.[1]
- **Výjimky** z některých zákazů může v konkrétním rozhodnutí povolit orgán státní správy myslivosti.[1]

2. Uveďte zakázané způsoby lovu zvěře týkající se veškeré lovené zvěře. *

Bez ohledu na druh zvěře zakazuje § 45 odst. 1 zákona o myslivosti mimo jiné:[1]

Oko — nákres drátěné smyčky na pružícím prutu, která se při zatažení stahuje

Železa — kruhová ocelová čelist s nášlapnou plotnou uprostřed, historický exemplář

Jestřábí koš — síťové sklopné komory na tyči, do kterých se dravec chytil za živou návnadu

- **chytat zvěř do ok, na lep, do želez, jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí nebo pomocí háčků** (písm. a),
- **lovit do sítí**, mimo odchyt za účelem zazvěřování nebo ornitologický výzkum u zvěře pernaté (písm. c),
- **lovit s pomocí elektrických zařízení, umělého osvětlení, zrcadel, reprodukce hlasů zvěře nebo výbušnin** (písm. g),
- **lovit s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi, nad ní nebo po vodě**, s výjimkou lodi plující rychlostí nižší než 5 km/h (písm. h),
- **dávat do krmiva lákací a narkotizační prostředky**, pokud to není prováděno za účelem odchytu (písm. n).

3. Které zakázané způsoby lovu se týkají použití zbraní a střeliva? *

Zbraní a střeliva se z § 45 odst. 1 zákona o myslivosti týká zejména zákaz:[1]

Jednotná střela — žebrovaná olověná střela typu Brenneke s plstěnou ucpávkou přišroubovanou vzadu

Olověné broky — obsah jednoho brokového náboje

- **střílet zvěř jinou zbraní než loveckou** – dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou (písm. i),
- **lovit zvěř srnčí kulovnicí se slabší energií než 1000 J** ve 100 m, ostatní spárkatou pod 1500 J, s výjimkami pro vhodnou krátkou zbraň a pro lov prasat brokovnicí s jednotnou střelou (písm. j),
- **použít zbraň samonabíjecí se zásobníkem nad 2 náboje nebo zbraň samočinnou** (písm. k),
- **střílet za noci** mimo vyjmenované druhy a povolenou optiku (písm. l),

- **lovit drobnou zvěř jinak než brokovou zbraní na společném lovu** s minimálně 3 střelci, a používat olověné broky na vodní ptactvo na mokřadech (písm. u, v).

4. Které zakázané způsoby lovu brání týrání lovené zvěře? *

> Proti přímému utrpení zvěře míří v § 45 odst. 1 zákona o myslivosti především tyto zákazy:[1]

Jed — výstražný piktogram toxické látky; trávení zvěře jedem je zakázaný způsob lovu

- **chytat zvěř do ok, na lep, do želez, jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí nebo pomocí háčků** (písm. a),
- **lovit způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit ji jedem nebo usmrcovat plynem** (písm. b),
- **lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad** (písm. d),
- **nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů a ostatní zvěř spárkatou psy vyššími než 55 cm v kohoutku** (písm. e),
- **střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda** (písm. o).

5. Které zakázané způsoby lovu může orgán státní správy myslivosti povolit v rozhodnutí o zrušení chovu určitého druhu zvěře nebo o povolení, popřípadě uložení, úpravy stavu zvěře v honitbě? *

> V rozhodnutí o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě, nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může orgán státní správy myslivosti uvést, že po dobu této úpravy neplatí tři konkrétní zákazy z § 45 odst. 1.[1]

Noktovizor — elektrooptický zesilovač PVS-14, pohled na okulár a objektiv

- **písm. g)** – zákaz lovu s pomocí elektrických zařízení a zdrojů umělého osvětlení, jde-li o lov v noci,

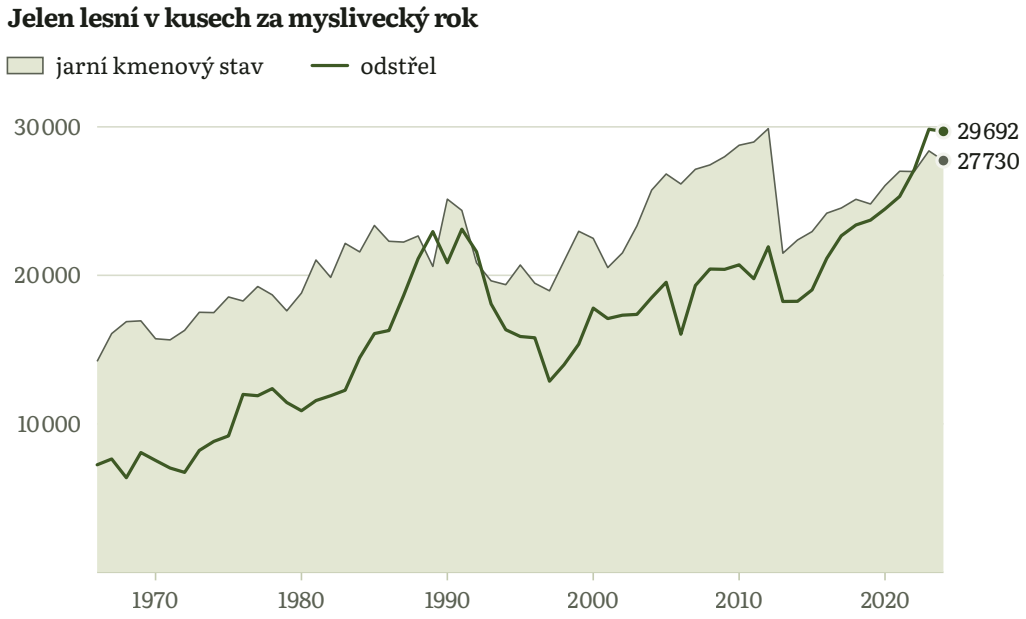
- **písm. l)** – obecný zákaz nočního lovu,
- **písm. s)** – zákaz střílet spárkatou zvěř v odchytových, aklimatizačních a přezimovacích zařízeních.

Mimo tyto tři výjimky zůstávají ostatní zakázané způsoby lovu v platnosti i při mimořádné úpravě stavu zvěře.[1,2]

II/B/10 — Význam myslivecké statistiky a obsah tiskopisu Mysl 1-01

1. Jaký je význam myslivecké statistiky?*

> Myslivecká statistika podle § 38 zákona č. 449/2001 Sb. slouží k hodnocení úrovně chovu a lovu zvěře i řízení myslivosti v ČR a k porovnání výsledků v čase i mezi kraji.[1,2]

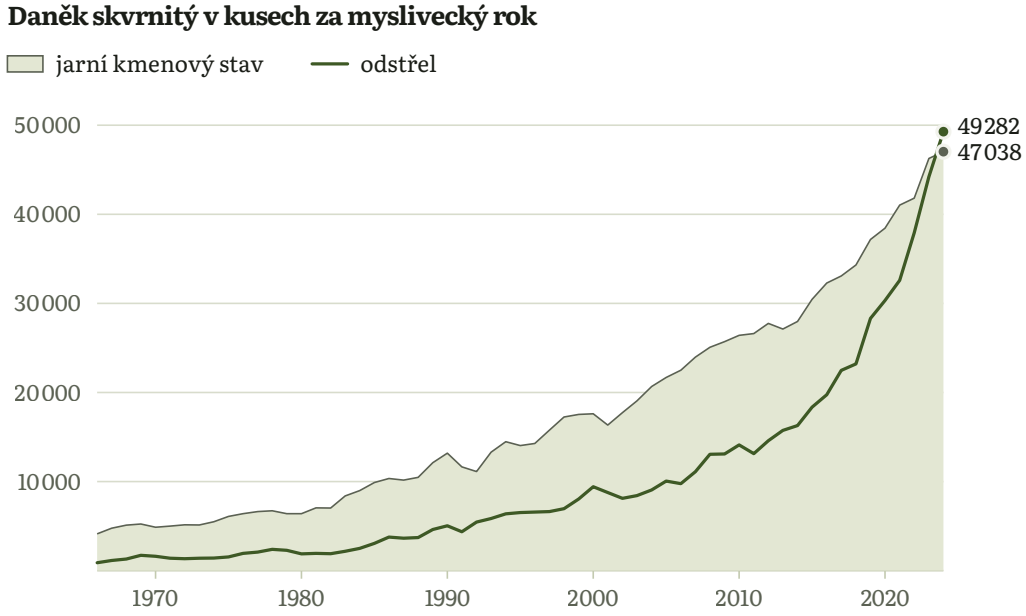
Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: jarní kmenový stav jelení zvěře vzrostl ze 14 tisíc na 28 tisíc kusů, odstřel ze 7 tisíc na 30 tisíc kusů. Právě taková souvislá řada je výsledkem statistiky.[3]

- **Evidence a hlášení.** Uživatel honitby vede záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření a podává hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely — jde o součást rezortního statistického zjišťování (§ 38 odst. 1).[1]
- **Hodnocení hospodaření.** Údaje umožňují posoudit úroveň chovu a lovu zvěře a úroveň řízení myslivosti v ČR, včetně srovnání s předchozími roky a s výsledky v jiných krajích i státech.[2]
- **Sledování stavů zvěře.** Pravidelné zjišťování početních stavů chrání zvěř před vyhubením i před nekontrolovaným přezvěřením, které vede ke škodám v lesnictví a zemědělství.[2]
- **Prevence nákaz.** Data pomáhají předcházet nákazovým situacím u zvěře, jejich lokalizaci a likvidaci.[2]

- **Přehled o honitbách.** Statistika sleduje také údaje o honitbách, v nichž se zvěř vyskytuje, a slouží k informování veřejnosti.[2]

2. Co je obsahem výkazu Mysl (Mze) 1-01?*

> Výkaz Mysl (MZe) 1-01, roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře, naplňuje povinnost myslivecké evidence a statistiky podle § 38 zákona č. 449/2001 Sb. souborem údajů za uplynulé myslivecké období.[1,2]

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: jarní kmenový stav daňčí zvěře vzrostl ze 4 tisíc na 47 tisíc kusů, odstřel z 0,9 tisíce na 49 tisíc kusů. Oba údaje výkaz zjišťuje za každý druh.[3]

- **Základní údaje o honitbě.** Klasifikace honitby, výměra honebních ploch podle jakostních tříd a počet osob vykonávajících v honitbě právo myslivosti.[1]
- **Vybavení a péče o zvěř.** Počet loveckých psů s loveckou upotřebitelností a počet zařízení pro přikrmování zvěře.[1]
- **Stavy zvěře.** Normované a minimální stavy zvěře a sčítané jarní kmenové stavy jednotlivých druhů.[1]
- **Výsledky hospodaření.** Výsledky mysliveckého hospodaření, tedy skutečný lov zvěře i výskyt dalších druhů zvěře a živočichů, v členění podle jednotlivých honiteb a v souhrnu za kraj — mimo území národních parků.[1]

3. Kdo zpracovává mysliveckou statistiku a komu se předkládá?*

> Mysliveckou statistiku v přenesené působnosti postupně zpracovávají orgány státní správy myslivosti a souhrnně ji vede Ministerstvo zemědělství v rámci Programu statistických zjišťování Českého statistického úřadu.[1,2]

- **Uživatel honitby.** Vede záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření a podává hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely (§ 38 odst. 1).[1]

- **Obecní úřad obce s rozšířenou působností.** Jako pověřený obecní úřad v přenesené působnosti zpracovává statistická hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti (§ 38 odst. 2).[1]
- **Krajský úřad.** V přenesené působnosti zpracovává statistická hlášení o myslivosti (§ 59 odst. 2 písm. d)) a jako zpravodajská jednotka předkládá souhrnné údaje pro výkaz Mysl (MZe) 1-01.[1,2]
- **Ministerstvo zemědělství.** Zpracovává statistická hlášení o myslivosti za celou ČR (§ 58 odst. 2 písm. n)) a je orgánem provádějícím toto statistické zjišťování v rámci Programu statistických zjišťování ČSÚ.[1,2]

II/C/10 — Povinnosti vlastníků lesa při ochraně lesa před škodami zvěří

1. Jaké jsou zákonné povinnosti vlastníka lesa při jeho ochraně před škodami zvěří? *

> Vlastník lesa je podle lesního zákona povinen dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří, a k tomu podle prováděcí vyhlášky plní konkrétní preventivní opatření.[1,2]

Oplocení — celoplošné pletivové oplocení zalesněné plochy

Tubus — plastové chráničky kolem sazenic v zalesněné ploše

- **Obecná povinnost ochrany.** § 32 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb. ukládá vlastníkům lesů, uživatelům honiteb i orgánům státní správy lesů dbát, aby lesní porosty nebyly nepřiměřeně poškozovány zvěří.[1]
- **Sledování a evidence škod.** Podle § 5 odst. 1 písm. a) a c) vyhlášky č. 101/1996 Sb. vlastník lesa sleduje a eviduje škody způsobené zvěří na lesních porostech a sleduje početní stavy zvěře.[2]
- **Kontrolní plochy u větších majetků.** U lesních majetků o výměře nad 50 ha zřizuje kontrolní a srovnávací plochy — oplocenky — nejméně jednu na 500 ha, aby vyhodnotil vliv zvěře na nálety, nárosty a kultury.[2]
- **Ochrana porostů a návrh na snížení stavů.** Chrání ohrožené porosty proti okusu, loupání a zimnímu ohryzu kůry v rozsahu nejméně 1 % výměry svého lesa v honitbě a v případě potřeby navrhuje orgánu státní správy lesů snížení stavu zvěře nebo zrušení chovu druhu, který působí neúměrně vysoké škody.[2]
- **Přiměřená opatření podle mysliveckého zákona.** Souběžně platí § 53 zákona č. 449/2001 Sb., podle nějž vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škodám působeným zvěří, aniž by zvěř zraňoval.[3]

2. Která opatření k omezení škod působených zvěří se považují za přiměřená? *

> Za přiměřená opatření k omezení škod působených zvěří zákon výslovně označuje soubor preventivních kroků vlastníka lesa uvedených v § 5 odst. 1 vyhlášky č. 101/1996 Sb.[1,2]

Pachový ohradník — dávkovač repelentu připevněný na kmeni při okraji pole

- **Evidence škod a sledování stavů zvěře.** Vlastník lesa sleduje a eviduje škody způsobené zvěří na lesních porostech a sleduje početní stavy zvěře.[1]
- **Kontrolní a srovnávací plochy.** U lesních majetků nad 50 ha zřizuje kontrolní plochy — oplocenky — nejméně jednu na 500 ha, aby vyhodnotil působení zvěře na nálety, nárosty a kultury.[1]
- **Pomocné dřeviny.** Využívá pomocných dřevin ke zvýšení úživnosti honitby, čímž snižuje tlak zvěře na hlavní dřeviny.[1]
- **Návrh na snížení stavů zvěře.** V případě potřeby navrhuje orgánu státní správy lesů snížení stavu zvěře nebo zrušení chovu druhu, který působí neúměrně vysoké škody.[1]
- **Mechanická ochrana porostů.** Chrání ohrožené lesní porosty proti okusu, loupání a zimnímu ohryzu kůry v rozsahu nejméně 1 % výměry svého lesa v honitbě.[1]
- **Zákonná domněnka přiměřenosti.** § 5 odst. 3 vyhlášky výslovně stanoví, že všechna uvedená opatření se považují za přiměřená, což odpovídá i požadavku § 53 mysliveckého zákona na přiměřená opatření bez zraňování zvěře.[1,2]

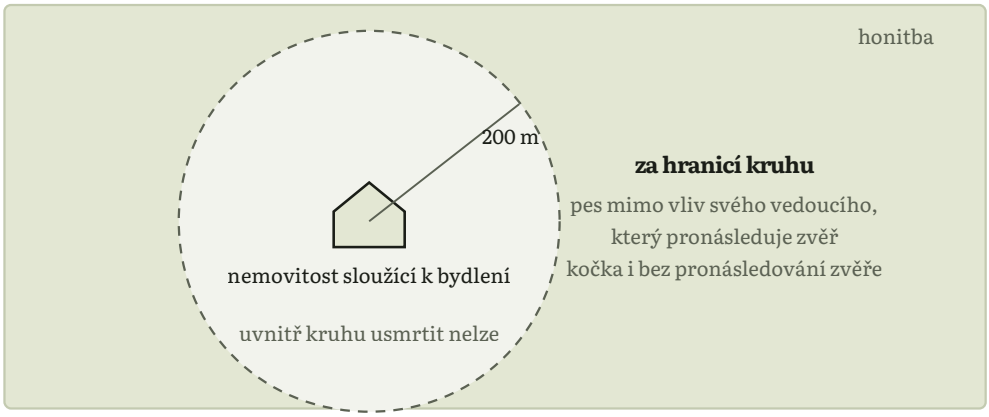
Karta 11 — Usmrcování toulavých psů a koček v honitbě · Právní problematika společných lovů · Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků ve vztahu k uživateli honitby

II/A/11 — Usmrcování toulavých psů a koček v honitbě

1. Kdo může usmrcovat toulavé psy a kočky v honitbě?*

> Toulavé psy a kočky smí v honitbě usmrtit jen dvě osoby, kterým to zákon výslovně svěřuje – **myslivecká stráž** a **myslivecký hospodář.**[1]

Hranice 200 metrů od nemovitosti sloužící k bydlení

Oprávnění platí jen za hranicí dvou set metrů od nejbližší obydlené nemovitosti, a jen mysliveckou stráží nebo hospodářem.[3]

- **Myslivecká stráž.** Má toto oprávnění mezi svými zákonnými pravomocemi jako součást dohledu nad honitbou.[1]
- **Myslivecký hospodář.** Stejné oprávnění mu dává samostatné ustanovení zákona, i když jinak jeho práce spočívá hlavně v odborném vedení honitby.[1]
- **Nikdo jiný.** Řadový myslivec s loveckým lístkem, byť s povolenkou k lovu, psa ani kočku takto usmrtit nesmí.[2]
- **Účel.** Jde o ochranu myslivosti, ne o lov zvěře – proto oprávnění nemají všichni lovci, ale jen dvě funkce dohlížející na honitbu.[2]

2. Jaké musí být splněny zákonné podmínky pro usmrcování psů a koček? *

> Zákon váže usmrcení psa nebo kočky na přesně vymezené okolnosti a **všechny podmínky musí platit současně.**[1]

Kočka domácí — kočka stojí volně na okraji pole ve strništi

- **Psi.** Musí v honitbě pronásledovat zvěř mimo vliv svého vedoucího, a to ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení (u oploceného pozemku se měří od plotu).[2]
- **Kočky.** Stačí, že se v honitbě potulují ve stejné vzdálenosti 200 m od nemovitosti k bydlení – pronásledování zvěře se u koček nevyžaduje.[2]
- **Bez časového omezení.** Podmínka neplatí jen v době lovu, ale kdykoli během roku.[1]
- **Soulad s ochranou zvířat.** Usmrcení musí proběhnout způsobem, který zvíře zbytečně netrýzní, v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání.[3]
- **Oznamovací povinnost.** Kdo psa nebo kočku usmrtil, musí o tom neprodleně informovat vlastníka, je-li znám, a sdělit mu místo usmrcení.[2]

3. Které další druhy živočichů a zvířat je možno v honitbě v souvislosti s ochranou myslivosti usmrcovat? *

> Kromě toulavých psů a koček zákon dovoluje usmrcovat i další zvířata škodlivá myslivosti.[1]

Mýval severní — kontrastní černá maska přes světla a pruhovaná oháňka

Psík mývalovitý — zavalité tělo a šedohnědé zbarvení, tělesně připomíná jezevce

Norek americký — štíhlé tělo a tmavě hnědá srst kunovité šelmy

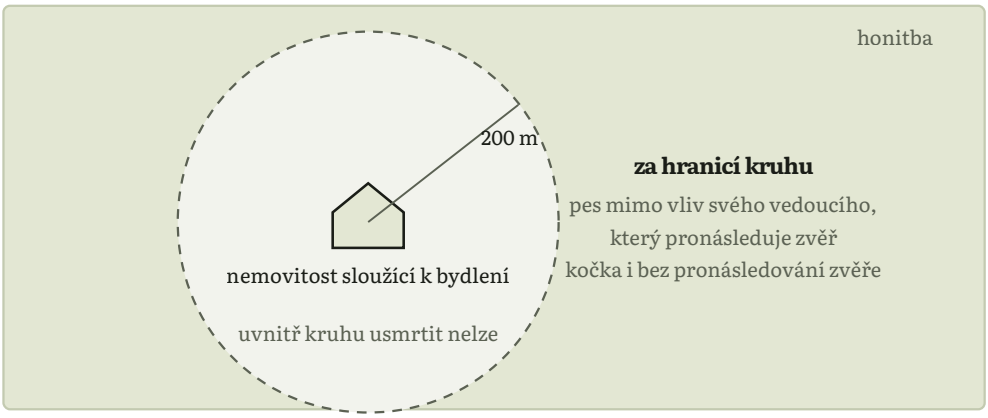
Nutrie říční — mohutný hlodavec s bílými vousy, vázaný na vodu

- **Živočichové vyžadující regulaci.** Druhy, které nejsou zvěří, ale zákon je jako regulované vymezuje prováděcím předpisem; může je usmrcovat myslivecká stráž i myslivecký hospodář.[2]
- **Zdivočelá hospodářská zvířata a označená zvířata z farmových chovů zvěře.** Smí se usmrtit, volně se pohybují-li ve vzdálenosti nad 200 m od nehonebního pozemku s farmovým chovem, a to po předchozím oznámení obecnímu úřadu.[2]
- **V přírodě nežádoucí zavlečené druhy.** Mýval severní, psík mývalovitý, norek americký, nutrie říční a další druhy podle vyhlášky – ty smí usmrcovat myslivecká stráž, bez časového omezení.[1]
- **Společný rys.** U žádné z těchto skupin neplatí doba lovu ani jiná omezení platná pro zvěř.[1]

4. Které psy nelze usmrcovat v souvislosti s oprávněním myslivecké stráže?*

> Zákonné oprávnění usmrcovat toulavé psy se nevztahuje na psy, u kterých se předpokládá, že plní konkrétní úkol nebo je jinak zjevná jejich hodnota a vodítko k majiteli.[1]

Hranice 200 metrů od nemovitosti sloužící k bydlení

Výjimka pro ovčácká, lovecká, slepecká, zdravotnická, záchranářská a služební plemena se řeší až tehdy, když je pes za touto hranicí a pronásleduje zvěř.[3]

- **Psi ovčáckých a loveckých plemen.** Výjimka platí bez ohledu na to, zda se v danou chvíli skutečně pasou nebo loví, nebo jen zaběhli.[1]

- **Psi slepečtí, zdravotničtí, záchranářští a služební.** Jde o psy plnící veřejně prospěšný nebo asistenční úkol, u nichž zákon usmrcení vylučuje úplně.[1]
- **Důvod výjimky.** U těchto plemen a kategorií lze očekávat vlastníka nebo výcvik, takže riziko trvalé škody na zvěři je menší než u skutečně toulavého psa.[2]
- **Zbylá pravidla platí dál.** I u ostatních psů musí být splněny podmínky vzdálenosti a pronásledování zvěře – výjimka se řeší až poté, co jsou tyto podmínky jinak naplněny.[1]

5. Jaká je povinnost vlastníků domácích a hospodářských zvířat? *

> Vlastníkům a chovatelům domácích zvířat zákon v honitbě zakazuje nechat je volně pobíhat mimo vliv majitele nebo vedoucího.[1]

- **Rozsah zákazu.** Týká se domácích zvířat obecně, včetně zvířat ze zájmových chovů a zvířat z farmových chovů zvěře.[1]
- **„Mimo vliv“ znamená mimo přímý dohled a kontrolu.** Pes nebo jiné zvíře musí zůstat v takové vzdálenosti a stavu, kdy ho majitel může kdykoli přivolat nebo zastavit.[1]
- **Smysl povinnosti.** Chrání zvěř před pronásledováním, zraněním a stresem a zároveň chrání majitele zvířete – jinak riskuje jeho zákonné usmrcení mysliveckou stráží nebo hospodářem.[2]
- **Navazuje na obhospodařování pozemků.** Stejný paragraf zákona ukládá vlastníkům a nájemcům pozemků, aby při jejich obdělávání zvěř zbytečně nezraňovali ani neusmrcovali.[1]

II/B/11 — Právní problematika společných lovů

1. Co rozumíte pod pojmem společný lov a hon? *

> Společný lov je pojem, který právní předpisy výslovně nedefinují, jen s ním pracují a stanoví pro něj podmínky — jde o lov, kterého se účastní nejméně tři střelci a odpovídající počet loveckých psů.[1,2] Hon je pak jeho užší forma zaměřená na drobnou zvěř, kdy honci ženou zvěř směrem ke střelcům na stanovištích.[2]

Naháňka — střelci a honci se psy procházejí pole a ženou zvěř

Stanoviště — myslivec s loveckými psy na stanovišti při společném honu, zbraň zavěšená na rameni hlavní vzhůru

- **Společný lov.** Zákon o myslivosti ani prováděcí vyhlášky pojem nevymezují definicí, přesto s ním počítají a váží na něj konkrétní podmínky (počet střelců, počet a kvalifikace loveckých psů, výčet lovitelné zvěře).[1,2]

- **Hon.** Zvláštní typ společného lovu na drobnou zvěř — honci prohledávají a vyhánějí zvěř k rozestaveným střelcům, kteří obstoupili hnaný úsek honitby.[2]
- **Vedení lovu.** Společný lov i hon zpravidla vede myslivecký hospodář, který je oprávněn ho vést, požadovat doklady loveckých psů a lov zastavit, nejsou-li splněny stanovené podmínky.[1]
- **Odlišení od individuálního lovu.** Na rozdíl od lovu jednotlivce jde u společného lovu a honu o organizovanou součinnost více střelců, honců a psů podle předem daných pravidel.[2]

2. Které druhy zvěře a jakým způsobem je možno na společných lovech lovit? *

> Na společném lovu smí lovci v zásadě lovit veškerou zvěř kromě spárkaté, přičemž vyjmenované druhy drobné zvěře smí být loveny brokovou zbraní výhradně na společném lovu za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[1]

Video: **Poučení střelců** — před společným lovem vedoucí lovu poučí střelce o bezpečnosti, stanovištích a lovené zvěři; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Zákaz spárkaté zvěře.** Na společném lovu nelze lovit zvěř spárkatou s výjimkou laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat a selat a lončáků prasete divokého; tento zákaz navíc neplatí v oborách.[1]
- **Drobná zvěř jen na společném lovu.** Zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou a husy (velkou, běločelou, polní) smí lovci střílet jinak než loveckou brokovou zbraní jen na společném lovu za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[1]
- **Ostatní druhy.** Ostatní zvěř (například liška, kuna či jezevec) lze na společném lovu lovit i bez tohoto omezení počtu střelců, v mezích obecných zákazů způsobu lovu.[1,2]
- **Počet loveckých psů.** Pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců musí být přítomen jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu pro lovený druh zvěře.[3]

3. Jaké zákonné podmínky musí být splněny při společném lovu. *

> Zákon o myslivosti váže společný lov na několik podmínek, které musí být splněny současně a jejichž dodržování kontroluje myslivecký hospodář.[1,2]

Barvář na řemeni — pes sleduje stopní dráhu s nosem při zemi, veden na dlouhém barvářském řemeni

- **Minimální počet účastníků a psů.** Vyjmenovanou drobnou zvěř lze brokovou zbraní střílet jen za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů — na první tři střelce připadá jeden pes, na každých dalších i započatých 10 střelců další pes se zkouškou z výkonu.[1,3]
- **Vedení lovu.** Společný lov vede zpravidla myslivecký hospodář, který smí požadovat doklady loveckých psů a lov zastavit, nejsou-li splněny stanovené podmínky nebo se nedbá bezpečnostních pravidel při zacházení se zbraní.[2]
- **Vyloučení nezpůsobilých osob.** Hospodář musí z účasti na honu vyloučit střelce, honce i další osoby pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, osoby mladší 15 let a osoby, které hrubě porušily bezpečnostní pravidla; tyto osoby jsou povinny místo honu opustit.[2]
- **Povinná dohledávka.** Nejpozději následující den po skončení honu musí myslivecký hospodář zajistit společnou dohledávku postřelené zvěře s použitím loveckých psů.[2]
- **Doklady k lovu.** Účastníci se prokazují povolenkou k lovu; pro osoby lovící na společném lovu ji může nahradit hromadná povolenka se seznamem účastníků.[4]

II/C/11 — Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků ve vztahu k uživateli honitby

1. Jaké znáte povinnosti vlastníků (chovatelů) domácích zvířat v souvislosti s ochranou myslivosti? *

> Zákon o myslivosti zakazuje vlastníkům domácích zvířat nechat je volně pobíhat v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího.[1] Poruší-li tuto povinnost, hrozí

> toulavým psům a kočkám i zdivočelým hospodářským zvířatům usmrcení mysliveckou stráží.[1,2]

Toulavý pes — pes bez vodítka a bez majitele v dohledu na cestě u obce

- **Zákaz volného pobíhání.** Zakázáno je to vlastníkům domácích zvířat obecně, včetně zvířat ze zájmových chovů (např. psů a koček) i zvířat z farmových chovů zvěře.[1]
- **Rozsah dohledu.** Zvíře musí zůstat pod vlivem svého majitele nebo vedoucího, tedy pod jeho faktickou kontrolou, nikoli jen volně kdesi v okolí.[1]
- **Sankce vůči psům.** Toulavého psa mimo vliv vedoucího ve vzdálenosti nad 200 m od nejbližší obydlené nemovitosti, který pronásleduje zvěř, smí myslivecká stráž usmrtit; výjimkou jsou psi ovčáčtí, lovečtí, slepečtí, zdravotničtí, záchranářští a služební.[2]
- **Sankce vůči kočkám a hospodářským zvířatům.** Obdobně smí myslivecká stráž usmrtit kočku potulující se ve stejné vzdálenosti a po předchozím oznámení obecnímu úřadu i zdivočelá hospodářská zvířata a označená zvířata z farmových chovů zvěře dál než 200 m od jejich chovu.[2]
- **Informační povinnost stráže.** Usmrtí-li myslivecká stráž zvíře, musí o tom neprodleně informovat známého vlastníka a sdělit mu místo usmrcení.[2]

2. Jaké povinnosti mají vlastníci (nájemci) při obhospodařování jejich pozemků?*

> Vlastníci, popřípadě nájemci honebních pozemků musí při obhospodařování dbát, aby nebyla zvěř zraňována nebo usmrcována, a k zabránění škodám na zvěři musí uživateli honitby s předstihem oznamovat rizikové zemědělské činnosti.[1,2]

- **Šetrné hospodaření.** Při obhospodařování pozemků a jejich ohrazování (např. při pastvě) musí vlastník, popřípadě nájemce dbát, aby zvěř nebyla zraňována nebo usmrcována.[1]
- **Oznamovací povinnost.** Vlastníci, popřípadě nájemci honebních pozemků musí s předstihem oznámit uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pícnin a použití chemických přípravků na ochranu rostlin.[2]
- **Šetrná sklizeň.** Provozovatelé mechanizačních prostředků na kosení pícnin musí používat účinné plašiče zvěře a pokud možno kosit od středu pozemku k jeho okraji, aby byla zvěř vytlačována ven.[2]
- **Zabezpečení sila a krechtů.** Provozovatelé silážních jam a krechtů musí provádět opatření proti nežádoucímu přístupu zvěře.[2]

Karta 12 — Zacházení s ulovenou zvěří a základní veterinární prohlídka · Honební společenstvo, jeho založení, orgány a činnost · Rozdíl mezi držitelem a uživatelem honitby

II/A/12 — Zacházení s ulovenou zvěří a základní veterinární prohlídka

1. Který právní předpis upravuje ošetření zvěře po ulovení? *

> Ošetření zvěře po ulovení upravuje **zákon o myslivosti**, který ale pro vlastní hygienická pravidla odkazuje na **veterinární předpisy**.[1]

- **Zákon o myslivosti.** Přímo stanoví, že se ošetření ulovené zvěře řídí veterinárními předpisy, a to samé platí i pro usmrcené zdivočelé hospodářské zvíře nebo zvíře z farmového chovu.[1]
- **Zákon o veterinární péči.** Je oním veterinárním předpisem, na který zákon o myslivosti odkazuje.[1]
- **Unijní hygienické předpisy.** Pravidla pro maso volně žijící zvěře určené k prodeji navazují na nařízení Evropského parlamentu a Rady o hygieně potravin.[2]
- **Myslivecký řád ČMMJ.** Jako vnitřní předpis ukládá myslivcům dbát na dodržování veterinárních předpisů a podezřelou zvěř dodat k veterinárnímu vyšetření.[3]

2. Jaké jsou hlavní zásady při zacházení s ulovenou zvěří a její ošetření s ohledem na hygienu zvěřiny? *

> Hlavní zásadou je ošetřit zvěř **co nejdřív po ulovení** a podle druhu ji vyvrhnout tak, aby se zvěřina zbytečně neznečistila.[1]

- **Velká volně žijící (spárkatá) zvěř.** Otevírá se a vyvrhuje se celá tělní dutina.[1]
- **Drobná srstnatá zvěř.** Stačí krátký řez a odstranění orgánů břicha a pánve.[1]
- **Drobná pernatá zvěř.** Otvorem se odstraní trávicí trakt včetně žaludku.[1]
- **Šetrné zacházení a chlazení.** Zvěř se nese a pokládá tak, aby se netahala po zemi, a co nejdřív se zchladí – zvěřina se před uložením na výlož řádně ošetří.[2]
- **Kontrola úlovku.** Zjevně nemocná nebo podezřelá zvěř se dále nezpracovává, ale jde k veterinárnímu vyšetření.[3]

3. Jak se posuzuje zdravotní stav zvěře před lovem a na co má vliv? *

> Zdravotní stav se posuzuje **ještě před výstřelem**, podle toho, jak se zvěř chová a jak vypadá na dálku.[1]

- **Chování.** Nápadně klidná, netečná nebo naopak nekoordinovaně se pohybující zvěř budí podezření z nemoci.[1]
- **Držení těla a pohyb.** Svěšená hlava, kulhání nebo neschopnost udržet směr ukazují na oslabení.[1]

- **Zvukové projevy.** Neobvyklé nebo opakované zvuky mimo běžné chování druhu jsou dalším varovným znakem.[1]
- **Celkový výživný stav.** Vyzáblá, zanedbaná srst nebo srst bez lesku doplňují obraz oslabeného kusu.[1]
- **Vliv na lov.** Podezřelý kus se pokud možno uloví přednostně a je nutné mu věnovat zvýšenou pozornost při následné prohlídce – u zjevně nemocné zvěře navíc jde o důvod k jejímu odlovu v rámci ochrany chovu.[2]

4. Jak se posuzuje zdravotní stav zvěře po ulovení a na co má vliv? *

> Po ulovení se zvěř prohlíží podruhé, přímo **v místě ulovení**, a výsledek rozhoduje o dalším osudu zvěřiny.[1]

Video: **Prohlídka orgánů** — slezina divokého prasete v rané fázi afrického moru prasat je tmavě červená až černá a překrvená; proškolená osoba si takových změn všímá při vyšetření vývrhu; záznam z německého veterinárního ústavu

- **Kůže a srst.** Kontrolují se změny, boule, vředy nebo jiná poškození kožního krytu.[1]
- **Tělní otvory.** Sleduje se výtok nebo jiné nápadnosti kolem přirození, tlamy a konečníku.[1]
- **Světla.** Posuzuje se jejich stav a čistota jako další ukazatel celkové kondice kusu.[1]
- **Kdo vyšetření provádí.** Standardně proškolená osoba; při trichinelóze u vnímavých druhů je vyšetření veterinářem povinné vždy.[1]
- **Vliv na výsledek.** Kus buď projde jako „beze změn“, nebo se u něj zjistí změny a musí k veterinární prohlídce – od toho se odvíjí, zda smí do prodeje, nebo jen pro vlastní spotřebu.[2]

5. Kdo je to proškolená osoba a jaká je její úloha V systému vyšetření těl ulovené zvěře? *

> Proškolená osoba je **fyzická osoba se specializovaným školením** na vyšetření těl ulovené volně žijící zvěře – typicky přímo myslivec účastnící se lovu.[1]

- **Podklad v unijním právu.** Institut proškolené osoby zavádí hygienické předpisy EU pro uvádění masa volně žijící zvěře na trh.[2]

- **Kdy zasahuje.** Provádí předběžné vyšetření kusu hned po ulovení – kůže, tělní otvory, světla a celkový stav.[3]
- **Zápis výsledku.** Své zjištění zapisuje, včetně evidenčního čísla proškolené osoby, data a podpisu, do dokladu, který zvěř provází dál.[2]
- **Kdy vyšetření nestačí.** Najde-li změny, nebo jde-li o zvěř náchylnou k trichinelóze, musí kus posoudit až veterinář.[3]
- **Smysl role.** Nahrazuje u drobných úlovků nutnost okamžité prohlídky veterinářem, ale jen do míry, kterou zákon a hygienické předpisy dovolují.[2]

II/B/12 — Honební společenstvo, jeho založení, orgány a činnost

1. Co je to honební společenstvo a jak se zakládá? *

> Honební společenstvo je právnická osoba založená vlastníky souvislých honebních pozemků, aby na nich samo vykonávalo právo myslivosti, nebo je pronajalo; vzniká dnem registrace u orgánu státní správy myslivosti.[1,2]

Založení honebního společenstva krok za krokem

Založení vede od přípravného výboru dvou vlastníků přes ustavující valnou hromadu k registraci. Teprve dnem registrace honební společenstvo vzniká.[6]

- **Kdo může být členem.** Členy mohou být jen vlastníci či spoluvlastníci souvislých honebních pozemků, jejichž souhrnná výměra dosahuje výměry požadované zákonem pro vznik společenstevní honitby, tedy 500 ha.[1,3]
- **Účel a zákaz podnikání.** Společenstvo buď samo vykonává právo myslivosti, nebo honitbu pronajme; vlastním jménem podnikat, účastnit se na podnikání jiných osob ani zřizovat organizační složky nesmí.[1]
- **Přípravný výbor.** Založení zahajují nejméně dva vlastníci honebních pozemků starší 18 let jako přípravný výbor, který podá orgánu státní správy myslivosti návrh na registraci společně s návrhem na uznání společenstevní honitby.[4]

- **Přílohy návrhu.** K návrhu se přikládá seznam členů, mapový zákres honitby, souhlasy vlastníků se členstvím, zápis z ustavující valné hromady, na níž byl zvolen honební starosta a schváleny stanovy, a stanovy ve dvojím vyhotovení.[5]
- **Vznik registrací.** Honební společenstvo vzniká dnem registrace; ke stejnému dni je orgán státní správy myslivosti zapíše do rejstříku honebních společenstev.[2]

2. Jaké jsou orgány honebního společenstva? *

> Orgány honebního společenstva jsou valná hromada, honební starosta s místostarostou a honební výbor, který se povinně volí, má-li společenstvo více než deset členů.[1,2,3]

- **Valná hromada.** Nejvyšší orgán; volí a odvolává honebního starostu, místostarostu a další členy výboru, schvaluje finanční hospodaření a použití čistého výtěžku a rozhoduje o způsobu využití honitby, tedy i o nájmu, a o změně stanov.[1]
- **Honební starosta.** Statutární orgán, zastupuje společenstvo navenek; volí jej valná hromada na 10 let a smlouvu o nájmu honitby smí uzavřít, změnit nebo vypovědět jen se souhlasem příslušného orgánu společenstva.[2]
- **Honební místostarosta.** Zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti a v jednání i rozhodování má stejná oprávnění jako on; zemře-li starosta nebo se vzdá funkce, vykonává jeho funkci do zvolení nového starosty.[2]
- **Honební výbor.** Povinně se volí, přesahuje-li počet členů společenstva deset; tvoří jej starosta, místostarosta a jeden až pět dalších členů podle stanov a při obstarávání záležitostí společenstva má postavení starosty, kromě práva zastupovat společenstvo navenek.[3]

3. Co je předmětem činnosti honebních společenstev? *

> Předmětem činnosti honebního společenstva je vytvoření a využívání společenstevní honitby — buď na ní samo vykonává právo myslivosti, nebo ji pronajme.[1]

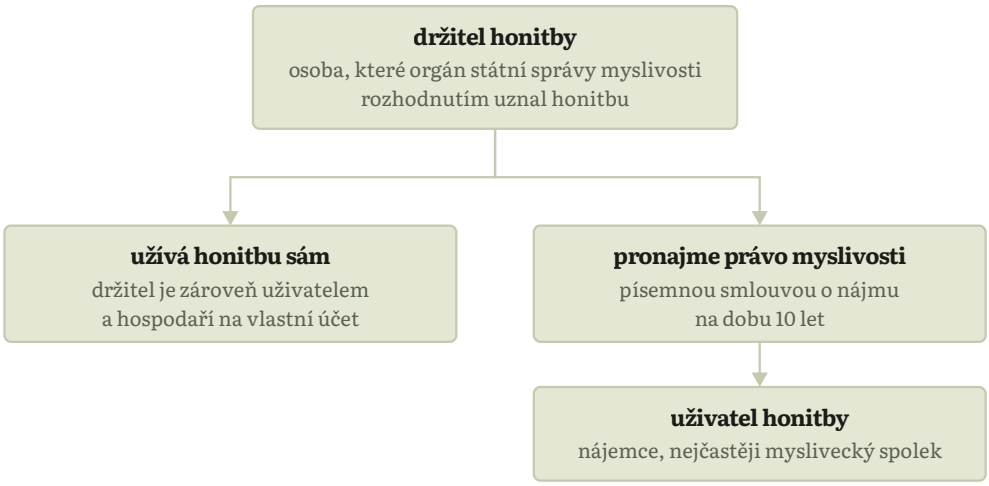
- **Výkon práva myslivosti nebo pronájem.** Zákon přímo stanoví, že společenstvo buď zajišťuje výkon práva myslivosti samo, anebo společenstevní honitbu pronajme podle tohoto zákona.[1]
- **Přednost vlastním členům.** Užívá-li honitbu na vlastní účet, musí před ostatními zájemci přednostně umožnit účast svým členům, a k této přednosti se musí přihlížet i při rozhodování o pronájmu.[2]
- **Hospodaření se společnou honitbou.** Valná hromada v jeho rámci rozhoduje o způsobu využití honitby včetně uzavření, změny či vypovězení nájemní smlouvy a schvaluje finanční hospodaření a použití čistého výtěžku.[3]
- **Zákaz vlastního podnikání.** Mimo tuto činnost společenstvo nesmí vlastním jménem podnikat, účastnit se na podnikání jiných osob ani zřizovat organizační složky — jeho činnost se tak omezuje na myslivost ve společenstevní honitbě.[4]

II/C/12 — Rozdíl mezi držitelem a uživatelem honitby

1. Kdo je držitel honitby? *

> Držitelem honitby je osoba — fyzická nebo právnická —, které orgán státní správy myslivosti rozhodnutím honitbu uznal; toto postavení jí náleží bez ohledu na to, zda v honitbě sama loví, nebo právo myslivosti pronajme jinému.[1,2]

Držitel honitby a uživatel honitby

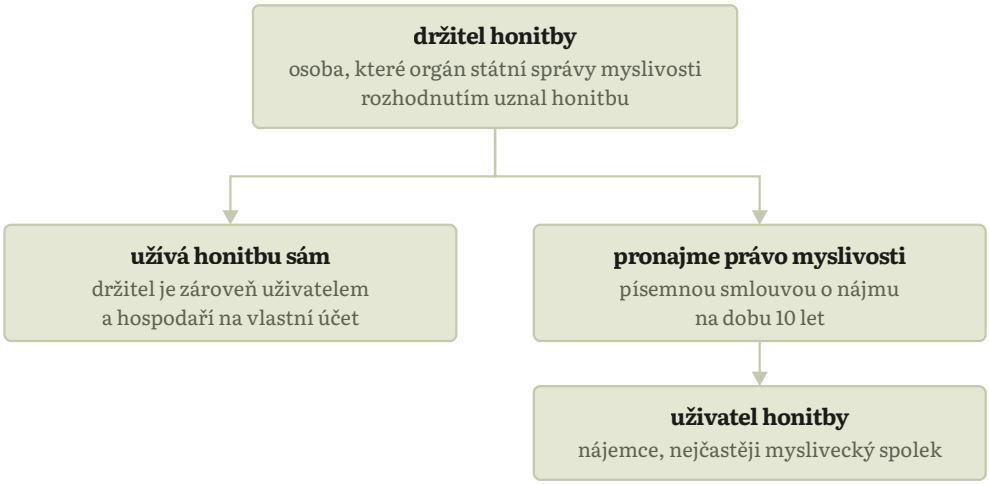
Držitel honitby si volí mezi dvěma cestami. Když ji užívá sám, je zároveň uživatelem, když ji pronajme, stává se uživatelem nájemce.[6]

- **Vznik postavení.** Držitelem se stává navrhovatel, jemuž orgán státní správy myslivosti pravomocně uzná honitbu; jeho jméno se uvádí přímo ve výroku rozhodnutí o uznání honitby.[1,2]
- **Volba způsobu využití.** Držitel honitby si sám volí, zda ji bude užívat na vlastní účet, nebo ji pronajme — obojí je jeho výhradní právo.[3]
- **Povinnost honitbu využívat.** Nezačne-li držitel uznanou honitbu sám užívat ani ji nepronajme, orgán státní správy myslivosti honební pozemky přičlení k jiné honitbě a uznání původní honitby zruší.[2]
- **Odpovědnost držitele.** Držitel odpovídá za zajištění chovu zvěře mezi minimálním a normovaným stavem a hradí náhradu vlastníkům pozemků, které mu byly do honitby přičleněny.[4,5]

2. Kdo je uživatel honitby? *

> Uživatel honitby je ten, kdo v honitbě fakticky vykonává právo myslivosti — buď přímo držitel honitby, užívá-li ji na vlastní účet, nebo nájemce, kterému ji držitel smlouvou pronajal.[1,2]

Držitel honitby a uživatel honitby

Uživatelem honitby je buď sám držitel, který na ní hospodaří na vlastní účet, nebo nájemce, kterému ji držitel smlouvou pronajal.[7]

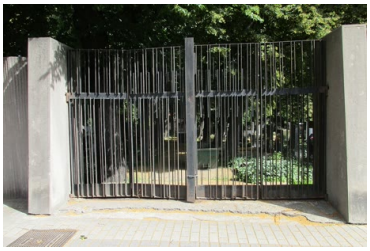
- **Dvě podoby uživatele.** Zákon pod společné označení „uživatel honitby“ shrnuje jak držitele, pokud honitbu užívá sám, tak nájemce, jemuž ji držitel pronajal.[1,2]
- **Kdo smí být nájemcem.** Pronajmout lze honitbu jen české fyzické osobě s platným loveckým lístkem, mysliveckému spolku, jehož alespoň tři členové mají lovecký lístek, nebo české právnické osobě, která na pozemcích honitby hospodaří zemědělsky či lesnicky nebo má myslivost v předmětu činnosti.[3]
- **Smlouva o nájmu.** Nájem honitby se sjednává písemnou smlouvou na dobu 10 let, jejíž vyhotovení držitel zasílá orgánu státní správy myslivosti.[4]
- **Povinnosti uživatele.** Uživatel honitby navrhuje ustanovení myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře a hradí škody, které v honitbě způsobila zvěř nebo které vznikly při provozování myslivosti.[5,6]

Karta 13 — Nehonební pozemky, lov zvěře na nehonebních pozemcích · Co rozumíme pod pojmem myslivost · Kdo a za jakých podmínek povoluje nebo nařizuje snížení stavů zvěře

II/A/13 — Nehonební pozemky, lov zvěře na nehonebních pozemcích

1. Co jsou to nehonební pozemky? *

> Nehonební pozemky jsou pozemky, na kterých se právo myslivosti nevykonává obvyklým způsobem; zákon o myslivosti je taxativně vyjmenovává v § 2 písm. e).[1]

Veřejné pohřebiště — uzamčená brána a zeď pražského hřbitova Vokovice; pohřebiště je nehonebním pozemkem

- **Zastavěné území obce.** Náměstí, návsi, tržiště, ulice, nádvoří, cesty, hřiště a parky uvnitř zastavěného území, pokud nejde o zemědělské nebo lesní pozemky mimo něj.
- **Zastavěné a oplocené pozemky.** Zastavěné pozemky a řádně ohrazené sady, zahrady a školky.
- **Farmové chovy zvěře.** Oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře.
- **Dopravní a jiné plochy.** Obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami a veřejná i neveřejná pohřebiště.
- **Rozhodnutím úřadu.** Za nehonební může orgán státní správy myslivosti prohlásit i jiný pozemek, a to z důvodů bezpečnostních, vojenských nebo v zájmu vlastníka.[2]

2. Kdo je oprávněn lovit zvěř na nehonebních pozemcích? *

> Lovit na nehonebních pozemcích nesmí kdokoli s loveckým lístkem – zákon přesně určuje, koho k tomu orgán státní správy myslivosti pověří.[1] Přednostně jde o uživatele honitby, v jejímž obvodu nehonební pozemky leží, případně o uživatele honitby nejbližší.[1] Tam, kde v katastrálním území není žádný honební pozemek, pověří orgán osoby s platným loveckým lístkem.[1]

Honební a nehonební pozemky v jedné honitbě

Nehonební pozemky leží uvnitř honitby jako ostrovy, ve kterých se právo myslivosti obvyklým způsobem nevykonává.[4]

- **Uživatel honitby.** Přednostně ten, v jehož obvodu nehonební pozemky leží.
- **Uživatel nejbližší honitby.** Náhradní řešení, pokud pozemky do žádné honitby nespadají.
- **Osoby s loveckým lístkem.** Tam, kde v katastru chybí jakýkoli honební pozemek.
- **Souhlas vlastníka.** Vstup s loveckou zbraní, psem, popřípadě loveckým dravcem je vázán na předchozí souhlas vlastníka nebo nájemce pozemku.[2]

3. Kdo povoluje lov zvěře na nehonebních pozemcích?*

> Lov zvěře nebo usmrcování jiných živočichů na nehonebních pozemcích povoluje **orgán státní správy myslivosti**, kterým je na území obcí obecní úřad obce s rozšířenou působností.[1] Povolení vydá na žádost vlastníka nebo nájemce pozemku, případně z vlastního podnětu, a lze jím povolit lov i mimo běžnou dobu lovu.[1] V povolení stanoví podmínky provedení – denní dobu, koordinaci mezi pověřenými osobami i případné omezení vstupu na pohřebiště nebo do zahrádkářských osad.[1] Jde-li o pozemek prohlášený za nehonební z bezpečnostních nebo vojenských důvodů, lov na něm místo pověřené osoby provádí přímo organizace v oboru působnosti Ministerstva obrany.[1]

Honební a nehonební pozemky v jedné honitbě

Na takových ostrovech uvnitř honitby povoluje lov orgán státní správy myslivosti, a to pro konkrétní případ.[3]

- **Orgán státní správy myslivosti.** Rozhoduje o povolení i o podmínkách jeho provedení.
- **Žádost nebo vlastní podnět.** Řízení zahájí žádost vlastníka či nájemce, nebo sám úřad.
- **Výjimka u vojenských pozemků.** Zde lov provádí organizace resortu obrany, ne pověřený myslivec.

4. Komu patří zvěř ulovená na nehonebních pozemcích?*

> Zvěř ulovená na nehonebních pozemcích patří té osobě, kterou orgán státní správy myslivosti provedením lovu pověřil.[1] Je to zpravidla **uživatel honitby**, v jejímž obvodu nehonební pozemky leží, popřípadě uživatel nejbližší honitby; tam, kde není žádný honební pozemek, patří zvěř osobě s platným loveckým lístkem.[1] Výjimkou jsou druhy, jejichž držení upravuje zákon o ochraně přírody a krajiny nebo rozhodnutí vydané na jeho základě.[1] Zvěř nalezená na nehonebních pozemcích mrtvá, aniž byla ulovena, náleží uživateli nejbližší honitby, který musí postupovat podle veterinárních předpisů.[2]

- **Pověřená osoba.** Standardně uživatel honitby nebo osoba s loveckým lístkem.
- **Výjimka podle ochrany přírody.** Zvláště chráněné druhy se řídí zákonem o ochraně přírody.
- **Nalezená mrtvá zvěř.** Patří uživateli nejbližší honitby.

5. Kdo může požádat o povolení lovu zvěře na nehonebních pozemcích?*

> O povolení lovu zvěře nebo usmrcení jiných živočichů na nehonebních pozemcích může požádat **vlastník**, popřípadě **nájemce** pozemku.[1] Podnět ale nemusí přijít jen od nich – orgán státní správy myslivosti může řízení zahájit i z vlastní iniciativy, vznikne-li potřeba stavy zvěře jednorázově omezit nebo trvale regulovat.[1] Žádost se podává

> u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který je orgánem státní správy myslivosti.[2]

- **Vlastník pozemku.** Nejčastější žadatel, typicky při škodách způsobených zvěří.
- **Nájemce pozemku.** Má stejné právo žádat jako vlastník.
- **Orgán z vlastního podnětu.** Řízení může zahájit i bez žádosti, uzná-li to za potřebné.

II/B/13 — Co rozumíme pod pojmem myslivost

1. Co rozumíte pod pojmem myslivost? *

> Myslivost je podle § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic.[1]

- **Dvě složky pojmu.** Zákon spojuje péči o zvěř v přírodě — ochranu, chov, regulaci — se spolkovou činností, která udržuje a rozvíjí myslivecké tradice a zvyky.[1]
- **Zvěř jako přírodní bohatství.** Zvěř je chápána jako obnovitelné přírodní bohatství a součást ekosystému, nikoli pouze jako předmět lovu.[1]
- **Kulturní dědictví.** Myslivecké tradice a zvyky zákon výslovně řadí mezi součásti českého národního kulturního dědictví.[1]
- **Vazba na honební pozemky.** Výkon myslivosti se váže na honební pozemky sdružené do honitby, obory nebo bažantnice, na nichž lze právo myslivosti vykonávat.[1]

2. Co je obsahem výkonu myslivosti? *

> Obsahem výkonu myslivosti je právo myslivosti — souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit a přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř i její shozy paroží, spojený s užíváním honebních pozemků.[1]

- **Ochrana zvěře.** Právo myslivosti zahrnuje povinnost zvěř chránit před poškozením, rušením a nedovoleným lovem.[1]
- **Cílevědomý chov.** Chovem se rozumí odborné zásahy sledující vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím a úpravu stavů zvěře na optimální stav.[2]
- **Lov a přivlastnění.** Součástí je právo zvěř lovit a přivlastnit si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží.[1]
- **Užívání honebních pozemků.** Výkon těchto práv je vázán na užívání honebních pozemků v nezbytné míře — tedy na honitbu, k níž je právo myslivosti vázáno.[1]

3. Jaké jsou hlavní cíle myslivecké činnosti? *

> Hlavními cíli myslivecké činnosti jsou ochrana zvěře jako součásti ekosystému, udržování rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím a zachovávání mysliveckých tradic.[1,2]

- **Ochrana zvěře a přírody.** Cílem je chránit zvěř jako obnovitelné přírodní bohatství a pečovat o její životní podmínky v krajině.[1]

- **Vyvážený a kvalitní chov.** Zákon stanoví jako cíl chovu zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu a cílené zvyšování chovné kvality zvěře.[2]
- **Regulace stavů.** Součástí cílů je i úprava, případně snížení nadměrných nebo škodlivých stavů zvěře na optimální stav odpovídající úživnosti honitby.[2]
- **Zachování tradic.** Myslivost sleduje i udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví.[1]

4. Uveďte příklady praktických mysliveckých činností. *

> Mezi praktické myslivecké činnosti patří péče o prostředí zvěře — zakládání remízků a políček, provoz krmelců, zásypů, slanisek a napajedel, přikrmování v nouzi i vlastní lov a regulace stavů zvěře.[1]

- **Péče o prostředí zvěře.** Uživatelé honiteb zakládají remízky a jiné úkryty v polních honitbách a políčka pro zvěř v lesních honitbách.[1]
- **Krmná a myslivecká zařízení.** Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat.[1]
- **Záchranná opatření.** Při povodních, lesních požárech nebo vysoké sněhové pokrývce provádějí uživatelé honiteb dostupná opatření k záchraně zvěře.[1]
- **Lov a regulace stavů.** Praktickou činností je i vlastní lov, regulace nadměrných stavů a usmrcování živočichů vyžadujících regulaci.[1]
- **Myslivecká stráž a evidence.** Patří sem i výkon funkce myslivecké stráže a vedení plánu mysliveckého hospodaření a ročního statistického výkazu o honitbě.[1,2]

II/C/13 — Kdo a za jakých podmínek povoluje nebo nařizuje snížení stavů zvěře

1. Kdo povoluje nebo nařizuje snížení stavů zvěře? *

> Snížení stavů zvěře povoluje, popřípadě uživateli honitby nařizuje orgán státní správy myslivosti — na území obcí je jím obecní úřad obce s rozšířenou působností.[1,2]

- **Povolení na žádost.** Vyžaduje-li to zájem vlastníka nebo nájemce honebního pozemku, zemědělské či lesní výroby, ochrany přírody nebo mysliveckého hospodaření, orgán přiměřenou úpravu stavu zvěře povolí, případně ji uživateli honitby uloží.[1]
- **Nařízení až na minimální stav.** Nelze-li škody způsobené zvěří snížit jinými technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby, orgán uloží snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zruší chov druhu zvěře, který škody působí.[1]
- **Příslušnost podle území.** Prvoinstančním orgánem je obecní úřad obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze magistrát, na pozemcích určených pro obranu státu Ministerstvo zemědělství a v národních parcích správa národního parku.[2]

2. Kdo může požádat o snížení stavů zvěře? *

> O snížení stavů zvěře až na minimální stav, popřípadě o zrušení chovu daného druhu, může u orgánu státní správy myslivosti požádat vlastník nebo nájemce honebního pozemku, orgán ochrany přírody nebo orgán státní správy lesa.[1]

- **Vlastník nebo nájemce honebního pozemku.** Podává návrh, pokud zvěř způsobuje škody na jeho pozemku, které nelze snížit jinými technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby.[1]
- **Orgán ochrany přírody.** Může o snížení stavů požádat z důvodu ochrany přírody, například kvůli poškozování chráněných území nebo druhů.[1]
- **Orgán státní správy lesa.** Podává návrh, jsou-li škody působeny na lesních porostech a jejich zmírnění vyžaduje úpravu stavu zvěře.[1]
- **Rozhodující orgán.** O návrhu vždy rozhoduje orgán státní správy myslivosti, který teprve na jeho základě uživateli honitby sníží stavu uloží.[1]

Karta 14 — Lov zvěře odchytem, lov zvěře v noci · Jaké činnosti v lese zakazuje lesní zákon · Obecná a zvláštní ochrana živočichů

II/A/14 — Lov zvěře odchytem, lov zvěře v noci

1. Co je lov zvěře odchytem a kdo jej může provádět? *

> Odchyt je vedle odstřelu jeden ze způsobů lovu zvěře – na rozdíl od odstřelu se při něm zvěř chytá **živá**, zpravidla do odchytových zařízení nebo pomocí lákadel.[1] Provádět ho smí jen osoba oprávněná k výkonu práva myslivosti, která má u sebe povolenku k lovu; při individuálním odchytu v ní musí být u příslušného druhu zvěře výslovně uveden způsob lovu „odchytem“.[2] Mimo běžnou dobu lovu smí odchyt povolit orgán státní správy myslivosti, jde-li o účely vědecké, výcvik a zkoušky loveckých psů a dravců nebo o zvěř poraněnou.[3]

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

- **Živý lov.** Zvěř se nezabíjí, ale chytá se zpravidla do odchytových zařízení.
- **Oprávněná osoba.** Myslivec s platnou povolenkou k lovu, v níž je uveden způsob „odchytem“.
- **Povolení mimo dobu lovu.** Orgán státní správy myslivosti jej může povolit pro vědecké účely, výcvik psů a dravců nebo lov zvěře poraněné.

2. Za jakým účelem se nejčastěji provádí odchyt zvěře? *

> Nejčastějším důvodem odchytu je **zazvěřování** – přemístění živé zvěře do jiné honitby, obory nebo farmového chovu, kde se má nový chov teprve založit nebo posílit.[1] Dalším důvodem je regulace nadměrných nebo škodících stavů zvěře, kdy je živý odchyt šetrnější než odstřel, a odchyt zvěře poraněné nebo nemocné za účelem léčení.[2] Zákon výslovně umožňuje odchyt i pro účely vědecké a pro výcvik a zkoušky loveckých psů a loveckých dravců.[2]

- **Zazvěřování.** Přemístění zvěře do jiné honitby, obory nebo farmového chovu.
- **Regulace stavů.** Živé stažení nadbytečné nebo škodící zvěře z honitby.
- **Léčení a záchrana.** Odchyt zvěře poraněné či nemocné.
- **Vědecké a kynologické účely.** Výzkum, výcvik a zkoušky loveckých psů a dravců.

3. Jaké jsou zakázané způsoby lovu zvěře odchytem? *

> Zákon o myslivosti v § 45 vyjmenovává zakázané způsoby lovu, mezi nimiž je několik namířených přímo proti krutým metodám odchytu.[1] Zakázáno je chytat zvěř do ok, na lep, do želez, do jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí a pomocí háčků, stejně jako ji lovit způsobem, jímž se zbytečně trýzní, nebo ji trávit jedem či usmrcovat plynem.[1] Zakázáno je také lovit zvěř do sítí – s výjimkou odchytu za účelem zazvěřování nebo ornitologického výzkumu pernaté zvěře – a používat k odchytu elektrická zařízení schopná zvěř zabít nebo omráčit.[1]

Padací past — těžký kámen vyklopený na spoušti, princip stejný jako u tlučky

Jestřábí koš — síťové sklopné komory na tyči, do kterých se dravec chytil za živou návnadu

- **Trýznivé nástroje.** Oka, lep, želízka, jestřábí koše, tlučky, nášlapné pasti, háčky.
- **Trávení a plyn.** Zákaz usmrcovat zvěř jedem nebo plynem.
- **Sítě.** Zakázané mimo odchyt pro zazvěřování a ornitologický výzkum pernaté zvěře.
- **Elektrická zařízení.** Zákaz zařízení schopných zvěř zabít nebo omráčit.

4. Které druhy zvěře lze lovit v noci? *

> Zákon o myslivosti obecně zakazuje střílet zvěř v noci, z tohoto zákazu ale vyjímá vyjmenované druhy, u kterých je noční lov naopak žádoucí kvůli regulaci stavů nebo ochraně proti škodám.[1] Bez porušení zákazu lze v noci střílet **prase divoké**, samice a mláďata ostatních druhů spárkaté zvěře, jezevce lesního, zajíce polního, králíka divokého, kunu skalní a lišku obecnou.[1] Podmínkou je použití vhodné pozorovací a střelecké optiky.[1]

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

Liška obecná — samice s rezavě červenou srstí

Jezevec lesní — bíločerně pruhovaná hlava a zavalité tělo

Kuna skalní — světlejší srst, bílá náprsenka táhnoucí se až na přední běhy

- **Prase divoké.** Nejčastěji lovený druh v noci – kvůli přezvěření a škodám na polích.
- **Predátoři a škodná.** Liška obecná, jezevec lesní, kuna skalní.
- **Ostatní.** Samice a mláďata ostatních druhů spárkaté zvěře, zajíc polní, králík divoký.
- **Povinná optika.** Vhodná pozorovací a zaměřovací (střelecká) optika je podmínkou zákonnosti výstřelu.

5. Které období dne je považováno za noc? *

> Zákon o myslivosti definuje noc pro účely lovu přesně – nejde o astronomickou noc, ale o dobu vymezenou vůči slunci.[1] **Nocí se rozumí doba od hodiny po západu slunce do hodiny před východem slunce.**[1] Mimo vyjmenované druhy zvěře je střelba v tomto úseku jinak zakázaným způsobem lovu; časy západu a východu slunce se v průběhu roku mění, myslivec si je proto musí pro dané datum a místo ověřit.[1]

- **Definice podle slunce.** Hodina po západu slunce až hodina před východem slunce – pohyblivá hranice, ne pevný čas.
- **Obecný zákaz.** Střelba zvěře v tomto úseku je jinak zakázaným způsobem lovu.
- **Proměnlivost.** Přesné hodiny se liší podle data a zeměpisné polohy honitby.

II/B/14 — Jaké činnosti v lese zakazuje lesní zákon

1. Které činnosti v lesích zakazuje lesní zákon?*

> Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, v § 20 odst. 1 zakazuje v lesích patnáct konkrétních činností, které les poškozují nebo ruší jeho klid a bezpečnost.[1]

Zákaz ohně — mezinárodní piktogram zákazu otevřeného ohně a kouření

- **Rušení klidu a táboření.** Zakázáno je rušit klid a ticho, kouřit, rozdělávat a udržovat otevřené ohně a tábořit mimo vyhrazená místa a odhazovat hořící nebo doutnající předměty.[1]
- **Zásahy do terénu a porostu.** Zakázány jsou terénní úpravy, narušování půdního krytu, budování chodníků, oplocení a jiných objektů, těžba nebo poškozování stromů a keřů a vyzvedávání semenáčků a sazenic.[1]
- **Sběr plodů a semen.** Zakázáno je sbírat semena lesních dřevin, jmelí a ochmet a sbírat lesní plody způsobem, který les poškozuje.[1]
- **Pohyb a doprava v lese.** Zakázáno je jezdit a stát s motorovými vozidly, pohybovat se mimo lesní cesty a vyznačené trasy jinak než pěšky a vstupovat do oplocených či zákazem vstupu označených míst nebo do porostů, kde se těží a dopravuje dříví.[1]
- **Znečišťování a narušování prostředí.** Zakázáno je znečišťovat les odpady a odpadky, narušovat vodní režim, hrabat stelivo a poškozovat upravenou lyžařskou trasu.[1]

2. Které zákazy se nevztahují na výkon myslivosti? *

> Podle § 20 odst. 7 lesního zákona se při výkonu práva myslivosti nemusí dodržovat některé z obecných zákazů platných v lese.[1]

Oplocené místo v lese — dřevěné přelézací schody přes drátěný plot lesní školky; takové oplocení myslivci při výkonu práva myslivosti nemusí respektovat

- **Bez souhlasu vlastníka lesa.** Myslivci se netýká zákaz rušit klid a ticho, zákaz vstupovat do oplocených nebo zákazem vstupu označených míst a zákaz pohybovat se mimo lesní cesty a vyznačené trasy jinak než pěšky.[1]
- **Jen se souhlasem vlastníka lesa.** Až po jeho svolení odpadá i zákaz provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt či stavět oplocení a jiné objekty a zákaz jezdit a stát s motorovými vozidly.[1]
- **Smysl výjimky.** Úprava umožňuje myslivcům obhlídku honitby, dohledávku a odchyt zvěře i mimo vyznačené cesty, aniž by porušovali obecné zákazy chránící les.[1]

3. Kdo a kdy může vstupovat do lesa? *

> Podle § 19 lesního zákona má každý právo kdykoli a bezplatně vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí a sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest.[1]

Závora — uzavřená lesní cesta při dočasném omezení vstupu do lesa

- **Práva a povinnosti návštěvníka.** Vstup nevyžaduje souhlas vlastníka, návštěvník však nesmí les poškozovat, narušovat lesní prostředí a musí dbát pokynů vlastníka lesa.[1]
- **Odpovědnost za bezpečnost.** Každý musí přizpůsobit své jednání stavu přírodního prostředí a zvýšenému nebezpečí v lese a dbát vlastní bezpečnosti; vlastník lesa za

škody na zdraví, životě či majetku z tohoto důvodu neodpovídá, ledaže by je způsobil úmyslně.[1]

- **Dočasné omezení vstupu.** Orgán státní správy lesů může z důvodu ochrany lesa nebo zdraví a bezpečnosti osob opatřením obecné povahy vstup do lesa na nejdéle tři měsíce omezit nebo vyloučit, a to i opakovaně.[1]

II/C/14 — Obecná a zvláštní ochrana živočichů

1. Co rozumíte pod pojmem obecná a zvláštní ochrana živočichů? *

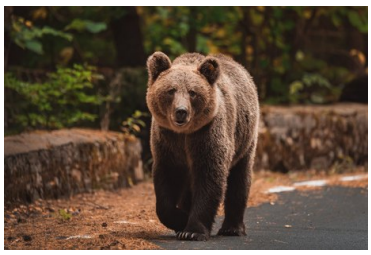
> Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, se ochrana živočichů dělí na obecnou, jež se vztahuje na všechny volně žijící druhy, a zvláštní, která navíc přísněji chrání vyhlášené ohrožené a vzácné druhy.[1,2]

Vlk — rezavohnědá srst a nápadně svěšená oháňka

Rys ostrovid — skvrnitá srst a štětičky na slechách

Medvěd hnědý — mohutné tělo, silné končetiny a hustá hnědá srst

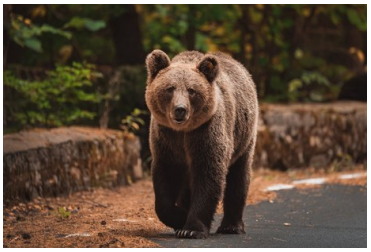
- **Obecná ochrana.** Chrání všechny druhy živočichů před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, které by vedly k ohrožení druhu, narušení jeho rozmnožování, zániku populace nebo zničení ekosystému; při porušení může orgán ochrany přírody rušivou činnost omezit stanovením podmínek.[1]
- **Zvláštní ochrana.** Vztahuje se jen na druhy vyhlášené za zvláště chráněné, protože jsou ohrožené nebo vzácné, případně vědecky či kulturně velmi významné.[2]
- **Přísnější zákazy.** U zvláště chráněných živočichů navíc platí zákaz je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat či usmrcovat a zákaz sbírat, ničit či přemisťovat jejich vývojová stádia a sídla.[3]
- **Vztah k myslivosti.** I zvěř, se kterou myslivci pracují, může být zároveň zvláště chráněným živočichem (např. vlk, rys ostrovid, medvěd hnědý) — pak se na ni vztahuje přísnější režim zákona o ochraně přírody, nikoli zákon o myslivosti.[3]

2. Do jakých skupin dělíme zvláště chráněné živočichy a co je základem jejich ochrany? *

> Zvláště chráněné živočichy dělí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, podle stupně ohrožení do tří skupin a základem jejich ochrany jsou zákonné zákazy zásahů do jejich přirozeného vývoje.[1,2]

Vlk — rezavohnědá srst a nápadně svěšená oháňka

Medvěd hnědý — mohutné tělo, silné končetiny a hustá hnědá srst

Rys ostrovid — skvrnitá srst a štětičky na slechách

- **Tři skupiny.** Podle stupně ohrožení se dělí na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené; konkrétní seznam druhů stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.[1]
- **Vyhláška se seznamem.** Zařazení druhů do jednotlivých skupin uvádí vyhláška č. 395/1992 Sb. v příloze č. III — např. vlk a medvěd hnědý patří mezi kriticky ohrožené, rys ostrovid mezi silně ohrožené.[3]
- **Zákaz škodlivých zásahů.** Základem ochrany je zákaz zvláště chráněné živočichy chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat a zákaz ničit či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo sídla.[2]
- **Zákaz obchodování.** Zakázáno je je také držet, chovat, dopravovat, prodávat, vyměňovat nebo nabízet za účelem prodeje či výměny.[2]
- **Chráněna jsou i sídla a biotop.** Ochrana se vztahuje na všechna vývojová stádia živočicha i na jím užívaná přirozená i umělá sídla a jeho biotop.[2]

Karta 15 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře spárkaté · Skupiny zbrojních průkazů, postup při získání zbrojního průkazu · Druhy pernaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny

II/A/15 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře spárkaté

1. Kde jsou uvedeny doby lovu zvěře? *

> Doby lovu jednotlivých druhů zvěře stanoví vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, vydaná k provedení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.[1,2]

Jelen evropský — samec s parožím, v červenohnědé letní srsti

- **§ 1 vyhlášky.** Pro každý druh zvěře uvádí přesné datum začátku a konce lovu, často zvlášť pro samce, samice a mláďata.[1]
- **§ 2a vyhlášky.** Od 1. ledna 2020 do 31. března 2030 platí u vybraných druhů spárkaté zvěře (jelen, daněk, muflon, srnec) odchylně prodloužené doby lovu kvůli snižování nadměrných stavů.[1]
- **§ 45 zákona o myslivosti.** Doplňuje obecné zásady a zakázané způsoby lovu, které je nutné dodržet i v rámci povolené doby.[2]
- **Výjimky.** Orgán státní správy myslivosti může při úpravě stavu zvěře v honitbě rozhodnutím povolit výjimku z některých zákazů, například nočního lovu.[2]

2. Které zásady musí být dodrženy při lovu spárkaté zvěře? *

> Lov spárkaté zvěře se smí provádět jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, ochrany přírody a ochrany zvířat proti týrání podle § 45 zákona č. 449/2001 Sb.[1]

- **Ráže a energie.** Srnčí zvěř lze střílet jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m nejméně 1000 J, ostatní spárkatou zvěř nejméně 1500 J.[1]
- **Zásobník zbraně.** Zakázáno střílet ze samonabíjecích zbraní se zásobníkem pro víc než dva náboje nebo ze zbraní samočinných.[1]
- **Psi při naháňce.** Srnčí zvěř se nesmí honit ohaři, ostatní spárkatou zvěř psy vyššími v kohoutku než 55 cm.[1]

- **Noční lov.** Je zakázán; výjimku mají jen prasata divoká a samice a mláďata ostatní spárkaté zvěře, a to pouze s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[1]
- **Společný lov.** Ze spárkaté zvěře se na něm smí lovit jen laně a kolouši jelena evropského a siky, muflonky, muflončata a selata s lončáky prasete divokého.[1]

3. Jaké doklady musí mít u sebe ten, kdo loví spárkatou zvěř a komu je musí na požádání předložit? *

> Kdo loví spárkatou zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[1]

Lovecký lístek — přední strana dokladu se státním znakem a evidenčním číslem

Povolenka k lovu — přední strana s honitbou, jménem lovce a podpisem uživatele honitby

Plomba — štítek se zatahovacím páskem ze tří stran; vzor je otištěný černobíle, skutečná plomba je žlutá

- **Lovecký lístek.** Vydává orgán státní správy myslivosti podle trvalého pobytu žadatele a osvědčuje odbornou způsobilost k lovu.[1]
- **Povolenka k lovu.** Vydává a podepisuje uživatel honitby; na společném lovu ji může nahradit hromadná povolenka se seznamem účastníků.[1]
- **Potvrzení o pojištění.** Dokládá povinné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti.[1]
- **Označení úlovku.** Každý ulovený kus zvěře spárkaté musí být ihned po ulovení označen nesnímatelnou plombou a při přepravě doprovázen lístkem o jeho původu.[2]
- **Předložení na požádání.** Doklady se předkládají orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

4. Rozeberte lov spárkaté zvěře z hlediska legislativy, povolených způsobů, povolených zbraní a střeliva. *

> Lov spárkaté zvěře upravuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, a prováděcí vyhláška č. 245/2002 Sb.; loví se odstřelem i odchytem.[1,2]

- **Legislativní rámec.** Základ dává zákon o myslivosti, konkrétní doby a podmínky lovu doplňuje prováděcí vyhláška.[2]
- **Povolené způsoby.** Odstřel na čekané, šoulačkou nebo na společném honu (nadháňce, naháňce), případně odchyt do odchytových zařízení.[1]
- **Zbraně.** Střílet lze jen dlouhou loveckou zbraní kulovou nebo kombinovanou; prase divoké lze při nadháňce, naháňce či nátlačce lovit i brokovnicí s jednotnou střelou.[2]

- **Střelivo.** Náboj musí mít u srnčí zvěře ve 100 m energii nejméně 1000 J, u ostatní spárkaté zvěře nejméně 1500 J; samonabíjecí zbraně se zásobníkem nad dva náboje jsou zakázané.[2]
- **Zakázaná místa.** Lov na čekané je zakázán do 200 m od hranice sousední honitby a v době nouze do 200 m od krmelců a slanisk.[2]

5. Uveďte doby lovu hlavních druhů spárkaté zvěře (jelen evropský, srnec obecný, muflon, daněk skvrnitý a prase divoké). *

> Doby lovu hlavních druhů spárkaté zvěře stanoví vyhláška č. 245/2002 Sb. U jelena evropského, srnce obecného, muflona a daňka skvrnitého platí od 1. ledna 2020 do 31. března 2030 místo základních dob v § 1 odchylně prodloužené doby podle § 2a.[1]

Jelen evropský — samec s parožím, v červenohnědé letní srsti

Srnec obecný — samec s parožím, v letní červenohnědé srsti

Muflon — beran se zatočenými toulci a světlým sedlem na boku

Daněk skvrnitý — samec s lopatovitým parožím, ve skvrnité letní srsti

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

- **Jelen evropský.** Jelen se loví od 1. července do 31. ledna, laň od 1. srpna do 31. ledna, zvěř do dvou let věku celoročně.[1]
- **Srnec obecný.** Srnec se loví od 1. května do 30. září, srna od 1. srpna do 31. prosince, zvěř do dvou let věku celoročně.[1]
- **Muflon.** Muflon se loví od 1. července do 31. března, muflonka od 1. července do 31. prosince, zvěř do dvou let věku celoročně.[1]
- **Daněk skvrnitý.** Daněk se loví od 1. července do 31. ledna, daněla od 1. srpna do 31. ledna, zvěř do dvou let věku celoročně.[1]
- **Prase divoké.** Jako jediné se loví celoročně, od 1. ledna do 31. prosince, bez rozlišení pohlaví či věku; § 2a se na ně nevztahuje.[1]

II/B/15 — Skupiny zbrojních průkazů, postup při získání zbrojního průkazu

1. Kterým právním předpisem se řídí vydávání zbrojních průkazů a kdo je vydává? *

> Vydávání zbrojních oprávnění (dříve zbrojních průkazů) dnes upravuje zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, a vydává je krajské ředitelství policie na žádost fyzické osoby.[1,2]

- **Platný zákon.** Od 1. ledna 2026 platí zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, který k tomuto dni nahradil a zrušil dřívější zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu.[1,2]
- **Kdo vydává.** Zbrojní oprávnění vydává krajské ředitelství policie tomu, kdo splní podmínky pobytu na území ČR, věku, svéprávnosti, zdravotní a odborné způsobilosti, bezúhonnosti a spolehlivosti — § 13 odst. 1.[1]
- **Nová terminologie.** Zákon nahradil pojem „zbrojní průkaz“ pojmem „zbrojní oprávnění“; dosavadní zbrojní průkazy vydané do konce roku 2025 se automaticky považují za zbrojní oprávnění podle nové úpravy — § 150 odst. 8.[1]

2. Které skupiny zbrojních průkazů znáte a jaký zbrojní průkaz je třeba pro lovecké účely? *

> Dřívějších pět skupin zbrojního průkazu (A až E) od 1. ledna 2026 nahradilo jediné dělení na obecné a rozšířené zbrojní oprávnění; k lovu postačuje obecné zbrojní oprávnění.[1,2]

- **Starý systém A–E.** Do konce roku 2025 platil zákon č. 119/2002 Sb. se skupinami A (sběratelská), B (sportovní), C (lovecká), D (zaměstnání nebo povolání) a E (ochrana života, zdraví nebo majetku) — § 16 odst. 2.[2]
- **Nový systém.** Zákon č. 90/2024 Sb. tyto skupiny zrušil a nahradil je jen obecným a rozšířeným zbrojním oprávněním — § 12 odst. 1.[1]
- **Kdy je nutné rozšířené.** Rozšířené zbrojní oprávnění zákon vyžaduje jen pro vyjmenované případy, například skryté nošení registrované zbraně nebo výkon funkce zkušebního komisaře — lov mezi ně nepatří — § 12 odst. 2.[1]
- **Pro lov.** K výkonu práva myslivosti tedy postačuje obecné zbrojní oprávnění; dřívější zbrojní průkaz skupiny C se od 1. 1. 2026 automaticky považuje za obecné zbrojní oprávnění — § 150 odst. 8.[1]

3. Jaká jsou oprávnění držitele zbrojního průkazu skupiny „C“? *

> Bývalá skupina „C“ se 1. ledna 2026 změnila na obecné zbrojní oprávnění, které opravňuje nabývat, držet a nosit zbraně používané k lovu a střelivo do nich a přebíjet náboje pro vlastní potřebu.[1]

- **Nabývání a nošení zbraní.** Obecné zbrojní oprávnění opravňuje nabývat do vlastnictví, držet a nosit zbraně kategorie PO (ohlašovací) a NO (bez ohlášení), mezi které patří i typické lovecké zbraně, a se zvláštním povolením i vybrané zbraně kategorie R2 nebo R3 — § 7.[1]

- **Nákup střeliva.** Dále umožňuje nabývat střelivo kategorie S3 a S4 do zbraní, které jeho držitel smí držet — § 8.[1]
- **Přebíjení nábojů.** Držitel smí vyrábět nebo přebíjet náboje do zbraní, se kterými smí nakládat, ale pouze pro vlastní potřebu — § 96 odst. 1.[1]
- **Co chybí.** Neopravňuje ke skrytému nošení registrované zbraně, na to je třeba rozšířené zbrojní oprávnění (§ 12 odst. 2). Se zbraněmi kategorie R1 smí nakládat jen držitel zbrojní licence (§ 7).[1]

II/C/15 — Druhy pernaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny

1. Do jakých skupin se dělí zvláště chránění živočichové a které druhy pernaté zvěře jsou mezi zvláště chráněné živočichy zařazeny? *

> Zvláště chránění živočichové se dělí podle stupně ohrožení do tří kategorií a mezi pernatou zvěř zařazenou mezi zvláště chráněné patří dravci, sova, hrabaví i některé druhy vodních ptáků.[1,2]

Tetřev hlušec — náš největší kurovitý pták, tmavěmodrý kohout s červenou hvězdou nad okem

Video: **Tetřev hlušec** — kohout v toku s rozevřeným vějířem; tetřev je kriticky ohrožený druh, který se neloví; klip z Norska

Tetřívek obecný — citelně menší, modročerný kohout s lyrovitě vykrojeným tatrčem

Jeřábek lesní — drobný lesní kur s kropenatým peřím na větvi

Koroptev polní — šedá hruď, rezavý obličej, pruhované boky a tmavá skvrna na břiše

- **Tři kategorie ohrožení.** Zákon č. 114/1992 Sb. v § 48 odst. 2 dělí zvláště chráněné druhy na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené; konkrétní seznam a zařazení druhů stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou (§ 48 odst. 3).[1]
- **Dravci a sova.** Mezi chráněnou pernatou zvěř patří jestřáb lesní, káně lesní, káně rousná, krahujec obecný, moták pochop, poštolka obecná, raroh velký, sokol stěhovavý a výr velký.[2]

- **Hrabaví a koroptvovití.** Dále sem patří tetřev hlušec, tetřívek obecný, jeřábek lesní, koroptev polní a křepelka polní.[2]
- **Ostatní druhy.** Chráněny jsou i sluka lesní, volavka popelavá, kormorán velký, racek chechtavý, havran polní, krkavec velký, sojka obecná, holub doupňák a vodní ptáci — čírka modrá, čírka obecná, kopřivka obecná a lžičák pestrý.[2]
- **Důsledek pro lov.** Podle § 2 písm. c) zákona č. 449/2001 Sb. jde o zvěř, kterou nelze lovit, pokud orgán ochrany přírody nepovolil k jejich lovu výjimku.[2]

2. Co je základem zvláštní ochrany živočichů? *

> Základem zvláštní ochrany živočichů je to, že chráněn je každý jedinec ve všech vývojových stádiích i jeho přirozené i umělé sídlo a biotop, a zákon zakazuje jej chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat či usmrcovat.[1]

- **Ochrana v každém stádiu.** Podle § 50 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. jsou zvláště chránění živočichové chráněni ve všech vývojových stádiích a chráněna jsou i jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop.[1]
- **Zakázané zásahy.** Odstavec 2 zakazuje škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje — chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, ničit či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo sídla a dále je držet, dopravovat, prodávat či nabízet k prodeji nebo výměně.[1]
- **Tři stupně ohrožení.** Míru ochrany odstupňovává zařazení do kategorií kriticky ohrožený, silně ohrožený a ohrožený podle § 48 odst. 2 téhož zákona.[1]
- **Omezené výjimky.** Zásah je možný jen je-li prokazatelně nezbytný kvůli běžnému hospodaření nebo z důvodu hygieny, veřejné bezpečnosti či leteckého provozu, a i to jen se stanoviskem orgánu ochrany přírody; u silně a kriticky ohrožených druhů tato výjimka neplatí (§ 50 odst. 3 a 4).[1]

Karta 16 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře pernaté · Povinnosti uživatelů honiteb při zazvěřování honiteb · Druhy srstnaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny

II/A/16 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů zvěře pernaté

1. Kde jsou uvedeny doby lovu zvěře? *

> Doby lovu jednotlivých druhů zvěře, včetně zvěře pernaté, stanoví vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, vydaná k provedení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.[1,2]

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

- **§ 1 vyhlášky.** U každého druhu pernaté zvěře uvádí přesné datum začátku a konce lovu, u bažanta obecného zvlášť pro odstřel kohouta a zvlášť pro odchyt.[1]
- **§ 2 odst. 4 a 5 vyhlášky.** Stanoví odlišnou dobu lovu zajíce polního a bažanta obecného s pomocí loveckého dravce a dobu lovu bažanta odchytem.[1]
- **§ 45 zákona o myslivosti.** Doplňuje obecné zásady a zakázané způsoby lovu, které je nutné dodržet i v rámci povolené doby.[2]
- **Bažantnice.** Uvnitř bažantnice platí pro některé druhy odlišná, zpravidla delší doba lovu než v ostatní honitbě.[1]

2. Které zásady musí být dodrženy při lovu pernaté zvěře? *

> Lov pernaté zvěře se řídí obecnými zásadami mysliveckými, ochrany přírody a ochrany zvířat proti týrání a zvláštními zákazy podle § 45 zákona č. 449/2001 Sb.[1]

- **Zakázané vábení.** Nesmí se lovit na výrovkách ani s pomocí živých živočichů jako návnad.[1]
- **Zakázaná technika.** Zakázáno je použití umělého osvětlení, zrcadel, reprodukce hlasů zvěře a elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit.[1]
- **Brokovnice na společném lovu.** Zajíce, bažanta, orebici, perličku, kachnu a husy lze střílet loveckou brokovou zbraní jen na společném lovu s minimálně třemi střelci a stanoveným počtem loveckých psů.[1]

- **Olovo na mokřadech.** U vodního ptactva na mokřadech je zakázáno použít olověné brokové náboje.[1]
- **Sluka.** Zakázáno ji lovit vyháněním pomocí psa a plašením s honci.[1]

3. Jaké doklady musí mít u sebe ten, kdo loví pernatou zvěř a komu je musí na požádání předložit? *

> Kdo loví pernatou zvěř, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[1]

- **Lovecký lístek.** Vydává orgán státní správy myslivosti podle trvalého pobytu žadatele a osvědčuje odbornou způsobilost k lovu.[1]
- **Povolenka k lovu.** Vydává a podepisuje uživatel honitby; na společném lovu ji nahrazuje hromadná povolenka se seznamem účastníků.[1]
- **Potvrzení o pojištění.** Dokládá povinné pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti.[1]
- **Lístek o původu zvěře.** Při přepravě více než deseti kusů zvěře ulovené na společném lovu vystaví uživatel honitby lístek o jejím původu.[2]
- **Předložení na požádání.** Doklady se předkládají orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

4. Rozeberte lov pernaté zvěře z hlediska legislativy, povolených způsobů, povolených zbraní a střeliva. *

> Lov pernaté zvěře upravuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, a prováděcí vyhláška č. 245/2002 Sb.; loví se odstřelem, na tahu i odchytem.[1,2]

- **Legislativní rámec.** Základní úprava je v zákoně o myslivosti, konkrétní doby a bližší podmínky doplňuje prováděcí vyhláška.[1,2]
- **Povolené způsoby.** Odstřel na společném lovu, dále lov kachen a hus na tahu, který je rovněž společným lovem jen ve vymezené dny v týdnu, nebo odchyt, například bažanta v odchytových zařízeních.[1,3]
- **Zbraně.** Střílet lze jen loveckou palnou zbraní; u vyjmenovaných druhů (zajíc, bažant, orebice, perlička, kachna, husy) jen brokovnicí na společném lovu s minimálně třemi střelci a psy.[2]
- **Střelivo.** U vodního ptactva na mokřadech je zakázáno olověné brokové střelivo.[2]
- **Zakázaná místa.** Lov bažantů je zakázán do 200 m od sousední bažantnice, kde se v této vzdálenosti nesmí ani přikrmovat či umísťovat myslivecká zařízení.[2]

5. Uveďte doby lovu hlavních druhů pernaté zvěře (bažant obecný, husy, kachny, holub hřivnáč, straka obecná a vrána obecná). *

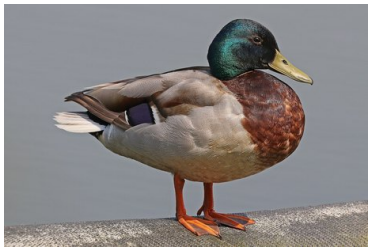
> Doby lovu hlavních druhů pernaté zvěře stanoví § 1 vyhlášky č. 245/2002 Sb., a to zvlášť pro odstřel a zvlášť pro odchyt.[1,2]

Bažant obecný — kohout s pestrým zbarvením, bílým obojkem a dlouhým klínem

Husa velká — šedohnědé opeření a růžovooranžový zobák

Kachna divoká — kačer s lesklou zelenou hlavou, bílým obojkem a zrcátkem na křídle

Holub hřivnáč — modrošedé opeření s bílou skvrnou po straně krku

- **Bažant obecný.** Kohout se loví od 16. října do 31. ledna, v bažantnici lze celoročně lovit kohouta i slepici, odchytem pak od 1. ledna do 31. března.[1]
- **Husy.** Husa velká, běločelá a polní se loví od 16. srpna do 15. ledna.[1]
- **Kachna divoká.** Od 1. září do 30. listopadu, tedy o zhruba dva měsíce kratší dobu než většina hus.[1]
- **Holub hřivnáč.** Od 1. srpna do 31. října, v době tahu tažných hejn.[1]
- **Straka a vrána obecná.** Obě patří mezi škodnou pernatou zvěř a loví se celou zimu, od 1. července do konce února.[1]

II/B/16 — Povinnosti uživatelů honiteb při zazvěřování honiteb

1. Kdo je oprávněn vypouštět zvěř do honitby a kdo její vypouštění povoluje? *

> Vypouštět zvěř do honitby smí jen držitel honitby, jiná osoba jen s jeho souhlasem, a vždy jen se souhlasem orgánů státní správy myslivosti, lesů a ochrany přírody příslušných pro danou honitbu.[1]

Kdo smí vypustit zvěř do honitby

Vypustit zvěř smí jen držitel honitby a jen se souhlasem tří úřadů. Uživatel honitby k tomu potřebuje navíc souhlas držitele.[3]

- **Držitel honitby.** Právo vypouštět zvěř má jen držitel honitby; jiná osoba — třeba uživatel honitby, je-li honitba pronajata — tak smí učinit jen s jeho souhlasem.[1]
- **Trojí souhlas.** Vypuštění musí povolit orgán státní správy myslivosti, orgán státní správy lesů a orgán ochrany přírody příslušný pro danou honitbu.[1]
- **Výjimky ze souhlasu.** Souhlas orgánů není třeba, jde-li o vypuštění po udělení výjimky pro zvěř chovanou v zajetí, po povolení k zavedení dalšího druhu zvěře, po povolení při dovozu zvěře nebo o vypuštění ze zavedených intenzivních chovů zvěře.[1]
- **Návaznost na plán.** Zamýšlené zazvěřování musí být uvedeno již v ročním plánu mysliveckého hospodaření, který uživatel honitby předkládá držiteli honitby a orgánu státní správy myslivosti.[2]

2. Jaké jsou povinnosti uživatele honitby při jejím zazvěřování? *

> Uživatel honitby musí zajišťovat chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem stanoveným v rozhodnutí o uznání honitby a každé vypuštění zvěře předem projednat s příslušnými orgány státní správy.[1,2]

- **Udržování stavů.** Je povinen zajišťovat chov zvěře mezi minimálním stavem (zajišťujícím přežití a reprodukci druhu) a normovaným stavem (nejvyšší přípustný jarní stav odpovídající úživnosti honitby).[1]
- **Souhlas tří orgánů.** Zvěř do honitby smí vypustit jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti, orgánu státní správy lesů a orgánu ochrany přírody.[2]
- **Zapracování do plánu.** Zamýšlené zazvěřování musí uvést v ročním plánu mysliveckého hospodaření, který vychází ze sčítání zvěře a stanovených minimálních a normovaných stavů a který schvaluje držitel honitby.[3]
- **Dodržení zákazů.** Nesmí vypouštět zvěř z farmových chovů, kříženou zvěř ani zvěř chovanou v zajetí a nové druhy zavádí jen s povolením — dbá tedy na zákazy podle § 5 odst. 1.[4]

3. Kterou zvěř je do honitby zakázáno vypouštět? *

> Do honitby je zakázáno vypouštět zvěř z farmových chovů, zvěř vzniklou křížením a zvěř chovanou v zajetí; nové druhy lze zavést jen s povolením.[1]

Kříženec divočáka s domácím prasetem — kus s hlavou a ryjem po černé zvěři, ale s dlouhým hřbetem a světlými štětinami po domácím praseti; takový kus se do honitby vypouštět nesmí

- **Zvěř z farmových chovů.** Zakázáno je vypouštět jedince druhů zvěře držené ve farmových chovech, a to i jejich mláďata.[1]
- **Křížená zvěř.** Zakázáno je vypouštět zvěř a zvířata získaná křížením mezi druhy zvěře navzájem nebo mezi druhy zvěře a hospodářskými zvířaty.[1]
- **Zvěř chovaná v zajetí.** Zakázáno je vypouštět zvěř, která byla chována v zajetí; výjimku z tohoto zákazu může povolit orgán státní ochrany přírody.[1]
- **Nové druhy bez souhlasu.** Zavádět v honitbě další, dosud se v ní nevyskytující druhy zvěře lze jen s předchozím souhlasem orgánu státní správy myslivosti po vyjádření orgánu ochrany přírody.[1]

II/C/16 — Druhy srstnaté zvěře chráněné podle zákona na ochranu přírody a krajiny

1. Do jakých skupin se dělí zvláště chránění živočichové a které druhy srstnaté zvěře jsou mezi zvláště chráněné živočichy zařazeny? *

> Zvláště chránění živočichové se podle zákona o ochraně přírody a krajiny dělí na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené; ze srstnaté zvěře mezi ně patří medvěd hnědý, vlk, kočka divoká, rys ostrovid, vydra říční, bobr evropský a los evropský.[1,2]

Vydra říční — protáhlé tělo s hustou srstí a svalnatým prutem

Bobr evropský — plave, nad hladinou vidět hlava a hřbet

Video: **Bobr evropský** — bobr plave s hlavou nad hladinou; je silně ohrožený druh a zvěří, kterou nelze lovit

Los evropský — samec s lopatovitým parožím a převislým horním pyskem

Kočka divoká — mourovatá srst s tmavými pruhy a bílými fousky

Video: **Rys ostrovid** — rys je silně ohrožený druh a zvěří, kterou nelze lovit; klip z nizozemské zoo

- **Tři stupně ohrožení.** Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů se podle § 48 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. člení na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené; konkrétní seznam druhů stanoví ministerstvo životního prostředí prováděcí vyhláškou.[1]
- **Kriticky ohrožená srstnatá zvěř.** Mezi savci v této nejpřísnější kategorii je z lovné srstnaté zvěře medvěd hnědý a vlk, dále i kočka divoká.[2]
- **Silně ohrožená srstnatá zvěř.** Sem patří rys ostrovid, vydra říční, bobr evropský a los evropský.[2]
- **Ohrožená kategorie.** V nejmírnějším stupni ochrany je ze savců jen veverka obecná — hlavní druhy srstnaté zvěře v ní nefigurují.[2]

2. Co je základem obecné ochrany živočichů? *

> Základem obecné ochrany živočichů je § 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, podle něhož jsou všechny druhy živočichů chráněny před ničením, poškozováním a odchytem, který by mohl ohrozit jejich přežití nebo populaci.[1]

- **Ochrana všech druhů.** Podle § 5 odst. 1 jsou všechny druhy rostlin a živočichů chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení druhu na bytí, k jeho degeneraci, narušení rozmnožovacích schopností, zániku populace nebo zničení ekosystému, jehož je součástí.[1]
- **Pravomoc orgánu ochrany přírody.** Při porušení těchto podmínek smí orgán ochrany přírody rušivou činnost omezit stanovením závazných podmínek.[1]
- **Šetrné hospodaření.** Fyzické a právnické osoby musí při zemědělských, lesnických, stavebních a dalších pracích postupovat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému úhynu či zraňování živočichů ani k ničení jejich biotopů a migračních tras.[1]
- **Omezení nepůvodních druhů.** Záměrné rozšíření nepůvodního druhu nebo křížence do krajiny je možné jen s povolením orgánu ochrany přírody.[1]

Karta 17 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů ostatní zvěře srstnaté · Povinnosti uživatele honitby vzhledem k dohledávce a dosledu · Omezení výkonu myslivosti v přírodních rezervacích

II/A/17 — Doba a podmínky lovu hlavních druhů ostatní zvěře srstnaté

1. Kde jsou uvedeny doby lovu drobné srstnaté zvěře? *

> Doby lovu jednotlivých druhů zvěře stanoví **vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu**, kterou vydalo Ministerstvo zemědělství k provedení zákona o myslivosti.[1]

- **Zákon dává jen rámec.** Podle § 42 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb. lze lovit jen zvěř, která není hájena, a to ve stanovené době lovu; konkrétní termíny svěřuje odst. 2 prováděcí vyhlášce.[2]
- **§ 1 vyhlášky** vyjmenovává dobu lovu pro každý druh zvlášť, drobnou srstnatou zvěř nevyjímaje.[1]
- **§ 2 vyhlášky** upravuje výjimky – celoroční lov v oboře, ve vymezených oblastech chovu vzácné pernaté zvěře a v oplocených vinicích, i zvláštní doby pro lov loveckým dravcem nebo odchytem.[1]

2. Které zásady musí být dodrženy při lovu drobné srstnaté zvěře? *

> Lov drobné srstnaté zvěře smí probíhat jen způsobem odpovídajícím **zásadám myslivecký m, ochraně přírody a ochraně zvířat proti týrání** – to je obecné pravidlo, ze kterého vycházejí všechny další zásady.[1]

- **Dodržet stanovenou dobu lovu.** Lovit lze jen zvěř, která není hájena, a to jen v termínu podle vyhlášky č. 245/2002 Sb.[2]
- **Použít jen loveckou zbraň.** Dlouhou palnou zbraň kulovou, brokovou nebo kombinovanou; zakázané jsou samonabíjecí zbraně se zásobníkem pro víc než 2 náboje.[1]
- **Zajíce polního střílet jen brokovou zbraní na společném lovu** s účastí minimálně tří střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[1]
- **Mít u sebe doklady** – lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o pojištění – a předložit je na požádání oprávněné osobě.[3]
- Vyloučeny jsou obecně zakázané způsoby lovu – pasti, jedy, umělé osvětlení, lov v noci mimo výjimky.[1]

3. Jaké doklady musí mít u sebe ten, kdo loví drobnou srstnatou zvěř a komu je musí na požádání předložit? *

> Kdo loví zvěř, musí mít u sebe **loveckýlístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění**; loví-li s loveckým dravcem, i jeho evidenční kartu.[1]

- **Lovecký lístek** dokládá způsobilost k lovu – vydává ho orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Povolenka k lovu** opravňuje lovit v konkrétní honitbě; vydává a podepisuje ji uživatel honitby, na společném lovu ji může nahradit seznam účastníků (hromadná povolenka).[1]
- **Potvrzení o povinném pojištění** kryje škodu způsobenou při výkonu práva myslivosti.
- Doklady je lovec povinen **předložit na požádání** orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

4. Rozeberte lov drobné srstnaté zvěře z pohledu legislativy, povolené způsoby, povolené zbraně a střelivo. *

> Lov drobné srstnaté zvěře upravuje **zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti**, spolu s prováděcími vyhláškami č. 244/2002 Sb. a č. 245/2002 Sb.[1]

Kulovnice — Mannlicher Stutzen s puškohledem, detail závěru

Brokovnice — rozložená dvojka ИЖ-43E: hlaveň, pažba a předpažbí

Kombinovaná zbraň — otevřená kombinovaná zbraň Blaser s puškohledem: broková hlaveň nahoře, dvě kulové pod ní, v lůžku vidět tři vývrty

Samonabíjecí zbraň — Izhmash Tigr-308, poloautomat s odběrem plynů a odnímatelným zásobníkem

- **Legislativa.** Zákon stanoví, kdy a jak se smí lovit (§ 42, § 45), vyhláška č. 245/2002 Sb. dobu lovu pro každý druh (§ 1, § 2).[1]

- **Povolené způsoby.** Odstřel loveckou zbraní, u zajíce polního jen na společném lovu s minimálně 3 střelci a stanoveným počtem psů; u ostatních druhů i individuální lov na čekané nebo z posedu.[1]
- **Zakázané způsoby.** Pasti, oka, jed, umělé osvětlení, lov v noci mimo výslovně povolené druhy (jezevec, zajíc, králík, kuna skalní, liška) a jen s vhodnou optikou.[1]
- **Povolené zbraně.** Jen dlouhá palná zbraň lovecká – kulová, broková nebo kombinovaná; zakázané jsou samonabíjecí zbraně se zásobníkem pro víc než 2 náboje a samočinné zbraně.[1]
- **Střelivo** musí odpovídat druhu a účelu lovu – u drobné zvěře typicky broky odpovídající ráže dané zbraně.[2]

5. Uveďte doby lovu hlavních druhů drobné srstnaté zvěře (zajíc obecný, králík divoký, kuna lesní, kuna skalní, ondatra pižmová, jezevec lesní a liška obecná). *

> Vyhláška č. 245/2002 Sb. stanoví v § 1 tyto doby lovu:[1]

Zajíc polní — hnědavá srst a dlouhé slechy, zástupce zajícovců

Králík divoký — menší tělo a kratší slechy než zajíc, druhý zástupce zajícovců

Kuna lesní — tmavě hnědá srst, žlutá hrdelní skvrna nedosahuje na běhy

Kuna skalní — světlejší srst, bílá náprsenka táhnoucí se až na přední běhy

Jezevec lesní — bíločerně pruhovaná hlava a zavalité tělo

Liška obecná — rezavá srst, zástupce šelem (psovitých)

- **Zajíc polní** – 1. listopadu až 31. prosince (v oplocených vinicích celoročně, s dravcem 1. září až 31. prosince, odchytem 1. až 31. ledna).
- **Králík divoký** – 1. září až 31. prosince (v oplocených vinicích celoročně).
- **Kuna lesní a kuna skalní** – 1. listopadu do konce února.
- **Jezevec lesní** – 1. září až 30. listopadu.
- **Liška obecná** – 1. července do konce února.

Kuny, jezevec i liška se smí lovit celoročně navíc ve vymezených oblastech chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního a koroptve polní.[1] **Ondatra pižmová dnes mezi druhy zvěře podle zákona o myslivosti nepatří** – starší materiály jí ještě dobu lovu

přiřazovaly, ale zákon č. 449/2001 Sb. ji ve výčtu druhů zvěře neuvádí; jde o nepůvodní druh regulovaný podle zvláštních předpisů.[2,1]

II/B/17 — Povinnosti uživatele honitby vzhledem k dohledávce a dosledu

1. Jaké jsou povinnosti uživatele honitby při dohledávce a dosledu zvěře? *

> Uživatel honitby je povinen zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jinak poraněné, která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby nebo na nehonební pozemek, a k této činnosti smí použít loveckého psa.[1]

Barvář na řemeni — pes sleduje stopní dráhu s nosem při zemi, veden na dlouhém barvářském řemeni

Vedení na řemeni — pes na barvářském řemeni doprovází vůdce lesním porostem

- **Povinnost dohledání.** Zákon ukládá uživateli honitby zajistit sledování a dohledání zvěře, kterou jeho myslivci postřelili nebo jinak poranili a která unikla za hranice honitby.[1]
- **Vstup na cizí pozemky.** K dohledávce smí v nezbytně nutné míře vstoupit s loveckou zbraní a loveckým psem na pozemky cizí honitby nebo na neoplocené nehonební pozemky.[1]
- **Předchozí vyrozumění.** Vstup je podmíněn předchozím vyrozuměním uživatele cizí honitby nebo vlastníka, popřípadě nájemce nehonebního pozemku.[1]
- **Souhlas u oplocených pozemků.** Na oploceném nehonebním pozemku smí dohledávku provést jen se souhlasem jeho vlastníka nebo nájemce.[1]

2. Komu patří dohledaná zvěř, která přeběhla nebo přeletěla do cizí honitby nebo na nehonební pozemek? *

> Dohledaná zvěř náleží uživateli honitby, ze které přeběhla nebo přeletěla — tedy původní honitbě, nikoli té, na jejímž území byla nakonec dohledána.[1]

- **Zvěř dohledaná v cizí honitbě.** I když je zvěř nalezena a dolovena na území cizí honitby nebo na nehonebním pozemku, patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla.[1]
- **Uhynulá zvěř nalezená jinak.** Zvěř mrtvá, nalezená na nehonebních pozemcích mimo přímou dohledávku, náleží uživateli nejbližší honitby.[1]
- **Veterinární postup.** Uživatel nejbližší honitby, jemuž taková zvěř připadne, je povinen dále postupovat podle veterinárních předpisů.[1]

3. Co je třeba učinit před provedením dohledávky poraněné zvěře, která přeběhla nebo přeletěla do cizí honitby nebo na nehonební pozemek? *

> Před vstupem na cizí pozemek je nutné předem vyrozumět uživatele cizí honitby nebo vlastníka, popřípadě nájemce nehonebního pozemku, a jde-li o pozemek oplocený, opatřit si navíc jeho souhlas.[1]

- **Předchozí vyrozumění.** Osoba provádějící dohledávku musí předem vyrozumět uživatele sousední honitby, popřípadě vlastníka či nájemce nehonebního pozemku.[1]
- **Právo účasti druhé strany.** Vyrozuměný uživatel nebo vlastník se smí dohledávky zúčastnit a má povinnost její provedení umožnit.[1]
- **Souhlas u oplocených pozemků.** Jde-li o oplocený nehonební pozemek, je navíc nutný výslovný souhlas jeho vlastníka nebo nájemce — samotné vyrozumění nestačí.[1]
- **Rozsah vstupu.** Vstup se zbraní a psem je přípustný jen v míře nezbytně nutné k provedení dohledávky.[1]

4. Kdy je nutno provést dohledávku zvěře na společných honech? *

> Na společném honu je myslivecký hospodář povinen zajistit provedení společné dohledávky s použitím loveckých psů nejpozději následující den po skončení honu.[1]

- **Lhůta.** Společná dohledávka poraněné zvěře musí proběhnout nejpozději následujícího dne po skončení honu.[1]
- **Odpovědná osoba.** Za zajištění společné dohledávky odpovídá myslivecký hospodář — je to jedna z jeho zákonných povinností při vedení společných lovů.[1]
- **Použití psů.** Dohledávka se na společných honech provádí povinně s použitím loveckých psů.[1]

II/C/17 — Omezení výkonu myslivosti v přírodních rezervacích

1. Co jsou to národní přírodní rezervace a přírodní rezervace? *

> Národní přírodní rezervace je menší území mimořádných přírodních hodnot s jedinečnými ekosystémy národního nebo mezinárodního významu, přírodní rezervace chrání obdobně cenné ekosystémy typické pro danou geografickou oblast.[1]

Cedule přírodní rezervace — dřevěná tabule se státním znakem, nápisem „přírodní rezervace“ a názvem lokality u vstupu do chráněného území

- **Národní přírodní rezervace.** Menší území, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku; vyhlašuje ji orgán ochrany přírody a stanoví přitom bližší ochranné podmínky.[1]
- **Přírodní rezervace.** Menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast; vyhlašuje ji orgán ochrany přírody, ve své územní působnosti zpravidla kraj nařízením.[1,2]
- **Podmínka využívání.** Obě kategorie lze využívat jen tak, aby se uchoval nebo zlepšil dosavadní stav přírodního prostředí.[1]
- **Stupeň ochrany.** Obě patří mezi maloplošná zvláště chráněná území. V národní přírodní rezervaci platí na celém území jedenáct základních zákazů, v přírodní rezervaci šest, národní přírodní rezervace je proto chráněná přísněji.[1]

2. Jaká jsou v národních přírodních rezervacích omezení výkonu práva myslivosti?
*

> Výkon mysliveckého práva v národní přírodní rezervaci je možný jen se souhlasem orgánu ochrany přírody a je zde zakázáno zavádět intenzivní chovy zvěře a používat při lovu otrávené návnady.[1,2]

Cedule přírodní rezervace — dřevěná tabule se státním znakem, nápisem „přírodní rezervace“ a názvem lokality u vstupu do chráněného území

- **Souhlas orgánu ochrany přírody.** Rybářské i myslivecké právo lze v národní přírodní rezervaci vykonávat pouze se souhlasem místně příslušného orgánu ochrany přírody, nikoli automaticky.[1]
- **Zákaz otrávených návnad a intenzivních chovů.** Na celém území národní přírodní rezervace je zakázáno zavádět intenzivní chovy zvěře, například obory, farmové chovy a bažantnice, a používat při výkonu práva myslivosti otrávené návnady.[2]
- **Omezený vstup a doprovodné zásahy.** Zvěř lze v rezervaci sledovat a lovit jen po cestách vyznačených se souhlasem orgánu ochrany přírody a mimo ně smí vjíždět motorovým vozidlem jen vymezené osoby, myslivci mezi nimi nejsou.[2]
- **Lesy jen mimo hospodářskou kategorii.** Lesy v národní přírodní rezervaci nelze zařadit do kategorie lesů hospodářských, což se promítá i do způsobu péče o zvěř a lovu v nich.[3]
- **Možnost výjimky.** Ze zákazu podle § 29 může orgán ochrany přírody v odůvodněných případech povolit výjimku, pokud jiný veřejný zájem převáží nad zájmem ochrany přírody nebo činnost stav rezervace významně neovlivní.[4]

Karta 18 — Celoročně nehájené druhy zvěře · Rozdíl mezi držením a nošením zbraní, podmínky pro používání lovecké palné zbraně · Kategorie zvláště chráněných území

II/A/18 — Celoročně nehájené druhy zvěře

1. Kde zjistím, které druhy zvěře lze celoročně lovit? *

> Které druhy zvěře smí lovec lovit celoročně, zjistí ve **vyhlášce č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře**, vydané k provedení zákona o myslivosti.[1]

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

- **§ 1 vyhlášky** stanoví dobu lovu 1. ledna až 31. prosince obecně, bez podmínky místa, jen u prasete divokého.[1]
- **§ 2 vyhlášky** doplňuje výjimky, kdy lze celoročně lovit i jiné druhy – v oboře podle toho, pro co byla zřízena, ve vymezených oblastech chovu vzácné pernaté zvěře a v oplocených vinicích.[1]
- Zákon č. 449/2001 Sb. v § 42 odst. 1 stanoví obecné pravidlo, že lovit lze jen zvěř, která není hájena, ve stanovené době lovu, kterou konkretizuje právě prováděcí vyhláška.[2]

2. Které druhy zvěře mají stanovenou dobu lovu od 1. ledna do 31. prosince? *

> Obecnou dobu lovu **od 1. ledna do 31. prosince**, bez ohledu na místo, má podle platné vyhlášky č. 245/2002 Sb. jen **prase divoké**.[1]

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

- Vyhláška to stanoví přímo v § 1 písm. k): „prase divoké – od 1. ledna do 31. prosince“, bez jakékoli podmínky nebo výjimky.[1]

- U ostatních druhů, které se v praxi loví „celoročně“, jde vždy jen o **výjimku vázanou na konkrétní místo** – oboru, vymezenou oblast chovu vzácné pernaté zvěře nebo oplocenou vinici (§ 2 vyhlášky).[1]
- **Pozor na starší materiály.** Dřívější výuková prezentace ČMMJ řadila mezi celoročně lovené i lišku obecnou, dnes ale platná vyhláška stanoví lišce dobu lovu od 1. července do konce února a celoroční lov jí umožňuje jen ve vymezených oblastech chovu tetřeva, tetřívka, jeřábka a koroptve.[2,1]

3. Které druhy zvěře je možno lovit celoročně v oborách? *

> V oboře lze celoročně lovit ty **druhy zvěře, pro které byla obora zřízena** a pro které byly v daném roce určeny minimální a normované stavy.[1]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kde se chová daňčí zvěř

- Podmínka je dvojí: druh musí odpovídat účelu zřízení obory a musí pro něj honitba mít pro daný rok stanovené stavy podle zákona o myslivosti.[1,2]
- Mimo tyto druhy platí v oboře běžná pravidla lovu spárkaté i ostatní zvěře, celoroční výjimka se na ně nevztahuje.
- Obora je uzavřená honitba, kde uživatel intenzivně chová a reguluje stavy jen vybraných druhů zvěře – proto zákon umožňuje jejich lov bez omezení dobou hájení.[2]

4. Které druhy zvěře je možno celoročně lovit v oplocených vinicích? *

> V **oplocených vinicích** lze celoročně lovit **zajíce polního a králíka divokého** – jediné dva druhy, kterým vyhláška tuto výjimku přiznává.[1]

Zajíc polní — dospělý kus, zemitě hnědá srst a dlouhé slechy s tmavým lemem

Králík divoký — šedohnědá srst, slechy bez tmavého lemu

- Podmínkou je skutečné oplocení: vyhláška za ně považuje jen takové, které **celoročně brání zvěři volně vnikat** na danou plochu, ne jen provizorní ohrazení na sezónu.[1]

- Smysl výjimky je ochrana vinic před škodami, které oba druhy působí okusem letorostů a hlodáním kůry keřů.
- Pro srovnání – v obdobných vymezených oblastech chovu tetřeva, tetřívka, jeřábka a koroptve platí celoroční výjimka jiná, pro lišku obecnou, kunu lesní, kunu skalní a jezevce lesního.[1]

5. Vysvětlete pojem „lončák“ prasete divokého. *

> **Lončák** je odborné myslivecké označení pro **kňoura prasete divokého v první věkové třídě, ve stáří od 1 do 2 let** – tedy kus v druhém roce života.[1]

- Termín patří do soustavy tří věkových tříd, do kterých se dospělí samci prasete divokého pro účely chovu a plánování rozdělují (I., II. a III. třída).[1]
- Vyhláška s ním počítá i při stanovení požadovaného procentního zastoupení věkových tříd v honitbě – u lončáků 28 %.[1]
- Význam pojmu má i praktický dopad na hony: zákon dovoluje na společném lovu spárkaté zvěře výslovně střílet i **selata a lončáky prasete divokého**, na rozdíl od dospělých kňourů.[2]

II/B/18 — Rozdíl mezi držením a nošením zbraní, podmínky pro používání lovecké palné zbraně

1. Jaký je rozdíl mezi režimem „držení“ zbraně a střeliva a „nošení“ zbraně a střeliva? *

> Nošení zbraně je užší pojem než držení: nošením se rozumí mít zbraň nebo střelivo u sebe na místě veřejnosti přístupném, a to nabitou nebo viditelně, zatímco držení zahrnuje jakékoli jiné nakládání se zbraní — třeba její uložení doma nebo přepravu zabalenou a nenabitou.[1]

Uzamčená ocelová schránka — řada malých uzamykatelných schránek na zbraně, soud v Praze

Pouzdro — tvrdé pouzdro s pěnovou výstelkou pro přepravu rozložené pušky

- **Nošení zbraně.** Zákon je v § 3 písm. b) definuje jako způsob nakládání se zbraní, kdy ji fyzická osoba má na místě veřejnosti přístupném při sobě nabitou nebo viditelně.[1]
- **Držení (obecné nakládání).** Širší pojem „nakládání se zbraní nebo střelivem“ pokrývá jakékoli fyzické zacházení se zbraní včetně jejího uložení nebo zajištění přepravy, aniž by šlo o nošení.[1]

- **Skryté vs. viditelné nošení.** Zbraň se musí zásadně nosit skrytě; viditelně ji lze nosit jen při činnostech podle § 81, mezi které patří i provádění lovu.[2]
- **Rozšířené oprávnění.** Nosit zbraň podléhající registraci smí mimo tyto výjimky jen držitel rozšířeného zbrojního oprávnění.[2]

2. Za jakých podmínek lze použít loveckou palnou zbraň? *

> Loveckou palnou zbraň smí myslivec použít jen v místě, kde je k tomu oprávněn, a to při splnění dokladových i technických podmínek podle zákona o myslivosti.[1,2]

Kulovnice s puškohledem — opakovací kulovnice s namontovaným puškohledem, typická zbraň pro individuální lov

Brokovnice — samonabíjecí broková zbraň Browning Auto-5, typická volba na drobnou zvěř

Kulobrok — kombinovaná zbraň Blaser BD98 s otevřeným závěrem: nahoře broková hlaveň, dole dvě kulové, navíc s puškohledem

- **Místo použití.** Střílet lze pouze v místech, kde je osoba k tomu oprávněna podle zákona o zbraních nebo jiného právního předpisu — typicky ve vlastní honitbě, na střelnici nebo na povoleném nehonebním pozemku.[1]
- **Doklady u sebe.** Kdo loví, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[2]
- **Stanovená doba lovu.** Lovit lze jen zvěř, která není hájena, a jen ve stanovené době lovu.[3]
- **Parametry zbraně.** Zvěř smí být střílena jen loveckou zbraní — dlouhou kulovou, brokovou nebo kombinovanou — se stanovenou minimální energií náboje (např. 1000 J u srnčí zvěře), zásadně ne v noci a ne ze samonabíjecí zbraně se zásobníkem nad 2 náboje.[4]
- **Nutná obrana, krajní nouze.** Použití zbraně v krajní nouzi nebo nutné obraně je přípustné vždy, musí však být neprodleně ohlášeno policii.[1]

3. Kdy lze použít loveckou zbraň na nehonebním pozemku? *

> Na nehonebním pozemku smí myslivec použít loveckou zbraň jen při úředně povoleném lovu nebo při dohledávce postřelené zvěře, případně v nutné obraně či krajní nouzi.[1,2]

- **Povolený lov.** Vznikne-li potřeba regulovat stavy zvěře na nehonebním pozemku, povolí tam lov orgán státní správy myslivosti a pověří jím uživatele honitby; ten na pozemek smí vstoupit se zbraní jen po předchozím souhlasu jeho vlastníka, případně nájemce.[1]

- **Dohledávka postřelené zvěře.** Kdo dohledává zvěř, která přeběhla nebo přeletěla na nehonební pozemek, smí tam v nezbytně nutné míře vstoupit se zbraní a loveckým psem po předchozím vyrozumění vlastníka nebo nájemce; jde-li o oplocený pozemek, potřebuje jeho souhlas.[2]
- **Nutná obrana, krajní nouze.** I mimo honitbu smí být zbraň použita v krajní nouzi nebo nutné obraně; takové použití musí být neprodleně ohlášeno policii.[3]

II/C/18 — Kategorie zvláště chráněných území

1. Jaké jsou kategorie chráněných území? *

> Zákon o ochraně přírody a krajiny rozlišuje šest kategorií zvláště chráněných území.[1]

Cedule národního parku — nápis Národní park České Švýcarsko pod velkým státním znakem

Cedule přírodní rezervace — nápis Přírodní rezervace Farské bažiny pod malým státním znakem

- **Národní park.** Rozsáhlé území s typickým reliéfem a převažujícími přirozenými nebo málo pozměněnými ekosystémy, jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.[1]
- **Chráněná krajinná oblast (CHKO).** Rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristickým reliéfem a významným podílem přirozených lesních a lučních ekosystémů.[1]
- **Národní přírodní rezervace.** Menší území, kde jsou na přirozený reliéf vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.[1]
- **Přírodní rezervace.** Menší území se soustředěnými přírodními hodnotami a ekosystémy typickými pro danou geografickou oblast.[1]
- **Národní přírodní památka a přírodní památka.** Přírodní útvar menší rozlohy — např. geologický či geomorfologický jev nebo naleziště vzácných druhů — celostátního, resp. regionálního významu.[1]

2. Ve kterých územích platí nejvyšší stupeň ochrany? *

> Nejvyšší stupeň ochrany platí v národních parcích a v národních přírodních rezervacích. Zákon pro ně stanoví nejširší základní ochranné podmínky.[1]

Cedule národního parku — nápis Národní park České Švýcarsko pod velkým státním znakem

- **Rozsah zákazů.** Na celém území národního parku platí bez výjimky nejširší soubor zákonných zákazů ze všech kategorií — např. zákaz těžby nerostů, umisťování nových staveb mimo výjimky nebo zavádění intenzivních chovů zvěře.[1]
- **Národní přírodní rezervace.** Na celém jejím území platí jedenáct základních zákazů, například zavádět intenzivní chovy zvěře, jako jsou obory, farmové chovy a bažantnice, nebo používat otrávené návnady (§ 29).[1]
- **Odstupňování uvnitř parku.** Území národního parku se dále dělí na čtyři zóny ochrany přírody, přičemž nejpřísnější zásahy povoluje pouze zóna přírodní, kde smí být prováděny jen zákonem vyjmenované nezbytné zásahy.[1]
- **Srovnání s CHKO.** Chráněná krajinná oblast má stupeň ochrany nižší než národní park — přísnější zákazy tam platí jen v první, nejvýše druhé zóně, nikoli na celém území.[1,2]

Karta 19 — Usmrcování vyjmenovaných druhů a zavlečených druhů v přírodě nežádoucích · Co rozumíme pod pojmem právo myslivosti · Co je náplní ochrany přírody a krajiny a jak ovlivňuje provádění práva myslivosti

II/A/19 — Usmrcování vyjmenovaných druhů a zavlečených druhů v přírodě nežádoucích

1. Které vyjmenované druhy a zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí je možno v rámci ochrany myslivosti usmrcovat? *

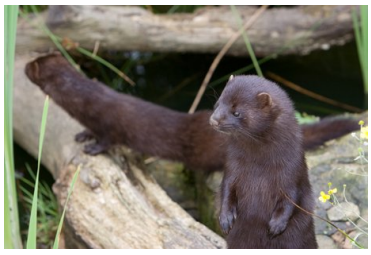
> V rámci ochrany myslivosti lze usmrcovat tzv. **živočichy vyžadující regulaci** – živočichy, kteří nejsou zvěří ve smyslu zákona, ale jejich druh jako v přírodě nežádoucí vymezuje prováděcí předpis.[1] Jde především o zavlečené (nepůvodní) druhy, které škodí původní zvěři i přírodě.

Mýval severní — kontrastní černá maska přes světla a pruhovaná oháňka

Psík mývalovitý — zavalité tělo a šedohnědé zbarvení, tělesně připomíná jezevce

Norek americký — štíhlé tělo a tmavě hnědá srst kunovité šelmy

Nutrie říční — mohutný hlodavec s bílými vousy, vázaný na vodu

Video: **Mýval severní** — mýval prohmatává předními běhy skulinu a hledá potravu; patří mezi živočichy vyžadující regulaci, které lze v rámci ochrany myslivosti usmrcovat; klip z helsinské zoo

- **Mýval severní, psík mývalovitý, norek americký a nutrie říční** – nejčastěji uváděné zavlečené druhy z okruhu regulace.[2]
- **Zákon sám druhy nejmenuje**, jen odkazuje na prováděcí předpis – seznam tak lze podle potřeby doplňovat.[1]

- **Jiná kategorie stojí vedle toho.** Myslivecká stráž smí za odlišných zákonných podmínek usmrcovat i toulavé psy, kočky a zdivočelá hospodářská zvířata, ale to už není „zavlečený druh“.[1]

2. Kdo může tyto živočichy usmrcovat?*

> Usmrcovat živočichy vyžadující regulaci smí **myslivecká stráž** při výkonu svého oprávnění[1] a **uživatel honitby** v rámci běžného mysliveckého hospodaření.[2]

- **Myslivecká stráž.** Zákon jí toto oprávnění dává výslovně, vedle usmrcování toulavých psů a koček.[1]
- **Uživatel honitby.** V praxi jde nejčastěji o mysliveckého hospodáře, který regulaci provádí jako součást hospodaření v honitbě.[2,3]
- **Další osoby na povolenku.** Uživatel honitby smí vydat povolenku k lovu i k usmrcování těchto živočichů a umožnit tak jejich celoroční usmrcování i jiným oprávněným osobám než stráži a hospodáři.[2]
- **Doklady.** Kdo živočicha usmrcuje, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[1]

3. Za jakých podmínek a jakými způsoby je možno uvedené živočichy usmrtit?*

> Usmrcení musí být provedeno **humánně, v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání** – tedy jinými způsoby, než jaké zákon výslovně zakazuje.[1] Provádí ho osoba k tomu oprávněná, prakticky nejčastěji lovem nebo odchytem.[2]

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

- **Zásada humánnosti.** Použitý způsob nesmí zvířeti způsobit nepřiměřenou bolest nebo utrpení.[1]
- **Lov loveckou zbraní** – nejběžnější způsob, provádí ho myslivecká stráž, myslivecký hospodář nebo osoba s povolenkou k lovu.[2]
- **Odchyt do sklopců a pastí.** U některých druhů, například norka amerického nebo mývala severního, je odchyt do zařízení pro selektivní lov účinnější než lov zbraní; stát na pořízení takových zařízení dokonce přispívá z podpory myslivosti.[3]

4. Které způsoby usmrcování uvedených živočichů nepadají do úvahy, zejména s ohledem na zákon na ochranu zvířat proti týrání? *

> Zákon na ochranu zvířat proti týrání vyjmenovává metody usmrcování, které jsou zakázané vždy – tedy i u živočichů vyžadujících regulaci.[1]

Jed — výstražný piktogram toxické látky; usmrcení jedem patří mezi zakázané metody

- **Utopení a jiné dušení**, včetně použití farmak typu myorelaxancií.[1]
- **Jedy a přípravky**, jejichž dávkování nezpůsobí hluboké celkové znecitlivění a bezpečně nezajistí následnou smrt.[1]
- **Ubití, ubodání a jiné metody**, které způsobí zvířeti nepřiměřenou bolest nebo utrpení.[1]
- **Elektrický proud bez okamžité ztráty vědomí** a **zmrazení** (s výjimkou postupného zmrazování hadů).[1]
- **Čelisťové a lepicí pasti** jsou navíc zakázané úplně – včetně jejich výroby, nabízení nebo prodeje.[1]

Tato pravidla platí bez ohledu na to, kdo usmrcení provádí – zákon nedělá výjimku ani pro mysliveckou stráž, ani pro uživatele honitby.[1]

5. Platí pro usmrcování těchto živočichů časová omezení typu „doby lovu“? *

> Pro usmrcování živočichů vyžadujících regulaci **neplatí doba lovu** – ta se vztahuje jen na zvěř ve smyslu zákona o myslivosti, mezi kterou tito živočichové nepatří.[1]

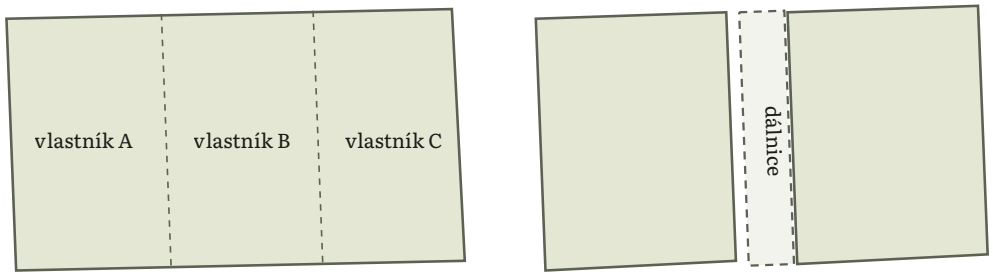
- **Odlišnost od zvěře.** Dobu lovu stanovuje vyhláška jen pro jednotlivé druhy zvěře; živočich vyžadující regulaci mezi zvěř podle zákona nepatří.[1,2]
- **Celoroční regulace.** Zákon výslovně počítá s tím, že uživatel honitby může umožnit celoroční usmrcování těchto živočichů i dalším oprávněným osobám.[1]
- **Praktický důsledek.** Regulace nežádoucích druhů tak může probíhat kdykoli v roce, podle aktuální potřeby v honitbě.[3]
- **Zjištění v honitbě.** Myslivecká stráž i uživatel honitby tak mohou zasáhnout, jakmile takového živočicha v honitbě zjistí, bez ohledu na kalendář.[1,3]

II/B/19 — Co rozumíme pod pojmem právo myslivosti

1. Co je to právo myslivosti a komu náleží? *

> Právo myslivosti je souhrn práv a povinností zvěř chránit, chovat, lovit a přivlastňovat si ulovenou nebo uhynulou zvěř a náleží vlastníkům honebních pozemků sdružených v uznané honitbě.[1]

Honitba musí být souvislá a mít nejméně 500 hektarů

jedna honitba
souvislé pozemky více vlastníků, nejméně 500 ha u obory stačí 50 ha

dvě honitby
překážka, přes kterou zvěř nepřejde, souvislost přerušuje

Právo myslivosti se vykonává jen v uznané honitbě. Vlastník s menší výměrou se proto spojuje s dalšími do honebního společenstva.[2]

- **Zákonná definice.** Podle § 2 písm. h) zákona č. 449/2001 Sb. je právem myslivosti souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i k tomu v nezbytné míře užívat honebních pozemků.[1]
- **Vázanost na vlastnictví půdy.** Právo myslivosti přísluší vlastníkovi honebních pozemků; dosahují-li jeho souvislé pozemky zákonné minimální výměry, může požádat o uznání vlastní honitby.[1]
- **Honební společenstvo.** Nemá-li vlastník sám dostatečnou výměru, může se s dalšími vlastníky spojit do honebního společenstva, které právo myslivosti buď vykonává samo, nebo je pronajímá uživateli honitby.[1]
- **Výkon jen v honitbě.** Právo myslivosti lze vykonávat výhradně na souvislých honebních pozemcích sdružených do uznané honitby, nikoli na jednotlivém pozemku samostatně.[1]

2. Kde je možno právo myslivosti provádět a kdo je oprávněn provádět právo myslivosti? *

> Právo myslivosti lze provádět jen v rámci uznané honitby, a to jejím držitelem nebo uživatelem a jednotlivými lovci s platným loveckým lístkem a povolenkou k lovu.[1,2]

- **Místo výkonu.** Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby; mimo ni, na nehonebních pozemcích, je lov možný pouze výjimečně na základě zvláštního povolení orgánu státní správy myslivosti.[1]

- **Držitel a uživatel honitby.** Právo myslivosti v honitbě vykonává její držitel (vlastník nebo honební společenstvo) na vlastní účet, nebo nájemce, kterému držitel honitbu pronajal smlouvou o nájmu honitby.[1]
- **Jednotliví lovci.** Kdo loví zvěř, musí mít u sebe platný lovecký lístek, povolenku k lovu vydanou uživatelem honitby a potvrzení o povinném pojištění.[2]
- **Podmínky pro lovecký lístek.** Lovecký lístek se vydá jen osobě starší 16 let, způsobilé k právním úkonům, bezúhonné, pojištěné a se složenou zkouškou z myslivosti.[2]

3. Co je to honební pozemek? *

> Honební pozemek je pozemek, na němž lze provádět právo myslivosti — tedy každý pozemek, který zákon výslovně neoznačuje za nehonební.[1]

- **Zákonná definice.** Podle § 2 písm. f) zákona č. 449/2001 Sb. jsou honebními pozemky všechny pozemky, které nejsou uvedeny v písmenu e) jako nehonební.[1]
- **Nehonební pozemky.** Nehonebními jsou pozemky uvnitř zastavěného území obce (náměstí, ulice, hřiště, parky), zastavěné pozemky, řádně oplocené zahrady, sady a školky, obvod dráhy, dálnice, silnice, letiště se zpevněnými plochami a pohřebiště.[1]
- **Typicky honební pozemky.** Honebními pozemky tak zpravidla jsou zemědělská půda, lesní pozemky a další volná krajina mimo zastavěná a jinak vyloučená území.[1]
- **Součást honitby.** Souvislé honební pozemky jednoho nebo více vlastníků tvoří po uznání orgánem státní správy myslivosti honitbu, v níž se právo myslivosti vykonává.[1]

II/C/19 — Co je náplní ochrany přírody a krajiny a jak ovlivňuje provádění práva myslivosti

1. Co se rozumí ochranou přírody a krajiny? *

> Ochranou přírody a krajiny se podle zákona č. 114/1992 Sb. rozumí zákonem vymezená péče státu i fyzických a právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny, nerosty i krajinu jako celek.[1]

- **Účel zákona.** Podle § 1 má zákon přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života a přírodních hodnot i krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji, včetně vytvoření soustavy Natura 2000.[1]
- **Předmět péče.** Podle § 2 odst. 1 jde o péči o volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, o ekologické systémy a krajinné celky i o vzhled a přístupnost krajiny.[1]
- **Konkrétní nástroje.** Podle § 2 odst. 2 se ochrana zajišťuje mimo jiné územním systémem ekologické stability, obecnou i zvláštní ochranou druhů, sítí zvláště chráněných území, ochranou dřevin rostoucích mimo les a regulací invazních nepůvodních druhů.[1]
- **Kdo ji provádí.** Péči nezajišťuje jen stát, ale i obce, kraje a jednotliví vlastníci a správci pozemků, kteří musí respektovat pravidla stanovená orgány ochrany přírody.[1]

2. Jak ovlivňují provádění práva myslivosti právní předpisy o ochraně přírody a krajiny? *

> Předpisy o ochraně přírody a krajiny určují, které druhy lze v honitbě lovit, jakým způsobem, a nutí orgán státní správy myslivosti řadu rozhodnutí projednávat s orgány ochrany přírody.[1,2]

- **Chráněné druhy zvěře.** Podle § 2 písm. b) a c) zákona č. 449/2001 Sb. jsou vlk, rys, medvěd, vydra či bobr zvěří, ale nelze je lovit, jsou-li zvláště chráněnými živočichy a nebyla-li k jejich lovu udělena výjimka — loví se (respektive chrání) podle zákona o ochraně přírody, ne podle zákona o myslivosti.[1]
- **Zásady ochrany přírody při lovu.** Podle § 45 odst. 1 smí být lov prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání; řada způsobů lovu je proto výslovně zakázána.[1]
- **Povolení k vypouštění a zavádění druhů.** Podle § 4 odst. 2 je k dovozu a vypouštění nepůvodních druhů živočichů do honitby nutné i povolení orgánu ochrany přírody podle zákona č. 114/1992 Sb.[1,2]
- **Dohoda s orgány ochrany přírody.** Podle § 66 vydávají orgány státní správy myslivosti rozhodnutí dotýkající se zájmů ochrany přírody — např. o vypouštění a zavádění dalších druhů zvěře, chovu zvěře v zajetí nebo povolení lovu mimo dobu lovu — jen po dohodě s orgány ochrany přírody.[1]

Karta 20 — Povinnosti držitele zbrojního průkazu a zbraní · Kdo může v honitbě lovit zvěř · Ochrana zvířat proti týrání

II/A/20 — Povinnosti držitele zbrojního průkazu a zbraní

1. Který právní předpis upravuje držení a nošení zbraní?*

> Držení, nošení a veškeré další nakládání se zbraněmi a střelivem upravuje **zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu**, účinný od 1. ledna 2026.[1]

- **Nahrazení staré úpravy.** Nový zákon nahradil dřívější zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu, který k tomuto datu pozbyl platnosti.[1]
- **Vztah k myslivosti.** Zákon o zbraních počítá s nošením a přepravou zbraně za účelem provedení lovu jako s jedním z důvodů pro její viditelné nošení mimo uzavřené prostory.[1]
- **Prováděcí předpisy.** Podrobnosti, například způsob zabezpečení zbraní a střeliva, dále upravují na zákon navazující nařízení vlády.[1]
- **Další důvody k viditelnému nošení.** Mimo lov jde například o kulturní akce, výuku nebo výcvik v zacházení se zbraní a sportovně-střeleckou činnost.[1]

2. Jaké jsou povinnosti držitele zbrojního průkazu a zbraní?*

> Zákon ukládá držiteli zbrojního oprávnění a zbraně řadu povinností při jakémkoli nakládání se zbraní nebo střelivem.[1]

- **Předložení na výzvu.** Na výzvu policie musí předložit zbraň, střelivo i doklady, které se k nim vztahují.[1]
- **Ohlašovací povinnost.** Neprodleně hlásí ztrátu nebo odcizení zbraně a použití zbraně v krajní nouzi nebo nutné obraně.[1]
- **Zákaz pod vlivem.** Nesmí se zbraní nakládat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a na výzvu policisty se musí podrobit vyšetření.[1]
- **Zabezpečení a evidence.** Musí zbraň a střelivo zabezpečit proti zneužití, ztrátě a odcizení a dodržovat evidenční povinnosti při jejich nabytí a převodu.[1]
- **Střelba jen v oprávněných místech.** Střílet smí jen tam, kde je k tomu podle zákona nebo jiného právního předpisu oprávněn – například v honitbě nebo na střelnici.[1]

3. Pojednejte o zabezpečení zbraní a střeliva. *

> Zbraně a střelivo, které držitel neukládá pod svou bezprostřední kontrolou, musí zabezpečit proti zneužití, ztrátě, odcizení nebo zašantročení – a to podle počtu současně uložených kusů.[1]

Skříňový trezor — otevřený trezor s držáky na zbraně a zavřený trezor s elektronickým zámkem

- **Do 10 kusů zbraní** – uzamčená ocelová schránka nebo skříň, případně jiné zvláštní uzamčené zařízení.[1]
- **11 až 20 kusů** – uzamčený skříňový trezor, uzamčená místnost nebo samostatný objekt.[1]
- **Nad 20 kusů** – trezor, místnost nebo objekt navíc chráněný elektronickým zabezpečovacím zařízením.[1]
- **Nejvýše dvě zbraně** kategorie R2 až R4 – stačí je vhodně zabezpečit, i mimo ocelovou schránku či skříň. Platí to pro držitele, který má celkem nejvýše dvě takové zbraně, a také při dočasném uložení v obydlí nebo krátkodobém uložení ve vozidle.[1]
- **Střelivo** kategorie S1 až S3 se zabezpečuje obdobně, podle počtu nábojů (do 10 000, 10 001–20 000, nad 20 000 kusů). Nejvýše 1000 nábojů kategorie S2 nebo S3 stačí, stejně jako nejvýše dvě zbraně, vhodně zabezpečit.[1]

Cílem je vždy znemožnit, aby se k uloženým zbraním a střelivu dostala neoprávněná osoba.[1]

4. Jaké jsou hlavní zásady při uložení zbraní a střeliva? *

> Základní zásadou je, že zbraň a střelivo mimo bezprostřední kontrolu držitele musí být vždy uzamčené a chráněné proti zneužití, ztrátě nebo odcizení – rozsah opatření roste s počtem uložených kusů i podle místních podmínek.[1]

Otevřený trezor na zbraně — police a měkce polstěný stojan na hlavně uvnitř uzamykatelné ocelové skříně

- **Úměrnost počtu.** Čím víc zbraní nebo nábojů je uloženo najednou, tím přísnější zabezpečení zákon vyžaduje.[1]
- **Odpovědnost u nezletilých.** Nakládá-li se zbraní nezletilá osoba, dodržování pravidel zabezpečení zajišťuje její zákonný zástupce, pokud zbraň nezabezpečí jiná oprávněná osoba.[1]
- **Krátkodobé uložení na akci.** Při činnosti, kde se zbraně smí nosit viditelně, stačí místo uzamčení dohled držitele zbrojního oprávnění.[1]
- **Jiný způsob zabezpečení.** Neumožňují-li to rozměry, množství nebo místní podmínky, povolí krajské ředitelství policie na žádost jiný způsob zabezpečení.[2]

5. Jaké jsou hlavní zásady při přepravě zbraní a střeliva? *

> Při přepravě, například na místo lovu a zpět, musí být zbraň **nenabitá** a zabezpečená proti zneužití, ztrátě nebo odcizení.[1]

Pouzdro — tvrdé pouzdro s pěnovou výstelkou pro přepravu rozložené pušky

- **Nenabitá zbraň.** Zbraň se přepravuje bez náboje v zásobníku, nábojové schránce, nábojové komoře hlavně nebo nábojových komorách válce revolveru.[4]
- **Viditelně, nebo v obalu.** Výchozím pravidlem je skryté nošení; viditelně lze zbraň při přepravě na místo lovu a zpět nést, jen pokud to dovoluje způsob přepravy a je to obvyklé či přiměřené.[1,2]

- **Zabezpečení po celou dobu přepravy.** Zbraně podléhající registraci a jejich střelivo musí být při přepravě zajištěny proti zneužití, ztrátě nebo odcizení.[3]
- **Veřejná doprava.** Použije-li myslivec k cestě na hon veřejnou dopravu, musí zbraň nést v uzavřeném obalu, ne viditelně.[4]

II/B/20 — Kdo může v honitbě lovit zvěř

1. Kdo může v honitbě lovit zvěř? *

> V honitbě smí lovit zvěř uživatel honitby a osoby, kterým vydal povolenku k lovu — vždy jen ten, kdo má platný loveckýlístek.[1,2]

- **Uživatel honitby.** Vykonává v honitbě právo myslivosti jako držitel, který ji užívá sám, nebo jako nájemce, jemuž ji držitel pronajal.[1]
- **Povolenka k lovu.** Uživatel honitby opravňuje k lovu i další osoby vydáním povolenky k lovu; pro účastníky společného lovu ji může nahradit hromadná povolenka se seznamem osob.[2]
- **Platný loveckýlístek.** Lovit smí jen jeho držitel — tedy osoba starší 16 let se způsobilostí k právním úkonům, která složila zkoušku z myslivosti, je bezúhonná a pojištěná.[3]
- **Právo myslivosti.** Zahrnuje zákonem vymezený souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit a přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř.[4]

2. Co musí mít u sebe osoba lovící zvěř v honitbě? *

> Osoba lovící zvěř v honitbě musí mít u sebe loveckýlístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[1]

Co musí mít lovec v honitbě u sebe

loveckýlístek	povolenka k lovu	potvrzení o pojištění
vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností	vydá uživatel honitby na určenou honitbu	povinné pojištění podle zákona o myslivosti

Tyto tři doklady musí mít u sebe každý, kdo v honitbě loví. Se zbraní k nim přibývá zbrojní oprávnění, které policie od roku 2026 ověřuje v Centrálním registru zbraní, s loveckým dravcem jeho evidenční karta.[3]

- **Loveckýlístek, povolenka a pojištění.** Tyto tři doklady musí mít u sebe každý, kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha.[1]
- **Evidenční karta dravce.** Loví-li se loveckým dravcem, musí mít u sebe navíc jeho evidenční kartu.[1]
- **Doklady ke zbrani.** Loví-li se zbraní, musí ji i příslušné střelivo a doklady k nim na výzvu policie předložit podle zákona o zbraních a střelivu.[2]

- **Povinnost předložit na požádání.** Všechny uvedené doklady je lovec povinen na požádání předložit policii, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři i myslivecké stráži příslušné honitby.[1]

3. Kdo může kontrolovat osoby lovící v honitbě?*

> Osoby lovící zvěř v honitbě je oprávněn kontrolovat orgán státní správy myslivosti, myslivecký hospodář, myslivecká stráž a Policie České republiky.[1]

- **Právo na předložení dokladů.** Všechny čtyři orgány jsou oprávněny na požádání požadovat předložení loveckého lístku, povolenky k lovu, potvrzení o pojištění a případně evidenční karty dravce.[1]
- **Myslivecká stráž.** Smí navíc zastavit a prohlédnout dopravní prostředek, při podezření na neoprávněný lov osobu zadržet a zbraň nebo ulovenou zvěř jí odejmout.[2]
- **Myslivecký hospodář.** Kontroluje ulovenou zvěř a její označení; zjistí-li neplatnost dokladů, vyzve lovce, aby honitbu opustil, a případ oznámí orgánu státní správy myslivosti.[3]
- **Policie ČR.** Kontroluje zejména doklady vztahující se ke zbrani a střelivu, se kterými lovec nakládá.[4]

II/C/20 — Ochrana zvířat proti týrání

1. Jaký je účel zákona na ochranu zvířat proti týrání a které činnosti jsou považovány za týrání zvířat?*

> Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, chrání zvířata jako živé tvory schopné vnímat bolest a utrpení před týráním, poškozením zdraví a bezdůvodným usmrcením ze strany člověka a v § 4 vyjmenovává konkrétní jednání považovaná za týrání.[1,2]

- **Účel zákona (§ 1).** Chránit zvířata před týráním, poškozováním zdraví a usmrcením bez důvodu a upravit povinnosti chovatelů i působnost orgánů ochrany zvířat.[1]
- **Obecný zákaz (§ 2).** Zakazuje se týrání zvířat i jakákoli propagace týrání.[1]
- **Nucení a výcvik (§ 4 odst. 1 písm. a, b).** Týráním je nutit zvíře k výkonům přesahujícím jeho síly nebo je podrobovat výcviku či vystoupení spojenému s bolestí nebo utrpením.[2]
- **Zanedbání a bolestivé zákroky (§ 4 odst. 1 písm. c, g, p).** Patří sem bezdůvodné omezování výživy, chirurgické zákroky měnící vzhled — např. kupírování uší nebo řezání paroží v živé tkáni — i usmrcení způsobem působícím nepřiměřenou bolest.[2]
- **Opuštění zvířete a nevhodné uvázání psa (§ 4 odst. 1 písm. o, t).** Za týrání se považuje i opuštění zvířete s úmyslem se ho zbavit nebo dlouhodobé uvázání psa mimo zákonem dané výjimky.[2]

2. Jaké jsou zákonné důvody usmrcování zvířat a které metody jsou zakázané? *

> Zvíře smí být usmrceno jen z důvodu, který zákon výslovně uvádí v § 5 odst. 2 — mimo jiné výkon práva myslivosti — zatímco § 5 odst. 5 a § 14 odst. 1 zakazují řadu krutých metod usmrcování a odchytu.[1,2]

- **Zákaz bezdůvodného usmrcení (§ 5 odst. 1).** Nikdo nesmí zvíře usmrtit bez zákonného důvodu.[1]
- **Zákonné důvody (§ 5 odst. 2).** Patří sem využití produktů zvířete, nevyléčitelná nemoc nebo stáří spojené s trvalým utrpením, bezprostřední ohrožení člověka, výkon práva myslivosti a rybářství, nařízená veterinární opatření, regulace populace a deratizace.[1]
- **Zakázané metody usmrcování (§ 5 odst. 5).** Zakázáno je mj. utopení a jiné dušení, podání znecitlivující látky bez zajištění smrti, ubití nebo ubodání, elektrický proud bez okamžité ztráty vědomí, použití lepů a zmrazení.[1]
- **Zákaz pastí a chovu na kožešinu (§ 5 odst. 6, 7).** Zakázána je výroba i použití čelisťových a lepicích pastí a chov nebo usmrcování zvířat výhradně či převážně za účelem kožešin.[1]
- **Zakázané způsoby lovu a odchytu volně žijících zvířat (§ 14 odst. 1).** Pro myslivce navíc platí zákaz lovu pomocí ok, smyček, jedu, výbušnin, luků, elektrického proudu, samonabíjecí zbraně se zásobníkem nad 2 náboje či zdrojů umělého osvětlení.[2]

Předmět III — Myslivecká zoologie

- Karta 1, s. 274 — Jelen evropský · Říje · Orebice horská a perlička obecná
- Karta 2, s. 284 — Sika japonský a Sika Dybowského · Tok · Kormorán, volavka a racek
- Karta 3, s. 293 — Daněk skvrnitý · Chrutí a kaňkování · Druhy a poddruhy bažantů
- Karta 4, s. 302 — Srnec obecný · Roh · Sluka a bekasina
- Karta 5, s. 312 — Muflon · Paroh · Křepelka a špaček
- Karta 6, s. 321 — Prase divoké · Vybrané pojmy ze zoologie · Krocan divoký
- Karta 7, s. 331 — Zajícovití · Pohlavní soustava · Lyska černá
- Karta 8, s. 341 — Liška obecná · Soustava vylučovací, dýchací a cévní · Hlavní druhy ptáků škodících v myslivosti
- Karta 9, s. 349 — Lasicovité šelmy · Trávicí soustava · Drop velký
- Karta 10, s. 359 — Kočkovité šelmy · Smyslová soustava · Odhad věku drobné zvěře
- Karta 11, s. 366 — Psovité šelmy · Přehled zvěře pernaté · Odhad věku spárkaté zvěře
- Karta 12, s. 374 — Bažantovití · Přehled zvěře srstnaté · Hlavní druhy savců škodících v myslivosti
- Karta 13, s. 383 — Tetřevovití · Chrup · Los evropský
- Karta 14, s. 392 — Kachny · Pohybová soustava · Kamzík horský
- Karta 15, s. 399 — Kachna divoká · Zobák, drápy, spárky, paspárky · Medvěd hnědý
- Karta 16, s. 407 — Husy · Srst · Ondatra pižmová
- Karta 17, s. 415 — Holubi a hrdličky · Přehled šelem · Bobr evropský
- Karta 18, s. 421 — Sovy a dravci · Pojem zvěř a její rozdělení · Vydra říční
- Karta 19, s. 429 — Krkavcovití · Přehled drobné zvěře srstnaté · Veverka a svišť
- Karta 20, s. 436 — Nepůvodní a zavlečené druhy · Peří · Koza bezoárová a kozorožec horský

Karta 1 — Jelen evropský · Říje · Orebice horská a perlička obecná

III/A/1 — Jelen evropský

1. Popište výskyt jelena evropského na našem území; které znáte poddruhy?

> Jelen evropský (Cervus elaphus, zoologicky jelen lesní) je na našem území **původní zvěř**; rozlišujeme u nás dva poddruhy – **západní** (v literatuře též středoevropský) a **karpatský**.[1,4]

Jelen západní — původní poddruh s červenější srstí a výraznější hřívou

Jelen karpatský — původní poddruh, mohutnější, s delším parožím a našedlou srstí bez hřívy

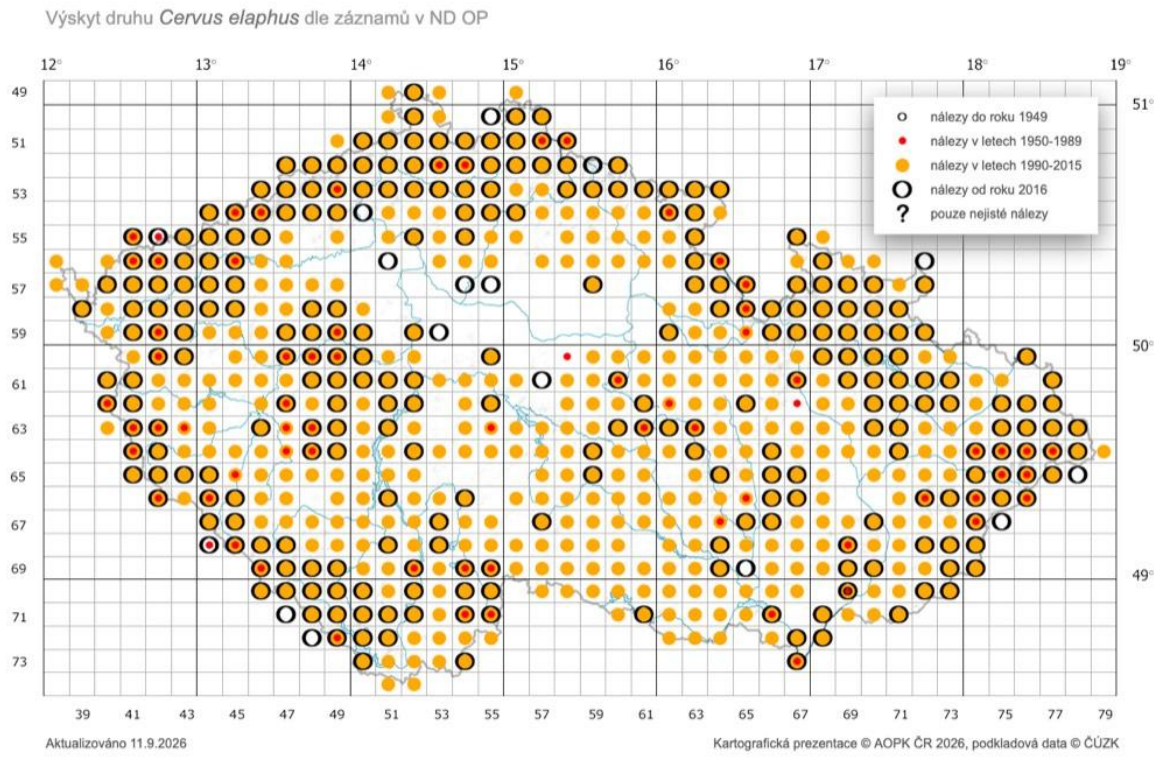

Wapiti — nepůvodní jelen mohutnějšího vzrůstu; křížení s ním ohrožuje genofond

Kříženci siky a jelena evropského — laně s bílým zrcátkem po sice a postavou po jelenovi; irské Wicklow, kde se oba druhy volně kříží

- **Výskyt.** Obývá lesní komplexy všech typů, centrem rozšíření jsou Sudetská pohoří, Český kras, Beskydy a nížinné a lužní lesy střední a jižní Moravy; celkový stav v ČR je kolem 30 tisíc kusů.[1,2]
- **Jelen západní.** Poddruh ze skupiny Cervus elaphus hippelaphus váží 120–160 kg; srst má červenější a hřívu výraznější.[3,4]
- **Jelen karpatský.** Poddruh Cervus elaphus montanus je mohutnější než západní, váží 150–250 kg a má delší, silnější paroží; srst má i v létě našedlou a hřívu nemívá vyvinutou.[3,4]
- **Křížení.** Genofond obou poddruhů ohrožuje křížení s nepůvodními jeleny – maralem, wapiti i sikou.[1,2]
- **Myslivecký význam.** Jelen je nejvýznamnější trofejová spárkatá zvěř, roční odstřel dosahuje kolem 25 tisíc kusů.[1]

Nálezy jelena evropského podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[5]

2. Popište a pojmenujte správně jelení zvěř.

> Jelení zvěř patří mezi přežvýkavé sudokopytníky z čeledi jelenovitých; samec se nazývá **jelen**, samice **laň** a mládě **kolouch**.[1]

Jelen — samec s parožím, v červenohnědé letní srsti

Laň — samice bez paroží, kolem kelky světlé zrcátko

Kolouch — mládě, ještě ve skvrnité srsti

Stejné u spárkaté zvěře

Obecné pojmy pro části těla spárkaté zvěře; u černé zvěře se ale nos jmenuje **ryj** a ocas **pírko**:[4,8]

- **Hlava.** Oči jsou **světla**, nos **větrník**, ústa **svírák** s jazykem **lizákem** a uši **slechy**.[5]
- **Trup.** Za **krkem** je **kohoutek**, od něj k poslednímu žebru vede **hřbet s bedry**; vpředu je **hruď s plecemi, lopatkami a komorou**, vespod **břicho se slabinami**.[5]
- **Zadní část těla.** Ocas je **kelka**, světlá skvrna kolem ní **obřitek** a stehna **kýty (kyje)**.[5]
- **Běhy.** Nohy jsou **přední** a **zadní běhy**; končí **spárky** a nad nimi na zadní straně běhu jsou **paspárky**.[5]

- **Pohlavní orgány.** U jelena je úd **žíla**, varlata **ráže**, obojí dohromady **kratiny** a prodloužená srst na předkožce **střapec**; u laně je pohlavní orgán **svírka** a prodloužená žlutavá srst na ní **zástěrka**.[5]

Znaky jelena

- **Paroží.** Kostní útvar na hlavě, který nosí jen jelen; každá z obou polovin je **paroh**.[1,6]
- **Slzníky.** Kožní váčky před předním koutkem oka.[4,6]
- **Hříva.** Jelen má na krku prodlouženou srst.[1,6]
- **Spála.** Tmavá skvrna na břiše kolem žíly, kterou si jelen v říji potřísní močí.[4,6]
- **Pucky.** Pachové žlázy pod patou na vnější straně zadních běhů; olejovitý sekret z nich zůstává na rostlinách, kudy zvěř táhla.[7]
- **Zrcátko.** Obřitek není čistě bílý a kelka je kratší než slechy.[2]
- **Velikost.** Jelen váží do 200, výjimečně až 250 kg, laň jen do 100 kg.[1]
- **Srst.** V létě je červenohnědá, v zimě šedohnědá.[1]
- **Smysly.** Jelen má výborný sluch a čich, zrak má naopak slabší.[1]
- **Potrava.** Je býložravec se sezónně proměnlivým zažíváním – spásá zelené části rostlin, okusuje listnáče, žere plody a loupe kůru.[1]
- **Chrup.** Jelen má vzorec přežvýkavců a navíc kelce, tedy $\frac{0\,1\,3\,3}{3\,1\,3\,3}$ (horní špičák navíc) a celkem 34 zubů.[1,3]

3. Jaký je průběh a projevy jelení říje?

> Jelení říje probíhá v **září a říjnu**; silný jelen si na říjišti shromažďuje a hájí tlupu laní proti soupeřům a v tomto období téměř nepřijímá potravu.[1,2]

Troubící jelen — jelen na říjišti troubí se vztyčenou hlavou a otevřenou tlamou

Nahrávka: **Troubení** — hlasy dvou jelenů na říjišti; nahrávka z Velké Británie

Tlupa laní — skupina laní s kolouchy, kterou jelen na říjišti shromažďuje a hájí

Video: **Kalištění** — jelen na říjišti vychází z kaliště, srst má mokrou od bahna; záběr z foto-pasti ve slovinských Alpách

- **Hlavní a boční jeleni.** Tlupu na říjišti vede jeden hlavní jelen, v jeho okolí čekají mladší boční jeleni na příležitost.[1]
- **Hlasové projevy.** Jelen se ozývá typickým **troubením**, dále mrmláním, hukáním a bákáním.[1]
- **Kalištění.** Jelen se v této době často válí v bahništi.[1]
- **Souboje.** Jelen na říjišti odhání jiné jeleny, kteří se pokoušejí přiblížit k jeho tlupě laní.[2]
- **Březost.** Laň je březí 33–34 týdnů a v květnu až červnu klade zpravidla jedno kolouče.[1]

4. Popište parožení jelenů a jejich trofej. *

> Paroží rostou jelenům každoročně znovu a jejich tvar odráží věk a kondici zvěře.[1]

Vytlučené paroží na lebce, trofej z loveckého muzea v maďarském Hatvanu. Výsady se na lodyze odspodu jmenují očník, nadočník a opěrák; očník míří dopředu nad světla, proto tu zepředu vypadá krátký a jde podél lebky dolů. Mezi opěrákem a korunou tu roste ještě vlčník; drobné hrbolky na lodyze jsou perlení.[4,6]

Paroží v lýčí — rostoucí paroží kryté chlupatou kůží prokrvenou cévami

Pučnice — výběžek čelní kosti, ze kterého paroh každý rok znovu vyrůstá; nad ní sedí růže

- **Stavba paroží.** Paroh vyrůstá z pučnice na čelní kosti; u paty jej obepíná zvlněná růže, pokračuje lodyha s postranními výsadami a u starších jelenů se výsady na vrcholu spojují v korunu.[4]
- **Shazování.** Probíhá od března do dubna; staří jeleni shazují a nasazují nové paroží dříve než mladí.[1,3]
- **Růst a vytloukání.** Nové paroží doroste v lýčí a bývá vytlučeno v červenci až srpnu, kdy kožní obal na parohu uschne a paroh ztvrdne v odumřelou kost.[1,3]
- **Hmotnost a tvar.** Obě lodyhy mohou vážit až 15 kg, silně se větví a s věkem přibývá výsad.[2]
- **Vývoj s věkem.** Nejmladší jelen nosí špičák s nečleněnou lodyhou, s věkem přibývají výsady a teprve starší jelen dosahuje koruny, kdy se na vrcholu spojují nejméně tři výsady.[1,4,5]

- **Trofej.** Tvoří ji paroží s lebkou oddělenou od prvního krčního obratle; hodnotí se síla, délka a obvod lodyh, hmotnost, počet výsad, barva a pravidelnost paroží – je dokladem kvality a věku uloveného jelena.[1,3,5]

5. Jaké jsou základní zásady odhadu věku jelení zvěře?

> Věk jelení zvěře se u živých kusů odhaduje podle chování a vzhledu, u ulovené přesněji podle chrupu a kosterních znaků.[1,2]

Jelen vysokého věku — mohutné tělo, silný krk a nízko nesená hlava

Chrup — obě poloviny spodní čelisti se stoličkami, podle jejich obrusu se odhaduje věk

Pučnice — u mladého jelena vysoká a tenká, nese první paroží (špičák)

- **Živá zvěř.** Posuzuje se opatrnost a denní doba vycházení, vazba na matku, stavba těla, přebarvování srsti i tvar a mohutnost paroží.[1,2]
- **Starý jelen.** Krk je mohutný a nesený vodorovně, kohoutek vystouplý a břicho znatelně pronesené; žádný jednotlivý znak věk sám o sobě neprokáže, rozhoduje jejich souhrn.[2]
- **Chrup.** Trvalý chrup je vyvinut ve 2,5 roku, dál se věk určuje podle opotřebení řezáků a stoliček a podle úhlu jejich postavení v čelisti.[1,2]
- **Trojdílná, nebo dvojdílná předstolička.** Poslední předstolička v dolní čelisti je v mléčném chrupu trojdílná a v trvalém dvojdílná, takže trojdílná předstolička je nejrychlejší znak kusu, který chrup ještě nevyměnil — u jelení zvěře výměna končí ve 30. až 32. měsíci.[3,4]
- **Pučnice.** U mladých jelenů jsou vysoké a tenké, s věkem se každoročním shazováním zkracují a mohutní.[2]
- **Eidmannova metoda.** Laboratorně se v řezáku počítají roční vrstvy náhradního dentinu, k jejich počtu se u jelení zvěře připočítávají dva roky.[2]
- **Význam.** Správný odhad věku je základem výběru zvěře k odstřelu a chovatelské práce v honitbě.[1]

III/B/1 — Říje

1. Vysvětlete pojem říje a co ji ovlivňuje. *

> Říje je období pohlavní aktivity a snoubení, kdy jsou samice zvěře sexuálně vnímavé a ochotné k páření.[1,2] Její nástup i průběh řídí pohlavní hormony a spoluurčují je vnější podmínky jako délka dne, počasí a stav populace.[1]

Video: **Jelen na říjišti** — jelen troubí mezi laněmi své tlupy; klip z říje v podzimním lese

- **Hormonální řízení.** Říje je vnějším projevem ovulace vyvolaným cyklickou činností pohlavních hormonů, takže se u samic pravidelně opakuje.[1]
- **Fotoperioda.** U sezónně se rozmnožujících druhů je nástup říje vázán na měnící se délku světelného dne, typicky na podzim.[1]
- **Počasí a kondice zvěře.** Průběh a intenzita říje závisí i na počasí a na celkové kondici a zdravotním stavu populace.[1]
- **Pojmenování podle druhu.** Myslivecká mluva rozlišuje snoubení podle druhu zvěře: u spárkaté zvěře se mluví o říji, u černé zvěře o chrutí, u zajíců a králíků o honcování, u psovitých šelem o hárání a u pernaté zvěře o toku.[2]

2. Uveďte příklady říjných projevů různých druhů zvěře. *

> Každý druh zvěře má v říji vlastní typický hlasový nebo pohybový projev, kterým samci lákají samice a soupeří mezi sebou.[1] Nejznámější jsou troubení jelenů, pískání srn a tok tetřevů.[1]

Jelen — troubící jelen svolává laně a dává o sobě vědět soupeřům

Srnec — srnec v říji žene srnu a supí za ní

Daněk — daněk se skvrnitou srstí a plochým parožím, v říji rochá

Tetřev — v toku tetřev puká, vylouskne a brousí

- **Jelen evropský.** V říji troubí, brouká nebo mrmlá; tímto hlasem svolává laně a dává o sobě vědět ostatním jelenům.[1]
- **Srnčí zvěř.** Srnec v říji supí a žene srnu za sebou, srna přitom volá, píská, naříká a kvílí.[1]
- **Daněk skvrnitý.** Daněk se v říji ozývá charakteristickým rocháním, kterým si na svém stanovišti svolává laně.[1]
- **Černá zvěř.** Toto období se nazývá chrutí; kňouři při něm zbraněmi klektají a chrochtají, když se dvoří bachyním.[1]
- **Tetřev a tetřívek.** V toku tetřev puká, vylouskne a brousí, tetřívek pšouká, bublá a kodrcá, přičemž poskakuje a třepotá se.[1]

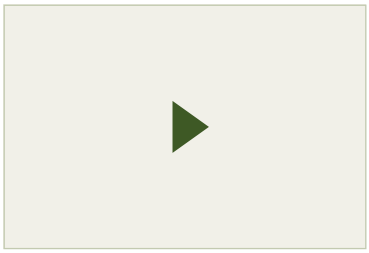
III/C/1 — Orebice horská a perlička obecná

1. Popište orebici a její životní potřeby. *

> Orebice horská (Alectoris graeca) je zavalitý hrabavý pták podobný koroptvi, s břidlicově šedým peřím, bíle a černě pruhovanými křídly a čistě bílým hrdlem lemovaným širokým černým pruhem; zobák, nohy i lem očí má jasně červené.[1]

Orebice horská — šedé peří, bílé hrdlo lemované černým pruhem, červený zobák a nohy

Nahrávka: **Volání** — dvě krátká chraplavá zvolání kohouta; nahrávka z Itálie

- **Míry a hmotnost.** Tělo měří okolo 35 cm, rozpětí křídel asi 50 cm, hmotnost se pohybuje mezi 500 a 800 gramy, kohouti bývají zpravidla o něco větší než slepice.[1]
- **Prostředí.** Obývá prosluněné kamenité stráně, v Alpách vystupuje i nad 3000 m n. m. a na zimu se stahuje do nižších poloh.[1]
- **Potrava.** Živí se travinami, zrním, bobulemi, hmyzem a kroužkovci.[1]
- **Hnízdění.** Slepice klade od dubna do června 8–15 vajec, snůšku často rozděluje do dvou hnízd, kde pak každý z rodičů vodí vlastní mláďata; inkubace trvá 3–4 týdny.[1]

- **Životní potřeby u nás.** V našich klimatických podmínkách se přirozeně nerozmnožuje, mláďata je proto nutné trvale odchovávat ve voliérách.[1]

2. Popište perličku a její životní potřeby. *

> Perlička kropenatá (Numida meleagris), lidově zvaná i perlička obecná, je zavalitý hrabavý pták s nápadně malou, neopeřenou modrou hlavou nesoucí žlutohnědou přilbici a s černým, bíle skvrnitým opeřením.[1]

Perlička kropenatá — černé, bíle skvrnité opeření a holá hlava s přilbicí

Nahrávka: **Volání** — vysoké skřehotavé volání hejna, které se před setměním shromažďuje k hřadování; nahrávka z Jihoafrické republiky

- **Míry a zbarvení.** Dorůstá 53–63 cm, váží v průměru 1,3 kg, má krátký ocas, krátká zaoblená křídla a červený zobák se žlutým koncem.[1]
- **Prostředí.** Původně obývá africké savany, zemědělskou půdu a teplé suché krajiny s roztroušeným křovím a stromy; žije v hejnech, mimo hnízdění čítajících kolem 25 kusů.[1]
- **Potrava.** Živí se semeny, travinami, hlemýždi, pavouky, hmyzem i drobnými obratlovci, které vyhrabává silnýma nohama podobně jako kur domácí.[1]
- **Hnízdění.** Do skrytého hnízda na zemi snáší 6–12 vajec, na kterých samice sedí 26–28 dní; mláďata jsou vzletná asi po měsíci.[1]
- **Domestikace.** Chov perliček sahá až ke starým Egypťanům kolem roku 1500 př. n. l., kteří je chovali pro maso a vejce; do Evropy je ve středověku znovu přivezli Portugalci ze západoafrické Guineje, odtud i anglický název „guinea fowl“.[1]

3. Jaká je historie a současnost výskytu perliček a orebic u nás?*

> Orebice horská i perlička kropenatá jsou na našem území nepůvodní druhy, které se do české přírody nikdy trvale nezačlenily a dodnes se u nás chovají výhradně v zajetí.[1,2]

Orebice horská — u nás nepůvodní druh, dovážený a vysazovaný od poloviny 19. století

Perlička kropenatá — africký druh, u nás chovaný jen v zajetí a v malém počtu

- **Orebice – pokusy o introdukci.** Jako lovná zvěř se k nám dováží a vysazuje už od poloviny 19. století, ale ve zdejších klimatických podmínkách se nedokáže samovolně rozmnožovat.[1]
- **Orebice dnes.** Mláďata je proto nutné trvale odchovávat ve voliérách, volně žijící a rozmnožující se populace u nás neexistuje.[1]
- **Perlička – původ a domestikace.** Perlička kropenatá pochází z afrických savan; domestikovali ji už staří Egypťané kolem roku 1500 př. n. l., do Evropy ji pak ve středověku znovu přivezli Portugalci.[2]
- **Perlička u nás.** V přehledu lovné zvěře v Česku je perlička kropenatá vedena jako druh na našem území nepůvodní, volně se nevyskytující, chovaný jen v malém počtu.[2]
- **Společný rys.** Oba druhy tak dnes u nás žijí pouze jako voliérová, chovná zvěř k vypouštění nebo okrase, nikoli jako trvale se rozmnožující volně žijící populace.[1,2]

Karta 2 — Sika japonský a Sika Dybowského · Tok · Kormorán, volavka a racek

III/A/2 — Sika japonský a Sika Dybowského

1. Jaký je původ a rozšíření jelenů sika na našem území?

> Jelen sika (Cervus nippon) pochází z **jihovýchodní a východní Asie** a k nám byl dovezen z Japonska; poprvé byl vysazen v letech 1890–1891 do poděbradské obory u Kluku, volně žijící populace pak vznikaly po zániku obor v první polovině 20. století.[1,2]

Jelen sika v původním areálu — jelen v zimní srsti na japonském Hokkaidu, odkud siku k nám dovezli

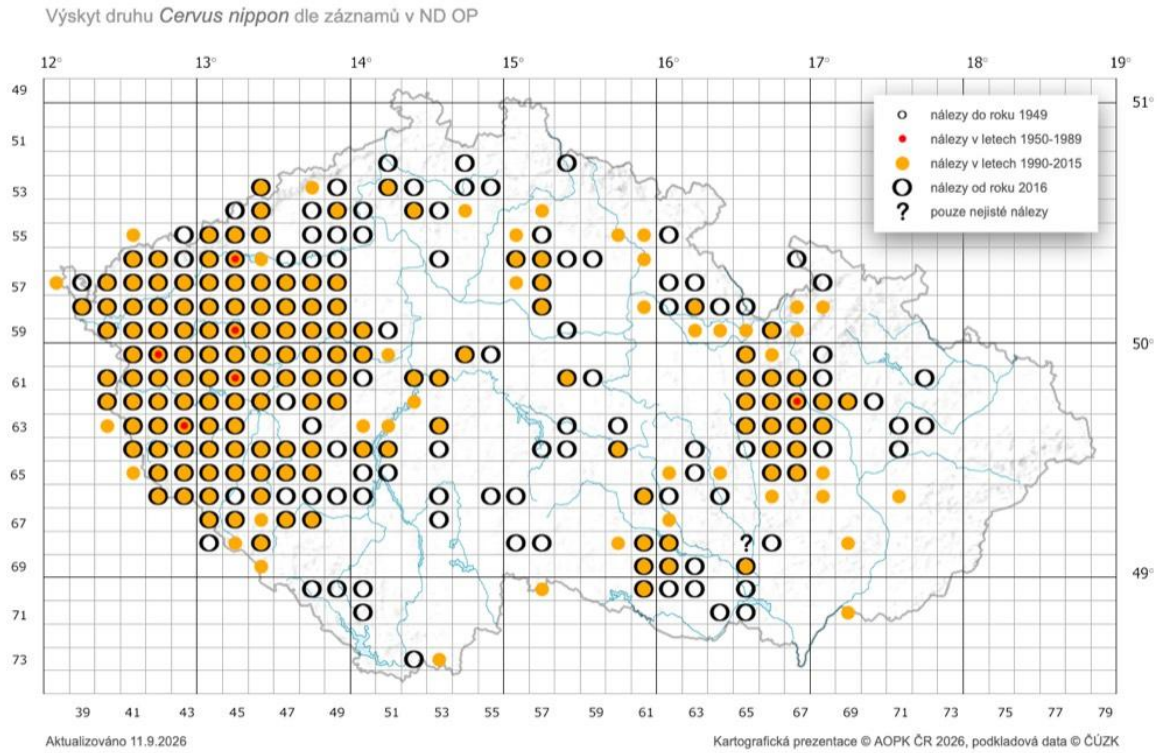

Tlupa siky u nás — laně s bílým zrcátkem a jelen v tmavé říjové srsti na strništi u lesa, říjen v české krajině

Kříženci siky a jelena evropského — laně s bílým zrcátkem po sice a postavou po jelenovi; irské Wicklow, kde se oba druhy volně kříží

- **Rozšíření.** Jádro populace je v západních Čechách, od Českého lesa po Křivoklátsko; menší ohniska vznikla i na Svitavsku a Bouzovsku, kam se sika rozšířil ze zaniklých obor.[1,2]
- **Nepůvodnost.** Sika je v ČR nepůvodní, introdukovaný druh; je přizpůsobivější, ale méně odolný stresu než jelen evropský.[2,3]
- **Stav.** Dnes chybí jen na východě území a v jižních Čechách a stavy dlouhodobě stoupají.[2]
- **Křížení.** Sika se plodně kříží s jelenem evropským a ohrožuje tím jeho genofond, protože kříženci zůstávají plodní a nesou znaky obou druhů.[1,2]
- **Invazní druh.** Kvůli tomuto křížení zařadila Evropská komise siku od 7. srpna 2025 na unijní seznam invazních nepůvodních druhů; v Česku zůstává lovnou zvěří právě proto, aby ji myslivci mohli dál regulovat lovem.[5]

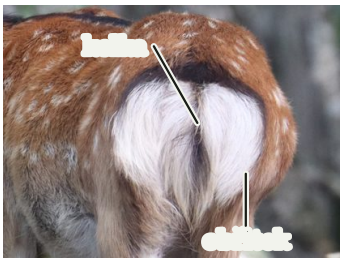

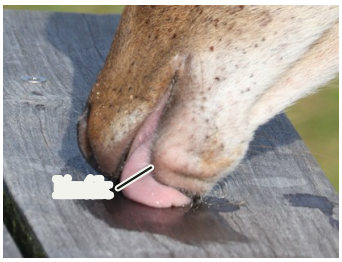
Nálezy jelena siky podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

2. Popište a pojmenujte správně jelena siku.

> Sika je menší jelenovitá zvěř; samec se nazývá **jelen**, samice **laň** a mládě **kolouch**, stejně jako u jelena evropského.[1]

Jelen siky v říji, s hřívou na krku.[1,2] Ve výřezech laň zezadu s kelkou v obřitku, lízák a běh se spárky a paspárky. Části těla jsou pojmenované mysliveckou mluvou, stejně jako u ostatní spárkaté zvěře.[3]

Jelen — samec s parožím, v kaštanové srsti s bílými skvrnami

Laň — samice bez paroží, ve skvrnité letní srsti

Kolouch — mládě

- **Pojmenování těla.** Myslivecké názvy částí těla jsou společné celé spárkaté zvěři – oči jsou světla, uši slechy, nos větrník, nohy běhy a ocas kelka.[3]
- **Velikost.** Jelen váží kolem 50 kg, laně jsou ještě subtilnější; výška v kohoutku dosahuje do 1,2 m.[1,2]

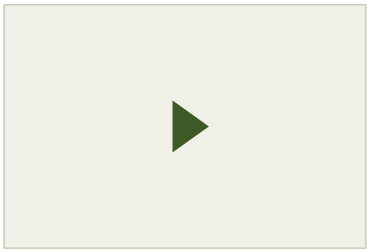
- **Srst.** V létě je kaštanová s bílými skvrnami v řadách po bocích a tmavým pruhem po hřbetu, v zimě šedohnědá a skvrnění mizí.[1,2]
- **Znaky.** Obřitek a svrchní část kelky jsou bílé, po hřbetu vede tmavý pruh.[1,2]
- **Hříva.** Jelenovi narůstá na krku krátká hříva, a to jen během říje – mimo ni ji nemá.[1,2]
- **Smysly a chování.** Sika má vynikající smysly a žije v tlupách rozdělených podle pohlaví.[1]
- **Paroží.** Samec siky nosí jednodušší, menší paroží zpravidla o osmi výsadách (osmerák).[1]

3. Jaký je průběh a projevy sičí říje?

> Sičí říje probíhá v **říjnu a na začátku listopadu**, tedy o něco později než u jelena evropského, a je nápadná spíš tišším než hlučným projevem.[1,2]

Jelen sika v říji — samec s tmavou zježenou srstí a krátkou hřívou na krku

Nahrávka: **Pískání v říji** — táhlý pronikavý hlas sičího jelena; nahrávka z anglického Dorsetu

- **Hlasový projev.** Místo klasického jelenního troubení se jelen sika ozývá výrazně **pronikavým, pisklavým hlasem**.[2]
- **Tlupy.** Mimo dobu říje žije sika odděleně v tlupách podle pohlaví; před říjí se k tlupám laní přidávají jeleni, mezi nimiž ale nejde rozlišit vedoucího jelena.[1,2,3]
- **Souboje.** Jeleni mezi sebou svádějí souboje o skupiny laní, které kvůli málo členitému a ostrému paroží často končí vážným zraněním.[3]
- **Hříva.** Samci v tomto období narůstá na krku krátká hříva, kterou mimo říji nemívá.[2]
- **Březost.** Laň je březí 30–32 týdnů a rodí zpravidla jedno kolouče v květnu.[1]
- **Společné s jelení říjí.** Průběh je stejný jako u jelena evropského – jeleni se sejdou u tlup holé zvěře, v soubojích si je hájí a laň pak klade jedno kolouče; liší se jen doba o měsíc později a pískání místo troubení.[1,2,3]

4. Popište trofej jelenů sika.

> Trofej siky je oproti jelenu evropskému výrazně skromnější – jednodušeji tvarované paroží s menším počtem výsad a délkou lodyh do 90 cm, což odpovídá i menší tělesné velikosti tohoto jelena.[1,2]

Trofej siky — lebka s jednodušeji tvarovaným parožím

- **Tvar.** Typický je osmerák, tedy paroží o osmi výsadách, bez bohatého větvení a rozložené korunky jelena evropského; charakteristická je krátká vnitřní (třetí) výsada směřující z lodyhy do středu trofeje.[1,3]
- **Shazování.** Staré paroží sika shazuje v dubnu a květnu.[1,2]
- **Vytloukání.** Nové paroží doroste v lýčí a bývá vytlučeno do srpna až září.[1,2]
- **Kvalita.** U trofeje se hodnotí délka lodyh, hmotnost a počet výsad paroží; délkové rozměry se měří s přesností na milimetr.[3]

5. Uveďte hlavní rozdíly mezi oběma poddruhy jelenů sika.

> Na našem území se loví dva poddruhy siky – drobnější **sika japonský** (Cervus nippon nippon) a mohutnější **sika Dybowského** (Cervus nippon dybowskii).[1]

Sika japonský — drobnější poddruh, divoce žijící tlupa v japonské Naře

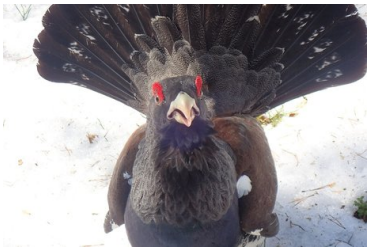
Sika Dybowského — mohutnější poddruh se silnějším parožím

- **Velikost.** Sika Dybowského dorůstá výrazně mohutnějšího vzrůstu než sika japonský, který váží kolem 50 kg – samci siky Dybowského mohou vážit až 140 kg.[1,3]
- **Paroží.** Také paroží siky Dybowského je silnější a mohutnější než u siky japonského.[1]
- **Výskyt v ČR.** Sika japonský žije u nás volně na několika územích, sika Dybowského je vzácnější a chová se především v oborách.[1]
- **Původ.** Oba poddruhy pocházejí z východní Asie; odborná literatura řadí mezi hlavní introdukované poddruhy siku japonského z japonských ostrovů a siku kontinentální, u nás označovanou jako sika Dybowského.[1,2]

III/B/2 — Tok

1. Vysvětlete pojem tok. *

> Tok je myslivecké označení pro období páření tetřevovitých, dropů a sluk, kdy kohouti hlasovými a pohybovými projevy — tokáním — vábí samice.[1,2]

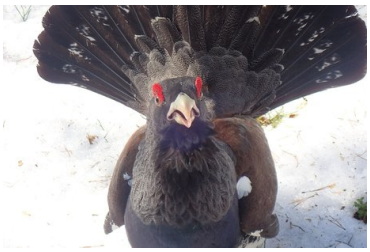

Tokající tetřev — kohout s rozevřeným tatrčem a otevřeným zobákem na tokaništi

- **Kdo toká.** Pojem se užívá u kurovitých ptáků lesních (tetřev, tetřívek, jeřábek, bažant, divoký krocan), u dropů a u sluk; ostatní druhy ptáků se místo toho „párkují a pak pojímají“.[1]
- **Tokaniště.** Kohouti se scházejí na stálých místech zvaných tokaniště, kam se vracejí opakovaně každé jaro.[2]
- **Projev kohouta.** Během toku kohout střídá hlasové a pohybové projevy, aby přehlušil soky a upoutal slepici, která poté na místě hnízdí a snáší vejce.[2]
- **Odlišení od jiných pojmů.** Tok je obdobou říje u spárkaté zvěře nebo hárání u psovitých šelem, vztahuje se ale výhradně na uvedené druhy pernaté zvěře.[1]

2. Uveďte příklady projevů při toku u různých druhů zvěře. *

> Každý druh má při toku svůj vlastní hlasový i pohybový projev, obvykle rozdělený do několika fází.[1,2,3]

Tetřev hlušec — kohout s rozevřeným tatrčem během ranního toku

Tetřívek obecný — kohoutek s naježenou lyrovitou ocasní parádou na tokaništi

Nahrávka: **Jeřábek lesní** — sykot kohoutka na toku; nahrávka ze slovenského Volovce

Bažant obecný — kohout s výraznou červenou maskou kolem očí

Drop velký — kohout v okázalém tokovém postoji s vyvrácenými křídly a naježeným peřím

- **Tetřev hlušec.** Ranní tok probíhá ve „čtyřech verších“ — klepání (pukání), trylek, výlusk a broušení —, kohout přitom jezdí po větvi a rozevírá tatrč do vějíře.[1,2]
- **Tetřívek obecný.** Kohoutek na tokaništi zapíská, zaškrtí, pšouká a bublá a přitom tančí v kruhu; toká-li na stromě jen s nataženým krkem, myslivci tomu říkají „modlí se“.[3]
- **Jeřábek lesní.** Jeho tok je nejtišší — kohoutek se ozývá typickým sykotem.[1]
- **Bažant obecný.** Kohout v toku kodrcá a slepici ostruhuje, doprovázeno hlučným zatřepetáním křídel.[1]
- **Sluka lesní a drop velký.** Sluka při večerním toku kvorká a píská v letu nad porostem, drop na tokaništi dudá a předvádí okázalé pohybové postoje.[1]

III/C/2 — Kormorán, volavka a racek

1. Charakterizujte kormorána velkého. *

> Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*) je tažný pták z čeledi kormoránovitých, dlouhý 84–90 cm a vážící 2,6–3,7 kg, s téměř celým tělem černým a dlouhým zobákem zahnutým na konci.[1]

Kormorán velký — dospělý pták s černým tělem a dlouhým zobákem zahnutým na konci

Nahrávka: **Skřehotání** — hluboké hrdelní volání kormorána; nahrávka z Francie

- **Vzhled.** Tělo je téměř celé černé, na hlavě a stehnech má bílé skvrny, zobák je dlouhý s ostře zahnutým nehtem na špičce, na nohou má mezi prsty plovací blány.[1]
- **Rozšíření a prostředí.** Žije u rybníků, jezer a řek na všech kontinentech kromě Jižní Ameriky a Antarktidy; v Česku vznikla první stálá hnízdní kolonie roku 1982 na jižní Moravě, dnes hnízdí v řádu stovek párů v několika koloniích.[1]

- **Potrava.** Živí se výhradně rybami, v Česku loví hlavně plotice, okouny, oukleje a jelce; denně sní kolem 400 g ryb a na rybářských revírech dokáže za zimu odlovit až 80 kg ryb z hektaru vodní plochy.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdí kolonijně, populace v Evropě prudce vzrostla po zavedení ochranářských opatření v letech 1965–1981.[1]
- **Myslivecký a rybářský význam.** Od 1. 4. 2013 už není zvláště chráněným druhem, chráněný zůstává jako ostatní volně žijící ptáci. Způsobuje velké škody na rybích populacích, za které stát do roku 2013 podle zákona č. 115/2000 Sb. vyplácel náhrady produkčním rybářům. Dnes se jim předchází odstřelem na výjimku a plašením.[1,2,3]

2. Charakterizujte volavku popelavou. *

> Volavka popelavá (*Ardea cinerea*) je velký, silně stavěný brodivý pták dlouhý 84–102 cm s rozpětím křídel 155–175 cm a hmotností 1–2 kg, se šedým hřbetem, bělavou spodinou a dlouhým štíhlým krkem.[1]

Volavka popelavá — dospělý pták s dlouhým krkem a nohama, šedým hřbetem a bělavou spodinou

Nahrávka: **Křik za letu** — drsný skřek, kterým se volavka ozývá v letu; nahrávka z Nizozemska

- **Vzhled.** Má dlouhý krk a dlouhé nohy umožňující brodění i v hlubší vodě, žlutorůžový zobák, tmavé pruhování na krku a černé prodloužené peří na hlavě; za letu drží krk esovitě prohnutý a nohy nataženy dozadu.[1]
- **Rozšíření a prostředí.** Obývá řeky, mokřady, jezera i rybníky téměř v celé Evropě, Asii a části Afriky; v Česku je nejhojnější volavkou s 1 000–1 400 hnízdními páry.[1]
- **Potrava.** Loví převážně ryby, dále obojživelníky, měkkýše, hmyz a drobné savce; na kořist číhá nehybně a náhlým výpadem krku ji harpunuje, díky lovu hrabošů na polích je i užitečná.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdí kolonijně ve vysokých korunách stromů, hnízdo staví z větví vystlaných trávou; ve snůšce bývají 3–5 zelenavých vajec, na kterých střídavě sedí oba rodiče 25–26 dní.[1]
- **Myslivecký a rybářský význam.** Škody na tekoucích vodách jsou zanedbatelné, přesto na ni rybáři vyvíjejí tlak kvůli povolování odstřelu na chovných rybnících; v minulosti byla silně lovena, dnes je chráněným druhem.[1]

3. Charakterizujte racka chechtavého. *

> Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*) je menší druh racka dlouhý 34–39 cm a vážící 225–350 g, s bílým břichem, červenýma nohama a v létě typickou tmavě hnědou „maskou“ na hlavě.[1]

Racek chechtavý (svatební šat) — dospělý pták s tmavě hnědou „maskou“ na hlavě, červeným zobákem a nohama

Racek chechtavý (zimní šat) — bílá hlava jen s tmavou skvrnou za okem

Nahrávka: **Volání** — krátké ostré volání racka; nahrávka z Norska

- **Vzhled.** Má štíhlé tělo, špičatá dlouhá křídla svrchu světle šedá s černými konci, bílý ocas a hrdlo; v zimním šatu je hlava bílá s tmavým skvrnami za okem, letní hnědá maska přes zimu mizí.[1]
- **Rozšíření a prostředí.** Hnízdí v mírném pásu Evropy a Asie poblíž klidných vodních ploch, zejména rybníků s bohatou vegetací; v Česku jde tradičně o jižní a východní Čechy, jižní a střední Moravu a nížinné Slezsko.[1]
- **Potrava.** Živí se hlavně vodním a suchozemským hmyzem, žížalami a bezobratlými, občas i rybami nebo obilím; dokáže se živit i kleptoparazitismem, tedy kradením kořisti jiným ptákům.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdí v hustých koloniích na vodě i u vody, samice klade 1–3 vejce, inkubace trvá 22–26 dní a o mláďata pečují oba rodiče; svou kolonii agresivně brání, čehož využívají i jiné druhy vodních ptáků hnízdících v její blízkosti.[1]
- **Myslivecký význam.** Dříve byl kvůli požírání násad ryb a ničení hnízd i kuřat pernaté zvěře považován za škodnou a byl pronásledován; jeho česká populace mezi lety 1973 a 2011 klesla asi o 90 %.[1]

Karta 3 — Daněk skvrnitý · Chrutí a kaňkování · Druhy a poddruhy bažantů

III/A/3 — Daněk skvrnitý

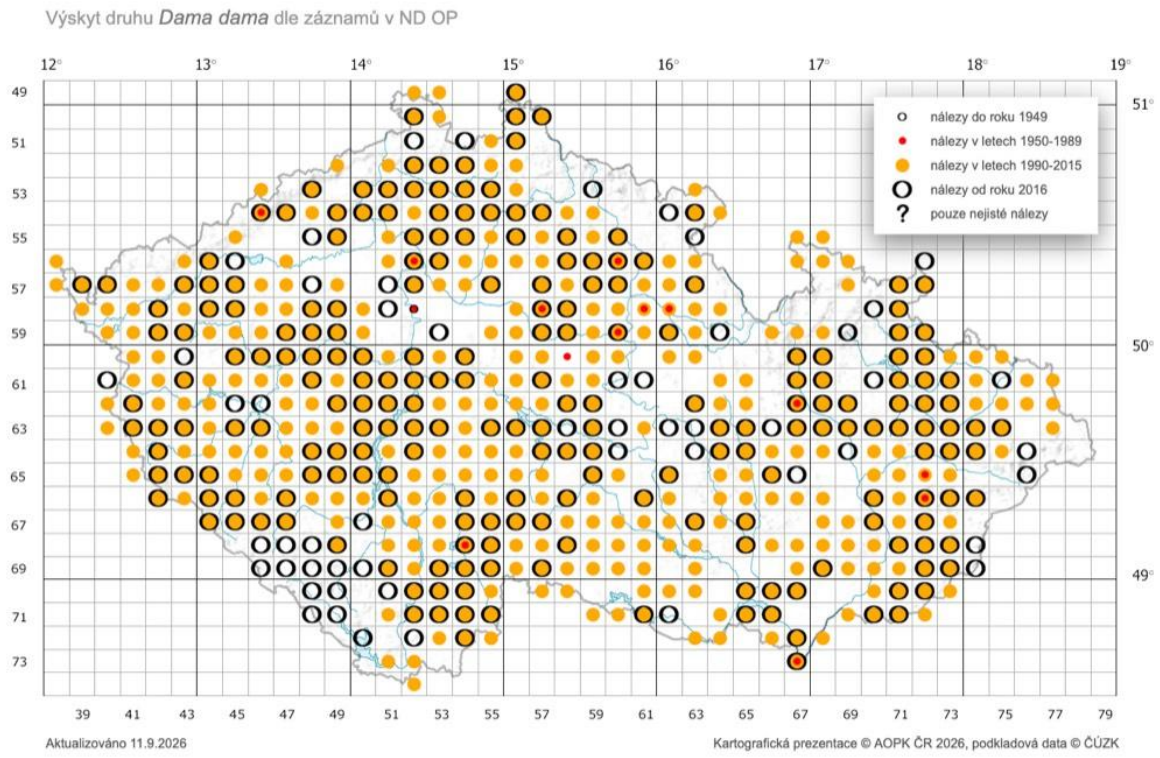
1. Jaký je původ a rozšíření daňka na našem území?

> Daněk skvrnitý (*Dama dama*) patří mezi sudokopytníky, přežvýkavce z čeledi jelenovitých, a v Evropě je zvěří **nepůvodní** – pochází z jihozápadní Asie a Středomoří.[1,2] Do českých zemí se dostal chovem v **oborách**, odkud byl postupně vysazován i do volnosti, kde se usadil.[2]

Video: **Daněk skvrnitý** — daněk se skvrnitou letní srstí a lopatovitým parožím prochází kamenitým terénem; klip ze španělského národního parku

- **Oborní i volná zvěř.** Dnes žije jak v řadě obor po celé republice, tak v ohraničených volných populacích.[1,2]
- **Místní populace.** Volné populace jsou ostrůvkovité – v Polabí, na Královéhradecku a na severní Moravě.[3]
- **Celostátní stav.** Pohybuje se kolem 30 tisíc kusů, roční lov dosahuje asi 20 tisíc kusů.[1]

Nálezy daňka skvrnitého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

2. Popište a pojmenujte správně daňčí zvěř. *

> Daňčí zvěř se pojmenovává **daněk** (samec), **daněla** (samice) a **daňče** (mládě).[1] Daněk váží do 90 kg a nese **paroží**, které v dospělosti dostává typický lopatovitý tvar (lopatáč), zatímco mladí jedinci mívají paroží tyčovité (vařečkáč).[1]

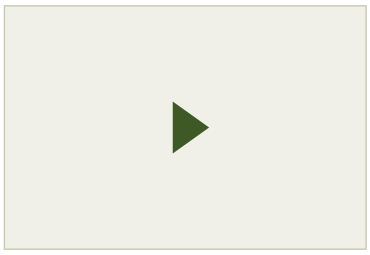
Daněk — samec s lopatovitým parožím, ve skvrnité letní srsti

Daněla — samice bez paroží, ve skvrnité letní srsti

Daňče — mládě, ve skvrnité letní srsti

Nahrávka: **Mručení tlupy** — překrývající se krátké mručení velké tlupy; nahrávka z Velké Británie

- **Pojmenování těla.** Myslivecké názvy částí těla jsou společné celé spárkaté zvěři – oči jsou světla, uši slechy, nos větrník, nohy běhy a ocas kelka.[3]
- **Zbarvení.** V létě je srst červenohnědá s bílými skvrnami, v zimě tmavá až černohnědá se skvrnami málo patrnými; vzácně se objevuje i bílá forma.[1]
- **Znaky těla.** Typická je výrazná **kelka**, světlý, tmavě lemovaný **obřitek** (zrcátko) a na krku výrazný **ohryzek**.[1]
- **Hlasové projevy.** Daněk se v říji ozývá hlubokým **rocháním**, daněla a daňčata **pískáním**.[1]
- **Chrup.** Trvalý chrup má 32 zubů a vzorec $\frac{0\ 0\ 3\ 3}{3\ 1\ 3\ 3}$, stejný jako u muflona a kamzíka – jen jelen má navíc kelce; výměna proběhne do 24. měsíce věku.[2]

3. Jaký je průběh a projevy daňčí říje?

> Daňčí říje probíhá v **říjnu a listopadu**.[1] Na rozdíl od jelena si dominantní daňci nedrží tlupu daněl, ale hájí stálé **říjiště**, kam hlasitým rocháním a pískáním daněly svolávají.[1,3]

Daněk v říji — daněk s lopatovitým parožím hájí své říjiště

Nahrávka: **Rochání** — hlas daňka, kterým na říjišti svolává daněly; nahrávka z Velké Británie

Souboj daňků — dva daňci svádějí souboj o říjiště

- **Říjiště.** Silní daňci si obhajují malou, viditelně vyznačenou plošku, k níž se snaží soustředit co nejvíc daněl přicházejících k páření. Staří daňci se na ni vracejí každý rok.[3]
- **Doliny.** Na říjišti si daněk vyhrabává mělké jámy, doliny. V nich se během říje chladí a odpočívá.[3,4]
- **Souboje.** O říjiště svádějí daňci urputné souboje parožím, slabší jedinci obvykle ustupují bez boje.[1]

- **Rozdělení podle pohlaví.** Mimo říji žijí daňci a daněly odděleně, v tlupách podle pohlaví.[1]
- **Březost a kladení.** Po 31 až 32 týdnech březosti klade daněla zpravidla jedno daňče, v červnu.[1,2]

4. Popište parožení daňků a jejich trofej.

> Daňci shazují staré paroží v **dubnu** a nové vytloukají do **srpna.**[1] Tvar paroží se s věkem mění – mladí daňci nosí paroží tyčovité až vařečkovité (**vařečkáč**), teprve v dospělosti se vytváří typický plochý, lopatovitě rozšířený konec lodyhy (**lopatáč**), podle kterého se daněk snadno pozná od ostatní jelenovité zvěře.[1]

Vařečkáč — mladý daněk s jednoduchým, ještě nerozšířeným parožím v lýčí

Lopatáč — dospělý daněk s plochou, lopatovitě rozšířenou trofejí

- **Průběh vývoje.** Paroží roste v lýčí a tvrdne postupně během léta, po vytlučení lodyh si daněk lýčí ošlape o keře a stromky.[1]
- **Trofej.** Hodnotí se především šířka a členění lopaty, krajkování na jejím okraji a síla růží.[2]
- **Chovatelský význam.** Podle vývoje paroží myslivci posuzují stáří a kondici daňka a rozhodují o výběru k odstřelu.[1]

5. Jaké jsou základní zásady odhadu věku daňčí zvěře?*

> Nejspolehlivější metodou odhadu věku daňčí zvěře je sledování **vývoje chrupu**.[1] Narozené daňče má v dolní čelisti šest mléčných řezáků a dva mléčné špičáky, které u jelenovitých přebírají tvar i funkci řezáků; mléčné stoličky jsou trojdílné.[1]

Daněk vysokého věku — mohutný krk, hluboký trup a plné lopaty

Mladý daněk — tyčovité paroží a štíhlý krk prozradí kus v prvních letech

Lebka s chrupem — spodní čelist s řadou stoliček, podle jejich obrusu se odhaduje věk starších kusů

- **Výměna chrupu.** Od května do července, tedy do stáří 24 měsíců, končí růst trvalých stoliček – trojdílnou mléčnou předstoličku nahrazuje dvojdílná trvalá.[1]

- **Trvalý chrup.** Má celkem 32 zubů se vzorcem $\frac{0\,0\,3\,3}{3\,1\,3\,3}$.[1]
- **Přesnost metody.** Podle vývoje chrupu lze věk ulovené zvěře do stáří třiceti měsíců stanovit velmi přesně.[1]
- **Starší zvěř.** U kusů nad 30 měsíců se věk odhaduje už jen podle stupně opotřebení stoliček a celkového vzhledu.[2]
- **Živá zvěř.** U živé zvěře se věk odhaduje podle místa a doby pozorování, chování a vzhledu – postavy hlavy, krku a trupu, podle výměny srsti i podle stavu paroží a vytloukání.[2]
- **Paroží jako vodítko.** Velikost a tvar paroží věk jen naznačují a přesně ho neurčí, protože se každý rok znovu vytváří; přesnější je odhad podle ročních vrubů toulců u dutorohé zvěře, kde se toulec neshazuje a jen dorůstá.[2]
- **Společné s jelení zvěří.** Věk jelena evropského se odhaduje stejně; rozdíl je v době výměny chrupu – daněk ji má hotovou do 24 měsíců, jelen až ve 30. až 32.[1,3]

III/B/3 — Chrutí a kaňkování

1. Vysvětlete pojem chrutí a kaňkování. *

> Chrutí je myslivecký název pro dobu páření černé zvěře a jezevce, kaňkování pak pro dobu páření šelem – obě slova označují rozmnožovací proces, při němž se pohlaví vyhledávají, namlouvají a páří.[1,2]

Kňour — samec černé zvěře, u kterého chrutí probíhá

Jezevec — druhé zvíře, pro jehož páření se užívá slovo chrutí

- **Chrutí.** Užívá se pro černou zvěř (prase divoké) a jezevce; u ostatní spárkaté zvěře (jelenovití) je obdobným výrazem říje, u ptáků tok.[1]
- **Kaňkování.** Označuje dobu páření šelem – lišky, kuny, rysa, kočky divoké, vlka a dalších; podle staršího jazykového úzu se říká, že samice šelmy „kaňkuje“.[1,2]
- **Společný spouštěč.** Nástup obou period řídí hormony na základě vnějších podnětů, zejména délky dne a teploty.[1]
- **Cíl chování.** Smyslem je získat přízeň samic – označování teritoria, hlasová výzva i souboje samců o samici nebo skupinu samic, a tím prosazení vlastních genů.[1]

2. Uveďte příklady průběhu kaňkování a chrutí. *

> Chrutí černé zvěře probíhá hlavně od listopadu do ledna, u jezevce v srpnu; kaňkování má u jednotlivých šelem odlišné termíny – například liška v lednu až únoru, kuna v červenci až srpnu, rys od ledna do dubna a vlk od ledna do března.[1]

Liška — kaňkuje v lednu a únoru

Kuna — kaňkuje v červenci a srpnu

Rys ostrovid — kaňkuje od ledna do dubna

Vlk obecný — kaňkuje od ledna do března

- **Chrutí prasete divokého.** Hlavní vlna probíhá od listopadu do ledna, ale u bachyní v dobré kondici se může opakovat i mimo tuto dobu – mladé bachyňky se tak mohou zapojit do rozmnožování třeba až v březnu či dubnu.[1,2]
- **Chrutí jezevce.** Probíhá v srpnu, po oplození ale následuje utajená (zpožděná) březost trvající 7 až 8 měsíců, takže mláďata přicházejí na svět až na jaře.[1]
- **Kaňkování lišky.** Probíhá v lednu a únoru, často i přes den, doprovázené typickým skolením; březost pak trvá 51 až 54 dní.[1]
- **Kaňkování kuny.** U kuny lesní i skalní probíhá v červenci a srpnu, díky utajené březosti se ale mláďata rodí až po zhruba 9 měsících.[1]
- **Kaňkování rysa a vlka.** U rysa ostrovida probíhá od ledna do dubna (březost 70–74 dní), u vlka obecného od ledna do března (březost 62–65 dní).[1]

III/C/3 — Druhy a poddruhy bažantů

1. Které znáte bažanty kromě bažanta obecného? *

> Kromě bažanta obecného se u nás — volně nebo ve voliérách — nejčastěji setkáme se čtyřmi dalšími druhy: bažantem královským, zlatým, stříbrným a diamantovým.[1]

Bažant královský — kohout s bílou hlavou, šupinatým opeřením a dlouhým pruhovaným ocasem

Bažant zlatý — kohout se zlatožlutou chocholkou, černě žíhaným límcem a jasně červeným tělem

Bažant stříbrný — kohout s bílým, jemně černě kresleným hřbetem, černým spodkem a červenou tváří

Bažant diamantový — kohout s bíločerně pruhovaným límcem, zeleno-bílým tělem a dlouhým pruhovaným ocasem

- **Bažant královský** (*Syrmaticus reevesii*). Endemit horských lesů Číny, k nám introdukovaný už koncem 19. století; jako jediný z těchto čtyř je u nás veden jako lovná zvěř s vlastní dobou lovu.[2]
- **Bažant zlatý** (*Chrysolophus pictus*). Pochází ze západní Číny, samec má nápadně červeno-zlaté opeření; patří k nejméně náročným okrasným bažantům chovaným ve voliérách.[3]
- **Bažant stříbrný** (*Lophura nycthemera*). Patří do rodu Lophura z čeledi bažantovití, u nás se chová především jako okrasný pták ve voliérách a zoologických zahradách.[1]
- **Bažant diamantový** (*Chrysolophus amherstiae*). Blízký příbuzný bažanta zlatého z rodu Chrysolophus, rovněž chovaný jen jako okrasná voliérová zvěř.[1]

2. Popište bažanta královského a jeho životní potřeby. *

> Bažant královský (*Syrmaticus reevesii*) je velký hrabavý pták s výrazným pohlavním dimorfismem — samec má zlatobílé „šupinaté“ opeření a extrémně dlouhý pruhovaný ocas, samice je nenápadně hnědá.[1]

Kohout — bílá hlava s černým pruhem přes oko, šupinaté opeření a dlouhý pruhovaný ocas

Slepice — nenápadně hnědé skvrnité opeření

- **Vzhled.** Samec měří až 240 cm, z čehož přes 170 cm připadá na stříbrošedý ocas s hnědými příčnými proužky; hlavu má bílou s širokým černým pruhem přes oko, samice je hnědá s černým temenem.[1]
- **Prostředí.** Je endemitem jehličnatých horských lesů severní a střední Číny, u nás introdukovaný; na lesní prostředí je vázán víc než ostatní bažanti a při vyrušení mizí v korunách stromů nebo v houštinách.[1]
- **Rozmnožování.** Tok probíhá v únoru a březnu, samec brání rozsáhlý hnízdní revír a páří se s 1–2 slípkami; slípka snáší 7–14 vajec a inkubace trvá 24 dní.[1]
- **Potrava.** Dospělí se živí hlavně semeny a plody dřevin, kuřata první dva měsíce sbírají hmyz a pavouky.[1]
- **Význam u nás.** V Česku patří mezi lovnou zvěř s dobou lovu 16. 10. – 15. 3., loví se převážně kohouti, slepice jen v bažantnicích kvůli regulaci početnosti.[1]

3. Co víte o okrasných bažantech a jejich významu? *

> Okrasní bažani — především bažant zlatý, stříbrný a diamantový — se u nás chovají ve voliérách a zoologických zahradách pro svou nápadnou barevnost, nikoliv jako lovná nebo hospodářská zvěř.[1,2]

Bažant zlatý — kohout se zlatožlutou chocholkou a jasně červeným tělem

Bažant stříbrný — kohout s bílým hřbetem a černým spodkem

Bažant diamantový — kohout s bíločerně pruhovaným límcem a dlouhým pruhovaným ocasem

- **Chov.** Bažant zlatý patří k nejméně náročným okrasným druhům, dá se chovat celoročně ve venkovní voliéře s krytým přístřeškem pro zimní hřadování.[2]

- **Krmení.** Dospělé ptáky krmíme obilovinami — pšenicí, ječmenem, ovsem, prosem a drobnou kukuřicí.[2]
- **Zbarvení jako hlavní hodnota.** U okrasných druhů, jako je zlatý a diamantový z rodu Chrysolophus nebo stříbrný z rodu Lophura, je hlavním chovatelským cílem pestré opeření samců — na rozdíl od lovné zvěře chované pro maso a trofej.[1]
- **Ochranářský význam.** Řada bažantích druhů je ve volné přírodě podle Červeného seznamu IUCN zranitelná nebo ohrožená lovem a úbytkem stanovišť, takže jejich chov ve voliérách a zoo má i význam pro zachování druhů mimo přirozený areál.[1]

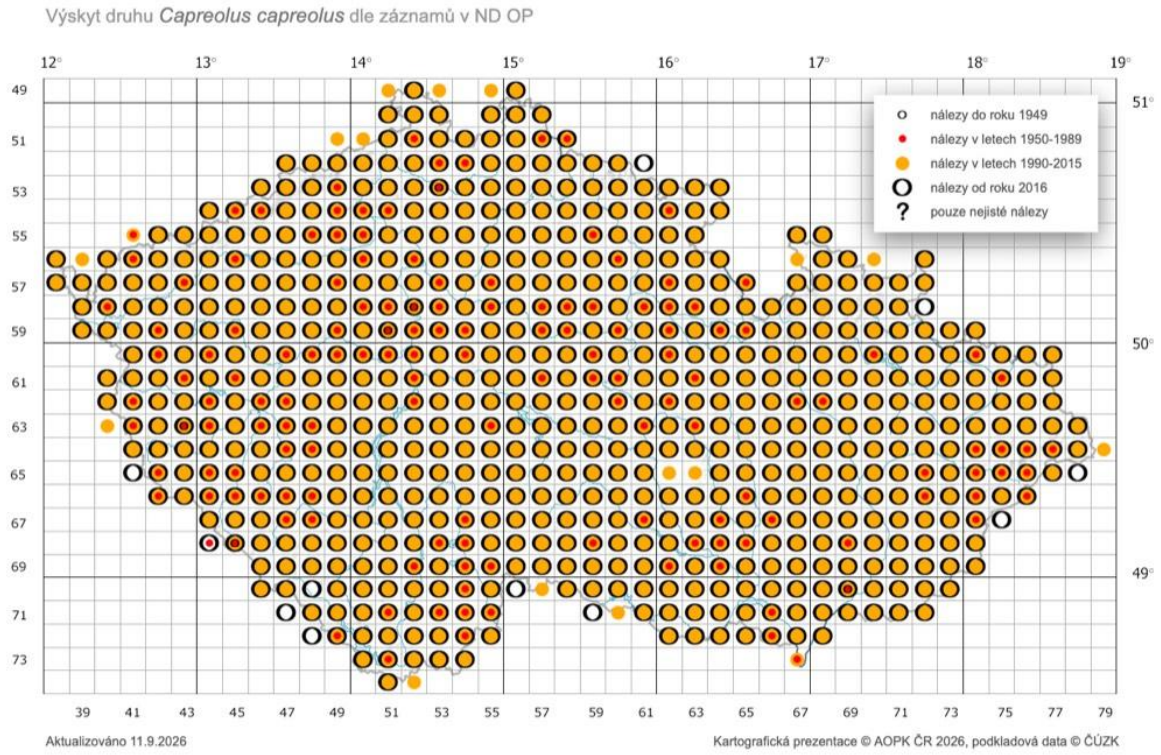
Karta 4 — Srnec obecný · Roh · Sluka a bekasina

III/A/4 — Srnec obecný

1. Jaký je areál výskytu srnce u nás a ve světě?

> Srnec obecný (*Capreolus capreolus*) je v českých zemích **původní** zvěří s **plošným výskytem** – žije v lesích, na jejich okrajích, na pasekách i v otevřené zemědělské krajině od nížin po hory.[1] U nás je dnes nejhojnějším druhem spárkaté zvěře a ve světě obývá celou Evropu i přilehlé asijské oblasti.[3]

- **Prostředí.** Charakteristické jsou přechody mezi krytinou a otevřenou plochou, dnes se běžně vyskytuje i jako čistě polní zvěř.[1]
- **Výskyt ve světě.** Areál pokrývá celou Evropu a s ní sousedící asijské oblasti, chybí jen na většině ostrovů (kromě Anglie) a v ruské tundře.[3]
- **Celostátní stav.** Dnes se pohybuje kolem 300 tisíc kusů.[1]

Nálezy srnce obecného podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[2]

2. Popište a pojmenujte správně srnčí zvěř.

> Srnčí zvěř se pojmenovává **srnec** (samec), **srna** (samice) a **srnče** (mládě).[1] Je to nejmenší evropský druh jelenovitých – srnec i srna váží kolem 20 kg a srnec bývá jen o málo těžší; paroží nosí jen srnec.[1,2,3]

Srnec — samec s parožím, v letní červenohnědé srsti

Srna — samice bez paroží, v šedohnědé zimní srsti

Srnče — týden staré mládě ukryté v trávě

Nahrávka: **Bekání** — štěknutí několikrát za sebou, kterým se srnčí zvěř ozývá při poplachu; nahrávka z Bavorska

Okus — srna ukusuje zelené listy a měkké letorosty z keře

Ostružiník — jeho listy jsou hlavní zelenou složkou potravy, dokud je nepřikryje sníh

Video: **Paše** — srna v letní rezavé srsti spásá byliny na mýtině; klip ze Slovenska

- **Zbarvení.** Srst je v létě červenohnědá, v zimě šedohnědá; nápadným znakem je bílé **zrcátko** (obřitek), zvlášť výrazné v zimním kabátě.[1]
- **Rozlišení pohlaví.** Tvar zrcátka prozradí pohlaví i u srnce, který shodil paroží – u srny je srdčitý, u srnce oválný.[3] Zblízka pomůže i **střapec**, chomáč prodloužené srsti na předkožce srnce, a **zástěrka**, žlutavá prodloužená srst na svírce srny.[5]
- **Pohyb.** Srnec je mrštný a rychlý na krátké vzdálenosti, dokáže obratně unikat i hustým porostem, na rozdíl od jelena má ale menší vytrvalost.[1]
- **Hlasové projevy.** Ozývá se typickým **pískáním**, poplašně pak štěkavým **bekáním**.[1]
- **Potrava.** Jako okusovač vybírá zelené části rostlin, letorosty a větvičky nejkvalitnějších dřevin a bylin.[1] Dokud zem nepřikryje sníh, převažují v jeho potravě listy ostružiníku.[4]

3. Jaký je průběh a projevy srnčí říje?

> Srnčí říje probíhá v **červenci a srpnu**.[1] Srnec do ní vstupuje s teritoriem, které si celé léto značí **hrabánkováním**, a říjnou srnu honí tak dlouho, až po nich v porostu zůstanou vyšlapané kruhy. Oplozená srna pak díky utajené březosti klade srnčata až příští květen a červen.[1]

Srnec a srna — srnec s vytlučeným parožím u srny

Nahrávka: **Pískání srnčete** — vysoké krátké zapísknutí, kterým srnče volá matku; nahrávka z Německa

Tlupa v zimě — mimo říji se srnčí zvěř sdružuje na pastvě

Srna se srnčaty — vodí obě odrostlá srnčata z jednoho vrhu

- **Teritoria.** Srnec si brání individuální teritorium a cizí srnce v něm netrpí; teprve v zimě teritoria zanikají a srnčí zvěř se sdružuje do tlup.[1]
- **Hrabánkování.** Srnec běhy odklízí půdní pokrývku — listí, jehličí, hrabanku — až na holou zem. Taková ploška, **hrabánek**, je v porostu vidět i po jeho odchodu, a tak teritorium značí i v době, kdy je srnec jinde.[1,2]
- **Honění.** Srnec pronásleduje srnu v kruzích a osmičkách kolem stromu, keře nebo kupy sena. Protože oba běhají pořád stejnou stopou, vyšlape se v trávě zřetelný okruh — nápadná stopa říje, které myslivci říkají čarodějné kruhy.[3]
- **Utajená březost, odborně latentní březivost.** Oplozené vajíčko se zastaví ve vývoji a v děloze se zahnízdí až koncem prosince; vlastní vývoj plodu tak vychází na jaro, kdy má srna dost paše.[1,3]
- **Vrh.** Srna zpravidla klade dvě srnčata, a to v květnu a červnu, tedy 40 týdnů po říji.[1]

4. Popište parožení srnců a jejich trofej.

> Vývoj a shazování paroží u srnce úzce souvisí s věkem. Nejdříve nasazují a vytloukají paroží **staří srnci** – začátkem dubna, středně staří v polovině dubna, dvouletí v první

> polovině května a nejmladší ročci nejpozději, koncem května až v červenci.[1] Shazuje se od října do prosince, vytloukání paroží probíhá od března do června.[2]

Parožení — rostoucí paroží kryté sametovou kůží s cévami

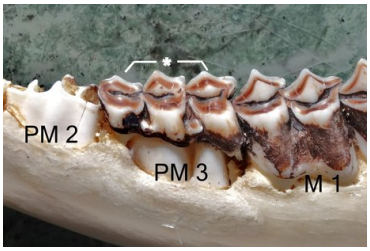

Trofej — vytlučené paroží s perlením a růžicí u lebeční kosti

- **Stupně paroží.** Síla a členitost paroží obecně roste od mládí k vrcholu sil a v posledních letech života zase slábne, ale podle samotného počtu výsad se přesné stáří srnce určit nedá – jde jen o orientační pravidlo, protože tvar koruny ovlivňuje i výživa a zdravotní stav.[3]
- **Popis trofeje.** Hodnotí se síla a délka lodyh, hmotnost a objem paroží, počet a délka výsad i barva a perlení lodyh.[4]
- **Chovatelský význam.** Podle vývinu paroží myslivci odhadují věk a kondici srnce a rozhodují o jeho odstřelu.[2]

5. Jaké jsou základní zásady odhadu věku srnčí zvěře?

> Do věku 13 měsíců, kdy je dokončena výměna mléčného chrupu za trvalý, lze věk srnčí zvěře určit velmi přesně podle postupu prořezávání jednotlivých zubů.[1] U starší zvěře se posuzuje už jen stupeň **opotřebení** stoliček.[1]

Čelist ročka — nad třetí předstoličkou drží ještě zbytek mléčného zubu

Čelist pětiletého srnce — stoličky obroušené až na široké plochy prosvítajícího dentinu

Lebeční šev — klikatý šev mezi čelními kostmi; s věkem srůstá a mizí

Mladý srnec — úzká hlava a štíhlý krk prohnutý vzhůru

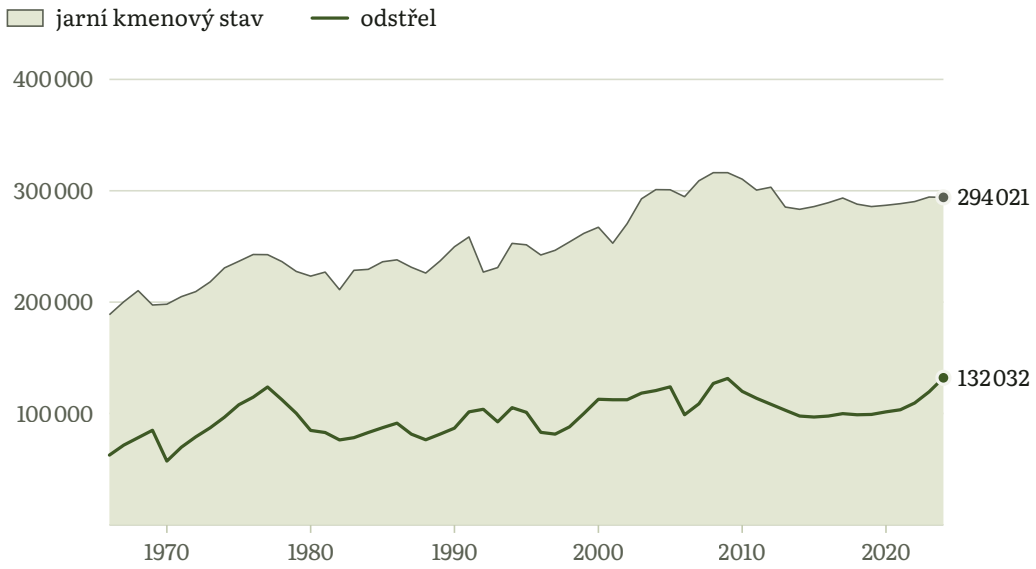
Dospělý srnec — silný krk nesený vodorovně a zavalité tělo

- **Vývoj chrupu.** Čtvrtá stolička vyrůstá kolem čtvrtého měsíce věku, pátá v šestém a šestá ve dvanáctém až třináctém měsíci – tehdy je chrup úplný podle vzorce přežvýkavců $\frac{0\ 0\ 3\ 3}{3\ 1\ 3\ 3}$.[1]
- **Opotřebení stoliček.** S věkem přibývá prosvítajícího dentinu a mizí rýhy na korunkách – od stejnoměrně zbarvených zubů dvouletého srnce až po téměř vyhlazené stoličky osmiletého kusu.[1]
- **Kostnatění štítné chrupavky.** Chrupavka na hrtanu (znatelný „ohryzek“) po třech měsících věku postupně kostnatí a slouží jako doplňkový znak.[1]
- **Osifikace lebečních švů.** Spoj kosti klínové a lebeční osifikuje zhruba do jednoho roku věku, spoj obou částí klínové kosti kolem pátého roku života.[1]
- **Odhad u živé zvěře.** V terénu se stáří odhaduje podle přebarvování,[2] postavy, krku, hlavy a chování – mladý srnec má štíhlý, prohnutý krk, úzkou hlavu a je důvěřivý a hravý, starší srnec má krk silný a vodorovný, zavalitější tělo a je opatrný a vyhýbavý.[3]

6. Pojednejte o populační dynamice a současných stavech srnčí zvěře.

> Srnčí zvěř je dnes nejpočetnějším druhem spárkaté zvěře v ČR s **plošným výskytem** po celém území.[1,2] Celostátní stav se odhaduje na asi **300 tisíc kusů**, roční odlov dosahuje kolem **150 tisíc kusů**.[1]

Srnčí zvěř v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: jarní kmenový stav vzrostl ze 189 tisíc na 294 tisíc kusů, nejvýš byl v roce 2009 (316 tisíc); odstřel vzrostl z 63 tisíc na 132 tisíc kusů.[6]

- **Populační trend.** Od druhé poloviny 20. století stavy dlouhodobě rostly, zejména díky přizpůsobení druhu zemědělské krajině a ústupu velkých predátorů.[1]
- **Ohrožení predací.** Nejzranitelnější jsou srnčata v prvních týdnech života, kdy je ohrožují lišky, dravci i toulaví psi[1] – matka je totiž nechává ukrytá nehybně v husté vegetaci a jen několikrát denně přichází nakojit.[3]
- **Ztráty při sečení a v dopravě.** Srnčata ukrytá v trávě běžně hynou při jarní senoseči, myslivci se tomu snaží předejít procházením luk před sečením[3]; dospělá zvěř nejčastěji hyne při střetech s vozidly, které tvoří kolem tří čtvrtin všech dopravních nehod se zvěří v ČR.[4]
- **Nemoci a parazitózy.** Zvěř oslabují hlavně plicnivky, bachoroví a střevní parazité a kokcidie; nakažený kus hubne a mladý srnec předčasně shazuje parůžky, což je pro myslivce první nápadný signál, že je v honitbě parazitární invaze.[5]

III/B/4 — Roh

1. Popište stavbu a vývoj rohu. *

> Roh přežvýkavců tvoří kostěný výběžek čelní kosti (násadec) obalený rohovinovou pochvou kožního původu — v myslivecké mluvě toulcem; na rozdíl od paroží se nikdy neshazuje a zvíře jej nosí po celý život.[1]

Toulce muflona — na rohovinové pochvě jsou dobře vidět přírůstkové prstence

- **Kostěný násadec.** Vyrůstá z čelní kosti, je tvořen kostěnými trámci s dutinami vyplněnými prokrvenou sliznicí a přirůstá hlavně na své špičce.[1]
- **Rohovinová pochva (toulec).** Vzniká ze škáry potažené zrohovatělou pokožkou, nasedá na násadec a přirůstá zespodu od kořene u hlavy — nejstarší je proto špička toulce.[1]
- **Trvalý, neshazovaný růst.** Roh se po celý život nezastavuje a nikdy se neshazuje, u starších zvířat pouze přírůstek zpomaluje.[1]
- **Přírůstkové prstence.** Na toulci vznikají silnější a slabší prstence podobné letokruhům, podle nichž lze orientačně odhadnout stáří zvířete.[1]
- **Zesílení u kořene.** U muflona je lebka v oblasti toulců výrazně zesílená a spolu s mohutným krkem tlumí náraz při čelních srážkách samců.[2]

2. Jaké funkce plní rohy? *

> Rohy plní u přežvýkavců hned několik funkcí — jsou zbraní v soubojích o postavení v tlupě i o samice, slouží k obraně proti predátorům a pro myslivce jsou ceněnou trofejí.[1,2]

Kamzík — hákovité rohy nosí v podobné velikosti samec i samice

- **Zbraň v soubojích o postavení a samice.** Souboje probíhají už od mláděte a slouží k budování hierarchie; nejprudší jsou v říji, kdy o samice bojují dospělí samci čelními srážkami.[1]
- **Obrana proti predátorům.** Rohy jsou zvěři účinnou zbraní i při odrážení útoku šelmy.[2]
- **Ukazatel síly a hierarchie.** Velikost rohů spolu s tělesnou statností rozhoduje o postavení jedince v tlupě i o úspěšnosti v soubojích.[2]
- **Pohlavní dimorfismus.** U většiny druhů nosí výrazně větší rohy samci, u některých (např. kamzíka) mají rohy obě pohlaví přibližně stejné, liší se však tvarem.[2]
- **Lovecká trofej.** Velikost a kvalita rohů jsou hlavním kritériem při hodnocení odlovené zvěře jako trofeje.[1]

III/C/4 — Sluka a bekasina

1. Co mají společného sluka lesní a bekasina otavní a čím se liší? *

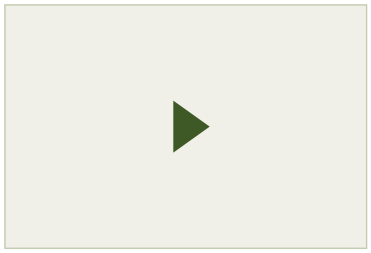
> Sluka lesní a bekasina otavní jsou blízce příbuzní bahňáci z čeledi slukovitých s podobným zbarvením a dlouhým rovným zobákem k hledání potravy ve vlhké půdě, liší se však velikostí, kresbou hlavy i prostředím, které obývají.[1,2]

Sluka lesní — větší bahňák s příčným pruhováním na temeni

Bekasina otavní — menší bahňák s podélným pruhováním na hlavě

Nahrávka: **Volání za letu** — krátké zavolání opakované při přeletu; nahrávka z Nizozemska

- **Společný základ.** Oba patří do čeledi slukovitých, mají krátké nohy, dlouhý rovný zobák s hmatovými tělísky na špičce a kryptické šedohnědé zbarvení; jsou tažní

a v potravě u obou výrazně převažuje živočišná složka vyhledávaná pícháním do měkké půdy.[1,2]

- **Kresba hlavy.** Sluka má na temeni příčné pruhování, zatímco bekasina podélné — to je hlavní rozlišovací znak v terénu.[1,2]
- **Velikost.** Sluka je zřetelně větší (velikost holuba, 33–38 cm) než drobnější bekasina (velikost kosa, 25–28 cm).[1,2]
- **Prostředí.** Sluka žije skrytě ve vlhkých listnatých a smíšených lesích, kdežto bekasina obývá otevřená rašeliniště, slatiniště a podmáčené louky bez stromového patra.[1,2]
- **Myslivecko-právní postavení.** Sluka zůstává v zákoně vedena jako druh zvěře, byť dnes celoročně hájený, kdežto bekasina otavní mezi druhy zvěře podle zákona o myslivosti zařazena vůbec není.[3,2]

2. Popište vzhled, životní potřeby a projevy sluky. *

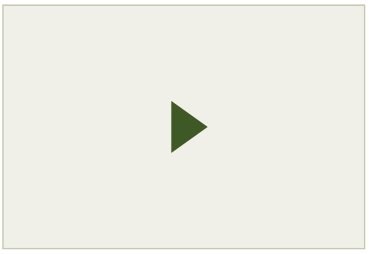
> Sluka lesní je velký, holubu podobný bahňák s rezavě hnědým kryptickým opeřením, krátkýma nohama a dlouhým rovným zobákem, žije skrytě ve vlhkých lesích a na jaře se nápadně projevuje tokem zvaným tah.[1]

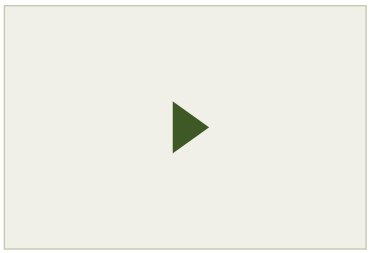
Sluka lesní — kryptické opeření v odstínech šedé, okrové a rezavě hnědé, dlouhý rovný zobák

Video: **Hledání potravy** — sluka zobákem píchá do půdy pod sněhem a hledá žížaly; klip z Nizozemska

Nahrávka: **Pískání na tahu** — tenký hvizd, který se opakuje při každém přeletu; nahrávka z Bavorska

Nahrávka: **Kvorkání** — hluboká kvorknutí a na konci tenké písknutí; nahrávka z Anglie

- **Vzhled.** Tělo je zavalité, dlouhé 33–38 cm s rozpětím křídel 55–65 cm; opeření kombinuje šedou, okrovou a rezavě hnědou barvu s příčným pruhováním na temeni, oči má velké a posunuté vysoko a dozadu pro téměř kruhový výhled.[1]
- **Zobák a paletky.** Dlouhý přímý zobák — tzv. píchák — nese na špičce hmatová tělíska, jimiž sluka nahmatá kořist v zemi; zakrnělá ramenní pírka zvaná paletky bývají loveckou trofejí.[1]

- **Prostředí a potrava.** Žije ve vlhkých listnatých a smíšených lesích s roztroušenými mýtinami a živí se hlavně žížalami, hmyzem a pavouky, které hledá pícháním zobáku do měkké lesní půdy.[1]
- **Tok.** Od března do května samci za soumraku a svítání obletují lesní linie (tzv. táhnou) a ozývají se pískáním a kvorkáním; samice jsou polyandrické a páří se s více samci.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdo je mělká jamka na zemi se 4 žlutavými skvrnitými vejci, sezení trvá asi 20–21 dní a samice dokáže v případě potřeby přenášet mláďata v letu přitisknutá k tělu.[1]

3. Jaký je myslivecký význam sluky a bekasiny? *

> Sluka lesní i bekasina otavní patří k drobným pernatým obyvatelům mokřadů a vlhkých lesů, jejich dnešní myslivecký význam je ale už jen historický, protože oba druhy jsou u nás chráněné a nesmí se lovit.[1,2,3]

Sluka lesní — formálně stále zvěř, ale fakticky celoročně hájená

Bekasina otavní — mezi druhy zvěře vůbec není zařazena

- **Právní postavení sluky.** Sluka lesní zůstává v zákoně č. 449/2001 Sb., o myslivosti, formálně zařazena mezi druhy zvěře, patří ale mezi ty, které nelze lovit kvůli mezinárodním smlouvám — je tedy fakticky celoročně hájená.[3,1]
- **Historický lov sluky.** Tradičně se lovila hlavně při jarním toku; cenila se její chutná zvěřina (jedly se i vnitřnosti, z nichž se dělala tzv. slučí mázka) a paletky — zakrnělá ramenní pírka používaná jako jemné štětečky ve zlatnictví a malířství.[1]
- **Postavení bekasiny.** Bekasina otavní není v seznamu druhů zvěře podle zákona o myslivosti vůbec uvedena, je pouze zvláště chráněným, silně ohroženým druhem ptáka podle zákona o ochraně přírody, takže dnešní myslivecký význam nemá.[2,3]
- **Dnešní role obou druhů.** Význam obou druhů je dnes spíše přírodovědný a bioindikační — jejich výskyt ukazuje na kvalitu vlhkých biotopů, které mysliveckým hospodařením chráníme.[1,2]

Karta 5 — Muflon · Paroh · Křepelka a špaček

III/A/5 — Muflon

1. Jaký je původ a rozšíření muflona na našem území?

> Muflon (*Ovis musimon*) není na našem území **původní zvěř** – jeho domovinou jsou středomořské ostrovy, odkud se dostal do Evropy a odtud i k nám, nejprve jako oborní zvěř.[1] V Česku se dnes vyskytuje **nesouvisle a jen místně**, mimo obory hlavně tam, kam z nich v minulosti pronikl nebo kam byl záměrně vysazen.[1]

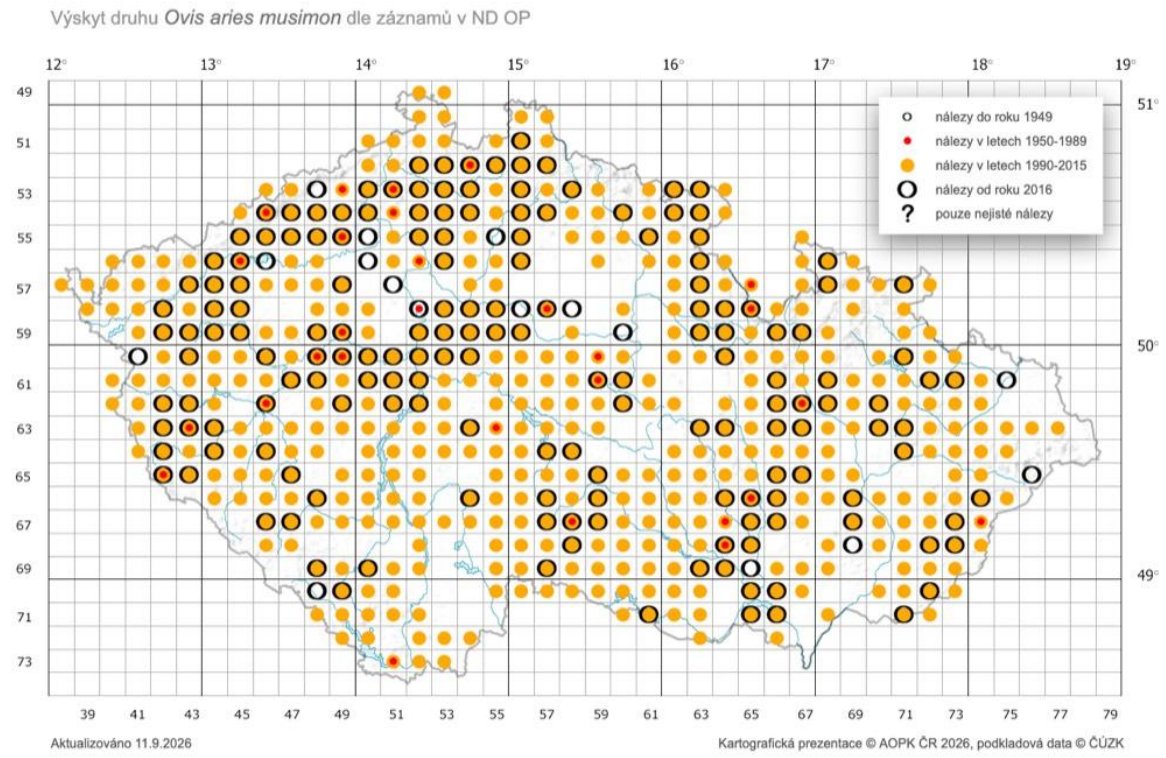

Korsika — muflon na skalním výchozu nad chatou Carrozzu v severní Korsice, ve výšce 1860 m n. m.

Sardinie — vápencové srázy a křoviny pohoří Gennargentu, druhá z ostrovních domovin muflona

- **Domovina jsou ostrovy.** Původní areál tvoří Korsika a Sardinie, odkud se muflon chovem rozšířil do zbytku Evropy.[1]
- **Obory jako výchozí bod.** Do českých zemí se dostal jako oborní zvěř a teprve odtud část populace pronikla do volných honiteb.[1]
- **Vázanost na vybrané honitby.** Honitby s trvalým výskytem muflona se pro něj zařazují do jakostní třídy podle přírodních podmínek, což potvrzuje nesouvislé rozšíření.[2]
- **Myslivecký význam.** V českých honitbách dnes žije kolem 20 tisíc muflonů, ročně se jich uloví asi 9 tisíc.[1]

Nálezy muflona podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

2. Popište a pojmenujte správně mufloní zvěř.

> Mufloní zvěř se pojmenovává **muflon** (samec), **muflonka** (samice) a **muflonče** (mládě).[1] Berana v tlupě prozradí zatočené toulce a v zimě delší tmavá hříva na krku a hrudi, které se myslivecky říká **rouno**.[1,2]

Muflon — beran se zatočenými toulci a světlým sedlem na boku

Muflonka — samice bez toulců, v hnědožluté letní srsti

Muflonče — mládě, ještě bez toulců

Video: **Tlupa** — muflon se zatočenými toulci stojí mezi muflonkami; klip z německé obory

- **Srst.** V létě hnědožlutá, v zimě kaštanová, delší a hustší, po celý rok s tmavým **hřbetním pruhem** a tmavou **maskou** na hlavě; bělavé plochy po stranách hřbetu, tedy **sedlo** neboli **čabraka**, má jen část jedinců.[1,2]
- **Hříva se u muflona jmenuje rouno.** Delší srst na spodní části krku a na hrudi berana; tuhá, rovná a hnědočerná až černá je v zimní srsti beranů od 2 až 3 let, muflonky ji nemají.[2,3]
- **Myslivecky se jmenuje i tělo.** Oko je **světlo**, ucho **slecho**, nos **větrník**, tlama **svírák** a jazyk **lízák**; nohy jsou **běhy** se **spárky** a **paspárky**, ocas **kelka** a světlá skvrna kolem řiti **obřitek**.[2]
- **Hmotnost** dospělého muflona i muflonky se pohybuje kolem 40 kg.[1]
- **Toulce.** Tak se u muflona označují jeho rohy; nosí je zpravidla jen samci, výjimečně i muflonky.[1]
- **Hlasové projevy.** Muflon se ozývá hvízdáním, sykáním a mečením, k orientaci mu slouží vynikající zrak a čich.[1]

3. Jaké jsou životní potřeby a projevy muflonů?

> Muflon žije v **tlupách** vedených starou zkušenou muflonkou; samci se k tlupě holé zvěře přidružují hlavně v době říje.[1] Je to **býložravec a spásač** vázaný na kamenité a sušší terény, kde si obrušuje neustále dorůstající spárky.[1,2]

Tlupa — muflonní tlupa se pase na skalnatém svahu

Nahrávka: **Mečení** — jedno hluboké zamečení, v pozadí ruch zoo

- **Prostředí.** Nejlépe se muflonovi daří na skalách a kamenité půdě, kde si dobře obrušuje spárky; na měkkém podkladu s vlhkem mu spárky přerůstají a kulhá.[2]
- **Smysly.** Muflon má vynikající zrak a čich, kterými včas rozpozná nebezpečí.[1]

- **Hlasové projevy.** Dorozumívá se hvízdáním, sykáním a mečením.[1]
- **Otloukání toulců.** Samci si otloukají toulce o kořenové náběhy stromů – nápadný projev jejich přítomnosti v honitbě.[1]
- **Rozmnožování.** Říje probíhá v listopadu a prosinci; po 21–23 týdnech březosti se v březnu až dubnu rodí zpravidla jedno mufloně.[1]

4. Popište mufloní toulce a jejich vývoj.

> Mufloní **toulce** jsou kožní (rohovinové) útvary, které na rozdíl od parohů jelenovitých **nikdy neshazují** a dorůstají po celý život; hlavní trofejí jsou u samců, samice je nosí jen výjimečně.[1] Vývoj probíhá v jasně patrných etapách už od narození a vedle délky se na toulcích posuzuje i **vinutí**, tedy kam míří jejich špičky.[1,2]

Mladý beran — toulce zatočené zhruba do půlkruhu, špičky míří vzad

Toulce — zatočené toulce s příčným rýhováním, na kterém se dají počítat roční vruby

Odstávající vinutí — špičky toulců míří od krku ven

Vinutí — špičky toulců se s věkem stáčejí zpět k hlavě

Zarůstavé vinutí — špička toulce se stáčí dovnitř ke krku

- **První měsíce.** Kost čelní, na niž toulec nasedá, se začíná zvětšovat do deseti dnů věku, ve třech měsících je patrný základ toulce.[1]
- **První rok.** Roční muflon má už toulce dlouhé 15 cm i více.[1]
- **Vruby jako letokruhy.** Každý rok přiroste od základny nový úsek oddělený hlubokým vrubem, který vzniká zastavením růstu přes zimu; spočítané vruby proto dávají věk kusu.[1] S ročním vrubem se neplete prstenec, tedy příčně ztluštělé místo, které toulec zpevňuje.[2]
- **Zpomalení s věkem.** Nejvíc rohoviny přiroste ve druhém roce, kdy toulce dosahují 30 až 40 cm;[5] další přírůstky se zmenšují, až kolem devátého roku už nestačí vyrovnat obrušování špiček toulců.[1]
- **Vrůstavé toulce.** Stočí-li se špička toulce zpět ke krku (pervertované vinutí), je beran průběrný a loví se bez omezení jako kus s vadou toulců;[2,3] při hodnocení trofeje se za vrůstavost srážejí body.[4]

- **Odlupčivost.** Druhá vada toulců: v místě některého ročního vrubu se začnou odlupovat vrchní vrstvičky rohoviny. Je dědičná, a proto se takový beran loví přednostně bez ohledu na věk.[3,6]
- **Kříženec s ovcí domácí.** Prozradí ho vývrtkovitě vinuté toulce, žlutavé až žlutošedé zbarvení toulců a spárků a vlnitá srst; loví se bez omezení.[3]

5. Jaké jsou základní zásady odhadu věku mufloní zvěře?

> Nejpřesnější metodou odhadu stáří muflona je počítání **ročních vrubů na toulcích**, které vznikají každou zimou zastavením růstu.[1] U živé zvěře se věk odhaduje podle postavy, vývoje toulců a míry olysání obličejové masky.[2]

Vruby zblízka — příčné rýhy na toulci, hlubší z nich oddělují roční přírůstky

Vruby na trofeji — na lebce uloveného berana se vruby počítají od základny toulce

- **Podle chrupu jen do mládí.** Chrup se vyvíjí pozdě, plně je ukončen až po čtvrtém roce; po pátém roce už věk podle zubů spolehlivě neurčíme.[1]
- **Tři věkové třídy.** Praxe dělí samce na I. třídu (1–3 roky, asi 37 % populace), II. třídu (4–6 let, 37 %) a III. třídu (7 a více let, 26 %).[3]
- **Samice se posuzují jinak.** Muflonky toulce většinou nemají, jejich stáří se proto odhaduje podle celkového vzhledu a chování v tlupě, ne podle trofeje.[2]

III/B/5 — Paroh

1. Popište stavbu a vývoj parohu. *

> Paroh je kostěný výrůstek z fosforečnanu vápenatého, který vyrůstá na pučnici na čelní kosti a v pravidelném ročním cyklu se shazuje, znovu roste a vytlouká.[1]

Paroží v lýčí — rostoucí paroh je krytý jemnou srstnatou kůží, ještě bez tvrdé kosti

Shozy — shozené paroží jednoho jelena od prvního do sedmého paroží, každý rok mohutnější

- **Materiál a základ.** Paroh je pravá kostní tkáň tvořená fosforečnanem vápenatým a vyrůstá z pučnice, kostěného výrůstku na čelní kosti.[1]
- **Hormonální řízení cyklu.** Shazování, růst i vytloukání paroží řídí hormonální cyklus, jehož spouštěčem je délka světelného dne působící na hladinu testosteronu a somatotropinu.[1]
- **Stavba a členění.** Hotový paroh se člení na výsady, růži u pučnice, lodyhu s perlením a rýhami a podle druhu i na korunu, lopatu, krajkování, prsty nebo pečeť.[1]
- **Stupně paroží.** Podle síly, větvení a pravidelnosti se rozlišují jednotlivé stupně paroží, které odrážejí věk a kondici jedince.[1]

2. Jaké funkce plní parohy? *

> Parohy plní u jelenovité zvěře hned několik funkcí – jsou výrazem pohlavního dimorfismu, slouží jako zbraň i nástroj a během říje jako prostředek imponování sokům i samicím.[1]

Zbraň — dva jeleni svedou v říji souboj se zaklesnutým parožím

Imponování — jelen s mohutným parožím se předvádí opodál stojícím laním bez paroží

Video: **Souboj** — dva mladí jeleni na začátku říje do sebe zaklesnou paroží a přetlačují se; klip z anglického parku

- **Pohlavní dimorfismus.** Paroží odlišuje samce od samic a patří k typickým znakům pohlavní dvojtvárnosti jelenovité zvěře.[1]

- **Zbraň.** V soubojích mezi soky během říje slouží parohy jako zbraň k prosazení dominance a práva na páření.[1]
- **Nástroj.** Zvěř paroží využívá i jako nástroj – k vytloukání a strouhání porostu či ke značení teritoria.[1]
- **Předmět imponování.** Velikost a tvar paroží jsou při říji prostředkem imponování sokům i samicím a spolu s tím i výrazem postavení jedince.[1]

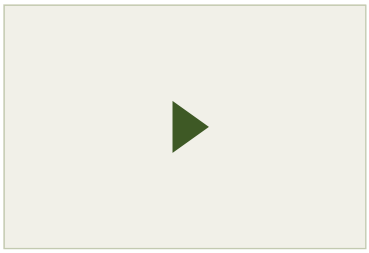
III/C/5 — Křepelka a špaček

1. Co víte o křepelce polní? *

> Křepelka polní (Coturnix coturnix) je nejmenší evropský hrabavý pták polí a luk, nenápadně zbarvený, s typickým voláním znějícím jako „pět peněz“; v Česku je dnes silně ohrožená a nesmí se lovit.[1,2]

Křepelka polní — světlehnědé opeření s tmavými skvrnami a bělavými pruhy

Nahrávka: **Volání** — dvakrát opakované trojslabičné volání s odstupem necelé vteřiny; nahrávka z Anglie

- **Vzhled a hlas.** Dosahuje délky 18–22 cm a hmotnosti 91–130 g, je světlehnědá s tmavými skvrnami a bělavými pruhy, samec má na hrdle černou kresbu; v toku se ozývá charakteristickým trojslabičným voláním.[1]
- **Prostředí a výskyt.** Obývá otevřenou zemědělskou krajinu s obilnými poli a pastvinami po celém území ČR v nižších polohách, hnízdní populace se odhaduje na 5 000–10 000 párů.[1]
- **Tah.** Patří k mála skutečně stěhovavým hrabavým ptákům — z Česka odlétá koncem srpna a v září do severní Afriky, zpět se vrací v dubnu.[1]
- **Hnízdění a potrava.** Je polygamní, slepička snáší počátkem června 8–14 vajec, inkubace trvá 17 dní; mláďata žerou zprvu hmyz a pavouky, dospělí přecházejí na semena trav a bylin.[1]
- **Ochrana.** Podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. je silně ohroženým druhem a v Česku není lovným druhem, ačkoli mysliveckým zákonem je vedena mezi zvěří.[1,2]

2. Co víte o špačkovi obecném? *

> Špaček obecný (Sturnus vulgaris) je o něco menší než kos, ve svatebním šatě kovově lesklý černý pták, hnízdící v dutinách a hojně se vyskytující po celém území Česka.[1]

Špaček ve svatebním šatě — kovově zeleně a purpurově lesklé černé opeření

Špaček v prostém šatě — hustě bíle a okrově tečkované opeření

Nahrávka: **Hvízdání špačka** — sled krátkých hvízdavých tónů v různé výšce; nahrávka ze Španělska

- **Vzhled a hlas.** Měří 19–22 cm, váží 60–90 g, ve svatebním šatě je černý s kovově zeleným až purpurovým leskem, v prostém šatě bíle tečkovaný; je to hlučný pták, který umí napodobovat hlasy jiných druhů.[1]
- **Prostředí a rozšíření.** Hnízdí ve světlých listnatých lesích, parcích a zahradách i uprostřed měst, po vyhnízdění táhne za potravou do sadů, na pole a vinice; česká hnízdní populace čítá přibližně 900 000–1 800 000 párů a v posledních desetiletích mírně roste.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdí v dutinách stromů či budkách, jednou až dvakrát ročně snáší 4–6 světle modrých vajec, inkubace trvá 12–13 dní a na vejcích sedí oba rodiče.[1]
- **Potrava.** Na jaře a v létě převažuje živočišná složka, hlavně brouci a další hmyz, ve zbytku roku dužnaté plody jako třešně, bez černý nebo vinná réva.[1]
- **Právní postavení.** Zákon o myslivosti jej řadí mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, ale vyhláška stanovující doby lovu pro něj žádnou dobu lovu neuvádí, takže se v Česku fakticky neloví.[2,3]

3. Zhodnoťte význam křepelky a špačka. *

> Zákon o myslivosti řadí oba druhy mezi zvěř, jejich praktický myslivecký význam je ale dnes malý a projevuje se spíše v ochraně přírody a v zemědělských škodách.[1]

Křepelka polní — dnes silně ohrožená, výskyt v honitbách je řídký až mizivý

Špaček obecný — zvěř, kterou lze podle zákona lovit, prováděcí vyhláška ale žádnou dobu lovu nestanovuje

- **Křepelka jako bývalá lovná zvěř.** Zákon ji řadí mezi druhy zvěře, které se nesmí lovit; dnes je vedena jako silně ohrožený druh a její výskyt v honitbách je řídký až mizivý.[1,3]

- **Křepelka jako indikátor krajiny.** Její přítomnost svědčí o kvalitě otevřené zemědělské krajiny, proto ji ohrožuje hlavně necitlivé a příliš časné kosení luk v hnízdní době.[3]
- **Špaček jako potenciálně lovná zvěř.** Zákon jej řadí mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, prováděcí vyhláška však pro něj žádnou dobu lovu nestanovuje, takže se v praxi neloví.[1,2]
- **Špaček jako škůdce ovoce a vinné révy.** Velká hejna po vyhnízdění poškozují dužnaté plody, v Česku nejvýrazněji na jihomoravských vinicích poblíž rákosin sloužících jako nocoviště; plašení a odstřel mají jen omezený účinek, spolehlivá je pouze mechanická ochrana sítěmi.[4]
- **Špaček jako užitečný predátor hmyzu.** Přes jarní a letní sezónu naopak konzumuje značné množství hmyzu, mezi nímž převažují pro zemědělství škodlivé druhy.[4]

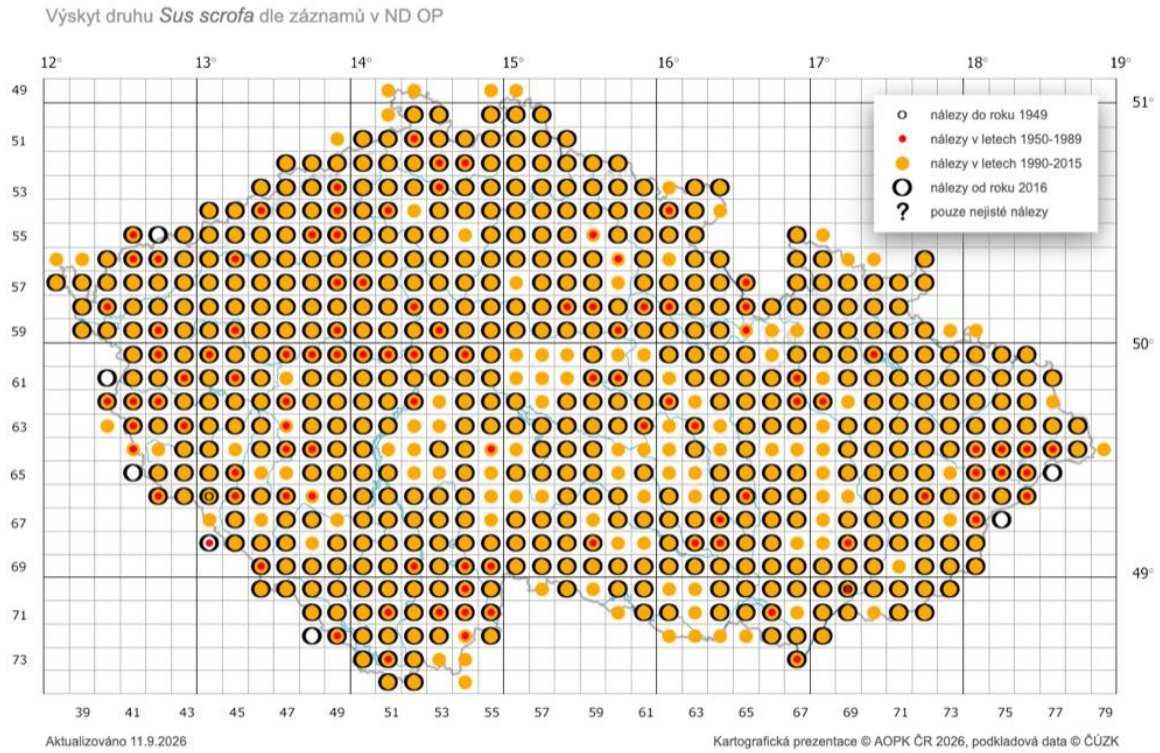
Karta 6 — Prase divoké · Vybrané pojmy ze zoologie · Krocan divoký

III/A/6 — Prase divoké

1. Jaké je rozšíření černé zvěře na našem území?

> Prase divoké je na našem území **původní druh**; ve volné přírodě bylo vyhubeno už koncem 18. století a chovalo se jen v oborách, po roce 1945 se začalo vracet a od té doby se šíří.[1,3]

- **Návrat po roce 1945.** Zvěř tehdy unikala ze zničených oborních plotů a přicházela i z Bavorska a Polska; od roku 1950 pak stavy rychle rostly.[2,3]
- **Dnes plošné rozšíření.** Černá zvěř dnes obývá prakticky celé území státu, od nížin po podhorské oblasti; nejvíc jí vyhovuje mozaika lesů, luk a polí.[4]
- **Prudký nárůst stavů.** Odhadované jarní stavy vzrostly z asi 5 000 kusů v roce 1971 na 68 000 v roce 2001 a přes 180 000 v roce 2014.[2]

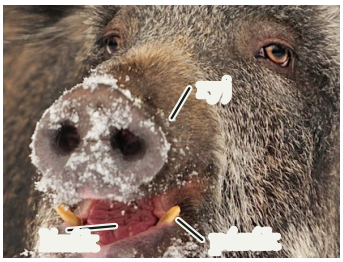

Nálezy prasete divokého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[5]

2. Popište a pojmenujte správně černou zvěř. *

> Černá zvěř se pojmenovává **kanec** (samec), **bachyně** (samice) a **sele** (mládě); podle stáří se dále rozlišuje **markazín**, **letošák**, **lončák** a **sekáč**.[1,3] Dospělý kanec váží kolem 150 kg, bachyně kolem 100 kg.[1]

Kus černé zvěře z boku se vztyčeným hřebenem.[1] Ve výřezech hlava kňoura s otevřeným svírákem, ve kterém jsou vidět páráky a lízák, štětiny zblízka a běh se spárky a paspárky.[2,3] Části těla se jmenují jako u ostatní spárkaté zvěře, jen nos s tlamou jsou ryj a ocas pírko.[3]

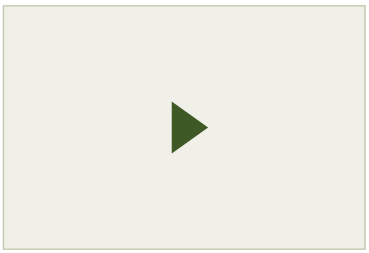
Kňour — dospělý samec s mohutnou hlavou a plecemi

Bachyně — samice procházející lesním porostem

Sele — mládě v nápadně pruhované srsti

Nahrávka: **Chrochtání** — hluboké chrochtání, kterým se černá zvěř dorozumívá; nahrávka z Německa

- **Rypák (ryj).** Pohyblivý čenich zakončený rypcem slouží k vyhrabávání potravy ze země.[1]
- **Štětiny a hřeben.** Hrubá srst tvoří na hřbetě vztyčitelný hřeben.[1]
- **Pancíř.** U starších kanců zesílí kůže a tuk na plecích v odolný pancíř.[1]
- **Zbraně.** Špičáky kňoura se souhrnně nazývají zbraně – kratší horní **klektáky** a delší dolní **páráky**; menší špičáky bachyně se jmenují **háky**.[2]
- **Pírko.** Krátký ocásek zakončený štětinatým trsem se označuje jako pírko.[1]
- **Společné názvy.** Oči jsou světla, uši slechy a nohy běhy se spárky a paspárky; paspárky má černá zvěř posazené nízko, takže se ve stopě otisknou vždy. Kůže se jmenuje škára.[3]
- **Kaliště a otěrky.** Černá zvěř se ráda válí v bahnitém kališti, bahno ji chladí a chrání před hmyzem a parazity. Po vystoupení z kaliště se otírá o blízké stromy a nechává na nich otěrky, kousky bláta se štětinami.[1,3]
- **Hlasové projevy.** Černá zvěř se ozývá chrochtáním, klektáním, mlaskáním a kvičením.[1]

3. Popište sociální strukturu černé zvěře.

> Základní sociální jednotkou černé zvěře je **tlupa** bachyní a jejich selat, kterou vede nejstarší a nejzkušenější bachyně.[1] Dospělí **kňouři** žijí většinu roku samotářsky a k tlupám se přidávají hlavně v době **chrutí**.[1]

Tlupa — bachyně se selaty pohromadě

Kňour — dospělý samec, mimo dobu chrutí samotář

Video: **Selata** — pruhovaná selata pobíhají kolem bachyně; klip z Nizozemska

- **Vedoucí bachyně.** Tlupu o průměrně 20, výjimečně až 50 kusech řídí nejstarší a nejzkušenější bachyně, která určuje pohyb k pastvě i úkrytu a předává mladým zkušenosti nutné k přežití.[1,3]
- **Význam starších kusů.** Odstřel se řídí zásadou zachovat dospělou zvěř: loví se především selata (asi 75 %) a lončáci (15 %), dospělí jedinci tvoří nejvýš 10 % odlovu.[2]
- **Sezónní pohyb.** V zimě se tlupy soustřeďují v lese, v létě naopak vyhledávají pole, zejména kukuřici a řepku.[1]
- **Doba páření a vrh.** Chrutí probíhá hlavně od listopadu do ledna, u černé zvěře se ale může opakovat i mimo tuto dobu; březost trvá 16–17 týdnů a bachyně vrhá 4–8 i více selat podle své kondice.[1]

4. Popište chrup černé zvěře a jeho vývoj.

> Chrup černé zvěře je oproti ostatní spárkaté zvěři výrazně odlišný – odpovídá všežravé potravě a má široké stoličky s ostrými hrbolky místo plochých žvýkacích ploch býložravců nebo ostrých hran masožravců.[1] Vývoj probíhá ve dvou etapách.[1]

Chrup — lebka s trvalým chrupem, vpředu patrné špičáky

- **Mléčný chrup.** Sele má 28 mléčných zubů se vzorcem $\frac{3\,1\,3}{3\,1\,3}$.[1]
- **Trvalý chrup.** Dospělá černá zvěř má 44 zubů se vzorcem $\frac{3\,1\,4\,3}{3\,1\,4\,3}$.[1]
- **Průběh výměny.** Kolem pátého měsíce věku začínají vyrůstat první trvalé zuby, poslední stolička (M3) plně dorůstá až ve 24 měsících.[1]

- **Hranice spolehlivosti.** Podle chrupu lze věk dobře odhadnout jen zhruba do dvou let, pozdější stáří se určuje jinými metodami, například podle páráků.[1]

5. Jaká jsou základní vodítka pro odlišení pohlaví a věku černé zvěře?

> Pohlaví se u živé zvěře pozná podle tělesné mohutnosti, výbavy zbraní a u kňoura podle střapce: kanec je zřetelně mohutnější než bachyně a v dospělosti nosí vyvinuté zbraně – dolní páráky a horní klektáky, bachyně má jen menší háky.[1,3,4] Odhad věku je u černé zvěře obtížnější než u jiné spárkaté zvěře, protože chybí výrazné znaky pohlavního dimorfismu a zvěř je aktivní hlavně za šera.[2]

Kňour — dospělý samec s mohutnými plecemi a vysokým hřebenem

Bachyně — samice lehčí stavby těla, háky zvenčí nevyčnívají

Zbraně kňoura — párák vyčnívající z tlamy dospělého kňoura

Chrup — lebka s plným trvalým chrupem, podle jehož vývoje se odhaduje věk do dvou let

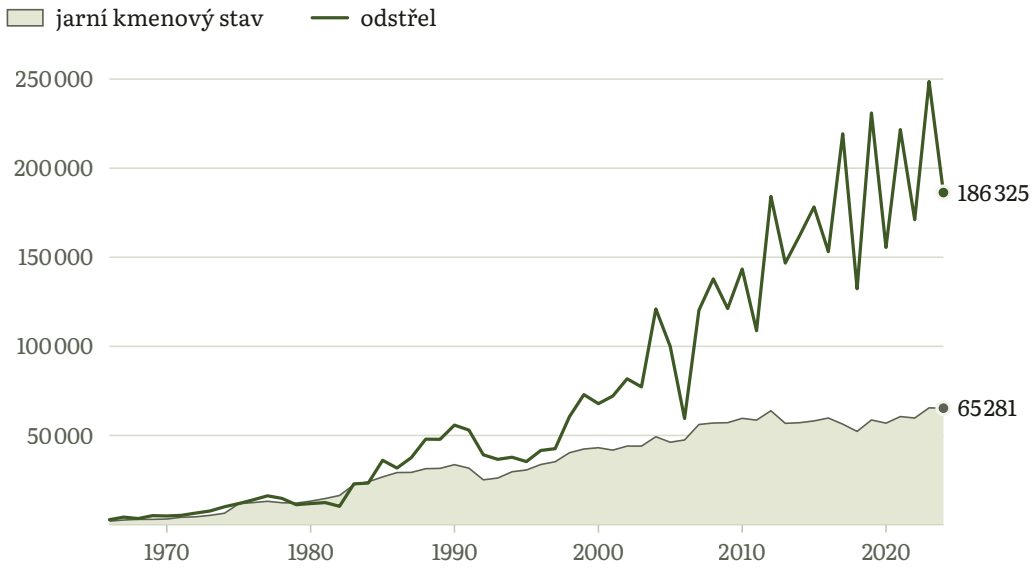
- **Kňour podle střapce.** Na břiše kňoura je vidět střapec – chomáč prodloužené srsti na předkožce – a vzadu ráže; podle nich se pohlaví pozná i u kusů, kterým zbraně z tlamy ještě nevyčnívají.[3,4]
- **Do dvou let podle chrupu.** Prořezávání a výměna zubů dávají spolehlivý odhad věku zhruba do stáří dvou let.[2]
- **Starší kňouři podle páráku.** Párák roste po celý život a přitom se rozšiřuje, takže u mladého kňoura je u kořene zřetelně silnější než na obrusné ploše, kdežto u starého kusu je po celé délce stejně silný.[2]
- **Bachyně podle háků.** U bachyní se stáří odhaduje podle šířky kanálku v kořenové části spodních háků, který se s věkem zužuje až na šířku asi 1 mm u nejstarších kusů.[2]
- **Doplňkové metody.** Používají se také odhad podle obrusné plochy páráku a podle polohy lícního hrbolu vůči poslední stoličce.[2]

6. Populační dynamika černé zvěře a hlavní příčiny populační exploze.

> Stavy černé zvěře v Česku od 70. let minulého století **mnohonásobně vzrostly** – z odhadovaných 5 000 kusů v roce 1971 přes 68 000 v roce 2001 na více než 180 000 kusů v roce

> 2014.[1] Dnešní roční odlov se drží kolem 200 000 kusů, v roce 2023 dosáhl 248 602 kusů.[2,3]

Černá zvěř v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: odstřel vzrostl z 2 678 na 186 325 kusů a nejvýš byl v roce 2023 (248 602 kusů), jarní kmenový stav z 1 910 na 65 281 kusů. Odstřel převyšuje evidovaný jarní stav už od konce 70. let a dnes je proti němu zhruba trojnásobný.[3]

- **Všežravost.** Černá zvěř najde potravu téměř za všech podmínek, od žaludů po zbytky zemědělských plodin.[1]
- **Vysoká plodnost.** Mladé bachyňky se dostávají do chrutí už kolem osmého měsíce věku a rozmnožování může probíhat prakticky celoročně.[1]
- **Potrava z polí.** Rozsáhlé porosty kukuřice a řepky poskytují zvěři úkryt i vydatnou potravu po většinu roku.[1]
- **Slabá regulace.** Přirození predátoři u nás chybí a dřívější právní úprava dlouho neumožňovala celoroční lov bez omezení věku a pohlaví.[1]

7. Zhodnoťte současný myslivecký význam černé zvěře; jaká rizika souvisejí s jejím přemnožením?

> Černá zvěř dnes patří k **hospodářsky nejvýznamnějším druhům spárkaté zvěře** – dává hodnotnou zvěřinu i trofeje (zbraně kňourů) a rytím i požíráním škůdců přirozeně prokypřuje půdu.[1] Přezvěření ale s sebou nese značná rizika.[1]

Trofej — kňouří zbraně, cenná lovecká trofej

Rytí — čerstvě rozryté travnaté plochy po hledání potravy v půdě

- **Škody na zemědělství.** Rytím, buchtováním a spásáním plodin způsobuje černá zvěř rozsáhlé škody na polích, zejména na kukuřici a obilí.[1]
- **Veterinární rizika.** Zvěř v nadměrných stavech zvyšuje riziko šíření nákaz – afrického moru prasat (AMP), který se v Česku poprvé objevil v roce 2017 u Zlína, i trichinelózy, kterou se z nedostatečně tepelně upravené zvěřiny může nakazit i člověk.[1,4]
- **Neomezená doba lovu.** Zákonodárce na rizika reagoval tím, že prase divoké lze na rozdíl od ostatní spárkaté zvěře lovit **po celý rok**, bez uzavřené doby lovu.[2]
- **Nutnost trvalého snižování stavů.** Bez trvale intenzivního odlovu stavy dál rostou a škody i rizika se prohlubují.[3]

III/B/6 — Vybrané pojmy ze zoologie

1. Vysvětlete pojmy kryptické zbarvení a pohlavní dimorfizmus. *

> Kryptické zbarvení je ochranné zbarvení přizpůsobené prostředí, díky němuž zvíře splyne s okolím, zatímco pohlavní dimorfizmus znamená, že se samec a samice téhož druhu navzájem viditelně liší.[1,2]

Kryptické zbarvení — zajíc s hnědošedou srstí splývající s trávou

Pohlavní dimorfismus — pestrý bažantí kohout vedle nenápadně zbarvené slepice

- **Kryptické zbarvení.** Maskovací zbarvení srsti či peří přizpůsobené danému prostředí — typické je u zajíce, sluky nebo slepice tetřívka a bažanta; krajní podobou je schopnost barvu aktivně měnit podle okolí, například u chameleonů.[1]

- **Pohlavní dimorfizmus.** Odlišný vzhled samce a samice téhož druhu, který se netýká jen pohlavních orgánů, ale i velikosti těla, zbarvení či tvaru — u zvěře jde typicky o paroží jelenovitých nebo odlišné zbarvení bažantího kohouta a slepice.[1,2]
- **Výjimky.** U některých druhů zvěře se dimorfizmus projevuje i obráceně, výjimečně nosí paroh či růžky i samice.[1]

2. Vysvětlete pojmy superfoetace, latentní březivost, monogamie a polygamie. *

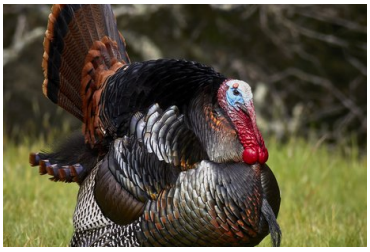
> Superfetace, latentní březivost, monogamie a polygamie jsou pojmy popisující různé strategie rozmnožování zvěře — od nošení zárodků dvou stáří přes pozastavení vývoje plodu až po počet partnerů v páru.[1]

- **Superfetace.** Schopnost samice nosit současně dva zárodky různého stáří díky uspořádání dělohy; vyskytuje se u zajícovitých a zvyšuje jejich reprodukční potenciál.[1]
- **Latentní březivost.** Vývoj oplozeného zárodku se na určitou dobu zastaví a pokračuje až později; u nás je typická pro srnčí zvěř a pro kunovité šelmy.[1]
- **Monogamie.** Zvíře vytváří trvalý pár s jedním partnerem, ať už jen na jednu sezónu, nebo na celý život — příkladem jsou kachny nebo husy.[1]
- **Polygamie.** Jeden jedinec se páří s více partnery opačného pohlaví, na rozdíl od monogamie tedy nejde o trvalý jednotný pár.[1]

III/C/6 — Krocan divoký

1. Popište krocana, jeho životní potřeby a projevy. *

> Krocan divoký (Meleagris gallopavo) je největší hrabavý pták, pocházející z lesů Severní Ameriky — u nás se jeho domestikovaná forma chová jako krůta domácí.[1] Kohout váží zhruba 5–11 kg, slepice jsou výrazně menší, kolem 2,5–5,5 kg.[2]

Kohout — samec s kovově lesklým peřím, lysou červenomodrou hlavou, štětinatým vousem na hrudi a roztaženým ocasním vějířem

Slepice — samice s matnějším hnědošedým opeřením

Nahrávka: **Volání krocana** — opakované skřehotavé zvuky vzlétajícího ptáka; nahrávka z USA, odkud krocan pochází

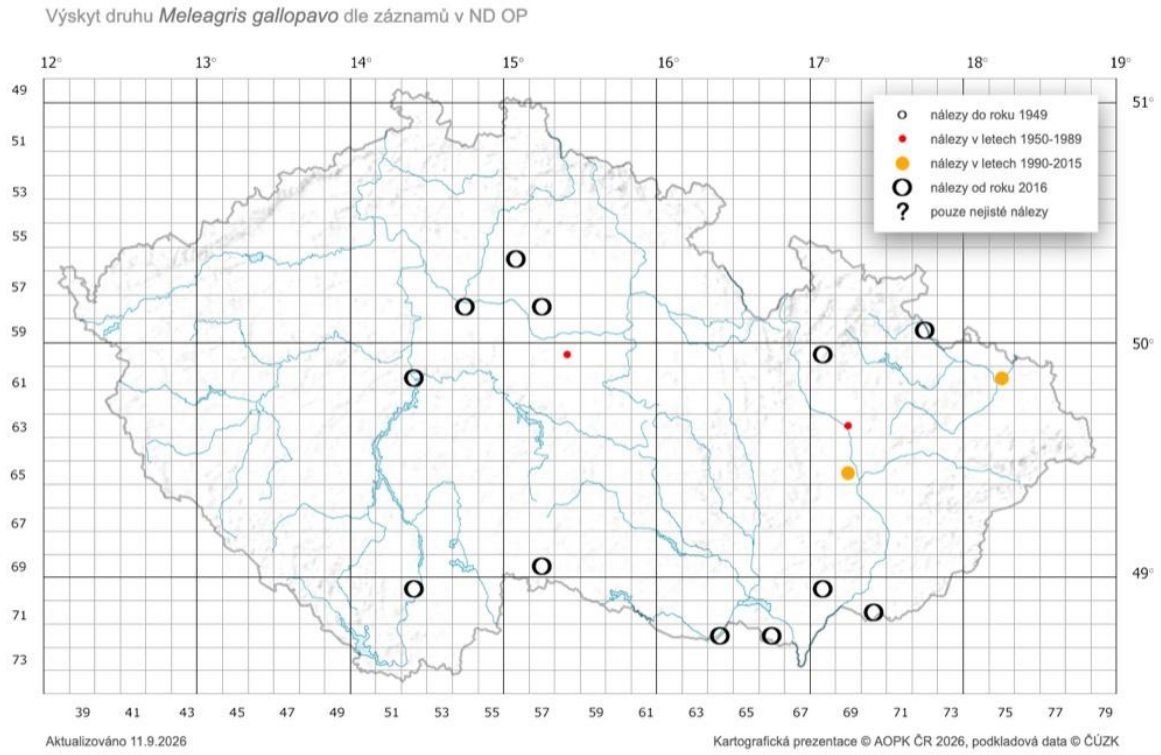
- **Vzhled.** Tmavé, černohnědé peří s kovově měděným leskem, lysá červenomodrá hlava s laloky a s „přívěskem“ (zvětšujícím se kožním útvarem na zobáku), na hrudi štětinatý „vous“; ocas se při tokání rozevírá do vějíře.[2]
- **Pohlavní rozdíly.** Kohout je podstatně větší a barevnější než slepice — výrazný pohlavní dimorfismus, slepice má matnější hnědošedé opeření.[2]

- **Prostředí a potrava.** Obývá listnaté a smíšené lesy s mýtinami navazujícími na pastviny a pole, kde sbírá semena, zelené části rostlin, plody a hmyz.[2]
- **Tok a projevy.** Od března do dubna kohouti tokají — „hudrují“ (gobbling), bubnují vzduchem z hrdelního vaku a předvádí se s nafouklým peřím a roztaženým ocasem, o slepice svádí souboje.[2]
- **Hnízdění.** Slepice snáší 10–14 vajec do mělkého hnízda na zemi, sedí sama a mláďata se líhnou po nejméně 28 dnech inkubace.[2]

2. Ve kterých lokalitách se u nás krocanům daří?*

> Krocan divoký není v Česku původním druhem — pochází z lesů Severní Ameriky a k nám byl teprve introdukován.[1] Daří se mu proto jen tam, kde má vhodné prostředí a kde je jeho chov cíleně udržován.[2]

- **Typ prostředí.** Nejlépe se mu daří v listnatých a smíšených lesích s mýtinami, které navazují na pole, sady a louky — otevřená krajina v okolí lesa mu poskytuje obilí a bobuloviny k pastvě.[2]
- **Úspěšnost introdukce.** Menší populace vzniklé kombinací farmového a divokého chovu se v České republice, podobně jako v Německu, udržely úspěšněji než pokusy o introdukci jinde v Evropě.[2]
- **Vazba na chov.** Protože se u nás samovolně nešíří jako původní druh, je jeho výskyt vázán na jednotlivé honitby a obory, kde se cíleně chová.[1,2]

Nálezy krocana divokého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

3. Zhodnoťte myslivecký význam krocana. *

> Krocan divoký (Meleagris gallopavo) je zákonem č. 449/2001 Sb. zařazen mezi druhy pernaté zvěře, kterou lze v Česku obhospodařovat lovem.[1]

Krocan divoký — nepůvodní druh, jehož udržitelný výskyt u nás stojí spíš na chovu než na samovolném šíření

- **Právní postavení.** Podle § 2 písm. d) zákona o myslivosti patří krocan divoký mezi ptačí druhy zvěře vedle bažanta obecného, kachny divoké nebo husy velké, na které se vztahuje myslivecké obhospodařování a lov.[1]
- **Omezený plošný význam.** Jako nepůvodní druh vázaný jen na drobné introdukované populace nemá plošný myslivecký význam srovnatelný s bažantem či kachnou, spíše zpestřuje nabídku pernaté zvěře v honitbách, kde se chová.[2]
- **Závislost na chovu.** Jeho udržitelný výskyt stojí spíše na chovu než na samovolném šíření — populace v Česku vznikly kombinací farmového a divokého chovu.[2]

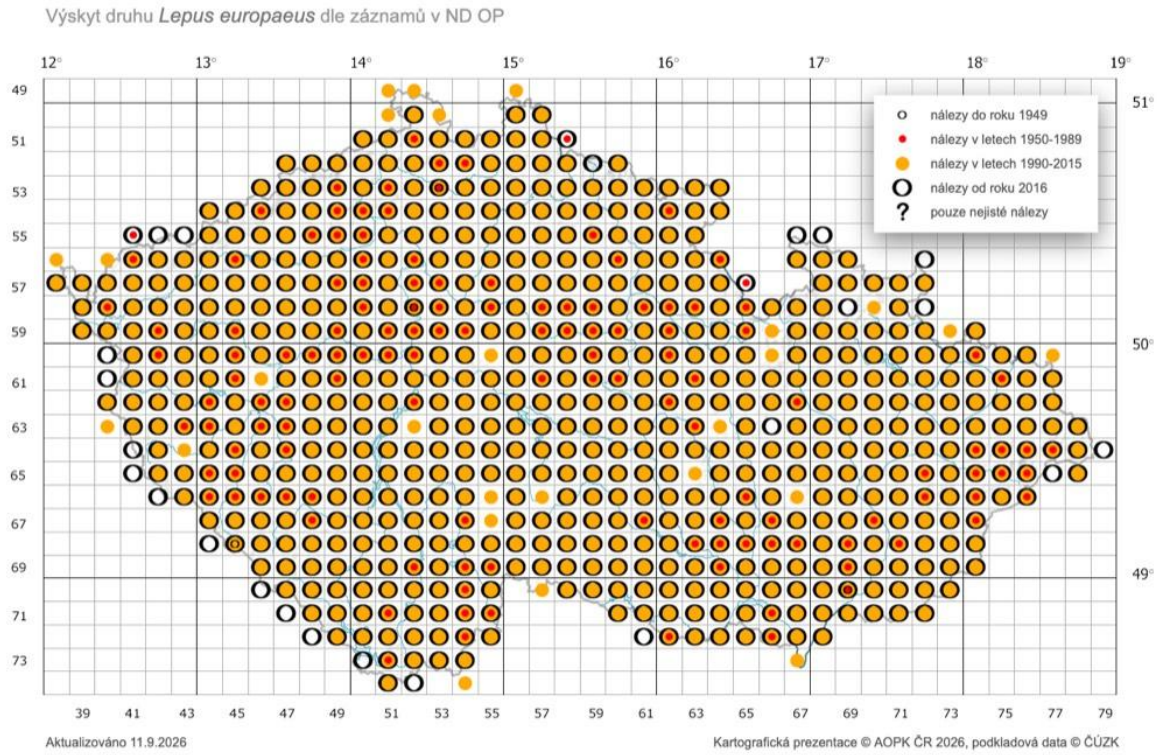
Karta 7 — Zajícovití · Pohlavní soustava · Lyska černá

III/A/7 — Zajícovití

1. Jaké je rozšíření zajíce?

> Zajíc polní (*Lepus europaeus*) patří k původním druhům naší zvěře a obývá otevřenou i lesní krajinu od nížin až po hory.[1] Se zmenšováním lesní plochy a nástupem intenzivního zemědělství se jeho stavy postupně zvyšovaly a vrcholu dosáhly v sedmdesátých letech 20. století.[1]

- **Nejvyšší hustoty** drží rozlehlé polní honitby s pestrou skladbou plodin, od nížin po hory.[1]
- **Přizpůsobivost.** V menším počtu se zajíc udrží i v lesnatějších a výše položených oblastech.[1]
- **Struktura krajiny mění areál využití.** V pestré krajině s menšími pozemky obývá jedinec podstatně menší domovský okrsek (kolem 19 ha) než v rozlehlých lánech intenzivního zemědělství (téměř 130 ha).[2]

Nálezy zajíce polního podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

2. Popište a pojmenujte správně zaječí zvěř. *

> Zajíc polní je středně velký býložravec, dospělý kus váží kolem 5 kg.[1] Myslivecká mluva rozlišuje samce (**zajíc**, zaječák), samici (**zaječka**, zaječice) a mládě (**zajíče**, zajíček) a vlastní jména má i pro části zaječího těla.[1,3]

Zajíc polní — dospělý kus, zemitě hnědá srst a dlouhé slechy s tmavým lemem

Zajíček — mládě, menší než dospělý kus

Nahrávka: **Křik** — tři pronikavé skřeky rychle za sebou; nahrávka z Francie

Video: **Na pozoru** — zajíc sedí na poli a napřimuje slechy, vedle něj se krčí druhý kus; klip z Itálie

- **Zbarvení.** Srst je zemitě hnědá, břicho světlé, slechy mají po obvodu tmavý lem.[1]
- **Charakteristické znaky.** Nápadné jsou dlouhé slechy, kníry a bílé pírko na zadečku.[1]
- **Chrup.** Zubní vzorec $\frac{2\,0\,3\,3}{1\,0\,2\,3}$ prozradí zajícovce – špičáky chybí a za velkými hlodáky v horní čelisti stojí druhý, drobný pár řezáků.[1]
- **Myslivecky se jmenuje i tělo.** Ucho je **slecho** s černou špičkou, oko **světlo**, tlama **huba** se silnými řezáky (**hlodáky**, struhy), nohy jsou **běhy** zakončené tlapkami – přední pětiprstou a zadní čtyřprstou –, stehno **kýta** a krátký ocásek **pírko**; krev je **barva** a maso **zvěřina**, u zajíce zaječina.[3]
- **Zajíc vržený v březnu je březňák.** Mladý kus je mlaďoch, starý staroch; podle prostředí se rozlišuje polňák, lesňák, horňák a skalňák.[3]
- **Smysly a pohyb.** Zajíc vyniká vynikajícím zrakem, je vytrvalým běžcem a pohybuje se po stálých pěšinkách.[1]

Zákon o myslivosti řadí zajíce polního mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem.[2]

3. Jaké jsou životní potřeby zajíců?

> Zajíci vyžadují pestrou krajinu, která jim poskytuje dost potravy, krytu před predátory a nepohodou i klid k pastvě.[1,2]

Zajíc v poli — dospělý kus v porostu plodiny, který mu dává potravu i kryt

Pekáč — lože, ve kterém zajíc leží přitisknutý k zemi a ukrytý v trávě

Zajíček v travním porostu — mládě se krčí v trávě a čeká, až ho zaječka přijde nakojit

Senoseč — žací stroj projíždí travním porostem, ve kterém zajíčci leží

Video: **Zajíc na paši** — zajíc sedí v trávě, slechy má vztyčené a pase se na bylinách, vidět jsou i světla a přední běhy

- **Potrava.** Zajíc spásá byliny, trávy a polní plevele, v zimě okusuje a ohryzává dřeviny a přijímá vlastní trus (cekotrofie), aby lépe využil živiny.[1]
- **Kryt.** Meze, remízky a okraje polí slouží jako úkryt před predátory i nepohodou, lože si dělá přímo v terénu.[1]
- **Klid.** Malý zajíček se před nebezpečím nehybně krčí v porostu a čeká na matku; tahle obrana funguje proti predátorům, ale ne proti zemědělské technice při senoseči nebo přípravě půdy.[3]
- **Vliv struktury krajiny.** V pestré krajině s menšími pozemky obývá zajíc domovský okrsek o rozloze kolem 19 ha, v rozlehlých lánech konvenčního zemědělství až 130 ha.[2]

4. Jak probíhá rozmnožování zajíců? *

> Rozmnožovací období zajíců (**honcování**) probíhá od února do září; samci samici pronásledují a „políčkují“, což předchází samotnému páření. Zaječka pak během

> dlouhé sezony stihne několik vrhů za sebou a díky superfetaci nosí zárodky různého stáří najednou.[1]

Políčkování — zaječka se předními běhy brání dotírajícímu zajíci

- **Březost** trvá 42–45 dní.[1]
- **Vrh.** Zaječka rodí 2–4 vidoucí a osrstěná mláďata, schopná brzy pohybu.[1]
- **Několik vrhů ročně.** Během sezony stihne samice i tři až čtyři vrhy.[1,2]
- **Superfetace.** Zaječka může zabřeznout ještě před porodem předchozího vrhu, takže nosí zárodky různého stáří najednou.[1]

5. Zhodnoťte současný význam zaječí zvěře. *

> Zajíc zůstává hlavní drobnou zvěří společných honů a tradiční zaječí hony patří k vrcholům myslivecké sezony, ačkoli dnešní odstřel je jen zlomkem stavů z minulosti.[1]

Zajíc polní — hlavní drobná zvěř tradičních společných honů

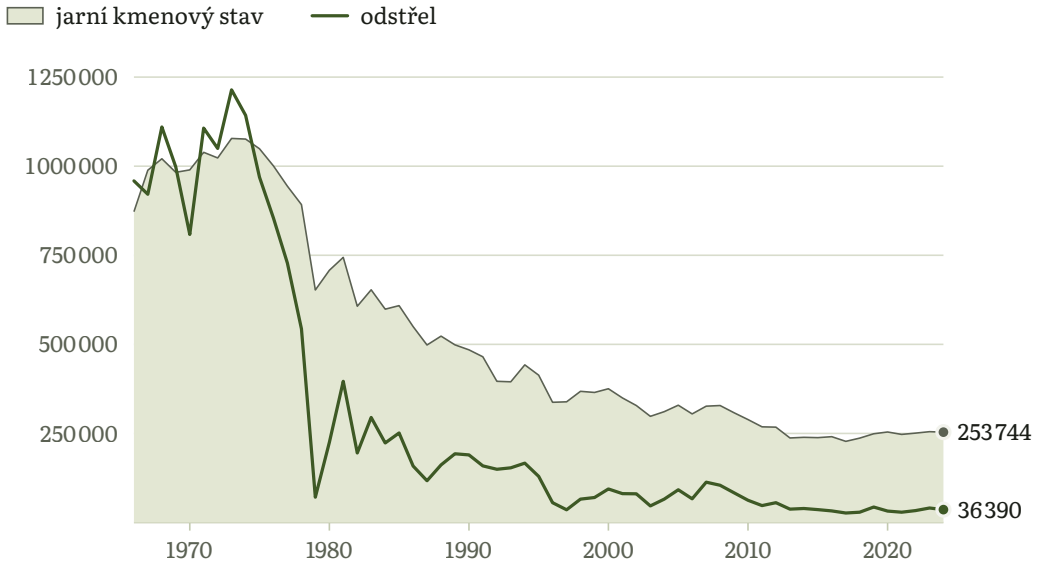
- **Populace.** Celostátní stav se odhaduje na zhruba 200 tisíc kusů, roční odstřel kolem 30 tisíc kusů.[1]
- **Pravidla lovu.** Loví se výhradně na společných honech loveckou zbraní brokovou.[2]
- **Sezona a ochrana.** Hlavní doba lovu je od 1. listopadu do 31. prosince a na stejném honebním pozemku smí být zajíc loven jen jednou ročně.[3]
- **Osvěžení krve.** Do oslabených honiteb se pro posílení populace vysazují uměle odchovaní nebo odchycení jedinci.[4]

6. Pojednejte o populační dynamice zajíce polního a hlavních faktorech klesajících stavů.

> Populace zajíce polního od vrcholu v sedmdesátých letech 20. století dlouhodobě klesá, a to i přes vysokou rozmnožovací schopnost druhu; mezi hlavní příčiny patří

> predace, nemoci a proměna zemědělské krajiny. Od roku 2025 k nim přibyla myxomatóza, která dosud zajíce nepostihovala.[1,6]

Zajíc polní v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: odstřel byl nejvyšší v roce 1973 (1 214 000 kusů), v roce 1980 už jen 225 033 kusů a v roce 2024 činil 36 390 kusů. Jarní kmenový stav klesl z 1 077 831 kusů v roce 1973 na 253 744 kusů, tedy zhruba na čtvrtinu.[5]

- **Predační tlak.** Vysoké stavy lišky a dravců zvyšují úhyny, zejména u mláďat.[1,2]
- **Zemědělská intenzifikace.** Chemizace a scelování pozemků do velkých bloků ochuzují nabídku potravy i krytu; srovnávací studie naměřila v konvenčně obhospodařované krajině pozemky v průměru přes 15 ha, v pestré krajině jen kolem 4 ha.[1,3]
- **Konkurence černé zvěře.** Vysoká početnost prasete divokého dále zatěžuje společné zdroje potravy.[1]
- **Nemoci.** Kokcidióza patří mezi časté příčiny úhynů; u mláďat a jedinců s oslabenou imunitou má obvykle těžší průběh, který může skončit uhynutím.[1,4]
- **Myxomatóza.** Nový rekombinantní kmen viru (ha-MYXV) postihuje i zajíce a má u nich obvykle smrtelný průběh; do Česka se dostal z Rakouska, poprvé byl potvrzen 28. srpna 2025 na jižní Moravě a do konce podzimu se rozšířil nížinami podél Moravy a Odry až k Opavě.[6,7,8] Vakcína proti tomuto kmeni zajíce nechrání, takže zbývá jen nepřenášet nákazu dál — ulovené i nalezené uhynulé kusy zůstávají v honitbě.[7]
- **Počasí.** Vysoká sněhová pokrývka, dlouhé mrazy a deštivá jara zvyšují úmrtnost zvěře.[2]

7. Jaké jsou životní potřeby a projevy králíků? *

> Na rozdíl od zajíce žije divoký králík (*Oryctolagus cuniculus*) společensky v koloniích a staví si podzemní nory.[1]

Králík divoký — šedohnědá srst, slechy bez tmavého lemu

Kolonie — králíci se pasou pohromadě nedaleko nor

Nory — několik vchodů vedle sebe, před nimi výhrab z hrabání

Králíček — mládě s krátkými slechy a šedohnědou srstí

Nahrávka: **Dupání** — dva tupé údery o zem, kterými králík varuje ostatní v kolonii; nahrávka domácího králíka

- **Prostředí.** Vyhledává suché propustné půdy vhodné k hrabání nor, s dostatkem krytu v křovinách.[1,3]
- **Potrava.** Býložravec spásající trávy a byliny, okusuje i dřeviny; stejně jako zajíc praktikuje cekotrofii.[1]
- **Denní režim.** Aktivní je hlavně v noci, přes den se zdržuje v noře.[1]
- **Projevy.** Charakteristické je mrmlání, pištění a dupání zadními běhy jako varovný signál kolonii.[1]
- **Odlišení od zajíce.** Šedohnědá srst, slechy bez tmavého lemu a menší pírko pomáhají králíka od zajíce rozeznat; zásadní rozdíl je i ve vývoji mláďat – králíček se rodí holý a slepý, zajíček osrstěný a s otevřenýma očima.[1,3]

Zákon o myslivosti řadí divokého králíka mezi druhy zvěře stejně jako zajíce polního.[2]

8. Zhodnoťte současný význam divokých králíků a možné příčiny jejich minimálních stavů

> Divoký králík je u nás nepůvodní druh ze Středomoří a jeho dnešní myslivecký význam je téměř zanedbatelný – stavy srazila myxomatóza zavlečená v 50. letech a od té doby se králík drží jen v izolovaných koloniích.[1]

Video: **Myxomatóza** — králík s otoky hlavy a víček v době, kdy se nákaza šířila Evropou; nizozemský týdeník z roku 1954

- **Historický význam.** Ve 30. letech 20. století se v Česku lovilo až 250 tisíc králíků ročně; dnešní odstřel je proti tomu zanedbatelný.[3]
- **Myxomatóza.** Nákaza zavlečená v roce 1956 téměř vyhubila tehdejší populace a jejich stavy se dodnes plně nezotavily.[1,3] Od srpna 2025 se Českem šíří nová rekombinantní varianta viru, která zasahuje králíky i zajíce; v králičí kolonii postupuje rychleji, protože se přenáší i kontaktem mezi jedinci.[4,5]
- **Roztroušený výskyt.** Dnes jde jen o lokální kolonie, částečně udržované reintrodukcí.[1]
- **Nízké počty.** Odhadovaný stav v Česku činí jen kolem 2 tisíc kusů, roční úlovek kolem 200 kusů.[1]
- **Doba lovu.** Zákon umožňuje lov od 1. září do 31. prosince, v oplocených vinicích ohrožených škodami i celoročně.[2]

III/B/7 — Pohlavní soustava

1. Popište pohlavní soustavu samců a samic. *

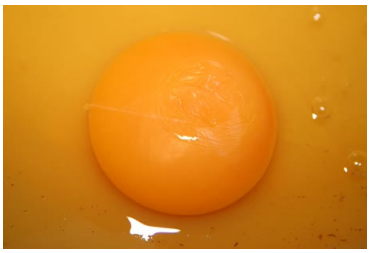
> Pohlavní soustava zajišťuje tvorbu pohlavních buněk a rozmnožování; u obou pohlaví ji tvoří párové pohlavní žlázy a na ně navazující vývodné cesty, jejichž stavba se u savců a ptáků liší.[1,2]

- **Samčí orgány u savců.** Varlata uložená v šourku produkují spermie, dále na ně navazují chámovody, přídatná pohlavní žláza a penis s předkožkou; vyústění pohlavní soustavy je společné s vylučovací.[1]
- **Samičí orgány u savců.** Vaječníky tvoří vajíčka, která postupují vejcovody do dělohy zakončené pochvou a vulvou.[1]

- **Pohlavní dimorfismus.** Gonády jako primární pohlavní znak určují prostřednictvím hormonů i druhotné (sekundární) znaky – rozdílný vzhled, zbarvení či paroží samců a samic.[2]
- **Samci ptáků.** Varlata jsou uložena na stěně tělní dutiny a chámovody ústí společně s vylučovací soustavou do kloaky.[1]
- **Samice ptáků.** Funkční zůstává zpravidla jen levý vaječník a levý vejcovod, který rovněž ústí do kloaky, pravý orgán zakrňuje.[1]

2. Jak probíhá oplodnění a vývoj plodu u savců a jak u ptáků? *

> U savců i ptáků je oplodnění vnitřní – spermie splyne s vajíčkem v diploidní zygotu –, ale další vývoj zárodku se zásadně liší: savčí plod roste v děloze a živí ho placenta, ptačí zárodek se vyvíjí ve vejci mimo tělo matky ze zásob žloutku.[1,2,3]

Žloutek — hlavní zásoba živin vyvíjejícího se ptačího zárodku, na jeho povrchu drobný zárodečný terčík

- **Oplodnění.** U savců k němu dochází ve vejcovodu, u ptáků v jeho horní části ještě předtím, než se kolem vajíčka vytvoří bílek a vápenitá skořápka.[2,3]
- **Vývoj plodu u savců.** Zygota se rýhuje a sestupuje do dělohy, kde se zahnízdí (nidace) a mění v zárodek; protože savčí vajíčko je téměř bez žloutku, vyživuje ho po celou dobu březosti placenta.[3,1]
- **Plodové obaly.** Zárodek obklopuje amnion s plodovou vodou, chorion a alantois; u placentálních savců se jejich tkáň zanořuje do sliznice dělohy a vytváří placentu.[3]
- **Vývoj plodu u ptáků.** Oplozené vajíčko je bohaté na žloutek, který je po dobu vývoje mimo tělo matky jediným zdrojem výživy zárodku; i zde se tvoří amnion, chorion a alantois.[1,3]
- **Snášení a inkubace.** Samice snáší vejce postupně do hnízda a zahřívá je vlastním tělem, dokud se po uplynutí doby líhnutí mláďata nevylíhnou.[1]

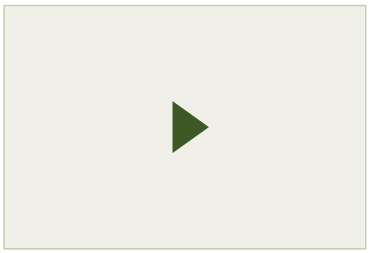
III/C/7 — Lyska černá

1. Popište lysku černou, kde se s ní můžeme setkat? *

> Lyska černá (*Fulica atra*) je robustní černý vodní pták z čeledi chřástalovití, nápadný bílým zobákem s čelním štítkem, který se s ní běžně setkáme na rybnících, tůních i řekách v celé České republice.[1]

Lyska černá — černé opeření s bílým zobákem a čelním štítkem

Nahrávka: **Volání lysky** — krátké ostré zvuky v rychlém sledu; nahrávka z Francie

- **Zařazení.** Patří do řádu krátkokřídlí (Gruiformes) a čeledi chřástalovití (Rallidae), rod lyska (*Fulica*).[1]
- **Vzhled.** Tělo pokrývá lesklé černé peří, odlišuje se bílý zašpičatělý zobák přecházející v čelní štítek, červené oči a šedé nohy s kožními laloky místo plovacích blan.[1]
- **Rozměry.** Délka těla 37–42 cm, rozpětí křídel kolem 70 cm, hmotnost 0,6–1,2 kg.[1]
- **Výskyt v ČR.** Je běžným druhem stojatých vod, vyskytuje se na 76–80 % území; v zimě přelétá i na parková jezírka ve městech.[1]

2. Jaké jsou životní potřeby a projevy lysky černé? *

> Lyska černá potřebuje stojaté nebo mírně tekoucí vody s příbřežní vegetací, kde nachází potravu i místo pro hnízdo, a v době hnízdění je nápadná hlasitými projevy a bojovnou obranou teritoria.[1]

Hnízdo lysky — hromada vodních rostlin těsně u hladiny, kam samice klade vejce

Mláďata lysky — čerstvě vylíhlá mláďata s holou červenooranžovou hlavou, o která pečují oba rodiče

- **Potrava.** Hledá ji hlavně ve vodě – vodní rostliny a jejich části, drobné vodní živočichy, případně i rostliny na břehu.[1]
- **Pohyb a let.** Při vyplašení se s cákáním rozbíhá po hladině a prudce plácá křídly, což budí dojem špatného letce, přestože je schopna dlouhých migračních přeletů.[1]

- **Hlasové projevy.** Patří mezi hlučné ptáky – samice se ozývá chraptivým „kev“, samec ostrým „pix“ či „psssi“, nejvíce při hnízdění nebo vyplašení.[1]
- **Hnízdění.** Hnízdo z vodních rostlin a rákosu staví těsně u vody, klade 6–15 bíločerných vajec a mláďata se líhnou po zhruba 22 dnech za péče obou rodičů.[1]
- **Chování v páru.** Samci jsou v době rozmnožování výrazně agresivní a urputně brání teritorium až do konce hnízdění, při nedostatku potravy může docházet i k silnému klování mláďat.[1]

3. Zhodnoťte význam lysky černé pro myslivost. *

> Lyska černá patří v ČR mezi uznané druhy pernaté zvěře a díky hojnému, stabilnímu výskytu na rybnících a mokřadech bývá běžnou součástí úlovků při honech na vodní pernatou zvěř.[1]

Lyska černá — hojný a stabilní druh na rybnících a mokřadech

- **Zařazení mezi zvěř.** Je vedena jako jeden z druhů pernaté zvěře v ČR vedle kachny divoké, husy velké nebo bažanta obecného.[1]
- **Stav populace.** IUCN hodnotí druh jako „málo dotčený“, v ČR hnízdí odhadem 20–40 tisíc párů na 76–80 % území, takže mírný lov populaci neohrožuje.[1]
- **Společný biotop s kachní zvěří.** Obývá stejné rybniční a mokřadní prostředí jako kachna divoká, a proto bývá běžným vedlejším úlovkem právě při honech zaměřených na vodní pernatou zvěř.[1]
- **Mezinárodní ochrana.** Je zároveň předmětem Dohody o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků (AEWA), což od myslivců vyžaduje šetrné hospodaření s druhem i přes jeho postavení zvěře.[1]

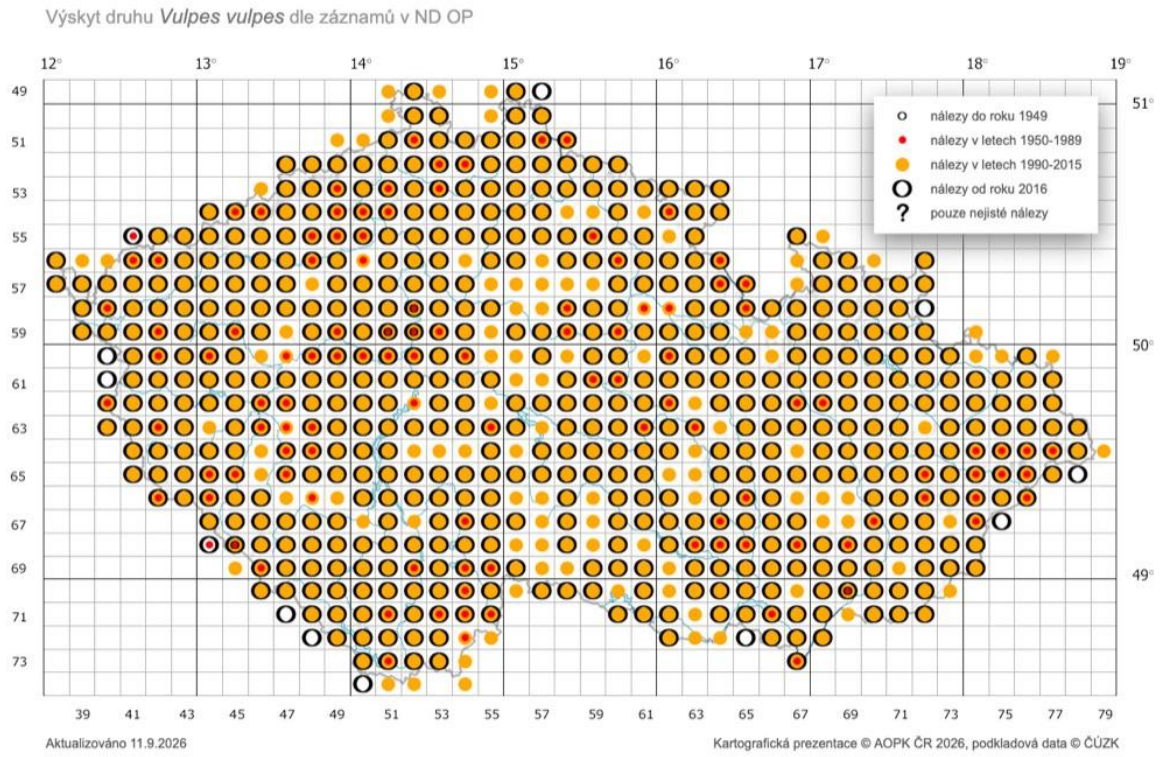
Karta 8 — Liška obecná · Soustava vylučovací, dýchací a cévní · Hlavní druhy ptáků škodících v myslivosti

III/A/8 — Liška obecná

1. Jaký je životní prostor a rozšíření lišky?

> Liška obecná (*Vulpes vulpes*) je původní a nejrozšířenější šelma naší myslivecké fauny; díky všežravosti a přizpůsobivosti obývá prakticky jakékoli prostředí.[1]

- **Plošné rozšíření.** Osidluje celé území od nížin po hory, otevřenou zemědělskou krajinu i souvislé lesy.[1]
- **Pronikání do sídel.** Vysoká přizpůsobivost ji v posledních desetiletích zavedla i do měst a jejich okrajů, kde nachází snadno dostupnou potravu.[1]
- **Zákonná klasifikace.** Zákon o myslivosti řadí lišku obecnou mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem.[2]

Nálezy lišky obecné podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

2. Popište a pojmenujte správně lišku.

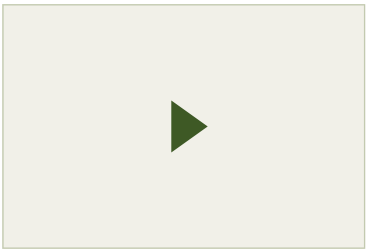
> Liška obecná patří mezi psovité šelmy a dospělý kus váží obvykle 4–10 kg.[5] Myslivecká mluva rozlišuje samce (**lišák**), samici (**liška**, liščice) a mládě (**lišče**, liščátko) a vlastní jména má i pro části liščího těla.[1,3]

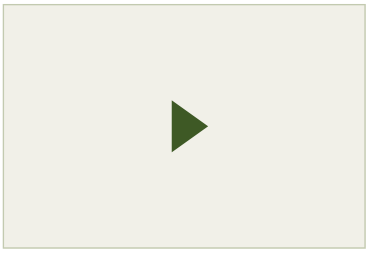
Liška — samice s rezavě červenou srstí

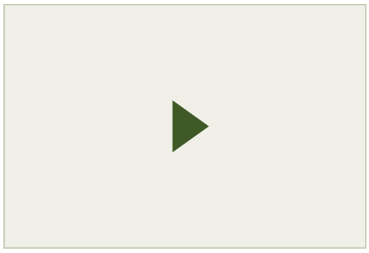
Lišče — mládě, na špičce oháňky bílý kvítek

Nahrávka: **Skolení** — pět štěknutí rychle za sebou, kterými se liška ozývá v době kaňkování; nahrávka z Litvy

Nahrávka: **Štěkání** — jednotlivá ostrá zaštěknutí s odstupem několika vteřin; nahrávka z Anglie

Nahrávka: **Kamčení** — krátká štěknutí opakovaná po dvou až třech vteřinách; nahrávka z Německa

- **Zbarvení.** Srst je rezavě červená (**ryzka**), břicho světlé; světlejší kus je **březová**, tmavě pálený **uhlířka** a kus s tmavým pruhem přes hřbet a přední běhy **liška křížová**.[1,3]
- **Charakteristické znaky.** Nápadná je huňatá oháňka s bílým kvítkem na špičce a pachová žláza na jejím kořeni zvaná **fialka**.[1]
- **Chrup.** Zubní vzorec $\frac{3\,1\,4\,2}{3\,1\,4\,3}$ dává dohromady 42 zubů typických pro šelmu; maso z kořisti liška odtrhává **trháky**, nejvyššími stoličkami s trojicí hrotů. Stejný chrup má i vlk.[1,2,3]
- **Myslivecky se jmenuje i tělo.** Ucho je **slecho**, oko **světlo**, nos **čenich** a tlama **morda** s jazykem **lizákem**, nohy jsou **běhy** zakončené **tlapkami** s drápy **pazoury**, hrudník je **hruď** s **komorou** a ocas **oháňka**; kůže se srstí je **liščina**, krev **barva** a maso **jádro**.[3]
- **Hlasové projevy.** Liška se ozývá skolením, štěkáním a kamčením: **skolením** se lišák v době kaňkování dovolává družky a opakuje přitom duté „kau, kau, kau“ rychle za sebou, **štěkne** (myslivecky lekne) při překvapení a **kamží** liščata, která u nory poštěkávají.[1,3,4]

3. Jaké jsou životní potřeby a projevy lišek?

> Liška je noční, teritoriální všežravec s vynikajícími smysly, ostražitostí a vysokou učenlivostí.[1]

Nora — vchod do liščí nory ukrytý v trávě

Liška s kořistí — liška s ulovenou myší v tlamě

Video: **Myškování** — liška naslouchá hraboši ukrytému pod sněhem a pak na něj skočí

Nahrávka: **Štěkot** — ostré zaštěkání, kterým se liška ozývá; nahrávka z Anglie

Nahrávka: **Vřeštění** — vysoký pronikavý křik opakovaný v několikavteřinových intervalech; nahrávka z Německa

- **Nory.** Kromě vlastních hrabaných nor využívá i pařezy, hromady klestu, skládky, suť nebo propustky pod cestami; v prostorném doupěti se někdy usadí i společně s jezevcem.[1,2]
- **Potrava.** Všežravec – loví hraboše, ptáky a bezobratlé, žere mršiny i ovoce a uloví i drobnou zvěř do velikosti srnčete.[1]
- **Značkování teritoria.** Revír o rozloze kolem 100 hektarů značkuje močí, trusem a výměšky pachových žláz; kořenovou žlázou zvanou fialka si navíc značkuje vchod do nory a vrcholky chodeb.[2]
- **Hlasové projevy.** Typické je skolení, štěkání a kamčení; nejnápadnější je vyjící štěkání v období páření, kdy o hárající lišku soupeří víc lišáků.[1,2]
- **Denní režim.** Aktivní je především v noci, přes den odpočívá v noře nebo krytu.[1]

4. Jak probíhá rozmnožování lišek? *

> Rozmnožovací období lišek (**kaňkování**) probíhá v lednu a únoru; liška je v tuto dobu aktivní i za bílého dne, nejen v noci.[1]

Liščata — vrh mláďat pohrávajících si u vchodu do nory

- **Březost** trvá 51–54 dní.[1]
- **Vrh.** Liška rodí v noře 4–8, výjimečně i více, mláďat; ta se rodí slepá a bezmocná a váží kolem 100 gramů.[1,2]
- **Vývoj mláďat.** Oči se liščatům otvírají asi po 14 dnech, matka je kojí kolem 40 dní a ve čtvrtém měsíci se učí lovit; koncem léta se pak rodina rozpadá.[2]
- **Pohlavní dospělost.** Liška dospívá už ve věku 10 měsíců, tedy stihne kaňkovat hned v první zimě po svém narození.[2]

5. Zhodnoťte současný myslivecký význam lišky.

> Liška je dnes nejhojnější a nejlovenější šelma naší zvěře a její význam je dvojí: predací škodí drobné zvěři a drůbeži, zároveň ale loví velké množství hlodavců.[1,2]

Liška s kořistí — liška s ulovenou myší v tlamě

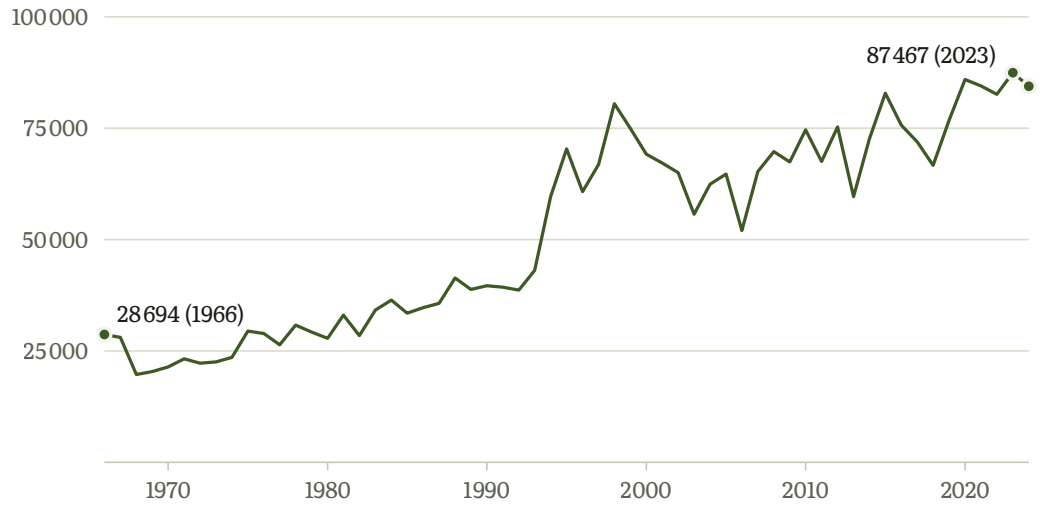
- **Škody.** Predace ohrožuje hnízdící drobnou pernatou i srstnatou zvěř, včetně koroptví, bažantů a srnčat, a působí ztráty v chovech drobné zvěře a drůbeže.[1,2,3]
- **Regulace hlodavců.** Liška se živí především hlodavci a ročně jich uloví až 4 000, čímž vedle škod plní i užitečnou roli.[2]
- **Nadměrné stavy.** Odhadovaný stav v Česku dosahuje kolem 80 tisíc kusů při ročním odstřelu kolem 70 tisíc.[1]
- **Historický přínos.** Díky programu orální vakcinace v letech 1989–2009 byla u nás vymýcena vzteklina, jejímž byla liška hlavním šiřitelem – poslední pozitivní nález pochází z roku 2002 a v roce 2004 byla ČR uznána za stát prostý vztekliny.[4]
- **Doba lovu.** Loví se od 1. července do konce února, protože lov březích a kojících lišek byl i pro mnohé myslivce eticky nepřijatelný; výjimku mají honitby s chovem tetřeva,

tetřívka, jeřábka nebo koroptve, kde smí myslivci lišku lovit celoročně kvůli ochraně jejich hnízd.[5,3]

6. Populační dynamika lišky obecné a příčiny současných stavů.

> Populace lišky obecné v ČR od devadesátých let výrazně vzrostla a její stavy jsou dnes vnímány jako nadměrné.[1]

Lov lišky obecné v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: roční lov se do začátku 90. let držel mezi 20 000 a 40 000 kusy, pak vyskočil ze 43 088 kusů v roce 1993 na 70 348 v roce 1995 a nejvýš byl v roce 2023 (87 467 kusů). Početní stav výkaz sleduje až od roku 1998, kdy bylo evidováno 38 570 lišek; v roce 2024 jich bylo 92 649.[3]

- **Vymýcení vztekliny.** Program orální vakcinace lišek probíhal v letech 1989–2009; už v roce 1995 klesl počet nákaz o 88 % a v roce 2004 byla ČR uznána za stát prostý vztekliny.[2]
- **Absence přirozené regulace nemocí.** Bez vztekliny, která dřív populaci přirozeně omezovala, mohou stavy lišky dál růst.[1]
- **Dostatek potravy.** Bohatá nabídka potravy (hraboši, odpadky, mršiny) umožňuje vysokou hustotu i v blízkosti sídel.[1]
- **Zbývající nemoci.** Populaci dnes limituje hlavně prašivina a další parazitózy.[1]
- **Kolísavý odstřel.** Roční úlovek se mění podle velikosti vrhů a nabídky potravy, ale stavy zůstávají výrazně nad dřívějším normálem.[1]

III/B/8 — Soustava vylučovací, dýchací a cévní

1. Jakou funkci plní soustava vylučovací a z čeho se skládá?*

> Vylučovací soustava odvádí z těla odpadní látky, které vznikají metabolismem (látkovou přeměnou).[1]

- **Stavba u savců.** Skládá se z ledvin, močovodů, močového měchýře a močové trubice.[1]
- **Funkce ledvin.** V ledvinách vzniká moč, kterou se z těla odvádějí odpadní látky.[1]
- **Zvláštnost u ptáků.** Ptáci nemají močový měchýř, jejich močovody ústí přímo do kloaky.[1]

2. Jakou funkci plní dýchací a cévní soustava a z čeho se skládají?*

> Dýchací soustava zajišťuje výměnu kyslíku a oxidu uhličitého mezi tělem a prostředím, cévní soustava pak rozvádí látky po těle a odvádí zplodiny metabolismu.[1]

Srdce — čerstvé ovčí srdce připravené k pitvě, na povrchu jsou vidět věnčité cévy

- **Stavba dýchací soustavy.** Tvoří ji dutina nosní, hrtan, průdušnice a plíce se sklípky, u ptáků trubičkami.[1]
- **Dýchání u ptáků.** Ptáci mají navíc vzdušné vaky, kterými vzduch prochází z plic do dutých kostí a zpět.[1]
- **Dýchání u savců.** Hlavním dýchacím svalem savců je bránice.[1]
- **Stavba cévní soustavy.** Krev obíhá v uzavřeném řečišti srdce – tepny – vlásečnice – žíly – srdce.[1]
- **Mízní soustava.** Součástí cévní soustavy je i míza, sbírající odumřelé bílé krvinky a mikroby.[1]

III/C/8 — Hlavní druhy ptáků škodících v myslivosti

1. Vyjmenujte hlavní druhy ptáků škodících v myslivosti *

> Mezi hlavní ptačí škodnou v myslivosti patří krkavcovití pěvci, dravci s výrem velkým a rybožraví ptáci škodící na rybách.[1]

Vrána obecná — šedá forma s černou hlavou, křídly a ocasem

Straka obecná — dlouhý ocas a kontrastní černobílá kresba peří

Jestřáb lesní — dospělý pták, šedý hřbet a jemné pruhování na hrudi

Kormorán velký — celý černý, s dlouhým zobákem zahnutým na konci

- **Krkavcovití.** Sojka obecná, vrána obecná (černá i šedá forma), straka obecná, havran polní a krkavec velký.[2]
- **Dravci a výr.** Jestřáb lesní, krahujec obecný, káně lesní, káně rousná a moták pochop patří mezi krahujcovité dravce, ke škodné se řadí i výr velký ze sov.[3]
- **Rybožraví ptáci.** Kormorán velký, volavka popelavá a racek chechtavý škodí na rybích obsádkách.[4]
- **Zákonné postavení.** Straka obecná a vrána obecná zůstávají podle vyhlášky o době lovu zařazeny mezi zvěř, zatímco jestřáb, výr, kormorán i volavka jsou dnes zvláště chránění.[5]

2. Jakým způsobem a jaké škody mohou ptáci způsobovat? *

> Ptáci škodí hlavně predací vajec, mláďat a drobné zvěře a úbytkem ryb na rybnících a revírech.[1,3]

Sojka obecná — se žaludem v zobáku, na křídle patrné modře pruhované pírko

Krkavec velký — celý černý s mohutným klovcem, náš největší pěvec

Moták pochop — v letu nízko nad rákosím, kde loví drobnou zvěř a ptáky

Volavka popelavá — dlouhý krk a nohy, šedý hřbet a bělavá spodina

- **Vybírání hnízd.** Sojka, vrána a straka vybírají vejce a mláďata pěvců i drobné pernaté zvěře, krkavec velký navíc škodí na dobytku a na ulovené zvěři a požírá kadávery.[1]
- **Predace drobné zvěře a drůbeže.** Jestřáb lesní, káně lesní a moták pochop loví drobnou pernatou zvěř a drůbež, výr velký uloví i obratlovce do velikosti srnčete.[2] U jestřába se plošný vliv na stavy drobné zvěře vědecky neprokázal.[5]
- **Úbytky na rybách.** Kormorán velký loví v hejnech a na rybářském revíru sní průměrně kolem 400 g ryb denně, nejvýš asi 1 kg, a za zimu tak z hektaru vodní plochy uloví až 80 kg ryb.[3,4]
- **Škody brodivých ptáků.** Volavka popelavá loví ryby, obojživelníky, plazy i hraboše na mělčinách a při rybích líhních.[3]

Karta 9 — Lasicovité šelmy · Trávicí soustava · Drop velký

III/A/9 — Lasicovité šelmy

1. Vyjmenujte naše kunovité (lasicovité) šelmy. *

> Do čeledi lasicovitých (**Mustelidae**), lidově kunovitých šelem, patří u nás i **lasice kolčava**, **hranostaj** a nepůvodní **norek americký**; zvěří je z nich ale jen šest druhů: **jezevec lesní**, **kuna lesní**, **kuna skalní**, **tchoř tmavý**, **tchoř stepní** a **vydra říční**.[1,2]

Jezevec lesní — bíločerně pruhovaná hlava a zavalité tělo

Kuna lesní — tmavě hnědá srst, žlutá hrdelní skvrna nedosahuje na běhy

Kuna skalní — světlejší srst, bílá náprsenka táhnoucí se až na přední běhy

Tchoř tmavý — tmavě hnědé zbarvení, světlá obličejová maska s tmavým pruhem přes světla

Tchoř stepní — slámově světlé zbarvení těla, tmavší běhy, výrazně světlá hlava

Lasice kolčava (není zvěř) — nejmenší naše šelma, hnědý hřbet, bílé bříško a krátká oháňka bez černé špičky

Hranostaj (není zvěř) — podobný lasici kolčavě, ale větší a s delší oháňkou s černou špičkou

- **Jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní a tchoř tmavý** jsou zvěří, kterou lze podle zákona o myslivosti obhospodařovat lovem.[2]
- **Tchoř stepní a vydra říční** patří mezi zvěř celoročně hájenou, kterou zákon lovit nedovoluje.[2]
- Drobnější **lasice kolčava a hranostaj** jsou taxonomicky rovněž lasicovité šelmy, zákon o myslivosti je ale mezi naši zvěř neřadí.[2]

- **Vydra říční** patří do stejné čeledi, ale na rozdíl od ostatních je vázaná na vodní prostředí, kde loví ryby a raky.[1]
- **Norek americký** je taxonomicky také kunovitá šelma, ale u nás není původní – pochází ze Severní Ameriky a rozšířil se únikem z kožešinových farem; způsobuje škody na vodní fauně.[1]

2. Popište a pojmenujte správně kuny a uveďte rozdíly mezi oběma druhy, včetně životních potřeb. *

> Samec kuny se nazývá **kuňák**, samice **kunice** a mládě **kuně**.[1] U nás žijí dva blízké druhy do 1,5 kg – **kuna lesní** (*Martes martes*) a **kuna skalní** (*Martes foina*), oba výborní šplhavci s typickými poskoky.[1]

Kuna lesní — tmavě hnědá srst, žlutá hrdelní skvrna nedosahuje na běhy

Kuna skalní — světlejší srst, bílá náprsenka táhnoucí se až na přední běhy

Nahrávka: **Hlas kuny** — opakované krátké skřeky v rychlém sledu; nahrávka z Rakouska

- **Kuna lesní** má tmavě hnědou srst, žlutou hrdelní skvrnu nedosahující na běhy, dobře osrstěné tlapky a černý nos; žije v rozsáhlejších lesích.[1,2]
- **Kuna skalní** má srst světlejší, bílou náprsenku táhnoucí se až na přední běhy, tlapky osrstěné jen málo a nos narůžovělý; vyhledává blízkost lidských sídel – půdy, stodoly, hromady klestu a kulatiny.[1,2]
- Obě se honí v období kaňkování VII.–VIII. a po devítiměsíční utajené březosti vrhají 2–6 mláďat.[1]
- Kuna lesní loví hlavně v lese drobnou zvěř, ptáky, veverky, hraboše i hmyz, kuna skalní kvůli blízkosti sídel působí škody v chovech drůbeže.[1]

3. Popište správně jezevce lesního. *

> Samec se nazývá **jezevec**, samice **jezevčice** a mládě **jezevče**.[1] Je to naše největší kunovitá šelma, dorůstající hmotnosti do 20 kg.[1,2]

Jezevec lesní — bíločerně pruhovaná hlava a zavalité tělo

Nahrávka: **Hlas jezevce** — mručivé zvuky opakované v krátkých sériích; nahrávka z Anglie

- **Zbarvení** – srst má šedohnědou, hlavu světlou s výraznými černými pruhy táhnoucími se přes světla (oči) k uším.[1,2]
- Tělo je **zavalité**, kohoutková výška jen okolo 30 cm; jako medvěd je **ploskochodec**.[2]
- Nese **štětec** (ocas) a na zadku **sádelník**, žlázu s pachovým sekretem.[1]
- Ozývá se **mručením, funěním a mlaskáním**.[1]
- Má dobrý sluch, horší čich i zrak.[1]

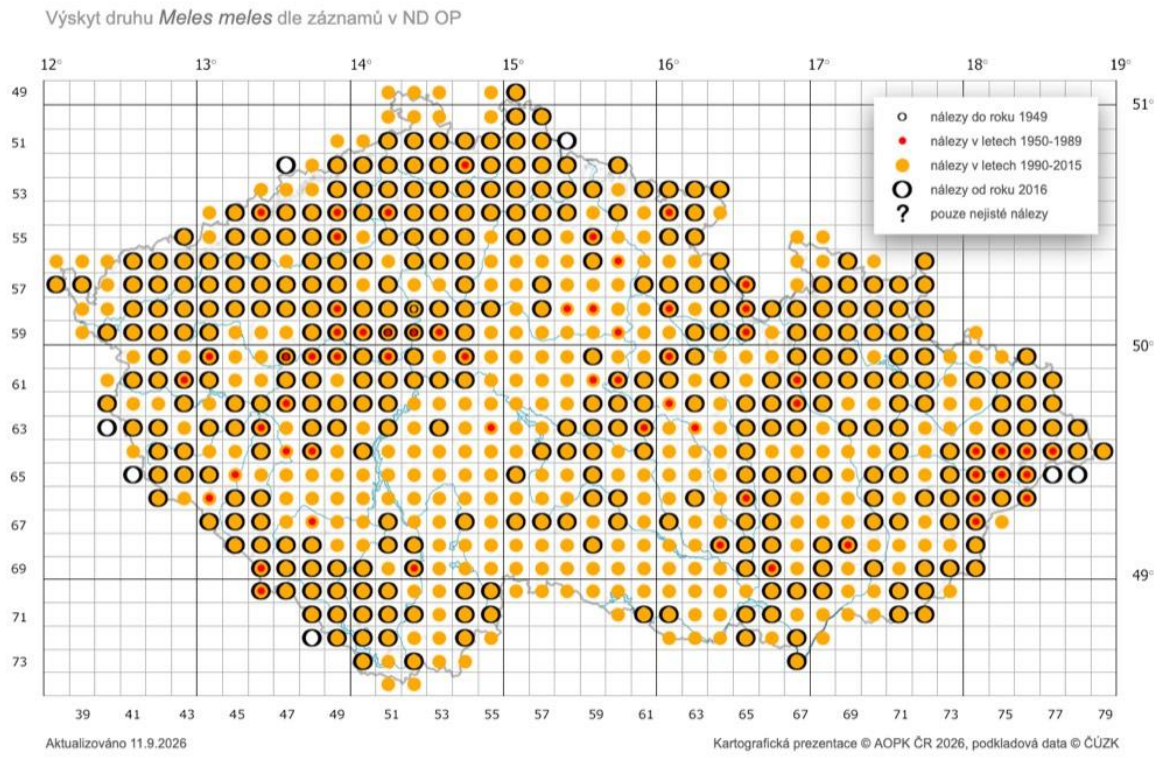
4. Jaké jsou životní potřeby, projevy a rozšíření jezevce? *

> Jezevec žije **pospolitě** v rozsáhlých podzemních norách zvaných **hrady**, které si sám vyhrabává – z 8–10 nor běžně užívá jen dvě.[1,2] Aktivní je v noci, ve dne se zdržuje pod zemí a obývá zejména lesní honitby.[1]

Video: **Mláďata u nory** — dvě jezevčí mláďata s černobílými pruhy na hlavě a hustou srstí hrabou u vchodu do hradu

- **Zimní spánek.** Jezevec je jediná naše kunovitá šelma, která na zimu upadá do nepravého zimního spánku; jeho délku určuje počasí.[1,2]
- **Smysly** – má dobrý sluch, horší čich a slabý zrak.[1]
- **Chrutí** probíhá v srpnu, po utajené březosti 7–8 měsíců vrhá jezevčice 3–5 mláďat.[1]
- Je **všežravec a sběrač**, spíše horší lovec – hrabe hmyz, žere kořínky, plody, drobné savce i obojživelníky.[1,2]
- V ČR žije zhruba **30 tisíc kusů**, ročně se jich uloví asi 4 tisíce a stavy dlouhodobě rostou.[1]

Nálezy jezevce lesního podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

5. Jaké je rozšíření a životní potřeby obou druhů tchořů? *

> Oba druhy tchořů váží kolem 1,5 kg a v ohrožení vypouštějí páchnoucí **tchořovinu**; liší se zbarvením a prostředím.[1]

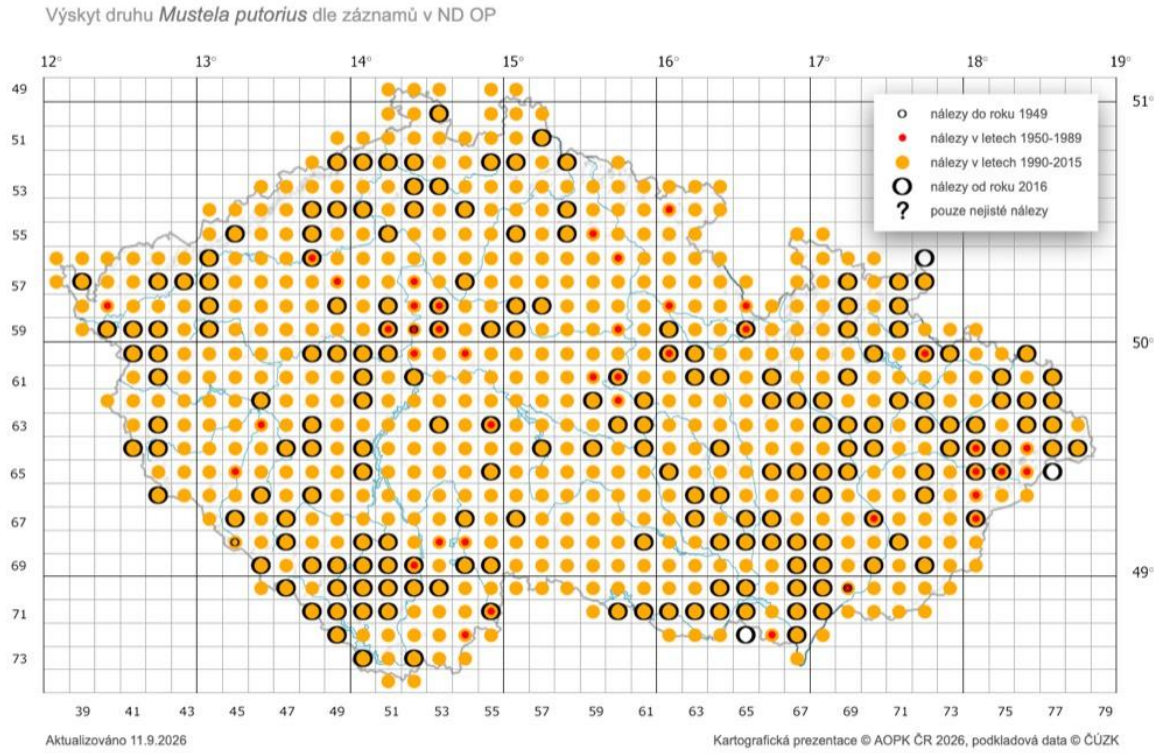
Tchoř tmavý — tmavě hnědé zbarvení, světlá obličejová maska s tmavým pruhem přes světla

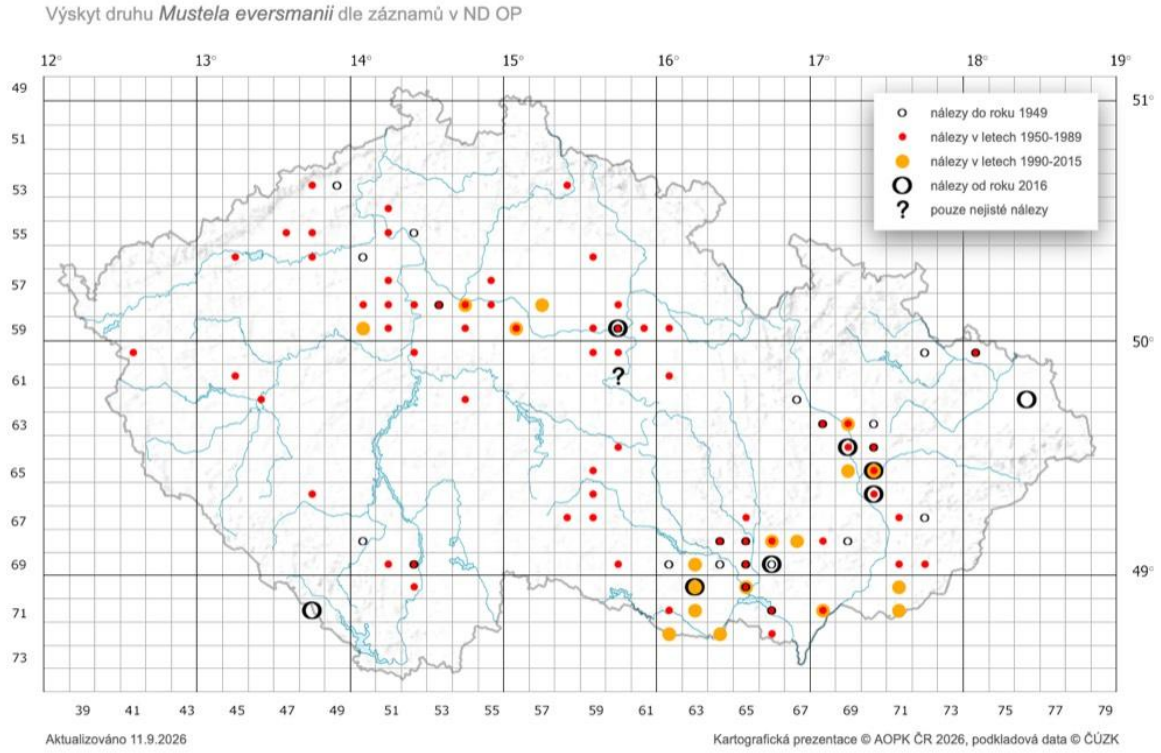
Tchoř stepní — slámově světlé zbarvení těla, tmavší běhy, výrazně světlá hlava

- **Tchoř tmavý** (*Mustela putorius*) má hnědé zbarvení se světlou obličejovou maskou a žije na přechodu polí a lesů, v okolí vod i lidských sídel.[1]
- **Tchoř stepní** (*Mustela eversmanii*) je světlejší a vzácnější, vázaný na otevřenou krajinu – meze a remízky; u nás žije jen asi 9 tisíc jedinců.[1]
- Potravou obou jsou drobní obratlovci – hlodavci, obojživelníci a plazi, tchoř stepní loví i králíky, tchoř tmavý sbírá i vejce.[1]

- Zákon o myslivosti řadí tchoře stepního mezi zvěř, kterou nelze lovit, zatímco tchoř tmavý je zvěří v zásadě lovnou.[2]

Nálezy tchoře tmavého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

Nálezy tchoře stepního podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

III/B/9 — Trávicí soustava

1. Co tvoří trávicí soustavu a jak tato funguje? *

> Trávicí soustavu tvoří dutina ústní se zuby, hltan, jícen, žaludek, střeva, konečník a řitní otvor, doplněné o játra a slinivku břišní; jejím úkolem je potravu zpracovat, vstřebat živiny do krve a vyloučit nestravitelné zbytky.[1]

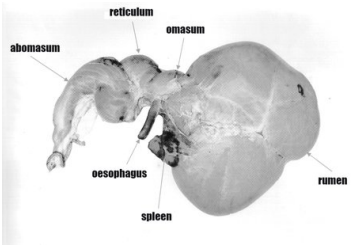

Čepec — voštinovitá vnitřní stěna jednoho z oddílů složeného žaludku přežvýkavců

- **Ústní dutina a chrup.** Zuby a jazyk potravu rozmělní a promíchají se slinami, než postoupí hltanem a jícnem do žaludku.[1]
- **Žaludek a střeva.** Zde probíhá vlastní trávení a vstřebávání živin do krve, zatímco nestravitelné zbytky pokračují do konečníku a ven řitním otvorem.[1]
- **Játra a slinivka břišní.** Přidávají žluč a trávicí šťávy, které pomáhají rozkládat tuky, bílkoviny a cukry.[1]
- **Přizpůsobení druhu potravy.** Hůře stravitelná potrava — například celulóza nebo obaly semen — vedla u přežvýkavců ke vzniku složeného žaludku a u zajícovitých k cekotrofii, tedy opětovnému požírání výměšku slepého střeva.[1]

2. Popište rozdíly v trávicím traktu přežvýkavců, šelem a ptáků. *

> Přežvýkavci zpracovávají rostlinnou potravu pomocí mikroorganismů ve složeném žaludku, šelmy a prasatovití mají jednoduchý žaludek s krátkými střevy uzpůsobenými mase, zatímco ptáci nahrazují chrup svalnatým žaludkem s gastrolity.[1,2]

Složený žaludek přežvýkavce — bachor, čepec, kniha a slez vypreparované z těla, každý oddíl jinak velký a tvarovaný

- **Předžaludek přežvýkavců.** Bachor, čepec a kniha tvoří předžaludek, na nějž navazuje vlastní žaludek slez; v bachoru rozkládají celulózu miliardy bakterií, prvoků a hub na těkavé mastné kyseliny a mikrobiální bílkovinu.[2]
- **Přežvykování.** Nedokonale rozžvýkaná potrava se z bachoru a čepce vrací zpět do dutiny ústní k dalšímu rozmělnění, poté prochází listy knihy a dotrávuje se v slezu působením trávicích šťáv.[1]
- **Šelmy a prasatovití.** Mají jednoduchý vakovitý žaludek a krátká střeva, takže rostlinnou potravu tráví jen nedokonale.[1]
- **Ptáci.** Bezzubý zobák nahrazuje vole na jícnu, kde potrava měkne, a svalnatý žaludek s gastrolity — spolknutými kamínky —, který ji drtí místo zubů; trakt končí kloakou.[1]

III/C/9 — Drop velký

1. Popište dropa, jeho životní potřeby a projevy. *

> Drop velký je mohutný krátkokřídlý pták z čeledi dropovití, který obývá rozsáhlá pole a suché stepní louky bez stromů a keřů.[1,2]

Kohout — samec při toku, s dlouhými bílými „vousy“ u zobáku a rezavohnědým pásem na hrudi

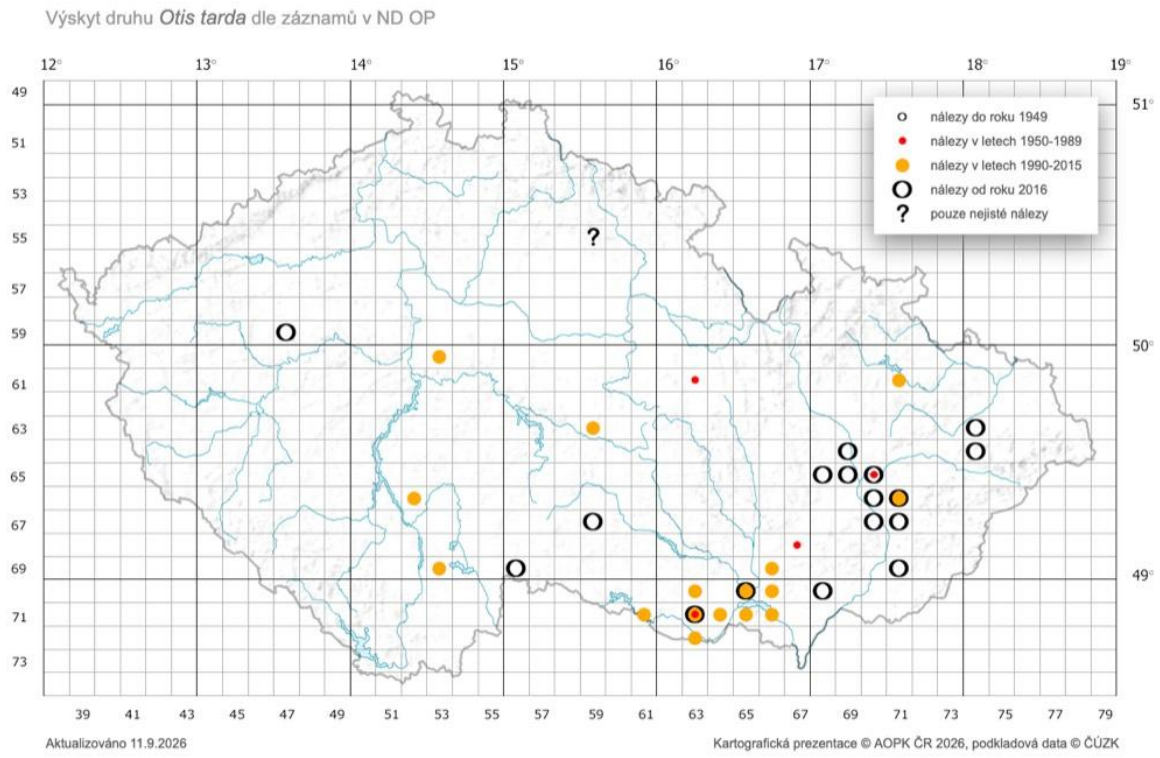
Slepice — samice bez vousů a bez rezavého pásu, nenápadně zbarvená

- **Vzhled.** Samec dosahuje hmotnosti až 15 kg a je výrazně větší než samice; zbarvení je rezavohnědé s jemným vlnkováním, spodek těla bílý a u zobáku má samec nápadný dlouhý „dropí vous“.[1,2]
- **Potrava.** Živí se rostlinnou potravou — listy, pupeny, květy a plody polních rostlin — i živočišnou, například hmyzem a drobnými obratlovci.[1,2]
- **Tok a hnízdění.** Tok probíhá v dubnu a květnu, drop je polygamní; hnízdo je jen mělká jamka v zemi, snůška čítá obvykle 2 vejce a inkubace trvá 20 až 25 dní.[1,2]
- **Sociální chování.** Většinu roku žije v hejnech rozdělených podle pohlaví, v zimě se sdružuje do menších hejnek a je velmi plachý, citlivý na rušení zemědělskou velkovýrobou.[1]

2. Jaký je dnes areál výskytu dropa? *

> Dnešní areál dropa velkého tvoří roztroušené stepní a zemědělské oblasti od Španělska přes střední Evropu až po Čínu, přičemž jednotlivé populace bývají od sebe izolované.[2]

- **Evropa a Asie.** Významnější populace přežívají zejména ve Španělsku, Maďarsku, na Ukrajině a v Rusku; jižně od Středomoří (mimo Maroko) ani severně od Dánska se drop nevyskytuje.[1,2]
- **Česká republika.** Jediným pravidelným hnízdištěm bývalo Znojemsko, kde populace v 70. a na začátku 80. let čítala 31 až 44 jedinců, poté prudce klesla a naposledy zde dlouhou dobu prokazatelně zahnízdila v roce 1996.[2]
- **Návrat na Moravu.** Díky úspěšnému rakouskému záchrannému programu, který tamní klesající populaci zvrátil, se drop od roku 2006 znovu příležitostně vyskytuje a hnízdí na jihomoravském pomezí, například u Skalice na Znojemsku.[1,2]

Nálezy dropa velkého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

3. Zhodnoťte perspektivu dropa do budoucnosti. *

> Perspektiva dropa v ČR zůstává nejistá — je zde kriticky ohroženým, zvláště chráněným druhem, ale díky přeshraniční ochraně existuje naděje na jeho trvalejší návrat.[1,2]

Drop velký — kriticky ohrožený druh, jehož budoucnost u nás závisí na přeshraniční ochraně

- **Příčiny úbytku.** Hlavní hrozbou je citlivost na zemědělskou velkovýrobu — ztrátu rozsáhlých otevřených stanovišť i rušení těžkou technikou v době hnízdění, což od 80. let vedlo k prudkému poklesu stavů.[1,2]
- **Záchranné programy.** Cílený záchranný program v Rakousku dokázal tamní klesající populaci zvrátit a umožnil jí znovu narůstat, což se od roku 2006 projevuje i opětovným hnízděním na jihu Moravy.[1,2]
- **Výhled.** Samostatná, dlouhodobě životaschopná česká populace je bez pokračující ochrany a zachování extenzivního zemědělství na Znojemsku nepravděpodobná —

budoucnost druhu u nás tak závisí hlavně na udržení a rozvoji spolupráce s rakouským záchranným programem.[2]

Karta 10 — Kočkovité šelmy · Smyslová soustava · Odhad věku drobné zvěře

III/A/10 — Kočkovité šelmy

1. Vyjmenujte naše kočkovité šelmy. *

> Z čeledi kočkovitých (**Felidae**) žijí v ČR jako zvěř jen dva druhy: **rys ostrovid** (*Lynx lynx*) a **kočka divoká** (*Felis silvestris*).[1,2]

Rys ostrovid — skvrnitá srst a štětičky na slechách

Kočka divoká — mourovatá srst, mohutný ocas tupě zakončený s tmavými pruhy

Video: **Rys ostrovid** — rys sedí na skalce, na slechách má černé štětičky a na lících licousy; klip z nizozemské zoo

- Oba druhy patří mezi zvěř, kterou podle zákona o myslivosti **nelze lovit** – jsou zvláště chráněné a celoročně hájené.[2]
- Původní populace kočky divoké byla u nás vyhubena na přelomu 18. a 19. století, dnešních asi 30 jedinců u nás žije částečně díky migraci z okolních zemí.[1,3]
- Rys byl na našem území vyhuben v 2. polovině 19. století a natrvalo se vrátil až ve 20. století, dnes žije hlavně v pohraničních horských lesích.[3]

2. Popište a pojmenujte správně rysa a kočku divokou. *

> Samec rysa se nazývá **rys**, samice **rysice** a mládě **rysíče**; u kočky divoké je to **kocour – kočka – kotě**.[1]

Rys ostrovid — skvrnitá srst a štětičky na slechách

Kočka divoká — mourovatá srst, mohutný ocas tupě zakončený s tmavými pruhy

Nahrávka: **Volání rysa** — protáhlé volání s klesajícím tónem; nahrávka z Polska

- **Rys ostrovid** váží nejčastěji kolem 20 kg, má rezavohnědou srst s tmavými skvrnami, na uších výrazné **chvostky** (chlupaté štětičky), na lících **licousy** a nápadně krátký ocas s černou špičkou.[1,3]

- **Kočka divoká** je menší, kocour váží průměrně 5 kg, s **mourovatou** srstí, tmavým pruhem táhnoucím se středem hřbetu až ke kořeni ocasu a mohutnějším ocasem tupě zakončeným se 3–4 tmavými pruhy – tím se pozná od kočky domácí.[1,4]
- Oba druhy žijí **samotářsky a v noci**; rys je specializovaným lovcem lesních kopytníků, kočka divoká je oproti němu opatrnější a plachá.[1,2]

3. Jaké jsou životní potřeby a projevy kočkovitých šelem? *

> Obě naše kočkovité šelmy potřebují k životu **rozsáhlé, souvislé lesní komplexy** s dostatkem klidu, úkrytů i kořisti.[1]

Rys ostrovid — odpočívá přes den ukrytý mezi padlými kmeny v lesním porostu

Kočka divoká — plíží se sněhem při nočním lovu

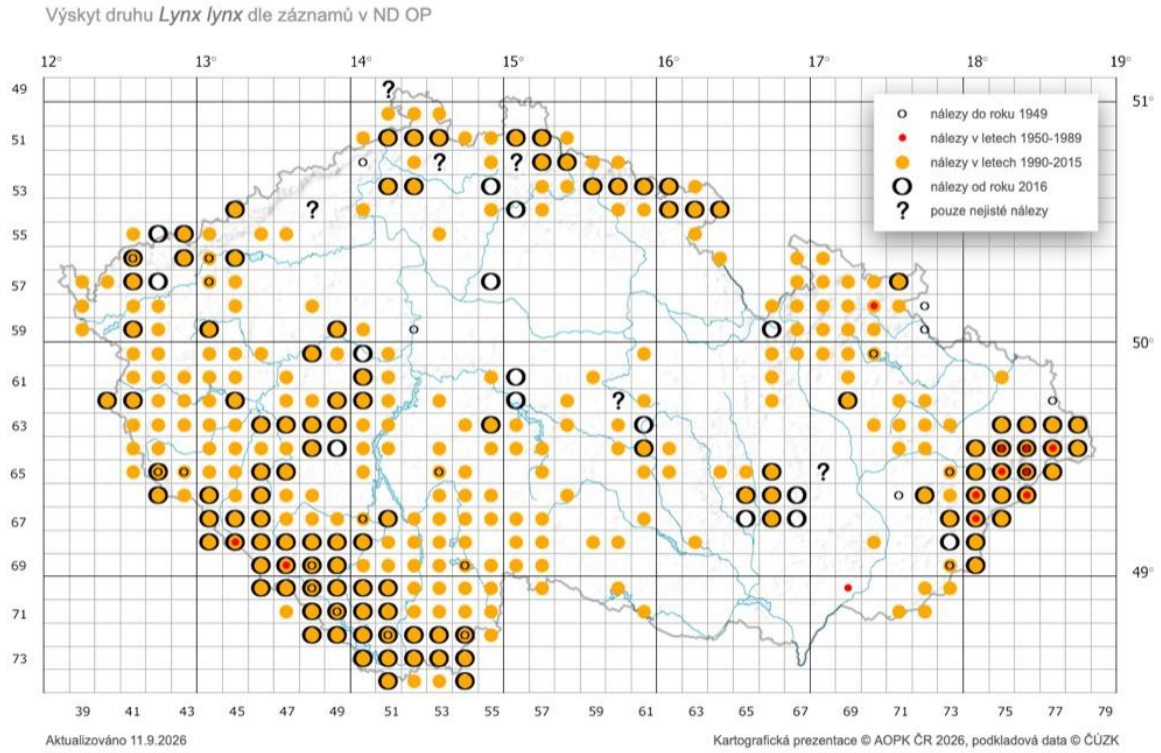
- Oba druhy žijí **samotářsky a v noci**, přes den se ukrývají a loví za soumraku a v noci.[1,2]
- Rys si vytyčuje domovské teritorium o rozloze od několika desítek po několik stovek km² podle úživnosti prostředí, u samic menší než u samců.[3]
- **Kaňkování** (období páření) probíhá u rysa od ledna do dubna, u kočky divoké v únoru a březnu.[1]
- Rysice rodí po 70–74 dnech březosti 2–4 mláďata, kočka divoká po asi 9 týdnech 3–6 koťat.[1]
- Rys loví kopytníky až do velikosti holé zvěře jelení, kočka divoká drobnější kořist do velikosti zajíce.[1]

4. Jaké je rozšíření kočkovitých šelem? *

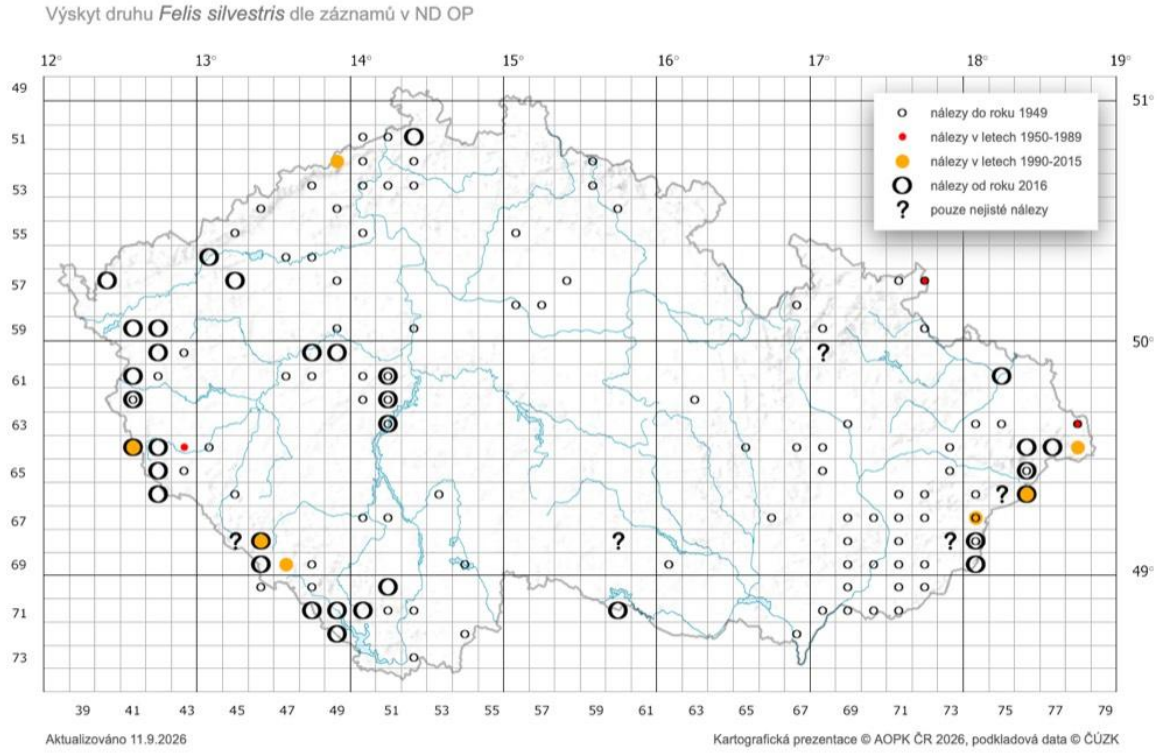
> Obě šelmy byly u nás v minulosti vyhubeny a jejich dnešní výskyt je výsledkem zpětného šíření a ochrany.[1]

- **Rys ostrovid** žije dnes ve třech oblastech: nejsilnější populace je v jižních a západních Čechách (60–75 kusů), dále na severovýchodní Moravě (10–15 kusů) a v Jeseníkách (0–2 kusy) – celkem asi 90–96 jedinců.[1]
- Hlavní hrozbou pro rysa je **nelegální lov**. Kvůli němu stav klesl ze 100–150 kusů v letech 1996–1998 na dnešní počty.[1]
- **Kočka divoká** přežívá jen v horských souvislých lesích, u nás jde o zhruba 30 jedinců, částečně migrujících z okolních zemí.[2]
- Kočka divoká se v posledních letech šíří i do dalších oblastí – genetické průkazy potvrdily výskyt v Doupovských horách, na Křivoklátsku, Dobříšsku, Šumavě, v Českém a Slavkovském lese i na moravsko-slovenském pomezí, v Lužických horách dokonce úspěšné rozmnožování.[4]

- Původně byl areál obou druhů **plošný**, dnes je omezen na horské a podhorské oblasti při hranicích.[1,2]

Nálezy rysa ostrovida podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

Nálezy kočky divoké podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

5. Jaký je význam rysa a kočky divoké?*

> Rys je u nás **vrcholovým predátorem**: svým lovem reguluje stavy spárkaté zvěře a nepřímo tak omezuje škody na lese, kočka divoká plní podobnou roli u drobných hlodavců.[1,4]

Rys ostrovid — vrcholový predátor odpočívající v lesním porostu

Kočka divoká — plíží se sněhem při lovu hrabošů

- Regulací stavů spárkaté zvěře nepřímo omezuje škody zvěří loupáním kůry a okusem lesních porostů; tam, kde rys žije trvale, je zvěř navíc ostražitější a v lepší kondici.[1,4]
- Kočka divoká loví hlavně drobné hlodavce, především hraboše, a tlumí tak nárůst jejich stavů v lesních biotopech.[2,5]
- Oba druhy jsou **indikátorem kvality a souvislosti lesních ekosystémů** – trvale přežívají jen tam, kde je dost klidu a kořisti.[1,2]
- Zákon o myslivosti je řadí mezi zvěř, kterou **nelze lovit**, protože jde o zvláště chráněné druhy; jejich ochranu zajišťuje zákon o ochraně přírody a krajiny.[3]

III/B/10 — Smyslová soustava

1. Z čeho se skládá smyslová soustava a jak funguje? *

> Smyslovou soustavu tvoří pět smyslů – **zrak, čich, sluch, hmat a chuť** – jejichž prostřednictvím zvěř sbírá podněty z okolí; ty pak zpracovává nervová soustava, která je přijímá, přenáší a na jejich základě předává tělu pokyny.[1,2]

Sluch u sovy — peřím tvořený závoj kolem očí nahrazuje chybějící ušní boltec

- **Zrak.** Vnímá světlo, barvy a tvary a umožňuje prostorovou orientaci; párové oko obsahuje čočku a sítnici s čípky pro barevné vidění a tyčinkami pro vidění za šera.[1]
- **Čich.** Zachycuje pachy důležité při hledání potravy, rozpoznávání nebezpečí i vnitrodruhové komunikaci; sídlí na sliznici v nosní dutině, u ptáků bývá zpravidla slabě vyvinutý.[1]
- **Sluch.** Reaguje na zvuky signalizující nebezpečí či kořist; skládá se z vnějšího, středního a vnitřního ucha, u sov chybějící ušní boltec nahrazuje peřím tvořený závoj.[1]
- **Hmat.** Slouží k vyhledávání potravy a orientaci ve tmě pomocí hmatových tělísek na prstech, tlapách a hmatových chlupů (vousů).[1]
- **Chuť.** Posuzuje kvalitu a druh potravy prostřednictvím chuťových receptorů na povrchu jazyka.[1]

2. Které soustavy se podílí na řízení organizmu? *

> Řízení organizmu zajišťují dvě řídicí soustavy – **nervová** a **hormonální (žlázová)** – které spolu úzce spolupracují.[1,2]

Mozek — celý ovčí mozek s viditelnými závity mozkové kůry a částí mozečku

- **Nervová soustava.** Koordinuje jedince tím, že přijímá, přenáší a zpracovává podněty a předává tělu pokyny; dělí se na centrální (mozek, mícha), periferní (nervy k jednotlivým buňkám) a vegetativní (řídí srdce, trávení, vylučování).[1]

- **Hormonální soustava.** Tvoří ji žlázy s vnitřní sekrecí (např. brzlík, podvěsek mozkový), které vylučují hormony jako testosteron, somatotropin, kortizon nebo adrenalin.[1,2]
- **Rozdíl mezi soustavami.** Hormonální soustava řídí například porození nebo rozmnožování, ale reaguje výrazně pomaleji než rychlá nervová soustava.[1]

III/C/10 — Odhad věku drobné zvěře

1. Uveďte vodítka sloužící k odhadu věku drobné zvěře. *

> Vodítka se liší podle skupiny zvěře – u pernaté zvěře je to stupeň přepeření a tvar či zbarvení peří, u zajíců hmotnost a Strohův znak, u šelem opotřebení chrupu.[1]

Mladá pernatá zvěř — nedokončené přepeření mladého kohouta bažanta, ještě bez bílého obojku a s kratším klínem

- **Živá mladá zvěř.** Obecně se pozná podle toho, že ještě nedosáhla plného vzrůstu a plného přepeření do šatu dospělých jedinců.[1]
- **Pernatá zvěř.** Věk prozrazuje koncový tvar per, změny velikosti klína a tatrče, vybarvení některých partií a změny v barvě stojáčků i tvaru ostruhy.[1]
- **Zajíc (srstnatá zvěř).** Spolehlivými vodítky jsou hmotnost a takzvaný Strohův znak.[1]
- **Nespolehlivé lidové znaky u zajíce.** Natržení slechu, odtažení kůže na čele, promáčknutí očnicového trnu nebo zlomení tlapky se tradičně používají, ale odborně se za spolehlivá vodítka nepovažují.[1]
- **Šelmy.** U starších kusů je typický silný úbrus chrupu.[1]

2. Jak se odhaduje věk zajíců? *

> Věk zajíce se odborně odhaduje podle hmotnosti a podle takzvaného Strohova znaku, zatímco tradiční lidové znaky se považují za nespolehlivé.[1,2]

- **Hmotnost.** Mladý zajíc dosahuje na podzim hmotnosti kolem 3,5 kg – nižší hmotnost tak ukazuje na letošní přírůstek, vyšší na staršího jedince.[2]
- **Strohův znak.** Spolu s hmotností jde o odborně uznávaný způsob odhadu věku zajíce.[1,2]
- **Lidové znaky.** Natržení slechu, odtažení kůže na čele, promáčknutí očnicového trnu nebo zlomení tlapky se sice tradičně užívají, ale nejsou spolehlivé.[1]

3. Jaký praktický význam má odhad věku drobné zvěře? *

> Odhad věku drobné zvěře je podkladem pro plánování chovu a lovu v honitbě a pro posouzení, jak se zvěři daří se rozmnožovat.[1,2]

- **Normovaný stav zvěře.** Zákon o myslivosti počítá u normovaného stavu zvěře i s požadovaným poměrem pohlaví a věkovou skladbou zvěře, kterou musí uživatel honitby v chovu dodržovat.[1]
- **Plán lovu.** Znalost věkové skladby populace pomáhá stanovit, kolik a jaké zvěře lze v honitbě v daném roce ulovit, aniž by byla ohrožena její reprodukce.[1]
- **Posouzení rozmnožování.** Podíl mladé zvěře zjištěný na podzim ukazuje, jak úspěšně se populace v daném roce rozmnožila a jak mláďata přežívala.[2]
- **Chovatelské zásady.** Rozlišení mladé a staré zvěře pomáhá myslivci správně vybrat kus k odstřelu a udržovat tak kvalitu populace.[2]

Karta 11 — Psovité šelmy · Přehled zvěře pernaté · Odhad věku spárkaté zvěře

III/A/11 — Psovité šelmy

1. Vyjmenujte naše psovité šelmy. *

> Čeleď psovitých (Canidae) má v české myslivecké fauně tři zástupce: **lišku obecnou**, **vlka obecného** (euroasijského) a nepůvodního **psíka mývalovitého**.[1]

Liška obecná — rezavá srst s bílým hrdlem, nejpočetnější naše psovitá šelma

Vlk obecný — rezavohnědá srst a nápadně svěšená oháňka

Psík mývalovitý — zavalité tělo, tělesně připomíná jezevce

- **Liška obecná.** Nejpočetnější a nejrozšířenější šelma u nás, patří mezi zvěř obhospodařovanou lovem.[2]
- **Vlk obecný.** Po vyhubení se vrací do české krajiny; zákon jej řadí mezi zvláště chráněné druhy, které nelze lovit, pokud k tomu není povolena výjimka.[2]
- **Psík mývalovitý.** Nepůvodní druh zavlečený z východní Asie, patří mezi invazní nepůvodní druhy a podle zákona o myslivosti je živočichem vyžadujícím regulaci.[3,4]

2. Popište a pojmenujte správně vlka a psíka mývalovitého. *

> **Vlk obecný** – myslivecky vlk, vlčice a vlče – dosahuje hmotnosti do 70 kg, má rezavohnědé zbarvení se světlým břichem a vnitřní stranou běhů, kratší slechy než liška, vyšší kohoutkovou partii a nápadně svěšenou oháňku.[1]

Vlk — rezavohnědá srst, světlé břicho a vnitřní strana běhů, nápadně svěšená oháňka

Psík mývalovitý — zavalité tělo a šedohnědé zbarvení, tělesně připomíná jezevce

- **Vlk.** Chrup má stejný vzorec jako liška, $\frac{3\,1\,4\,2}{3\,1\,4\,3}$; vlk je typickým lovcem žijícím i lovícím v rodinných smečkách.[1,4]
- **Psík mývalovitý.** Tělesně připomíná spíš jezevce než psovitou šelmu – má zavalité tělo, šedohnědé zbarvení a hmotnost kolem 10 kg.[1]

- **Pojmenování.** Zákon jej vede jako „vlk euroasijský (Canis lupus)“;[2] u v Evropě teprve nedávno usazeného psíka mývalovitého tradiční myslivecké názvosloví pro samce, samici a mládě chybí, hovoří se prostě o samci, samici a štěňatech.[3]

3. Jaké jsou životní potřeby a projevy vlků a psíků mývalovitých?*

> Vlk a psík mývalovitý mají velmi odlišné životní potřeby i projevy, přestože oba patří mezi psovité šelmy.[1]

Vlčí smečka — vlci žijí a loví společně v rodinné smečce vázané na teritorium

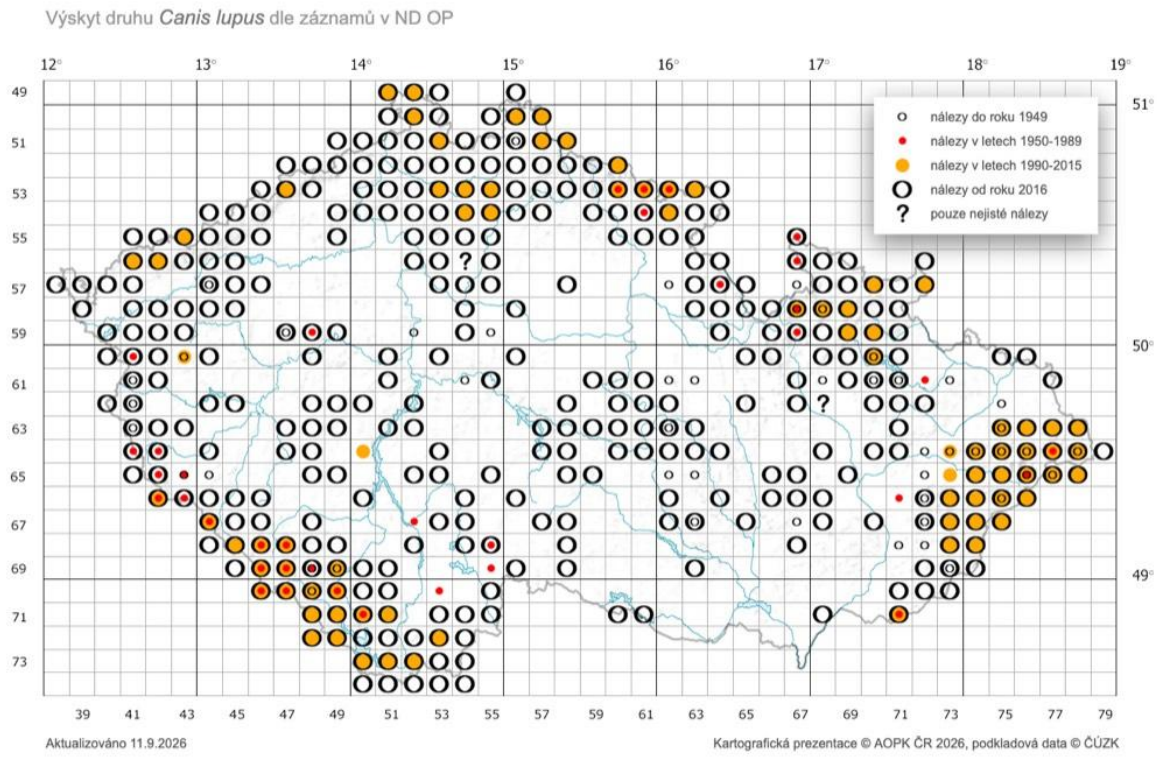
Nahrávka: **Vytí** — vzdálené vytí mladých vlků; nahrávka z Litvy

- **Prostředí.** Vlk potřebuje rozsáhlé souvislé lesní komplexy a hory s dostatkem klidu a spárkaté zvěře jako kořisti, psík mývalovitý naopak vyhledává blízkost vody a jako úkryt si hrabe podzemní nory, nebo využívá opuštěné nory lišek či jezevců.[1,2]
- **Sociální uspořádání.** Vlci žijí a loví v rodinných smečkách vázaných na teritorium, psík mývalovitý je monogamní a žije v páru nebo v menší rodinné skupině.[2]
- **Aktivita.** Psík mývalovitý je vyloženě noční a v zimě upadá do nepravého zimního spánku.[1]
- **Rozmnožování.** Vlci se páří v lednu až březnu (kaňkování), psíci v březnu až dubnu.[1]
- **Potrava.** Vlk je typickým lovcem spárkaté a hospodářské zvěře, psík mývalovitý všežravec sbírající rostlinnou i živočišnou potravu.[1]

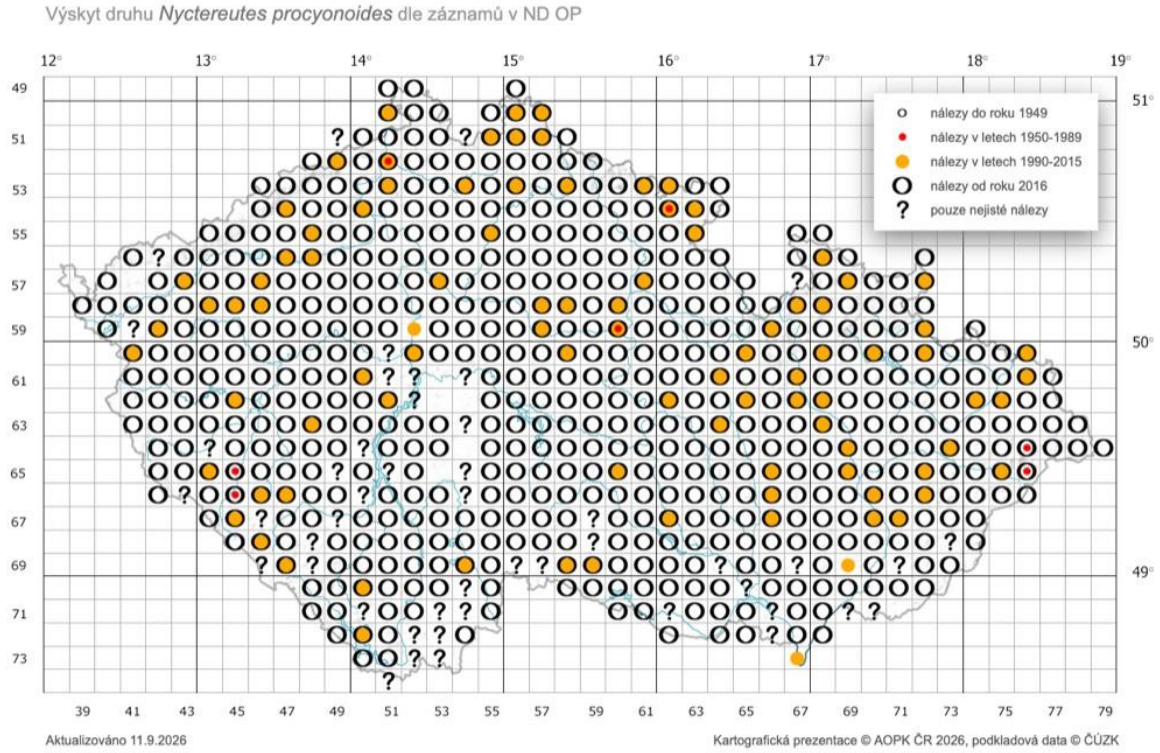
4. Jaké je rozšíření vlka a psíka mývalovitého?*

> **Vlk obecný** byl u nás vyhuben, dnes se přirozenou migrací z Polska a Slovenska vrací a vytváří teritoria zejména v Jeseníkách, Beskydech a na Kokořínsku.[1,4] **Psík mývalovitý** pochází z východní Asie; do Evropy byl ve 30. letech 20. století vysazen v evropské části tehdejšího Sovětského svazu a odtud se přes Ukrajinu šířil na západ, dnes je zaznamenáván i u nás a jeho populace dál roste.[1,3]

- **Vlk.** Rozšíření navazuje na sousední smečky v Polsku a na Slovensku, počet u nás kolísá podle úspěšnosti rozmnožování jednotlivých smeček.[4]
- **Psík mývalovitý.** Jako invazní nepůvodní druh nemá u nás přirozené nepřátele, kteří by ho vytlačili, což jeho šíření usnadňuje.[2,5]

Nálezy vlka obecného podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[6]

Nálezy psíka mývalovitého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[6]

5. Jaký je význam vlka a psíka mývalovitého? *

> Význam obou šelem je opačný – u vlka jde o ochranu a přirozenou regulaci zvěře, u psíka mývalovitého naopak o omezení škod invazního druhu.[1]

Vlk obecný — vrcholový predátor, který loví hlavně slabé, nemocné nebo staré kusy

Psík mývalovitý — nepůvodní všežravec, který škodí na hnízdech a drobné zvěři

- **Vlk je zvláště chráněný živočich.** Zákon o myslivosti jej řadí mezi druhy, které nelze lovit, pokud k tomu není povolena výjimka.[1]
- **Přirozený regulátor spárkaté zvěře.** Jako vrcholový predátor uloví často jen slabé, mladé, staré nebo nemocné kusy, čímž zdravotně prospívá populacím kořisti.[4]
- **Škody na hospodářských zvířatech.** Vlk útočí i na ovce a jiná hospodářská zvířata, což vyžaduje preventivní opatření; náhradu škody stát poskytne, jen byla-li zvířata proti útoku zabezpečena.[2,5]
- **Psík mývalovitý škodí na drobné zvěři.** Jako všežravý predátor vybírá hnízda a loví drobnou zvěř, čímž tlačí na stavy pernaté i drobné srstnaté zvěře.[2]
- **Regulace invazního druhu lovem.** Nejde o zvěř podle zákona o myslivosti, ale o invazní nepůvodní druh, jehož intenzivní lov je žádoucí a přispívá k omezení škod i šíření.[3]

III/B/11 — Přehled zvěře pernaté

1. Vysvětlete pojem pernatá zvěř. *

> Pernatou zvěří se rozumí ptáci vyjmenovaných druhů, které zákon o myslivosti řadí mezi zvěř — tedy volně žijící živočichy, jež lze buď lovit, nebo jejichž lov mezinárodní smlouvy a ochrana přírody vylučují.[1,2]

Bažant obecný — kohout s kovově zbarvenou hlavou a bílým obojkem, zástupce pernaté zvěře

- **Zákonný výčet.** Zákon č. 449/2001 Sb. dělí zvěř na druhy, které nelze lovit, a druhy, které lze obhospodařovat lovem; v obou skupinách jsou samostatně vyjmenováni savci a ptáci.[1]
- **Protiklad ke zvěři srstnaté.** Ptačí druhy tvoří zvěř pernatou, zatímco savci tvoří zvěř srstnatou — jde o základní dělení, se kterým myslivecká zoologie pracuje vedle pojmů spárkatá, drobná či vysoká zvěř.[2]
- **Nejde o všechny ptáky.** Pernatou zvěří jsou jen druhy uvedené v zákoně, nikoli všichni volně žijící ptáci na území ČR.[3]
- **Praktický dopad.** Zařazení mezi zvěř pernatou určuje, zda se na daný druh vztahují myslivecké předpisy o době lovu, ochraně a evidenci úlovků.[1]

2. Do jakých skupin se pernatá zvěř dělí, uveďte některé zástupce. *

> Pernatá zvěř se tradičně dělí na zvěř užitkovou (dále na velkou a malou) a zvěř dravou (dravci, sovy, krkavcovití a ostatní); myslivecká zoologie ji zároveň řadí podle přírodních řádů, jako jsou hrabaví, vrubozobí, měkkozubí a dravci.[1,2]

Bažant obecný — řád hrabaví, kohout s kovově zbarvenou hlavou a bílým obojkem

Kachna divoká — řád vrubozobí, kačer s leskle zelenou hlavou

Jestřáb lesní — dravec s pruhovaným peřím na prsou

Výr velký — sova s oranžovýma očima a péřovými „oušky“

- **Užitková velká zvěř.** Hlavním produktem je zvěřina a trofej — patří sem tetřev hlušec, krocan divoký nebo divoké husy.[1]
- **Užitková malá zvěř.** Tetřívek obecný, jeřábek lesní, bažant obecný, koroptev polní, orebice, perlička, křepelka, divoké kachny, lyska černá i divocí holubi.[1]
- **Dravá zvěř – dravci a sovy.** Orli, káně lesní a rousná, jestřáb lesní, krahujec, moták pochop, poštolka, sokol a raroh; ze sov výr velký, kalous, puštík a sýček.[1]
- **Dravá zvěř – krkavcovití a ostatní.** Krkavec, vrána, havran, sojka a straka, dále potápka roháč, kormorán, volavka popelavá nebo racek.[1]
- **Řád hrabaví a vrubozobí.** Hrabaví zahrnují čeleď bažantovití (bažant, koroptev) a tetřevovití (tetřev, tetřívek); vrubozobí čeleď kachnovití (kachna divoká, husy, poláci, čírky).[2]
- **Řád měkkozubí.** Zahrnuje holubovité — holuba hřivnáče, holuba doupňáka, hrdličku zahradní a hrdličku divokou.[2]

III/C/11 — Odhad věku spárkaté zvěře

1. Jaká jsou hlavní vodítka pro odhad věku živé spárkaté zvěře a jak se využívají?*

> Věk živé spárkaté zvěře odhadujeme podle chování zvěře a podle jejího celkového tělesného vzhledu, přičemž jednotlivé znaky se vždy posuzují dohromady, nikoli jednotlivě.[1,2]

Starý jelen — mohutné tělo, silný krk a nízko nesená hlava, typické znaky vysokého věku

- **Chování zvěře.** Mladá zvěř je důvěřivá a hravá a drží se v blízkosti matky, od druhého roku života se osamostatňuje a je obezřetnější, staří jedinci jsou plaší, samotářští a vycházejí za soumraku nebo v noci.[1]

- **Tvar a zbarvení hlavy.** S přibývajícím věkem se mění poměr délky a výšky hlavy i kresba obličejové masky — např. u srnce se hlava postupně zkracuje a zesiluje a kontrastní skvrna za větrníkem se s věkem rozplývá.[2]
- **Krk a nesení hlavy.** Sleduje se síla krku a úhel, který svírá s tělem — u mladé zvěře je krk štíhlý a hlava nesena vysoko, se stářím krk sílí a hlava klesá níž k zemi.[1,2]
- **Linie hřbetu a postava.** Mladá zvěř má mírně vyklenutý hřbet s lomem v šíji, u zvěře středního věku je hřbet téměř rovný, u starší zvěře rovný s patrným kohoutkem a u přestárlé je hřbet prohnutý s vystupujícími pánevními kostmi.[1]
- **Přebarvování a vývoj paroží.** Mladí jedinci přebarvují nejdříve. Paroží naopak nejdříve vytloukají a shazují starší kusy. Samotný tvar a síla paroží ale spolehlivým znakem věku nejsou.[1]

Všechny tyto znaky se hodnotí najednou a slouží myslivci k rozhodnutí, zda je pozorovaný kus chovný, nebo zda je vhodné jej ulovit.[1]

2. Na základě jakých kritérií odhadujeme věk ulovené spárkaté zvěře? *

> Věk ulovené spárkaté zvěře se určuje především podle chrupu — podle stupně jeho vývoje a podle míry jeho opotřebení — a doplňují ho pomocná kritéria na kostře a trofeji.[1]

Chrup srnce — obroušené stoličky s odkrytou dentinovou kresbou u zvěře starší šesti let

Toulce kamzíka — roční vruby na toulcích odpovídají sezonním přírůstkům

- **Vývoj chrupu.** Rozlišuje se chrup mléčný a trvalý podle typických znaků jednotlivých zubů, přičemž doba jejich výměny je druhově specifická — u srnce mezi 11. a 13. měsícem, u jelena mezi 30. a 32. měsícem, u daňka a siky kolem 24. měsíce a u muflona a kamzíka kolem 4,5 roku.[1]
- **Opotřebení (obrus) trvalého chrupu.** S přibývajícím věkem se korunky zubů obrušují, ztrácejí ostré hrany a rozšiřuje se dentinová kresba; na tomto principu stojí například Budenzova, Eidmannova nebo Mitchellova metoda.[1]
- **Roční vruby na toulcích a růžcích.** Odpovídají sezonním přírůstkům, jejich čitelnost ale ovlivňuje úživnost honitby a celoroční přikrmování zvěře.[1]
- **Osifikace a srůst kostí.** Doplňkovými znaky jsou pevnost a stupeň zkostnatění lebečních švů, osifikace chrupavek a vaziva i pevnost pánevní spony.[1]
- **Velikost a fyzická vyspělost těla.** Používá se jen orientačně, protože hmotnost a tělesná stavba mohou být zkresleny zdravotním stavem; tvar a síla trofeje (paroží, rohy) pak věk spolehlivě neurčují vůbec.[1]

3. Jaký je význam odhadu věku živé a ulovené spárkaté zvěře? *

> Odhad věku živé i ulovené spárkaté zvěře je základním nástrojem kvalitativního managementu jejích populací a mysliveckého hospodaření v honitbě.[1]

Chrup srnce — spodní čelist se zuby, podle jejichž obrusu se po ulovení kontroluje odhad věku živého kusu

- **Rozhodování o chovnosti a průběrnosti.** U živé zvěře umožňuje spolu s dalšími znaky — hmotností, kvalitou trofeje, zdravotním stavem — posoudit, zda kus ponechat k chovu, nebo jej ulovit.[1]
- **Naplnění zákonného pojmu „chov zvěře“.** Podle zákona o myslivosti jde o odborné zásahy udržující rovnováhu mezi stavy zvěře a prostředím, kvalitu genofondu a optimální stavy zvěře, což se bez znalosti věkové skladby populace neobejde.[1]
- **Podklad pro plán lovu a chovu.** Zjištěné věky ulovených kusů se sčítají do věkových tříd v honitbě, z jejichž zastoupení se odvozuje roční plán lovu a chovu zvěře.[1]
- **Zpětná kontrola odhadu.** Porovnání odhadu věku živého kusu se skutečným věkem po ulovení zpřesňuje myslivcovu praxi a slouží jako kontrola kvality budoucích odhadů.[1]

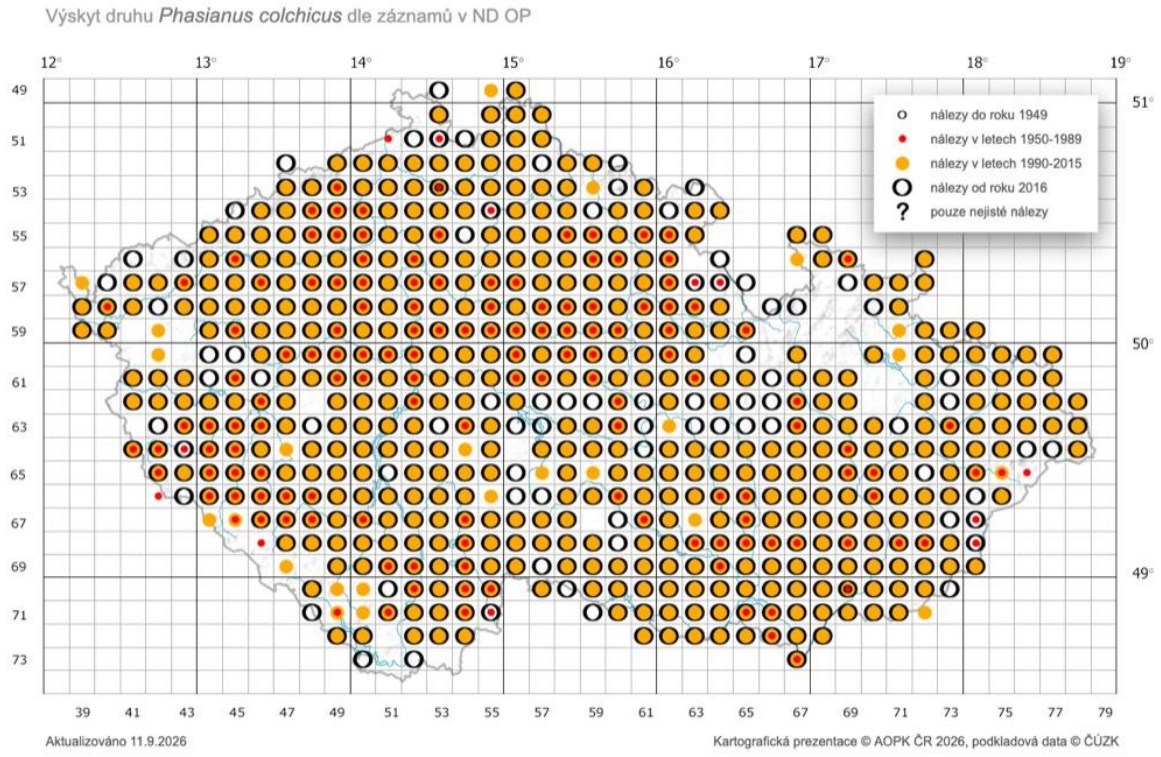
Karta 12 — Bažantovití · Přehled zvěře srstnaté · Hlavní druhy savců škodících v myslivosti

III/A/12 — Bažantovití

1. Jaký je původ a rozšíření bažanta obecného?*

> **Bažant obecný** je nepůvodní druh pocházející z Asie, k nám introdukovaný křížením několika poddruhů.[1] Jeho chov a rozšíření v české krajině nastartoval zejména rozmach umělých chovů v bažantnicích od 19. století.[1]

- **Domov.** Divoké populace bažanta pocházejí z rozsáhlého asijského areálu od Gruzie a Kavkazu přes střední Asii až po Čínu, Koreu a jižní Sibiř, kde je hranicí rozšíření řeka Amur.[2]
- **Introdukce.** K nám se dostal jako lovná pernatá zvěř; dnes patří mezi druhy, které lze obhospodařovat lovem.[3]
- **Dnešní rozšíření.** Žije plošně v zemědělské krajině nížin, v křovinatých porostech, na mezích a v remízcích, hřaduje na stromech.[1]
- **Chov.** V ČR dodnes funguje divoký, usměrněný i voliérový chov v bažantnicích, kterých je po celé republice několik set.[4]

Nálezy bažanta obecného podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[5]

2. Popište správně bažanta a uveďte, jak se liší obě pohlaví a mladí kohouti od starších. *

> **Kohout** bažanta je pestře zbarvený – bronzový tón s tmavými znaky, tmavou hlavou, nápadnými rudými lící („poušky“), pápěrovými růžky, bílým obojkem, dlouhým klínem (ocasem) a ostruhami na bězích; váží kolem 2 kg.[1] **Slepice** je oproti tomu nenápadně zemitě zbarvená, což ji chrání při sezení na hnízdě.[1]

Kohout — pestře zbarvený samec s bílým obojkem, tmavou hlavou a dlouhým klínem

Slepice — nenápadně zemitě zbarvená samice

Mladý kohout — ještě s nedokončeným přepeřením a kratším klínem

- **Ostruhy.** Mladí kohouti mají ostruhy krátké a méně vyvinuté, u starších kohoutů dorůstají do výraznějšího tvaru – podle barvy stojáčků (nohou) a tvaru ostruhy se odhaduje stáří.[2]
- **Přepeřování.** Mladí ptáci ještě dokončují přepeření do dospělého šatu, což je znát na koncovém tvaru per a velikosti klínu.[2]
- **Barevné rázy.** U bažanta se navíc vyskytují barevné variety, které se vzájemně kříží.[1]

3. Jaké jsou životní potřeby bažantů? *

> Bažant potřebuje pestrou zemědělskou krajinu, která mu dá potravu, kryt před predátory i klid v době hnízdění; tam, kde toho v honitbě není dost, musí myslivci s potravou i klidem pomoct.[1,2]

Video: **Popelení** — bažanti se střídavě popelí v suchém prachu; klip z nizozemského Texelu

- **Potrava.** Dospělí ptáci se živí semeny, travinami a plody, kuřata však v prvních týdnech nutně potřebují hmyz jako zdroj bílkovin.[1]
- **Prostředí.** Vyhledávají nížiny s křovinatými porosty, mezemi a remízky, které skýtají potravu i kryt.[1]
- **Úkryt.** Na noc se stahují na hřad do korun stromů, kde jsou v bezpečí před pozemními predátory.[1]

- **Klid v době hnízdění.** Zejména v době snášky a sezení na hnízdě potřebují dostatek klidových míst bez rušení.[2]
- **Přikrmování.** V zimě a v honitbách s intenzivním zemědělstvím je vhodné bažanty pravidelně přikrmovat.[2]

4. Jak probíhá rozmnožování bažantů? *

> Bažant obecný je **polygamní** – kohout obhajuje tokaniště a páří se s více slepicemi, ve volnosti se počítá s poměrem pohlaví přibližně 1:4 ve prospěch slepic.[1] **Tok probíhá v dubnu**, kdy kohouti hlasitě kokrhají a bubnují křídly, aby přilákali slepice a odehnali soky.[2,3]

Video: **Tok kohouta** — kohout vztyčí hlavu, hlasitě kokrhá a zatřepe křídly; klip z Nizozemska

Nahrávka: **Kokrhání kohouta** — hlas, kterým kohout na tokaništi láká slepice a odhání soky; nahrávka z Nizozemska

Hnízdo a vejce — jednoduché hnízdo na zemi se snůškou nažloutlých vajec

Bažantí kuřata — čerstvě vylíhnutá kuřata s hnědočerně skvrnitým prachovým peřím

- **Snůška.** Slepice snáší do hnízda na zemi kolem 10 vajec.[2]
- **Inkubace.** Sezení trvá zhruba 25 dní, o mláďata se pak stará výhradně slepice.[2,3]
- **Kuřata.** Jsou nekrmivá, ihned po vylíhnutí opouštějí hnízdo a shánějí si potravu sama, zpočátku hlavně hmyz.[3]
- **Umělý chov.** V bažantnicích se násadová vejce sbírají a líhnou uměle, odchovaná kuřata se vypouštějí do honitby ve stáří 8–9 týdnů.[1]

5. Zhodnoťte současný význam bažantů, populační dynamiku a příčiny klesajících stavů divoké populace. *

> Dnešní populace bažanta obecného je z velké části udržována **umělým chovem a vypouštěním** – ročně se vypustí zhruba 300 tisíc kusů, zatímco uloví se kolem 500 tisíc, což ukazuje, že velká část úlovků pochází z odchovů, ne z volné přírody.[1]

Bažant obecný — dnešní stav udržuje hlavně umělý chov a vypouštění

- **Divoká populace klesá.** Hlavní příčinou je úbytek vhodného prostředí – scelené lány, mizející meze a remízky v důsledku intenzivního zemědělství.[1]
- **Predační tlak.** Vysoký stav predátorů výrazně snižuje úspěšnost hnízdění a přežívání kuřat.[1]
- **Dnešní stav.** Sčítaný stav se pohybuje kolem 200 tisíc kusů.[1]
- **Meze umělého chovu.** Voliérově odchovaní bažanti se po vypuštění do honitby přizpůsobují novému prostředí jen těžko, takže umělý chov ztráty divoké populace jen zmírňuje, nenahrazuje je úplně.[3]
- **Aktivní obhospodařování.** Zákon řadí bažanta mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, což předpokládá i aktivní péči včetně umělých chovů.[2]

6. Jaké je rozšíření a životní potřeby koroptví? *

> Koroptev polní byla původně **plošně rozšířena** po celé zemědělské krajině nížin a pahorkatin; dnes potřebuje pestrou strukturu polí s mezemi a remízky, které jí dají potravu, kryt i klid k hnízdění.[1]

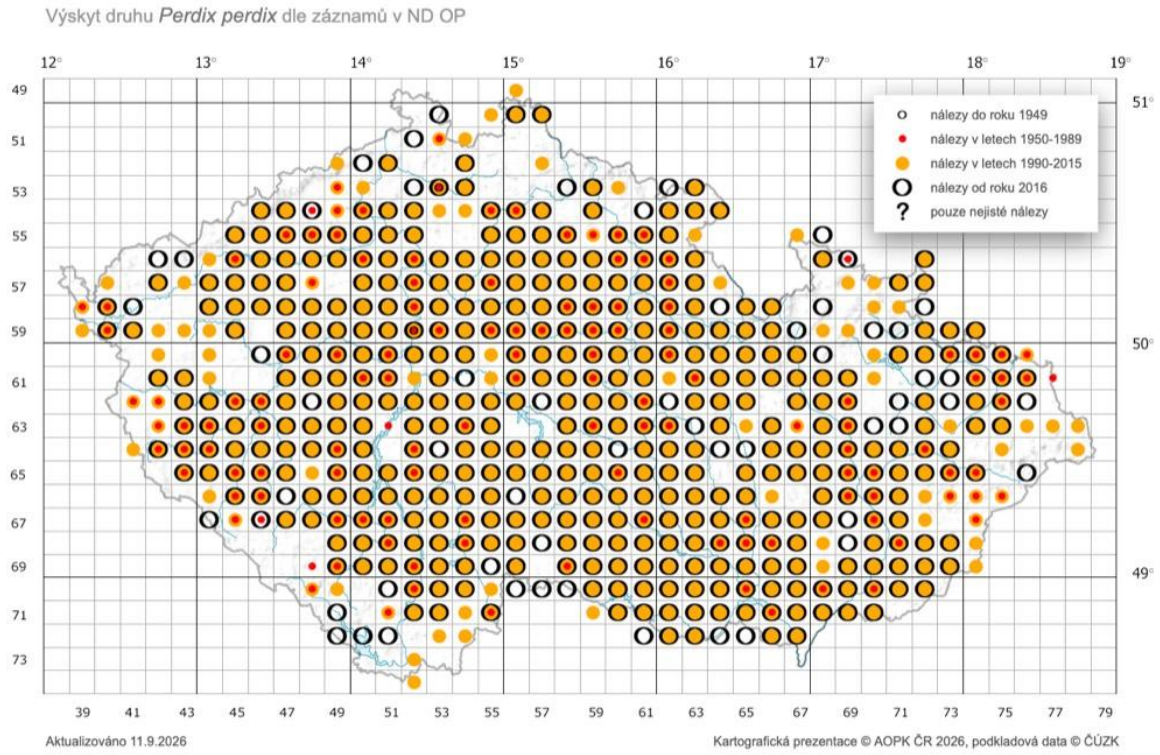
Koroptev polní — šedá hruď, rezavý obličej, pruhované boky a tmavá skvrna na břiše

Video: **Rodinka** — tři dospělé koroptve s kuřetem se pasou v trávě; klip z Nizozemska

- **Potrava.** Kuřata potřebují v prvních týdnech hlavně hmyz, dospělí ptáci se živí semeny trav, plevelů a zbytky rostlin; neselektivní pesticidy nasazené po polovině března jim berou hmyz i plevele, kterými se živí.[2,3]

- **Kryt.** Vyžadují meze, remízky a pestrou strukturu polí, kde se mohou ukrýt před predátory i nepřízní počasí.[1]
- **Klid při hnízdění.** Hnízdí na zemi, proto potřebují nerušená místa zejména v jarních měsících.[2]
- **Sociální uspořádání.** V létě žijí v párech a rodinkách, v zimě se sdružují do hejnek (dýchánků).[1]

Nálezy koroptve polní podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

7. Zhodnoťte současný význam koroptví. *

> Koroptev polní patří mezi zvláště chráněné druhy, které podle zákona o myslivosti nelze lovit,[1] a dnes se na ni pohlíží především jako na **bioindikátor stavu zemědělské krajiny** – její přítomnost i početnost ukazuje, jak pestré a zdravé je okolní prostředí.[2]

Koroptev polní — dnešní přítomnost i početnost ukazuje na kvalitu zemědělské krajiny

- **Prudký pokles stavů.** Změny v krajině a intenzifikace zemědělství srazily populaci z plošného rozšíření na dnešní zlomek.[3]
- **Bez lovu.** Sčítaný stav (kolem 30 tisíc kusů) je natolik nízký, že se koroptev u nás neloví.[3]
- **Ochrana prostředí místo lovu.** Význam koroptve dnes spočívá hlavně v ochranářské a osvětové rovině – motivuje ke zlepšování biotopů zemědělské krajiny.[2]
- **Chovatelský význam.** Voliérové a usměrněné chovy slouží k posilování zbytkových divokých populací.[2]

III/B/12 — Přehled zvěře srstnaté

1. Vysvětlete pojem srstnatá zvěř. *

> Srstnatou zvěří rozumíme savce, které zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, zahrnuje mezi druhy zvěře — na rozdíl od pernaté zvěře, kterou tvoří ptáci.[1,2]

Jelen — samec s košatým parožím, zástupce spárkaté srstnaté zvěře

- **Zákonné vymezení.** Zákon definuje zvěř jako obnovitelné přírodní bohatství tvořené populacemi volně žijících živočichů, které vyjmenovává jako druhy chráněné a nelovné nebo druhy, jež lze zákonně obhospodařovat lovem.[1]
- **Společný znak.** Srstnatou zvěř spojuje tělo pokryté srstí a pohyb po zemi, zatímco pernatá zvěř je opeřená a létá.[2]

- **Postavení v zákoně.** Podle druhu se srstnatá zvěř dělí na tu, kterou nelze lovit (např. medvěd hnědý, vlk euroasijský, vydra říční), a na tu, kterou lze za stanovených podmínek lovit (např. jelen, srnec, prase divoké, liška).[1]

2. Do jakých skupin se srstnatá zvěř dělí a uveďte některé zástupce. *

> Srstnatá zvěř se podle hlavního užitku dělí na zvěř užitkovou, jejímž hlavním produktem je zvěřina a trofej, a zvěř kožešinovou.[1]

Jelen — mohutný jelenovitý s košatým parožím, největší z naší spárkaté zvěře

Srnec — nejmenší a nejrozšířenější jelenovitý, se štíhlým tělem a krátkým parůžím

Muflon — turovitý se zatočenými toulci a bílým sedlem (čabrakou) po stranách hřbetu

Prase divoké — jediný nepřežvýkavec mezi spárkatou zvěří, s hrubou štětinatou srstí

- **Spárkatá zvěř — přežvýkavci.** Jelenovití (jelen, daněk skvrnitý, jelen sika, srnec obecný, los evropský) a turovití (muflon, kamzík horský, koza bezoárová).[1]
- **Spárkatá zvěř — nepřežvýkavci.** Prasatovití, zastoupení prasetem divokým.[1]
- **Zajícovci.** Zajíc polní a králík divoký, rovněž řazení mezi zvěř užitkovou.[1]
- **Šelmy (dravá zvěř).** Kožešinovou zvěř tvoří šelmy medvědovité, psovité (liška obecná, vlk), kočkovité (rys ostrovid) a lasicovité (kuna lesní, tchoř tmavý).[1]
- **Hlodavci.** Do kožešinové zvěře patří i hlodavci — bobr evropský, veverka obecná, svišť horský a ondatra pižmová.[1]

III/C/12 — Hlavní druhy savců škodících v myslivosti

1. Vyjmenujte hlavní druhy savců škodících v myslivosti. *

> Mezi hlavní savce škodící v myslivosti patří tři skupiny: šelmy zařazené mezi zvěř, zavlečené (invazní) druhy a toulavá či zdivočelá domácí zvířata.[1]

Liška obecná — rezavá srst, špičatý čenich a huňatý ocas

Kuna lesní — tmavě hnědá srst a žlutavá skvrna na hrdle

Psík mývalovitý — zavalitý psovitý s tmavou „maskou“ kolem očí

Mýval severní — černá maska na tváři a pruhovaný ocas

- **Šelmy zařazené mezi zvěř.** Liška obecná, kuna lesní, kuna skalní, jezevec lesní a tchoř tmavý jsou sice loveckou zvěří, zároveň ale patří k hlavním škůdcům drobné zvěře.[1]
- **Zavlečené (invazní) druhy.** Psík mývalovitý, mýval severní, norek americký a nutrie říční pocházejí z jiných kontinentů a v Česku se nekontrolovaně šíří.[1]
- **Toulavá a zdivočelá domácí zvířata.** Mezi škodící savce se řadí i toulavé kočky a psi bez řádného dohledu majitele.[1]

2. Jakým způsobem mohou savci škodit a jaké škody mohou savci způsobovat? *

> Savci škodí v myslivosti především predací drobné zvěře, jejích mláďat a vajec, útoky na chovanou drůbež a rybí obsádky a nekontrolovaným šířením nepůvodních druhů v přírodě.[1,2]

Liška obecná — loví hraboše, ptáky i drobnou zvěř, napadá i chovanou drůbež

Kuna lesní — loví ptačí i savčí mláďata, vejce a hraboše

Norek americký — vázaný na vodu, škodí na rybí obsádce a vodní fauně

Nutrie říční — nepůvodní hlodavec, který se nekontrolovaně šíří u vody

- **Predace drobné zvěře.** Liška obecná loví hraboše, ptáky i drobnou zvěř až do velikosti srnčete, kuna lesní a kuna skalní loví ptačí i savčí mláďata, vejce a hraboše — tím přímo snižují stavy zajíců, koroptví a bažantů.[1]
- **Škody v chovech a bažantnicích.** Liška i obě kuny napadají chovanou drůbež a odchovy drobné zvěře v ohradách a voliérách.[1]
- **Škody na vodní fauně.** Norek americký jako masožravá šelma působí podle studijních materiálů velké a systematické škody na vodní fauně.[2]
- **Nepůvodní všežravci.** Psík mývalovitý škodí na vejcích a drobné zvěři, zavlečený mýval severní i nutrie říční pak jako nepůvodní druhy ohrožují ekosystémy nekontrolovaným šířením.[2]

Karta 13 — Tetřevovití · Chrup · Los evropský

III/A/13 — Tetřevovití

1. Vyjmenujte a porovnejte naše tetřevovité ptáky. *

> Mezi naše tetřevovité (čeleď tetřevovití, řád hrabaví) patří tři druhy: **tetřev hlušec** (*Tetrao urogallus*), **tetřívek obecný** (*Tetrao tetrix*) a **jeřábek lesní** (*Tetrastes bonasia*).[1,5] Tetřev a tetřívek jsou výrazně pohlavně dvoutvární – kohouti mají tmavé, kontrastní zbarvení a tokají, slepice nesou nenápadné ochranné zbarvení; jeřábek je zbarven nenápadněji a pohlaví se u něj liší jen kresbou hrdla.[1,5]

Tetřev hlušec — náš největší kurovitý pták, tmavěmodrý kohout s červenou hvězdou nad okem

Tetřívek obecný — citelně menší, modročerný kohout s lyrovitě vykrojeným ocasem

- **Velikost.** Tetřev váží kolem 5 kg, tetřívek jen asi 1,5 kg – citelně menší pták; jeřábek lesní je ještě menší, velikostí podobný koroptvi.[1,5]
- **Biotop.** Tetřev vyžaduje rozsáhlé staré lesní komplexy okrajových pohoří, tetřívek dává přednost mokřadům, pasekám, vřesovištím a rašeliništím.[1]
- **Tok.** Tetřev tokáním klepe, trylkuje a brousí, tetřívek bublá a syčivě „pšouká“.[1]
- **Ohrožení.** Tetřev i tetřívek patří k nejohroženějším druhům naší fauny, jejich stavy klesly na stovky jedinců.[1]
- **Jeřábek lesní.** Třetí náš druh tetřevovitých žije skrytě v podrostu smrkových, březových a smíšených lesů Šumavy, Novohradských hor, Jeseníků a Beskyd; je také zvláště chráněný a silně ohrožený druh.[4,5]
- **Právní postavení.** Zákon o myslivosti řadí všechny tři druhy mezi zvěř, kterou nelze lovit podle předpisů na ochranu přírody, a pro tetřeva, tetřívka i jeřábka navíc umožňuje vymezit zvláštní oblast chovu.[2,3]

2. Popište a pojmenujte správně tetřeva. *

> Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*) je náš největší kurovitý pták; mysliveckou mluvou se u něj rozlišuje **kohout, slepice a kuře**.[1]

Kohout — tmavěmodrý, s červenou hvězdou nad okem a rozevřeným ocasem (tatrčem) při toku

Slepice — menší, v hnědě skvrnitém ochranném zbarvení

- **Kohout.** Váží kolem 5 kg, má tmavěmodré zbarvení, v ohbí křídel bílou skvrnu zvanou hvězda, na krku peříčkové třásničky, nad okem červené pousky a při toku vzpřímený rozevřený ocas – tatrč.[1,3]
- **Slepice.** Je citelně menší a nese hnědě skvrnité ochranné zbarvení, které ji kryje na hnízdě.[1]
- **Tok.** Probíhá od března do května, slepice snáší kolem 5 vajec a sedí na nich asi 27 dní.[1]
- **Biotop a stav.** Žije v rozsáhlých starých lesích okrajových pohoří s podrostem borůvčí, které mu dává klíčovou potravu i úkryt, dnes u nás v posledních zhruba 300 kusech udržovaných i díky záchranným chovům.[1,2]

3. Popište a pojmenujte správně tetřívka. *

> Tetřívek obecný (*Tetrao tetrix*) je menší příbuzný tetřeva; i u něj se rozlišuje **kohout, slepice a kuře**.[1]

Kohout — modročerný, s vykrojeným ocasem do tvaru lyry

Slepice — v nenápadném zemitě hnědošedém zbarvení

- **Kohout.** Váží asi 1,5 kg, má modročerné zbarvení, nad okem červené pousky, na křídlech bílé skvrny a nápadně vykrojený ocas do tvaru **lyry**.[1,2]
- **Slepice.** Nese zemitě hnědošedé, nenápadné zbarvení.[1]
- **Tok.** Probíhá od března do května, projevuje se bubláním a syčivým „pšoukáním“; hnízdo obsahuje kolem 10 vajec, inkubace trvá 25 dní.[1]
- **Potrava a biotop.** Živí se pupeny, listím, bylinami a bobulemi, obývá mokřady, paseky, vřesoviště a rašeliniště okrajových pohoří a jižních Čech.[1]

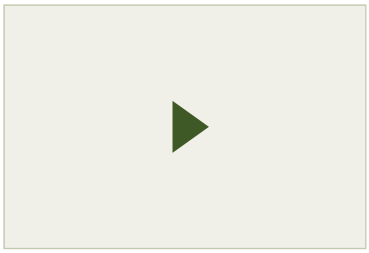
- **Stav.** U nás přežívá v posledních zhruba 600 kusech.[1]

4. Popište tok tetřeva a tetřívka. *

> Tok tetřeva i tetřívka probíhá od března do května na tradičních tokaništích a u obou druhů jde o promiskuitní systém, kdy se slepice páří s vítězným kohoutem.[1]

Tetřev — kohout v toku s rozevřeným ocasem (tatrčem)

Nahrávka: **Tok tetřeva** — série klepnutí, která se opakuje každé tři vteřiny; nahrávka z Bavorska

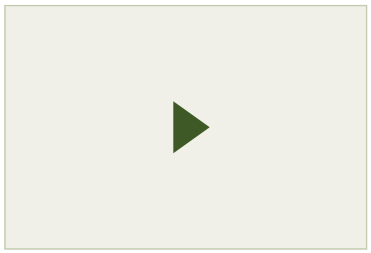
Video: **Vějíř** — kohout tetřeva se vzpřímenou hlavou rozevírá ocas do vějíře, na hrdle má naježený vous; klip z Norska

Tetřívek — kohouti tokají a soupeří na společném tokaništi

Nahrávka: **Bublání tetřívka** — hluboké vrčivé bublání z tokaniště; nahrávka ze severních Alp

Nahrávka: **Syčení tetřívka** — sykavé pšouknutí, kterým tetřívek bublání doprovází; nahrávka ze severních Alp

Video: **Vějíř** — kohout tetřívka rozevírá ocas do vějíře, nad okem má červenou růži; klip z Nizozemska

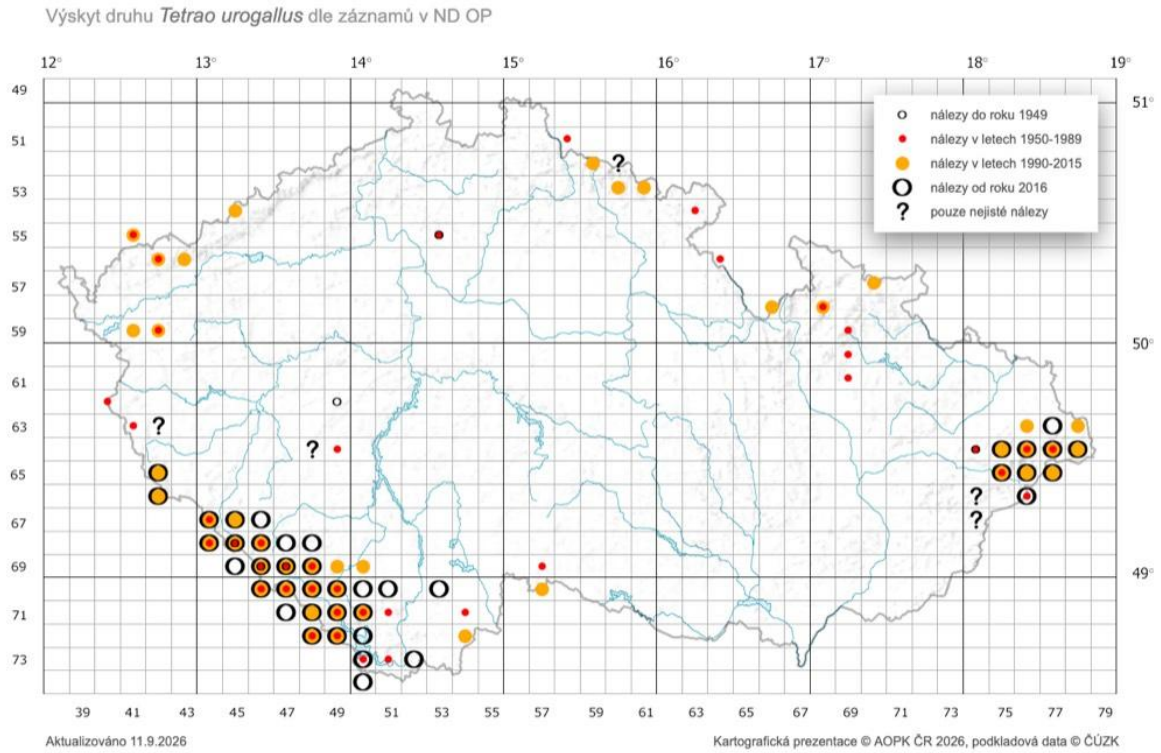
- **Tetřev.** Tok postupuje ve fázích klepání – trylek – vylousknutí – broušení; ve fázi broušení pták na několik vteřin téměř neslyší, čehož se dřív myslivci využívali k přiblížení o pár kroků.[1,3]
- **Tetřívek.** Projevuje se bubláním provázeným syčivým pšouknutím, kohouti se často shromažďují a soupeří na společném tokaništi.[1]
- **Chování slepic.** Slepice tok jen sledují, po spáření samy zahnízdí a vyvádějí kuřata bez účasti kohouta.[1]

- **Ochrana.** Protože je tok zranitelnou fází života silně ohrožených druhů, probíhá v honitbách, které lze vymezit jako zvláštní oblast chovu tetřeva a tetřívka.[2]

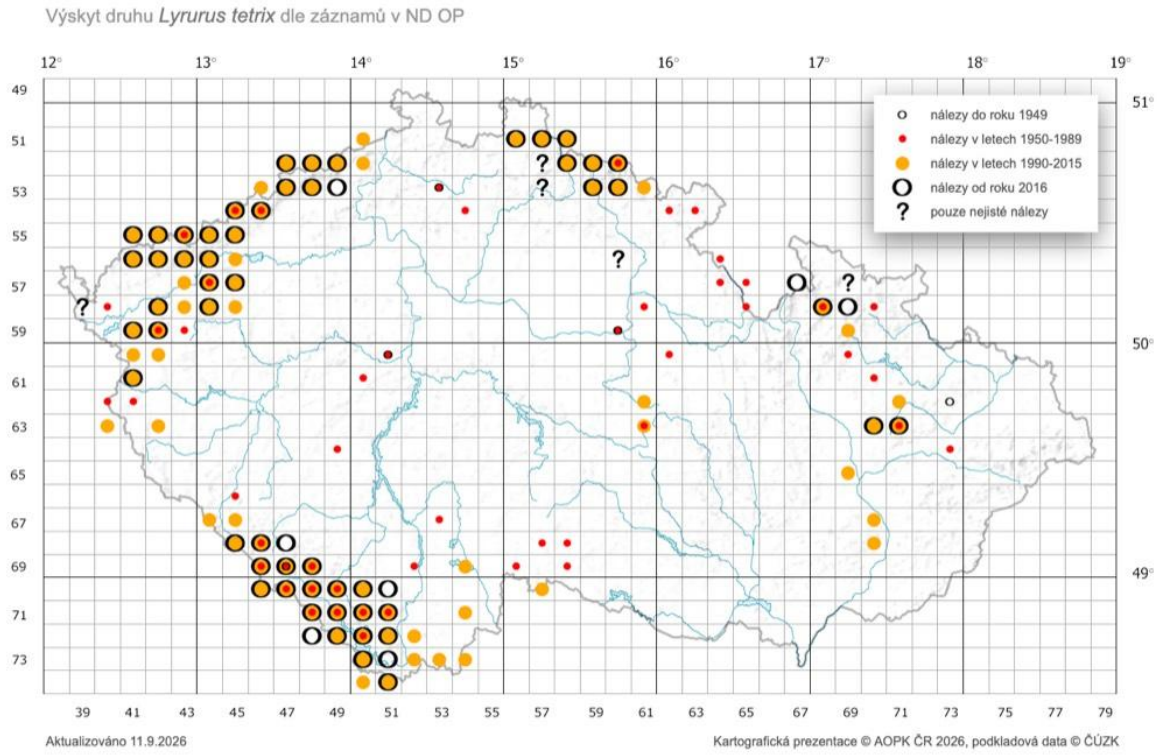
5. Jaké je dnes rozšíření a perspektivy tetřevovitých na našem území?*

> Tetřev, tetřívek i jeřábek lesní patří dnes k nejohroženějším druhům naší fauny – z bývalých rozsáhlých areálů jim zůstaly jen izolované populace horských oblastí.[1,4,6]

- **Tetřev hlušec** přežívá v posledních zhruba 300 kusech, hlavně na Šumavě a v Beskydech.[1,2]
- **Tetřívek obecný** čítá kolem 600 jedinců, izolovaně v Krušných a Jizerských horách a na jihu Čech.[1,2]
- **Jeřábek lesní** je náš nejméně nápadný druh tetřevovitých, žije skrytě na Šumavě, v Novohradských horách, Jeseníkách a Beskydech; jeho populace se odhaduje na 900 až 1 800 párů.[6]
- Zákon o myslivosti všechny tři druhy řadí mezi vzácné druhy zvěře, pro něž lze vyhlásit samostatnou oblast chovu s odlišným režimem hospodaření.[3]
- Zbytkové populace dnes udržují hlavně záchranné chovy a cílená ochrana biotopu.[1]
- Perspektiva zůstává nejistá – ubývá vhodných starých lesů i hmyzí potravy pro kuřata, roste tlak turistiky a hnízda čím dál víc ničí liška, kuna nebo divočák.[4,5]

Nálezy tetřeva hlušce podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[7]

Nálezy tetřívka obecného podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[7]

III/B/13 — Chrup

1. Popište chrup zvěře a uveďte hlavní rozdíly mezi jednotlivými skupinami zvěře (přežvýkavci, černá, zajíci, šelmy). *

> Chrup zvěře tvoří čtyři typy zubů – řezáky, špičáky, třenové zuby a stoličky –, jejichž počet, tvar i výměna se u jednotlivých skupin zvěře liší podle způsobu výživy.[1]

Kelce — zakrnělé horní špičáky jelena vyvinuté v trofejní zub

Kly kňoura — horní klektáky a dolní páráky prasete divokého jako lovecká trofej

Chrup zajíce — lebka s předním párem hlodáků uzpůsobených k okusu a ohryzu

Chrup šelmy — lebka lišky s mohutnými špičáky a trháky

- **Stavba a výměna.** Zub kryje sklovina, pod ní je dentin a kořen drží cement; mladá zvěř má nejprve neúplný mléčný chrup bez stoliček, který se postupně vymění za trvalý, a míra jeho opotřebení (úbrusu) pak slouží k odhadu stáří.[1]
- **Přežvýkavci.** V horní čelisti nemají řezáky a skusové špičáky nahrazuje tvrdá skusová ploška, zatímco zakrnělé horní špičáky se u jelena vyvinou v trofejní kelce; trvalý chrup dokončují od 13. měsíce (srnec) po několik let věku (jelen, muflon).[2]
- **Černá zvěř.** Prase divoké má naopak úplný chrup se všemi typy zubů v obou čelistech; horní špičáky kňoura se po celý život prodlužují v klektáky, dolní v páráky, které společně tvoří loveckou trofej.[1,3]
- **Zajíci.** Za velkým předním párem hlodáků mají v horní čelisti ještě druhý, drobný pár řezáků, špičáky jim zcela chybí a chrup je uzpůsoben k okusu a ohryzu rostlinné potravy.[4]
- **Šelmy.** Mají mohutné zahnuté špičáky k usmrcení kořisti a mezi třenovými zuby a stoličkami vytvořené trháky – zvětšené, ostré zuby určené k trhání a drcení masa a kostí.[1,5]

2. Co to je zubní vzorec? Uveďte příklady. *

> Zubní vzorec je zkrácený zápis počtu jednotlivých typů zubů – řezáků (I), špičáků (C), třenových zubů (P) a stoliček (M) – v jedné polovině horní a dolní čelisti, obvykle ve tvaru zlomku horní/dolní čelist.[1]

Jelen evropský — kelce, trofejní horní špičáky navíc oproti ostatním přežvýkavcům

Prase divoké — kly kňoura odpovídající úplnému chrupu se všemi typy zubů

Zajíc polní — lebka bez špičáků, s druhým párem řezáků v horní čelisti

Liška obecná — lebka s vytvořenými trháky mezi třenovými zuby a stoličkami

- **Účel.** Vzorec umožňuje rychle porovnat chrup různých druhů a skupin zvěře i určit druh podle nalezené lebky nebo čelisti.[1]
- **Daněk skvrnitý a srnec obecný.** Mají vzorec přežvýkavců $\frac{0\,0\,3\,3}{3\,1\,3\,3}$ – v horní čelisti jim chybí řezáky i špičáky, srnec má horní špičáky jen výjimečně; u srnce je trvalý chrup hotový kolem 13. měsíce, u daňka ve 2 až 2,5 letech.[2,3,8]
- **Jelen evropský.** Má vzorec přežvýkavců a navíc horní špičáky, trofejní kelce, tedy $\frac{0\,1\,3\,3}{3\,1\,3\,3}$; trvalý chrup je hotový až ve 2,5 letech.[4]
- **Prase divoké.** Jako zástupce černé zvěře má úplný vzorec $\frac{3\,1\,4\,3}{3\,1\,4\,3}$ se všemi typy zubů v obou čelistech, dokončený kolem 24. měsíce věku.[5]
- **Zajíc polní.** Vzorec $\frac{2\,0\,3\,3}{1\,0\,2\,3}$ odráží chybějící špičáky a druhý, drobný pár řezáků za velkými hlodáky v horní čelisti.[6]
- **Liška obecná.** Jako zástupce šelem má vzorec $\frac{3\,1\,4\,2}{3\,1\,4\,3}$ s vytvořenými trháky mezi třenovými zuby a stoličkami.[7]

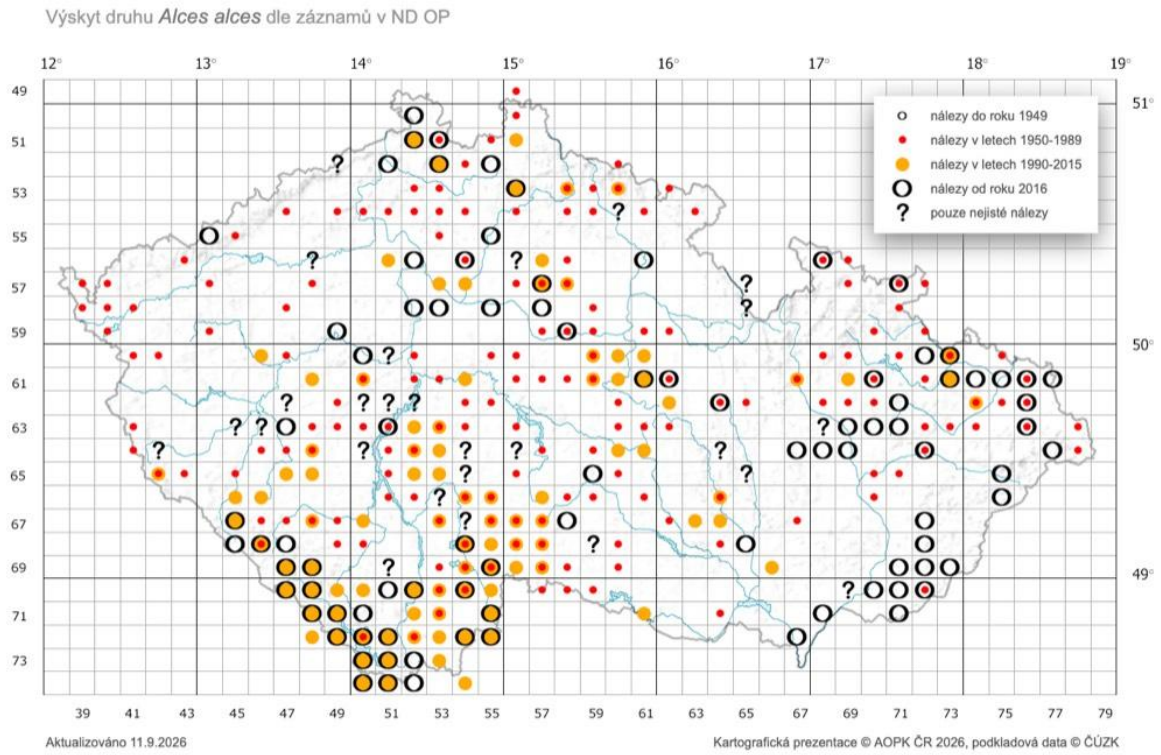
III/C/13 — Los evropský

1. Popište oblasti výskytu losa. *

> Los evropský obývá souvislý lesní pás severní polokoule od Skandinávie přes Rusko a Sibiř až po Severní Ameriku; v Čechách byl vyhuben v 16. století, poslední kus tu padl roku 1570 u Děčína. Od poloviny 20. století se sem přes Polsko znovu vrací.[1,2]

- **Světový areál.** Severské jehličnaté a smíšené lesy (tajga) Evropy, Asie a Severní Ameriky; nejsilnější populaci má Rusko (přes 400 tisíc kusů), následuje Švédsko, Norsko a Finsko.[2]
- **Okolní země.** V sousedním Polsku žije zhruba 2 800 losů, odkud jedinci migrují dál k nám; malé stálé populace jsou i v Horním Rakousku, Bavorsku a na slovenské Oravě.[2]
- **Návrat do Čech.** Po vyhubení se los u nás znovu objevil roku 1957 a od konce 70. let se trvale rozmnožuje na Třeboňsku a Jindřichohradecku, od roku 1973 také na Lipensku a Šumavě.[1,2]
- **Dnešní rozšíření v ČR.** Dvě stálé rozmnožující se populace jsou v jižních Čechách, díky pohyblivosti se ale jednotliví migrující jedinci objevují prakticky po celém území republiky (Krkonoše, Olomoucko, Opavsko).[1,2]

- **Prostředí.** Vyhledává oblasti podmáčených smíšených lesů s mokřady, rybníky a vodními toky.[2]

Nálezy losa evropského podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

2. Popište losa a jeho životní potřeby. *

> Los evropský je největší žijící zástupce jelenovitých a zároveň největší volně žijící savec u nás — statné zvíře s hrbem na šíji, převislým horním pyskem a kožním lalokem na hrdle, jehož samci nosí každoročně shazované lopatovité paroží.[1,2]

Samec — s lopatovitým parožím, převislým horním pyskem

Samice — bez paroží

Nahrávka: **Hlas losice** — jedno krátké hluboké zavolání; nahrávka z Finska

- **Rozměry, zbarvení a paroží.** Samec u nás dosahuje výšky v kohoutku až 230 cm a hmotnosti 350–450 kg, samice je menší (300–350 kg); srst je šedohnědá až černá, běhy šedobílé. Samčí paroží má tvar lopaty, váží až 60 kg, dosahuje rozpětí 250 cm a každoročně se shazuje.[1,2]

- **Smysly a pohyb.** Má vynikající čich (zvětří člověka na vzdálenost až 1 km), slabší zrak, běhá rychlostí až 50 km/h a je výborný plavec, který zvládne i několikakilometrové vodní plochy.[2]
- **Potrava.** Typický okusovač — živí se letorosty listnáčů a vodními i bažinnými rostlinami, v zimě větvičkami, pupeny a kůrou; denně spotřebuje až 50 kg potravy a dřeviny v zimě tvoří přes 90 % jídelníčku.[1,2]
- **Životní prostředí.** V létě vyhledává podmáčené smíšené lesy s vrbami, osikami a olšemi u vody, v zimě sušší porosty s náletem listnáčů a borové mlaziny.[2]
- **Rozmnožování.** Žije samotářsky, páry se tvoří jen v říji od srpna do října; březost trvá 35–38 týdnů, rodí se většinou jedno mládě kojené do čtyř měsíců, pohlavní dospělosti dosahují samice ve dvou letech a samci ve třech.[1,2]

3. Jaký je význam losů v naší krajině? *

> Los evropský je u nás nejvzácnějším a zároveň největším druhem spárkaté zvěře; zákon o myslivosti jej kvůli zvláštní ochraně řadí mezi zvěř, kterou nelze běžně lovit, a jeho návrat od poloviny 20. století symbolizuje obnovu velkých savců v české krajině.[2,3]

Los evropský — samec s lopatovitým parožím, náš největší a nejvzácnější druh spárkaté zvěře

- **Zvláště chráněný druh.** Podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky č. 395/1992 Sb. je los veden jako zvláště chráněný, silně ohrožený druh.[1,2]
- **Právní postavení zvěře.** Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, řadí losa mezi druhy zvěře, které nelze lovit, pokud k tomu není udělena výjimka podle předpisů o ochraně přírody.[3]
- **Vzácnost a ohrožení.** Trvalá česká populace čítá jen řádově desítky kusů a v posledních letech spíše klesá vlivem pytláctví, srážek s dopravou a rozšiřování turistické infrastruktury.[2]
- **Indikátor přírody.** Jako největší volně žijící savec u nás dokládá návrat velkých druhů zvěře do české krajiny a jeho výskyt svědčí o zachovalosti rozsáhlých mokřadních a lesních biotopů, které ke svému životu potřebuje.[1,2]

Karta 14 — Kachny · Pohybová soustava · Kamzík horský

III/A/14 — Kachny

1. Uveďte přehledné rozdělení našich kachen. *

> Naše kachny patří do řádu vrubozobí, čeleď kachnovití, a rozlišujeme u nich dvě základní skupiny podle způsobu sběru potravy: **plovavé** a **potápivé**.[1,2]

Lžičák pestrý — kačer s velkým lopatovitým zobákem a kovově zelenou hlavou

Kopřivka obecná — kačer s nenápadným šedohnědým peřím a černým zadečkem

Čírka modrá — kačer s hnědou hlavou a výrazným bílým proužkem nad okem

- **Plovavé kachny** – kachna divoká, lžičák pestrý, kopřivka obecná, čírka obecná a čírka modrá.[1]
- **Potápivé kachny** – polák velký a polák chocholačka.[1]
- Obývají stojaté a mírně tekoucí vody s dostatkem břehové vegetace, u nás jsou tažné nebo částečně tažné.[1]
- Loven je dnes jen jeden druh – kachna divoká; polák velký a polák chocholačka od dubna 2025 nemají stanovenou dobu lovu a ostatní druhy se u nás neloví také.[3]

2. Charakterizujte skupinu plovavých kachen. *

> Plovavé kachny sbírají potravu na hladině nebo v mělké vodě do hloubky asi 30 cm, typicky převracením těla s ocasem nad hladinou.[1]

Lžičák pestrý — brodí se mělkou vodou při hledání potravy

- Nohy mají posazené uprostřed těla, díky čemuž se poměrně obratně pohybují i na souši.[2]
- Ke vzletu se odrážejí přímo z hladiny, bez rozběhu.[2]
- Patří sem kachna divoká, lžičák pestrý, kopřivka obecná a obě čírky – obecná i modrá.[2]
- Nejrozšířenějším zástupcem plovavých kachen je u nás kachna divoká.[1]

3. Charakterizujte skupinu potápivých kachen. *

> Potápivé kachny se za potravou aktivně potápějí a dostanou se až do hloubky kolem 3 metrů.[1]

Polák velký — zavalité tělo, šedý hřbet a rezavě hnědá hlava

Nahrávka: **Volání poláka velkého** — krátké skřehotavé zvuky opakované v rychlém sledu; nahrávka z Francie

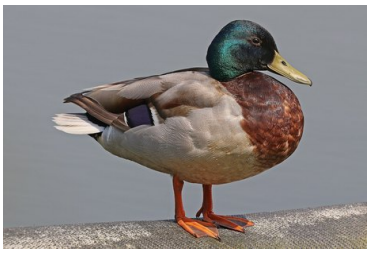
Polák chocholačka — černobílé zbarvení s výraznou chocholkou na temeni

Nahrávka: **Volání poláka chocholačky** — dvě krátká kvákavá zvolání; nahrávka z Anglie

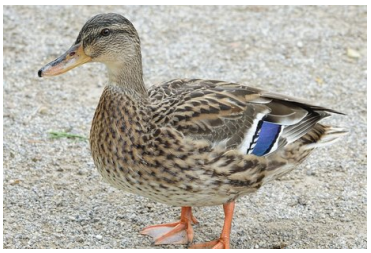
- Tělo mají zavalitější a nohy posunuté více dozadu, což usnadňuje potápění, ale na souši jsou neobratné.[1]
- Na rozdíl od plovavých kachen potřebují ke vzletu rozběh po hladině.[2]
- U nás tuto skupinu zastupují polák velký a polák chocholačka; od dubna 2025 pro ně není stanovena doba lovu, takže se dnes nesmí lovit.[3]
- Dávají přednost hlubším vodním plochám než kachny plovavé.[1]

4. Uveďte základní rozlišovací znaky jednotlivých druhů našich kachen. *

> Jednotlivé druhy našich kachen se nejsnáze poznají podle zbarvení kačera a podle velikosti.[1]

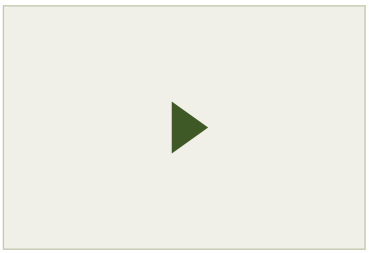
Kačer — kovově zelená hlava, bílý obojek a žlutý zobák

Kachna — nenápadné hnědě žíhané ochranné zbarvení

Čírka obecná — kaštanově hnědá hlava se zeleným pruhem přes oko

Nahrávka: **Volání čírky** — krátké pískavé zvuky, místy v rychlém sledu; nahrávka z Anglie

Polák velký — šedé tělo a rezavě hnědá hlava

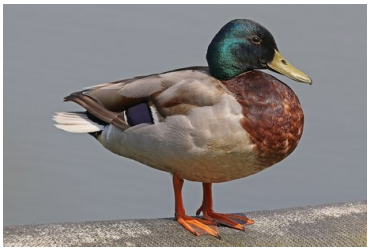
Polák chocholačka — černobílé zbarvení s výraznou chocholkou na temeni

- **Kachna divoká.** Kačer má kovově zelenou hlavu, bílý obojek a žlutý zobák, kachna nenápadné hnědě žíhané ochranné zbarvení.[1]
- **Čírka obecná.** Naše nejmenší kachna, váží jen 300–400 g.[1]
- **Polák velký.** Kačer má šedé tělo a červenohnědou hlavu.[1]
- **Polák chocholačka.** Černobílé zbarvení s výraznou chocholkou na temeni.[1]

Přesné rozlišení podle opeření a velikosti je důležité hlavně při lovu na tahu, kdy je čas na určení druhu krátký.[2]

5. Zhodnoťte současný význam kachen. *

> Z celé skupiny našich kachen má dnes myslivecký význam jen kachna divoká; polák velký a polák chocholačka od dubna 2025 nemají stanovenou dobu lovu, takže se u nás neloví ani ony, ani ostatní druhy.[4]

Kachna divoká — dnes jediná kachna, kterou lze u nás lovit

Polák velký — od dubna 2025 bez stanovené doby lovu

Polák chocholačka — od dubna 2025 bez stanovené doby lovu

- **Kachna divoká** je naší nejrozšířenější kachnou, s dobou lovu od 1. září do 30. listopadu.[2,5]
- Kachny se u nás loví jen na společných lovech a na tahu.[3]
- Myslivecké obhospodařování rybníků zahrnuje i péči o kachny – budování hnízdních budek a ostrůvků i jejich přikrmování.[3]
- Většina populací je tažná nebo částečně tažná, takže jejich stavy ovlivňuje i situace mimo naše území.[1]

III/B/14 — Pohybová soustava

1. Co je kosterní soustava, z čeho se skládá a jakou plní funkci? *

> Kosterní soustava je soubor kostí a chrupavek, navzájem pevně nebo pohyblivě spojených, který tvoří oporu celého těla a spolu se svalovou soustavou vytváří pohybový aparát.[1]

Kostra jelena — lebka s parožím, páteř, žebra a lopatka kompletní kostry vystavené v muzeu

- **Stavba kosti.** Kost je tvořena kostní tkání, okosticí a kostní dření; podle tvaru rozlišujeme kosti dlouhé, krátké a ploché.[1]
- **Spojení kostí.** Kosti jsou spojeny buď pohyblivě klouby, nebo pevně sponami (vazivovými, chrupavčitými či kostními).[1]
- **Ochranná a nosná funkce.** Kostra chrání důležité orgány — lebka mozek, hrudník srdce a plíce — a vytváří stěny tělních dutin.[1]
- **Krvetvorba a zásoba minerálů.** V dřeňové dutině dlouhých kostí sídlí kostní dřeň, která zajišťuje krvetvorbu, a kostní tkáň je zároveň hlavní zásobárnou vápníku a fosforu.[1]
- **Osová kostra.** Tvoří ji lebka, páteř (obratle krční, hrudní, bederní, křížové a ocasní), žebra a hrudní kost.[1]

2. Co je svalová soustava, z čeho se skládá a jakou plní funkci? *

> Svalová soustava je soubor velkého množství svalů a pomocných svalových orgánů, jejichž kontrakcí vzniká pohyb — chemická energie se mění na energii mechanickou a tepelnou.[1]

- **Stavba svalu.** Sval tvoří svalové bříško z příčně pruhované svalové tkáně uspořádané do snopců a na obou koncích šlachy, kterými se upíná na kostru.[1]
- **Tři druhy svalové tkáně.** Kosterní (příčně pruhovaná) svalovina je ovládána vůlí a smršťuje se rychle, hladká svalovina (stěny cév a vnitřních orgánů) a srdeční svalovina pracují mimovolně, řízeny autonomním nervstvem.[1]
- **Podíl na těle.** U hospodářských zvířat tvoří svalová soustava přibližně 30 až 50 % živé hmotnosti.[1]
- **Spolupráce s kostrou.** Podle vykonávaného pohybu rozlišujeme svaly ohybače a natahovače, přitahovače a odtahovače, svěrače a rozvěrače.[1]

III/C/14 — Kamzík horský

1. Popište kamzíka a jeho životní potřeby a projevy. *

> Kamzík horský je elegantně stavěná horská koza s hákovitými růžky a masivním tělem, přizpůsobená životu ve skalnatém terénu i horských lesích, žijící v tlupách vedených nejstarší samicí.[1]

Kamzík — dospělý jedinec s hákovitými růžky, v letní rezavohnědé srsti

Kamzíče — mládě s drobnými rovnými růžky, zatím bez zahnutí

Nahrávka: **Varovný hvizd** — jeden krátký ostrý hvizd; nahrávka z Rakouska

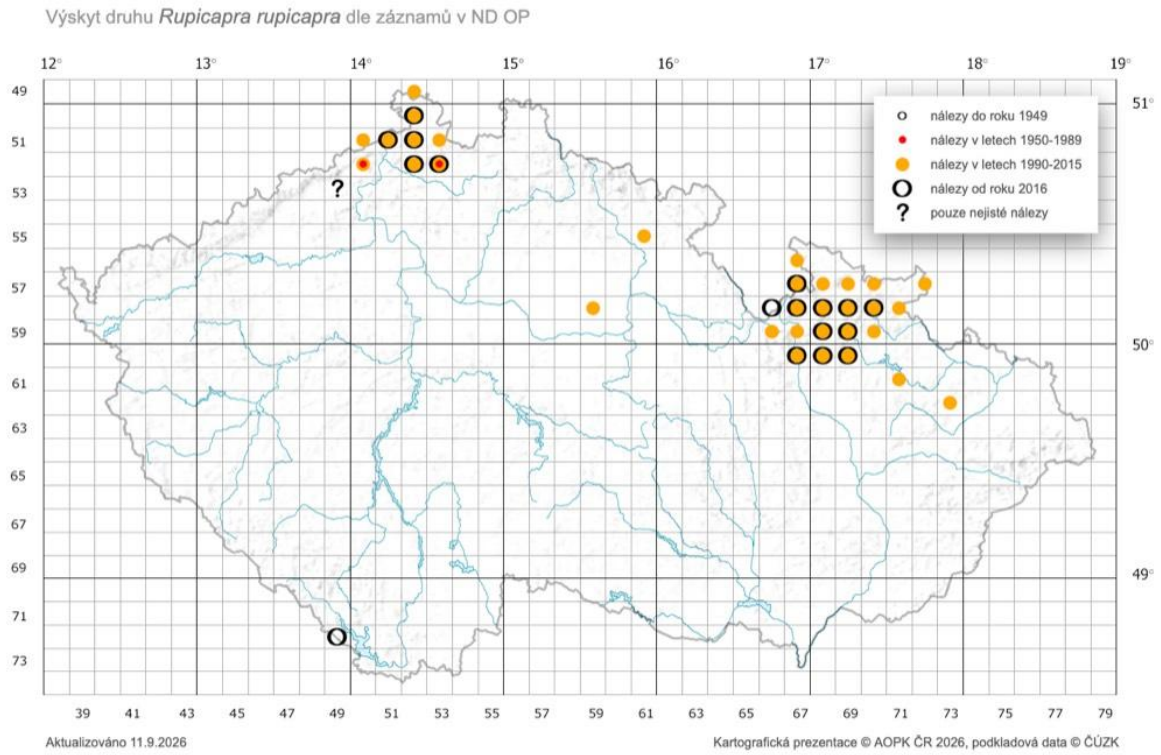
Video: **Kamzíci na paši** — tlupa kamzíků v tmavé zimní srsti spásá trávu na horské louce, u zvířat jsou vidět zahnuté háky a silné běhy

- **Tělesná stavba.** Výška v kohoutku 70–90 cm, hmotnost 10–60 kg, samec roste do větších rozměrů než samice; dlouhé silné končetiny s pohyblivými paznehty umožňují běh až 50 km/h a skoky do výšky 2 m a do dálky 6 m.[1]
- **Zbarvení a růžky.** V létě má rezavohnědou srst s výraznou světlou kresbou na hlavě, v zimě hnědočernou až černou; hákovité růžky dlouhé 10–30 cm kamzík nikdy neshazuje, takže nejdelší má nejstarší jedinec, u samic jsou menší a méně zahnuté.[1]
- **Prostředí a potrava.** Obývá rozhraní horských luk a lesa, v létě se živí travou a bylinami — oblíbený je zejména alpský jetel —, v zimě přechází na větévky listnatých dřevin, lišejníky a letorosty jehličnanů.[1]
- **Sociální chování.** Žije v tlupách, kde bývají samice s mláďaty vedeny nejstarší samicí, zatímco staří samci bývají samotáři; revír si značí pachovými žlázami u růžků zvanými fíky.[1]
- **Rozmnožování.** Říje probíhá od konce října do poloviny prosince a provázejí ji prudké souboje samců, březost trvá 160–189 dní, samice rodí v květnu až červnu obvykle jedno mládě.[1]

2. V kterých oblastech se kamzík vyskytuje? *

> Původním domovem kamzíka jsou vysoké hory jižní a střední Evropy, u nás žije v Jeseníkách a Lužických horách, kam byl na počátku 20. století uměle vysazen.[1]

- **Původní areál.** Přirozeně obývá Alpy, Karpaty, Tatry, Balkán, Turecko a Pyreneje ve Španělsku.[1]
- **Výskyt v Česku.** U nás žije v Jeseníkách a Lužických horách, kam byl vysazen na počátku 20. století; z konce 20. století existují i záznamy o výskytu na Králickém Sněžníku.[1]
- **Nadmořská výška.** Přestože bývá považován za obyvatele skal ve výškách nad 2000 m, běžně se vyskytuje i v horských lesích pod hranicí 1000 m, protože holé skály mu na jaře a v létě neposkytují dostatek potravy.[1]
- **Zdravotní stav populace.** Česká populace kamzíků patří k nejzdravějším v celé Evropě, zatímco v Alpách je u nich častá prašivina.[1]

Nálezy kamzíka horského podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[2]

3. Zhodnoťte myslivecký význam kamzíka*

> Kamzík horský je v Česku nepůvodní, uměle vysazená trofejová zvěř, jejíž lov v obtížném horském terénu patří k mysliveckým vrcholům a jehož trofej i zdravá populace zvyšují jeho hodnotu.[1]

Kamzičí vous — trofej z prodloužené hřbetní srsti, zasazená jako chochol do klobouku

- **Původ chovu.** Do Jeseníků a Lužických hor byl vysazen uměle na počátku 20. století, takže u nás jde o nepůvodní druh naší zvěře.[1]
- **Trofej.** Cení se hlavně hákovité růžky, které kamzík na rozdíl od jelenovitých paroží nikdy neshazuje, takže je má nejstarší kus nejdelší, a kamzičí vous — prodloužená srst na hřbetě, narůstající při podzimním přebarvování.[1]
- **Způsob lovu.** Loví se především šoulačkou, která klade vysoké nároky na fyzickou kondici a horolezeckou zdatnost lovce, méně často na čekané nebo naháňkou.[1]
- **Zdravotní stav populace.** Česká populace je na rozdíl od alpské, často postižené prašivinou, mimořádně zdravá, což její mysliveckou hodnotu dále zvyšuje.[1]

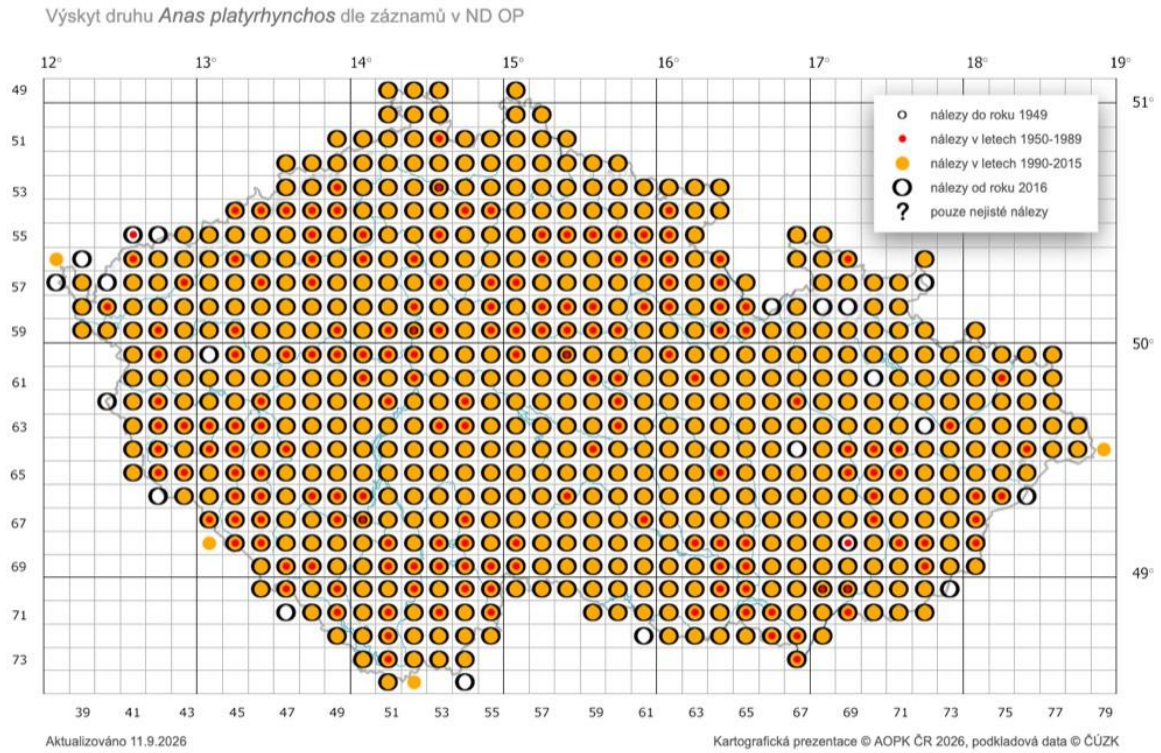
Karta 15 — Kachna divoká · Zobák, drápy, spárky, paspárky · Medvěd hnědý

III/A/15 — Kachna divoká

1. Jaké je rozšíření kachny divoké? *

> Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*) žije plošně po celém území České republiky, kdekoliv najde vhodnou vodní plochu, a je naší **nejpočetnější kachnou**.[1,2]

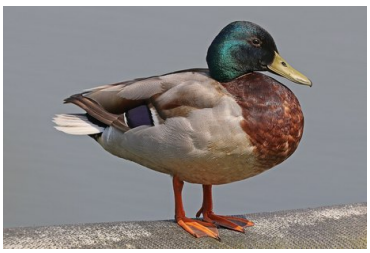
- **Vázanost na vodu.** Obývá stojaté i mírně tekoucí vody s bohatými břehovými porosty – rybníky, tůně i řeky.[1]
- **Soužití s člověkem.** Snadno se přizpůsobuje i městskému prostředí a parkům, což k jejímu širokému rozšíření výrazně přispívá.[1]
- **Tažnost.** Část populace je tažná, část jen protahující nebo zimující; v zimě se kachny shlukují do velkých hejn na nezamrzajících vodách.[1]
- **Právní postavení.** Zákon o myslivosti ji řadí mezi druhy zvěře, kterou lze u nás obhospodařovat lovem.[3]

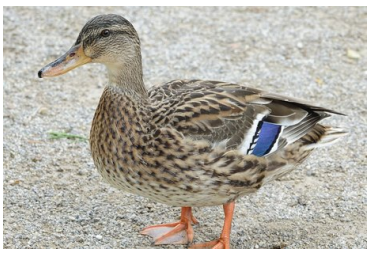
Nálezy kachny divoké podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

2. Popište a pojmenujte správně kachnu divokou. *

> Kachně divoké se v myslivecké mluvě říká **„březňačka“**; samec je **kačer**, samice **kachna**, mládě **kachňátko**, dospělý pták váží kolem 1,5 kg.[1]

Kačer — lesklá zelená hlava, bílý obojek, hnědá hruď a na křídle zrcátko

Kachna — nenápadné hnědočerně skvrnité zbarvení, na křídle stejné zrcátko

Nahrávka: **Kvákání** — hlas kachny na vodě; nahrávka z pařížského parku

Nahrávka: **Hlas kačera** — tišší a chraplavější než hlasité kvákání kachny; nahrávka z Rakouska

Kachňátko — čerstvě vylíhlé mládě v prachovém peří na vodě

- **Kačer.** Má lesklou zelenou hlavu, bílý obojek, hnědou hruď a hřbet a na křídle barevné **zrcátko**.[1,2]
- **Kačírky.** Nad ocasem nese stočená černá pírka zvaná kačírky – starý kačer jich má dva páry, mladý jen jeden – a slouží jako lovecká trofej nošená za kloboukem.[1,3]
- **Kachna.** Nese nenápadné hnědočerně skvrnité **ochranné zbarvení** kvůli sezení na hnízdě, zrcátko na křídle má stejné jako kačer.[1]
- **Zobák a běhy.** Zobák je na konci zakončený drobným nehtem, běhy nesou mezi prsty plovací blány (plováky).[1]

3. Jaké jsou životní potřeby kachny divoké? *

> Kachna divoká potřebuje především **vodu** – stojaté nebo mírně tekoucí plochy s bohatými břehovými porosty, kde nachází potravu, kryt i klid k hnízdění.[1]

Hnízdo s vejci — prosté hnízdo v hustém porostu poblíž vody

- **Potrava.** Živí se rostlinnou potravou z vody, přiživuje se pastvou na polích a sbírá i drobné bezobratlé.[1]
- **Hnízdiště.** Hnízdo si staví v blízkosti vody – na březích nebo v hnízdních budkách, výjimečně i v dutinách stromů nebo ve starých dravčích hnízdech.[1,2]
- **Klid.** Jako plachá zvěř potřebuje při sezení na vejcích a vyvádění kachňat nerušená místa, aby se mohla chovat přirozeně.[1,3]
- **Nezamrzající vody.** Umožňují části populace zůstat u nás přes zimu, aniž by odtahovala na jih.[1]

4. Jak probíhá rozmnožování kachny divoké? *

> Kachna divoká žije v **sezónních monogamních párech**, které se tvoří při jarním toku; samice snáší v průměru 10 vajec a sedí na nich **25 dní**.[1]

Hnízdo s vejci — prosté hnízdo v terénu vystlané prachovým peřím, s celou snůškou vajec

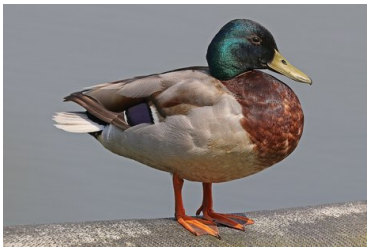

Video: **Káčata** — dvě káčata kachny divoké plavou po hladině; klip z Pixabay

- **Tok.** Probíhá v březnu – odtud lidový název „březňačka“ – a je doprovázený nápadným „řazením“ kačerů za samicí.[1]
- **Hnízdo.** Staví ho výhradně kachna, obvykle na zemi u vody v hustém porostu, výjimečně i v dutinách stromů nebo ve starých dravčích hnízdech.[1,2]
- **Inkubace a péče.** Na vejcích sedí jen samice, o kachňata se pak stará také sama.[1]
- **Umělé odchovy.** Vedle přirozeného hnízdění se kachna divoká hojně chová i uměle, pro pozdější vypuštění do honiteb.[1]

5. Zhodnoťte současný význam kachny divoké. *

> Kachna divoká je dnes naší **nejlovnější kachnou** – za rok se jí uloví kolem 250 tisíc, přitom na jaře, před hnízděním, jich v honitbách žije jen asi 100 tisíc; podzimní počty zvedají letošní mláďata a přes 200 tisíc uměle odchovaných a vypuštěných kusů.[1]

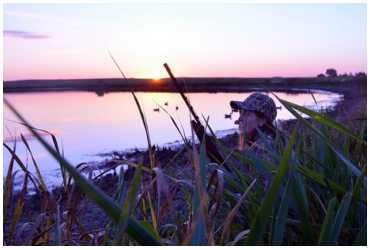
Kachna divoká — čistokrevný kačer s lesklou zelenou hlavou, bílým obojkem a hnědou hrudí, bez bílých skvrn, jaké mají kříženci

Vodní hon — anglický springer španěl přináší uloveného kačera; společný podzimní lov kachen se neobejde bez aportujících psů

Kříženci kachny divoké s domácí — strakatá kachna a kačer s bílou skvrnou na hrudi, potomci uprchlých domácích kachen

Lov na tahu — lovkyně s brokovnicí čeká za svítání skrytá v rákosí u břehu, na hladině před ním plavou balabáni

- **Myslivecký a hospodářský význam.** Kachna divoká patří k základním druhům drobné pernaté zvěře s dlouhou tradicí podzimních vodních honů.[1]
- **Umělé odchovy.** Odchov a vypouštění pokrývá ročně přes 200 tisíc kusů, orgány ochrany přírody ale takové vysazování kvůli riziku šíření nemocí na divokou populaci omezují.[1,2]
- **Křížení s domácími kachnami.** Uprchlé nebo vypuštěné domácí kachny se páří s divokými; vznikají viditelně odlišní, těžší kříženci a čistokrevná „březňačka“ podle chovatelů postupně mizí.[2]
- **Doba lovu.** Lovit ji lze od 1. září do 30. listopadu, společným lovem „na tahu“ jen ve středu a v sobotu.[3]

III/B/15 — Zobák, drápy, spárky, paspárky

1. K jakým funkcím je využíván zobák? *

> Zobák nahrazuje ptákům zuby a čelisti – slouží především k **příjmu potravy**, ale i jako hmatový orgán, nástroj k úpravě peří a zbraň při lovu či obraně.[1]

Zobák dravce — hákovitě zahnutý, s ostrou špičkou na trhání kořisti

Zobák kachny — plochý žlutý zobák, kterým kachna cedí potravu z vody

- **Příjem potravy.** Bezzubý zobák uchopuje, trhá, drtí i filtruje potravu a nahrazuje tak funkci chrupu savců.[1]
- **Hmat.** V zobáku a v okolním ozobí jsou hmatová tělíska, kterými pták vyhledává potravu i poslepu, například hrabáním v bahně.[1]
- **Úprava peří.** Zobákem si pták prohrabává a promašťuje peří a zbavuje se cizopasníků.[1]
- **Útok, obrana a lov.** U dravců je zobák zahnutý, zakončený ostrým zubovitým výstupkem (tzv. „zejk“) na trhání kořisti; slouží i k obraně proti nepříteli.[1]
- **Tvar podle obživy.** Podoba zobáku je uzpůsobena způsobu života – hákovitý u dravců, dlouhý citlivý u sluky, plochý s cedníkem u kachny.[1]

2. K čemu slouží drápy, spárky a paspárky? *

> Drápy, spárky a paspárky jsou rohovitá zakončení prstů, která dávají zvěři a ptákům oporu při pohybu a slouží i k lovu, obraně nebo hrabání.[1,2]

Dráp dravce — mohutné zahnuté paráty na uchopení a usmrcení kořisti

Stopa jelena — otisk dvou spárků spárkaté zvěře v měkkém terénu

Stopa kňoura — velký, hluboko vtištěný spárek dospělého divočáka

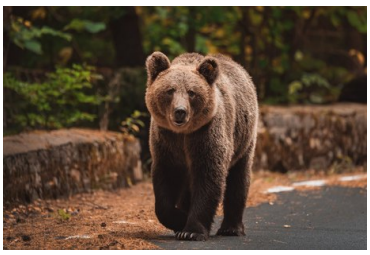
- **Drápy.** Zakončují poslední články prstů – slouží k opoře, hrabání, sběru potravy i lovu; dravci mají mohutné paráty, kočkovité šelmy drápy zasouvací.[1]
- **Spárky.** U spárkaté zvěře (přežvýkavci, prase divoké) se paznehtu říká myslivecky spárek – párové rohovité zakončení třetího a čtvrtého prstu, které nese váhu těla a dává noze oporu při chůzi i běhu.[1,2]

- **Pohyblivost spárků.** Oba spárky jsou k noze připojeny volným kloubem a mohou se rozevírat do stran, čímž se stopa rozšíří a zvíře získá lepší stabilitu na měkkém podkladu.[2]
- **Paspárky.** Zakrnělé první, druhý a pátý prst výše na běhu se země běžně nedotýkají; ve sněhu, bahně nebo měkké půdě však rozkládají váhu těla na větší plochu, a zabraňují tak boření zvěře.[1,2]

III/C/15 — Medvěd hnědý

1. Popište medvěda. *

> Medvěd hnědý (*Ursus arctos*) je mohutná zavalitá šelma se silnými končetinami, velkou hlavou, krátkým ocasem a hustou hnědou srstí.[1]

Medvěd hnědý — mohutné tělo, silné končetiny a hustá hnědá srst

Nahrávka: **Vrčení medvíděte** — krátká série tichých zavrčení mláděte; nahrávka ze Slovinska

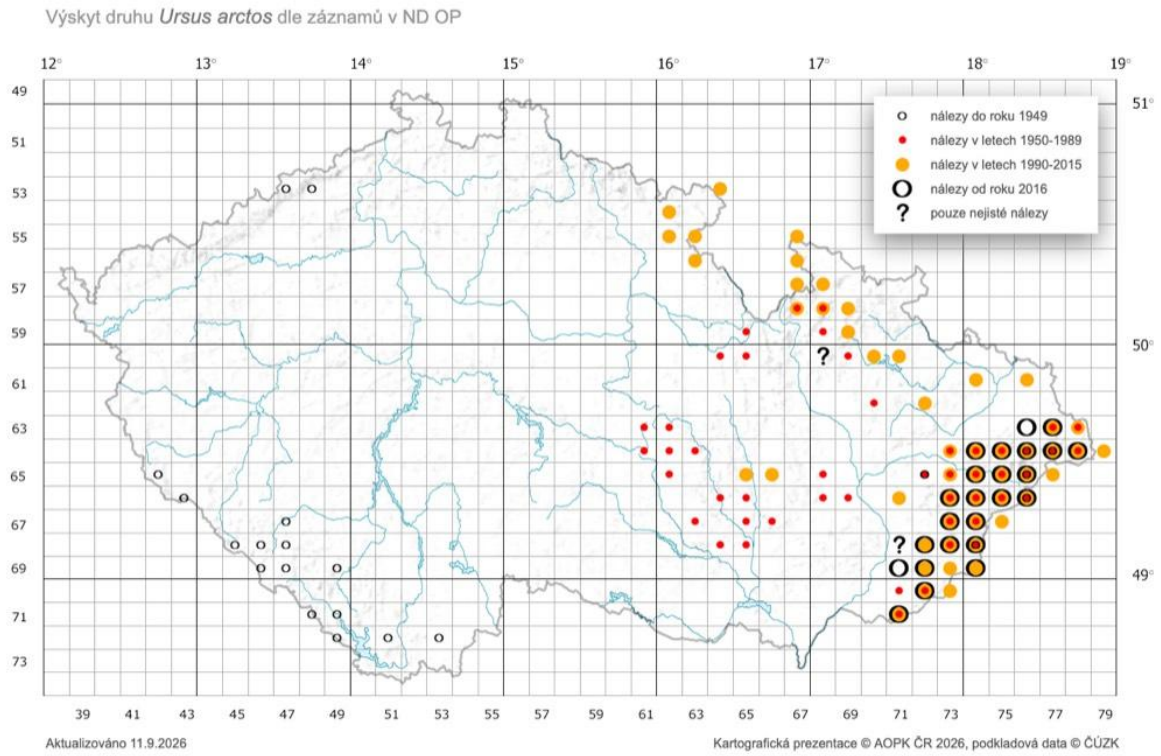
- **Tělesné rozměry.** Délka těla včetně ocasu 100–220 cm (výjimečně až 280 cm), výška v kohoutku 90–150 cm, hmotnost běžně 100–350 kg, vzácně i přes 600 kg.[1]
- **Srst a zbarvení.** Zimní srst je hustá a dlouhá až 12 cm, barva se pohybuje od světle hnědé přes kaštanovou po téměř černou; mladí medvědi mívají do druhého roku bílý pruh na hrdle.[1]
- **Stavba těla.** Malý ocas (5–20 cm) a nenápadné kulaté uši, chodidla dosedají na zem celou plochou — medvěd je tzv. ploskochodec.[1]
- **Drápy a chrup.** Velké zahnuté drápy dlouhé až 10 cm slouží k hrabání a uchopení potravy; chrup má 42 zubů se špičáky do 5 cm a širokými třecími zuby uzpůsobenými k rozmělnění rostlinné potravy.[1]
- **Pohlavní dimorfismus.** Samec bývá o 30 až 50 % větší než samice, rozdíl je patrný od pohlavní dospělosti v 5 až 6 letech.[1]

2. Jaký je areál výskytu medvědů v Evropě a u nás? *

> V Evropě žije medvěd hnědý v přibližně deseti oddělených horských populacích od západního Španělska po východní Rusko, zatímco v Česku byl po vyhubení v 19. století znovu zaznamenán teprve od 70. let 20. století.[1,2]

- **Evropa.** Odhadem 15 400 až 17 000 jedinců obývá roztroušené populace od Skandinávie po jižní Rumunsko a Bulharsko a od Pyrenejí po Ural; na Britských ostrovech se nevyskytuje.[1]

- **Nejpočetnější populace.** Mimo evropskou část Ruska (asi 36 000 jedinců) žije nejvíc medvědů v Rumunsku, odhadem 8 000 až 13 000 kusů.[1]
- **Vyhubení v Česku.** Na našem území byl medvěd považován za vyhynulého od druhé poloviny 19. století — poslední šumavská medvědice byla zastřelena roku 1856, na Moravě se udržel do konce 80. let 19. století.[1]
- **Návrat do Beskyd.** Od 70. let 20. století se v souvislosti s růstem slovenské populace medvěd vrací do Moravskoslezských Beskyd a Javorníků, odkud jednotliví jedinci občas zabloudí do Jeseníků, na Českomoravskou vrchovinu či Ostravsko.[1]
- **Právní ochrana.** V ČR patří medvěd hnědý mezi kriticky ohrožené a zvláště chráněné druhy živočichů.[2]

Nálezy medvěda hnědého podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

3. Jaké jsou životní potřeby medvědů? *

> Medvěd hnědý potřebuje rozlehlé a klidné lesní prostředí, dostatek pestré potravy a bezpečné místo pro zimní spánek.[1]

Brloh — vchod do medvědího brlohu ukrytý pod hustým porostem

- **Prostředí.** Vyhledává rozsáhlé, málo rušené lesní komplexy v horských a podhorských oblastech; hustotu lidského osídlení snáší špatně.[1]
- **Prostor.** Domovský okrsek kolísá od necelých 25 km² u samic po 8 100 km² u samců podle kvality prostředí a míry lidského rušení.[1]
- **Potrava.** Je všežravec — na jaře spásá byliny, trávy a výhonky, v létě a na podzim sbírá bobule, ovoce a kořínky, doplňkově loví hmyz a drobné živočichy, žere med i mršiny.[1]
- **Zásoby na zimu.** Na vrcholu podzimního žraní dokáže denně přijmout až 40 kg potravy, aby si vytvořil dostatečnou tukovou zásobu.[1]
- **Zimní spánek.** Klidné a nerušené doupě k zimnímu spánku potřebuje na 75 až 120 dní, v severních oblastech i déle; během spánku ztrácí 25 až 45 % hmotnosti.[1]

Karta 16 — Husy · Srst · Ondatra pižmová

III/A/16 — Husy

1. Uveďte přehledné rozdělení našich husí. *

> Naše myslivecká fauna zahrnuje **tři druhy hus** z rodu *Anser*: **husu velkou** (*Anser anser*), **husu polní** (*Anser fabalis*) a **husu běločelou** (*Anser albifrons*).[1]

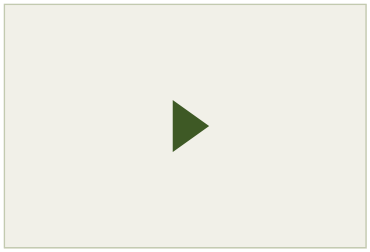
Husa velká — naše jediná pravidelně hnízdící husa

Husa polní — k nám jen protahuje a zimuje

Husa běločelá — k nám jen protahuje a zimuje

Nahrávka: **Volání husy běločelé** — opakované kejhavé zvuky přelétávajícího hejna; nahrávka z Nizozemska

- **Systematické zařazení.** Všechny patří do řádu vrubozobí a čeledi kachnovití, stejně jako kachny.[1]
- **Husa velká.** Jako jediná ze tří u nás pravidelně hnízdí, ostatní dva druhy jsou spíše protahující a zimující.[1]
- **Husa polní a husa běločelá.** K nám přilétají ze severských hnízdišť a zdržují se hlavně na podzimním a jarním tahu.[1]
- **Právní postavení.** Zákon o myslivosti řadí všechny tři druhy mezi zvěř, kterou lze v ČR obhospodařovat lovem.[2]

2. Charakterizujte husu velkou. *

> Husa velká (*Anser anser*) je **největší z našich hus** – dosahuje hmotnosti kolem 4 kg, má šedohnědé zbarvení a je nápadná kejháním a syčením.[1]

Husa velká — šedohnědé opeření a růžovooranžový zobák

Nahrávka: **Kejhání husy** — krátké kejhavé zvuky v nepravidelných odstupech; nahrávka z Nizozemska

- **Rozmnožování.** Žije v monogamních párech, snáší až 8 vajec a sedí na nich 28 dní; hnízda staví na březích i ve starých hnízdech na stromech.[1]
- **Potrava.** Živí se hlavně rostlinnou potravou doplněnou bezobratlými, tahem na pole může způsobovat škody na plodinách.[1]
- **Rozšíření u nás.** Pravidelně hnízdí v jižních Čechách, na jižní Moravě a na Českolipsku.[1,2]
- **Vývoj populace.** Od sedmdesátých do devadesátých let 20. století počet hnízdících párů v ČR výrazně vzrostl, přesto je druh veden jako zranitelný.[2]

3. Uveďte rozlišovací znaky našich husí. *

> Naše tři husy se dají spolehlivě rozeznat podle **velikosti a kresby na čele a zobáku**.[1]

Husa velká — největší ze tří druhů, zobák bez kresby

Husa běločelá — bílá skvrna na čele nad zobákem

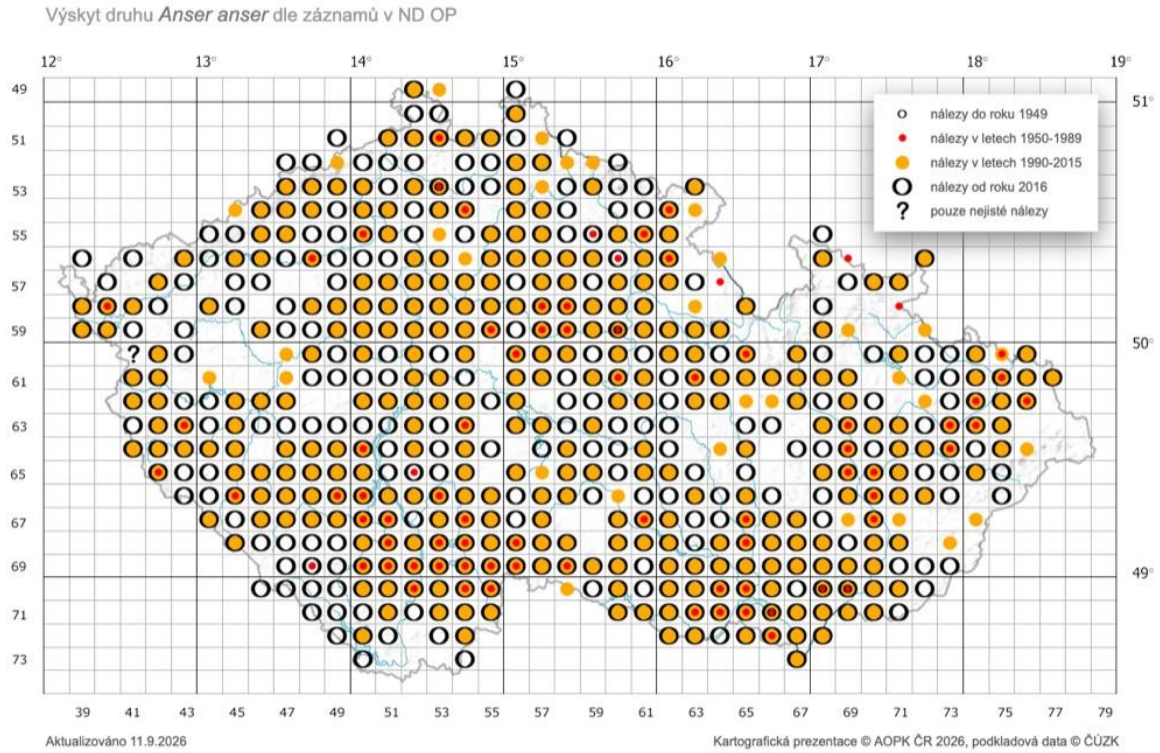
Husa polní — žlutý zobák s černým koncem a černým pruhem od kořene po nozdry

- **Husa velká.** Největší a nejtěžší ze tří druhů, celkově šedohnědá, nápadně kejhá a syčí.[1]
- **Husa běločelá.** Menší než husa velká, má na čele **bílou skvrnu**, sahající až ke spojnici oček, a nápadně **tmavě skvrnité břicho**.[1,2]
- **Husa polní.** Podobně malá jako běločelá, ale bez bílé skvrny na čele – pozná se podle **žlutého zobáku s černým koncem** a černým pruhem od kořene po nozdry.[1]
- **Záměna s husou malou.** U vzácně se vyskytující husy malé sahá bílá skvrna na čele až na temeno hlavy, zatímco u husy běločelé zůstává jen na čele.[1]

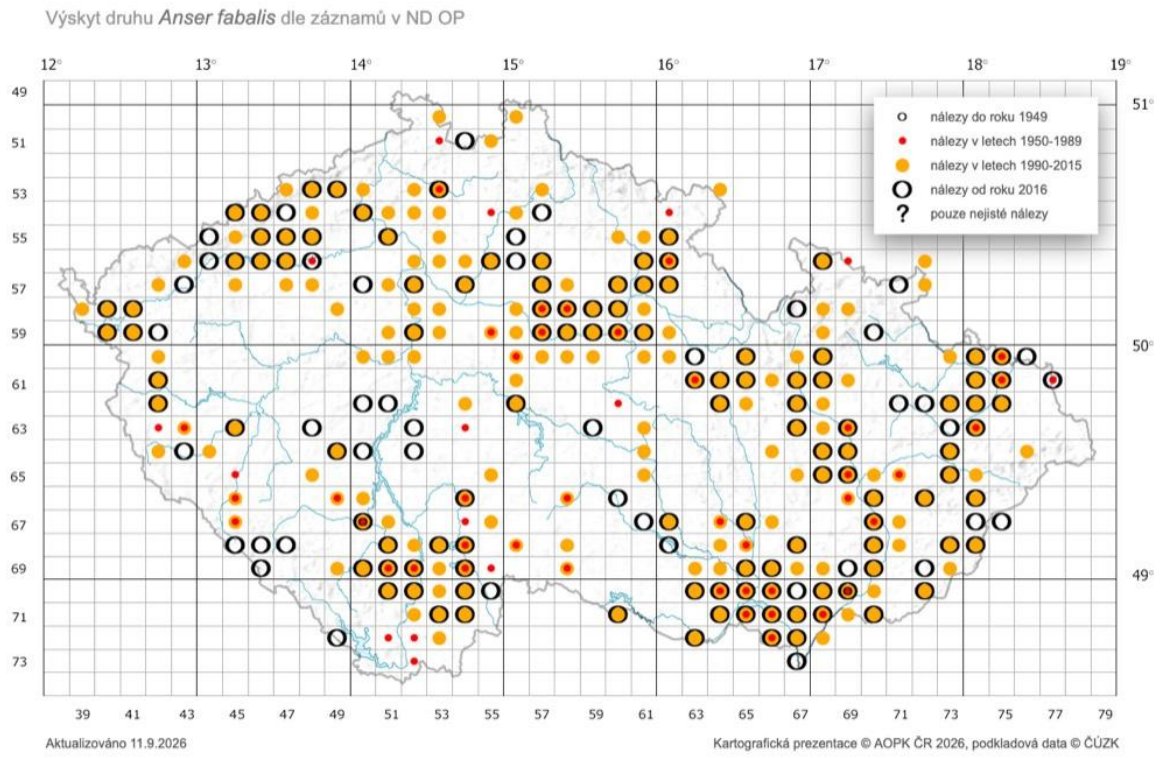
4. Co víte o hnízdění a zimování husí na našem území?*

> Z našich tří hus u nás pravidelně **hnízdí jen husa velká**, a to na rozsáhlejších vodních plochách v jižních Čechách a na jižní Moravě; husa polní a husa běločelá k nám jen protahují a přezimují.[1]

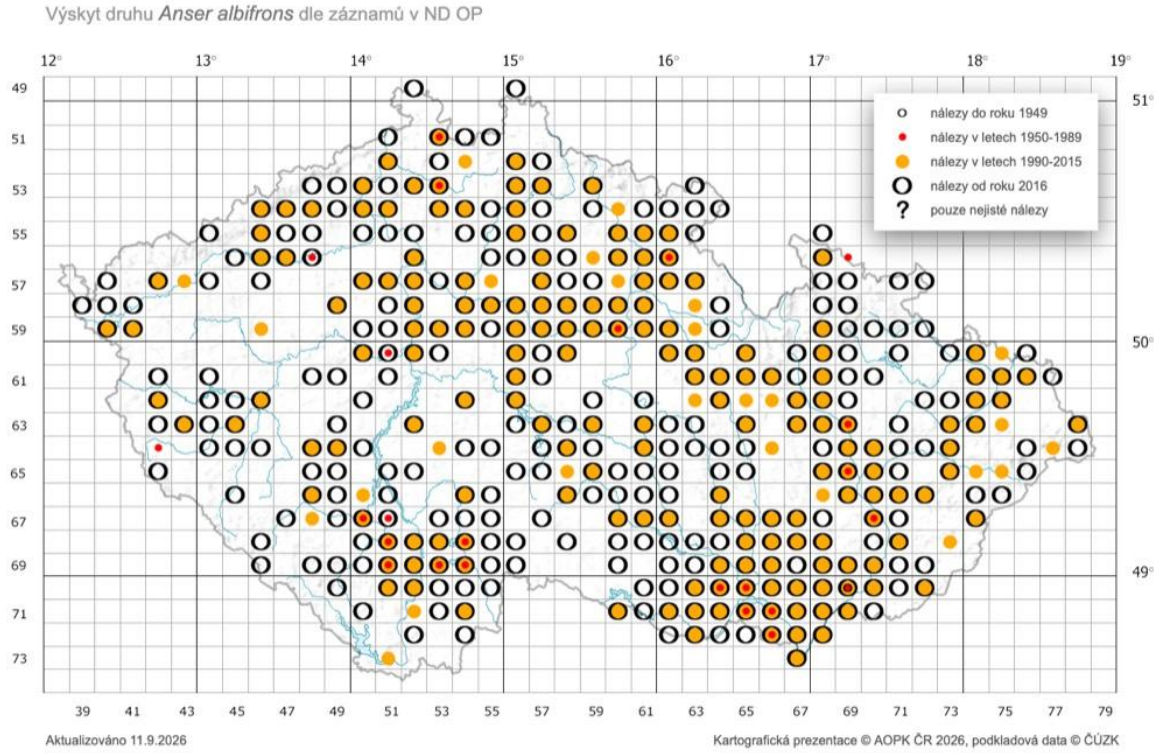
- **Hnízdní populace.** Počet hnízdících párů husy velké od 70. do 90. let 20. století výrazně vzrostl, dnes jich u nás hnízdí přes 600.[1,2]
- **Klíčová oblast.** Silné hnízdní jádro drží zejména Českobudějovicko, hnízda bývají na březích i ve starých hnízdech na stromech.[2]
- **Zimování a tah.** Většina hus je tažná od října do března, k nám přilétají severské populace a letí v typických **klínech**, na zimovištích jsou velmi plaché.[1]
- **Posun zimovišť.** Mezinárodní projekt, který husy velké odchytává a označuje, aby mohl sledovat jejich další tah, zjistil, že se za posledních 30 let zimoviště posunula severněji – na jižní Moravu, do Rakouska či Maďarska – patrně kvůli nárůstu populace a ničení zimovišť v severní Africe.[3]

Nálezy husy velké podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

Nálezy husy polní podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

Nálezy husy běločelé podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[4]

5. Zhodnoťte současný význam husí. *

> Myslivecký význam hus je ve srovnání s kachnou divokou **malý** – roční úlovek u nás dosahuje jen kolem 2 tisíc kusů při sčítaném stavu okolo 12 tisíc kusů.[1]

Husa velká — jediná husa, která u nás pravidelně hnízdí, i ona ale způsobuje jen okrajové škody na polích

- **Škody na polích.** Husy táhnoucí na pole při pastvě způsobují místní škody na ozimech a obilí.[1]
- **Rostoucí populace.** Počet hnízdících i zimujících hus u nás dlouhodobě roste, mimo jiné kvůli nárůstu evropské populace a posunu zimovišť severněji.[2,3]
- **Zájem ochrany přírody.** Husa velká je i přes růst populace vedena jako zranitelný druh; mezinárodní projekt ji proto odchytává a označuje, aby mohl sledovat její tah.[2,3]
- **Právní rámec lovu.** Husu velkou, polní i běločelou lze lovit jen v době lovu stanovené vyhláškou; společným lovem „na tahu“ je lze lovit jen tři dny v týdnu.[4]

III/B/16 — Srst

1. Jaké funkce plní srst savců? *

> Srst plní u savců funkci ochrannou, tepelně izolační, maskovací a hmatovou.[1,2]

Srst — detail lesklých krycích pesíků na vydří kůži

- **Ochrana těla.** Chrání kůži před deštěm, chladem a mechanickým poškozením povrchu těla.[1]
- **Tepelná izolace.** Hustá podsada z jemných vlníků udržuje tělesnou teplotu — izoluje před zimou i přehřátím; u vodních savců ji doplňuje podkožní tuk.[1]
- **Zbarvení a maskování.** Barva srsti, daná hlavně pesíky, má funkci maskovací, u některých druhů i signální.[1]

- **Hmatová funkce.** Pesíky a osiníky spolu s vibrisami fungují jako vpřed vysunuté receptory dotykových podráždění a pomáhají orientaci.[2]

2. Z čeho se skládá srst a ke které soustavě náleží? *

> Srst tvoří tři základní typy chlupů — vlníky, pesíky a osiníky — a jako rohovinový výtvor pokožky náleží ke kožní soustavě.[1,2]

Pesíky a podsada — delší hrubé pesíky přečnívající hustou podsadu z vlníků

- **Vlníky.** Jemné, husté chlupy tvořící podsadu; mají hlavně tepelně izolační funkci, dřeňová vrstva bývá u tak jemných chlupů jen slabě vyvinutá.[2]
- **Pesíky.** Dlouhé, hrubé, válcovité krycí chlupy, které podsadu přečnívají, dávají srsti barvu a chrání ji před vlhkem.[1,2]
- **Osiníky.** Přechodný typ mezi vlníky a pesíky; svou širší ploškou v horní části kryjí jemnější podsadu.[2]
- **Stavba chlupu.** Každý chlup má tři vrstvy — epidermikulu, kůru a dřeň — a vyrůstá z vlasové cibulky ve škáře.[2]
- **Zařazení.** Pokožka rohovatěním vytváří srst i další výtvory (drápy, rohy, kopyta), proto srst patří ke kožní soustavě.[1]

III/C/16 — Ondatra pižmová

1. Popište ondatru a její životní potřeby. *

> Ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*) je hrabošovitý hlodavec zavlečený počátkem 20. století ze Severní Ameriky, který dnes obývá břehy vod po celém území Česka.[1,2]

Ondatra pižmová — plave s tělem ponořeným, vidět je i dlouhý ocas

Video: **Plavání** — ondatra táhne za sebou brázdu, nad hladinou je vidět hlava a ze stran zploštělý ocas; klip z amerického Utahu

- **Tělo a zbarvení.** Váží 1–1,5 kg, měří 25–40 cm a má dlouhý, ze stran zploštělý ocas 20–30 cm, kterému se i myslivecky říká prostě ocas, stejně jako u kachen a hus; srst je tmavěhnědá, na břiše světlejší, mezi prsty zadních běhů má plovací blány.[2,3,6]
- **Pižmové žlázy.** V blízkosti pohlavních orgánů má žlázy vylučující pižmo, podle nich se jí říká pižmovka.[1,2]
- **Vodní způsob života.** Je vázaná na vodní biotopy a jejich okolí, díky silným zadním končetinám a plochému ocasu výborně plave a potápí se, aktivní je celoročně, zejména za soumraku a v noci.[1,2]
- **Nory a rozmnožování.** V březích rybníků a vodních toků si hrabe nory, kde ročně vyvádí až čtyřikrát 5–14 mláďat.[2]
- **Potrava.** Živí se hlavně rostlinnou potravou — vodními rostlinami, stébly rákosu a orobince — a jen příležitostně, zejména v zimě, ji doplní škeblemi či drobnými živočichy.[1]

2. Jaký je význam ondatry? *

> Ondatra má především kožešinový význam a patří mezi drobnou zvěř, přičemž obavy z jejích škod na hrázích se historicky nepotvrdily jako závažné.[1,2]

Ondatří kožešina — vydělané kůže ceněné pro tmavě hnědou srst

- **Kožešinová zvěř.** Byla k nám roku 1905 dovezena jako kožešinové zvíře a ještě koncem 20. století se jí u nás ročně lovilo kolem 45 000 kusů pro cennou kožešinu i maso.[1]
- **Drobná zvěř.** V české myslivecké praxi patří mezi srstnatou zvěř, která je předmětem lovu.[2]
- **Vztah k rybářství.** Ryby tvoří jen výjimečnou součást jejího jídelníčku, takže rybím populacím zásadně neškodí.[1]
- **Škody na vodních dílech.** Po jejím rozšíření se čekaly hospodářské škody na hrázích, žádné významné škody se však ani při vysokých stavech nepotvrdily; při hustém osídlení přesto může nory v hrázi místně narušit její stabilitu.[1,2]
- **Invazní původ.** Jde o nepůvodní druh, který se od Dobříše do dvaceti let rozšířil po celém našem území a později i do velké části Evropy.[1,2,3]

Karta 17 — Holubi a hrdličky · Přehled šelem · Bobr evropský

III/A/17 — Holubi a hrdličky

1. Vyjmenujte naše holuby a hrdličky. *

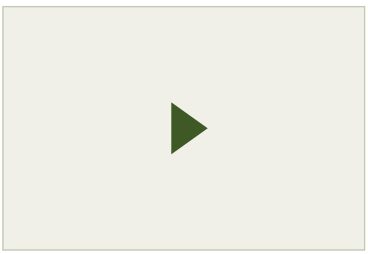
> Do čeledi **měkkozobých holubovitých** u nás patří dva holubi a dvě hrdličky.[1]

Holub hřivnáč — modrošedé opeření s bílou skvrnou po straně krku

Holub doupňák — jednobarevně šedomodrý, tmavé oko, bez bílé skvrny na krku

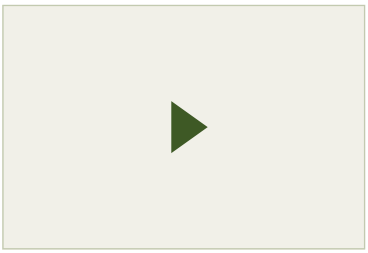
Nahrávka: **Houkání doupňáka** — tiché houkání opakované v odstupech kolem půl vteřiny; nahrávka z Rakouska

Hrdlička zahradní — světle šedé opeření s tmavým půlobojkem kolem krku

Hrdlička divoká — pruhovaná černobílá skvrna na straně krku, šupinatá rezavá záda

Nahrávka: **Vrkání hrdličky** — nízké souvislé vrkání bez pauz; nahrávka ze Slovenska

- **Holub hřivnáč** (Columba palumbus) – náš největší a nejhojnější druh, modrošedý, s bílou skvrnou na krku; lovná zvěř.[1,2,3]
- **Holub doupňák** (Columba oenas) – vzácnější, poloviční velikost hřivnáče, hnízdí v dutinách stromů.[1]
- **Hrdlička zahradní** (Streptopelia decaocto) – přirozeně k nám rozšířená z Balkánu, stálá, žije u lidských sídel; lovná zvěř.[1,2]
- **Hrdlička divoká** (Streptopelia turtur) – tažný druh okrajů lesů a remízků, jehož stavy v Evropě od poloviny 70. let minulého století prudce klesají.[4]

Zákon o myslivosti řadí hřivnáče a hrdličku zahradní mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, zatímco holub doupňák patří mezi zvěř, kterou lovit nelze.[2]

2. Co víte o výchově mláďat holubů a hrdliček? *

> Holubi a hrdličky patří mezi **krmivé druhy** – mláďata nedostávají hmyz ani jinou kořist, ale výživné **holubí mléko** (sekret z vole) smíchané s natrávenými obilovinami, které jim oba rodiče vhánějí přímo do zobáčku.[1]

Hnízdo holuba — řídce propletené větvičky na větvi stromu, na hnízdě sedí hřivnáč

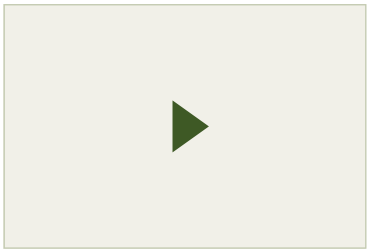
- **Hnízdo** je jednoduché a řídké, z proplétaných větviček, obvykle na stromě.[1]
- **Snůška** je malá, jen 2 vejce.[1]
- **Inkubace** trvá kolem 17 dnů a střídají se v ní oba rodiče.[1]
- Díky vydatné potravě mláďata rychle dospívají, a páry proto během sezony **hnízdí opakovaně**.[1]

3. Charakterizujte holuba hřivnáče. *

> Holub hřivnáč (Columba palumbus) je náš největší a nejhojnější holub.[1,3]

Holub hřivnáč — modrošedé opeření s bílou skvrnou po straně krku

Nahrávka: **Vrkání** — hluboké přerývané houkání, kterým se hřivnáč ozývá z korun stromů; nahrávka ze Slovenska

- **Vzhled a tah**: modrošedé opeření s bílými zrcátky na křídlech a bílou skvrnou po stranách krku, hmotnost kolem 700 g; k nám přilétá v únoru a odlétá v září.[1]
- **Prostředí a hlas**: obývá okraje lesů, remízky a smíšenou krajinu, čím dál častěji hnízdí i v centrech měst; ozývá se typickým houkavým vrkáním a při vzletu hlasitě tleská křídly.[1,3]
- **Potrava** je převážně rostlinná – pupeny, byliny a obilky, jen okrajově živočišná.[1]
- Je **lovnou zvěří** s dobou lovu od 1. srpna do 31. října; sčítaný stav dosahuje kolem 200 tisíc kusů, roční úlovek asi 20 tisíc kusů.[1,2]

4. Charakterizujte hrdličku zahradní. *

> Hrdlička zahradní (Streptopelia decaocto) je menší příbuzná holuba, silně vázaná na okolí lidských sídel, kde je dnes běžným ptákem.[1,3]

Hrdlička zahradní — světle šedé opeření s tmavým půlobojkem kolem krku

Nahrávka: **Vrkání hrdličky zahradní** — tříslabičné vrkání s důrazem na prostřední sla-biku, v nahrávce třikrát opako-vané; nahrávka ze Skotska

- **Vzhled**: světle šedé zbarvení s výrazným tmavým půlobojkem kolem zadní strany krku.[1]
- **Šíření**: k nám se rozšířila **přirozenou introdukcí** z Balkánu bez zásahu člověka – poprvé se u nás objevila v roce 1942 v Brně a do roku 1955 obsadila celé území repub-liky.[1,3]
- **Způsob života**: na rozdíl od hřivnáče je **stálá** – celoročně zůstává u sídel, kde nachází potravu i úkryt.[1]
- Je **lovnou zvěří** s dobou lovu od 16. října do 15. února; sčítaný stav se odhaduje na 150 tisíc kusů, roční úlovek do 5 tisíc kusů.[1,2]

5. Zhodnoťte význam holubů a hrdliček. *

> V myslivosti mají holubi a hrdličky spíš **doplňkový význam** – jde o drobnou pernatou zvěř, jejíž lov se zpravidla neplánuje a nezapočítává se do hlavního plánu chovu a lovu honitby.[1]

Holub hřivnáč — nejhojnější druh, který se skutečně loví

Hrdlička zahradní — druhý druh s doplňkovým myslivec-kým významem

- Bývá zvykem, že si ulovený kus při **osamělém lovu** ponechá bezplatně sám lovec, právě proto, že jde o neplánovanou zvěř.[1]
- Přesto jde o skutečně **lovenou zvěř**: ročně se uloví kolem 20 tisíc hřivnáčů, tedy zhruba desetina sčítaného stavu, a do 5 tisíc hrdliček zahradních, což je jen necelá třicetina jejich stavu.[2]

- Živí se převážně **rostlinnou potravou** – pupeny, bylinami a obilkami sbíranými hlavně na zemi; škody na zemědělských plodinách přitom nejsou významné.[2,3]
- Hrdlička zahradní navíc dokládá, jak rychle se dokáže ptačí druh v Evropě **přirozeně rozšířit** – u nás se poprvé objevila v roce 1942 v Brně a do roku 1955 obsadila celé území republiky.[4]

III/B/17 — Přehled šelem

1. Vysvětlete pojem šelmy. *

> Šelmy (řád Carnivora) jsou savci přizpůsobení k lovu živých obratlovců, s chrupem a smysly uzpůsobenými k usmrcování a trhání kořisti.[1]

- **Chrup.** Charakteristické jsou ostré a prodloužené špičáky a takzvané trháky — poslední třenový zub v horní čelisti a první stolička v dolní čelisti, kterými šelma přestřihává maso a šlachy.[1]
- **Smysly.** Šelmy mají výborný noční zrak a dokonale vyvinutý hmat díky hmatovým chlupům (vibrisám) na hlavě.[1]
- **Srst.** V srsti nejsou vytvořeny potní žlázy, tělo tak reguluje teplotu jinak než u většiny savců.[1]
- **Mláďata.** Rodí se slepá, holá a zcela odkázaná na péči matky.[1]
- **Myslivecké hledisko.** Zákon o myslivosti řadí mezi zvěř jen vybrané druhy šelem, ostatní jsou zvláště chráněné a jejich lov je zakázán.[2]

2. Do jakých skupin se šelmy dělí a uveďte některé zástupce. *

> Naše šelmy patří do několika čeledí — psovití, kočkovití, lasicovití (kunovití) a medvědovití —, přičemž zákon o myslivosti část jejich zástupců řadí mezi zvěř lovnou a část mezi zvláště chráněnou.[1,2]

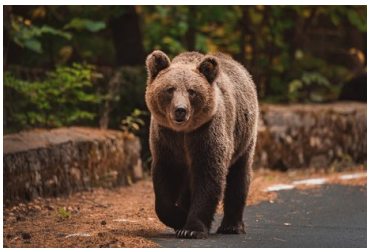
Liška obecná — zástupce psovitých, rezavá srst, bílá náprsenka a bělavá špička ocasu

Rys ostrovid — zástupce kočkovitých, skvrnitá srst a štětičky na uších

Kuna lesní — zástupce lasicovitých (kunovitých), hnědá srst se žlutavou náprsenkou

Medvěd hnědý — zástupce medvědovitých, mohutné tělo a hustá hnědá srst

- **Psovití (Canidae).** Liška obecná je běžnou lovnou zvěří, zatímco vlk euroasijský je zvláště chráněný druh, který nelze lovit.[1,2]
- **Kočkovití (Felidae).** Zastupují je rys ostrovid a kočka divoká — oba druhy jsou v ČR zvláště chráněné.[1,2]
- **Lasicovití, čili kunovití (Mustelidae).** Mezi zvěř lovnou patří jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní a tchoř tmavý, mezi zvláště chráněné vydra říční a tchoř stepní.[1,2]
- **Medvědovití (Ursidae).** Zastupuje je medvěd hnědý, u nás zvláště chráněný druh.[1,2]

III/C/17 — Bobr evropský

1. Popište bobra a jeho životní potřeby. *

> Bobr evropský (Castor fiber) je až metr dlouhý, zavalitý hlodavec o hmotnosti do 30 kg, dokonale přizpůsobený životu ve vodě hustou srstí, plochým ocasem (kelkou) a plovacími blánami.[1,5]

Bobr evropský — plave, nad hladinou je vidět hlava a plochý ocas

Nahrávka: **Vrčení bobra** — krátké hluboké zavrčení; nahrávka z Německa

Video: **Plavání** — bobr plave s hlavou nad hladinou, srst má slehlou vodou

- **Tělesná stavba.** Má uzavíratelné nozdry i tlamu za řezáky, oči pod vodou chrání průhledná mžurka a pod hladinou vydrží až 20 minut.[1]
- **Životní prostředí.** Vyhledává pomalu tekoucí řeky a potoky s břehy porostlými vrbou, olší, osikou nebo topolem, jejichž lýko a větve tvoří jeho hlavní potravu.[1]
- **Obydlí.** Buduje nory, hrady z pokácených kmenů a hráze, kterými si na toku zajišťuje dostatečnou hloubku vody kolem vchodu.[1]
- **Sociální život.** Žije v rodinných koloniích, mláďata zůstávají u rodičů dva roky a vlastní kolonii zakládají až ve třetím roce života.[1]

- **Aktivita.** Je aktivní celoročně bez zimního spánku, noční, a dokáže pokácet i kmen o průměru přes 70 cm.[1]

2. Jaký je význam bobra a pojednejte o možných rizicích jeho přemnožení*

> Bobr evropský je zákonem chráněný druh bez myslivecké hodnoty jako zvěř, jeho stavební činnost však zvyšuje druhovou pestrost krajiny — zaplavené a prosvětlené plochy přitahují další živočichy, zejména ptáky.[1]

Ohryzaný strom — kmen ohlodaný bobřími zuby do typického kuželovitého zákusu a poražený k vodě

- **Ochrana.** Je veden jako silně ohrožený druh podle zákona č. 114/1992 Sb. a chráněn i evropskou a mezinárodní legislativou, proto se neloví.[1]
- **Vysoké stavy.** Kvůli absenci přirozených nepřátel a legislativní ochraně počet bobrů v Česku trvale roste, v polovině roku 2020 zde žilo přibližně 15 000 jedinců.[1]
- **Škody.** Bobři narušují protipovodňové a rybniční hráze, ucpávají koryta vodních toků a ničí dřeviny i zemědělské plodiny v okolí vody.[1]
- **Náhrada škod.** Zákon č. 115/2000 Sb. řadí bobra evropského mezi vybrané živočichy, za jejichž škodu na lesním porostu nebo nesklizených polních plodinách poskytuje stát náhradu.[2]
- **Regulace.** Odstřel ani jiná účinná forma regulace zatím povolena není, ochrana nejcennějších pozemků oplocením je jen málo účinná.[1]

Karta 18 — Sovy a dravci · Pojem zvěř a její rozdělení · Vydra říční

III/A/18 — Sovy a dravci

1. Vyjmenujte naše dravce a uveďte jejich hlavní rozlišovací znaky. *

> Naši denní dravci se dělí do dvou skupin podle stavby křídel a způsobu lovu.[1]

Jestřáb lesní — dospělý pták, šedý hřbet a oranžově červené oko

Krahujec obecný — samec se štíhlým tělem, rezavě pruhovanou hrudí a tenkýma nohama

Nahrávka: **Volání krahujce** — opakované krátké skřeky, tišší obdoba volání jestřába; nahrávka z Německa

Káně lesní — hnědé zbarvení

Káně rousná — světlejší zbarvení hlavy

Moták pochop — tmavě hnědé zbarvení se světlou hlavou

Poštolka obecná — samec s rezavým hřbetem, šedou hlavou i ocasem

Nahrávka: **Volání poštolky** — opakované pronikavé volání ze stromu, kterým se pár dorozumívá; nahrávka z Francie

Sokol stěhovavý — mladý pták s tmavým vousem pod okem

Raroh velký — v letu, dlouhá špičatá křídla

- **Krahujcovití** – jestřáb lesní, krahujec obecný, káně lesní, káně rousná, moták pochop; kratší zaoblená křídla, loví plachtivým nebo nízkým letem v lese, nad poli i rákosinami.[1]
- **Sokolovití** – poštolka obecná, sokol stěhovavý, raroh velký; dlouhá špičatá zahnutá křídla a rychlý přímý let, sokol útočí na kořist střemhlavě.[1]
- Rozlišovací znaky konkrétních druhů: jestřáb má mohutné paráty a v dospělosti oranžové až červené oko, poštolka rezavé zbarvení a typický třepotavý let nad kořistí, moták pochop nízký, potácivý let nad rákosím.[1,3]
- Všechny jmenované druhy jsou dnes zvěří, kterou podle zákona o myslivosti **nelze lovit** – jde o chráněné druhy.[2]

2. Charakterizujte oba druhy kání. *

> Obě káně patří mezi krahujcovité dravce, liší se ale výskytem i zbarvením.[1]

Káně lesní — hnědé zbarvení

Nahrávka: **Volání káně lesní** — vysoké mňoukavé volání opakované v sériích; nahrávka z Francie

Káně rousná — světlejší zbarvení hlavy

- **Káně lesní** (Buteo buteo) – náš nejběžnější dravec[3], hnědé zbarvení, hmotnost kolem 1 kg; loví v otevřené krajině podél polí a cest, je specialistou na hraboše a v zimě sbírá i mršiny.[1]
- **Káně rousná** (Buteo lagopus) – tažný severský druh, u nás se objevuje jen v zimě; má světlejší znaky než káně lesní a nohy opeřené („rousy“) až k prstům.[1]
- Obě jsou zvěří, kterou zákon o myslivosti řadí mezi **druhy chráněné před lovem**.[2]

3. Charakterizujte jestřába. *

> Jestřáb lesní (Accipiter gentilis) je typický lesní dravec s krátkými zaoblenými křídly uzpůsobenými k obratnému letu mezi stromy.[1]

Jestřáb lesní — dospělý pták, šedý hřbet a jemné pruhování na hrudi

Nahrávka: **Volání jestřába** — opakované vysoké skřeky samice reagující na blízkost člověka; nahrávka z Německa

- **Zbarvení** šedavé, na hrudi nápadné příčné „varhánkovité“ pruhování.[1]
- **Oko** má dospělý pták oranžové až červené, mladý bledě nažloutlé.[3]
- **Kořist**: loví hlavně ptáky a menší savce, například veverky; k úlovku mu slouží mohutné paráty a silný klovec.[1]
- **Hmotnost** kolem 1 kg; zmenšenou verzí jestřába je krahujec obecný.[1]
- Jde o zvěř, kterou zákon o myslivosti řadí mezi **druhy chráněné před lovem**.[2]

4. Charakterizujte výra velkého. *

> Výr velký (Bubo bubo) je naše největší sova.[1,3]

Výr velký — péřová ouška, oranžové oči a rezavohnědé zbarvení

Nahrávka: **Houkání výra** — hluboká houknutí samce s odstupem několika vteřin; nahrávka z Itálie

- **Zbarvení** rezavohnědé s hnědočernými skvrnami, nápadná péřová ouška a velká světla s oranžovou duhovkou.[1]
- **Lovecká výbava**: mohutné paráty, hmotnost kolem 3 kg, uloví kořist až do velikosti srnčete.[1]
- Jako všechny sovy má nehlučný let, výborný zrak i sluch (obličejový závoj) a hlavu dokáže otočit až o 270°.[1]
- **Hnízdí** na skalách a skalních převisech, snáší 1–3 vejce, inkubace trvá 35 dní.[1]
- Je **zvláště chráněným druhem** a zákon o myslivosti ho řadí mezi zvěř, kterou nelze lovit.[2]

5. Pojednejte o významu dravců a sov. *

> Dravci a sovy jsou vrcholoví predátoři, kteří v přírodě plní hlavně **regulační funkci**.[1]

Káně lesní — specialista na hraboše, v zimě se přiživuje i kadávery

- Loví hraboše a jiné drobné hlodavce, čímž myslivosti i zemědělství **prospívají** – jsou přirozenou ochranou proti jejich nadměrným stavům.[1]
- V zimě se řada druhů, například káně lesní, přiživuje i **kadávery**, a odstraňuje tak uhynulé kusy z krajiny.[1]
- Výjimkou jsou škody, které mohou způsobit v **intenzivních chovech** drobné zvěře nebo drůbeže.[1]
- Druhy, které zákon o myslivosti řadí mezi zvěř – jestřáb lesní, krahujec obecný, obě káně, moták pochop, poštolka obecná, sokol stěhovavý, raroh velký a výr velký – nelze podle téhož zákona lovit, protože jsou **zvláště chráněné**.[2]
- Mezi zvěř dnes už nepatří dříve lovení orli, luňáci, částečně motáci a včelojed – jako volně žijící ptáci ale požívají obecnou ochranu podle zákona o ochraně přírody.[1,3]

III/B/18 — Pojem zvěř a její rozdělení

1. Vysvětlete pojem zvěř a kde je definován. *

> Pojem zvěř definuje zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v § 2 písm. b) jako obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů.[1,2]

Jelen — mohutný jelenovitý s košatým parožím, jeden z vyjmenovaných druhů zvěře

- **Zákonná definice.** Zvěří se podle § 2 písm. b) rozumí obnovitelné přírodní bohatství tvořené populacemi druhů volně žijících živočichů uvedených v písmenech c) a d) téhož paragrafu.[1]
- **Taxativní výčet.** Zvěří je jen ten živočich, jehož druh zákon jmenovitě uvádí — ne každé volně žijící zvíře v přírodě.[1]

- **Dvě skupiny podle lovnosti.** Písmeno c) vyjmenovává savce a ptáky, které nelze lovit (chráněné nebo mezinárodně vázané druhy), písmeno d) druhy, jež lze zákonem obhospodařovat lovem.[1]
- **Umístění v zákoně.** Definice je součástí obecných ustanovení zákona o myslivosti, v části vymezující základní pojmy pro celý zákon.[2]

2. Uveďte, do jakých skupin se zvěř dělí. *

> Zákon o myslivosti dělí zvěř na dvě třídy — savce a ptáky — a v obou zvlášť rozlišuje druhy, které lze lovit, od druhů chráněných.[1,2]

Jelen — spárkatá zvěř, samec s mohutným košatým parožím

Zajíc polní — drobná srstnatá zvěř

Bažant obecný — zvěř pernatá, kohout s pestrým peřím

Liška obecná — zástupce šelem

- **Savci a ptáci.** Zákon v § 2 písm. c) a d) vyjmenovává jednotlivé druhy zvlášť pro savce a zvlášť pro ptáky.[1]
- **Zvěř lovná a chráněná.** Podle písmene d) lze lovem obhospodařovat například jelena, srnce, prase divoké nebo bažanta, podle písmene c) je chráněna a nelze ji lovit například vydra, rys, jestřáb nebo výr.[1]
- **Spárkatá a pernatá zvěř.** Myslivecká praxe dál dělí savčí zvěř na spárkatou (přežvýkavci i nepřežvýkavci s kopyty) a rozlišuje ji od zvěře pernaté, tedy ptačí.[2]
- **Vysoká, červená a černá zvěř.** V rámci spárkaté zvěře se zvlášť označuje zvěř vysoká neboli červená (jelenovití) a zvěř černá (prase divoké).[2]
- **Drobná zvěř a šelmy.** Zvlášť se vyčleňuje drobná zvěř (zajíc, bažant, koroptev) a šelmy (liška, kuna, jezevec).[2]

III/C/18 — Vydra říční

1. Popište vydru, její životní potřeby a projevy. *

> Vydra říční je velká šelma z čeledi lasicovitých s protáhlým válcovitým tělem, hustou nepromokavou srstí a plovacími blánami, přizpůsobená životu ve vodě i na souši.[1,2]

Vydra říční — protáhlé tělo s hustou srstí a svalnatým prutem

Video: **Čištění srsti** — vydra v helsinské zoo si po vylezení z vody otírá hlavu a srst o trávu

- **Tělesná stavba.** Zploštělá hlava s uzavíratelnými nozdrami a stažitelnými boltci, krátké nohy s plovacími blánami a svalnatý ocas (prut); hmotnost 5–12 kg, délka těla 55–90 cm, prut dlouhý 25–55 cm.[2]
- **Životní prostředí.** Potřebuje čisté, rybami bohaté vodní toky a nádrže se zachovalými, zarostlými břehy, v nichž si hloubí nory s východem často pod hladinou — jedno teritorium jich může mít 15–20.[1,2]
- **Způsob života.** Žije samotářsky a je aktivní hlavně za soumraku a v noci; samec obhajuje rozsáhlý revír, který může měřit desítky kilometrů vodního toku, a značí ho trusem s výrazným pachem.[1]
- **Potrava.** Je to masožravec, loví převážně ryby, doplňkově raky, obojživelníky a drobné savce; denně spotřebuje přibližně 0,4–1,5 kg potravy podle roční doby.[1]
- **Rozmnožování.** Po asi 60denní březosti rodí samice 1–3 slepá mláďata, o která pečuje sama; mláďata se od matky osamostatňují mezi 8. a 12. měsícem věku.[1]

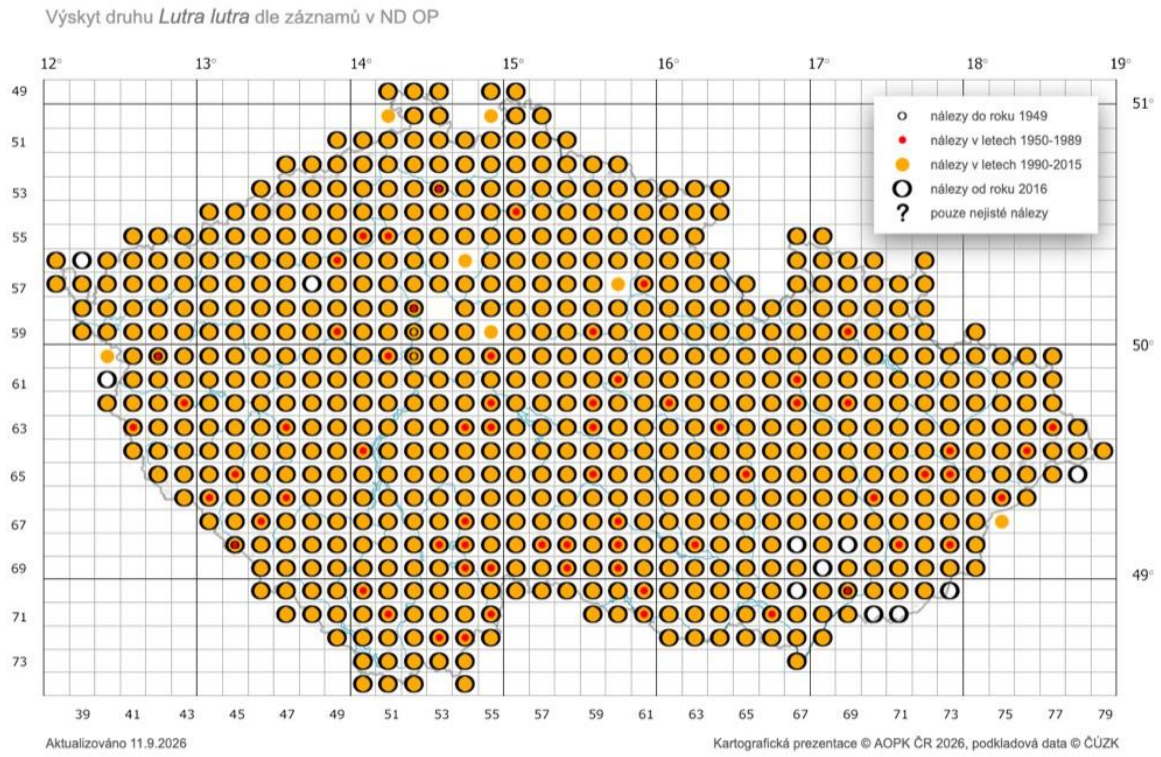
2. V kterých oblastech se vydry vyskytují? *

> Vydra říční má nejrozsáhlejší areál ze všech druhů vyder — pokrývá většinu Evropy, Asie a zasahuje i do severní Afriky, přičemž v Evropě dnes žije jen v roztroušených populacích.[1]

- **Světový areál.** Zahrnuje téměř celou Evropu (kromě Islandu a středomořských ostrovů), přes Rusko až po Japonsko a jihovýchodní Asii, na jih sahá do polopouštní oblasti severní Afriky.[1]
- **Evropa dnes.** Souvislejší populace přežívají hlavně v severovýchodní Evropě, na Balkáně, v západní části Pyrenejského poloostrova, ve Skotsku a Irsku, na severu Skandinávie a částečně v Německu, Rakousku a Česku.[1]
- **Česko — tři populace.** Jihočeská populace (hlavně Jihočeský kraj, zasahuje do Plzeňského a Středočeského kraje, Vysočiny a jižní Moravy), severočeská populace (Děčín-

sko a Českolipsko, propojená s Německem) a populace severovýchodní Moravy (napojená na Slovensko a Polsko).[1]

- **Stanoviště.** Vždy je vázána na čisté, rybami bohaté tekoucí i stojaté vody se zachovalými břehy — řeky, rybníky i horské potoky.[2]

Nálezy vydry říční podle mapovacích čtverců: velký černý kroužek od roku 2016, oranžové kolečko 1990–2015, červená tečka 1950–1989, malý kroužek do roku 1949, otazník jen nejisté nálezy.[3]

3. Zhodnoťte význam vyder. *

> Vydra jako vrcholový predátor vodních ekosystémů přirozeně reguluje rybí populace a je citlivým indikátorem čistoty vody, zákon ji zároveň přísně chrání, přestože v rybářství působí škody.[1,2]

Vydra s rybou — ulovená ryba, důvod škod na rybnících i sádkách

- **Ekologický význam.** Stojí na vrcholu potravního řetězce a loví přednostně slabší a pomaleji se pohybující ryby, čímž na nerybářsky obhospodařovaných tocích pomáhá udržovat vyváženou věkovou strukturu jejich populací.[1]

- **Indikátor kvality prostředí.** Vyžaduje čisté, přirozeně se vyvíjející vodní toky se zachovalými břehy, takže její výskyt signalizuje dobrý stav vodního prostředí.[1]
- **Právní ochrana.** Podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky č. 395/1992 Sb. je zvláště chráněným, silně ohroženým druhem, kterého je zakázáno lovit, chytat i chovat; zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb. ji řadí mezi zvěř, jež se nesmí lovit.[2]
- **Konflikt s rybářstvím.** Na rybnících a sádkách způsobuje škody na chované rybě, stát ale rybářům podle zákona č. 115/2000 Sb. poskytuje na tyto škody finanční náhradu.[2]
- **Postavení v myslivosti.** Pro myslivecké hospodaření nemá lovecký význam — jde výhradně o chráněný druh bez možnosti odstřelu.[2]

Karta 19 — Krkavcovití · Přehled drobné zvěře srstnaté · Veverka a svišť

III/A/19 — Krkavcovití

1. Co víte o sojce a strace? *

> Sojka obecná (Garrulus glandarius) a straka obecná (Pica pica) jsou naši nejběžnější krkavcovití pěvci a od sebe se snadno poznají podle prostředí i zbarvení.[1]

Sojka — se žaludem v zobáku, na křídle patrné modře pruhované pírko

Nahrávka: **Volání sojky** — drsný křik; nahrávka ze Slovenska

Straka — dlouhý ocas a kontrastní černobílá kresba peří

Nahrávka: **Skřehotání** — rychlé drsné volání straky; nahrávka z Francie

- **Sojka.** Žije v lesích, živí se hlavně žaludy a bukvicemi, které si na podzim ukrývá do zásob,[2] má šedorudé peří, černobílou chocholku, na křídlech modrobílá „zrcátka“ a houpavý let.[1]
- **Straka.** Vyhledává otevřenou zemědělskou krajinu, staví nápadná kulovitá hnízda z větviček a za chůze nápadně „pumpuje“ dlouhým rýdovákem (ocasem).[1]
- **Stavy.** Sojek u nás žije odhadem 150 tisíc kusů, strak 100 tisíc; loví se ale jen straka, a to asi 10 tisíc kusů ročně.[1]
- **Myslivecký status.** Sojka patří mezi zvěř, kterou podle zákona o myslivosti nelze lovit, straka je naopak zařazena mezi zvěř, kterou lze lovem obhospodařovat.[3]

2. Co víte o vráně, havranovi a krkavci? *

> Vrána obecná, havran polní a krkavec velký jsou naši největší krkavcovití a každý má odlišné rozšíření i způsob života.[1]

Vrána (černá forma) — celočerné opeření beze světlých partií

Vrána (šedá forma) — popelavě šedý trup, černá hlava, křídla i ocas

Nahrávka: **Krákání** — drsné opakované volání vrány; nahrávka z Norska

Havran polní — dospělý pták s holou světlou kůží u kořene zobáku, kterou se liší od vrány

Nahrávka: **Volání havrana** — chraplavý hlas; nahrávka z Litvy

Krkavec velký — kovově lesklé peří a mohutný klovec, dobře patrný v profilu

Nahrávka: **Volání krkavce** — hluboký chraplavý hlas; nahrávka z Německa

- **Vrána obecná (Corvus corone).** U nás žije ve dvou poddruzích, které se kříží – černá forma na západě, šedá na východě, s hranicí přibližně podél Vltavy; obývá otevřenou i lesní krajinu, stav čítá kolem 40 tisíc kusů.[1]
- **Havran polní.** Váže se na zemědělskou krajinu; u nás v létě hnízdí jen několik tisíc párů, ale v zimě k nám ze severu a východu Evropy táhnou hejna čítající miliony ptáků.[1,3]
- **Krkavec velký.** Náš největší pěvec s kovově lesklým peřím a mohutným klovcem (do 1,5 kg) byl v 19. století vyhuben a znovu prokazatelně zahnízdil až v 70. letech 20. století; od té doby jeho počet i rozšíření trvale rostou, dnes u nás žije odhadem 60 tisíc kusů.[1,2]
- **Myslivecký status.** Vrána obecná je zvěří, kterou lze lovit, havran a krkavec patří mezi celoročně hájené druhy.[4]

3. Zhodnoťte význam krkavcovitých ptáků. *

> Krkavcovití jsou středně velcí až velcí, vysoce inteligentní všežraví ptáci se silným klovcem a plošným rozšířením po celém území ČR; jejich myslivecký význam je dvojí.[1]

Krkavci na mršině — hejno krkavců se slétlo k uhynulé zvěři a živí se zdechlinou

- **Škodí.** Vybírají vejce a mláďata z hnízd drobné pernaté zvěře, krkavec navíc dokáže organizovaně napadat telata při porodu, proto se s nimi počítá při ochraně drobné zvěře, rybničního hospodářství i hospodářských zvířat.[1,2]
- **Prospívají.** Zejména krkavec velký se významně živí zdechlinami a kadávery uhynulé či postřelené zvěře, čímž urychluje jejich rozklad.[1]
- **Rozdílný právní status.** Straka a vrána obecná patří mezi zvěř, kterou lze regulovat lovem, zatímco sojka, havran a krkavec jsou celoročně hájení.[3]
- **Populační trend.** U krkavce, dřív u nás vyhubeného, populace po návratu ve 20. století trvale roste;[1,4] u vrány obecné naopak stavy klesají.[1]

III/B/19 — Přehled drobné zvěře srstnaté

1. Vysvětlete pojem drobná srstnatá zvěř. *

> Drobná srstnatá zvěř je myslivecký souhrnný pojem pro menší druhy savců, které zákon o myslivosti řadí mezi zvěř, ale nepatří mezi zvěř spárkatou (vysokou).[1]

Zajíc polní — dlouhé slechy s černými špičkami, zástupce drobné srstnaté zvěře

- **Vymezení pojmu.** Myslivecká terminologie dělí savčí zvěř podle velikosti a využití na zvěř spárkatou (jelenovití, turovití, prasatovití) a zvěř drobnou, kam patří zajícovci, šelmy a hlodavci.[1,2]
- **Tělesná velikost a produkce.** Jde o zvířata výrazně menšího vzrůstu než zvěř spárkatá, u nichž hlavním mysliveckým produktem bývá kožešina, případně menší množství zvěřiny, nikoli lovecká trofej.[2]

- **Způsob lovu.** Drobná zvěř se často loví hromadně, například na honech nebo lečích, případně odchytem či norováním, na rozdíl od individuálního lovu zvěře spárkaté.[1]
- **Souvislost s pernatou zvěří.** Vedle drobné zvěře srstnaté existuje analogicky i drobná zvěř pernatá (například bažant, koroptev), obě skupiny se souhrnně označují jako drobná zvěř.[1]

2. Do jakých skupin se dělí drobná srstnatá zvěř, uveďte některé zástupce. *

> Drobná srstnatá zvěř se dělí na tři základní skupiny: zajícovce, šelmy a hlodavce.[1,2]

Zajíc polní — hnědavá srst a dlouhé slechy, zástupce zajícovců

Králík divoký — menší tělo a kratší uši než zajíc, druhý zástupce zajícovců

Liška obecná — rezavá srst, zástupce šelem (psovitých)

Veverka obecná — zrzavá forma, zástupce hlodavců

- **Zajícovci.** Zástupci jsou zajíc polní a králík divoký, hlavním mysliveckým produktem je u nich zvěřina.[2]
- **Šelmy (kožešinová a dravá zvěř).** Patří sem lasicovití (kuna lesní, kuna skalní, lasice hranostaj, lasice kolčava, tchoř tmavý), kočkovití (kočka divoká) a psovití (liška obecná, psík mývalovitý), přičemž hlavním produktem bývá kožešina.[1,2]
- **Hlodavci.** Zástupci jsou bobr evropský, veverka obecná, svišť horský a ondatra pižmová.[1,2]
- **Myslivecký status.** Ne všechny uvedené druhy lze v Česku lovit — například kočka divoká a bobr evropský patří mezi zvěř, kterou zákon o myslivosti lovit nedovoluje.[2]

III/C/19 — Veverka a svišť

1. Popište veverku a její životní potřeby. *

> Veverka obecná (Sciurus vulgaris) je štíhlý stromový hlodavec z čeledi veverkovitých, rozšířený od západní Evropy po východní Asii a u nás obývající lesy, parky i zahrady se stromy.[1]

Zrzavá forma — veverka se zrzavou srstí

Tmavá forma — veverka s tmavohnědou až černou srstí

Nahrávka: **Volání** — krátké vysoké zvuky opakované za sebou; nahrávka z Anglie

- **Tělesná stavba.** Dorůstá 19 až 23 cm a váží 250 až 340 g, huňatý ocas dlouhý 14,5 až 20 cm jí slouží k udržení rovnováhy při skocích i jako přikrývka při spánku, srst bývá zrzavá, černá nebo hnědá s krémovým až bílým břichem.[1]
- **Prostředí a úkryt.** Žije v korunách stromů, kde si staví kulovité hnízdo z mechu, listí a kůry, případně obývá dutiny, opuštěná hnízda dravců nebo ptačí budky.[1]
- **Potrava.** Hledáním potravy tráví 60 až 80 % dne, živí se semeny šišek, houbami, ořechy a plody, část potravy si ukrývá do spižíren nebo zahrabává, doplňkově přijímá i vejce a mláďata ptáků či hmyz.[1]
- **Způsob života.** Je samotářská a aktivní přes den, v zimě nehibernuje, jen tráví více času v hnízdě, díky ostrým drápkům obratně šplhá a dokáže běžet až 19 km/h.[1]
- **Rozmnožování.** Samice mívá i dva vrhy ročně, po 38 až 39denní březosti rodí obvykle 3 až 5 slepých a holých mláďat, která kojí 8 až 10 týdnů.[1]

2. Popište sviště a jeho životní potřeby. *

> Svišť horský, také svišť alpský (Marmota marmota), je největší zástupce čeledi veverkovitých, obývající horské louky střední a jižní Evropy nad horní hranicí lesa.[1]

Svišť horský — podsadité tělo s krátkýma nohama a hustou žlutohnědou srstí

Nahrávka: **Varovné pískání** — pronikavý hvizd, kterým svišť varuje ostatní; nahrávka z francouzských Alp

- **Tělesná stavba.** Měří 42 až 84 cm bez ocasu dlouhého 13 až 16 cm a váží 4 až 8 kg, má krátkou širokou hlavu, silné končetiny s ostrými drápy uzpůsobenými k hrabání a hustou žlutohnědou až šedohnědou srst, na temeni a kolem očí hnědočernou.[1]
- **Prostředí.** Žije v nadmořské výšce 800 až 3200 m v Alpách, Karpatech, Pyrenejích i na Monte Baldo, kde si vyhrabává rozvětvené nory a jejich konec vystýlá senem nebo trávou.[1]
- **Společenstvo a chování.** Tvoří kolonie o 5 až 15 členech vedené dominantním párem, za potravou vychází ráno a k večeru, hlídkuje vzpřímeně na zadních a při nebezpečí varuje pronikavým pískáním, po němž skupina zmizí v norách.[1]
- **Potrava.** Živí se horskými bylinami, travinami, semeny a drobným hmyzem, přes léto si vytváří tukové zásoby nezbytné pro přežití zimy.[1]
- **Hibernace.** Od října upadá s celou rodinou do zimního spánku v ucpané noře, srdeční činnost i dýchání se výrazně zpomalí a tělesná teplota klesá téměř na úroveň okolí.[1]

3. Pojednejte o významu veverky. *

> Veverka obecná dnes v Česku nemá myslivecký význam, protože je zákonem chráněná a její lov je desítky let zakázán, historicky i jinde ve světě ale byla ceněnou kožešinovou a masnou zvěří.[1]

Veverka obecná — dnes chráněná, dřív ceněná kožešinová a masná zvěř

- **Ochrana v ČR.** Podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. je veverka obecná v Česku zvláště chráněným ohroženým druhem a poslední tři desetiletí je její lov zakázán.[1]

- **Pokles úlovků.** Ve 20. letech 20. století se u nás ročně lovilo 60 až 110 tisíc veverek, o 50 let později klesl úlovek na pouhé stovky kusů, což vedlo k dnešní ochraně druhu.[1]
- **Kožešina jinde ve světě.** Na Sibiři se veverky od starověku loví pro kožešinu zvanou běla, která sloužila i jako platidlo a naturální daň, v Čechách byla kožešina šedých veverek známá jako popelčina.[1]
- **Zvěřina.** Veverčí maso se v západní Evropě jedlo až do 17. století a v českých zemích ještě ve 30. letech 20. století, dnes se jako zvěřina prakticky nevyužívá.[1]
- **Lov v zahraničí.** Ve Finsku se navzdory ochraně z roku 1929 dodnes ročně uloví tři až čtyři tisíce veverek, které se přestěhovaly z lesů do parků.[1]

Karta 20 — Nepůvodní a zavlečené druhy · Peří · Koza bezoárová a kozorožec horský

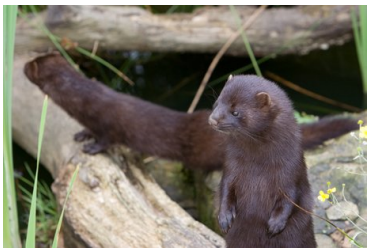
III/A/20 — Nepůvodní a zavlečené druhy

1. Vyjmenujte hlavní zavlečené druhy živočichů na našem území*

> Mezi savce a ptáky zavlečené na naše území patří především šestice druhů, kterou zákon o myslivosti označuje jako „druhy živočichů vyžadující regulaci“.[1]

Mýval severní — kontrastní černá maska přes světla a pruhovaná oháňka

Norek americký — štíhlé tělo a tmavě hnědá srst kunovité šelmy

Nutrie říční — mohutný hlodavec s bílými vousy, vázaný na vodu

Husice nilská — vodní pták s hnědou skvrnou kolem oka a růžovýma nohama

Video: **Nutrie** — nutrie okusuje zelené listí, vidět jsou bílé vousy a oblé tělo; natočeno v Colmaru ve Francii v říjnu 2018

- **Psík mývalovitý** (Nyctereutes procyonoides) – šelma z východní Asie.[2]
- **Mýval severní** (Procyon lotor) – šelma ze Severní Ameriky.[2]
- **Norek americký** (Neovison vison) – kunovitá šelma ze Severní Ameriky.[2]
- **Nutrie říční** (Myocastor coypus) – hlodavec vázaný na vodní prostředí, původem z Jižní Ameriky.[2]
- **Ondatra pižmová** (Ondatra zibethicus) – hlodavec vázaný na vodní prostředí, původem ze Severní Ameriky.[1,4]
- **Husice nilská** (Alopochen aegyptiacus) – vodní pták původem z tropické Afriky jižně od Sahary.[1,5]

Tyto druhy smí lovit kdokoli s povolenkou od uživatele honitby po celý rok, bez ohledu na běžnou dobu lovu.[3]

2. Zhodnoťte jejich význam a současnou populační dynamiku. *

> Zavlečené druhy ohrožují původní faunu úniky z chovů, predací a šířením do nových oblastí.[1] Stavy většiny z nich v ČR dál rostou, jen ondatra pižmová dlouhodobě spíš ubývá.[2]

Video: **Norek americký** — norek vleče travou ulovenou rybu; nepůvodní šelma, která loví u vody ryby, obojživelníky i mladou vodní pernatou zvěř; klip z Aljašky

- **Predace.** Norek americký loví hlavně vodní ptáky, užovky a raky a škodí i na rybách v rybničním hospodářství; mýval severní a psík mývalovitý vybírají ptačí hnízda a vejce.[3,4,5]
- **Šíření mývala a psíka.** Mýval severní má zatím jen dvě hlavní centra výskytu – západní Čechy a nivu řeky Moravy – odkud se šíří dál, zatímco psík mývalovitý je už rozšířen prakticky po celé republice a jeho odstřel od 70. let prudce roste: v roce 1977 se ulovilo jen 27 kusů, v roce 2012 už skoro 1300.[4,6]
- **Nutrie.** Její šíření brzdí jen tuhé zimy, ve kterých může uhynout 80 až 90 % jedinců, jinak počet ulovených kusů dlouhodobě roste – z 300 v roce 2003 na přes 30 tisíc v roce 2025.[7]
- **Ondatra.** Po vysazení se do 20 let rozšířila po celém území a v 70. letech dosáhla vrcholu početnosti, od 80. let ale stavy klesají; dnes je sice zaznamenaná na 96 % území, ale jen ve zlomku dřívější hustoty.[2]
- **Husice nilská.** V ČR se prokazatelně rozmnožuje od roku 2008, dnes už hnízdí na desítkách lokalit po celé republice a kříží se s jinými druhy hus a kachen.[8]
- **Regulace.** Právě kvůli škodám a šíření zákon tyto druhy řadí mezi ty, jejichž lov není nijak časově omezen a smí je lovit kterýkoli myslivec s povolenkou od uživatele honitby.[9,10]

3. Popište psíka mývalovitého a jeho životní potřeby a projevy. *

> Psík mývalovitý (Nyctereutes procyonoides) je šelma z čeledi psovitých, na naše území zavlečená z východní Asie přes Ukrajinu.[1]

Psík mývalovitý — zavalitá postava a šedohnědá srst

Nahrávka: **Volání** — vysoké, kvílivé volání; nahrávka z Číny

- **Vzhled.** Tvarem těla připomíná jezevce – má zavalitou postavu, šedohnědou srst a hmotnost kolem 10 kg.[1]
- **Prostředí.** Vyžaduje blízkost vody a vhodné podzemní nory, ve kterých přes zimu upadá do nepravého zimního spánku, netypického pro naše ostatní šelmy.[1]
- **Potrava.** Je všežravec, přijímá rostlinnou i živočišnou potravu a způsobuje škody na drobné zvěři a vejcích.[1]
- **Rozmnožování.** Páří se na jaře (III.–IV.), březost trvá 60 až 63 dní a samice rodí 4 až 12 štěňat.[1]
- **Stav.** V ČR je už rozšířen prakticky po celém území a jeho odstřel od 70. let prudce roste – z 27 kusů v roce 1977 na skoro 1300 v roce 2012;[2] podle prezentace ČMMJ se ho dnes ročně uloví kolem 2 tisíc kusů.[1] Jako nepůvodní druh podléhá regulaci a smí ho lovit každý myslivec s povolenkou od uživatele honitby po celý rok.[3]

III/B/20 — Peří

1. Popište opeření ptáků a stavbu pera *

> Opeření dospělých ptáků tvoří dvě vrstvy – povrchová vrstva krycího (obrysového) peří a pod ní hlubší vrstva prachového peří, přičemž základem každého pera je stvol nesoucí po stranách prapor.[1,2]

Obrysové pero — vpravo plochý prapor se stvolem, vlevo prachovitá část u kůže

Prachové pero — bez pevného praporu, jen jemné rozčechrané paprsky

- **Krycí (obrysové) peří.** Kryje hlavu, krk, tělo a nohy, určuje obrys těla a na křídlech a ocasu se specializuje na letky a rýdovací pera.[2]

- **Stvol pera.** Dělí se na dolní dutou část zvanou brk (calamus), kterou je pero zakotveno v kůži v tzv. perovém váčku, a horní plnou část zvanou osten (rhachis), která nese prapor.[1,2]
- **Prapor.** Tvoří jej větve vyrůstající po stranách ostnu; z větví vyrůstají paprsky, jejichž horní řada je opatřena háčky, kterými se zachycuje za spodní řadu paprsků – tak vzniká souvislá plocha praporu.[2]
- **Prachové a další typy peří.** Pod krycím peřím leží hlubší péřová vrstva tvořená prachovým, prachovitým, štětečkovitým či vlasovým peřím s termoregulační funkcí.[2]
- **Vývoj opeření.** Mláďata mají nejprve prachový šat (pápěří), dospělí ptáci pak opeření tvořené obrysovými a prachovými pery, které se pravidelně obměňuje přepeřováním.[2]

2. Jaká je funkce jednotlivých typů peří? *

> Jednotlivé typy peří plní odlišné úkoly – od ochrany a letu přes tepelnou izolaci až po údržbu opeření a hmatové vnímání.[1,2]

Krycí (obrysové) peří — pevný plochý prapor dává tělu obrys

Letka — dlouhé asymetrické pero z křídla, nese ptáka za letu

Rýdovací pero — ocasní pero, které za letu slouží jako kormidlo

Prachové peří — bez praporu, jen jemné paprsky pro tepelnou izolaci

- **Krycí (obrysové) peří.** Tvoří vnější vrstvu opeření, dává tělu obrys a chrání kůži.[2]
- **Letky a rýdovací pera.** Specializované obrysové peří na křídlech a ocase – letky umožňují let, rýdovací pera fungují jako kormidlo.[2]
- **Prachové peří.** Leží pod krycím peřím a má hlavně tepelně izolační funkci, udržuje tělesnou teplotu ptáka.[1,2]
- **Prachovitá a pudrovitá pera.** Doplňují izolaci (např. při bázi zobáku) a u pudrovitých per se navíc na koncích drolí jemný „prach“, který udržuje peří v dobrém stavu a brání jeho navlhnutí.[2]
- **Štětinovitá pera.** Vyrůstají kolem zobáku a mají hmatovou funkci.[2]

III/C/20 — Koza bezoárová a kozorožec horský

1. Popište kozu bezoárovou a její životní potřeby. *

> Koza bezoárová (Capra aegagrus) je přežvýkavý sudokopytník z čeledi turovitých a divoký předek kozy domácí, vázaný na skalnaté svahy s křovinatou vegetací středomořského typu.[1]

Samec — s dlouhými, mohutnými šavlovitě zahnutými rohy

Samice — s výrazně kratšími a tenčími rohy

- **Původ jména.** Jméno nese po bezoárech — kulovitých útvarech ze slepené srsti a rostlinných zbytků, které se tvoří v jejích předžaludcích a v minulosti se jim připisovala léčivá moc.[1]
- **Tělesné znaky.** Dosahuje hmotnosti 25 až 40 kg a délky těla kolem 150 cm; zbarvení je pískové až červenohnědé s tmavým „úhořím“ pruhem na hřbetě a rohy nosí obě pohlaví, u samců jsou však mnohem mohutnější a na průřezu čočkovité.[1]
- **Životní prostředí.** Vyžaduje skalnaté svahy porostlé středomořskými křovinami, kde přes den odpočívá ve stínu skal nebo v jeskyních a za potravou vychází ráno a večer.[1]
- **Sociální uspořádání.** Samice s mláďaty žijí v tlupách, jež mohou čítat i přes sto kusů, zatímco dospělí kozlové jsou samotáři a k tlupám se přidávají až v zimní říji.[1]
- **Potrava a voda.** Živí se trávami a bylinami včetně aromatických druhů, jimž se jiná zvěř vyhýbá, přiokusuje listy a kůru dřevin a vodu potřebuje jen v malé míře, zato vyhledává sůl.[1]

2. Co víte o kozorožci horském? *

> Kozorožec horský neboli alpský (Capra ibex) je velký zástupce turovitých, který obývá horské svahy na hranici lesa a nad ní v jižní Evropě, méně pak v západní a jižní Asii a severní Africe.[1]

Samec — s mohutnými zahnutými rohy

Samice — s kratšími, jen mírně zahnutými rohy

Nahrávka: **Bečení** — hlas mláděte, tón nejprve stoupá a pak klesá; nahrávka z Francie

- **Tělesné znaky.** Samci dorůstají výšky kolem 1 m v kohoutku a délky těla 1,2–1,7 m při hmotnosti přes 140 kg, samice jsou zhruba poloviční; v létě je zbarven šedě, v zimě tmavě hnědě a samce odlišují mohutné zahnuté rohy přes 1 m a vous pod bradou.[1]
- **Způsob života.** Je výhradně býložravý, živí se trávou, mechem, listy a větvičkami, většinu dne tráví vysoko na útesech a k potravě i vodě sestupuje až k večeru, čímž uniká hlavním predátorům — vlkům, medvědům a orlům útočícím na mláďata.[1]
- **Rozmnožování.** Na podzim si samci vyhledávají tlupy samic a v soubojích o ně narážejí mohutnými rohy; samice je březí kolem 6 měsíců a v květnu rodí zpravidla jedno kůzle.[1]
- **Historie a ochrana.** Kvůli lovu pro rohy i bezoárové koule byl začátkem 19. století téměř vyhuben, po roce 1854 jej italský král Viktor Emanuel II. začal chránit a reintrodukovat a dnes žije ve volné přírodě odhadem 30 000 kusů.[1]
- **Pokusy o vysazení u nás.** Po roce 1880 se kníže Hohenlohe pokoušel vysadit kozorožce — i s křížením s kozou bezoárovou — v Tatrách a Velké Fatře, chov ale provázely nemoci a nutnost zazimování a za druhé světové války zvířata v Tatrách vyhynula.[1]

3. Co víte o rozšíření kozy bezoárové? *

> Koza bezoárová je původem z horských oblastí jihovýchodní Evropy, Malé a střední Asie až po Afghánistán, přičemž ve volné evropské přírodě přežívá dodnes jen v Řecku.[1]

Kri-kri — menší krétský poddruh kozy bezoárové s krátkými rohy

- **Přirozený areál.** Obývá skalnaté oblasti od jihovýchodní Evropy přes Malou a střední Asii až po Afghánistán.[1]
- **Výskyt v Evropě.** V Evropě žije volně už jen v Řecku, hlavně na Krétě, kde místní chová zvláštní menší poddruh zvaný kri-kri; o kozách na středomořských ostrovech se zmiňuje již Odyssea.[1]
- **Vysazení v Česku.** V roce 1953 byla poprvé vysazena na Pálavě jako trofejová zvěř a v šedesátých letech byla tlupa doplňována dovozem kusů z tehdejšího SSSR.[1]
- **Přesun kvůli škodám.** Okusem, sešlapem a přehnojením kozy poškozovaly chráněnou vegetaci Pálavy, a proto byla tlupa od roku 1994 postupně odchycena a přemístěna do obory Vřísek u České Lípy, kde žije dodnes.[1]
- **Dnešní postavení.** V Česku je vedena jako nepůvodní druh lovné srstnaté zvěře, vyskytující se jen v malém počtu.[1]

Předmět IV — Péče o zvěř a její chov

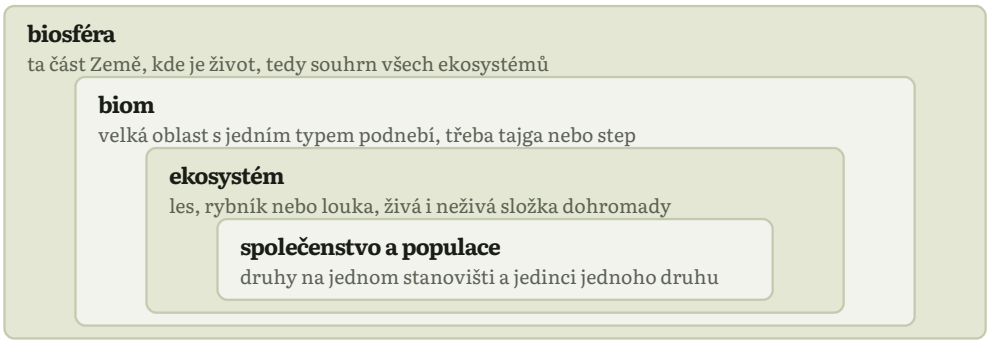
- Okruh 1, s. 444 — Zvěř a její životní prostředí, ekologické vztahy, význam péče
- Okruh 2, s. 454 — Biologické předpoklady péče o zvěř
- Okruh 3, s. 460 — Kvalita životního prostředí zvěře a možnosti jejího ovlivňování
- Okruh 4, s. 469 — Přikrmování
- Okruh 5, s. 478 — Základy chovu zvěře v ČR
- Okruh 6, s. 492 — Škody zvěří
- Okruh 7, s. 498 — Struktura populací zvěře a lov zvěře jako nástroj péče o ni
- Okruh 8, s. 508 — Intenzivní chovy zvěře

Okruh 1 — Zvěř a její životní prostředí, ekologické vztahy, význam péče

1. Vysvětlete pojem životní prostředí, ekologie, ekosystém, biosféra a biom.

- **Životní prostředí** je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje; jeho složkami jsou ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.[1]

Od biosféry k honitbě: každá vrstva leží uvnitř té větší

Myslivecké hospodaření se odehrává v ekosystému: v honitbě s jejími lesy, poli a vodou.

Každá vrstva leží uvnitř té větší. Myslivec hospodaří v ekosystému honitby, tlak na zvěř ale přichází z celé okolní krajiny.[5]

- **Ekologie** je věda o vztazích organismů k prostředí a mezi sebou navzájem; obor zavedl Ernst Haeckel roku 1866.[2]
- **Ekosystém** je funkční soustava živých a neživých složek prostředí spojených výměnou látek, tokem energie a předáváním informací v určitém prostoru a čase – les, rybník, louka.[1]
- **Biosféra** je ta část Země, kde se vyskytuje život, tedy souhrn všech ekosystémů: od spodní vrstvy atmosféry přes vodstvo až po svrchní vrstvy půdy.[3]
- **Biom** je velká oblast biosféry s jedním typem podnebí a jemu odpovídajícím společenstvem – tundra, tajga, step, poušť, deštný les.[4]

2. Jaká je role zvěře v současných ekosystémech? Jaký má vliv zvěř na životní prostředí?

Video: **Rytí** — mladý kus černé zvěře ryje ryjem v kamenité půdě; tím rozrušuje půdu a ovlivňuje, jaké dřeviny a byliny se v porostu obnoví

- **Je článkem potravního řetězce.** Býložravá zvěř je konzument prvního řádu, šelmy a dravci konzumenti druhého a dalšího řádu; uhynulé kusy dojedí mrchožrouti a dokončí rozkladači.[1]
- **Rozšiřuje rostliny.** Semena roznáší v srsti a peří i trusem – epizoochorie a endozoochorie.[2]
- **Rozhoduje o podobě porostů.** Okusem, spásáním a rytím určuje, které dřeviny a byliny se v obnově prosadí: podle měření ÚHÚL zvěř zcela zničí v průměru 15 % stromků v obnově, poškozeným sníží výškový přírůst o 28 % a okusem vyloučí z lokality průměrně 13 % druhů dřevin.[3]
- **Při vysokých stavech škodí.** Škody na polních plodinách, vinicích, sadech a lesních porostech hradí podle § 52 zákona o myslivosti uživatel honitby, ne vlastník pozemku.[4]
- **Přirození nepřátelé jí většinou chybějí.** Vlk, rys a medvěd se do kulturní krajiny vracejí pomalu a jen na část území; jinde početnost spárkaté zvěře určuje hlavně lov – v mysliveckém roce 2025/2026 se ulovilo 273 275 kusů černé a 139 260 kusů srnčí zvěře.[5]

3. Jaký má vliv životní prostředí na zvěř? Co je to Bergmanovo, Allenovo a Glogerovo pravidlo?

- **Úživnost rozhoduje, kolik zvěře honitba uživí.** Potrava, voda, kryt a klid; právě podle charakteristiky přírodních podmínek se honitby zařazují do jakostních tříd a od nich se odvíjejí normované a minimální stavy zvěře.[1]

Tři pravidla o vlivu klimatu na tělo
jde o statistické trendy, ne o neměnné zákony

Všechna tři pravidla míří na hospodaření s teplem a vlhkem. Velké tělo i krátké slechy ztrácejí méně tepla, tmavší srst patří do vlhkého klimatu.[6]

- **Prostředí formuje i jednotlivé kusy** – tělesnou hmotnost, trofej i plodnost. Nedostatek potravy, krytu nebo klidu se projeví slabšími kusy a vyšším úhynem, především v zimě.
- **Bergmannovo pravidlo:** teplokrevní živočichové jsou v chladných oblastech větší než jejich příbuzní blíž rovníku – velké tělo má menší poměr povrchu k objemu, a ztrácí tak méně tepla (Ch. Bergmann, 1847).[2]
- **Allenovo pravidlo:** v chladu jsou vyčnívající části těla kratší – uši (u zvěře slechy), běhy, ocas i morda; menší povrch znamená menší ztrátu tepla (J. A. Allen, 1877).[3]
- **Glogerovo pravidlo:** ve vlhkém klimatu bývají živočichové tmavší, v suchém světlejší (C. W. L. Gloger, 19. století). Příčina není jistá: nejspíš jde o ochranu před rozkladnými bakteriemi, kterých je ve vlhku víc – tmavý hnědočerný eumelanin jim odolává lépe než světlý rezavý feomelanin; na suchém, světlém podkladu navíc světlé zbarvení lépe maskuje.[4,5]

Všechna tři pravidla jsou statistické trendy, ne absolutně platné zákony.[2,3,4]

4. Význam a úloha šelem a dravců, problémy a možnosti jejich mysliveckého obhospodařování?

> Šelmy a dravci jsou přirozenou součástí společenstva (biocenózy) honiteb a jejich vztah s kořistí je v nenarušených podmínkách vyvážený – predátor reguluje početnost kořisti, při jejím nedostatku klesá i populace predátora.[1]

Rys ostrovid — zvláště chráněná šelma, jejíž návrat do přezvěřených honiteb je žádoucí

- **Regulační funkce.** Loví přednostně slabé, nemocné a méně pohyblivé kusy, čímž zlepšují zdravotní stav a kvalitu populace kořisti.[1]
- **Narušená rovnováha.** Vypouštění polokrotké, uměle odchované bažantí zvěře koncentruje predátory v honitbě a rovnováhu dále vychyluje.[1]
- **Legislativní ochrana.** Vlk, rys ostrovid a medvěd hnědý patří mezi zvláště chráněné druhy živočichů; jejich lov bez výjimky je pytláctví.[2]
- **Náhrady škod.** Škody, které chráněné šelmy způsobí na hospodářských zvířatech, rybách nebo plodinách, hradí stát podle zákona o náhradách škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.[1]
- **Návrat velkých šelem.** V přezvěřených honitbách se spárkatou zvěří je rozšiřování areálu velkých šelem žádoucí a pomáhá snižovat jejich stavy.[1]

5. Vysvětlete pojem únosná kapacita prostředí a k čemu dochází v případě dlouhodobého překročení únosné kapacity prostředí.

> Únosná kapacita prostředí je nejvyšší stav zvěře, který dané prostředí dlouhodobě snese: víc zvěře by se v něm sice uživilo, ale škody na lese a polích by přesáhly míru, kterou vlastníci tolerují, a zvěř by začala vytlačovat jiné druhy.[2] V myslivecké praxi jí odpovídá normovaný stav zvěře – nejvyšší přípustný jarní stav podle úživnosti honitby, při kterém zvěř ještě nepůsobí zásadní škody.[1,3]

- **Ekonomická hranice.** Součet škod způsobených zvěří a nákladů na ochranu porostů nesmí přesáhnout určité procento zisku z hospodaření na dané ploše; u cenných porostů je proto hranice vyšší než na málo výnosných.[2]
- **Ekologická hranice.** Zvěř nesmí být příčinou toho, že z místa vymizí některý rostlinný nebo živočišný druh.[2]
- **Dlouhodobé překročení** se projeví na všech stranách: lidé mají víc srážek se zvěří na silnicích a přenos chorob, les a pole nesou okus, ohryz a loupání, zvěř sama má horší kondici, zimní úhyny a slabší paroží a některé rostliny z místa zmizí, protože jejich obnova nikdy neodroste.[2]

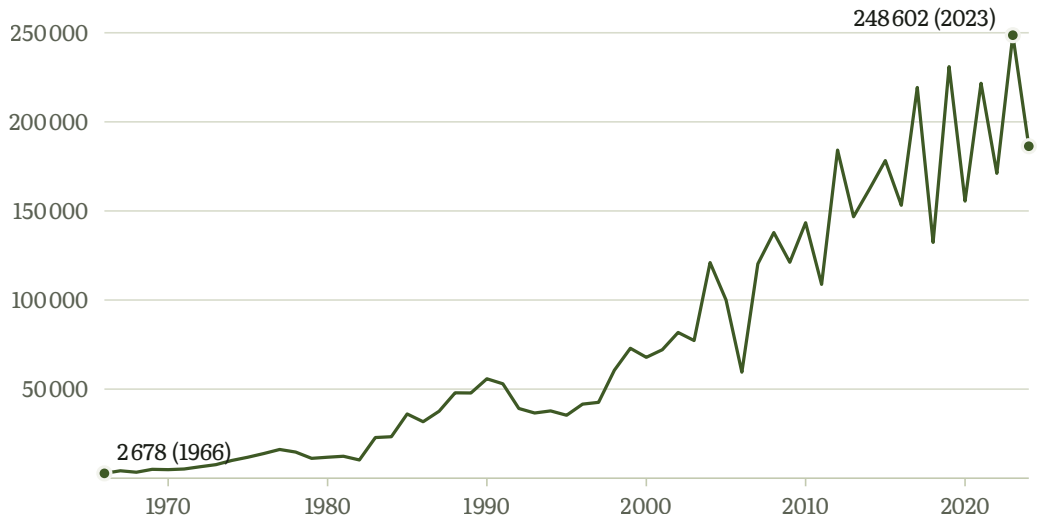
- **Přezvěření** tak vždy provází vzestup škod, nemocnosti a pokles kvality populace.[1]

6. Viz otázku 5 — předloha ji omylem rozdělila na dvě položky.

7. Co je to optimální populační hustota? Jaké jsou důsledky nedozvěření a přezvěření honitby?

> Optimální populační hustota je počet jedinců zvěře na jednotku plochy – obvykle na 100 či 1000 ha honitby – který se drží mezi minimálním a normovaným stavem stanoveným pro danou honitbu.[1,2]

Odstřel černé zvěře v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024: z 2 678 kusů na začátku evidence na 248 602 kusů v roce 2023.[3]

- **Nedozvěření.** Skutečný stav klesá na úroveň minimálního stavu nebo pod něj, druhu hrozí vymizení z území a lov se musí zastavit.[1]
- **Přezvěření.** Skutečný stav výrazně převyšuje normovaný stav, roste potravní konkurence, nemocnost i škody na životním prostředí a nastupuje redukční odstřel.[1]
- **Současný stav v ČR.** Přezvěření dnes platí téměř plošně u spárkaté zvěře, nedozvěření naopak u většiny druhů drobné zvěře:[1] v mysliveckém roce 2025/26 se ulovilo rekordních 273 275 kusů černé zvěře, zajíců naopak jen 25 924 kusů, nejméně za celou dobu sledování.[4]
- **Nástroj regulace.** Jakostní třída honitby a z ní odvozený normovaný stav tvoří právně závazný rámec pro udržování optimální hustoty.[2]

8. Jaké dopady může mít zavedení nepůvodního druhu na životní prostředí?

> Nepůvodní druh je zvěř, kterou člověk do krajiny zavlekl záměrně nebo neúmyslně – bažant, muflon, kamzík, sika, jelenec běloocasý, nutrie, ondatra, mýval severní, psík mývalovitý či norek americký.[1] V honitbě pak původní zvěři bere potravu a loví ji, pře-

> náší na ni nemoci, kříží se s ní a mění jí prostředí, proto jeho záměrné vypuštění do krajiny povoluje jen orgán ochrany přírody.[2]

Mýval severní — u nás nově nese škrkavku mývalí, nebezpečnou i pro člověka

Psík mývalovitý — přenáší vzteklinu a prašivinu

Norek americký — vybírá hnízda vodních ptáků, loví užovky a raky

Nutrie říční — norami podrývá břehy a hráze

Jelen sika — kříží se s jelenem evropským, od srpna 2025 na unijním seznamu invazních druhů

Kříženci siky a jelena evropského — laně s bílým zrcátkem po sice a postavou po jelenovi; irské Wicklow, kde se oba druhy volně kříží

Video: **Mýval severní** — mýval prohmatává předními běhy skulinu a hledá potravu; nepůvodní šelma, která takto vybírá i hnízda; klip z helsinské zoo

- **Predace a konkurence.** Norek americký loví vodní ptáky, užovky a raky a bere potravu vydře i tchoři, kteří loví totéž; ve Skotsku kvůli němu zanikaly celé kolonie racků a ze zavlečených šelem má u nás na původní faunu největší dopad.[3,4] Mýval navíc vybírá hnízda a loví obojživelníky a plazy.[5]
- **Šíření nemocí.** Mýval přenáší vzteklinu a psinku a v Doupovských horách u něj vědci poprvé u nás potvrdili škrkavku mývalí, jejíž larvy u člověka putují do mozku a očí; psík mývalovitý je přenašečem vztekliny a prašiviny.[5,6,4]
- **Křížení.** Sika se v západních Čechách páří s jelenem evropským, kříženci jsou plodní a cizí geny už z populace nikdo nedostane; proto je sika od 7. srpna 2025 na unijním seznamu invazních druhů, u nás ale zůstává zvěří, aby ho mohli regulovat myslivci.[7,8,9]

- **Změna prostředí.** Nutrie norami podrývá břehy a sypané hráze rybníků, spásá pobřežní porost a v zimě ohryzem kůry zabíjí i vzrostlé stromy; sika okusem letorostů a sazenic zvyšuje tlak na les.[10,7]
- **Regulace.** Záměrné vypuštění nepůvodního druhu nebo křížence do krajiny povoluje jen orgán ochrany přírody, který může nařídit i jeho regulaci; druhy z unijního seznamu se nesmí chovat, převážet, prodávat ani vypouštět a šest druhů vyžadujících regulaci smí lovit každý myslivec s povolenkou po celý rok.[2,8,3]

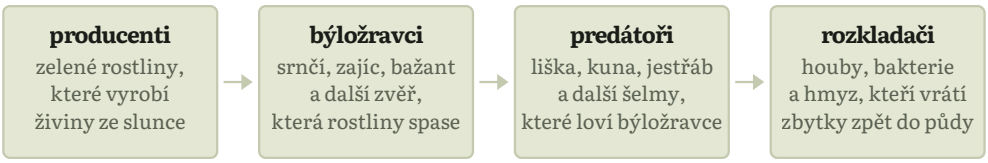
9. Ekologické vztahy v populacích (symbióza, predace, parazitismus aj.) Příklady potravních řetězců.

> Mezidruhové vztahy v populacích zvěře sahají od vzájemně prospěšných po škodlivé – od symbiózy přes kompetici až po predaci a parazitismus.[1]

- **Predace.** Predátor loví kořist a na jejím množství je existenčně závislý – spolu s producenty, býložravci a rozkladači tvoří článek potravního řetězce.[1]
- **Parazitismus.** Jeden organismus žije na jiném nebo v něm a způsobuje mu zdravotní potíže až smrt.[1]
- **Kompetice.** Konkurence o potravu, úkryt nebo jiné zdroje mezi jedinci téhož i různých druhů.[1]
- **Symbióza.** Vzájemně prospěšné soužití – v bachoru přežvýkavé zvěře žijí ve symbióze bakterie, nálevníci a bachorové houby, které štěpí rostlinnou celulózu jinak pro zvěř nestravitelnou.[2]
- **Komenzalismus a kooperace.** Zvěř využívá zbytky potravy nebo ochranu jiného druhu (komenzalismus – komenzál je z latiny „spolustolovník“), případně loví společně ve smečkách (kooperace).[1,3]

10. Vybrané ekologické pojmy: kulturní krajina, ekosystém, společenstva, populace, potravní řetězce

Potravní řetězec v honitbě

Každý článek slouží jako potrava dalšímu. Rozkladači vracejí zbytky do půdy, odkud si živiny znovu berou producenti.[4] Ekologie je věda o vzájemných vztazích mezi organismy a jejich životním prostředím a respektování jejích zákonitostí musí být základem moderní myslivecké péče o zvěř.[1]

- **Ekosystém** je funkční soustava živých a neživých složek prostředí spojených výměnou látek, tokem energie a předáváním informací v určitém prostoru a čase.[2]
- **Společenstvo (biocenóza)** je soubor populací různých druhů, které spolu žijí na určitém stanovišti (biotopu) a vzájemně se ovlivňují.[1]
- **Populace** je soubor jedinců téhož druhu na určité ploše, například v honitbě.[1]

- **Potravní řetězec** je řada organismů, kdy každý článek slouží jako potrava dalšímu – od producentů přes býložravce a predátory po rozkladače.[1]
- **Kulturní krajina** je krajina výrazně pozměněná lidskou činností, kde přirozené ekosystémy prakticky již neexistují, takže hospodaření se zvěří musí vycházet z reálných, ne původních podmínek.[3]

11. Jaký je význam úkrytu pro zvěř? Co jsou remízy a jaký je jejich význam? Pojem ekologická past?

> Kryt patří vedle potravy, vody a klidu k základním podmínkám kvality životního prostředí zvěře – chrání ji před nepřízní počasí, predátory i rušením.[1]

Remízek — kvetoucí trnky v keřovém plášti na okraji, za nimi stromové patro

Remízek v poli — ostrov dřevin uprostřed strniště, jediný kryt široko daleko

- **Remízek.** Menší plocha dřevin a bylin v honitbě, která zvěři poskytuje kryt a klid zejména v době hnízdění a kladení mláďat.[2]
- **Struktura remízku.** Kvalitní remízek má tři patra – bylinné, keřové a stromové – a ideálně i zdroj vody, protože každé patro slouží jinak: trsy nesečené trávy kryjí při zemi drobnou zvěř, třeba zajíce, koroptev nebo bažanta, husté trnité keře na okraji – trnka, hloh, šípek – dávají neprůhledný kryt před dravci, větrem a sněhem a vzrostlé stromy hřadování pernaté zvěři na noc.[2,6,7] Vysokých stromů ale nesmí být tolik, aby z nich měli výhled dravci na zvěř pod nimi.[6]
- **Význam v polní krajině.** V otevřených polních honitbách remízky navíc usnadňují zvěři orientaci v terénu.[2]
- **Ekologická past.** Stanoviště, které zvěř přitahuje jako zdánlivě kvalitní, ale ve skutečnosti jí snižuje šanci na přežití nebo úspěšnou reprodukci.[3] Typický příklad je louka nebo vojtěška na přelomu května a června: srna tam do vysokého porostu ukryje srnče a bažant s koroptví v něm hnízdí, pak přijede sekačka – srnče se před ní přikrčí místo útěku, chřástal se schová do trávy a slepice sedící na vejcích zahyne i se snůškou.[4,5]

12. Charakterizujte pojem myslivecká péče o zvěř, její podstatu a hlavní aktivity

> **Myslivecká péče o zvěř** je soubor odborných činností, kterými myslivci zajišťují a zlepšují životní podmínky zvěře, upravují její početní, pohlavní a věkovou strukturu a zvyšují kvalitu i zdravotní stav populací.[1]

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

- **Sledování a regulace stavů.** Zvěř se podle úživnosti honitby buď chrání, nebo se nadměrné stavy redukují odstřelem.[1]
- **Průběrný odstřel a chov.** Do chovu se průběžně vybírají zdraví, chovní a geneticky dobře založení jedinci a slabé, nemocné a chovatelsky neperspektivní kusy, samci, samice i mláďata, se vyřazují průběrným odstřelem; zákon tak vymezuje chov zvěře jako odborné zásahy udržující rovnováhu mezi stavy zvěře a prostředím a zvyšující její chovnou kvalitu.[1,2]
- **Zajištění potravy a vody.** Uživatel honitby provozuje krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř přikrmuje.[3]
- **Úprava honitby.** Patří sem zakládání remízků a políček pro zvěř i záchrana zvěře při povodních, požárech či vysoké sněhové pokrývce.[3]
- **Ochrana před škodlivými vlivy.** Péče chrání zvěř před nepříznivým prostředím, nemocemi i škodlivými zásahy lidí.[3]

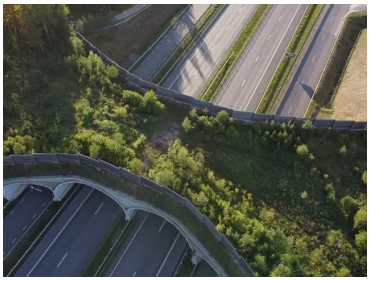
13. Charakterizujte stručně význam péče o životní prostředí zvěře a populace zvěře

> **Kvalita životního prostředí přímo určuje stavy, kondici i zdraví zvěře a naopak početnost zvěře zpětně ovlivňuje stav prostředí** – péče o obojí je proto neoddělitelná.[1]

- **Úživnost určuje meze stavů.** Normovaný stav zvěře je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby, minimální stav zajišťuje přežití druhu.[2]
- **Jakostní třídy honiteb.** Honitby se podle charakteristiky přírodních podmínek zařazují do jakostních tříd, od kterých se odvíjejí normované a minimální stavy jednotlivých druhů zvěře.[3]
- **Přezvěření škodí oběma stranám.** Nad maximální populační hustotou přibývá potravní konkurence a škod na životním prostředí a klesá kvalita samotné zvěře.[1]
- **Prostředí formuje kondici jedince.** Dostatek potravy, vody, krytu a klidu se projeví vyšší tělesnou hmotností, lepší trofejí i plodností, jejich nedostatek naopak slabšími kusy a úhyny, hlavně v zimě.[1]

14. Vyjmenujte stručně vnější vlivy, před kterými musí myslivci zvěř chránit

> Zákon ukládá chránit zvěř před **nepříznivými vlivy prostředí, nakažlivými nemocemi, škodlivými zásahy lidí a volně pobíhajícími domácími zvířaty**; k tomu přistupují další abiotické a biotické vlivy, které zhoršují stavy i kvalitu zvěře.[1]

Video: **Ekodukt** — zelený most porostlý trávou a keři přes dálnici propojuje krajinu rozdělenou dopravní stavbou; záběr z dronu v Estonsku

- **Klimatické výkyvy.** Extrémní mráz, vysoká sněhová pokrývka, dlouhotrvající sucho i přívalové srážky zhoršují kondici a zvyšují úhyny zvěře.[1,2]
- **Doprava a fragmentace krajiny.** Dálniční a silniční síť, železnice i rozrůstající se zástavba omezují prostor zvěře a zvyšují její úhyny.[2]
- **Zemědělská a lesnická činnost.** Chemizace, mechanizace a rozsáhlé monokultury snižují biodiverzitu i nabídku potravy a krytu.[2]
- **Rušení lidmi.** Masová turistika a sportovní či volnočasové aktivity v terénu narušují klid zvěře.[2]
- **Nemoci, predátoři a toulavá zvířata.** Nakažlivé nemoci, silný tlak predátorů a volně pobíhající psi a kočky ohrožují zdraví zvěře i mláďata.[1,3]

Okruh 2 — Biologické předpoklady péče o zvěř

15. Vysvětlete pojem etologie a uveďte příklady etologických projevů zvěře

> Etologie je věda o chování živočichů; u zvěře popisuje instinktivní i naučené projevy, kterými reaguje na prostředí, kořist, nepřátele i ostatní jedince vlastního druhu.[1]

- **Komunikace.** Zvěř se dorozumívá opticky, zvukově, pachově i pohybově – například troubením jelena v říji nebo pachovým značením teritoria.[1]
- **Sociální chování.** V tlupách a smečkách vzniká hierarchie s nadřazenými a podřazenými jedinci, která ovlivňuje i to, kdo se rozmnožuje.[1]
- **Teritorialita.** Jedinec nebo pár si uvnitř svého domovského okrsku vymezuje a brání vlastní teritorium.[1]
- **Rytmy aktivit.** Střídání bdění a odpočinku má u zvěře denní i sezónní podobu, vázanou na potravu a rozmnožování.[1]
- **Mezidruhové vztahy.** Patří sem potravní i prostorová konkurence, predace, parazitismus i výhodné soužití, například komenzalismus.[2]

16. Vysvětlete pojmy nadřazenost, podřazenost, alfa, omega a uveďte příklady.

> Nadřazenost a podřazenost popisují místo jedince v hierarchii skupiny: nadřazený (dominantní) jedinec má přednost v přístupu k potravě, teritoriu i k partnerovi, podřazený mu ustupuje.[1,2]

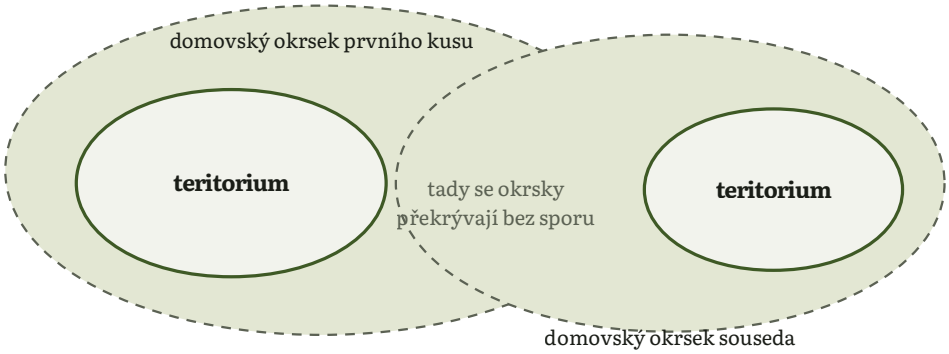
Vlčí smečka — rodinná smečka s výraznou hierarchií, kterou vedou alfa jedinci

- **Alfa.** Nejsilnější a nejzkušenější jedinec skupiny, který ostatním dominuje a má přednostní přístup ke zdrojům i k rozmnožování.[1,2]
- **Omega.** Sociálně nejslabší, nejníže postavený jedinec, který v hierarchii ustupuje všem ostatním.[2]
- **Mezistupně.** Mezi alfa a omega stojí další jedinci, hierarchie je proto odstupňovaná, ne jen dvoupólová.[2]
- **Příklad u zvěře.** U šelem žijících ve smečkách, například u vlka, je hierarchie s alfa jedincem výrazná a ovlivňuje, který pár se v tlupě rozmnožuje.[1]
- **Význam.** Ustálená hierarchie omezuje přímé souboje o zdroje a stabilizuje vztahy uvnitř skupiny.[2]

17. Charakterizujte pojem teritorium a domovský okrsek. Uveďte příklady teritoriálního chování.

> **Domovský okrsek** je celá plocha, na které jedinec nebo skupina získává potravu, odpočívá a vyvádí mláďata; uvnitř něj leží menší **teritorium** – vlastní území, které si zvíře značí a nekompromisně brání.[1]

Teritorium je bráněná část domovského okrsku
okrsky sousedů se překrývají, teritoria ne

Domovské okrsky sousedů se mohou překrývat, aniž dojde ke sporu. Bráněné teritorium leží uvnitř okrsku a s cizím se nepřekrývá.[2]

- **Teritorium.** Plošné území, které jedinec nebo pár pro sebe obsazuje, značí a aktivně obhajuje před soky vlastního druhu.[1]
- **Domovský okrsek (home range).** Širší oblast, jejíž hranice se může s okrskem sousedů překrývat, aniž to vede ke konfliktu.[1]
- **Vztah obou pojmů.** Teritorium je vždy jen část domovského okrsku – ta, kterou zvíře skutečně brání, zatímco zbytek okrsku sdílí s jinými jedinci.[1]
- **Teritoriální chování.** Patří sem značení vlastního území a jeho obrana proti jiným jedincům stejného druhu.[1]

18. Jak se projevují fáze roku v životě zvěře?

> Život zvěře probíhá v jasně oddělených ročních fázích, které navazují na potravní nabídku a rozmnožovací (sexuální) cyklus – jde o tzv. sezónní rytmus.[1]

Jelen v říji — troubící jelen v období rozmnožování na podzim

Srna se srnčetem — kladení mláďat a jejich odchov, sladěné s vrcholem potravní nabídky

Srnec v letní srsti — červenohnědá letní srst, kterou zvěř na jaře získává výměnou za zimní

- **Období rozmnožování.** Zahrnuje říji či tok, kladení mláďat a jejich odchov, časově sladěné s vrcholem potravní nabídky.[1]

- **Výměna srsti.** Jarní a podzimní přebarvování mění hustotu i barvu srsti podle ročního období.[1]
- **Trávení podle ročního období.** Trávicí soustava přežvýkavců se s ročním obdobím mění: v létě zpracovává snadno stravitelnou zelenou potravu, v zimě objemnou potravu s vysokým obsahem vlákniny.[1,2]
- **Migrace a hibernace.** Tažní ptáci mění stanoviště podle ročního období, jiné druhy zimu přespávají (hibernují), aby přečkaly nedostatek potravy.[1]

19. Popište denní rytmus zvěře. Co způsobí narušení denního rytmu zvěře?

> Denní rytmus je střídání aktivity a odpočinku zvěře v průběhu dne; u přežvýkavců má podobu pastevních cyklů, po kterých následuje přežvykování.[1]

Video: **Paše** — srna spásá byliny na mýtině v jednom z denních pastevních cyklů; klip ze Slovenska

- **Bifázní rytmus.** Aktivita soustředěná do dvou období, typicky za svítání a za soumraku.[1]
- **Polyfázní rytmus.** Aktivita rozdělená do více kratších cyklů rozložených během celého dne, například u zajíce nebo muflona.[1]
- **Počet pastevních cyklů.** Srnec má denně 8–10 pastevních cyklů, jelen 4–6; po každém z nich následuje přežvykování.[2]
- **Narušení rušením.** Když zvěř kvůli rušení nevyužije potřebný počet cyklů, zhoršuje se její zdravotní kondice a přibývají škody na lesních dřevinách, protože potravu nestačí dostatečně strávit.[2]

20. Vysvětlete pojem množivost a přírůst. Jak zjišťujeme koeficient očekávané produkce a na čem záleží?

> **Množivost** je schopnost druhu se rozmnožovat, **přírůst(ek)** počet mláďat, o která se populace do jara rozroste. Očekávaný přírůstek se počítá z počtu sečtených dospělých samic pomocí koeficientu očekávané produkce (KOP).[1,2]

- **Výpočet.** Přírůstek se získá vynásobením počtu sečtených dospělých samic koeficientem očekávané produkce; výsledek je podkladem pro návrh plánu lovu na daný rok.[1]
- **Rozpětí KOP.** Vyhláška stanoví pro každý druh zvěře rozpětí KOP, které platí ve všech jakostních třídách honitby – u srnce obecného 0,8–1,2 v lesní a 0,5–1,0 v polní části honitby, u prasete divokého s vysokou plodností až 3,2–4,5.[2]

- **Na čem záleží.** Výše koeficientu odráží plodnost druhu; ve zvlášť odůvodněných případech, třeba při rušení turistickým ruchem nebo dopravou, lze stanovit koeficient odlišný od tabulkových hodnot.[2]
- **Význam.** Bez znalosti očekávaného přírůstku nelze naplánovat výši odlovu tak, aby stav zvěře po lovu odpovídal normovanému stavu určenému pro honitbu.[3]

21. Vysvětlete pojem kondice a konstituce zvěře a jejich význam.

> **Konstituce** je vrozená tělesná stavba jedince, **kondice** jeho aktuální výživný stav; obojí je prvním kritériem, podle kterého se při odstřelu posuzuje chovnost kusu.[1]

Tlupa — srovnání kusu s ostatními jedinci v tlupě je vodítkem k posouzení konstituce

Zvěř v zimě — kondice kolísá podle ročního období, v zimě s ubývající potravní nabídkou klesá

- **Konstituce.** Posuzuje se tělesná stavba (rámec, osvalení), dobrým vodítkem je srovnání kusu s ostatními jedinci v tlupě.[1]
- **Kondice.** Posuzuje se výživný stav a hmotnost, které kolísají podle ročního období, potravní nabídky i zdravotního stavu.[1]
- **Vztah k věku.** Kondice se s věkem mění, ale plodnost samic spárkaté zvěře zůstává zachovaná do pozdního věku – samotný věk proto není důvodem k odstřelu.[1]
- **Význam pro chov.** Trvale špatná konstituce nebo kondice jsou hlavním kritériem pro průběrný odstřel, kterým se z populace odstraňují chovatelsky nevhodní jedinci.[2]

22. Jaké nástroje používáme pro udržení zvěře v dobré kondici i konstituci?

> Základním nástrojem je **klid v honitbě** – bez něj nepomůže ani sebelepší krmná dávka, protože rušená zvěř nestihne dostatečně přežvykovat a trávit potravu.[1]

Zvěř u krmelce — srnčí zvěř se v zimě shromažďuje u krmelce se senem

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

Napajedlo — vodní zdroj pro zvěř v honitbě

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

- **Zimní přikrmování.** Kvalitní seno a dužnatá krmiva doplňují sníženou nabídku přirozené potravy; jadrná krmiva vyžadují postupný návyk a odbornou péči, jinak zvěři spíš škodí.[1,2]
- **Voda a minerály.** Budování a údržba napajedel a předkládání soli ve slaniskových pařezech vyrovnává nedostatek vodních zdrojů i minerálů v potravě.[2]
- **Myslivecká zařízení.** Krmelce, jesličky, oborohy a seníky drží krmivo pro zvěř dlouhodobě přístupné a chráněné před deštěm a sněhem.[2]
- **Péče o krytové a klidové části honitby.** Patří mezi hlavní cíle péče o zvěř a zajišťuje jí úkryt i nerušený odpočinek.[3]
- **Průběrný odstřel.** Odstraňuje z populace nemocné a špatně konstituované kusy, čímž zlepšuje kondici zbývající populace jako celku.[4]

23. Co znamená pojem genetika a jaký má význam pro chov zvěře?

> **Genetika** je nauka o dědičnosti; v chovu zvěře spolu s podmínkami prostředí určuje, jak se vlastnosti rodičů přenášejí na potomstvo, a je tak vedle výživy základem zušlechťování populace.[1]

Silné paroží — mohutná trofej se dědí jen slabě, dědivost paroží je kolem 0,2

Špičák — mladý jedinec s jednoduchým parožím, výběr chovných kusů jen podle vzhledu trofeje je proto málo účinný

- **Míra dědivosti.** Různé znaky se dědí různě silně – paroží má nízkou dědivost (kolem 0,2), takže výběr chovných kusů jen podle paroží je pro chov málo účinný.[1]
- **Omezené možnosti klasického odstřelu.** Běžný průběrný odstřel má na genetické zlepšení populace jen malý potenciál, protože myslivec nemůže cíleně řídit, kteří jedinci se spolu rozmnoží.[1]
- **Heterozní efekt.** Křížení geneticky vzdálenějších jedinců zvyšuje životaschopnost a výkonnost potomstva.[1]

- **Výběr chovných jedinců.** Součástí péče o zvěř je průběžný výběr zdravých a geneticky dobře založených kusů, které se ponechávají k dalšímu rozmnožování.[2]

Okruh 3 — Kvalita životního prostředí zvěře a možnosti jejího ovlivňování

24. Jak životní prostředí ovlivňuje zvěř a jaké vlastnosti prostředí jsou žádané?

> Kvalita životního prostředí přímo ovlivňuje početní stavy, tělesnou kondici, zdravotní stav i kvalitu trofejí zvěře; nevhodné prostředí vede k horší kondici, vyšší nemocnosti a poklesu stavů.[1]

- **Potrava a voda.** Zvěř potřebuje kvalitativně i kvantitativně vhodnou potravu po celý rok včetně dostupných vodních zdrojů.[1]
- **Kryt a klid.** Krytová a klidová území chrání zvěř před rušením i predátory a umožňují jí přežvykování.[1]
- **Mírné klima.** Vhodné klimatické podmínky jsou jedním ze základních faktorů kvality prostředí, jejich výrazné výkyvy jako extrémní mráz či dlouhodobé sucho zvěři škodí.[1,2]
- **Málo škodlivých vlivů.** Co nejméně biotických škodlivých vlivů, tedy predátorů, chorob a parazitů, a abiotických, tedy tuhých zim, sucha, silnic a zemědělské techniky.[1]
- **Základní ekologické faktory.** Prostředí formují především voda a vlhkost, půda, světlo a teplo.[3]

25. Jak dělíme honitby z pohledu převažujícího typu pozemků a na co má tato skutečnost vliv?

> Podle převažujícího typu pozemků dělíme honitby na lesní, polní a smíšené; zvláštním druhem honitby je obora pro intenzivní chov zvěře a bažantnice pro intenzivní chov bažantů.[1] Toto zařazení ovlivňuje, jak se honitbě stanovuje jakostní třída i normované a minimální stavy zvěře.[2]

Zvěrní louka — lesní mýtina s trávou, kterou myslivci nechávají neposečenou pro zvěř

Zvěrní políčko — kvetoucí pás bylin na okraji pole, který zvěři dává potravu i kryt

Vodní zdroj — lesní tůň, jakých v honitbách ubývá

- **Lesní honitby.** Kvalitu určují zvěrní louky a políčka i okusové porosty, úživnost roste s podílem listnatých dřevin.[3,4]
- **Polní a smíšené honitby.** Rozhoduje přítomnost políček pro zvěř, remízků a krytových porostů, důležitá je i malá plocha.[3]
- **Oddělené stanovení stavů.** Normovaný stav srnce obecného se počítá zvlášť pro lesní celek a zvlášť pro polní část honitby.[2]

- **Vodní zdroje jsou společné.** Ať jde o honitbu lesní, polní či smíšenou, dostatek vodních zdrojů je vždy jednou z podmínek její kvality.[3]

26. Co znamená úživnost honitby a jak ji ovlivňujeme?

> Úživnost honitby je schopnost prostředí poskytnout zvěři dostatek kvalitní potravy, aniž by vznikaly neúnosné škody na lesích a polích; zákon ji vyjadřuje jako jakostní třídu honitby, odvozenou z přírodních podmínek.[1,2]

Zvěrní políčko — kvetoucí pás bylin na okraji pole, který zvěři dává potravu i kryt

Remízek — kvetoucí trnky v keřovém plášti na okraji, za nimi stromové patro

Biopás — kvetoucí pruh mezi mezí a polem, který zvěři dává potravu i kryt

Jehličnatá monokultura — hustý stejnověký smrkový porost s nízkou úživností

- **Zvěřní políčka.** Pastevní i okusová políčka zvyšují potravní nabídku celoročně, v lesních honitbách by měla tvořit 4–5 % lesního celku.[2]
- **Remízky a biopásy.** Trvalé i dočasné remízy a biopásy dávají zvěři potravu, kryt i klid.[2]
- **Druhová skladba porostů.** Listnaté lesy mají vyšší úživnost než jehličnaté monokultury, s podílem jehličnanů úživnost klesá.[3]
- **Přikrmování jen jako doplněk.** Nahrazuje výpadek přirozené potravy v zimě, nesmí nahrazovat úživnost prostředí samotného.[4]

27. Co může být důsledkem nedostatku klidu v honitbě a jak jej zlepšit?

> Nedostatek klidu narušuje pastevní cykly a přežvykování – srnec jich denně potřebuje 8 až 10, jelen 4 až 6 – zhoršuje tak trávení, kondici i zdravotní stav a zvyšuje škody na lesních porostech.[1]

Remízek — dřeviny uprostřed polí, jeden z krytových a klidových prvků, které honitbě chybět nemají

- **Poruchy trávení.** Rušená zvěř nemá dost klidu na přežvykování a tvorbu slin, trávicí soustava se pak hůř přizpůsobuje sezónním změnám potravy.[1]
- **Vyšší škody.** S intenzitou rušení při přežvykování rostou škody na lesních dřevinách, hlavní příčinou je i absence dostatečného počtu pastevních period s následným klidem.[1,3]
- **Stres v populaci.** Vedle potravy rozhoduje o výsledcích chovu právě stres způsobený rušením zvěře.[2]
- **Zlepšení.** Vymezit klidová a krytová území honitby, omezit vstup lidí a psů v citlivých obdobích a budovat remízky mimo turistické trasy.[1,4]

28. Biotičtí škodliví činitelé a ochrana proti nim.

> Biotičtí škodliví činitelé jsou živé organizmy a vztahy mezi nimi, které snižují kvalitu i početní stavy zvěře – od predátorů přes choroby po nadměrnou hustotu vlastního druhu.[1]

Video: **Klíště obecné** — klíště šplhá po listu, aby se zachytilo procházejícího hostitele; klip z Německa

- **Predátoři a konkurenti.** Vysoká početnost predátorů i vnitrodruhová konkurence o potravu a prostor zhoršují stavy a kvalitu zvěře.[1]
- **Zdravotní stav.** Výskyt chorob a parazitů oslabuje jedince a při vysoké hustotě populace se šíří snáz.[1]

- **Přezvěření vlastního druhu.** Vysoká hustota populace vede k potravní konkurenci, problematické reprodukci a škodám na prostředí.[2]
- **Ochrana.** Průběrný odstřel slabých a nemocných kusů, dostatek potravy a vody a lov predátorů s nadměrnými stavy, hlavně lišky a zavlečených šelem; velké šelmy, vlk, rys a medvěd, se neloví, protože stavy kořisti regulují přirozeně a v přezvěřené honitbě jsou spíš pomocí.[3,4]

29. Jak se projevují vnitrodruhové vztahy v populacích zvěře?

> Vnitrodruhové vztahy určují sociální strukturu populace zvěře – projevují se hierarchií mezi jedinci, obhajobou teritoria, spoluprací i konkurencí o zdroje.[1]

Tlupa černé zvěře — nejstarší bachyně vede tlupu za potravou, mladá zvěř se drží pohromadě

- **Hierarchie.** V tlupách a smečkách se vytváří pořadí jedinců, které řídí přístup k potravě i k rozmnožování.[1]
- **Teritorialita.** Jedinec nebo pár si uvnitř širšího domovského okrsku obhajuje vlastní teritorium, které nekompromisně hájí.[2]
- **Kooperace.** Shlukování do tlup zvyšuje bezpečnost, vnitrodruhová kooperace se projevuje i společným lovem ve smečkách.[1]
- **Konkurence.** Se stoupající hustotou populace roste vnitrodruhová konkurence o potravu, kryt i prostor a přibývá stresu zvěře.[3]
- **Struktura populace.** Se stoupající početností roste podíl samičí a mladé zvěře a mění se i sociální vztahy uvnitř populace.[4]

30. Které druhy organismů mohou negativně působit na zvěř?

> Na zvěř negativně působí celá řada organizmů – od predátorů přes parazity a původce nemocí až po toulavá domácí zvířata.[1]

Toulavý pes — pes bez vodítka a bez majitele v dohledu ohrožuje hnízda i mláďata drobné zvěře

Video: **Klíště obecné** — klíště šplhá po listu, aby se zachytilo procházejícího hostitele; klip z Německa

- **Šelmy a dravci.** Vlk a rys loví kořist a přirozeně regulují její počet. U jelení zvěře působí spolu s toulavými psy citelné ztráty hlavně na mladých kusech.[1,2]
- **Paraziti a nemoci.** Cizopasníci a patogeny zhoršují kondici a snáz se šíří v příliš husté populaci.[1]
- **Konkurenční druhy.** O stejnou potravu a prostor soupeří i jiné druhy zvěře.[1]
- **Toulavá zvířata.** Potkani, tchoři a toulavé kočky ohrožují především hnízda a mláďata drobné zvěře.[3]
- **Rovnováha predátor–kořist.** V přírodě se predátoři a kořist drží v rovnováze: ubude kořisti, ubude i predátorů. Naruší ji člověk, třeba když vypustí polokrotké bažanty z umělého chovu. Snadná kořist na jednom místě k sobě stáhne lišky, kuny i dravce z širokého okolí.[4]

31. Abiotičtí škodliví činitelé a ochrana proti nim.

> Abiotičtí škodliví činitelé jsou neživé vlivy prostředí, které zhoršují stavy a kvalitu zvěře – od počasí přes dopravu až po způsob hospodaření v krajině.[1]

Ekodukt — zelený most nad silnicí, kudy zvěř bezpečně přejde přes fragmentovanou krajinu

Jehličnatá monokultura — hustý stejnověký smrkový porost s nízkou úživností

- **Klimatické výkyvy.** Extrémní mráz, dlouhé sucho i vysoká sněhová pokrývka zvyšují úhyny, jelení zvěři škodí zejména déletrvající mráz a sníh nad 50 cm.[1,2]
- **Fragmentace krajiny.** Dálnice, silnice a rozrůstající se sídla přerušují domovské okrsky a migrační trasy zvěře.[1]

- **Intenzivní zemědělství a lesnictví.** Velké lány, chemizace a jehličnaté monokultury snižují druhovou pestrost potravy i krytu.[1]
- **Rušení lidmi.** Masová turistika i motoristické a cyklistické aktivity v terénu zvěř vyplašují a zvyšují její stres.[1]
- **Ochrana.** Biokoridory a biocentra v rámci územních systémů ekologické stability zmírňují fragmentaci krajiny, remízky a biopásy nahrazují ztracený kryt i potravu.[3]

32. Zhodnoťte úživnost lesních honiteb pro zvěř a možnosti zlepšování.

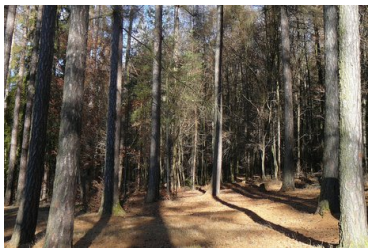
> V lesních honitbách určuje úživnost hlavně druhová skladba porostů – nejvyšší mají listnaté lesy, s přibývajícím podílem jehličnanů úživnost i jakostní třída honitby klesají.[1]

Zvěrní políčko — kvetoucí pás bylin na okraji pole, který zvěři dává potravu i kryt

Remízek — kvetoucí trnky v keřovém plášti na okraji, za nimi stromové patro

Vysoký les bez podrostu — rovné borové kmeny a holá půda, úživnost je tu nejnižší

- **Zvěřní políčka.** Pastevní i okusová políčka by měla tvořit 4–5 % výměry lesního celku, nová políčka je vhodné oplotit proti předčasnému spasení.[1]
- **Remízky a tolerované dřeviny.** Ponechání lesnicky nevýnosných dřevin i zakládání biocenter a biokoridorů zvyšují přirozenou potravní nabídku i kryt.[1]
- **Charakter porostu.** Les nízký a les s bylinným i dřevitým podrostem mají vyšší úživnost než vysoký les bez podrostu.[2]
- **Přikrmování jen jako doplněk.** Nahrazuje výpadek přirozené potravy v zimě, nesmí zastoupit úživnost samotného prostředí.[3]

33. Zhodnoťte úživnost polních honiteb pro zvěř a možnosti zlepšování.

> V polních honitbách rozhoduje o úživnosti hlavně pěstovaná plodina a výrobní zemědělská oblast – vyhláška přiznává nejvyšší úživnost kukuřičné a řepařské oblasti, nejnižší pícninářské.[1,2]

Zvěrní políčko — kvetoucí pás bylin na okraji pole, který zvěři dává potravu i kryt

Biopás — kvetoucí pruh mezi mezí a polem, který zvěři dává potravu i kryt

Remízek — kvetoucí trnky v keřovém plášti na okraji, za nimi stromové patro

- **Meze vyhlášky.** Zařazení nebere v úvahu velikost jednotlivých honů, skutečně pěstované plodiny ani přítomnost remízků a biopásů, které úživnost reálně zvyšují.[1]
- **Políčka a biopásy.** Zvěrní políčka i biopásy na orné půdě dodávají potravu, kryt a klid po celé vegetační období.[1]
- **Remízky.** Dočasné i trvalé remízky slouží jako kryt před nepřízní počasí a predátory a usnadňují zvěři orientaci v polní krajině.[1]
- **Rohatiny.** Dočasný kryt pro koroptve a bažanty: stříška z tyčí se stěnami zakrytými jehličnatým chvojím, postavená v zimě přímo na poli. Na jaře se rozebere.[1]

34. Zhodnoťte význam vody pro zvěř a možnosti zlepšování prostředí.

> Voda má pro zvěř zásadní význam pro trávení i celkovou kondici, přirozených vodních zdrojů v honitbách ale trvale ubývá, nejvíc citelně v honitbách polních.[1]

Vodní zdroj — lesní tůň, jakých v honitbách ubývá

Napajedlo — uměle vyhloubená tůň v pastvině; taková napajedla myslivci staví tam, kde přirozená voda chybí

Napáječka — obrácená nádrž s miskou dole; voda dotéká sama, jak ji pernatá zvěř vypije

- **Nedostatek v polích.** Především polní honitby trpí častým absolutním nedostatkem vodních zdrojů.[1]
- **Budování a údržba.** Přirozené zdroje se udržují i s okolím; kde voda chybí, myslivci vyhloubí tůňku nebo postaví napáječku, do které vodu pravidelně doplňují nebo mění.[1,2]
- **Zdravé okolí.** Okolí vodního zdroje by nemělo být rozbahněné, čímž se předchází parazitárním infekcím.[1]

- **Vliv na pohyb zvěře.** Nedostatek vody omezuje i možnosti pohybu a migrace zvěře v honitbě.[3]
- **Přínos pro krajinu.** Budování a údržba vodních zdrojů zároveň zvyšuje biodiverzitu honitby i okolní krajiny.[1]

35. Škody na zvěři vlivem člověka, příklady, pravidla, prevence, odpovědnost.

> Škody na zvěři vlivem člověka vznikají zemědělskou činností, dopravou, rušením v přírodě, úbytkem životního prostředí i pytláctvím; zákon je definuje a stanovuje, kdo za ně odpovídá.[1,2]

Srážka s vozidlem — výstražná dopravní značka A 14 stojí tam, kde zvěř často přebíhá silnici

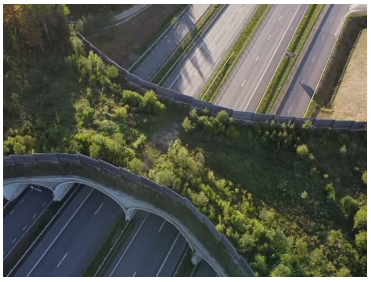
Zasečení zvěře — týden staré srnče ukryté ve vysoké trávě, při senoseči ho sekačka neuvidí

Vysečení hnízd — hnízdo bažanta se snůškou na zemi v porostu

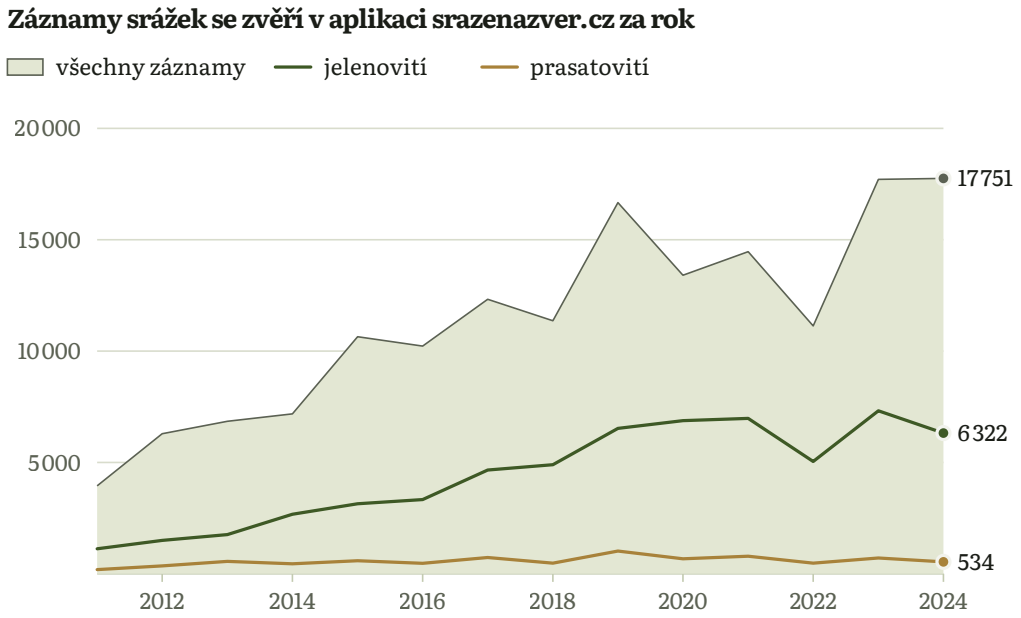
Remízek — dřeviny uprostřed polí, kryt a hnízdiště, o které zvěř likvidací remízků přichází

Video: **Ekodukt** — zelený most porostlý trávou a keři vede přes dálnici, po stranách ho lemuje oplocení, které zvěř nasměruje na přechod; záběr z dronu v Estonsku

- **Příklady.** Otravy postřiky či rodenticidy, srážky s vozidly, zasečení zvěře a vysečení hnízd při senoseči, rušení při hnízdění a kladení mláďat.[1]
- **Úbytek prostředí.** Nové silnice a zástavba rozdělují krajinu, rozorané meze, vysušené mokřady a zlikvidované remízky berou zvěři kryt, potravu i hnízdiště.[3]
- **Pravidla.** Škodou na zvěři se podle zákona rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť a poškození či zničení prostředí nutného pro její život.[2]
- **Prevence.** Domluva se zemědělcem: ten musí myslivcům předem oznámit noční práce, kosení pícnin a postřiky, seče od středu pozemku ke kraji a používá plašiče. Domluva s veřejností: v době kladení mláďat může úřad na žádost myslivců omezit vstup do honitby, psi nesmí pobíhat volně.[4]
- **Odpovědnost.** Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti, nárok na náhradu má uživatel honitby.[2]

- **Doprava v číslech.** Na silnicích dojde ročně k více než 30 tisícům srážek se zvěří, přes 80 % z nich se srnčí zvěří; pojišťovny za rok 2023 zaplatily za 16 tisíc střetů 712 milionů Kč a ročně při nich zemřou tři lidé.[6,7,8]

Záznamy srážek v aplikaci srazenazver.cz Centra dopravního výzkumu po letech, 2011 až 2024: všechny záznamy a z nich ty s určenou čeledí, jelenovití (z velké části srnčí zvěř) a prasatovití.[5]

Okruh 4 — Přikrmování

36. Jaký je význam přikrmování zvěře? Jaké je doporučené období.

> Přikrmování je opatření, kterým myslivci **zmírňují zimní nedostatek snadno stravitelné potravy** u spárkaté zvěře v plošně přezvěřených honitbách a omezují tím škody na lesních i zemědělských porostech.[1] Samo zimní období přitom pro zvěř strádáním není – trávicí soustava přežvýkavců je na sezónní střídání potravy fylogeneticky adaptovaná, efekt přikrmování bývá naopak často opačný, pokud se zvěř soustředí kolem krmných zařízení a v dávce chybí vláknina.[1]

Zvěř u krmelce — srnčí zvěř se v zimě shromažďuje u krmelce se senem

- **Nejpozději od října** se podávají hlavně jadrná krmiva (oves, žaludy, kaštany), postupně a bez přestávek.[2]
- **Koncem prosince** se dávka jádra omezuje ředěním se senem nebo se úplně vynechává.[2]
- **V hlubokém zimním útlumu** zvěři pomůže víc klid v honitbě než krmení.[1,2]
- **Uživatel honitby má přikrmování v době nouze uloženo zákonem** jako jednu z povinností péče o zvěř.[3]
- Mezi přínosy patří vyšší úlovky s kvalitnější trofejí, nižší zimní úhyny a omezení škod na porostech.[2]

37. Jaké kategorie krmiv a druhy krmiv využíváme? Krmné dávky, doba přikrmování

> Krmiva pro zvěř se dělí do čtyř skupin: **objemná** (seno, siláž, letnina), **jadrná** (obiloviny, luštěniny, žaludy), **dužnatá** (okopaniny, ovoce a jejich odpady) a **minerální** (sůl, lizy).[1] Přesné krmné dávky nelze u volně žijící zvěře stanovit – neznáme skutečný stav

> zvěře v honitbě ani množství přirozené potravy, kterou si zvěř sama obstará, proto se vychází z dlouhodobých zkušeností a orientačních dávek.[1]

Seno — objemné krmivo z usušené trávy

Oves — nejvhodnější jadrné krmivo z obilovin

Řepa — dužnaté krmivo bohaté na vodu

Minerální liz na pařezu — vytvrdlá minerální směs místo kamenné soli, na pařezu ji prase nesežere

- **Jadrná krmiva** se podávají od října plynule a beze změn, koncem prosince se dávka omezuje.[1]
- **Objemná a dužnatá krmiva** doplňují jádro po celé krmné období, dužnatá jen v malých denních dávkách.[1]
- **Sůl** má být dostupná zvěři celoročně, ne jen u zimních krmelců.[1]
- **Nikdy nesypat „po troškách“** o víkendech – krmivo zvěř spotřebuje za pár dní a zbytek doby hladoví.[1]
- Uživatel honitby uvádí druhy, počty a objemy krmných zařízení v plánu mysliveckého hospodaření.[2]

38. Obecné zásady přikrmování hlavních druhů zvěře.

> Technika přikrmování hlavních druhů zvěře se řídí čtyřmi zásadami: **potravní specializací zvěře**, **zvláštnostmi trávení přežvýkavců**, **sezónními cykly** a **kvalitou prostředí** honitby.[1]

Seno — objemné krmivo z usušené trávy, které v zimě dostávají okusovači jako srnčí zvěř

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

- **Srnčí zvěř a jelenec jsou okusovači** – tráva pro ně nemá prakticky žádný význam, přikrmují se proto kvalitnějšími krmivy, hlavně letninou nebo kvalitním jetelotravním senem.[1]
- **Přežvýkavec potřebuje stabilitu krmení** – na nová krmiva se musí navykat postupně, protože trávení zajišťují bachorové mikroorganismy citlivé na náhlé změny.[1]
- **V krmné dávce nesmí vzniknout přestávka**, například jen o víkendech – zvěř by v mezidobí hladověla a krmivo by přijala jen nejsilnější část tlupy.[1]
- **Počet pastevních period se u druhů liší** – srnčí zvěř doplňuje obsah bachoru osmkrát až desetkrát denně, jelení čtyřikrát až šestkrát.[2]
- **Klid v honitbě** je pro správné trávení a minimalizaci škod stejně důležitý jako samotné krmivo.[2]

39. Sůl a minerální lizy, význam, podávání.

> Sůl vyrovnává nepoměr mezi sodíkem a draslíkem, který zvěř přijímá v rostlinné potravě.[1] Zvěř by ji měla mít dostupnou **celoročně**, ne jen v zimě u krmelců – na jaře je její potřeba naopak ještě vyšší.[2]

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

Minerální liz na pařezu — vytvrdlá minerální směs místo kamenné soli, na pařezu ji prase nesežere

- **Doporučená je kamenná nebo lisovaná sůl**, případně doplněná dalšími minerály.[1]
- **Účinnost tzv. „medicinálních lizů“** je většinou spíše obchodní záležitostí výrobce než skutečnou léčbou.[1]

- **Sůl se předkládá ve slaniskových pařezech nebo na solných sloupech**, nikdy volně na zem, aby ji divoké prase nesežralo vcelku.[1]
- **Skutečný nedostatek minerálů v přírodě je vzácný** – dřívější zimní škody ohryzem se mylně vysvětlovaly nedostatkem minerálů, příčinou byly vysoké stavy a nedostatek potravy.[2]
- **Okolí solisek se sanuje**, případně přemísťuje, nejméně jednou ročně, obvykle na jaře.[3]

40. Jaký je význam jadrných krmiv? Jejich vlastnosti, druhy, podávání.

> Jadrná krmiva mají **nízký obsah vlákniny a vysoký podíl využitelné energie**, díky čemuž přinášejí zvěři nejvyšší výživnou hodnotu, ale i riziko trávicích poruch.[1]

Oves — nejvhodnější jadrné krmivo z obilovin

Žaludy — jadrné krmivo z plodů dubu

- **Nejdostupnější a nejvhodnější jsou obiloviny**, hlavně oves; pšenice se pro vysoký obsah lepku příliš nedoporučuje.[1]
- Dále sem patří **luštěniny, žaludy, kaštany a olejnatá semena** jako řepka, vždy nejlépe ve směsi s osvědčenými krmivy.[1]
- **Krmivo musí být kvalitní a neplesnivé** a vždy doplněné objemným krmivem.[1]
- **Podává se plynule od října**, bez přestávek a v dostatečně velkých korýtkách nebo automatických krmítkách, aby se dostalo na celou tlupu.[1,2]
- **Koncem prosince se dávka snižuje ředěním** s nařezaným senem, nikdy skokovým omezením týdenní dávky.[1]

41. Přikrmování jednotlivých druhů zvěře jadrnými krmivy?

> Jadrnými krmivy se spárkatá zvěř přikrmuje plynule od října do konce prosince, poté se jádro ředí nebo vynechá; drobná zvěř dostává jádro v zaječích korýtkách a bažan-

tích zásypech od podzimu, kdy jí po žních ubude potrava, až do jara, kdy vyroste mladá vegetace.[1,2]

Siláž — objemné krmivo konzervované mléčným kvašením, zabalené v plastu

Korýtko — krytý žlábek na jadrné krmivo, zaječí stojí těsně nad zemí

Zásyp — krmné zařízení s přístřeškem pro bažanty a koroptve

- **Srnčí zvěř** dostává jádro od října, krmí se plynule nejlépe ze zásobníků do konce prosince či ledna, poté se dávka ředí nebo úplně vynechává.[1]
- **Jelení a ostatní spárkatá zvěř** se jádrem přikrmuje obdobně od října do konce prosince, potom se jádro vynechává nebo podává jen ve směsi, například v siláži.[1]
- **Srnčí siláž** se skládá zhruba z 20–30 % jádra (oves, pšenice, řepka, ječmen), 20–30 % zelené hmoty, 20–30 % dužnatých krmiv a 10–20 % sena.[1]
- **Jelení siláž** obsahuje více zelené hmoty (50–60 %) a jen asi 10 % jádra, zbytek tvoří seno a dužnatá krmiva.[1]
- **Drobná zvěř** dostává jádro do zaječích korýtek a bažantích zásypů, ne do velkých krmelců pro spárkatou zvěř.[2]
- **Černá zvěř** se jádrem nepřikrmuje, dostatek potravy je jednou z příčin jejích nadměrných stavů.[1]

Siláže mají výhodu jednotné dávky pro celou tlupu, minimálního odpadu a kvalitní výživy po celou zimu, i když jsou dražší a organizačně náročnější.[1]

42. Jaký je význam dužnatých krmiv, vlastnosti, druhy, podávání.

Dužnatá krmiva – **okopaniny, cukrovarské odpady, ovoce a ovocné výlisky** – jsou pro zvěř atraktivní a cenný zdroj vody, mají však krátkou trvanlivost a špatně se skladují.[1]

Řepa — dužnaté krmivo bohaté na vodu

Jablka — dužnaté krmivo z ovoce a jeho odpadu

- **Podávají se v malých dávkách po celou krmnou sezónu**, což příznivě ovlivňuje trávení v předžaludku.[1]
- **Nevhodné je vykládat velké hromady na jedno krmeliště** – část krmiva se zkazí a způsobí zvěři zažívací potíže.[1]

- **Při mrazu je nutná denní dávka** – dužnatá krmiva rychle namrzají a poté snadno hnijí, nahnilé zbytky se z krmeliště odstraňují.[2]
- **Podávají se v krechtech, sklepích, silážních jámách nebo na krmných stolech**, chráněná před povětrnostními vlivy.[2]
- Zvěř drobná srstnatá dostává dužnatá krmiva na **kůlech na řepu**.[2]

43. Jaký je význam objemných krmiv, vlastnosti, druhy, podávání.

> Objemná krmiva se vyznačují **vysokým obsahem vlákniny** a jsou základem zimní výživy pro většinu spárkaté zvěře – s výjimkou srnčí a jelence, kteří jako okusovači na travinách delší dobu nevydrží.[1]

Seno — objemné krmivo z usušené trávy

Siláž — objemné krmivo konzervované mléčným kvašením, zabalené v plastu

Krmelec — seno v jeslích pod stříškou, pod nimi korýtko

Jesličky — malé žebřinové jesle na seno

Oboroh — zásoba sena pod střechou na sloupech

Seník — sklad sena v lese, tady i s jeslemi pro zvěř

- **Seno** má být nejlepší kvality, z mladých travních porostů s příměsí jetelovin, dobře usušené; plesnivé nebo pozdě sklizené seno je nevhodné.[1]
- **Siláž** vzniká mléčným kvašením čerstvé zelené píce při dobrém udusání bez přístupu vzduchu; kvalitní siláž příjemně nakysle voní a lze jí krmit po celé zimní období.[1]
- **Letnina** – v létě nařezané větve usušené i s listím – má oproti senu vyšší výživnou hodnotu a je výborným krmivem zejména pro srnčí zvěř, přestože je na přípravu náročnější.[1]
- **Objemná krmiva se předkládají chráněná před deštěm a sněhem**, v menších dávkách, nejlépe na týden, z kvalitního centrálního skladu.[2]
- Podávají se v **krmelcích, jesličkách, oborozích a seníkách**.[2]

44. Krmná zařízení pro drobnou zvěř, konstrukce, druhy, umístění.

> Krmná zařízení pro drobnou zvěř jsou menší a přizpůsobená konkrétnímu druhu.[1]

Zaječí krmeleček — nízká stříška na kraji pole, pod ní dostávají zajíci seno; vzadu krmelec pro srnčí

Zásyp — krmné zařízení s přístřeškem pro bažanty a koroptve

Zásyp s plovoucí plošinou — kachní zásyp na voru, zásobník krmiva pod stříškou

Napajedlo — vodní zdroj pro zvěř v honitbě

- **Zvěř drobná srstnatá** (zajíc) – zaječí krmelečky, korýtka na jadrná krmiva a kůly na řepu.[1]
- **Zvěř drobná pernatá** (bažant) – zásypy s přístřeškem a krmné rohatiny.[1]
- **Kachna divoká** – zásyp s plovoucí plošinou, aby krmivo nenamoklo ani nezapadlo do bahna.[1]
- **Pro všechny druhy** patří k vybavení honitby i soliska a zdroje vody, umístěné poblíž krytu.[1]
- Zařízení musí typem, velikostí, počtem a rozmístěním odpovídat druhům a stavům zvěře v honitbě, musí být dobře zastřešená a udržovaná v bezpečném technickém stavu; na jaře se čistí a dezinfikují.[2]

45. Krmná zařízení pro spárkatou zvěř, konstrukce, druhy, umístění.

> Zařízení pro přikrmování spárkaté zvěře se liší podle druhu krmiva.[1]

Krmelec — krmné zařízení pro spárkatou zvěř, seno v jeslích pod stříškou

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

Napajedlo — vodní zdroj pro zvěř v honitbě

- **Objemná krmiva** – krmelce (jesle na seno pod stříškou), jesličky (samotné žebřiny na seno), oborohy (zásoba sena pod střechou na čtyřech kůlech) a seníky (kůlna, ve které je seno uskladněné).[1,2]
- **Jadrná krmiva** – krmná koryta (žlaby na jádro), kombinované seníky (jesle na seno a zásobník na jádro v jedné stavbě) a automatická krmítka (samokrmítka – zásobník, z něhož se jádro do korýtka dosypává samo, takže se nemusí zakrmovat každý den).[1,2,3]
- **Dužnatá krmiva** – krechty (kryté jámy mimo stavení, v nichž řepa a brambory přečkají zimu), sklepy (podzemní místnost na jejich uložení) a silážní jámy (jáma, v níž udusaná zelená píce bez přístupu vzduchu zkvasí na siláž) jsou zimní sklady; zvěři se z nich předkládá na krmné stoly (stůl, na který se vyloží siláž nebo řepa jen na jeden den, aby nehnila).[1,2,4,5]
- **Sůl** se předkládá na soliskách (neboli slaniskách) – solných sloupech nebo pařezech (v čerstvém, asi metr vysokém pařezu se vyseká dutina na sůl; déšť ji rozpouští a slaná voda stéká po kůře, takže ji divoká prasata nesežerou v kusech), nikdy volně na zem.[1,5,6]
- Doplňují je **udržované vodní zdroje**, případně vybudované umělé napajedlo s pravidelnou výměnou vody.[1]

Kvůli riziku nežádoucí koncentrace zvěře se zřizuje raději **větší počet menších, i přenosných krmelců a zásypů** než málo velkých a stálých; pro tlupní zvěř slouží krmná centra s víc rozptýlenými korýtky.[7] K vybudování a umístění zařízení je vždy potřeba předchozí souhlas vlastníka pozemku.[8]

46. Krmení a vnadění, pravidla, zásady, zařízení.

> **Krmení (přikrmování)** zajišťuje zvěři výživu v době nouze a je zákonnou povinností uživatele honitby;[1] **vnadění** naproti tomu zvěř na místo jen láká, typicky atraktivním nebo aromatickým krmivem. Obě činnosti odděluje zákon i chovatelská praxe: zvěř, kterou chceme udržet mimo ozimy nebo mladý lesní porost, na tom poli lovíme a zároveň jí v klidném koutě honitby nabídneme náhradní zdroj potravy. Takové

> odváděcí přikrmování škody zvěří významně omezuje, ale jen dokud je krmivo pro zvěř lákavější než okus a zvěř má u něj klid.[2,3]

Krmelec — krmné zařízení, seno v jeslích pod stříškou; v době nouze se do 200 m od něj neloví

Vnadiště — místo, kam se černé zvěři sype kukuřice; kolem rozrytá zem a kaliště

Vnadicí automat — zásobník s rozmetadlem, které v nastavený čas sype kukuřici na vnadiště

- **Do krmiva je zakázáno přidávat lákací a narkotizační prostředky**, pokud to není prováděno za účelem odchytu zvěře.[4]
- **V době nouze se nesmí lovit ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk** – krmná zařízení musí sloužit k výživě, ne jako léčka.[4]
- **Zvěř se smí přikrmovat jen kvalitním, neplesnivým krmivem** bez žluklých tuků a tvrdých kyselých trav.[5]
- **Zařízení pro krmení i vnadění se často shodují** – krmelce, zásypy, koryta – rozdíl je v účelu a v tom, zda a jak blízko se u nich smí lovit.[1,4]
- Uživatel honitby odpovídá za to, že krmná zařízení slouží svému účelu a jsou udržovaná v bezpečném stavu.[5]

Okruh 5 — Základy chovu zvěře v ČR

47. Charakterizujte pojem myslivecký chov zvěře.

> Myslivecký **chov zvěře** je soubor odborných zásahů mysliveckého hospodáře, které sledují vymezené biologické cíle: udržet rovnováhu mezi stavy zvěře a jejím prostředím, uchovat přírodní kvalitu genofondu a upravit stavy zvěře na optimální úroveň.[1] Jde o trvalou péči, ne o jednorázový zásah.[1]

- **Péče o životní podmínky.** Zajištění potravy, vody, krytu a klidu v honitbě patří k chovu stejně jako regulace stavů.[2]
- **Úprava struktury populace.** Chov cíleně upravuje pohlavní a věkovou skladbu a vybírá zdravé, geneticky hodnotné jedince k dalšímu rozmnožení.[2]
- **Optimální stav mezi minimem a normou.** Uživatel honitby drží stavy zvěře mezi minimálním a normovaným stavem, které pro honitbu určí orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Zušlechťování.** Zákon řadí chov a zušlechťování zvěře do jednoho celku – cíleně se zvyšuje i chovná kvalita, například průběrným odstřelem.[1]

48. Jaké jsou cíle chovu zvěře ve vztahu k jejímu prostředí?

> Vůči prostředí sleduje chov zvěře hlavně **zachování a zlepšování životních podmínek** honitby, protože kvalita biotopu přímo určuje, kolik zdravé zvěře může honitba trvale uživit.[1]

Remízek uprostřed pole — skupina stromů a keřů v lánu polí, typická krytová plocha, o kterou chov zvěře pečuje

- **Potrava a voda.** Chov zajišťuje kvalitativně i kvantitativně vhodnou potravu po celý rok včetně dostupných vodních zdrojů.[1]
- **Kryt a klid.** Péče o krytové a klidové části honitby – remízky, houštiny, zvěřní políčka – snižuje stres a ztráty zvěře.[1]
- **Ochrana před škodlivými vlivy.** Chov má zmírňovat působení nepříznivých biotických i abiotických faktorů, jako je predace, choroby nebo extrémní počasí.[1]
- **Rovnováha se stavy zvěře.** Zákon výslovně žádá zachování rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím, aby zvěř prostředí nadměrně nepoškozovala.[2]

49. Jaké jsou cíle chovu zvěře ve vztahu k její kvalitě a struktuře populací?

> Ve vztahu ke kvalitě a struktuře populací chov zvěře cílí na **správný poměr pohlaví, věkovou skladbu a zdravotní stav** zvěře, ne jen na celkový počet kusů.[1]

Jelen s laněmi — dospělý jelen s velkým parožím hlídá skupinu laní

Kolouch mezi rodiči — mladý kolouch stojí mezi laní a jelenem se sametovým parožím

- **Poměr pohlaví.** Přirozený poměr při narození je 1:1; chov (lov) ho nesmí posouvat výrazně ve prospěch samic, jak se dnes u spárkaté zvěře často děje.[1]
- **Věková skladba.** Populace musí mít dost dospělých, starších samců – u srnce od 5 let, u jelena od 9 let výše – jinak chovná kvalita klesá.[1,3]
- **Výběr chovných jedinců.** Chov průběžně vybírá zdravé, geneticky dobře založené kusy a naopak vyřazuje odstřelem méněcenné a nemocné jedince.[1]
- **Zušlechťování genofondu.** Zákon žádá udržování přírodní kvality genofondu a cílené zvyšování chovné kvality zvěře.[2]

50. Jaké jsou cíle chovu zvěře ve vztahu k ekonomické stránce?

> Ekonomicky má chov zvěře udržet stavy na úrovni, kdy **náklady na škody a ochranná opatření nepřevýší výnos** z hospodaření na dané ploše, a zvěř přitom zůstává zdrojem příjmu.[1]

- **Hranice únosnosti.** Součet škod na lese a v zemědělství a nákladů na jejich prevenci nesmí přesáhnout stanovené procento zisku z hospodaření na daném pozemku.[1]
- **Rozdílná hranice podle porostu.** Finančně vyjádřená únosnost je vyšší u cenných porostů a nižší na málo produktivních plochách.[1]
- **Zvěř jako výnos.** Přiměřeně chovaná zvěř přináší příjem z poplatkového odstřelu, prodeje zvěřiny a trofejí i z nájmu honitby.[2]
- **Plán hospodaření jako nástroj.** Plán mysliveckého hospodaření sestavuje uživatel honitby mimo jiné podle výše škod způsobených zvěří, aby sladil její stavy s hospodářskými zájmy vlastníků pozemků.[2]

51. Charakterizujte stručně jednotlivé metody chovu zvěře.

> Metody chovu se liší mírou zásahu člověka do rozmnožování zvěře – od volné přírody až po **plně řízený, intenzivní chov v zajetí**.[1]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kde se chová daňčí zvěř

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

- **Chov divoký (volný).** Zvěř se rozmnožuje sama ve volné přírodě, myslivec jen zlepšuje prostředí, přikrmuje a chrání hnízdiště či vrhy; typický pro spárkatou zvěř v honitbě.[1]
- **Chov usměrněný (polodivoký).** Vejce nebo mláďata se sbírají z ohrožených hnízd, dochovávají v umělých líhních a odchovnách a mladí jedinci se pak vypouštějí zpět do honitby.[1]
- **Chov voliérový (intenzivní, krotký).** Chovné hejno žije celoročně ve voliérách, vejce se pravidelně odebírají a líhnou uměle – typické pro bažantnice.[1]
- **Oborní chov.** Zvěř žije trvale v oplocené oboře s vybudovanou sítí krmných a loveckých zařízení – zvláštní forma intenzivního chovu spárkaté zvěře.[2]

52. Vysvětlete pojem honitba a její význam z hlediska chovu zvěře.

> **Honitba** je soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků, vymezený rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti, ve kterém lze vykonávat právo myslivosti.[1] Myslivost lze provozovat jen v rámci takto uznané honitby.[1]

Tabule honitby — informační tabule honitby Slunečná v Lužických horách, kterou vyvěsil její uživatel

Honební pozemky — louka, pole a les s kazatelnou u Velkého Karasína, běžná podoba honitby

Hranice honitby — kolík s cedulkou honebního společenstva Selce u Stěžova

- **Základní jednotka chovu.** Právě pro honitbu se v rozhodnutí o jejím uznání stanoví minimální a normovaný stav jednotlivých druhů zvěře i jakostní třída.[1]
- **Rámec plánování.** Uživatel honitby v jejích hranicích zpracovává plán mysliveckého hospodaření a plán lovu, podle kterého se stavy zvěře udržují mezi minimem a normou.[1]

- **Odpovědnost uživatele.** Držitel, případně nájemce honitby je povinen v ní zajišťovat chov zvěře a odpovídá za dodržení stanovených stavů.[1]
- **Vazba na sousední honitby.** Honitby se stejnými podmínkami pro určitý druh zvěře může úřad sloučit do oblasti chovu, aby se s populací hospodařilo jednotně.[1]

53. Jaké podmínky by měly z hlediska chovu zvěře splňovat hranice honitby?

> Z hlediska chovu zvěře má honitba **přírodní hranice zřetelné v terénu, souvislé pozemky bez překážek pro zvěř a kompaktní tvar, ne úzký pruh**; hranice nemá vést po rozhraní lesa a pole.[1]

Hranice honitby — kolík honebního společenstva, hranice se má krýt s přírodními útvary zřetelnými v terénu

- **Přírodní hranice.** Na hranice katastrů, obcí a krajů se při tvorbě honiteb nehledí; hranice honitby se má, pokud to jde, krýt s vodotečí, cestou nebo silnicí, které jsou v terénu vidět.[1]
- **Souvislé pozemky bez překážek.** Honební pozemky honitby musí spolu souviset; dálnice, silnice dálničního typu, přehrada nebo letiště se zpevněnou plochou jsou pro zvěř překážkou či nebezpečím, a proto se do jedné honitby nezačleňují.[1]
- **Žádný úzký pruh.** Honitbu ve tvaru pruhu širokého v nejširším místě jen 500 m nelze vytvořit ani uznat, i kdyby měla minimální výměru; okrajových výběžků se to netýká.[1]
- **Ne po rozhraní lesa a pole.** Vzniku takové hranice je nutno bránit vyrovnáním hranic, tedy výměnou honebních pozemků nebo jejich přičleněním.[1] Skripta ji mají za naprosto nevhodnou: chov potřebuje po celý rok potravu i klid a kryt.[3]
- **Celá výměra v oblasti chovu.** Honitba určená pro chov druhu spárkaté zvěře, pro který orgán státní správy myslivosti vymezil oblast chovu, musí celou výměrou ležet v této oblasti.[2]

54. Jak ovlivňuje velikost honitby chov zvěře?

> Velikost honitby přímo určuje, **jaké druhy zvěře a v jaké kvalitě** v ní lze chovat – malá honitba neuživí stabilní populaci velké spárkaté zvěře.[1]

Rozlehlý lesní komplex — souvislý smrkový les táhnoucí se přes několik kopců na Šumavě, prostor, jaký potřebuje zvěř jelení

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, u obory je zákonné minimum jen 50 ha

- **Zákonné minimum.** Minimální výměra honitby je 500 ha, u obory 50 ha; jde o hranici, pod kterou úřad honitbu neuzná.[1]
- **Odlišné nároky podle druhu.** Výměra 500 ha vyhovuje drobné a srnčí zvěři, pro chov zvěře jelení by honitba měla mít alespoň 1000 ha.[2]
- **Stabilita populace a struktury.** Ve větší honitbě lze snáze udržet žádoucí poměr pohlaví, věkovou skladbu i migrační trasy; menší honitby jsou náchylnější k přezvěření nebo naopak k vymizení druhu.[2]
- **Menší okrajový efekt.** S rostoucí plochou honitby klesá podíl hranic vystavených sousedním vlivům a nekontrolovanému odlovu na okraji.[2]

55. Co jsou jakostní třídy honitby?

> **Jakostní třída honitby** je zákonem definovaný stupeň úživnosti honitby; vychází z jejích přírodních podmínek a stanovuje ji orgán státní správy myslivosti ve spolupráci s lesním, zemědělským a ochranářským úřadem.[1]

Úrodná nížinná krajina — otevřená pole s remízkem u obzoru, vysoká úživnost a tedy vyšší jakostní třída

Chudý horský smrkový porost — jednotvárný smrkový les na Šumavě, nízká úživnost a tedy nižší jakostní třída

- **Kdo se zařazuje.** Do jakostních tříd se zařazují honitby nebo jejich části pro jednotlivé druhy spárkaté zvěře – daňka, jelena, jelence, kamzíka, muflona, prase divoké, obě siky i srnce.[2]
- **Podklad pro normu.** Od jakostní třídy se odvíjí normovaný stav zvěře, požadovaný poměr pohlaví, věková skladba a koeficient očekávané produkce daného druhu.[1]

- **Aritmetický průměr.** Mají-li různé části honitby odlišné přírodní podmínky, stanoví se výsledná jakostní třída jako jejich aritmetický průměr.[2]
- **Aktualizace.** Zařazení se mění vždy, když se v honitbě podstatně změní podmínky úživnosti.[1]

56. Jak se řeší chov zvěře, pro kterou nemá honitba stanovené stavy?

> Minimální a normovaný stav i jakostní třídu má vyhláška stanovenou jen pro **spárkatou zvěř, bažanta obecného a zajíce polního** – pro ostatní druhy se pevné počty neurčují vůbec.[1]

Liška obecná — šelma, pro kterou vyhláška minimální ani normovaný stav nestanovuje

Kachna divoká — pernatá zvěř bez jakostní třídy i bez stanovených stavů

- **Bez jakostní třídy.** U druhů zvěře, které vyhláška v příslušných paragrafech neuvádí, se honitba do jakostní třídy nezařazuje.[1]
- **Bez čísel.** Nestanovuje se pro ně požadovaný poměr pohlaví, věková skladba, koeficient očekávané produkce ani minimální a normovaný stav.[1]
- **Plán lovu jinak.** Lov těchto druhů se přesto plánuje – uživatel honitby jej uvádí zvlášť v plánu lovu ostatních druhů zvěře, na základě odhadu skutečného stavu.[2]
- **Obecná zásada platí i tak.** I bez pevných čísel musí uživatel honitby dodržet základní zásadu chovu – udržovat stavy zvěře na úrovni, kterou prostředí unese a která druh neohrožuje.[3]

57. Co jsou oblasti chovu zvěře a proč se vytvářejí?

> Oblast chovu zvěře spojuje sousední honitby s podobnými přírodními podmínkami do jednoho celku, kde se stavy plánují společně – pro spárkatou zvěř, která hranice

> honiteb nezná, nebo pro vzácné druhy, jako je tetřev.[1,2] Navrhují ji držitelé honiteb, vymezuje ji orgán státní správy myslivosti.[1]

Tetřev hlušec — tokající kohout s rozevřeným tatrčem a vztyčenou hlavou

Tetřívek obecný — kohout s červenými pouškami, rozevřenou lyrou a bílým podtatrčím

Jeřábek lesní — drobný lesní kur s kropenatým peřím na větvi

- **Pro kterou zvěř.** Pro určitý druh spárkaté zvěře kromě srnčí, jelence a prasete divokého – tedy třeba jelení, daňčí, mufloní nebo kamzičí –, jeho místní populaci či poddruh, a pro vzácné nebo ohrožené druhy, jako je tetřev, tetřívek nebo jeřábek.[1]
- **Návrh podávají držitelé honiteb**, oblast vymezuje orgán státní správy myslivosti.[1]
- **Honitba určená pro chov daného druhu** musí ležet celou svou výměrou v oblasti tohoto chovu.[1]
- **Normované stavy se stanovují i pro celou oblast**, ne jen pro jednotlivé honitby zvlášť.[1]
- **Vytvoření oblasti nesmí zvýšit ekologickou zátěž** dotčeného území.[1]

58. Jaké je vzájemné postavení honiteb zařazených do oblasti chovu a jak se v nich plánuje lov?

> Honitby zařazené do oblasti chovu jsou si rovnocenné a hospodaří s danou zvěří jako jeden celek, žádná z nich neplánuje chov ani lov samostatně.[1] Funkčnost oblasti stojí na ochotě všech uživatelů honiteb respektovat společné plány chovu a lovu i předkládat trofeje na společné chovatelské přehlídce.[1] Právně z toho plyne, že plán mysliveckého hospodaření honitby ležící v oblasti chovu nevzniká izolovaně, ale musí vycházet ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který danou oblast vymezil.[2]

Jelení tlupa — jelen s laněmi, taková tlupa při přechodu z jedné honitby do druhé nedbá na jejich hranice

Chovatelská přehlídka — trofeje na deskách; honitby v oblasti chovu je předkládají na společné přehlídce

- **Společný plán chovu a lovu** nahrazuje samostatné plánování jednotlivých honiteb pro daný druh zvěře.[1]
- **Trofeje se předkládají společně**, aby komise mohla hodnotit celou oblast jednotně.[1]

- **Plán honitby v oblasti chovu se řídí doporučením** orgánu státní správy myslivosti, který oblast zřídil.[2]
- **Normovaný stav se uvádí i za celou oblast**, jednotlivé honitby ho jen dílčím způsobem naplňují.[3]

59. Co je to komora v honitbě v případě zvěře spárkaté a drobné. Její význam a parametry.

> Komora je část honitby ponechaná bez lovu a rušení, aby v ní zvěř měla klid k rozmnožování; přebytek se odtud sám rozptyluje do zbytku honitby.[1] U zajíce se za komoru nechává zhruba pětina honitby s nejlepším stavem, u spárkaté zvěře jsou to klidové remízy a houštiny bez vstupu lidí.[1,2]

Remízek uprostřed pole — skupina stromů a keřů v lánu polí, typická krytová plocha, kterou uživatel honitby nechává bez rušení

Zajíc polní — druh, kvůli kterému se v honitbě zpravidla vymezuje komora nedotčená lovem

- **Účel je u obou skupin stejný** – nerušené místo pro reprodukci a přežití nejslabšího ročníku.
- **U zajíce jde o plošné vynětí z honby**, ne jen o remízek uprostřed pole.[1]
- **U spárkaté zvěře jde spíše o trvalé krytové útočiště** – klidová část životního prostředí zvěře, kam se stahuje před nepohodou i rušením.[2]
- **Komora se volí v části s nejlepším stavem zvěře**, aby měla z čeho čerpat zásobu pro zbytek honitby.[1]

60. Kvalita zvěře, význam, způsoby posuzování a příklady kritérií kvality.

> Kvalita zvěře říká, jak dobře populace odpovídá prostředí a chovnému cíli: tělesná hmotnost, vývin trofeje, zdraví a věková i pohlavní struktura.[1] Posuzuje se průběžně

při průběrném odstřelu a souhrnně na chovatelských přehlídkách, kam se předkládají trofeje.[2,3]

Silné paroží — mohutný, bohatě větvený trofejový jelen v říji

Slabé paroží — mladý špičák s jednoduchým nevětveným parožím, typický kandidát na průběrný odstřel

- **Trofej** – síla, symetrie a vývin parohů, rohů či zbraní kňoura u samčí zvěře.[3]
- **Tělesná hmotnost** ukazuje úživnost honitby i kondici jedince.[1]
- **Věková a pohlavní struktura** populace musí odpovídat požadovanému poměru pro danou jakostní třídu.[2]
- **Výjimečné trofeje se bodují** podle metodiky mezinárodní myslivecké organizace, například jelen od 215 bodů nebo srnec od 140 bodů.[2]

61. Co jsou minimální a normované stavy zvěře a jaký je jejich význam?

Minimální stav je stav, při kterém populační hustota druhu ještě zajišťuje jeho biologickou reprodukci a druh není ohrožen na existenci.[1] Normovaný stav je naopak nejvyšší přípustný jarní stav odpovídající kvalitě a úživnosti honitby, při kterém zvěř ještě nezpůsobuje zásadní škody na životním prostředí.[1,2] Skutečný stav zvěře v honitbě se má pohybovat mezi těmito dvěma hodnotami.[1]

Loupání kůry — škoda z přezvěření, které má zabránit dodržení normovaného stavu

- **Minimální stav chrání populaci** před rozpadem: pod ním se zvěř obtížně nachází k páření, množí se příbuzensky a slábne, až z honitby vymizí.[1,3,4]
- **Normovaný stav chrání prostředí** před škodami z přezvěření.[2]
- **Uživatel honitby je ze zákona povinen** udržovat stav zvěře v rozmezí, které určuje rozhodnutí o uznání honitby.[1]
- **Pod minimem se lov zastavuje**, nad normovaným stavem se nařizuje redukční odstřel.[3,5]

62. Kdo určuje normovaný a minimální stav zvěře a podle čeho

Minimální a normovaný stav zvěře stanovuje orgán státní správy myslivosti v rozhodnutí o uznání honitby.[1] Podkladem je zařazení honitby nebo její části do jakostní třídy podle charakteru přírodních podmínek – u spárkaté zvěře podle skladby a výměry lesních porostů, u drobné zvěře podle nadmořské výšky a bonity zemědělské i lesní části honitby.[2] Z jakostní třídy pak vyhláška odvozuje konkrétní počet kusů na jednotku plochy, požadovaný poměr pohlaví, věkovou skladbu a koeficient očekávané produkce.[2]

Skladba lesních porostů — horský smrkový les na Šumavě, u spárkaté zvěře je právě tohle podkladem jakostní třídy

Nížinná zemědělská krajina — otevřená pole v nízké nadmořské výšce; u drobné zvěře rozhoduje nadmořská výška a bonita půdy

- **Rozhoduje orgán státní správy myslivosti**, ne uživatel ani vlastník honitby.[1]
- **Podkladem je jakostní třída honitby** podle přírodních podmínek.[2]
- **U honitby s více částmi** se jakostní třída počítá jako aritmetický průměr dílčích tříd.[2]
- **Pro obory platí zvláštní pravidlo** – souhrnně nejvýš jeden kus spárkaté zvěře na 2 ha výměry.[2]

63. Jaký je význam sčítání zvěře a jaké jsou metody a termíny

Sčítání zvěře je jediný způsob, jak zjistit skutečný stav zvěře v honitbě; jeho výsledek je podkladem pro roční plán mysliveckého hospodaření a porovnává se s minimálním a normovaným stavem.[1,2] Uživatel honitby sčítá každý rok v termínu, který určí orgán státní správy myslivosti, a výsledek mu ohlásí; sousední držitelé honiteb se mohou sčítání účastnit.[1] V cizině se plán lovu často řídí okusem a škodami místo odhadu počtu.[5,6]

Zvěř na krmelišti — srnčí zvěř u krmelce se senem, typické místo sčítání spárkaté zvěře

Stopy ve sněhu — řada otisků paznehtů srnčí zvěře v čerstvém sněhu

Termovizní dron — dron s termokamerou odhalí zvěř i na velké ploše

Fotopast — maskovaná fotopast připnutá popruhem ke kmeni

- **Spárkatá zvěř** se počítá u krmelců, na pastvě, při loveckých akcích i podle trusových hromádek, oficiální termín stanovuje krajský úřad v lednu a únoru.[2]
- **Moderní technika** – ruční termovize a termovizní dron najdou zvěř podle tepla těla, nejlépe v zimě a v podvečer, kdy je tepelný kontrast největší; v hustém porostu ale selhávají. Fotopasti na ochozech doplní poměr pohlaví a podíl mladé zvěře.[3,4]
- **Drobná zvěř** se sčítá vícekrát ročně – v zimě, v létě a hlavně těsně před dobou lovu.[2]
- **Bez odpovědného sčítání nemá plánování smysl** – jen skutečná čísla umožní udržet stav mezi minimem a normovaným stavem.[2]

64. Co jsou chovatelské přehlídky jejich náplň a význam a organizace

> Na chovatelské přehlídce projde komise trofeje zvěře ulovené za uplynulou sezonu: posoudí kvalitu chované zvěře a zkontroluje, co se v honitbách lovilo.[1,2] Koná se, jen když ji vyhlásí orgán státní správy myslivosti; uživatelé honiteb pak na ni předloží trofeje ulovené ve své honitbě.[1,2]

Chovatelská přehlídka trofejí — desky s lebkami a parožím vystavené na chovatelské přehlídce v Havlíčkově Brodě

- **Předkládají se trofeje** ulovené zvěře, v praxi i spodní čelisti zvěře holé, ne jen paroží nebo rohy vynikajících kusů. Zákon výslovnou povinnost předložit je neukládá, účast se ale bere jako samozřejmá součást mysliveckého hospodaření.[2]
- **Rozhoduje orgán státní správy myslivosti**, který jmenuje hodnotitelskou komisi; pořádáním může pověřit mysliveckou organizaci a uživatele honiteb vyrozumí způsobem v místě obvyklým.[1]
- **V oblasti chovu** se přehlídka koná společně za celou oblast.[1]
- **Význačné trofeje** nad medailové hranice (např. jelen 215 b., srnec 140 b.) posuzuje ústřední hodnotitelská komise pro celostátní evidenci.[1]

- **Přehlídka je zpětná vazba pro chov** – ukazuje, zda odstřel dodržuje zásady kvalitního chovu.[2]

65. Zhodnoťte stručně myslivecký význam nepůvodních druhů zvěře.

> Řada nepůvodních druhů zvěře se v české přírodě natolik zabydlela, že je dnes běžnou a ceněnou součástí mysliveckého hospodaření – bažant obecný u nás žije prokazatelně přes 800 let, muflon od poloviny 19. století, k oblíbené trofejové zvěři patří i jelenec běloocasý, kamzík nebo sika.[1] Naopak druhy jako psík mývalovitý, mýval severní, norek severoamerický nebo ondatra pižmová a nutrie nemají myslivecký přínos žádný a myslivost je loví hlavně proto, aby omezila škody, které páchají na původní zvěři a přírodě.[1,2]

Muflon — beran s typicky zatočenými rohy, ceněná trofejová zvěř

Jelenec běloocasý — severoamerický jelenovitý s charakteristickým parožím, oblíbená trofejová zvěř

Psík mývalovitý — dvojice s výraznou temnou maskou kolem očí, škodlivá invazní šelma

Mýval severní — všežravec s pruhovaným ocasem a černou maskou, škodlivý invazní druh

- **Bažant, muflon, jelenec a sika** jsou dnes plnohodnotná lovná a trofejová zvěř s vlastními chovatelskými přehlídkami.[1]
- **Umělé odchovy zajíce a koroptve** jsou sice metodicky zvládnuté, ale pro myslivost prakticky bez využití.[1]
- **Šelmy a hlodavci (psík mývalovitý, mýval, norek, ondatra, nutrie)** mají jen negativní, škodlivý význam.[1]
- **Vypouštění krocana, orebice a dalších nepůvodních druhů** je dnes prakticky vyloučené: zavést v honitbě nový druh smí uživatel jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti a ochrany přírody a uměle odchovanou zvěř vypustit jen na výjimku ochrany přírody, která chrání původní druhy.[2,3] Věcně by to ani nemělo smysl – krocaní kuřata tu nesnášejí chlad a vlhko, orebice by vytlačovala mizející koroptev a polokrotcí ptáci stahují do honitby predátory.[1,4,5]

66. Jaké jsou hlavní zásady a problémy chovu, resp. výskytu nepůvodních druhů zvěře?

> Část nepůvodních druhů se u nás zabydlela natolik, že je dnes plnohodnotnou zvěří s vlastními zásadami chovu – bažant, muflon nebo jelenec.[4] Jiné, jako psík mývalovitý nebo mýval, původní zvěř loví, konkurují jí a přenášejí nemoci a parazity, sika se kříží s jelenem evropským, a jednou vypuštěný druh se z krajiny už nedá odstranit.[1,2,3,5] Proto podpora a ochrana patří původním druhům, cizí zvěř se dováží a vypouští jen výjimečně a se souhlasem státu, a zvěř z farem, ze zajetí a kříženci do honitby nepatří vůbec.[1,2]

Muflon — beran se světlým sedlem na boku a zatočenými toulci, znaky čistokrevného kusu; kříženec s ovcí domácí má žlutavé zbarvení a vývrtkovité toulce

Bažant obecný — kohout zblízka: červené pouška, kovově zelený krk a bílý obojek; u nás zdomácnělý přes 800 let

Jelenec běloocasý — jelen s parožím rostoucím dopředu a bílou skvrnou na krku; pochází ze Severní Ameriky

Jelen sika — jelen se skvrnitou srstí a krátkým parožím; kříží se s jelenem evropským a ohrožuje čistotu jeho genofondu

Kříženci siky a jelena evropského — laně s bílým zrcátkem po sice a postavou po jelenovi; irské Wicklow, kde se oba druhy volně kříží

Psík mývalovitý — nepůvodní šelma, jejíž predační tlak a přenos nemocí jsou hlavním důvodem, proč se v honitbách loví

Nutrie říční — mokrý kus na kraji ledu; jihoamerický hlodavec uprchlý z kožešinových chovů, norami podrývá břehy a hráze

- **Zabydlené druhy** – bažant, muflon, jelenec nebo kamzík – se chovají jako každá jiná zvěř: plánuje se jejich chov i lov a hlídá se čistota genofondu.[3,4]

- **Souhlas orgánu státní správy myslivosti a ochrany přírody** je podmínkou dovozu, vývozu i vypuštění nepůvodní zvěře a také zavedení dalšího druhu v honitbě; k tomu se musí dodržet veterinární předpisy.[1]
- **Zákaz vypouštět zvěř z farmových chovů a její mláďata, křížence zvěře s hospodářskými zvířaty a zvěř chovanou v zajetí** chrání čistotu genofondu; výjimku pro zvěř ze zajetí může povolit jen orgán ochrany přírody.[2]
- **Křížení s domácími zvířaty** se u muflona pozná podle žlutavého zbarvení a vývrtkovitých toulců – takoví jedinci se loví bez omezení.[3]
- **Sika se kříží s jelenem evropským** – kříženci jsou plodní a cizí geny už z populace nikdo nedostane; proto je sika od 7. srpna 2025 na unijním seznamu invazních druhů, u nás ale zůstává zvěří, aby ho mohli regulovat myslivci.[5,6]
- **Zavádění uměle odchovaných jedinců** do prostředí, odkud divoká populace vymizela, bývá neúspěšné.[4]

Okruh 6 — Škody zvěří

67. Význam a charakteristika škod zvěří.

> Škoda zvěří je újma na lesních a zemědělských porostech, na rybí obsádce nebo na hospodářských zvířatech, kterou způsobí volně žijící zvěř svou přirozenou činností – spásáním, okusem, ohryzem kůry či vytloukáním paroží.[1] V jistém smyslu jsou škody neoddělitelné od pouhé přítomnosti zvěře v krajině – zcela jim zabránit by mohlo jen její vyhubení, proto je cílem myslivecké péče udržet stavy zvěře na **únosné míře**, ne škody úplně vyloučit.[2]

Okus — smrček s uhryznutým vrcholovým výhonem, místo něj roste pokřivený postranní

Ohryz — kmen ohryzaný v zimě jelení zvěří, na obnaženém dřevě jsou vidět rýhy po zubech

Loupání kůry — kmen olouplý zvěří až na dřevo

Vytloukání paroží — kmínek s kůrou servanou od paroží

Rozrytá louka — pastvina rozrytá tlupou černé zvěře při hledání kořínků a larev

Okus vinné révy — hrozen, ze kterého zvěř otrhala většinu bobulí, na třapině zůstaly holé stopky

- Rozsah škod roste s přezvěřením, s velkoplošným zemědělským a lesním hospodařením a s rušením zvěře, které soustředí její žír do kratších období.[1]
- Zákon o myslivosti váže odpovědnost za škody na **uživatele honitby**, který je povinen je hradit poškozenému.[3]
- Zvlášť sledované jsou škody na lesních a zemědělských porostech, v rybničním hospodářství a škody způsobené hájenými (chráněnými) druhy zvěře, pro něž platí odlišný právní režim náhrady.[1,3]

68. Odpovědnost za škody zvěří a možnosti prevence na lesních kulturách.

> Okousané a ohryzané stromky platí lesníkovi **uživatel honitby**. Ochrana mladého lesa je ale společná práce lesníka a myslivce: myslivec drží stavy spárkaté zvěře na únosné výši, lesník chrání sazenice pletivem, tubusem nebo repelentním nátěrem a zakládá les tak, aby zvěř měla pastvu i mimo cílový porost. Oplocenka i repelenty jsou drahé

> a vyplatí se jen na malých, nejvíc ohrožených plochách, proto nejvíc záleží na stavech zvěře: čím blíž jsou únosné výši, tím méně sazenic musí lesník chránit.[1,2,3]

Okus — smrček s uhryznutým vrcholovým výhonem; právě tomu má oplocení a tubus zabránit

Ohryz — kmen ohryzaný v zimě jelení zvěří až na dřevo; škodu na neoplocené kultuře hradí uživatel honitby

Oplocení — celoplošné pletivové oplocení zalesněné plochy

Ochrana pletivem — jednotlivá sazenice v drátěné kleci na kolících

Tubus — plastové chráničky kolem sazenic v zalesněné ploše

- **Únosné stavy zvěře** – snížení stavů spárkaté zvěře na výši, kterou les uživí, je první opatření proti škodám; to je podíl uživatele honitby.[2]
- **Mechanická ochrana** – celoplošné oplocení kultury nebo individuální ochrana jednotlivých sazenic pletivem či tubusy, dokud stromky neodrostou okusové výšce. Oplocenka je nákladná a má smysl na malých, silně ohrožených plochách; žádné opatření přitom nesmí zvěř zraňovat.[1,2,3]
- **Chemická ochrana** – nátěry a postřiky repelenty, které zvěř odpuzují pachem nebo chutí.[2]
- **Lesnická opatření** – hustší výsadba, podpora přirozeného zmlazení a výsadba rychlerostoucích dřevin jako pastevního lesa, který sníží tlak na cílový porost.[2]
- **Kdy se škoda nehradí** – na kultuře oplocené proti zvěři, na stromcích poškozených jen na postranních výhonech a tam, kde okus, vytloukání nebo vyrývání poškodí ročně méně než 1 % rovnoměrně rozmístěných stromků, a to až do zajištění porostu.[1]

69. Škody zvěří na chovech hospodářských zvířat.

> Ovce, kozy a telata na pastvinách strhávají především velké šelmy: **vlk obecný**, **rys ostrovid** a **medvěd hnědý**.[1] Myslivec je lovit nesmí, proto za jejich škody uživatel honitby

neplatí.[2] Chovatel stádo zabezpečí elektrickým ohradníkem nebo pasteveckým psem a škodu, která přesto vznikne, mu nahradí stát.[1,3]

Vlk obecný — nejčastější původce škod na hospodářských zvířatech mezi velkými šelmami

Rys ostrovid — skvrnitá kočkovitá šelma, která škodí hlavně na ovcích a kozách

Medvěd hnědý — třetí z velkých šelem, jejichž škody hradí stát podle zákona č. 115/2000 Sb.

- Náhradu hradí **stát** prostřednictvím krajského úřadu příslušného podle místa škody, ne uživatel honitby.[1]
- Náhradu dostane jen chovatel, který stádo zabezpečil, jak je na místě možné a rozumné. Na pastvině to znamená elektrický ohradník nejméně 120 cm vysoký s pěti vodiči a spodním drátem těsně nad zemí, aby ho vlk nepodlezl ani nepodhrabal, nebo pletivový plot s elektrickým drátem před ním, a k tomu pasteveckého psa u stáda; ovce na volné pastvě hlídá pastýř se psem a na noc jdou do košáru.[1,4]
- U škod od vlka mají přesné požadavky na zabezpečení stanovit ministerstva životního prostředí a zemědělství společnou vyhláškou. V září 2026 je stále jen v návrhu: parametry oplocení nebo pastevecký pes se mají vyžadovat až od třetí škody u téhož chovatele ovcí nebo koz, a to za škody vzniklé od roku 2027.[1,5]
- U škod způsobených medvědem, rysem a vlkem provede místní šetření orgán ochrany přírody neprodleně po ohlášení.[1]

70. Biologické metody ochrany proti škodám působeným zvěří, podstata, příklady.

Biologická ochrana nepůsobí na zvěř přímo jako plot nebo repelent – mění její chování tím, že jí nabídne atraktivnější náhradní zdroj potravy nebo klidu, takže se cílovému porostu spíš vyhne.[1] Funguje ale jen společně s regulací stavů zvěře lovem, jinak se škody jen přesunou jinam.[1]

Krmelec — krmné zařízení postavené mimo ohrožené kultury, kam se při odváděcím přikrmování soustředí žír zvěře

Remízek — dřeviny uprostřed polí, kde zvěř najde kryt i potravu, takže do okolních plodin chodí méně

- **Okusová políčka** – výsadba oblíbených dřevin (vrba, jeřáb, hloh, planá jabloň, ostružiník) mimo hospodářský porost, které zvěř odláká od cílových kultur.[1]

- **Odváděcí přikrmování** – krmná zařízení umístěná mimo ohrožené kultury, kam se soustředí žír zvěře; funguje jen při atraktivním krmivu a udržení únosných stavů.[1]
- **Pastevní les** – výsadba rychlerostoucích dřevin určených přímo ke spásání, která sníží tlak na hospodářský porost.[2]
- **Zvyšování úživnosti honitby** – zakládání remízků a biopásů snižuje potravní deficit, který je jednou z hlavních příčin škod.[1]

71. Škody působené hájenými druhy zvěře, rozsah, řešení, odpovědnost.

> **Hájenou** (trvale chráněnou) zvěří, kterou není dovoleno lovit, jsou mimo jiné bobr evropský, vydra říční, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid a vlk obecný.[1] Škodu, kterou způsobí, nehradí uživatel honitby podle zákona o myslivosti, ale **stát** podle zvláštního zákona č. 115/2000 Sb.[1]

Bobr evropský — hájený hlodavec, jehož škody na hrázích a březích hradí stát

Vydra říční — hájená šelma, škodí hlavně na rybnících a rybích sádkách

Los evropský — vzácná hájená spárkatá zvěř, jejíž škody na polích a lesích hradí stát

Vlk obecný — hájená šelma, jejíž škody rovněž řeší zákon č. 115/2000 Sb.

- Nahrazuje se škoda na životě a zdraví, na hospodářských zvířatech, psech, rybách, včelstvech, nesklizených plodinách i trvalých porostech.[1]
- Náhradu dostane jen ten, kdo škodě bránil, jak bylo dostupné a přiměřené. Rybí sádky, líhně a pstruží farmy proto musí být oplocené a na přítoku i odtoku mít mřížky, aby se vydra nedostala k rybám; ovce a kozy na pastvě chrání elektrický ohradník nebo pastevecký pes; polní plodiny se sklidí včas, v době v kraji obvyklé. Kdo škodu nemohl předvídat, dostane náhradu i bez těchto opatření.[1]
- Škodu poškozený ohlásí orgánu ochrany přírody, který na místě sepíše protokol a zajistí důkazy.[1]

72. Charakterizujte škody páchané zvěří v rybničním hospodářství.

> Škody v rybničním a rybářském hospodaření nezpůsobuje spárkatá zvěř. Ryby loví rybožraví ptáci, kormorán velký a volavka popelavá, a z vodních savců vydra. Bobr, nutrie a ondatra hloubí nory do hrází a břehů.[1]

Kormorán velký — velký černý pták s hákovitě zahnutým zobákem, ryby loví potápěním pod hladinu

Volavka popelavá — vzlétá z rybníka s ulovenou rybou v zobáku; loví hlavně v mělkých rybnících

Bobr evropský — mohutný hlodavec s hustou hnědou srstí, poškozuje hráze a břehy

- **Kormorán velký** loví ryby jak v rybničním, tak v rybářském hospodářství a patří k hospodářsky nejvýznamnějším škůdcům.[1]
- **Volavka popelavá** loví ryby především v rybničním hospodářství.[1]
- **Vydra říční** loví ryby na tekoucích vodách a v pstruhových rybníčcích.[1]
- **Bobr evropský, nutrie říční a ondatra pižmová** poškozují břehové formace a hráze, kácí stromy a hloubí nory, čímž ohrožují stabilitu rybníků.[1]
- Náhradu škod od vydry a bobra jako trvale zvláště chráněných druhů hradí stát; škody od kormorána hradí stát jen na základě zvláštní úpravy platné pro roky 2024–2026, ne proto, že by šlo o trvale chráněný druh.[2] Nutrie a ondatra jako nepůvodní druhy chráněné nejsou a regulují se lovem.[2]

73. Chemické metody ochrany proti škodám působeným zvěří.

> **Chemická ochrana** používá repelenty, tedy přípravky, které zvěř odpuzují nepříjemnou chutí nebo pachem, aniž by ji fyzicky omezovaly: nátěr na terminálu stromku nebo hadřík páchnoucí lidským potem na kůlu u pole.[1]

Pachový ohradník — dávkovač repelentu připevněný na kmeni při okraji pole

- **Nátěr proti zimnímu okusu** se dělá po vyzrání letorostů, zpravidla od října do konce listopadu, na terminální výhon a u jehličnanů i na horní věnec větví. Je to pasta s charakteristickým zápachem; jeden nátěr chrání sazenici celou zimu.[4,5]

- **Postřik proti letnímu okusu** se stříká na celou kulturu vodou ředěným přípravkem, například s ovčím tukem.[4,6]
- **Pachové ohradníky** kolem polí a pícnin před kosením: na kůly 10 až 20 m od sebe se zavěsí hadřík s několika kapkami uměle vyrobeného pachu lidského potu nebo se na ně nanese pěna, která drží 8 až 12 týdnů. Láhev stačí na hektar.[2,7,8]
- Účinnost repelentů je časově omezená – deštěm, růstem rostliny i povětrností postupně slábne, nátěr proto vyžaduje pravidelné obnovování.[3] Zvěř si na jeden pach zvykne, proto se přípravky střídají.[7]
- Chemická ochrana patří spolu s oplocením k nejpoužívanějším metodám omezování škod na lese, je ale nákladná a sama o sobě neřeší obnovu celého porostu.[3]

74. Technické metody ochrany proti škodám působeným zvěří.

> **Technická (mechanická) ochrana** brání zvěři v přístupu k porostu fyzickou překážkou, na rozdíl od chemické ochrany, která ji jen odpuzuje pachem nebo chutí.[1]

Oplocení — celoplošné pletivové oplocení zalesněné plochy

Individuální ochrana — plastové tubusy kolem sazenic v zalesněné ploše

- **Celoplošné oplocení** je nejspolehlivější, ale i nejnákladnější způsob ochrany zalesňovaných ploch; používá se hlavně u nejohroženějších kultur.[1]
- **Individuální ochrana jednotlivců** – plastové tubusy, pletivové manžety nebo bandáže na kmíncích – chrání konkrétní sazenice a umožní jim odrůst z dosahu okusu.[1]
- Podobně lze zvěř odehnat **světelnými a zvukovými plašiči** – krabičkou na tyči na kraji porostu, která bliká a pouští štěkot psa nebo zvuk zraněného divočáka.[4,6] Na jaře před sečí vyhání z pícnin srnčí zvěř, v létě chrání pole před černou zvěří; zvuk i blikání střídá, protože na stále stejný plašič si zvěř brzy zvykne.[2,5,6]
- Technická ochrana se v praxi kombinuje s chemickou, protože žádná z metod sama neřeší obnovu celého porostu.[3]

Okruh 7 — Struktura populací zvěře a lov zvěře jako nástroj péče o ni

75. Jak je charakterizovaná struktura populace a jaký má význam.

> **Struktura populace** je souhrn poměru pohlaví, věkového složení a sociálních vztahů mezi jedinci daného druhu zvěře v honitbě v určitém čase.[1] Na jejím stavu závisí reprodukční schopnost i kvalita celé populace.

Starý jelen — mohutné tělo a nízko nesená hlava dostatečně starého samce, jakých musí být v populaci dostatek

Tlupa laní — skupina se sociální hierarchií, vedená jednou vedoucí laní

- **Pohlavní struktura.** Poměr samců a samic je při narození přibližně 1:1, druhotně jej mění lov a predace, obvykle ve prospěch samic.[1]
- **Věková struktura.** Zastoupení věkových tříd musí respektovat biologické zákonitosti druhu, včetně dostatku dostatečně starých samců.[1]
- **Sociální vztahy.** Odvíjejí se od věkové a pohlavní struktury a ovlivňují chování i rozmnožování v tlupě.[1]
- **Plánovací význam.** Uživatel honitby vychází ze zjištěného poměru pohlaví a věkové skladby při sestavování ročního plánu mysliveckého hospodaření.[2]

76. Poměr pohlaví a věková struktura u jednotlivých druhů zvěře.

> **Poměr pohlaví** je u spárkaté zvěře po narození přibližně 1:1, lovem a predací se ale druhotně posouvá ve prospěch samic.[1] Vyhláška proto požaduje udržovat poměr 1:1 u všech druhů kromě kamzíka horského (1:2 ve prospěch samic).[2]

Kamzík horský — jediný druh, u kterého vyhláška povoluje poměr pohlaví 1:2 ve prospěch samic

Jelen špičák — jednoduché nevětvené paroží, znak I. věkové třídy jelení zvěře

Starý jelen — mohutné tělo a nízko nesená hlava, znaky III. věkové třídy

- **Věkové třídy** — dospělí samci se dělí do tří věkových tříd, jejichž hranice se liší podle druhu.[2]

- **Srnec obecný** — I. třída 10 měsíců až 2 roky, II. třída 3–4 roky, III. třída 5 a více let.[2]
- **Jelen evropský** — I. třída 1–4 roky, II. třída 5–8 let, III. třída 9 a více let.[2]
- **Zastoupení v populaci** — v populaci musí být dostatek dostatečně starých samců (srnec 5+, jelen 9+ let), jinak se do rozmnožování dostávají nekvalitní jedinci.[1,2]

77. Jak se projevuje sociální hierarchie? Kdo je jedinec „alfa“ a kdo „omega“?

> **Sociální hierarchie** je pořadí, které si jedinci vytvářejí uvnitř skupiny (tlupy) podle věku a síly.[1] Projevuje se tím, kdo tlupu vede, kdo má přednost u potravy a kdo se rozmnožuje: tlupu laní vede stará laň, tlupu černé zvěře nejstarší bachyně a na říjišti drží laně hlavní jelen.[2]

Tlupa laní — skupinu vede stará zkušená laň, ostatní se řídí jejím pohybem

Tlupa černé zvěře — bachyně a mladá zvěř pohromadě, tlupu vede nejstarší bachyně

Vlčí smečka — rodinná smečka s výraznou hierarchií, kterou vedou alfa jedinci

Video: **Jelen na říjišti** — jelen troubí mezi laněmi své tlupy, které na říjišti drží; klip z říje v podzimním lese

- **Alfa jedinec.** Stojí na vrcholu hierarchie, má přednostní přístup k potravě a rozmnožování a skupinu vede; u vlka je hierarchie v rodinné smečce výrazná a rozhoduje, který pár se rozmnožuje.[1,2]
- **Omega jedinec.** Stojí na opačném konci žebříčku a ustupuje všem ostatním.[3]
- **Vedoucí kus tlupy.** Tlupu laní vede stará laň, tlupu mufloní zvěře stará muflonka a tlupu černé zvěře nejstarší bachyně; vedoucí kus rozhoduje o cestě na pastvu i o útěku, proto se zásadně neloví.[2,4]
- **Hierarchie samců.** Mimo říji vede tlupu jelenů mladý jelen, nejstarší jeleni a kňouři žijí jako samotáři; v říji drží laně na říjišti hlavní jelen, boční jeleni čekají na okraji a daňci svádějí o říjiště urputné souboje.[2]
- **U krmelce.** Nejvýše postavený kus krmné místo ovládne a slabší odhání, proto má mít krmelec tolik krmných míst, aby se ke krmivu dostala i slabší zvěř.[4]

78. Časový harmonogram průběrného odstřelu jednotlivých druhů zvěře a jeho význam.

> **Časový harmonogram** průběrného odstřelu odděluje lov chovatelsky nevhodných mladých kusů od lovu trofejově vyzrálé zvěře.[1] Brzký zásah brání tomu, aby se nekvalitní jedinci ještě podíleli na rozmnožování.

Srnec v letní srsti — červenohnědá letní srst, jakou má srnec v červenci, kdy má být většina průběrného odstřelu mladých srnců hotová

Jelen v říji — troubící jelen; vyzrálé kusy III. věkové třídy se loví až v říji nebo po ní

Srna se srnčetem — odstřel zvěře holé a mláďat se zahajuje hned na začátku doby lovu

- **I. a II. třída** — odstřel chovatelsky nevhodných jedinců provést nejméně z 80 % před říjí, zejména u srnčí zvěře.[1]
- **III. třída** — trofejově vyzrálé kusy lovit v říji nebo až po ní, protože se předpokládá, že už genetický potenciál předali.[1]
- **Zvěř holá a mláďata** — odstřel srn a srnčat zahajovat hned na počátku doby lovu;[2] ta pro srny podle platné vyhlášky začíná 1. srpna, zvěř do dvou let věku (tedy i srnčata) lze lovit celoročně.[3]
- **Význam** — pozdní odstřel ztrácí smysl, rozdíly v kondici mezi kusy se v průběhu podzimu a zimy vyrovnávají.[2]

79. Kritéria pro posuzování samičí spárkaté zvěře z hlediska průběrného odstřelu.

> Při posuzování **samičí spárkaté zvěře** pro průběrný odstřel se na rozdíl od samčí zvěře nehodnotí trofej, ale tělesný a zdravotní stav kusu.[1]

Laň s kolouchem — laň vodící mládě; k odstřelu se naopak vybírá ta, která několik let po sobě nevodí

- **Konstituce.** Tělesná stavba se posuzuje srovnáním s ostatními kusy ve stejné tlupě.[1]
- **Kondice.** Sleduje se výživný stav a hmotnost daného kusu.[1]
- **Zdravotní stav.** Rozhodují změny v chování, opožděné přebarvování, znečištění okolí konečníku, poruchy pohybu i nadměrné slinění.[1]

- **Věk.** Důvodem k odstřelu jsou jen výrazné, věkem způsobené změny kondice – plodnost samic zůstává zachována do vysokého věku.[1]
- **Doplňkově** se sleduje i to, zda kus několik let po sobě nevodí mládě nebo říjí pozdě.[2]

80. Jak se z hlediska věku rozděluje samičí spárkatá zvěř?

> Zatímco **samčí zvěř** se pro účely průběrného a trofejového odstřelu dělí do tří věkových tříd, u **samičí spárkaté zvěře** se s věkovými třídami takto nepracuje.[1]

Kolouch — mládě jelení zvěře, ještě ve skvrnité srsti

Srna — dospělá samice srnčí zvěře, bez paroží

Muflonka — dospělá samice mufloní zvěře, bez toulců

Sele — mládě černé zvěře, v nápadně pruhované srsti

- **Dvě základní kategorie.** Věková skladba se u samic stanoví jen jako podíl mláďat a dospělých samic, bez dalšího dělení podle stáří.[1]
- **Důvod.** U samic není věk limitujícím faktorem plodnosti, rozhodující je tělesná kondice a zdravotní stav kusu.[2]
- **Praktické názvy podle druhu.** Mládě se označuje podle druhu (kolouch, srnče, daňče, muflonče, sele), dospělá samice pak jako laň, srna, daněla, muflonka či bachyně.
- **Důsledek pro odstřel.** Posuzování průběrnosti se u holé zvěře řídí konstitucí, kondicí a zdravotním stavem, ne příslušností k věkové třídě jako u samců.[2]

81. Jaké jsou zásady průběrného odstřelu srn a srnčat?

> Odstřel **srn a srnčat** má pro kvalitu srnčí zvěře stejný význam jako výběr srnců a má začít hned na počátku doby lovu.[1] Ta pro srny podle platné vyhlášky začíná 1. srpna, srnčata lze lovit celoročně.[3]

Srna — dospělá samice, v šedohnědé zimní srsti

Srnče — týden staré mládě ukryté v trávě, čeká na matku

- **Přednost mají slabé srny.** Loví se hmotnostně podprůměrné a nemocné kusy, zvlášť pozdě přebarvující srny.[1]
- **Pořadí u srny se srnčetem.** Je-li k odstřelu určena srna s vlastním srnčetem, uloví se nejdřív srnče a teprve poté srna.[1]
- **Srnčata.** Přednostně se loví srnčata pozdě kladená, slabá nebo osiřelá.[1]
- **První dojem rozhoduje.** Kus, který už na první pohled působí jako slabý, se zařadí do odstřelu; vyčkávat, zda se jeho stav ještě zlepší, se nedoporučuje.[2]

82. Jaké jsou zásady průběrného odstřelu holé zvěře jelení, daňčí a mufloní?

> Holá zvěř jelení, daňčí a mufloní se průběrně loví podle stejných měřítek jako srny, tedy podle kondice, zdraví, věku a toho, zda samice vodí mládě.[1] Rozdíl proti srnčí zvěři je vedoucí samice tlupy, která se nikdy neloví.[1]

Laň — dospělá samice jelení zvěře, bez paroží

Kolouch — mládě jelení zvěře, které se loví dřív než jeho laň

Muflonka — dospělá samice mufloní zvěře, bez toulců

- **Která samice.** Přestárlá, nemocná, pozdě přebarvující, hmotnostně podprůměrná, několik let po sobě nevodící nebo pozdě říjící laň; u daněl rozhoduje hlavně tělesná vyspělost a zdravotní stav, u muflonek hmotnost, síla, zdraví a věk.[1]
- **Vedoucí samice.** Vedoucí laň ani vedoucí muflonka se zásadně neloví.[1]
- **Mláďata.** Kolouch nebo muflonče se uloví dřív než jeho matka; z muflončat mají přednost slabá, pozdě kladená a osiřelá, stejně jako u srnčat.[1]
- **Doba lovu.** Laň a daněla se do března 2030 loví od 1. srpna do 31. ledna, muflonka od 1. července do 31. prosince; kolouch, daňče, muflonče a vůbec zvěř do dvou let věku celoročně.[2]

83. Průběrný odstřel samčí zvěře, význam, kritéria.

> **Průběrný odstřel samčí zvěře** je selekcí slabých, nemocných, poraněných a chovatelsky neperspektivních jedinců – bez ohledu na sílu paroží.[1] Není to totéž co lov silných, trofejově zajímavých kusů.

Parukáč — srnec s hormonální poruchou, typický chovatelsky neperspektivní kus k průběrnému odstřelu bez ohledu na paroží

Jelen špičák — slabý kus I. věkové třídy, která musí v plánu lovu tvořit alespoň polovinu odstřelu

Trofej — vytlučené paroží s perlením a růžicí; jeho kvalita se u samčí zvěře posuzuje až jako druhé kritérium

- **První kritérium.** Rozhoduje tělesná konstituce, kondice a zdravotní stav, teprve poté kvalita trofeje.[2]
- **Místní kritéria.** Kritéria hodnocení trofeje se stanovují pro konkrétní oblast podle výsledků odstřelu z předchozích let.[2]
- **Podíl podle věkové třídy.** U samčí zvěře musí I. věková třída tvořit minimálně 50 % plánu lovu, u II. třídy nejvýše 20 %.[3]
- **Cíl chovu.** Cílem je zachovat typického, kvalitního jedince druhu, ne cíleně „vychovávat rekordy“.[2]

84. Jaké jsou zásady průběrného odstřelu srnců?

> **Průběrný odstřel srnců** se z větší části odehrává už u ročků: slabí špičáci a paličkáči se loví hned zkraje sezony, dobře založený mladý srnec dostane léta na to, aby dorostl. Ve střední třídě se výběr jen dolaďuje a silný srnec se loví až starý, nejlépe koncem října, a nikdy všichni naráz. Parukáč, vývrtkáč nebo škůdník se loví bez ohledu na věk.[1]

Slabý špičák — roček s krátkými špicemi, které nedosahují ani ke koncům slechů; takový kus se v I. věkové třídě loví hned na počátku sezony

Nadějný roček — vidličky v lýčí sahající nad slechy; takový kus se v I. věkové třídě nechává

Vidlák — úzké paroží s lodyhami blízko u sebe a jen s přední výsadou; ve II. věkové třídě se takový srnec vyřazuje

Trofejový srnec — vytlučené paroží s perlením a růžicí, jaké se loví ve III. věkové třídě

Parukáč — srnec s hormonální poruchou, místo paroží mu roste trvale zarostlá sametová „paruka“; loví se bez ohledu na věk

Nesouměrné špice — jedna dlouhá a jedna krátká špice bez výsad; nevhodný tvar paroží, kvůli kterému se srnec loví bez ohledu na věk

- **I. třída (1–2 roky)** — lovit slabé hned na počátku sezony: paličkáče a špičáky se slabým parožím; má jít o nejméně polovinu ročního odlovu srnců.[1]
- **II. třída (3–4 roky)** — dolaďovat výběr: vyřazovat srnce se slabými pučnicemi nebo úzkým parožím bez perel a výsad; asi 20 % plánu.[1]
- **III. třída (5 a více let)** — lovit trofejové srnce, ideálně až koncem října; po odstřelu mají v honitbě zůstat dva až tři podobně staří.[1]
- **Bez ohledu na věk** — lovit škůdníky, parukáče, vývrtkáče, zpátečníky (staré srnce, kterým už paroží slábne) a srnce s nevhodným tvarem paroží.[1,2]
- **Doba lovu** — srnec se loví od 1. května do 30. září; srnčí zvěř do dvou let věku se do března 2030 loví celoročně.[3]

85. Jaké jsou zásady průběrného odstřelu jelenů a daňků?

> Pro **jeleny a daňky** platí stejné zásady jako pro srnce: slabé a nemocné kusy a nevhodné paroží se loví brzy, nadějné kusy se nechávají dorůst.[1] Rozdíl je v čase, jelen dospívá o mnoho let později než srnec, takže nadějný mladý jelen a korunový jelen se v průběrném odstřelu neloví a chovný jelen se loví až starý, koncem října.[1] U daňka se navíc bez ohledu na věk hledí na tvar paroží: loví se daněk, kterému roste do jeleního tvaru místo do lopat.[1]

Jelen špičák — mladý jelen s jednoduchým nevětveným parožím; s parožím do 30 cm se loví bez omezení

Jelen se slabým parožím — tenké lodyhy s několika výsadami a bez koruny; slabé paroží vzhledem k věku je důvod k odstřelu podle plánu

Starý korunový jelen — mohutné tělo, silný krk, nízko nesená hlava a koruna na obou lodyhách; korunový jelen se šetří a jako trofejový se loví až starý, koncem října

Mladý daněk v lýčí — slabé paroží teprve v růstu; špičáci, vařečkáři a lopatkáči tvoří I. věkovou třídu

Daněk lopatkář — vyzrálý daněk s plně vyvinutým, do šířky rozšířeným parožím

- **Jeleni, I. třída (1–4 roky)** — lovit špičáky s parožím do 30 cm; nadějné jeleny zásadně nelovit.[1]
- **Jeleni, II. třída (5–8 let)** — korunové jeleny zásadně nelovit; jeleny se slabým nebo nežádoucím parožím lovit podle plánu bez omezení.[1]
- **Jeleni, III. třída (9 a více let)** — zralé trofejové jeleny lovit až koncem října, chovného jelena nikdy před 12. rokem; korunoví jeleni se i tady zásadně neloví.[1]
- **Jeleni, v každé třídě** — kritéria průběrnosti se stanovují podle místní populace; vyřazují se nemocní, přestárlí a hmotnostně podprůměrní jeleni a přestárlí škůdníci.[1]
- **Daňci, věkové třídy** — I. třída 1–3 roky (špičáci, vařečkáři a lopatkáči), II. třída 4–6 let, III. třída 7 a více let; v každé se vyřazují slabí, pozdě přebarvující, tělesně a trofejově podprůměrní daňci.[1]
- **Daňci, bez ohledu na věk** — lovit daňky s nevhodným, „jelenovitým“ tvarem paroží.[1]
- **Doba lovu** — jelen i daněk se do března 2030 loví od 1. července do 31. ledna, zvěř do dvou let věku celoročně.[3]

86. Jaké jsou zásady průběrného odstřelu muflonů a černé zvěře?

> **Mufloni a černá zvěř** se v zásadách průběrného odstřelu dost liší, u obou ale jde především o úpravu poměru pohlaví a věkové struktury.[1]

Muflon — beran se světlým sedlem a pravidelně zatočenými toulci; kříženec s ovcí domácí má toulce žlutavé a vinuté jako vývrtka

Kříženec muflona s ovcí — beran z pokusného chovu: toulce po muflonovi, vlnitá srst po ovci; takový kus se loví bez omezení

Bachyně se selaty — selata v pruhované srsti u bachyní; z tlupy se loví hlavně selata a lončáci

- **Mufloni, věkové třídy** — I. třída 1–3 roky, II. třída 4–6 let, III. třída 7 a více let.[1]
- **Mufloni, ve všech třídách** — vyřazují se hmotnostně podprůměrní, pozdě přebarvující, nemocní a slabí jedinci.[1]

- **Mufloni, kříženci** — bez omezení se loví mufloni se znaky křížení s ovcí domácí (žlutavé zbarvení toulců a spárků, vývrtkově vinuté toulce, vlnitá srst).[1]
- **Mufloni, vady toulců** — bez omezení se loví také berani s vrůstavými toulci, které se stáčejí do hlavy nebo krku, a s odlupčivými toulci.[1]
- **Černá zvěř, věkové třídy** — I. třída 1–2 roky (lončáci), II. třída 3–4 roky, III. třída 5 a více let.[1]
- **Černá zvěř, účel průběrného odstřelu** — míří hlavně na úpravu poměru pohlaví a věkové struktury populace.[1]
- **Černá zvěř, podíl v odlovu** — doporučený poměr je zhruba 75 % selat, 15 % lončáků a nejvýše 10 % dospělé zvěře z ročního plánu.[1]
- **Doba lovu** — prase divoké se loví celoročně. Muflon se do března 2030 loví od 1. července do 31. března, muflonka od 1. července do 31. prosince a mufloní zvěř do dvou let věku celoročně.[2]

87. Proč se provádí zazvěřování honiteb? Způsoby vypouštění zvěře do honitby.

> **Zazvěřování honiteb** slouží k obnově nebo posílení stavů v nedozvěřené honitbě a k osvěžení krve stávající populace.[1] Zásadou je dovážet zdravou zvěř z horších podmínek do lepších, nikdy naopak.[1] Vypouštět se vyplatí jen tam, kde zvěři vyhovuje prostředí.[2]

Vypouštěcí komora — síťovaný výběh na okraji lesa, kterým se odchovaní bažanti přepouštějí do honitby

Vypouštění bažantů — kohout vyndaný z přepravní bedny těsně před vypuštěním do honitby

Obůrka — jelení tlupa v oploceném kusu lesa, jaký slouží i jako aklimatizační obůrka před vypuštěním

- **Příklady, kdy vypouštění pomůže.**
  - **Bažanti.** Kuřata z polodivokého chovu jdou do honitby v 8–9 týdnech, později už krotnou.[1]
  - **Obora.** Plot odděluje tamní populaci od okolní, a tak se nová krev musí dovézt.[1,2]
  - **Zajíci.** Populaci prořídlou po deštivém jaru nebo silné liščí predaci osvěží jedinci odchycení z volnosti.[1]
- **Kam vypouštět nemá smysl.** Tam, odkud divoká populace vymizela. Dokud se nespraví prostředí, uměle odchovaní jedinci se v honitbě neudrží.[2]
- **Karanténní obůrka.** Vyplocená plocha 1–3 ha, obvykle přímo v oboře. Dovezená nebo odchycená zvěř zde krátce (obvykle několik týdnů) zůstává z veterinárních důvodů, izolovaná od zbytku honitby.[1,2]
- **Aklimatizační obůrka.** Výběh o 3–5 ha. Dovezená zvěř si v něm 1–2 roky zvyká na nové prostředí a teprve pak ji vypustí do obory nebo do honitby.[1,2]

- **Kdo vypouští.** Zvěř do honitby smí vypouštět jen její držitel, případně jiná osoba s jeho souhlasem.[3]
- **Nutné souhlasy.** Vypuštění vyžaduje souhlas orgánů státní správy myslivosti, lesů a ochrany přírody; zákon navíc zakazuje vypouštět zvěř z farmových chovů, kříženou s hospodářskými zvířaty nebo chovanou v zajetí bez udělené výjimky.[3]

Okruh 8 — Intenzivní chovy zvěře

88. Oborní chovy zvěře, výhody a nevýhody, význam, přínosy

> Obora je podle zákona druh honitby s trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným obvodem, takže chovaná zvěř z ní nemůže volně vybíhat.[1] Slouží k intenzivnímu chovu spárkaté zvěře, dnes hlavně jelení, daňčí, mufloní a černé.[2]

Obora — vstupní brána do obory Hukvaldy, kde se chová daňčí zvěř

Oborní plot — vysoké pletivo na dřevěných sloupcích odděluje oboru od okolní krajiny

- **Nejmenší výměra 50 ha.** Oboru lze uznat už na 50 ha, ostatní honitby až od 500 ha.[1]
- **Snadný lov a selekce.** Zvěř soustředěná na malé ploše lze celoročně regulovat, vyřazovat chovatelsky nežádoucí kusy i léčit.[2]
- **Kvalitní trofeje.** Obory umožňují chovat trofejově kvalitní zvěř ve větším počtu, což využívají hlavně poplatkoví lovci.[3]
- **Vysoké náklady.** Vyžadují drahé oplocení a síť krmných i loveckých zařízení; krmení navíc probíhá celoročně pravidelně, ne jen v nouzi.[2]
- **Vyšší škody.** Vysoká koncentrace zvěře zvyšuje škody na lesních i zemědělských porostech.[2]
- **Další přínosy.** Obory slouží i reprezentačním účelům, záchranným chovům ohrožených druhů (zubr, bílý jelen) a výzkumu i výuce myslivosti.[3]

Uživatel obory navíc odpovídá za škody způsobené zvěří, která z obory unikla, pokud neprokáže, že únik zavinila neodvratitelná událost.[1]

89. Druhy zvěře vhodné pro obory a zásady chovu zvěře v oborách?

> Do obory se hodí tlupní (stádní) druhy spárkaté zvěře, ne teritoriální srnčí – nejčastěji jelení, sika, daňčí, mufloní a černá.[1] Chov se drží toho, co obora uživí: kolik kusů, v jakém poměru pohlaví a věkové skladbě a které druhy spolu vydrží.[1]

Jelen sika — skvrnitá laň siky pasoucí se v oboře; sika je tlupní druh, který se pro oborní chov hodí

Daněk lopatkář — vyzrálý daněk s plně vyvinutým, do šířky rozšířeným parožím

Muflon — beran se zatočenými toulci, další oblíbený druh pro obory

Černá zvěř v oboře — tlupa divokých prasat v lesní oboře Alte Fasanerie

- **Výměra podle druhu.** Jelen potřebuje největší oboru (od 1 000 ha), daněk menší (od 500 ha), muflon a prase divoké nejmenší (od 250 ha).[2]
- **Snášenlivost druhů.** Jelení a daňčí zvěř spolu v jedné oboře vychází špatně,[1] protože využívají skoro stejné zdroje potravy a konkurují si.[3]
- **Poměr pohlaví.** V chovné tlupě mírná převaha samců (1:1 až 1,4:1), aby do říje šli vyzrálí samci, a ne mladé kusy, které neprošly věkovým výběrem;[2] při zakládání stavu se dočasně nechá převaha samic (až 1:4), aby tlupa rychleji dorostla do kmenového stavu.[1]
- **Normovaný stav.** Souhrn spárkaté zvěře v oboře nesmí přesáhnout stanovený strop (1 kus na 2 ha), prase divoké se počítá za půl kusu;[4] kmenový stav se drží podle toho, kolik zvěře obora uživí.[1]
- **Klid a pastva.** Každý kus potřebuje svůj díl klidového lesa (jelen 1 ha, sika 0,4 ha, daněk a muflon 0,2 ha),[1] protože přežvýkavec se na pastvě rychle nasytí a potravu pak zpracovává v klidu přežvykováním.[5]

90. Prostředí obory a jaká jsou myslivecká zařízení v oboře?

> Nejvhodnější je zvlněný terén s vodním tokem, různověké smíšené porosty s houštinami i světlinami, louky a zvěřní políčka se sezónními plodinami.[1] Prostředí i síť zařízení se přizpůsobí druhu, pro který je obora zřízena.[1]

Krmelec — jelení laň u dřevěného krmelce se stříškou proti dešti a sněhu

Oboroh — zásoba sena pod střechou na sloupech

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

Žlab — krytý žlábek na jadrné krmivo

Napajedlo — tůňka, ze které zvěř pije

Seník — sklad sena v lese, tady i s jeslemi pro zvěř

Kazatelna — krytý posed s okénkem na vysoké dřevěné konstrukci

Střelecká záštita — kamenná zástěna v lese, za kterou se lovec ukryje a vystřelí štěrbinou mezi kameny

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

Karanténní obůrka — jelení tlupa v oploceném kusu lesa, kde nově dovezená zvěř čeká pod veterinárním dohledem

- **Kaliště pro jelena, siku a černou zvěř.** Tyhle druhy potřebují v oboře dost kališť, kde se válejí v bahně; samotná obora se pak nejlépe zakládá v polohách do 500–600 m n. m., kde sníh neleží dlouho.[1]

- **Kamení pro muflona a kozu bezoárovou.** Potřebují sušší, kamenitý a skalnatý terén bez podmáčených míst.[1] O kámen si obrušují stále dorůstající spárky — na měkkém podkladu přerůstají a zvěř kulhá.[3] Podmáčené plochy navíc živí motolici obrovskou, jejíž mezihostitel, vodní plž bahnatka malá, sídlí v tůních, močálech a zatopených příkopech; proti ní se pastviny odvodňovaly.[4]
- **Krmná zařízení.** Krmelce a oborohy na seno, žlaby na jadrné a dužnaté krmivo, krmné a silážní stoly, slaniska a napajedla.[1]
- **Skladovací objekty.** Seníky, silážní jámy nebo studny, sklepy či jámy na dužnaté krmivo.[1]
- **Lovecká zařízení.** Posedy, kryté kazatelnové posedy, střelecké záštity a šouláky.[1]
- **Odchytová a zdravotní zařízení.** Sklopce, záskoky a záběhy pro odchyt zvěře a karanténní obůrka pod veterinárním dohledem pro nově dovezenou zvěř.[1]

K návrhu na uznání obory se navíc předkládá studie vhodnosti přírodních podmínek a projekt chovu a výstavby těchto zařízení, včetně vyjádření veterinárních orgánů.[2]

91. Oplocení a vybavení obory?

> Obora je honitba, kterou od okolí dělí plot, a oplocení je proto její nejnáročnější a nejdražší část.[1,3] Kromě plotu potřebuje vodu, slaniska a krmná i lovecká zařízení, aby v ní zvěř vydržela celý rok.[2]

Kamenná zeď — omítnutá zeď s opěrnými pilíři kolem obory Březka

Oborní plot — vysoké pletivo na dřevěných sloupcích odděluje oboru od okolní krajiny

Brána — vstupní brána do obory Hukvaldy

Protiúnikový rošt — ocelový rošt v bráně, po kterém zvěř neprojde

Přelez — dřevěné schůdky přes plot vedle brány

- **Smysl oplocení.** Ohrazení obory musí zabránit jak úniku chované zvěře ven, tak vniknutí cizí zvěře zvenčí dovnitř.[3]
- **Materiál plotu.** Nejtrvanlivější, ale zároveň nejdražší je zděný nebo kamenný plot; běžněji se staví železobetonové nebo dřevěné sloupky s pletivem, případně celé oplocení ze dřeva.[1]

- **Výška plotu.** Nejméně 2 m, pro černou zvěř stačí 1,8 m.[1]
- **Vstupní brány.** Vybavují se protiúnikovými ocelovými rošty dlouhými přes příkop nejméně 4 m.[1]
- **Přelezy.** Kde se do obory vstupuje mimo brány, musí být dřevěné přelezy.[1]
- **Vodní zdroje a slaniska.** Obora potřebuje dostatek vody a stálý přístup ke slaniskům s kamennou solí nebo minerálními lizy.[2]
- **Krmná a lovecká zařízení.** Krmelce, oborohy, žlaby, krmné stoly, posedy a odchytová zařízení doplňují síť vybavení nutnou k celoročnímu provozu obory.[2]

92. Aklimatizační, karanténní a přezimovací obůrky, účel, význam, pravidla.

> Obůrka je menší oplocená část honitby s konkrétním chovatelským účelem – na rozdíl od obory neslouží k trvalému intenzivnímu chovu.[1]

Aklimatizační obůrka — daňčí zvěř a muflon v oploceném lesním výběhu s dřevěným přístřeškem

Karanténní obůrka — jelení tlupa v oploceném kusu lesa, kde dovezená zvěř čeká pod veterinárním dohledem

Přezimovací obůrka — laně uzavřené na zimu v oploceném výběhu u lesovny Hohenroth v Bavorsku

- **Aklimatizační obůrka.** Dovezená zvěř si v ní zvyká na nové prostředí, než ji vypustí do obory nebo do honitby. Výběh má 3–5 ha a zvěř v něm zůstává 1–2 roky.[1,2]
- **Karanténní obůrka.** Drží dovezenou nebo odchycenou zvěř stranou od ostatní, dokud veterinární lékař po vyšetření nepovolí vypuštění dál – jinak by se s jedním kusem zavlekla nákaza do celé obory. Vyplocená plocha 1–3 ha bývá přímo v oboře, izolace trvá obvykle několik týdnů.[1,2]
- **Přezimovací obůrka.** Omezuje zimní škody okusem, ohryzem a loupáním tam, kde se jelení zvěř koncentruje. Do výběhu o 6–60 ha se zvěř naláká krmivem s prvním sněhem, celou zimu se v něm krmí a na jaře se vypustí zpět do volnosti.[1,2]

Všechny tři typy obůrek tak řeší přechodné situace v chovu – dovoz, nemoc nebo tlak zvěře na les – aniž by bylo nutné zvíře trvale uzavírat jako v oboře.[1]

93. Intenzivní chovy drobné zvěře, výhody a nevýhody, význam, přínosy.

> Intenzivní (umělý) chov drobné zvěře znamená držení chovného hejna, produkci vajec, umělé líhnutí, odchov kuřat a jejich vypuštění do honitby – nejrozšířenější je u bažanta, používá se i u kachny divoké.[1]

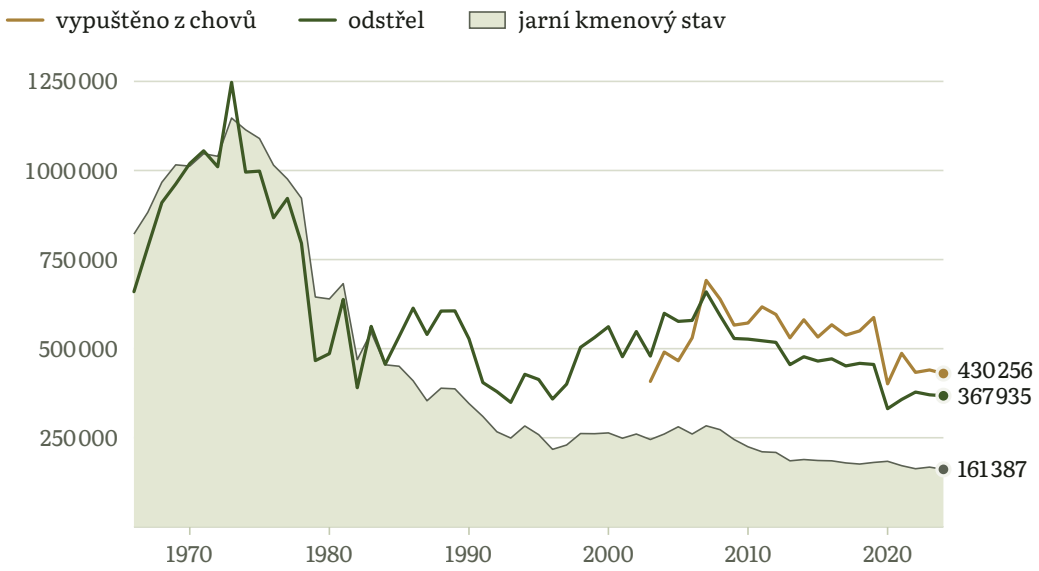

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

- **Výhoda.** Umožňuje doplňovat stavy zvěře tam, kde přirozená reprodukce klesla, a zajistit lovcům dost zvěře k odstřelu na společných lovech.[1]
- **Nevýhoda – genetika a etika.** Vypouštění polokrotkých, uměle odchovaných jedinců degraduje divoké populace a přitahuje predátory, navíc snadno krotnoucí zvěř je při lovu etickým problémem.[2]
- **Nevýhoda – ekonomika.** Rentabilita bažantnictví je problematická, nejvíc ztrátové bývají malé bažantnice.[3]
- **Přínos.** Tam, kde divoká zvěř téměř vymizela, umožňuje intenzivní chov udržet tradiční hospodaření i myslivecké vyžití.[1]
- **V číslech.** V roce 2024 se vypustilo 430 tisíc bažantů a ulovilo 368 tisíc; jarní kmenový stav klesl z 822 tisíc v roce 1966 na 161 tisíc.[4]

Zavádění uměle odchovaných jedinců do prostředí, odkud divoké populace úplně vymizely, ale samo o sobě úspěšné být nemůže – klíčová je vždy ochrana životního prostředí zvěře.[2]

Bažanti v kusech za myslivecký rok

Myslivecká evidence ÚHÚL za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, 1966–2024. Vypuštění je dospělá zvěř k zazvěření a mladá zvěř z krotkých a polodivokých chovů; ta se eviduje od roku 2003, proto řada začíná tam.[4,5]

94. Jaký je postup umělého chovu drobné zvěře?

> Umělý chov drobné pernaté zvěře je uzavřený cyklus: chovné hejno se drží přes zimu ve voliérách, v sezoně snáší vejce do líhně a odchovaná kuřata se vypustí do honitby. Fáze i čísla níže jsou bažantí.[1]

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

Líheň — násadová vejce rozložená na roštu automatické líhně

Kvočna — slepice vodící čerstvě vylíhlá kuřata

- **Chovné hejno.** Dnes pochází výhradně z umělého chovu, přes zimu se komoruje ve voliérách nebo v budovách s výběhy.[1]
- **Produkce vajec.** V ostruhárnách (snáškových voliérách) se vejce sbírají dvakrát denně a do vložení do líhně se skladují při 10–14 °C a vlhkosti kolem 60 %.[1]
- **Líhnutí.** Probíhá ve velkokapacitních automatických líhních při teplotě asi 37,8 °C a vlhkosti 60–90 %, vejce se dezinfikují a pravidelně kontrolují.[1]
- **Odchov kuřat.** Do 12 týdnů věku v budkách, foliovnících, komorách nebo halách s výběhy, případně pod kvočnami domácích slepic.[1,2]
- **Vypouštění.** Kuřata se do honitby přepouštějí ve stáří 8 až 9 týdnů, ne později, protože bažantí kuřata rychle krotnou.[2]

Stejný princip – sběr vajec, líhnutí, odchov a vypuštění – se s drobnými odchylkami používá i u koroptve a kachny divoké.[2]

95. Jaké prostředí a podmínky vyžaduje vypouštěná drobná zvěř?

> Vypuštěná drobná zvěř potřebuje hlavně klid, potravu a kryt – bez zlepšeného prostředí umělé vypouštění samo o sobě stavy nezachrání.[1]

Oplocenka — síťovaný výběh na okraji lesa, kam se přepouštějí čerstvě odchovaná kuřata

- **Oplocenky a klidová místa.** Pro čerstvě vypuštěná kuřata je vhodné využívat oplocenky a v honitbě zajistit dostatek klidových a krytových ploch, zejména v době hnízdění zbylé divoké zvěře.[2]
- **Přikrmování.** Vypuštěnou zvěř je nutné pravidelně přikrmovat – u pernaté zvěře pomocí zásypů pro bažanty, krmných rohatin nebo zásypů s plovoucí plošinou pro kachny.[3]
- **Voda.** Musí být zajištěn dostatek pitné vody, případně budování a doplňování umělých zdrojů.[3]
- **Značení.** Vypouštění jedinci se pro odlišení od úlovků z volnosti značí, například okroužkováním.[2]
- **Ochrana před predátory.** Polokrotká, uměle odchovaná zvěř snadno láká predátory, honitbu proto musí chránit i regulace jejich početnosti.[1]

96. Jaké jsou základní způsoby intenzivního chovu bažantů a jaká je jejich efektivita?

> Chov bažantí zvěře se dělí podle intenzity na tři stupně: divoký (péče o volně žijící populaci), usměrněný neboli polodivoký (sběr vajec z ohrožených hnízd, umělé líhnutí, odchov a vypuštění) a umělý čili voliérový, kde se drží celoroční chovné hejno.[1]

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

- **Divoký chov** dnes u bažanta prakticky nefunguje jako produkční způsob, bažanti v honitbách téměř nehnízdí.[2]
- **Polodivoký chov** využívá vysečená vejce z opuštěných hnízd, kuřata se vypouštějí do honitby ve stáří 8–9 týdnů.[1]
- **Voliérový chov** drží chovné hejno v poměru 1 kohout na 6 až 12 slepic, po celé období toku se sbírají vejce k umělému líhnutí.[1]
- **Provozní škála.** Dnešní bažantnice sahají od profesionálních (vypouštění 3–10 tisíc kusů ročně) po amatérské (100–500 kusů).[2]
- **Efektivita.** Ekonomicky je bažantnictví problematické, nejvíc ztrátové bývají malé bažantnice, dobrý odbyt mají tradiční bažantnice se stálou klientelou.[2]

97. Jak probíhá umělý chov kachen a jaká je jeho efektivita?

> Umělý chov kachny divoké probíhá obdobně jako u bažanta: vejce se sbírají z kachních hnízd a po vylíhnutí se kachňata vypouštějí na rybníky ve věku 3 až 6 týdnů.[1]

Kachňata — čerstvě vylíhlá kachňata kachny divoké

Hnízdní budka — dřevěná budka na kůlu nad vodou s ochranným kuželem proti predátorům

Kříženci kachny divoké s domácí — strakatá kachna a kačer s bílou skvrnou na hrudi, potomci uprchlých domácích kachen

Video: **Vypuštěná káčata** — dvě vypuštěná káčata kachny divoké plavou po hladině rybníka; klip z Pixabay

- **Podpora prostředí.** Pro hnízdění volně žijících kachen se budují umělé hnízdní budky a plovoucí ostrůvky, což zvyšuje šanci na úspěšné vyvedení mláďat i bez umělého odchovu.[1]
- **Přikrmování.** Vypuštěná kachňata je třeba intenzivně přikrmovat, aby na rybníce vůbec zůstala.[1]
- **Predátoři.** Ohrožují je hlavně potkani, lišky, kuny, tchoři a toulavé kočky, jejichž regulace je proto součástí péče.[1]
- **Nižší efektivita.** Umělý chov kachny divoké degraduje divoké populace a je eticky problematický kvůli snadno krotnoucí zvěři, proto se dnes upřednostňuje spíš zlepšování přirozených hnízdních podmínek.[2]

Kachny se loví jen na společných lovech a na tahu.[1]

98. Komorování, tok, odchov, vypouštění bažantů.

> Roční cyklus umělého chovu bažanta má čtyři hlavní kroky – komorování chovného hejna, tok se snáškou vajec, odchov kuřat a jejich vypuštění.[1]

Bažantnice — voliéry a odchovny bažantího chovného hejna oplocené drátěným pletivem

Líheň — násadová vejce rozložená na roštu automatické líhně

Vypouštěcí komora — síťovaný výběh na okraji lesa, kterým se odchovaní bažanti přepouštějí do honitby

- **Komorování.** Chovné hejno se přes zimu drží ve voliérách nebo budovách s výběhy; na jaře se rozdělí do menších snáškových voliér (ostruháren) v poměru 1 kohout na 6 až 12 slepic.[1]
- **Tok.** Po celé období toku se dvakrát denně sbírají snesená násadová vejce, která se před vložením do líhně skladují při 10–14 °C a vlhkosti kolem 60 %.[1]
- **Líhnutí a odchov.** Vejce se líhnou ve velkokapacitních líhních při asi 37,8 °C, kuřata se pak do 12 týdnů odchovávají v budkách, foliovnících nebo halách s výběhy.[1]

- **Vypouštění.** Kuřata se do honitby přepouštějí ve stáří 8 až 12 týdnů – čím dřív, tím lépe, protože bažantí kuřata rychle krotnou.[1,2]

Vypouštěcí zařízení bývají přenosná nebo trvalá, případně se zvěř vypouští do terénu přímo.[1]

Předmět V — Myslivecká kynologie a nemoci zvěře

- Karta 1, s. 520 — Systematické zařazení psa, historie chovu psů a vznik plemen · Geneticky (dědičně) podmíněné choroby v chovu psů · Opatření při zjištění nákazy zvěře
- Karta 2, s. 526 — Základy anatomie a fyziologie psa · Norování, individuální zkouška z norování · Nakažlivé choroby zvěře
- Karta 3, s. 533 — Organizační struktura kynologie, kynologické organizace · Vnitřní a vnější (zevní) parazité psa · Trichinelóza (svalovčitost)
- Karta 4, s. 539 — Exteriér psa a kynologická terminologie · Zkoušky vloh, zkoušky z vodní práce · Tularémie, tuberkulóza
- Karta 5, s. 546 — Doklady, lovecká upotřebitelnost a identifikace psa · Infekční a neinfekční choroby psů · Klasický mor prasat
- Karta 6, s. 552 — Pracovní skupiny loveckých psů · Dohledávka drobné zvěře · Preventivní zdravotní péče o zvěř
- Karta 7, s. 559 — Česká plemena loveckých psů a jejich lovecké využití · Podzimní zkoušky, individuální zkoušky barvářů · Střečkovitost
- Karta 8, s. 566 — Typy výkonů loveckých psů a druhy zkoušek · Preventivní opatření v chovu psů a povinné očkování · Brucelóza, salmonelóza
- Karta 9, s. 572 — Ohaři a jejich použití v myslivecké praxi · Lesní zkoušky · Slintavka a kulhavka
- Karta 10, s. 582 — Honiči a jejich použití v myslivecké praxi · Péče o loveckého psa · Aujeszkyho choroba (pseudovzteklina)
- Karta 11, s. 593 — Teriéři a jejich použití v myslivecké praxi · Všestranné zkoušky · Toxoplazmóza
- Karta 12, s. 602 — Jezevčíci a jejich použití v myslivecké praxi · Pojmy stavění, vystavování, slídění a přinášení · Poranění a úrazy zvěře
- Karta 13, s. 608 — Slídiči a jejich použití v myslivecké praxi · Základní principy chovu, druhy chovu loveckých psů · Snět slezinná
- Karta 14, s. 614 — Retrívři a vodní psi, jejich použití v myslivecké praxi · Barvářské zkoušky, předběžné zkoušky barvářů · Nenakažlivé choroby zvěře, alimentární onemocnění
- Karta 15, s. 622 — Barváři a jejich použití v myslivecké praxi · Honičské zkoušky a barvářské zkoušky honičů · Vzteklina
- Karta 16, s. 628 — Standard plemene, jarní svod a výstavy loveckých psů · Ochrana psa, ochranné pomůcky při práci loveckého psa · Ptačí chřipka
- Karta 17, s. 635 — Výchova a výcvik loveckého psa · Memoriály, field trial a soutěže · Myxomatóza
- Karta 18, s. 642 — Institut „Proškolené osoby“ · Práce vodiče, oznamovače, hlasitého oznamovače, hlasiče · Newcastleská choroba
- Karta 19, s. 648 — První pomoc zraněnému psovi · Dosled spárkaté zvěře · Svrab (prašivina), střevní červivost
- Karta 20, s. 655 — Nemoci zvěře přenosné na člověka – zooantroponózy · Pomůcky pro výcvik loveckých psů · Africký mor prasat a národní plemena psů

Karta 1 — Systematické zařazení psa, historie chovu psů a vznik plemen · Geneticky (dědičně) podmíněné choroby v chovu psů · Opatření při zjištění nákazy zvěře

V/A/1 — Systematické zařazení psa, historie chovu psů a vznik plemen

1. Do kterého řádu a čeledi patří pes?

> Pes patří do řádu šelem (Carnivora) a čeledi psovitých (Canidae).[1] Celá řada zní: třída savci, řád šelmy, podřád psotvární, čeleď psovití, rod Canis.[1] Pes domácí je zdomácnělý a umělým výběrem změněný vlk obecný, píše se proto *Canis lupus f. familiaris*.[2]

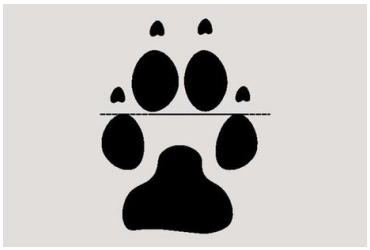
Vlk obecný — divoký předek psa domácího

2. Jaké je postavení psa v potravinovém řetězci?

> Pes je masožravá šelma, tedy konzument druhého řádu: loví býložravce, kteří sami jsou konzumenty prvního řádu a živí se rostlinami.[1] Stojí tedy vysoko, vrcholným predátorem bez nepřátel ale není: ohrožuje ho vlk, u malých plemen velcí dravci a také člověk.[2]

3. Uveďte příklady společných znaků psovitých šelem.

> Psovití jsou vytrvalé a velmi přizpůsobivé šelmy a poznají se podle několika znaků:[1]

Stopa vlka — otisk čtyř prstů s drápy a patního bříška typický pro prstochodce

- štíhlé tělo s dlouhými běhy a dlouhým osrstěným ocasem
- chůze po prstech – všichni psovití jsou prstochodci
- drápy, které se nezatahují; slouží k běhu, ne k držení kořisti
- výborný čich a sluch, na kterých je postavený jejich lov

- dravčí chrup se 42 zuby, zubní vzorec $\frac{3}{3}\frac{1}{1}\frac{4}{4}\frac{2}{3}$ – řezáky, špičák, třenové zuby a stoličky nahoře i dole; maso trhají trháky, horní čtvrtý třenový zub a dolní první stolička[2]
- lov štvaním a lov ve smečce

4. Pro jaké účely byli psi původně chováni?

> Pes provází člověka nejméně čtrnáct tisíc let a od začátku ho chovali pro práci:[1]

Pes z Bonn-Oberkasselu — čelist a zuby psa pohřbeného asi před 14 000 lety, nejstaršího jistě datovaného psa domácího

- hlídání
- pomoc při lovu – vyhledat zvěř, štvát ji a přinést
- hnaní a ochrana stád před šelmami
- tažná síla: saně, vozíky, přeprava nákladu
- zdroj masa a kůže

Jen užitkový ten vztah ale nebyl už tehdy: pes z Bonn-Oberkasselu, pohřbený asi před 14 000 lety spolu s mužem a ženou, přežil jako štěně psinku – a to se bez týdnů lidské péče obejít nemohlo.[2] Dnes k původním úlohám přibyla práce v ozbrojených složkách a u záchranářů, asistence hendikepovaným, canisterapie i vyhledávání drog, výbušnin nebo lanýžů.[3]

5. Uveďte příklad požadavku kladeného na psy v souvislosti s konkrétní historickou loveckou činností.

Foxhound — velký honič, jakého žádal parforsní hon

Bígl — menší honič, který se u parforsního honu uplatnil vedle foxhoundů

Ohař — před nalezenou zvěří ztuhne a vystaví ji, jak to žádal lov do tenat

Video: **Hon za smečkou** — smečka honičů sleduje stopu a jezdci ji následují přes překážky, dnešní podoba parforsního honu bez živé zvěře; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Parforsní hon.** Štvanice na jelena, kterého uštvala psí smečka. Žádal velké honiče – anglické a americké foxhoundy, ale i bígly –, kteří vydrží dlouhý běh, hlásí na stopě a drží se štvaného kusu.[1]
- **Lov do tenat.** Pes měl zvěř najít vysokým nosem a před ní ztuhnout, aby se lovci stihli přiblížit se sítěmi a zvíře polapit. Z toho je vystavování, znak ohařů dodnes.[2]
- **Norování.** Lov lišky a jezevce pod zemí žádal malého úzkého a ostrého psa, který norou projde a zvěř z ní vyžene.[3]

V/B/1 — Geneticky (dědičně) podmíněné choroby v chovu psů

1. Vysvětlete pojem dědičně podmíněné onemocnění a co je to pes – přenašeč. *

> Dědičně podmíněné onemocnění je choroba, jejíž vlohu potomek zdědí v genetické informaci od rodičů; pes-přenašeč je naproti tomu klinicky zdravý jedinec, který tuto vlohu v sobě nese a může ji předat dál svým potomkům.[1]

- **Dědičně podmíněná choroba.** Vzniká, když potomek zdědí chorobnou vlohu (mutovanou alelu) po jednom nebo obou rodičích, a nemoc se u něj dříve nebo později projeví.[1]
- **Pes-přenašeč.** Nemá žádné příznaky nemoci, ale ve svém genomu nese vlohu, kterou může předat štěňatům — genetický test jej označuje jako nositele či přenašeče (N/P).[1]
- **Riziko spojení dvou přenašečů.** Spojí-li se dva přenašeči téže recesivní vlohy, část štěňat zdědí vlohu od obou rodičů a onemocnění se u nich propuká.[2]
- **Praktický důsledek.** Přenašeč proto smí být v chovu párován pouze s jedincem, u kterého je testem prokázáno, že danou alelu nenese.[2]

2. Vyjmenujte některá dědičně podmíněná onemocnění psů. *

> Mezi nejčastěji uváděná dědičně podmíněná onemocnění psů patří dysplazie kyčelního kloubu, luxace pately, dědičně podmíněné oční vady a epilepsie.[1]

Dysplazie kyčelního kloubu — rentgenový snímek oboustranné dysplazie kyčlí u štěněte

Border teriér — plemeno, u kterého jsou popsané záchvatovité křeče

- **Dysplazie kyčelního kloubu.** Vývojová porucha kyčelního kloubu, která vede k jeho nestabilitě a postupné artróze.[1]
- **Luxace pately.** Vykloubení čéšky, časté zejména u malých plemen psů.[1]
- **Dědičně podmíněné oční vady (DOV).** Skupina onemocnění očí, mimo jiné progresivní retinální atrofie, která může vést až ke slepotě.[1]
- **Epilepsie.** Opakované záchvaty způsobené poruchou činnosti mozku bez zjevné vnější příčiny.[1]
- **Záchvatovité křeče u vybraných plemen.** Popsány například u border teriérů.[1]

3. Jakými způsoby se zjišťuje dědičně podmíněné onemocnění, jakou roli mohou v případě hrát chovatelské kluby a jakou FCI? *

> Dědičně podmíněné onemocnění se zjišťuje genetickým testem DNA (z krve, stěru z tlamy nebo srsti), případně klinickým vyšetřením specialistou; na výsledky pak navazují pravidla chovatelských klubů i FCI.[1,2]

- **DNA test.** Z odebraného vzorku laboratoř určí, zda je pes zdravý, přenašeč, nebo nemocný, ještě dřív než se objeví příznaky.[1]
- **Klinické vyšetření.** U chorob bez dostupného DNA testu (např. dysplazie, oční vady) rozhoduje vyšetření specialistou, třeba rentgen kyčlí nebo oftalmologické vyšetření.[1]
- **Role chovatelských klubů.** Kluby mají spolupracovat s odborníky na genetické zdraví a u chovných jedinců vyžadovat testování, aby se v páru nesetkali dva přenašeči téže vlohy.[2]
- **Role FCI.** FCI v Mezinárodních pravidlech plemenitby stanovuje, že přenašeč recesivní choroby smí být párován výhradně s jedincem, u kterého je testem prokázáno, že danou alelu nenese.[2]
- **Cíl opatření.** Tato pravidla nemají chorobu nutně vymýtit, ale zabránit rozmnožování nemocných jedinců a snížit její výskyt v populaci plemene.[2]

V/C/1 — Opatření při zjištění nákazy zvěře

1. Jaká je povinnost uživatele honitby při zjištění nákazy? *

> Uživatel honitby, který zjistí u zvěře příznaky nasvědčující podezření z nebezpečné nákazy, je povinen o tom bez zbytečného odkladu uvědomit krajskou veterinární správu a do jejího zásahu učinit neodkladná opatření k zabránění dalšího šíření nákazy.[1,2]

- **Oznamovací povinnost.** Uživatel honitby musí neprodleně nahlásit podezření z výskytu nebezpečné nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka krajské veterinární správě; zákon o veterinární péči mu tuto povinnost ukládá obdobně jako chovateli hospodářských zvířat.[1]
- **Neodkladná opatření do příchodu veterináře.** Zajistit, aby se podezřelá zvěř ani kadávery nepřemísťovaly, aby s nimi nebylo dále nakládáno a aby lidé, kteří s uhynulou zvěří přišli do styku, nešířili nákazu dál.[1]
- **Odběr vzorků a sběr kadáverů.** Na pokyn veterinární správy zajistit odběr vzorků a svoz kadáverů uhynulé zvěře; nesplnění této povinnosti může vést i ke krácení případné náhrady nákladů a ztrát.[2]
- **Řízení se pokyny úředního veterinárního lékaře.** Po jeho příchodu postupovat podle jeho pokynů a podrobit se nařízeným mimořádným veterinárním opatřením.[1]

2. Jaká opatření mohou být přijata při likvidaci nákazy? *

> Při potvrzení nebo důvodném podezření na nebezpečnou nákazu nařizuje krajská veterinární správa mimořádná veterinární opatření k tlumení nákazy a k ochraně před jejím šířením, která zahrnují zejména omezení pohybu zvěře, likvidaci nakažených kusů a dezinfekci postiženého území.[1,2]

Omezení vstupu do zóny nákazy — brána v ohrazení s výstražnou cedulí uzavírá přístup do postižené oblasti

- **Omezení pohybu a přístupu.** Nařízení zákazu přemísťování zvěře z postiženého území i do něj, případně omezení nebo zákaz vstupu osob do vymezené zóny nákazy.[1]
- **Evidence a neškodné odstranění.** Pořízení a průběžná aktualizace soupisu uhynulých, nakažených či podezřelých kusů a jejich neškodné odstranění – svoz kadáverů do asanačního podniku (kafilérie).[1,2]
- **Dezinfekce a hygienická opatření.** Stanovení způsobu a pravidel použití dezinfekčních prostředků na místech výskytu nákazy a při vstupech a výjezdech z postižené oblasti.[1]

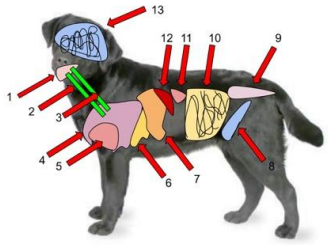
- **Usmrcení k diagnostickým účelům.** Krajská veterinární správa může nařídit poražení nebo utracení zvěře pro účely diagnostiky nákazy.[1]
- **Zaškolení osob a součinnost.** Osoby, které se podílejí na sběru vzorků a kadáverů, musí být pro tuto činnost proškoleny a uživatel honitby je povinen poskytovat veterinární správě nezbytnou součinnost k provedení nařízených opatření.[2]

Karta 2 — Základy anatomie a fyziologie psa · Norování, individuální zkouška z norování · Nakažlivé choroby zvěře

V/A/2 — Základy anatomie a fyziologie psa

1. Co je základní stavební jednotkou psího těla a na čem se podílí? *

> Základní stavební a funkční jednotkou psího těla je **buňka** – z buněk stejného typu a funkce se skládají tkáně, z tkání orgány a z orgánů jednotlivé tělní (orgánové) soustavy.[1]

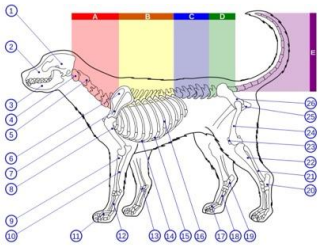

Vnitřní orgány — schéma umístění mozku, plic, srdce a dalších orgánů v těle psa

- **Tkáň.** Skupina buněk podobného tvaru a funkce, například svalová nebo nervová tkáň.[1]
- **Orgán.** Vzniká spojením několika různých tkání, aby společně plnily určitou funkci, třeba srdce nebo plíce.[1]
- **Tělní soustava.** Sdružuje více orgánů, které společně zajišťují část životních pochodů, například trávení nebo pohyb.[1]
- **Anatomie psa.** Zabývá se stavbou jednotlivých soustav – pohybové, krycí, nervové, dýchací, oběhové, trávicí, močové i pohlavní.[2]

2. Vyjmenujte některé tělní soustavy psa. *

> Tělo psa je jako u ostatních savců rozděleno na několik tělních soustav, z nichž každá zajišťuje jinou životní funkci.[1]

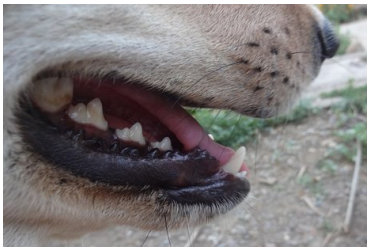
Kostra — kosterní soustava psa: lebka, páteř, žebra, pánev a běhy

- **Pohybová soustava.** Tvoří ji kostra (271 až 282 kostí) a svaly, které psovi umožňují pohyb a udržují tvar těla.[1,2]

- **Krycí soustava.** Kůže se srstí chrání tělo před poškozením a podílí se na regulaci teploty.[1]
- **Nervová soustava a smyslové orgány.** Řídí činnost celého organismu a zajišťují čich, sluch a zrak.[1]
- **Dýchací a oběhová soustava.** Dýchací soustava zprostředkuje výměnu plynů, oběhová soustava srdcem a cévami rozvádí krev po těle.[1]
- **Trávicí, močová a pohlavní soustava.** Zajišťují příjem a zpracování potravy, vylučování a rozmnožování.[1]

3. Jaký je vzorec chrupu dospělého psa? *

> Trvalý chrup dospělého psa má **42 zubů** se zubním vzorcem $\frac{3\,1\,4\,2}{3\,1\,4\,3}$ – v pořadí řezáky, špičáky, třenové zuby a stoličky, nahoře jejich počet v jedné polovině horní čelisti, dole v jedné polovině dolní čelisti.[1,2]

Chrup psa — otevřená tlama ukazuje třenové zuby a špičák

- **Horní čelist.** Má celkem 20 zubů – 6 řezáků, 2 špičáky, 8 třenových zubů a 4 stoličky.[1,2]
- **Dolní čelist.** Má 22 zubů, protože oproti horní čelisti má navíc o dvě stoličky víc.[1,2]
- **Mléčný chrup.** Štěně má jen 28 zubů (řezáky, špičáky a třenové zuby, bez stoliček); prořezává se od 3.–4. týdne a je kompletní do 2 měsíců věku.[1]
- **Výměna chrupu.** Trvalé zuby vytlačují mléčné přibližně od poloviny 4. do 5. měsíce věku štěněte.[1]

4. Popište typy skusů psa. *

> Skus je vzájemné postavení horních a dolních řezáků při zavřené tlamě; podle tohoto postavení se rozlišuje několik typů skusu.[1]

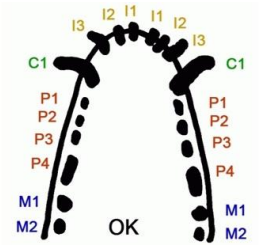
Předkus — lebka psa s dolními řezáky a špičáky před horními

- **Nůžkový skus.** Horní řezáky se lehce dotýkají řezáků dolních nebo je mezi nimi mezera do 1 mm; je fyziologický a požaduje se u většiny plemen.[1]

- **Klešťový skus.** Kousací hrany horních a dolních řezáků na sebe dosedají ve stejné linii; není fyziologický, řezáky se rychle obrušují.[1]
- **Podkus.** Mezera mezi horními a dolními řezáky je větší než 2 mm kvůli nesprávnému postavení nebo zkrácené dolní čelisti.[1]
- **Předkus.** Dolní řezáky jsou při zavřené tlamě před horními; standard některých plemen s deformovanou lebkou jej přímo vyžaduje.[1]
- **Nepravidelný skus.** Jednotlivé řezáky vybočují z čelistního oblouku – podélně, příčně, nebo obojím způsobem zároveň.[1]

5. Vysvětlete označení zubů (I,C,P,M). *

> Zkratky **I, C, P, M** vycházejí z latinských názvů jednotlivých typů zubů a používají se při zápisu zubního vzorce.[1,2]

Zubní vzorec — písmena I, C, P a M značí řezáky, špičáky, třenové zuby a stoličky

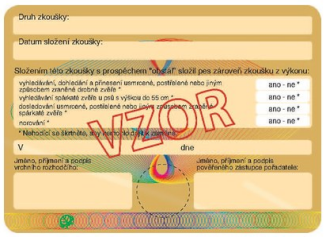
- **I – incisivi.** Řezáky, ploché přední zuby sloužící k uchopení a odseknutí sousta.[1,2]
- **C – canini.** Špičáky, dlouhé kuželovité zuby k uchopení a trhání kořisti.[1,2]
- **P – premolares.** Třenové zuby za špičáky, u masožravců uzpůsobené ke stříhání masa.[1,2]
- **M – molares.** Stoličky vzadu v čelisti, které slouží k drcení potravy.[1,2]

Za každým písmenem se ve vzorci ještě uvádí zlomek s počtem zubů daného typu na jedné straně horní a dolní čelisti, například u psa I 3/3.[1]

V/B/2 — Norování, individuální zkouška z norování

1. Jakou loveckou upotřebitelnost získá pes, který absolvoval bezkontaktní norování nebo individuální zkoušku z norování? *

> Pes, který obstál v bezkontaktním norování (zkoušce nováčků) nebo v individuální zkoušce z norování, získává loveckou upotřebitelnost pro práci pod zemí.[1]

Potvrzení o složení zkoušky psa z výkonů — zadní strana dokladu; norování je poslední ze čtyř výkonů, které se na něm vyznačují

- **Podmínka „obstál".** Upotřebitelnost se přizná jen tehdy, hodnotí-li rozhodčí celkový výkon jako „obstál"; známka 0 z kterékoli disciplíny znamená „neobstál" a upotřebitelnost pes nezíská.[1]
- **Doklad o zkoušce.** Pořadatel vydá „Potvrzení o složení zkoušky psa z výkonu" podle § 17 odst. 6 vyhlášky a výsledek se zapíše do průkazu původu psa.[1]
- **Kdo smí zkoušku skládat.** Zkoušky z norování, bezkontaktní i individuální, jsou určeny pouze plemenům jezevčíků a teriérů.[1]
- **Rozsah upotřebitelnosti.** Přiznaná upotřebitelnost se vztahuje výhradně na práci pod zemí, nikoli na jiné myslivecké činnosti, jako je dohledávka nebo přinášení zvěře.[1]

2. Vysvětlete pojem bezkontaktní norování, průběh zkoušky a co se při něm hodnotí. *

> Bezkontaktní norování (zkouška nováčků) probíhá v umělé noře, kde je liška od psa trvale oddělena mřížkou nebo jinou pevnou, pachově a zvukově propustnou přepážkou, takže nikdy nedojde k přímému kontaktu zvířat.[1]

Umělá nora — liška v kotli nory, od psa oddělená pevnou mřížkou

- **Umělá nora.** Nora má uzavíratelné kotle, přirozené zemité dno a strop v úrovni terénu; po jejích stranách je vyznačené pásmo, do kterého se během zkoušky nesmí vstupovat, a celý areál je oplocen.[1]
- **Průběh zkoušky.** Liška se vsukem vpustí do prvního kotle, pes je vypuštěn 1 m od vsuku (limit 1 minuta na vsouknutí) a musí před kotlem doléhat 1,5 minuty; poté se liška přežene do třetího kotle, kam pes doráží a znovu doléhá 1,5 minuty.[1]
- **Hodnocené disciplíny.** Zkouší se ochota k práci, hlasitost, vytrvalost a rychlost, každá známkou 0 až 4 s příslušným koeficientem; nula z jediné disciplíny znamená celkové „neobstál“.[1]
- **Věk a opakování.** Zkoušky se smí zúčastnit psi od 12 měsíců věku a každý pes ji může absolvovat nejvýše třikrát, nikoli však dvakrát týž den.[1]

3. Popište podmínky pro individuální zkoušku z norování. *

> Individuální zkouška z norování (IZN) se koná v přírodních nebo přírodních umělých norách při praktickém výkonu práva myslivosti a smí ji skládat jen jezevčíci a teriéři starší 12 měsíců.[1]

Přírodní nora — vchod do liščí nory v terénu

- **Účastníci a přihláška.** Jedné zkoušky se může zúčastnit nejvýše 3 psi; zájemce podává přihlášku na předepsaném tiskopise do 31. 12. na OMS a přihláška platí jeden rok.[1]

- **Rozhodčí a dohled.** Výkon posuzují dva rozhodčí s aprobací pro norování a praxí alespoň 5 let, přítomen musí být zástupce honitby jako svědek a po celou dobu musí být dosažitelný veterinář.[1]
- **Nora a terén.** Zkouška se smí konat jen v terénu, který umožňuje kopání; nory ve skalách nejsou přípustné.[1]
- **Podmínka úspěchu.** Pes musí lišku ulovit, rozhodčí ji musí spatřit, nebo musí být prokazatelná přítomnost lišky v noře; hodnotí se ochota k práci, vytrvalost u lišky a hlasitost v noře.[1]
- **Zápis výsledku.** Výsledek „obstál“ zapíší oba rozhodčí spolu se zástupcem honitby do předepsaného tiskopisu ve trojím vyhotovení (pro vůdce, chovatelský klub a OMS) a rozhodčí jej zaznamenají i do průkazu původu psa.[1]

V/C/2 — Nakažlivé choroby zvěře

1. V čem spočívá nebezpečí nakažlivých chorob a jaká opatření se přijímají?*

> Nebezpečí nakažlivých chorob spočívá v jejich rychlém šíření mezi zvěří, na hospodářská zvířata i na člověka; při zjištění vybraných nákaz proto platí okamžitá povinnost hlášení Státní veterinární správě (SVS), která nařizuje opatření k zamezení dalšího šíření.[1]

Video: **Uhynulý kus** — divočák očichává uhynulého druha a zdržuje se u něj; kadávery patří mezi hlavní zdroje šíření nákazy mezi zvěří, například při africkém moru prasat; záběr z fotopasti v Japonsku

- **Šíření mezi zvěří a na hospodářská zvířata.** Nákaza se rychle šíří v populaci zvěře a ohrožuje i chovy hospodářských zvířat, což může vést k rozsáhlým hospodářským škodám.[1]
- **Přenos na člověka (zoonózy).** Řada nákaz, například vzteklina, tularemie, sněť slezinná nebo tuberkulóza, je přenosná i na člověka.[1]
- **Znehodnocení zvěřiny.** U zvěře nakažené sledovanými chorobami bývá zvěřina nepoživatelná.[1]
- **Povinné hlášení Státní veterinární správě.** Při zjištění výskytu vybraných nemocí u volně žijící i oborní zvěře platí okamžitá povinnost hlášení SVS; hlásí se vzteklina, africký a klasický mor prasat, sněť slezinná, svalovčitost, Newcastleská nemoc (pseudomor drůbeže), ptačí chřipka a tularemie.[1]

- **Mimořádná veterinární opatření.** SVS řídí další postup k zabránění šíření nákazy, a to i formou mimořádných opatření, která jsou nadřazena běžné myslivecké legislativě, například zákonu o myslivosti.[1]

2. Uveďte rozdělení a příklady nakažlivých chorob zvěře. *

> Nakažlivé choroby zvěře se dělí podle původce na nemoci virové, bakteriální a parazitární, dále pak podle postižené zvěře na choroby spárkaté, drobné, srstnaté a pernaté zvěře.[1]

Svrab (prašivina) — liška s prořídlou srstí a olysalými místy po zákožce svrabové

- **Podle původce.** Základní dělení je na nemoci virové, bakteriální a parazitární.[1]
- **Podle postižené zvěře.** Dále se choroby dělí na nemoci zvěře spárkaté, drobné, srstnaté a pernaté.[1]
- **Virové.** Například africký mor prasat, klasický mor prasat, vzteklina, Aujeszkyho choroba nebo slintavka a kulhavka.[1]
- **Bakteriální.** Například sněť slezinná (antrax), tuberkulóza, brucelóza nebo tularemie.[1]
- **Parazitární.** Například svalovčitost (trichinelóza), plicní, žaludeční a střevní červivost, svrab (prašivina) nebo střečkovitost.[1]

Karta 3 — Organizační struktura kynologie, kynologické organizace · Vnitřní a vnější (zevní) parazité psa · Trichinelóza (svalovčitost)

V/A/3 — Organizační struktura kynologie, kynologické organizace

1. Co znamenají zkratky FCI, ČMKU, ČMKJ?*

> **FCI** (Fédération Cynologique Internationale, Mezinárodní kynologická federace) je celosvětová organizace, která sdružuje národní kynologické svazy a vydává mezinárodně platné standardy plemen; v každé členské zemi ji zastupuje jen jeden národní subjekt.[1] Tímto zástupcem je pro Českou republiku **ČMKU** (Českomoravská kynologická unie), která z mezinárodního i národního pohledu garantuje řízení a fungování kynologie v ČR a vede národní Plemennou knihu psů.[1] **ČMKJ**, Českomoravská kynologická jednota, je dobrovolné sdružení chovatelských klubů; jako jeden z členských subjektů ČMKU respektuje FCI a spravuje pracoviště Plemenné knihy č. 3, kam se zapisují lovecká plemena.[2,3]

- **FCI.** Mezinárodní federace, jeden národní zástupce na členskou zemi.[1]
- **ČMKU.** Národní zástupce ČR ve FCI, vede Plemennou knihu.[1]
- **ČMKJ.** Členský subjekt ČMKU, spravuje pracoviště PK pro lovecká plemena.[2,3]

2. Jaká je organizační struktura kynologie v České republice?*

> Kynologii v České republice řídí **ČMKU** (Českomoravská kynologická unie) jako jediný národní zástupce u mezinárodní **FCI** – vede národní Plemennou knihu psů, spravuje seznam mezinárodních i národních rozhodčích exteriéru a garantuje chod kynologie z mezinárodního i národního hlediska.[1] Pod ČMKU jsou sdruženy členské subjekty, mimo jiné servisní organizace **ČMKJ** (Českomoravská kynologická jednota), která spravuje pracoviště Plemenné knihy č. 3 pro lovecká plemena a vydává průkazy původu na štěňata.[1,2] Souběžně **ČMMJ** na základě pověření Ministerstva zemědělství organizuje zkoušky lovecké upotřebitelnosti a vede národní rozhodčí výkonu loveckých psů.[1,3]

- **FCI.** Mezinárodní úroveň – standardy plemen a mezinárodní řády.[1]
- **ČMKU.** Národní úroveň – Plemenná kniha, rozhodčí exteriéru, řády pro chov a výstavy.[1]
- **ČMKJ a kluby.** Starají se o jednotlivá plemena, vydávají PP, pořádají výstavy.[2]
- **ČMMJ.** Organizuje zkoušky výkonu loveckých psů z pověření státu.[3]

3. Jaké jsou základní předpisy – řády v kynologii?*

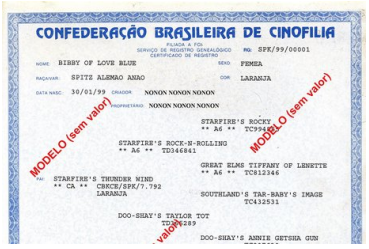
> Chov a výcvik psů v ČR se řídí soustavou na sebe navazujících předpisů. Plemenné **standardy FCI** popisují závazný vzhled a povahu každého uznaného plemene.[1] Na národní úrovni vydává ČMKU **Zápisní řád**, který upravuje zápis štěňat do Plemenné knihy a vydávání Průkazu původu, a **Výstavní řád**, podle něhož se posuzuje exteriér na

> výstavách; chov se navíc řídí i Řádem ochrany zvířat při chovu psů.[2] Zákon o myslivosti pak ukládá uživateli honitby držet lovecké psy uznaného plemene s průkazem původu, kteří složili příslušnou zkoušku z výkonu;[3] tuto zkoušku podrobně upravuje **Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu ČMMJ**.[4]

- **Standardy FCI.** Popis a hodnocení exteriéru a povahy plemene.[1]
- **Zápisní řád ČMKU.** Podmínky zápisu do Plemenné knihy a vydání PP.[2]
- **Výstavní řád ČMKU.** Pravidla posuzování psů na výstavách.[2]
- **Zkušební řád ČMMJ.** Podmínky zkoušek lovecké upotřebitelnosti.[3,4]

4. Jaký je rozdíl mezi rodokmenem psa a Průkazem původu psa? *

> „Rodokmen“ je hovorové a nepřesné označení – jde ve skutečnosti o **Průkaz původu psa (PP)**.[1] Průkaz původu je **veřejná listina**, kterou vystavuje národní Plemenná kniha a která musí obsahovat mezinárodně dané, přesné údaje o psu a jeho předcích.[1] U loveckých plemen vydává PP na štěňata v rámci pracoviště Plemenné knihy č. 3 Českomoravská kynologická jednota (ČMKJ).[2] S tímto oficiálním pojmem – nikoli s „rodokmenem“ – pak počítá i zákon o myslivosti: loveckým psem je pes uznaného plemene „s průkazem původu“, který navíc složil příslušnou zkoušku z výkonu.[3]

Průkaz původu — vzorový rodokmen s údaji o psu a jeho předcích

- **Průkaz původu.** Oficiální pojem – veřejná listina Plemenné knihy.[1]
- **Rodokmen.** Hovorové, nesprávné označení téhož dokladu.[1]
- **Vydávání.** U loveckých plemen zajišťuje ČMKJ.[2]

5. Co vyjadřuje číslo zápisu „ČLP“ a co je Plemenná kniha? *

> **Plemenná kniha** je národní evidence čistokrevných psů s doloženým původem; vede ji ČMKU prostřednictvím tří pracovišť, z nichž pracoviště č. 3 pro lovecká plemena spravuje Českomoravská kynologická jednota (ČMKJ).[1,2] **ČLP** („číslo loveckého psa“) je zápisové číslo, které pes loveckého plemene dostane při zápisu do tohoto pracoviště; patří do něj například ohaři, honiči, retrívři, slídiči, norníci i barváři.[1,2] Toto číslo se spolu s dalšími povinnými údaji zapisuje do Průkazu původu psa a jednoznačně psa identifikuje v rámci celé plemenné evidence.[1]

- **Plemenná kniha.** Národní evidence čistokrevných psů, vedená ČMKU.[1]
- **Pracoviště č. 3.** Pro lovecká plemena, spravuje ho ČMKJ.[1,2]
- **ČLP.** Zápisové číslo lovecky upotřebitelných plemen z tohoto pracoviště.[1,2]

V/B/3 — Vnitřní a vnější (zevní) parazité psa

1. Vysvětlete pojem parazitóza a jak se parazité dělí. *

> **Parazitóza** je onemocnění vyvolané cizopasníkem (parazitem), který využívá tělo hostitele – zde psa – jako zdroj potravy a životního prostředí; podle místa výskytu na hostiteli se parazité dělí na vnitřní a vnější.[1,2]

Video: **Klíště obecné** — příklad zevního parazita: klíště šplhá po listu a rozpřahuje přední nohy, aby se zachytilo procházejícího hostitele; klip z Německa

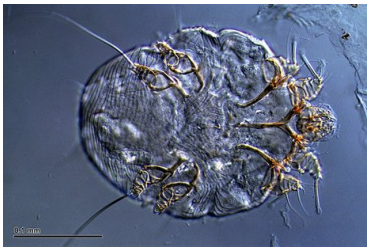
- **Parazitóza.** Stav napadení organismu cizopasníkem, jenž z hostitele čerpá živiny a poškozuje ho svou přítomností i produkty své látkové výměny.[1]
- **Vnitřní parazité (endoparazité).** Žijí uvnitř těla hostitele, nejčastěji v trávicím traktu, případně v plicích, srdci či svalovině; typicky škrkavky a tasemnice.[1]
- **Vnější, zevní parazité (ektoparazité).** Žijí na povrchu těla – v kůži a srsti; patří sem klíšťata, blechy, zákožky a vši.[1,2]

2. Vyjmenujte alespoň tři zevní parazity psa a charakterizujte je. *

> Mezi nejběžnější zevní (ektoparazity) psa patří klíště obecné, zákožka psí, blechy a veš, přičemž každý napadá jinou část těla a přenáší odlišná rizika.[1,2]

Klíště obecné — přisáté klíště zblízka, s hnědou hlavohrudí a osmi článkovanýma nohama

Zákožka psí — mikroskopický snímek drobného oválného roztoče s krátkýma nohama

Blecha — blecha pod mikroskopem z boku, patrné jsou dlouhé zadní skákací nohy

Veš — veš s plochým článkovaným zadečkem a kulatou hlavou s kusadélky

Video: **Klíště obecné** — klíště šplhá po listu a rozpřahuje přední nohy, aby se zachytilo procházejícího hostitele; klip z Německa

- **Klíště obecné.** Nejčastější zevní parazit; přisává se do kůže a přenáší nákazy jako borelióza, ehrlichióza, anaplazmóza či babezióza.[1,2]
- **Zákožka psí.** Roztoč, jehož samičky si v kůži – nejčastěji ve slabinách s měkkou neosrstěnou kůží – vyhrabávají chodbičky a kladou do nich vajíčka; způsobuje svrab.[1]
- **Blecha (psí, kočičí, ježčí).** Hmyz živící se krví hostitele; při silnějším výskytu je nutné odblešit nejen psa, ale i jeho okolí – boudu a celý kotec.[1]
- **Veš.** Méně častý parazit, který se stejně jako blecha živí krví hostitele.[1]

3. Vyjmenujte alespoň tři vnitřní parazity psa a charakterizujte je. *

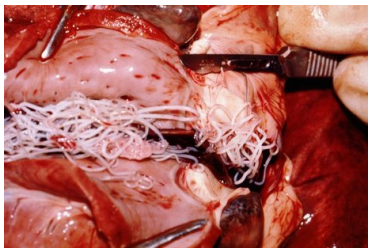
> Mezi hlavní vnitřní (endoparazity) psa patří škrkavky a tasemnice žijící ve střevech a dále srdeční a plicní červi napadající oběhový a dýchací systém.[1,2]

Škrkavky — vytažený škrkavčí červ, dlouhé oblé tělo esovitě stočené

Tasemnice — konzervované tasemnice, patrné ploché tělo článkované na drobné segmenty

Srdeční a plicní červi — otevřené psí srdce plné bílých svinutých srdečních červů

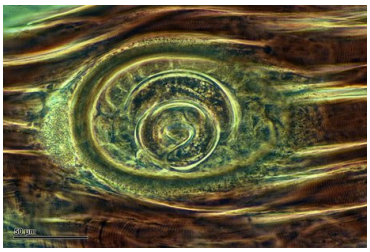
Video: **Tasemnice pod mikroskopem** — řetězec nezralých článků tasemnice, jak vypadá pod mikroskopem; články ještě nemají vyvinuté pohlavní orgány

- **Škrkavky.** Nejčastější vnitřní parazit psů; tělo kruhového průřezu dlouhé až 18 cm, žijí v tenkém střevě.[1]
- **Tasemnice.** Ploché, článkované tělo dlouhé až desítky centimetrů, žije ve střevech; k dokončení vývoje potřebuje mezihostitele – larvu, boubel nebo blechu.[1]
- **Srdeční a plicní červi.** Hlístice napadající srdce, plicnici a dýchací cesty; dříve běžné hlavně v jižní Evropě, kvůli oteplování se šíří i k nám, a proto se proti nim psi chrání širokospektrými odčervovadly spolu se škrkavkami a tasemnicemi.[2]

V/C/3 — Trichinelóza (svalovčitost)

1. Charakterizujte stručně trichinelózu. *

> Trichinelóza (svalovčitost) je parazitární onemocnění příčně pruhovaného svalstva, které způsobují larvy hlístic rodu Trichinella a na člověka se přenáší pozřením syrového nebo nedostatečně tepelně upraveného masa.[1,2]

Larva trichinely — mikroskopický snímek stočené larvy zapouzdřené v příčně pruhovaném svalu

- **Původce a hostitelé.** Nemoc vyvolávají larvy hlístic rodu Trichinella (např. *Trichinella spiralis* – svalovec stočený); hostiteli jsou prasata, koně a hlodavci, ve volné přírodě zejména divoká prasata a masožravci (lišky, jezevci, vlci, rysi, medvědi).[1]
- **Dva cykly nákazy.** Synantropní cyklus probíhá mezi domácími prasaty a hlodavci v blízkosti sídel, sylvatický (lesní) cyklus mezi divokými prasaty a masožravci ve volné přírodě.[1]

- **Vývoj v těle hostitele.** Dospělí červi žijí krátce v tenkém střevě, jejich larvy pronikají krví do příčně pruhované svaloviny (kromě srdce), kde se zapouzdří a zůstávají dlouho infekceschopné.[1]
- **Průběh u zvířat a u člověka.** U zvířat probíhá nákaza většinou bez příznaků, u člověka způsobuje horečku, otoky obličeje a silné svalové bolesti a v závažných případech může skončit smrtí.[2]
- **Výskyt v Česku.** Onemocnění lidí je u nás vzácné, u ulovených divokých prasat se však svalovec občas zachytí, proto se jejich maso musí povinně vyšetřovat.[2]

2. Jaká je prevence proti nákaze člověka trichinelami? *

> Základní prevencí je povinné laboratorní vyšetření každého uloveného divokého prasete na trichinely ještě před zpracováním masa a důkladné tepelné opracování veškeré zvěřiny i vepřového masa.[1,2]

Divoké prase — ulovená černá zvěř, hlavní zdroj trichinel u nás, se musí před zpracováním masa vyšetřit

- **Povinné vyšetření černé zvěře.** Uživatel honitby musí před zpracováním předložit každý ulovený kus divokého prasete k vyšetření na trichinely; stejně se vyšetřují jatečná prasata i koně.[1,2]
- **Právní základ.** Povinnost úředních kontrol a hlášení nálezů trichinel ukládá nařízení Komise (EU) 2015/1375 a metodické pokyny Státní veterinární správy.[1,2]
- **Metody vyšetření.** Zvěřina určená k prodeji se testuje tzv. trávicí metodou (larvy se uvolní pepsinem), pro vlastní spotřebu lovce lze použít kompresní metodu ze šesti vzorků svaloviny.[1]
- **Dostatečná tepelná úprava.** Bezpečné je jen maso prohřáté ve všech částech na teplotu alespoň 71 °C, dokud barva všude nezešedne; pouhé uzení, sušení ani fermentace larvy spolehlivě nezahubí.[2]
- **Mražení u zvěřiny nespolehlivé.** Na rozdíl od chovných prasat nelze u divočáků spoléhat na mrazicí režimy – druhy trichinel žijící ve volné přírodě (*T. nativa*, *T. britovi*) mráz přežívají.[1,2]

Karta 4 — Exteriér psa a kynologická terminologie · Zkoušky vloh, zkoušky z vodní práce · Tularémie, tuberkulóza

V/A/4 — Exteriér psa a kynologická terminologie

1. Co je základní normou pro hodnocení exteriéru psa?

> Základní normou pro posuzování exteriéru psa je **standard plemene**.[1] Vydává ho země původu (nebo zastřešující země) daného plemene a schvaluje ho Mezinárodní kynologická federace (FCI) se sídlem v Belgii.[1,2]

Posuzování — rozhodčí exteriéru ověřuje mladému psovi chrup a tělesný vývoj

- **Standard** obsahuje zcela přesný popis ideálního zástupce plemene, psa i feny – jeho stavbu těla, kostru, výšku, srst i povahu.[1,3]
- V České republice zastřešuje kynologii spolu s FCI **Českomoravská kynologická unie (ČMKU)**, která vede seznam mezinárodních i národních rozhodčích exteriéru psů.[4]
- Podle standardu psy posuzují rozhodčí exteriéru na výstavách, kde se udělují známky a tituly, a na jarních svodech, kde se jen ověřuje vývoj mladých psů.[1]
- Protože pro plemeno existuje jen jeden standard a ten platí mezinárodně, hodnotí rozhodčí v Česku i v cizině psy podle téhož popisu.[1,2]

2. Na jakých akcích se hodnotí exteriér psa? *

> Exteriér psa se hodnotí především na **výstavách** a na **svodech**.[1,2]

Výstava — vítěz klubové výstavy s pohárem a rozhodčími

- **Výstavy** mají několik stupňů – oblastní (základní hodnocení a výběr do chovu), speciální a klubové (pro jedno plemeno nebo klub) a národní i mezinárodní (přístupné všem plemenům, pod záštitou FCI).[1]

- Posuzují na nich **rozhodčí exteriéru** s aprobací pro dané plemeno a zadávají známky od výborné po dostatečnou i tituly, například CAC nebo CACIB.[1,2]
- **Svod** je určen mladým psům ve stáří šest až osmnáct měsíců a ověřuje jejich správný vývoj.[1,2]
- Na jarním svodu loveckých psů, který pořádají okresní myslivecké spolky ČMMJ, posuzují rozhodčí exteriéru bez ohledu na aprobaci pro jednotlivá plemena.[2]
- Výsledky výstav i svodů se zapisují do **průkazu původu** psa.[1]

3. Jaký je rozdíl mezi oháňkou a prutem?*

> V myslivecké kynologické mluvě je **prut** obecné označení ocasu loveckého psa, zatímco **oháňka** je vyhrazena pro ocas dlouhosrstých plemen, například setrů.[1,2]

Prut — krátkosrstý ohař nese hladký ocas bez třásní

Oháňka — anglický setr má bohatě osrstěnou oháňku s vlajkou

- **Prut** – základní pojem pro psí ocas, užívaný napříč plemeny bez ohledu na druh osrstění; patří mezi termíny popisující tělo psa vedle hřbetu, beder nebo předhrudí.[3]
- **Oháňka** – bohatě osrstěný ocas dlouhosrstých plemen; delší převislá srst na ní se nazývá **vlajka (praporec)**.[1]
- Krátkosrstí a hrubosrstí lovečtí psi mají tedy prut, zatímco dlouhosrstá plemena, jako je anglický setr, nesou oháňku s vlajkou.[1,2]
- Rozlišení odpovídá obecnému dělení loveckých plemen podle druhu srsti na krátkosrstá, dlouhosrstá a hrubosrstá.[2]

4. Jaké jsou základní druhy srsti u loveckých psů?*

> Srst loveckého psa tvoří krycí chlupy (**pesíky**), jemná **podsada** a **hmatové chlupy**.[1] Podle délky a struktury krycí srsti se lovečtí psi dělí na tři základní typy.[2,3]

Krátkosrstí — pointer s krátkou, přiléhavou srstí

Dlouhosrstí — anglický setr s delší srstí a třásněmi na oháňce

Hrubosrstí — slovenský hrubosrstý ohař s tvrdou, drátovitou srstí

- **Krátkosrstí (hladkosrstí)** – krátká, přiléhavá srst, například pointr.[2,3]

- **Dlouhosrstí** – delší, jemnější srst, často s třásněmi na uších, hrudi a oháňce, například anglický setr.[3]
- **Hrubosrstí (drsnosrstí)** – tvrdá, drátovitá krycí srst s hustou podsadou, která psa chrání v houští i ve vodě, například slovenský hrubosrstý ohař nebo český fousek.[2,4]
- Tato skladba srsti patří ke **krycí soustavě** psa spolu s kůží (škárou a pokožkou).[1]

5. Popište, co je kohoutková výška psa a její význam? *

> **Kohoutková výška** je svislá vzdálenost od země k nejvyššímu bodu **kohoutku** – místu, kde se protíná pomyslná spojnice horních hran obou lopatek s páteří, přibližně nad loktem hrudní končetiny.[1] Měří se speciální kohoutkovou mírou u psa stojícího v přirozeném postoji na rovné podložce.[1]

Kohoutek — nejvyšší bod hřbetu nad lopatkami, od něj se měří výška psa

- Měření pro účely zkoušek z výkonu ověřuje **rozhodčí exteriéru psů**, má-li pes doložit, že nepřesahuje hranici 55 cm.[2]
- Zákon o myslivosti zakazuje **nahánět** zvěř srnčí pomocí ohařů a ostatní spárkatou zvěř psy vyššími v kohoutku než 55 cm.[3]
- K **vyhledávání spárkaté zvěře** smí být naopak použit jen pes s kohoutkovou výškou do 55 cm.[4]

V/B/4 — Zkoušky vloh, zkoušky z vodní práce

1. V čem spočívá specifikum Zkoušek vloh? *

> Zkoušky vloh jsou jediným druhem zkoušek loveckých psů, které nepřiznávají loveckou upotřebitelnost — ověřují jen vrozené vlohy psa, nezkreslené výcvikem, a slouží především chovatelským klubům ke kontrole dědičnosti.[1]

- **Bez přiznání lovecké upotřebitelnosti.** Zkušební řád ČMMJ řadí zkoušky vloh mezi zkoušky bez přiznání lovecké upotřebitelnosti, na rozdíl od podzimních, lesních, vodních či všestranných zkoušek.[1]
- **Kontrola dědičnosti pro chov.** Prokazují se na nich vrozené vlastnosti psa, dosud neovlivněné vyšším stupněm výcviku, což je klíčové pro chovatelské kluby při rozhodování o zařazení psa do chovu.[2]
- **Přirozený způsob lovu.** Zkouší se hlavně na drobné zvěři přirozeně se vyskytující v honitbě; chybí-li tam, smí pořadatel výjimečně vypustit zdravou živou zvěř z umělého chovu — nikdy usmrcenou.[1]

- **Otevřenost všem plemenům.** Mohou se jich účastnit všechna lovecká plemena, u ohařů bývají první zkouškou mladých psů před zkouškami s přiznáním lovecké upotřebitelnosti.[2]

2. Jaké typy výkonu se u psa předpokládají při práci na vodě? *

> Od psa se při práci na vodě očekává, že bez váhání vpluje do hluboké vody a hledá na hladině, po výstřelu doplave pro kachnu a odevzdá ji vůdci a že systematicky prohledá rákosí, kde zvěř vypíchne nebo dohledá.[1]

Přinášení z vody — pes plave s ulovenou kachnou v tlamě k vůdci

- **Ochota k práci v hluboké vodě.** Pes musí na povel ochotně vplout nejméně 10 m od břehu, dvě minuty samostatně hledat na hladině a zůstat přitom ovladatelný.[1]
- **Přinášení kachny z hluboké vody.** Po výstřelu a vhození kachny do vody ji pes musí co nejkratší cestou doplavat, uchopit a bezchybně odevzdat vůdci.[1]
- **Nahánění v rákosí.** Pes systematicky prohledává určený úsek rákosí nebo jiného vhodného porostu širokého alespoň 5 m, snaží se ukrytou kachnu vypíchnout a umožnit vůdci výstřel.[1]
- **Dohledávka kachny v rákosí.** V limitu 10 minut musí pes dohledat a přinést kachnu pohozenou nebo střelenou v rákosí.[1]
- **Chování na stanovišti u vody.** Na zkouškách z vodní práce se navíc hodnotí klid psa u vůdce po dobu deseti minut se simulovanými výstřely, bez lovu zvěře.[1]

3. Na kterých typech zkoušek je vodní práce zařazena? *

> U ohařů je práce ve vodě samostatnou součástí zkoušek z vodní práce a všestranných zkoušek i obou mysliveckých memoriálů; podzimní zkoušky zařazují jen dílčí vodní disciplínu.[1,2]

Zlatý retrívr — plave s aportovacím dummy v tlamě; nácvik přinášení z vody na dummy předchází zkouškám z vodní práce

- **Zkoušky z vodní práce (VP).** Jsou samostatnou zkouškou zaměřenou na vodu. Z šesti bodovaných disciplín tvoří pět práce ve vodě, v rákosí a na stanovišti, šestou je poslušnost.[1]
- **Všestranné zkoušky (VZ).** Dvoudenní zkoušky ohařů zahrnují vedle práce v poli a v lese i samostatný blok práce ve vodě se čtyřmi disciplínami z VP. Chování na stanovišti a poslušnost se hodnotí mimo něj.[2]
- **Memoriál Richarda Knolla a Memoriál Karla Podhajského.** Vrcholné soutěže ČMMJ mají stejnou strukturu jako všestranné zkoušky, tedy i blok práce ve vodě.[3]
- **Podzimní zkoušky (PZ).** Zařazují jen dílčí disciplínu přinášení kachny z hluboké vody, nikoli celý vodní blok.[4]

V/C/4 — Tularémie, tuberkulóza

1. Charakterizujte tularémii a popište příznaky onemocnění a opatření při výskytu. *

> Tularémie je akutní až chronické bakteriální onemocnění zajíců a hlodavců (původce *Francisella tularensis*), přenosné i na člověka; nemocná zvěř ztrácí plachost a má zduřelé uzliny, zvěřina z ohniska je nepoživatelná.[1,2]

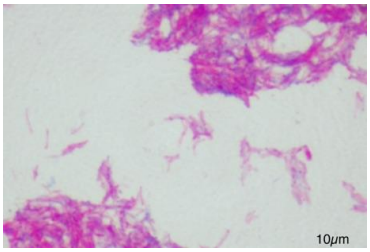

Zajíc polní — hlavní hostitel tularémie mezi drobnou zvěří

- **Původce a šíření.** Nákaza má typickou ohniskovou (endemickou) vázanost na území a mezi volně žijícími obratlovci ji šíří především klíšťata.[1]
- **Průběh u zajíců.** Akutní forma probíhá jako otrava krve a zajíc hyne během několika dnů; při chronickém průběhu ztrácí plachost a pohyblivost a na mízních uzlinách, slezině, játrech a plicích vznikají zánětlivé změny a drobné žlutavé uzlíky.[2]
- **Rozpoznání v terénu.** Nemocný kus je malátný, nebojácný a dá se snadno dostihnout či chytit, typické je silné zduření sleziny a mízních uzlin.[1]
- **Riziko pro člověka.** Člověk se nakazí nejčastěji při stahování a vyvrhování uloveného zajíce nebo kontaktem s uhynulým kusem, proto se doporučují rukavice a důsledná hygiena.[1]
- **Opatření při výskytu.** V ohnisku se vymezuje ochranné pásmo, odlovení zajíci se nesmějí dostat do tržní sítě a oblast se prohlásí za prostou nákazy až po dvou letech bez dalšího pozitivního nálezu.[1]

2. Charakterizujte tuberkulózu a popište příznaky onemocnění a opatření při výskytu. *

> Tuberkulóza je chronické bakteriální onemocnění způsobené mykobakteriemi (M. *bovis*, M. *caprae*), které bylo u nás mezi lety 1990–2004 zjištěno i mimo skot, mimo jiné ve farmových chovech jelena evropského.[1,2]

Mycobacterium bovis — tyčinkovité bakterie zbarvené Ziehl-Neelsenovým barvením

Jelen evropský — jelen s mohutným parožím, druh chovaný i ve farmových a oborních chovech

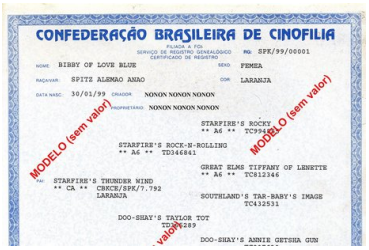
- **Původce a charakter nemoci.** Nemoc probíhá chronicky, napadá kromě skotu i další domácí a volně žijící zvířata a dlouhodobě se proti ní vede celostátní program tlumení.[2]
- **Výskyt u zvěře.** V oborních a farmových chovech jelení a dančí zvěře se nákaza šíří v uzavřeném prostoru snáze než ve volné přírodě, riziko zvyšuje styk se skotem na společných pastvinách.[1,2]
- **Příznaky.** Postižený kus postupně hubne, slábne a celkově chátrá, nechutná se mu a onemocnění se klinicky projeví často až v pokročilém stadiu.[1]
- **Nález a opatření.** Při vyšetření, nejčastěji až po ulovení, se v mízních uzlinách a dalších orgánech nacházejí tuberkulózní ložiska; zvěřina z pozitivních kusů je nepoživatelná a nemocná zvířata se z chovu vyřazují.[2]

Karta 5 — Doklady, lovecká upotřebitelnost a identifikace psa · Infekční a neinfekční choroby psů · Klasický mor prasat

V/A/5 — Doklady, lovecká upotřebitelnost a identifikace psa

1. Vyjmenujte základní dokumenty psa. *

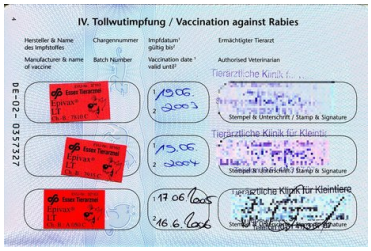
> Základní doklady, které pes potřebuje, jsou čtyři: **průkaz původu**, **pas** nebo **očkovací průkaz** a u loveckého psa navíc **potvrzení o zkoušce z výkonu**, kterým dokládá loveckou upotřebitelnost.[1,2]

Průkaz původu — vzorový rodokmen s údaji o psu a jeho předcích

Pas psa — pas zvířete v zájmovém chovu s logem Evropské unie

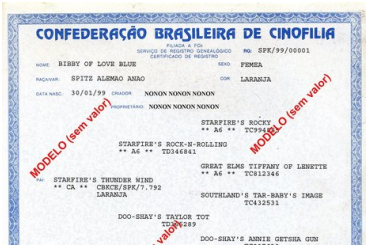

Očkovací průkaz — stránka se záznamy o očkování proti vzteklině

- **Průkaz původu.** Veřejná listina, kterou vydává plemenná kniha a jíž se prokazuje totožnost a rodokmen psa – v praxi se mu nesprávně říká „rodokmen“.[1]
- **Pas psa.** Veřejná listina pro cestování po EU; obsahuje identifikaci psa a záznam povinného očkování proti vzteklině.[3]
- **Očkovací průkaz.** Eviduje doma prováděná očkování a musí v něm být zapsané i identifikační číslo čipu.[4]
- **Potvrzení o zkoušce.** U loveckého psa dokládá získanou loveckou upotřebitelnost; výsledek se navíc zapisuje přímo do průkazu původu.[2]

2. Jaké údaje musí a může obsahovat Průkaz původu psa? *

> Průkaz původu (PP) je veřejná listina, kterou vydává plemenná kniha; povinně obsahuje rodokmen v rozsahu nejméně tří generací předků, u loveckých plemen čtyř generací, bez nichž pes nemá uznaný původ.[1,2]

Průkaz původu — vzorový rodokmen se jménem, plemenem a generacemi předků

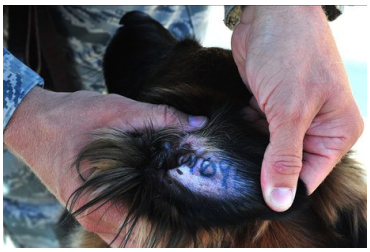
- **Povinný obsah.** Jméno psa, plemeno, datum narození a číslo zápisu shodné s tetovacím číslem, doplněné jmény a čísly zápisu předků.[1]
- **U loveckých plemen.** Rodokmen sahá o generaci dál – zapisují se čtyři generace předků místo obvyklých tří.[1]
- **Průběžné záznamy.** Do PP se postupně doplňují výsledky svodů, zkoušek z výkonu a výstav.[1]
- **Vydání.** Plemenná kniha PP vystaví na základě přihlášky k zápisu vrhu, kterou chovatel podá po označení štěňat tetováním nebo čipem.[1,2]

3. Jaké jsou možnosti identifikačního označení psů? *

> Pes se identifikuje dvěma způsoby: **mikročipem**, který je od roku 2020 povinný, nebo starším **tetováním**, jež se dál uznává jen tehdy, pokud bylo provedeno před 3. červencem 2011.[1]

Mikročip — čtečka, kterou se odečítá identifikační číslo čipu

Tetování — tetovací číslo v uchu psa

- **Mikročip.** Chovatel musí štěně nechat začipovat, u prodávaného nebo předávaného štěněte dřív – ještě před předáním novému majiteli.[1]
- **Tetování.** Prováděl je veterinář obvykle v šestém až sedmém týdnu věku štěněte, nejčastěji do slechu, méně často do slabin.[2]
- **Zápis identifikace.** Identifikační číslo (kód čipu nebo tetování) musí být zapsané i v očkovacím průkazu psa.[1]
- **Ověření při zkouškách.** Před zkouškou z výkonu i při veterinární kontrole ověřuje totožnost psa rozhodčí nebo lékař čtečkou čipu nebo přečtením tetování.[3]

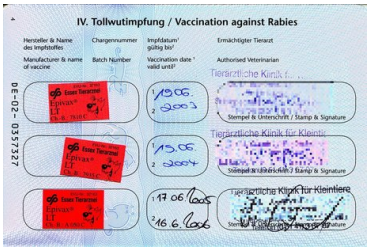
4. Jak se získává a jaké jsou základní typy lovecké upotřebitelnosti psa? *

> Loveckou upotřebitelnost pes získá složením **zkoušky z výkonu** před sborem rozhodčích, kterou organizují myslivecké organizace pověřené ministerstvem; úspěšné absolvování dokládá potvrzení o zkoušce a zápis do průkazu původu.[1,2] Vyhláška rozeznává čtyři základní typy výkonu, na které se zkoušky psů zaměřují:[2]

- **Drobná zvěř.** Vyhledání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné drobné zvěře po výstřelu.[2]
- **Vyhledávání spárkaté zvěře.** Zkouška pro psy do 55 cm kohoutkové výšky, typicky nižší honiče.[2]
- **Dosledování spárkaté zvěře.** Dohledání usmrcené, postřelené nebo zraněné spárkaté zvěře, často po dlouhé a studené pobarvené stopě – doména barvářů.[2]
- **Norování.** Práce psa pod povrchem země v umělé nebo přirozené noře, typická pro jezevčíky a teriéry.[2]

5. K čemu slouží očkovací průkaz a k čemu pas psa? *

> **Očkovací průkaz** eviduje povinná očkování psa, hlavně proti vzteklině, a slouží k použití v tuzemsku; **pas** je veřejná listina pro cestování, kterou vydává schválený veterinář a která navíc prokazuje totožnost a nákazový status psa v zahraničí.[1,2]

Očkovací průkaz — stránka se záznamy o očkování proti vzteklině

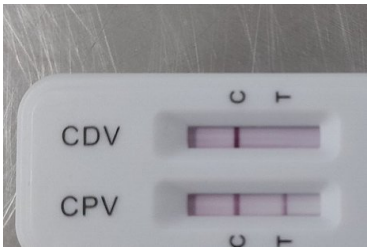
Pas psa — pas zvířete v zájmovém chovu pro cestování po EU

- **Očkovací průkaz.** Musí obsahovat datum očkování a přeočkování proti vzteklině a identifikační číslo mikročipu psa, případně záznam o dalších očkováních.[1]
- **Pas psa.** Doklad umožňující zjistit totožnost zvířete a kontrolu jeho nákazového statusu, je to veřejná listina.[2]
- **Kdy stačí očkovací průkaz.** Doma, například při přejímce psa ke zkoušce z výkonu nebo na výstavě.[3]
- **Kdy je nutný pas.** Při neobchodním přesunu (cestování) mezi státy EU nebo do třetích zemí.[2]

V/B/5 — Infekční a neinfekční choroby psů

1. Uveďte tři infekční nemoci psů a jejich původce. *

> Mezi infekční nemoci psů patří například **vzteklina**, **psinka** a **parvoviróza** — každou z nich způsobuje jiný virus a všechny se řadí mezi nemoci přenosné mezi zvířaty.[1]

Psinka — veterinární rychlotest na CDV s vyvinutou barevnou linkou

Parvoviróza — zesláblé štěně s infuzí při léčbě parvovirózy

- **Vzteklina.** Původcem je RNA virus rodu Lyssavirus z čeledi Rhabdoviridae, který napadá nervovou soustavu; onemocnění vždy končí úhynem.[1]
- **Psinka.** Vyvolává ji RNA virus z čeledi Paramyxoviridae (Canine distemper virus), příbuzný viru lidských spalniček; nejvíce ohrožuje neočkovaná štěňata.[2]
- **Parvoviróza.** Původcem je virus z čeledi Parvoviridae, který napadá zejména tenké střevo, kostní dřeň a lymfatickou tkáň a u štěňat často končí úhynem.[3]

2. Uveďte dva příklady neinfekčního onemocnění psů. *

> Neinfekční nemoci postihují jednotlivého psa a nešíří se mezi zvířaty navzájem — typickým příkladem je dysplazie kyčelního kloubu a nádorové onemocnění.[1,2]

Rentgen kyčlí — hlavice stehenních kostí jsou jen mělce kryté kyčelními jamkami, typický obraz dysplazie kyčelního kloubu u štěněte

- **Dysplazie kyčelního kloubu (DKK).** Dědičně podmíněná vývojová porucha kyčelního kloubu, řazená mezi neinfekční onemocnění; postižení jedinci se vyřazují z dalšího chovu.[1]
- **Nádorová onemocnění.** Neinfekční nemoc jednotlivce, která se u psa nešíří na jiná zvířata ani na člověka.[2]
- **Další příklady.** Mezi neinfekční nemoci patří i následky úrazů, otravy, choroby ze špatné výživy a růstové poruchy.[2]

3. Uveďte, které infekční nemoci psů jsou přenosné na člověka. *

> Z infekčních nemocí psů jsou na člověka přenosné především **vzteklina** a **leptospiróza** — ostatní běžné nákazy jako psinka, parvoviróza či infekční hepatitida jsou druhově specifické a člověka neohrožují.[1,2]

Leptospiróza — laboratorní rychlotest na protilátky Leptospira IgG/IgM

- **Vzteklina.** Virové onemocnění přenosné slinami nakaženého zvířete, u člověka probíhá stejně smrtelně jako u psa.[2]
- **Leptospiróza.** Bakteriální onemocnění, jehož některé typy jsou vysoce nakažlivé i pro člověka — například forma známá jako Weilova žloutenka.[2]
- **Ostatní infekční nemoci.** Psinka, parvoviróza, infekční hepatitida, parainfluenza (psincový kašel) i koronaviróza se šíří jen mezi zvířaty, na člověka nepřecházejí.[1,2]

V/C/5 — Klasický mor prasat

1. Charakterizujte klasický mor prasat a popište příznaky onemocnění. *

> Klasický mor prasat je vysoce nakažlivé virové onemocnění černé i domácí zvěře s vysokou nemocností a úmrtností.[1] Podle formy se projevuje buď náhlým hromadným úhynem, nebo horečkou, krvácivostí a poruchami nervové soustavy.[1]

Prase divoké — černá zvěř, hostitel viru klasického moru prasat

- **Původce a šíření.** Původcem je RNA virus rodu Pestivirus z čeledi Flaviviridae; vnímavá jsou všechna prasata bez rozdílu věku, zdrojem nákazy je nemocné zvíře i kontaminované maso a virus se šíří sekrety, exkrety, přenašeči i lidskou činností.[1]
- **Perakutní a akutní forma.** Perakutní forma vede k hromadnému úhynu prasat bez příznaků, úmrtnost dosahuje až 100 %; akutní forma se projevuje horečkou až 42 °C, krvácením do kůže a sliznic, zácpou či průjmem a nervovými příznaky — křečemi, ochrnutím končetin, „kapřím hřbetem“ a plovacími pohyby.[1]

- **Chronická a atypická forma.** Chronická forma má mírnější příznaky s poruchami trávicího a dýchacího ústrojí a končí vyhublostí a úhynem, atypická forma probíhá zdlouhavě a nenápadně, bez typického podezření na mor.[1]
- **Nepoživatelnost.** Živočišné produkty z podezřelých nebo nakažených zvířat se nesmí zpracovávat ani uvádět na trh a musí se skladovat odděleně.[2]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na nákazu klasickým morem prasat?*

> Kdo rozpozná příznaky nasvědčující podezření na klasický mor prasat, je povinen neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu — tato ohlašovací povinnost platí i pro uživatele honitby.[1] Do příchodu úředního veterinárního lékaře musí chovatel provést neodkladná opatření, která zamezí dalšímu šíření nákazy.[1]

- **Ohlašovací povinnost.** Chovatel, myslivec i další osoby, které mohou vzhledem ke svému povolání a zkušenostem rozpoznat podezření na nebezpečnou nákazu, ji musí neprodleně hlásit krajské veterinární správě; povinnost trvá, dokud podezření nenahlásí úřednímu nebo soukromému veterinárnímu lékaři.[1]
- **Izolace podezřelých zvířat.** Podezřelá a vnímavá zvířata nesmí do příchodu veterináře opustit svá stanoviště.[1]
- **Zákaz nakládání s produkty a předměty.** Živočišné produkty od podezřelých zvířat se nesmí zpracovávat ani uvádět na trh a musí se skladovat odděleně; stejně tak se nesmí vynášet ani jinde používat předměty, které mohou být nositeli původce nákazy.[1]
- **Dezinfekce a omezení kontaktu.** Stanoviště podezřelých zvířat se musí dezinfikovat a osoby, které je ošetřují, nesmí přicházet do styku s jinými zvířaty ani vpouštět do prostor cizí osoby bez vážného důvodu.[1]
- **Prověření veterinární správou.** Krajská veterinární správa po nahlášení prověří přijatá opatření a podle potřeby nařídí mimořádná veterinární opatření k potvrzení nebo vyloučení podezření; pokud se podezření nepotvrdí, opatření ukončí, v opačném případě se přechází k opatřením pro tlumení potvrzené nákazy.[1]

Karta 6 — Pracovní skupiny loveckých psů · Dohledávka drobné zvěře · Preventivní zdravotní péče o zvěř

V/A/6 — Pracovní skupiny loveckých psů

1. Vyjmenujte základní rozdělení práce loveckých psů. *

> Práce loveckých psů se podle vrozených vloh a způsobu, jakým pracují se zvěří, dělí do šesti pracovních skupin.[1]

Kokršpaněl — slídič, který na dostřel brokovnice vyhledává a vypichuje drobnou zvěř

Bavorský barvář — barvář specializovaný na dlouhé dosledy postřelené spárkaté zvěře po staré stopě

- **Ohaři.** Vystavují (stavějí) zvěř – strnou před ní a signalizují tak vůdci její polohu.
- **Honiči.** Vyhledávají a hlasitě ženou zejména spárkatou zvěř.
- **Slídiči.** Slídí po drobné zvěři na dostřel brokovnice a vypichují ji.
- **Retrívři.** Po výstřelu dohledávají a přinášejí (aportují) ulovenou zvěř, i z vody.
- **Norníci a barváři.** Norníci pracují pod povrchem v noře, barváři se specializují na dlouhé dosledy postřelené spárkaté zvěře po staré stopě.

Toto kynologické dělení souvisí s právním pojmem lovecké upotřebitelnosti, kterou vyhláška definuje jako vyhledání, dohledání a přinesení drobné zvěře, vyhledání a dosled spárkaté zvěře nebo norování.[2]

2. Popište práci norníka, uveďte příklad plemene. *

> Norník je lovecký pes cvičený k práci pod povrchem – samostatně vleze do nory, tam zvěř vyhledá a vytlačuje (vypuzuje) ji ven, případně ji zadrží.[1,3]

Jezevčík — nejtypičtější norník, tělem uzpůsobený přímo pro práci v noře

Teriér — mezi norníky se uplatňují i teriéři, tady jezevčíkovitý jagdteriér

- **Základní vloha.** Ochota jít do nory a pracovat v ní samostatně, bez pomoci vůdce.[1]

- **Norování.** Podle vyhlášky se norováním rozumí přímo lov zvěře pod zemí; zkouší se samostatnou zkouškou v umělé nebo přírodní noře.[2]
- **Plemena.** Typickým příkladem je jezevčík (hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý), z teriérů pak český teriér, border teriér nebo německý lovecký teriér.[1]
- **Rozsah.** Zkouška z norování patří mezi čtyři zákonem uznané druhy lovecké upotřebitelnosti loveckých psů.[2]

3. Popište práci stavěcího psa (vystavování), uveďte příklad plemene. *

> Stavěcí pes, tedy ohař, zvěř vyhledává vysokým nosem, a jakmile ji navětří, přítomnost zvěře neplaší, ale nehybně ji vystaví – strne a ukáže tak vůdci přesné místo, kde se zvěř ukrývá.[1,2]

Německý krátkosrstý ohař — vystavuje zvěř strnutím a ukazuje vůdci její přesnou polohu

- **Vystavování.** Jde o navětření, přesné označení a pevné, klidné vystavení zdravé zvěře srstnaté i pernaté.[2]
- **Postupování.** Uniká-li zvěř dál, musí ji ohař pomalu sledovat (postupovat), aby ji lovec mohl krokem doprovázet, a nesmí ji sám vyplašit.[2]
- **Další úkoly.** Ohař dále dohledává postřelenou a přináší ulovenou zvěř, umí i nahánět zvěř z houštin na střelce a pracovat u vody.[2]
- **Plemena.** Příkladem je český fousek, německý ohař nebo anglický pointer.[1]

4. Popište práci honiče, uveďte příklad plemene. *

> Honič vyhledává zvěř v houštinách a v těžko přístupném terénu s nízkým nosem, jakmile ji zvedne, štve ji a nahání směrem na stanoviště myslivců.[1,2]

Bígl — nejmenší a nejstarší honič, drží stopu s nízkým nosem a zvěř zvedá a žene na střelce

- **Práce s nosem.** Honič drží stopu s nízkým nosem a vyhledává, vyhání a nahání hlavně spárkatou zvěř, včetně černé.[1,2]
- **Vydávání.** Štěkot psa při pronásledování zvěře se odborně nazývá vydávání – právě podle něj myslivec pozná, že honič zvěř žene.[3]
- **Historie a velikost.** Je to nejpočetnější a historicky nejstarší ustálená skupina loveckých psů, dělená podle velikosti na malé, střední a velké (vysokonohé); dříve se uplatnila při dnes zakázaných parforsních honech (štvanicích).[1]
- **Plemena.** Příkladem je bígl, slovenský kopov nebo basset hound.[1]

5. Popište práci na vodě a práci přinašeče, uveďte příklady plemene. *

> Retrívr, tedy přinašeč, po výstřelu vyhledá a přinese (aportuje) ulovenou nebo postřelenou drobnou zvěř, včetně zvěře padlé do hluboké vody.[1,2]

Labradorský retrívr — nejrozšířenější retrívr, po výstřelu aportuje ulovenou zvěř i z vody

- **Vlohy.** Je to klidný pes, který drží stopu a je vyloženě určený k přinášení, se sklonem k práci ve vodě.[3]
- **Zkouška ve vodě.** Rozhodčí vhodí kachnu do vody 10–15 m od břehu a výstřelem napodobí lov; pes musí bez váhání plavat a kachnu vůdci řádně odevzdat.[2]
- **Šetrnost.** Zvěř nesmí načínat ani hrobařit – za to dostane nejhorší možnou známku a na zkoušce neobstojí.[2]
- **Plemena.** Příkladem je labradorský retrívr, zlatý retrívr nebo flat coated retrívr; k retrívrům se řadí i vodní psi.[1]

V/B/6 — Dohledávka drobné zvěře

1. Jak jsou psi v rámci zkoušek prověřováni vzhledem ke schopnosti dohledat drobnou zvěř? *

> Schopnost dohledat drobnou zvěř se u zkoušek prověřuje v samostatných disciplínách – dohledávkou pohozené zvěře, vlečkou a sledováním stopy živé zvěře.[1]

Dohledávka — pes nalezenou zvěř bez váhání uchopí a vsedě odevzdá vůdci

Stopa — pes na vodítku sleduje pachovou stopu, vůdce jde za ním

- **Dohledávka pohozené zvěře.** Rozhodčí bez vědomí psa a vůdce položí usmrcenou pernatou nebo srstnatou zvěř; pes je vypuštěn po větru z asi 30 kroků, musí místo rychle prohledat, zvěř najít, bez váhání uchopit a vsedě odevzdat vůdci.[1]
- **Vlečka.** Nacvičuje dohledání zvěře, která po zásahu ještě utíkala; zvěř se od označeného nástřelu táhne po srsti nebo peří ve dvou obloucích, pernatá na 150 kroků a srstnatá na 200 kroků, a pes ji musí sledovat výhradně nosem.[1]
- **Stopa živé zvěře.** Pes musí bez ztráty kontaktu sledovat čerstvou stopu živé zvěře v délce nejméně 200 kroků.[1]
- **Hodnocení.** Posuzuje se ochota, rychlost a způsob prohledávání či sledování stopy i bezvadné odevzdání zvěře; každý zbytečný povel nebo chyba snižuje známku, nedohledání se hodnotí známkou 0.[1]

2. Jaký je rozdíl mezi pohozenou zvěří a tzv. „vlečkou“? *

> Pohozená zvěř představuje nález nehybně ležící zvěře beze stopy, zatímco vlečka nacvičuje sledování pachové stopy zvěře, která po zásahu ještě odběhla.[1]

Pohozená zvěř — pes zvěř najde a bez sledování stopy ji přinese

Vlečka — pes drží pachovou stopu tažené zvěře až k jejímu konci

- **Pohozená zvěř.** Rozhodčí položí zvěř na jedno místo, aniž ji pes či vůdce viděli; pes se posílá přímo k tomuto místu a zvěř tam pouze najde a vyzvedne, bez nutnosti sledovat jakoukoli stopu.[1]

- **Vlečka.** Simuluje zvěř postřelenou, která po nástřelu ještě utíkala; zvěř se táhne za sebou po srsti nebo peří ve dvou pozvolných obloucích, pernatá na 150 kroků a srstnatá na 200 kroků, a pes musí tuto pachovou stopu od nástřelu až k ležící zvěři aktivně sledovat.[1]
- **Klíčový rozdíl.** U pohozené zvěře stačí dobrý čich a systematické prohledání prostoru, zatímco u vlečky musí pes prokázat schopnost držet se jedné konkrétní stopy i přes její zákruty a nenechat se odlákat pachem okolí.[1]
- **Účel vlečky.** Zakládá se psovi právě tehdy, když při zkoušce neměl příležitost dohledat po přirozené stopě postřelenou zvěř samostatně – uměle vytvořená pachová stopa tak nahrazuje reálnou situaci.[1]

3. Jaký je praktický význam dohledávky, kdy a jak se musí provádět? *

> Dohledávka má zajistit, aby žádná postřelená zvěř zbytečně netrpěla a neuhynula bez užitku mimo dosah myslivce, a zákon proto přímo ukládá povinnost ji provést.[1]

Dohledávka — pes dohledanou zvěř přinese vůdci

- **Zákonná povinnost.** Uživatel honitby musí zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jinak poraněné, která přeběhne či přeletí do sousední honitby nebo na nehonební pozemky, a k tomu smí použít loveckého psa.[1]
- **Vstup na cizí pozemek.** Osoby provádějící dohledávku mohou v nezbytně nutné míře vstoupit se zbraní a psem i na cizí honební nebo neoplocené nehonební pozemky, musí ale předem vyrozumět jejich uživatele nebo vlastníka.[1]
- **Kdy se provádí.** Dohledávka má proběhnout bezprostředně po výstřelu, dokud je stopa čerstvá; u společných honů zákon ukládá mysliveckému hospodáři zajistit společnou dohledávku se psy nejpozději následující den po skončení honu.[2]
- **Komu zvěř patří.** Dohledaná zvěř náleží uživateli honitby, z níž postřelený kus přeběhl nebo přeletěl, což chrání zájem souseda a motivuje k důslednému provádění dohledávky.[1]

V/C/6 — Preventivní zdravotní péče o zvěř

1. Popište význam slanisek pro preventivní zdravotní péči o zvěř. *

> Slaniska poskytují zvěři celoroční volný přístup k soli a minerálním látkám, které v přirozené potravě chybí nebo je jich nedostatek, a tím podporují trávení, tvorbu kostry a paroží i odolnost proti nemocem.[1,2]

Slanisko — kůl s kusem soli, ke kterému má zvěř celoročně volný přístup

- **Zdroj minerálů.** Kromě kuchyňské soli (sodík) doplňují slaniska hlavně vápník, fosfor a hořčík potřebné pro stavbu kostry a růst paroží, dále stopové prvky jako měď, mangan, zinek, selen, kobalt a jod.[2]
- **Podpora trávení a oslabené zvěře.** Sůl podporuje trávení a nejvíce ji zvěř vyhledává při jarním a podzimním přebarvování, po říji a vždy při oslabení organismu, tedy v obdobích největší zátěže.[1]
- **Přechod na jarní pastvu.** Zvěř bývá po zimě zesláblá a při přechodu od suché zimní potravy k šťavnaté jarní zeleni trpí zažívacími potížemi, které sůl ze slaniska mírní.[1]
- **Zvýšená potřeba při stresu a parazitech.** Potřeba minerálů roste při stresu a při výskytu parazitů či infekce, takže dostupné slanisko pomáhá zvěři tyto zátěže lépe zvládat.[2]
- **Laktace a růst mláďat.** Pravidelný přístup k mineráliím u slanisek je důležitý zejména pro samice v době laktace a pro mláďata při vývoji kostry.[2]

2. Uveďte možnosti myslivců a druhy přípravků používané při preventivní zdravotní péči o zvěř. *

> Myslivci zajišťují preventivní zdravotní péči hlavně předkládáním minerálních a vitamínových přípravků ve slaniscích a krmivech, přizpůsobených druhu zvěře a ročnímu období.[1,2]

Krmelec — do něj myslivci v zimě, kdy chybí přirozená potrava, dávají doplňkové krmivo

Minerální liz — vytvrdlá minerální směs, která nahrazuje kamennou sůl a doplňuje makro- i mikroprvky

- **Kamenná a kusová sůl.** Základní a nejlevnější forma, kterou myslivci vykládají do korýtkových nebo kůlových slanisek celoročně.[1]
- **Sypká minerální krmiva do slanisek.** Směsi typu Premin SLANISKO nebo MKP C obsahují kromě soli i vápník, fosfor, hořčík a stopové prvky (měď, mangan, zinek, selen, kobalt, jod), zvěř si na ně postupně zvyká a bere je celoročně.[1]
- **Instantní lizy.** Sypká minerální směs smíchaná s vodou, která po vytvrdnutí v korýtku nebo pařezu nahrazuje kamennou sůl a doplňuje makro- i mikroprvky.[1]
- **Granulovaná doplňková krmiva pro jednotlivé druhy a období.** Speciální granulované směsi s vyšším podílem bílkovin, minerálů a vitamínů A, D3, E a C se podávají podle druhu zvěře a období – např. v době růstu paroží, po říji nebo v zimě, kdy chybí přirozená potrava.[2]
- **Vitamínové doplňky.** Vedle makroprvků obsahují moderní minerální krmiva i vitamíny, protože například srnčí zvěř si vitamín C neumí sama syntetizovat a jeho nedostatek oslabuje imunitu.[1,2]

Karta 7 — Česká plemena loveckých psů a jejich lovecké využití · Podzimní zkoušky, individuální zkoušky barvářů · Střečkovitost

V/A/7 — Česká plemena loveckých psů a jejich lovecké využití

1. Která česká lovecká plemena psů jsou mezinárodně uznána FCI?

> Uznaná jsou dvě – jeden ohař a jeden teriér:[1]

Český fousek — hrubosrstý ohař s vousy na mordě; všestranný pes do pole, do lesa i do vody

Český teriér — malý šedomodrý teriér Františka Horáka; norník a slídič, klidnější než ostatní teriéři

2. Charakterizujte stručně exteriér českého fouska a jeho zařazení ve skupinách plemen FCI. *

> Český fousek patří do **FCI skupiny VII (ohaři), sekce 1.3 – kontinentální ohaři typu grifon**, a podléhá povinné pracovní zkoušce; jeho standard č. 245 platí od 21. 5. 1963.[1] Jde o středně velkého, ušlechtilého hrubosrstého ohaře, jehož zjev vyjadřuje sílu a vytrvalost.[1]

Český fousek — hrubosrstý ohař s výrazným plnovousem na tlamě

- **Srst.** Tvoří ji tři vrstvy – jemná podsada, přiléhavá krycí srst a 5–7 cm dlouhá tvrdá osina; na tlamě a pyscích rostou delší měkčí chlupy, které tvoří charakteristický plnovous plemene.[1]
- **Barva.** Uznává se tmavý bělouš se skvrnami i bez nich, hnědák s tikováním na hrudi a končetinách, nebo hnědák beze znaků; převaha bílé barvy je vadou.[1]

- **Míry.** Pes měří v kohoutku 60 až 66 cm a váží 28 až 34 kg, fena 58 až 62 cm a 22 až 28 kg; celkově má střední velikost a čtvercový rámec.[1,2]
- **Hlava.** Je štíhlá a protáhlá, nosní hřbet mírně klenutý (tzv. beraní nos), oči jantarové až tmavě kaštanové.[1]
- **Povaha.** I přes vrozenou ostrost ke škodné je snadno cvičitelný a velmi oddaný vůdci.[1]

3. Charakterizujte stručně exteriér českého teriéra a jeho zařazení ve skupinách plemen FCI. *

> Český teriér patří do **FCI skupiny III (teriéři), sekce 2 – malí teriéři**, bez povinnosti pracovní zkoušky; FCI plemeno definitivně uznala v roce 1963.[1] Vznikl křížením sealyhamského teriéra se skotským teriérem, které od roku 1949 v Klánovicích u Prahy vedl František Horák; je to nízkonohý, dlouhosrstý teriér obdélníkového formátu.[1]

Český teriér — nízkonohý dlouhosrstý teriér, šedomodrý nebo světle kávově hnědý

- **Míry.** Výška v kohoutku je 25 až 32 cm (ideálně pes 29 cm, fena 27 cm), hmotnost 6 až 10 kg.[1]
- **Srst.** Dlouhá, jemná, ale pevná a mírně zvlněná, s hedvábným leskem; na hlavě tvoří obočí a vousy, upravuje se stříháním, ne trimováním.[1]
- **Barva.** Dva rázy – šedomodrý (štěňata se rodí černá) a světle kávově hnědý (štěňata se rodí čokoládová); přípustné jsou žluté, šedé nebo bílé znaky.[1]
- **Hlava a uši.** Hlava má tvar dlouhého tupého klínu, uši jsou střední, visuté, přiléhající k lícím.[1]
- **Povaha.** Vyrovnaný, neagresivní společník, k cizím lidem trochu zdrženlivý, dobře ovladatelný.[1,2]

4. Popište pracovní využití českého fouska v lovecké kynologii. *

> Český fousek je **všestranný stavěcí pes** – uplatní se v poli, v lese i na vodě, mimo vyhánění spárkaté zvěře.[1] Jeho základní vlohou je vystavování: v blízkosti navětřené zvěře zaujme nehybný postoj, a tím lovci ukáže, kde se zvěř nachází.[2]

Český fousek — všestranný stavěcí pes pro práci v poli, v lese i na vodě

- **Práce v poli a v lese.** Vyhledává, vystavuje a po výstřelu dohledá a přinese drobnou zvěř pernatou i srstnatou; na lesních zkouškách zvládá i práci na pobarvené stopě spárkaté zvěře a šoulačku s odložením.[2]
- **Práce na vodě.** Ochotně jde do hluboké vody, přináší z ní kachnu a dohledává ji i v rákosí.[2]
- **Zkoušky.** Loveckou upotřebitelnost prokazuje na podzimních, lesních, vodních nebo dvoudenních všestranných zkouškách podle zkušebního řádu ČMMJ; samostatné zkoušky vloh loveckou upotřebitelnost nepřiznávají, jen prokazují vrozené vlohy a přirozený způsob lovu.[1,2,4]
- **Povaha pro výcvik.** Je snadno cvičitelný a velmi oddaný vůdci.[3]

5. Popište možné pracovní využití českého teriéra v lovecké kynologii. *

> Český teriér byl vyšlechtěn jako **norník** – měl samostatně pracovat pod zemí při lovu lišky a jezevce.[1] Dnes bývá spíš rodinným společníkem, ale lovecké vlohy si uchovává a lze je u něj rozvíjet a zkouškami ověřit.[2,3]

Český teriér — malý teriér vyšlechtěný pro samostatnou práci pod zemí

- **Norování.** Ochotně vleze do umělé i přírodní nory a hlasitým štěkotem tam sleduje zvěř – hlasitost je jednou z vlastností, kterou zkoušky z norování přímo posuzují.[2]

- **Zkoušky z norování.** Zkouška nováčků prokazuje ochotu k práci, hlasitost, vytrvalost a rychlost; individuální zkouška z norování se skládá přímo v přírodní noře a kvalifikuje psa pro práci pod zemí.[2]
- **Slídění a dohledávka.** Na podzimních a lesních zkouškách slídí po drobné zvěři, sleduje stopu a dohledá i přinese zastřelenou pernatou i srstnatou zvěř.[2]
- **Práce na barvě.** Na lesních zkouškách zvládá i práci před barvou a barvu, tedy základ dosledu spárkaté zvěře.[2]

V/B/7 — Podzimní zkoušky, individuální zkoušky barvářů

1. Jakou loveckou upotřebitelnost může pes získat na podzimních zkouškách a které disciplíny se na nich společně zkouší? *

> Podzimní zkoušky (PZ) kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře.[1] Zkouší se podle zkušebních řádů ohařů, retrívrů a slídičů i jezevčíků a teriérů, přičemž bez ohledu na skupinu plemene se posuzuje shodný základ disciplín.[1]

Dohledávka — ohař drží v tlamě dohledaného bažantího kohouta a čeká na vůdce

- **Kvalifikace.** Úspěch u PZ přiznává psovi loveckou upotřebitelnost pro vyhledávání, dohledání a přinášení usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné drobné zvěře.[1,2]
- **Společné disciplíny.** Napříč plemeny se zkouší nos, poslušnost, chování po výstřelu, vodění, dohledávka pohozené zvěře a přinášení kachny z hluboké vody.[1]
- **Navíc u ohařů.** Ohaři mají v disciplínách i společný hon, hledání systémem, vystavování, postupování a klid před zvěří pernatou i srstnatou.[1]
- **Navíc u jezevčíků a teriérů.** U nich přibývá hlasitost, slídění a práce na stopě živé zvěře.[1]

2. Která plemena se mohou zúčastňovat podzimních zkoušek? *

> Podzimních zkoušek se může zúčastnit každé lovecké plemeno psa.[1] Zkouška je výslovně zakotvena ve zkušebních řádech ohařů, retrívrů a slídičů i jezevčíků a teriérů.[1]

- **Obecné pravidlo.** Zkušební řád nestanoví omezení na skupinu plemen – účast je otevřená všem loveckým plemenům.[1]
- **Ohaři.** U ohařů je PZ jedním z druhů zkoušek vedle zkoušek vloh, lesních zkoušek, zkoušek z vodní práce a všestranných zkoušek.[2]

- **Retrívři a slídiči.** I tyto skupiny skládají PZ jako jednu ze zkoušek praktického lovu vedle zkoušek vloh, lesních a vodních zkoušek.[3]
- **Jezevčíci a teriéři.** Zde PZ doplňuje zkoušky vloh, barvářské a lesní zkoušky i zkoušky norování.[4]
- **Honiči a barváři.** Tyto skupiny mají vlastní specializované zkoušky (barvářské zkoušky honičů, honičské zkoušky, předběžné a individuální zkoušky barvářů) a PZ mezi jejich obvyklé zkoušky uvedeny nejsou.[5]

3. K čemu kvalifikují psa úspěšně složené Individuální zkoušky barvářů? *

> Úspěšně složené individuální zkoušky barvářů (IHb) kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře.[1]

Barvář — pes vyšlechtěný k dosledu spárkaté zvěře po pobarvené stopě

- **Podmínka účasti.** Zkoušet mohou jen plemena barvářů, která už uspěla u předběžných zkoušek barvářů (Pb).[1]
- **Průběh.** Zkouší se přímo při lovu spárkaté zvěře podle zkušebního řádu barvářů.[1]
- **Disciplíny.** Posuzuje se dosled na řemeni, štvaní, hlasité stavění, práce jako oznamovač nebo hlasič, chování u zastřelené zvěře a chuť do práce.[1]
- **Zařazení mezi zkoušky pro dosled.** IHb patří mezi zkoušky, kterými pes získává upotřebitelnost pro dosledování usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře, vedle lesních, barvářských, všestranných a honičských zkoušek.[2]

V/C/7 — Střečkovitost

1. Charakterizujte střečkovitost. *

> Střečkovitost je parazitární onemocnění zvěře, které vyvolávají larvy střečků z řádu dvoukřídlého hmyzu.[1,2] Rozlišuje se forma nosohltanová a podkožní a postihuje především srnčí, jelení a dančí zvěř.[1]

Nosohltanový střeček — dospělec připomínající čmeláka; samičky vystřikují larvy do nozder hostitele

Larva v hltanu — larva nosohltanového střečka vyňatá ze sliznice hltanu srnčí zvěře

Podkožní střeček — dospělec klade vajíčka na srst, vylíhlé larvy se zavrtávají pod kůži

- **Nosohltanoví střečci.** Samičky (např. střeček hltanový a šedočerný) za letu vystřikují do nozder hostitele shluky živých larev; ty migrují do nosních a hlavových dutin i do hltanu, kde přezimují a živí se hlenem podrážděné sliznice.[1,2]
- **Podkožní střečci.** Střeček srnčí a střeček jelení kladou vajíčka na srst; vylíhlé larvy se zavrtávají pod kůži a putují podkožím na hřbet, kde vytvářejí typické boule s dýchacím otvorem.[2]
- **Vývojový cyklus.** Larvy dozrávají přes zimu, na jaře opouštějí hostitele a kuklí se v půdě; celý vývoj od vajíčka po dospělého střečka trvá zhruba jeden rok.[2]
- **Léčba.** Proti napadení se zvěři v lednu aplikují antiparazitika.[1]

2. Jaké důsledky má napadení zvěře střečky? *

> Napadení střečky poškozuje kůži postižených partií, nebo sliznici nosních a hlavových dutin, podle toho, o jaký druh střečka jde.[1,2] Zvěřina zůstává poživatelná, ale zasažené části je nutné před zpracováním odstranit.[1]

Larva střečka — larva v hltanu dráždí sliznici; napadené místo se u zvěřiny odstraňuje

- **Poškození kůže.** Larvy podkožních střečků vytvářejí na hřbetě boule s dýchacím otvorem, kterým kůže i srst utrpí; napadené místo se u zvěřiny odstraňuje.[1]

- **Podráždění sliznic.** Larvy nosohltanových střečků dráždí sliznici nosních a hlavových dutin i hltanu a živí se hlenem, který podráždění vyvolá; mohou zasáhnout až k mozkovým obalům.[2]
- **Postižené druhy.** Nejvíce trpí srnčí, jelení a dančí zvěř.[1]
- **Přírodní souvislost.** Larvy, které na jaře opustí hostitele a kuklí se v půdě, se stávají potravou jiné zvěře, například bažanta nebo jezevce.[1]

Karta 8 — Typy výkonů loveckých psů a druhy zkoušek · Preventivní opatření v chovu psů a povinné očkování · Brucelóza, salmonelóza

V/A/8 — Typy výkonů loveckých psů a druhy zkoušek

1. Uveďte základní typy výkonů loveckých psů. *

> Vyhláška, kterou se provádí zákon o myslivosti, ukládá uživateli honitby používat v honitbě jen **lovecky upotřebitelné psy** – takové, kteří složili zkoušku z jednoho ze čtyř zákonem vymezených výkonů.[1,3]

Čtyři typy lovecké upotřebitelnosti

práce s drobnou zvěří	vyhledávání spárkaté	dosled spárkaté	norování
vyhledání, dohledání a přinesení usmrcené nebo zraněné zvěře	jen psi do 55 cm v kohoutku	sledování a nalezení postřeleného kusu ve všech podmínkách	lov pod zemí, vyhrazený jezevčíkům a teriérům

Vyhláška zná čtyři typy výkonu. Pes musí složit zkoušku aspoň z jednoho z nich, aby ho uživatel honitby směl v honitbě použít.[4]

- **Práce s drobnou zvěří.** Vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře.[1]
- **Vyhledávání spárkaté zvěře.** Jen u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm.[1]
- **Dosledování spárkaté zvěře.** Sledování postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře a její nalezení, ve všech přírodních podmínkách.[1,3]
- **Norování.** Lov zvěře pod zemí, výkon vyhrazený jezevčíkům a teriérům.[1,3]

Zkušební řády jednotlivých skupin plemen z těchto čtyř výkonů odvozují konkrétní druhy zkoušek psů z výkonu.[2,3]

2. Uveďte typy zkoušek, které kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro všechnu práci s drobnou zvěří. *

> Pro **veškerou práci s drobnou zvěří** – vyhledávání, dohledání a přinesení – kvalifikují psa čtyři druhy zkoušek praktického lovu.[1]

- **Podzimní zkoušky (PZ).** Základní zkouška z lovu drobné zvěře, otevřená všem loveckým plemenům.[1]
- **Lesní zkoušky (LZ).** Kvalifikují k práci s drobnou zvěří hlavně v lesních honitbách, kromě jezevčíků a teriérů.[1]
- **Zkoušky z vodní práce (VP).** Specializace na drobnou zvěř u vody, zkouší se na rozsáhlých vodních plochách.[1]
- **Všestranné zkoušky (VZ).** Nejnáročnější zkouška, prověřuje práci s drobnou zvěří v poli, lese i na vodě zároveň.[1]

Zkoušky vloh (ZV) naproti tomu loveckou upotřebitelnost nepřiznávají – ověřují jen vrozené vlohy pro chovatelské účely.[2]

3. Uveďte typy zkoušek, které kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dosledování spárkaté zvěře. *

> K **dosledování usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře** kvalifikují psa především zkoušky určené barvářům, doplňkově i některé další zkoušky.[1,2]

- **Barvářské zkoušky (BZ).** Zkouší se v lesním porostu na předem usmrcené spárkaté zvěři, otevřené všem loveckým plemenům.[1]
- **Předběžné zkoušky barvářů (Pb).** Jednodenní zkouška; po úspěšném složení smí pes postoupit k individuální zkoušce.[1]
- **Individuální zkoušky barvářů (IHb).** Skládají se přímo při lovu, kdy je třeba dosledovat zastřelený nebo postřelený kus.[1]
- **Barvářské zkoušky honičů (BZH).** Zaměřené na náročný dosled zvěře černé a vysoké, otevřené všem plemenům mimo ohařů.[1]

Dosled navíc umožňují i lesní a všestranné zkoušky, pokud to psu dovoluje zákon.[1]

4. Uveďte typy zkoušek, které kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro vyhledávání a vyhánění spárkaté zvěře. Jaká platí pro psy omezení? *

> Pro **vyhledávání a vyhánění (nadhánění) živé spárkaté zvěře** kvalifikují psa dva druhy zkoušek, oba vázané na stejné omezení.[1]

- **Zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře (ZVVZ).** Zkouší se zpravidla v lesním porostu na živé zvěři.[1]
- **Honičské zkoušky (HZ).** Dvoudenní zkouška zaměřená na vyhledávání a dosled zvěře vysoké a černé, zkouší se i na živé zvěři.[1]
- **Omezení.** Obou zkoušek se smí účastnit jen psi mimo plemena ohařů a s kohoutkovou výškou nejvýš 55 cm.[1]

Stejné omezení potvrzuje i prováděcí vyhláška o myslivosti, která výkon „vyhledávání spárkaté zvěře“ výslovně váže na psy do 55 cm kohoutkové výšky.[2]

5. Uveďte typy zkoušek, které kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro norování. *

> Pro **norování**, tedy lov zvěře pod zemí,[2] rozlišuje zkušební řád ČMMJ dva druhy zkoušek podle podmínek, v nichž pes na lišku pracuje.[1]

Norování — pes při norování vylézá z podzemní nory, kde pracoval na lišce

- **Zkoušky nováčků (ZN).** Probíhají bez přímého kontaktu psa s liškou – ta je v umělé noře oddělena pevnou, pachově a zvukově propustnou přepážkou.[1]
- **Individuální zkouška z norování (IZN).** Skládá se v přírodních nebo přírodě blízkých norách přímo při výkonu práva myslivosti.[1]
- **Účast.** Obou zkoušek se smí účastnit jen plemena jezevčíků a teriérů.[1]

Pořadatel zkoušek nováčků musí navíc zajistit dostatek zdravých lišek vyhovujících veterinárním předpisům.[1]

V/B/8 — Preventivní opatření v chovu psů a povinné očkování

1. Vysvětlete pojem preventivní opatření v chovu psů a vyjmenujte jejich typy. *

> Preventivní opatření v chovu psů jsou soubor kroků, kterými chovatel předchází nemocem a udržuje zdraví psa; patří mezi ně veterinární péče a očkování, odčervování a ochrana proti parazitům, hygiena chovu a řízená plemenitba.[1,2]

Očkování — veterinář aplikuje psovi vakcínu

Kotec — hygienicky čistý venkovní výběh se psí boudou

- **Veterinární péče a vakcinace.** Pravidelné prohlídky u veterináře, obvykle jednou až dvakrát ročně, spojené s preventivním očkováním proti infekčním nemocem.[2]
- **Odčervování a ochrana proti parazitům.** Pravidelné preventivní i léčebné odčervení a přípravky proti blechám a klíšťatům, protože i vnější cizopasníci mohou přenášet vnitřní parazity.[2]

- **Hygiena chovu a základní péče.** Čistota kotců a výběhů, pravidelné odklízení trusu, kvalitní krmivo a kontrola uší, očí, chrupu, srsti a drápků.[1,2]
- **Řízená plemenitba.** Výběr geneticky a zdravotně vhodných jedinců do chovu, aby se zachovalo biologické zdraví psa a typické vlastnosti plemene a předešlo se dědičným vadám.[1]

2. Vyjmenujte onemocnění, proti kterým se pes běžně očkuje, vysvětlete jeho význam, a kam se zaznamenává. *

> Psi se u nás běžně očkují proti psince, infekční hepatitidě, parvoviróze, leptospiróze a vzteklině; očkování buduje imunitu vůči nákaze a chrání psa i okolí, přičemž záznam o každém očkování patří do očkovacího průkazu.[1,2]

Očkování — veterinář aplikuje psovi vakcínu

- **Psinka.** Vysoce nakažlivé virové onemocnění postihující dýchací, trávicí i nervový systém, u neočkovaných psů často smrtelné.[1]
- **Infekční hepatitida a parvoviróza.** Adenovirové, resp. parvovirové onemocnění napadající játra, resp. trávicí trakt — zvlášť nebezpečné pro štěňata.[1]
- **Leptospiróza.** Bakteriální onemocnění přenášené močí hlodavců, patří mezi zoonózy přenosné i na člověka.[1]
- **Vzteklina.** Jediné ze zákona povinné očkování psů ve stáří 3–6 měsíců, protože jde o smrtelné onemocnění nervového systému přenosné na člověka.[2]
- **Zápis do očkovacího průkazu.** Veterinář do průkazu vylepí štítek použité vakcíny a ručně zapíše datum a platnost očkování.[2]

3. Jak lze psy chránit proti cizopasníkům? *

> Psy lze před cizopasníky chránit kombinací pravidelné ochrany proti vnějším parazitům — blechám a klíšťatům — a pravidelného odčervování proti vnitřním parazitům, doplněné kontrolou po pobytu venku a hygienou prostředí.[1,2]

Klíště — přisáté klíště, které psa napadá zejména od jara do podzimu

- **Ochrana proti vnějším parazitům.** Spot-on přípravky, antiparazitní obojky, spreje nebo žvýkací tablety aplikované zejména v rizikovém období od jara do podzimu odpuzují nebo hubí blechy a klíšťata.[1]
- **Pravidelné odčervování.** Preventivní odčervení proti vnitřním parazitům (škrkavky, tasemnice) v pravidelných intervalech snižuje riziko jejich přenosu, mimo jiné i skrze blechy.[2]
- **Kontrola po pobytu venku.** Prohlídka srsti a kůže po procházce a rychlé odstranění přisátého klíštěte snižuje riziko přenosu nákaz, jako je babesióza.[1]
- **Hygiena prostředí.** Čistota pelíšku, boudy a výběhu a vyhýbání se krmení syrovým masem omezuje šíření cizopasníků.[2]

V/C/8 — Brucelóza, salmonelóza

1. Charakterizujte brucelózu, uveďte příznaky a pravidla v případě podezření na nákazu brucelózou. *

> Brucelóza zajíců je nebezpečná bakteriální nákaza způsobená bakterií Brucella suis, projevující se především zmetáním u samic a hnisavými záněty varlat u samců.[1]

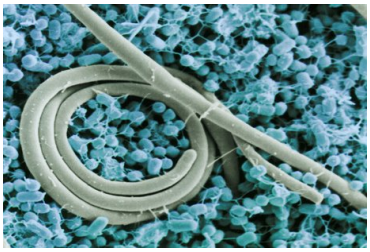
Zajíc polní — hlavní hostitel brucelózy mezi zvěří

- **Charakteristika a přenos.** Nákaza se šíří mezi zajíci, ze zajíců na prasata i na srnčí zvěř a je přenosná také na člověka.[1]
- **Příznaky.** Zmetání u samic, hnisavé záněty varlat u samců; řada nakažených kusů může být bez viditelných příznaků.[1]

- **Ohlašovací povinnost.** Nález uhynulého nebo podezřelého zajíce se neprodleně hlásí mysliveckému hospodáři příslušné honitby nebo místně příslušnému obecnímu úřadu, veřejnost se manipulace s kadáverem zdrží.[1]
- **Manipulace a vyšetření.** S kadáverem se pracuje jen v gumových rukavicích a pracovním oděvu, po práci se provádí důkladná dezinfekce rukou i náčiní; podezřelí zajíci se odevzdávají k laboratornímu vyšetření.[1]
- **Opatření veterinární správy.** Při potvrzení nákazy krajská veterinární správa vyhlásí mimořádná veterinární opatření – zákaz odchytu zajíců a zákaz uvádění ulovené zvěře z ohniska a ochranného pásma do oběhu.[1]

2. Charakterizujte salmonelózu, uveďte příznaky a pravidla v případě podezření na nákazu salmonelózou. *

> Salmonelóza je bakteriální onemocnění způsobené různými sérotypy rodu Salmonella, které u postižených zvířat i lidí vyvolává horečnaté průjmové onemocnění a patří mezi povinně hlášené nákazy.[1]

Salmonela — bakterie rodu *Salmonella* pod elektronovým mikroskopem

- **Původce.** Gramnegativní bakterie rodu Salmonella z čeledi Enterobacteriaceae; nejčastěji se uplatňují sérotypy Enteritidis a Typhimurium.[1]
- **Přenos.** Zdrojem jsou nakažení lidé i zvířata (ptáci, prasata, skot i zvěř); k nákaze dochází požitím kontaminovaného masa či vajec, nebo přímým kontaktem s nakaženým zvířetem.[1]
- **Příznaky.** Horečka až do 39 °C, křečovité bolesti břicha, průjem a zvracení trvající obvykle do sedmi dnů; nejvíce ohrožena jsou mláďata a jedinci se sníženou obranyschopností, u nich hrozí i těžký až smrtelný průběh.[1]
- **Pravidla při podezření.** Salmonelóza patří mezi povinně hlášená onemocnění, proto se podezření hlásí veterinární správě; maso z podezřelé zvěře se nesmí uvádět do oběhu ani konzumovat bez důkladné tepelné úpravy, která bakterii spolehlivě zničí.[1]
- **Hygiena.** Syrové maso se neoplachuje pod tekoucí vodou, protože vzniklý aerosol kontaminuje okolní plochy; po manipulaci je nutné důkladné mytí rukou.[1]

Karta 9 — Ohaři a jejich použití v myslivecké praxi · Lesní zkoušky · Slintavka a kulhavka

V/A/9 — Ohaři a jejich použití v myslivecké praxi

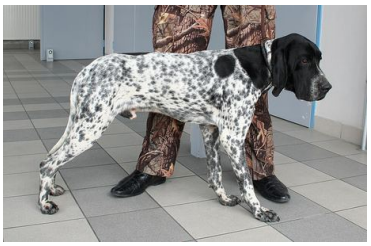
1. Vyjmenujte alespoň dvě plemena kontinentálních a dvě plemena anglických ohařů. Stručně charakterizujte mezi nimi rozdíl.

> Rozdíl mezi kontinentálními a anglickými ohaři je v šíři práce: kontinentální ohaři jsou všestranní – v poli hledají a vystavují, ale také přinášejí, pracují ve vodě a jdou po barvě. Angličtí byli šlechtěni na práci před ranou, na rychlé a prostorné hledání v poli a vystavování pernaté.[1] Na honičské zkoušky zkušební řád ohaře jako jediné nepouští.[2]

Kontinentální ohaři

Ariegský ohař krátkosrstý

Auvergneský ohař krátkosrstý

Bourbonský ohař krátkosrstý

Bretaňský ohař dlouhosrstý — nejmenší z ohařů, bíločervený a hbitý pes do pole

Burgoský perdiquero

Dlouhosrstý ohař z Pont-Audemer

Drentsche Patrisijshond

Dánský ohař krátkosrstý

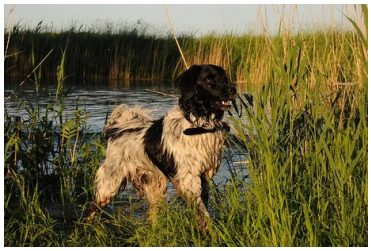
Francouzský ohař dlouhosrstý

Francouzský ohař krátkosrstý gaskoň.typu

Francouzský ohař krátkosrstý pyren.typu

Frízský ohař (Stabijhoun)

Italský ohař

Italský spinone

Korthalsův Griffon

Malý münsterlandský ohař — menší z münsterlandských, hnědobílý dlouhosrstý

Maďarský ohař drátosrstý — stejný pes v drsné srsti, odolnější do houštin a do vody

Maďarský ohař krátkosrstý — žemlově žlutý a lehký; vyniká v poli, umí les i vodu

Modrý pikardský ohař dlouhosrstý

Německý ohař dlouhosrstý — třetí z německých ohařů: hnědý, dlouhosrstý a klidnější povahy

Německý ohař drátosrstý — tvrdá drátovitá srst do houštin a do vody, jinak stejná všestrannost

Německý ohař krátkosrstý — nejvyužívanější ohař; krátká hnědá nebo hnědobílá srst, práce před ranou i po ní

Německý ohař ostnosrstý

Pikardský ohař dlouhosrstý

Portugalský ohař

Pudlpointr — z pudla a pointera; hrubosrstý pes s chutí do vody

Saint-Germainský ohař krátkosrstý

Slovenský ohař hrubosrstý — slovenské národní plemeno; šedohnědý drsnosrstý ohař

Velký münsterlandský ohař — větší z münsterlandských, černobílý dlouhosrstý

Výmarský ohař — statný stříbrošedý pes, klidný a houževnatý

Český fousek — jediné české plemeno ohaře, hrubosrstý s vousy na mordě

Angličtí ohaři

Anglický setr — dlouhosrstý, bíle kropenatý; plavné hledání ve velkém prostoru

Gordonsetr — černý s pálením, nejtěžší ze setrů; klidnější a důkladnější

Irský setr — jednobarevně kaštanový, temperamentní a rychlý

Irský červenobílý setr — starší a robustnější ráz irského setra, červenobílý

Pointer — krátkosrstý specialista na pole; rychlé daleké hledání a tvrdé vystavování

Video: **Anglický setr při lovu** — setr stojí u nohy lovce s brokovnicí na mlžném poli; inscenovaný záběr

2. Pro který typ výkonu byli vyšlechtěni kontinentální ohaři? *

> Kontinentální ohaři byli vyšlechtěni jako **všestranní** lovečtí psi – od vystavení zvěře se u nich navíc žádá přinášení, práce ve vodě i dosled.[1] Odráží to i skladba jejich zkušebního řádu, který zkouší práci ve všech prostředích.[2]

Práce ve vodě — pes plave s ulovenou kachnou v tlamě k vůdci

- **Podzimní zkoušky.** Prokazují vyhledání, dohledání a přinesení drobné zvěře.[2]
- **Lesní zkoušky.** K tomu navíc prokazují dosled zvěře spárkaté.[2]
- **Zkoušky z vodní práce.** Ověřují specializaci na lov zvěře na vodní ploše.[2]
- **Všestranné zkoušky.** Dvoudenní zkouška spojuje výkon v poli, v lese i na vodě do jednoho celku.[2]
- **Barvářské zkoušky.** Ohař je smí skládat podle řádu jezevčíků a teriérů a prokázat dosled staré, přes dvanáct hodin studené stopy.[2]

3. Pro který typ výkonu byli vyšlechtěni angličtí ohaři? *

> Angličtí ohaři – pointer a setři – byli vyšlechtěni pro **rychlé a prostorné hledání** pernaté zvěře v otevřeném terénu a její **pevné vystavení** před výstřelem, tedy především pro práci před ranou.[1] Odpovídá tomu i mezinárodní zkušební řád FCI pro ohaře, kde teprve poslední ze tří forem field trialu přidává práci po výstřelu.[1]

Vystavování — pes strne v postoji s nataženou oháňkou a zdviženou packou, jakmile zvětří zvěř

- **Jarní a letní field trial.** Zkoušejí jen hledání a vystavení zvěře, bez přinášení.[1]
- **Podzimní field trial s přinášením.** Teprve tady se k hledání a vystavení přidává i disciplína přinášení.[1]
- **Samostatná plemenná skupina.** FCI vede anglické (britské a irské) ohaře v sekci oddělené od kontinentálních plemen.[2]

4. Jakou loveckou upotřebitelnost mohou ohaři získat? *

> Ohaři mohou získat loveckou upotřebitelnost jen pro dva ze čtyř zákonných typů výkonu.[1] Vyhledávání živé spárkaté zvěře je vyhrazeno psům do 55 cm kohoutkové výšky a zkušební řád z něj plemena ohařů výslovně vylučuje.[2]

Dohledání drobné zvěře — ohař leží u dohledaného bažanta v poli

- **Drobná zvěř.** Vyhledání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné drobné zvěře.[1]
- **Dosled spárkaté zvěře.** Sledování a nalezení postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře, ať usmrcené výstřelem, nebo jiným způsobem.[1]
- **Barvářská zkouška.** Ohař ji smí složit podle řádu jezevčíků a teriérů a prokázat dosled i na stopě starší dvanácti hodin.[3]
- **Vodní specializace.** Zkouška z vodní práce ověřuje upotřebitelnost k lovu vodní zvěře jako součást kategorie drobné zvěře.[3]

5. Jaké je zařazení českého fouska mezi ohaři? *

> Český fousek patří do VII. skupiny FCI – ohaři, konkrétně do sekce 1 – **kontinentální ohaři**, podskupiny 1.3 pro hrubosrsté ohaře griffonského typu.[1] Je to jediné české plemeno ohaře a jeho standard FCI platí od 21. 5. 1963.[3]

Český fousek — hrubosrstý ohař s výrazným vousem na mordě

- **Kontinentální ohař.** Pracuje všestranně – v poli, v lese i ve vodě, na rozdíl od specializovaných anglických ohařů.[2]
- **Hrubosrstý typ.** Nese drsnou srst s výrazným fousem na mordě, která ho chrání v houštinách i ve vodě.[2]
- **Historie plemene.** Název plemene se používá už od roku 1896, platný standard FCI je z roku 1963.[2,3]

V/B/9 — Lesní zkoušky

1. Jakou loveckou upotřebitelnost může získat pes při Lesních zkouškách a které disciplíny se na nich zkouší? *

> Lesní zkoušky kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře hlavně v lesních honitbách a k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře.[1]

Práce v lese — pes pozorně prohledává lesní porost, k čemu Lesní zkoušky směřují

- **Smysly a povaha.** Zkouší se nos, poslušnost a ovladatelnost a chování psa po výstřelu.[2]
- **Vodění.** Hodnotí se vodění psa na řemeni i volně.[2]

- **Práce v lese.** Slídění a vyhledávání, vyhánění zvěře z houštin a dohledávka a přinášení pernaté i srstnaté zvěře.[2]
- **Dosled spárkaté zvěře.** Pes předvádí práci před barvou — šoulačku a následování — a práci na pobarvené stopě jako hlasič, oznamovač nebo vodič.[2]
- **Klid a odložení.** Zkouší se také odložení psa na řemeni i volně a jeho chování na stanovišti v lese.[2]

2. Pro která plemena loveckých psů jsou Lesní zkoušky vypisovány? *

> Lesních zkoušek se smí zúčastnit všechna lovecká plemena.[1]

- **Výjimka jezevčíků a teriérů.** Kvalifikaci na přinášení drobné zvěře na obecných Lesních zkouškách tato dvě plemena nezískávají.[1]
- **Vlastní zkoušky.** Jezevčíci a teriéři mají ve svém zkušebním řádu samostatné Lesní zkoušky, které psa kvalifikují jen k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře.[2]
- **Společné skupiny.** Na Lesních zkouškách lze v jedné skupině zkoušet ohaře společně s ostatními plemeny.[3]

3. Vysvětlete pojmy šoulačka, následování, odložení a vyhánění zvěře z odložení. *

> Jde o disciplíny lesních a dalších zkoušek, které ověřují klid a poslušnost psa v typických situacích lovu spárkaté zvěře.[1,2,3]

Video: **Následování** — setr stojí klidně u nohy vůdce s brokovnicí na mlžném poli; inscenovaný záběr

- **Šoulačka.** Pes jde volně za vůdcem nebo po jeho boku tichým, pomalým tempem lesem; vůdce ho během šoulání nenápadně odloží, poodejde a po výstřelu se pro něj vrátí.[1]
- **Následování.** Pes jde neupoutaný nebo na vodítku těsně za vůdcem či u jeho levé nohy; zastaví-li se vůdce, pes si sedne, lehne nebo zůstane stát a tiše vyčká, dokud vůdce znovu nevyrazí.[1]
- **Odložení.** Vůdce psa na určeném místě zanechá samotného — na řemeni nebo volně — a na 5 minut se od něj vzdálí tak, aby ho pes neviděl ani nenavětřil.[2]
- **Vyhánění zvěře z odložení.** Vůdce psa odloží před leží a poodejde asi 50 kroků stranou; na povel musí pes jít přímo do leče a nalezenou zvěř z ní vytlačit.[3]

V/C/9 — Slintavka a kulhavka

1. Charakterizujte slintavku a kulhavku a popište příznaky onemocnění. *

> Slintavka a kulhavka (SLAK) je vysoce nakažlivé virové onemocnění sudokopytníků způsobené Aphtovirem z čeledi Picornaviridae; zákon o veterinární péči ji řadí mezi nebezpečné nákazy.[1,2]

Jelen — vnímavá spárkatá zvěř, u které se SLAK může projevit horečkou a afty

Srnec — další vnímavý druh spárkaté zvěře

Daněk — vnímavý druh se skvrnitou srstí a plochým parožím

Prase divoké — hlavní vnímavá zvěř mezi sudokopytníky vedle přežvýkavců

- **Vnímavá zvěř.** Nakazit se může skot, prasata, ovce, kozy i volně žijící spárkatá zvěř — jelen, srnec, daněk či prase divoké; na člověka přechází jen zcela výjimečně.[1]
- **Horečka.** Onemocnění začíná horečkou až 41 °C a celkovou apatií, zvíře odmítá potravu.[1]
- **Puchýře a afty.** V dutině ústní, na jazyku, mulci a mezi spárky se tvoří puchýře, které po 2–3 dnech praskají a zanechávají bolestivé afty.[1]
- **Slinění a kulhání.** Bolestivé léze způsobují výrazné slinění, skřípání zubů a kulhání, zvíře se zdráhá pohybovat a často uléhá.[1]
- **Úhyny mláďat.** U selat, jehňat a telat může nemoc probíhat jako náhlý úhyn na zánět srdečního svalu, zatímco úmrtnost dospělých kusů je nízká.[1]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na nákazu slintavkou a kulhavkou? *

> Slintavka a kulhavka patří mezi nebezpečné nákazy — kdo zpozoruje příznaky u vnímavých zvířat, včetně uživatele honitby, musí to neprodleně nahlásit krajské veterinární správě nebo veterinárnímu lékaři.[1]

Dezinfekce silnice — kužely a cedule vyznačují úsek s dezinfekční rampou pro vozidla

Zákaz vstupu — cedule na plotu upozorňuje na uzavření cesty pro riziko nákazy

- **Ohlašovací povinnost.** Chovatel i uživatel honitby jsou povinni neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu, nebo zajistit její uvědomění, o podezření na výskyt nebezpečné nákazy; povinnost trvá, dokud podezření nenahlásí veterinárnímu lékaři.[1]
- **Neodkladná opatření do příjezdu veterináře.** Podezřelá zvířata nesmí opustit svá stanoviště, jejich produkty se nezpracovávají ani neuvádějí na trh, stanoviště se dezinfikuje a cizí osoby k nim nemají přístup; poté se postupuje podle pokynů úředního veterinárního lékaře.[2]
- **Opatření krajské veterinární správy.** Správa nařídí oddělené držení podezřelých a vnímavých zvířat, vedení soupisu kusů, omezení jejich přemísťování, dezinfekci a v případě potřeby porážku či utracení kusu k diagnostickým účelům.[3]
- **Uzávěra obce.** Jako mimořádné veterinární opatření při výskytu slintavky a kulhavky lze vyhlásit uzávěru obce — uzavření přístupových cest, zákaz přemísťování a volného pohybu zvířat i omezení pohybu osob.[4]

Karta 10 — Honiči a jejich použití v myslivecké praxi · Péče o loveckého psa · Aujeszkyho choroba (pseudovzteklina)

V/A/10 — Honiči a jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte alespoň tři plemena honičů a stručně je charakterizujte.

> Honič zvěř vyhledá, hlasitě ji pronásleduje a vytlačí na střelce, proto se s ním loví hlavně na naháňkách v lesních a horských honitbách. Sekce honičů má u nás tato plemena:[1]

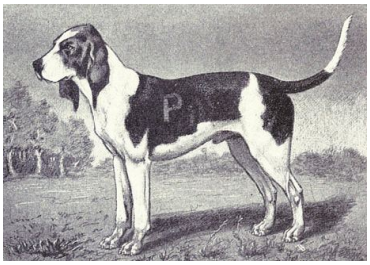
Americký foxhound

Angl.-franc.honič de Petite Venerie

Ariégois

Artoisský honič

Artésko-normandský basset

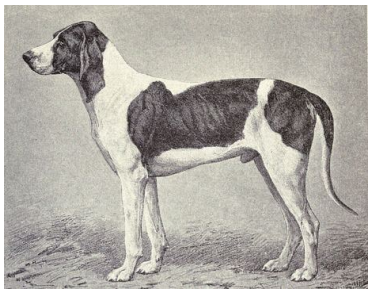
Basset Hound

Beagle — bígl, nejmenší a nejstarší honič; původně pes na zajíce a králíky

Beagle Harrier

Billy

Black and Tan Coonhound

Bloodhound

Bosenský hrubosrstý honič

Briquet Griffon Vendéen

Drever

Dunker

Finský honič

Foxhound

Francouzský bílo-oranžový honič

Francouzský bílo-černý honič

Francouzský trikolorní honič

Gaskoňsko-saintgeoiský honič

Haldenův honič

Hamiltonův honič

Harrier

Hrubosrstý modrý gaskoňský honič

Hygenův honič

Istrijský hrubosrstý honič

Istrijský krátkosrstý honič

Italský drsnosrstý honič

Italský krátkosrstý honič

Karelský medvědí pes — finský lovecký špic; podle FCI ne honič, u nás se ale k honičské práci na černou používá

Malý hrubosrstý vendéeský basset

Malý modrý gaskoňský honič

Modrý gaskoňský basset

Nivernaisský hrubosrstý honič

Německý brakýř — lehký německý honič, tříbarevný s bílou lysinou

Otterhound (Vydřař)

Plavý bretaňský basset

Plavý bretaňský honič

Poitevin

Polský honič

Polský ogar

Porcelán

Posávský honič

Rakouský krátkosrstý honič

Sabueso Fino Columbiano

Schillerův honič

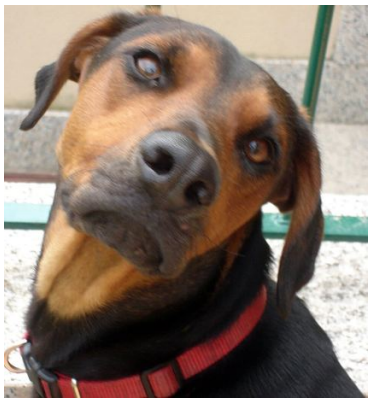
Sedmihradský honič

Slovenský kopov — slovenské národní plemeno; černý s hnědým pálením, hlasitý a vytrvalý, hlavně na černou

Smalandský honič

Srbský honič

Srbský trikolorní honič

Tatranský honič — slovenský horský honič, černý s pálením; FCI ho uznala teprve nedávno

Tyrolský honič

Vel.franc.-anglický bílo-oranžový honič

Vel.francouzsko-anglický trikolor.honič

Velký hrubosrstý vendéeský basset

Velký modrý gaskoňský honič

Velký vendéeský hrubosrstý honič

Westfálský jezevčíkovitý honič — nízkonohý německý honič, zmenšený brakýř do hustého krytu

Západosibiřská lajka — ruský lovecký špic; podle FCI také ne honič, zvěř ale zastaví a drží ji štěkotem

Černohorský planinský honič

Řecký honič

Španělský sabueso

Štýrský brakýř — rakouský hrubosrstý honič, žlutohnědý; odolný pes do těžkého terénu

Švýcarský honič

Švýcarský nízkonohý honič

2. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou honiči získat.

> Honič získává loveckou upotřebitelnost na spárkatou zvěř, a to ve dvou podobách: vyhledávání spárkaté zvěře, které vyhláška nechává psům do 55 cm v kohoutku, a dosled usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře.[1] Vyšší pes tak může získat jen dosled. Upotřebitelnost pro drobnou zvěř řád honičů nevypisuje, honič ji ale získat může – zkouší se pak podle řádu pro jezevčíky a teriéry. Na norování nedosáhne, to je vyhrazené jezevčíkům a teriérům.[2]

3. Uveďte alespoň tři typy zkoušek, které mohou honiči absolvovat.

> Vlastní zkušební řád honičů zná tři zkoušky:[1]

- **Barvářské zkoušky honičů (BZH).** Kvalifikují psa k dosledu spárkaté zvěře se zvláštním zaměřením na černou a vysokou. Jednodenní, smí na ně všechna lovecká plemena kromě ohařů; zkouší se na předem usmrcené černé zvěři.
- **Honičské zkoušky (HZ).** Kvalifikují k vyhledávání i dosledu spárkaté zvěře, vysoké a černé. Dvoudenní, kromě ohařů a psů vyšších než 55 cm; zkouší se na živé zvěři i na předem usmrcené černé.
- **Individuální honičské zkoušky slovenských kopovů (IHZ-SK).** Jen pro slovenský kopov, zpravidla jednodenní; zkouší se při společném lovu na černou a disciplíny jsou vybrané z HZ.

Co řád honičů nevypisuje, může honič složit podle řádu pro jezevčíky a teriéry: na spárkatou lesní zkoušky (LZ), barvářské zkoušky (BZ) a zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nahánění spárkaté zvěře (ZVVZ, jen psi do 55 cm), na drobnou podzimní zkoušky (PZ) a zkoušky z vodní práce (VP), na obojí všestranné zkoušky (VZ) a k tomu zkoušky vloh (ZV), které upotřebitelnost nedávají. Jen na norování honič nedosáhne, to je vyhrazené jezevčíkům a teriérům.[1]

4. Uveďte základní pracovní vlastnosti honiče.

> Honič má zvěř sám najít, hlasitě ji hnát a vydržet u toho celý den. Zkušební řád tyto vlastnosti posuzuje jako jednotlivé disciplíny honičských zkoušek:[1]

- **Nos.** Vlastní disciplína, ale zkouší se nepřímo: rozhodčí ho pozná z práce na teplé stopě podle toho, jak dlouhé jsou odmlky v hlášení a jak si pes se stopou poradí.
- **Hledání.** Po vypuštění má pes co nejrychleji najít zvěř, vnikat do houštin a soustavně prohledávat leč.
- **Nahánění.** Hlasité sledování zvěře nebo její teplé stopy. Pes má hnát hlavně černou, případně jelení, lišku nebo zajíce; srnčí zvěř nahánět nemá.
- **Hlasitost.** Vrozená vlastnost hlásit na čerstvé stopě, a to soustavně – podle hlasu vůdce i střelci poznají, kde zvěř je.
- **Ochota k práci na černou zvěř.** Nebojácnost před živým divočákem, kterou pes prokazuje přímo v leči.
- **Vytrvalost a orientace.** Celou zkoušku pracovat se zájmem a nechodit po pěšinách; po skončení leče se do půl hodiny vrátit k vůdci i v neznámém terénu.

K tomu poslušnost, chování po výstřelu, u střelené zvěře a na stanovišti, vodění a odložení. Pes, který zvěř načíná nebo hrobaří, je ze zkoušek vyloučen.[1]

5. V jakých typech honiteb, na lov kterých druhů zvěře a pro který způsob lovu se honiči nejčastěji používají?

Smečka — honiči pohromadě u křoviska podél polní cesty

- **Typ honitby.** Lesní a horské honitby s hustým krytem a členitým terénem, kde je zvěř potřeba z houštin vytlačit. V otevřené polní honitbě honič uplatnění nemá.
- **Druhy zvěře.** Především černá, dále jelení a ostatní spárkatá mimo srnčí, k tomu liška a zajíc. Srnčí zvěř honič nahánět nemá.[1]
- **Způsob lovu.** Společný lov, hlavně naháňka na černou. Psi se vypouštějí do leče – na zkouškách zpravidla šest najednou –, zvěř vyhledají, hlasitě ji vytlačí na střelce a po ráně ji dosledují.[1] Kolik lovecky upotřebitelných psů musí na společném lovu být, stanoví § 16 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[2]

Individuálně honič pracuje na dosledu postřelené spárkaté zvěře; právě k tomu ho kvalifikují barvářské zkoušky honičů.[1]

V/B/10 — Péče o loveckého psa

1. Jak by měl vypadat kotec a bouda pro psa, upravuje to legislativa? *

> Konstrukci a rozměry kotce i boudy pro psa upravuje vyhláška č. 384/2021 Sb., jejíž technické parametry se běžně používají jako obecný standard vhodného ustájení.[1]

Kotec — oplocený venkovní prostor se dřevěnými stěnami a síťovým výběhem

Bouda — dřevěná stavba s pevnou podlahou, stěnami, střechou a vchodem

- **Minimální rozměry kotce.** Výška kotce musí být alespoň 1,8 m; pro psa vyššího než 65 cm v kohoutku je nejmenší podlahová plocha 5,5 m², na každého dalšího psa se přidávají 3 m².[1]

- **Bouda jako pevná stavba.** Bouda určená k odpočinku musí mít pevnou podlahu, stěny, strop a vchod.[1]
- **Ochrana před počasím.** Bouda musí být zkonstruována a udržována tak, aby psa chránila před větrem, přímým sluncem, srážkami, horkem, chladem i vlhkostí.[1]
- **Místo k ležení.** Délka lůžka v boudě odpovídá délce psa od čenichu ke kořeni ocasu násobené 1,2, šířka i výška pak kohoutkové výšce násobené 1,2.[1]
- **Dohled a čistota.** Prostor pro chov musí umožňovat řádný dohled nad psem a musí jít snadno čistit.[1]

2. Jaké jsou dva základní přístupy k výživě psa? *

> Psa lze krmit buď hotovým komerčním kompletním krmivem (granule, konzervy), nebo alternativní syrovou stravou typu BARF či domácí vařenou stravou, přičemž oba přístupy mají odlišná rizika.[1]

Komerční krmivo — granule sestavené tak, aby bez dalších doplňků pokryly nutriční potřeby psa

- **Komerční kompletní krmivo.** Granule a konzervy jsou sestaveny tak, aby bez nutnosti dalších doplňků pokryly nutriční potřeby psa, kvalita se však výrazně liší podle výrobce a druhu surovin.[1]
- **Syrová strava BARF.** Vychází z principu predátor–kořist a spočívá v krmení syrovým masem s podílem kostí a vnitřností, doplněným zeleninou, ovocem a bylinami; obilniny a umělé doplňky se obvykle vynechávají.[1]
- **Riziko nutriční nerovnováhy.** Bez znalosti nutričního složení surovin hrozí u domácí i syrové stravy špatný poměr vápníku a fosforu, nadbytek či nedostatek bílkovin nebo deficit vitaminů.[1]
- **Hygienická rizika.** Syrové maso může být zdrojem salmonely, E. coli či parazitů, a to nejen pro psa, ale i pro člověka, který s ním manipuluje.[1]
- **Volba podle zdravotního stavu.** Například při selhání ledvin je vysokoproteinová syrová strava nevhodná, zatímco u zdravého dospělého psa jsou vhodné oba přístupy, pokud je krmná dávka vyvážená.[1]

3. Jak vypadá denní péče o psa, co a jak často se provádí? *

> Denní péče o psa zahrnuje pravidelné krmení, venčení v intervalu několika hodin, alespoň dvojí denní dohled nad zvířetem a průběžnou kontrolu srsti, tlapek a uší.[1,2]

Kartáčování — pravidelná kontrola a péče o srst patří k denní péči o psa

Ošetření tlapek — po práci v terénu nebo ve vodě se tlapky kontrolují a ošetří

- **Krmení.** Provádí se denně, a to v takovém množství, aby pes nebyl vyhublý ani přetučnělý; krmí-li se více psů najednou, musí mít možnost žrát bez vzájemného rušení.[1]
- **Venčení.** Doporučuje se venčit psa přibližně každou 4. až 6. hodinu během dne, štěňata a starší psi ještě častěji.[1]
- **Dohled.** Nad psem je třeba dohlížet minimálně dvakrát za 24 hodin, u štěňat, nemocných či zraněných jedinců i častěji.[1]
- **Kontrola a hygiena po práci.** U loveckého psa se po každém nasazení v terénu nebo ve vodě kontrolují a osuší tlapky, uši a oči a ošetří se drobná poranění či zapíchnuté osiny.[2]
- **Sociální kontakt.** Pes potřebuje několik hodin kontaktu s člověkem denně, ať už formou venčení, hry, nebo jiné společné činnosti.[1]

V/C/10 — Aujeszkyho choroba (pseudovzteklina)

1. Charakterizujte Aujeszkyho chorobu a popište příznaky onemocnění u zvěře. *

> Aujeszkyho chorobu (pseudovzteklinu) způsobuje prasečí herpesvirus, jehož přirozeným hostitelem a jediným přeživším nosičem je prase — domácí i divoké.[1,2]

Divočák — spolu s domácím prasetem jediný přeživší nosič viru

- **Původce a rezervoár.** Onemocnění vyvolává DNA virus z čeledi Herpesviridae (prasečí herpesvirus 1, SHV-1); prase je jediný druh, který infekci přežívá a může se stát jejím latentním nosičem.[1]

- **Vnímavost ostatních druhů.** Nakazit se může téměř každý savec kromě člověka a primátů — skot, ovce, kozy, psi, kočky i další masožravci; u těchto druhů probíhá onemocnění vždy jako smrtelné.[1]
- **Příznaky u prasat.** U selat se projevuje horečkou, dušením, sliněním, průjmem a poruchami nervové soustavy (křeče, obrna, „psí posed“), s vysokou úmrtností do 24–36 hodin; dospělá prasata a divočáci mají příznaky mírné až žádné, u březích samic dochází k potratům.[1]
- **Aktuální výskyt u divočáků v ČR.** Podle monitoringu Státní veterinární správy z roku 2026 bylo z téměř 600 vyšetřených ulovených divočáků pozitivních 28 % vzorků, což odpovídá dřívějším monitoringům (21–33 %).[2]

2. Popište nebezpečí Aujeszkyho choroby pro psy, následky nakažení psa a prevenci. *

> U psa nemá Aujeszkyho choroba léčbu a během jednoho až dvou dnů vždy končí úhynem, proto je jedinou obranou důsledná prevence kontaktu s divokou zvěří.[1,2]

Pes — u psa nemá Aujeszkyho choroba léčbu a vždy končí úhynem

- **Příznaky a úhyn.** Nemoc se u psů projevuje podobně jako vzteklina — silným svěděním s automutilací, nadměrným sliněním a obrnou hltanu; zvíře hyne za 1–2 dny.[1]
- **Hlavní zdroj nákazy.** Nejrizikovější je kontakt psa s krví divočáka při naháňce a zkrmování syrového masa či vnitřností ulovené černé zvěře.[2]
- **Léčba se neprovádí.** Proti nemoci u psů sice byly vyvinuty inaktivované vakcíny, ukázaly se však jako málo účinné, a specifická léčba neexistuje.[1]
- **Prevence.** Zabránit styku psů s krví a vývrhem uloveného divočáka, nekrmit je syrovým masem nebo vnitřnostmi černé zvěře a dbát na hygienu při zpracování zvěřiny.[1,2]
- **Situace v ČR.** Poslední potvrzený úhyn psa na Aujeszkyho chorobu v ČR byl zaznamenán v roce 2022, dříve např. v prosinci 2012 u loveckého psa po naháňce na divočáky.[1,2]

Karta 11 — Teriéři a jejich použití v myslivecké praxi · Všestranné zkoušky · Toxoplazmóza

V/A/11 — Teriéři a jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte alespoň tři plemena teriérů a stručně je charakterizujte.

> Lovecky se teriéři používají hlavně k norování; na povrchu pracují i jako slídiči a honiči. Zkušební řád je pro ně společný s jezevčíky a zkouška z norování psa kvalifikuje pro práci pod zemí.[2] Sekce velkých, středních a malých teriérů má u nás tato plemena:[1]

Airedale terier

Australský terier

Bedlington terier

Border terier — mírnější povahy, hlava připomíná vydru; norník i pes na povrchu

Brazilský terier

Cairn Terier

Dandie Dinmont terier

Foxterier drsnosrstý — bílý s tmavými znaky a drsnou srstí; klasický norník

Foxterier hladkosrstý — hladkosrstý protějšek, šlechtěný samostatně; u nás rozšířený

Irish Glen of Imaal terier

Irish Soft Coated Wheaten Terrier

Irský terier

Jack Russell Teriér — nízkonohý anglický norník, dnes u nás hodně rozšířený

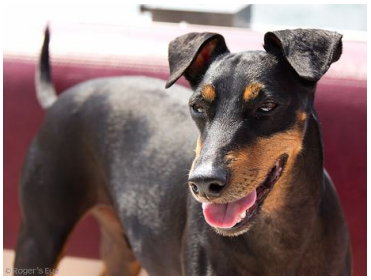
Japonský terier

Kerry blue terier

Lakeland terier

Manchester terier

Norfolk terier

Norwich terier

Německý lovecký terier — jagdteriér: černý s pálením, tvrdý a ostrý; norník i pes na černou

Parson Russell Teriér — vyšší příbuzný jack russella, také norník

Sealyham terier

Skotský teriér

Skye terier

Valencian teriér

Welsh terier — velšteriér: drsnosrstý, černý s hnědou; všestranný a dobře ovladatelný

West Highland White Terrier

Český teriér — jediné české plemeno teriéra; šedomodrý a klidnější norník a slídič

2. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou teriéři získat. *

> Teriéři jsou spolu s jezevčíky jediná plemena, která mohou získat loveckou upotřebitelnost pro práci pod zemí – **norování**.[1] Zkušební řád jim zároveň umožňuje složit zkoušky i pro všechny ostatní typy výkonu, které zákon u loveckých psů rozeznává.[2]

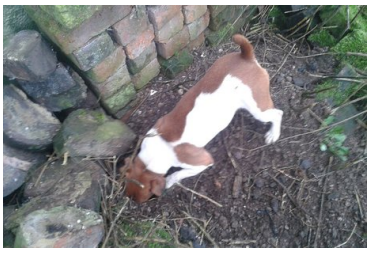

Teriér u nory — pracovní teriér samostatně vniká čenichem do díry za zvěří

- **Norování.** Zkouška nováčků nebo individuální zkouška v přírodní noře prokazují upotřebitelnost pro práci pod zemí.[1]
- **Drobná zvěř.** Podzimní zkoušky ověřují vyhledání, dohledání a přinesení usmrcené nebo postřelené drobné zvěře.[1]
- **Živá spárkatá zvěř.** Teriéři do 55 cm kohoutkové výšky mohou získat upotřebitelnost pro vyhledávání živé spárkaté zvěře.[2]
- **Dosled spárkaté zvěře.** Lesní a barvářské zkoušky prokazují schopnost dosledu postřelené spárkaté zvěře.[1]

3. Uveďte alespoň tři typy zkoušek, které mohou teriéři absolvovat. *

> Zkušební řád ČMMJ pro jezevčíky a teriéry nabízí širokou škálu zkoušek praktického lovu i zkoušek z norování.[1]

Teriér u nory — pracovní teriér samostatně vniká čenichem do díry za zvěří

- **Podzimní zkoušky.** Ověřují vyhledání, dohledání a přinesení drobné zvěře.[1]
- **Lesní zkoušky.** Prokazují upotřebitelnost k vyhledání a dosledu spárkaté zvěře hlavně v lesních honitbách.[1]
- **Zkouška nováčků z norování.** Bez přímého kontaktu s liškou prověřuje ochotu k práci, hlasitost, vytrvalost a rychlost psa v umělé noře.[2]
- **Individuální zkouška z norování.** Skládá se v přírodní noře přímo při praktickém výkonu práva myslivosti.[1]

- **Všestranné zkoušky.** Spojují práci na drobné i spárkaté zvěři v poli, v lese i na vodě do jedné zkoušky.[1]

4. Uveďte základní povahové rysy teriéra. *

> Teriér má v povaze zakódovanou ochotu jít za zvěří do nory a pracovat tam zcela samostatně, bez pomoci vůdce.[1] Zkušební řád pro norování to promítá do čtyř hodnocených vlastností psa u lišky.[2]

Teriér u nory — pracovní teriér samostatně vniká čenichem do díry za zvěří

- **Odvaha (ochota k práci).** Pes má co nejtěsněji doléhat u lišky ve všech částech nory bez přerušení a ústupu.[2]
- **Hlasitost.** Vytrvalé hlášení za přepážkou dává vůdci na povrchu vědět, kde se pes nachází.[2]
- **Vytrvalost.** Dobrý norník noru neopouští, dokud práci sám nedokončí.[2]
- **Rychlost.** Rychlý postup norou k lišce ukazuje temperamentní povahu bez zbytečné bázlivosti.[2]

5. Který z teriérů patří k našim národním plemenům? *

> K našim národním plemenům patří **český teriér** – jediné teriérské plemeno vzniklé v Čechách.[1] Vzniklo roku 1945 a Mezinárodní kynologická federace FCI ho uznala v roce 1963.[2]

Český teriér — jediné teriérské plemeno vyšlechtěné v Čechách, šedomodrý norník a slídič

- **Nízkonohý norník.** Stavbou těla je uzpůsobený pro práci pod zemí, výborně slídí i na povrchu.[2]

- **Šedomodrá nebo hnědá srst.** Standard připouští barvu šedomodrou nebo světle kávově hnědou.[2]
- **Ovladatelnost a povaha.** Je popisován jako dobře ovladatelný a společenský pes.[2]
- **Jediné české plemeno v sekci.** Mezi malými teriéry vedenými FCI je z Čech jen tento jeden.[1]

V/B/11 — Všestranné zkoušky

1. Jaké typy loveckého výkonu se zkouší na Všestranných zkouškách a jakou loveckou upotřebitelnost na nich pes získává? *

> Všestranné zkoušky (VZ) prověřují práci psa v poli, v lese a ve vodě a kvalifikují ho jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře i k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře, a to za všech přírodních podmínek.[1]

Práce v poli — pes vyhledává drobnou zvěř ve vysoké trávě

Práce v lese — pes dohledá a přinese zvěř z hustého lesního porostu

Práce ve vodě — pes přináší ulovenou vodní pernatou zvěř

- **Práce v poli.** Pes vyhledává drobnou zvěř a umožňuje její ulovení, poté dohledá a přinese usmrcenou nebo postřelenou zvěř srstnatou i pernatou; chybí-li zajíc, použije se podobně zbarvený domácí králík.[1]
- **Práce v lese.** Pes prokazuje vyhledání a dosled spárkaté zvěře a dohledání a přinesení lišky i přes překážku.[1]
- **Práce ve vodě.** Pes se nebojí vody, dobře plave a na vodní ploše vyhledá, dohledá a přinese vodní pernatou zvěř.[1]
- **Nejširší upotřebitelnost.** VZ jako jediné spojují v jedné zkoušce dovednosti, které jinak prokazují samostatné zkoušky zvlášť pro drobnou zvěř (PZ, VP) i pro spárkatou zvěř (BZ).[1]

2. Pro která plemena se Všestranné zkoušky pořádají a jak se označují úspěšní psi? *

> Všestranné zkoušky se pořádají pro všechna lovecká plemena, každé podle vlastního zkušebního řádu (ohaři, retrieveři a slídiči, jezevčíci a teriéři i ostatní honiči), a úspěšný pes získá právo na zápis v plemenné knize a v průkazu původu s označením „U“.[1,2]

- **Otevřenost všem plemenům.** Na rozdíl od úžeji zaměřených zkoušek (např. honičské nebo teriérské) se VZ mohou zúčastnit psi všech loveckých plemen.[1]
- **Podmínka účasti.** Přihlásit se smí jen pes, který už dříve úspěšně složil podzimní nebo lesní zkoušky.[1]

- **Zápis „U“.** Označení v plemenné knize a průkazu původu potvrzuje, že je pes všestranně (univerzálně) lovecky upotřebitelný pro drobnou i spárkatou zvěř ve všech prostředích.[2]

3. Jaký je rozdíl Všestranných zkoušek pro ohaře a pro ostatní plemena? *

> Hlavní rozdíl je v délce a organizaci: Všestranné zkoušky ohařů jsou vždy dvoudenní a pořádají se pro pracoviště s minimálně šesti psy, zatímco u ostatních plemen (retrieveři, slídiči apod.) probíhají v běžné jednodenní skupině po šesti psech.[1]

Vystavování — ohař strne v postoji a ukazuje vůdci, kde leží nalezená zvěř

- **Délka a rozsah.** Zkušební řád výslovně stanoví, že VZ ohařů musí mít minimálně 6 psů a musí být dvoudenní; u ostatních plemen tuto podmínku neuvádí.[1]
- **Vystavování a společný hon.** Polní práce ohaře zahrnuje vystavování nalezené zvěře a společný hon, při němž všichni psi skupiny pracují volně před vůdci současně — tyto disciplíny zkušební řád u ostatních plemen nepředepisuje.[2]
- **Rozsah dosledu.** U ohařů zkouška kvalifikuje psa jen pro dosled spárkaté zvěře, kdežto u retrieverů a slídičů (dovoluje-li to zákon) i pro její vyhledávání.[2,3]
- **Společný základ.** Obě varianty jinak sdílejí stejnou strukturu práce v poli, lese a vodě a vedou ke stejnému zápisu „U“ v průkazu původu.[1,3]

V/C/11 — Toxoplazmóza

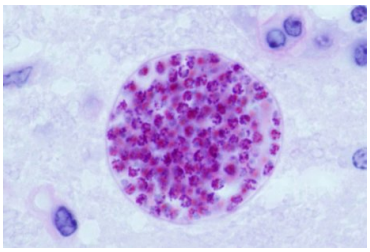
1. Charakterizujte toxoplazmózu a popište příznaky onemocnění. *

> Toxoplazmóza je parazitární onemocnění lidí i zvířat, které vyvolává prvok Toxo*plasma gondii* s výraznou afinitou k nervové tkáni.[1] U 80 až 90 % zdravých nakažených

> proběhne infekce bez příznaků nebo jen s mírnými chřipkovými projevy a přejde do latentní formy.[1]

Kočka domácí — definitivní hostitel, který parazita vylučuje trusem

Toxoplasma gondii — tkáňová cysta prvoka plná bradyzoitů v mozkové tkáni

- **Definitivní a mezihostitelé.** Definitivním hostitelem je kočka domácí i volně žijící kočkovité šelmy, které parazita vylučují trusem ve formě oocyst; mezihostitelem může být téměř každý teplokrevný živočich včetně člověka.[1]
- **Cesty nákazy.** K infekci dochází pozřením vysporulovaných oocyst z trusu koček nebo pozřením tkáňových cyst v nedostatečně tepelně upraveném mase infikovaných zvířat, mimo jiné i zvěřiny.[1]
- **Průběh u oslabených jedinců.** U imunodeficientních osob (HIV pozitivní, po transplantaci či ozáření) může toxoplazmóza probíhat závažněji, včetně zánětu mozku a míchy.[1]
- **Riziko pro plod.** Nakazí-li se žena v prvním nebo druhém trimestru těhotenství, hrozí přenos na plod (kongenitální toxoplazmóza) s možností potratu, poškození zraku či dalších vývojových vad.[1]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na toxoplazmózou?*

> Nakazit se lze pozřením oocyst z trusu koček nebo tkáňových cyst v nedostatečně upraveném mase, proto se při podezření na toxoplazmózu doporučuje maximálně omezit přímý kontakt s tělem a vnitřnostmi ulovené zvěře.[1] Podezřelý kus se navíc nesmí sám prohlásit za nezávadný, ale musí být předán k veterinárnímu vyšetření.[2]

- **Omezení přímého kontaktu.** Protože se nákaza šíří i pozřením či zanesením tkáňových cyst a oocyst při manipulaci se zvěřinou, je vhodné při ošetřování podezřelého kusu maximálně používat ochranné prostředky a omezit přímý kontakt s masem a vnitřnostmi.[1]
- **Zákaz vlastního prohlášení o nezávadnosti.** Proškolená osoba smí k tělu přiložit číslované prohlášení o nezávadnosti jen tehdy, pokud při prohlídce nenašla žádné neobvyklé znaky a zvíře se před usmrcením nechovalo neobvykle; při podezření na nákazu toto prohlášení vydat nelze.[2]
- **Předložení hlavy a vnitřností veterináři.** Při zjištění neobvyklých znaků nebo podezřelého chování musí tělo doprovázet hlava i všechny vnitřnosti (kromě žaludku a střev) a proškolená osoba musí tyto nálezy oznámit příslušnému orgánu, aby zvěřinu posoudil úřední veterinární lékař.[2]

- **Zvýšená opatrnost u rizikových osob.** Vzhledem k nebezpečí nákazy pro plod je zvýšená opatrnost namístě zejména u těhotných žen, které by s podezřelým kusem neměly manipulovat vůbec.[1]

Karta 12 — Jezevčíci a jejich použití v myslivecké praxi · Pojmy stavění, vystavování, slídění a přinášení · Poranění a úrazy zvěře

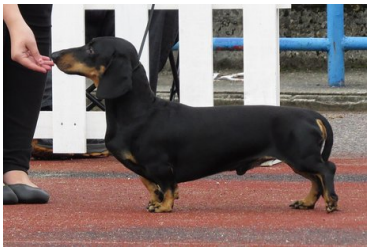
V/A/12 — Jezevčíci a jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte velikostní rázy jezevčíků. *

> Jezevčík se dělí na tři velikostní rázy – **standardní**, **trpasličí** a **králičí** – rozlišené obvodem hrudníku, měřeným nejdříve ve věku 15 měsíců.[1,2]

Standardní — největší ráz jezevčíka

Trpasličí — menší ráz šlechtěný pro práci v užších norách

Králičí — nejmenší ráz pro nejužší liščí a králičí nory

- **Standardní.** Obvod hrudníku nad 35 cm (u psů 37–47 cm, u fen 35–45 cm); nejpočetnější a nejvšestrannější ráz.[2]
- **Trpasličí.** Obvod hrudníku 30–35 cm (psi 32–37 cm, feny 30–35 cm); šlechtěný pro práci v užších norách.[2]
- **Králičí.** Obvod hrudníku do 30 cm (psi 27–32 cm, feny 25–30 cm); nejmenší ráz, určený pro nejužší liščí a králičí nory.[2]

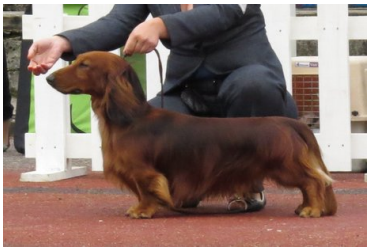
Rozdělení podle velikosti platí shodně u všech tří typů srsti, takže standard rozeznává devět kombinací rázu a srsti.[1]

2. Uveďte typy srsti u jezevčíků. *

> Standard plemene rozeznává u jezevčíka tři typy srsti, chované u všech tří velikostních rázů – označení srsti proto bývá součástí celého názvu, například jezevčík trpasličí drsnosrstý.[1,2]

Hladkosrstá — krátká, hustá a lesklá srst těsně přiléhající k tělu

Dlouhosrstá — rovná lesklá srst s praporcem na uších, krku a ocasu

Drsnosrstá — tvrdá drátovitá srst s huňatým obočím a výrazným vousem

- **Hladkosrstá.** Krátká, hustá, lesklá a pevně přiléhající srst; na spodní straně ocasu smí být o něco delší.[2]

- **Dlouhosrstá.** Rovná, lesklá srst s podsadou a s praporcem (delšími chlupy) na uších, na spodní straně krku, těla a ocasu.[2]
- **Drsnosrstá.** Tvrdá, drátovitá krycí srst s hustou podsadou, výrazným vousem a huňatým obočím; na uších je srst hladší.[2]

3. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou jezevčíci získat. *

> Podle zkušebního řádu ČMMJ pro jezevčíky a teriéry může jezevčík získat všechny čtyři druhy lovecké upotřebitelnosti, které definuje § 14 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[1,2]

- **Drobná zvěř.** Vyhledání, dohledání a přinesení – podzimní zkoušky, zkoušky z vodní práce a všestranné zkoušky.[2]
- **Živá spárkatá zvěř.** Jen u psů do 55 cm v kohoutku – zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře a všestranné zkoušky.[1,2]
- **Dosled spárkaté zvěře.** Lesní a barvářské zkoušky jezevčíků a teriérů.[2]
- **Práce pod povrchem (norování).** Zkouška nováčků a individuální zkouška z norování; té se mohou účastnit jen plemena jezevčíků a teriérů.[2]

4. Uveďte alespoň tři typy zkoušek, které mohou jezevčíci absolvovat. *

> Vlastní zkušební řád jezevčíků a teriérů vypisuje devět typů zkoušek, dělených na zkoušky vloh, zkoušky praktického lovu a zkoušky z norování.[1]

- **Zkouška nováčků (ZN).** Bezkontaktní zkouška z norování v umělé noře, kde je liška od psa oddělená mřížkou; smějí na ni jen jezevčíci a teriéři.
- **Individuální zkouška z norování (IZN).** Zkouší se v přírodní noře přímo při výkonu práva myslivosti, opět jen pro jezevčíky a teriéry.
- **Barvářské zkoušky (BZ).** Kvalifikují psa k dosledu spárkaté zvěře, zkouší se na předem usmrcené zvěři.
- **Podzimní zkoušky (PZ).** Kvalifikují k vyhledání, dohledání a přinesení drobné zvěře.
- **Všestranné zkoušky (VZ).** Konají se na poli, v lese i u vody a kvalifikují psa na drobnou i spárkatou zvěř.

5. Jaké jsou vlastnosti jezevčíků a k jaké práci se hodí? *

> Standard plemene popisuje jezevčíka jako psa přátelské a vyrovnané povahy, ani bázlivého, ani agresivního, přitom náruživého, vytrvalého a hbitého.[1] Typická je ochota

> samostatně následovat zvěř do nory a pracovat tam bez pomoci vůdce; proto se řadí mezi tzv. norníky.[2]

Jezevčík standardní — vytrvalý a hbitý pes s krátkými běhy a dlouhým tělem

- **Norování.** Vyhání nebo staví lišku, jezevce či divokého králíka v přírodní i umělé noře.[2]
- **Dosled.** Dobrý nos a vytrvalost využije při dosledu postřelené spárkaté zvěře.[2]
- **Práce na povrchu.** Uplatní se i při slídění, přinášení drobné zvěře a na vodě.[2]
- **Všestrannost.** Pro tuto šíři použití patří mezi univerzální lovecké psy, upotřebitelné na povrchu i pod zemí.[1,2]

V/B/12 — Pojmy stavění, vystavování, slídění a přinášení

1. Vysvětlete pojem stavění zvěře a slídění za zvěří. *

> Stavění je schopnost psa dostihnout a hlasitým štěkotem zadržet unikající zvěř na místě, zatímco slídění je tiché prohledávání houštin či pasek psem těsně před vůdcem.[1,2]

Slídění — španěl tiše prohledává houštiny a strniště před vůdcem

- **Stavění zvěře.** Honič dostihne prchající, často postřelenou zvěř, zůstává s ní v kontaktu, hlasitě ji hlásí a snaží se ji vytlačit z leče směrem ke střelci.[1]
- **Nejvyšší forma stavění.** Nejlépe je hodnocen pes, který zvěř „s mimořádným důrazem staví“, neopouští ji a nepřestává na ni útočit hlasem.[1]
- **Slídění za zvěří.** Pes při slídění hledá v řídkém lese nebo na zatravněné pasece ve vzdálenosti nejdále 50 kroků před vůdcem a po celou dobu musí zůstat v jeho dohledu.[2]
- **Klid u zvěře.** Vyběhne-li při slídění drobná zvěř, pes musí zůstat klidný, dokud ji vůdce nesestřelí a nepošle psa k přinesení.[2]

2. Vysvětlete pojem vystavování zvěře a popište, jak správně vypadá. *

> Vystavování je vrozená schopnost ohaře, který po navětření zvěře strne v pevném, nehybném postoji a tím vůdci označí její polohu, dokud nedostane povel k dalšímu postupu.[1]

Vystavování — ohař strne v nehybném postoji a čenichem míří ke zvěři

- **Princip.** Navětří-li pes zvěř na větší vzdálenost, smí se k ní přiblížit, ale nakonec ji musí pevně vystavit; pouhou stopu nebo dýchánek smí jen naznačit.[1]
- **Správná forma.** Vystavování musí být pevné a nehybné; konkrétní poloha (stoj, mírně pokrčený běh) se liší podle plemene, pes v ní ale musí vytrvat až do příchodu vůdce.[1]
- **Podmínka uznání.** Aby byl pes z vystavování hodnocen, musí je prokázat na divoké zvěři, případně na volně vypuštěné dospělé neporaněné pernaté zvěři.[1]
- **Postupování.** Po vystavení smí pes na tichý povel volně postupovat ke zvěři blíž, aniž by ji vyrazil.[2]
- **Chyby.** Patří sem vystavování míst bez zvěře na více místech („balamucení“), zapírání zvěře i krátkodobé vystavení s návratem k vůdci.[1]

3. Vysvětlete pojem hledání zvěře a přinášení zvěře. *

> Hledání je systematické prohledávání terénu psem proti větru za účelem nalezení zvěře, přinášení pak schopnost psa přinést ulovenou zvěř šetrně k vůdci.[1,2]

Přinášení — retrívr nese ulovenou kachnu šetrně v tlamě k vůdci

- **Hledání – systém.** Pes hledá vysokým nosem, postupuje proti větru a při příčném pohybu jej „krájí“ v pravidelných obrátkách do stran, aby nepřešel žádnou ukrytou zvěř, a udržuje stálý kontakt s vůdcem.[1]

- **Hledání – tempo a vytrvalost.** Rychlost (cval nebo klus podle plemene) i intenzita hledání musí zůstat po celý časový limit patnácti až dvaceti minut stejné, bez umdlévání.[1]
- **Přinášení – provedení.** Pes zvěř rychle uchopí do plné mordy, bez obtíží ji přinese, posadí se před vůdcem a pustí ji až na jeho pokyn.[2]
- **Přinášení – hodnocení.** Každý další povel k přinesení snižuje známku o stupeň; pes nesmí zvěř mačkat, pohazovat ani ji upustit před předáním.[2]

V/C/12 — Poranění a úrazy zvěře

1. Uveďte nejčastější typy poranění zvěře, a co je způsobuje. *

> Nejčastějšími příčinami poranění zvěře jsou střety s motorovými vozidly na silnicích a úrazy způsobené zemědělskou technikou při senosečích a sklizni pícnin.[1,2]

Zvěř u silnice — zvěř se pase i těsně u vozovky, kde hrozí srážka s projíždějícím autem

- **Střety s vozidly.** Nejvíc škod způsobují srny a divoká prasata; riziko srážky roste za šera a v noci, kdy je aktivita zvěře nejvyšší, typicky v zimních měsících s časným stmíváním.[1]
- **Poranění žací technikou.** S rostoucím záběrem lišt a pojezdovou rychlostí strojů má zvěř, hlavně mláďata zalehlá v porostu, čím dál menší šanci před sečením uniknout.[2]
- **Nedodržování povinností při sklizni.** Zákon č. 449/2001 Sb. ukládá zemědělcům hlásit senoseč myslivcům předem a sekat od středu pozemku k okraji, řada hospodářů to ale nedodržuje nebo seč nahlásí s malým předstihem.[3]

2. Jaká jsou možná opatření v předcházení poraněním zvěře? *

> Riziko poranění zvěře snižuje především ohleduplná jízda v rizikových úsecích silnic a včasná spolupráce zemědělců s myslivci před sečením pícnin.[1,2]

Srážka s vozidlem — výstražná dopravní značka A 14 stojí tam, kde zvěř často přebíhá silnici

- **Opatrná jízda v rizikových úsecích.** Řidiči by měli zpomalit u značky „Zvěř“, na okrajích lesů a polí tlumit dálková světla a počítat s tím, že zvěř se pohybuje ve skupinách.[1]
- **Včasné nahlášení senoseče.** Zákon ukládá hospodařícím subjektům oznámit honitbě termín kosení předem, používat účinné plašiče a sekat od středu pozemku k okraji, aby měla zvěř kam uniknout.[2]
- **Aktivní vyhledávání zvěře před sečí.** Myslivci procházejí krytinu se psy, ošetřují ji pachovými zradidly a těsně před sečením ji znovu procházejí, případně mláďata vyhledávají termokamerou.[3]
- **Řádné nahlášení střetu.** Po srážce se zvěří je řidič povinen událost oznámit policii, která vyrozumí myslivecké sdružení jako vlastníka zvěře; na zraněné zvíře se nemá sahat kvůli riziku nákazy nebo agrese.[1]

Karta 13 — Slídiči a jejich použití v myslivecké praxi · Základní principy chovu, druhy chovu loveckých psů · Snět slezinná

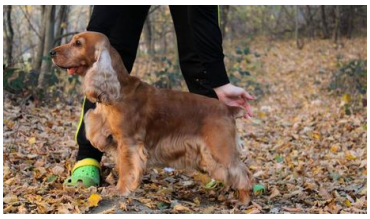
V/A/13 — Slídiči a jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte alespoň tři plemena slídičů.

> Plemen slídičů je devět – šest pochází z Britských ostrovů, křepelák z Německa, kooikerhondje z Nizozemska a americký kokršpaněl ze Spojených států:[1]

Německý křepelák

Anglický kokršpaněl

Anglický špringršpaněl

Velšský špringršpaněl

Field španěl

Sussex španěl

Clumber španěl

Americký kokršpaněl

Kooikerhondje

2. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou slídiči získat. *

> Slídiči mohou získat loveckou upotřebitelnost hlavně k **vyhledávání, dohledání a přinesení** usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře – to je jejich základní uplatnění v honitbě.[1,2] Menší plemena s kohoutkovou výškou do 55 cm k tomu mohou přidat i vyhledávání živé spárkaté zvěře, dovoluje-li to zákon pro daný druh zvěře; dosledování postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře smí získat bez ohledu na výšku.[1,3]

- **Podzimní a lesní zkoušky (PZ, LZ)** kvalifikují psa k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře.[3]
- **Lesní a všestranné zkoušky (LZ, VZ)** k tomu navíc přiznávají vyhledání a dosled spárkaté zvěře, dovoluje-li to zákon.[3]
- **Zkoušky z vodní práce (VP)** přiznávají stejnou upotřebitelnost jako podzimní zkoušky a navíc prověří práci na hluboké vodě.[3]
- **Zkoušky vloh** upotřebitelnost nepřiznávají – ověřují jen vrozené vlohy a dědičnost.[3]

3. Uveďte alespoň tři typy zkoušek, které mohou slídiči absolvovat. *

> Slídiči mohou podle **Zkušebního řádu pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů** skládat šest druhů zkoušek – od zkoušek vloh po nejnáročnější všestranné zkoušky.[1,2,3]

- **Zkoušky vloh (ZV)** – zúčastnit se může kterékoli lovecké plemeno, zkouška ale neudílí loveckou upotřebitelnost, jen ověřuje vrozené vlohy a dědičnost.[2]
- **Podzimní zkoušky (PZ)** – kvalifikují psa k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře a smí je skládat všechna lovecká plemena.[2]
- **Lesní zkoušky (LZ)** – kvalifikují psa navíc k vyhledání a dosledu spárkaté zvěře, dovoluje-li to zákon pro dané plemeno.[2]
- **Barvářské zkoušky (BZ)** – kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dosled spárkaté zvěře, zkouší se v lesním porostu na předem usmrcené zvěři.[3]
- **Zkoušky z vodní práce (VP)** – ověřují ochotu pracovat v hluboké vodě, přinášení kachny a dohledávku v rákosí.[2]
- **Všestranné zkoušky (VZ)** – nejnáročnější typ, spojuje disciplíny podzimních, lesních i vodních zkoušek do jedné zkoušky.[2]

4. Popište práci slídiče a jeho spolupráci s vůdcem. *

> Slídič soustavně prohledává houštiny a jinou nízkou krytinu s **nosem u země** a drobnou zvěř vyhledává a vyhání na vzdálenost dostřelu brokovnice od vůdce.[1,2] Na rozdíl od ohaře, který zvěř vystavuje, ji slídič jen krátce značí a rovnou vypichuje z krytu.[1]

Slídič — po vypíchnutí a výstřelu zvěř dohledá a přinese vůdci

- **Systematické prohledávání.** Pes prochází krytinu v pravidelném pásu, aby vůdci nic neuniklo a nalezená zvěř zůstala v dostřelu.[2]
- **Hlasité honění k vůdci.** Vyplašenou zvěř slídič hlasitě žene směrem k vůdci, který tak dostane příležitost ke střele.[2]
- **Dohledávka a donáška.** Po výstřelu postřelenou nebo zastřelenou zvěř dohledá a přinese, dobře pracuje i na barvě a ve vodě.[1]
- Zákon definuje vyhledávání jako „ochotu a schopnost psa v určeném prostoru prohledávat terén a vyhledávat v něm živou zvěř“ – přesně tuto práci slídič ve spolupráci s vůdcem vykonává.[3]

5. Uveďte zemi původu křepeláka a charakterizujte toto plemeno. *

> Německý křepelák (Deutscher Wachtelhund) pochází z **Německa**, zatímco většina ostatních slídičů má kořeny na Britských ostrovech.[1,2]

Německý křepelák — obdélníkový rámec, krátký rovný hřbet a dlouhá zvlněná srst

- **Vzhled.** Rámec je obdélníkový, s krátkým rovným hřbetem a mohutnou zádí; srst je dlouhá, hrubší a lehce zvlněná, obvykle tmavě hnědá nebo hnědobílá strakatá.[2]
- **Výška.** Psi měří v kohoutku 49–54 cm, feny 45–51 cm.[2]

- **Podobnost s ohařem.** Stavbou připomíná německého ohaře dlouhosrstého, je ale nižší a delší.[2]
- **Vytrvalost a síla.** Potřebuje dost síly a vytrvalosti, aby vydržel celý lovecký den v obtížném terénu, a dost délky a hmotnosti, aby unesl zajíce nebo lišku, aniž by ztrácel rovnováhu.[2]
- V myslivecké praxi patří mezi slídiče a vyhledává i vypichuje drobnou zvěř na dostřel brokovnice.[1]

V/B/13 — Základní principy chovu, druhy chovu loveckých psů

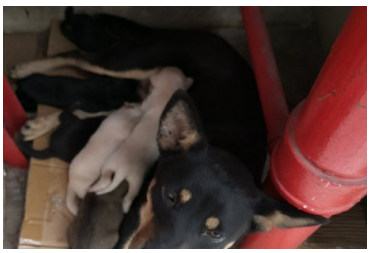
1. Kdo stanovuje podmínky pro zařazení do chovu u jednotlivých plemen a jaké obecně jsou? *

> Podmínky pro zařazení do chovu u jednotlivého plemene určuje ve své pravomoci příslušný chovatelský klub, a to podle standardu FCI a Zápisního řádu ČMKU.[1,2]

- **Chovatelský klub.** Je základním prvkem řízení chovu daného plemene a garantuje vůči ČMKU regulérnost chovu — chovat lze jen jeho prostřednictvím.[1,2]
- **Platný průkaz původu.** Chovný jedinec musí mít průkaz původu vydaný nebo registrovaný plemennou knihou uznanou FCI.[1]
- **Splnění klubových podmínek.** Klub obvykle vyžaduje úspěšnou bonitaci nebo jiné doložení způsobilosti, například výstavní ohodnocení či zkoušky z výkonu.[1]
- **Zdraví a standard plemene.** Do chovu nesmí být připuštěni jedinci s dědičně podmíněnou nebo standardem vylučující vadou ani jedinci v prokazatelně špatném zdravotním stavu.[1]

2. Jak dlouho je fena březí a kdy nejdříve je možné od ní odebrat štěňata? *

> Fena bývá březí v průměru 63 dní od nakrytí a štěňata je dovoleno od ní odebrat nejdříve ve stáří 50 dnů.[1,2]

Fena se štěňaty — štěňata smí od feny odejít nejdříve v 50 dnech

- **Délka březosti.** Březost feny trvá průměrně 63 dní; přesná délka kolísá, protože okamžik oplodnění nelze snadno určit.[1]
- **Zákonné minimum pro odběr.** Vyhláška č. 21/2013 Sb. stanoví, že minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50 dnů po narození.[2]
- **Stejná hranice v kynologii.** Zápisní řád ČMKU přebírá tutéž hranici 50 dnů jako podmínku chovu psů s průkazem původu.[3]

3. Jaké jsou základní druhy chovu loveckých psů? *

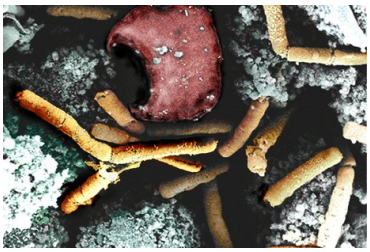
> Základní druhy chovu loveckých psů, které pro své plemeno stanovuje chovatelský klub, jsou volný, evidovaný, řízený, kontrolovaný a výběrový chov.[1,2]

- **Pět druhů chovu.** Klub může chov vést jako volný, evidovaný, řízený, kontrolovaný nebo výběrový, případně zvolit jiný systém.[1,2]
- **Pravidla určuje klub.** Zavede-li klub některý ze systémů, musí jeho pravidla popsat ve svých předpisech a informovat o nich příslušné pracoviště plemenné knihy.[1]
- **Chovatelský klub jako garant.** Chov každého plemene řídí příslušný chovatelský klub, který vůči ČMKU odpovídá za jeho regulérnost — chovat lze jen jeho prostřednictvím.[1]
- **Rozdělení z pohledu ČMKU.** Na úrovni celé unie se chov dále dělí na čistokrevnou plemenitbu a křížení ve smyslu předpisů FCI.[1]

V/C/13 — Sněť slezinná

1. Charakterizujte sněť slezinnou a popište příznaky onemocnění. *

> Sněť slezinná (antrax) je bakteriální onemocnění vyvolané Bacillus anthracis, přenosné na člověka i na hospodářská a volně žijící zvířata.[1] Podle vstupní brány infekce do organismu se projevuje ve třech formách — plicní, střevní a kožní.[1]

Bacillus anthracis — tyčinkovité bakterie (žluté) pod elektronovým mikroskopem

- **Původce.** Bakterie Bacillus anthracis, historicky postihovala zejména hospodářská zvířata, především hovězí dobytek.[1]
- **Tři formy podle vstupu do organismu.** Plicní forma je téměř vždy smrtelná, střevní usmrcuje 30—50 % nakažených a kožní kolem 20 %.[1]
- **Zneužitelnost.** Spory Bacillus anthracis bývají používány jako náplň biologických zbraní.[1]
- **Nebezpečná nákaza podle zákona.** Antrax je v příloze veterinárního zákona zařazen mezi nákazy, u nichž se podle potřeby nařizují mimořádná veterinární opatření.[2]
- **Zvěřina je nepoživatelná.** Maso z uhynulé nebo nakažené zvěře se nesmí konzumovat ani jinak zpracovávat.[1]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na onemocnění snětí slezinnou? *

> Při podezření na sněť slezinnou platí pro uživatele honitby stejná pravidla jako pro chovatele — neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu a do příchodu úředního veterinárního lékaře učinit neodkladná opatření.[1] Výskyt antraxu se navíc povinně hlásí Státní veterinární správě.[2]

- **Ohlašovací povinnost.** Uživatel honitby a další osoby podílející se na lovu a chovu zvěře, které mohou rozpoznat příznaky nasvědčující podezření na nebezpečnou nákazu, jsou povinni neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu.[1]
- **Neodkladná opatření.** Do příchodu úředního veterinárního lékaře nesmí podezřelá zvířata opustit svá stanoviště, jejich produkty se nesmí používat ani zpracovávat a předměty, které mohly přijít do styku s nákazou, se nesmí vynášet ani používat jinde.[1]
- **Omezení kontaktu a dezinfekce.** Stanoviště podezřelých zvířat se musí dezinfikovat a osoby, které se o ně starají, se nesmí stýkat s jinými zvířaty ani vpouštět cizí osoby bez vážného důvodu.[1]
- **Postup podle pokynů veterináře.** Po příchodu úředního veterinárního lékaře se postupuje výhradně podle jeho pokynů a poučení.[1]
- **Nepoživatelnost zvěřiny.** Podezřelá nebo nakažená zvěřina je nepoživatelná a nesmí se konzumovat.[2]

Karta 14 — Retrívři a vodní psi, jejich použití v myslivecké praxi · Barvářské zkoušky, předběžné zkoušky barvářů · Nenakažlivé choroby zvěře, alimentární onemocnění

V/A/14 — Retrívři a vodní psi, jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte alespoň tři plemena retrívrů a vodních psů, charakterizujte je.

> Retrívr má vrozenou chuť střelenou zvěř samostatně dohledat a přinést, hlavně vodní pernatou; vodní psi jsou starší plemena šlechtěná k práci ve vodě.[1]

Retrívři

Labradorský retrívr — nejrozšířenější přinašeč; krátká hustá srst a vášeň pro vodu

Zlatý retrívr — dlouhosrstý a klidný; hustá nepromokavá srst na kachny

Hladkosrstý retrívr — flat coated: černý nebo hnědý, štíhlejší a temperamentní

Kudrnatý retrívr — kudrnatá srst, která chrání ve studené vodě; jeden z nejstarších retrívrů

Chesapeake bay retrívr — americký česepík; mastná srst na kachny do studené vody

Novoskotský retrívr — toller, nejmenší a nejmladší retrívr; hrou na břehu přitáhne kachny na dostřel

Vodní psi

Irský vodní španěl — nejvyšší ze španělů; kudrnatý, s hladkým „krysím“ prutem

Americký vodní španěl — malý kudrnatý přinašeč z USA, zvyklý pracovat z loďky

Portugalský vodní pes — původně pomocník rybářů; kudrnatá nepromokavá srst

Španělský vodní pes — srst ve šňůrách; kromě vody i pastevec

Wetterhoun — fríský vodní pes z Nizozemska, původně lovec vyder

Barbet — staré francouzské plemeno na vodní pernatou v bažinách

Lagotto romagnolo — italský vodní pes, dnes hlavně hledač lanýžů

2. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou retrívři získat. *

> Retrívr získá loveckou upotřebitelnost složením zkoušky z výkonu podle Řádu pro zkoušky loveckých psů z výkonu ČMMJ, a to minimálně na úrovni III. ceny.[1]

Přinesení kachny — retrívr nese ulovenou kachnu v tlamě

- **Drobná zvěř.** Vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné drobné zvěře – v poli, lese i na vodě.[1,2]
- **Spárkatá zvěř.** Dosledování postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře, případně (dovoluje-li to zákon) i vyhledávání živé spárkaté zvěře.[1,2]
- Konkrétní rozsah upotřebitelnosti určuje typ zkoušky – podzimní a lesní zkoušky ji přiznávají pro drobnou zvěř, barvářské zkoušky pro dosled spárkaté a všestranné zkoušky pro obě činnosti zároveň.[1]
- Zkoušky vloh naproti tomu upotřebitelnost nepřiznávají, jen ověřují vrozené dispozice psa pro chov.[1]

3. Uveďte alespoň tři typy zkoušek, které mohou retrívři absolvovat. *

> Retrívři mohou skládat několik druhů zkoušek podle Řádu pro zkoušky loveckých psů z výkonu ČMMJ – od zkoušky vloh po specializovanou soutěž jen pro jejich skupinu.[1,2]

Aportovací dummy — retrívr běží s tréninkovým vakem v tlamě, na jakém se pro zkoušky nacvičuje aport

- **Zkoušky vloh (ZV).** Bez přiznání upotřebitelnosti; ověřují vrozené dispozice a slouží ke kontrole dědičnosti pro chovatelské kluby.[1,2]
- **Podzimní a lesní zkoušky (PZ, LZ).** Kvalifikují psa k dohledání a přinášení drobné zvěře, lesní zkoušky navíc i k dosledu spárkaté.[1,2]
- **Barvářské zkoušky (BZ).** Ověřují schopnost dosledovat postřelenou spárkatou zvěř v lesním porostu.[1,2]
- **Zkoušky z vodní práce (VP) a všestranné zkoušky (VZ).** Prověřují práci na rozsáhlých vodních plochách, respektive kombinaci pole, lesa i vody.[1,2]

- **Soutěž v přinášení retrívrů (SPR).** Dvoudenní soutěž pouze pro plemena retrívrů; přiznává upotřebitelnost pro lov veškeré drobné zvěře.[1]

4. Uveďte, v čem spočívá výjimečnost vloh retrívrů. *

> Na rozdíl od ostatních skupin loveckých psů mají retrívři vlohy soustředěné čistě na vyhledání a šetrné přinesení zvěře – tuto schopnost projevují už jako štěňata, aniž by je bylo nutné to teprve učit.[1,2]

Šetrný úchop — labradorský retrívr nese ulovenou kachnu v tlamě, aniž by ji poškodil

- **Šetrný úchop.** Zvěř nosí v tlamě, aniž by ji poškodili; pes, který zvěř tvrdým skusem poškodí nebo s ní nešetrně zachází, na zkoušce automaticky propadá.[1]
- **Kázeň i ve vzrušení.** Zatímco u loveckých slídičů se vzrušení při sledování zvěře toleruje, od retrívra se poslušnost vyžaduje po celou dobu zkoušky.[1]
- **Přizpůsobivost.** Retrívr umí pracovat s nízkým i vysokým nosem a stejně dobře v poli, lese i v hluboké vodě.[1]
- **Vyrovnaná a cvičitelná povaha.** Vysoká inteligence dělá z retrívra snadno ovladatelného psa s přirozenou chutí pracovat.[2]

5. V jakých dalších oblastech kromě myslivosti se retrívři uplatňují? *

> Vrozený pud přinašeče a vyrovnaná povaha předurčují retrívry i k řadě činností mimo myslivost.[1]

Vodicí postroj — postroj vodicího psa s pevnou rukojetí a cedulkou upozorňující, že pes pracuje

- **Asistenční psi.** Pomáhají lidem se zdravotním postižením zvedat a podávat předměty – jde o hru, která navazuje na jejich přirozený pud přinašeče.[2]
- **Vodicí a záchranářští psi.** Zlatý retrívr patří mezi plemena cvičená pro vedení nevidomých i pro pátrací a záchranné akce.[1]

- **Canisterapie.** Přátelská povaha, inteligence a ochota učit se z nich dělají z obou retrívrů oblíbené canisterapeutické psy vhodné i pro začátečníky.[3]
- **Hledání zakázaných látek.** Zlatý retrívr se uplatňuje i jako vycvičený hledač výbušnin a drog.[1]
- **Sportovní kynologie.** Díky snadné cvičitelnosti jde o vyhledávané sportovní plemeno.[1]

V/B/14 — Barvářské zkoušky, předběžné zkoušky barvářů

1. Jakou kvalifikaci může pes získat na barvářských zkouškách a jaké disciplíny se na nich zkouší? *

> Barvářské zkoušky kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dosled spárkaté zvěře; zkouší se v lesním porostu na předem usmrcené zvěři.[1]

Vedení na řemeni — pes na barvářském řemeni doprovází vůdce lesním porostem

- **Kvalifikace.** Pes, který obstojí alespoň ve III. ceně, získává loveckou upotřebitelnost k dosledu spárkaté zvěře na pobarvené stopě staré nejméně 12 hodin.[1,2]
- **Vodění a odložení.** Hodnotí se vodění psa volně i na řemeni a jeho odložení na stanovišti, opět volně i na řemeni.[3]
- **Práce před barvou.** Pes předvádí šoulačku a následování vůdce, volně i na barvářském řemeni.[3]
- **Práce na barvě.** Na pobarvené stopní dráze pracuje jako hlasič, oznamovač, nebo ji vypracuje jako vodič na plně rozvinutém barvářském řemeni.[3]

2. Pro která plemena se barvářské zkoušky konají? *

> Barvářských zkoušek (BZ) se mohou podle zkušebního řádu ČMMJ účastnit všechna lovecká plemena, každé posuzované podle disciplín stanovených pro jeho skupinu.[1]

- **Retrieveři a slídiči.** Mají barvářské zkoušky přímo ve vlastním zkušebním řádu.[2]
- **Jezevčíci, teriéři a ohaři.** Jezevčíci a teriéři mají vlastní barvářské zkoušky; podle stejného řádu jsou zkoušeni i ohaři, kteří vlastní BZ nemají.[3]
- **Honiči.** Vedle BZ je pro dosled zvěře černé a vysoké vypsána barvářská zkouška honičů (BZH), které se mohou účastnit všechna plemena kromě ohařů.[4]

- **Barváři.** Plemena barvářů skládají barvářské zkoušky podle řádu pro jezevčíky a teriéry, případně pro honiče, pokud pro ně nejsou vypsány v jejich vlastním zkušebním řádu.[5]

3. Jaké zkoušky se vypisují speciálně pro plemena barvářů a co se na nich zkouší?*

> Pro plemena barvářů jsou v samostatném zkušebním řádu vypsány předběžné zkoušky barvářů, individuální zkoušky barvářů a zkouška hlasitosti.[1]

Vedení na řemeni — pes na barvářském řemeni doprovází vůdce lesním porostem

- **Předběžné zkoušky barvářů (Pb).** Jednodenní zkoušky přístupné všem plemenům barvářů i ostatním loveckým plemenům bez nutnosti předchozí zkoušky; zkouší se práce na uměle založené nepobarvené stopě staré nejméně 12 hodin, vyhledání zvěře, práce oznamovače, hlasiče nebo vodiče, chování u kusu, vodění, odložení a chuť do práce.[2,3]
- **Individuální zkoušky barvářů (IHb).** Skládají se přímo při lovu, kdy je nutné dosledovat zastřelený nebo postřelený kus spárkaté zvěře; účastnit se mohou jen psi, kteří už uspěli u Pb; hodnotí se dosled na řemeni, štvaní, hlasité stavění, práce oznamovače nebo hlasiče a chování u zastřelené zvěře.[2,4]
- **Zkouška hlasitosti.** Skládají ji psi po IHb, kteří při dosledu zhaslé zvěře neměli příležitost prokázat hlasité štvaní a stavění, a to vyhledáním zdravé zvěře ve volné honitbě.[2]
- **Individuální soutěž barvářů (IHb-SOU).** Vrcholová soutěž pro barváře, kteří uspěli u Pb; prokazuje loveckou upotřebitelnost pro dosled všech druhů spárkaté zvěře přímo při lovu.[5]

V/C/14 — Nenakažlivé choroby zvěře, alimentární onemocnění

1. V čem spočívají nenakažlivá onemocnění zvěře a jak se jim bráníme? *

> Nenakažlivá onemocnění nezpůsobují patogeny, ale nevhodná výživa a prostředí zvěře — bráníme se jim vyváženým krmivem, přiměřenou hustotou chovu a klidem.[1]

Bažantí kuřata — hodinu stará kuřata natěsnaná pohromadě v odchovně; vysoká hustota chovu u nich zvyšuje stres a riziko kanibalismu

- **Nevyvážená výživa.** Nedostatek živočišné bílkoviny, esenciálních aminokyselin, hrubé vlákniny, vitaminů či minerálních látek narušuje zdravotní stav zvěře a bývá spouštěcím mechanismem řady poruch.[1]
- **Stres z prostředí.** Vysoká koncentrace zvěře na malé ploše, nevhodné krmítko či napáječky a nedostatek úkrytů zvyšují stres a poškozují i imunitu; u bažantíků v odchovně se nadměrná hustota chovu projevuje přímo kanibalismem.[1,2]
- **Zkažené krmivo.** Plísně rodů Aspergillus a Penicillium v krmivu tvoří mykotoxiny (např. ochratoxin A), které poškozují játra, ledviny a nervovou soustavu.[1]
- **Prevence.** Skládáme krmnou směs podle skutečné potřeby zvěře, udržujeme přiměřenou hustotu chovu a doplňujeme prostředí (hřady, úkryty), abychom snížili stres a riziko onemocnění.[1,2]

2. Uveďte nejčastější příklad alimentárního onemocnění zvěře. *

> Nejčastějším alimentárním onemocněním zvěře je kanibalismus a vyklovávání peří u bažantů chovaných v odchovnách, které spouští nevyvážené krmivo.[1]

Bažantí kuřata — hodinu stará kuřata natěsnaná pohromadě; s přibývajícím věkem je třeba jejich hustotu na ploše odchovny snižovat

- **Nedostatek bílkoviny.** Chybějící živočišná bílkovina nebo nevhodné spektrum esenciálních aminokyselin vede k vyklovávání peří a následně ke kanibalismu.[1]
- **Nedostatek vlákniny.** Chybějící hrubá nerozpustná vláknina bývá další spouštěcí příčinou vyklovávání peří; pomáhá například přídavek slunečnicového extrahovaného šrotu.[1]
- **Nedostatek vitaminů a minerálů.** I jejich deficit v krmné dávce může kanibalismus spustit.[1]
- **Zapařené a zplesnivělé krmivo.** Plísně tvoří v krmivu mykotoxiny, které zvěř dále oslabují a přispívají k dalším onemocněním.[1]
- **Vysoká hustota chovu.** Úměrně stáří bažantíků je třeba snižovat koncentraci kuřat na ploše odchovny, jinak se kanibalismus projeví i bez nedostatků v krmivu; zkracování zobáků, brýle či snižování světelné intenzity jsou jen tlumení příznaku, ne skutečné řešení.[2]

Karta 15 — Barváři a jejich použití v myslivecké praxi · Honičské zkoušky a barvářské zkoušky honičů · Vzteklina

V/A/15 — Barváři a jejich použití v myslivecké praxi

1. Uveďte u nás používaná plemena barvářů a charakterizujte je.

> Barvář jde po barvě: na řemeni nebo volně dosleduje postřelenou spárkatou zvěř a nalezený kus hlásí. Plemenný klub u nás chová dvě plemena, hannoverský a bavorský barvář; k barvářům se ale řadí i bloodhound a od roku 2013 i alpský jezevčíkovitý brakýř, třetí plemeno téže sekce FCI.[1] Zkušební řád pro ně vypisuje předběžné zkoušky barvářů (Pb) a individuální zkoušky (IHb), na které smí psi všech plemen barvářů po úspěšných Pb.[2]

Hannoverský barvář — těžší a mohutnější, šedohnědý; klidná a vytrvalá práce na barvě

Bavorský barvář — lehčí a pohyblivější, tmavě červený; pes do hor

Alpský jezevčíkovitý brakýř — nízkonohý a silný; FCI jej k barvářům řadí od roku 2013

2. Uveďte, jakou loveckou upotřebitelnost mohou barváři získat. *

> Barvář získává loveckou upotřebitelnost jen k jedné činnosti – k **dosledu usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře**; jiné využití mu zkušební řád nepřiznává.[1]

Barvář — plemeno vyšlechtěné jen k dosledu postřelené spárkaté zvěře

- **Čím se prokazuje.** Barvář ji získá složením předběžných zkoušek barvářů (Pb) a na ně navazujících individuálních zkoušek barvářů (IHb).[1]
- **Co stačí k obstání.** Podle bodového hodnocení se pes zařadí do I. až III. ceny; nejnižším přípustným výkonem je III. cena.[1]

- **K čemu je to dobré.** Honitba s chovaným stavem spárkaté zvěře musí podle vyhlášky mít vždy alespoň jednoho psa s touto zkouškou.[2]

3. Uveďte alespoň jednu zkoušku nebo soutěž pořádanou pro barváře. *

> Nejvýznamnější zkouškou barvářů jsou **individuální zkoušky barvářů (IHb)** – na rozdíl od většiny ostatních zkoušek loveckých psů se nekonají na uměle založené stopě, ale přímo v honitbě při dosledu skutečně zastřeleného nebo postřeleného kusu.[1]

Dosled na řemeni — barvář vede psovoda po stopě s nosem při zemi, na dlouhém barvářském řemeni

- **Dosled na řemeni.** Pes vypracovává stopu starou nejméně pět hodin a dlouhou nejméně 500 kroků, klidně a s jistotou, na dlouhém barvářském řemeni.[1]
- **Štvaní a hlasité stavění.** Zvedne-li se poraněná zvěř, má ji pes po vypuštění z řemene hlasitě štvát a u ní vytrvale hlasitě stavět až do příchodu vůdce.[1]
- **Chování u kusu.** Zastřelenou zvěř nesmí načínat, jinak zkoušku neobstojí.[1]
- Nastoupit smí jen barvář, který už uspěl na předběžných zkouškách (Pb).[1]
- Obdobu IHb jako veřejnou soutěž pořádá i Českomoravský klub chovatelů barvářů, například každoroční celostátní soutěž barvářů o putovní cenu.[2]

4. Uveďte základní pracovní vlastnosti barváře. *

> Barvář tvoří nejúže specializovanou pracovní skupinu loveckých psů – je specialistou na velmi dlouhé dosledy postřelené spárkaté zvěře po staré, studené stopě.[1] Od toho se odvíjejí i jeho základní pracovní vlastnosti.

Dosled na řemeni — klidná a věrná práce barváře na dlouhém barvářském řemeni, s nosem u stopy

- **Výjimečný čich.** Dokáže sledovat i vychladlou, mnoho hodin starou stopu postřeleného kusu na dlouhou vzdálenost.[1,2]

- **Klidná a věrná práce na řemeni.** Pracuje s nízkým nosem, drží se stopy a nenechá se zmást křižujícími stopami zdravé zvěře.[3]
- **Chuť do práce.** Vytrvalý zájem a ochota pracovat po celou dobu dosledu; bez ní pes na zkouškách neobstojí.[3]
- **Hlasité štvaní a stavění.** Zvednutou poraněnou zvěř žene s hlasem a u ní vytrvale hlasitě staví, dokud nepřijde vůdce.[3]
- **Klid u zastřelené zvěře.** Nesmí ji načínat ani se jí bát.[3]

5. V jakých typech honiteb a na jakou zvěř se barváři nejčastěji používají?*

> Barvář se uplatní jen v honitbách, kde se chová a loví spárkatá zvěř – vyhláška proto honitbě s jakostní třídou pro spárkatou zvěř přikazuje mít vždy alespoň jednoho psa se zkouškou z dosledování.[1] Jde tedy především o honitby s vyššími stavy jelení, daňčí, mufloní a černé zvěře, kde po odstřelu hrozí dlouhý a obtížný dosled.[1,2]

Barvář — nasazuje se v honitbách a oborách s vysokými stavy jelení, daňčí, mufloní a černé zvěře k dosledu postřeleného kusu

- **Jelení, daňčí, mufloní a černá zvěř.** Přesně na tyto druhy je zaměřená i disciplína dosled na řemeni při individuálních zkouškách barvářů.[2]
- **Honitby s vyšším podílem spárkaté zvěře.** Čím vyšší normované stavy spárkaté zvěře honitba má, tím častěji v ní dochází k postřelům vyžadujícím dosled.[1]
- **Obory.** I obora musí mít podle vyhlášky psa se zkouškou z dosledování spárkaté zvěře.[1]
- V honitbách zaměřených čistě na drobnou zvěř (bažantnice, zajíci) se barvář prakticky neuplatní.[1]

V/B/15 — Honičské zkoušky a barvářské zkoušky honičů

1. Jakou loveckou upotřebitelnost může pes získat na Honičských zkouškách? *

> Honičské zkoušky (HZ) kvalifikují psa k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře — zvěře vysoké i černé.[1]

Honiči v honitbě — smečka honičů přechází lesní cestu

- **Dvoudenní zkouška.** Zkouší se přirozený lov živé zvěře (vysoké, černé, lišky a zajíce) i dosled na předem usmrcené černé zvěři.[1]
- **Kdo se může účastnit.** Všechna lovecká plemena kromě ohařů a psů s kohoutkovou výškou nad 55 cm; účast podmiňuje již dříve složená jiná zkouška lovecké upotřebitelnosti, mimo norování.[1]
- **Podmínka úspěchu.** Aby pes u zkoušky obstál, musí ve všech disciplínách dosáhnout minimálně výkonu ve III. ceně.[1]

2. Které disciplíny se zkouší na Barvářských zkouškách honičů? *

> Barvářské zkoušky honičů (BZH) jsou jednodenní zkouška pro všechna lovecká plemena kromě ohařů, prováděná na předem usmrcené černé zvěři, v níž se přezkušuje pět disciplín.[1]

Dosled na řemeni — pes sleduje stopu s nosem při zemi, upoutaný na dlouhém barvářském řemeni

- **Vodění.** Pes vede vůdce po trase s terénními překážkami, na řemeni nebo volně.[1]
- **Odložení.** Pes zůstane klidně na určeném místě, na řemeni nebo volně, i po ráně z pušky.[1]
- **Dosled černé zvěře na uměle založené šlapané nepobarvené stopě.** Stopa je stará nejméně 3 hodiny a dlouhá 500 až 550 kroků se dvěma zlomy; pes ji vypracuje jako vodič na řemeni či volně, nebo jako hlasič či oznamovač.[1]

- **Chování u střelené zvěře.** Hodnotí se nebojácnost a trvalý zájem o zašitého divočáka na konci stopy.[1]
- **Poslušnost.** Posuzuje se reakce psa na povely vůdce v průběhu celé zkoušky.[1]

3. Jaké je žádoucí chování honiče na stopě zvěře, jakou zvěř má preferovat a jak se chovat vůči živé a jak vůči zhaslé zvěři? *

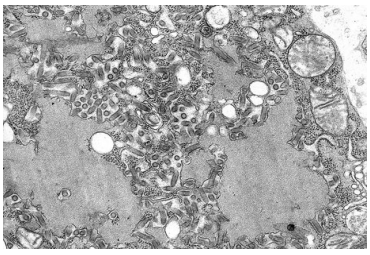
> Honič má na čerstvé stopě jít za jedním kusem důsledně a soustavně jej hlásit, nikoli přebíhat na jinou stopu; přednost má dávat zvěři černé, případně jelení, lišce a zajíci, srnčí zvěř honit nemá.[1]

- **Práce na stopě.** Žádá se rychlé vyhledání a pomalejší, ale vytrvalé hlasité nahánění; při ztrátě stopy pes po jejím nalezení hlásí dál.[1]
- **Chování k živé drobné zvěři.** Zajíce a lišku má honič hlasitě nahánět směrem k lovci, aby ji mohl v leči skolit.[1]
- **Chování k živé spárkaté zvěři.** U černé nebo vysoké zvěře má zůstat s ní v kontaktu, vytrvale ji hlásit a snažit se ji vytlačit z leče na stanoviště střelce, u divočáka i tvrdě doléhat.[2]
- **Chování ke zhaslé zvěři.** U zastřeleného kusu má projevit nebojácnost a trvalý zájem — zvěř hlásí nebo oznámí a vyčká příchodu vůdce, ale nesmí ji načínat ani škubat.[3]

V/C/15 — Vzteklina

1. Charakterizujte vzteklinu a popište příznaky onemocnění. *

> Vzteklina je akutní virové onemocnění centrální nervové soustavy, které postihuje všechny teplokrevné živočichy včetně člověka a neléčené vždy končí smrtí.[1] Nejčastěji se přenáší pokousáním, kdy se virus dostane do rány slinami nakaženého zvířete.[2]

Virus vztekliny — elektronový mikroskop zachytil kulkovitá virová tělíska a Negriho tělíska v nakažené buňce

Liška obecná — hlavní rezervoár vztekliny v přírodě

Netopýr rezavý — jeden ze zástupců netopýrů, dalšího možného rezervoáru nákazy

- **Zdroj nákazy.** V přírodě je hlavním rezervoárem liška, dále psi, jezevci či netopýři; nemocné zvíře je infekční už před nástupem příznaků a zůstává nakažlivé až do uhynutí.[2]
- **Inkubační doba.** Od nákazy do prvních příznaků uplyne obvykle tři až osm týdnů, výjimečně jen několik dní nebo naopak měsíce až roky, podle místa a závažnosti poranění.[2]

- **Zuřivé stadium.** Zvíře je neklidné, zvýšeně dráždivé a útočné; u nakaženého jedince se objevují křeče polykacích svalů a typická hydrofobie.[1,2]
- **Paralytické stadium.** Následuje ochrnutí svalstva včetně hltanu a končetin, zvíře nepřijímá potravu ani vodu a onemocnění končí smrtí zpravidla do jednoho až dvou týdnů od nástupu příznaků.[1,2]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na nákazu vzteklinou?*

> Kdo — včetně uživatele honitby — pojme podezření na výskyt vztekliny jako nebezpečné nákazy, je povinen o tom neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu.[1] Do příchodu úředního veterinárního lékaře pak platí soubor neodkladných opatření.[1]

- **Ohlašovací povinnost.** Vztahuje se na chovatele, uživatele honitby i další osoby přicházející do styku se zvěří; trvá, dokud podezření nenahlásí úřednímu nebo soukromému veterinárnímu lékaři.[1]
- **Izolace a zákaz manipulace.** Podezřelé zvíře nesmí do příchodu veterináře opustit své stanoviště, nesmí přijít do styku s dalšími zvířaty ani nepovolanými osobami a místo se musí dezinfikovat.[1]
- **Kadáver a trofej.** Uhynulý nebo ulovený kus podezřelý z nebezpečné nákazy se nesmí předat k dalšímu zpracování, například k výrobě trofeje.[1]
- **Vyšetření po poranění člověka.** Zvíře, které poranilo člověka nebo s ním přišlo do přímého kontaktu za podezřelých okolností, musí být neprodleně veterinárně vyšetřeno, u psa typicky první a pátý den po poranění.[2]
- **Rozhodnutí veterináře.** Po příjezdu se dále postupuje podle jeho pokynů — podezření buď vyloučí, nebo nařídí mimořádná veterinární opatření k zamezení šíření nákazy.[1]

Karta 16 — Standard plemene, jarní svod a výstavy loveckých psů · Ochrana psa, ochranné pomůcky při práci loveckého psa · Ptačí chřipka

V/A/16 — Standard plemene, jarní svod a výstavy loveckých psů

1. Vysvětlete, co je to standard daného plemene. *

> **Standard plemene** je základní norma pro posuzování exteriéru psů – dokument s přesným popisem ideálního představitele plemene, psa i feny.[1] Vydává ho země původu nebo zastřešující země plemene a ke schválení předkládá Mezinárodní kynologické federaci (FCI).[1,2]

Český fousek — hrubosrstý ohař s plnovousem na tlamě, jehož standard zpracovala a FCI schválila Česká republika

- **Obsah.** Standard obsahuje zcela přesný popis ideálního vzhledu psa i feny daného plemene.[1]
- **Uplatnění.** Podle standardu hodnotí rozhodčí exteriér psů na výstavách;[2] stejní rozhodčí posuzují vývoj mladých psů i na jarním svodu.[1]
- **Příklad.** Standard českého fouska zpracovala Česká republika jako země původu plemene a předložila ho ke schválení FCI.[2]
- **Kdo posuzuje.** Na řádné výstavě podle standardu posuzuje jen rozhodčí exteriéru s aprobací pro dané plemeno, zatímco na jarním svodu tato podmínka neplatí.[1]

2. Popište, co je to jarní svod psů a jeho význam. *

> **Jarní svod loveckých psů** je akce, kterou zpravidla v březnu nebo dubnu každoročně pořádají okresní myslivecké spolky ČMMJ (OMS) pro majitele mladých loveckých psů ve věku šest až osmnáct měsíců.[1,2]

Posuzování — rozhodčí exteriéru ověřuje mladému psovi chrup a tělesný vývoj

- **Chovatelský význam.** Rozhodčí exteriéru na svodu ověří správný tělesný vývoj mladého psa a odhalí případné exteriérové nebo vývojové vady.[1]
- **Posuzování bez aprobace.** Na jarním svodu smí posuzovat rozhodčí exteriéru bez ohledu na svou aprobaci pro konkrétní plemeno, na rozdíl od řádných výstav.[1]
- **Společenský význam.** Svod bývá zpravidla prvním jarním společným setkáním kynologické obce v daném okrese.[1]
- **Návaznost.** Výsledek hodnocení se spolu se záznamy ze zkoušek a výstav zapisuje do průkazu původu psa.[2]

3. Uveďte alespoň dva typy u nás pořádaných výstav psů. *

> Výstavy psů v ČR se dělí podle územního rozsahu a okruhu přístupných plemen na několik typů.[1,2]

Výstava — vítěz klubové výstavy s pohárem a rozhodčími

- **Oblastní výstava** – pořádá se v rámci kraje a slouží k základnímu hodnocení exteriéru a k výběru jedinců do chovu.[1]
- **Klubová výstava** – pořádá ji chovatelský klub zpravidla jednou ročně pro plemena, která sdružuje.[1]
- **Speciální výstava** – koná se jednou ročně pro jediné plemeno.[1]
- **Národní výstava** – pořádá se zhruba dvakrát ročně a je přístupná všem plemenům.[1]
- **Mezinárodní výstava** – koná se pod záštitou FCI, je přístupná všem plemenům a její konání se řídí počtem štěňat zapsaných v tuzemských plemenných knihách.[1]

4. Uveďte příklady výstavních tříd a podle čeho se do nich psi zařazují. *

> Do výstavních tříd se psi zařazují především podle věku; výjimkou jsou třídy podmíněné dosaženými zkouškami nebo tituly.[1]

Posuzování — rozhodčí exteriéru ověřuje mladému psovi chrup a tělesný vývoj

- **Třída štěňat** – psi ve věku 4 až 6 měsíců.[1]
- **Třída dorostu** – psi ve věku 6 až 9 měsíců.[1]
- **Třída mladých** – psi ve věku 9 až 18 měsíců.[1]
- **Mezitřída** – od 15 měsíců, přístupná všem psům bez ohledu na dosažené zkoušky nebo ocenění.[1]
- **Třída pracovní a třída šampionů** – obě od 15 měsíců; do pracovní patří psi se složenou zkouškou z výkonu doloženou certifikátem ČMKJ, do třídy šampionů jen držitelé titulu mezinárodního nebo národního šampiona, a to pouze na národní výstavě.[1]

5. Jaké hodnocení a tituly může obdržet pes na výstavě a na co mají získané tituly vliv? *

> Exteriér psa na výstavě ohodnotí rozhodčí známkou a nejlepší jedinci mohou navíc získat výstavní titul nebo čekatelství na titul šampiona.[1]

Výstava — vítěz klubové výstavy s pohárem a rozhodčími

- **Známky.** Zadávají se stupně výborná, velmi dobrá, dobrá a dostatečná, ve třídě dorostu velmi nadějný a nadějný; mezi psy se známkou výborná nebo velmi dobrá se navíc stanovuje pořadí prvních čtyř.[1]
- **Tituly.** Na výstavách se zadává Vítěz třídy, Klubový vítěz a Národní vítěz (CAC), vždy zvlášť psovi a zvlášť feně; z nejlepších jedinců obou pohlaví pak vzejde jediný Vítěz plemene (BOB) a z vítězů plemen jediný Vítěz skupiny (BIG).[1]
- **Čekatelství.** CAJC, CAC (Res. CAC) a CACIB (Res. CACIB) jsou body, které se postupně sbírají k pozdějšímu udělení titulu šampion.[1]

- **Vliv titulů.** Nasbíraná čekatelství vedou k titulu Český junior šampion, Český šampion nebo Mezinárodní šampion krásy, a právě titul mezinárodního nebo národního šampiona pak psovi otvírá přístup do nejvyšší výstavní třídy šampionů.[1]

V/B/16 — Ochrana psa, ochranné pomůcky při práci loveckého psa

1. Popište pomůcky pro pasivní ochranu loveckého psa.

> **Pasivní ochrana psa** ho fyzicky nechrání před zraněním, ale zajišťuje, aby byl pes vidět a aby vůdce znal jeho polohu a mohl rychle zasáhnout – hlavní pomůckou je GPS neboli lokalizační obojek doplněný signálními a reflexními prvky a kontaktem na vůdce.[1,2] Nad pasivní i aktivní ochranou přitom stojí prevence: důsledný výběr plemene, precizní výcvik psa a dobrá organizace lovu.[1]

Reflexní vesta — signální barva a reflexní pruh prozradí polohu psa i za šera

- **GPS/lokalizační obojek.** Vysílá aktuální polohu psa v reálném čase, takže ho vůdce najde i v hustém porostu nebo při ztrátě kontaktu.[2] Přijímače ostatních psovodů lze navzájem spárovat a v mobilní aplikaci pak všichni vidí v mapě polohu všech psů najednou – na naháňce tak o psech ví celá skupina, ne jen jejich vůdci.[5]
- **Signální a reflexní prvky.** Obojek, návlek nebo vesta v signální oranžové či žluté s reflexními pásky prozradí polohu psa opticky – používají se hlavně při naháňkách a společných lovech, kde psa musí rozeznat vůdce i ostatní střelci, a za šera nebo u silnice odrazí světlo baterky a reflektorů.[3,4]
- **Kontakt na vůdce na obojku.** Jméno psa a telefonní číslo na známce, v adresáři (uzavíratelném pouzdru na lísteček s kontaktem) nebo přímo na obojku znamenají, že nálezce zavolá hned a nemusí shánět čtečku čipu.[6] Elektronickým čipem musí být ze zákona označen každý pes, přečte ho ale až veterinář nebo útulek.[7]
- **Prevence – výběr plemene.** Plemeno se vybírá důsledně s ohledem na budoucí využití psa.[1]
- **Prevence – precizní výcvik.** Dobře vycvičený pes lépe poslouchá povely a vyhýbá se zbytečnému riziku při práci.[1] S černou zvěří se přitom nemusí poprvé potkat až v leči: zkušební obůrka je dvouplášťová a mezi vnitřním a vnějším oplocením zůstává 15–30 cm, „aby byla zaručena práce bez kontaktu“, a zkušební řád v ní sráží známku psu, který „bez hlasitých projevů tvrdě útočí na oplocení“, protože „hrozí jeho zranění“.[8]
- **Prevence – organizace lovu.** Dobrá organizace a podmínky lovu berou ohled na bezpečnost zúčastněných osob i psů.[1]

2. Popište pomůcky pro aktivní ochranu loveckého psa. *

> **Aktivní ochrana psa** spočívá v pomůckách, které ho při práci v terénu fyzicky chrání před zraněním – jde především o ochranné obojky a vesty.[1,2]

Ochranná vesta — pevná vesta kryje psovi hrudník a boky

Ochranný obojek — pevný obojek chrání psovi krk před poraněním

- **Ochranný obojek.** Chrání krk, tedy nejcitlivější a nejvíce ohroženou část psa při střetu se zvěří nebo v hustém porostu.[2]
- **Ochranná vesta.** Kryje hrudník a boky psa a slouží především jako ochrana před zraněním od divokých prasat a další spárkaté zvěře; vyztužení odolnými aramidovými vlákny zachytí i poranění o větve, ostny nebo dráty.[3,4]
- **Vysoká viditelnost.** Vesty mívají výrazné barvy a reflexní prvky, díky nimž psa v houštině lépe rozezná vůdce i ostatní účastníci lovu.[4] Sama signální barva ale psa fyzicky nechrání – je to prvek pasivní ochrany, který aktivní pomůcka nese s sebou.
- **Limity ochrany.** Stoprocentní ochrana neexistuje – vesta zranění jen zachytí nebo zmírní a pes si na ni musí zvykat[3]; nenahradí ani to, jak se pes na černou zvěř chová, což se bezpečně vyzkouší ve zkušební obůrce bez kontaktu se zvěří.[5]

3. Popište pomůcky psovoda pro poskytnutí podpory a ochrany loveckého psa. *

> **Výstroj a výzbroj psovoda** slouží k poskytnutí podpory psovi při práci a k poskytnutí pomoci v případě jeho úrazu.[1]

Lékárnička — vybavená lékárnička poskytne psovi první pomoc přímo na místě úrazu

- **Píšťalka a povelka.** Slouží k dálkovému řízení psa povely, například při vystavování nebo dohledávce.[2]
- **Vodítko přes rameno a barvářský řemen.** Umožňují psa podle potřeby přidržet nebo ho vodit při dosledu spárkaté zvěře.[2]
- **Barvářský obojek.** Speciální obojek používaný při práci psa na pobarvené stopě.[2]

- **Vybavená lékárnička.** Základní pomůcka pro poskytnutí první pomoci psovi v případě úrazu při lovu.[1,2]
- **Obranné vybavení vůdce.** Moderní doplněk výstroje psovoda, který pomáhá ochránit jeho i psa při střetu s nebezpečnou zvěří.[2]

V/C/16 — Ptačí chřipka

1. Charakterizujte ptačí chřipku a popište příznaky onemocnění. *

> **Ptačí chřipka** (aviární influenza) je nebezpečná virová nákaza drůbeže, pernaté zvěře a volně žijícího ptactva vyvolaná virem influenzy A, jejímž hlavním rezervoárem jsou migrující vodní ptáci.[1,2]

Kachna divoká — patří mezi migrující vodní ptáky, kteří jsou přirozeným rezervoárem viru

Husa velká — divoká husa patří mezi migrující vodní ptáky, hlavní rezervoár nákazy

Labuť velká — i labutě patří mezi migrující vodní ptáky, kteří jsou přirozeným rezervoárem viru

- **Příznaky.** Nemocní ptáci jsou netečně apatičtí, mají načepýřené peří a dýchací potíže, odmítají se pohybovat; výrazně klesá příjem krmiva i snáška a vejce jsou deformovaná s tenkou skořápkou.[1]
- **Rychlý průběh.** Do jednoho až dvou dnů dochází k vysokému úhynu, na hřebínku a lalůčcích se objevují krváceniny a nekrózy a otéká i krvácí hlava a končetiny.[1]
- **Šíření a léčba.** K přenosu dochází hlavně trusem nemocných ptáků; onemocnění se neléčí ani neočkuje a postižené hejno se vždy likviduje.[1]
- **Přenos na savce a člověka.** Virus může přeskočit i na drobné savce — psy, kočky či prasata — a v USA byl prokázán u dojnic, přenos na člověka je však vzácný a u volně žijících ptáků dosud nebyl zaznamenán.[1]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na nákazu ptačí chřipkou? *

> Při podezření na ptačí chřipku platí zákaz manipulace s uhynulými ptáky a povinnost okamžitě informovat veterinárního lékaře nebo krajskou veterinární správu (KVS), která rozhodne o dalším postupu.[1,2]

- **Nález u volně žijících ptáků.** Myslivci a uživatelé honiteb spolupracují se surveillance systémem Státní veterinární správy (SVS): hlásí místně příslušné KVS nález uhynulých ptáků cílených rizikových druhů, případně hromadný úhyn více než pěti kusů, a s kadávery z bezpečnostních důvodů nemanipulují.[2]

- **Chov drůbeže.** Chovatel musí KVS hlásit zvýšené a hromadné úhyny; u podnikatelských chovů navíc pokles příjmu potravy a vody o více než 20 %, pokles snášky o více než 5 % trvající déle než dva dny a týdenní úhyn nad 3 %.[1]
- **Podezření v provozu.** Kdo zjistí podezřelé příznaky, musí ihned informovat zaměstnavatele nebo veterinárního lékaře, zamezit vstupu cizích osob do postiženého místa a řídit se přesně jeho pokyny — zatajení podezření je postižitelné podle veterinárního zákona.[1]
- **Postižené hejno.** Nákaza se neléčí, vakcinace se neprovádí a postižené, v některých zemích i jen podezřelé hejno se vždy likviduje.[1]

Karta 17 — Výchova a výcvik loveckého psa · Memoriály, field trial a soutěže · Myxomatóza

V/A/17 — Výchova a výcvik loveckého psa

1. Vysvětlete pojem etologie. *

> Etologie je vědní obor, který zkoumá životní projevy a chování živočichů – tedy i loveckého psa, to, jak jeho chování vzniká a co ho ovlivňuje.[1] Chování psa etologie dělí na dvě základní, navzájem se prolínající složky.

- **Vrozené chování.** Instinktivní reakce a vlohy, se kterými se pes rodí a které dědí po předcích a plemeni.[1]
- **Naučené chování.** Reakce, které si pes osvojuje vlastní zkušeností nebo cíleným výcvikem.[1]
- **Základ pro výchovu a výcvik.** Dobrá výchova a výcvik respektují vrozené vlohy psa a na nich stavějí naučené dovednosti.[1]
- **Využití u zkoušek z výkonu.** Zkušební řády ČMMJ proto zvlášť rozlišují vrozené pracovní vlastnosti psa, jako je chuť k práci nebo nos, od naučených dovedností, jako je poslušnost a ovladatelnost.[2]

2. Vysvětlete pojem vrozené chování a uveďte alespoň jeden příklad. *

> Vrozené chování je soubor instinktivních reakcí a vloh, které pes nezískává učením, ale dědí po předcích a plemeni – projevuje se bez ohledu na jeho dosavadní zkušenost.[1]

Vystavování — ohař za zvěří vrozeně dochází a strne v postoji, který na ni ukazuje

Aportování — chuť nosit v tlamě ulovenou zvěř je u retrívrů vrozená

- **Příklad reflexu.** Ucuknutí tlapky, na kterou vůdce nedopatřením šlápne, je čistě vrozená reakce na bolestivý podnět, ne naučené chování.[1]
- **Lovecké vlohy.** Vrozené jsou i lovecké vlastnosti jednotlivých plemen – chuť k práci, nos, vystavování u ohařů nebo aportování u retrívrů.[2]
- **Kontrola dědičnosti.** Vrozené vlohy se u loveckých psů prokazují a ověřují na zkouškách vloh, které slouží chovatelským klubům ke kontrole dědičnosti.[2]
- **Vztah k výcviku.** Výcvik na vrozeném chování staví a rozvíjí je, sám o sobě je ale vytvořit nedokáže.[1]

3. Vysvětlete pojem naučené chování a uveďte aspoň jeden příklad*

> Naučené chování je reakce, kterou si pes neosvojuje instinktem, ale zkušeností nebo cíleným výcvikem – vůdce ji u něj vypěstuje opakováním a odměnou.[1]

Nácvik aportování — pes na povel přináší výcvikový aport potažený kožešinou, dovednost vypěstovaná opakováním a odměnou

- **Příklad povelu.** Usednutí na povel „sedni“ je typické naučené chování – pes ho zvládne, teprve když ho vůdce cílevědomě naučí.[1]
- **Poslušnost a ovladatelnost.** Mezi naučené dovednosti patří i poslušnost, ovladatelnost a spolupráce s vůdcem, bez jejichž zvládnutí nemůže být pes dobrým loveckým psem.[2]
- **Naučené oznámení nálezu.** Při dosledu spárkaté zvěře pes jako oznamovač naučeným způsobem hlásí vůdci nalezení zvěře a odvede ho k ní.[3]
- **Vztah k vrozenému chování.** Naučené chování obvykle staví na vrozených vlohách psa a jen je upravuje podle potřeby myslivecké praxe.[1]

4. Uveďte orientačně období, do kterých lze rozdělit výchovu a výcvik loveckého psa.*

> Výchovu a výcvik loveckého psa lze orientačně rozdělit do tří na sebe navazujících období.[1]

Aportovací dummy — plněný váleček, na kterém psi nacvičují přinášení

- **Základní výchova.** Od štěněcího věku zahrnuje navyknutí k čistotě a socializaci, od zhruba půl roku i poslušnost, ovladatelnost a vodění na řemeni.[1]
- **Výcvik obecných disciplín.** Začíná, až když štěně spolehlivě chodí na řemeni – nacvičuje se odložení s výstřelem, následování, šoulačka, přinášení a ochota jít do vody.[1]
- **Výcvik stěžejních disciplín.** Navazuje nácvikem podle budoucího uplatnění psa – práce na stopě zvěře, dohledávka, dosled nebo práce na vodě a v noře.[1]

- **Návaznost období.** Se specializovaným výcvikem nemá smysl začínat, dokud pes nezvládá základy výchovy, včetně spolehlivé poslušnosti.[1,2]

5. Uveďte některé zásady, které by se měly dodržovat při výchově a výcviku loveckého psa. *

> Základní zásady výchovy a výcviku loveckého psa spočívají v postupném budování návyků, na které teprve navazuje specializovaný výcvik.[1]

Píšťalka — na její tón se pes učí spolehlivě přivolávat i na dálku

- **Navyknutí k čistotě.** Štěně se od začátku učí vyprazdňovat venku.[1]
- **Socializace.** Pes si zvyká na běžné i mimořádné situace, aby v nich zůstal klidný a odolný.[1]
- **Poslušnost.** Nacvičují se základní povely – sednutí, lehnutí, k noze, zůstaň.[1]
- **Ovladatelnost.** Od zhruba půl roku hravou metodou nacvičujeme přivolání, odložení a klid na stanovišti i po výstřelu.[1]
- **Spolehlivé vodění na řemeni.** Pes musí chodit u nohy nebo za vůdcem bez napínání řemenu, než se začne se specializovaným výcvikem.[1]

V/B/17 — Memoriály, field trial a soutěže

1. Vyjmenujte nejvýznamnější memoriály pro ohaře pořádané dlouhodobě v České republice. *

> Mezi nejvýznamnější dlouhodobě pořádané memoriály pro ohaře v České republice patří Memoriál Richarda Knolla a Memoriál Karla Podhajského.[1,4]

Ohař — plemeno, pro které jsou oba memoriály určeny; v poli zvěř vyhledává a vystavuje

- **Memoriál Richarda Knolla.** Celostátní soutěž ohařů, kterou ČMMJ pořádá od roku 1975 na počest Richarda Knolla; vítěz získává titul Všestranný vítěz ČR.[1,2]

- **Nominace na memoriál.** Účasti v memoriálu předchází nominační soutěž podle výsledků všestranných zkoušek z předchozího roku; v roce 2023 v ní startovalo 36 ohařů, z nichž 20 nejlepších postoupilo na samotný Memoriál Richarda Knolla.[3]
- **Memoriál Karla Podhajského.** Vrcholná mezinárodní soutěž ohařů; poprvé se konala v roce 1932 jako Všestranné zkoušky Karla Podhajského, dnešní jméno nese od roku 1946 a od té doby ji ČMMJ pořádá každoročně.[4]
- **Kvalifikace na Podhajského memoriál.** Zúčastní se nejvýše 20 ohařů – 10 z ČR, kteří v daném roce úspěšně absolvovali Memoriál Richarda Knolla, a 10 ze zahraničí vybraných pořadatelem ze zemí střední Evropy.[4]
- **Pořadatel.** Oba memoriály pořádá Českomoravská myslivecká jednota.[2,4]

2. Vyjmenujte nejvýznamnější memoriály pro ostatní plemena pořádané dlouhodobě v České republice. *

> Mezi nejvýznamnější dlouhodobě pořádané memoriály pro ostatní plemena loveckých psů v České republice patří Memoriál Mileny Štěrbové pro slídiče a Memoriál Rudolfa Kristla pro jezevčíky.[1,2]

- **Memoriál Mileny Štěrbové.** Vrcholná mezinárodní všestranná zkouška slídičů, kterou na památku první propagátorky jejich loveckého využití založil Klub chovatelů loveckých slídičů; koná se pravidelně jednou za dva roky, střídavě v Čechách a na Moravě.[1]
- **Memoriál Rudolfa Kristla.** Vrcholná soutěž jezevčíků, kterou pořádá Klub chovatelů jezevčíků a která se koná dlouhodobě a pravidelně — např. jubilejní 29. ročník se uskutečnil v roce 2023.[2]
- **Obdoba memoriálů ohařů.** Stejně jako u ohařů jde o soutěže s dlouholetou tradicí, které prověřují nejlepší jedince daných plemen a udílejí v rámci ČMMJ nejvyšší tituly.[1,2]

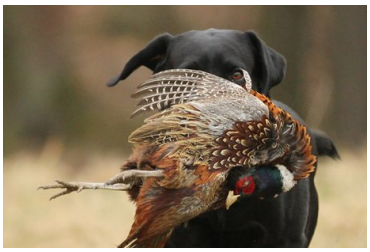
3. Popište druhy field trialů a rozdíl mezi nimi. *

> Field trial (FT) je soutěž ohařů a retrívrů, při níž se v podmínkách co nejbližších skutečnému lovu hodnotí především jejich vrozené lovecké vlohy; podle plemene a roč-

ního období se dělí na jarní, letní a podzimní FT kontinentálních ohařů a na mezinárodní FT retrívrů.[1]

Ohař na poli — jarní, letní i podzimní FT hodnotí právě hledání a vystavování

Mezinárodní FT retrívrů — retrívr dohledává a přináší střelenou pernatou zvěř

- **Jarní field trial.** Koná se výhradně v poli na koroptví zvěři a prověřuje vlohy ohaře — hledání a vystavování — bez lovu zvěře.[1]
- **Letní field trial.** Probíhá rovněž pouze na poli; hodnotí se výhradně práce psa před výstřelem, zvěř se neloví.[1]
- **Podzimní field trial.** Polní práce kontinentálních ohařů, která musí co nejvěrněji odpovídat skutečnému lovu; hodnotí se práce psa před výstřelem (vyhledání a vystavení zvěře) i po něm (dohledání a přinesení ulovené či postřelené zvěře).[1]
- **Mezinárodní field trial retrívrů.** Zaměřuje se výhradně na dohledávání a přinášení střelené pernaté zvěře při praktickém honu, čímž retrívr prokazuje loveckou upotřebitelnost.[1]
- **Rozdíl mezi druhy.** Jarní a letní FT hodnotí jen práci před výstřelem bez skutečného lovu, podzimní FT navíc zahrnuje odstřel a hodnocení dosledu, zatímco FT retrívrů se soustředí čistě na přinášecí práci po výstřelu.[1]

V/C/17 — Myxomatóza

1. Charakterizujte myxomatózu a popište příznaky onemocnění. *

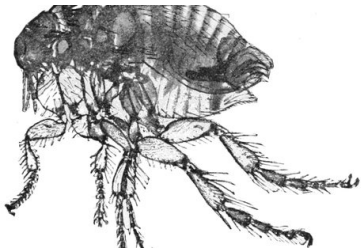
Myxomatóza je vysoce nakažlivé virové onemocnění králíků způsobené leporipoxvirem, který se šíří zejména bodavým hmyzem.[1] Projevuje se otoky víček, pohlavních orgánů a řitního otvoru, hnisavým zánětem spojivek a kožními myxomy a u evropského králíka téměř vždy končí úhynem.[1] Nová, rekombinantní varianta viru navíc zabíjí i zajíce, které nákaza dříve nepostihovala.[2]

Nemocný králík — oteklá, slepená víčka jsou typickým příznakem myxomatózy

Králík divoký — evropský druh, u kterého má nákaza nejtěžší průběh

Blecha králičí — bodavý hmyz, který virus přenáší mezi králíky

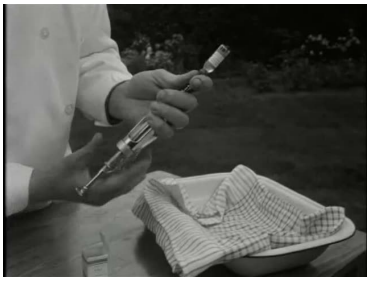

Video: **Nemocný králík** — králík divoký s myxomatózou: oteklá víčka a hlava, apatie, nechá se přiblížit; klip z německého Wildfreigehege Nöttler Berg u Saerbecku

- **Původce a přenos.** Onemocnění vyvolává leporipoxvirus, jehož přirozeným hostitelem jsou jihoamerické druhy králíků s mírným průběhem nákazy; u evropského králíka divokého i domácího má naopak devastující účinek se ztrátami přes 90 %.[1] Šíří se hlavně komáry a dalším bodavým hmyzem, v menší míře přímým kontaktem mezi zvířaty.[1]
- **Inkubace a první příznaky.** Po inkubační době 7–9 dní se nejprve objevují otoky genitálií a řitního otvoru, poté hnisavá konjunktivitida na obou očích, zvýšená tělesná teplota, apatie a ztráta chuti k příjmu potravy.[1]
- **Myxomy a úhyn.** Na různých místech těla vznikají pevné kožní útvary — myxomy — a během několika dní nastává úhyn; virus přežívá v kadáveru v létě 7–10 dní, v zimě několik měsíců, v suché kůži až 10 měsíců.[1]
- **Nová vlna u zajíců.** Přirozenou rekombinací klasického králičího myxomaviru vznikl kmen ha-MYXV, který postihuje i zajíce, u nichž má velmi často smrtelný průběh; poprvé byl popsán v roce 2018 u zajíce iberského v Portugalsku a v Česku byl potvrzen 28. srpna 2025 u zajíce polního na jižní Moravě. Běžné vakcíny proti němu zajíce nechrání, přestože králíkům ochranu dávají.[2,3]
- **Mírnější amyxomatózní forma.** V současnosti se vyskytuje i odlišná forma nazývaná amyxomatózní, která má mírnější průběh projevující se jen zánětem spojivek a dechovými obtížemi.[1]

2. Jaká opatření lze učinit v případě podezření na nákazu myxomatózou? *

> Při podezření na myxomatózu je chovatel či uživatel honitby povinen do příchodu úředního veterinárního lékaře provést neodkladná opatření a poté se řídit jeho pokyny.[1]

Video: **Očkování** — veterináři očkují chovné králíky proti myxomatóze v době, kdy se nákaza šířila Evropou; nizozemský týdeník z roku 1954

- **Izolace zvířat.** Podezřelá a vnímavá zvířata nesmí opustit svá stanoviště až do příchodu úředního veterinárního lékaře.[1]
- **Zákaz nakládání s produkty a předměty.** Živočišné produkty od podezřelých zvířat se nesmí zpracovávat ani uvádět na trh a ukládají se odděleně; předměty, které mohou šířit původce nákazy, se nesmí vynášet ani používat jinde.[1]
- **Dezinfekce a omezení kontaktu.** Stanoviště podezřelých zvířat je nutné dezinfikovat a osoby, které o ně pečují, nesmí přicházet do styku s jinými zvířaty ani vpouštět cizí osoby bez vážného důvodu.[1]
- **Ohlašovací povinnost.** Podezření na nákazu je třeba neprodleně oznámit krajské veterinární správě, případně prostřednictvím soukromého veterinárního lékaře, který podezřelá zvířata předběžně vyšetří.[1]
- **Platnost i pro myslivce.** Stejné povinnosti jako chovatel má i uživatel honitby a další osoby podílející se na chovu a lovu zvěře.[1]
- **Praxe v honitbě při vlně u zajíců.** Ulovené i nalezené uhynulé kusy zůstávají v honitbě, kde byly uloveny nebo nalezeny, kadávery se neškodně odstraní hlubokým zakopáním a v zasažených oblastech se nemají konat zkoušky psů se zajíci, protože nákazu roznáší hlavně člověk.[2]
- **Návazný postup úřadu.** Krajská veterinární správa prověří provedená opatření a podle potřeby nařídí mimořádná veterinární opatření k potvrzení nebo vyloučení nákazy a k zamezení jejího šíření.[1]

Karta 18 — Institut „Proškolené osoby“ · Práce vodiče, oznamovače, hlasitého oznamovače, hlasiče · Newcastleská choroba

V/A/18 — Institut „Proškolené osoby“

1. Podle jaké legislativy byl zřízen institut „Proškolené osoby“? *

> Institut „proškolené osoby“ zavádí **zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** (veterinární zákon), konkrétně jeho § 27b o uvádění těl ulovené volně žijící zvěře na trh.[1] Ustanovení provádí požadavky **přílohy III oddílu IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004**, které u zvěřiny určené k prodeji v malém množství umožňuje nahradit prohlídku úředním veterinárním lékařem prohlídkou vyškolené osoby.[1]

- **Novela z roku 2008.** Do české legislativy institut zavedla novela veterinárního zákona reagující na přechod k unijním hygienickým pravidlům pro potraviny živočišného původu.[2]
- **Návaznost na myslivecký zákon.** Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v § 51 odst. 1 při prodeji zvěřiny výslovně odkazuje na veterinární předpisy.[3]
- **Prováděcí vyhláška.** Podrobnosti – množstevní limity i podmínky prodeje – dále upravuje vyhláška č. 128/2009 Sb.[4]

2. Kdo se může stát „Proškolenou osobou“? *

> Proškolenou osobou se může stát **fyzická osoba, která absolvuje specializované školení** zaměřené na vyšetřování těl ulovené volně žijící zvěře a složí předepsanou zkoušku; teprve pak dostane osvědčení o způsobilosti a průkaz proškolené osoby.[1] Zájemce musí být zároveň oprávněným účastníkem lovu, protože zákon vyšetření svěřuje právě jemu, případně samotnému uživateli honitby nebo jeho členovi.[1]

- **Kdo školení pořádá.** Zajišťuje je vysoká škola s akreditovaným veterinárním studijním programem – v ČR Veterinární univerzita Brno.[2]
- **Platnost osvědčení.** Osvědčení platí pět let; po jejich uplynutí musí zájemce školení i zkoušku absolvovat znovu.[2]
- **Evidence.** Škola vede seznam proškolených osob a předává jej Ústřední veterinární správě, která jej zveřejňuje na svém webu podle krajů.[1,3]
- **Ztráta způsobilosti.** Poruší-li proškolená osoba povinnosti, krajská veterinární správa jí osvědčení pozastaví nebo odejme; obnovení činnosti vyžaduje novou zkoušku.[1]

3. Jaká jsou práva a povinnosti „Proškolené osoby“, oprávněné k vyšetření těla volně žijící zvěře? *

> Proškolená osoba na žádost uživatele honitby vyšetří tělo ulovené zvěře co nejdříve po ulovení – to je zároveň její hlavní právo i povinnost.[1] Podle výsledku pak provede zápis do lístku o původu zvěře, který kus provází při dalším prodeji.[1]

Video: **Prohlídka orgánů** — slezina divokého prasete v rané fázi afrického moru prasat je tmavě červená až černá a překrvená, z řezu odtéká krev; na takové změny se proškolená osoba při vyšetření vývrhu dívá; záznam z německého veterinárního ústavu

- **Beze změn.** Nepředstavuje-li zvěř zdravotní riziko, zapíše do lístku text „BEZE ZMĚN“, své evidenční číslo, datum prohlídky a podpis.[1]
- **Riziko.** Zjistí-li riziko, zapíše „RIZIKO“ a bez zbytečného odkladu předá uživateli honitby kopii svých záznamů; kus pak musí posoudit úřední veterinární lékař.[1]
- **Vedení evidence.** Povinně vede záznamy o vyšetřené zvěři a uchovává je nejméně tři roky.[1]
- **Podléhá dozoru.** Krajská veterinární správa u ní kontroluje hlavně vedení záznamů a platnost osvědčení; nedostatky v obou oblastech patří mezi nejčastější zjištěné závady.[2]

4. Jaké záznamy je povinna vést „Proškolená osoba“? *

> Proškolená osoba vede o každém vyšetřeném kusu záznam, ze kterého je patrné, co, kde, kdy a s jakým výsledkem vyšetřila; záznamy uchovává nejméně tři roky a na požádání je předloží úřednímu veterinárnímu lékaři.[1]

- **Druh a počet zvěře.** Eviduje druhy a počty ulovené a vyšetřené volně žijící zvěře.[1]
- **Místo a doba ulovení.** U každého kusu zapisuje, kde a kdy byl uloven.[1]
- **Výsledek vyšetření.** Uvádí výsledek „BEZE ZMĚN“, nebo „RIZIKO“ spolu se svým evidenčním číslem, datem prohlídky a podpisem – tento zápis jde přímo do lístku o původu zvěře.[1,2]
- **Komu byla zvěř dodána.** Zaznamenává také, komu nebo kam byl vyšetřený kus dodán.[1]
- **Kopie při riziku.** Představuje-li kus zdravotní riziko, předá kopii záznamu bez zbytečného odkladu uživateli honitby.[1]

5. Komu, kam a za jakých podmínek může uživatel honitby prodat ulovenou zvěř, u které byl výsledek prohlídky „Proškolenou osobou“ označen „Beze změn“? *

> Zvěř s výsledkem „BEZE ZMĚN“ smí uživatel honitby v malém množství uvést na trh čtyřmi způsoby: prodat ji přímo konečnému spotřebiteli, dodat do místní maloobchodní prodejny, dodat do maloobchodního zařízení registrovaného krajskou veterinární správou pro zacházení se zvěřinou, nebo – jde-li o drobnou zvěř – prodat ji na tržnici či tržišti.[1,2]

- **Jen z vlastní honitby.** Prodávat lze výhradně zvěř pocházející z honitby, kterou uživatel obhospodařuje.[1]
- **Kraj nebo do 100 km.** Maloobchodní zařízení pro zvěřinu musí ležet v kraji ulovení, v sousedním kraji, nebo do 100 km od místa výroby.[2]
- **Plomba a lístek o původu.** Kus musí být provázen plombou (u spárkaté zvěře) a lístkem o původu zvěře se záznamem proškolené osoby.[1,3]
- **Zákaz dalšího prodeje.** Konečný spotřebitel takto koupenou zvěřinu nesmí sám dál uvádět na trh.[1]
- **Divočáci na svalovce.** Prase divoké musí mít navíc před prodejem vyhovující laboratorní vyšetření na přítomnost svalovce (trichinely).[1,2]

V/B/18 — Práce vodiče, oznamovače, hlasitého oznamovače, hlasiče

1. Popište práci vodiče na řemeni a vodiče na volno. *

> Vodič vypracovává pobarvenou stopu od nástřelu až ke kusu spárkaté zvěře na barvářském řemeni, nebo je veden volně v těsném kontaktu s vůdcem.[1]

Vodič — pes na barvářském řemeni vede vůdce po pobarvené stopě

- **Vodič na řemeni.** Pes má barvářský obojek s řemenem dlouhým nejméně 5 m, který vůdce drží po celou dobu práce; pes má jít v řemeni zalehlý a jistě sledovat barvu nízkým nosem.[1]
- **Vodič na volno.** Pes pracuje bez řemene, ale volně před vůdcem v těsném kontaktu; dovede-li vůdce ke kusu bez jeho ovlivňování, připočítá se mu za práci volně až 5 bodů navíc.[1]
- **Chování u lože.** V polovině stopní dráhy má pes u pobarveného lože ukázat barvu a pokračovat ve správném směru; sejde-li ze stopy a sám se neopraví, po 30 krocích ho na to rozhodčí upozorní zatroubením.[1]

- **Dokončení práce.** Vodič dovede vůdce až k položenému kusu na konci pobarvené stopy; mine-li ho pes a vůdce si toho nevšimne, disciplína se po 30 krocích ukončí a hodnotí se známkou 0.[1]

2. Popište práci oznamovače a hlasitého oznamovače. *

> Oznamovač i hlasitý oznamovač pracují do lože jako vodič, poté jsou vypuštěni, sami dohledají kus a vrátí se pro vůdce, kterého k němu naučeným způsobem dovedou.[1]

- **Oznamovač.** U lože je vypuštěn, dojde ke kusu, ověří si ho a do 20 minut se vrátí k vůdci; naučeným, předem nahlášeným způsobem mu oznámí nález a snaží se ho volně bez pobízení dovést ke zvěři.[1]
- **Hlasitý oznamovač.** Po návratu a oznámení vede vůdce ke kusu podobně jako oznamovač, ale cestou po stopě musí v intervalech hlásit; povzbuzování psa při této práci není chybou.[1]
- **Nejistota vůdce.** Není-li si vůdce jistý, že hlasitý oznamovač zvěř skutečně našel, může ho do 10 minut od vypuštění přivolat; pes pak dokončí práci jako vodič se známkou sníženou o jeden stupeň.[1]
- **Opakované vypuštění.** Jako oznamovač i hlasitý oznamovač smí být pes vypuštěn nejvýše dvakrát, čas na oznámení se ale počítá už od prvního vypuštění.[1]

3. Popište práci hlasiče. *

> Hlasič pracuje do lože jako vodič, u lože je vypuštěn a zůstane u nalezeného kusu, kde nepřetržitě hlásí, dokud k němu nedojde vůdce.[1]

- **Nález a hlášení.** Pes musí samostatně najít kus a do 10 minut u něho začít hlásit, aby mohl být hodnocen nejvyšší známkou.[1]
- **Nepřetržitost hlášení.** Hlášení musí trvat až do příchodu vůdce; krátké odmlky nejsou chybou, pes se ale nesmí žádným způsobem povzbuzovat ani nutit hlásit.[1]
- **Selhání.** Odejde-li vůdce od lože k hlásícímu psovi a ten pak hlásit přestane, nehlásí přímo u zvěře, nebo od ní odejde, hodnotí se známkou 0.[1]
- **Náhradní dokončení.** Selže-li pes jako hlasič, ale vůdce ho do 30 minut přivolá, může práci dokončit jako vodič se známkou sníženou o jeden stupeň.[1]

V/C/18 — Newcastleská choroba

1. Charakterizujte pseudomor drůbeže a popište příznaky onemocnění. *

> Newcastleská choroba (pseudomor drůbeže) je závažné virové onemocnění domestikované drůbeže i volně žijících ptáků, které se projevuje trávicími, dýchacími a nervovými příznaky a může vést k hromadným úhynům.[1]

Slepice — nejvíce ohrožený druh drůbeže

Bažant — vnímavý k nákaze stejně jako slepice a krůty

Holub domácí — patří mezi ohrožené druhy vedle slepic, krůt a bažantů

- **Vnímavé druhy.** Nejvíce ohroženy jsou slepice, krůty, bažanti, holubi a křepelky; vnímaví jsou i pštrosi, zatímco kachny a husy onemocní jen zřídka.[1]
- **Trávicí a dýchací příznaky.** Nemoc se projevuje poruchami trávení a ztíženým dýcháním.[1]
- **Nervové příznaky a úhyny.** K typickým projevům patří i poruchy nervového systému, v těžkých případech dochází k hromadným úhynům.[1]
- **Člověk a nákaza.** Člověk k Newcastleské chorobě není vnímavý, virus jej tedy neohrožuje.[1]
- **Zdroj nákazy.** Rezervoárem a šiřitelem viru bývají volně žijící ptáci, například holubi a hrdličky, kteří jej mohou zavléct do chovů domácí drůbeže.[1]

2. Jaká opatření musíme učinit v případě podezření na nákazu pseudomorem drůbeže? *

> Do příchodu úředního veterinárního lékaře musí chovatel izolovat podezřelá a vnímavá zvířata a zamezit šíření nákazy a neprodleně uvědomit veterinárního lékaře nebo krajskou veterinární správu o podezření.[1]

- **Neodkladná opatření chovatele.** Podezřelá a vnímavá zvířata nesmějí opustit svá stanoviště až do příchodu úředního veterinárního lékaře.[1]
- **Zákaz nakládání s produkty a předměty.** Živočišné produkty od podezřelých zvířat se nesmějí používat ani uvádět na trh a ukládají se odděleně; totéž platí pro předměty, které mohou šířit nákazu.[1]
- **Dezinfekce a izolace chovu.** Stanoviště podezřelých zvířat se dezinfikuje, ošetřovatelé nesmějí přicházet do styku s jinými zvířaty a do chovu nesmí bez vážného důvodu vstupovat cizí osoby.[1]
- **Ohlašovací povinnost.** Chovatel nebo veterinární lékař neprodleně uvědomí krajskou veterinární správu o podezření z výskytu nebezpečné nákazy.[1,2]

- **Úřední zásah a prevence.** Krajská veterinární správa prověří přijatá opatření a nařídí mimořádná veterinární opatření k potvrzení nebo vyloučení nákazy; nejúčinnější prevencí je povinná vakcinace v ohrožených chovech a chovateli náleží náhrada nákladů vynaložených na zdolání nákazy.[2]

Karta 19 — První pomoc zraněnému psovi · Dosled spárkaté zvěře · Svrab (prašivina), střevní červivost

V/A/19 — První pomoc zraněnému psovi

1. V čem spočívá pasivní ochrana loveckého psa při výcviku a práci?

> Pasivní ochrana loveckého psa spočívá v tom, že je pes vidět a že vůdce zná jeho polohu a dokáže ho rychle najít, aniž by sama o sobě bránila zranění – zajišťuje ji elektronická lokalizace, typicky GPS (telemetrický) obojek, a označení psa signálními a reflexními prvky a kontaktem na vůdce.[1]

Reflexní vesta — signální barva a reflexní pruh prozradí polohu psa i za šera

- **GPS obojek.** Vysílá polohu psa vůdci, který ho tak dokáže dohledat v hustém krytu, při ztrátě nebo po zranění.[1] Přijímače ostatních psovodů lze navzájem spárovat a v mobilní aplikaci pak všichni vidí v mapě polohu všech psů najednou.[4]
- **Signální a reflexní prvky.** Obojek, návlek nebo vesta v signální oranžové či žluté s reflexními pásky dávají o poloze psa vědět opticky – používají se hlavně při naháňkách a společných lovech, kde psa musí rozeznat vůdce i ostatní střelci, a za šera nebo u silnice odrazí světlo baterky a reflektorů.[2,3]
- **Kontakt na vůdce na obojku.** Jméno psa a telefonní číslo na známce, v adresáři (uzavíratelném pouzdru na lísteček s kontaktem) nebo přímo na obojku znamenají, že nálezce zavolá hned a nemusí shánět čtečku čipu.[5] Elektronickým čipem musí být ze zákona označen každý pes, přečte ho ale až veterinář nebo útulek.[6]
- **Rozdíl od aktivní ochrany.** Na rozdíl od ochranné vesty nebo obojku pasivní ochrana sama o sobě zranění nezabrání, jen zkracuje dobu, po kterou zůstává zraněný či ztracený pes bez pomoci.[1]

2. V čem spočívá aktivní ochrana loveckého psa při výcviku a práci?

> Aktivní ochrana spočívá ve fyzické výstroji, kterou pes nosí přímo na těle a která tlumí nebo zachytí úder či zásah od zvěře – jde především o ochranný obojek a ochrannou vestu.[1]

Ochranná vesta — pevná vesta kryje psovi hrudník a boky

Ochranný obojek — pevný obojek chrání psovi krk před poraněním

- **Ochranná vesta.** Kryje hrudník i krk vrstveným odolným materiálem a slouží primárně jako ochrana před zraněním od divokých prasat a další spárkaté zvěře; používá se hlavně při naháňkách a dosledu.[2]
- **Ochranný obojek.** Chrání krk – nejzranitelnější místo psa při napadení – a bývá doplněn poutkem pro GPS obojek, takže spojuje aktivní ochranu s pasivní lokalizací.[1,2]
- **Limity ochrany.** Stoprocentní ochrana neexistuje, vesta zranění jen zachytí nebo zmírní a pes si na ni musí zvykat.[2]

3. Jaké vybavení má mít psovod pro poskytnutí podpory a pomoci psovi?

> Psovod má mít při výcviku i lovu dvojí výbavu – výstroj a výzbroj pro podporu práce psa a vybavení pro případ jeho úrazu.[1]

Lékárnička — obvazy, komprese a další vybavení pro ošetření drobných poranění

Klíště — háček na klíšťata z lékárničky slouží k jeho bezpečnému odstranění

- **Základní výstroj (podpora).** Mezi zcela nutné pomůcky každého vůdce psa patří píšťalka nebo povelka k řízení psa na dálku, vodítko přes rameno, kterým psa podle potřeby přidrží, barvářský řemen – dlouhý popruh k vedení psa při dosledu – a barvářský obojek, na který se řemen připíná při práci na pobarvené stopě. Vodit se pes při zkouškách musí na hladkém pracovním obojku; stahovací bez zarážky, ostnaté a elektrické obojky jsou zakázané.[2,5]
- **Obranné vybavení vůdce (podpora).** ČMMJ ho uvádí mezi moderními pomůckami vedle ochranného obojku a vesty – na rozdíl od nich ale chrání samotného psovoda,

ne psa. Vůdce má u zkoušek i při lovu zbraň a musí být připraven psu přijít na pomoc, přitom „při dosledu nesmí být opomenuta bezpečnost vůdce“.[2,3,5]

- **Lékárnička (pomoc při úrazu).** Vybavená lékárnička patří mezi zcela nutné pomůcky a každý vůdce psa by s ní měl být při lovu vybaven; slouží k ošetření drobných poranění a stabilizaci psa do příjezdu k veterináři.[2,4]
- **Obsah lékárničky.** Veterinární lékařka v článku ČMMJ doporučuje mít v loveckém batohu „alespoň základní lékárničku (obinadlo, škrtidlo, tlakový obvaz, desinfekce)“, která poslouží psovi i člověku.[6] Plnější psí lékárnička k tomu přidává obvazovou vatu, kompresní gázu a adhezivní obinadlo, nůžky, háček na klíšťata, fyziologický roztok, teploměr, stříkačku na podání léků a rukavice; na cesty mimo civilizaci i hliníkovou dlahu a termofolii.[7]

4. Jakou první pomoc poskytujeme zraněnému psovi?*

> První pomoc zraněnému psovi se řídí podobnými zásadami jako u člověka, ale s ohledem na riziko pokousání – vůdce nejdřív zajistí vlastní bezpečnost a postupuje rychle, klidně a opatrně.[1]

Ošetření rány — obvázaná tlapka zraněného psa

- **Cizí předmět v ráně.** Vniklý předmět se z těla nikdy neodstraňuje, jen se zajistí a přivolá veterinární lékař.[1]
- **Priorita při oživování.** Nejdřív se obnovuje krevní oběh masáží srdce, teprve poté dýchání – uvolnění dýchacích cest a umělé dýchání.[1]
- **Kontrola dýchacích cest.** Psovi otevřeme tlamu, vytáhneme jazyk dopředu a zkontrolujeme, zda v krku nevázne cizí předmět.[2]
- **Postup KPR.** Hrudník stlačujeme do třetiny až poloviny jeho šířky tempem 100–120 stlačení za minutu, v poměru 30 stlačení ku 2 vdechům do čenichu, psa přitom položíme na pravý bok.[2]
- **Sledování stavu.** Barva dásní prozradí stav oběhu – zdravé jsou růžové, přetrvávající bledost signalizuje šok.[2]

5. Jak a čím zabraňujeme vzniku šokového stavu u zraněného psa? *

> Šokovému stavu zraněného psa předcházíme teplem, tichem a případně tekutinami – hned po obnovení základních životních funkcí.[1]

Teplo — psa zabalíme do deky, aby neprochladl a šok se neprohluboval

- **Teplo.** Psa přikryjeme dekou nebo bundou, aby neprochladl – podchlazení šok prohlubuje.[1,2]
- **Ticho a klid.** Omezíme manipulaci a hluk kolem psa, zbytečný stres zvyšuje spotřebu kyslíku a zhoršuje krevní oběh.[1,2]
- **Tekutiny.** Je-li pes při vědomí, můžeme mu nabídnout málo vlažné tekutiny, napájení ale nikdy nenahrazuje odbornou pomoc.[1]
- **Sledování stavu.** Barva dásní ukazuje vývoj šoku – zdravé jsou růžové, přetrvávající bledost je varovným signálem.[2]
- **Rychlý transport.** Po prvotní stabilizaci psa co nejdřív převezeme k veterináři, protože domácí péče šok nevyléčí.[2]

V/B/19 — Dosled spárkaté zvěře

1. Jaké je žádoucí chování psa při úspěšném dokončení dosledu spárkaté zvěře? *

> Žádoucí je, aby pes u nalezené spárkaté zvěře vytrvale hlásil, vůdce k ní dovedl na řemeni po pobarvené stopě, nebo se pro něj vrátil a dovedl ho ke zvěři – vždy bez poškození kusu.[1]

Vodič — barvář vede vůdce na řemeni po pobarvené stopě

- **Hlásič vytrvale hlásí.** Pes najde kus samostatně a hlásí (štěká) u něj nepřetržitě, s dovolenými krátkými odmlkami, dokud k němu nedojde vůdce.[1]
- **Oznamovač dovede vůdce.** Pes se po ověření zvěře vrátí k vůdci, naučeným, předem nahlášeným způsobem mu oznámí nález a klidně, bez pobízení, ho ke kusu dovede.[1]

- **Vodič sleduje stopu na řemeni.** Pes pracuje zalehlý v barvářském řemeni, jistě sleduje pobarvenou stopu nízkým nosem a u kusu ukáže barvu.[1]
- **Zvěř zůstává neporušená.** U nalezeného kusu pes zvěř jen ověří, případné škubání srsti není na závadu, ale zvěř nesmí poškodit tvrdým skusem.[1]

2. Jaké je nežádoucí chování psa při úspěšném dokončení dosledu spárkaté zvěře? *

> Nežádoucí je, pokud pes nalezenou zvěř načíná nebo hrobaří, odnáší ji z místa nálezu, případně u ní přestane hlásit nebo od ní odejde, aniž by vůdce dovedl ke kusu.[1]

- **Načínání.** Pes zvěř prokazatelně načíná nebo ji poškozuje příliš tvrdým skusem; za to dostává na zkoušce z přinášení nebo z disciplíny dosledu známku 0 a ve zkoušce neobstojí.[1]
- **Hrobaření.** Pes nalezenou zvěř zahrabává; stejně jako načínání je hodnoceno známkou 0 a rozhodčí je zapisují do soudcovské tabulky.[1]
- **Opuštění zvěře.** Přestane-li pes u kusu hlásit nebo od něj odejde dřív, než k němu dorazí vůdce, je hodnocen známkou 0.[1]
- **Odnášení kusu.** Odnese-li pes kus dál než dvacet kroků od místa nálezu, snižuje se známka za výkon o jeden stupeň.[1]

3. Uveďte alespoň tři druhy zkoušek, které kvalifikují psa k dosledu spárkaté zvěře. *

> K dosledu spárkaté zvěře kvalifikují psa především barvářské zkoušky, lesní zkoušky a všestranné zkoušky; obdobné oprávnění dávají i barvářské zkoušky honičů a honičské zkoušky.[1]

Vodič — barvář vede vůdce na řemeni po pobarvené stopě

- **Barvářské zkoušky (BZ).** Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného výhradně pro dosled spárkaté zvěře; zkouší se v lesním porostu na předem usmrcené zvěři.[1]
- **Lesní zkoušky (LZ).** Kvalifikují psa k vyhledávání a přinášení drobné zvěře v lesních honitbách a zároveň, dovoluje-li to zákon, k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře.[1]
- **Všestranné zkoušky (VZ).** Kvalifikují psa k práci na drobné zvěři na poli, v lese i ve vodě a zároveň k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře.[1]
- **Barvářské zkoušky honičů (BZH).** Kvalifikují psa přímo k dosledu spárkaté zvěře se zaměřením na náročný dosled zvěře černé a vysoké.[1]
- **Honičské zkoušky (HZ).** Kvalifikují psa k vyhledávání a dosledu vysoké a černé zvěře u plemen s kohoutkovou výškou do 55 cm.[1]

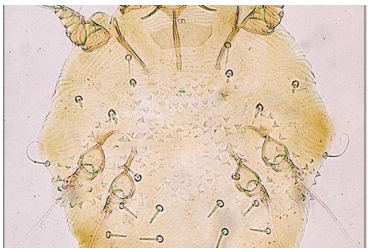
V/C/19 — Svrab (prašivina), střevní červivost

1. Charakterizujte prašivinu, popište příznaky onemocnění a opatření v případě podezření na prašivinu. *

> Prašivina (svrab) je parazitární onemocnění kůže vyvolané roztoči rodů Sarcoptes, Notoedres a dalších, přenosné i na psa a člověka; z napadených míst vypadává srst, kůže je zarudlá a zvěř se kvůli svědění otírá o okolní předměty.[1]

Prašivina — liška s prořídlou srstí a lysinami po napadení svrabem

Zákožka — roztoč, jehož zavrtávání do kůže vyvolává svrab

- **Původce.** Kožní svrab u srstnaté zvěře vyvolává především zákožka psí, výskyt je popsán u lišek, vlků, šakalů, jezevců, kun a tchořů.[1]
- **Dvě formy.** Rozlišuje se kožní svrab, napadající srst a kůži po celém těle, a ušní svrab, postihující zvukovod.[1]
- **Riziko pro psa.** Onemocnění je nebezpečné pro lovecké psy, kteří se mohou od nemocné zvěře nakazit přímým kontaktem.[1]
- **Opatření při podezření.** Napadenou zvěř je nutné důsledně asanovat, aby se zamezilo dalšímu šíření nákazy v honitbě.[1]
- **Poživatelnost zvěřiny.** Zvěřina zůstává poživatelná podle rozsahu napadení, pokud se malá ložiska prašiviny při zpracování odstraní.[1]

2. Charakterizujte stručně střevní červivost a opatření v případě výskytu střevní červivosti. *

> Střevní červivost je parazitární onemocnění způsobené hlísticemi, které napadají celý zažívací aparát zvěře od jícnu přes slez až po střeva a projevuje se hubnutím, průjmy a zhoršenou kvalitou trofejí.[1]

Hlístice — červovitý cizopasník, který napadá zažívací trakt zvěře

- **Původce.** Cizopasníky jsou hlístice, které napadají prakticky celý zažívací aparát zvěře — jícen, slez i střeva.[1]
- **Příznaky.** Napadená zvěř hubne, trpí průjmy, později přebarvuje a projevuje se to i horší kvalitou trofejí.[1]
- **Poživatelnost zvěřiny.** Zvěřina zůstává poživatelná podle rozsahu napadení a celkového zdravotního stavu ulovené zvěře.[1]
- **Opatření ve volné honitbě.** Ve volnosti se doporučuje udržovat přiměřenou početnost zvěře vůči kapacitě prostředí a důsledně přednostně odlovovat nemocné a slabé kusy; běžné podávání antiparazitik se zde nedoporučuje.[2]
- **Opatření v oboře.** V oborním chovu s vysokou koncentrací zvěře je nasazení antiparazitik odůvodněné, protože lze spolehlivě dávkovat léčivo a dodržet ochrannou lhůtu před konzumací zvěřiny.[2]

Karta 20 — Nemoci zvěře přenosné na člověka – zooantroponózy · Pomůcky pro výcvik loveckých psů · Africký mor prasat a národní plemena psů

V/A/20 — Nemoci zvěře přenosné na člověka – zooantroponózy

1. Uveďte příklady nejdůležitějších nemocí zvěře přenosných na člověka.

> Nemoci zvěře přenosné na člověka se odborně nazývají **zooantroponózy** (zoonózy) a dělí se podle původce i podle toho, jde-li o zvěř pernatou, nebo srstnatou.[1,2]

Liška — hlavní přírodní přenašeč vztekliny

Zajíc — může člověka nakazit tularemií

Prase divoké — maso ulovených kusů se vyšetřuje na svalovčitost (trichinelózu)

- **Vzteklina** – virové onemocnění nervové soustavy; u srstnaté zvěře je vnímavá kromě šelem i zvěř spárkatá.[1]
- **Sněť slezinná (antrax) a tularemie** – bakteriální nákazy srstnaté zvěře přenosné kontaktem nebo konzumací nedostatečně upravené zvěřiny.[1]
- **Svalovčitost (trichinelóza)** – parazitární onemocnění černé zvěře; proto se maso ulovených divokých prasat povinně vyšetřuje na svalovce.[1,3]
- **Tuberkulóza a salmonelóza (paratyf)** – bakteriální nákazy vyskytující se u pernaté i srstnaté zvěře.[1]
- **Newcastleská nemoc a ptačí chřipka** – virová onemocnění pernaté zvěře; ptačí chřipka může být za určitých okolností přenosná i na člověka.[1]

2. Jaká pravidla platí v případě podezření na zooantroponózu?

> Myslivec i uživatel honitby patří mezi osoby, které mají při podezření na zooantroponózu zákonnou **ohlašovací povinnost** vůči krajské veterinární správě (KVS).[1]

- **Neprodlené hlášení.** Kdo při styku se zvěří rozpozná příznaky nasvědčující podezření na nebezpečnou nákazu nebo nemoc přenosnou na člověka, musí to neprodleně oznámit KVS nebo zajistit její uvědomění; totéž platí obdobně i pro uživatele honitby.[1]
- **Neodkladná opatření do příchodu veterináře.** Podezřelá zvěř ani produkty z ní se nesmí přemísťovat ani používat, stanoviště se dezinfikuje a osoby v kontaktu se zvěří se vyhýbají kontaktu s dalšími zvířaty.[2]
- **Pokyny veterináře jsou závazné.** Po příchodu úředního veterinárního lékaře je nutné postupovat přesně podle jeho poučení.[2]

- **Prověření a mimořádná opatření.** KVS podezření prověří a podle výsledku je buď vyloučí, nebo nařídí mimořádná veterinární opatření k zamezení šíření nákazy.[3,4]

3. Je, kromě šelem, vnímavá na vzteklinu i jiná, například spárkatá, zvěř? *

> Ano – vzteklina není nemocí jen šelem. Virus napadá **všechny teplokrevné obratlovce**, a kromě šelem je vnímavá i zvěř spárkatá, například srnčí, jelení nebo prase divoké.[1,2]

Liška — hlavní přírodní rezervoár vztekliny v ČR

- **Přenos.** Vzteklina je virové onemocnění centrální nervové soustavy, které se šíří hlavně kousnutím nebo stykem se slinami nakaženého zvířete.[2]
- **Situace v ČR.** Od posledního pozitivního nálezu u lišky v roce 2002 se vzteklina u suchozemských obratlovců v ČR nevyskytuje a celé území je uznáváno jako vztekliny prosté; status naposledy potvrdila Světová organizace pro zdraví zvířat v dubnu 2024.[2]
- **Rezervoár.** Hlavním přírodním rezervoárem bývala liška, proto se v ČR dlouhodobě prováděla plošná orální vakcinace lišek.[2]
- **Výjimka u netopýrů.** I v jinak vztekliny prosté zemi přetrvává odlišný typ „netopýří vztekliny“, který je pro člověka nadále nebezpečný.[3]

4. Může být svalovčitost (trichinelóza) pro člověka smrtelná? *

> Ano – svalovčitost (trichinelóza) může u člověka skončit smrtí, zejména při větší nákaze a bez včasné léčby.[1,2]

Prase divoké — nejčastější zdroj lidské nákazy trichinelózou z nedovařeného masa

- **Historický doklad.** V roce 1954 ve Smrdově u Pacova onemocnělo trichinelózou 11 lidí, tři z nich zemřeli – dosud poslední zaznamenaný výskyt onemocnění u lidí v Čechách.[1]
- **Příznaky.** Při větší invazi parazita se objevují horečky, třes a křeč dýchacích svalů; v pozdní fázi je onemocnění prakticky neléčitelné.[2]

- **Zdroj nákazy.** Člověk se nakazí konzumací syrového nebo nedostatečně tepelně upraveného masa, nejčastěji z černé zvěře nebo vepřového.[1,2]
- **Prevence u myslivců.** Proto zůstává v platnosti povinnost odevzdat z každého kusu ulovené černé zvěře vzorek pro laboratorní vyšetření na trichinely, než se maso uvolní ke spotřebě.[3]

5. Je smrtelné onemocnění psa Aujeszkyho chorobou přenosné na člověka? *

> Ne – Aujeszkyho choroba na člověka přenosná není, i když u nakaženého psa je onemocnění téměř vždy smrtelné.[1,2]

- **Vnímavost druhů.** Virem se může nakazit téměř každý savec kromě člověka a primátů; hlavním hostitelem a přírodním rezervoárem je prase, v ČR především černá zvěř.[1,2]
- **Průběh u psa.** U všech nakažených druhů kromě prasat končí onemocnění vždy úhynem; u psa se klinické příznaky dostaví za 3 až 5 dní po nákaze a samotná nemoc pak trvá 16 až 48 hodin, přičemž posledních 6 až 12 hodin je zvíře v kómatu.[2]
- **Cesta nákazy.** Pes se nakazí přímým kontaktem s tkání infikovaného prasete, nejčastěji pozřením syrového masa nebo vnitřností ulovené černé zvěře.[2]
- **Prevence.** Loveckým psům se proto nesmí dávat syrové maso ani droby z černé zvěře a je vhodné sledovat nákazovou situaci v honitbě.[1,2]

V/B/20 — Pomůcky pro výcvik loveckých psů

1. Vyjmenujte základní pomůcky používané při výcviku psa a k čemu se používají? *

> Základními pomůckami pro vedení a výcvik loveckého psa jsou hladký pracovní obojek, vodítko, píšťalka a pro práci na pobarvené stopě barvářský řemen dlouhý nejméně pět metrů.[1]

Pracovní obojek — hladký kožený obojek na přezku, bez ostnů či stahovací smyčky

Vodítko — vůdce ho nese přes rameno, jde-li pes volně vedle něj

Píšťalka — povinná výbava k přivolání psa a k povelům na dálku

Barvářský řemen — dlouhý nejméně 5 m, pro práci na pobarvené stopě

- **Obojek.** Pes se vede na hladkém pracovním obojku; zakázané jsou stahovací obojky bez zarážky proti úplnému stažení smyčky, ostnaté obojky i elektrické nebo elektronické výcvikové pomůcky a jejich atrapy.[1]
- **Vodítko.** Slouží k vedení a zajištění psa, pokud není puštěn volně; vůdce je nese přes rameno, jde-li pes volně vedle něj.[1]
- **Píšťalka.** Patří k povinné výbavě vůdce psa a používá se k přivolání a k základním povelům na dálku.[1]
- **Barvářský řemen.** Připíná se k barvářskému obojku a umožňuje sledovat práci psa na pobarvené stopě, aniž by ho vůdce zcela pustil z kontroly.[1]

2. Jaké jsou typy vodítek a řemenů, jaký je jejich význam a rozdíl použití?

> Pro běžné vedení psa slouží kratší lovecké vodítko nesené přes rameno, zatímco pro dosled zvěře se používá podstatně delší barvářský řemen připnutý k barvářskému obojku.[1]

Lovecké vodítko — vůdce ho nese přes rameno, ne v ruce; pes na něm jde klidně vedle nohy nebo těsně za vůdcem.[1]

Barvářský řemen — dlouhý nejméně 5 m; svinutý přes rameno zastane vodítko, na pobarvené stopě ho vůdce drží plně rozvinutý a pes je do něj zalehlý.[1]

Zakázaný stahovací obojek — nemá zarážku proti úplnému stažení smyčky; zakazuje ho zkušební řád, stejně jako obojek ostnatý.[1]

Barvářský obojek je ten obojek, na který se řemen připíná: kožený, s obrtlíkem — otočným okem, na kterém se řemen protáčí.[2]

3. Jaký je rozdíl a význam píšťalky nebo povelky pro ovládání psa?*

> Píšťalka je základní pomůckou, kterou musí mít vůdce u psa vždy při sobě, řád ale jako rovnocenný přivolávací signál uznává i povelku, tedy signální trubku nebo lesní roh.[1]

Píšťalka — vůdce ji musí mít u psa vždy při sobě

- **Píšťalka.** Patří k povinné výbavě vůdce psa na zkouškách a slouží jako standardní prostředek k přivolání a k základním povelům na dálku.[1]
- **Povelka (signální trubka, lesní roh).** Řád ji uznává jako stejně platný přivolávací signál jako píšťalku, její použití však musí vůdce předem oznámit rozhodčímu.[1]
- **Rozdíl ve významu.** Píšťalka je samozřejmá a univerzální pomůcka pro každodenní vedení psa, zatímco povelka je náhradní varianta, kterou je třeba nahlásit dopředu, aby ji rozhodčí uznal jako platný povel.[1]

V/C/20 — Africký mor prasat a národní plemena psů

1. Jaká je aktuální situace výskytu afrického moru prasat ve střední a severovýchodní Evropě?*

> Africký mor prasat (AMP) se v Evropě od svého zavlečení v roce 2014 nepodařilo vymýtit a nadále postihuje divoká prasata i chovy domácích prasat ve střední, severovýchodní a jihovýchodní Evropě.[1,2]

- **Rozsah zasažených zemí.** Evropská komise má aktuálně vymezena ochranná pásma AMP (restricted zones I–III) na území celé řady členských států včetně Polska, Německa, Slovenska, Maďarska, Rumunska, Itálie, Bulharska, Chorvatska a pobaltských zemí (Litva, Lotyšsko, Estonsko); seznam pásem se průběžně aktualizuje prováděcími rozhodnutími Komise.[1]
- **Sousední země jako trvalé riziko.** Polsko a Slovensko patří dlouhodobě mezi země s aktivními ohnisky u divokých prasat blízko českých hranic, což udržuje riziko zavlečení nákazy do ČR přes migrující zvěř.[1]
- **Šíření je řízeno hlavně divočáky.** Virus se v terénu šíří převážně pohybem a úhynem infikovaných divokých prasat a kontaminovanými předměty a potravinami, vakcína pro praxi stále chybí.[2]

- **Bez zásadní změny trendu.** I přes lokální úspěchy v eradikaci (např. dřívější vymýcení v ČR) se nákaza v regionu nadále objevuje v nových lokalitách, a myslivci proto zůstávají klíčovou složkou dozoru a tlumení nákazy u volně žijící zvěře.[1,2]

2. Mohou se národně uznaná lovecká plemena psů, která zatím nejsou uznána FCI, zúčastnit v ČR zkoušek lovecké upotřebitelnosti? *

> Ne, taková plemena se zkoušek lovecké upotřebitelnosti v ČR účastnit nemohou.[1]

- **Zákonná definice loveckého psa.** Zákon o myslivosti v § 44 stanoví, že loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu.[1]
- **Zkušební řád ČMMJ na to navazuje.** Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu vydaný ČMMJ výslovně přebírá tuto zákonnou definici v úvodním ustanovení o účelu a druzích zkoušek.[1]
- **Bez FCI uznání chybí předpoklad pro zkoušku.** Pokud plemeno FCI dosud neuznala, nesplňuje definici loveckého plemene podle vyhlášky ani zákona, a výsledek případné zkoušky by proto nemohl sloužit jako doklad lovecké upotřebitelnosti pro výkon práva myslivosti.[1]
- **Národní uznání samo o sobě nestačí.** Národní (klubové, plemenné) uznání plemene v ČR je jen prvním krokem; teprve mezinárodní uznání FCI otevírá plemenu přístup ke zkouškám lovecké upotřebitelnosti podle zkušebního řádu ČMMJ.[1]

Předmět VI — Lovecké zbraně a střelivo

- Karta 1, s. 662 — Lovecké zbraně a jejich obecné rozdělení · První pomoc při bezvědomí · Historický vývoj zbraní
- Karta 2, s. 668 — Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní · První pomoc při šoku · Střelné zbraně vzduchové, plynové a mechanické
- Karta 3, s. 676 — Rozdělení loveckých zbraní podle používaného střeliva · První pomoc při úrazech způsobených pádem · Přístroje pro noční vidění, elektronické a jiné pomůcky určené k lovu zvěře
- Karta 4, s. 683 — Opakovací lovecké zbraně · První pomoc při zlomeninách a zhmožděninách · Pažby loveckých zbraní
- Karta 5, s. 690 — Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem · První pomoc při požití cizorodých látek a při poranění oka · Hlaveň kulovnice
- Karta 6, s. 696 — Samonabíjecí lovecké zbraně · První pomoc při popáleninách a omrzlinách · Hlaveň brokovnice
- Karta 7, s. 703 — Kulový náboj · První pomoc při řezných, sečných a bodných ranách · Zahrdlení brokovnice
- Karta 8, s. 710 — Brokový náboj · První pomoc při poranění zvířetem · Spouštové a bicí mechanismy loveckých zbraní, napínáčky
- Karta 9, s. 717 — Střely pro kulovnice · Lékárnička a její obsah · Pojistky zbraní
- Karta 10, s. 724 — Hromadná střela · Mířidla a zaměřovače loveckých zbraní · Zápalky, středový a okrajový zápal
- Karta 11, s. 732 — Jednotné střely pro brokovnice · Montáže zaměřovacích dalekohledů · Střelné prachy
- Karta 12, s. 740 — Ráže loveckých kulovnic · Balistika brokového výstřelu · Údržba lovecké zbraně
- Karta 13, s. 748 — Ráže loveckých brokovnic · Balistika kulového výstřelu · Zámky loveckých zbraní
- Karta 14, s. 755 — Optické přístroje určené k lovu zvěře · Nastřelování zbraní · Bezolovnaté a nestandardní střely
- Karta 15, s. 762 — Bezpečnost při manipulaci se zbraní · Hlavní části kulovnice · Krytí brokovnice
- Karta 16, s. 769 — Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici · Hlavní části brokovnice · Střední zásah a rozptyl kulovnice
- Karta 17, s. 775 — Bezpečnost při ukládání a přepravě zbraní · Technika lovecké střelby V praxi · Přebíjení střeliva
- Karta 18, s. 782 — První pomoc při masívním krvácení · Dostřel loveckých zbraní z hlediska bezpečnosti, účinku a myslivecké vzdálenosti · Zkoušení zbraní a zkušební značky
- Karta 19, s. 788 — První pomoc při poruchách dýchání a zástavě srdeční činnosti · Volba lovecké zbraně a střeliva z hlediska podmínek lovu · Doklady související se zbraní a postup při pořizování zbraně
- Karta 20, s. 795 — První pomoc při střelném poranění · Chladné zbraně v myslivecké praxi · Lovecké sportovní disciplíny

Karta 1 — Lovecké zbraně a jejich obecné rozdělení · První pomoc při bezvědomí · Historický vývoj zbraní

VI/A/1 — Lovecké zbraně a jejich obecné rozdělení

1. Uveďte stručnou charakteristiku a rozdělení střelných zbraní.

> Střelná zbraň je zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu: uvolněná energie vymrští střelu k cíli.[1] Podle toho, jaká energie to je, se střelné zbraně dělí na tři skupiny:

Luk — reflexní luk napnutý k výstřelu, u nohou toulec se šípy

Vzduchovka — přerážecí vzduchovka Weihrauch HW 35

Kulovnice — opakovačka Weatherby Vanguard 2 s puškohledem

Brokovnice — zlomená dvojka, v komorách vidět dna nábojnic

- **Mechanické.** Nahromaděná mechanická energie napjaté tětivy nebo pružiny – luk, kuše, prak, historicky balista a katapult.[1,2]
- **Plynové.** Energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu – vzduchovky (vzduch stlačí píst až v okamžiku výstřelu), větrovky (vzduch z tlakové nádoby) a zbraně na CO_2.[3]
- **Palné.** Chemická energie, tlak plynů vzniklých hořením výmetné náplně – jediná skupina, která přichází v úvahu k lovu: kulovnice, brokovnice a kombinované zbraně.[4]

Palné zbraně se pak třídí dál, hlavně podle:

- **vrtání hlavně** – hladké (brokovnice) a drážkované (kulovnice); zbraň s hlavněmi obojího druhu je kombinovaná
- **délky** – krátké (pistole, revolvery) a dlouhé (pušky)
- **způsobu nabíjení** – předovky a zadovky
- **činnosti** – jednoranné, opakovací, samonabíjecí a samočinné
- **účelu** – lovecké, sportovní, obranné a vojenské

2. Co rozumíme pod pojmem lovecká zbraň?

> Lovecká zbraň je zbraň určená k lovu zvěře. Zákon o myslivosti ji vymezuje v zákazu střílet zvěř jinou zbraní než loveckou: je to **dlouhá palná zbraň kulová, broková nebo kombinovaná, určená k loveckým účelům**.[1] Definice stojí na třech znacích:

Kulovnice — opakovačka s puškohledem, kulová zbraň s drážkovanou hlavní

Brokovnice — zlomená dvojka, broková zbraň s hladkou hlavní, v komorách vidět dna nábojnic

Kombinovaná zbraň — kulobrok s hlavněmi obojího druhu: nahoře broková, dole dvě kulové

- **Dlouhá.** Krátká je podle zákona o zbraních ta palná zbraň, jejíž délka nepřesahuje 600 mm nebo jejíž hlaveň nepřesahuje 300 mm; lovecká zbraň musí být delší.[2] Pistole ani revolver proto lovecká zbraň není.
- **Palná.** Střelu vymrští tlak plynů z hořící výmetné náplně – luk, kuše ani vzduchovka lovecká zbraň nejsou.
- **Kulová, broková nebo kombinovaná.** Kulovnice s drážkovanou hlavní, brokovnice s hladkou a kombinovaná zbraň, která má hlavně obojího druhu.

Od 1. ledna 2026 zákon navíc výslovně počítá s vhodnou krátkou zbraní ve dvou situacích: při dostřelné ráně a při usmrcení zvěře v odchytovém zařízení.[1]

3. Co jsou to chladné zbraně?*

> Chladná zbraň je zbraň, která nestřílí: **účinku dosahuje přímým fyzickým kontaktem s cílem a silou toho, kdo ji drží**.[1] Podle způsobu, jakým působí, se dělí na:

Lovecký nůž — jednosečná čepel s rukojetí, evropská práce ze 17. století

Tesák — záštita a zahnutá jednosečná čepel loveckého tesáku

- **bodné** – dýka, oštěp, kopí
- **sečné** – tesák, mačeta, sekera
- **drtivé (tupé)** – kyj, palcát
- **vrhací** – vrhací nůž, oštěp

V myslivosti jde hlavně o lovecký nůž, tesák a dýku. Historicky jimi lovci usmrcovali postřelenou nebo psy uštvanou zvěř bodnutím do hrudi;[2] dnes se poraněná srstnatá zvěř

usmrcuje **zárazem** – zabodnutím vhodného nože do lebečního důlku za vazem, které přeruší míchu a zničí mozek.[3] Právě tou okamžitou smrtí se záraz liší od ubodání, které zákon na ochranu zvířat proti týrání zakazuje; provedený takto ho ministerstvo zemědělství za zakázanou metodu usmrcení nepovažuje.[4]

4. Které zbraně nelze použít jako lovecké a proč? *

> Loveckou zbraň vymezuje zákon o myslivosti jako **dlouhou palnou zbraň kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům**. Lovit tedy nelze ničím, co tuto definici nesplní, a ani některými zbraněmi, které ji sice splní, ale zákon je zakazuje.[1] Důvod je pokaždé týž: taková zbraň nezaručí rychlé a jisté usmrcení zvěře, nebo odporuje mysliveckým zásadám.

Revolver — bubínek, hlaveň a spoušť krátké palné zbraně

- **Chladné zbraně** – nůž, tesák, oštěp: nestřílejí; slouží jen k doražení a k ošetření ulovené zvěře.
- **Mechanické a plynové zbraně** – luk, kuše, prak, vzduchovka: nejsou palné a jejich střela nemá energii na rychlé usmrcení.
- **Krátké palné zbraně** – pistole, revolver: nejsou dlouhé, mají malou přesnost i dostřel. Zákon je připouští jen při dostřelné ráně a při střelbě zvěře v odchytovém zařízení, a to tomu, kdo krátkou zbraň smí nosit.[1]
- **Samočinné zbraně a samonabíjecí se zásobníkem na více než 2 náboje** – lov není hromadná střelba.[1]
- **Slabá kulovnice a brokovnice na spárkatou zvěř** – srnčí se smí střílet jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m aspoň 1 000 J, ostatní spárkatá aspoň 1 500 J; prase divoké lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou.[1]

5. Jaké jsou základní požadavky kladené na loveckou zbraň? *

> Lovecká zbraň má jediný smysl – **zaručit rychlé a jisté usmrcení zvěře**. Proto na ni klade požadavky jednak zákon, jednak myslivecká praxe.

- **Zákonné vymezení.** Musí to být dlouhá palná zbraň kulová, broková nebo kombinovaná, určená k loveckým účelům; samonabíjecí zbraň smí mít mimo komoru nejvýš dva náboje.[1]
- **Dostatečný výkon.** Zvěř srnčí se smí střílet jen kulovnicí s nábojem o energii ve 100 m nejméně 1 000 J, ostatní spárkatá zvěř nejméně 1 500 J.[1]
- **Ověření.** Každá zbraň projde kusovým ověřením u Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva a nese zkušební značku s dvojčíslím roku zkoušky.[2,3,4]

- **Spolehlivost a bezpečnost.** Bezvadná funkce za každého počasí, spolehlivá pojistka, dobrý technický stav a pravidelná údržba vývrtu, kovů, dřeva i optiky.[4]
- **Nastřelení a lícování.** Zbraň si nastřeluje střelec osobně na schválené střelnici; má být přiměřeně těžká k celodennímu nošení a pažba musí lícovat.[4]

VI/B/1 — První pomoc při bezvědomí

1. Co je bezvědomí a v čem spočívá jeho nebezpečnost? *

> Bezvědomí je porucha vědomí, při níž postižený nereaguje na oslovení ani na bolestivý podnět a ztrácí kontrolu nad tělesnými funkcemi.[1] Jeho nebezpečnost nespočívá v samotné ztrátě reakcí, ale v ohrožení dýchacích cest a oběhu.

- **Zapadlý kořen jazyka.** Ochablé svalstvo v bezvědomí dovolí jazyku sklouznout do hltanu a uzavřít dýchací cesty.[1]
- **Aspirace.** Bezvědomý neudrží polykací a kašlací reflex, hrozí vdechnutí zvratků nebo krve do plic.[1]
- **Kvantitativní stupně.** Sahají od mrákotného stavu (somnolence) až po hluboké kóma bez reakce na bolest.[1]
- **Kvalitativní poruchy.** Vedle úplné ztráty vědomí existují i stavy zmatenosti a dezorientace.[1]
- **V terénu navíc** hrozí prochlazení a druhotné zranění pádem, dokud nedorazí pomoc.

2. Jaké mohou být příčiny bezvědomí? *

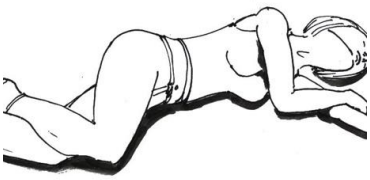
> Bezvědomí může vyvolat celá řada příčin, které dělíme podle původu.[1]

- **Neurologické.** Úraz hlavy, mozková mrtvice, epileptický záchvat nebo zánět mozku.[1]
- **Toxické.** Otrava alkoholem, léky, drogami nebo oxidem uhelnatým.[1]
- **Metabolické.** Diabetické kóma, náhlý pokles krevního cukru (hypoglykemie) nebo porucha minerálů.[1]
- **Oběhové.** Šok nebo srdeční arytmie s nedokrvením mozku.[1]
- **Dechové.** Nedostatek kyslíku při udušení, utonutí nebo těžkém záchvatu astmatu.[1]

V myslivecké praxi bývá nejčastější příčinou úraz – pád z posedu, zranění při manipulaci se zbraní nebo podchlazení v zimním terénu. Bezvědomí tu navíc komplikuje samotnou záchranu, protože postižený obvykle není v dosahu rychlé odborné pomoci.

3. Jak ošetřujeme postiženého v bezvědomí? *

> Nejdřív ověříme reakci – oslovíme postiženého a zkusíme bolestivý podnět; pokud nereaguje, přivoláme pomoc a zkontrolujeme dýchání.

Stabilizovaná poloha — zraněný na boku s pokrčenou horní nohou, hlava podepřená paží

- **Dýchá-li,** uložíme ho do stabilizované polohy na boku, hlavu mírně zakloníme, aby zůstaly dýchací cesty volné.[1]
- **Kontrola v čase.** Přibližně po 30 minutách postiženého otočíme na druhý bok a znovu ověříme dech.[1]
- **Nedýchá-li,** okamžitě zahájíme resuscitaci a přivoláme záchrannou službu (linka 155 nebo 112).
- **Ochrana před chladem.** V terénu ho podložíme a přikryjeme – bezvědomí samo o sobě termoregulaci zhoršuje.
- **Nikdy ho nenecháváme samotného** a nepodáváme mu jídlo ani pití, dokud nenabude vědomí.

Tento postup platí i pro myslivce zraněného na honu, dokud nedorazí odborná pomoc.

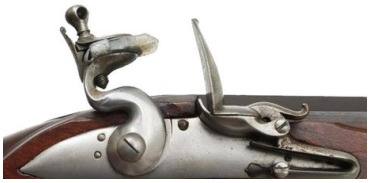
VI/C/1 — Historický vývoj zbraní

1. Popište princip fungování předovek a jejich zámkové mechanismy. *

> Předovka se nabíjí od ústí hlavně – prach, ucpávka a střela se vkládají a upěchují nabijákem, zápal pak zajišťoval postupně vyvíjený zámek.[1,2]

Doutnákový zámek — mosazný jávský zámek, kohoutek s doutnákem má tvar dračí hlavy

Křesadlový zámek — kohoutek s křesadlem míří na ocílku nad pánvičkou

Perkusní zámek — kohout dopadá na perkusní zápalku nasazenou na pistonu

- **Nabíjení ústím hlavně.** Do jednostranně uzavřené hlavně se nasype výmetná náplň (černý prach), přidá se ucpávka z papíru či plsti a nakonec střela; celý náboj se upěchuje nabijákem.[1]

- **Doutnákový zámek.** Nejstarší mechanismus, kdy doutnající knot zapaloval prach na pánvičce zbraně.[2]
- **Křesadlový zámek.** Úderem křesadla o ocelové očko vznikla jiskra, která zažehla prach na pánvičce — rozšířil se od 17. do počátku 19. století.[2]
- **Perkusní (kapslový) zámek.** Kohout udeří na perkusní zápalku nasazenou na pistonu, třaskavina exploduje a zážeh se přenese do hlavně; oproti starším systémům byl rychlejší a spolehlivější.[2]

2. Jmenujte některé vynálezy v oblasti zbraní a střeliva druhé poloviny 19. století. *

> Druhá polovina 19. století přinesla přechod od předovek k zadovkám s jednotným kovovým nábojem, rozvoj opakovacích zbraní a vynález bezdýmného prachu.[1,2]

Jednotný náboj — mosazná nábojnice srostlá se střelou v jeden celek, ráže 7×57

Opakovací puška — pákový závěr Winchester Model 1886 se zásobníkem pod hlavní

Bezdýmný prach — sypká drobná zrna bezdýmného prachu

- **Jednotný kovový náboj.** Nábojnice spojila prach, zápalku i střelu do jednoho celku nabíjeného zezadu přes závěr, což zrychlilo a zjednodušilo nabíjení oproti předovkám.[1]
- **Opakovací (repetiční) zbraně.** Pušky se zásobníkem a posuvným ručně ovládaným závěrem se ve výzbroji armád prosadily v 80. letech 19. století.[1]
- **Bezdýmný prach.** Od poloviny 19. století se zkoumala nitrocelulóza rozpuštěná v organických rozpouštědlech; výsledný prach měl vyšší výkon a nevytvářel hustý kouř jako starší černý prach.[2]

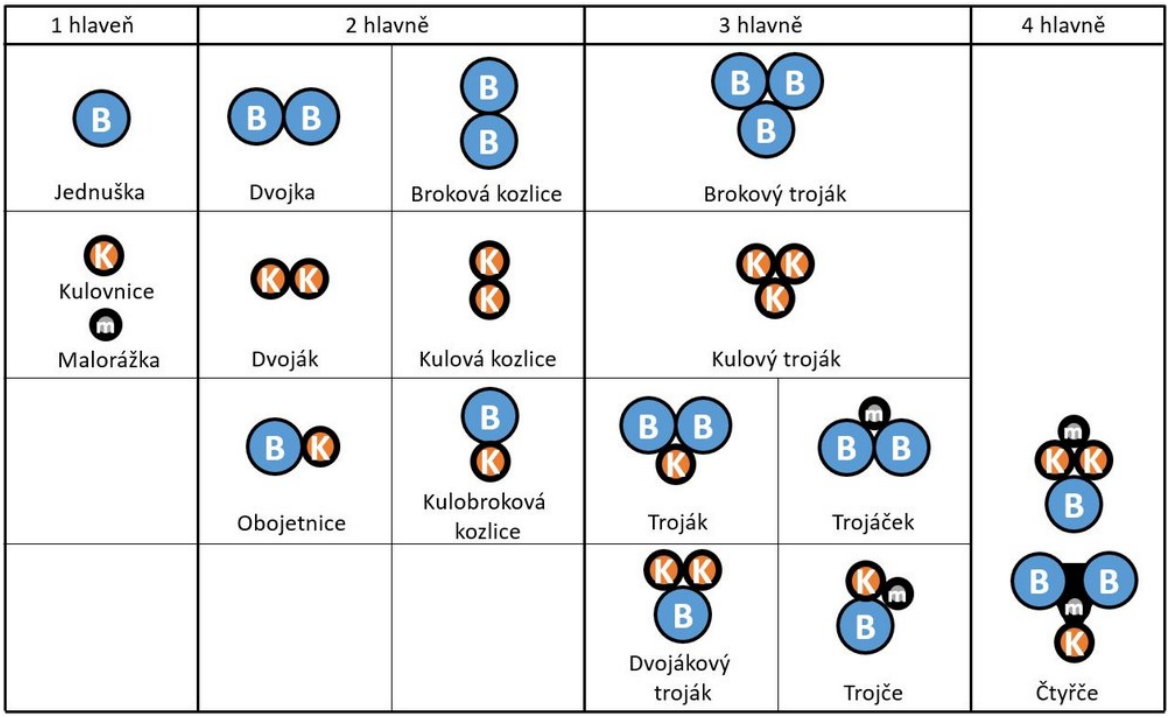
Karta 2 — Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní · První pomoc při šoku · Střelné zbraně vzduchové, plynové a mechanické

VI/A/2 — Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní

1. Do jakých skupin se dělí lovecké zbraně podle druhu a počtu hlavní?

> Lovecké zbraně se podle počtu a uspořádání hlavní dělí shodně ve všech třech skupinách daných druhem vývrtu – **brokové, kulové a kombinované** – na **jednohlavňové** a **vícehlavňové**; u vícehlavňových pak bývají hlavně vedle sebe, nad sebou, nebo obojím způsobem zároveň.[1,2]

- **Jednohlavňové.** Jediná hlaveň – broková jednuška nebo kulovnice – nejlehčí a konstrukčně nejjednodušší provedení.
- **Dvouhlavňové vedle sebe.** Dvojka (dvě brokové hlavně), dvoják (dvě kulové) nebo obojetnice (kulová a broková hlaveň).
- **Dvouhlavňové nad sebou (kozlice).** Broková, kulová, nebo kulobroková – podle druhu obou hlavní.[3]
- **Trojhlavňové a víc.** Troják, trojáček, dvojákový troják a trojče kombinují tři hlavně různého druhu a uspořádání, čtyřče má hlavně čtyři, vždy i jednu malorážkovou: dvě brokové, kulovou a malorážkovou, nebo dvě kulové, brokovou a malorážkovou.[4]

Hlavňové svazky při pohledu od ústí: modré B je hlaveň broková, oranžové K kulová a šedý terčík malorážková. První řádek jsou zbraně brokové, druhý kulové a spodní dva kombinované; sloupce jdou podle počtu hlavní od jedné do čtyř.[4]

2. Jmenujte základní rozdělení kulových zbraní podle počtu a uspořádání hlavní.

> U kulových zbraní – tedy zbraní s drážkovaným vývrtem hlavně určeným pro střelbu jednotnou kulovou střelou – rozeznáváme podle počtu a uspořádání hlavní čtyři základní typy, řazené od nejjednoduššího po nejsložitější.[1,2]

Kulovnice — jediná kulová hlaveň s opakovacím závěrem, CZ 550

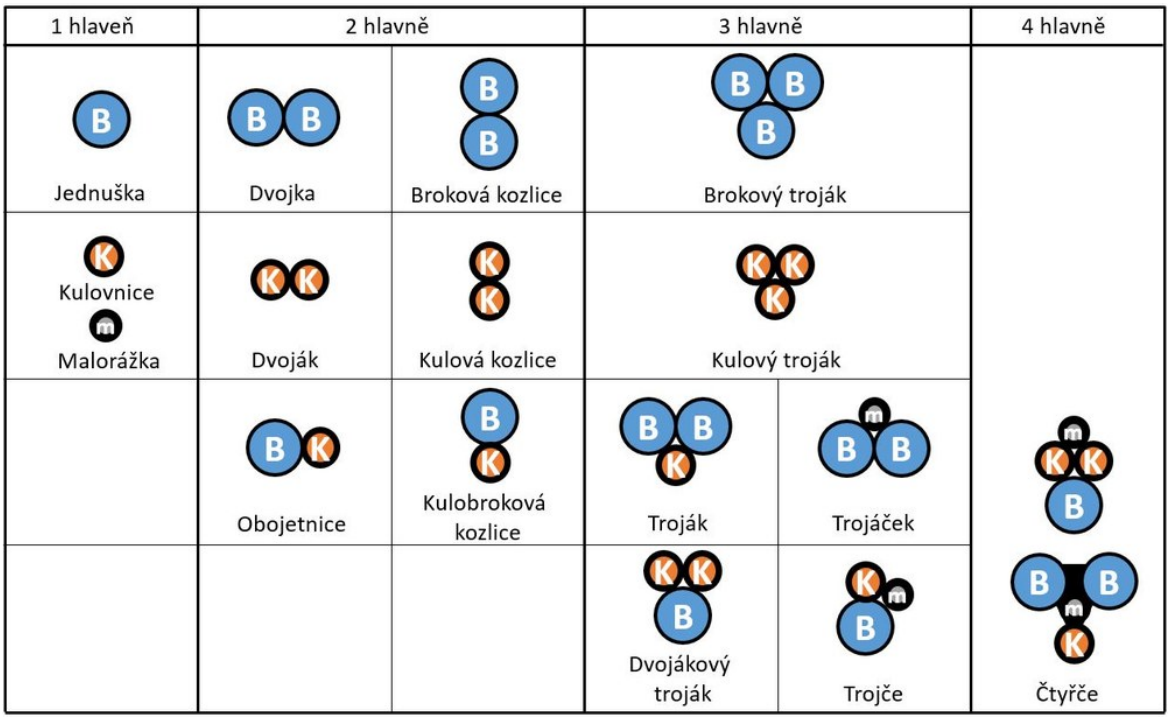

Dvoják — dvě kulové hlavně vedle sebe, pohled od závěru

Kulová kozlice — dvě kulové hlavně nad sebou, ferlašská kozlice ráže .458 Win

- **Kulovnice.** Jednohlavňová kulová zbraň, dnes nejčastěji opakovací; jediná hlaveň s drážkovaným vývrtem uděluje střele rotaci a stabilizuje ji za letu – nejlehčí a nejlevnější provedení kulové zbraně.[1,2]
- **Dvoják.** Dvě kulové hlavně jsou vedle sebe ve vodorovné rovině – kulová obdoba brokové dvojky.[3]
- **Kulová kozlice.** Dvě kulové hlavně jsou nad sebou ve svislé rovině, což dává užší profil zbraně.[4]
- **Kulový troják.** Tři kulové hlavně, nejčastěji dvě vedle sebe a třetí nad nebo pod nimi, případně v jiné ráži pro odlišný typ zvěře.[5]

Kulové zbraně jsou druhý řádek tabulky hlavňových svazků: oranžové K je hlaveň kulová, modré B broková a šedý terčík malorážková.[7]

3. Jmenujte základní rozdělení brokových zbraní podle počtu a uspořádání hlavní.

> U brokových zbraní – tedy zbraní s hladkým vývrtem hlavně, ze kterých se střílí broky, případně jednotnou střelou – rozeznáváme podle počtu a uspořádání hlavní čtyři základní typy, řazené od nejjednoduššího po nejsložitější, stejně jako u zbraní kulových.[1]

Jednuška — jediná broková hlaveň, Investarm ráže .410

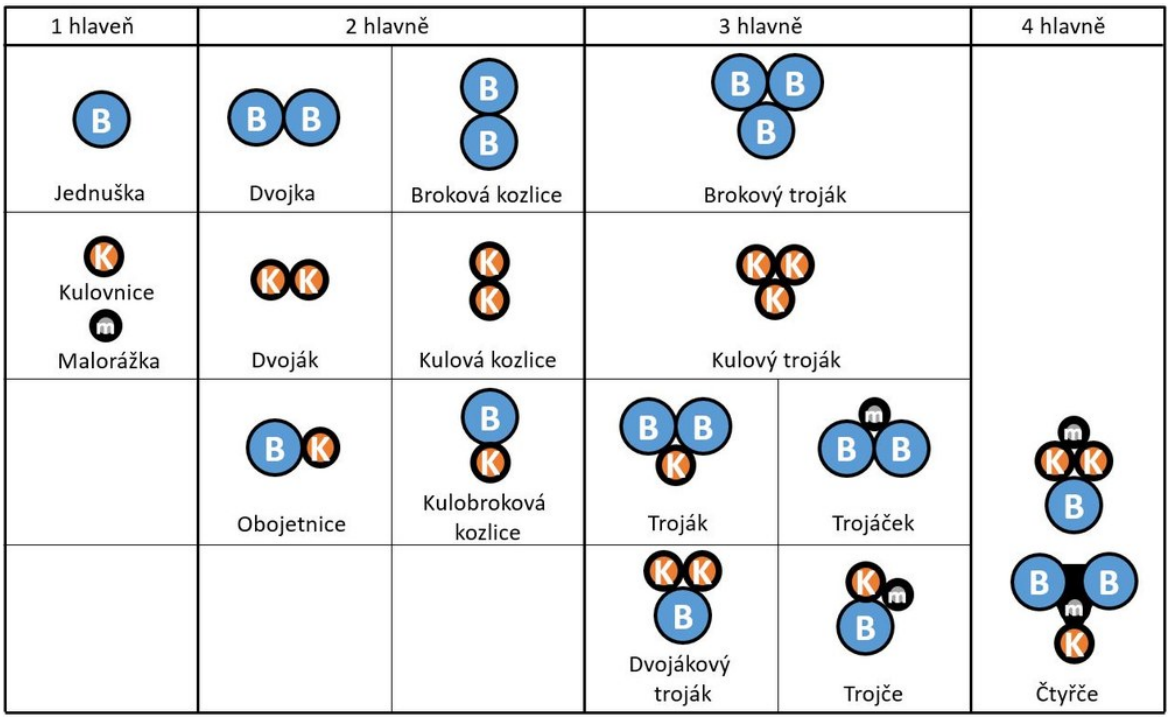

Dvojka — dvě brokové hlavně vedle sebe, Francotte ráže 16 s otevřeným závěrem

Broková kozlice — dvě brokové hlavně nad sebou, otevřený závěr

- **Jednuška.** Jednohlavňová brokovnice s jedinou hladkou hlavní – nejlehčí a nejlevnější provedení brokové zbraně.[2]
- **Dvojka.** Dvě brokové hlavně vedle sebe ve vodorovné rovině – klasické a v myslivecké praxi nejrozšířenější uspořádání.[3]
- **Broková kozlice.** Dvě brokové hlavně nad sebou ve svislé rovině, což dává zbrani užší a přehlednější profil při míření.[4]
- **Brokový troják.** Tři brokové hlavně, dvě vedle sebe a třetí nad nebo pod nimi, případně s jinou ráží pro odlišný typ střelby.[4]

Brokové zbraně jsou první řádek tabulky hlavňových svazků: modré B je hlaveň broková, oranžové K kulová a šedý terčík malorážková.[6]

4. Jmenujte základní rozdělení kombinovaných zbraní podle počtu a uspořádání hlavní.

> Kombinovaná zbraň spojuje v jednom svazku hlaveň kulovou i brokovou; podle jejich počtu a uspořádání rozeznáváme sedm základních typů.[1,2,3]

Obojetnice — broková a kulová hlaveň vedle sebe, kohoutová ferlašská práce ráže 16/65 a 9,3 mm

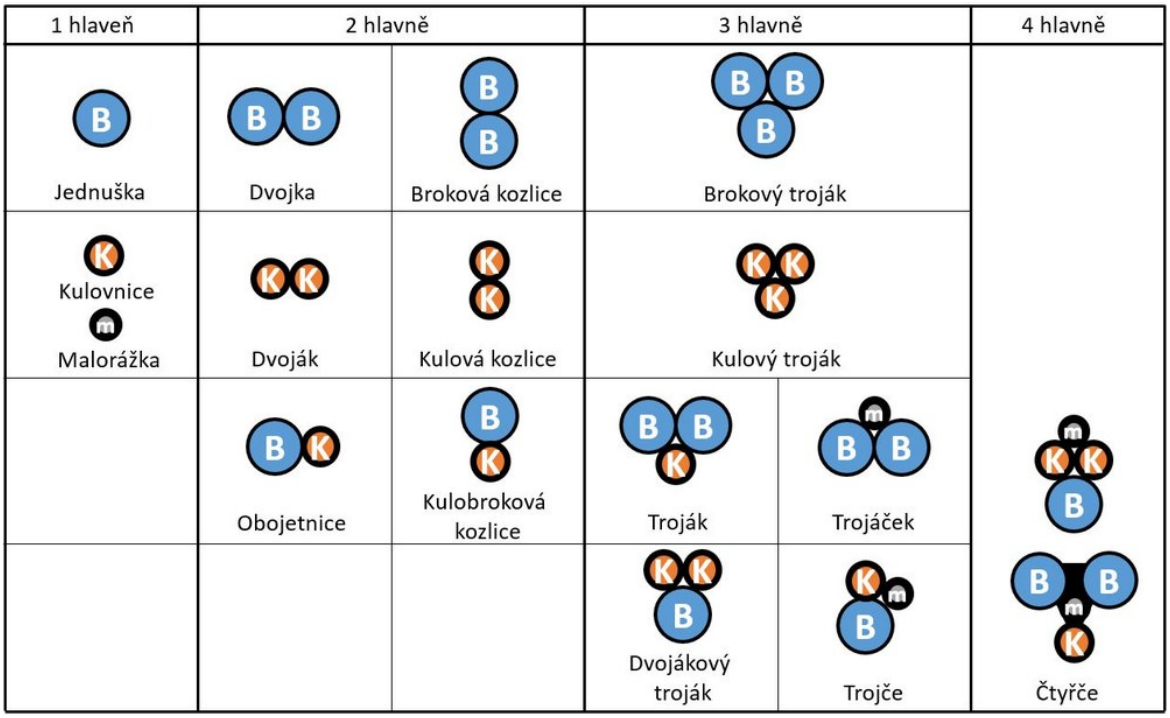

Troják — dvě brokové hlavně vedle sebe a kulová pod nimi, Sauer & Sohn M30

Trojče — broková a kulová hlaveň nad sebou a po straně třetí hlaveň malé ráže, ferlašská práce

- **Obojetnice.** Kulová a broková hlaveň vedle sebe, ve vodorovné rovině.[4]
- **Kulobroková kozlice.** Kulová a broková hlaveň nad sebou, ve svislé rovině.
- **Troják.** Tři hlavně – dvě brokové vedle sebe a kulová nad nebo pod nimi.[5]
- **Trojáček.** Jako troják, jen třetí hlaveň pod dvěma brokovými, nebo nad nimi, je malorážková.[6,7]
- **Dvojákový troják.** Tři hlavně – dvě kulové vedle sebe a broková nad nebo pod nimi.[5]
- **Trojče a čtyřče.** Trojče má ke kulové a brokové hlavni nad sebou přidanou ještě třetí, malorážkovou nebo kulovou hlaveň po straně; čtyřče má hlavně čtyři, zpravidla dvě brokové a dvě kulové, z nichž jedna bývá malorážková.[5,7]

Kombinované zbraně jsou spodní dva řádky tabulky hlavňových svazků a čtyřče poslední sloupec: modré B je hlaveň broková, oranžové K kulová a šedý terčík malorážková.[9]

5. Pokuste se zhodnotit výhody a nevýhody loveckých zbraní s různým typem a počtem hlavní ve svazku. *

> Počet a uspořádání hlavní je vždy kompromis mezi hmotností, cenou, rychlostí druhé rány a přesností mířené střelby.[1,2]

Jednuška — jediná broková hlaveň, Investarm ráže .410

Dvojka — dvě brokové hlavně vedle sebe, Francotte ráže 16 s otevřeným závěrem

Broková kozlice — dvě brokové hlavně nad sebou, otevřený závěr

Troják — dvě brokové hlavně vedle sebe a kulová pod nimi, Sauer & Sohn M30

- **Jednohlavňová zbraň.** Nejlehčí, nejlevnější a nejjednodušší na seřízení i údržbu, nevýhodou je jediná rána bez okamžitého přebití.
- **Dvě hlavně vedle sebe (dvojka, dvoják, obojetnice).** Druhá rána je k dispozici okamžitě a zbraň má nižší těžiště, ale širší profil hlavní může částečně clonit výhled na cíl.
- **Dvě hlavně nad sebou (kozlice).** Užší profil usnadňuje míření podél jediné osy, nevýhodou je o něco vyšší těžiště zbraně.[3]
- **Tři a čtyři hlavně (troják, trojče, čtyřče).** Nejvšestrannější kombinace – broková i kulová rána z jedné zbraně, případně i třetí ráže – ale zbraň je nejtěžší, nejdražší a všechny hlavně je třeba přesně sladit na stejný bod zásahu.

VI/B/2 — První pomoc při šoku

1. Čím může být šok vyvolán? *

> Šok je náhlý, život ohrožující stav způsobený poruchou prokrvení (perfuze) tkání, ne pouhým leknutím.[1] Podle vyvolávající příčiny rozeznáváme několik typů.

- **Hypovolemický** – velká ztráta krve nebo tekutin, u myslivce typicky těžké postřelení nebo poranění zvěří.
- **Kardiogenní** – selhání srdce jako pumpy, například při infarktu.
- **Anafylaktický** – prudká alergická reakce, třeba na bodnutí hmyzem nebo na lék.
- **Septický** – těžká celková infekce (sepse).
- **Neurogenní** – porucha nervového řízení cév, například při úrazu páteře.

Společným jmenovatelem všech typů je, že tkáně a orgány přestávají dostávat dost okysličené krve; pokud stav rychle nenapravíme, hrozí jejich trvalé poškození nebo smrt.[1]

2. Jaké jsou příznaky šoku? *

> Tělo v šoku se snaží zachránit prokrvení mozku a srdce na úkor kůže a končetin, což se projeví typickou sadou příznaků.[1]

- **Kůže** – bledá, studená a opocená, u konečků prstů namodralá.
- **Puls** – zrychlený, ale slabě hmatný (tachykardie s malou náplní).[1]
- **Tlak** – postupně klesá (hypotenze), v pokročilém stadiu obtížně měřitelný.[1]
- **Dýchání** – zrychlené a mělké.[1]
- **Vědomí** – zpočátku neklid, úzkost a žízeň, později apatie až bezvědomí.

Příznaky se mohou rozvíjet postupně, proto stav sledujeme průběžně – i zdánlivě lehké poranění může do šoku přejít až s odstupem času.

3. Jak ošetřujeme člověka postiženého šokem? *

> Základem ošetření je co nejdřív odstranit příčinu, hlavně zastavit velké krvácení – šok bez zásahu do jeho spouštěče postupuje dál.[1]

Izotermická fólie — člověk zabalený do stříbrné izotermické fólie

- **Protišoková poloha.** Nejsou-li poraněné dolní končetiny, zvedneme je nad úroveň srdce, aby se krev soustředila k životně důležitým orgánům.

- **Ochrana před chladem.** Postiženého podložíme a přikryjeme, prochlazení šok zhoršuje.
- **Klid.** Zbytečně s ním nehýbeme a mluvíme na něj, neklid zvyšuje spotřebu kyslíku.
- **Nic ústy.** Nepodáváme jídlo ani pití, i při žízni – hrozí zvracení a vdechnutí, případně bude potřeba operace.
- **Sledování.** Kontrolujeme dech a vědomí a co nejdřív voláme záchrannou službu (155/112).

Tento postup je základ i pro ošetření postřelené osoby na honu, než dorazí odborná pomoc.

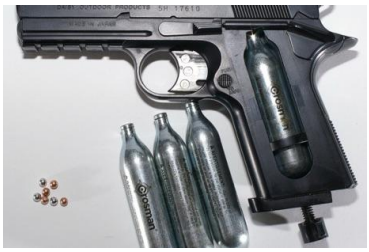
VI/C/2 — Střelné zbraně vzduchové, plynové a mechanické

1. Popište princip fungování plynovky a vzduchovky. *

> Vzduchovka i plynovka patří mezi tzv. plynové zbraně – střelu neuvádí do pohybu výbuch prachu, ale okamžité uvolnění energie stlačeného plynu.[1,2]

Vzduchovka — zlomená hlaveň vzduchovky při napínání pružiny, hlaveň je sklopená mimo osu pažby

Plynovka — CO2 pistole s nábojkou CO2 zasunutou v rukojeti a náhradními nábojkami

Diabolka — diabolo s kulatou a kuželovou hlavičkou vedle sebe

- **Vzduchovka.** Napnutí pružiny a pístu ve válci zbraně; po stisknutí spouště píst prudce vyrazí vpřed, stlačí vzduch před sebou a jeho tlak vystřelí střelu (diabolo) hlavní.[1]
- **Plynovka.** Zdrojem tlaku je natlakovaná nádobka se stlačeným CO2; po spuštění se plyn uvolní a žene střelu nebo broky hlavní ven.[1]
- **Použití.** Obě skupiny se v myslivosti využívají hlavně pro cvičnou střelbu, plynovky navíc jako narkotizační pušky k znehybnění zvěře.[1]
- **Právní zařazení.** Podle zákona č. 90/2024 Sb., o zbraních, je plynová zbraň definována jako zbraň, jejíž funkce je odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu – vzduchovka i plynovka tak spadají do stejné zákonné kategorie.[2]

2. Na čem je založen princip fungování mechanických zbraní? *

> Mechanické zbraně nepoužívají k pohonu střely ani chemickou energii prachu, ani stlačený plyn, ale mechanicky nahromaděnou energii – pružinu, napjatou (polohovou) energii nebo odstředivou sílu.[1,2]

Kuše — moderní lovecká kuše s puškohledem a kladkami na obou koncích ramen

Luk — dva kladkové luky s kladkami na koncích ramen a napjatou tětivou

- **Zdroj energie.** Nejčastěji jde o pružinu nebo napjatou tětivu, případně odstředivou sílu jako u praku.[2]
- **Typický příklad.** Luk a kuše – natažením tětivy se do zbraně vloží polohová energie, kterou spoušť při výstřelu prudce uvolní a vymrští šíp.[1,2]
- **Lovecké použití.** V myslivosti se s luky a kušemi setkáváme hlavně díky Klubu lovecké lukostřelby při ČMMJ; jejich používání k lovu zvěře v ČR podléhá zákonnému omezení.[1]

Karta 3 — Rozdělení loveckých zbraní podle používaného střeliva · První pomoc při úrazech způsobených pádem · Přístroje pro noční vidění, elektronické a jiné pomůcky určené k lovu zvěře

VI/A/3 — Rozdělení loveckých zbraní podle používaného střeliva

1. Jaké je základní rozdělení loveckých zbraní na základě používaného střeliva? *

> Podle střeliva, které zbraň spaluje, se lovecké zbraně dělí na **brokovnice, kulovnice a zbraně s okrajovým zápalem**. Čtvrtou skupinou jsou **kombinované zbraně**, které brokovou a kulovou hlaveň spojují v jednom hlavňovém svazku.[1,2]

Brokovnice — rozložená dvojka ИЖ-43E: hlaveň, pažba a předpažbí

Kulovnice — Mannlicher Stutzen s puškohledem, detail závěru

Malorážka — CZ 452 s otočným válcovým závěrem, ráže .22 LR

- **Brokovnice.** Hladký vývrt hlavně a brokový náboj s hromadnou střelou, tedy shlukem broků; slouží na drobnou a černou zvěř, šelmy a sportovní střelbu.[1,2]
- **Kulovnice.** Drážkovaný vývrt a kulový náboj se středovým zápalem, jehož střela zůstává vcelku; slouží na spárkatou zvěř a šelmy.[1,2]
- **Zbraně s okrajovým zápalem.** Malorážky s drážkovanou hlavní a flobertky s hladkou, na slabý náboj se zápalnou složí v okraji nábojnice; pernatá, malé šelmy, výcvik.[1,3]
- **Kombinované (kulobrok).** Kulobroková kozlice, obojetnice, troják, dvojákový troják, trojče a čtyřče.[2,3]
- **Zákonný rámec.** Lovit se smí jen loveckou zbraní, tedy dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou.[4]

2. K jakému účelu jsou primárně určeny lovecké brokovnice? *

> Brokovnice je zbraň s **hladkým vývrtem hlavně, která střílí hromadnou střelou** – shlukem broků – a je tím určena především **k lovu drobné zvěře na krátkou vzdálenost.**[1,2]

Brokovnice — rozložená dvojka ИЖ-43E: hlaveň, pažba a předpažbí

- **Drobná zvěř.** Brokový náboj s hromadnou střelou slouží k lovu zajíce, bažanta, orebice, perličky, kachny, poláků, lysky a hus, tedy druhů, u nichž zákon o myslivosti nepředepisuje kulovou zbraň.[2]
- **Proč broky.** Shluk broků pokryje plochu kolem cíle, a dá tak šanci zasáhnout rychle letící nebo běžící zvěř; myslivecká vzdálenost je proto jen 35–40 m.[1]
- **Jednotná střela.** Kompaktní střela do hladké hlavně je u nás povolená jen na sele a lončáka prasete divokého při nadháňce, naháňce nebo nátlačce, a to zhruba do 50 m.[1,2,3]
- **Šelmy a sport.** Silnější broky slouží na lišku a divokou husu, brokovnice se používá i ve sportovní střelbě (trap, skeet).[1]
- **Ráže.** Nejčastěji 12, 16 a 20; číslo odpovídá počtu kulí odlitých z jedné anglické libry olova.[1]

3. K jakému účelu jsou primárně určeny lovecké kulovnice? *

> Kulovnice je zbraň s **drážkovaným vývrtem, která střílí jedinou střelou stabilizovanou rotací**, a slouží proto **k lovu spárkaté zvěře na větší vzdálenost.**[1,2]

Kulovnice — Mannlicher Stutzen s puškohledem, detail závěru

- **Spárkatá zvěř.** Zákon dovoluje střílet spárkatou jen kulovnicí: srnčí nábojem s energií ve 100 m aspoň 1000 J, ostatní spárkatou aspoň 1500 J.[3]
- **Volba ráže.** Čím větší a vitálnější zvěř, tím výkonnější ráže – .222 Rem. na kunu, lišku a srnce, .308 Win. nebo .30-06 na daňka, jelena a černou zvěř.[2]

- **Šetrnost ke zvěřině.** Cílem konstrukce střely je vždy maximální smrtící účinek a současně minimální poškození zvěřiny.[2]
- **Šelmy a trofejová pernatá.** Kulovnicí se loví i šelmy a trofejově zajímavá pernatá zvěř.[1]
- **Vzdálenosti.** Myslivecká vzdálenost je 150 m u srnčí a 200 m u velké zvěře, bezpečnostní dostřel však 3500–5000 m.[1]

4. Jaký je dnes význam zbraní s okrajovým zápalem?*

> Zbraně s okrajovým zápalem – **malorážky a flobertky** – mají zápalnou složku nalisovanou v dutém okraji nábojnice, a proto jen slabý náboj. Jejich dnešní význam je okrajový: **výcvik ve střelbě a lov drobné škodné.**[1,3]

Malorážka — CZ 452 s otočným válcovým závěrem, ráže .22 LR

Flobertka — dvojice historických flobertek s vnějším kohoutem, detail zámku

- **Co s nimi lze lovit.** Ráže .22 Long Rifle patří mezi náboje slabého výkonu; doporučeným použitím je liška, kuna, králík a holub hřivnáč.[2]
- **Na spárkatou nikdy.** Náboj nedosáhne ve 100 m ani 1000 J, které zákon žádá u zvěře srnčí, natož 1500 J u ostatní spárkaté.[4]
- **Výcvik.** Levné střelivo, slabý zpětný ráz a tichý výstřel dělají z malorážky nejdostupnější nástroj nácviku střelby; myslivecká vzdálenost je jen 50 m.[1]
- **Flobertky.** Hladký vývrt a náboj bez prachové náplně v rážích 4; 5,6; 6 a 9 mm – účinek jen na pár desítek metrů.[3]
- **Pozor na dostřel.** Přes slabý náboj má malorážka bezpečnostní dostřel 1500–2000 m.[1]

5. V jakých situacích se uplatňují kombinované lovecké zbraně? *

> Kombinovaná zbraň – **kulobrok** – má v jednom hlavňovém svazku brokovou i kulovou hlaveň a uplatní se tam, kde je **současná možnost odstřelu různých druhů zvěře**: spárkaté, šelem i drobné pernaté a srstnaté.[1,2]

Dvojákový troják s hlavněmi nad sebou — otevřená kombinovaná zbraň Blaser s puškohledem: broková hlaveň nahoře, dvě kulové pod ní, v lůžku vidět tři vývrty

- **Typická situace.** Šoulačka a čekaná ve smíšené honitbě, kde lovec dopředu neví, zda vyjde na srnce, nebo na lišku a bažanta; jedna zbraň pokryje obojí.[1,2]
- **Provedení.** Kulobroková kozlice (hlavně nad sebou), obojetnice (vedle sebe), troják, dvojákový troják, trojče a čtyřče s malorážkovou hlavní.[2,3]
- **Ráže.** Brokové hlavně nejčastěji 12 a 16, zřídka 20; ráže kulové hlavně se volí podle lovené zvěře.[1]
- **Nevýhody.** Kulobrok je těžší, nedovolí dublet ani opakování a při ranách v rychlém sledu se mění umístění zásahů.[1]
- **Důsledek.** Z kombinované zbraně se střílí jen na zvěř dokonale vypozorovanou.[1]

VI/B/3 — První pomoc při úrazech způsobených pádem

1. Které typy poranění vznikají při pádech? *

> Závažnost poranění při pádu závisí hlavně na výšce pádu a na tom, na co postižený dopadne.[1]

- **Zlomeniny končetin a pánve** – nejčastější následek pádu, hlavně dolních končetin při dopadu na nohy.[1]
- **Poranění hlavy** – tržné rány, otřes mozku nebo zlomenina spodiny lební.[1]
- **Poranění páteře** – hrozí zejména při dopadu na záda nebo na temeno hlavy.[1]
- **Poranění vnitřních orgánů** – krvácení do dutiny břišní nebo hrudní po tupém nárazu.[1]
- **Pohmožděniny a podvrtnutí** – nejlehčí, ale nejčastější následky i při pádu z malé výšky.

V myslivosti jde typicky o pád z posedu nebo kazatelny, proto se u zraněného vždy počítá i s možným poraněním páteře, i když navenek vypadá lehce.

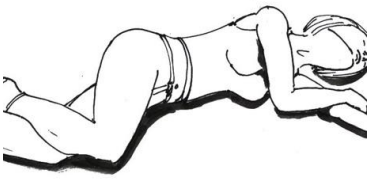
2. Jak ošetřujeme otřesy mozku? *

> Otřes mozku (komoce) je krátkodobá vratná porucha činnosti mozku po úrazu hlavy, obvykle bez trvalých následků.[1]

- **Rozpoznání.** Krátká ztráta vědomí (do 30 minut), ztráta paměti na okolnosti úrazu, nevolnost, zvracení, bolest hlavy a závrať.[1]
- **Klid.** Postiženého uložíme v klidu, ideálně s mírně zvýšenou horní polovinou těla.
- **Sledování.** Kontrolujeme stav vědomí a reakci zornic, dokud péči nepřevezme lékař.[1]
- **Nenecháváme ho samotného** – stav se může zhoršovat i s odstupem času.
- **Vždy k lékaři** – i zdánlivě lehký otřes patří k vyšetření, obvykle následuje několik dní klidu na lůžku.[1]

3. Jak postupujeme při poranění páteře? *

> Na poranění páteře pomýšlíme vždy, když postižený spadl na záda nebo na hlavu, případně se mu páteř prudce zkroutila či ohnula.[1]

Stabilizovaná poloha — zraněný na boku s pokrčenou horní nohou, hlava podepřená paží

- **Nehýbat.** Postiženého nepřesouváme, pokud mu nehrozí bezprostřední další nebezpečí.
- **Znehybnění.** Hlavu a krk přidržíme rukama v ose těla, abychom zabránili pohybu.
- **Poloha.** Necháváme ho v poloze, ve které ho zastihneme, klidně i vleže na zádech.
- **Bezvědomí s dýcháním.** Do stabilizované polohy ho otáčíme jen v krajním případě, a to vždy „jako celek“ s podporou hlavy a páteře.
- **Přivolání pomoci.** Voláme záchrannou službu (155/112) a čekáme na odborné ošetření a transport.

Tento postup platí i pro pád z posedu, kde je riziko poranění krční páteře vysoké.

VI/C/3 — Přístroje pro noční vidění, elektronické a jiné pomůcky určené k lovu zvěře

1. Popište princip fungování různých přístrojů pro noční lov zvěře. *

> Přístroje pro noční lov zvěře fungují na dvou odlišných principech – zesilování zbytkového světla u noktovizorů a snímání tepelného záření u termovize.[1,2]

Noktovizor — elektrooptický zesilovač PVS-14, pohled na okulár a objektiv

Digitální noční vidění — americký přístroj ENVG s elektronickým čipem místo katody

Termovize — tepelný puškohled nasazený na zbrani

- **Noktovizor (elektrooptický zesilovač).** Zachycuje zbytkové světlo hvězd a měsíce i blízké infračervené záření o vlnové délce 700 až 1000 nm; fotokatoda dopadající fotony mění na elektrony, ty jsou znásobeny a dopadají na fosforové stínítko, kde vzniká typický zelený monochromatický obraz.[1]
- **Digitální noční vidění.** Obraz snímá elektronický čip citlivý i na blízké infračervené záření, v naprosté tmě doplněný infračerveným přisvětlovačem; výsledek se zobrazuje na miniaturním displeji, často s možností záznamu.[1]
- **Termovize (tepelný zobrazovač).** Nesnímá viditelné ani blízké infračervené světlo, ale dlouhovlnné tepelné záření o vlnové délce kolem 10 000 nm, které vyzařují tělesa podle své teploty; funguje proto i v naprosté tmě, mlze či kouři bez jakéhokoli zdroje světla.[1]
- **Zákonem předpokládané použití.** Pro noční lov vybraných druhů zvěře zákon výslovně vyžaduje „vhodnou pozorovací a střeleckou optiku“, čímž na uvedené přístroje odkazuje jako na podmínku legálního výstřelu za tmy.[2]

2. Jaké jsou etické aspekty použití uvedených přístrojů? *

> Noční lov s noktovizorem či termovizí je v Česku úzkou výjimkou z obecného zákazu nočního lovu, a proto podléhá zvláštním etickým hlediskům.[1]

- **Obecný zákaz nočního lovu.** Zákon o myslivosti zakazuje střílet zvěř v noci, tedy hodinu po západu do hodiny před východem slunce, aby zvěř měla alespoň v noci klid od člověka.[1]
- **Úzká zákonná výjimka.** Bez umělého osvětlení a pouze s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou lze v noci lovit prase divoké, samice a mláďata ostatní spárkaté zvěře, jezevce lesního, zajíce polního, králíka divokého, kunu skalní a lišku obecnou – tedy druhy, jejichž nadměrné stavy nebo škodlivost noční lov ospravedlňují.[1]
- **Hranice zákazu osvětlení.** Zákon zvlášť zakazuje lov s pomocí zdrojů umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terče; samotný pasivní noktovizor či termovize tento

zákaz neporušují, ale doplňkový infračervený přisvětlovač mířený na zvěř se jeho hranici už blíží.[1]

- **Narušení rovné šance.** Noční technika dává lovci výraznou výhodu a bere zvěři přirozenou možnost úniku i v době, kdy je jinak mimo dosah člověka, proto ji myslivecká etika připouští jen jako nezbytný nástroj regulace nadměrných stavů či škodících druhů, ne jako běžný způsob lovu.[1]

Karta 4 — Opakovací lovecké zbraně · První pomoc při zlomeninách a zhmožděninách · Pažby loveckých zbraní

VI/A/4 — Opakovací lovecké zbraně

1. Vysvětlete princip fungování opakovacích zbraní. *

> Opakovací zbraň je zadovka, u které střelec po každém výstřelu sám, ruční silou, provede celý cyklus přebití – na rozdíl od zbraně samonabíjecí, která k tomu využije energii předchozího výstřelu.[1,2] Náboje čekají připravené v zásobníku a při každém cyklu jeden postoupí do nábojové komory.

Video: **Nabíjení opakovačky** — střelec vkládá náboje do zásobníku opakovací kulovnice a zavírá závěr; nizozemský týdeník z roku 1949

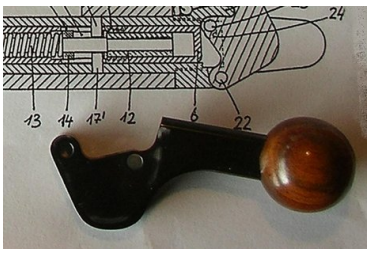
- **Odemknutí a otevření.** Pohybem ovládacího prvku – kliky, předpažbí nebo páky – se závěr nejdřív odemkne a pak otevře.[1,3]
- **Vytažení a vyhození.** Vytahovač strhne prázdnou nábojnici z komory, vyhazovač ji odhodí ven ze zbraně.[2]
- **Podání náboje.** Ze zásobníku se do dráhy závěru posune nový náboj.[1]
- **Zavření a zamknutí.** Závěr zasune náboj do komory, uzavře ji a uzamkne uzamykacím prvkem – teprve pak lze znovu vystřelit.[1,3]

2. Uveďte různé příklady konstrukce opakovacích zbraní. *

> Podle toho, jak střelec ovládá přebíjecí cyklus, rozeznáváme u lovecké opakovací zbraně několik základních konstrukcí.[1]

Otočný (klikový) závěr — vytažený závěr systému Mauser 98, vpředu uzamykací ozuby

Přímotažný závěr — páka se dřevěnou hlavicí u pušky Heym SR 30, tažením přímo dozadu bez otáčení

Pumpovka — posuvné žebrované předpažbí brokovnice Stevens 320

Páková opakovačka — páka spojená s lučíkem u pušky Winchester Model 1886

- **Otočný (klikový) závěr.** Odvozen od systému Mauser; otáčením kliky se otáčejí uzamykací ozuby na čele závěru – nejčastější řešení u lovecké opakovací kulovnice.[1,2]
- **Přímotažný závěr ovládaný klikou.** Cyklus je jen dvoudobý, bez otáčení – klika se posouvá přímo dozadu a dopředu, příkladem je systém Blaser.[2]
- **Přímotažný závěr ovládaný posuvným předpažbím.** Střelec posouvá předpažbí vzad a vpřed – tzv. pumpovka, časté řešení u brokovnic.[1,2]
- **Přímotažný závěr ovládaný pákou u lučíku.** Sklopením páky dolů a zpět nahoru se provede celý cyklus – páková opakovačka.[2]
- **Samonabíjecí konstrukce jako hraniční případ.** Cyklus obstará tlak povýstřelových plynů z výstřelu; zkušební okruhy ji řadí mezi principy opakování, podrobná konstrukce je ale samostatné téma.[1]

3. Popište nejrozšířenější závěr lovecké opakovací kulovnice a princip jeho fungování. *

> Nejrozšířenějším a nejosvědčenějším závěrem lovecké opakovací kulovnice je **otočný (klikový) odsuvný závěr**, odvozený od systému Mauser.[1,2] Pracuje na čtyři doby: odemknout, otevřít, zavřít a zamknout.[1]

Otočný odsuvný závěr — vytažený závěr systému Mauser 98, vpředu uzamykací ozuby

- **Odemknutí.** Zvednutím kliky se závěr pootočí a uzamykací ozuby na jeho čele vyjedou z vybrání v pouzdru závěru.[1]
- **Otevření.** Tažením kliky dozadu se závěr odsune, vytahovač strhne vystřílenou nábojnici z komory a vyhazovač ji odhodí ven ze zbraně.[1]
- **Zavření.** Tlakem kliky dopředu závěr zasune do komory nový náboj ze zásobníku; zavřením otočného závěru se zároveň natáhne bicí ústrojí.[1]
- **Zamknutí.** Sklopením kliky dolů se závěr dotočí a ozuby znovu zapadnou do vybrání – komora je bezpečně uzamčená a zbraň připravená k výstřelu.[1]

Systém je oceňován pro velkou spolehlivost a osvědčenou konstrukci, i když je méně komfortní a pomalejší na manipulaci než závěry přímotažné.[1]

4. Uveďte různé způsoby technického řešení zásobníku opakovacích zbraní. *

> Zásobník opakovací zbraně uchovává náboje připravené k postupnému podání do nábojové komory; u lovecké opakovací zbraně se používají tři základní technická řešení.[1,2]

Vyjímatelný zásobník — desetiranný krabicový zásobník sportovní pušky Lee-Enfield

Pevná schránka — otevřené pouzdro závěru pušky Remington 700 s integrální schránkou zásobníku

Trubkový zásobník — trubice pod hlavní pákové opakovačky Winchester Model 1886

- **Vyjímatelný zásobník.** Samostatná schránka s podávací pružinou, kterou střelec vytáhne z pouzdra závěru nebo z pažby, doplní mimo zbraň a znovu do ní zasune – rychlá výměna i v terénu.[1]

- **Pevná schránka.** Zásobník je integrální součástí pouzdra závěru nebo pažby a ze zbraně ho vyjmout nelze; náboje se doplňují jednotlivě otevřeným závěrem.[1]
- **Trubkový zásobník.** Náboje jsou řazeny za sebou v trubici pod hlavní nebo uvnitř pažby – typické řešení pákových a posuvných (pumpových) zbraní.[1]

Volba se řídí konstrukcí závěru: otočný klikový závěr se obvykle pojí s vyjímatelným zásobníkem nebo pevnou schránkou, přímotažné pákové a posuvné systémy častěji s trubkovým zásobníkem.[1,2]

5. Jaké má opakovací zbraň výhody a nevýhody? *

> Oproti jednoranové (zlamovací) zbrani má opakovací zbraň rychlejší druhou ránu; oproti zbrani samonabíjecí je zase jednodušší, spolehlivější a zákonem neomezená v kapacitě zásobníku.[1,2,3]

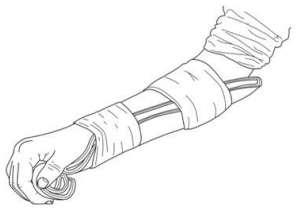
Video: **Nabíjení opakovačky** — střelec vkládá náboje do zásobníku opakovací kulovnice a zavírá závěr; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Rychlost druhé rány.** Náboj čeká připravený v zásobníku, přebití zabere jen krátký pohyb ruky – oproti jednoranové zbrani odpadá jednotlivé dobíjení.[2]
- **Kapacita bez zákonného omezení.** Na rozdíl od samonabíjecí zbraně, jejíž zásobník smí pro lov pojmout nejvýš dva náboje mimo komoru, kapacita opakovací zbraně omezena není.[3]
- **Spolehlivost a jednoduchost.** Ruční ovládání nezávisí na tlaku povýstřelových plynů ani na kvalitě náboje – konstrukce otočného závěru je osvědčená a odolná.[1]
- **Pomalejší než samonabíjecí zbraň.** Mezi výstřely musí střelec pokaždé ručně provést celý cyklus přebití, při čemž na okamžik ztrácí kontakt s mířidly.[1,2]
- **Náročnější manipulace.** Ovládání kliky, předpažbí nebo páky vyžaduje nácvik – za nepříznivých podmínek, v rukavicích, za tmy nebo ve spěchu, o to víc.[1]

VI/B/4 — První pomoc při zlomeninách a zhmožděninách

1. Jak ošetřujeme zlomeniny? *

> Zlomeninu se snažíme znehybnit přesně v té poloze, v jaké ji najdeme, aby se úlomky kosti navzájem nehýbaly, nebolely a nepoškozovaly okolní tkáň.[1,2] Je-li končetina výrazně deformovaná, lze ji před fixací opatrně narovnat jemným tahem za periferii.[2]

Dlaha — dlaha přiložená podél předloktí, upevněná obinadlem

- **Dlaha přes dva klouby.** Dlaha – klasická nebo improvizovaná (větev, hůl, smotaná deka, druhá noha) – musí svou délkou přesahovat oba sousední klouby, tedy klouby nad i pod zlomeninou.[1]
- **Opatrná repozice tahem.** U hrubě deformované končetiny ji lze jemně narovnat tahem za periferii, což zmírní i otok; s úlomky kosti přitom nemanipulujeme přímo.[2]
- **Chlazení a kontrola prokrvení.** Přes látku přiložíme studený obklad a sledujeme, zda je končetina za zlomeninou citlivá, pohyblivá a zda je na ní hmatný pulz.[1]
- **Přivolání pomoci.** Přivoláme záchrannou službu, nebo zraněného, je-li to možné, opatrně sami převezeme k lékařskému ošetření.[1]

2. V čem spočívá nebezpečí otevřené zlomeniny a jak ji ošetřujeme? *

> Otevřená zlomenina je nebezpečnější než zavřená – kost prorazila kůži, takže hrozí infekce rány i silné krvácení vedoucí až k šoku.[1,2] Proto nejprve ošetříme ránu a krvácení, teprve pak končetinu znehybníme jako u běžné zlomeniny.[1,2]

- **Riziko infekce.** Otevřená rána je vstupní branou pro infekci, proto ji co nejdříve po zranění dezinfikujeme a překryjeme sterilním krytím.[1,2]
- **Krvácení a šok.** Poškozené cévy mohou způsobit silné krvácení a rozvoj šoku, na krvácející ránu proto přiložíme tlakový obvaz a zaznamenáme čas jeho přiložení.[2]
- **Šetrné zacházení s úlomky.** Vyčnívajících kostních úlomků se přímo nedotýkáme; výrazně deformovanou končetinu lze jen opatrně narovnat tahem za periferii.[2]
- **Znehybnění a transport.** Po ošetření rány končetinu znehybníme přes klouby nad i pod zlomeninou a zajistíme rychlý transport k lékaři nebo přivoláme záchrannou službu.[1]

3. Jak ošetřujeme poranění kloubů? *

> Poranění kloubu – od podvrtnutí (distorze) až po úplné vykloubení (luxaci) – ošetřujeme klidem, zvýšenou polohou a chlazením a kloub sami nikdy nevracíme na místo.[1,2]

Elastický obvaz — kotník stažený elastickým obvazem

- **Klid a zvýšená poloha.** Postižený kloub přestaneme zatěžovat, v žádném případě ho „nerozchodíme“, a zraněnou končetinu zvedneme nad úroveň srdce, což tlumí otok.[1]
- **Chlazení a fixace.** Přes látku přikládáme studený obklad a kloub stáhneme elastickým obvazem, aby se zmírnil otok a krevní výron.[1]
- **Zákaz repozice.** Je-li kloub vykloubený zcela (luxace) nebo jen částečně (subluxace), sami ho nikdy nevracíme na místo – repozici provádí až lékař, často v místní nebo celkové anestezii.[1,2]
- **Kontrola a transport.** Sledujeme citlivost a prokrvení končetiny za poraněním, zraněnému nepodáváme jídlo ani pití a co nejdříve vyhledáme lékaře.[1]

VI/C/4 — Pažby loveckých zbraní

1. Pojmenujte jednotlivé části pažby. Jaké tvarové typy pažeb znáte? *

> Pažba slouží k uchopení, ovládání a zamíření zbraně na cíl a skládá se z několika pojmenovaných částí, které se u jednotlivých tvarových typů liší svým profilem.[1,2]

Pistolová rukojeť — prohnutý krk pažby kulovnice CZ 557 přechází v pistolovou rukojeť

Lícnice — vyvýšený panel po straně hřbetu pažby, na který střelec při míření pokládá tvář

Botka — spodní roh hlaviště kulovnice CZ 557 s pryžovou botkou

- **Předpažbí a jeho nos.** Přední, kratší díl pažby pod hlavní, zakončený vpředu nosem předpažbí.[1]
- **Krk a pistolová rukojeť.** Krk je zúžená část za závěrem, u prohnutých tvarů přechází v pistolovou rukojeť pro pravou ruku střelce.[1]
- **Hřbet a lícnice.** Hřbet je horní hrana zadní části pažby, na kterou střelec při míření pokládá tvář; u některých tvarů je zde vyvýšená lícnice.[1]

- **Hlaviště, pata a botka.** Hlaviště je zadní rozšířená část opírající se o rameno, nahoře zakončená patou hlaviště a dole botkou.[1]
- **Tvarové typy.** Podle profilu hřbetu a rukojeti rozlišujeme anglickou pažbu (rovná, bez rukojeti), francouzskou (svěšenou dolů), americkou (poloviční pistolová), německou (s výraznou pistolovou rukojetí), pažbu Monte Carlo (rovná lícnice pro puškohled) a pažbu s lícnicí bavorského typu.[1]

2. Jaký význam má vhodně zvolená pažba lovecké zbraně? *

> Vhodně zvolená pažba umožňuje střelci rychle a přesně zamířit a bezpečně zbraň ovládat – proto se traduje pravidlo „hlaveň střílí, ale pažba trefuje“.[1,2]

Pažba s lícnicí — hlaviště a lícnice kulovnice s puškohledem, o lícnici se střelec opírá tváří

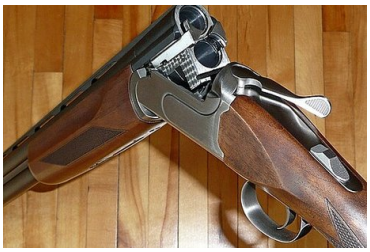
- **Správná délka.** Délka pažby musí odpovídat vzdálenosti od vnitřku lokte po polovinu posledního článku ukazováčku, jinak střelec zbraň buď nedotáhne k rameni, nebo se mu zachytává o oděv.[1]
- **Lomení pažby.** Vertikální snížení hlaviště musí dostat rovinu hlavně do úrovně očí střelce, jinak musí hlavu zvedat nebo naklánět a zamíření se zpomalí.[1]
- **Vyhnutí pažby.** Horizontální vybočení pažby musí srovnat rovinu hlavně se středem oka střelce, aby mířidla ležela přesně v ose pohledu.[1]
- **Uchopení a ovládání zbraně.** Pažba slouží k uchopení a ovládání zbraně, takže její tvar a rozměry přímo ovlivňují, jak jistě a bezpečně s ní střelec zachází.[2]

Karta 5 — Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem · První pomoc při požití cizorodých látek a při poranění oka · Hlaveň kulovnice

VI/A/5 — Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem

1. Vysvětlete princip lůžkového závěru. *

> Lůžkový (zlomový) závěr spojuje hlavně s baskulí kloubně na příčném čepu: po odjištění kličky se hlavně sklopí (zlomí) dolů a otevřou nábojovou komoru pro nabití nebo vyjmutí nábojů.[1] Zavřené hlavně drží uzamykací prvek, který se musí nejprve odemknout, teprve pak lze závěr otevřít – opačně než u prostého uzavření, jež jde odsunout bez odjištění.[2,3]

Otevřený lůžkový závěr — hlavně kozlice sklopené dolů, natažené kohouty a vytahovač nábojů v otevřené nábojové komoře

- **Baskule.** Nosný díl mezi pažbou a hlavněmi, v němž je zámek a spoušťové ústrojí.[1]
- **Uzamčení.** Klička na temeni baskule ovládá uzamykací prvek proti nechtěnému otevření při výstřelu.[1]
- **Natažení bicího ústrojí.** Kohouty nebo kladívka se napínají právě zlomením hlavní.[2]
- **Rozsah použití.** Typické pro brokovnice, kulovnice i kombinované zbraně (kozlice, trojáky).[1]

2. Co je to baskule? *

> Baskule, lidově též lůžko, je díl zbraně mezi pažbou a hlavněmi. Nese hlavně na příčném čepu, v zavřené poloze je uzamyká a v jejím nitru je umístěno bicí a spoušťové ústrojí – funguje tedy zároveň jako závěr.[1]

Baskule — gravírovaná baskule brokovnice Francotte ráže 16 s čepem hlavní a nábojnicemi v komoře

- **Původ názvu.** Slovo pochází z francouzského „bascule“ (vahadlo, houpačka) podle principu klasických zlamovacích dvojek.[1]
- **Stavba.** Hák, čep, pojistný, bicí a spoušťový mechanismus, zámky, uzamykací prvky, klička, u vícehlavňových zbraní i přepínač pořadí hlavní.[2]
- **Zámky.** Bicí ústrojí je u lůžkového závěru na jednom nosném prvku – postranní nebo lůžkové, například Holland & Holland, Anson & Deeley nebo Blitz.[2,3]
- **Umístění pružiny.** U systému Anson & Deeley je bicí pružina před kladívky, u systému Blitz za nimi.[3]

3. Uveďte příklady loveckých zbraní, které využívají lůžkový závěr.

> Lůžkový (zlomový) závěr má většina zbraní se sklopnými hlavněmi, a to napříč všemi třemi skupinami loveckých zbraní – brokovými, kulovými i kombinovanými.[1]

Lefoška — historická dvouhlavňová kohoutovka systému Lefaucheux ráže 4 se zlomovým závěrem

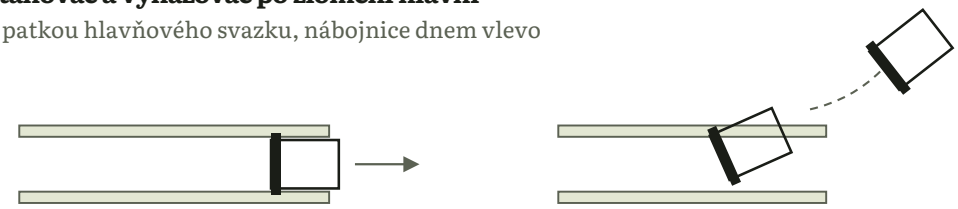
- **Brokovnice.** Dvojka, broková kozlice a brokový troják – nejčastější stavba dnešních loveckých brokovnic.[1]
- **Kulovnice.** Dvoják, kulová kozlice a kulový troják, tedy vícehlavňové kulovnice se sklopnými hlavněmi.[1]
- **Kombinované zbraně (kulobroky).** Obojetnice (jedna kulová a jedna broková hlaveň), kulobroková kozlice, troják, trojáček, dvojákový troják, trojče a čtyřče.[1,2]

- **Jednohlavňové zbraně.** I jednohlavňová zbraň, broková jednuška i jednohlavňová kulovnice, může mít zlomový závěr ovládaný temenní kličkou.[1]
- **Lefošky.** Historické kohoutové zadovky na náboje typu Lefaucheux patřily mezi první zbraně se zlomovým (lůžkovým) závěrem.[2]

4. Vysvětlete pojem vytahovač a vyhazovač. *

> Vytahovač a vyhazovač jsou ústrojí v patce hlavňového svazku, která po zlomení zbraně vysunují nábojnici (nábojku) z komory – liší se mírou a razancí vysunutí.[1,2]

Vytahovač a vyhazovač po zlomení hlavní
řez patkou hlavňového svazku, nábojnice dnem vlevo

vytahovač
nábojnici jen nadzvedne, vyjme se prsty

vyhazovač
vystřelenou nábojnici pružina vymrští ven

Po zlomení hlavní vytahovač nábojnici jen povysune z komory a lovec ji vyjme prsty. Vyhazovač ji napjatou pružinou vymrští ven, a to jen tehdy, když je vystřelená.[4]

- **Vytahovač (extraktor).** Zachytí okraj nábojnice a při otevření hlavní ji jen nadzvedne nad úroveň komory, aby šla vyjmout prsty.[1,3]
- **Vyhazovač (ejektor).** Pružinou napjaté ústrojí, které vystřelenou nábojnici při zlomení hlavní prudce vymrští ven ze zbraně.[1]
- **Selektivita.** Kvalitní vyhazovač reaguje jen na vystřelenou nábojnici, nevystřelený náboj zůstává pouze nadzvednutý vytahovačem.[1]
- **Umístění.** U lůžkového (zlomového) závěru jsou obě ústrojí součástí hlavňového svazku, na rozdíl od opakovaček, kde vytahovač sedí přímo v závěru a vyhazovač v pouzdru závěru.[1]

5. Uveďte příklady uzamčení zbraní s lůžkovým závěrem. *

> Uzamčení drží zavřené hlavně pevně přitažené k baskuli proti tlaku plynů při výstřelu, aby se hlavně samovolně neotevřely. Jednotlivé systémy se liší počtem a uspořádáním uzamykacích prvků – čím náročnější ráže, tím obvykle víc prvků zbraň potřebuje.[1,2]

- **Jednoduché.** Otočný ořech – systém Lefaucheux, nebo klín – systém Scott.[1]
- **Dvojnásobné.** Systém Purdey: klín zapadající do dvou háků pod hlavní, doplněný prodlouženou horní lištou.[1]
- **Bezhákové.** Boční výstupky zapadající mezi hlavně, typické pro zbraně značky Beretta.[1]

- **Trojnásobné.** Systém Greener: klín a dva háky pod hlavní plus příčný čep procházející prodlouženou horní lištou.[1]
- **Vícenásobné.** Systém Kersten (dvojitý Greener): klín a dvě horní lišty s otvory pro boční čepy.[1]

VI/B/5 — První pomoc při požití cizorodých látek a při poranění oka

1. Jmenujte některé látky vyvolávající otravy. *

> Mezi časté příčiny otravy patří jedovaté houby, nadměrné požití alkoholu a žíravé či hořlavé chemikálie jako kyseliny, zásady, saponáty nebo benzín.[1,2]

- **Houby.** Otravu nejčastěji způsobí záměna jedlé houby za jedovatou.[1]
- **Alkohol.** Nadměrné požití alkoholu vede k otravě organismu a útlumu životních funkcí.[1]
- **Žíraviny a chemikálie.** Kyseliny, zásady, saponáty a benzín z domácnosti nebo pracoviště patří mezi nejčastější příčiny otrav.[1,2]
- **Léky.** Otravu způsobí i běžně dostupné léky při předávkování nebo záměně.[2]

2. Jak ošetřujeme postiženého při požití cizorodých látek? *

> Při požití cizorodé látky voláme záchrannou službu, snažíme se rychle vyvolat zvracení – s výjimkou otravy žíravinami – a do jejího příjezdu nepřetržitě sledujeme životní funkce postiženého.[1,2]

Živočišné uhlí — tuby s tabletami aktivního uhlí, jedna otevřená s vysypanými tabletami

- **Přivolání pomoci.** Voláme záchrannou službu (155), integrovaný záchranný systém (112) nebo toxikologické informační středisko a řídíme se jejich pokyny.[2]
- **Vyvolání zvracení.** Zvracení se snažíme rychle vyvolat, nikdy ho však nevyvoláváme při otravě žíravinami (kyselinami, zásadami) nebo saponáty.[1,2]
- **Zakázané domácí „protijedy“.** Při otravě kyselinou nepodáváme mléko, při otravě zásadou vodu s octem a při otravě houbami živočišné uhlí – jakýkoli zákrok jen po konzultaci s lékařem.[1]
- **Sledování stavu.** Nenecháváme postiženého usnout, kontrolujeme dýchání a krevní oběh a stav sledujeme až do příjezdu záchranné služby.[1,2]

3. Jak ošetřujeme poranění oka? *

> Sami ošetřujeme jen nejlehčí poranění oka, jako je smítko pod víčkem; u vážnějšího poranění oko jen chráníme a postiženého vždy odvedeme k lékaři.[1]

Oční kompresa — sterilní kompresa přikládaná přes oko a přelepovaná náplastí

- **Drobné cizí tělísko.** Opatrně ho odstraníme čistým vlhkým kapesníkem nebo vypláchneme očními kapkami.[1]
- **Zabodnutý předmět.** Nikdy ho nevytahujeme, oko jen zlehka překryjeme gázou a postiženého odvezeme k lékaři.[1]
- **Zasažení kapalinou.** Oko dlouho vyplachujeme čistou vodou a poté vždy vyhledáme lékaře.[1]
- **Zásada.** U každého vážnějšího poranění je konečné ošetření na lékaři, sami jen zabraňujeme dalšímu poškození.[1]

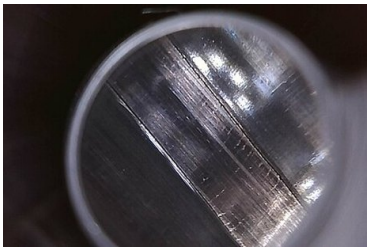
VI/C/5 — Hlaveň kulovnice

1. Které hlavní části má kulová hlaveň? *

> Kulová hlaveň se skládá z nábojové komory, přechodového kužele, drážkovaného vývrtu a ústí hlavně.[1,2]

Nábojová komora — zadní rozšířená část hlavně s puncovní značkou a rokem výroby, Gewehr 88

Drážkovaný vývrt — pohled do hlavně borescopem, střídající se drážky a pole

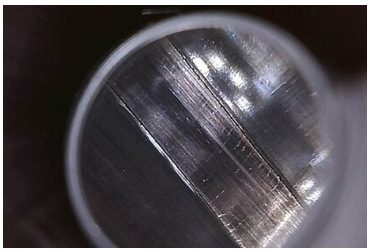
Ústí hlavně — přední konec hlavně, kterým střela opouští vývrt s viditelnými drážkami

- **Nábojová komora.** Prostor na zadním konci hlavně, do kterého se při nabíjení uloží náboj a v němž dojde k výstřelu.[2]
- **Přechodový kužel.** Krátký kuželovitý úsek za komorou, kterým se průměr zužuje z rozměru nábojnice na rozměr vývrtu a do kterého se zařízny drážky.[2]
- **Drážkovaný vývrt.** Vlastní vnitřek hlavně s pravidelně stoupajícími drážkami a poli, který střele udílí rotaci a určuje ráži zbraně.[1]

- **Ústí hlavně.** Přední konec hlavně, kterým střela opouští zbraň; bývá zakončeno válcově nebo zkosením do kužele.[1]

2. Co jsou drážky a pole? K čemu slouží? *

> Drážky a pole tvoří profil drážkovaného vývrtu hlavně a společně střele při průchodu hlavní udílejí rotaci kolem podélné osy.[1]

Drážky a pole — pohled do hlavně borescopem, prohlubně drážek střídané vystouplými poli

- **Drážky.** Prohlubně vytvořené obráběním do vnitřní stěny hlavně ve tvaru šroubovice, do kterých se zařízou plášť střely.[1,2]
- **Pole.** Vystouplé plochy mezi drážkami, tedy zbylý původní povrch vývrtu; jejich rozměr spoluurčuje ráži zbraně.[1]
- **Počet a stoupání.** Drážky a pole se u různých zbraní liší počtem, hloubkou, tvarem i velikostí a směrem stoupání — pravotočivým nebo levotočivým.[1]
- **Funkce.** Zařízutím do drážek se střele udělí rotace, díky níž letí stabilně jako setrvačník a přesněji zasáhne cíl.[1]

Karta 6 — Samonabíjecí lovecké zbraně · První pomoc při popáleninách a omrzlinách · Hlaveň brokovnice

VI/A/6 — Samonabíjecí lovecké zbraně

1. Vysvětlete princip fungování samonabíjecí zbraně. *

> Samonabíjecí zbraň po každém výstřelu sama provede celý cyklus přebití – vytažení a vyhození prázdné nábojnice, natažení bicího ústrojí a dosunutí nového náboje do komory – a pohání ho energií právě vypáleného náboje. Střelec tedy na rozdíl od opakovací zbraně neovládá závěr rukou, ale na rozdíl od zbraně samočinné znamená jeden stisk spouště vždy jen jednu ránu.[1,2]

Samonabíjecí kulovnice — Izhmash Tigr-308, poloautomat s odběrem plynů a odnímatelným zásobníkem

Video: **Odběr plynů** — plyny odebrané z hlavně tlačí píst a závěr dozadu, ten vyhodí prázdnou nábojnici, pružina jej vrátí a podá další náboj; výcvikový film americké armády z roku 1943

- **Poloautomat.** Hovorové označení „poloautomatická zbraň“ lépe vystihuje princip než nesprávně užívaný pojem „automat“, který patří zbraním střílejícím dávkou.[1,3]
- **Odběr plynů.** Nejběžnější řešení u kulovnic i brokovnic odvádí část povýstřelových plynů z hlavně a jejich tlakem odemyká a odsouvá závěr.[1]
- **Tlak přímo na závěr.** U malorážek stačí tlak plynů přímo na dno nábojnice a lehký závěr, který drží jen vratná pružina.[1]
- **Náročnější provoz.** Mechanismus je citlivější na čistotu a na rozměry i tlak použitého střeliva než ruční opakovačka.[1]

2. Jaká legislativní pravidla platí pro použití samonabíjecích zbraní v myslivosti? *

> Zákon o myslivosti samonabíjecí zbraně jako takové nezakazuje, ale omezuje kapacitu jejich zásobníku – a zbraně samočinné zakazuje úplně.[1]

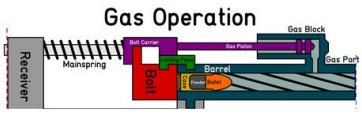

Samonabíjecí kulovnice — Izhmash Tigr-308 s odnímatelným zásobníkem

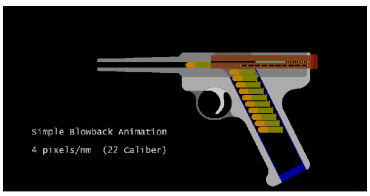
- **Strop dva náboje.** K lovu smí mít samonabíjecí zbraň zásobník nebo nábojovou schránku nejvýš na 2 náboje; s nábojem v komoře tak střelec vystřelí bez přebití nejvýš třikrát.[1]
- **Samočinné zbraně zakázány.** Zbraně schopné vypálit dávku jedním stiskem spouště jsou k lovu zakázané bez výjimky, bez ohledu na velikost zásobníku.[1]
- **Kategorizace podle zákona o zbraních.** Dlouhá samonabíjecí zbraň, jejíž zásobník a nábojová komora pojmou dohromady víc než 3 náboje, patří do kategorie R3 a její nabytí vyžaduje povolení; do R3 patří i s nižší kapacitou, má-li odnímatelný zásobník – do volnějšího režimu kategorie R4 spadá jen s pevným zásobníkem na nejvýš 3 náboje.[2]
- **Obecné náležitosti lovecké zbraně.** I samonabíjecí zbraň musí splňovat základní požadavky na loveckou zbraň – jde o dlouhou palnou zbraň kulovou, brokovou nebo kombinovanou s předepsanou energií náboje.[1]

3. Jak je řešeno uzamčení závěru samonabíjecích zbraní? *

> Podle způsobu, jakým odolává tlaku plynů při výstřelu, má samonabíjecí zbraň buď uzamčený, nebo jen uzavřený (volný) závěr.[1]

Odběr plynů — schéma cesty plynů z hlavně přes plynový port a píst k odemčení a odsunutí závěru

Dynamický (neuzamčený) závěr — tlak plynů po výstřelu žene nábojnici a závěr dozadu, pružina závěr vrátí a podá do komory nový náboj

- **Uzamčený závěr.** U výkonnějších nábojů (kulovnice, brokovnice) drží komoru zavřenou uzamykací prvek – závora nebo otáčivý závorník –, který se odemkne, teprve když tlak plynů v hlavni klesne na bezpečnou hodnotu.[1]

- **Odběr plynů jako pohon.** Energii k odemčení a odsunutí závěru nejčastěji dodává tlak povýstřelových plynů odváděný z hlavně.[1]
- **Uzavřený (volný) závěr.** U malorážek na nízkotlaké náboje s okrajovým zápalem stačí, aby závěr na místě držela jen síla vratné pružiny – žádný samostatný uzamykací prvek tu není.[1]
- **Údržba jako podmínka bezpečnosti.** Nevhodné střelivo nebo zanesený mechanismus mohou správné uzamčení narušit, proto zbraň vyžaduje pravidelné čištění a volbu střeliva odpovídajících rozměrů a tlaku.[1]

4. Uveďte různé způsoby technického řešení zásobníku samonabíjecích zbraní. *

> Samonabíjecí zbraně používají v zásadě tři technická řešení zásobníku.[1]

Vyjímatelný (krabicový) zásobník — odnímatelný zahnutý zásobník kulovnice Izhmash Tigr-308

Pevná nábojová schránka — karabina SKS s vyklopenou schránkou, plněná nábojovou spojkou shora

Trubkový zásobník — pod hlavní opakovací kulovnice Winchester Model 94

- **Vyjímatelný (odnímatelný) zásobník.** Krabicový zásobník lze ze zbraně vyjmout a nabít mimo ni, což umožňuje rychlou výměnu za náhradní kus.[1]
- **Pevná nábojová schránka.** Zásobník je napevno vestavěný v pouzdru závěru a doplňuje se jednotlivě nebo z rychlonabíjecí lišty shora.[1]
- **Trubkový zásobník.** Náboje jsou řazené za sebou v trubici, nejčastěji pod hlavní, odkud je do komory postupně posouvá podávací ústrojí – typické řešení u brokovnic.[1]
- **Legislativní strop bez ohledu na typ.** U zbraně použité k lovu smí zásobník či nábojová schránka pojmout nejvýš 2 náboje bez ohledu na to, jde-li o vyjímatelný, pevný nebo trubkový typ.[2]

5. Zhodnoťte výhody a nevýhody samonabíjecích zbraní. *

> Samonabíjecí zbraň zrychluje druhou a další ránu a zmírňuje pocitový zpětný ráz, ale je náročnější na údržbu a na kvalitu střeliva.[1]

Samonabíjecí kulovnice — Izhmash Tigr-308, poloautomat s odběrem plynů a odnímatelným zásobníkem

- **Rychlost opakované rány.** Střelec nemusí mezi ranami ručně manipulovat se závěrem, což pomůže při dostřelování postřelené zvěře nebo u tlupy černé zvěře.[1]
- **Mírnější zpětný ráz.** Část energie výstřelu se spotřebuje na cyklus přebíjení, takže náraz do ramene střelec vnímá jako slabší než u zbraně s pevným závěrem.[1]
- **Náročnější čištění.** Mechanismus odebírající plyny z hlavně se rychleji zanáší nečistotami a vyžaduje důkladnější a častější čištění.[1]
- **Citlivost na střelivo.** Zbraň potřebuje náboje odpovídajících rozměrů a tlaku, jinak hrozí porucha při přebíjení.[1]
- **Nevyužitá kapacita při lovu.** Zákon navíc povoluje k lovu jen zásobník do 2 nábojů, takže se hlavní přednost samonabíjecí zbraně – velká kapacita – v myslivosti stejně neuplatní.[2]

VI/B/6 — První pomoc při popáleninách a omrzlinách

1. Které stupně popálenin a omrzlin známe? *

> Popáleniny i omrzliny dělíme podle hloubky poškození do tří stupňů — od povrchového zarudnutí či zblednutí kůže až po odumřelou tkáň.[1]

- **Popáleniny 1. stupně.** Jen zarudnutí kůže bez puchýřů, bolestivé, samo se zhojí během několika dnů.[1,2]
- **Popáleniny 2. a 3. stupně.** Druhý stupeň přidává puchýře na vlhkém podkladu, třetí stupeň je hluboká, ztuhlá a často bezbolestná rána v celé vrstvě kůže.[1,2]
- **Omrzliny 1. stupně.** Kůže zbledne a mravenčí, poškození je zatím jen povrchové.[1,3]
- **Omrzliny 2. a 3. stupně.** U druhého stupně kůže zežloutne a tvoří puchýře, třetí stupeň znamená odumřelou a zcela necitlivou tkáň, v krajním případě i se ztrátou končetiny.[1,3]

2. Jak ošetřujeme popáleniny? *

> Popáleninu co nejdřív chladíme čistou studenou vodou a citlivě sterilně kryjeme, u rozsáhlejšího nebo hlubšího poranění je nutný rychlý transport k lékaři.[1,2]

- **Rychlé chlazení.** Postižené místo hned chladíme tekoucí studenou vodou, ideálně do 30 minut od úrazu — zmírní to bolest i hloubku poškození.[2]
- **Vhodná teplota vody.** K chlazení používáme vodu asi 10 až 25 °C, nikdy ne ledovou — u rozsáhlejších popálenin navíc hrozí podchlazení celého těla.[2]
- **Lehčí popáleniny.** Po zchlazení ránu ošetříme vhodným přípravkem na popáleniny a necháme volně zhojit.[1]
- **Těžší popáleniny.** Ránu jen sterilně kryjeme — čistou gázou, kapesníkem nebo prostěradlem — a postiženého co nejrychleji dopravíme k lékaři.[1]
- **Co neděláme.** Puchýře nepropichujeme, ránu čistíme jen vodou a mýdlem a odumřelou tkáň neodstraňujeme sami.[2]

3. Jak ošetřujeme omrzliny? *

> Omrzlá místa zahříváme vždy pozvolna a šetrně, nikdy prudkým teplem nebo horkou vodou, a u těžších omrzlin vyhledáme lékařskou pomoc.[1,2]

- **Lehčí omrzliny.** Postiženého přesuneme do prostředí s běžnou pokojovou teplotou a necháme tkáň zahřát pozvolna vlastním teplem těla.[1,2]
- **Nikdy horká voda ani přímé teplo.** Zahřívání horkou vodou, u kamen, ohně nebo fénem je u necitlivé omrzlé kůže nebezpečné a snadno na ní způsobí popáleninu.[1,2]
- **Netřeme a nemasírujeme.** Omrzlou kůži nikdy netřeme ani nemasírujeme a nepropichujeme puchýře, které se na ní vytvořily.[2]
- **Chráníme před opětovným zmrznutím.** Jednou rozehřátou tkáň už nesmíme nechat znovu prochladnout — poškození by bylo výrazně horší.[2]
- **Těžší omrzliny.** Po pozvolném zahřátí a šetrném krytí vždy vyhledáme lékařskou pomoc.[1]

VI/C/6 — Hlaveň brokovnice

1. Které hlavní části má broková hlaveň? *

> Broková hlaveň se skládá z nábojové komory, přechodového kužele, hladkého vývrtu, zahrdlení u ústí a samotného ústí, přičemž na komorovém konci bývá i vytahovač nebo vyhazovač nábojnic.[1]

Nábojová komora — otevřená brokovnice s komorami na konci hlavní

Vyhazovač — vysunutá prázdná nábojnice na krku zlomené brokovnice

- **Nábojová komora.** Zadní rozšířená část hlavně, do níž se vkládá náboj, svými rozměry odpovídá délce a průměru použité nábojnice.[1]
- **Přechodový kužel.** Kuželovité zúžení, které plynule spojuje nábojovou komoru s užším průměrem vlastního vývrtu.[1]
- **Hladký vývrt.** Válcová vodicí část hlavně bez jakéhokoli drážkování, kterou prochází brokový shluk nebo jednotná střela až k ústí.[1,2]
- **Zahrdlení (choke).** Zúžení hlavně těsně před ústím, pevné nebo výměnné, které sráží brokový shluk a zlepšuje krytí — od cylindrického (bez zahrdlení) po zesílené plné.[1,2]
- **Vytahovač nebo vyhazovač.** Součást na komorovém konci hlavně, která po výstřelu vysune nebo odhodí prázdnou nábojnici ven ze zbraně.[1]

2. Jak se liší vývrt brokové hlavně od hlavně kulové? *

> Broková hlaveň má hladký válcový vývrt bez drážek, zatímco hlaveň kulovnice je po celé délce drážkovaná a uděluje střele rotaci.[1,2,3]

Drážkovaný vývrt — pohled do ústí drážkované hlavně, spirálové drážky roztáčejí střelu

- **Broková hlaveň — hladký vývrt.** Za přechodovým kuželem následuje válcová vodicí část vývrtu zcela bez drážkování, kterou prochází brokový shluk nebo jednotná střela k ústí.[1,2]

- **Kulová hlaveň — drážkovaný vývrt.** Drážky mají tvar šroubovice a probíhají po celé délce hlavně od nábojové komory až po ústí; jejich úkolem je roztočit střelu v podélné ose a stabilizovat ji za letu.[3]
- **Rozdílný účel u ústí.** Broková hlaveň se u ústí naopak zužuje zahrdlením (chokem), které sráží brokový shluk, kdežto kulová hlaveň žádné takové zúžení nemá — střela musí do poslední chvíle klouzat po drážkách.[1,2]
- **Výjimka Paradox.** U některých brokovnic se vyráběl i vývrt Paradox — po většinu délky hladký, jen krátký úsek před ústím je drážkovaný, což kombinuje vlastnosti obou typů hlavní.[2]

Karta 7 — Kulový náboj · První pomoc při řezných, sečných a bodných ranách · Zahrdlení brokovnice

VI/A/7 — Kulový náboj

1. Popište hlavní části kulového náboje a uveďte jejich funkci. *

> Kulový náboj je **celek určený ke vkládání do nábojové komory zbraně a skládá se ze čtyř částí: nábojnice, zápalky, prachové (výmetné) náplně a střely**.[1,2,3]

Nábojnice — mosazná nábojnice ráže 7×57 s okrajem pro vytahovač

Zápalka — zápalka uprostřed dna nábojnice, kterou rozněcuje úder zápalníku

Prachová náplň — zrna bezdýmného prachu, hořením vytvářejí tlak plynů

Střela — poloplášťová střela zalisovaná v krčku nábojnice

- **Nábojnice.** Tenkostěnná, zpravidla mosazná nádoba, která spojuje ostatní části v jeden celek a při výstřelu utěsní nábojovou komoru.[3]
- **Zápalka.** Třaskavá složka ve dně nábojnice; úder zápalníku ji rozněcuje a plamen projde zátravkou k prachu.[1,2]
- **Prachová náplň.** Bezdýmný, pomalu hořící válečkový prach – hořením mění chemickou energii na tlak plynů, který střelu urychluje.[2]
- **Střela.** Zalisovaná v krčku nábojnice; nese pohybovou energii a předává ji cíli, čímž ho rozrušuje.[2]

Zážeh nastává už při tlaku 2–4 MPa, tlak plynů však musí nejprve překonat **výtahovou sílu** – pevnost spojení střely s nábojnicí.[1,2]

2. Popište hlavní části nábojnice kulového náboje. *

> Nábojnice kulového náboje je **tenkostěnná, zpravidla mosazná nádoba, která spojuje střelu, prachovou náplň a zápalku v jeden celek** a při výstřelu utěsní nábojovou

komoru.[1,2] Podle tvaru je válcovitá, kuželová, nebo lahvicovitá – ta má krček, který svírá střelu, a dosedací kužel, kterým přechází do těla nábojnice.[1]

Dno — dno nábojnice s hlavou zápalky uprostřed a raženým označením ráže

Okraj a nákružek — rozšířený okraj dna, který zapadá do vytahovače

Krček — zúžený krček lahvicovité nábojnice, který svírá střelu

Zápal — zápalka se středovým zápalem uprostřed dna

- **Dno.** Nese lůžko zápalky a zátravku, kterou projde zážeh k prachové náplni; u bezokrajové nábojnice je ve dně obvodová drážka pro vytahovač.[1]
- **Okraj a nákružek.** Rozšířený okraj (R) nebo dosedací nákružek zajišťují správnou polohu nábojnice v komoře a slouží i k vytažení prázdné nábojnice.[1,2]
- **Krček.** U lahvicovité nábojnice pevně svírá střelu – jeho výtahová síla musí odolat tlaku plynů, než se střela uvolní a začne pohybovat.[1]
- **Zápal.** Podle umístění zápalkové složе je nábojnice okrajová, nebo se středovým zápalem, kde je zápalka Boxer (americká, vnitřní kovadlinka) nebo Berdan (evropská, vnější kovadlinka).[2,3]

3. V čem je specifické střelivo s okrajovým zápalem? *

> Střelivo s okrajovým zápalem má **zápalkovou složí nalisovanou přímo v dutém okraji nábojnice**, ne v samostatné zápalce uprostřed dna jako u středového zápalu – typickým příkladem je náboj .22 Long Rifle.[1]

.22 Long Rifle — náboj s okrajovým zápalem, typický příklad nízkovýkonného střeliva

- **Zážeh.** Úderník netrefuje střed dna, ale okraj, kde složí při úderu vybuchne a zapálí prachovou náplň.[1]
- **Omezený výkon.** Tenké dno okrajové nábojnice neunese vysoký tlak, proto se okrajový zápal používá jen u nízkovýkonného střeliva – malorážek a flobertek, ne u výkonných loveckých kulovnic se středovým zápalem.[2,3]
- **Použití v myslivosti.** Uplatní se na drobnou pernatou zvěř, drobné škodné a při výcviku střelby, kde stačí nižší energie a kratší dostřel.[2]
- **Kategorie zbraně.** Zákon o zbraních řadí krátké, jednotlivě nabíjené zbraně pro toto střelivo do kategorie R3, pokud jejich celková délka nedosahuje 280 mm, jinak do kategorie R4.[4]

4. Čím se řídíme při volbě kulového střeliva v praxi? *

> Základním pravidlem je, že **střela musí mít na místě zásahu dost energie k rychlému a jistému usmrcení zvěře** a zbraň se střelivem musí na danou vzdálenost zaručit přesnou ránu – volba kulového střeliva se řídí hlavně tímto požadavkem.[1]

- **Druh a velikost zvěře.** Na drobnější zvěř (liška, srnec) stačí jiná ráže a konstrukce střely než na zvěř silnou (jelen, daněk, divoké prase); s tím souvisí volba poloplášťové, tříštivé nebo řízeně se rozkládající střely.[2]
- **Vzdálenost a přesnost.** Náboj musí na předpokládanou vzdálenost střelby zajistit takový rozptyl, aby nehrozil chybný zásah.[1]
- **Podmínky lovu.** Přírodní podmínky, počasí, způsob lovu a možnost opakování rány ovlivňují, jaké střelivo se pro danou příležitost zvolí.[3]
- **Skladování.** Vhodně skladované, nepoškozené střelivo je předpokladem spolehlivého výstřelu i požadovaného výkonu.[3]

5. Uveďte příklady ráží kulových nábojů v evropském a anglo-americkém systému značení. *

> Ráže kulových nábojů se značí dvěma systémy – evropským a anglo-americkým; oba vycházejí z průměru střely, ale jinak ho zapisují a doplňují.[1,2]

Nábojnice ráže 7×57 — evropské označení udává průměr vývrtu a délku nábojnice v milimetrech

- **Evropský systém.** Udává zaokrouhlený průměr vývrtu v milimetrech a délku nábojnice v milimetrech, například 7×57 nebo 5,6×52 R; písmeno R značí okrajovou nábojnici, J (I) vojenský původ ráže a S silnější střelu.[1]
- **Anglo-americký systém.** Udává průměr střely v tisícinách (dříve setinách) palce a slovní doplněk s výrobcem, ráží nebo balistickými vlastnostmi, například .308 Winchester nebo .300 Win. Mag.[1,2]
- **Příklady dvojic.** Americké .222 Remington odpovídá evropské ráži 5,6×43, .308 Winchester ráži 7,62×51 a .30-06 Springfield ráži 7,62×63.[2]
- **Trend.** Nová označení míří k vyššímu výkonu (Mag.), vyšší úsťové rychlosti a těžší střele udávané v gramech nebo grainech.[2]

VI/B/7 — První pomoc při řezných, sečných a bodných ranách

1. Co je nejdůležitější při ošetřování otevřených ran? *

> Nejdůležitější je co nejrychleji zastavit krvácení a ránu chránit před znečištěním, aby nedošlo k šoku nebo infekci.[1]

Sterilní obvaz — obvaz obtočený kolem palce a zápěstí, zajištěný obinadlem

- **Zástava krvácení.** Na ránu přiložíme čistý obvaz a pevně jej přitiskneme; pokud obvaz prosákne, nesundáváme ho, jen přidáme další vrstvu.[1]

- **Ochrana před infekcí.** Po zastavení krvácení ránu kryjeme sterilním obvazem a na hlubší poranění nepoužíváme agresivní dezinfekci, která by poškodila tkáň.[1]
- **Posouzení závažnosti.** Sledujeme hloubku rány, její umístění — blízkost velkých cév, hlavy, hrudníku či břicha — a přítomnost cizího tělesa v ráně.[1]
- **Rychlá pomoc při závažném poranění.** Při silném nebo nekontrolovatelném krvácení, hluboké ráně nebo podezření na poškození vnitřních orgánů voláme zdravotnickou záchrannou službu.[1]

2. Jak ošetřujeme řeznou a sečnou ránu? *

> Řeznou i sečnou ránu nejprve stlačíme čistým obvazem, dokud se krvácení nezastaví, pak ji opatrně očistíme a sterilně kryjeme.[1]

Sterilní obvaz — obvaz obtočený kolem palce a zápěstí, zajištěný obinadlem

- **Zástava krvácení.** Na ránu přiložíme čistý obvaz a pevně přitiskneme; prosáklý obvaz neodstraňujeme, jen přidáme další vrstvu.[1]
- **Očištění rány.** Po zastavení krvácení ránu opláchneme proudem čisté vody, případně jemným mýdlem, agresivní dezinfekci přímo na tkáň nepoužíváme.[1]
- **Dezinfekce a krytí.** Ránu ošetříme sterilním dezinfekčním roztokem a přiložíme sterilní obvaz, který zajistíme obinadlem.[1]
- **Vyhledání lékařské pomoci.** Při hluboké, silně krvácející nebo znečištěné ráně, případně v blízkosti velkých cév, vyhledáme lékaře.[1]

3. Jak postupujeme při vbodnutí cizího tělesa do různých částí těla? *

> Vbodnuté cizí těleso nikdy nevytahujeme, ale obvazem je znehybníme proti pohybu a zajistíme rychlý transport k lékaři.[1]

- **Předmět nevyjímáme.** Vytažení by mohlo způsobit silné krvácení nebo další poškození okolní tkáně, proto jej ponecháme v ráně.[1]
- **Stabilizace předmětu.** Předmět obložíme a znehybníme obvazem nebo ručníkem tak, aby se při přesunu postiženého nehýbal.[1]
- **Tlak kolem předmětu.** Krvácení tišíme přitisknutím obvazu kolem předmětu, nikoli přímo na něj.[1]
- **Rychlá lékařská pomoc.** Bodné poranění může zasahovat hluboko a poškodit vnitřní orgány, proto je nutné co nejdříve zajistit odbornou pomoc bez ohledu na to, které části těla se týká.[1]

VI/C/7 — Zahrdlení brokovnice

1. Co je zahrdlení a jak je v praxi řešeno? *

> Zahrdlení je konstrukční zúžení hlavně brokovnice těsně před ústím, které se v praxi řeší buď jako pevná součást hlavně, nebo jako vyměnitelná vložka (choke) s různým stupněm zúžení.[1]

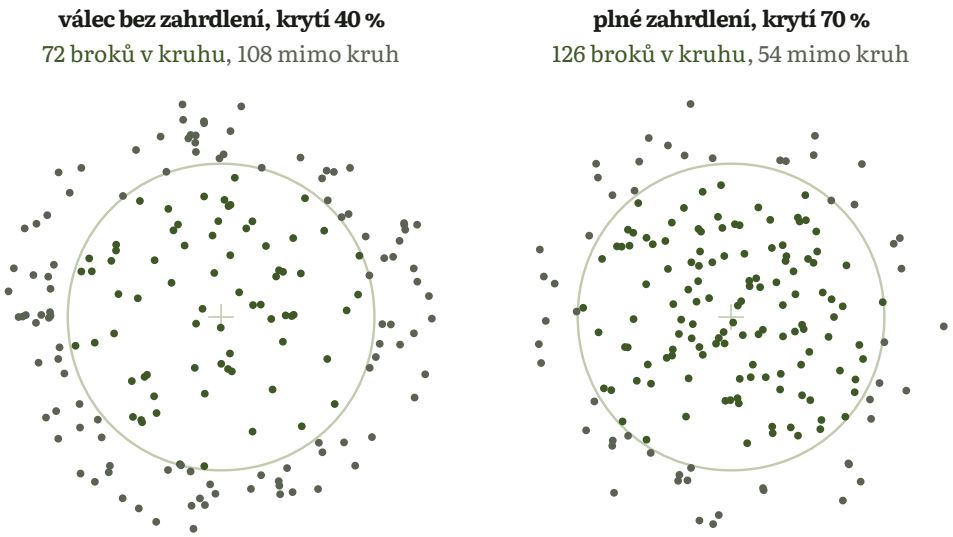
Zahrdlení — vyměnitelná vložka zahrdlení nasazená v ústí hlavně brokovnice

- **Umístění a tvar.** Zúžení průměru hlavně není skokové, ale plynulé — provedené kuželovitým náběhem nebo náběhem po křivce těsně před ústím hlavně.[1]
- **Provedení v praxi.** Kromě pevného zahrdlení vyrobeného přímo v hlavni se vyrábějí i zbraně se samostatnou vyměnitelnou vložkou zahrdlení, kterou lze podle potřeby zaměnit za jinou.[1]
- **Stupně zahrdlení.** Velikost zahrdlení se u ráže 12 označuje slovně od „bez zahrdlení“ (válec, 0 mm) přes čtvrtinové, poloviční a tříčtvrtinové až po plné a zesílené plné zahrdlení (1,25 mm).[1]
- **Omezení použití.** Zahrdlená hlaveň není vhodná pro střelbu jednotnou střelou, protože ta by mohla hlaveň v místě zúžení poškodit.[1]
- **Historie.** Za vynálezce zahrdlení je považován český puškař Dominik Brandejs, který je vyráběl už na počátku 19. století; k praktickému rozšíření ale došlo až později, kdy se zahrdlení prosadilo jako anglický vynález.[1]

2. Na co má zahrdlení vliv? *

> Zahrdlení ovlivňuje především krytí, tedy hustotu brokového zásahu na danou vzdálenost, a tím i účinný dostřel brokovnice.[1]

Krytí brokovnice: broky v kruhu o průměru 75 cm na 35 metrech

Tentýž náboj na 35 metrech z válcové hlavně a z plného zahrdlení: zahrdlení podrží roj pohromadě a broků v kruhu o průměru 75 cm je skoro dvakrát víc.[2]

- **Krytí.** Krytí udává, kolik procent broků z náboje zasáhne kruh o průměru 75 cm ve vzdálenosti 35 m od ústí hlavně; je to hlavní parametr, podle kterého se posuzuje účinnost brokovnice na danou vzdálenost.[1]
- **Zúžení a protažení brokového shluku.** Při průchodu zahrdlením se brokový shluk, který se za hlavní přirozeně rozšiřuje, naopak zúží a protáhne, čímž zůstává déle pohromadě.[1]
- **Nárůst krytí se stupněm zahrdlení.** S rostoucím stupněm zahrdlení krytí stoupá — od zhruba 40 % u nezahrdlené hlavně (válec) až po 70 % a více u zesíleného plného zahrdlení.[1]
- **Vliv na volbu zahrdlení.** Protože zahrdlení mění krytí i dostřel, volí se jeho stupeň podle vzdálenosti, na kterou se má střílet.[1]

Karta 8 — Brokový náboj · První pomoc při poranění zvířetem · Spouštové a bicí mechanismy loveckých zbraní, napínáčky

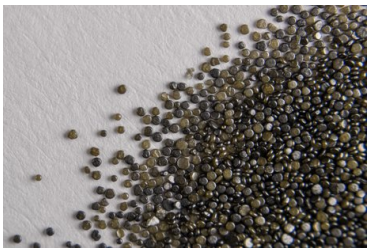
VI/A/8 — Brokový náboj

1. Jmenujte hlavní části brokového náboje a uveďte jejich funkci. *

> Brokový náboj tvoří pět základních částí, které společně zajistí zážeh, hoření prachu a vystřelení broků z hlavně.[1]

Nábojnice — celý brokový náboj ráže 12 s mosazným kováním a hvězdicovým uzávěrem

Prachová náplň — zrna bezdýmného prachu

Zátka (kontejner) — řez nábojem: plastová zátka mezi broky a prachovou náplní

Broky — olověné broky vysypané z náboje

- **Nábojnice.** Papírové nebo plastové tělísko s kovovým kováním na dně nese zalisovanou zápalku se zátravkou, která po úderu bicí jehly zažehne prachovou náplň.[1]
- **Prachová náplň.** Bezdýmný prach po zážehu shoří a vzniklými plyny vytlačí zátku i broky z hlavně.[1]
- **Zátka (kontejner).** Odděluje prachovou náplň od broků, utěsňuje za nimi spalné plyny a u plastového provedení navíc broky chrání před stykem s vývrtem hlavně.[1]
- **Broky.** Hromadná střela z olova, oceli nebo jiného materiálu, jejíž velikost a počet určuje dostřel a hustotu zásahu.[1]
- **Uzavírka.** Papírové čelo, plastový uzávěr nebo hvězdicový prolis drží broky na místě až do okamžiku výstřelu.[1]

2. Jmenujte výhody plastových brokových nábojnic s chráničem broků. *

> Plastová nábojnice s vloženým plastovým kontejnerem, který obaluje celou brokovou náplň, nahradila starší papírové provedení bez ochrany broků.[1]

Plastový kontejner — řez nábojem: zátka obaluje broky a odděluje je od vývrtu hlavně

- **Ochrana broků.** Kontejner odděluje broky od vývrtu i škrcení hlavně, takže se při průchodu netřou o stěnu a nedeformují se.[1]
- **Hustší a pravidelnější zásah.** Nedeformované, kulovité broky letí soudržněji a dávají hustší a rovnoměrnější krytí terče či zvěře.[1]
- **Ochrana hlavně.** Omezuje se přímý styk olova se stěnou vývrtu, čímž se snižuje jeho zanášení (olovnatění).[1]
- **Odolnost a těsnost.** Plast na rozdíl od papíru nenasákne vlhkostí a lépe těsní spalné plyny za brokovou náplní, takže si náboj i po delším skladování zachová funkčnost.[1,2]

3. Jakými údaji opatřuje výrobce brokové náboje? *

> Výrobce na krabičce i přímo na těle nábojnice uvádí soubor údajů, podle kterých myslivec pozná, do jaké zbraně a na jakou zvěř náboj patří.[1,2]

Označení na nábojnici — hmotnost brokové navážky 24 g, průměr broků 2,00 mm a jejich národní číslo 9½

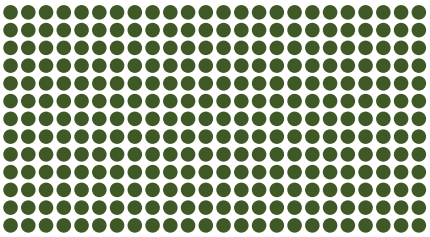
- **Ráže.** Průměr hlavně, pro který je náboj určen – nejčastěji 12, 16 nebo 20.[1]
- **Délka nábojnice.** Obvykle 65, 70 nebo 76 mm; musí odpovídat délce komory hlavně.[1]
- **Velikost a hmotnost broků.** Průměr broků v milimetrech i národním číslování a hmotnost celé brokové navážky.[1,2]
- **Materiál a určení.** Olovo, ocel („steel“) nebo jiný materiál broků a účel střeliva, například pro disciplínu skeet.[1]
- **Zvláštní vlastnosti.** Přívlastek „Magnum“ u výkonnějších náplní a konstrukční nebo obchodní název výrobku.[1]

4. Čím se řídíme při volbě brokového střeliva v praxi? *

> Volba brokového střeliva vychází hlavně z toho, na jakou zvěř a na jakou vzdálenost se střílí, a ze stavu i uskladnění samotného náboje.[1,2]

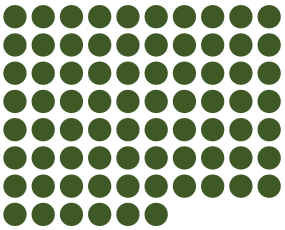
Brokový náboj s náplní 28,4 gramu: každá tečka je jeden brok
broky jsou nakreslené ve vzájemném poměru svých průměrů

brok o průměru 2,5 mm
312 broků v náplni

hustší roj, dostřel asi 200 metrů

brok o průměru 4,0 mm
76 broků v náplni

řidší roj, dostřel asi 350 metrů

Stejně těžká náplň pojme 312 broků o průměru 2,5 mm, ale jen 76 broků o průměru 4,0 mm. Malé broky proto dávají hustší roj na kratší vzdálenost, velké doletí dál.[3,4]

- **Druh a velikost zvěře.** Podle ní se volí velikost broků, obvykle v rozmezí 2,5 až 4 mm.[2]
- **Vzdálenost (dostřel).** I u nejvýkonnějších brokovnic se za maximální vzdálenost účinné rány považuje 40 metrů.[2]
- **Povětrnostní a další podmínky.** Vítr, vlhkost a viditelnost spoluurčují, jak velké a těžké broky se pro danou situaci hodí.[2]
- **Ráže a délka komory zbraně.** Náboj (ráže 12 až 20, délka nábojnice 65, 70 nebo 76 mm) musí odpovídat komoře hlavně, kterou se střílí.[1]
- **Skladování.** Suché a teplotně stálé skladování udrží prachovou náplň i zápalku funkční a spolehlivou.[1]

5. Do jakých zbraní můžeme použít brokové náboje označené jako „Magnum“?*

> Náboj s označením „Magnum“ má delší nábojnici (nejčastěji 76 mm místo běžných 65 nebo 70 mm) i silnější prachovou a brokovou náplň, a klade proto na zbraň vyšší nároky.[1]

Magnum vedle běžného náboje — nahoře nábojnice 70 mm, dole delší 76 mm, obě ráže 12

- **Dostatečně dlouhá komora.** Komora hlavně musí být alespoň tak dlouhá jako vystřelená (rozevřená) nábojnice; je-li kratší, ústí nábojnice se nemůže plně rozevřít a tlak plynů nebezpečně stoupne.[1]
- **Zkušební značení zbraně.** Zbraň smí být použita jen na střelivo odpovídající jejímu zkušebnímu značení a tlakové třídě, kterou u nás ověřuje Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva podle mezinárodní úmluvy C.I.P.[2]
- **V praxi.** Náboje Magnum patří do brokovnic s komorou 76 mm (často přímo značených „Magnum“ nebo „3“"), do zbraně s komorou 65 nebo 70 mm je použít nelze.[1]

VI/B/8 — První pomoc při poranění zvířetem

1. Která zvířata jsou nebezpečná v souvislosti s provozováním myslivostí?*

> Za nebezpečná v souvislosti s myslivostí považujeme zvíře, které může poranit kousnutím či škrábnutím a přitom přenést nákazu, dále jedovatého hada, žahavý hmyz a přisáté klíště.[1,2]

Výstražná cedule — německé označení oblasti ohrožené vzteklinou volně žijící zvěře

Zmije obecná — jediný jedovatý had v Česku, kresba klikatého pruhu na hřbetě

Klíště — makrofotografie dospělého klíštěte s hnědým hřbetním štítkem a osmi nohama

- **Savci.** Psi, lišky a další volně žijící i domácí zvířata mohou kousnutím nebo poškrábáním přenést vzteklinu a další infekce, poraněná kůže je vždy vstupní branou nákazy.[1]

- **Had.** Jediným jedovatým hadem v Česku je zmije obecná; její nebezpečnost se v praxi často přeceňuje, ale u přecitlivělých osob může uštknutí vyvolat závažnou reakci.[2]
- **Žahavý hmyz.** Vosy, včely a sršni mohou u alergiků vyvolat celkovou alergickou příhodu (anafylaxi) se selháním oběhu a dušením.[3]
- **Klíště.** Přisáté klíště je přenašečem lymeské boreliózy a klíšťové encefalitidy, pravděpodobnost přenosu nákazy roste s dobou jeho přisátí.[3]

2. Jak ošetřujeme otevřené poranění způsobené zvířetem?*

> Ránu po pokousání nebo poškrábání zvířetem důkladně omyjeme, dezinfikujeme a sterilně kryjeme, protože jde vždy o ránu se zvýšeným rizikem infekce.[1,2]

Sterilní krytí — balené gázové kompresy k přiložení na ránu

- **Ochrana zachránce.** Před ošetřením si nasadíme rukavice, abychom předešli přímému kontaktu s krví a slinami zvířete.[1]
- **Vyčištění rány.** Ránu mechanicky vyčistíme proudem čisté tekoucí vody, ideálně alespoň patnáct minut, čímž výrazně snížíme nálož choroboplodných zárodků.[2,1]
- **Dezinfekce a krytí.** Okolí rány ošetříme jodovou nebo alkoholovou dezinfekcí a ránu přikryjeme sterilním materiálem odpovídajícím jejímu rozsahu.[1]
- **Odborné ošetření.** Kousnutí patří mezi rizikové rány, proto vždy zajistíme lékařské vyšetření kvůli případné antirabické profylaxi a přeočkování proti tetanu.[1,2]

3. Jak ošetřujeme bodnutí hmyzem a uštknutí zmijí?*

> Postiženého vždy zklidníme a sledujeme možný rozvoj celkové alergické reakce; jed po uštknutí ani bodnutí nikdy nevysáváme, ránu nevymačkáváme ani nezaškrcujeme.[1,2]

Autoinjektor s adrenalinem — pero k jednorázovému použití vedle své krabičky

- **Mírné bodnutí hmyzem.** Při lokálním otoku podáme postiženému lék, který má pro tento případ předepsaný (antihistaminikum), případně použijeme gel s antihistaminikem.[1]

- **Anafylaxe po bodnutí.** Při otoku hrdla, dušnosti nebo kolapsu okamžitě voláme zdravotnickou záchrannou službu, podáme tabletu antihistaminika a postiženého uložíme se zvednutými dolními končetinami; má-li předepsaný autoinjektor s adrenalinem, pomůžeme mu jej použít.[1]
- **Uštknutí zmijí.** Postiženého zklidníme, při uštknutí do dolní končetiny mu zabráníme v chůzi a na místo přiložíme studený obklad.[2]
- **Přivolání pomoci.** Vždy přivoláme zdravotnickou záchrannou službu a do jejího příjezdu postiženého sledujeme; vymačkávání či vysávání jedu, rozřezávání rány i elastická bandáž končetiny jsou nevhodné postupy.[2]

VI/C/8 — Spouštové a bicí mechanismy loveckých zbraní, napínáčky

1. K čemu slouží spouštové a bicí ústrojí a jak bývá technicky řešeno? *

> Spouštové ústrojí slouží k řízenému uvolnění napjatého bicího mechanismu, jehož úderník nebo kohout úderem na zápalku odpálí náboj; technicky jde o soustavu pák a pružin, kde jazýček spouště přes spoušťovou páku uvolňuje úderník zachycený v ozubu.[1]

Kohout — napjatý zámkový kohout kulovnice v poloze před výstřelem

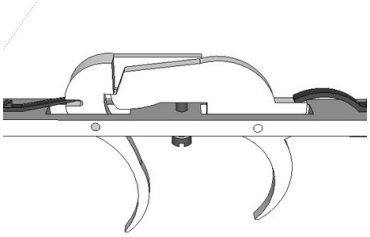

Spoušť — jazýček spouště chráněný lučíkem

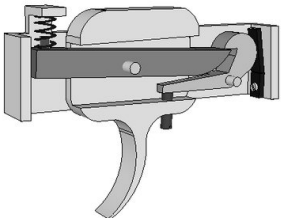
- **Funkce spouště.** Spoušť je páka ovládaná jazýčkem, který je chráněn lučíkem; tlakem prstu na jazýček se překonává odpor spouště a uvolní se napjatý bicí mechanismus, čímž dojde k odpálení náboje v nábojové komoře.[1]
- **Zajištění a uvolnění úderníku.** Úderník nebo kohout je v napnuté poloze zajištěn spoušťovou pákou, jejíž výstupek zapadá do ozubu (rastu) úderníku; stiskem jazýčku se páka vychýlí a úderník dopadne na zápalku.[1]
- **Chod a odpor spouště.** Délka chodu spouště bývá přibližně 2–3 mm u kulovnice a 1,5–2 mm u brokovnice, odpor spouště se podle příslušné normy pohybuje zhruba v rozmezí 20–25 N (2–2,5 kp) a jeho volba závisí i na povaze střelce.[1]
- **Požadavek na plynulost a bezpečnost.** Součásti mechanismu musí klouzat bez zadrhávání, aby bylo spuštění plynulé; svévolné „zjemňování“ spouště opilováním je nebezpečné, zejména u brokovnic může vést k předčasnému výstřelu při zavírání zbraně.[1]

2. Co je napínáček, k čemu slouží a jak bývá technicky řešen? *

> Napínáček je zařízení, které těsně před výstřelem výrazně sníží odpor spouště lovecké kulovnice; technicky se řeší jako páka s vlastní pružinou, nejčastěji v provedení německého dvoujazýčkového nebo francouzského jednojazýčkového napínáčku.[1,2]

Německý napínáček — schéma dvoujazýčkového napínáčku se dvěma jazýčky spouště

Francouzský napínáček — schéma jednojazýčkového napínáčku s vlastní pružinou

- **Účel.** Běžný odpor spouště chrání před nechtěným výstřelem při manipulaci s nabitou zbraní; napínáček tento odpor před výstřelem sníží, takže k odpálení pak stačí lehký dotyk spouště, čímž se omezí strhávání zbraně při míření.[1] I se zbraní s napínáčkem lze vystřelit bez jeho použití, ale s podstatně větším odporem spouště.[1,2]
- **Princip.** Základem je páka poháněná vlastní pružinou; napnutím napínáčku se pružina natáhne a při výstřelu páka napínáčku zapůsobí na spoušťovou páku, která uvolní úderník nebo kohout.[1,2]
- **Německý napínáček.** Dvoujazýčkový, používaný hlavně u opakovacích kulovnic; zadní jazýček slouží k napnutí, přední je vlastní spoušť, citlivost lze doladit regulačním šroubkem.[1,2]
- **Francouzský napínáček.** Jednojazýčkový „zpětný“ typ vhodný pro zbraně se sklopnými hlavněmi (kombinace, kulobrokovnice); napíná se posunem jazýčku spouště dopředu k ústí hlavně, samotný výstřel pak vyvolá běžný tah jazýčku dozadu.[1,2]
- **Bezpečné zacházení.** Napínáček se napíná až těsně před výstřelem na střeleckém stanovišti, nikdy při nabíjení; pokud se nevystřelí, napnutý napínáček se při zajištění zbraně ihned zruší.[1]

Karta 9 — Střely pro kulovnice · Lékárnička a její obsah · Pojistky zbraní

VI/A/9 — Střely pro kulovnice

1. Uveďte základní rozdělení střel pro kulovnice. *

> Střely pro kulovnice se dělí podle **konstrukce (provedení)** a podle **vnějšího tvaru**.[1]

Poloplášťová — S&B .222 Remington, odkrytá měkká olověná špička

Celoplášťová — švédská vojenská 6,5×55 mm, špička plně krytá pláštěm

Tříštivá (expanzní) — ráže .30, dutá špička s otvorem v plášti

- **Celoolověné a poloplášťové.** Celoolověné jsou bez pláště a stačí jen pro nízké úsťové rychlosti (starší předovky), poloplášťové mají olověné jádro s odkrytou, měkkou špičkou, která se v cíli deformuje.
- **Celoplášťové.** Jádro je zcela kryté kovovým pláštěm, obvykle měděným – velká průbojnost, malá deformovatelnost.[2]
- **Tříštivé, monolitické a dvojjaderné.** Tříštivé (expanzní) mají dutou špičku pro rychlý rozpad, monolitické jsou z jiných kovů než olovo a dvojjaderné se řízeným rozkladem mají dvě jádra oddělená přepážkou pláště.

Podle tvaru se rozlišuje střela **kulovitá**, **ogivální** (kuželovitá se zaoblenou špičkou) a **biogivální**, která má zúženou i zadní část.[1,3]

2. Jaké jsou základní požadavky kladené na lovecké střely pro kulovnice? *

> Lovecká střela musí odpovídat druhu a hmotnosti lovené zvěře a zajistit její rychlé a bezpečné usmrcení.[1,2]

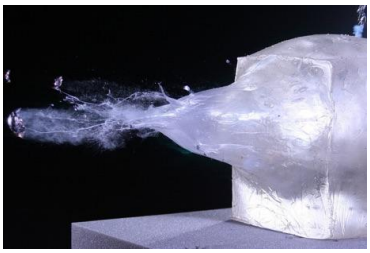

Řízená deformovatelnost — Nosler Partition .375 H&H, vlevo po zásahu roztříštěná přední část, vpravo nevystřelený náboj

- **Zákonem daná energie.** Na zvěř srnčí smí kulovnice vystřelit jen náboj s energií ve 100 m nejméně 1000 J, na ostatní zvěř spárkatou nejméně 1500 J.[1]
- **Vhodná ráže a hmotnost.** Průměr a hmotnost střely musí odpovídat velikosti a odolnosti lovené zvěře, aby zásah dosáhl životně důležitých orgánů.[2]
- **Přesnost letu.** Rotační stabilizace a správný tvar zaručují stálou dráhu na požadovanou vzdálenost.
- **Řízená deformovatelnost.** Střela se musí v cíli přiměřeně roztříštit nebo rozevřít, ne projít beze změny ani se rozpadnout příliš brzy.[2]
- **Dostatečná průbojnost.** Zajišťuje průstřel s dostatečnou barvou pro dosled.

3. Popište požadovaný účinek lovecké střely pro kulovnice v cíli. *

> Lovecká střela musí v cíli co nejrychleji předat co nejvíc energie zasaženým orgánům, aby zvěř padla rychle a bez zbytečného utrpení.[1]

Kmitající kaverna — vysokorychlostní snímek střely vylétající z bloku balistické želatiny, želatina se za ní rozestupuje do dočasné dutiny

- **Šokový účinek.** Tlaková vlna z rychlé deformace střely postihuje nervovou a oběhovou soustavu i mimo přímou dráhu střely.[1]
- **Střelný kanál.** Trvalé poškození tkáně a orgánů v ose letu střely, ideálně v srdečněplicní krajině.

- **Kmitající kaverna.** Dočasná dutina, kterou v okolí kanálu vytvoří tlaková vlna a která dál rozšiřuje poranění tkáně.[1]
- Tyto tři mechanismy dohromady tvoří **ranivost** – celkový účinek, který závisí i na hmotnosti, průměru, dopadové rychlosti a deformovatelnosti střely.[2]

Cílem je vždy nejrychlejší a nejšetrnější usmrcení, ne pouhé zastavení zvěře.

4. Popište konstrukci různých loveckých střel pro kulovnice a nejčastěji používané materiály na jejich výrobu. *

> Základem většiny loveckých kulových střel je **olověné jádro zalisované do pevnějšího pláště z tombaku**, který drží tvar při vysoké úsťové rychlosti.[1] Tombak je mosazná slitina mědi (80–95 %) a zinku.[4]

Poloplášťová — S&B .222 Remington, odkrytá měkká olověná špička

Celoplášťová — švédská vojenská 6,5×55 mm, špička plně krytá pláštěm

Tříštivá (expanzní) — ráže .30, dutá špička s otvorem v plášti

- **Poloplášťová střela** má plášť stažený jen po odkrytou, měkkou špičku, která se v cíli roztáhne.
- **Celoplášťová střela** má jádro zcela kryté pláštěm – velká průbojnost, malá deformovatelnost.[2]
- **Tříštivá (expanzní) střela** má dutou špičku, otevřenou nebo krytou kuklou, pro rychlý rozpad.
- **Celoolověné střely** bez pláště se používaly jen u starých předovek na nízké rychlosti.
- **Monolitické střely** z jiných kovů než olovo (např. mědi) omezují kontaminaci zvěřiny olovem, které se kolem střelného kanálu kulové střely naměřilo až 70–300 µg na gram masa.[3]

5. V čem spočívá konstrukce a výhoda střely s řízeným rozkladem? *

> Střela s řízeným rozkladem má **dvě oddělená olověná jádra v jednom plášti**, mezi nimiž je přepážka nebo zesílené místo pláště (prolis, zesílený či dvojitý plášť typu H, TIG nebo TUG).[1]

Střela s řízeným rozkladem — Nosler Partition .375 H&H, vlevo po zásahu roztříštěná přední část, vpravo nový nevystřelený náboj

- **Přední jádro** se po nárazu rychle roztříští a předá zvěři maximum energie hned u vstřelu – zajišťuje silný šokový účinek.[1]
- **Zadní jádro** zůstává vcelku, drží tvar a hmotnost a proráží dál – zajišťuje hluboký, spolehlivý průstřel i skrz kost.[1]
- Konstrukce tak spojuje výhody obou krajních typů střel: rychlou deformaci tříštivé střely i průbojnost střely celoplášťové.
- Výhodou je vyrovnaný účinek na různé vzdálenosti a rychlosti dopadu – zvěř je usmrcena rychle, a přesto zůstává dostatečná barva pro dosled.[2]

VI/B/9 — Lékárnička a její obsah

1. Jaký je význam lékárničky? *

> Lékárnička slouží k tomu, aby bylo možné poskytnout první pomoc ihned na místě, kde došlo k úrazu při střelbě nebo lovu, než dorazí odborná zdravotní pomoc.[1,2]

Lékárnička — taška první pomoci a její obsah: obvazy, obinadla a další zdravotnický materiál v originálním balení

- **Riziko úrazu při manipulaci se zbraní.** Zacházení se střelnou zbraní a střelivem s sebou nese nebezpečí postřelení nebo jiného zranění, a proto patří lékárnička všude tam, kde se střílí.

- **Výbava střelnice.** Lékárnička patří k vybavení střelnice. Do konce roku 2025 ji předepisoval zákon č. 119/2002 Sb. a její obsah vyhláška č. 493/2002 Sb., nový zákon o zbraních takovou povinnost nemá.[1,2]
- **Kontrola i při společném honu.** Vedoucí honu před zahájením honu ověřuje, zda je lékárnička k dispozici, protože i při lovu hrozí zranění, které je třeba rychle ošetřit.[3]

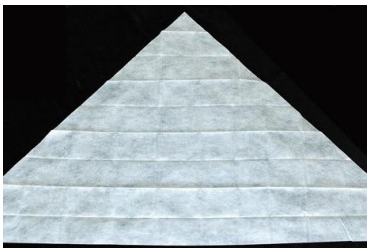
2. Kdy je předepsáno nošení lékárničky?*

> Lékárnička patří k vybavení každé střelnice a před zahájením společného honu ji kontroluje vedoucí honu.[1,2]

- **Na střelnici.** Lékárnička patří k vybavení každé střelnice. Zákonem ji provozovateli předepisoval zákon č. 119/2002 Sb. do konce roku 2025.[1]
- **Před zahájením honu.** Podle Mysliveckého řádu vedoucí honu před vlastním zahájením honu zkontroluje, zda je pro případ první pomoci lékárnička k dispozici.[2]
- **Minimální rozsah mimo střelnici.** Nejde-li o vybavenou střelnici, postačí lékárnička s obsahem odpovídajícím nejméně automobilové lékárničce, kterou účastníci honu obvykle vezou ve vozidle.[2]

3. Co by mělo být obsahem lékárničky?*

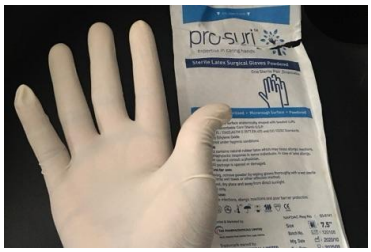
> Obsah lékárničky první pomoci stanovila do konce roku 2025 vyhláška č. 493/2002 Sb. a odpovídá rozsahu obvyklé automobilové lékárničky.[1,2]

Trojcípý šátek — rozložená textilie ve tvaru trojúhelníku na fixaci obvazu nebo zavěšení paže

Sterilní obvaz — hotový obvazový balíček zavřený a rozbalený s vycpávkou a obinadlem

Rukavice — navlečená sterilní latexová rukavice a její originální balení

Nůžky — nůžky na stříhání obvazu se zaobleným zdravotnickým hrotem

- **Obvazový materiál.** Sterilní hotové obvazy v několika velikostech, elastické obinadlo a trojcípý šátek na krytí a fixaci ran.[1]

- **Prostředek k zastavení krvácení.** Pryžové škrticí obinadlo o délce 70 cm pro případ silného krvácení z končetiny.[1]
- **Dezinfekce a krytí ran.** Dezinfekční roztok ve spreji nebo s rozprašovačem, hladké náplasti i náplasti s polštářkem a PVC rouška na krytí rány.[1]
- **Ochranné a záchranné pomůcky.** Resuscitační rouška pro umělé dýchání, chirurgické latexové rukavice a nůžky na stříhání obvazu či oděvu.[1]

VI/C/9 — Pojistky zbraní

1. K čemu slouží pojistky zbraní a jaké musí splňovat požadavky?*

> Pojistka zbraně blokuje spoušťový nebo bicí mechanismus, aby nemohlo dojít k nechtěnému výstřelu, a musí být bezhlučná, spolehlivá a mít zřetelně vyznačenou polohu.[1]

Křídlová pojistka na závěru — Mauserův systém, poloha páčky je vidět i nahmatat palcem

- **Účel pojistky.** Jde o mechanismus, který znemožní pohyb spouště, bicího kladívka nebo úderníku, takže se zbraň nemůže vystřelit bez vědomého odjištění.[1]
- **Bezhlučnost.** Přepnutí pojistky nesmí být slyšitelné — hlasitý cvak by mohl zvěř zaplašit nebo prozradit polohu myslivce.[1]
- **Spolehlivost.** Pojistka musí mechanismus jistě zablokovat i po letech používání a nesmí se sama uvolnit, například při pádu nebo nárazu zbraně.[1]
- **Zřetelné vyznačení polohy.** Střelec musí pohledem i hmatem okamžitě poznat, zda je zbraň zajištěná, nebo odjištěná.[1]
- **Výstražníky.** Součástí bezpečnostního řešení bývá i výstražník, který ukazuje, zda je kohout či úderník ve zbrojené (napnuté) poloze.[1]

2. Jak jsou pojistky loveckých zbraní nejčastěji řešeny vzhledem k vnějšímu provedení? *

> Pojistky loveckých zbraní bývají nejčastěji provedeny jako páčka na krku pažby, součást závěru nebo pouzdra závěru, případně jako příčný čep procházející lučíkem u spouště.[1]

Křídlová pojistka na závěru — Mauserův systém, otočná páčka na konci závěru

- **Páčka na krku pažby.** Nejběžnější provedení je posuvná nebo křídlová páčka umístěná na krku pažby hned za závěrem, kterou střelec ovládá palcem střílecí ruky bez sundání zbraně od líce.[1]
- **Pojistka na závěru nebo pouzdru závěru.** U opakovacích a jednoranných kulovnic bývá pojistka řešena jako křídlová páčka nebo posuvné tlačítko přímo na závěru nebo na pouzdru závěru.[1]
- **Pojistka na lučíku.** U brokovnic a kombinovaných zbraní se často používá příčná pojistka, jejíž čep prochází lučíkem u spouště a při zapojení zablokuje spoušť.[1]

Karta 10 — Hromadná střela · Mířidla a zaměřovače loveckých zbraní · Zápalky, středový a okrajový zápal

VI/A/10 — Hromadná střela

1. Jaké jsou základní charakteristiky laborace hromadné střely? *

> Laborace hromadné střely je přesné sestavení brokového náboje z několika normovaných dílů – nábojnice se zápalkou a prachem, zátky, brokové náplně a uzavírky – jejichž rozměry a hmotnost se drží v úzké výrobní toleranci stanovené zvlášť pro každý typ a určení náboje.[1,2,3]

Rozložený brokový náboj — nábojnice s mosazným dnem a zápalkou, prachová náplň, plstěná zátka, broková náplň a hvězdicové uzavření, popisky na kresbě jsou německy

- **Nábojnice.** Papírový, plastový nebo mosazný plášť se zápalkou a bezdýmným, rychle hořícím prachem, zpevněný na dně kováním.[1,2]
- **Zátka (kontejner).** Odděluje prach od broků, těsní hlaveň a vytlačuje brokovou náplň z hlavně; u sportovních nábojů ji nahrazuje plastový kontejner s chráničem broků, který chrání okraje broků před otěrem o vývrt.[1,3]
- **Broková náplň.** Hmotnost broků obvykle 24–36 g, u nábojů magnum až 50 g podle ráže.[1,2]
- **Uzavírka.** Zakroužená plastová krytka u kratších nábojnic, nebo skládané hvězdicové uzavření u delších.[3]
- **Magnum provedení.** Delší nábojnice (76 mm), větší broková náplň a vyšší tlak ve srovnání s běžným nábojem.[2]

2. Z jakých materiálů jsou nejčastěji vyráběny hromadné střely? *

> Broky pro hromadnou střelu se tradičně vyrábějí z olova zpevněného příměsí antimonu a arzénu; kvůli toxicitě olova se čím dál víc prosazují i bezolovnaté materiály.[1,2]

Olověné broky — kulovité broky vysypané z brokového náboje

- **Olovo se slitinou.** Antimon (1–4 %) zvyšuje tvrdost, arzén (asi 1 %) udržuje kulovitost broku, povrch se navíc pokrývá grafitem proti oxidaci.[2]
- **Výroba.** Broky do průměru asi 4 mm se odlévají litím ve vysokých věžích, větší broky (posty) se lisují z olověných drátů.[2]
- **Toxicita olova.** Kumuluje se v potravním řetězci, prokazatelně otravuje vodní ptactvo a kontaminuje ulovenou zvěřinu, proto je od konce roku 2010 v ČR zakázáno pro lov vodního ptactva na mokřadech.[2]
- **Ocel.** Nejběžnější náhrada – menší hmotnost, ale větší tvrdost než olovo;[2] při nárazu do překážky zůstává vcelku místo aby se roztříštila, a proto se odráží výrazně častěji než měkké olovo.[3]
- **Zinek a další kovy.** Vyrábějí se i zinkové broky; žádný náhradní materiál zatím olovo plně nenahrazuje.[1,2,4]

3. Uveďte příklady použití různé laborace brokového náboje pro lov jednotlivých skupin zvěře. *

> Laborace brokového náboje – velikost broků v brokové náplni – se řídí druhem lovené zvěře: čím větší nebo odolnější zvěř, tím větší broky náboj potřebuje. Zákon navíc vymezuje, kterou drobnou zvěř lze hromadnou střelou vůbec lovit – zajíce, bažanta, perličku, kachny, husy a lysku.[1]

Malé broky — obsah jedné brokové nábojnice s drobnými broky na pernatou zvěř

Velké broky — hrubé broky vyjmuté z rozříznuté nábojnice, jaké se používají na lišku nebo husu

- **Holub, straka, bažant.** Broky o průměru 2,5–3,0 mm.[1]

- **Kachna a zajíc.** Broky o průměru 3,0–3,5 mm.[1]
- **Zajíc v zimní srsti nebo za deště.** O stupeň větší broky, 3,5–4,0 mm.[1]
- **Liška a divoká husa.** Broky 4,0–4,5 mm i více.[1]
- **Vodní ptáci u mokřadů.** Olověné broky jsou tam ze zákona zakázané, nahrazují je neolověné – ocelové nebo zinkové – náboje.[1,2]

4. Na co má vliv průměr broků laborovaných do náboje?*

> Průměr broků laborovaných do náboje ovlivňuje hlavně tři věci: kolik jich při dané hmotnosti náplně náboj pojme, jak hustý roj (krytí) vytvoří na cíli a jak daleko ještě nebezpečně nebo účinně dolétnou.[1,2]

Čísla broků — šest brokových nábojů ráže 12 s vyznačeným číslem broku (5, 6, 7, 8, 11), u jednoho vidět skutečné broky v ústí nábojnice

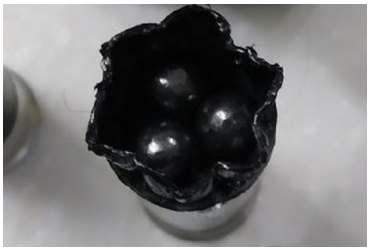
- **Počet broků v náplni.** Při stejné hmotnosti platí, že čím větší průměr, tím méně broků – v náplni o hmotnosti 28,4 g je broků o průměru 2,5 mm 312 kusů, ale o průměru 4,0 mm jen 76 kusů.[3]
- **Hustota zásahu (krytí).** Méně početné velké broky dávají řidší brokový roj s nižší pravděpodobností zásahu, malé broky naopak hustší krytí.[3]
- **Průraznost a dostřel.** Větší brok nese víc energie, proto pronikne hlouběji a dolétne dál – jeho bezpečnostní dolet se odhaduje jako stonásobek jeho průměru.[1]
- **Volba podle zvěře a vzdálenosti.** Číslo (průměr) broku se proto podle druhu zvěře i dosahu výstřelu volí zvlášť pro každý typ náboje.[2]

5. Uveďte příklad rozdílného číslování broků. *

> Číslování broků není mezinárodně jednotné – stejný fyzický průměr broku dostává v různých zemích jiné číslo nebo písmenné označení, proto výrobci na krabičce často uvádějí i přesný průměr v milimetrech.[1,2]

Malé broky — obsah jedné brokové nábojnice s drobnými broky

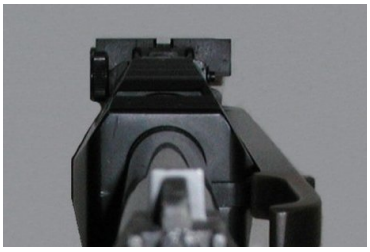
Velké broky (posty) — hrubé broky vyjmuté z rozříznuté nábojnice

- **Malé broky.** Brok o průměru 3,50 mm je americké, německé, francouzské i španělské číslo 3, ale anglické i italské číslo 2 – číslo se tedy mezi národními systémy posouvá o jednotku, přestože jde o stejně velký brok.[1]
- **Velké broky (posty).** Brok o průměru 6,09 mm nese americké označení No. 4, ale anglické SSSG – dvě zcela odlišná označení pro naprosto stejnou velikost.[1]
- **Různý průměr pod stejným katalogovým číslem.** U výrobce Sellier & Bellot znamená stejné identifikační číslo jiný průměr podle materiálu – číslo 7 je u malých olověných broků 3,50 mm, ale u ocelových broků už 4,57 mm.[1]
- **Zvyklost v Česku.** U nás se broky obvykle značí přímo průměrem v milimetrech, aby nedošlo k záměně mezi cizími číselnými systémy.[2]

VI/B/10 — Mířidla a zaměřovače loveckých zbraní

1. Do jakých základních skupin se dělí mířidla a zaměřovače loveckých zbraní? *

> Mířidla a zaměřovače loveckých zbraní se dělí do tří základních skupin – mechanická, optická a elektrooptická (elektronická) –, přičemž mechanická se dále člení na otevřená a dioptrická.[1,2,3]

Otevřená mířidla — pohled od ústí hlavně, muška vpředu a hledí za ní v jedné rovině

Dioptrická mířidla — kruhová clona s nastavitelnou dioptrií na pažbě vzduchovky

Optická mířidla (puškohled) — zaměřovací dalekohled Meopta Optika6 3–18×56

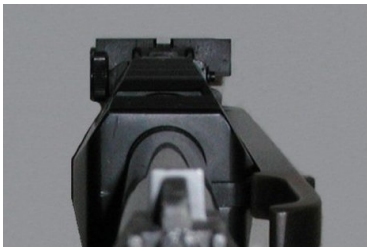

Optická mířidla (kolimátor) — kompaktní kolimátor Docter Sight 3 s promítaným bodem

- **Mechanická mířidla.** Nejstarší a konstrukčně nejjednodušší skupina tvořená muškou a hledím (u kulovnic), případně hlavňovou lištou a muškou (u brokovnic).[1,3]
- **Otevřená a dioptrická.** Mechanická mířidla se dále dělí na otevřená (muška a hledí) a dioptrická, kde hledí nahrazuje kruhová clona, používaná zejména u sportovních zbraní.[2,3]
- **Optická mířidla.** Zaměřovací dalekohledy (puškohledy) a kolimátory využívající čočky nebo promítaný záměrný bod.[2]
- **Elektrooptická (elektronická) mířidla.** Infraskopy (noktovizory), termovizní a digitální přístroje a laserové zaměřovače.[2]

2. Jaké jsou výhody a nevýhody jednotlivých typů mířidel a zaměřovačů? *

> Každý typ mířidel má opačné výhody a nevýhody – mechanická jsou nejodolnější, ale limitovaná okem střelce, optická zvětšují a zpřesňují záměr na velké vzdálenosti, elektrooptická umožňují pozorování i za snížené viditelnosti.[1,2,3]

Mechanická mířidla (muška a hledí) — pohled od ústí hlavně, muška vpředu a hledí za ní v jedné rovině

Dioptrická mířidla — kruhová clona s nastavitelnou dioptrií na pažbě vzduchovky

Optická mířidla (puškohled) — zaměřovací dalekohled Meopta Optika6 3–18×56

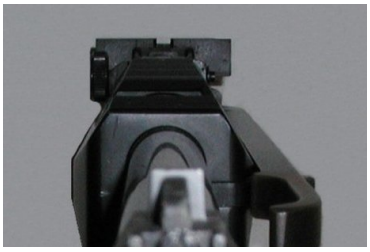

Kolimátory — kompaktní kolimátor Docter Sight 3 s promítaným bodem

- **Mechanická mířidla.** Výhodou je jednoduchost a odolnost bez závislosti na zdroji energie; nevýhodou je, že lidské oko nedokáže zároveň ostře vidět mušku, hledí i cíl, takže míření je obtížnější za snížené viditelnosti nebo při zrakové vadě.[1]
- **Dioptrická mířidla.** Díky menšímu akomodačnímu rozpětí oka umožňují přesnější míření na větší vzdálenost než otevřená mířidla, nevýhodou je zúžené zorné pole a horší použitelnost za špatného světla.[1]
- **Optická mířidla (puškohledy).** Zvětšení v rozsahu 1–15× a korekce dráhy střely umožňují přesnou střelbu na stovky metrů, přístroj je ale citlivý na mechanické poškození, a proto vyžaduje krytky a péči.[2]
- **Kolimátory.** Výhodou je rychlé zamíření na pohybující se cíl, protože obraz nezvětšují, nevýhodou nižší přesnost na velkou vzdálenost oproti puškohledu.[2]
- **Elektrooptická mířidla.** Noktovizory (zesilující zbytkové světlo) i termovize umožňují pozorování a míření za tmy, kdy mechanická ani optická mířidla nefungují, jsou však závislá na napájení.[3]

3. Popište mechanická mířidla brokovnice a kulovnice. *

> Kulovnice má klasická otevřená mířidla tvořená muškou a hledím, případně dioptrem, zatímco brokovnice má mířidla zjednodušená na mušku a záměrnou lištu na hlavních.[1,2,3]

Muška a hledí — pohled od ústí hlavně, muška vpředu a hledí za ní v jedné rovině

Dioptr — kruhová clona s nastavitelnou dioptrií na pažbě vzduchovky

- **Kulovnice – muška a hledí.** Otevřená mířidla, kde záměrná délka (vzdálenost mezi muškou a hledím) roste s přesností zamíření; hledí bývá nastavitelné podle vzdálenosti nastřelení.[1,2]
- **Kulovnice – dioptr.** U sportovních a některých loveckých kulovnic nahrazuje hledí kruhová clona s malým průměrem, což umožňuje přesnější míření na větší vzdálenost.[2]
- **Brokovnice – muška.** Na konci hlavně bývá jediná muška, často s barevně odlišnou perličkou nebo luminiscenčním povrchem pro lepší viditelnost za šera.[1,3]
- **Brokovnice – hlavňová lišta.** Místo hledí probíhá po hlavních plošina (záměrná lišta), umožňující rychlé instinktivní zamíření na pohyblivý cíl; výjimečně bývá doplněna druhou muškou uprostřed lišty.[1,3]

VI/C/10 — Zápalky, středový a okrajový zápal

1. Jaký je rozdíl mezi okrajovým a středovým zápalem? *

> Okrajový zápal má zápalkovou složku zalisovanou přímo v dutém okraji dna nábojnice a úderník ji roznítí úderem na tento okraj, zatímco u středového zápalu je zápalka samostatná součástka usazená uprostřed dna a úderník bije do jejího středu.[1,2,3]

Okrajový zápal — tři náboje ráže .22, dno bez zápalky, složka je v dutém okraji

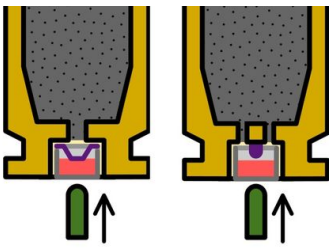
Středový zápal — brokové náboje ráže 16 se zápalkou uprostřed dna

- **Okrajový zápal.** Složka je součástí tenkostěnné nábojnice, náboj nelze po výstřelu znovu nabít; používá se u málo výkonného střeliva – malorážek a flobertek.[1,3]

- **Středový zápal.** Zápalka je samostatný díl zalisovaný do pevného dna nábojnice, po výstřelu ji lze vyměnit a nábojnici přebít; používá se u výkonného střeliva kulovnic i brokovnic.[2,3]
- **Historický vývoj.** Náboj s okrajovým zápalem zavedl roku 1845 Flobert, náboje se středovým zápalem (Berdan, Boxer) se rozšířily po roce 1860.[1,2]
- **Konstrukční důsledek.** Pevnější dno se středovou zápalkou snese vyšší tlak prachových plynů než tenký okraj nábojnice, proto je středový zápal vyhrazen výkonnějším nábojům.[2,3]

2. Jaké typy zápalek pro středový zápal znáte a čím se liší? *

> Pro středový zápal se používají hlavně dva typy zápalek – Boxerova, která má kovadlinku ve vlastním těle a jednu zátravku (otvor) uprostřed dna nábojnice, a Berdanova, u níž je kovadlinka součástí nábojnice a zátravky jsou dvě, umístěné mimo střed.[1,2,3]

Boxerova a Berdanova zápalka — řez zápalkami: vlevo Boxerova s kovadlinkou v zápalce a jednou zátravkou, vpravo Berdanova s kovadlinkou v nábojnici a dvěma zátravkami

- **Boxerova zápalka.** Kovadlinka je součástí zápalky, dno nábojnice má jeden centrální zápalový otvor; typická pro americké střelivo, výhodou je snadné přebíjení, nevýhodou vyšší cena zápalky.[1,2,3]
- **Berdanova zápalka.** Kovadlinka je zalisována v nábojnici, otvory pro zážeh prachu jsou dva a leží mimo střed dna; převažuje u evropského střeliva, je levnější, ale přebíjení je složitější a hrozí deformace kovadlinky při opakovaném použití.[1,2,3]
- **Gevelotova zápalka.** Třetí historicky používaný typ zápalky pro středový zápal, uváděný vedle Berdanovy a Boxerovy, se stejně jako ony liší uspořádáním vnější, nebo vnitřní kovadlinky.[1]
- **Společný princip.** U obou hlavních typů úderník bije doprostřed dna nábojnice, kde je zápalka zalisována; liší se jen umístěním kovadlinky a počtem zátravek k prachové náplni.[2,3]

Karta 11 — Jednotné střely pro brokovnice · Montáže zaměřovacích dalekohledů · Střelné prachy

VI/A/11 — Jednotné střely pro brokovnice

1. Jmenujte některé typy jednotných střel pro brokovnice. *

> Jednotná střela je podle zákona těleso, které se po opuštění hlavně nerozdělí[1] – na rozdíl od brokového náboje tak zasáhne cíl vcelku. Do brokovnic se používá několik konstrukčních typů:[2]

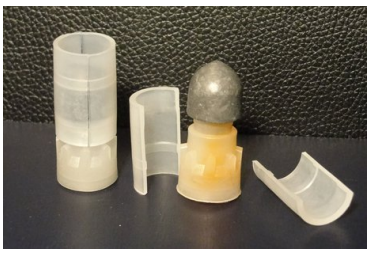
Sférická (kulová) střela — hladké olověné koule bez žeber a bez pouzdra

Brenneke — žebrovaná olověná střela s plstěnou ucpávkou přišroubovanou vzadu

Slug — dutá základna a šikmá žebra na plášti, konstrukce blízká Brenneke i Ideal

Podkalibrní (sabotová) střela — jádro rozebrané z plastového sabotu, který po výstřelu odpadá

- **Sférická (kulová) střela.** Nejstarší typ – hladká olověná koule bez stabilizačních prvků, dnes už spíš historický.
- **Brenneke.** Žebrovaná olověná střela s přišroubovanou plstěnou ucpávkou vzadu, která ji za letu stabilizuje.
- **Slug a Ideal.** Střely s dutou základnou a šikmými žebry na plášti, konstrukčně podobné Brenneke, běžné i u tuzemského střeliva.
- **S-Ball Plastic a podkalibrní (sabotové) střely.** Menší tvrdé jádro obalené plastovým pouzdrem (sabotem), které po výstřelu z hlavně odpadá.

2. Jaké je použití jednotných střel pro brokovnice v praxi? *

> V praxi nahrazuje jednotná střela z brokovnice kulovnici jen tam, kde to zákon výslovně povoluje. Spárkatou zvěř lze střílet zásadně kulovnicí s dostatečnou energií

náboje, ale prase divoké smí být při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střeleno i brokovnicí s jednotnou střelou.[1]

Jednotná střela — žebrovaná olověná střela typu Brenneke s plstěnou ucpávkou přišroubovanou vzadu

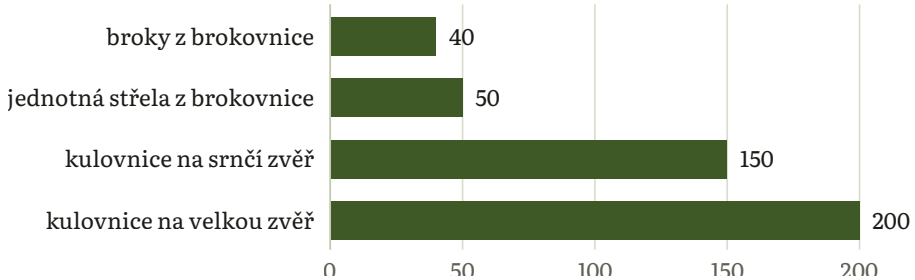
- **Společné lovy černé zvěře.** Nejčastější legální použití je při organizovaných lovech prasete divokého, kde střelec často nemá po ruce kulovnici.
- **Náhrada kulovnice na blízko.** Vzhledem k horší balistice se jednotná střela používá jen na krátkou vzdálenost, v rámci myslivecké vzdálenosti pro tento typ střely.[2]
- **Univerzální zbraň.** Umožňuje myslivci s jedinou brokovnicí reagovat na drobnou zvěř broky i na přiběhlé prase jednotnou střelou.

3. Jaká je myslivecká vzdálenost pro střelbu jednotnou střelou? *

Myslivecká vzdálenost pro střelbu jednotnou střelou z brokovnice je **50 m**. Sama střela doletí asi 1000 m, bezpečnostní vzdálenost se proto počítá s rezervou 1500 m.[1,4]

Myslivecká vzdálenost podle zbraně a střely

v metrech. Bezpečnostní vzdálenost jednotné střely je 1 500 metrů

Brokem se střílí do 40 metrů, jednotnou střelou do 50 a kulovnicí na 150 až 200 metrů podle zvěře. Bezpečnostní vzdálenost jednotné střely je přitom 1 500 metrů, proto musí být za cílem bezpečné pozadí.[3]

- **Myslivecká vzdálenost.** Vzdálenost, na niž lze zvěř za běžných podmínek bezpečně a eticky zasáhnout jedinou dobře mířenou ranou.
- **Srovnání s broky.** Broková střela má mysliveckou vzdálenost jen 35–40 m, jednotná střela díky vyšší hmotnosti a lepší letové stabilitě podstatně víc.[1]
- **Srovnání s kulovnicí.** Kulovnice má mysliveckou vzdálenost 150 m na srnčí a 200 m na velkou zvěř – toho jednotná střela z hladké hlavně nedosáhne, což odpovídá i zákonem stanovenému minimu energie kulového náboje.[1,2]

- **Bezpečnostní vzdálenost.** U jednotné střely činí 1500 m, proto musí být za cílem bezpečné pozadí i na tuto vzdálenost. Střela sama doletí asi na 1000 m.[1,4]

4. Jakými technickými prvky se zvyšuje přesnost a účinný dostřel jednotných střel?
*

> Jednotná střela letí hladkou brokovou hlavní bez vlastní rotace, takže se její stabilita za letu řeší konstrukčně.[1]

Podkaliberní střely v sabotu — pět různých jednotných střel: v plastovém sabotu je vždy vidět jen užší tvrdé jádro nebo hrot, prostřední sabot je prořízнutý a jádro odhaluje

- **Šípovitá (těžišťová) konstrukce.** Těžiště střely je posunuto dopředu a zadní žebra kladou vzduchu odpor jako opeření šípu, takže střela letí hrotem napřed i bez rotace.
- **Rotace za letu.** Přední část střely je těžší než zadní, střela se za letu točí a to ji dál stabilizuje.[3]
- **Podkaliberní (sabotové) provedení.** Menší tvrdé jádro v plastovém pouzdru (sabotu) klade v hlavni menší odpor, po výstřelu sabot odpadá a roste rychlost i přesnost.
- **Paradoxní zahrdlení hlavně.** Krátký rýhovaný úsek u ústí hlavně udělí střele rotaci podobně jako u kulovnice, což zvyšuje přesnost.[2]

5. Porovnejte výhody a nevýhody jednotných střel oproti loveckému střelivu pro kulovnice. *

> Jednotná střela z brokovnice má oproti kulovému náboji do kulovnice výhodu v univerzálním použití, ale citelně horší balistiku na delší vzdálenost.[1]

Podkaliberní střely v sabotu — pět různých jednotných střel, v plastovém sabotu je vidět jen užší tvrdé jádro nebo hrot

- **Výhoda – univerzálnost.** Myslivec vystačí s jedinou brokovnicí na drobnou zvěř i na přiběhlé prase divoké, aniž potřebuje druhou zbraň.[2]
- **Výhoda – ranivost na blízko.** Těžká, objemná střela má na krátkou vzdálenost vysokou zastavovací účinnost.
- **Nevýhoda – kratší myslivecký dostřel.** Jednotná střela dosahuje myslivecké vzdálenosti jen 50 m, kdežto kulovnice 150 m na srnčí a 200 m na ostatní spárkatou zvěř.[3]
- **Nevýhoda – zákonné omezení.** Kvůli nižší energii na delší vzdálenost zákon dovoluje jednotnou střelu na spárkatou zvěř jen výjimečně, konkrétně u prasete divokého při společném lovu.[2]

VI/B/11 — Montáže zaměřovacích dalekohledů

1. Které jsou základní požadavky kladené na montáž zaměřovacího dalekohledu? *

> Montáž zaměřovacího dalekohledu musí být dostatečně tuhá a spolehlivě ukotvená k hlavni nebo pouzdru zbraně, po sejmutí a novém nasazení udržet původní nástřel a mít přiměřenou výšku vzhledem k hlavni a objektivu puškohledu.[1]

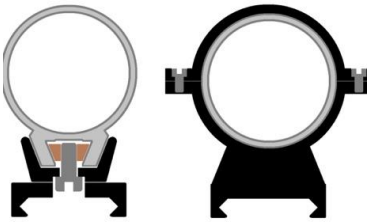
Montáž puškohledu — puškohled v kroužkové montáži na pouzdru závěru opakovací kulovnice

- **Tuhost.** Montáž se nesmí pod rázem výstřelu ani při běžné manipulaci se zbraní prohýbat ani povolovat, jinak se mění poloha záměrného kříže vůči hlavni.[1]

- **Spolehlivost ukotvení.** Šrouby, čelisti nebo lišta musí puškohled držet pevně, aby se jeho poloha neposouvala ani po řadě výstřelů.[1]
- **Zachování nástřelu při sejmutí.** U odnímatelných montáží se musí zásah po sejmutí a novém nasazení puškohledu vrátit prakticky na stejné místo jako před sejmutím.[1]
- **Přiměřená výška.** Montáž musí vynést osu puškohledu do výšky, kdy objektiv nenaráží na hlaveň a hlava střelce spočine na pažbě v přirozené poloze.[1,2]

2. Uveďte základní typy montáží a jejich výhody. *

> Mezi základní typy montáží patří klapková, násuvná na liště typu Weaver či Picatinny a švenkovací (Schwenk), přičemž každá nabízí jinou výhodu při přechodu na mechanická mířidla nebo při výměně puškohledu.[1]

Násuvná montáž — průřez: vpravo kroužek sevřený kolem tubusu puškohledu a nasunutý na lištu picatinny, vlevo puškohled s vlastní lištou Zeiss v čelistech montáže

- **Klapková montáž.** Puškohled lze rychle sklopit stranou nebo nahoru, aniž by se musel z pušky sundávat — výhodou je okamžitý přístup k mechanickým mířidlům pod ním.[1]
- **Násuvná montáž (Weaver/Picatinny).** Základna kroužků se nasune na standardizovanou lištu na hlavni a zajistí šroubem nebo pákou; výhodou je snadná a levná montáž i široká kompatibilita s běžnou výbavou.[1,2]
- **Švenkovací montáž (Schwenk).** Puškohled je uchycen v čelistech, které se po odjištění vyklopí stranou nebo se dají zcela sejmout a po vrácení do základní polohy přesně obnoví nástřel — výhodou je rychlé a opakovatelné přepínání mezi optikou a mechanickými mířidly.[1]

3. Jaké problémy může přivodit špatně zvolená, nekvalitní nebo nevhodně instalovaná montáž? *

> Špatně zvolená, nekvalitní nebo nevhodně instalovaná montáž vede především k plovoucím zásahům a k tečení za studena, tedy k postupné ztrátě přesně nastřelené polohy puškohledu.[1]

Montáž puškohledu — puškohled v kroužkové montáži na pouzdru závěru, odkud nesmí povolit ani o kousek

- **Plovoucí (bloudivé) zásahy.** Pokud montáž nedrží puškohled pevně, mění se při každém výstřelu nepatrně jeho poloha vůči hlavni a zásahy se na terči rozptylují, aniž střelec chybuje.[1]
- **Tečení za studena.** U nekvalitních materiálů nebo nedotažených spojů dochází v montáži postupně k mikroskopickým posunům, takže se používáním ztrácí přesně nastřelená poloha.[1]
- **Ztráta nástřelu při sejmutí.** Nepřesná nebo opotřebená odnímatelná montáž se po sejmutí a novém nasazení nevrátí do stejné polohy, takže je nutné puškohled znovu nastřelovat.[1,2]
- **Uvolnění a poškození.** Nedostatečně tuhá nebo špatně utažená montáž se vlivem opakovaného zpětného rázu uvolňuje a může poškodit i tubus puškohledu.[2]
- **Nevhodná výška.** Příliš nízká montáž může způsobit, že objektiv naráží na hlaveň, příliš vysoká zase nutí střelce nepřirozeně zvedat hlavu od pažby, což zhoršuje rychlost i přesnost míření.[1]

VI/C/11 — Střelné prachy

1. Jaké druhy střelných prachů se dnes používají?*

> V loveckých zbraních se dnes používá prakticky výhradně bezdýmný střelný prach, a to ve dvou základních typech – jednosložkový (nitrocelulózový) a dvousložkový (nitroglycerinový s přísadami).[1,2]

Černý prach — dnes už jen pro repliky a historické zbraně

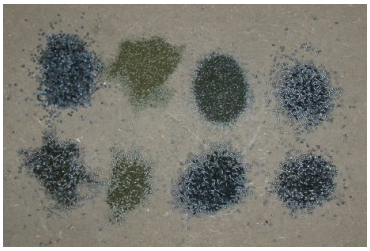

Bezdýmný prach — drobná tmavá válcovitá zrna

- **Bezdýmný prach.** Nahradil černý prach díky vyššímu výkonu, menší tvorbě dýmu a podstatně nižší korozivitě spalin.[1,3]
- **Jednosložkový (nitrocelulózový, Nc).** Základem je nitrocelulóza; tento typ má nejrozšířenější použití ve střelných zbraních.[2]
- **Dvousložkový (nitroglycerinový, Ng).** K nitrocelulóze je přidán nitroglycerin s dalšími přísadami, čímž se zvyšuje energetický výkon náplně.[1,2]
- **Řízené hoření.** Rychlost odhořívání se u obou typů reguluje tvarem a velikostí zrn i povrchovou úpravou, takže výrobci nabízejí prachy s různými vlastnostmi podle typu náboje.[1,2]
- **Černý prach.** V loveckých palných zbraních se dnes prakticky nepoužívá, protože silně koroduje kov a produkuje mnoho dýmu; přežívá jen u historických replik jako náhražka Pyrodex.[3]

2. Co se stane při záměně různých druhů střelného prachu? *

> Prach určený pro jeden typ náboje se nesmí použít v jiném – různé prachy mají odlišnou rychlost hoření přizpůsobenou tlaku a odporu v dané zbrani, a jejich záměna proto ohrožuje zbraň i střelce.[1,2]

Vzorky prachu — osm hromádek bezdýmného prachu různého tvaru, velikosti a barvy zrna, každý typ vyrobený pro jinou laboraci

- **Riziko přetlaku.** Prach vyvinutý pro brokový náboj hoří rychleji, než odpovídá uzavřenému prostoru a vyššímu odporu kulového náboje; při použití v kulovnici hrozí prudký nárůst tlaku a poškození nebo roztržení hlavně.[1]
- **Nedostatečná energie.** Naopak prach určený pro kulové náboje se v krátké dráze brokového náboje nemusí stihnout spálit celý, střela pak nezíská potřebnou rychlost a energii a v hlavni mohou zůstat nespálené zbytky prachu i broky.[1]
- **Proč na tom záleží.** Rychlost odhořívání prachu se řídí především tvarem a velikostí zrna i jeho povrchovou úpravou; každý typ prachu je vyroben a odzkoušen pro konkrétní laboraci, nikoli libovolně zaměnitelně.[2]
- **Zásada při nabíjení.** Do náboje smí přijít jen prach typu a navážky předepsané výrobcem laborace; svépomocná záměna typů prachu při plnění nábojů je nebezpečná.[1]

Karta 12 — Ráže loveckých kulovnic · Balistika brokového výstřelu · Údržba lovecké zbraně

VI/A/12 — Ráže loveckých kulovnic

1. Popište základní princip označování ráží kulovnic v evropském systému a uveďte příklady. *

> Evropský systém zapisuje ráži kulovnice dvěma čísly oddělenými křížkem: prvním je zaokrouhlený **průměr vývrtu hlavně v polích v milimetrech**, druhým **délka nábojnice v milimetrech**.[1,2]

7×57 — 7mm střela v nábojnici dlouhé 57 mm

9,3×74 R — s okrajovou nábojnicí, poznat podle písmene R

- **Základní zápis.** Příkladem jsou ráže 7×57, 7×64 nebo 6,5×57 – sedmi-, respektive 6,5milimetrová střela v nábojnici uvedené délky.[1,2]
- **Doplňkové písmeno.** K číslům se často připojuje písmeno upřesňující tvar nábojnice nebo historii ráže, například u 9,3×74 R nebo 8×57 JS.[1,2]
- **Zaokrouhlení.** Uváděný milimetrový údaj je zaokrouhlený, skutečný průměr vývrtu se může nepatrně lišit.[1]
- **Dnešní stav.** Vlivem globalizace trhu se značení jednotlivých výrobců plně nesjednotilo, takže vedle sebe existuje řada podobných, ale ne totožných označení.[1]

2. Popište základní princip označování ráží kulovnic v anglo-americkém systému a uveďte příklady. *

> Anglo-americký systém vyjadřuje ráži v palcích a jeho zápis se v průběhu historie měnil; dnešní podoba kombinuje **číslo v tisícinách palce se slovním doplňkem**.[1]

.308 Winchester — dva náboje a hlavička s vyraženým označením „308 WIN“

.222 Remington — náboj se špičatou střelou

.30-06 Springfield — hrot střely a rameno nábojnice

- **Do roku 1870.** Ráže se udávala v setinách palce a délka nábojnice se popisovala slovně, například .22 Long Rifle nebo .22 Short.[1]
- **1870–1910.** Přibyla další dvě až tři čísla – ráže v setinách palce, hmotnost prachové náplně a hmotnost střely v grainech, jako u .25-35 Winchester.[1]
- **Po roce 1910.** Ráže se udává v tisícinách palce a doplňuje se slovně údajem o výrobci, druhu zápalu, tvaru nábojnice nebo obchodním názvem.[1]
- **Příklady dnešní praxe.** Takto vznikly ráže .308 Winchester, .222 Remington nebo .30-06 Springfield.[1,2]

3. Co znamenají zkratky J, R a S v evropském systému číslování ráží? *

> Písmena za základním evropským zápisem ráže upřesňují tvar nábojnice nebo historii kalibru.[1]

R — okrajová nábojnice — u dna nábojnice 9,3×74 R vidět vystupující okraj

- **R.** Zkratka z německého *Rand* (okraj) značí **okrajovou nábojnici** s vystupujícím okrajem dna, například u ráže 9,3×74 R nebo 5,6×52 R.[1,2]
- **J (dříve I).** Odkazuje na vojenský původ ráže – z *Infantery* (pěchota) – a značí původní, užší průměr vývrtu.[1]
- **S.** Značí **zesílený průměr střely**; u ráže 8×57 byl zvětšen z 8 na 8,2 mm, vykládá se jako *Stark* (silný) nebo *Spitzgeschoss* (špičatá střela).[1]
- **Kombinace.** Písmena se u jedné ráže sčítají – označení 8×57 JS tak nese vojenský původ i zesílený průměr střely zároveň.[1,2]

4. Co znamenají různé zkratky, např. 06Spr., Win., Rem., aj. v anglo-americkém způsobu označování ráží kulovnic? *

> Slovní přípona za číslem ráže v anglo-americkém systému nejčastěji uvádí **výrobce, obchodní název nebo standard**, pod nímž byl náboj zaveden.[1]

Win. – Winchester — hlavička s vyraženým označením „308 WIN“

Rem. – Remington — náboj .222 Remington

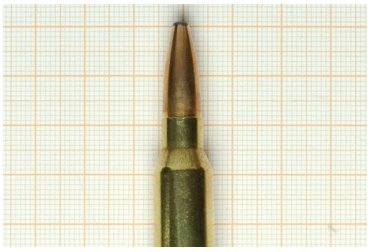

Spr. – Springfield — náboj .30-06 Springfield

- **Win. – Winchester.** Firma Winchester Repeating Arms dala jméno rážím .308 Winchester, .243 Winchester i .30-30 Winchester.[2,3]
- **Rem. – Remington.** Výrobce Remington Arms, podle kterého se jmenují ráže .222 Remington a .223 Remington.[2,3]
- **Spr. – Springfield.** Zkratka v zápisu „30 – 06 Spr.“ odpovídá plnému názvu ráže .30-06 Springfield.[2,3]
- **Další výrobci a původ.** Podobně nese jméno ráže .22 Savage,[2,3] případně národní původ, jako u .303 British.[2]
- **Nejednotný zápis.** I samo zkrácení magnumu kolísá – vedle sebe se objevuje .300 Win. Mag. i .300 Win. Mgn., protože se přesný způsob psaní mezi výrobci a prameny liší.[1,2]

5. Co nám napoví zkratka Mag. uvedená u ráže lovecké kulovnice? *

> Zkratka **Mag.** (magnum) u ráže lovecké kulovnice ohlašuje **výkonnější provedení náboje** téže ráže – vyšší rychlost, energii a často i hmotnost střely.[1]

.300 Win. Mag. — delší a objemnější nábojnice magnum provedení

.222 Remington — základní provedení bez přípony Mag.

- **Obecný trend.** Prezentace ČMMJ řadí Mag. mezi trendy vývoje ráží vedle vyšší rychlosti střely a vyšší hmotnosti udávané v gramech nebo grainech.[1]
- **V obou systémech.** Doplněk se objevuje jak v evropském zápisu, například u ráže 5,6×50 R Mag., tak v americkém, například u .300 Win. Mag.[1,2]

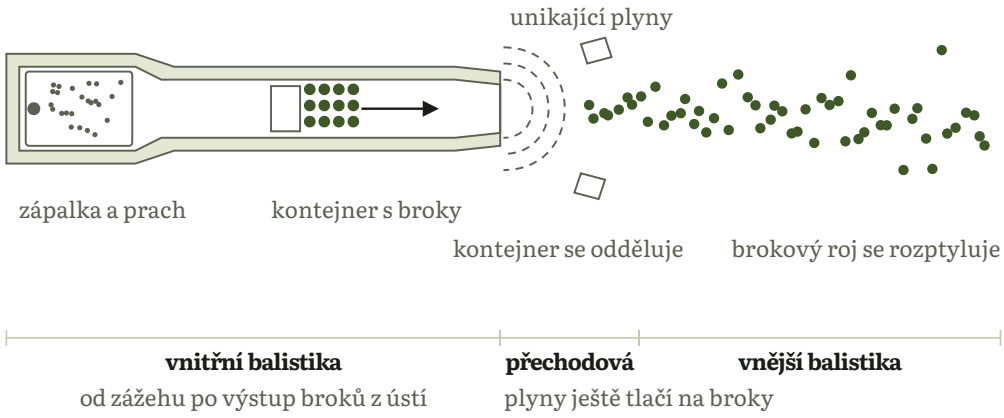
- **Stejná ráže, vyšší výkon.** Přehled doporučených ráží řadí vedle sebe .222 Remington (5,6×41), .223 Remington (5,6×45) a magnum variantu 5,6×50 R Mag. – shodný průměr střely, ale výkonnější provedení.[2]
- **Příbuzný doplněk.** Vedle Mag. se u ráží objevuje i zkratka SE nebo HV, kterou výrobci značí vysokou počáteční rychlost střely – doplněk se stejným účelem, jen jiným slovním základem.[3]

VI/B/12 — Balistika brokového výstřelu

1. Popište vnitřní a přechodovou balistiku brokového výstřelu. *

> Vnitřní balistika brokového výstřelu trvá od úderu zápalníku do okamžiku, kdy broky opustí ústí hlavně, přechodová balistika na ni bezprostředně navazuje a končí, jakmile na broky přestanou působit unikající plyny.[1,2]

Brokový výstřel v podélném řezu hlavní
od zážehu zápalky po rozptyl brokového roje

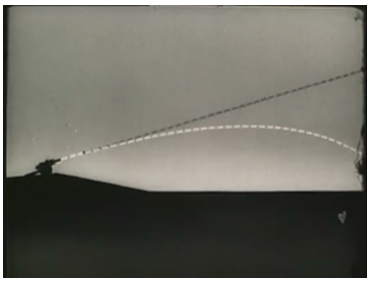
Tlak plynů žene kontejner s broky vývrtem k ústí, za ústím se plyny rozpínají do stran, kontejner se odděluje a roj se protahuje. Vnitřní balistika končí výstupem broků z hlavně, přechodová tam, kde plyny přestanou na broky působit.[5]

- **Zážeh a tlak plynů.** Úder zápalníku iniciuje zápalku, ta přes zátravku zapálí prachovou náplň a jejím hořením vzniká rychle rostoucí tlak plynů, jehož křivka po kulminaci znovu klesá.[1,3]
- **Rozjezd broků v hlavni.** Tlak plynů tlačí na dno náboje a žene broky spolu s plastovým kontejnerem nebo plstěnou zátkou, která je nese a zároveň za nimi těsní spaliny, vývrtem hlavně směrem k ústí.[1]
- **Zahrdlení.** Těsně před ústím prochází brokový shluk zúženým zahrdlením, kde broky dostanou dostředivou energii, jejich rychlost se zvýší a shluk se protáhne, což mu pomáhá déle držet pohromadě.[4]

- **Konec vnitřní balistiky.** Fáze končí okamžikem výstupu broků z hlavně; tlak plynů za nimi mezitím po kulminaci klesá a právě při výstupu se vyrovnává s tlakem atmosférickým.[2,3]
- **Přechodová fáze.** Bezprostředně po opuštění hlavně na broky ještě krátce působí unikající plyny, které se rozpínají do stran, a kontejner nebo zátka se od broků oddělují.[2]

2. Popište vnější balistiku brokového výstřelu. *

> Vnější balistika brokového výstřelu trvá od chvíle, kdy na broky přestanou působit unikající plyny z hlavně, až do jejich dopadu na cíl.[1]

Video: **Dráha střely** — střela letí zprvu po přímce záměrné, tíže ji ale stahuje dolů, takže její skutečná dráha je zakřivená balistická křivka; americký výukový film z roku 1949

- **Síly za letu.** Na broky působí odpor vzduchu a gravitace, takže jejich dráha netvoří přesnou ideální parabolu, ale vlastní, mírně odlišnou balistickou křivku.[2]
- **Tvar dráhy.** Strmost dráhy určuje poměr rychlosti a hmotnosti střely – čím je při stejné rychlosti hmotnost vyšší, tím je dráha strmější, a naopak vyšší rychlost dráhu zplošťuje.[2]
- **Vývoj brokového shluku.** Broky letí zpočátku semknuté v protáhlém shluku, jehož soudržnost drží jen po určitou dobu; postupně jej rozptyluje vzdušná turbulence a vzájemné srážky broků.[3]
- **Klesající účinnost.** S přibývající vzdáleností od ústí hlavně klesá hustota zásahu (krytí) i síla dopadu jednotlivých broků, což omezuje účinný dostřel brokovnice ve srovnání s kulovnicí.[3]

3. Které aspekty mají vliv na formování brokového shluku? *

> Tvar a hustotu brokového shluku nejvíc ovlivňuje zahrdlení hlavně, dále velikost a materiál broků, způsob jejich uložení v náboji a vzdálenost od ústí hlavně.[1,2]

Olověné broky — obsah jednoho brokového náboje

- **Zahrdlení (choke).** Zúžení konce hlavně dodá brokům dostředivou energii, shluk se protáhne a drží déle pohromadě; krytí se pohybuje od zhruba 40 % u nezahrdlené hlavně po asi 70 % u nejsilnějšího zahrdlení.[1,3]
- **Velikost a materiál broků.** Volba vhodného zahrdlení závisí i na velikosti a materiálu broků – tvrdší ocelové broky se v hlavni méně deformují než olověné, proto se pro ně doporučuje volit o stupeň mírnější zahrdlení než pro olovo a plné zahrdlení se pro ně vůbec nepoužívá.[1]
- **Nosič broků v náboji.** Broky nese plastový kontejner, který je zároveň chrání před deformací o stěny hlavně, nebo starší plstěná zátka; obojí za nimi navíc těsní spalné plyny a po výstupu z hlavně se od broků odděluje.[2]
- **Vzdálenost od ústí hlavně.** Se vzdáleností se shluk přirozeně prodlužuje a rozšiřuje vlivem vzdušné turbulence a vzájemných srážek broků, takže stejný náboj dává na různou vzdálenost různé krytí.[1]

VI/C/12 — Údržba lovecké zbraně

1. Popište čištění a ošetření lovecké zbraně. *

> Zbraň čistíme po každém použití, i když jsme z ní nestříleli — rozebereme ji, vývrt mechanicky zbavíme karbonových a měděných či olověných usazenin vždy ve směru

od nábojové komory k ústí hlavně a nakonec ji nakonzervujeme tenkou vrstvou oleje.[1,2]

Sada na čištění zbraně — dílce skládacího vytěráku a na jednom z nich našroubovaný mosazný kartáček

- **Proč se karbon a otěr usazují.** Nespálené povýstřelové zplodiny spolu s vlhkostí spouštějí chemické procesy, jejichž produkty (amoniak, amonné soli) trvale poškozují povrch kovu, zejména vývrtu, a zvyšují jeho náchylnost ke korozi.[1]
- **Čištění brokovnice.** Zbraň rozebereme, hlavně prostříkneme olejem, případně přípravkem na olověný otěr, necháme působit a vývrt vyčistíme ocelovým spirálovým kartáčkem odpovídajícím ráži vždy směrem od nábojové komory k zahrdlenému ústí, poté dočistíme koudelníkem nebo hadříkem do zrcadlového lesku.[2]
- **Čištění kulovnice.** Po vyjmutí zásobníku a závěru vývrt prostříkneme olejem, nahrubo vyčistíme mosazným kartáčkem nebo koudelníkem a vytěrák vedeme zásadně od nábojové komory k ústí, nikdy opačným směrem.[2]
- **Kontrola vývrtu.** Zda je hlaveň skutečně čistá, na první pohled nepoznáme — usazený karbon i měděný otěr spolehlivě odhalí až endoskopický boreskop, přičemž jejich odstranění vždy vyžaduje chemické rozpouštědlo.[1]
- **Ošetření po vyčištění.** Kovové části vytřeme do sucha a nakonzervujeme tenkou vrstvou zbraňového oleje; u lůžka a bicího ústrojí olejem šetříme, aby nezatékal do dřeva pažby a mechanismu.[2]

2. Jak ukládáme zbraně a střelivo z technického hlediska? *

Zbraň ukládáme vždy vybitou, vyčištěnou a nakonzervovanou, nejlépe v lehkém prodyšném obalu, a zbraně i střelivo dále zabezpečujeme proti zneužití, ztrátě či odcizení

> podle jejich počtu způsobem, který stanoví zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu.[1,2]

Otevřený trezor na zbraně — police a měkce polstěný stojan na hlavně uvnitř uzamykatelné ocelové skříně

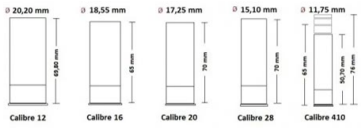
- **Stav zbraně před uložením.** Kovové části po vyčištění nakonzervujeme tenkou vrstvou oleje a zbraň vložíme do lehkého obalu z prodyšného plátna, nikoli do vzduchotěsného pouzdra, aby se pod ním nesrážela vlhkost a nevznikala koroze.[1]
- **Zabezpečení zbraní podle počtu.** Uložené registrované zbraně se podle § 83 zákona zajišťují stupňovaně: nejvýše 10 kusů v uzamčené ocelové schránce, skříni nebo zvláštním uzamčeném zařízení, 11 až 20 kusů ve skříňovém trezoru, uzamčené místnosti nebo samostatném objektu a více než 20 kusů obdobně, navíc chráněno elektronickým zabezpečovacím zařízením.[2]
- **Výjimka pro málo zbraní.** Nejvýše dvě zbraně kategorie R2 až R4 stačí vhodně zabezpečit proti zneužití, ztrátě či odcizení, i mimo ocelovou schránku či skříň. Platí to pro držitele, který má celkem nejvýše dvě takové zbraně, a také při dočasném uložení v obydlí nebo krátkodobém uložení ve vozidle.[2]
- **Zabezpečení střeliva podle počtu.** Stejné tři stupně platí obdobně i pro uložené střelivo kategorie S1 až S3, jen podle počtu nábojů: do 10 000 kusů, 10 001 až 20 000 kusů a nad 20 000 kusů. Nejvýše 1000 nábojů kategorie S2 nebo S3 stačí, stejně jako nejvýše dvě zbraně, vhodně zabezpečit.[2]
- **Technické parametry schránek.** Konkrétní technické požadavky na ocelové schránky, skříně, trezory i místnosti a jejich uzamčení stanoví prováděcí nařízení vlády, na které zákon v § 83 odst. 6 odkazuje.[2]

Karta 13 — Ráže loveckých brokovnic · Balistika kulového výstřelu · Zámky loveckých zbraní

VI/A/13 — Ráže loveckých brokovnic

1. Popište systém odvození velikosti brokové ráže. *

> Ráž brokové zbraně se neudává v milimetrech, ale **počtem kulí odlitých z jedné anglické libry olova (453,6 g)**, jejichž průměr přesně odpovídá průměru vývrtu hlavně.[1,2] Čím víc stejně těžkých kulí se z jedné libry odlije, tím menší je jejich průměr – proto **vyšší číslo ráže znamená menší vývrt hlavně**: ráž 20 je užší než ráž 12.[2]

Srovnání ráží — průměr a délka nábojnice pro ráže 12, 16, 20, 28 a 410, s klesajícím průměrem od ráže 12 k ráži 410

- **Historický anglický systém.** Sahá do 17.–18. století a u loveckých brokovnic se používá dodnes.[1]
- **Rozsah ráží.** Vyráběly se ráže od 4 do 36, v praxi se dnes běžně setkáme jen s rážemi 12, 16 a 20.[1,2]
- **Výjimka.** Malé ráže jako .410 nebo náboje Flobert se místo počtu kulí značí přímo průměrem vývrtu v palcích nebo milimetrech.[2]

2. Jaké údaje nalezneme uvedené u ráže konkrétní brokovnice? *

> Číslo ráže se nikdy neuvádí samo – vždy je doplněné **délkou nábojnice v milimetrech**, nejčastěji 65, 70 nebo 76 mm (magnum), zapsanou např. jako „12 × 70“.[1,2] Na krabičce nábojů i na samotné nábojnici pak najdeme další údaje:

Údaje na nábojnici — hmotnost brokové navážky (24 g) a průměr broků (2,00 mm, číslo 9½) vytištěné přímo na těle náboje

- **Průměr broků** – v milimetrech i v národním číslování daného výrobce.[1]

- **Hmotnost brokové navážky** – nejčastěji 24 až 36 g, u magnum nábojů až 50 g.[1]
- **Materiál a určení broků** – olovo, ocel („steel“) nebo speciální náplň pro disciplínu „skeet“.[1]
- **Konstrukční a obchodní označení** – obchodní název výrobku daného výrobce.[1]
- Na hlavni samotné zbraně navíc najdeme **zkušební značky**, které potvrzují její povinné ověření.[3]

3. Které ráže jsou dnes u loveckých brokovnic nejrozšířenější?*

I když se historicky vyrábělo přes deset různých ráží brokovnic, v praxi se dnes prosadily jen tři: **12, 16 a 20**.[1,2] Myslivecký řád tyto ráže výslovně uvádí jako obvyklý rozsah pro lov drobné zvěře na společných honech.[3]

Ráž 12 — nejširší vývrt ze tří běžných ráží, náboj se zřetelnou značkou „12“ na dnu nábojnice

Ráž 16 — středně široký vývrt, kompromis mezi ráží 12 a 20

Ráž 20 — nejužší vývrt ze tří běžných ráží

- **Ráž 12** je nejrozšířenější a nejuniverzálnější – nabízí nejširší výběr brokových náplní od lehkých sportovních po silné magnum náboje, proto ji dnes volí většina výrobců i lovců.[1,2]
- **Ráž 16** je tradičním evropským kompromisem mezi hmotností zbraně a velikostí brokové náplně.[2]
- **Ráž 20** má užší vývrt, lehčí zbraň i menší zpětný ráz, a proto ji lovci vyhledávají pro celodenní šoulačku.[2]
- Ostatní historické ráže (4, 8, 28, 36 aj.) se u loveckých zbraní dnes prakticky nepoužívají.[2]

4. Jaké problémy mohou nastat při použití brokových nábojů s nevhodnou délkou?*

Délka nábojové komory se udává vždy vedle čísla ráže (např. „12 × 70“) a musí odpovídat délce, na kterou se **po výstřelu rozevře okraj nábojnice**.[1] Vystřelí-li se náboj delší, než pro jakou je komora vyrobena – typicky magnum náboj (76 mm) v komoře pro 70 mm – nábojnice se v přechodovém kuželu nestihne plně rozevřít a v hlavni

vznikne **nebezpečný přetlak**, který může hlaveň vydout nebo roztrhnout a zranit střelce.[2,3]

Náboje 70 mm a 76 mm — kratší běžný náboj (nahoře) a delší magnum náboj (dole) stejné ráže 12

- **Kratší náboj v delší komoře** naopak nebezpečný není, ale broky urazí před zahrdlením delší volnou dráhu, což zhoršuje rozptyl brokového snopu.[1]
- **Právě proto** se u zbraní i nábojů testují a vyznačují rozměry komory a maximální dovolené tlaky podle normy ČSN 39 5020 a mezinárodních pravidel C.I.P.[2,3]
- Zbraň i střelivo musí projít **povinným zkušebním ověřením**, které nevhodnou kombinaci rozměrů odhalí ještě před prodejem.[3]

5. Jaké jsou výhody a nevýhody loveckých brokovnic různých ráží? *

Čím nižší je číslo ráže, tím širší vývrt hlavně, těžší broková náplň i **zbraň sama** – a naopak.[1,2] Volba ráže je tak vždy kompromisem mezi výkonem a hmotností.

Kachnice — hlaveň obří kachnice nad běžnou loveckou puškou, patrný rozdíl v tloušťce i délce hlavně

- **Ráž 12.** Unese brokovou náplň 24–36 g, u magnum nábojů až 50 g – nejvyšší výkon a nejširší nabídka nábojů, vhodná na husy, lišky i naháňky, ale zbraň je nejtěžší a má nejsilnější zpětný ráz.[1]
- **Ráže 16 a 20.** Lehčí zbraň, menší zpětný ráz a snazší nošení při celodenní šoulačce, za cenu menší brokové náplně.[1,2]
- **Ptačnice.** Zbraň nejmenších ráží (vývrt jen 13,8–9 mm) pro drobnou pernatou škodnou – minimální hmotnost i broková náplň.[2]
- **Historické extrémy.** Rybničnice a vodnice (ráže 4 a 8) i na podstavci upevněné kachnice (vývrt 26–50 mm, váha až 80 kg) měly obří brokovou náplň pro hromadný odstřel vodního ptactva, ale byly nepřenosné a dnes se k lovu nepoužívají.[2]

VI/B/13 — Balistika kulového výstřelu

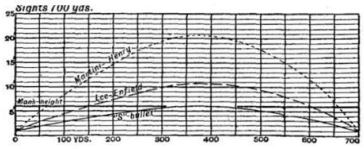
1. Popište vnitřní a přechodovou balistiku kulového výstřelu. *

> Vnitřní balistika zkoumá děje od zažehnutí zápalné a hnací náplně po opuštění střely z hlavně, přechodová balistika pak krátký navazující úsek letu, kdy na střelu ještě působí prachové plyny unikající za ní z hlavně.[1,2]

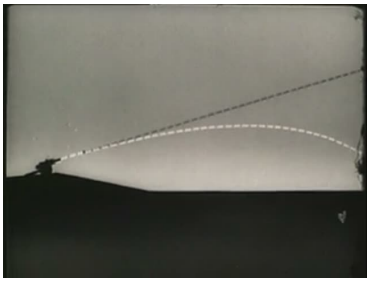
- **Vnitřní balistika.** Po zážehu prudce roste tlak plynů v nábojové komoře, střela je vytlačena z nábojnice a hnána vývrtem hlavně; nejvyšší tlak je 60–100 mm za nábojovou komorou, kde je hlaveň nejsilnější.[1]
- **Zařezání do drážek.** Při průchodu hlavní se střela zařezává do drážek vývrtu a získává stabilizující rotaci; současně vzniká zpětný ráz zbraně.[2]
- **Přechodová balistika.** Začíná v okamžiku, kdy střela opustí ústí hlavně, a trvá, dokud ji ještě urychlují unikající plyny letící vyšší rychlostí než ona sama – zpravidla do vzdálenosti 10 až 20 ráží od ústí.[1,2]
- **Řazení k vnitřní balistice.** Protože jde o krátký a bezprostředně navazující děj, bývá přechodová balistika považována za součást balistiky vnitřní.[1]

2. Popište vnější balistiku kulového výstřelu. *

> Vnější balistika zkoumá pohyb střely v prostoru od chvíle, kdy na ni přestanou působit unikající plyny z hlavně, až do dopadu na cíl; hlavními silami jsou tíže a odpor vzduchu.[1,2]

Balistická křivka — dráhy tří různých nábojů, vzestupný oblouk pozvolnější, sestupný výrazně strmější

Video: **Dráha střely** — střela letí zprvu po přímce záměrné, tíže ji ale stahuje dolů, takže její skutečná dráha je zakřivená balistická křivka; americký výukový film z roku 1949

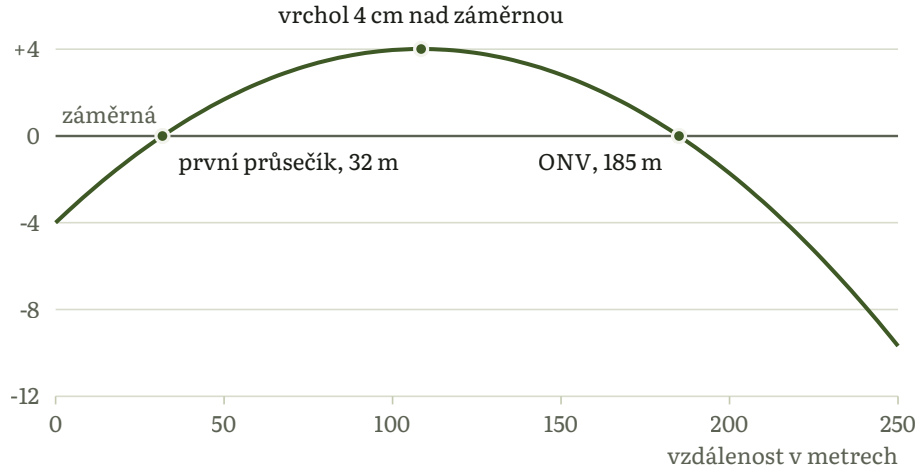
- **Balistická křivka.** Dráha střely se od ideální paraboly liší vlivem odporu vzduchu a tvoří vlastní balistickou křivku s nesouměrnými oblouky – vzestupný je pozvolnější, sestupný výrazně strmější.[2]
- **Vliv rychlosti a hmotnosti.** Při stejné rychlosti má těžší střela strmější dráhu, při stejné hmotnosti má rychlejší střela dráhu plošší.[1]
- **Záměrná a dráha střely.** Záměrná (spojnice oka, mířidel a cíle) protíná balistickou křivku dvakrát – poprvé blízko ústí hlavně, podruhé na sestupném oblouku dráhy.[1,2]
- **Další rušivé vlivy.** Let ovlivňuje i vítr, hustota vzduchu daná teplotou a nadmořskou výškou a rotace střely, která způsobuje boční odchylku (derivaci).[2]

3. Jaké informace zjistíme z balistických tabulek? Co je ONV? *

> Balistické tabulky pro daný náboj udávají rychlost a energii střely i převýšení nebo snížení její dráhy vůči záměrné na různých vzdálenostech; ONV neboli optimální nástřelná vzdálenost je vzdálenost, na kterou je výhodné zbraň nastřelit, aby byly co nejlépe využity balistické vlastnosti náboje.[1,2]

Dráha střely proti záměrné a optimální nástřelná vzdálenost

svislá osa je v centimetrech a je mnohonásobně zvětšená proti vodorovné ose v metrech

Střela vychází z hlavně pod záměrnou, poprvé ji protne po několika desítkách metrů, zvedne se nad ni nejvýš o 4 cm a podruhé ji protne právě na ONV. Za ní klesá rychle: na 250 metrech je 10 cm pod záměrnou.[3]

- **Parametry náboje a střely.** Tabulky uvádějí ráži, hmotnost a typ střely, hmotnost a délku náboje i délku hlavně použité zbraně, protože úsťová rychlost se s délkou hlavně mění.[1]
- **Rychlost a energie.** Dále obsahují rychlost střely od úsťové Vo až po V300 a jí odpovídající energii od Eo do E300 pro jednotlivé vzdálenosti.[1]
- **Převýšení a snížení dráhy.** Poslední sloupce udávají, o kolik centimetrů se dráha střely zvedne nad záměrnou nebo pod ni klesne, zvlášť pro zamíření hledím a pro puškový dalekohled.[1]
- **ONV.** Je to vzdálenost, ve které balistická křivka podruhé protíná záměrnou a dráha střely se nad ní zvedne nejvýše o 4 cm; nastřelením na ONV lze bez korekce mířidel střílet na širší rozsah vzdáleností.[2]
- **Praktický smysl tabulek.** Skutečná vzdálenost na zvěř při lovu zřídka odpovídá přesně nastřelené vzdálenosti, proto tabulky umožňují odhadnout zakřivení dráhy střely i na jiných vzdálenostech.[1]

VI/C/13 — Zámky loveckých zbraní

1. Vysvětlete pojem zámek lovecké zbraně. *

> Zámek lovecké zbraně je soustava spoušťového, bicího a pojistného ústrojí umístěná na jedné základně, která po stisknutí spouště zajistí výstřel.[1,2]

Otevřená baskule — zlomená dvojka s nabitými náboji v komorách, vidět stavěcí páku a horní hranu zámku

- **Bicí ústrojí.** Rozněcuje zápalku nábojnice pomocí bicí pružiny, kohoutu, kladívka nebo úderníku a zápalníku; natahuje se zlomením hlavní, zavřením závěru nebo ručně.[2]
- **Spoušťové ústrojí.** V okamžiku výstřelu uvolní napjaté bicí ústrojí; u zbraní se sklopnou hlavní musí mít odpor spouště alespoň 14,7 N.[2]
- **Pojistné ústrojí.** Jistí spouště, úderníky nebo závěr proti nechtěnému výstřelu.[2]
- **Umístění u zlamovacích zbraní.** Podle konstrukce se rozlišují zámky s vnějšími kohouty nebo bezkohoutkové, dále postranní či lůžkové, s bicí pružinou vpředu, nebo vzadu.[1,2]

2. Uveďte příklad zámků používaných na loveckých zbraních. *

> U loveckých zbraní se zlamovacími hlavněmi (brokovnic, kulovnic i kombinovaných zbraní) se zámky podle umístění bicího ústrojí dělí na lůžkové a postranní; mezi nejznámější konstrukce patří Anson & Deeley, Blitz a Holland & Holland.[1,2]

Lůžkový zámek — bicí ústrojí uložené v lůžku pod hlavněmi, baskule bez postranních desek

Postranní zámek (sidelock) — bicí ústrojí na samostatné zámkové desce po straně baskule, Holland & Holland

Kohoutkový zámek — dvojka s vnějším napnutým kohoutem

- **Lůžkový zámek Anson & Deeley.** Bicí ústrojí je uloženo v lůžku pod hlavněmi, pružiny kladívek jsou umístěny před nimi; jde o nejrozšířenější konstrukci dnešních brokovnic.[1,2]

- **Lůžkový zámek Blitz.** Rovněž lůžkové řešení, u něhož jsou pružiny kladívek umístěny za nimi.[2]
- **Postranní zámek Holland & Holland.** Bicí ústrojí je upevněno na samostatných zámkových deskách zapuštěných do dřeva pažby po stranách baskule, typické pro dražší dvojky.[1]
- **Podle kohoutů.** Zámky se dále dělí na provedení s vnějšími kohouty a bezkohoutkové.[2]

Karta 14 — Optické přístroje určené k lovu zvěře · Nastřelování zbraní · Bezolovnaté a nestandardní střely

VI/A/14 — Optické přístroje určené k lovu zvěře

1. Jaké jsou základní parametry lovecké optiky a co z nich vyčteme? *

> Základní parametry lovecké optiky jsou **zvětšení a průměr objektivu**, značené např. 7×50 nebo 6×42; z nich se dále odvozují výstupní pupila, světelnost, výkon za šera a zorné pole.[1,2]

Puškohled — Meopta Optika6 MeoPro 3-18×56, na těle vyražené označení zvětšení a průměru objektivu

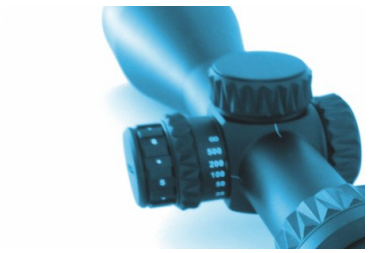
- **Zvětšení.** První číslo v označení udává, kolikrát dalekohled přiblíží cíl; u puškohledů bývá 1 až 15násobné.[2]
- **Průměr objektivu.** Udává ho druhé číslo v označení, v milimetrech – čím větší objektiv, tím víc světla optika sesbírá.[1,2]
- **Výstupní pupila.** Vypočte se jako průměr objektivu dělený zvětšením (u 6×42 vychází 7 mm); velikost pupily má být 5–7 mm.[2]
- **Světelnost.** Míra jasnosti obrazu, rovná se čtverci průměru výstupní pupily.[2]
- **Výkon za šera a zorné pole.** Výkon za šera (soumrakové číslo) se podle normy DIN ISO 14490-1 počítá jako odmocnina ze součinu zvětšení a průměru objektivu v milimetrech (u 6×42 vychází asi 15,9) a ukazuje použitelnost za snížené viditelnosti;[1,3] zorné pole je velikost prostoru, který oko obsáhne při pohledu do dalekohledu.[2]

2. Jaké další funkce jsou dnes integrovány do lovecké optiky? *

> Kromě zvětšení a jasu dnešní puškohledy integrují řadu doplňkových funkcí, které usnadňují zamíření, odhad vzdálenosti i lov za snížené viditelnosti.[1,2]

Dálkoměr — laserový dálkoměr přiložený k oku určuje vzdálenost k cíli

Věžička kompenzátoru — výšková věžička s ryskami vzdálenosti 50 až 500 m na puškohledu Meopta Optika6

- **Osvětlená (svítící) záměrná osnova.** Podsvícený bod nebo kříž zůstává v šeru a v noci dobře viditelný na tmavém pozadí.[1,2]
- **Dálkoměr.** Zabudovaný laserový dálkoměr určuje přesnou vzdálenost k cíli přímo v zorném poli.[1,2]
- **Kompenzátor poklesu dráhy střely.** Ryska nebo věžička s horizontální a vertikální korekcí zásahu umožňuje zamířit i na delší vzdálenost bez přepočtu nastavení.[2]
- **Barometr a teploměr.** Senzory zpřesňují balistický výpočet podle aktuálního počasí.[2]
- **Digitální, noční a termovizní moduly.** Integrovaná kamera, noktovizor nebo termovize rozšiřují použití optiky do tmy; zákon o myslivosti dovoluje střílet za noci prase divoké, lišku a některé druhy jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[1,3]

3. Porovnejte výhody a nevýhody lovecké optiky různých parametrů. *

> Volba parametrů lovecké optiky je vždy kompromis mezi jasem, přehledem a hmotností – žádné nastavení není nejlepší pro všechny způsoby lovu zároveň.[1,2]

Lehký puškohled s pevným zvětšením — kompaktní puškohled s malým objektivem na kulovnici, upevněný ve sklopné kroužkové montáži

- **Vyšší zvětšení.** Umožňuje rozeznat trofej i pohlaví zvěře na velkou vzdálenost, ale zužuje zorné pole a hůř se s ním míří na pohybující se cíl.[1,2]
- **Větší objektiv.** Dává větší výstupní pupilu a lepší využitelnost za šera, ale zvyšuje hmotnost, rozměry a nutnou výšku montáže nad hlavní.[2]

- **Proměnné zvětšení (variably).** Spojuje širokoúhlý pohled pro naháňku s možností přiblížení pro čekanou, jde ale o konstrukčně složitější a dražší přístroj.[2]
- **Pevné zvětšení.** Nabízí jednodušší a odolnější konstrukci za nižší cenu, ale bez přizpůsobení různým způsobům lovu.[2]
- **Lehká naháňková optika s nízkým zvětšením.** Umožňuje rychlé zamíření na pohybující se zvěř nablízko, na úkor přesnosti a využitelnosti na delší vzdálenost.[1]

4. Čím se řídíme při koupi a ošetřování lovecké optiky? *

> Při koupi lovecké optiky rozhoduje hlavně **způsob lovu**, kterému má sloužit, při ošetřování pak ochrana čoček a mechaniky před poškozením a nečistotou.[1,2]

- **Účel použití.** Jiné nároky má klidná čekaná s možností přiblížení, jiné rychlá naháňka, na kterou se hodí lehčí optika s nižším zvětšením nebo kolimátor.[1]
- **Antireflexní vrstvy.** Protiodrazné vrstvy na čočkách snižují odraz světla a zvyšují využití dostupného světla k pozorování.[2]
- **Pevnost a spolehlivost montáže.** Tuhé uchycení udrží nástřel zbraně i po opakovaném sejmutí a nasazení dalekohledu.[1,2]
- **Krytky.** Chrání čočky před mechanickým poškozením a zašpiněním, když se optika nepoužívá.[2]
- **Stínidlo.** Brání zrcadlení, například odrazu měsíce, a chrání oko střelce před poraněním.[2]

5. Co jsou kolimátory, kdy se používají a jaké mají výhody? *

> Kolimátor je **optický zaměřovač bez zvětšení**, který do zorného pole promítá svítící bod nebo jinou značku, na niž se míří místo klasické mířidlové osnovy.[1,2]

Kolimátor — Aimpoint CompM4 na montážní liště, s clonou proti odlesku objektivu

- **Konstrukce.** Rozlišují se průhledové a neprůhledové kolimátory a lehké kolimátorové mušky nasazené na ústí hlavně.[2]
- **Použití.** Nasazují se hlavně na naháňky a společné lovy, kde je potřeba rychle zamířit na pohybující se zvěř nablízko.[1,2]
- **Rychlost zamíření.** Střelec míří oběma otevřenýma očima, aniž by musel hledat osu dalekohledu, což zkracuje čas potřebný k výstřelu.[1]
- **Přehled o okolí.** Bez zvětšení zachovává široké zorné pole, takže lovec nepřijde o přehled o zvěři a okolí mimo osu záměrného bodu.[1,2]

VI/B/14 — Nastřelování zbraní

1. Popište, jak se zjišťuje střední zásah brokovnice a kulovnice. *

> Střední zásah zjistíme tak, že na terč vypálíme sérii ran – u kulovnice obvykle 3 až 5 ran ze stejného bodu záměru, u brokovnice zásahy jednotlivých broků z jedné rány – a jeho polohu určíme jako průměr souřadnic všech zásahů.[1]

Terč se zásahy — rozptyl zásahů kolem bodu záměru, ze kterého se určí střední zásah

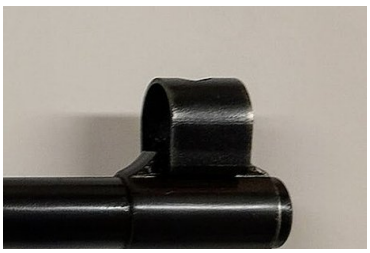

Nastřelovací stolice — zbraň upevněná v pevném opření, aby vlastní chvění střelce neovlivnilo zásahy

- **Kulovnice.** Zbraň upevníme do nastřelovací stolice a vystřelíme na stejný bod záměru obvykle 3 až 5 ran, jejichž rozptyl na terči pak vyhodnotíme.[1,2]
- **Brokovnice.** Protože broky z jedné rány vytvoří na terči celý rozptylový obrazec, za jednotlivé zásahy se u brokovnice berou zásahy jednotlivých broků.[1]
- **Měření.** Na terči zvolíme dvě na sebe kolmé osy procházející bodem záměru a u každého zásahu změříme jeho vzdálenost od obou os.[1]
- **Výpočet.** Souřadnice středního zásahu se vypočítají jako aritmetický průměr naměřených vzdáleností všech zásahů od příslušné osy; tato poloha pak ukazuje, kam posunout mířidla.[1,2]

2. Popište stručně postup při nastřelování zbraně s mechanickými mířidly. *

> Zbraň upevníme do nastřelovací stolice, na redukovanou vzdálenost 50 nebo 100 m vystřelíme zkušební sérii ran a podle odchylky středního zásahu od bodu záměru posouváme mušku, nebo hledí.[1,2]

Muška — mířidlo na ústí hlavně, chráněné objímkou

Hledí — stavitelné mířidlo na hlavni s ryskami vzdálenosti

- **Příprava.** Zbraň upevníme do nastřelovací stolice nebo jiného pevného opření, abychom vyloučili vliv chvění střelce, a zamíříme na terč v redukované nastřelovací vzdálenosti.[1]

- **Zkušební série.** Vystřelíme stejným střelivem, jakým budeme lovit, obvykle 3 až 5 ran, a na terči určíme odchylku středního zásahu od bodu záměru.[1,2]
- **Stranová oprava.** Je-li střední zásah vlevo od bodu záměru, posuneme mušku též vlevo, nebo hledí vpravo – platí zásada „kam puška, tam muška“ a hledí naopak.[2]
- **Výšková oprava.** Je-li střední zásah nad bodem záměru, posuneme mušku nahoru, nebo snížíme hledí; podle konstrukce upravujeme buď stavitelnou mušku, nebo hledí.[2]
- **Ověření.** Po korekci vystřelíme kontrolní ránu, případně postup opakujeme, dokud střední zásah neleží přesně v bodě záměru.[1,2]

3. Popište stručně postup při nastřelování zbraně s optickým zaměřovačem. *

> Postup je obdobný jako u mechanických mířidel – zbraň upevníme do nastřelovací stolice a vystřelíme zkušební sérii – zaměřovací osnovu puškohledu ale posouváme rektifikačními (seřizovacími) šrouby.[1,2]

Nastřelovací stolice — zbraň upevněná v pevném opření Caldwell Precision Turret

Rektifikační věžička — seřizovací točítko puškohledu s ryskami posunu

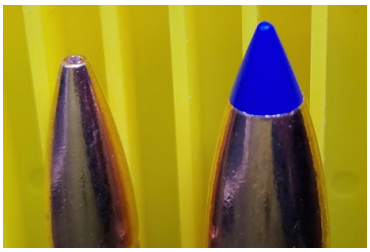
- **Hrubé zamíření.** Před prvním výstřelem zaměříme osu hlavně na terč pohledem skrz vývrt a osnovu puškohledu srovnáme se stejným bodem, čímž ušetříme střelivo.[1]
- **Zkušební série.** Vystřelíme 1 až 2, případně 3 až 5 ran a z rozptylového obrazce na terči vyhodnotíme polohu středního zásahu vůči bodu záměru.[1]
- **Posun osnovy.** Zbraň v opření zafixujeme přesně na bod záměru a rektifikačními točítky posouváme zaměřovací osnovu, dokud nepřekryje označený střední zásah – platí zásada „kam puška, tam osnova“.[1,2]
- **Směr otáčení.** Je třeba znát, kterým směrem se osnova při otáčení daného točítka posouvá; šipky na točítkách obvykle udávají směr i velikost posunu (např. 1 dílek = 1 cm na 100 m).[1,2]
- **Kontrola.** Po korekci ověříme nastřelení kontrolní ranou a před lovem i osobní rozptyl střelbou na 100 až 200 m.[1]

VI/C/14 — Bezolovnaté a nestandardní střely

1. Jaké jsou alternativní materiály používané pro výrobu střel a jaké jsou důvody jejich zavádění? *

> Olovo se u brokového střeliva nahrazuje hlavně ocelí a bismutem, u kulových střel pak celoměděnou (kompozitní) slitinou bez olověného jádra; důvodem je toxicita olova pro

životní prostředí, dravce i konzumenty zvěřiny a zákaz olověných broků na mokřadech.[1,2,3]

Celoměděné střely — hroty dvou bezolovnatých střel z plné mědi, vlevo s dutinkou, vpravo s plastovým balistickým hrotem

- **Ocel.** Nejrozšířenější a nejlevnější náhrada olověných broků, hustota 7,85 kg/dm³ oproti 11,34 kg/dm³ u olova, brok stejného průměru má tak jen asi 69 % hmotnosti olověného.[1]
- **Bismut.** Hustota 9,78 kg/dm³ je bližší olovu (86 % hmotnosti stejně velkého olověného broku), je ale dražší a křehčí.[1]
- **Měděná slitina.** U kulovnic nahrazuje olověné jádro kompozitní měděná slitina (např. Barnes, Hirtenberger, Lapua Naturalis), určená především k lovu tvrdé a velmi tvrdé zvěře.[3]
- **Legislativní důvod.** Nařízení EU zakázalo od 15. února 2023 mít u sebe a používat olověné broky na mokřadech a do vzdálenosti 100 m od nich.[1]
- **Zdravotní důvod.** Drobné fragmenty olověné střely zůstávají v mase ulovené zvěře a zvyšují riziko nadměrného příjmu olova u konzumentů, zejména dětí a velkých konzumentů zvěřiny.[2]

2. Jaké jsou výhody a nevýhody střel z nestandardních materiálů? *

> Střely z nestandardních materiálů nekontaminují olovem prostředí ani zvěřinu, jejich nevýhodou je ale nižší hustota, tím menší účinný dostřel a obvykle i vyšší pořizovací cena.[1,2]

Celoměděné střely — hroty dvou bezolovnatých střel z plné mědi, vlevo s dutinkou, vpravo s plastovým balistickým hrotem

- **Výhoda – nezávadnost.** Neobsahují olovo, takže nezatěžují maso ulovené zvěře ani neohrožují dravce a vodní ptactvo, a lze je proto použít i na mokřadech, kde je olověné střelivo zakázané.[1,2]
- **Nevýhoda – nižší hmotnost broku.** Ocelový brok má při stejném průměru jen asi 69 % hmotnosti olověného, bizmutový asi 86 %, což snižuje jeho setrvačnost a ranivý účinek.[1]
- **Nevýhoda – kratší účinný dostřel.** Aby ocelové broky dosáhly stejné průbojnosti jako olověné, je jejich účinná lovecká vzdálenost přibližně o čtvrtinu kratší.[1]
- **Nevýhoda – vyšší zpětný ráz.** Výrobci nižší hmotnost oceli kompenzují vyšší úsťovou rychlostí, což u ocelových broků zvyšuje zpětný ráz zbraně přibližně o třetinu.[1]
- **Nevýhoda – omezená univerzálnost u kulovnic.** Celoměděné střely jsou určené hlavně na tvrdou a velmi tvrdou zvěř a pro běžné tuzemské podmínky nejsou vždy nejvhodnější volbou.[2]

Karta 15 — Bezpečnost při manipulaci se zbraní · Hlavní části kulovnice · Krytí brokovnice

VI/A/15 — Bezpečnost při manipulaci se zbraní

1. Jmenujte nejdůležitější obecné zásady platící pro manipulaci se střelnou zbraní. *

> Se zbraní se zachází vždy obezřetně a s vědomím, že může být nabitá – to je základní zásada, ze které vycházejí všechna ostatní pravidla bezpečné manipulace.[1]

Zlomená brokovnice — otevřená kozlice s náboji v komorách hlavní, hlavně mimo směr osob

- **Zbraň jako nabitá.** Hlaveň nikdy nesměřuje na osoby, budovy ani dopravní prostředky, i když si je myslivec jistý, že zbraň je vybitá.[1,2]
- **Žádný alkohol.** Se zbraní se nemanipuluje pod vlivem alkoholu ani jiné návykové látky;[1] zákon dává policii právo to na místě ověřit dechovou zkouškou.[3]
- **Zbraň pod dohledem.** Nabitá i vybitá zbraň se nenechává bez dozoru a nepředává se neoprávněné osobě.[1]
- **Jen funkční zbraň.** Nepoužívá se zbraň se závadou ani neznámé střelivo.[1]
- **Do budovy jen vybitá.** S nabitou zbraní se nevstupuje do místnosti; myslivec dbá i na vlastní bezpečnost.[1]

2. Jak postupujeme při nabíjení a vybíjení zbraně?*

> Zbraň se nabíjí až na místě lovu a jen v případě potřeby – hlaveň přitom míří bezpečným směrem a náboj se zasouvá pohybem pažby.[1] Zbraň se naopak vybíjí vždy, kdykoli hrozí riziko.

Zlomená brokovnice — otevřená kozlice s náboji v komorách hlavní

- **Odjištění a zajištění.** Zbraň se odjišťuje až těsně před výstřelem a hned po něm se znovu zajistí.[1]
- **Kdy se vybíjí.** Ihned po skončení pochůzky nebo leče se zbraň vybíjí, stejně jako v obcích, v místnostech, v dopravních prostředcích, při překonávání překážek, při nástupu i sestupu z posedu, při uložení, opravě nebo předání jiné osobě a při průchodu cizí honitbou.[2]
- **Shromáždění střelců.** Před začátkem společného honu i po každé leči se zbraně vybíjejí; u sklopných zbraní se sklopí hlavně, u opakovacích a samonabíjecích se otevře závěr.[2]
- **Výjimka.** Musí-li někdo výjimečně předat nabitou zbraň, druhého na to výslovně upozorní.[2]

3. Jak postupujeme při selhané ráně?*

> Selhal-li výstřel, zbraň se dál v klidu nechává mířit do bezpečného směru – náboj se totiž může vznítit i se zpožděním, a mohl by tak přece jen vystřelit.[1,2]

Pouzdro závěru — otevřené pouzdro závěru kulovnice s výhozním oknem, uvnitř vidět závěr

- **Vyčkat.** Zbraň se ponechá nejméně tři vteřiny ve směru střelby.[1,2]
- **Opatrné otevření závěru.** Teprve poté lze opatrně otevřít závěr a náboj vyjmout; hlaveň přitom stále míří do bezpečného prostoru.[1]

- **Kontrola hlavně.** Před dalším výstřelem je vždy třeba prohlédnout hlaveň, zda v ní nezůstala uvízlá střela nebo jiná překážka.[2]
- **Příčiny.** Selhání nebo zpožděná rána bývá způsobena vadnou zápalkou nebo prachem, ucpanou zátravkou, slabým úderem zápalníku nebo slabým spojením střely s nábojnicí.[2]

4. Komu a za jakých podmínek můžeme zbraň předat? *

> Zbraň se smí předat jen osobě, která je oprávněna ji legálně držet nebo nosit, a zásadně ve vybitém stavu.[1]

- **Jen oprávněné osobě.** Zbraň se nepředává nikomu, kdo k jejímu držení nebo nošení není oprávněn.[1]
- **Vždy vybitá.** Před předáním se zbraň vybíjí; u sklopných zbraní se hlavně sklopí, u opakovacích a samonabíjecích zbraní se otevře závěr.[1]
- **Výjimečně nabitá.** Předává-li se přesto nabitá zbraň, ten, kdo ji předává, druhého vždy výslovně upozorní, že je nabitá.[1]
- **Svěření neoprávněné osobě.** Zákon dovoluje svěřit loveckou zbraň i tomu, kdo ji jinak držet nesmí – plně svéprávné zletilé osobě, případně přiměřeně rozumově a tělesně vyspělému nezletilému, vždy pod dohledem osoby oprávněné zbraň držet; u nezletilého musí dohled zajišťovat osoba starší 21 let, nejméně 3 roky držitel zbrojního oprávnění. Dohlížející svěřence vždy poučí o bezpečném nakládání se zbraní.[2]

5. Jak se postupuje při převzetí zbraně? *

> Zbraň, kterou myslivec přebírá od jiné osoby, si vždy sám prohlédne a přesvědčí se, zda není nabitá.[1]

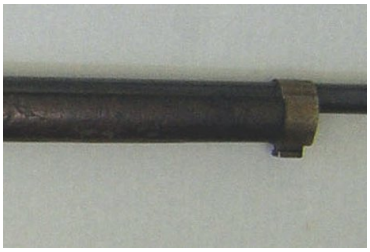
Otevřený závěr — kulovnice s puškohledem a otevřeným závěrem zavěšená na rameni lovce

- **Vlastní kontrola.** Otevře se závěr, u sklopných zbraní se sklopí hlavně, a zrakem se ověří, že v nábojové komoře ani v zásobníku není náboj.[1,2]
- **Bezpečný směr.** Během kontroly hlaveň míří mimo osoby a do bezpečného prostoru – dokud se opak neprokáže, bere se přebíraná zbraň jako nabitá.[1]
- **Upozornění předávajícího.** Pokud zbraň výjimečně zůstala nabitá, ten, kdo ji podává, na to musí druhého výslovně upozornit.[2]
- **Jen od oprávněné osoby.** Zbraň se přebírá pouze od osoby, o níž je jisté, že ji smí legálně držet nebo nosit.[2]

VI/B/15 — Hlavní části kulovnice

1. Jaké jsou hlavní části kulovnice? *

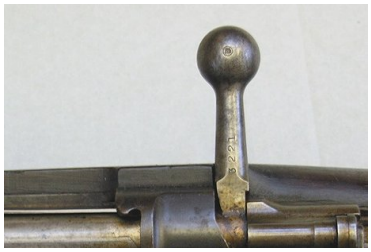
> Hlavními částmi kulovnice jsou ty součásti, které zákon o zbraních označuje jako „hlavní části zbraně“ a které podléhají evidenci – u kulovnice jde o hlaveň, tělo zbraně (pouzdro závěru) a závěr.[1,2]

Hlaveň — hlaveň kulovnice Mauser M1896 s ústím a nasazenou botkou

Pouzdro závěru — pouzdro závěru kulovnice Mauser M1895 s výhozním oknem

Závěr — válcový závěr s klikou téže kulovnice Mauser M1895

- **Hlaveň.** Za hlaveň se považuje i vložná hlaveň a vložná nábojová komora; vede střelu a uděluje jí směr a rotaci.[1]
- **Tělo zbraně.** U kulovnice jím je pouzdro závěru, které nese ostatní mechanismy a spojuje hlaveň s pažbou; u revolveru by šlo o rám.[1,2]
- **Závěr.** Uzavírá nábojovou komoru při výstřelu; za závěr se považuje i závorník a jeho nosič.[1]
- **Tlumič hluku výstřelu.** Hlavní částí zbraně není, zákon ho vede jako samostatnou regulovanou součást zbraně.[1]
- **Evidence.** Tyto části mají vlastní výrobní označení a jejich výměna nebo úprava podléhá stejným pravidlům jako nakládání se zbraní samotnou.[2]

2. Pojmenujte další části kulovnice. *

> Kromě zákonem vyjmenovaných hlavních částí má kulovnice řadu dalších důležitých součástí, které by měl každý lovec umět na zbrani ukázat a popsat jejich funkci.[1]

Pažba — pažba kulovnice Mauser M1895 s pouzdrem závěru

Mířidla — muška se sklopnými bočnicemi pušky vz. 24

Spoušť a lučík — spoušť a lučík téže kulovnice Mauser M1895

Zásobník — zásobník švýcarské kulovnice Schmidt-Rubin K31 s nábojem

- **Pažba a předpažbí.** Umožňují úchop a přilícení zbraně; bývají dřevěné nebo plastové, u lůžkových kulovnic tvoří spolu s baskulí (lůžkem) jeden z hlavních dílů.[1]
- **Mířidla.** Muška a hledí (případně optický zaměřovač) slouží k zamíření; přímka spojující hledí, mušku a bod na cíli se nazývá záměrná.[1]
- **Spoušť a lučík.** Spouští se ovládá spoušťový mechanismus, který uvolní bicí ústrojí; lučík kolem spouště brání jejímu náhodnému stisknutí.[1]
- **Klika závěru.** U opakovacích kulovnic s válcovým závěrem se jí závěr otáčí a odsouvá vzad, čímž se nabíjí i napíná úderník.[1]
- **Pojistka.** V zajištěném stavu blokuje spoušťové nebo bicí ústrojí a brání výstřelu.[1]
- **Zásobník.** Skládá se z pláště, odpruženého podavače a záchytu; podavač tlačí náboje vzhůru k závěru.[1]

3. Jak funguje spouštěcí, pojistný, zásobovací, vytahovací a vyhazovací mechanismus různých typů kulovnic? *

> Principy jednotlivých mechanismů jsou u kulovnic podobné, liší se hlavně podle typu závěru – opakovacího válcového nebo jednoranového lůžkového.[1]

Spoušťový mechanismus — spoušť a lučík kulovnice Mauser M1895, stiskem spouště se uvolní napnutý úderník

- **Spoušťový mechanismus.** Stiskem spouště se uvolní napnutý úderník (nebo kohout), který narazí na zápalku náboje; u opakovací kulovnice se úderník napíná otočením kliky závěru, u lůžkové zbraně při zavření hlavně.[1]
- **Pojistný mechanismus.** V zajištěném stavu blokuje spoušť nebo bicí ústrojí a znemožňuje výstřel; u některých lůžkových zbraní se po zavření hlavně zajistí automaticky.[1]

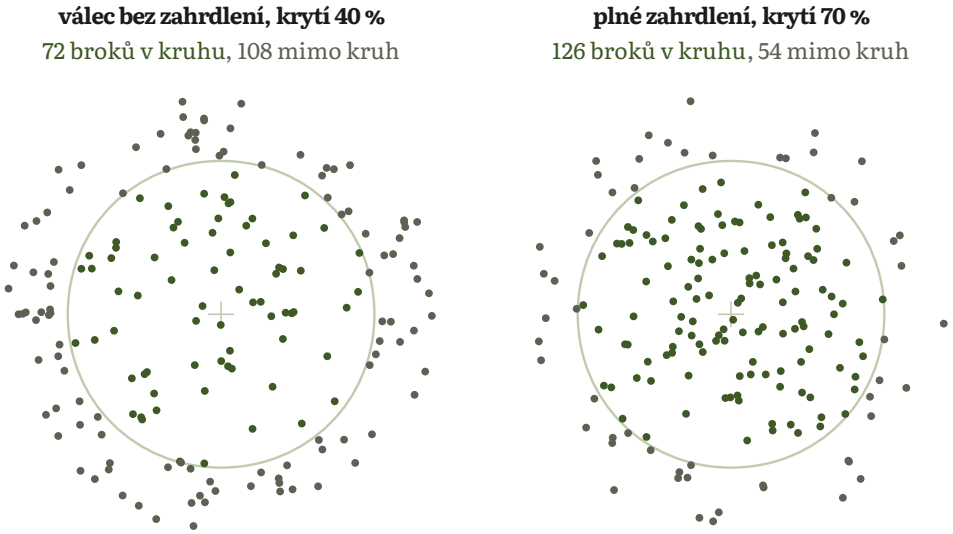
- **Zásobovací mechanismus.** Odpružený podavač v zásobníku tlačí náboje vzhůru k závěru, který horní náboj při zavírání odebere a zasune do komory; u jednoranových kulovnic se náboj vkládá ručně přímo do komory.[1]
- **Vytahovací mechanismus.** Vytahovač zachycený drápkem za okraj nábojnice ji při pohybu závěru vzad (nebo sklopení hlavně) vytáhne z nábojové komory.[1]
- **Vyhazovací mechanismus.** Těsně před zadní úvratí narazí vytahovačem tažená nábojnice na vyhazovač v pouzdru závěru, který ji vymrští ven ze zbraně.[1]

VI/C/15 — Krytí brokovnice

1. Jak zjišťujeme krytí brokovnice?*

> Krytí se zjišťuje zkušební střelbou na terč: z určené vzdálenosti od ústí hlavně se vystřelí broková rána a spočítá se, kolik procent broků z náboje zasáhlo kruh o stanoveném průměru vyznačený kolem bodu záměru.[1]

Krytí brokovnice: broky v kruhu o průměru 75 cm na 35 metrech

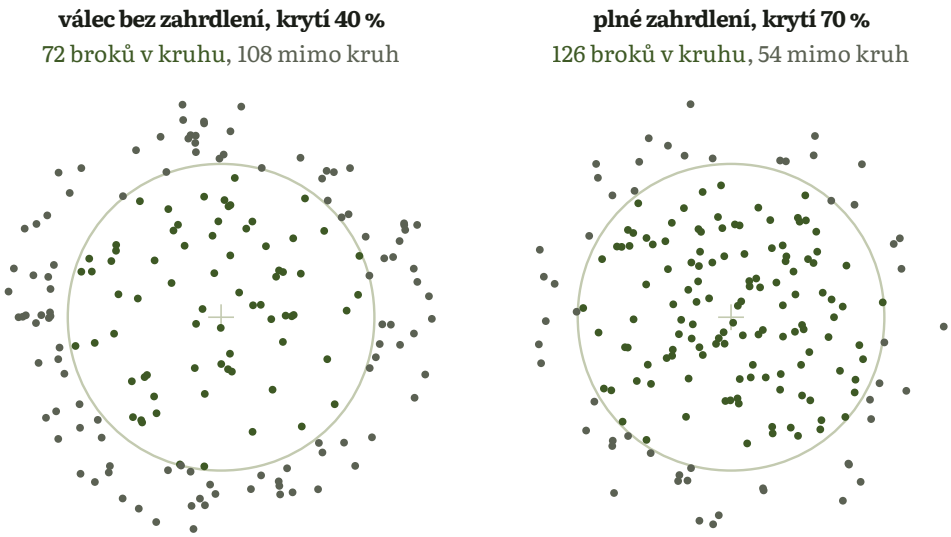
Zkušební terč na 35 metrech: kruh o průměru 75 cm se středem v bodě záměru a broky z jediné rány. Krytí je podíl broků, které do kruhu dopadly.[2]

- **Zkušební výstřel.** Vystřelí se broková rána z definované vzdálenosti od ústí zbraně, obvykle 35 m.[1]
- **Vyhodnocovací kruh.** Na terči se posuzuje kruh o stanoveném průměru, obvykle 75 cm, se středem v místě míření.[1]
- **Výpočet krytí.** Krytí udává procentní podíl broků, které tento kruh zasáhly, vůči celkovému počtu broků v použitém náboji.[1]
- **Rozdíly mezi zeměmi.** Přesná metodika stanovení krytí (vzdálenost, průměr kruhu, počet výstřelů) se pro jednotlivé země liší, jde tedy o hodnotu vztaženou ke konkrétnímu postupu měření.[1]

2. Na co má krytí brokovnice vliv v praxi?*

> Krytí v praxi ukazuje, jak hustý a soustředěný bude brokový roj v dané vzdálenosti, a tím určuje účinný dostřel zbraně i vhodnost konkrétního zahrdlení pro daný způsob lovu.[1]

Krytí brokovnice: broky v kruhu o průměru 75 cm na 35 metrech

Tentýž náboj z válcové hlavně a z plného zahrdlení na 35 metrech: zahrdlení sevře roj do kruhu a zvýší hustotu zásahu, a tím i účinný dostřel.[2]

- **Hustota zásahu.** Čím vyšší krytí, tím hustší a soustředěnější je snop broků dopadajících do vyhodnocovacího kruhu na terči.[1]
- **Účinný dostřel.** Zahrdlení (zúžení hlavně u ústí) bylo vyvinuto právě proto, aby zlepšilo střelbu brokovým střelivem na větší vzdálenost, tedy aby zvýšilo krytí.[1]
- **Rozsah hodnot.** Bez zahrdlení dosahuje brokovnice krytí kolem 40 %, zatímco nejsilnějším používaným zahrdlením lze krytí zvýšit až na 70 % a více.[1]
- **Volba podle stupně zahrdlení.** Stupně zahrdlení od „válce“ přes „poloviční“ až po „zesílené plné zahrdlení“ umožňují přizpůsobit krytí konkrétní vzdálenosti a druhu lovu.[1]

Karta 16 — Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici · Hlavní části brokovnice · Střední zásah a rozptyl kulovnice

VI/A/16 — Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici

1. Popište nejdůležitější pravidla bezpečné manipulace se zbraní při společném lovu. *

> Na společném lovu se zbraň nabíjí a vybíjí výhradně na určeném stanovišti a nikdy se nemíří ani netáhne přes řadu střelců.[1,2]

Stanoviště — myslivec s loveckými psy na stanovišti při společném honu, zbraň zavěšená na rameni hlavní vzhůru

- **Stanoviště.** Střelec sousedy vyrozumí o svém stanovišti, zjistí si bezpečné směry střelby a před koncem leče stanoviště v žádném případě neopustí.[2]
- **Zákazy střelby.** Nestřílí se na zvěř podél řady ani proti honcům, dovnitř kruhové leče po zakazujícím signálu ani do obstavené leče bez svolení vedoucího honu.[2]
- **Zvěř stavěná psem.** Na zvěř, kterou pes staví nebo žene, se nestřílí a kvůli ní se stanoviště neopouští.[3]
- **Konec leče.** Po každé leči i po skončení honu se zbraně vybíjejí – u zlamovacích se sklápí hlavně, u ostatních se otvírá závěr; při poslední leči bývá zvykem mít zbraně už uložené.[1,2]
- **Zásada obezřetnosti.** Na společném honu platí staré pravidlo: třikrát miř a jednou stiskni.[4]

2. Popište nejdůležitější pravidla bezpečné manipulace se zbraní při osamělém lovu. *

> Při osamělém lovu se zbraň nabíjí až po zahájení pochůzky a ihned po jejím skončení se vybíjí; jinak se nosí zajištěná.[1,2]

- **Směr nabíjení.** Zlamovací zbraň se nabíjí a vybíjí hlavní k zemi, opakovací nebo samonabíjecí zbraň hlavní k zemi nebo vzhůru, vždy jen tam, kde nikoho neohrozí.[2]
- **Napínáček.** Zbraně s napínáčkem se napínají až těsně před výstřelem; nedojde-li k výstřelu, napnutí se ihned zruší.[1,2]
- **S průvodcem.** Doprovází-li lovce lovecký průvodce, jdou vedle sebe tak, aby se navzájem neohrožovali ústím zbraně.[1]

- **Konec pochůzky.** Zbraň nesmí zůstat nabitá v budově, ve vozidle ani při slézání z posedu; předává-li ji lovec jinému, upozorní, že je nabitá.[2]

3. Popište nejdůležitější pravidla bezpečné manipulace se zbraní při lovu loveckého hosta s průvodcem. *

> Loveckého hosta na lovu doprovází lovecký průvodce, kterému uživatel honitby odpovídá za bezpečnost lovu, a host se po celou dobu řídí jeho pokyny.[1]

- **Kontrola zbraně.** Loví-li host kulovou zbraní, na žádost mysliveckého hospodáře nebo průvodce před lovem přezkouší nastřelení zbraně a vhodnost použitého střeliva.[1]
- **Společný pohyb.** Host a průvodce jdou vedle sebe tak, aby se navzájem neohrožovali ústím zbraně.[2]
- **Doprovod jen výjimečně odpadá.** Je-li host s honitbou dobře obeznámen a jeho odbornost zaručuje správný odstřel, může uživatel honitby od doprovodu upustit – za bezpečnost lovu pak odpovídá host sám.[1]
- **Další osoba.** Osoba, kterou si host přivede navíc, se smí lovu účastnit jen se svolením průvodce nebo vedoucího honu.[1]

4. Popište nejdůležitější pravidla dodržovaná při manipulaci se zbraní na střelnici. *

> Na střelnici se zbraň nosí bez řemenu, nabíjí se výhradně na střeleckém stanovišti a každou poruchu střelec ohlásí zvednutím ruky.[1]

Dopadiště — zemní val na střelnici, který bezpečně zachytí střely

Chrániče sluchu — mušlové chrániče sluchu používané při střelbě

- **Provozní řád.** Střelec dbá zvýšené opatrnosti při zacházení se zbraní a střelivem a řídí se provozním řádem dané střelnice, který stanoví povolené zbraně, střelivo i směr a způsob střelby.[2,4]
- **Dopadiště.** Střílí se jen tam, kam to řád dovoluje – do prostoru s dopadištěm, které střely a jejich úlomky bezpečně zachytí.[4]
- **Správce střelnice.** Správce dohlíží na dodržování provozního řádu – včetně ověřování totožnosti osoby, která na střelnici střílí – a je oprávněn dávat pokyny potřebné k zajištění bezpečného nakládání se zbraněmi a střelivem na střelnici.[3]
- **Ochranné pomůcky.** Po celou dobu pobytu na stanovišti se používá ochrana sluchu a zraku.[1]

5. Popište nejdůležitější zásady bezpečné střelby v terénu. *

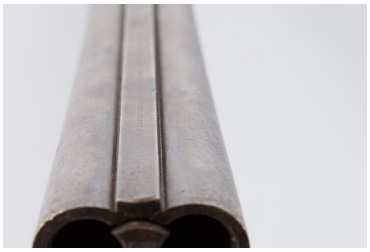
> V terénu se střílí jen na zvěř, kterou lovec bezpečně rozezná, a jen do prostoru, kde střela nikoho neohrozí.[1,2]

- **Bezpečný směr.** Nemíří se ani nestřílí tam, kde v dostřelu použité zbraně mohou být lidé, zvířata, budovy nebo dopravní prostředky; nebezpečné je střílet na zvěř na horizontu.[2]
- **Odrazy.** Lovec počítá s odrazem střely od zmrzlé nebo kamenité půdy, ledu, vodní hladiny i větví, a proto je opatrný zejména v lese.[2,3]
- **Dostřel.** Jednotná střela z brokovnice doletí asi 1000 m, z malorážky 1200 m a z lovecké kulovnice až 4000 m – lovec to zohlední při volbě směru střelby.[2]
- **Selhaná rána.** Po selhání drží lovec zbraň nejméně tři vteřiny namířenou ve směru střelby, teprve pak opatrně otevře závěr.[2,3]

VI/B/16 — Hlavní části brokovnice

1. Jaké jsou hlavní části brokovnice? *

> Brokovnici tvoří tři hlavní části: hlaveň, baskule a pažba s předpažbím.[1,2]

Hlaveň — dvojice brokových hlavní zezadu, s hladkým vývrtem

Baskule — zdobená baskule dvojky s otevřeným zlamovacím závěrem a ovládací kličkou

Pažba — dřevěná pažba brokové kozlice s botkou

Předpažbí — dřevěné předpažbí se zdobeným čelem

- **Hlaveň.** Trubka s hladkým vývrtem, ve které se chemická energie prachové náplně mění na pohybovou energii broků; u brokovnic bývá dlouhá 65–72 cm.[2]
- **Baskule.** Spojuje hlavně s pažbou a nese hák, čep a uzamykací prvky, ovládací kličku i přepínač pořadí hlavní, dále zámky s bicím, spoušťovým a pojistným mechanismem.[1]
- **Pažba a předpažbí.** Pažba umožňuje opření zbraně do ramene a míření – její délka, lomení i vyhnutí se seřizují podle míry střelce; předpažbí slouží k držení hlavní druhou rukou.[1,3]

2. Pojmenujte další části brokovnice. *

> Kromě hlavně, baskule a pažby má brokovnice řadu dalších pojmenovaných částí – prvky baskule, mířidla a příslušenství.[1]

Klička (klíč závěru) — ovládací klička na baskuli, kterou se otevírá zlamovací závěr

Hlavňová lišta — provětrávaná lišta nad dvojicí brokových hlavní

Muška — světlovodná muška na konci hlavňové lišty

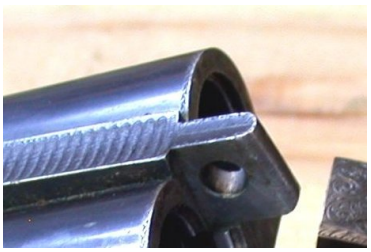
- **Prvky baskule.** Hák a čep spojují hlavně s baskulí, klička ovládá otevření zbraně a přepínač pořadí hlavní mění pořadí, v jakém spoušť odpaluje jednotlivé hlavně.[1]
- **Mířidla.** U brokovnice je to nejčastěji hlavňová lišta (plošina) s muškou na jejím konci, u sportovních zbraní i naháňková nebo dioptrická mířidla.[2]
- **Zahrdlení (choke).** Zúžení na konci hlavně, které usměrňuje rozptyl brokového sloupce; může být pevné nebo vyměnitelné.[3]
- **Příslušenství.** Botka na konci pažby, poutka pro zavěšení řemenu a patka tlumící zpětný ráz.[1]

3. Jak může být u různých typů brokovnic řešen spouštový, pojistný, vytahovací a vyhazovací mechanismus? *

> Spoušťový, pojistný, vytahovací i vyhazovací mechanismus se liší hlavně podle typu závěru – zda jde o zlomovou (lůžkovou), nebo o opakovací či samonabíjecí brokovnici.[1,6]

Spoušť — dvojitá spoušť v lučíku zlomové brokovnice

Vytahovač — vytahovač povysunutý z nábojové komory otevřené hlavně

Vyhazovač — vyhazovač vysunující nábojnici z komory otevřené hlavně

- **Spoušťový mechanismus.** Bývá řešen jednou spouští s přepínačem pořadí hlavní, nebo dvojitou spouští pro každou hlaveň zvlášť; napínáček je německý, kdy zadní jazýček napíná přední spoušť, nebo francouzský, kde se spoušť napíná zatlačením dopředu.[1,2]
- **Pojistný mechanismus.** U kohoutových zbraní (lankasterek) plní funkci pojistky samo nenatažení vnějších kohoutů, zatímco u bezkohoutkových zbraní s vnitřním

kladívkem blokuje samostatná pojistka spoušť, kladívko nebo úderník a bývá umístěna na krku pažby, na pouzdru závěru nebo na lučíku.[3,4]

- **Vytahovací mechanismus.** U zlomových brokovnic je vytahovač součástí hlavně a baskule, u opakovacích a samonabíjecích zbraní je připevněný kroužkem na čele závorníku a při zpětném pohybu závěru uchopí a povytáhne nábojnici z nábojové komory.[5,6]
- **Vyhazovací mechanismus.** Stejně jako vytahovač je u zlomových zbraní součástí hlavně a baskule, u opakovaček a samonabíjecích brokovnic je veden v drážce v pouzdře závěru a při zpětném chodu závěru nábojnici z komory vymrští.[5,6]

VI/C/16 — Střední zásah a rozptyl kulovnice

1. Co je to střední zásah a jak jej vyhodnocujeme? *

> Střední zásah je těžiště rozptylového obrazce vzniklého sérií výstřelů, tedy bod, kolem kterého se jednotlivé zásahy seskupují.[1]

Rozptylový obrazec — zásahy na terči na 100 m seskupené kolem červeného středu

- **Grafická metoda os.** Rozptylový obrazec se rozdělí svislou a vodorovnou osou tak, aby na obou stranách každé z nich ležel stejný počet zásahů; jejich průsečík je střední zásah.[1]
- **Metoda úseček.** Spojí se první dva zásahy a najde se střed jejich spojnice; ten se spojí s třetím zásahem a na této úsečce se určí bod ve třetině blíže k třetímu zásahu.[1]
- **Pokračování metody.** Takto se postupuje dál se čtvrtým, pátým a dalším zásahem — dělí se vždy na čtvrtiny, pětiny atd. — až se zahrnou všechny zásahy; poslední určený bod je hledaný střední zásah.[1]
- **Využití.** Podle polohy středního zásahu vůči záměrnému bodu se při nastřelování zbraně provádí korekce mířidel.[1]

2. Jak zjišťujeme rozptyl kulovnice? *

> Rozptyl kulovnice se zjišťuje odpálením série ran z pevně podepřené zbraně a vyjadřuje se jako maximální vzdálenost mezi jednotlivými zásahy v terči.[1]

Rozptyl na terči — zásahy série ran na 100 m, rozptyl je vzdálenost mezi krajními z nich

- **Podmínky střelby.** Střílí se ze zbraně upevněné na nastřelovací stolici na schválené střelnici, obvykle na vzdálenost 100 m.[1]
- **Rozptyl.** Je to maximální vzdálenost, která odděluje nejvzdálenější zásahy v rozptylovém obrazci na terči.[1]
- **Počet výstřelů.** Zpravidla se hodnotí série pěti výstřelů; platí, že čím více zásahů se do série zahrne, tím přesnější je zjištěný rozptyl i určení středního zásahu.[1]
- **Účel měření.** Podepřená střelba z klidu vylučuje chybu střelce, takže naměřený rozptyl vypovídá o přesnosti samotné zbraně a náboje.[1]

Karta 17 — Bezpečnost při ukládání a přepravě zbraní · Technika lovecké střelby V praxi · Přebíjení střeliva

VI/A/17 — Bezpečnost při ukládání a přepravě zbraní

1. V jakém stavu se ukládají lovecké zbraně v domácnosti? *

> Lovecká zbraň, kterou držitel nemá u sebe pod bezprostřední kontrolou, se ukládá vždy **vybitá** a zabezpečená tak, aby ji nikdo nepovolaný nemohl zneužít, ztratit nebo odcizit.[1,2]

Uzamčená ocelová skříň — prosklená skříň s uloženými vybitými kulovnicemi

- **Vybití.** Před uložením se ze zbraně vždy vyjme střelivo – zásada platí stejně pro uložení jako pro přepravu.[1]
- **Zákonná povinnost zabezpečení.** Kdo zbraň nemá pod bezprostřední kontrolou, musí ji zabezpečit podle zákona o zbraních; způsob se liší podle počtu uložených kusů.[2,3]
- **Odpovědnost držitele.** Za zabezpečení odpovídá ten, kdo se zbraní nakládá – nesmí umožnit přístup osobě, která k nakládání se zbraní není oprávněná.[3]
- **Nezletilý držitel.** Nakládá-li se zbraní nezletilý, dodržování pravidel zabezpečení musí zajistit jeho zákonný zástupce, pokud zbraň nezabezpečí jiná oprávněná osoba.[2]

2. Jaké jsou kategorie pro zabezpečení uložených zbraní vzhledem k jejich počtu? *

> Míra zabezpečení uložených zbraní podléhajících registraci roste s jejich počtem – zákon rozlišuje tři pásma.[1]

Uzamčená ocelová schránka — řada malých uzamykatelných schránek na zbraně, soud v Praze

Uzamčená ocelová skříň — prosklená skříň s uloženými kulovnicemi

Skříňový trezor — otevřený trezor s držáky na zbraně a zavřený trezor s elektronickým zámkem

- **Do 10 kusů** (nebo do 10 000 nábojů) – uzamčená ocelová schránka, uzamčená ocelová skříň nebo zvláštní uzamčené zařízení.[1]
- **11 až 20 kusů** (10 001 až 20 000 nábojů) – uzamčený skříňový trezor, uzamčená místnost nebo samostatný objekt.[1]
- **Nad 20 kusů** (nad 20 000 nábojů) – uzamčený skříňový nebo komorový trezor, místnost nebo objekt navíc chráněné elektronickým zabezpečovacím zařízením.[1]
- **Výjimka pro málo zbraní.** Nejvýše dvě zbraně vybraných kategorií (nebo do 1000 nábojů) lze zabezpečit i mírněji – vhodným způsobem, včetně krátkodobého uložení v obydlí či ve vozidle.[1]
- **Jiný způsob** povolí krajské ředitelství policie, jen když rozměry, množství nebo účel zbraní neumožňují postup podle předchozích bodů.[2]

3. Kdo má k uloženým zbraním přístup? *

> K uložené lovecké zbrani má přístup jen ten, kdo je oprávněn se zbraní dané kategorie nakládat – zpravidla její vlastník nebo jiný **držitel zbrojního oprávnění**.[1]

- **Zákaz zpřístupnění neoprávněné osobě.** Nikdo nesmí zbraň převést ani jinak umožnit s ní nakládat osobě, která k tomu nemá oprávnění – to platí i pro rodinné příslušníky bez zbrojního oprávnění.[1]
- **Svěření zbraně.** Zbraň lze půjčit i osobě bez vlastního oprávnění, ale jen pod dohledem oprávněného držitele a po jeho poučení – u nezletilého navíc jen pod dohledem zkušenější osoby s víceletou praxí.[2]
- **Nezletilý držitel.** Nakládá-li se zbraní osoba mladší 18 let, za dodržování pravidel přístupu a zabezpečení odpovídá její zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník.[3]

4. V jakém stavu se přepravují lovecké zbraně? *

> Mimo vlastní lov se lovecká zbraň přepravuje vždy **nenabitá** – zásadně skrytě v pouzdru či obalu, výjimečně i viditelně na cestě k honitbě a zpět.[1,2]

Pouzdro — tvrdé pouzdro s pěnovou výstelkou pro přepravu rozložené pušky

- **Nenabitá zbraň.** Zákon výslovně počítá s tím, že se na místo lovu a zpět přepravuje nenabitá zbraň.[2]
- **Skrytá přeprava vylučuje „nošení“.** Nošením se rozumí mít zbraň na místě veřejnosti přístupném nabitou nebo viditelně – nenabitá zbraň v uzavřeném pouzdru pod tuto definici nespadá, a nepodléhá tak přísnějším pravidlům pro nošení zbraně.[1]
- **Viditelná přeprava jen výjimečně.** Viditelně lze nenabitou zbraň přepravovat na místo lovu a zpět, jen pokud to připouští zvolený způsob přepravy a je to obvyklé či přiměřené povaze lovu.[2]
- **Praxe.** Stejnou zásadu – zbraň se před přepravou vždy vybíjí – učí i výcvikový materiál ČMMJ.[3]

5. Vysvětlete problematiku zabezpečení přepravovaných zbraní. *

> Kdo zbraň při přepravě nemá po celou dobu **pod bezprostřední kontrolou**, musí ji zabezpečit stejně přísně jako zbraň uloženou doma – proti zneužití, ztrátě i odcizení.[1]

- **Osobní dohled.** Nejjednodušší zabezpečení je mít zbraň stále u sebe a pod dohledem – to zdůrazňuje i výcvikový materiál ČMMJ.[2]
- **Vozidlo není běžné úložiště.** Krátkodobě lze ve vozidle nechat bez dozoru jen omezený počet zbraní vybraných kategorií, a to jen za technických podmínek, které stanoví vládní nařízení – auto samo o sobě podmínky trezoru nesplňuje.[1]
- **Hromadné přepravy.** Přeprava velkého množství zbraní nebo střeliva (nad 100 kusů zbraní či 200 000 nábojů) navíc podléhá povinnému hlášení policii předem a sledování polohy vozidla po celou dobu cesty.[3]

VI/B/17 — Technika lovecké střelby V praxi

1. Popište způsob zamíření na statický cíl a techniku spouštění. *

> Na nehybný cíl zaujmeme stabilizovanou polohu se třemi opěrnými body, zalícíme zbraň a záměrný kříž udržíme na komoře zvěře, zatímco spoušť stiskáváme plynulým, rovnoměrně rostoucím tlakem až do výstřelu.[1]

Zalícení brokovnice — myslivec přiloží brokovnici k líci a vede hlaveň na cíl, inscenovaný záběr

- **Stabilizovaná poloha.** Držíme se zásady tří opěrných bodů — záda a oba lokty — a využíváme vhodnou oporu pro klidnou a jistou střelbu.[1]
- **Zalícení a sledování cíle.** Zbraň zvedáme plynulým, nikoli trhavým pohybem a záměrný kříž nebo mušku udržujeme stále na komoře zvěře.[1]
- **Znalost spouště.** Odpor spouště bez napínáčku stanovuje norma ČSN na 17,7–24,5 N; napínáček odpor zjemní a zabrání takzvanému stržení rány.[1]
- **Plynulé spouštění.** Spoušť stiskáváme postupně rostoucím tlakem a pozornost soustředíme na stabilitu zamíření, ne na okamžik výstřelu.[1]
- **Kontrola po výstřelu.** Po ráně sledujeme značení zvěře, zbraň přebijeme a dál postupujeme podle zásad mysliveckého lovectví.[1]

2. Popište způsob zamíření na pohyblivý cíl a techniku spouštění. *

> Na pohybující se zvěř vedeme zbraň otáčivým pohybem celého těla souběžně s jejím pohybem a míříme s předsazením, jehož míra závisí na rychlosti a směru zvěře i na rychlosti střely.[1]

Vedení brokovnice — myslivec drží zbraň v líci a plynule s ní otáčí za cílem, inscenovaný záběr

- **Vedení zbraně tělem.** Úhlovou rychlost zbraně vyrovnáváme natáčením trupu, ne jen pažemi — pohyb musí být plynulý a prováděný celým tělem.[1]
- **Velikost předsazení.** Závisí na rychlosti a úhlu pohybu zvěře i na rychlosti použité střely; u pomalejší jednotné brokové střely (S Ball, Brenneke) volíme zhruba dvojnásobné předsazení než u kulovnice.[1]
- **Příklad z praxe.** Běží-li zvěř v úhlu 90° vyšší rychlostí ve vzdálenosti kolem 50 m, předsazujeme o 0,5 m a více před komoru při kulovnici, o 1 m a více při jednotné střele.[1]
- **Vhodná optika.** Pro střelbu na pohyblivý cíl se osvědčuje zaměřovač s malým zvětšením (1,5–4×), který umožňuje rychlejší a přesnější zamíření než mechanická mířidla.[1]
- **Automatizace spouště.** Ovládání spouště nacvičujeme tak, aby bylo zautomatizované a veškerá pozornost při střelbě mohla zůstat na sledování a zamíření cíle.[1]

3. Jaké problémy a bezpečnostní rizika přináší střelba v nestandardních situacích (přes překážky, za snížené viditelnosti, k horizontu, v blízkosti sídel aj.). *

> Ve všech nestandardních situacích hrozí, že střela zasáhne něco jiného než zamýšlenou zvěř, proto si před každým výstřelem ověříme cíl i prostor za ním — střela může pokračovat ještě několik stovek metrů.[1]

- **Překážky v dráze střely.** Větev nebo tráva mohou střelu vychýlit nebo ji odrazit zcela jiným směrem, proto dalekohledem předem zkontrolujeme, zda v cestě střely nejsou překážky.[1]
- **Snížená viditelnost.** Pokud bezpečně nevidíme na cíl, nestřílíme — hrozí záměna kusu zvěře nebo zásah osoby mimo naše zorné pole.[1]
- **Střelba směrem k horizontu.** Za vyvýšeninou nebo hřebenem nedohlédneme, kam střela doletí, a přesto může pokračovat ještě několik stovek metrů za zdánlivý cíl.[1]
- **Blízkost sídel a tvrdý povrch.** Pravidlo „nikdy nemiřte na nic, na co nechcete střílet“ platí i u zástavby — riziko odrazu (ricochetu) je navíc vysoké u vodní hladiny a tvrdého povrchu jako kámen, na které se proto nestřílí vůbec.[1]

- **Zásada bezpečného prostoru.** Spoušť stiskáváme až v okamžiku, kdy jsme si jistí cílem i tím, co je za ním, a zbraň odjišťujeme pouze mířením do bezpečného prostoru.[1]

VI/C/17 — Přebíjení střeliva

1. Kdo a za jakých podmínek může přebíjet střelivo? *

> Střelivo smí přebíjet každá osoba oprávněná s daným střelivem nakládat (tedy držitel odpovídajícího zbrojního oprávnění), avšak pouze pro vlastní potřebu, nikoli na prodej.[1,2]

- **Kdo smí přebíjet.** Podle § 96 odst. 1 zákona č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (účinného od 1. ledna 2026, kterým byl nahrazen zákon č. 119/2002 Sb.), smí osoba, která není držitelem zbrojní licence skupiny ZL1 (výrobní licence), vyrábět, přebíjet, delaborovat, znehodnocovat nebo ničit střelivo, se kterým je oprávněna nakládat, pouze pro vlastní potřebu.[1]
- **Podmínka oprávnění nakládat se střelivem.** Přebíjet lze jen střelivo odpovídající kategorii, k níž žadatel drží platné zbrojní oprávnění; to se vydává osobě zletilé (výjimečně od 15 let žákům či členům střeleckého spolku), plně svéprávné, zdravotně způsobilé, bezúhonné, spolehlivé a odborně způsobilé.[2]
- **Bezpečnostní podmínka.** Při přebíjení se musí postupovat tak, aby nebyl ohrožen život, zdraví ani majetek; takto zhotovené střelivo přitom nepodléhá povinnosti označení a ověření jako tovární výroba.[1]
- **Zákaz komerčního přebíjení.** Přebíjení a prodej střeliva jako podnikatelská činnost náleží výhradně držitelům zbrojní licence skupiny ZL1 – běžný přebíječ nesmí přebité náboje uvádět do prodeje.[1]
- **Aktivní komponenty střeliva.** S prachem, zápalkami a dalšími aktivními komponentami potřebnými k přebíjení lze nakládat jen v souladu s technickými požadavky a v množství stanoveném vládním nařízením; nad tento limit se použijí předpisy o výbušninách.[1]

2. Popište stručně přebíjení brokového a kulového střeliva. *

> Přebíjení znamená znovu vybavit použitou nábojnici novou zápalkou a odváženou dávkou prachu, k nimž se u brokového náboje přidají broky a u kulového jediná střela.[1,2]

Nábojnice — dvě prázdné mosazné nábojnice připravené k přebití

Prach — odměřená dávka bezdýmného prachu pro jeden náboj

Broky — broky z jednoho brokového náboje

Kulová střela — jediná střela pro kulový náboj

- **Skladba náboje.** Náboj se skládá z nábojnice, zápalky (nebo zápalkové složе), výmetné náplně (prachu) a střely; přebíjení spočívá v obnovení všech těchto částí v jedné použité nábojnici.[1]
- **Výměna zápalky.** U nábojnic se zápalkou typu Boxer je kovadlinka součástí zápalky a zážehový otvor je uprostřed dna nábojnice, takže starou zápalku lze snadno vytlačit a nahradit novou; u typu Berdan, kde je kovadlinka součástí nábojnice a otvory jsou mimo střed, je výměna složitější a méně spolehlivá.[2]
- **Dávkování výmetné náplně.** Do znovu zapálkované nábojnice se nasype přesně odvážené množství prachu odpovídající ráži a typu náboje.[1]
- **Brokový náboj.** Broková střela je tzv. hromadná střela, která se po opuštění hlavně rozdělí na jednotlivé broky; do nábojnice se proto po prachu vloží ještě dělicí košíček a broky a náboj se uzavře.[1]
- **Kulový náboj.** Kulová střela je naopak jednotná střela, jež se po výstřelu nerozděluje; při přebíjení se proto na prachovou náplň nalisuje jediný projektil do hloubky odpovídající rozměrům nábojové komory zbraně.[1]

Karta 18 — První pomoc při masívním krvácení · Dostřel loveckých zbraní z hlediska bezpečnosti, účinku a myslivecké vzdálenosti · Zkoušení zbraní a zkušební značky

VI/A/18 — První pomoc při masívním krvácení

1. Čím může být způsobeno krvácející poranění?*

> Krvácející poranění vzniká vždy porušením cévní stěny mechanickým působením zvenčí – nejčastěji řeznou, bodnou nebo sečnou ranou, zhmožděním tkáně při pádu či úderu, anebo průchodem střely nebo broků tělem.[1,2] V myslivecké praxi k němu dochází i při kontaktu s postřelenou zvěří nebo při poranění psem.[3]

- **Řezná a bodná rána.** Ostří nože, tesáku nebo střep skla přeruší kůži i cévu vpichem či říznutím.[1]
- **Sečná a zhmožděná (tržná) rána.** Úder ostrým nástrojem, pád na hranu nebo přejetí drtí okolní tkáň.[1]
- **Střelné poranění.** Zásah brokem nebo kulí je vždy vážné poranění; střelu se z rány nikdy nesnažíme vyjmout.[2]
- **Poranění od zvěře nebo psa.** Naražení parohem, spárkem nebo kousnutí.[3]

2. Jaké znáte typy krvácení?*

> Krvácení se podle poraněné cévy dělí na tepenné, žilní a vlásečnicové (kapilární); zvláštní skupinou je krvácení z tělních otvorů.[1]

- **Tepenné.** Jasně červená okysličená krev vystřikuje pod tlakem v rytmu srdečního tepu, protože tepny vedou krev přímo od srdce – nejnebezpečnější typ, hrozí rychlé vykrvácení.[1,2]
- **Žilní.** Tmavší, odkysličená krev z rány volně vytéká, pomaleji a bez pulzování, neboť v žilách je nižší tlak.[1,2]
- **Vlásečnicové (kapilární).** Drobné, plošné krvácení z povrchových oděrek a mělkých řezných ranek, ve většině případů nezávažné.[2]
- **Z tělních otvorů.** Krvácení z přirozených otvorů těla, například z nosu nebo úst, se ošetřuje jinak než rána na kůži.[1]

3. Co je při ošetření krvácení nejdůležitější?*

> Nejdůležitější je jednat rychle: u masivního krvácení jde o život v řádu desítek sekund, proto se krvácení zastavuje okamžitě a souběžně se volá záchranná služba.[1,2]

- **Rychlost.** Masivní krvácení musí být ošetřeno v řádu desítek sekund, jinak dojde k velkým ztrátám krve.[2]
- **Přivolání pomoci.** Při masivním krvácení vždy voláme záchrannou službu.[1]
- **Priorita.** Zastavení krvácení má mezi úkony první pomoci nejvyšší prioritu.[2]

- **Improvizace.** Pokud po ruce není lékárnička, použijeme k zastavení krvácení oblečení, ručník nebo jinou dostupnou látku.[2]
- **Vlastní bezpečnost.** Zachránce si i u cizí krve chrání ruce, pokud možno rukavicemi.[2]

4. Popište ošetření jednotlivých typů krvácení. *

> Ošetření se vždy řídí typem krvácení a jeho závažností; u větších ran bývá krvácení smíšené a kombinuje se více uvedených postupů zároveň.[1,2]

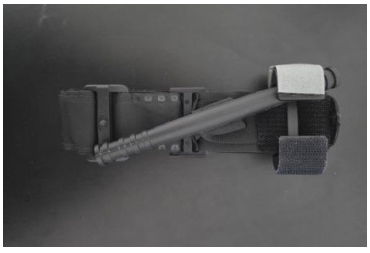

Tlakový obvaz — elastický obvaz se zabudovanou tlakovou destičkou

- **Tepenné.** Ránu nejprve stiskneme rukou přímo v místě poranění nebo na tlakovém bodě, poté přiložíme tlakový obvaz ze dvou obvazů; pokud prosakuje, přidáme další vrstvu, případně použijeme škrtidlo.[1,2]
- **Žilní.** Postačí tlakový obvaz a zvednutí poraněné končetiny nad úroveň srdce.[1,3]
- **Vlásečnicové.** Stačí čistý krycí obvaz bez silného tlaku.[1]
- **Z tělních otvorů.** Krvácení se tiší přiložením savého materiálu.[1]
- **Cizí těleso v ráně.** Nikdy se nevyndává, obvaz se přikládá kolem něj.[3]

5. Co jsou tlakové body a kdy používáme škrtidlo? *

> Tlakové body jsou místa, kde lze přívodnou tepnu snadno přitisknout k podkladní kosti a nouzově tak hned zastavit tepenné krvácení – používají se spolu s přímým stiskem rány, ještě než je přiložen tlakový obvaz.[1,2]

Škrtidlo — turniket s upínací páskou a otočnou tyčí pro zaškrcení končetiny

- **Tlakový bod.** Správným stlačením tepny ke kosti se krvácení do postižené oblasti na chvíli zcela zastaví.[2]
- **Škrtidlo jen výjimečně.** Nasazuje se teprve tehdy, když ani tři vrstvy tlakového obvazu krvácení nezastaví.[3]

- **Kam a jak.** Přikládá se na končetinu několik centimetrů nad ránu směrem k srdci, nikdy přes kloub.[3]
- **Čas.** Okamžik přiložení se vždy zaznamená; škrtidlo se nesundává a nechává se nejdéle asi hodinu do příjezdu záchranné služby.[1,4]

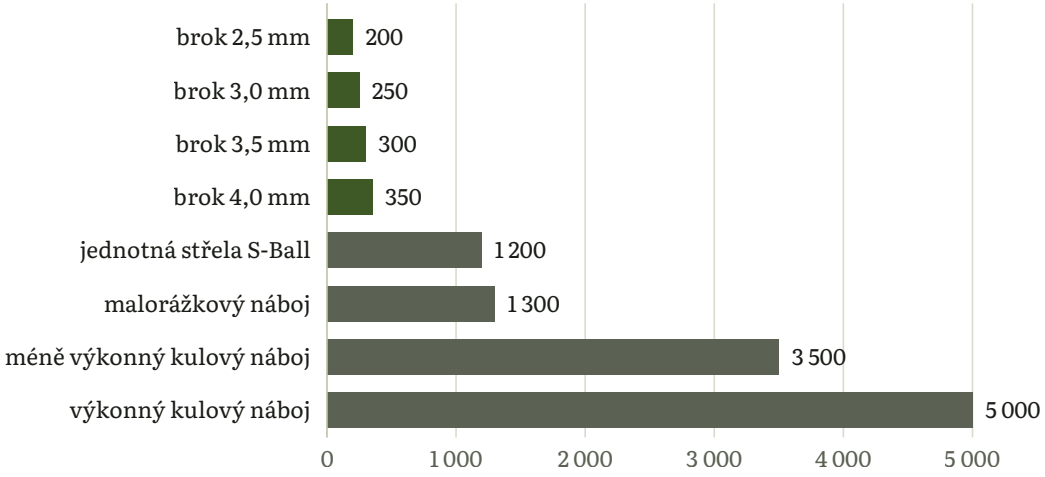
VI/B/18 — Dostřel loveckých zbraní z hlediska bezpečnosti, účinku a myslivecké vzdálenosti

1. Které faktory ovlivňují maximální dostřel kulovnice? *

> Maximální dostřel kulovnice určuje úhel výstřelu, počáteční rychlost střely, odpor vzduchu a výkon použitého náboje.[1]

Maximální dostřel při nejpříznivějším úhlu výstřelu

v metrech; brokem se střílí do 40 metrů, kulí na vzdálenost, která dovolí přesné zasazení rány

Výkonný kulový náboj doletí až pět kilometrů, méně výkonný 3 500 metrů a malorážkový 1 300 metrů. Při přímé střelbě ve stoje je reálný dostřel 350 až 500 metrů.[2]

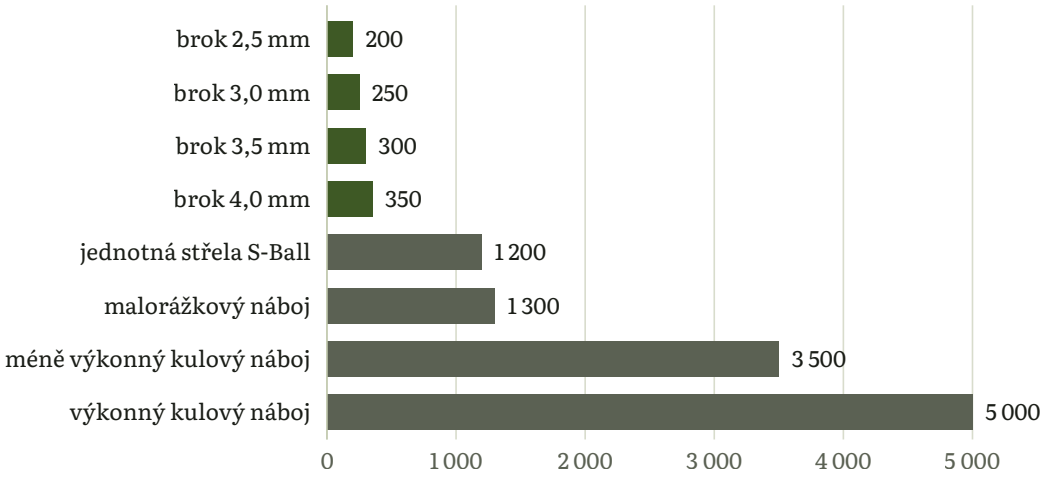
- **Úhel výstřelu.** Největšího dostřelu se u kulových nábojů dosahuje při úhlu výstřelu 30–35°.[1]
- **Počáteční rychlost a odpor vzduchu.** Délka dráhy střely závisí na její úsťové rychlosti a na odporu vzduchu, který let střely brzdí.[1]
- **Výkon a ráže náboje.** Méně výkonné náboje dolétnou nejvýš do 3 500 m, výkonnější až do 5 000 m; malorážkové náboje doletí asi 1 200–1 300 m při úhlu 25–30°.[1,3]
- **Terén a poloha střelce.** Při přímé střelbě ve stoje je reálný maximální dostřel jen 350–500 m a hodně záleží na porostu a členitosti terénu; na kratší vzdálenosti hrozí i odraz střely od větviček, trávy, zmrzlé země či vodní hladiny.[1]

2. Na čem závisí maximální dostřel brokovnice? *

> Maximální dostřel brokovnice závisí hlavně na velikosti použitých broků a na úhlu výstřelu.[1]

Maximální dostřel při nejpříznivějším úhlu výstřelu

v metrech; brokem se střílí do 40 metrů, kulí na vzdálenost, která dovolí přesné zasazení rány

Brok 2,5 mm doletí asi 200 metrů, brok 4,0 mm asi 350 metrů; jednotná střela nabitá do brokovnice doletí asi 1 200 metrů.[2]

- **Velikost broků.** Čím větší brok, tím dál doletí – např. broky o průměru 2,5 mm mají dostřel asi 200 m, 3,0 mm asi 250 m, 3,5 mm asi 300 m a 4,0 mm asi 350 m.[1]
- **Úhel výstřelu.** Brokové náboje dosahují největšího dostřelu při úhlu výstřelu 20–30°; při vodorovné střelbě je dostřel podstatně kratší, např. u broku 2,5 mm jen asi 100 m.[1]
- **Jednotná střela.** Nabije-li se do brokovnice jednotná (kulová) střela typu S-Ball, dostřel se výrazně prodlouží až na přibližně 1 200 m.[1]
- **Počáteční rychlost a odpor vzduchu.** Stejně jako u kulových zbraní ovlivňuje dráhu broků jejich počáteční rychlost a odpor vzduchu, který let broků brzdí.[1]

3. Uveďte příklady přibližných hodnot dostřelu loveckých zbraní z hlediska bezpečnosti, reálného použití v praxi a myslivecké etiky. *

> Skutečný dostřel loveckých zbraní dosahuje stovek až tisíců metrů, ale bezpečná a eticky přijatelná střelecká vzdálenost je vždy mnohem kratší.[1]

- **Kulovnice.** Výkonné kulové náboje mají dostřel 3 500–5 000 m, malorážka do 1 300 m; reálný dostřel při přímé střelbě ve stoje je jen 350–500 m podle terénu.[1]
- **Brokovnice.** Broky dolétnou 200–350 m podle své velikosti, jednotná střela nabitá do brokovnice až 1 200 m.[1]
- **Tři pásma ohrožení broky.** I. pásmo do 12 m má ještě pohromadě letící roj s velkým devastačním účinkem, II. pásmo do 50 m může způsobit vážné zranění i smrt, III. pásmo do 200 m a více může broky prorazit oděv i sval a ohrozit citlivá místa těla.[1]
- **Riziko odrazu a zbloudilé střely.** I na kratší vzdálenost, než je maximální dostřel, hrozí odraz střely či broku od větví, trávy, zmrzlé země nebo vodní hladiny, proto je třeba počítat i se zbloudilou ranou.[1]
- **Myslivecká etika.** Základní zásada zní: střílet lze jen na zvěř, kterou lze bezpečně rozeznat, a vždy s vědomím, že zbraň usmrcuje nejen zvěř.[1]

VI/C/18 — Zkoušení zbraní a zkušební značky

1. Kdy a jak se zkouší lovecké zbraně? *

> Lovecké zbraně se úředně zkouší (ověřují) před jejich prvním uvedením na trh a znovu po každé opravě či úpravě; provádí to Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva v Praze technickými zkouškami, měřením a zkušební střelbou.[1]

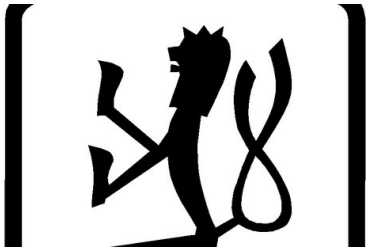

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva — sídlo úřadu v Praze na Žižkově

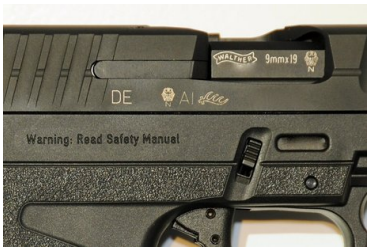
- **Před uvedením na trh.** Každá jednotlivě vyrobená nebo dovezená zbraň musí projít tzv. kusovým ověřováním, u sériově vyráběných typů navíc předchází homologace na dvou vzorových kusech.[1]
- **Po opravě.** Zbraň předloženou opravcem po opravě nebo úpravě zkouší Úřad znovu jako při kusovém ověřování, i když už nese dřívější zkušební značku.[2]
- **Posouzení opravy.** Před samotnou zkouškou opravené zbraně Úřad nejprve posoudí technologický postup, jakým byla oprava nebo úprava provedena.[1]
- **Jak.** Zkouška technickými zkouškami, měřením a zkušební střelbou ověřuje, zda zbraň splňuje stanovené technické a bezpečnostní požadavky.[1]
- **Kdo.** Zkoušení provádí Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva, správní úřad podřízený Ministerstvu průmyslu a obchodu se sídlem v Praze.[1]

2. Jak se označuje lovecká zbraň při přezkoušení? *

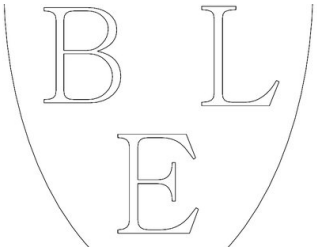
> Zbraň, která při přezkoušení vyhoví technickým požadavkům, se označí stejně jako nová zbraň — jednotnou nebo národní zkušební značkou spolu s identifikační značkou úřadu a dvojčíslím či symbolem roku zkoušky.[1]

Česká zkušební značka — znak Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva v Praze

Německá zkušební značka — orel nad N vyražený na závěru pistole Walther PPS

Belgická zkušební značka — znak lutyšské zkušebny (Liège)

- **Zkušební značka.** Osvědčuje, že zbraň splňuje stanovené technické požadavky; může jít o jednotnou zkušební značku podle mezinárodní smlouvy, nebo o národní zkušební značku.[1]
- **Rok zkoušky.** Ke značce se doplňuje dvojčíslí nebo symbol označující rok, kdy bylo přezkoušení provedeno.[1]
- **Místo vyražení.** Značky se razí na hlaveň, důležitou část závěru (u sklopných hlavní na lůžko) a na rám zbraně, případně na dnový šroub.[2]
- **Neúspěšná zkouška.** Pokud zbraň při opakovaném kusovém ověřování nevyhoví, Úřad na ni přes dříve vyznačené značky vyrazí jen svou identifikační značku a písmeno „X“ — takto označená zbraň se nesmí prodávat ani používat.[1]

Karta 19 — První pomoc při poruchách dýchání a zástavě srdeční činnosti · Volba lovecké zbraně a střeliva z hlediska podmínek lovu · Doklady související se zbraní a postup při pořizování zbraně

VI/A/19 — První pomoc při poruchách dýchání a zástavě srdeční činnosti

1. Čím může být způsobena zástava srdeční činnosti a porucha dýchání? *

> Zástavu dechu i srdce může vyvolat řada příčin a často jedna vyvolá druhou – nedostatek kyslíku po zástavě dechu brzy zastaví i srdce.[1]

- **Ucpání dýchacích cest.** Vdechnuté sousto nebo jiný cizí předmět, krvácení do dýchacích cest, zvracení nebo zapadlý jazyk u člověka v bezvědomí.[2]
- **Těžký úraz s velkou ztrátou krve.** Například po zásahu střelou – tepenné krvácení je vždy život ohrožující a bez zastavení vede k šoku.[1]
- **Náhlá srdeční příhoda.** Nově vzniklá bolest na hrudi je stav, který zdravotnická záchranná služba bere jako naléhavý a vyžadující okamžité volání.[3]
- **Prudká alergická reakce (anafylaxe).** Projeví se zhoršeným dýcháním, slabostí a kolapsem, který ohrožuje život postiženého.[4]

2. Jaká nebezpečí hrozí při poruše dýchání a zástavě srdeční činnosti? *

> Zástava dechu i srdce jsou stavy bezprostředně ohrožující život – neřešené mohou vést až ke smrti postiženého.[1]

Video: **Defibrilátor** — elektrody AED se lepí na holý hrudník, přístroj sám vyhodnotí srdeční rytmus a řekne, kdy se postiženého nedotýkat; slovinské výukové video

- **Neřešená obstrukce dýchacích cest může skončit smrtí.** Na nedostatek kyslíku upozorňují promodralé rty a nehtová lůžka a neschopnost mluvit nebo normálně dýchat.[1]
- **Lapavé dýchání není normální dýchání.** Krátce po zástavě oběhu se objevuje nepravidelné „lapání po dechu“, které je třeba poznat jako známku zástavy, ne jako dýchání.[2]
- **Bez zahájení resuscitace hrozí smrt.** Přeruší-li se srdeční masáž, postižený umírá – proto se nesmí zbytečně zastavovat.[3]

- **Rozhoduje čas.** Například u defibrilace platí, že čím dříve se postiženému dodá výboj, tím větší má šanci na přežití – stejný důraz na rychlost platí i pro zahájení resuscitace.[4]

3. Co je při první pomoci v případě uvedených poruch nejdůležitější?*

> Nejdůležitější je nezaváhat: co nejdřív zavolat na linku 155 a hned, bez odkladu, začít s resuscitací.[1,2]

Nepřímá srdeční masáž — poloha rukou uprostřed hrudníku při stlačování hrudní kosti

- **Nejdřív bezpečnost.** Než k postiženému přistoupíme, ověříme, že jemu ani nám nehrozí další nebezpečí, například od odložené zbraně nebo od terénu.[3]
- **Volání 155 a okamžitá resuscitace.** Operátorovi popíšeme stav postiženého a místo zásahu a dál postupujeme podle jeho pokynů, přitom hned začneme s nepřímou srdeční masáží.[2,3]
- **Nepřerušovat.** Masáž srdce má být co nejplynulejší, přerušuje se jen na umělé dechy nebo na pokyn defibrilátoru (AED).[4]
- **Vydržet do příjezdu pomoci.** Resuscitace pokračuje, dokud nedorazí záchranná služba nebo se postižený nevzpamatuje – přerušení ho může stát život.[1,4]

4. Popište první pomoc při zástavě srdeční činnosti. *

> Základem první pomoci při zástavě srdeční činnosti je nepřímá (zevní) srdeční masáž.[1,2]

Nepřímá srdeční masáž — poloha rukou uprostřed hrudníku při stlačování hrudní kosti

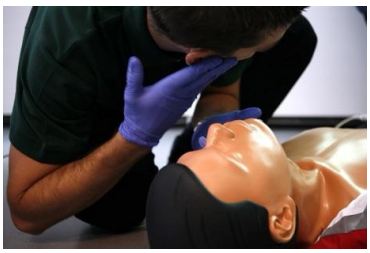

Video: **Stlačování hrudníku** — dlaně položené na středu hrudníku, napjaté paže, stlačování do hloubky asi 5 centimetrů frekvencí kolem sta stlačení za minutu; výukové video velšské vlády

- **Poloha rukou.** Patu jedné dlaně položíme doprostřed hrudníku na hrudní kost, druhou ruku přiložíme na první s propletenými prsty, ramena držíme kolmo nad hrudní kostí a lokty propnuté.[2]
- **Frekvence a hloubka.** Stlačujeme frekvencí 100 až 120 za minutu do hloubky 5 až 6 centimetrů, tedy zhruba o třetinu hrudníku, a po každém stlačení necháme hrudník zcela uvolnit.[2,3]
- **Střídání s dechy.** Po zhruba 30 stlačeních zkontrolujeme dýchací cesty, přidáme dva umělé dechy a v masáži pokračujeme.[1]
- **Bez zbytečných přestávek.** Masáž přerušujeme jen na umělé dechy nebo na pokyn defibrilátoru (AED) a pokračujeme až do příjezdu záchranné služby.[2]

5. Popište první pomoc při zástavě dýchání. *

> Při zástavě dechu nejdřív uvolníme dýchací cesty a pokud postižený sám nedýchá, dýcháme za něj z úst do úst.[1]

Uvolnění dýchacích cest — ruka na čele zaklání hlavu a záchranář uchem u úst zjišťuje, zda postižený dýchá

Dýchání z úst do úst — záchranář vdechuje vzduch do úst cvičného modelu a druhou rukou přidržuje bradu

- **Kontrola a uvolnění dýchacích cest.** Jednu ruku dáme na čelo, druhou uchopíme za bradu, hlavu zakloníme a tahem za bradu otevřeme ústa; viditelnou překážku odstraníme.[1,2]

- **Cizí těleso v krku.** Blokuje-li dýchací cesty vdechnuté sousto, zkusíme úder mezi lopatky a stlačení podbřišku.[1]
- **Dýchání z úst do úst.** Ucpeme nos, ústy obemkneme ústa postiženého a vdechneme plynule, ne prudce – jeden vdech trvá asi 1,5 vteřiny a hrudník se má zjevně zvednout.[2]
- **Dva vdechy a dál.** Oba vdechy stihneme do deseti vteřin, pak pokračujeme masáží srdce v poměru 30 stlačení na 2 vdechy.[2,3]

VI/B/19 — Volba lovecké zbraně a střeliva z hlediska podmínek lovu

1. Jak volíme loveckou zbraň pro individuální lov, uveďte některé příklady. *

> Pro individuální lov, který provádí jediný lovec na jeden vytipovaný kus zvěře, volíme kulovou zbraň s ráží odpovídající velikosti a odolnosti lovené zvěře.[1,3]

Kulovnice s puškohledem — opakovací kulovnice s namontovaným puškohledem, typická zbraň pro individuální lov

- **Kulovnice, ne brokovnice.** Šoulačkou, na čekané, vábením nebo na újedi se loví převážně zvěř spárkatá a šelmy a zákon navíc srnčí i ostatní spárkatou zvěř výslovně dovoluje střílet jen kulovnicí.[1,3]
- **Slabší ráže na škodnou.** Na lišku, kunu nebo jezevce postačí menší ráže jako .222 Remington nebo 6,5×52 R.[2]
- **Výkonnější ráže na spárkatou zvěř.** Zákon vyžaduje u srnčí zvěře náboj s energií ve 100 m nejméně 1 000 J, u ostatní spárkaté zvěře nejméně 1 500 J, čemuž odpovídají univerzální ráže jako .308 Winchester nebo 7×64.[1,2]
- **Jedna přesně mířená rána.** Protože se míří na jediný vytipovaný kus, bývá kulovnice opakovací a vybavená puškohledem; samonabíjecí zbraň se zásobníkem na více než dva náboje zákon pro lov zakazuje.[1]

2. Jak volíme loveckou zbraň pro společný lov, uveďte některé příklady. *

> Na společném lovu, kterého se účastní víc lovců a honci, volíme podle druhu zvěře brokovou zbraň na drobnou zvěř a brokovnici s jednotnou střelou nebo kombinovanou zbraň na černou zvěř.[1,3]

Brokovnice — samonabíjecí broková zbraň Browning Auto-5, typická volba na drobnou zvěř

Kulobrok — kombinovaná zbraň Blaser BD98 s otevřeným závěrem: nahoře broková hlaveň, dole dvě kulové, navíc s puškohledem

- **Broková zbraň na drobnou zvěř.** Zajíce, bažanta, orebici, perličku, kachnu, poláka, lysku i husy smí zákon na společném lovu střílet jen brokovou zbraní, a to za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[1]
- **Omezení na spárkatou zvěř.** Na společném lovu se ze spárkaté zvěře smí lovit jen laně a kolouši jelena evropského a siky, muflonky a muflončata a sele a lončák prasete divokého – dospělí samci spárkaté zvěře se na hromadném honu nestřílejí.[1]
- **Brokovnice s jednotnou střelou na černou zvěř.** Sele a lončáka prasete divokého lze při naháňce, nadháňce nebo nátlačce vedle kulovnice střílet i brokovnicí s jednotnou střelou.[1,2]
- **Kombinovaná zbraň jako univerzální volba.** Protože se v jednom honu může objevit drobná i černá zvěř, sahá lovec často po kombinované zbraní (kulobroku) se samostatnou brokovou a kulovou hlavní.[2]
- **Honci a lovečtí psi.** Společného lovu (kruhová leč, naháňka, nátlačka) se účastní větší počet lidí – lovci a honci – a myslivci k němu používají lovecky upotřebitelné psy.[3]

3. Uveďte příklady volby vhodné ráže zbraně a typu střeliva v případě lovu různých druhů zvěře. *

> Ráži zbraně a typ střeliva volíme podle velikosti a odolnosti lovené zvěře – čím je zvěř větší a vitálnější, tím výkonnější náboj potřebuje.[1]

- **Slabý až slabší výkon na škodnou.** Na lišku, kunu nebo králíka se používají ráže jako .22 Long Rifle či .22 Hornet, na jezevce a srnce už .222 Remington, .223 Remington nebo 6,5×52 R.[1]
- **Střední a vyšší výkon na spárkatou zvěř.** Na srnce, černou zvěř, daňka, muflona i jelena se volí univerzální ráže typu .308 Winchester, 7×64 nebo .30-06 Springfield.[1]
- **Zákonné minimum energie.** Srnčí zvěř smí být lovena jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m nejméně 1 000 J, ostatní spárkatá zvěř (jelen, daněk, prase divoké) nejméně 1 500 J.[2]

- **Broky na drobnou zvěř.** Zajíce, bažanta, kachnu nebo husu se loví brokovým nábojem s hromadnou střelou z hladké hlavně brokovnice.[1]
- **Jednotná střela na sele a lončáka.** Menší kusy černé zvěře lze na naháňce nebo nátlačce vedle kulovnice střílet i brokovnicí s jednotnou střelou.[1,2]
- **Volba konstrukce střely podle druhu zvěře.** I v rámci jedné univerzální ráže, například .308 Win., se konstrukce střely liší – měkčí a rychleji se deformující pro srnčí zvěř, aby se nadměrně neznehodnotila zvěřina, odolnější a těžší pro silnou černou zvěř.[3]

VI/C/19 — Doklady související se zbraní a postup při pořizování zbraně

1. Jaké jsou základní dokumenty související s držením a nošením zbraně? *

> Základním osobním dokladem je zbrojní oprávnění, samotná zbraň se pak eviduje v centrálním registru zbraní, kam ji držitel po nabytí nechá zapsat.[1,2]

- **Zbrojní oprávnění.** Od 1. 1. 2026 nahradilo dřívější zbrojní průkaz (zákon č. 119/2002 Sb. byl k tomuto dni zrušen). Je obecné — pro lov postačuje i k viditelnému nošení zbraně — nebo rozšířené, které je mimo lov potřeba např. ke skrytému nošení zbraně; vydává je krajské ředitelství policie po zkoušce odborné způsobilosti a na základě bezúhonnosti, spolehlivosti a zdravotní způsobilosti žadatele.[1]
- **Registrace zbraně v centrálním registru zbraní.** Zbraň kategorie R1 až R4 musí její držitel po nabytí ohlásit a předložit krajskému ředitelství policie k prohlídce a zaregistrování; u zbraní kategorie PO se obdobným způsobem jen ohlašuje jejich nabytí.[2]
- **Lékařský posudek o zdravotní způsobilosti.** Podmínka vydání i trvání zbrojního oprávnění; předkládá se při žádosti a poté znovu vždy před uplynutím jeho platnosti, zpravidla po 5 letech.[1]
- **Evropský zbrojní pas.** Nepovinný doklad pro cesty se zbraní do zahraničí v rámci EU, na žádost jej vydává krajské ředitelství policie s platností na 5 let.[3]

2. Jak postupujeme při koupi loveckých zbraní různých kategorií? *

> Postup při koupi se řídí kategorií zbraně: čím přísněji je regulovaná, tím více je potřeba předchozích povolení od policie, běžné lovecké zbraně lze naopak koupit volně a jen je následně ohlásit.[1,2]

- **Kategorie R1 a R2 (zakázané zbraně).** Koupě je možná jen na základě výjimky, kterou na žádost vydává krajské ředitelství policie z taxativně vymezených důvodů, jako je sběratelství; na její vydání není právní nárok a pro běžný lov se prakticky nevyužívá.[1]
- **Kategorie R3.** Před koupí je nutné požádat krajské ředitelství policie o povolení kategorie R3; u fyzických osob je jedním z uznávaných důvodů i sportovně-střelecká, lovecká nebo obdobná zájmová činnost.[1]
- **Kategorie R4 — běžné lovecké zbraně.** Spadá sem většina opakovacích, jednoranových i samonabíjecích kulovnic a brokovnic, které nesplňují přísnější kritéria R1 až R3. Lze je koupit bez předchozího povolení; držitel zbrojního oprávnění je jen povinen zbraň po nabytí ohlásit a předložit krajskému ředitelství policie k registraci.[2]

- **Kategorie PO.** Patří sem např. plynové zbraně s ráží nad 6,35 mm nebo znehodnocené zbraně; koupě je volná, nabytí se pouze ohlašuje krajskému ředitelství policie.[2]
- **Kategorie NO.** Zahrnuje volně prodejné zbraně, například airsoftové nebo paintballové; koupit je může kterákoli svéprávná zletilá osoba s pobytem v ČR bez zbrojního oprávnění a bez jakékoli registrace.[3]

Karta 20 — První pomoc při střelném poranění · Chladné zbraně v myslivecké praxi · Lovecké sportovní disciplíny

VI/A/20 — První pomoc při střelném poranění

1. Co je primárním úkonem při střelném poranění? *

> Primárním úkonem při každém střelném poranění je bez prodlení přivolat záchrannou službu a zároveň zastavit krvácení a zajistit základní životní funkce zraněného – dýchání a vědomí.[1] Nezáleží na tom, jak lehce poranění na první pohled vypadá: i zdánlivě málo nebezpečné postřelení může vinou posttraumatického šoku skončit smrtí, pokud zraněný nedostane pomoc včas.[2]

- **Přivolání pomoci.** Voláme zdravotnickou záchrannou službu a vždy také policii, protože jde o poranění způsobené střelnou zbraní.[1]
- **Střelu nevyjímáme.** Zasazenou střelu ani broky z rány sami nevytahujeme – jejich odstranění by mohlo krvácení dramaticky zhoršit.[1,3]
- **Zástava krvácení má přednost.** Před ošetřením drobnějších poranění vždy nejdřív řešíme masivní krvácení, které zraněného přímo ohrožuje na životě.[1]
- **Kontrola životních funkcí.** Sledujeme dýchání a stav vědomí zraněného, dokud se ho neujme záchranná služba.[1]
- **Prevence šoku.** Nedílnou součástí ošetření jsou protišoková opatření, protože šok může být u střelných poranění příčinou smrti.[1,2]

2. Jak postupujeme při poranění hrudníku a břišní dutiny? *

> Při zásahu do hrudníku hrozí **pneumotorax** – vzduch pronikající otevřenou ranou do pohrudniční dutiny stlačuje plíci a znemožňuje dýchání.[1] Ránu proto překryjeme neprodyšným (okluzivním) obvazem a zraněného posadíme do polosedu, který mu dýchání usnadní.[2] Při poranění břicha ránu jen sterilně překryjeme a ovážeme, aniž bychom do ní zasahovali, a zraněného uložíme na záda s pokrčenýma nohama.[2]

Neprodyšný obvaz — přitištění průhledné samolepicí fólie na ránu hrudníku

- **Hrudník – neprodyšný obvaz.** Zabrání dalšímu nasávání vzduchu do pohrudniční dutiny a prohlubování pneumotoraxu.[1,2]
- **Hrudník – poloha.** Zraněného posadíme do polosedu, ve kterém se mu snáz dýchá.[2]

- **Břicho – krytí rány.** Ránu jen sterilně překryjeme a ovážeme, dovnitř rány nijak nezasahujeme.[2]
- **Břicho – poloha.** Zraněného uložíme vleže na zádech s pokrčenýma nohama, které uvolní břišní stěnu.[2]

3. Jak postupujeme při poranění hlavy?*

> Krvácející ránu na hlavě sterilně obvážeme a zraněného posadíme – na rozdíl od poranění hrudníku či břicha ho neukládáme do lehu.[1] Poranění hlavy patří mezi nejzávažnější střelná poranění, protože hrozí přímé zasažení mozku, a i zdánlivě málo nebezpečné postřelení může u nich rychle vyústit v šok ohrožující život.[1,2] Proto zraněného po ošetření dál sledujeme, chráníme před prochladnutím a čekáme na příjezd záchranné služby.[1]

- **Obvaz.** Ránu překryjeme a pevně obvážeme sterilním materiálem, který zastaví krvácení a chrání ji před dalším znečištěním.[1]
- **Poloha vsedě.** Zraněného s poraněním hlavy vždy posadíme.[1]
- **Sledování stavu.** Dýchání a vědomí kontrolujeme nepřetržitě až do předání zraněného záchranné službě.[1]

4. Jak postupujeme při poranění končetiny?*

> Krvácení z poraněné končetiny nejprve zastavíme, ránu podle možností dezinfikujeme a překryjeme sterilním obvazem.[1,2] Poraněnou končetinu poté fixujeme, aby se dalším pohybem nepoškozovala a nezhoršovalo se krvácení.[1] Fixace navíc zmírní bolest a usnadní šetrný transport zraněného k lékaři.

Fixace paže — poraněná paže ohnutá v lokti a zavěšená v trojcípém šátku přes rameno

- **Zástava krvácení.** Má vždy přednost před ostatními úkony ošetření poraněné končetiny.[1]
- **Dezinfekce a krytí.** Ránu podle možností dezinfikujeme a překryjeme sterilním obvazem nebo čtverci z lékárničky, obvaz zbytečně neutahujeme.[1,2]
- **Fixace.** Znehybníme končetinu tak, aby se úlomky ani okolní tkáň dál nepohybovaly.[1]
- **Šetrný transport.** Zafixovanou končetinu při přesunu k lékaři zbytečně nezatěžujeme.[1]
- **Vyhledání lékaře.** I drobnější poranění končetiny nakonec patří k ošetření na chirurgické ambulanci.[2]

5. Jaké jsou navazující úkony po primárním ošetření zraněného? *

> Po primárním ošetření následují protišoková opatření, souhrnně označovaná jako tzv. „5T“ – zraněného chráníme před prochladnutím, tišíme bolest a psychicky uklidňujeme, dokud nedorazí záchranná služba.[1] Stav zraněného přitom nepřetržitě sledujeme, protože se i po ošetření může náhle zhoršit.[1] Došlo-li k postřelení při společném lovu, navazují i povinnosti vedoucího honu.[2]

- **Protišoková opatření (5T).** Chráníme zraněného před chladem, tišíme bolest a udržujeme ho v klidu.[1]
- **Nepřetržité sledování.** Dýchání a vědomí kontrolujeme až do předání zraněného záchranné službě.[1]
- **Zastavení honu.** Vedoucí honu při postřelení osoby hon okamžitě zastaví a zajistí dopravu zraněného k lékaři.[2]
- **Ohlášení a součinnost.** Vedoucí honu věc neprodleně ohlásí Policii ČR, zúčastnění myslivci jsou povinni být nápomocni při zajištění první pomoci.[2]

VI/B/20 — Chladné zbraně v myslivecké praxi

1. Které chladné zbraně se v myslivecké praxi používají? *

> V myslivecké praxi se z chladných zbraní dnes používají především nože – pevné i zavírací – a jako doplňkové či dnes už spíše obřadní zbraně sekáč, tesák a lovecký oštěp.[1]

Tesák — lovecký tesák se zdobenou rukojetí a širokou zahnutou čepelí

Lovecký oštěp — kovový list oštěpu s příčnými otvory, nasazený na násadě

- **Nože jako hlavní chladná zbraň.** Slouží jako pracovní nástroje i estetické doplňky kroje, dělí se na pevné (zavazáky, skinnery, klasický středoevropský, finský nebo bowie typ) a zavírací víceúčelové s pojistkou, pilkou či páráčkem.[1]
- **Zarazák (zavazák).** Kratší nůž nošený u boku spolu s tesákem, sloužil k záraznému usmrcení postřelené spárkaté zvěře a dodnes se používá při vyvrhování a stahování.[1,2,3]
- **Skinery.** Nože s krátkou zahnutou čepelí s bříškem určené k oddělení kůže od masa.[3]
- **Sekáč.** Chladná zbraň připomínající krátkou sekeru na dlouhé násadě, patřící mezi lovecké chladné zbraně.[1]
- **Tesák.** Od 17. století odznak plnoprávného myslivce nošený u boku spolu s loveckou trubkou, dnes se používá jen obřadně.[1,2,3]

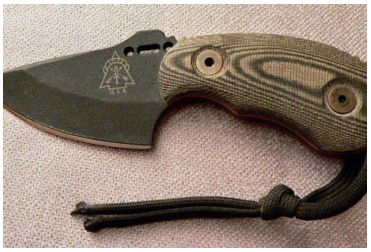
- **Lovecký oštěp.** Historická chladná zbraň řazená mezi dnešní myslivecké chladné zbraně vedle nožů, sekáče a tesáku.[1]

2. Popište hlavní části, typy a výhody pevných loveckých nožů. *

> Pevný lovecký nůž má čepel napevno spojenou s rukojetí přes záštitu, která odděluje ostří od úchopu; mezi jeho běžné typy patří zavazák, klasický středoevropský a finský nůž, bowie nůž a skinner.[1,2,3]

Bowie nůž — pevná čepel s protiostřím u hřbetu a masivní záštitou

Skinner — krátká zahnutá čepel s bříškem na stahování kůže

- **Čepel.** Podlouhlá ocelová část s ostřím a špičkou, dnes z nerezové nebo uhlíkové oceli, u historických tesáků byla jednosečná a mírně zahnutá.[3,4]
- **Rukojeť a záštita.** Střenka z paroží, dřeva, kosti nebo odolného plastu navazuje přes záštitu, jejíž tvar odlišuje například tesák francouzského a německého typu.[2]
- **Typy.** Zavazák slouží k usmrcení a vyvržení zvěře, klasický středoevropský a finský nůž (puukko, leuku) k porcování masa, bowie nůž je univerzální lovecký typ a skinner má zahnutou čepel na stahování kůže.[1,3]
- **Výhody.** Pevný nůž nemá kloub ani pojistku, díky napevno spojené čepeli s rukojetí snese větší zátěž, je odolnější a snáz se čistí a udržuje.[4]

3. Popište hlavní části, výhody a nevýhody zavíracích loveckých nožů. *

> Zavírací lovecký nůž je víceúčelové tělo nože, ve kterém se čepel sklápí na kloubu do rukojeti a v otevřené poloze ji drží pojistka; časté bývá doplnění o pilku nebo páráček.[1]

Zavírací nůž — otevřená čepel držená v pracovní poloze otočnou pojistkou na krku rukojeti

- **Tělo nože a čepel.** Rukojeť tvoří dvě stěny, mezi nimiž je na čepu uložena hlavní čepel podobně jako u ostatních nožů, kde je čepel spojená s rukojetí.[2]
- **Pojistka.** Mechanismus, který drží otevřenou čepel v pracovní poloze a brání jejímu neúmyslnému sklapnutí na prsty.[1]

- **Doplňkové nástroje.** Víceúčelové provedení bývá doplněno pilkou nebo páráčkem na stahování kůže, případně dalšími nástroji v jednom těle.[1]
- **Výhody.** Sklopená čepel nepřesahuje z rukojeti, nůž je tak kompaktní a bezpečnější na nošení u sebe a spojuje víc nástrojů v jednom těle.[1]
- **Nevýhody.** Kloub a pojistka jsou pohyblivé díly náchylné k opotřebení, které vyžadují údržbu, a čepel bývá kratší a slabší než u pevného nože, takže se méně hodí na těžší práce.[2]

VI/C/20 — Lovecké sportovní disciplíny

1. Jmenujte některé kulové lovecké soutěžní disciplíny a stručně je charakterizujte. *

> Kulové lovecké soutěžní disciplíny se dělí na střelbu na stabilní (nehybné) terče zvěře a na střelbu na terč pohybující se po průseku, obvykle na vzdálenost 100 m, u malorážky na 50 m se zmenšenými terči.[1]

- **Stabilní terče.** Střelec střílí z pevné pozice na nehybné siluety zvěře — lišky, srnce, kamzíka nebo kňoura.[1]
- **Střelba na průseku.** Terč kňoura nebo lišky se po dráze pohybuje napříč stanovištěm a simuluje zvěř přebíhající lesní průsek; zasáhnout ho lze jen v krátkém okamžiku.[1]
- **Malorážkové provedení.** Stejné disciplíny se střílejí i z malorážky na 50 m, terče jsou pro tuto vzdálenost odpovídajícím způsobem zmenšené (redukované).[1]
- **Kombinace LK4 a LK4M.** Jednotlivé kulové disciplíny se spojují do vícedílných závodů označovaných LK4 (kulovnice) a LK4M (malorážka).[1]

2. Jmenujte některé brokové soutěžní disciplíny a stručně je charakterizujte. *

> Mezi brokové lovecké soutěžní disciplíny patří olympijský trap a skeet i jejich lovecké obdoby — lovecké kolo, lovecký skeet, americký trap, vysoká věž, parkur nebo střelba na zajíce na průseku.[1]

Trap — střelec s brokovnicí typu kozlice míří na letící terč

Skeet — střelec na stanovišti sleduje asfaltové terče vypuštěné z vrhaček

Video: **Asfaltové terče** — střelec vyvolá terč a zasáhne ho brokovnicí; nizozemský týdeník z padesátých let

- **Trap.** Brokovnice střílí na letící asfaltové terče vrhané ze zařízení ukrytého v zákopu před střelcem; dnes se střílí na 150 ran místo dřívějších 200.[2]

- **Skeet.** Terče se vrhají ze dvou věží na protilehlých koncích půlkruhu o poloměru 19 m, střelec prochází osm stanovišť a na jednotlivé terče i dvojterče smí vystřelit vždy jen jednou ranou.[3]
- **Lovecké kolo, lovecký skeet a americký trap.** Lovecké obdoby olympijského skeetu a trapu, řazené vedle nich v přehledu brokových disciplín ČMMJ.[1]
- **Vysoká věž.** Terč je vrhán z vysoko postavené věže nad střelcem, čímž se přibližuje střelbě na vysoko letící zvěř.[1]
- **Parkur a zajíc na průseku.** Parkur tvoří trať s různě rozmístěnými vrhačkami napodobujícími skutečné lovecké situace, zajíc na průseku je střelba na pohyblivý terč přebíhající lesní průsek.[1]

Předmět VII — Lov zvěře

- Karta 1, s. 802 — Definice lovu, jeho význam v historii a současnosti, rozdělení loveckých metod · Příprava a průběh lovu s loveckým hostem · Sokolnictví
- Karta 2, s. 808 — Lov odstřelem · Příprava a průběh společného lovu · Z historie lovu zvěře – fretkování
- Karta 3, s. 815 — Individuální lovy · Pobytové znaky šelem · Z historie lovu zvěře – vyháčkování, vymačkání a pírkování
- Karta 4, s. 821 — Čekaná · Pobytové znaky drobné zvěře · Z historie lovu zvěře – výhoz
- Karta 5, s. 828 — Šoulačka · Pobytové znaky spárkaté zvěře · Drobné trofeje
- Karta 6, s. 835 — Slídění · Popis stopy černé zvěře, porovnání se stopou jelena · Kelce a hubertky
- Karta 7, s. 842 — Společné lovy · Popis stopy srnce, porovnání se stopou selete · Paletky a bezoáry
- Karta 8, s. 848 — Ploužení · Porovnání stopy lišky a psa (vlka) · Hodnocení srnčích trofejí
- Karta 9, s. 854 — Kruhový hon · Popis stopy jelena, porovnání se stopou daňka · Hodnocení jeleních trofejí
- Karta 10, s. 861 — Naháňka · Specifika lovu černé zvěře · Hodnocení kůží a lebek
- Karta 11, s. 869 — Nadháňka a nátlačka · Specifika lovu srnčí zvěře · Hodnocení zbraní černé zvěře
- Karta 12, s. 876 — Lovy lestné · Specifika lovu lišek · Hodnocení mufloních trofejí
- Karta 13, s. 883 — Lov odchytem · Specifika lovu jelení zvěře · Z historie lovu zvěře – výrovka, zradidla
- Karta 14, s. 890 — Zvláštní způsoby lovu · Lovecká výstroj a výbava · Z historie lovu zvěře – tenata, příkrajníky
- Karta 15, s. 896 — Myslivecká rána · Odchyt spárkaté zvěře · Z historie lovu zvěře – lovecká štvanice, parfosní hon
- Karta 16, s. 902 — Značení zvěře, nástřel · Odchyt drobné zvěře · Z historie lovu zvěře – čižba
- Karta 17, s. 908 — Dohledávka, dosled a dostřelná rána · Lapání predátorů a zvířat škodících v myslivosti · Z historie lovu zvěře – vrše a šlehačky
- Karta 18, s. 915 — Ošetření úlovků, vývrh · Norování · Z historie lovu zvěře – způsoby lovu tetřeva a tetřívka
- Karta 19, s. 922 — Ošetření a preparace trofeje · Lov vábením · Z historie lovu zvěře – tlučky a jestřábí koše
- Karta 20, s. 929 — Myslivecká zařízení k lovu zvěře · Lov na újedi a obnově · Z historie lovu zvěře – způsoby lovu koroptve a sluky

Karta 1 — Definice lovu, jeho význam v historii a současnosti, rozdělení loveckých metod · Příprava a průběh lovu s loveckým hostem · Sokolnictví

VII/A/1 — Definice lovu, jeho význam v historii a současnosti, rozdělení loveckých metod

1. Jakou úlohu plnil lov zvěře v období pravěku? *

> V pravěku byl lov **existenční nutností**: klíčovým nástrojem člověka k získání potravy a nedílnou součástí jeho života.[1] S pozdější myslivostí neměl nic společného – šlo o obživu, ne o cílevědomý chov a ochranu zvěře.[2]

Pravěký lovec — lovci s luky ženou tlupu jelenů, kresba loveckého výjevu z jeskyně Cova dels Cavalls

- **Potrava a suroviny.** Ulovená zvěř dávala maso, kůže na oděv, kosti, parohy a šlachy na nástroje.
- **Doklady u nás.** V jeskyni u Dobrkovic se našly kosti hyeny, vlka, lišky, medvěda, mamuta, koně, tura, jelena, soba, kočky, jezevce i zajíce.[2]
- **Zbraně.** Tvarované kameny, pěstní klíny, oštěpy, sekery a kyje.[3]
- **Duchovní rozměr.** Kresby tehdejších druhů zvířat a loveckých výjevů na stěnách jeskyní, například v Lascaux.[3]
- **Konec éry.** S nástupem zemědělství přestal být lov hlavním zdrojem potravy a stal se doplňkem.

2. Jakou úlohu plnil lov zvěře v období feudalismu? *

> Ve feudalismu přestal být lov obživou a stal se **výsadou a znakem moci**. Kolem roku 950 bylo za vlády Boleslava I. vydáno nařízení, jímž byl lov zakotven jako výsadní

> právo – **regál** – panovníka.[1] Toho obklopovala početná lovecká družina sídlící v loveckých hrádcích, jako byl Křivoklát či Zbečno.[2]

Středověký lov — šlechtic na koni a jeho průvodce se psem vyrážejí na lov, iluminace z Knihy o lovu Gastona Fébuse

Zlatý věk myslivosti — šlechta sleduje z pavilonu velkorysý hon s nahnanou jelení zvěří u Moritzburgu roku 1718

- **Právo dominikální.** Nařízení Václava IV. z roku 1388 učinilo z lovu výsadu šlechty; panovník si ponechával velkou zvěř, vazalové směli lovit jen drobnou.[1]
- **Vazba na půdu.** Usnesení českého sněmu z roku 1573 spojilo právo lovu s vlastnictvím pozemků, i nadále však šlo o právo dominikální.[1]
- **Reprezentace.** V 16. století se lov stává záležitostí společenské reprezentace a v 17. století přichází „zlatý věk myslivosti“ s loveckou hudbou, kultem trofejí a velkorysými hony.[2,3]
- **Břemeno poddaných.** Poddaní měli robotní povinnosti i pro myslivost; zrušeny byly až roku 1848.[3]
- **Pytláctví.** Neoprávněný lov byl tvrdě stíhán, panství si hlídala i přechody hranic před organizovanými skupinami pytláků.[3]

3. Jaká nejvýznamnější změna ve vztahu k lovu zvěře se udála v našich zemích v 19. století? *

> Nejvýznamnější změnou bylo **zrušení šlechtické výsady lovu a spojení práva myslivosti s vlastnictvím půdy**. Roku 1848 bylo zrušeno poddanství a robota a navazující císařský patent o myslivosti č. 154/1849 ř. z., vydaný Františkem Josefem I. v Olomouci, zrušil dominikální lovecké právo.[1,2]

- **Právo náleží vlastníkovi pozemku.** Myslivost se stala součástí výkonu vlastnických práv k pozemkům, ne stavovskou výsadou.[2,3]
- **Minimální výměra.** Vlastní honitbu směl mít jen ten, kdo měl 200 jiter, tedy 115 ha souvislých pozemků.[1]
- **Honební společenstva.** Patent poprvé zakotvil jejich právní úpravu – drobní vlastníci se museli sdružovat.[1]
- **Škody zvěří.** Od roku 1848 je byli povinni hradit majitelé honiteb.[4]
- **Navazující předpisy.** Zemský zákon o myslivosti z roku 1866 nový stav potvrdil a umožnil vznik honiteb společenských (obecních).[4]

4. Jak můžeme definovat lov zvěře v současnosti a jaký je jeho význam?*

> Lov je dnes **plánovité usmrcování nebo odchyt zvěře v rámci práva myslivosti** – zákon je definuje jako „souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků“.[1] Není cílem, ale nástrojem mysliveckého hospodaření.

- **Management populací.** Lov je nedílnou součástí managementu populací zvěře; zvěřina jako prakticky čistá „biopotravina“ je jeho vedlejším produktem.[2]
- **Ochrana majetku.** Regulace stavů spárkaté zvěře chrání zemědělské a lesní pozemky před znehodnocením a je podmínkou obnovy lesa a stability lesních ekosystémů.[3]
- **Zdraví populace.** Průběrným odstřelem se odstraňují nemocné a slabé kusy a udržuje se žádoucí poměr pohlaví a věková struktura.
- **Kulturní rozměr.** Myslivost je i spolková činnost udržující tradice jako součást národního kulturního dědictví; roku 2012 byla zapsána mezi nehmotné kulturní statky.[1,4]

5. Jak rozdělujeme základní lovecké metody?*

> Lovecké metody dělíme podle **způsobu ulovení na lov odstřelem a lov odchytem** a podle **počtu zúčastněných na lov individuální (osamělý) a společný**.[1]

Čekaná — dřevěný posed na vysokém stojanu v lese, odkud lovec vyčkává na zvěř

Šoulačka — lovec s puškou se tiše a nepozorovaně plíží terénem

Sokolnictví — sokolník s dravcem na rukavici

Naháňka — střelci a honci se psy procházejí pole a ženou zvěř

- **Individuální lov.** Provádí ho jednotlivec nebo lovec s průvodcem; základem je čekaná, tedy „čekání na příchod zvěře na loveckých zařízeních“, a šoulačka, která vyžaduje „tichý a nepozorovaný pohyb v terénu“.[1]
- **Další individuální způsoby.** Vábení umělými pomůckami a sokolnictví jako tradiční lov cvičenými dravci;[1] dále slídění se psem a norování.

- **Společný lov.** Vychází z „organizované vzájemné spolupráce“ více lovců, honců a psů – u drobné zvěře jde o hony na kachny, husy, bažanty a zajíce, u spárkaté o nátlačky, naháňky, nadháňky a naháňky se slíděním.[1]
- **Lov odchytem.** Odchyt živé zvěře do pastí, buď k následnému usmrcení, nebo k zazvěřování jiných honiteb.[1]
- **Omezení počtu lovů.** Na stejném honebním pozemku lze zajíce polního lovit jen jedenkrát a bažanta obecného dvakrát v roce.[2]

VII/B/1 — Příprava a průběh lovu s loveckým hostem

1. Co by mělo předcházet příjezdu loveckého hosta? *

> Před příjezdem loveckého hosta hostitel zajistí pozvání, vystaví písemnou povolenku k lovu a domluví se s kolegy i s určeným loveckým průvodcem na podmínkách a průběhu lovu.[1,2]

- **Pozvánka a povolenka.** Host musí mít včas pozvánku a písemnou povolenku k lovu s uvedením druhu zvěře a doby platnosti.[1,2]
- **Obeznání zvěře.** Hostitel předem zjistí výskyt a pohyb zvěře, aby k ní dokázal hosta bezpečně dovést.[1]
- **Lovecký průvodce.** Uživatel honitby určí doprovod, který odpovídá za bezpečnost lovu a odstřel povoleného druhu zvěře.[2]
- **Zázemí a program.** Připraví se ubytování, stravování a celkový program pobytu hosta.[1]
- **Kontrola zbraně.** Loví-li host kulovou zbraní, hospodář si na požádání ověří nastřelení a vhodnost střeliva.[2]

2. Jaká pravidla dodržuje lovecký host? *

> Lovecký host loví jen na základě platné pozvánky a písemné povolenky, při lovu se řídí pokyny loveckého průvodce a střílí pouze zvěř, která mu byla určena.[1,2]

- **Povolenka k lovu.** Host smí lovit jen druhy zvěře a v době, které povolenka výslovně uvádí.[2]
- **Pokyny průvodce.** Při osamělém lovu se řídí loveckým průvodcem, který odpovídá za bezpečnost a správnost odstřelu.[2]
- **Ohlášení.** Po příchodu na místo srazu se ohlásí funkčně nejvyššímu přítomnému představiteli uživatele honitby.[2]
- **Etika a zvyky.** Dodržuje mysliveckou etiku, zvyky a přesné pokyny hostitele.[1]
- **Přednost při střelbě.** Je-li zvěř stejně vzdálená od více střelců, má lovecký host přednost.[2]

3. Jaká pravidla dodržuje myslivecký hostitel? *

> Myslivecký hostitel vytváří hostu přátelskou atmosféru, předem mu sdělí podmínky lovu a přesné pokyny a po celou dobu zajišťuje bezpečný a řádný průběh lovu.[1,2]

- **Podmínky předem.** Host je s podmínkami lovu a přesnými pokyny seznámen ještě před jeho zahájením.[1]
- **Vystavení povolenky.** Uživatel honitby vydá hostovi písemnou povolenku k lovu s uvedením druhu zvěře a doby platnosti.[2]
- **Určení průvodce.** Zajistí loveckého průvodce, který odpovídá za bezpečnost lovu a odstřel povoleného druhu zvěře.[2]
- **Odměna průvodci.** I když host uloví zvěř sám, odměna za úlovek náleží loveckému průvodci.[2]
- **Pohostinnost.** Vytváří přátelskou atmosféru a zázemí podle mysliveckých zvyklostí.[1]

VII/C/1 — Sokolnictví

1. Charakterizujte stručně sokolnictví. *

> Sokolnictví je zvláštní způsob lovu pomocí vycvičených dravců, především sokolů, jestřábů a orlů; člověk, který jej provozuje, se nazývá sokolník.[1,2]

Sokolník — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

Video: **Přílet na rukavici** — výr s rozepjatými křídly dosedá stojáky na rukavici, na nichž má připnuté poušky; klip ze zahraniční ukázky sokolnictví

- **Tradiční lovecká disciplína.** Sokolnictví má vlastní metody, úlovky i filozofii a v českých zemích je doloženo už z velkomoravského období.[2]
- **Členství v ČMMJ.** Čeští sokolníci se sdružují v Klubu sokolníků ČMMJ; zájemce musí nejprve složit myslivecké zkoušky a poté zkoušky sokolnické, přičemž předtím bývá alespoň rok adeptem.[2]
- **Nehmotné dědictví UNESCO.** Od roku 2010 je sokolnictví zapsáno na Reprezentativním seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO. Česko bylo mezi jedenácti zeměmi, které zápis navrhly.[3]
- **Dělení dravců podle letu.** Používaní dravci se dělí do skupin podle způsobu lovu — na dravce vysokého letu, dravce nízkého letu a orly.[1,2]

2. Co jsou to dravci vysokého a nízkého letu? *

> Sokolníci dělí lovecké dravce podle způsobu útoku na dravce vysokého letu a dravce nízkého letu.[1,2]

Sokol stěhovavý — dravec vysokého letu, sokolovitý pták s tmavou hlavou a úzkými špičatými křídly

Jestřáb lesní — dravec nízkého letu s kořistí sevřenou v pařátech

Orel skalní — zástupce třetí, novější skupiny sokolnických dravců

- **Dravci vysokého letu (dlouhokřídlí).** Kroužují vysoko nad krajinou a kořist napadají střemhlavým útokem; patří sem všichni sokolovití — sokol stěhovavý, raroh velký, raroh lovecký či ostříž lesní.[1,2]
- **Dravci nízkého letu (krátkokřídlí).** Kořist přepadají letem nízko nad zemí, kdy využívají terén a porost k zastínění a útočí, až když ji kořist nestihne včas zaznamenat a uniknout; typicky jestřáb lesní a krahujec obecný.[1,2]
- **Odlišný způsob usmrcení.** Dravci vysokého letu kořist usmrtí přerušením vazu zobákem, dravci nízkého letu ji po rychlém úderném útoku usmrtí stiskem pařátů.[1]
- **Třetí, novější skupina.** Zvlášť se někdy vyčleňují orli, např. orel skalní, kteří kořist vyhledávají plachtěním a poté ji pronásledují.[2]

Karta 2 — Lov odstřelem · Příprava a průběh společného lovu · Z historie lovu zvěře – fretkování

VII/A/2 — Lov odstřelem

1. Jaké zbraně lze obecně použít k lovu jednotlivých skupin zvěře? *

> Zvěř se smí střílet **jen loveckou zbraní** – dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům; druh zbraně pak určuje skupina lovené zvěře.[1]

Kulovnice — zbraň s drážkovanou hlavní, na spárkatou zvěř

Brokovnice — zbraň s hladkou hlavní, na drobnou a pernatou zvěř

Kulobrok — kombinovaná zbraň se samostatnou brokovou a kulovou hlavní

- **Spárkatá zvěř – kulovnice.** Zvěř srnčí nábojem s energií ve 100 m nejméně 1 000 J, ostatní spárkatá nejméně 1 500 J.[1,2]
- **Prase divoké – i brokovnice s jednotnou střelou**, a to při nadháňce, naháňce nebo nátlačce.[1]
- **Dostřelná rána a lov v odchytovém zařízení – vhodná krátká zbraň**; tuto výjimku přinesla novela účinná od 1. ledna 2026.[1,3]
- **Drobná a pernatá zvěř – broková zbraň.** Zajíce polního, bažanta obecného, kachnu divokou, husy nebo lysku lze střílet jen brokovnicí na společném lovu za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu psů.[1]
- **Vždy zakázané.** Zbraně samonabíjecí se zásobníkem na více než dva náboje, zbraně samočinné a olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva na mokřadech.[1]

2. Jak rozdělujeme způsoby lovu zvěře odstřelem z hlediska počtu účastníků? *

> Z hlediska počtu účastníků se lov odstřelem dělí na **lov osamělý (individuální)**, který provádí jediný lovec, a **lov společný (hromadný, hon)** za účasti většího počtu střelců, honců a lovecky upotřebitelných psů.[1]

- **Osamělý lov.** Provádí ho jeden myslivec; i když se několik lovců domluví a obsadí ve stejnou dobu kazatelny v jedné části honitby, jde stále jen o několik individuálních lovů vedle sebe.[2]
- **Společný lov.** Má vždy vedoucího lovu a seznam účastníků; jednotlivou povolenku k lovu při něm může nahradit hromadná povolenka.[2,3]

- **Zákonná hranice.** Zajíce polního, bažanta obecného, kachnu divokou a další drobnou zvěř smí myslivec střílet jen na společném lovu za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu psů.[4]
- **Co se na společném lovu neloví.** Spárkatá zvěř kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat a selat a lončáků prasete divokého; v oborách tento zákaz neplatí.[4]

3. Jaké jsou tři nejběžnější formy provádění společných lovů? *

> Nejběžnější formy společných lovů jsou **naháňka, nadháňka a nátlačka** – právě tyto tři jmenuje i zákon o myslivosti, když u prasete divokého povoluje brokovnici s jednotnou střelou.[1]

Naháňka — honci postupují polem v řadě a ženou zvěř na střelce

Nadháňka — úlohu honců přebírá pes se sledovacím obojkem

- **Naháňka.** Střelci stojí na určených stanovištích a honci postupující v řadě na ně zvěř nahánějí; leč může být představená, obstavená, nebo obstoupená.[2]
- **Nadháňka (honička).** Obdoba naháňky, v níž úlohu honců přebírají jeden až tři psi honiči nebo slídiči; hodí se do rozsáhlého a hůře přístupného, hlavně horského terénu.[2]
- **Nátlačka.** Tichý lov v menších lečích, jehož se účastní jen asi tři až pět střelců a jeden až dva honci; loví se jí dnes hlavně nedospělá černá zvěř, lišky a holá zvěř.[2]
- **Na drobnou zvěř** se v polích užívá navíc ploužení a kruhová leč (kruhový hon), v lese pak česká leč.[2]

4. Jaké jsou dva základní způsoby osamělého lovu odstřelem z hlediska provedení? *

> Osamělý lov odstřelem se provádí dvěma základními způsoby: **čekanou**, při níž lovec zvěř vyčkává na jednom místě, a **šoulačkou**, při níž se za zvěří sám tiše pohybuje a přibližuje se k ní na dostřel.[1]

Čekaná — lovec vyčkává na zvěř z posedu na jednom místě

Video: **Šoulačka** — lovec se sám tiše pohybuje lesem a míří na zvěř; inscenovaný záběr

- **Čekaná** je dnes nejrozšířenější individuální způsob lovu; lovec zaujme stanoviště na posedu nebo kazatelně u ochozů, na pastvě či u vody, zvěř není vyrušena a lovec má čas na rozvahu i výběr správného kusu.[1,2]
- **Šoulačka** byla v minulosti velmi oblíbeným a rozšířeným způsobem lovu, nejčastěji zvěře spárkaté; dnes se využívá patrně méně často než dříve.[1]
- **Rozhoduje vítr.** Šoulá se pomalu, po šoulacích chodnících a proti větru, aby lovec nebyl zavětřen (zvěří ucítěn), uslyšen ani spatřen.
- **Zákonné omezení.** Na čekané se nesmí lovit ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby.[3]

5. Jmenujte bezpečnostní pravidla vyžadovaná při střelbě na zvěř v honitbě. *

> Střílí se jen na **bezpečně rozeznanou zvěř** a jen tam, **kam je bezpečně vidět** – nikdy na zvěř na horizontu ani do směru, kde mohou být v dostřelu použité zbraně lidé, zvířata, budovy nebo dopravní prostředky.[1]

- **Znej dostřel své zbraně.** Jednotná střela z brokovnice doletí asi 1 000 m, střela z malorážky až 1 200 m a z lovecké kulovnice až 4 000 m.[1]
- **Na stanovišti se vytrvá.** Střelec se obeznámí s místem sousedů, stanoviště neopouští až do signálu ukončujícího leč a neodbíhá pro střelenou zvěř.[2]
- **Nestřílí se do leče**, podél řady střelců a honců, proti honcům ani po signálu, že leč skončila.[2]
- **Střízlivost a kázeň.** Alkohol je všem účastníkům honu zakázán a zákon o zbraních manipulaci se zbraní se schopností sníženou po požití alkoholu zapovídá.[2,3]

VII/B/2 — Příprava a průběh společného lovu

1. Jak probíhá příprava společného lovu? *

> Přípravu společného lovu řídí uživatel honitby, který sestaví plán honu, zajistí potřebné dokumenty a funkce jednotlivých účastníků a včas rozešle pozvánky.[1,2]

- **Plán a dokumenty.** Určí se počet a druh zvěře k odstřelu i počet a rozmístění lečí.[1,2]
- **Funkce účastníků.** Jmenuje se vedoucí honu, závodčí, střelci, honci a psovodi.[1]
- **Pozvánky.** Účastník na pozvánku buď přijede, nebo se včas omluví.[2]
- **Zázemí.** Zajistí se svačina v honitbě a ošetření ulovené zvěřiny.[1]
- **Bezpečnostní pokyny.** Před zahájením se všem oznámí pravidla bezpečnosti, povely a signály.[2]

2. Jaké jsou hlavní části společného lovu? *

> Společný lov tvoří přivítání a nástup s pokyny, jednotlivé leče s výloží ulovené zvěře, přestávka na svačinu, závěrečný výřad a takzvaná poslední leč.[1,2]

Nástup — účastníci honu nastoupení v řadě na kraji lesa, vedoucí honu při poučení ukazuje na paroží, které kusy se loví

Výřad — ulovená zvěř slavnostně uložená po honu

Trubač — poslední leč se troubí na lesnici

- **Přivítání a nástup.** Vedoucí honu přivítá účastníky a vydá pokyny k bezpečnosti a průběhu.[1]
- **Jednotlivé leče.** Po každé leči se ulovená zvěř ukládá na výlož a zaznamenává se její počet podle druhů.[2]
- **Svačina.** Mezi lečemi se koná společná svačina v honitbě.[1]
- **Výřad.** Na závěr honu se veškerá zvěř slavnostně uloží na výřad podle druhů.[2]
- **Poslední leč.** Hon uzavírá poslední leč jako společenská událost s mysliveckým soudem.[2]

3. Jaké jsou povinnosti jednotlivých účastníků honu? *

> Vedoucí honu odpovídá za bezpečný průběh a smí jej přerušit, závodčí rozmisťuje střelce na leč, střelec dodržuje bezpečnostní pravidla na stanovišti a honci se psy prohledávají leč a dohledávají zvěř.[1,2]

Střelec na stanovišti — lovec čeká na zvěř na vyvýšeném žebříku

Honci a psovodi — procházejí leč s lovecky upotřebitelnými psy

- **Vedoucí honu.** Řídí celý hon, oznamuje pravidla a vylučuje osoby ohrožující bezpečnost.[2]
- **Závodčí.** Před lečí zavede střelce na stanoviště nebo určí místo v řadě.[2]
- **Střelec.** Zjistí si směry bezpečné střelby a stanoviště neopustí před koncem leče.[2]
- **Honci a psovodi.** Prohánějí leč a se psy dohledávají a přinášejí střelenou zvěř.[1]
- **Všichni účastníci.** Odpovídají za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na výlož.[2]

VII/C/2 — Z historie lovu zvěře – fretkování

1. Popište způsob lovu pomocí fretky. *

> Ochočená fretka se pouštěla do králičí nory, kde pronásledovaného králíka vyhnala ven do předem nastražených sítí.[1]

Fretka — bílá (albinotická) fretka v ruce myslivce

Králičí nora — vchod do podzemních chodeb, kam se fretka pouštěla

Tenata — sklápěcí síť nastražovaná nad východy z nory

Středověké fretkování — iluminace z Knihy o lovu Gastona Phoeba, 1387

- **Výběr a příprava zvířete.** Užívala se zpravidla bílá (albinotická) fretka pro dobrou viditelnost v terénu; před norováním nebyla krmená a nosila maličký náhubek i rolničku na obojku.[1]
- **Vhánění do nory.** Fretka prolezla úzkými chodbami nory a králíka svou přítomností vytlačila ven jediným volným otvorem.[1]
- **Odchyt do sítí.** Nad ostatními východy z nory byly předem nataženy sítě, do nichž vyběhnuvší králík naskočil a byl v nich lapen.[1]
- **Po skončení honu.** Fretka byla nakrmena, přivolána pískáním a uložena zpět do přenosky.[1]
- **Starobylost metody.** Tento způsob lovu popisuje již římský spisovatel Plinius a je doložen ve středověkých rukopisech, na freskách i gobelínech.[1]

2. Zhodnoťte aktuálnost fretkování. *

> V Česku se fretkování k lovu dnes už nepoužívá, protože po epidemii myxomatózy téměř vymizel divoký králík jako objekt lovu; v Anglii je naproti tomu tento způsob lovu stále rozšířený a oblíbený.[1]

Fretkování v Anglii — dnešní úlovek divokých králíků s fretkou a tenaty

- **Konec fretkování u nás.** Metodu ještě ve 20. letech 20. století provozovali čeští myslivci, kteří jí zároveň osvěžovali degenerující chovy křížením s divokými tchoři.[1]
- **Příčina útlumu.** Fretkování v Evropě prakticky ukončila myxomatóza, na kterou vyhynula většina divokých králíků, takže lovci ztratili předmět lovu.[1]
- **Dnešní Česko.** V současnosti se u nás fretky při lovu nevyužívají – není s nimi co lovit.[1]

- **Anglie jako výjimka.** Tam je fretkování rozšířené a oblíbené dodnes, existuje k němu bohatá literatura i speciální kurzy a prodává se pro ně vybavení jako vyhledávací obojky se sondami nebo rýče na vykopání nory.[1]

Karta 3 — Individuální lovy · Pobytové znaky šelem · Z historie lovu zvěře – vyháčkování, vymačkání a pírkování

VII/A/3 — Individuální lovy

1. Která zvěř se nejčastěji loví individuálními metodami lovu? *

> Individuálně se loví především **zvěř spárkatá** a **šelmy, tedy zvěř myslivosti škodící**; u drobné zvěře je individuální lov výjimkou.[1]

Video: **Šoulačka** — lovec s puškou přes rameno prochází zasněženým lesem po pěšině

- **Spárkatá zvěř.** Jelen evropský, sika, daněk, muflon, srnec a prase divoké – na společném lovu smějí být střeleny jen laně a kolouchy jelenů, muflonky a mufloňata a sele a lončák prasete divokého, takže ostatní kusy, zejména samčí a starší zvěř, lze ulovit pouze individuálně.[2]
- **Šelmy.** Liška, kuna a jezevec se loví na čekané u vnadiště, šoulačkou, norováním nebo vábením.[1]
- **Drobná zvěř jen výjimečně.** Individuálně lze lovit ty druhy, které zákon nevyjmenovává mezi zvěří vyhrazenou společnému lovu – králíka divokého, holuba hřivnáče, straku nebo vránu.[2]
- **Proč právě spárkatá.** Individuální lov dává čas kus obeznat a posoudit jeho pohlaví, věk a chovnost, což je pro selektivní odstřel spárkaté zvěře nezbytné.[1]

2. Kterou zvěř není možné lovit individuálními metodami lovu? *

> Individuálně nelze lovit **drobnou zvěř vyjmenovanou v § 45 odst. 1 písm. u) zákona o myslivosti** – ta smí být střelena jen loveckou brokovou zbraní na společném lovu za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[1]

Brokovnice — zbraň s hladkou hlavní, jediná povolená na drobnou zvěř vyjmenovanou v § 45

Psovodi na společném lovu — loveckých psů musí být na společném lovu stanovený počet

- **Které druhy to jsou.** Zajíc polní, bažant obecný, orebice horská, perlička obecná, kachna divoká, polák velký, polák chocholačka, lyska černá a husa velká, běločelá i polní.[1]
- **Proč to zákon žádá.** Broková rána zvěř často jen postřelí; víc střelců a lovecky upotřebitelných psů zaručí, že bude dohledána a rychle usmrcena.[2]
- **Kolik psů.** Pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden pes se zkouškou z výkonu pro lovený druh zvěře.[2]
- **A pak zvěř, kterou nelze lovit vůbec.** Druhy chráněné podle § 2 písm. c) – koroptev polní, sluka lesní, tetřev hlušec, tetřívek obecný, jestřáb lesní a další – se neloví žádným způsobem, dokud k tomu není povolena výjimka.[1]

3. Čím se liší čekaná a šoulačka? *

> Rozdíl je v pohybu: na **čekané** lovec klidně setrvává na jednom místě a vyčkává, až zvěř přijde k němu, při **šoulačce** se sám pozvolna pohybuje honitbou a zvěř vyhledává.[1]

Kazatelna — uzavřený posed, ze kterého lovec na čekané vyčkává příchod zvěře

Šoulačka — lovec se s puškou a psem pomalu pohybuje lesem a vyhledává zvěř

- **Čekaná.** Vyčkávání na čekaništi – posedu, kazatelně, zásedce, záštitě nebo v přirozeném úkrytu u ochozu, paše, kaliště či újediště, vždy podle převažujícího směru větru; na místo se přichází přístupovým šoulákem.[1]

- **Šoulačka.** Pozvolný postup soustavou šouláků a odboček kolem krytin a ochozů, v nenápadném oblečení a lehké obuvi, s neustálým sledováním větru a s loveckou holí jako oporou.[1]
- **Výhody čekané.** Klid v honitbě, dost času kus obeznat, opora pro zbraň a bezpečnější rána; zvládne ji i myslivec slabší kondice a menších zkušeností.[1]
- **Povaha šoulačky.** Aktivní lov s blízkým kontaktem se zvěří, ale náročný na kondici, zkušenost, vítr a rychlé rozhodování, a bez opory pro zbraň.[1]
- **Právní detail.** Na čekané nelze lovit ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby.[2]

4. Co je principem lovů lestných? *

> Principem lestných lovů je **obelstít zvěř a přilákat ji k lovci** – místo aby ji lovec vyhledával, přiměje ji přijít napodobením zvuků, vyložením potravy nebo napodobeninou vlastního druhu.[1]

Újediště — vnadicí jáma s krmivem zapraveným do půdy, kam se zvěř vrací

Balabán — dřevěná napodobenina kachny, která láká skutečnou vodní pernatou zvěř

- **Vábení.** Vábničkou se napodobuje hlas partnera (klasické vábení), soka (dráždění) nebo kořisti (lákání predátora); podmínkou je věrná imitace, vhodné místo, dobrý vítr, kryt a trpělivost.[1]
- **Vnadění a újediště.** Přiměřené množství krmiva nebo újedi na černou zvěř a šelmy, při dodržení veterinárních pravidel a s omezením přístupu; využívají se i větřidla.[1]
- **Volavci (balabáni).** Napodobeniny vlastního druhu při lovu vodní pernaté zvěře a holubů.[1]
- **Lest je doplněk.** Lestné lovy nenahrazují čekanou a šoulačku, jen je doplňují, a jsou náročnější na znalost zvěře.[1]
- **Meze dané zákonem.** Zakázáno je lovit zvěř pernatou na výrovkách, používat živé živočichy jako návnadu i reprodukční soustavy s hlasy zvěře a v době nouze lovit do 200 m od krmelců a slanisk.[2]

5. Jaké jsou výhody individuálních metod lovu oproti lovům společným? *

> Individuální lov je proti společnému **univerzální, pohotový a organizačně nenáročný a hlavně nechává v honitbě klid.**[1]

- **Pohotovost.** Lovit lze kdykoli v době lovu a kdekoli v honitbě, bez svolávání účastníků a bez závislosti na termínu společné akce.[1]

- **Malá organizační náročnost.** Společný lov musí mít vedoucího lovu, honce, závodčí a stanovený počet loveckých psů – pro první tři střelce a každých dalších i započatých deset střelců jednoho psa se zkouškou z výkonu; individuální lov nic z toho nepotřebuje.[2,3]
- **Klid v honitbě.** Odpadá znepokojení velkých ploch, které zvěř po naháňce nebo nadháňce vytlačí i do sousedních honiteb.[1]
- **Výběr kusu a bezpečnost.** Lovec má čas kus obeznat, posoudit chovnost a vystřelit z klidu a s oporou, což je jistější a bezpečnější než střelba v leči.[1]
- **Účinnost.** Umožňuje fázový lov a ohniskový odstřel, tedy cílený zásah právě tam, kde zvěř působí škody.[1]

VII/B/3 — Pobytové znaky šelem

1. Uveďte hlavní pobytové znaky šelem. *

> Přítomnost šelmy v honitbě prozradí především stopy a jejich sledy, trus, zbytky potravy a nory či jiná doupata – u druhů, které zákon řadí mezi zvěř, tyto znaky myslivecký hospodář pravidelně vyhodnocuje.[1,2]

Stopa — otisk liščí tlapky s drápy v měkkém povrchu

Trus — typicky zašpičatělý, s chlupy a zbytky kořisti

Zbytky potravy — kořist, kterou po sobě šelma zanechává

Nora — vchod do obydlené nory ukrytý v trávě

- **Stopa a šlépěj.** Podle otisku tlapky, drápů a prstů lze určit druh i přibližnou velikost šelmy.[1]
- **Sledy stop a spády.** Navazující řada stop ukazuje směr pohybu i oblíbené trasy zvěře.[1]
- **Trus.** Tvar, velikost a místo uložení trusu jsou pro jednotlivé šelmy charakteristické.[1]
- **Zbytky potravy.** Nedožraná kořist prozradí lovecký způsob i přítomnost dané šelmy.[1]
- **Nory a doupata.** Obydlenou noru poznáme podle čerstvě vyhrabané zeminy a udusané pěšinky u vchodu.[1]

2. Jak se projevuje přítomnost jezevců v honitbě? *

> Jezevce v honitbě nejspolehlivěji prozradí jeho nora – rozsáhlý „hrad“ s několika vchody a navršenou hlínou – a poblíž ní charakteristická latrina s trusem.[1,2]

Nora — vchod do jezevčího hradu

Stopa — otisk s pěti prsty a dlouhými drápy ve sněhu

- **Nora (hrad).** Soustava chodeb s více vchody a hromadami vyhrabané hlíny bývá obývána řadu let, často i více generacemi.[1]
- **Latrina.** Jezevec ukládá trus do mělkých jamek nedaleko nory, kde vzniká trvalé hnojiště.[1]
- **Stopa.** Otisk s pěti prsty a dlouhými drápy je typický pro pohyb po měkkém povrchu.[1]
- **Hrabaniny.** Při hledání larev a kořínků hrabe drny a rozrývá travnaté plochy.[1]
- **Zvěř podle zákona.** Jezevec lesní patří mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, proto myslivecký hospodář jeho výskyt eviduje.[2]

3. Jak se projevuje přítomnost kun v honitbě? *

> Kuny se v honitbě projevují spíše nepřímo – skokovou stopou, trusem kladeným na nápadná vyvýšená místa a zbytky ulovené drůbeže či ptačích hnízd.[1,2]

Kuna — kuna skalní s charakteristickou bílou náprsenkou

- **Stopa.** Kuna se pohybuje skokem, proto otisky tvoří dvojice tlapek za sebou.[1]
- **Trus.** Ukládá jej záměrně na kameny, pařezy nebo střechy jako pachové značení teritoria.[1]
- **Kořist.** Na drůbeži a ptácích zůstávají typicky jen stopy po kousnutí do krku a nedožraný zbytek.[1]
- **Úkryty.** Vyhledává dutiny stromů, půdy stavení nebo opuštěná veverčí hnízda.[1]
- **Zvěř podle zákona.** Kuna lesní i kuna skalní patří mezi zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem.[2]

VII/C/3 — Z historie lovu zvěře – vyháčkování, vymačkání a pírkování

1. Co je pírkování, vyháčkování a vymačkání? *

> Šlo o staré způsoby, jimiž myslivci nahrazovali řádné vyvržení drobné zvěře přímo v poli – u zajíců vymačkání a pírkování, u pernaté zvěře vyháčkování.[1,2]

Zajíc a koroptev — zvěř, na které se tyto staré způsoby ošetření prováděly, na obraze z roku 1717

- **Vymačkání (ždímání).** Ulovenému zajíci nebo králíkovi se pouhým stiskem těla vytlačila moč z močového měchýře, aniž se zvíře jakkoli rozřezávalo.[1]
- **Vyháčkování.** U pernaté zvěře, zejména koroptví, se dřevěným nebo kovovým háčkem zasunutým řitním otvorem navinula a vytáhla střívka ven – opět bez rozříznutí těla.[1,2]
- **Pírkování.** U zajíce se drobným řezem v okolí kořene ocásku vyňala střeva a vzniklý otvor se ucpal useknutým „pírkem“ – tak se v myslivecké mluvě označuje krátký ocásek zajíce, králíka i divočáka.[2]

2. Jsou uvedené metody ošetření drobné zvěře správné? *

> Ne všechny – vymačkání a vyháčkování jsou z hlediska dnešní hygieny zvěřiny nesprávné, pírkování coby forma opravdového vyvržení naopak obstojí.[1,2]

- **Vymačkání hrozí kontaminací.** Stiskem těla se u zvěře zasažené broky do útrob může obsah zažívacího traktu vytlačit do dutiny břišní, a zvěřinu tak znehodnotit.[1]
- **Vyháčkování trhá střeva.** Otáčení háčku ve střevech je téměř vždy provázeno jejich natržením nebo utržením, takže se střevní obsah dostane do tělní dutiny.[1]
- **Jediný správný postup je úplné vyvržení.** Odborníci doporučují u drobné zvěře stejně jako u spárkaté co nejdříve po ulovení vyjmout celý zažívací trakt i další orgány řezem od pánve k hrudní kosti.[1]
- **Pírkování se tomuto principu blíží.** Protože při něm skutečně dochází k vynětí střev řezem, a nejen k jejich natržení či vymáčknutí, ke znehodnocení zvěřiny tak nedochází.[2]

Karta 4 — Čekaná · Pobytové znaky drobné zvěře · Z historie lovu zvěře – výhoz

VII/A/4 — Čekaná

1. Jaké výhody poskytuje způsob lovu čekaná? *

> Čekaná je individuální (osamělý) způsob lovu, při kterém lovec **klidně vyčkává příchodu zvěře na předem vybraném čekaništi**; její předností je klid v honitbě, čas na obeznání zvěře a bezpečný výstřel.[1]

Posed — otevřený dřevěný posed v lese; odsud lovec klidně čeká na zvěř a má oporu pro bezpečný výstřel

- **Univerzálnost.** Použitelná na většinu druhů lovné zvěře, prakticky po celý rok a bez organizačních příprav.[1]
- **Klid v honitbě.** Lovec se nepohybuje, zvěř neplaší a nenutí ji měnit stávaniště – proto je čekaná základem fázového lovu a ohniskového odstřelu.[1]
- **Obeznání zvěře.** Lovec má dost času prohlédnout kus dalekohledem (nejméně 6×) a určit pohlaví, věk i chovnou hodnotu dřív, než vystřelí.[1,2]
- **Bezpečný výstřel.** Z posedu se střílí shora dolů, se záchytem střely v terénu a se stálou oporou zbraně.[1]
- **Dostupnost.** Zvládne ji i méně zkušený nebo zdravotně oslabený myslivec, na rozdíl od fyzicky náročné šoulačky.[1]

2. Jaká zařízení používáme při lovu na čekané? *

> Na čekané se používají **myslivecká (lovecká) zařízení, která lovce ukryjí, zvýší jeho rozhled a zajistí bezpečný výstřel** – od jednoduché záštity až po krytou kazatelnu.[1]

Posed — otevřený dřevěný posed v lese, lovkyně po žebříku vystupuje na sedátko

Kazatelna — krytý posed s okénkem na vysoké dřevěné konstrukci

Vnadiště — dávkovač kukuřice na lesní mýtině, který přitáhne zvěř na dostřel

Video: **Otevřený posed** — myslivec při naháňce vystoupá po žebříku na otevřený posed a zamíří; klip z německé honitby při společném lovu s americkými vojáky

- **Posedy a kazatelny.** Otevřené, kryté, zateplené i mobilní; kazatelna je krytý posed vhodný pro dlouhé sezení.[1,2]
- **Záštity, zásedky, boudy a přirozené úkryty.** Nízká zařízení pro lov v poli, u vody a na vnadišti.[1]
- **Zařízení, která přitáhnou zvěř na dostřel.** Vnadiště, újediště, slaniska, napajedla, kaliště a políčka pro zvěř.[1,2]
- **Přístupový šoulák.** Tichá, zpravidla vysekaná přístupová cesta k čekaništi.[1]
- **Osobní výbava.** Dalekohled nejméně 6×, sedačka, lovecká hůl, svítilna, vábnička, vak na zvěř, u nočního lovu vhodná pozorovací a střelecká optika.[1,2,3]

Zařízení se staví jen s předchozím souhlasem vlastníka pozemku, z přírodních materiálů, v bezpečném technickém stavu, podle převažujícího větru a nikdy blíž než 200 m od hranice sousední honitby.[2,3]

3. Kterou zvěř lze lovit na čekané? *

> Na čekané lze lovit **každou zvěř, která pravidelně vychází na paši, k vodě nebo na vnadiště** – těžiště je ve spárkaté zvěři a v šelmách; drobnou a vodní pernatou zvěř z individuální čekané zákon vylučuje.[1,2]

- **Spárkatá zvěř.** Srnčí, jelení, sika, daňčí, mufloní a černá zvěř; prase divoké má dobu lovu celoroční, srnec od 1. května do 30. září.[1,3]
- **Šelmy.** Liška obecná (1. 7. – konec února), jezevec lesní, kuna lesní a skalní – nejčastěji na čekané u újediště nebo na spádech.[1,3]
- **Pernatá zvěř.** Holub hřivnáč (1. 8. – 31. 10.) na tahu k paši, straka obecná a vrána obecná u újediště; lov pernaté na výrovkách je zakázán.[2,3]
- **Za noci.** Prase divoké, samice a mláďata ostatní spárkaté, jezevec, zajíc, králík, kuna skalní a liška, a to jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[2]
- **Výjimka.** Zajíce, bažanta, kachnu divokou, lysku a husy lze střílet jen brokovnicí na společném lovu za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu psů.[2]

4. Uveďte nejvhodnější místa a dobu pro lov na čekané. *

> Čekaniště se zakládá tam, **kde se zvěř pravidelně zdržuje nebo kudy táhne, a vždy podle převažujícího větru**; loví se v době, kdy je zvěř v pohybu – ráno a večer.[1,2]

Paše — divoká louka na okraji lesa, kam zvěř chodí na pastvu

Kaliště — bahnitá prohlubeň, ve které se zvěř válí a chladí

Ochoz — vyšlapaná stezka, kudy zvěř pravidelně táhne houštím

Krytina — okraj lesního porostu, kde se zvěř ukrývá před vyjitím na louku

- **Místa.** Okraje krytin, ochozy, paše (louky, políčka a pole s dozrávající potravou), kaliště, napajedla, vnadiště a újediště, průseky a lesní loučky.[1]
- **Vítr.** Zařízení se staví tak, aby vítr odnášel lovcův pach od ochozů; ochozy se respektují a nepřetínají.[1]

- **Denní doba.** Ranní a večerní hodiny, kdy je zvěř aktivní; černou zvěř, lišku a další zákonem vyjmenované druhy lze lovit i za noci, ale jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[2,3]
- **Roční doba.** Podle doby lovu druhu – srnce v době říje, jelení zvěř v září při říji, černou zvěř celoročně, zvlášť při dozrávání polních plodin.[1,4]
- **Omezení.** Ne blíž než 200 m od hranice sousední honitby a v době nouze ne do 200 m od krmelců a slanisk.[2]

5. Jaká pravidla chování platí při pobytu na čekaništi? *

> Na čekaništi platí **klid, ohled na vítr a přísná kázeň při zacházení se zbraní**; lovec přichází včas, tiše a přístupovým šoulákem, a stejně tiše zase odchází.[1]

Kazatelna — krytý posed s okénkem, kam lovec přichází tiše přístupovým šoulákem a kde teprve nabíjí zbraň

- **Příchod a odchod.** Přijít s předstihem, proti větru, bez hluku a světla; odejít až tehdy, kdy zvěř odtáhne, aby se nevyplašila.[1]
- **Zbraň.** Nabíjí se až na posedu a vybíjí před sestupem – zbraň nesmí být nabita „při překonávání překážek, vystupování nebo sestupování z posedu“.[2]
- **Chování na posedu.** Nekouřit, nehlučet, netelefonovat, hýbat se co nejméně a průběžně sledovat okolí dalekohledem.[1,2]
- **Bezpečný výstřel.** Střílí se jen na bezpečně rozeznanou zvěř a nikdy ve směru, kde jsou nebo mohou být lidé, zvířata či budovy; pozor na horizont a na odraz střely.[2]
- **Po ráně.** Označit nástřel a směr odskoku, zajistit dohledávku a oznámit mysliveckému hospodáři výsledek lovu, místo, počet a čas výstřelů.[2]

VII/B/4 — Pobytové znaky drobné zvěře

1. Popište pobytové znaky zajíce a králíka. *

> Zajíce a králíka od sebe nejjistěji rozliší **stopa (sled)**: zajíc dělá dlouhé, nepravidelné skoky s velkým rozestupem, králík krátké a pravidelné, protože se drží blízko nory.[1]

Stopa (sled) zajíce — dvojice velkých otisků zadních běhů daleko před sebou ve sněhu

Pekáč (sed) — lože, ve kterém zajíc přes den leží přitisknutý k zemi

Nora králíka — vchod do nory se sítí chodeb, ukrytý v podrostu

Trus (bobky) králíka — hromádka kulatých bobků u vchodu do nory

- **Šlépěj.** Zadní běhy jsou u obou podlouhlé a chlupem podložené, u zajíce výrazně větší než u králíka.[1]
- **Sled stop.** Zajíc mění směr a rychlost, králík se pohybuje po vyšlapaných **pěšinkách (stopnících)** mezi norou a pastvou.[1]
- **Trus.** Kulaté bobky s rostlinnými zbytky, u zajíce nacházené volně na pastvě, u králíka nahromaděné u nor a na latrinách.[1]
- **Ohryz.** Zajíc ohryzává kůru a výhonky dřevin šikmým řezem bez stop zubů, poznatelným i v zimě na sněhu podle stopy k němu vedoucí.[1]
- **Nora.** Jen králík si hloubí noru se sítí chodeb, zajíc přes den odpočívá na povrchu na tzv. **sedu (formě)**.[1]

2. Popište pobytové znaky koroptve a bažanta. *

> Koroptev i bažant zanechávají trojprstou **šlépěj** se třemi prsty vpřed a jedním zakrslým vzadu, u bažantího kohouta navíc s otiskem ostruhy za patou.[1]

Stopa bažanta — velká trojprstá šlépěj zřetelně vytištěná ve sněhu

Stopa koroptve — několik drobných souběžných šlépějí, jak koroptve táhnou v hejnku

- **Šlépěj.** Bažantí je znatelně větší a hlouběji vytištěná než drobná koroptví, drápy jsou dobře patrné v měkké půdě i na sněhu.[1]
- **Sledy stop.** Koroptve táhnou v hejnku, takže vedle sebe najdeme více souběžných stopníků, bažant chodí spíš jednotlivě.[1]
- **Prášení.** Obě zvěře si v suché zemině nebo popelu vyhrabávají prachové koupele, kolem nich zůstávají peří a otisky těla.[1]
- **Hrabání a trus.** Na strništích a mezích po nich zůstávají rozhrabaná místa po sbírání zrna a hmyzu a válcovitý, na jednom konci zatočený trus.[1]
- **Nocoviště.** Bažant přenocovává na stromech a keřích, koroptev v hejnku na zemi v krytu, kde po ránu zůstává vyšlapané místo i trus.[1]

3. Popište pobytové znaky vodní pernaté zvěře. *

> Kachny, husy i lyska mají mezi prsty **plovací blány**, takže jejich šlépěj je od ostatní pernaté zvěře na první pohled odlišitelná – v bahně u vody se otiskne jako vějíř tří prstů spojených blanou.[1]

- **Šlépěj.** Husí je největší a nejhlouběji vtištěná, kachní menší a plošší, lyščí má úzké laloky na prstech místo souvislé blány.[1]
- **Místo výskytu.** Stopy hledáme v měkkém bahně na mělčinách, na bahnitých náplavech a na sněhu při vylétávání z vody na krmné plochy.[1]
- **Trus.** Vodní pernatá zvěř ho zanechává hojně na loučkách u vody a na hrázích, kde odpočívá a pase se.[1]
- **Pastevní stopy.** Husy spásají trávu podobně jako hospodářská zvěř a po jejich pastvě zůstávají viditelné okusové plošky na travním porostu.[1]
- **Peří.** U vody a na nocovištích zůstává charakteristické prachové a krycí peří, podle kterého lze druh rozpoznat i bez otisku nohy.[1]

VII/C/4 — Z historie lovu zvěře – výhoz

1. Jaký je rozdíl mezi výhozem a vývrhem? *

> Vývrh je souhrnné označení pro veškeré vnitřnosti vyňaté z ulovené zvěře, kdežto výhoz tvoří jen jejich nejedlou část.[1]

- **Vývrh.** Vyvrhováním se z těla ulovené zvěře odstraňují všechny vnitřnosti a tento úkon se provádí co nejdříve po ulovení, protože rychlost ošetření rozhoduje o kvalitě zvěřiny.[1,2]
- **Drob jako jedlá část.** Z vývrhu se odděluje drob — plíce, srdce, játra, ledviny a slezina —, tedy ušlechtilé orgány určené k dalšímu zpracování.[1]
- **Výhoz jako nejedlá část.** Výhozem se označuje zbylá, nejedlá část vývrhu, tedy žaludek (trávník) a střeva, které se v honitbě rovnou odhazují.[1]
- **Historický kontext.** Rozlišení drobu a výhozu se váže k tradičnímu dělení loveckého práva, kdy drob spárkaté zvěře náležel jako tzv. malé lovecké právo lovci, který zvěř složil.[1]

2. Je výhoz vhodný k ošetření spárkaté zvěře? *

> Ne, samotný výhoz k ošetření spárkaté zvěře nestačí — ulovený kus musí projít úplným vývrhem, při němž se odstraní veškeré vnitřnosti, nejen jejich nejedlá část.[1,2]

- **Výhoz odstraňuje jen část vnitřností.** Výhozem se vybírá pouze žaludek (trávník) a střeva, zatímco jedlý drob — plíce, srdce, játra, ledviny, slezina — v těle zůstává, takže se maso dál nechladí ani nezastavuje rozklad.[1]
- **Spárkatá zvěř vyžaduje úplný vývrh.** U spárkaté zvěře se proto po ulovení provádí vyvržení, tedy vynětí všech vnitřností najednou, a to co nejdříve po dohledání kusu.[1,2]
- **Rychlost rozhoduje o kvalitě masa.** Doba mezi zásahem a vyvržením kusu zásadně ovlivňuje kvalitu zvěřiny — její prodlužování vede k prudkému množení bakterií a k zapaření masa.[2]
- **Výhoz patří k dělení vnitřností, ne k ošetření spárkaté zvěře.** Pojem výhoz označuje jen nejedlou část už vyvržených vnitřností, takže sám o sobě nemůže vyvržení spárkaté zvěře nahradit.[1]

Karta 5 — Šoulačka · Pobytové znaky spárkaté zvěře · Drobné trofeje

VII/A/5 — Šoulačka

1. Jaká jsou základní pravidla pro provádění lovu šoulačkou? *

> Šoulačka je individuální lov, při kterém se lovec **pomalu a opatrně pohybuje vybranou částí honitby, často se zastavuje, pozoruje a naslouchá** a snaží se ke zvěři přiblížit na jistý dostřel dřív, než ho zvěř zavětří, zaslechne nebo uvidí.[1,2]

Šoulačka — lovec se s puškou a psem pomalu pohybuje lesem a vyhledává zvěř

Video: **Šoulačka** — lovec v zimním lese zastaví a zamíří; inscenovaný záběr

Střelecká trojnožka — lovec na šoulačce nese hůl s sebou a před ranou o ni opře pušku, protože opřená rána je jistější než z volné ruky

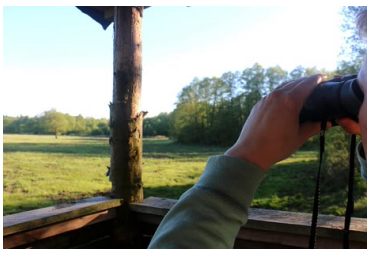

Zkouška větru — lovec na šoulačce si práškem z lahvičky ověřuje směr větru, aby postupoval proti němu a zvěř ho nezavětřila

- **Doklady.** Kdo loví, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění.[3]
- **Tempo.** Několik kroků a zastávka – lovec má víc stát a pozorovat než jít.[1,2]
- **Vítr.** Postupuje se proti větru nebo s bočním větrem a stále se sleduje jeho směr.[2]
- **Pěšky.** Lovit zvěř s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi je zakázáno, šoulá se výhradně po svých.[3]
- **Jistota rány.** Lov smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám myslivecký m a zásadám ochrany zvířat proti týrání – tedy až po bezpečném určení kusu a při jistém záchytu střely.[3]

2. Kterou zvěř lze lovit šoulačkou? *

> Šoulačkou se loví především **spárkatá zvěř** – srnčí, jelení, daňčí, mufloní a prase divoké; osamělým lovem lze lovit veškerou spárkatou zvěř.[1,2]

Čekaná — pohled z posedu přes louku, lovec sleduje okolí dalekohledem

- **Srnčí zvěř.** Nejčastější cíl šoulačky – srnci od 1. 5., srny od 1. 8., srnčata celoročně.[3,5]
- **Jelení a daňčí zvěř.** Jeleni a daňci od 1. 7., laně a daněly od 1. 8., kolouši a daňčata celoročně.[3,5]
- **Mufloní zvěř a prase divoké.** Mufloni od 1. 7., prase divoké má dobu lovu celoroční.[3]
- **Škodná.** Liška obecná ani kuny mezi druhy vyhrazené společnému lovu nepatří, při šoulačce je ulovit lze.[4]
- **Drobná zvěř ne.** Zajíce polního, bažanta obecného, kachnu divokou a další druhy vyjmenované v zákoně smí lovit jen broková zbraň na společném lovu za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[4]

3. V jakém prostředí a čase je nejvhodnější provádět lov šoulačkou? *

> Šoulá se **ráno za rozbřesku a v podvečer**, kdy zvěř vytahuje na pastvu, a v krytém členitém terénu, kde se dá tiše chodit – volně po terénu i po mysliveckých chodnících.[1]

- **Po dešti.** Vlhká hrabanka a měkká půda tlumí kroky, proto je vlhký den k šoulačce nejlepší.[1]
- **V říji.** Zvěř je zaujatá a méně ostražitá, dá se k ní přiblížit snáz než jindy.[1]
- **Vítr a kryt.** Postupuje se proti větru a využívá se přirozeného krytu; šoulačka vyžaduje perfektní znalost terénu a sezonního pohybu zvěře.[2]
- **Zákonný rámec.** Střílet lze od hodiny před východem slunce do hodiny po západu slunce; v noci jen prase divoké, samice a mláďata ostatní spárkaté zvěře, jezevce, zajíce, králíka, kunu skalní a lišku, a to pouze s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[3]

4. K čemu slouží lovecké chodníky? *

> Lovecký (šoulací) chodník je **připravená a udržovaná stezka honitbou, po které se dá šoulat bez šustění pod nohama** – lovec po ní projde tiše, bezpečně a nepozorovaně.[1,2]

Šoulák — udržovaná lesní pěšina, po které lovec projde tiše a nepozorovaně

- **Tichá chůze.** Povrch zbavený suchých větví a listí je hlavní důvod, proč se chodníky zakládají; po lesní hrabance se ke zvěři na dostřel nepřiblížíte.[1]
- **Bezpečnost za šera.** Šoulák umožňuje bezpečnou chůzi i v noci a zároveň minimalizuje prozrazení lovce.[2]
- **Cesta k zařízením.** Po chodnících se lovec dostane k posedům a kazatelnám, aniž by cestou zvěř vyplašil.[2,3]
- **Údržba.** Chodník musí být průběžně udržovaný – zarostlý a zaneřáděný svou funkci ztrácí.[2]
- **Výbava honitby.** Lovecké chodníky patří vedle posedů a kazatelen k běžnému mysliveckému vybavení honitby.[3]

5. K čemu slouží lovecké hole? *

> Lovecká hůl slouží lovci hlavně jako **opora zbraně při střelbě z volné ruky** a v klasickém provedení také jako **provizorní sedátko** při zastavení nebo čekání.[1,2]

Opora pro zbraň — lovec při míření z volné ruky opírá zbraň o loveckou hůl zaraženou do země

- **Stabilní rána.** Střelecké hole dávají „spolehlivou oporu pro střelbu ze země na větší vzdálenosti či v náročném terénu“ a dovolují drobné korekce zamíření bez přešlapování.[3]
- **Sedátko.** V 19. a na počátku 20. století byly běžné rozkládací hole měnitelné v sedátko; plochá zarážka na dolním konci bránila tomu, aby se hůl pod vahou sedícího zabořila.[1]

- **Čtyřnožky.** Nejstabilnější dnešní provedení; podle redakčního testu Světa myslivosti zajišťují „dokonalou stabilitu při střelbě“.[3]
- **Váha a hluk.** K šoulačce se hodí lehké modely, jejich spoje ale při zatížení vydávají zvuk, což tichému postupu nesvědčí.[3]

VII/B/5 — Pobytové znaky spárkaté zvěře

1. Jak se liší stopa daňka od ostatní spárkaté zvěře? *

> Stopu spárkaté zvěře tvoří otisk **spárků** (hlavních kopýtek), případně i **paspárků**, s charakteristickým **nůskem** (přední špičkou) a **hrázkou** mezi spárky – u daňka je oproti jelenovi nápadně **kratší, širší a zaoblenější**.[1]

Stopa daňka — krátký, širší a zaoblený otisk spárků

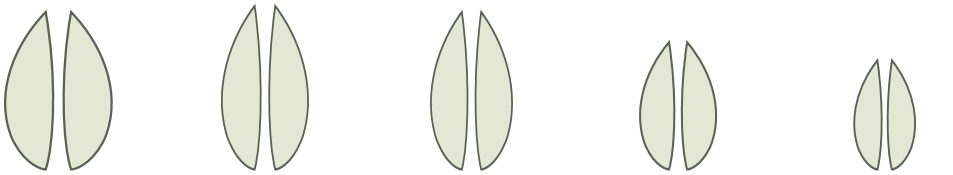
Stopa jelena — pro srovnání protáhlý a v přední části špičatý otisk

- **Tvar spárků.** Daněk má spárky s tupější, zaoblenou špičkou, zatímco jelení stopa je protáhlá a v přední části špičatá.[1]
- **Rozevření.** Spárky se u daňka běžněji rozevírají do stran (do „véčka“), u jelena zůstávají v klidné chůzi sevřenější.[1]
- **Paspárky.** Otiskují se u daňka díky širší noze častěji než u jelena, kde je vidíme hlavně v běhu nebo v měkkém terénu.[1]
- **Velikost.** Daňčí stopa je zřetelně menší než jelení, ale širší a kulatější než stopa srnčí zvěře.[1]
- **Sled stop.** Daňci táhnou v tlupách, proto u nich častěji najdeme více souběžných sledů stop než u jelena.[1]

2. Jak se liší stopa muflona od ostatní spárkaté zvěře? *

> Stopa muflona je mezi naší spárkatou zvěří nejmenší po srnčí a nápadně **úzká, protáhlá a ostrohranná** – podobá se stopě domácí ovce, jejímuž je muflon příbuzný.[1]

Velikost zadní stopy spárkaté zvěře v jednom měřítku
délka × šířka v centimetrech. Kreslený otisk odpovídá středu uvedeného rozsahu

jelen	sika	daněk	muflon	srnec
4–9 × 3,5–7	5,5–8 × 3,5–5	5–8 × 3–5	4,5–6 × 3–4,5	4–5 × 2,5–3,5

Muflon má mezi spárkatou zvěří stopu nejmenší hned po srnčí a proti jelenovitým je nápadně užší. Kresba srovnává otisky v jednom měřítku.[3]

- **Tvar spárků.** Spárky jsou tvrdé, s ostrými hranami přizpůsobenými skalnatému terénu, na rozdíl od měkčích a širších spárků jelenovité zvěře.[1]
- **Paspárky.** Kvůli nízké hmotnosti a tvrdému spárku se otiskují jen zřídka, obvykle až ve skoku nebo v hlubokém sněhu.[1]
- **Sled stop.** Muflon žije v tlupách vedených starou muflonkou, proto bývá stopa doprovázena dalšími souběžnými sledy.[2]
- **Ochozy.** Typicky vedou po hřebenech a suchých svazích, kterým se muflon jako zvěř skalnatých oblastí přizpůsobil.[1]
- **Terén.** Otisky bývají méně hluboké než u jelena či daňka stejné trasy, protože muflon vyhledává tvrdší, kamenitý povrch.[1]

3. Vyjmenujte některé zvláštnosti ve stopě vzácných druhů spárkaté zvěře. *

> Mezi vzácnější spárkatou zvěř u nás patří **kamzík** a **los**, jejichž stopa se od běžné jelenovité zvěře liší přizpůsobením prostředí, ve kterém žijí.[1]

Stopa losa — vůbec největší a nejmohutnější otisk spárků u naší zvěře

- **Kamzík.** Spárky má tvrdé po obvodu, ale uprostřed s pružnou gumovitou ploškou, která mu dává na skále přilnavost, a dokáže je hodně rozevřít do stran.[1]
- **Los.** Zanechává vůbec největší a nejmohutnější stopu spárkaté zvěře u nás, výrazně větší než jelení.[1]
- **Paspárky losa.** Kvůli vysoké hmotnosti se otiskují i na pevnějším podkladu, kde by je jiná spárkatá zvěř neprodukovala.[1]
- **Sika.** Stopa je drobnější a útlejší než jelení, blíží se svou velikostí spíše stopě daňčí.[1]

- **Terén.** U vzácných druhů je pro určení stopy vždy nutné znát i lokalitu výskytu – kamzíka hledáme ve skalnatých horách, losa v podmáčených lesích a mokřadech.[1]

VII/C/5 — Drobné trofeje

1. Uveďte příklady drobných trofejí ze spárkaté zvěře. *

> Mezi drobné trofeje spárkaté zvěře patří kelce, hubertky, štětky, bezoárové koule a zbraně černé zvěře.[1]

Kelce — zakrnělé horní špičáky jelení zvěře upravené jako trofej

Kamzičí vous — štětka z prodloužené hřbetní srsti kamzíka, zasazená do klobouku

Zbraně — spodní kly kňoura upravené jako drobná trofej

- **Kelce.** Horní špičáky jelení zvěře — vzácně se drobný kelec najde i u zvěře srnčí.[1]
- **Hubertky.** Zkostnatělé srdeční kůstky nacházené u jelení, daňčí, mufloní i srnčí zvěře — u srnčí je má přibližně 60 % kusů.[1]
- **Štětky.** Svazek pesíků nebo hřbetních osin vytrhávaný z jelení, kamzičí, mufloní či černé zvěře a vázaný do ozdobného chomáče.[1]
- **Bezoárové koule.** Kulovité útvary z nestravitelných zbytků potravy nalézané v trávicím traktu dutorohé zvěře — kamzíka, muflona a kozy bezoárové.[1]
- **Zbraně a škáry.** U černé zvěře se jako drobná trofej upravují spodní kly kňoura (zbraně) i vyčiněná kůže (škára).[1]

2. Uveďte příklady trofejí z drobné zvěře. *

> Mezi trofeje z drobné zvěře patří tatrček, paletky, kačírky, gastrolity a zaječí štětka.[1]

Kačírek — zatočené černé pero z kořene ocasu kačera divoké kachny

- **Tatrček.** Upravený ocasní vějíř drobné pernaté zvěře, vystřižený i s částí kostrče a s řadou drobných per před hlavním vějířem.[1]
- **Paletky.** Zakrnělé první ruční pero, které mají mnozí lovní ptáci — po vyprání se svazují do ozdoby na klobouk.[1]

- **Kačírky.** Zatočená černá pera kachního kačera, vytrhávaná u kořene ocasu.[1]
- **Gastrolity.** Drobné omleté kaménky z žaludku tetřevovitých ptáků, například tetřeva či tetřívka, usnadňující trávení potravy.[1]
- **Zaječí štětka.** Ozdoba svázaná ze 100 a více zaječích vousů — na rozdíl od ostatní zvěře se neváže ze srsti, ale z vousů.[1]

Karta 6 — Slídění · Popis stopy černé zvěře, porovnání se stopou jelena · Kelce a hubertky

VII/A/6 — Slídění

1. Popište průběh lovu slíděním.

> Slídění je individuální lov drobné zvěře v krytu: myslivec s brokovnicí pomalu prochází houštiny, meze nebo rákosí a pes před ním prohledává porost, zvěř vypíchne a po ráně ji dohledá a přinese.[1]

Video: **Lovec se psem** — anglický setr na vodítku u lovce se zbraní na mlžném poli, inscenovaný záběr

- **Příprava.** Povolenka k lovu, brokovnice a lovecky upotřebitelný pes. Dohledávka a přinášení usmrcené nebo postřelené drobné zvěře je právě ta činnost, pro kterou se myslivecká upotřebitelnost podle § 14 vyhlášky č. 244/2002 Sb. prokazuje.[2] Vybere se kryt, kde zvěř leží: meze, remízky, rákosí, řepka nebo nesklizená kukuřice.
- **Postup.** Jde se krokem a proti větru, aby pes zvěř navětřil – myslivec střídavě popochází a zastavuje se, zbraň drží připravenou k ráně. Doprovod, který vede psa, z lovu společný lov nedělá.[1]
- **Práce psa.** Pes soustavně a energicky prohledává terén před vůdcem jen do vzdálenosti účinného brokového výstřelu – v nepřehledném krytu ještě blíž – a přitom s ním zůstává v kontaktu a řídí se jeho pokyny.[3]
- **Vypíchnutí a rána.** Pes zvěř vypíchne: bažant vyletí, zajíc nebo králík vyrazí. Po vypíchnutí má pes zůstat v klidu a zvěř nehonit, aby dal střelci ránu. Střílí se až po obeznání – druh, u bažanta kohout, nebo slepice – a jen na bezpečné pozadí, nikdy ve směru psa ani druhého lovce.
- **Dohledávka a přinesení.** Na povel pes zvěř dohledá a přinese vůdci; postřelený kus je nutné dohledat, a proto se slíděním bez psa neloví.[2]

2. Porovnejte význam slídění v historii a současnosti našeho lovectví. *

> Dřív bylo slídění každodenní způsob, jak si myslivec s psem opatřil drobnou zvěř. Dnes je při propadlých stavech drobné zvěře okrajové a těžiště práce psa se přesunulo za ránu.

Lovecký slídič — kokršpaněl nese v tlamě uloveného bažantího kohouta, dnes hlavní práce psa při slídění

- **Kořeny.** Slídiči patří k nejstarším loveckým plemenům – anglický špringršpaněl se k lovu drobné zvěře, hlavně zajíců, používal už v 16. století a jméno má od anglického *spring*, tedy od vyskočení zvěře z krytu.[1]
- **Zlatá léta.** V krajině plné drobné zvěře bylo slídění samozřejmostí: v roce 1970 se u nás ulovilo přes 750 tisíc zajíců a téměř milion bažantů.[2]
- **Dnešní propad.** V mysliveckém roce 2025/2026 to bylo 25 924 zajíců, nejméně v historii; bažant (389 339 kusů) se drží hlavně z umělých chovů.[3]
- **Co zůstalo.** Slídění se udrželo u kachen v rákosí a v krytinách drobných honiteb; hlavní přínos psa je dnes práce po výstřelu – dohledání a přinesení postřelené zvěře.
- **Nový život.** Princip slídění ožil ve společném lovu: naháňka se slíděním, kde psi pracují v těsném kontaktu se střelci, patří k nejefektivnějším a k psům nejšetrnějším způsobům lovu černé zvěře.[4]

3. Které skupiny psů lze využít pro lov slíděním? *

> Slíděním se loví s plemeny, která pracují nízkým nosem těsně před vůdcem a zvěř z krytu vypíchnou – hlavně s loveckými slídiči a retrívry, doplňkově s ohaři a s nízkými jezevčíky a teriéry.[3]

Lovečtí slídiči — anglický kokršpaněl po vypíchnutí zvěř dohledá a přinese vůdci

- **Lovečtí slídiči.** Vlastní specialisté: anglický kokršpaněl, anglický a velšský špringršpaněl, německý křepelák, clumber nebo sussex španěl. FCI je řadí do VIII. skupiny „slídiči, retrieveři a vodní psi“.[1,2]
- **Retrívři.** Táž skupina FCI; slídění mají ve zkušebním řádu jako „vyhledávání živé zvěře“, jejich těžištěm je ale práce po výstřelu.[1,3]
- **Ohaři.** Zkušební řád ohařů má samostatnou disciplínu slídění: pes hledá před vůdcem ne dál než 50 kroků a po vyběhnutí drobné zvěře musí zůstat absolutně klidný.[3]
- **Jezevčíci a teriéři.** Nízcí psi se hodí do houštin; slídění mají ve svém zkušebním řádu se stejným zadáním jako slídiči.[3]
- **Kdo ne.** Honiči a barváři – pracují daleko od střelce, respektive jen na barvě; slídění jejich zkušební řády neobsahují. Každý pes musí být lovecky upotřebitelný podle § 14 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[4]

4. Jaké požadavky jsou kladeny na výkon psa při lovu slíděním? *

> Pes má systematicky a s chutí prohledávat kryt před pomalu postupujícím vůdcem, zvěř vypíchnout na dostřel brokovnice a po ráně ji dohledat a přinést.[1]

Lovecký slídič — kokršpaněl po vypíchnutí a výstřelu zvěř dohledá a přinese vůdci

- **Proti větru a se systémem.** Slídění se provádí zásadně proti větru, nanejvýš s mírným bočním větrem; pes má „radostně, energicky a soustavně“ prohledávat určený prostor, nejlépe členkovitým způsobem.[1]

- **Na dostřel.** Pracuje do vzdálenosti účinnosti brokového výstřelu a v nepřehledném krytu ještě blíž, aby šlo vyvstalou nebo vypíchnutou zvěř ulovit.[1]
- **Kontakt a ovladatelnost.** Do nalezení zvěře nebo její stopy musí zůstat v kontaktu s vůdcem a řídit se jeho pokyny; pracuje samostatně, bez častých povelů a bez pobízení.[1]
- **Klid po vypíchnutí a po ráně.** Zvěř nemá prohánět – u ohařů se žádá, aby po nalezení drobné zvěře zůstal absolutně klidný a střelený kus přinesl; pes, který se bojí výstřelu, dostává známku 0.[1,2]
- **Nos, hlasitost, dohledávka.** Hodnotí se kvalita nosu a u slídičů i hlasitost, vrozená vloha, kdy pes hlásí zvěř, kterou sám vyrazil. Bez složené zkoušky z výkonu pes k lovu nesmí.[2,3]

5. Kterou zvěř lze lovit slíděním? *

> Slíděním se loví drobná zvěř, která se tiskne v krytu a dá se střelit brokovnicí: zajíc polní, králík divoký, bažant obecný a kachna divoká, případně z krytu vypíchnutá liška.[1,3]

- **Srstnatá drobná.** Zajíc polní od 1. listopadu do 31. prosince, králík divoký od 1. září do 31. prosince.[1]
- **Pernatá polní.** Bažantí kohout od 16. října do 31. ledna, v bažantnici celoročně i slepice.[1]
- **Vodní zvěř.** Kachna divoká od 1. září do 30. listopadu; zkušební řád má pro ni samostatnou disciplínu slídění v rákosí – pes má živou zvěř zdvihnout a umožnit její ulovení, a vypíchne-li kachnu, vůdce je povinen na ni vystřelit.[2]
- **Šelmy.** Lišku obecnou lze lovit od 1. července do konce února, vypíchnutá z krytu se tedy střelit smí.[1]
- **Co ne.** Koroptev polní ani sluka lesní nemají stanovenu dobu lovu, jsou celoročně hájené.[1] Spárkatá zvěř se slíděním neloví – tam se pes uplatní na naháňce nebo při dosledu.[3]

VII/B/6 — Popis stopy černé zvěře, porovnání se stopou jelena

1. Popište stopu černé zvěře. *

> Stopa černé zvěře je oproti ostatní spárkaté zvěři nápadně **kulatá, široká a rozevřená** – spárky nejsou u sebe sevřené, ale trčí od sebe do stran, a **paspárky** se kvůli krátkým během a těžké postavě otiskují už v obyčejné chůzi.[1]

Stopa kňoura — velký, hluboko vtištěný spárek dospělého divočáka

- **Spárky.** Jsou zaoblené a tupé, ne protáhlé a špičaté jako u jelenovité zvěře.[1]
- **Paspárky.** U černé zvěře se objevují prakticky v každé stopě, zatímco u jelena je vidíme jen v běhu nebo v měkkém terénu.[1]
- **Hloubka.** Kňouři a starší bachyně nechávají hluboký, těžký otisk, sele naopak drobnou, mělkou stopičku.[1]
- **Sled stop.** Černá zvěř žije v tlupách (**tlupní zvěř**), proto bývá stopa doprovázená více souběžnými sledy vedle sebe.[1]
- **Prostředí.** Stopy hledáme hlavně na měkkých rozbahněných místech u kališť a na rozrytých okrajích polí a lesa.[1]

2. Vysvětlete pojem buchtování a otěrkové stromy. *

> **Buchtování** je hluboké, souvislé rytí půdy rypákem, kterým černá zvěř vyhledává kořínky, larvy a hlízy – zůstávají po něm rozryté pruhy připomínající zoraný záhon.[1]

Video: **Rytí** — mladý kus černé zvěře ryje ryjem v kamenité půdě; takové rozrytí půdy je buchtování

- **Buchtování.** Liší se od pouhého rytí tím, jak intenzivně a plošně černá zvěř půdu obrátí, často na loukách a v porostech plodin, kde tím napáchá škody.[1]

- **Kaliště.** S buchtováním souvisí i válení se v bahně (**kaliště**), kterým se zvěř zbavuje parazitů a ochlazuje se.[1]
- **Otěrkové stromy.** Po vylezení z kaliště se zvířata otírají o kmeny stromů, aby ze srsti setřela zaschlé bahno.[1]
- **Poznávací znaky.** Na otěrkovém stromě zůstává ohlazená, bahnem začerněná kůra a zachycené štětiny přibližně ve výšce hřbetu zvěře.[1]
- **Myslivecký význam.** Buchtování i otěrkové stromy patří mezi typické **pobytové znaky** černé zvěře, podle kterých lovec pozná její přítomnost, aniž by zvěř viděl.[1]

3. Jaký je základní rozdíl mezi stopou jelena a silného kňoura?*

> Stopa silného kňoura bývá velikostí srovnatelná se stopou jelena, přesto se dá bezpečně odlišit podle **tvaru** spárků, ne podle velikosti.[1]

Stopa jelena — protáhlý otisk se špičatým a sevřeným nůskem

Stopa kňoura — kulatý, široký spárek rozevřený do stran

- **Tvar spárků.** Jelen má stopu protáhlou, se špičatým a sevřeným **nůskem**, kňour naopak kulatou, širokou a rozevřenou do stran.[1]
- **Paspárky.** U jelena se otiskují jen v běhu, skoku nebo v hlubokém sněhu, u kňoura prakticky v každé stopě i při klidné chůzi.[1]
- **Hloubka a razance.** Kňouří stopa bývá díky mohutné přední části těla hlubší vpředu než vzadu, u jelena je zatížení rovnoměrnější.[1]
- **Sled stop.** Kňour jako samotář často táhne sám, zatímco jelen se mimo říji pohybuje spíš v tlupě s dalšími jeleny.[1]
- **Doprovodné znaky.** Kňouří stopu obvykle doplňují buchtování a otěrkové stromy v okolí, které u jelena chybí.[1]

VII/C/6 — Kelce a hubertky

1. Která zvěř má kelce? *

> **Kelce** jsou horní tupé špičáky jelení zvěře a mají je jak jelen, tak laň.[1]

Kelce — zakrnělé horní špičáky jelena vyvinuté v trofejní zub

- **Umístění a tvar.** Jde o zuby v horní čelisti jelení zvěře, tupě zaoblené, nikoli žvýkací.[1]
- **Pohlaví.** Kelce nejsou trofejí jen jelenů – vyrůstají i laním, tedy oběma pohlavím.[1]
- **Trofejní hodnota.** V mysliveckých sbírkách zaujímají čestné místo a používají se jako doplněk ve šperkařství; laicky se jim někdy nesprávně říká „grandle“.[1]
- **Znak stáří.** U starších kusů kelce postupně tmavnou do hněda – hovoří se o nich jako o „pálených“.[1]

2. Co je hubertka, kde a jak ji nalezneme? *

> **Hubertka** je zkostnatělá chrupavka ve tvaru malého kříže, kterou najdeme v srdci spárkaté zvěře.[1]

- **Umístění.** Nachází se přímo v srdci, takže se odhalí až při jeho zpracování po ulovení zvěře.[1]
- **Výskyt.** Nachází se u jelení, daňčí, mufloní i srnčí zvěře. U srnčí ji má přibližně 60 % kusů.[2]
- **Trofejní hodnota.** U jelenů se hubertka počítá mezi cenné, byť u laické veřejnosti méně známé trofeje.[1]
- **Původ názvu.** Jméno je odvozeno od svatého Huberta, patrona všech myslivců.[1]

Karta 7 — Společné lovy · Popis stopy srnce, porovnání se stopou selete · Paletky a bezoáry

VII/A/7 — Společné lovy

1. Jaké je základní rozdělení společných lovů podle způsobu provedení? *

> Společné lovy se podle způsobu provedení dělí na dvě základní skupiny: **ploužení**, kdy se leží pohybují honci i střelci, a **vyčkávanou**, kdy leží procházejí honci a střelci čekají na střeleckých stanovištích.[1] Obvyklými způsoby v našich honitbách jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka.[2]

Naháňka — střelci a honci se psy procházejí pole a ženou zvěř

Nadháňka — v leči pracuje jen pes se sledovacím obojkem, bez řady honců

- **Ploužení.** Střelci i honci postupují leží v jedné řadě, drží rozestupy, netvoří „pytle“ ani nepředbíhají řadu.[1,2]
- **Kruhová leč (kruhový hon).** Honci a střelci nastupují střídavě vpravo a vlevo z jednoho místa a kruh postupně stahují; po smluveném signálu se dovnitř leče nesmí střílet.[1,2]
- **Naháňka a nadháňka.** Střelci stojí na stanovištích a leč jim nadhánějí honci se psy – u nadháňky pracují v leči pouze psi.[1]
- **Nátlačka.** Tichý lov, při kterém se zvěř posouvá leží pomalu.[1]
- **Volba způsobu** se řídí druhem a množstvím lovené zvěře, terénem, porostem, počasím, počtem střelců a místními zvyklostmi.[2]

2. Jaké typy společného lovu se hodí pro lov drobné zvěře? *

> Pro drobnou zvěř se hodí lovy, při kterých se prochází souvislá plocha a zvěř se zvedá před brokovými zbraněmi: **ploužení**, **kruhová leč (kruhový hon)** a v remízcích a malých lesících **naháňka**; vodní pernatá zvěř se loví **na tahu**.[1,2]

Naháňka — střelci a honci se psy procházejí pole a ženou zvěř

- **Ploužení.** Střelci a honci procházejí lečí v jedné řadě, drží rozestupy a nepředbíhají se; hodí se do přehledného terénu.[1,2]
- **Kruhová leč.** Honci a střelci nastupují z jednoho místa vpravo a vlevo, kruh uzavřou a stahují; po signálu se dovnitř leče nestřílí.[1,2]
- **Naháňka.** Hlučný lov, ve kterém se zvěř pohybuje rychle; z drobné zvěře se jí loví zajíc polní a bažant obecný.[1]
- **Lov kachen na tahu.** Střílejí se kachny, které ráno a večer přetahují mezi vodními plochami a pastvou.[2]
- **Podmínky.** Zajíce, bažanta, kachnu a husy lze střílet jen brokovou zbraní na společném lovu za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu lovecky upotřebitelných psů;[3] na stejném honebním pozemku se loví zajíc jednou a bažant dvakrát ročně.[4]

3. Jaký je rozdíl mezi naháňkou, nadháňkou a nátlačkou? *

> Ve všech třech případech jde o **vyčkávanou** – střelci stojí na určených stanovištích a zvěř jim přichází z leče. Liší se tím, kdo lečí prochází a jak rychle se v ní zvěř pohybuje.[1]

Naháňka — střelci a honci se psy procházejí pole a ženou zvěř

Nadháňka — v leči pracuje jen pes se sledovacím obojkem, bez řady honců

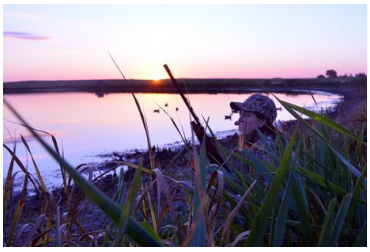
Video: **Nástup** — vedoucí lovu s puškou v ruce poučuje střelce před naháňkou na černou zvěř; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Naháňka.** Hlučný lov: lečí postupují honci se psy, zvěř jde rychle, střelec musí rychle obeznat a rozhodnout se; loví se zajíc, bažant a černá zvěř (sele a lončák).[1]

- **Nadháňka.** Průběh je stejný jako u naháňky, ale v leči pracují pouze psi – bez řady honců je leč klidnější.[1]
- **Nátlačka.** Tichý lov, zvěř jde lečí pomalu; užívá se hlavně při lovu zvěře jelení, mufloní a černé (pouze holé).[1]
- **Účel hnané leče.** Zvednout zvěř ze zálehu a natlačit ji před střelce; bez zkušených psovodů a kvalitních psů to nejde.[2]
- **Společné pro všechny tři.** Jsou to společné lovy. Zákon tento pojem nedefinuje, v praxi jde o lov nejméně 3 střelců se stanoveným počtem lovecky upotřebitelných psů.[3,4]

4. Co znamená pojem „lov na tahu“ a která zvěř se takto loví?*

> Při lovu na tahu se střílí kachny, které ve **večerních nebo ranních hodinách přelétávají (přetahují)** mezi vodními plochami a pastevními plochami nebo létají nad vodou, aniž by byly z hladiny či krytin zvednuty lidmi nebo psy.[1]

Lov na tahu — lovec čeká skrytý v rákosí u břehu za soumraku, na stanovišti u vody

Kachny a husy na tahu — hejno kachen a hus přelétává nad vodní plochou za soumraku

- **Průběh.** Střelci obsadí stanoviště u vody nebo na tahové cestě a čekají; používá se dostatečný počet psů, kteří ulovenou zvěř přinášejí a postřelenou dohledávají.[1]
- **Která zvěř.** Především kachna divoká, která se loví jen na společných lovech a na tahu, dále husa velká, běločelá a polní.[1,2]
- **Dny v týdnu.** Husy lze na tahu lovit jen ve středu, v sobotu a v neděli, kachnu divokou jen ve středu a v sobotu.[2]
- **Zbraň a účastníci.** Jen brokovou zbraní na společném lovu za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu lovecky upotřebitelných psů.[3]
- **Etika.** Na vysoko táhnoucí husy se nestřílí, vypuzuje je to z krajiny.[1]

5. Které druhy zvěře lze úspěšně lovit naháňkou?*

> Ve volné honitbě lze na společném lovu, tedy i na naháňce, lovit ze spárkaté zvěře jen **laně a kolouchy jelena evropského a jelena siky, muflonky a muflončata a sele a lončáka prasete divokého**; v oborách toto omezení neplatí.[1]

- **Černá zvěř.** Hlavní cíl dnešních naháněk – sele a lončák; naháněk na divočáky rok od roku přibývá.[1,2]
- **Holá jelení, sika a mufloní zvěř.** Zákon ji na společném lovu výslovně připouští.[1]
- **Liška obecná.** Naháňka na lišky patří mezi obvyklé společné lovy.[3]

- **Drobná zvěř.** V menších lečích se naháňkou loví i zajíc polní a bažant obecný.[4]
- **Srnčí a daňčí zvěř** se ve volné honitbě na naháňkách lovit nesmí; o povolení lovu holé srnčí a daňčí se v odborném tisku vedla diskuse už v roce 2008.[1,5]

VII/B/7 — Popis stopy srnce, porovnání se stopou selete

1. Popište stopu srnce a srny. *

> Stopa srnčí zvěře je tvořena dvěma úzkými, špičatými spárky protáhlého, srdčitého tvaru; paspárky se za normální chůze zpravidla neotiskují a objeví se teprve v běhu, ve skoku nebo v měkkém podkladu.[1,2]

Stopa srnce — dva úzké spárky protáhlého, srdčitého tvaru v písku

- **Stopa srnce.** Bývá mohutnější a širší, u silných kusů v měkkém terénu zanechává hlubší otisk než stopa srny.[1]
- **Stopa srny.** Je útlejší, užší, se sevřenějšími a ostřejšími špičkami spárků.[1]
- **Paspárky.** Otisknou se jen výjimečně – u srnčí zvěře na rozdíl od černé zvěře ne při běžném kroku.[2]
- **Podklad.** Na měkké půdě nebo ve sněhu se stopa výrazně prohlubuje, na tvrdém povrchu bývá jen naznačená.[1]

2. Vysvětlete pojmy strouhání, hrabánkování a čarovné kruhy. *

> Strouhání, hrabánkování a čarovné kruhy patří mezi pobytové znaky srnčí zvěře, které prozrazují její přítomnost stejně spolehlivě jako stopa.[1]

Výtluček — kmínek s kůrou servanou od paroží, o který si srnec vytloukl lýčí

- **Strouhání.** Srnec na jaře otlouká a otírá paroží o mladé stromky a keře, aby je zbavil lýčí; ostrouhané kmínky se označují jako výtlučky.[1]

- **Hrabánkování.** Srnec hrabe předními běhy jamky (hrabánky) až na holou zem a značkuje jimi své teritorium, protože v nich zanechává pach ze žláz mezi spárky.[1]
- **Čarovné kruhy.** Vznikají tím, že srnec v říji honí srnu dokola kolem stromu či keře a projeví se jako kruhovitě vyšlapaná stopní dráha v trávě nebo podrostu.[1]
- **Výpovědní hodnota.** Všechny tři znaky patří mezi pobytové znaky, které myslivci pomáhají odhadnout přítomnost a chování srnčí zvěře i bez přímého spatření kusu.[1]

3. Jaký je základní rozdíl mezi stopou srnce a selete?*

> Základní rozdíl je v otisku paspárků: sele je otiskuje i při klidné chůzi, zatímco srnčí zvěř je za normálních podmínek neotiskuje vůbec.[1] Spárky selete jsou navíc kulatější a víc rozevřené než úzké, špičaté spárky srnce.[2]

Stopa srnce — dva úzké spárky protáhlého, srdčitého tvaru

Stopa selete — kulatější, víc rozevřené spárky s otiskem paspárků

- **Paspárky.** U černé zvěře včetně selat se otisknou prakticky při každém kroku, u srnčí zvěře jen v běhu, skoku nebo v měkkém terénu.[1]
- **Tvar spárků.** Sele má stopu kulatější a širší, srnec užší a špičatější, protaženého srdčitého tvaru.[2]
- **Rozevření.** Spárky selete bývají ve stopě víc rozevřené do stran, u srnce jdou blíž u sebe.[2]
- **Velikost.** Malé sele může mít stopu velikostí podobnou stopě srnčete, proto při rozlišování rozhoduje především tvar, ne rozměr.

VII/C/7 — Paletky a bezoáry

1. Co jsou to paletky a kde je nalezneme? *

> Paletka je zakrnělé první ruční (letkové) pero, které mají na křídle mnozí lovní ptáci, a myslivci ji uchovávají jako drobnou loveckou trofej.[1]

Paletka — zakrnělé pírko z křídla sluky lesní

Sluka lesní — pták s maskovacím hnědým peřím a dlouhým zobákem

- **Co to je.** Jde o nedovyvinutý zbytek prvního ručního pera na přední hraně křídla.[1]
- **Kde je nalezneme.** Vyskytuje se u celé řady pernaté zvěře, například u bažantů, kachen či sluk.[1]
- **Zpracování.** Paletky se svazují dohromady, případně se štětičkami z kostrče, vyperou v benzinu a nosí jako ozdobu na klobouku.[1]
- **Uchování.** Místo na klobouku se paletky upevňují i na malé dřevěné štítky podložené zeleným suknem nebo filcem.[1]

2. Co jsou to bezoáry a kde je nalezneme? *

> Bezoár je tuhý kulovitý útvar, který v trávicím traktu vznikne postupným slepováním a omíláním nestravitelných zbytků potravy.[1,2]

Bezoár — tuhé kulovité útvary z trávicího traktu přežvýkavců

Kamzík — dospělý jedinec s hákovitými růžky, v letní rezavohnědé srsti

- **Vznik.** Útvar se tvoří hlavně u přežvýkavců pozvolným hromaděním a stlačováním nestrávených zbytků potravy nebo spolknutého materiálu.[2]
- **Kde je nalezneme.** Myslivci je jako drobnou trofej získávají při vyvržení dutorohé zvěře — kozy bezoárové, kamzíka a muflona.[1]
- **Obsah.** Nejčastěji je v bezoárové kouli zastoupena pryskyřice, srst nebo části větviček.[1]
- **Podobný útvar.** Z chlupů vzniká trichobezoár, který si zvíře vytváří olizováním srsti; ve střední Evropě bývaly nejdostupnější tzv. kamzičí koule ze žaludku kamzíka.[2]

Karta 8 — Ploužení · Porovnání stopy lišky a psa (vlka) · Hodnocení srnčích trofejí

VII/A/8 — Ploužení

1. Charakterizujte obecně lov plouženým. *

> Ploužení je **pohyblivá naháňka drobné zvěře, při níž střelci postupují lečí zároveň s honci a jsou mezi nimi rozestaveni.**[1,2]

Ploužení — řada střelců a honců s psy postupuje polem

- **K čemu slouží.** Klasicky lov zajíců, dále bažantů, koroptví a jiné drobné zvěře; českou lečí se dají lovit i lišky.[1,2]
- **Sestava.** Střelci a honci nastupují střídavě do jedné řady, vedoucí honu jde uprostřed, závodčí po krajích (křídlech).[1]
- **Vítr.** Postupuje se proti větru, nebo aspoň s bočním větrem – jinak zvěř odchází daleko před řadou.[1]
- **Psi.** Na první tři střelce připadá jeden lovecky upotřebitelný pes a další na každých započatých deset střelců.[3]
- **Právní rámec.** Zajíce polního, bažanta obecného či kachnu divokou lze střílet jen brokovou zbraní na společném lovu za účasti nejméně tří střelců a stanoveného počtu psů.[4]

2. Jaké znáte základní modifikace lovu plouženým? *

> Ploužení má **čtyři používané varianty a liší se tím, kde jdou střelci vůči řadě honců**; všechny se používají v přehledném rovinatém terénu v polních i lesních honitbách.[1]

- **Prosté ploužení.** Střelci a honci se střídají v jedné řadě a postupují lečí společně; střílí se vpřed i vzad.[1]
- **Ploužení s křídly.** K základní řadě přibudou po obou stranách leče střelci předsunutí před řadou, tzv. křídla; ti střílejí jen ven z leče.[1]
- **České ploužení (česká leč).** Křídelní střelci jdou za sebou asi 60 m před krajními střelci základní řady a před nimi ještě několik honců – útvar tvoří postupující obdélník s otevřeným čelem.[1]
- **Lesní (křídlové) ploužení, křídlování.** V řadě postupují jen honci, střelci jdou po křídlech; je určeno pro neschůdné terény.[1]

Ploužení patří spolu s kruhovou lečí, naháňkou, nadháňkou a nátlačkou k obvyklým způsobům společného lovu u nás.[2]

3. Která jsou základní pravidla pro postup a střelbu v leči při ploužení?*

> Řada postupuje **pomalu a stále vyrovnaná; střílí se jen na mysliveckou vzdálenost a jen tam, kam střelec bezpečně vidí**.[1] Nedbá-li se bezpečnostních pravidel, je myslivecký hospodář oprávněn společný lov zastavit.[3]

- **Vyrovnaná řada.** Nikdo se nesmí opozdit ani vyběhnout dopředu a vytvořit tzv. pytel, kterým zvěř prorazí – rychlejší čekají na opozdilé.[1]
- **Místo v řadě.** Střelec je nesmí opouštět ani přecházet; zrazuje tím zvěř sobě i sousedům a vystavuje se nebezpečí postřelení.[1,2]
- **Směr střelby.** V základní řadě vpřed i vzad pod úhlem 90° k řadě, na křídlech jen na zvěř vytahující z leče ven; do leče se až na výjimky nestřílí.[1,2]
- **Zákazy.** Nemíří se podél řady střelců a honců, proti honcům ani tak, aby byli ohroženi psi, a se zalícenou zbraní se netáhne přes řadu.[1,2]
- **Ulovená zvěř.** Zvěř střelená vpředu se sbírá, až k ní řada dojde; pro zvěř za řadou jde pes nebo honec, na což se upozorní sousední střelci.[1]

4. Jaký je rozdíl mezi prostým ploužením a ploužením s křídly?*

> Rozdíl je jediný, ale zásadní: **u ploužení s křídly postupují navíc po obou stranách leče střelci předsunutí před základní řadou**.[1]

- **Prosté ploužení.** Jen jedna řada, v níž se střídají střelci a honci; vedoucí honu jde uprostřed, závodčí po krajích.[1]
- **Střelba u prostého ploužení.** Vpřed i vzad – vychází z toho, že zajíc vypíchnutý z lože uniká většinou do strany nebo zpět přes řadu.[1]
- **Křídla.** Boční střelci jdou předsunutě za sebou; pohyb každého z nich se řídí pohybem střelce za ním a poslední se řídí základní řadou.[1]
- **Střelba s křídly.** Střelci základní řady střílejí dopředu i dozadu pod úhlem 90° k řadě, křídelní jen na zvěř vybíhající nebo vytahující z leče ven.[1]
- **Co se nemění.** Průběh leče, bezpečnostní pravidla (nestřílet podél řady ani proti honcům), práce psů i sběr střelené zvěře jsou u obou stejné.[1,2]

5. Jaký je rozdíl mezi českou lečí a lesním ploužením?*

> **Česká leč má v řadě střelce i honce a křídla leč nakonec uzavřou; u lesního ploužení jdou v řadě jen honci a střelci postupují po křídlech.**[1]

- **Česká leč (české ploužení).** Základní řadu doplňují křídelní střelci asi 60 m před krajními střelci a před nimi ještě několik honců – vzniká postupující obdélník s otevřeným čelem.[1]
- **Kde se používá.** Na větších přehledných plochách s dostatkem zvěře, v poli i v lese, kde se pro ni zřizují střelecké linky; vhodná i pro menší počet střelců, ale náročná na přípravu a kázeň.[1]

- **Zakončení české leče.** Střelci zůstanou stát, honci zastoupí čelo leče a natlačí ji zpět – konec je vlastně obstoupená leč; na zvěř, která unikla dozadu přes střelce, se nestřílí.[1]
- **Lesní ploužení (křídlování).** Způsob pro neschůdné terény a dlouhé prudké stráně, kde by střelci nemohli postupovat v řadě s honci; řídí svůj pohyb podle postupu honců.[1]
- **Střelba v lesním ploužení.** Střílí se pouze ve směru ven z leče; přední střelci mohou uzavřít čelo a honci zvěř dotlačí, vzadu někdy zůstávají tzv. zadáci.[1,2]

VII/B/8 — Porovnání stopy lišky a psa (vlka)

1. Uveďte zásadní rozdíly mezi stopou psa a lišky. *

> Liščí stopa je zpravidla menší, protáhle oválná a sevřená, zatímco psí stopa bývá širší, kulatější a prsty má rozevřenější do stran.[1,2]

Stopa lišky — protáhlý, sevřený otisk tlapky

Stopa psa — širší, kulatější otisk s výraznými drápy

- **Velikost a tvar.** Otisk lišky měří na délku kolem 5–6 cm, u psa běžně 7–10 cm i více; liščí stopa má štíhlý, kuželovitě zašpičatělý tvar, psí je zaoblenější a robustnější.[1,2]
- **Přední a zadní tlapka.** U lišky je otisk přední tlapky výrazně protáhlejší než zaoblenější otisk zadní tlapky, u psa je tento rozdíl mnohem méně nápadný.[1]
- **Patní mozol.** V liščí stopě zůstává mezi bočními prsty a patním mozolem volné místo, zatímco psí patní mozol se bočních prstů téměř dotýká.[1]
- **Drápy a srst.** Liščí drápy jsou tenké a osrstěné tlapky dělají otisk rozmazanější, zejména ve sněhu — psí stopa má naopak silné a zřetelné otisky drápů.[1]
- **Chůze.** Klusající liška klade zadní tlapku přesně do stopy přední a vytváří téměř přímou, souvislou řadu stop — pes takto pravidelně nechodí.[1]

2. Uveďte zásadní rozdíly mezi stopou psa a vika. *

> Jednoznačný rozlišovací znak mezi stopou vlka a velkého psa neexistuje — rozhoduje kombinace tvaru, velikosti a stopní dráhy.[1]

Stopa vlka — mohutný otisk s patrným zašpičatělým tvarem

Stopa psa — pro srovnání širší, kulatější otisk psí tlapky

- **Velikost.** Délka otisku bez drápů bývá u vlka 8–12 cm, což se rozměrově překrývá s otiskem velkého psa.[1]
- **Přední tlapka.** Otisk přední tlapky vlka je široký a mohutný a stopě velkého psa se velmi podobá.[1]
- **Zadní tlapka.** Zadní tlapka vlka je štíhlejší, delší a kuželovitě zašpičatělá; mezi prostřední dvojicí a krajní dvojicí prstů lze proložit přímku, u psí stopy to obvykle neplatí.[1]
- **Patní mozol.** Patní mozol je u vlka posazen hodně vzadu, takže mezi všemi pěti mozoly vzniká výrazné volné místo.[1]
- **Doplňkové znaky.** Bez trusu, zbytků kořisti nebo pozorování chování zvířete nelze stopu vlka od psí spolehlivě odlišit.[1]

3. Jaké jsou rozdíly v kladení stop ve sledu u lišky, vlka a psa? *

> Liška i vlk v klusu kladou zadní tlapku přesně do stopy přední tlapky téže strany, takže vzniká jedna přímá, souvislá linie stop; pes takto pravidelně nechodí a jeho stopní dráha je nepravidelná a širší.[1,2]

Stopní dráha lišky — nitkovitá řada stop v jedné přímé linii

Stopní dráha vlka — přímá čárovaná dráha za jdoucím zvířetem

- **Vlk.** Menší zadní tlapy dopadají přesně do stop protilehlých předních, vznikají dvojotisky v přímé čáře — říká se, že vlk „čáruje“.[1]
- **Liška.** Při pomalém klusu vytváří rovnoměrný, „nitkovitý“ řetěz stop v jedné linii; se zrychlujícím se během už zadní tlapka nenaráží do otisku přední, ale posouvá se před něj.[2]

- **Pes.** Kličkuje, odbíhá k okolním předmětům a mezi levou a pravou řadou stop udržuje alespoň malý rozkrok, takže vznikají dvě linie stop místo jedné.[1]
- **Skupina vlků.** V hlubokém sněhu jde smečka kvůli úspoře energie za sebou ve stopách vedoucího zvířete a rozdělí se zpravidla jen před překážkou, takže z jedné stopní dráhy nelze poznat počet zvířat.[1]

VII/C/8 — Hodnocení srnčích trofejí

1. Popište princip hodnocení srnčích parůžků. *

> Srnčí parůžky se hodnotí bodovou metodou CIC, která sčítá měřené hodnoty (délku lodyh, hmotnost a objem paroží) s bodovým ohodnocením vzhledových znaků; výsledný součet bodů rozhoduje o bronzové, stříbrné nebo zlaté medaili.[1]

Srnčí trofej — vytlučené paroží s perlením a růžicí, jaké se hodnotí

- **Měřené hodnoty.** Měří se délka obou lodyh páskou od spodního okraje růže po hrot, vnitřní rozloha (rozpětí) lodyh se boduje 0 až 4 body podle poměru k jejich průměrné délce, čistá hmotnost vyschlého paroží s lebkou se váží v gramech a objem se zjišťuje ponořením do vody a násobí koeficientem 0,3.[1]
- **Kladné vzhledové body.** Samostatně se boduje barva parůžků, perlení na lodyhách a tvar a velikost růží (každé 0 až 4 body) a hroty výsad (0 až 2 body).[1]
- **Délka výsad.** Za každou výsadu dlouhou 5 cm a více se přičítá 0,5 bodu (max. 2 body za čtyři výsady), zatímco kratší nebo chybějící výsady bodovou hodnotu naopak srážejí.[1]
- **Srážky za vady tvaru.** Za nepravidelné nebo kráčivé lodyhy, nesouměrnost z čelního pohledu a celkově nežádoucí (pokřivený, vývrtkovitý) tvar se odečítá až 3 body.[1]
- **Standardní trofej.** Hodnotí se jen trofej se všemi typickými znaky daného druhu; pokud některá charakteristika chybí nebo ji nelze změřit obvyklým způsobem, hodnotitel ji z hodnocení vyloučí.[2]

2. Které paroží srnců nelze hodnotit a proč? *

> Nehodnotí se paroží, u kterého nejde spolehlivě provést předepsané měření, a trofeje, které nesplňují podmínky legálního a standardního lovu.[1,2]

Parukáč — srnec s hormonální poruchou, místo paroží mu roste trvale zarostlá sametová „paruka“

- **Parukáči a hypertrofické parůžky.** Parůžky parukáčů a hypertrofické parůžky z umělých odchovů se neměří, protože jde o patologicky přerostlé útvary bez pravidelně vyvinuté lodyhy.[1]
- **Raritní trofeje bez určitelné lodyhy.** Pokud na levé nebo pravé straně nelze rozeznat, který výrůstek má parametry lodyhy a který výsady, parůžky se nehodnotí, protože chybí základní bod pro měření délky.[1]
- **Paroží nezjistitelného objemu.** Je-li paroží tak mohutné, že je nelze celé ponořit do vody potřebné ke zjištění objemu, je trofej z hodnocení vyřazena.[1]
- **Nestandardní trofej.** Chybí-li trofeji některá typická charakteristika daného druhu nebo naměřené hodnoty výrazně přesahují standard tak, že je nelze změřit obvyklým způsobem, hodnotitel ji vyloučí.[2]
- **Nedovolený lov a farmové chovy.** Metodou CIC se dále nehodnotí trofeje ze zvěře ulovené v rozporu se zákonem (zakázanými prostředky či metodami) ani paroží zvěře záměrně chované na abnormální produkci trofejí výživou používanou u hospodářských zvířat.[2]

Karta 9 — Kruhový hon · Popis stopy jelena, porovnání se stopou daňka · Hodnocení jeleních trofejí

VII/A/9 — Kruhový hon

1. Popište průběh kruhového honu. *

> Kruhový hon je společný lov drobné zvěře, při němž střelci a honci obklíčí leč do kruhu a ten pak na povely vedoucího honu stahují ke středu.[1]

Kruhový hon — řada střelců a honců se psy postupuje polem

- **Obchvat.** Vedoucí honu vypouští z jednoho místa střídavě vpravo a vlevo střelce a honce, kteří jdou po stopě závodčího, dokud se obě křídla nespojí a kruh se neuzavře.[1]
- **Zahájení.** Jakmile závodčí spojení ohlásí, zatroubí se *Začátek leče*, všichni se obrátí čelem do kruhu, nabijí a pomalu postupují ke středu.[2,3]
- **Stahování.** Drží se rozestupy a rovná řada – netvoří se „pytle“, ale ani se řada nepředbíhá; do dalšího signálu se smí střílet dovnitř i ven z kruhu.[2,4]
- **Povel „stát“.** Když se protilehlá strana přiblíží na dostřel, dvě dlouhá zatroubení znamenají, že střelci zůstanou stát a střílejí už jen ven z kruhu, zatímco honci kruh dotlačují.[4]
- **Konec.** Kruh se zpravidla nedotlačí až k sobě – vedoucí honu leč ukončí signálem *Konec leče*, zbraně se vybijí a ulovená zvěř se ukládá na výložˇ.[1,2]

2. Která zvěř a ve kterém prostředí se nejčastěji loví kruhovou lečí? *

> Kruhová leč je způsob lovu **drobné zvěře určený pro polní hony** – loví se jí především **zajíc polní**, dále bažant obecný, králík divoký a liška obecná.[1]

- **Prostředí.** Otevřená pole s nízkými remízky a strništi; kruh musí být po celou dobu přehledný, aby na sebe protilehlí střelci viděli, proto se v lese ani v hustém krytu kruhová leč nepořádá.[1]
- **Spárkatá zvěř sem nepatří.** Na společném lovu se zakazuje lovit spárkatou zvěř kromě laní a kolouchů jelena evropského a siky, muflonek a muflončat a selat a lončáků prasete divokého.[2]
- **Jen brokovnicí a ve třech.** Zajíce polního, bažanta obecného a další vyjmenované druhy lze střílet jen loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti nejméně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů.[2]

- **Četnost.** Na stejném honebním pozemku lze zajíce polního lovit jen jedenkrát v roce a bažanta obecného nejvýše dvakrát v roce.[3]

3. Jaká pravidla musí dodržovat účastník kruhového honu?*

> Účastník kruhového honu se bez výhrad řídí pokyny vedoucího honu, drží své místo v kruhu a odpovídá za bezpečnost každé své rány.[1,2]

- **Doklady.** Kdo loví, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu – na společném lovu ji nahrazuje hromadná povolenka se seznamem zúčastněných osob – a potvrzení o povinném pojištění; oprávnění ke zbrani se od 1. 1. 2026 prokazuje elektronicky nebo zbrojním listem.[3]
- **Kázeň v řadě.** Při kruhové leči se dodržují rozestupy a řada – netvoří se „pytle“, ale ani se řada nepředbíhá.[1]
- **Stanoviště.** Střelecké stanoviště se neopouští, ani když je poblíž zvěř stavěna psem; zbraň se nabíjí až na stanovišti po zahájení leče a hned po jejím konci se vybíjí.[1,2]
- **Střízlivost a věk.** Vedoucí honu vyloučí z účasti osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let.[1]
- **Ohled na honce a psy.** Honci se nevyhýbají hustěji zarostlým místům v leči, neubíjejí ani nechytají živou nezraněnou zvěř a psu se nedovolí přinést zvěř zdravou.[1]

4. Jaká pravidla platí pro střelbu v kruhové leči?*

> V kruhové leči se nestřílí ani nemíří ve směru, v němž může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku – tedy tam, kde jsou v dostřelu použité zbraně lidé.[1]

Kruhový hon — řada střelců a honců se psy obchází a stahuje leč do kruhu

Střelec — lovec s puškou zvednutou míří jen do bezpečného směru

- **Do povelu i dovnitř, potom už jen ven.** Dokud jsou strany kruhu daleko od sebe, smí se střílet dovnitř i ven; jakmile se protilehlí střelci přiblíží na dostřel, dvě dlouhá zatroubení znamenají „stát“ a od té chvíle se střílí jen ven z kruhu.[2]
- **Nízko letící pernatá.** Na nízko letícího bažanta se vzhledem ke stanovištím ostatních osob nestřílí, stejně jako na zvěř podél řady střelců.[1]
- **Přes řadu se netáhne.** Zalícenou zbraní se nepřejíždí přes sousedy, střílí se na zvěř před sebou a na mysliveckou vzdálenost.[1]
- **Zbraň.** Zajíce a bažanta lze střílet jen loveckou zbraní brokovou; nabíjí se až na stanovišti po zahájení leče a po jejím konci se zbraň vybíjí.[1,3]
- **Zvěř stavěná psem.** Na zvěř, kterou staví nebo drží pes, se nestřílí.[4]

5. Jmenujte některá organizační pravidla a pravidla chování související s pořádáním kruhového honu. *

> Kruhový hon pořádá uživatel honitby a vede jej určený vedoucí honu, zpravidla myslivecký hospodář, který odpovídá za jeho bezpečný a myslivecky správný průběh.[1]

Nástup — účastníci honu nastoupení v řadě na kraji lesa, vedoucí honu při poučení ukazuje na paroží, které kusy se loví

- **Nástup a poučení.** Před honem se zkontrolují doklady účastníků a všem se oznámí druh a počet zvěře určené k lovu, počet a druh lečí, signály, časový průběh a především bezpečnostní pokyny.[1,2]
- **Střelci a psi.** Zajíce a bažanta lze lovit jen na společném lovu za účasti nejméně 3 střelců;[3] psů musí být na první tři střelce a na každých dalších i započatých deset střelců jeden se zkouškou z výkonu pro lovený druh zvěře.[4]
- **Zabezpečení okolí.** Informuje se sousední honitba, lesní personál i správa CHKO, na veřejných cestách se umístí upozornění, zajistí se parkoviště, signální vesty a obojky, svozná místa a odběr zvěřiny.[2]
- **Pravomoc vedoucího.** Při nebezpečném průběhu hon přeruší a vyloučí osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let.[1]
- **Závěr každé leče.** Po leči následuje výlož – ulovená zvěř se pokládá na pravý bok v oddělených řadách podle druhu.[1,2]

VII/B/9 — Popis stopy jelena, porovnání se stopou daňka

1. Popište stopu jelena a stopu laně. *

> Stopa jelena evropského je vpředu zaokrouhlená, tupá a sevřená, celkově oválného až vejčitého tvaru; stopa laně má stejný tvar, je ale znatelně menší a útlejší.[1,2]

Stopa jelena — protáhlý, vpředu zaokrouhlený otisk spárků

- **Tvar a patky.** Stopa je vpředu zaokrouhlená, tupá, sevřená, oválného až vejčitého tvaru; bříška (patky) sahají asi do třetiny délky šlépěje.[1]
- **Velikost.** Zadní stopa jelena měří přibližně 4–9 × 3,5–7 cm, krok 50–70 cm a šířka rozkroku 10–20 cm; stopa laně je vždy citelně menší.[1]
- **Hmotnostní rozdíl.** Jelen západní váží 120–160 kg, karpatský 150–250 kg, laň jen do 80 kg, což se ve stopě projevuje hlouběji a šířeji vtlačenými spárky u jelena.[2,3]
- **Osa dráhy.** U jelenů (samců) se osa stop mírně vychyluje ven ze směru pohybu, zatímco laň klade stopy blíže střední ose.[1]
- **Paspárky a měkký podklad.** V měkké půdě se špičky spárků u obou pohlaví rozvírají do tvaru písmene V, paspárky se ale otiskují jen v bahně nebo hlubokém sněhu.[1]

2. Uveďte příklady stopních variant zanechávaných různými jeleny. *

> Stopa jelena se liší podle způsobu pohybu, podkladu i pohlaví zvířete – od jednoduchého sledu při klidné chůzi až po široce rozevřené otisky s paspárky při útěku měkkým terénem.[1]

Otisk spárků jelena podle chůze a podkladu
schéma jedné stopy shora, špičky spárků míří ve směru pohybu

Otisk jedné stopy shora: při klidné chůzi zůstávají spárky vpředu sevřené, při rychlém běhu se rozevírají do V a v měkkém terénu se za nimi otisknou paspárky.[2]

- **Klidná chůze.** Vzniká obvykle jednoduchý sled stop nebo různě uspořádané dvojotisky, přičemž spárky zůstávají vpředu sevřené.[1]
- **Rychlý běh nebo klus.** Spárky se naopak široce rozevírají a stopní dráha se rozšiřuje, na rozdíl od sevřenější stopy v klidu.[1]
- **Vliv pohlaví.** U jelenů (samců) se osa stopní dráhy mírně vychyluje ven ze směru pohybu, což u laní není typické.[1]
- **Vliv podkladu.** V měkkém bahně nebo hlubokém sněhu se navíc otiskují paspárky a špičky spárků se rozvírají do písmene V, zatímco na tvrdém povrchu paspárky stopa neukazuje.[1]

3. Jaký je hlavní rozdíl mezi stopou jelena a daňka? *

> Hlavním rozdílem je velikost a tvar hrotu – stopa jelena je větší, vpředu zaokrouhlená a tupě sevřená, zatímco stopa daňka je menší, protáhlejší a výrazně zašpičatělá.[1]

Stopa jelena — vpředu zaokrouhlený a tupě sevřený otisk

Stopa daňka — menší, protáhlejší a zašpičatělý otisk

- **Tvar hrotu.** Stopa jelena je vpředu zaokrouhlená a tupá, stopa daňka naopak protáhlá a zašpičatělá.[1]
- **Délka bříšek.** U jelena sahají bříška (patky) jen do třetiny délky šlépěje, u daňka až do její poloviny.[1]
- **Obrys kopýtek.** Daněk má přední kopýtka vejčitá a zadní hruškovitá, kdežto jelení stopa je celkově oválná až vejčitá bez tohoto rozdílu mezi předním a zadním párem.[1]
- **Celková velikost.** Zadní stopa jelena měří 4–9 × 3,5–7 cm a krok 50–70 cm, u daňka jen 5–8 × 3–5 cm a krok 35–47 cm.[1]

VII/C/9 — Hodnocení jeleních trofejí

1. Popište princip hodnocení jeleního paroží. *

> Trofej se hodnotí metodou CIC tak, že se sečtou body za objektivně naměřené charakteristiky paroží a hmotnost sušiny, přičtou se přirážkové body za vzhledové znaky a odečtou srážkové body za vady či nesouměrnost.[1,2]

Vytlučené paroží na lebce, trofej z loveckého muzea v maďarském Hatvanu. Měří se délka každé lodyhy, očníků, nadočníků a opěráků a obvod růží; za perlení a korunu se přičítají přirážkové body. Vlčník se při hodnocení počítá k výsadám koruny, protože roste nad opěrákem.[1,2]

- **Měřené charakteristiky.** Pásmem se s přesností na 1 mm měří délka obou lodyh, délka očníků, nadočníků a opěráků, obvod růží, spodní a horní obvod lodyhy a vnitřní rozloha paroží.[1]
- **Výsady v koruně.** Zvlášť se měří délka jednotlivých výsad v koruně (nad opěrákem), a to po vnější straně od báze výsady až po její hrot.[1]
- **Hmotnost.** Paroží se váží i s lebkou (redukovanou o odříznutou část) s přesností na 0,01 kg, a to až po vyschnutí – tedy nejméně 30 dní po preparaci.[1]
- **Přirážky a srážky.** K součtu naměřených hodnot se přičtou body za vzhled (barva, perlení, hroty výsad, nadočníky, koruna) a odečtou srážky za nepravidelnosti.[2]
- **Výsledek.** Celkový počet bodů CIC se porovná s hladinami stanovenými pro bronzovou, stříbrnou a zlatou medaili; nad hranicí zlaté medaile (215 bodů pro jelena evropského) jde o „význačnou trofej“ podle zákona č. 449/2001 Sb.[2]

2. Za co lze u jeleního paroží přidělit přirážkové a srážkové body? *

> Přirážkové body se u jeleního paroží dávají za vzhledové přednosti – barvu, perlení, hroty výsad, nadočníky a korunu, zatímco srážkové body se odečítají za nesouměrnost a nepravidelnost lodyh a výsad.[1]

Trofej — tmavě hnědé paroží s nadočníky u růže a korunou z několika výsad nahoře

- **Barva.** Od 0 bodu za uměle zbarvené, žluté či světle šedé paroží až po 2 body za černé; hnědé paroží se hodnotí 1 bodem.[1]
- **Perlení a rýhy.** Hladká lodyha bez perel 0 bodů, slabé perlení 1 bod, dobré perlení 2 body.[1]
- **Hroty výsad, nadočníky a koruna.** Přirážky se dávají také za dobře vyvinuté hroty výsad, za přítomnost a délku nadočníků a za korunu s alespoň pěti výsadami v obou korunách dohromady.[1]
- **Srážky.** V rozmezí 1 až 3 body se srážejí za nesouměrné postavení lodyh, jejich nestejnoměrnou délku, zřetelnou asymetrii paroží a za nepravidelnost očníků, nadočníků a opěráků, pokud se tyto vady již nepromítly do samotného ocenění.[1]

Karta 10 — Naháňka · Specifika lovu černé zvěře · Hodnocení kůží a lebek

VII/A/10 — Naháňka

1. Popište průběh lovu naháňkou. *

> Naháňka je společný lov, při němž **střelci stojí na určených stanovištích a honci postupující lečí na ně zvěř nahánějí.**[1]

Střelec na stanovišti — lovec čeká na zvěř na vyvýšeném žebříku

Honci a psovodi — procházejí leč s lovecky upotřebitelnými psy

Výřad — ulovená zvěř slavnostně uložená po honu

- **Před honem.** Vedoucím honu bývá myslivecký hospodář; pořídí se seznam všech účastníků (ten platí jako společná povolenka k lovu), zkontrolují se lovecké lístky, zbrojní oprávnění a doklad o pojištění, ověří se dostatek lovecky upotřebitelných psů a lékárnička.[2]
- **Psi.** Na první tři střelce a na každých dalších i započatých deset střelců připadá jeden pes se zkouškou z výkonu pro lovený druh zvěře.[3]
- **Nástup a poučení.** Oznámí se druh a počet zvěře určené k odstřelu, počet a druh lečí, povely a signály, představí se závodčí a zvlášť se upozorní na bezpečnost při střelbě.[2]
- **Vlastní leč.** Závodčí zavede střelce na stanoviště; leč je zahájena signálem nebo uplynutím stanoveného času a teprve pak se nabíjí. Leč by neměla trvat déle než tři až čtyři hodiny, klesá pozornost.[2,4]
- **Závěr.** Po každé leči se zbraně vybíjejí a zvěř se ukládá na výložˇ; hon končí výřadem, oznámením výsledku a předáním úlomků.[2]

2. Jaké znáte varianty naháňky z pohledu rozestavení střelců? *

> Varianty se liší tím, **na kolika stranách leče jsou rozestavěni střelci**.[1]

Kruhová leč — honci a střelci se psy uzavírají kruh a postupují k jeho středu

- **Leč představená.** Střelci stojí jen na čelní straně leče a čekají na zvěř hnanou proti nim postupujícími honci.[1]
- **Leč obstavená.** Střelci stojí i po stranách (na křídlech); do obstavené leče a v leči se nestřílí, není-li vedoucím honu výslovně určeno jinak, a závodčí předem oznámí místo srazu po skončení leče.[1,2]
- **Leč obstoupená.** Leč je střelci uzavřena ze všech stran včetně zadní linie; klade nejvyšší nároky na bezpečnost a na kázeň při volbě směru střelby.[1]
- **Kruhová leč.** Střelci a honci nastupují střídavě z jednoho místa a uzavírají kruh, který zmenšují; po signálu, který to zakazuje, se dovnitř kruhu nestřílí.[2,3]
- **Naháňka se slíděním.** Střelci zaujmou stanoviště na nízkých otevřených posedech rozmístěných po ploše rozsáhlé leče a čekají, až kolem nich půjde zvěř uvedená do pohybu honci či psy.[4]

3. Jaké druhy zvěře jsou nejčastěji loveny naháňkou? *

> Naháňkou se loví především **černá zvěř**, vedle ní holá zvěř jelení, sika a mufloní a liška; okruh spárkaté zvěře přímo omezuje zákon.[1,2]

Kňour — černá zvěř je hlavním cílem dnešních naháněk

- **Zákonný rámec.** Zakázáno je „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého“; v oborách zákaz neplatí.[1]
- **Černá zvěř.** Sele a lončák jsou hlavním cílem; jen prase divoké lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou.[1]
- **Srnčí zvěř.** Nahánět ji pomocí ohařů je zakázáno, ostatní spárkatou zvěř nelze nahánět psy vyššími než 55 cm v kohoutku.[1]

- **Drobná zvěř a liška.** Hlučnou naháňkou se loví i zajíc a bažant a pořádají se naháňky na lišky, kde lze nabít zbraň již po zaujetí stanoviště.[2,3]
- **Tiché varianty.** Jelení, mufloní a holou černou zvěř je vhodnější lovit nátlačkou, při níž zvěř jde lečí pomalu.[2]

4. Jaká jsou pravidla chování střelce na stanovišti?*

> Střelec se **na stanovišti chová klidně, tiše a před ukončením leče je v žádném případě neopustí**.[1]

Střelec na stanovišti — lovec čeká na zvěř na vyvýšeném žebříku

- **Obeznání stanoviště.** Po zaujetí místa si zjistí situaci a směry střelby – kam a kdy smí a kam a kdy nesmí střílet – a vyrozumí o svém stanovišti oba sousedy; ptá se, odkud se leč žene a kde jsou ochozy zvěře.[1,2]
- **Zbraň.** Nabíjí se až po zahájení leče, u naháněk na lišku či černou zvěř na výslovný pokyn vedoucího honu už po zaujetí stanoviště; ihned po skončení leče se vybíjí.[1]
- **Zakázané směry.** Nestřílí se podél řady střelců a honců, proti honcům, tak, že jsou ohroženi psi, do obstavené leče a v leči ani po signálu konce leče.[1]
- **Jistota rány.** Střílí se jen na bezpečně rozeznanou zvěř, ne na zvěř na horizontu, na zvěř bližší sousedovi ani na zvěř stavěnou psy.[1,2]
- **Odchod.** Po leči posbírá nábojnice a upozorní oba sousedy, že odchází na místo určené závodčím.[1]

5. Jaká jsou pravidla pro pohyb honců v leči? *

> Honci postupují lečí **v řadě, v rozestupech a podle pokynů závodčího a signálů vedoucího honu.**[1]

Honci a psovodi — procházejí leč s lovecky upotřebitelnými psy

- **Řada a rozestupy.** Netvoří se takzvané pytle, řada se ani nepředbíhá; honci se nevyhýbají hustěji zarostlým ani méně schůdným místům v leči.[1]
- **Zacházení se zvěří.** Živou nezraněnou zvěř neubíjejí ani nechytají; střelenou zvěř ve svém dosahu sbírají a odnášejí na určené místo – srstnatou drobnou zvěř za zadní běhy, pernatou za krk.[1]
- **Bezpečnost.** Na honce ani podél jejich řady se nesmí střílet; honci a psovodi proto nosí vesty a pásky signální barvy a psi obojky signální barvy s telefonním číslem vůdce.[1,2]
- **Psovodi.** Vůdce psa není střelcem; jeho úkolem je se psem zvednout zvěř ze zálehu a natlačit ji před střelce.[2,3]
- **Účast na honu.** Honci jsou plnoprávnými účastníky honu – jsou v seznamu účastníků a tradičně se zúčastní i výlože a výřadu.[1]

VII/B/10 — Specifika lovu černé zvěře

1. Jaké jsou základní způsoby lovu černé zvěře? *

> Černá zvěř se loví individuálně na vnadištích, u polí s oblíbenou potravou a na ochozech, společně pak především na naháňkách; k rychlému snížení stavů v přezvěřené honitbě slouží i odchyt do lapáků.[1]

Vnadiště — dávkovač kukuřice na lesní mýtině, který přitáhne zvěř na dostřel

Lapák — ohrazená klec s dvířky, kterou lze najednou odchytit více kusů z tlupy

- **Individuální lov.** Lovec čeká na vnadišti, u políčka s potravou nebo na oblíbeném ochozu, případně zvěř přiláká vábením.[1]

- **Naháňka.** Leč se zavádí rychle a po směru větru na oblíbené ochozy černé zvěře, se zkušenými barváři a dostatečným počtem honců.[1]
- **Odchyt do lapáků.** Umožní ulovit z tlupy více kusů najednou bez rušení honitby střelbou.[1]
- **Brokovnice s jednotnou střelou.** Zákon výjimečně dovoluje prase divoké při naháňce, nadháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí nabitou jednotnou střelou.[2]
- **Bez doby hájení.** Prase divoké nemá dobu lovu omezenou na část roku a smí se lovit po celý rok.[3]

2. Jaké jsou pobytové znaky černé zvěře? *

> Černou zvěř v honitbě prozradí hlavně stopa se zřetelnými spárky a paspárky, hrabaniny po rytí v půdě a kaliště, v němž se zvěř válí.[1]

Hrabaniny — rypákem rozryté a obrácené drny na louce

Kaliště — bahnitá prohlubeň, ve které se zvěř válí a chladí

Video: **U kaliště** — kus černé zvěře rozrývá ryjem rozbahněnou zem kaliště, po chvíli se k němu přidá další kus; klip z Nizozemska

- **Stopa.** Široký spárek s výrazně otištěnými paspárky je patrný i při klidné chůzi, na měkké půdě zůstává i otisk hrázky.[1]
- **Hrabaniny.** Rypákem obrácená drnová vrstva prozrazuje hledání kořínků, larev a žaludů, často při okrajích lesa a na loukách.[1]
- **Kaliště.** Bahnité louže, kde se zvěř válí kvůli parazitům a ochlazení, jsou pro černou zvěř natolik typické, že se v oboře musí uměle udržovat v dostatečném počtu.[1,2]
- **Trus.** Lesklé, hrudkovité bobky odpovídají všežravé potravě zvěře.[1]
- **Ochozy.** Vyšlapané stezky mezi krytinou, políčky s potravou a kalištěm ukazují pravidelné trasy tlupy.[1]

3. Jaká jsou specifika lovu černé zvěře oproti ostatní zvěři spárkaté? *

> Oproti ostatní spárkaté zvěři je černá zvěř nápadně inteligentnější, ostražitější a vede spíš noční život, což lov výrazně ztěžuje.[1]

Kňour — dospělý samec, snese zásah, který by jinou zvěř okamžitě složil

Bachyně se selaty — i ony snesou zásah a při ohrožení mohou zaútočit

Noktovizor — pozorovací optika pro noční lov, elektrooptický zesilovač zbytkového světla

Termovize — tepelný puškohled jako střelecká optika pro noční lov

- **Smysly a inteligence.** Skvělý čich a učenlivost umožňují zvěři rychle rozpoznat nebezpečí a vyhýbat se opakovaným způsobům lovu.[1]
- **Vitalita a agresivita.** Kňour i bachyně se selaty snesou zásah, který by jinou spárkatou zvěř okamžitě složil, a při ohrožení mohou zaútočit.[1]
- **Noční život.** Většina aktivity probíhá po setmění, proto zákon výjimečně dovoluje černou zvěř lovit i v noci, ovšem jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[2]
- **Obtížné dosledy.** Kvůli hustému strništi a tukové vrstvě bývá krevní stopa slabá, dosled je tak časově i psovodsky náročnější než u jiné spárkaté zvěře.[1]

VII/C/10 — Hodnocení kůží a lebek

1. Popište stručně hodnocení lebek šelem. *

> Lebky lišky, jezevce a velkých šelem (vlka, rysa, kočky divoké a medvěda) se hodnotí podle délky a šířky lebky v milimetrech, přičemž výsledná bodová hodnota je jejich prostým součtem.[1]

Lebka lišky — mohutné špičáky a trháky, typický chrup šelmy

Lebka jezevce — mohutná lebka s výraznou sagitální hřebenovou linií

Lebka vlka — protáhlá lebka velké šelmy s mohutnými špičáky

- **Měřené druhy.** Tímto způsobem se posuzují lebky lišky, jezevce a velkých šelem.[1]
- **Rozměry.** Měří se délka a šířka lebky, obě hodnoty v milimetrech.[1]
- **Bodová hodnota.** Body = součet naměřené délky a šířky, bez dalšího koeficientu.[1]
- **Metoda CIC.** Hodnocení se řídí mezinárodní metodikou CIC, která je v Česku jedinou oficiální metodou uznávanou na trofejních výstavách.[2]

2. Popište stručně hodnocení kůží šelem. *

> Kůže medvěda, vlka, rysa a kočky divoké se hodnotí podle délky a šířky kůže, z nichž se bodová hodnota počítá stanoveným vzorcem, k němuž se přičítají přirážky za vzhled osrstění.[1]

Kůže vlka — vydělaná kůže rozložená kožešinou nahoru

Kůže kočky divoké — kožešina s typickým mourovatým vzorem

- **Měřené druhy.** Tento způsob hodnocení se používá u kůží medvěda, vlka, rysa a kočky divoké.[1]
- **Rozměry.** Měří se délka a šířka kůže.[1]
- **Bodová hodnota.** Body se počítají podle stanoveného vzorce z naměřených rozměrů — na rozdíl od lebek zde nejde o prostý součet.[1]
- **Přirážky za vzhled.** K základní bodové hodnotě se přičítají přirážky za kvalitu a estetiku osrstění.[1]

- **Metoda CIC.** I zde platí mezinárodní metodika CIC, jediná v Česku oficiálně uznávaná na trofejních výstavách.[2]

Karta 11 — Nadháňka a nátlačka · Specifika lovu srnčí zvěře · Hodnocení zbraní černé zvěře

VII/A/11 — Nadháňka a nátlačka

1. Popište průběh lovu nátlačkou.

> Nátlačka je tichý společný lov na malé ploše: několik střelců obsadí ochozy a čelo leče a jeden až dva honci lečí pomalu a beze hluku projdou, aby na ně zvěř natlačili. Zvěř neuhání, odchází krokem – a střelec ji tak stihne v klidu obeznat a bezpečně střelit.

Stanoviště — střelec tiše čeká na ochozu, dokud zvěř nevyjde z leče

Dosled — po skončení leče sleduje pes stopní dráhu na barvářském řemeni

- **Příprava.** Vedoucí lovu vybere jednu malou leč – remízek, mlází, houštinu – a rozvrhne ji podle směru větru a známých ochozů. Zkontroluje lovecké lístky, doklady ke zbrani a povolenky k lovu, připomene zákaz alkoholu a zajistí lovecky upotřebitelné psy.[1] Ti tu nejsou na nahánění zvěře, ale na dohledávku a dosled; jejich počet předepisuje § 16 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[2]
- **Nástup a poučení.** Vedoucí lovu ohlásí, co se loví a co je hájené, vymezí hranice leče a zakázané směry střelby, seznámí účastníky se signály a rozdělí je na střelce a honce.[1]
- **Obsazení stanovišť.** Střelci – zpravidla tři až pět – obsadí tiše čelo leče a ochozy. Na stanovišti se zůstává až do konce leče.[1]
- **Postup honců.** Jeden až dva honci vejdou do leče a postupují pomalu a tiše, s ohledem na vítr a znalost terénu; psi zůstávají na řemeni. Nejde o vyštvání zvěře, ale o to, aby vstala a odešla svým ochozem – honec vlastně předstírá turistu, kterému zvěř bez paniky uhne.[1]
- **Střelba.** Protože zvěř jde krokem, je čas ji obeznat – určit druh, pohlaví a věk – a počkat na jistou ránu s bezpečným pozadím. Nikdy se nestřílí ve směru honců ani sousedních stanovišť. Na černou zvěř se při nátlačce střílí i kulovnicí.[3]
- **Konec leče, dosled a výřad.** Leč končí signálem; střelec označí nástřel a ohlásí ránu vedoucímu lovu, dosled se psem přijde na řadu až po skončení leče. Pak se nátlačka může zopakovat v jiné leči a na závěr se veškerá ulovená zvěř složí na výřad.[1]

2. Popište průběh lovu nadháňkou. *

> Nadháňka (honička) je obdoba naháňky, při níž úlohu honců přebírají lovečtí psi – honiči nebo slídiči cvičení na stopě černé zvěře. Používá se v rozsáhlých a hůř přístupných lečích, hlavně v horském terénu, kde by řada honců neprošla.[1]

Nadháňka — pes se sledovacím obojkem a v ochranné vestě prohledává leč sám, bez řady honců

- **Příprava.** Vedoucí lovu vybere leč, rozvrhne stanoviště podle ochozů a směru větru, zkontroluje doklady a pojištění, poučí o bezpečnosti a signálech; počty lovecky upotřebitelných psů předepisuje § 16 vyhlášky č. 244/2002 Sb.[2]
- **Obsazení stanovišť.** Střelci tiše zaujmou místa u hlavních ochozů, popřípadě leč obstaví, a setrvají tam až do ukončovacího signálu.[1]
- **Vypuštění psů.** Do leče se pustí zpravidla jeden až tři psi, kteří mají zvěř vyhledat a hlasitě ji přihnat na střelce.[1]
- **Práce psa.** Pes se často drží jediného kusu odraženého od tlupy a vytrvale jej sleduje, dokud jej nevytlačí z leče ven nebo dokud ho nestaví a neumožní ránu.[1]
- **Ukončení.** Leč končí signálem; psy svolává troubení, na které jsou navyklí, a následuje výloha, ošetření zvěře a společný výřad.[1]

3. Uveďte výhody a nevýhody nátlačky a nadháňky v porovnání s naháňkou. *

> Proti naháňce jsou obě tišší a vystačí si s několika lidmi: **nátlačka jde najisto na malé ploše, nadháňka se dostane do terénu, kam by se řada honců neprotlačila.** Daní je menší úlovek a u nadháňky zneklidnění veškeré zvěře.

Naháňka — řada honců se psy zneklidní celou plochu leče, ale dá největší úlovek

Nátlačka — stačí tři až pět střelců a jeden až dva honci, jde se najisto na malé ploše

Nadháňka — psi nahradí početnou řadu honců, a proto se dá lovit i v rozsáhlém horském terénu

- **Výhody nátlačky.** Stačí tři až pět střelců a jeden až dva honci, zvěř se neznepokojuje na velké ploše a jde se najisto; odchází krokem, takže střelec ji stihne obeznat a posoudit chovnou hodnotu.[1]
- **Nevýhody nátlačky.** Hodí se jen na malé leče a spolehlivá je hlavně na obnově po bezpečném obeznání zvěře – jinak je výsledek nejistý a vše stojí na honci, který zná terén i ochozy.[1]
- **Výhody nadháňky.** Psi nahradí početnou řadu honců, a proto se dá lovit i v rozsáhlých a neschůdných horských lečích, kde naháňka selhává.[1]
- **Nevýhody nadháňky.** Zneklidňuje veškerou zvěř, neměla by se proto opakovat často, a klade vysoké nároky na psy schopné samostatné práce.[1,2]
- **Naháňka pro srovnání.** Potřebuje hodně střelců i honců a plošně zneklidní honitbu, zvěř před řadou uhání rychle, zato při dobré organizaci dá největší úlovek.[1]

4. Která zvěř se nejčastěji loví nátlačkou a nadháňkou? *

> Obojím se loví hlavně **černá zvěř** – nátlačkou nedospělá, tedy selata a lončáci – a vedle ní **liška**; nátlačkou se dá lovit i některá holá spárkatá zvěř.[1,2]

Sele — mládě černé zvěře v nápadně pruhované srsti, s lončákem hlavní cíl nátlačky

Liška obecná — druhá nejčastěji lovená zvěř na nátlačce i nadháňce

- **Černá zvěř především.** Nadháňka je typicky lov na divočáky v horských lečích, nátlačka lov nedospělé černé zvěře na malé ploše.[1,2]

- **Zákon vymezuje okruh.** § 45 odst. 1 písm. t) zákona č. 449/2001 Sb. zakazuje lovit na společném lovu spárkatou zvěř kromě laní a kolouchů jelena evropského a siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; v oborách zákaz neplatí.[3]
- **Zvěř myslivosti škodící.** Lišku lze úspěšně lovit nátlačkou i nadháňkou.[1]
- **Srnčí zvěř nikoli.** Ta mezi vyjmenovanou zvěř nepatří, a proto ji pes na nadháňce ani nemá nahánět – honič, který dá srnčí přednost déle než deset minut, je za nahánění hodnocen nejvýš známkou 2.[3,4]

5. Jaké vlastnosti musí mít pes použitelný pro lov nadháňkou? *

> Nadháňka stojí a padá se psem, protože ten nahrazuje honce: musí zvěř **sám vyhledat, hlasitě a vytrvale ji hnát na střelce a na signál se vrátit**. Používají se proto honiči a slídiči s honičskými (HZ) nebo barvářskými zkouškami honičů (BZH); na HZ se zkoušejí psi do 55 cm v kohoutku.[1]

Honič — ochranná vesta a sledovací obojek dnes zvyšují jeho bezpečnost v leči

- **Nos a samostatné hledání.** Pes musí vnikat do houštin a hledat v celém prostoru leče; ten, kdo se od vůdce nevzdálí víc než 100 metrů, dostane nejvýš známku 1.[1]
- **Hlasitost.** Čerstvou stopu má sledovat a soustavně hlásit; kdo na teplé stopě nehlásí, dostane nulu, a kdo hlásí naplano („balamucení“), je vyloučen.[1]
- **Vytrvalost a ostrost s rozumem.** U černé zvěře nestačí krátké zahlášení a návrat – pes má setrvat a vytrvale hlásit, ale bezhlavé útočení není žádoucí.[1]
- **Nezaměnitelnost zvěře.** Nesmí se nechat odlákat stopou jiné zvěře, srnčí nahánět nemá; ztratí-li stopu, má prostor obcházet, dokud ji znovu nenajde.[1,2]
- **Poslušnost a klid po výstřelu.** Na přivolání trubkou, rohem či píšťalkou přijde ochotně k vůdci; bezpečnost dnes zvyšuje ochranná vesta a sledovací obojek.[1,3]

VII/B/11 — Specifika lovu srnčí zvěře

1. Jaké jsou základní způsoby lovu srnčí zvěře? *

> Srnčí zvěř se loví převážně individuálně na čekané nebo šoulačkou, v době říje se navíc často přivábí na hlas srnčete.[1]

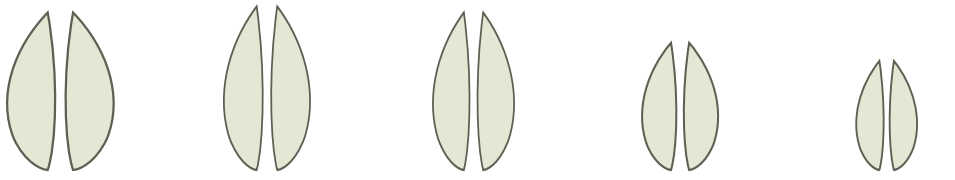
- **Čekaná.** Lovec vyčkává na oblíbených místech srnčí zvěře – u okrajů krytin, na pastvinách a u zvěřních políček.[1]

- **Šoulačka.** Tichá chůze proti větru po ochozech a pastevních trasách umožní zvěř vypozorovat dřív, než ona zpozoruje lovce.[1]
- **Vábení.** V době říje srnec reaguje na napodobený hlas srnčete a nechá se přivábit na dostřel.[1]
- **Převaha individuálního lovu.** Díky hojnému rozšíření a poměrně snadné dostupnosti se srnčí zvěř loví jednotlivě po většinu doby lovu, společné lovy jsou spíš výjimkou.[1]
- **Sezonnost.** Srnec se smí lovit už od 1. května, srna od 1. srpna a srnče po celý rok.[2]

2. Jaké jsou pobytové znaky srnčí zvěře? *

> Srnčí zvěř v honitbě prozradí drobná úzká stopa, bobkovitý trus a okus na výhoncích dřevin podél oblíbených ochozů.[1]

Velikost zadní stopy spárkaté zvěře v jednom měřítku
délka × šířka v centimetrech. Kreslený otisk odpovídá středu uvedeného rozsahu

jelen	sika	daněk	muflon	srnec
4–9 × 3,5–7	5,5–8 × 3,5–5	5–8 × 3–5	4,5–6 × 3–4,5	4–5 × 2,5–3,5

Srnčí stopa je z naší spárkaté zvěře nejmenší, dlouhá čtyři až pět centimetrů a úzká. Kresba srovnává otisky v jednom měřítku.[2]

- **Stopa.** Štíhlý, špičatý spárek bez znatelných paspárků je typický pro lehkou, plavnou chůzi srnčí zvěře a v běhu se otisky obou spárků výrazně rozestupují.[1]
- **Trus.** Drobné, tmavé, válcovité bobky se hromadí na pravidelně užívaných loučkách a ochozech, v létě bývají spíš slepené do hrudek.[1]
- **Okus.** Ohryzané vrcholky a boční výhony sazenic a keřů prozrazují pastevní trasu i to, kudy zvěř pravidelně prochází k pastvině.[1]
- **Ochozy.** Vyšlapané stezky mezi krytinou – remízky, okraji lesa – a pastvinami ukazují teritorium jednotlivého kusu.[1]
- **Pelechy.** Zprohýbaná tráva nebo sníh na chráněných místech, obvykle v mírném závětří, označují místo pravidelného odpočinku.[1]

3. Jaká jsou specifika lovu srnců v říji? *

> V době říje, zhruba od poloviny července do srpna, srnec brání teritorium a je agresivnější i méně ostražitý, což usnadňuje vábení i pozorování.[1]

Srnec v říji — teritoriální srnec se za světla dne pohybuje na pastvině

- **Vábení.** Napodobením hlasu srnčete lze srnce vylákat na dostřel; nejlépe reagují teritoriální, dosud nespářené kusy.[1]
- **Šoulačka a čekaná.** V říji srnec častěji opouští krytinu i za světla dne při obchůzce teritoria, takže je snáz vypozorovatelný.[1]
- **Selekce trofejových kusů.** Trofejové srnce je vhodné lovit až ke konci října, kdy je jasnější, kteří jedinci mají odpovídající parožení.[2]
- **Riziko záměny.** Soustředění na obranu teritoria snižuje srncovu opatrnost, lovec ale musí kus bezpečně rozeznat dřív, než vystřelí.[1]

VII/C/11 — Hodnocení zbraní černé zvěře

1. Popište princip hodnocení zbraní černé zvěře. *

> Zbraně černé zvěře – dolní páráky a horní klektáky kňoura – se bodují podle základních rozměrů, ke kterým se přičítají přirážky a odečítají srážky za jejich vzhled a souměrnost.[1]

Páráky a klektáky — dolní páráky a horní klektáky kňoura zpracované jako trofej

- **Základní míry.** Do bodů se počítá délka a šířka obou páráků a obvod obou klektáků, měřený v jejich nejsilnějším místě.[1]
- **Přirážky.** Za pěkný vzhled – zbarvení a velikost úbrusu, stejnoměrné vyklenutí páráku, tvar špičky a kruhovité zakřivení, u klektáků navíc tmavé zbarvení a zakřivení – lze přidat body navíc.[1]

- **Srážky.** Za nedostatky, například slabý úbrus, nesouměrnost pravého a levého klu nebo nepoměr mezi páráky a klektáky, se naopak body odečítají.[1]
- **Výsledná trofej.** Součet základních bodů, přirážek a srážek dá celkové bodové ohodnocení, podle kterého se trofej zařazuje do medailových pásem.[1]

2. Za co lze u zbraní černé zvěře přidělit přirážkové a srážkové body? *

> U páráků i klektáků se kromě základních rozměrů hodnotí i jejich vzhled – pěkně vyvinuté znaky přinášejí přirážkové body, vady naopak srážkové.[1]

- **Přirážky za páráky.** Až 2 body navíc za zbarvení úbrusu, stejnoměrné vyklenutí horní a vnější plochy, velikost úbrusu, tvar špičky a kruhovité zakřivení.[1]
- **Přirážky za klektáky.** Až 3 body navíc za tmavohnědé až černé zbarvení úbrusu na jednom klektáku a za jeho zakřivení.[1]
- **Srážky.** 0 až 10 bodů dolů za nedostatečný úbrus páráků, za nesouměrnost páráků a klektáků a za nepoměr mezi páráky a klektáky.[1]

Karta 12 — Lovy lestné · Specifika lovu lišek · Hodnocení mufloních trofejí

VII/A/12 — Lovy lestné

1. Jaké znáte lovecké metody patřící mezi lovy lestné? *

> Lestné lovy jsou ty, při nichž lovec zvěř nevyhledává ani nenahání, ale **lstí si ji přitáhne na dostřel** – zvukem, zrakovým podnětem nebo potravou.[1,2]

Újediště — vnadicí jáma s krmivem zapraveným do půdy, kam se zvěř vrací

Balabán — dřevěná napodobenina kachny, která láká skutečnou vodní pernatou zvěř

- **Vábení.** Napodobení hlasu zvěře vlastním hlasem, vábničkou nebo přírodninou; patří k nejstarším loveckým způsobům.[1]
- **Vnadění a lov na újedi.** Zvěř se přitáhne krmivem na vnadiště nebo masitou návnadou – újedí – a loví se z posedu; újeď je výslovnou výjimkou z povinnosti neškodně odstranit nezužitkovanou zvěř.[2,3]
- **Lov s atrapami.** Balabáni, tedy makety kachen, husí, holubů nebo vran, lákají zvěř zrakem.[2]
- **Lov na výrovce a s volavci.** Historicky se lákalo živým výrem či jinými živými ptáky; dnes to zákon o myslivosti zakazuje.[1,4]

Společné mají to, že poslední kroky dělá zvěř – přichází k lovci, ne lovec k ní.

2. Na jakých základních principech funguje vábení zvěře pomocí imitace zvuků? *

> Vábení stojí na tom, že lovec **napodobí hlas, na který zvěř v dané době reaguje pudově**, a přitáhne si ji tak na dostřel; předpokládá to znalost hlasových projevů a etologie zvěře.[1]

Vábničky — sada vábniček, kterými lovec imituje hlas soka, samice, mláděte nebo kořisti

- **Hlas soka.** Hlas konkurenta v říji nebo v toku (jelen, kachna, tetřívek) vyprovokuje držitele území, aby ho šel vytlačit.[1,2]
- **Hlas samice.** Imitace říjné srny nebo laně přivábí hledajícího samce – nejběžnější způsob vábení srnců.[1]
- **Hlas mláděte.** Fičení srnčete přivolá srnu, protože reaguje na hlas ohroženého mláděte.[1]
- **Hlas kořisti.** Vřeštění zajíce nebo pískání hraboše je základ vábení lišek a dalších drobných šelem.[1]
- **Podmínky úspěchu.** Rozhoduje načasování v rámci říje, intonace odpovídající věku kusu, střídmost a vábení proti větru; reprodukovaný zvuk zákon zakazuje.[2,3]

3. Co je to vábnička? *

> Vábnička je **lovecká pomůcka, kterou lovec imituje hlas zvěře tak, aby si ji přivábil na dostřel**.[1]

Vábničky — sada dřevěných a pryžových vábniček na krkavce a na zajíce, muzejní exponáty

- **Materiál.** Dřevo, kov, volský roh, tritonka (ulita mořského plže), kost či bolševník; dnes převažují plasty se stabilním tónem.[1,2]
- **Dělení podle zvěře.** Řevnice k imitaci hlasu říjného jelena, kovová vábnička na srnce (hlas srny), vřeštidlo na lišku, kacháč na kachny a husy, holubák na hřivnáče, křepelec na křepelku.[1]

- **Vábit lze i bez ní.** Hlas hraboše se napodobí rty a hřbetem ruky, zajíc husím brkem, srnec stéblem trávy.[1]
- **Elektronická vábnička ne.** Zákon zakazuje lovit zvěř s pomocí „reprodukční soustavy s hlasy zvěře“, při lovu je tedy nepoužitelná.[3]

Sama vábnička úspěch nezaručí – rozhoduje, kdy a jak se použije.[2]

4. Co je to lov s pomocí volavců? *

> Lov s volavci je lestný lov, při kterém zvěř nepřitáhne zvuk ani maketa, ale **živé zvíře – volavec –, uvázané nebo umístěné v klícce na dohled od lovce**.[1]

- **Výrovka.** Živý výr na kozlíku (lovci jim říkali „Kubíci“) využíval nevraživost denních ptáků k nočním sovám; lovec střílel z boudy se střílnami asi 30 kroků od něj.[1,2]
- **Čihařství.** Ke svolání kořisti mezi sítě se používali volaví ptáci v klíckách nebo uvázaní na popruzích.[1]
- **Živá návnada v pasti.** Do spodní části jestřábího koše se dával zpravidla živý holub nebo hrdlička.[1]
- **Dnes zakázáno.** Zákon o myslivosti zakazuje „lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad“; výrovka zůstala jen pro kroužkování a fotografování ptactva.[1,3]

Živé volavce proto nahradily neživé atrapy – mechanický výr a balabáni.[1]

5. Jaké druhy zvěře jsou nejčastěji loveny na újedi? *

> Újeď je masitá návnada z uhynulé nebo jinak nezužitkované zvěře; táhne na ni pach, takže se na újedišti loví **především šelmy**.[1]

- **Liška obecná.** Hlavní druh lovený na újedi, doba lovu od 1. července do konce února.[2]
- **Kuna skalní a kuna lesní.** Typická zimní újeď, doba lovu od 1. listopadu do konce února.[2]
- **Jezevec lesní.** Na újeď chodí na podzim, dobu lovu má od 1. září do 30. listopadu.[2]
- **Noční lov.** Jezevce lesního, kunu skalní, lišku obecnou i prase divoké lze střílet i za noci, ale jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[3]
- **Co na újeď nepatří.** Ostatní uhynulá a nezužitkovaná zvěř se musí neškodně odstranit; výjimkou jsou právě újedi určené k lovu zvěře.[1]

VII/B/12 — Specifika lovu lišek

1. Jaké jsou základní způsoby lovu lišek? *

> Lišky se loví hlavně individuálně na čekané, šoulačkou nebo vábením; liška chodí stále stejnými spády, takže lovec podle nich volí místo, kde na ni počká.[1]

Spády — řada liščích stop v čerstvém sněhu ukazuje, kudy liška pravidelně chodí

- **Čekaná a šoulačka.** Lovec vyčkává nebo se tiše přibližuje k místům, kde liška loví hraboše nebo obchází okraje krytin.[1]
- **Vábení na kořist.** Napodobením zvuku raněného hlodavce nebo ptáka se liška přiláká na dostřel.[1]
- **Vábení v době kaňkování.** V lednu a únoru, kdy se lišky páří, se lišák přiláká napodobením hlasu lišky, protože hledá družku.[1]
- **Norování.** Liška se loví i vyháněním z nory pomocí jezevčíka nebo teriéra se zkouškou z výkonu norování.[1,2]
- **Odchyt do sklopců.** Uplatňuje se jen doplňkově, protože úspěšnost tohoto způsobu bývá nízká.[1]

2. Jaké jsou pobytové znaky lišek? *

> Lišku v honitbě prozradí úzká podlouhlá stopa se čtyřmi prsty a drápy, téměř přímé sledy stop a nory s navršenou hlínou u vchodu.[1]

Stopa — otisk liščí tlapky s drápy v měkkém povrchu

Nora — vchod do obydlené nory ukrytý v trávě

Trus — typicky zašpičatělý, s chlupy a zbytky kořisti

Zbytky potravy — kořist, kterou po sobě šelma zanechává

- **Šlépěj.** Oválná stopa se čtyřmi zaokrouhlenými prsty a viditelnými drápy je užší a protáhlejší než psí.[1]
- **Sledy stop.** Liška kráčí téměř po přímé linii, přední a zadní stopa se často překrývají.[1]
- **Nory.** Nora s několika východy a navršenou hlínou před vchodem prozrazuje trvalé stanoviště, často v mezích, náspech nebo lesních okrajích.[1]
- **Trus.** Pokroucené bobky s chlupy a kůstkami kořisti klade liška na vyvýšená místa jako pachové značky teritoria.[1]
- **Potrava a spády.** Zbytky kořisti (peří, srst) a spády v čerstvém sněhu ukazují loviště a pravidelné trasy.[1]

3. Jaká jsou specifika lovu lišek oproti ostatní zvěři? *

> Liška má oproti ostatní zvěři dokonalejší smysly a je chytřejší a opatrnější, což činí její lov výrazně náročnějším na trpělivost.[1]

- **Smysly.** Vynikající čich, sluch i zrak jí umožňují rozpoznat lovce včas a na velkou vzdálenost.[1]
- **Chytrost a opatrnost.** Liška si rychle zapamatuje nebezpečná místa a jednou vyrušené zvyklosti mění.[1]
- **Skrytý způsob života.** Většina aktivity probíhá za soumraku a v noci, přes den se liška zdržuje v krytu nebo v noře.[1]
- **Dodržování zvyků.** I přes opatrnost drží stálá loviště a spády, což lovci umožňuje předvídat její pohyb.[1]
- **Noční lov s optikou.** Zákon výjimečně dovoluje lišku obecnou lovit i v noci, ale jen s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[2]

VII/C/12 — Hodnocení mufloních trofejí

1. Popište princip hodnocení mufloních toulců. *

> Muflonní toulce se podle metody CIC hodnotí body za tři základní míry – délku, obvody a rozlohu toulců – ke kterým se přičítají přirážky za vzhled a odečítají srážky za nežádoucí tvar.[1]

Toulce — zatočené toulce muflona, na kterých se měří délka, obvody i rozloha

- **Délka toulců.** Měří se pásmem od spodního okraje toulce ke špičce po jeho vnější, nejdelší straně, u obou toulců zvlášť.[1]
- **Obvody toulců.** Na každém toulci se měří tři obvody – na začátku první třetiny a v nejsilnějším místě druhé a třetí třetiny.[1]
- **Rozloha toulců.** Zjišťuje se posuvným měřítkem jako největší vzdálenost mezi vnějšími stranami toulců kolmo na osu lebky, měřeno na jejich zadní straně.[1]
- **Typická trofej.** Metodu lze použít v plném rozsahu jen tehdy, je-li C index – poměr rozlohy toulců k rozpětí jejich špiček – vyšší než 0,7; jinak jde o trofej atypickou.[1]
- **Doplňkové body.** K naměřeným hodnotám se dále přičítají přirážky za vzhled toulců a odečítají srážky za jejich nežádoucí tvar.[1]

2. Za co lze u mufloních toulců přidělit přirážkové a srážkové body? *

> Přirážkové body se u mufloních toulců přidělují za barvu, vrubování a vinutí toulců, srážkové body naopak za vysoký C index (vrůstavost) a za asymetrii toulců.[1]

Vrubování toulců — na rohovinové pochvě jsou dobře vidět příčné vruby, za které se přidělují přirážkové body

- **Barva toulců.** Žluté 0 bodů, světlehnědé 1 bod, hnědé 2 body, černé 3 body.[1]
- **Vrubování toulců.** Hladké, téměř bez vrubů 0 bodů, řídké vruby 1 bod, hrubé a jemné vruby 2 body, četné hrubé a jemné vruby 3 body.[1]

- **Vinutí toulců.** Podle průměru vinutí měřeného kolmo na osu horní čelisti se přidělí 0 až 5 bodů, od průměru pod 26 cm až po 30 cm a více.[1]
- **Srážka za C index.** Přesáhne-li poměr rozlohy toulců k rozpětí jejich špiček hodnotu 2,5, srazí se 1 až 3 body za vrůstavost toulců.[1]
- **Srážka za asymetrii.** Za nesouměrnost pravého a levého toulce lze srazit až 2 body; odlomený toulec se za asymetrii nepovažuje.[1]

Karta 13 — Lov odchytem · Specifika lovu jelení zvěře · Z historie lovu zvěře – výrovka, zradidla

VII/A/13 — Lov odchytem

1. Jakými základními způsoby lze odchytávat spárkatou zvěř? *

> Spárkatá zvěř se chytá **živá do odchytových zařízení**, případně natlačením do sítí; každý odchyt musí být povolen orgánem státní správy myslivosti a nastražené zařízení se denně kontroluje.[1,2]

Lapák — ohrazená klec s dvířky, kterou lze najednou odchytit více kusů černé zvěře z tlupy

- **Odchytová (chytací) ohrada.** Oplocenka, do níž si zvěř zvykne chodit na krmivo; padací vrata spustí buď **samospoušť**, kterou zvěř sama zavadí, nebo je z blízkého posedu ovládá **chytač**.[1,2,3]
- **Rukáv.** Na ohradu navazuje úzká přepažovaná chodba, v níž se jednotlivé kusy oddělí a naženou přímo do transportních beden.[2]
- **Malé pasti a bedny.** Bedna s padacími dvířky a nášlapem chytí jeden kus, ten v ní zůstává v klidu a snadno se přeloží k transportu.[2]
- **Odchyt do sítí.** Natlačení do volně zavěšených sítí se u nás osvědčilo hlavně u srnčí zvěře; je pracné a zvěř silně stresuje.[2]
- **Černá zvěř.** Stabilní i mobilní lapáky se samospouští a vnadidlem z kukuřičného zrna, se selekční mříží, mají-li se chytat jen selata.[1,2]

Zvěř zavřenou v zařízení lze pak **imobilizovat** nastřelením narkotizační střely – narkotika smí podávat jen veterinární lékař nebo zvlášť proškolená osoba.[1,2]

2. Jaké jsou základní způsoby odchytu bažantů a koroptví? *

> Bažanti a koroptve se chytají dvojím způsobem: **natláčením do sítí** a do **lapacích zařízení nastražených u zásypu**, na která si zvěř musí předem zvyknout.[1,2]

- **Náhonec.** Síť až 6 m vysoká a 300 m dlouhá s oky 52 × 52 mm; pták po nárazu sklouzne do kapsy, kterou tvoří vodicí lanko uvázané 175 cm nad zemí.[2]
- **Tenátka.** Subtilnější obdoba zaječích tenat, vysoká asi metr (jádro s oky 5 × 5 cm, zrcadlo 16 × 16 cm); nahání se pomalu a tiše, aby zvěř nevzlétala, ale vbíhala.[2]
- **Rukávník.** Nálevkovitá síť, do níž se pomalu natláčejí především koroptve.[2]

- **Podražec.** Síť v rámu nastražená v zásypu nad krmivem, kterou lovec ze zálohy podrazí zatažením za provázek.[1,2]
- **Vlček.** Klec potažená pletivem s dvířky otevíratelnými jen dovnitř – nejúčinnější zařízení na drobnou pernatou, zvěř si na ně ale zvyká dny až týdny.[1,2]

Lovit zvěř do sítí je jinak zakázáno; výjimkou je odchyt pro **zazvěřování** a u pernaté ornitologický výzkum.[3] Bažanta lze odchytávat od 1. ledna do 31. března, koroptev polní dobu lovu nemá.[4]

3. Jakými způsoby lze chytat ondatry?*

> Ondatra se dnes chytá výhradně do **živolovných pastí** nastražených u jejích nor a stezek na břehu, s dužnatou návnadou a s povinnou denní kontrolou.[1,2,3]

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

- **Truhlík.** Bedna s padacími dvířky, do níž se jako návnada vkládá dužnaté krmivo, nejčastěji jablka.[1,2]
- **Sklopec a soudkování.** Živolovný sklopec, případně do břehu zapuštěná nádoba (soudek), ze které ondatra nevyleze.[1,3]
- **Denní kontrola.** Nastražené zařízení se musí kontrolovat každý den, aby v něm cílová ani necílová zvířata nezůstávala příliš dlouho.[3]
- **Zakázané starší způsoby.** Drátěné vrše, železa, ondatří šlehačky (v podstatě velká pastička na myši) a vypichování patří dnes mezi zakázané způsoby lovu.[2,3,4]
- **Postavení druhu.** Ondatra je nepůvodní invazní druh vyžadující regulaci; usmrcovat ji smí uživatel honitby v rámci mysliveckého hospodaření, případně myslivec s jeho povolenkou.[3]

4. Jaká pomůcka slouží k odchytu zajíců? *

> K odchytu zajíců slouží **tenata** – dvojitá síť napjatá v poli, do níž se zajíci natláčejí řadou honců.[1,2]

Tenata — smotaná provazová síť, jakou se v poli natahují zrcadla a jádro

- **Stavba.** Dvě vnější sítě (zrcadla) s oky 25 × 25 cm vypnuté na soškách a mezi nimi volně visící vnitřní síť – jádro – s oky 5 × 5 cm.[2]
- **Princip.** Zajíc prorazí zrcadlem, narazí na hustší jádro, to se s ním provlékne na druhou stranu a zajíc uvázne jako v síťové tašce.[2]
- **Provedení.** Tenata se staví v terénu nenápadně; nahánět se začíná, teprve když křídla leče dosáhnou jejich úrovně.[2]
- **Chytači.** Leží asi 15–20 m před tenaty s připravenými přepravkami a zamotané zajíce hned vyjímají; do jednoho oddílu přepravky se dává pár, nejvýš pět kusů.[2]
- **Kdy a proč.** Zajíce lze odchytávat od 1. ledna do 31. ledna,[3] a to jen za účelem zazvěřování – jinak je lov do sítí zakázán.[4]

5. Jakými způsoby lze lapat naše šelmy? *

> Naše šelmy se smějí lapat jen do **živolovných zařízení** – do sklopců a do betonových umělých nor s uzavíracím systémem; oka, lep, železa, tlučky, nášlapné pasti a jestřábí koše zákon zakazuje.[1,2,3]

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

- **Sklopec.** Truhlík s nášlapným prkénkem a padacími dvířky, jednostranný nebo oboustranný, klasicky na kuny a lišky;[4] oboustranný je účinnější, protože zvěř vidí dutinou pokračování ochozu a nebojí se vlézt.[1,2]
- **Betonová nora se sklápěcí klapkou.** Zakopaná v úrovni terénu na liščích spádech, pod mostky; lapá živě, takže chráněný druh lze vypustit.[1,2]

- **Umístění.** Na ochozy a spády vyšlapané zvěří; ke vstupům se přistavují nálevkovitě se zužující **plůtky**, aby zařízení zvěř neobešla.[1,2]
- **Zásady.** Potlačení pachu (novou noru lze na dva až tři týdny ponořit do potoka), dlouhodobá instalace, kontrola z odstupu, aby se okolí nezavětřilo, návnada jen jako doplněk.[1,2]
- **Kontrola.** Nastražená zařízení se kontrolují denně – chytají se do nich i kuny, tchoři, kočky, jezevci a zajíci.[2]

VII/B/13 — Specifika lovu jelení zvěře

1. Jaké jsou základní způsoby lovu jelení zvěře? *

> Jelení zvěř se loví převážně individuálně, na čekané nebo šoulačkou; trofejoví jeleni se navíc cíleně loví v době říje, kdy je lze podle troubení dohledat a posoudit, zatímco společné lovy slouží spíš k regulaci stavů mimo toto období.[1,2]

Kazatelna na kraji paseky — uzavřený posed, ze kterého lovec vyčkává na zvěř vycházející z lesa na pastvinu

- **Čekaná.** Lovec vyčkává na čekaništi u paše, ochozu nebo kaliště, postaveném s ohledem na směr větru a bezpečný výstřel.[1]
- **Šoulačka.** Pomalý a tichý pohyb po šoulácích kolem krytin a pastvin za stálého sledování větru, který umožní kus posoudit zblízka.[1]
- **Lov v říji.** Trofejní jeleni se loví přednostně až ke konci říje, kdy je lovec podle hlasu vyhledá a ohodnotí.[2]
- **Společné lovy.** Naháňky a leče se u jelení zvěře uplatňují hlavně mimo říji, k odlovu podle plánu mysliveckého hospodaření.[1,3]

2. Jaké jsou pobytové znaky jelení zvěře? *

> Přítomnost jelení zvěře v honitbě prozrazují především šlépěje, trus, ochozy a stopy po pastvě, přičemž šlépěj jelena má oproti ostatní spárkaté zvěři nápadně velké a oblé spárky.[1]

Šlépěj — otisk dvou zaoblených spárků v měkké půdě

Trus — slepené tmavé bobky jelení zvěře

Kaliště — bahnitá prohlubeň, ve které se zvěř válí a chladí

- **Šlépěj a spárky.** Otisk tvoří dva zaoblené spárky, u těžších a starších kusů se otiskují i paspárky, hrázka a bříško.[1]
- **Trus.** Bobky se tvarem, velikostí a slepováním liší podle ročního období a druhu potravy.[1]
- **Ochozy.** Pravidelně užívané stezky mezi krytinou, pastvou a kalištěm.[1]
- **Okus a hrabánky.** Okousané výhony, ohryzaná kůra a rozhrabaná půda při hledání potravy.[1]
- **Kaliště.** Bahnité prohlubně, ve kterých se zvěř válí a chladí.[1]

3. Jaká jsou specifika lovu jelenů v říji? *

> V době říje, obvykle v září, je jelení zvěř aktivnější a hlasitější, takže lovec může podle troubení vypátrat a odhadnout i staré kusy, které se jinak zdržují skrytě; lov proto vyžaduje zvláštní ohleduplnost k rušení zvěře a kvalitě zvěřiny.[1,2]

Troubící jelen — jelen na říjišti troubí se vztyčenou hlavou a otevřenou tlamou

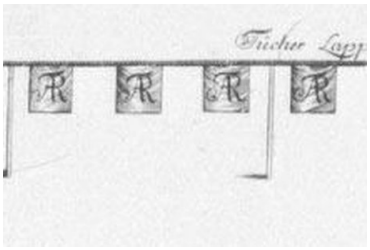
- **Troubení.** Podle hlasu lze odhadnout polohu, sílu a přibližný věk jelena a šoulačkou se k němu opatrně přiblížit proti větru.[1]
- **Neobvyklá místa výskytu.** Jen v době říje a toku lze staré, jinak skryté kusy zastihnout i tam, kde se za normálních okolností nezdržují.[3]
- **Termín odstřelu.** Trofejoví jeleni se loví přednostně až koncem října, aby nebyl narušen její průběh.[2]

- **Ohleduplnost.** Lov v říji musí zohledňovat rušení zvěře a dopad na kvalitu zvěřiny, ne jen snadnou dostupnost kusů.[1]
- **Zákonná doba lovu.** Hlavní část říje spadá do období, kdy jsou jelen a laň podle vyhlášky o dobách lovu lovní.[4]

VII/C/13 — Z historie lovu zvěře – výrovka, zradidla

1. Jak fungoval lov se zradidly? *

> Zradidla byl provaz s navázanými pruhy pestré (často červené) látky, který lovci natáhli kolem místa, kde se zdržovala vytipovaná zvěř — zvíře se bálo přes tuto neznámou překážku přejít.[1]

Zradidla — pruhy látky zavěšené na provaze mezi kůly, rytina z lovecké příručky z roku 1746

- **Provaz s látkou.** Šlo o provaz dlouhý i několik kilometrů, na němž byly v pravidelných rozestupech uvázané pruhy barevné látky zavěšené zhruba ve výši zvířete.[1]
- **Psychologická bariéra.** Cizí, neznámo páchnoucí předměty zvěř nepodlézala ani nepřeskakovala, ale obcházela je — zradidla tak fungovala jako neviditelná ohrada.[1]
- **Uzavření leče.** Lovci zradidly obehnali prostor, kde byla zvěř vystopována, a tím ji uzavřeli uvnitř ohraničeného území pro následný hon.[1]
- **Trpělivé čekání.** Zvíře bylo možné ve zradidlech udržet i několik dní, dokud strach z nich nepřekonal hlad.[1]
- **Zimní technika.** Lovilo se hlavně v zimě, kdy sníh umožňoval lovcům tiché přesuny a sledování stop.[1]

2. Popište princip lovu na výrovce. *

> Lov na výrovce spočíval v tom, že se na viditelné místo přivázal živý výr velký a poblíž se ukryl lovec s puškou, který čekal, až na výra zaútočí dravci nebo krkavcovití ptáci.[1]

Výr velký — chovaný výr sloužil na výrovce jako živá návnada přivázaná na viditelném místě

- **Návnada výr.** Chovaný výr byl připoután na volně viditelném stanovišti, aby na něj bylo z okolí dobře vidět.[1]
- **Přirozená nevraživost.** Dravci i krkavcovití ptáci vnímají výra jako přirozeného nepřítele a hlučně na něj útočí — tohoto pudu lovci u výrovky využívali.[1]
- **Odstřel z úkrytu.** Lovec skrytý poblíž střílel ptáky, kteří se k přivázanému výrovi přiblížili.[1]
- **Dnešní zákaz.** Tento způsob lovu s živým zvířetem jako návnadou dnešní zákon o myslivosti zakazuje.[1]

Karta 14 — Zvláštní způsoby lovu · Lovecká výstroj a výbava · Z historie lovu zvěře – tenata, příkrajníky

VII/A/14 — Zvláštní způsoby lovu

1. Jaké znáte lovecké metody patřící mezi zvláštní způsoby lovu? *

> Mezi zvláštní způsoby lovu patří **norování, fretkování, sokolnictví a lov na obnově**; společné jim je, že lovec využívá pomoc jiného zvířete, zvláštní pomůcku nebo znalost, ne jen zbraň a střelbu.[1]

Sokolník — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

Fretka — bílá (albinotická) fretka v ruce myslivce

- **Norování.** Lov pod zemí – norník vyhání z nory lišku, jezevce nebo psíka mývalovitého pod rány rozestavených střelců.[1,2]
- **Fretkování.** Fretka vpuštěná do nory vyhání ven divokého králíka; u nás jde o historickou metodu.[1]
- **Sokolnictví.** Lov drobné zvěře cvičeným loveckým dravcem, zapsaný od roku 2010 na seznam UNESCO.[1,3]
- **Lov na obnově.** Čerstvý sníh umožní obeznat zvěř – hlavně černou a lišku – a navázat lovem se zradidly.[1]

Blízko k nim má i lov na újedi a na vnadišti, kde se šelmy a černá zvěř přilákají návnadou na předem připravené místo.[1]

2. Čím se liší zvláštní způsoby lovu od ostatních způsobů lovu? *

> Zvláštní způsoby lovu se od ostatních liší tím, že **rozhodujícím prostředkem není zbraň a rána, ale cvičené zvíře, zvláštní pomůcka nebo znalost přírodních podmínek**.[1]

Sokolník — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

Fretka — bílá (albinotická) fretka v ruce myslivce

Norník — pracovní teriér samostatně vniká čenichem do díry za zvěří

- **Prostředek lovu.** Zvěř vyhání nebo bere norník, fretka či lovecký dravec, případně lov umožní až čerstvý sníh; zbraň se použije až druhotně, nebo vůbec.[1]
- **Kvalifikace navíc.** Držitel loveckého dravce musí mít složené sokolnické zkoušky, být členem sokolnické organizace a mít povolení orgánu státní správy myslivosti; k norování je třeba pes se zkouškou z výkonu.[2]
- **Přísnější omezení.** Norování je v době vrhů a odchovu mláďat, od 1. března do 30. června, zákonem zakázáno.[3]
- **Význam.** Lovecký výnos je okrajový; těžiště mají v tlumení predátorů, v chovu a výcviku zvířat a v udržování tradice – sokolnictví je proto vedeno jako kulturní dědictví UNESCO.[1,4]

3. Jaký je současný statut a význam sokolnictví? *

> Sokolnictví je **zvláštní způsob lovu zvěře pomocí cvičených dravců, především sokolů, jestřábů či orlů**; od roku 2010 je zapsáno na světovém seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO.[1,2]

Sokolník — sokolník v dobovém kroji s dravcem na rukavici

- **Právní postavení.** Použití loveckých dravců povoluje orgán státní správy myslivosti; držitel dravce musí mít složené sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace, držení a chov se řídí předpisy o ochraně přírody.[3]
- **Co se loví.** Používají se dravci vysokého i nízkého letu a orli; u nás se loví drobná zvěř, ve světě sokolnicky i zvěř do velikosti vlka.[4]
- **Lovecký význam.** Malý; úlovky jsou proti ostatním způsobům lovu okrajové.[4]

- **Kulturní a chovatelský význam.** Sokolnictví je čtyři tisíce let stará tradice, dnes hlavně škola chovu a výcviku dravců, jejich odchovů a ochrany v přírodě a myslivecké osvěty.[1,2]

4. K lovu jaké zvěře se používala fretka? *

> Fretka se používala k **lovu divokého králíka** – tomuto zvláštnímu způsobu lovu se říká fretkování.[1]

Fretka — bílá (albinotická) fretka v ruce myslivce

- **Co fretka je.** Zdomácnělá albinotická forma tchoře, chovaná právě pro lov v norách.[2]
- **Princip.** Fretka se vpustí do králičí nory; králík před ní vyskočí ven a je uloven ranou z brokovnice, případně se chytí do tenátek nastražených nad východy.[1]
- **Proč zrovna králík.** Divoký králík na rozdíl od zajíce žije v koloniích v podzemních norách, a jinak se proto loví obtížně.
- **Dnes.** U nás jde o historický způsob lovu, který se v živé praxi udržel hlavně v Anglii.[1]
- **Právní rámec.** Lovit zvěř do sítí zákon dnes připouští jen tehdy, jde-li o její odchyt za účelem zazvěřování.[3]

5. Co je to obnova? *

> Obnova je **čerstvě napadlý sníh, který přikryl staré stopy** – všechno, co je na něm otištěno, je tedy nové a čerstvé.[1]

Stopa na obnově — ostře otištěné spárky a za nimi paspárky v čerstvém sněhu

- **Čerstvá obnova.** Sníh právě napadlý.[1]
- **Dlouhá obnova.** Padal-li sníh již před půlnocí; stop je hodně a jsou starší.[1]
- **Krátká obnova.** Sněžilo-li až po půlnoci; stop je málo, jsou zcela čerstvé a zvěř bývá poblíž.[1]

- **K čemu slouží.** Především k obeznání zvěře – zjištění, kolik kusů a kde je v leči; využívá se při společném i individuálním lovu, hlavně na černou zvěř, lišku, kunu a spárkatou.[2]
- **Návaznost.** Na obeznanou zvěř se dá založit naháňka nebo lov se zradidly, proto se lov na obnově řadí mezi zvláštní způsoby lovu.[2]

VII/B/14 — Lovecká výstroj a výbava

1. Uveďte přehled základní výbavy využívané při lovu. *

> Základní loveckou výbavu tvoří výzbroj, vhodně zvolený oděv a obuv a doplňky usnadňující samotný lov, pozorování a manipulaci s úlovkem.[1]

Lovecký nůž — nůž s hákem na rozpárání kůže a koženým pouzdrem

Dalekohled — triedr k pozorování a rozeznávání zvěře na dálku

Lovecká hůl — dřevěná hůl s řemínkem pomáhá při chůzi v terénu

Svítilna — kapesní svítilna s poutkem na zápěstí

- **Výzbroj.** Lovecká zbraň, odpovídající střelivo, lovecký nůž a optika – dalekohled a puškohled.[1]
- **Oděv a obuv.** Volí se podle počasí a způsobu lovu, doplněné vhodnou pokrývkou hlavy.[1]
- **Pomůcky pro pohyb a pozorování.** Lovecká hůl, sedačka, ruksak, svítilna a fotopast.[1]
- **Pomůcky pro lov a odnos úlovku.** Vábničky a vak na zvěř se šňůrou.[1]
- **Bezpečnost a spojení.** Repelent proti hmyzu a mobilní telefon pro případné přivolání pomoci.[1]

2. Z čeho vychází volba oděvu, obuvi a doplňků před lovem? *

> Volba oděvu a obuvi vychází hlavně z počasí a ze způsobu lovu – má zajistit tichý a neomezený pohyb, tepelnou izolaci a odolnost vůči vodě a větru.[1]

Myslivecký klobouk — plstěný klobouk se štětkou, brošní odznakem a peřím

Lodenový kabát — tradiční vlněný kabát s pláštěnkovým límcem

Holínky — vysoké pryžové boty odolné vodě a blátu

- **Oděv podle počasí.** V teple lehkost a vzdušnost, v chladu a dešti tepelná izolace a odolnost proti vodě a větru.[1]
- **Neomezený pohyb.** Střih oděvu nesmí bránit tichému pohybu ani míření a nabíjení zbraně.[1]
- **Tradiční provedení a pokrývka hlavy.** Střih a barevnost oděvu i pokrývka hlavy se drží mysliveckých zvyklostí.[1]
- **Obuv.** Zpevněná noha, tepelná izolace a vodoodpudivost, zároveň dostatečná lehkost pro tichou šoulačku.[1]
- **Doplňky.** Volba svítilny, vábniček, fotopasti nebo repelentu se odvíjí hlavně od druhu lovu, denní doby a prostředí honitby.[1]

3. Z čeho vychází volba lovecké zbraně a optiky před lovem? *

> Volba lovecké zbraně vychází hlavně z druhu a hmotnosti lovené zvěře a ze způsobu lovu, optika se pak přizpůsobuje světelným podmínkám a případnému nočnímu lovu.[1,2]

- **Druh a hmotnost zvěře.** Zákon stanoví minimální energii kulovnice na 100 m – 1000 J pro srnčí a 1500 J pro ostatní spárkatou zvěř.[1]
- **Způsob lovu.** Při společném lovu spárkaté zvěře se používá výhradně jednotná (kulová) střela, u individuálního lovu lze u některé zvěře volit i broky.[2]
- **Vzdálenost a terén.** Šoulačka a čekaná na krátkou vzdálenost dovolují lehčí a kratší zbraň, otevřený terén naopak žádá vyšší přesnost a delší dostřel.[2]
- **Noční a soumrakové podmínky.** Zákon dovoluje noční lov jen u vyjmenovaných druhů zvěře, a to pouze s vhodnou pozorovací a střeleckou optikou.[1]
- **Bezpečnost a myslivecká rána.** Zvolená zbraň, střelivo i optika musí umožnit rychlé a bezpečné usmrcení zvěře bez zbytečného trýznění.[1]

VII/C/14 — Z historie lovu zvěře – tenata, příkrajníky

1. Která zvěř se dala lovit do tenat a tenátek? *

> Do tenat se chytali zajíci, do tenátek se chytala pernatá zvěř – hlavně bažanti a koroptve.[1]

Tenata — hustě pletená síť, do které se honila drobná zvěř

- **Zaječí tenata.** Dvě sítě – vnější „zrcadlo“ s oky 25×25 cm a vnitřní hustší „jádro“ s oky 5×5 cm; honci ženou zajíce do tenat, zajíc prorazí zrcadlem a uvízne v jádru jako v síťové tašce, ze které ho chytači vyprostí.[1]
- **Tenátka pro pernatou zvěř.** Subtilnější obdoba zaječích tenat, nízká asi 1 m, s jádrem o okách 5×5 cm a zrcadlem 16×16 cm; bažanti a koroptve do nich byli pomalu a tiše naháněni, aby nevzlétli.[1]
- **Úpadek metody.** Odchyt pernaté zvěře do sítí dnes již prakticky vymizel, odchyt zajíců do tenat se místy provádí dodnes.[1]

2. K čemu sloužily příkrajníky? *

> Příkrajník, zvaný také tyras, sloužil k lovu bažantů sedících na poli – síť se přes ně přitáhla a bažanti se pod ní chytili.[1]

Příkrajník (tyras) — dva lovci táhnou síť přes pole s pernatou zvěří, rytina z roku 1695

- **Použití za dne.** Dokud bažanti seděli na poli, dal se na ně příkrajník potáhnout a tak je bylo možné chytit bez výstřelu.[1]
- **Alternativní název.** Stejný nástroj se v dobových pramenech označuje i jako tyras.[1]

Karta 15 — Myslivecká rána · Odchyt spárkaté zvěře · Z historie lovu zvěře – lovecká štvanice, parfosní hon

VII/A/15 — Myslivecká rána

1. Vysvětlete pojem myslivecká rána. *

> Myslivecká rána je **nenáhodný, předem zvolený zásah, po němž zvěř zhasne rychle a bez zbytečného trýznění**; předpokládá odpovídající zbraň a střelivo, přiměřenou vzdálenost a bezpečně rozeznaný cíl.[1,2]

- **Nenáhodnost.** Lovec ránu vědomě volí a musí být schopen ji provést – nestřílí „co to dá“.[1]
- **Rychlé usmrcení.** Zákon o myslivosti zakazuje „lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní“, a lov musí odpovídat zásadám mysliveckým i zásadám ochrany zvířat proti týrání.[3]
- **Odpovídající zbraň a střelivo.** Ráže a náboj se volí podle druhu lovené zvěře a podle vzdálenosti, na kterou se střílí.[1,2]
- **Přiměřená vzdálenost.** Odhad vzdálenosti je součástí rozhodnutí, zda vůbec vystřelit.[1]
- **Individuální posouzení.** Každou ránu hodnotí lovec sám podle situace; táž rána může být za jiných okolností nemyslivecká.[1]

Praktickým vyjádřením zásady je věta mysliveckého řádu: „Myslivec střílí zásadně na komoru.“[2]

2. Uveďte příklady myslivecké rány. *

> Základním příkladem myslivecké rány je u spárkaté zvěře **rána na komoru** – do přední části trupu, kde leží srdce, plíce a velké cévy; u drobné zvěře **rána brokem na přiměřenou vzdálenost**, kdy hustota a energie broků zaručí usmrcení.[1,2]

Kus v boku — stojící srnec celý viditelný z boku; na takový kus se míří na komoru za lopatkou

- **Rána na srdce (nízká komora).** Zvěř se značí výskokem a brzy klesá, na nástřelu bývá „zpěněná a okysličená barva“.[3]
- **Rána na plíce.** Klasický zásah komory, který poruší životně důležité orgány a zvěř zhasne během několika desítek kroků.[3]
- **Vysoká komora (páteř).** Zvěř „se okamžitě láme v ohni“, tedy padá na místě.[3]

- **Zásah na lopatku.** Roztříští-li se lopatka, zvěř prudce značí a v ráně se láme.[3]
- **Dostřelná rána.** U poraněného kusu je myslivecká i rána zezadu, u zvěře černé rána za slecho.[2]

3. Uveďte příklady nemyslivecké rány. *

> Nemyslivecká je každá rána, která zvěř jen poraní, nechá ji dlouho trpět nebo znehodnotí zvěřinu.[1,2]

- **„Naostro" zezadu a na hlavu.** Myslivecký řád: „Za nemysliveckou se považuje rána kulí ‚naostro' zezadu (výjimkou je dostřelná rána) a na hlavu (s výjimkou dostřelné rány za slecho u zvěře černé)."[2]
- **Na měkko.** Zásah do dutiny břišní; vede ke znečištění dutiny a k sepsi, zvěř se nahrbí, zatahuje do krytu a umírá dlouho.[3]
- **Na kýty.** Znehodnotí nejcennější zvěřinu a zvěř zpravidla odchází poraněná.[1]
- **Střelba přes překážky a na nejistý cíl.** „Je nemyslivecké střílet na zvěř, pokud jsou ve směru střelby překážky, které mohou změnit směr střely."[2]
- **Na zvěř již smrtelně zasaženou** – s výjimkou rány dostřelné.[2]

Za sporné se považuje rána na krk a u zvěře černé rána na slecho.[1]

4. Jaká pravidla platí pro mysliveckou ránu z hlediska vzdálenosti brokové a kulové střelby? *

> Střílí se jen na takovou vzdálenost, na kterou lovec i jeho zbraň **bezpečně zaručí přesný a okamžitě usmrcující zásah**; odhad vzdálenosti a její přiměřenost jsou součástí rozhodnutí, zda vůbec vystřelit.[1,2]

- **Brok – nejvýš 40 metrů.** „Za maximální vzdálenost střelby brokem je nutno i u nejvýkonnějších zbraní považovat vzdálenost 40 metrů."[2]
- **Přiměřenost výkonu zbraně.** Myslivec nestřílí na vzdálenosti nepřiměřené výkonu zbraně a své střelecké dovednosti; k drobné zvěři se používají brokovnice ráže 12 až 20 a broky o průměru 2,5 až 4 mm.[2]
- **Kule – bez pevného čísla.** Nemyslivecké je střílet na vzdálenost, „která neumožňuje přesné zamíření, kdy nástřelem zjištěný rozptyl střel je tak veliký, že i při správném zamíření není vyloučen chybný zásah, a na kterou střela nemá dostatečnou energii k okamžitému usmrcení zvěře".[2]
- **Zákonné minimum energie.** Kulovnice musí mít ve 100 m energii nejméně 1 000 J u zvěře srnčí a 1 500 J u ostatní spárkaté.[3]
- **Příliš krátká vzdálenost.** Myslivec nestřílí tak zblízka, aby zásah znehodnotil zvěřinu.[2]

5. Jaká pravidla platí pro mysliveckou ránu z hlediska umístění zásahu na těle zvěře? *

> Platí jediné hlavní pravidlo: **„Myslivec střílí zásadně na komoru.“**[2] Komora je přední část trupu, kde leží srdce, plíce a velké cévy; zásah sem poruší životně důležité orgány a zvěř zhasne rychle.[3]

Kus v boku — stojící, klidně jdoucí srnec celý viditelný z boku, na komoru za lopatkou

- **Spárkatá zvěř – komora.** Míří se za lopatku, na stojící, klidný a celý viditelný kus; u drobné zvěře rozhoduje spíš přiměřená vzdálenost než přesné místo.[1]
- **Nízká komora a srdce.** Zvěř se značí výskokem a klesá po několika desítkách kroků.[3]
- **Vysoká komora.** Zasahuje páteř, zvěř se láme v ohni – padá na místě.[3]
- **Hlava, krk, kýty, měkko a běhy jsou vyloučeny.** Buď zvěř nezabijí rychle, nebo znehodnotí zvěřinu; rána na hlavu a „naostro“ zezadu je výslovně nemyslivecká.[2]
- **Výjimkou je rána dostřelná.** Tou se poraněný kus dostřeluje i na hlavu, u zvěře černé za slecho.[2]

VII/B/15 — Odchyt spárkaté zvěře

1. Jaké jsou dva nejběžnější způsoby odchytu spárkaté zvěře? *

> Spárkatá zvěř se nejčastěji odchytává buď mechanicky do chytací ohrady na principu sklopce nebo vlčku, nebo chemicky imobilizací nastřelením uspávací drogy.[1]

Chytací ohrada — ohrazená klec s dvířky na principu sklopce, kterou lze najednou odchytit více kusů

Imobilizace — narkotizační puška a příprava uspávací dávky do šipky před odchytem

- **Chytací ohrada.** Oplocený prostor se záběhy a krmivem, ve kterém se zvěř po vstupu uzavře samospouští nebo chytačem.[1]
- **Princip sklopce a vlčku.** Mechanismus po vstupu zvěře sám uzavře vchod, aniž je nutná obsluha přímo na místě.[1]

- **Imobilizace.** Znehybnění zvěře nastřelením uspávací drogy v šipce z foukačky nebo speciální pušky.[1]
- **Veterinární dohled.** Dávkování a aplikaci uspávacího prostředku zajišťuje veterinární lékař.[1]

2. Popište chytací ohradu a pravidla pro její budování. *

> Chytací ohrada je oplocený prostor s krmivem, do kterého zvěř vchází záběhy; po vstupu se tyto vchody samočinně uzavřou samospouští nebo chytačem na principu sklopce či vlčku.[1]

Chytací ohrada — oplocený prostor se záběhy a dvířky, která se po vstupu zvěře uzavřou

- **Oplocení a krmivo.** Dostatečně pevné a vysoké oplocení a pravidelné přikrmování zvěř na ohradu navyknou.[1]
- **Záběhy.** Zúžené vstupní chodby umožňují zvěři vstup dovnitř, ale brání jejímu úniku ven.[1]
- **Samospoušť a chytač.** Mechanismus po vstupu zvěře vchod uzavře, aniž je nutná přítomnost obsluhy.[1]
- **Provoz bez týrání.** Zákon ukládá provozovateli odchytového zařízení provozovat je tak, aby chycená zvěř nebyla týrána, tedy s pravidelnou kontrolou a odbornou manipulací.[2]

3. Popište způsob manipulace a transport odchycené spárkaté zvěře. *

> Odchycená spárkatá zvěř se přemísťuje v uzavřených transportních bednách, kde má zajištěné krmivo a vodu a ochranu proti prochladnutí i zbytečnému stresu.[1]

- **Transportní bedny.** Uzpůsobené velikosti a druhu zvěře, aby se kus v nich zbytečně nezranil pohybem.[1]
- **Krmivo a voda.** Během přepravy musí mít zvěř zajištěný přístup ke krmivu a napájení.[1]
- **Zamezení prochladnutí.** Bedny i doba přepravy se volí tak, aby zvěř nebyla vystavena chladu ani přehřátí.[1]
- **Zákaz týrání.** Manipulace i přeprava musí probíhat tak, aby zvíře nebylo zbytečně zatěžováno bolestí či utrpením.[2]

VII/C/15 — Z historie lovu zvěře – lovecká štvanice, parfosní hon

1. Jak probíhala lovecká štvanice? *

> Lovecká štvanice byla typická pro středověk – jezdci na koních pronásledovali velkou zvěř (jelena, kance, medvěda, vlka, losa) „na viděnou“, dokud ji neuštvali a nedorazili chladnou zbraní.[1]

Štvanice kopím — jezdci na koních se smečkou psů štvou a kopími dorážejí vlky, rytina z roku 1578

- **Doba a lovená zvěř.** Způsob byl typický pro středověk; lovila se především velká a nebezpečná zvěř — jelen, kanec, medvěd, vlk i los.[1]
- **Průběh honby.** Zvěř byla pronásledována přímo na koni „na viděnou“, bez předchozího vystopování a bez vytyčené trasy jako u pozdějšího parforsního honu.[1]
- **Usmrcení.** Uštvanou a vyčerpanou zvěř lovci dorazili chladnou zbraní — šípem, kopím nebo mečem.[1]
- **Vývoj lovu.** Na středověkou štvanici později navázal propracovanější a okázalejší barokní parforsní hon.[1]

2. Popište průběh a hlavní myšlenku parforsního honu. *

> Parforsní hon byl okázalý barokní hon vybrané společnosti na koních, při němž smečka psů dlouho stopovala a štvala jednoho vybraného jelena, dokud ho vyčerpaného nedorazili tesákem za troubení fanfár.[1,2]

Smečka drží jelena — psi dostihli a drží vyčerpaného jelena, rytina z konce 17. století

Troubení hallali — jezdec na koni troubí na lesní roh při honbě za jelenem, stříbrná tabatěrka z let 1820–1830

Video: **Hon za smečkou** — smečka honičů sleduje stopu a jezdci ji následují přes překážky, dnešní podoba parforsního honu bez živé zvěře; nizozemský týdeník z roku 1949

- **Doba a společnost.** Typický pro baroko; účastnila se okázalá šlechtická společnost na koních, pro niž byl hon i společenskou prezentací.[1]
- **Průběh honby.** Smečka psů vedená psovody nejprve vyhledala stopu vybraného jelena a pak ho pozvolna, i desítky kilometrů, sledovala a štvala až do úplného vyčerpání.[1,2]
- **Troubení.** Signály trub a fanfáry doprovázely celý hon a oznamovaly společnosti chování a směr prchající zvěře.[1,2]
- **Záraz a ceremoniál.** Vyčerpaného jelena pán honu dorazil tesákem; následoval výřad a troubení „poslední leč“ podle přesných ceremoniálů.[1,2]
- **Francouzský a anglický způsob.** Francouzský způsob sledoval hlavně lovecké hledisko a končil skolením jelena, anglický (vzniklý z honů na lišku) kladl důraz na jezdecký sport a uštvaného jelena často jen vracel zpět do obory.[2]
- **Přežívající tradice.** V Anglii se jako pokračování parforsní tradice dodnes udržují hony na lišku.[1,2]

Karta 16 — Značení zvěře, nástřel · Odchyt drobné zvěře · Z historie lovu zvěře – čižba

VII/A/16 — Značení zvěře, nástřel

1. Vysvětlete pojem značení zvěře. *

> **Značení je chování zvěře v okamžiku zásahu a bezprostředně po něm** – nepřirozený pohyb, kterým zvěř sama prozradí, že rána padla, a zkušenému lovci napoví i sedlo rány.[1,2]

- **Značí téměř každý zásah těla.** Klidný kus reaguje viditelně, zatímco kus už rozrušený a pod vlivem adrenalinu odpovídá na každý podnět jen úprkem, takže neznačí.[1]
- **Značení je individuální.** Podobu mu dává ráže zbraně a střelivo, vitalita a zdravotní stav kusu i jeho psychika.[2]
- **Neposuzuje se samo.** Skládá se dohromady se zvuky po výstřelu, se směrem úniku a hlavně s vyšetřením nástřelu.[2]
- **Rozhoduje o dalším postupu** – jak dlouho vyčkat, kudy vést dosled a zda hned nasadit loveckého psa.[1,3]
- **Značení a nalezený kus nemusí souhlasit,** proto se každá rána prověřuje na nástřelu, i když vypadala jako chybená.[1]

2. Vysvětlete pojem nástřel a jak ho určíme. *

> **Nástřel je místo, na němž zvěř stála v okamžiku výstřelu.**[1] Jeho vyhledání a vyšetření je povinností lovce po každé ráně, protože právě tam se pozná, zda a kam zásah padl.[2]

- **Zapamatovat si ho hned od zbraně** podle nápadných bodů v terénu – stromu, kamene, keře – a zapamatovat si i směr úniku zvěře.[3]
- **Jít na nástřel sám, pomalu a tiše;** postřelený kus může stát nedaleko a po stopní dráze se nechodí, aby se znaky nezničily.[3]
- **Označit zálomkem.** Nástřelový zálomek se zalomí na blízkém stromě či keři, na holině se neostrouhaná větev zapíchne kolmo do země; směr úniku ukáže zálomek stopový.[4,1]
- **Prohlédnout plochu i okolí** – hledáme zápory, barvu, stříž, tříšť, otěry na porostu, u pernaté peří.[1,2]
- **Nic nenajít neznamená chybit;** u černé zvěře po ráně na měkko se barva objeví až po několika desítkách metrů.[3]

3. Vysvětlete pojmy zápory, barva, střív a třišť. *

> Jsou to **postřelové znaky, které hledáme na nástřelu** a z nichž skládáme obraz o tom, kam rána padla.[1,2]

Zápory — hluboké otisky spárků v měkké půdě

Barva — kapky krve na spadlém listí

- **Zápory** – hluboké otisky spárků, které zvěř vyryla do půdy prudkým vzepětím či odrazem v okamžiku zásahu.[1,2]
- **Barva** – myslivecký název pro krev zvěře a psa.[1] Zpěněná a světlá s růžovými kousky plic značí komoru, tmavá až černá srdce nebo játra, vodnatá s příměsí trávníku ránu na měkko, jasně červená sval.[2,3]
- **Střív** – ustřelená srst (u zajíce vlna, u pernaté zvěře peří).[1] Krátká pochází ze spodku hrudi, dlouhá z rány vedené k obrysu těla, tmavá ze hřbetu.[2,3]
- **Tříšť** – úlomky rozstřílené kosti; nacházíme ji hlavně po zásahu běhu, žeber nebo čelisti.[1,2,3]
- **Odstřelek** – kůra nebo větvička, o kterou střela zavadila; svědčí o chybené ráně.[1]

4. Popište způsoby značení zvěře spárkaté. *

> Spárkatá zvěř značí téměř každý zásah těla nepřirozeným pohybem a podle jeho podoby odhadujeme sedlo rány.[1,2]

- **Komora** – kus se vzepne na zadní běhy, protáhne krk a prudce vyráží vpřed; po zásahu srdce uniká s hlavou u země, slepě naráží do stromů a v krátké vzdálenosti zhasíná.[1,2]
- **Vysoká komora, páteř, mozek** – zvěř se láme v ohni, tedy zůstává ležet na místě.[1,2]
- **Na měkko** – kus se v ráně škubne, nahrbí se a pomalu zatahuje do krytu; při zásahu střev vyhazuje zadními běhy tím výš, čím níž a vzadu byl zasažen.[1,2]
- **Játra** – zvěř sebou křečovitě trhne, chvíli strne, pak odchází vrávoravě se zkracujícími se skoky.[1]
- **Běh a trn obratle** – zasažený běh nese kus nepřirozeně; po ráně na trn obratle se zvěř zlomí v ohni, po vteřinách však vstane a rychle uniká (obrná).[1,2]

5. Popište způsoby značení zvěře drobné. *

> U drobné zvěře trvá značení jen okamžik a rozhoduje o tom, kam nasadíme psa; **dohledávka postřelené drobné zvěře se dělá vždy se psem, bezprostředně po výstřelu.**[1,3]

- **Zajíc a králík, zásah hlavy** – kus udělá kotoul a zhasíná v ohni; zásah dutých kostí prozradí hlasitý nářek a únik.[1]
- **Zásah běhu nebo jiné části** – zajíc nese běh nepřirozeně nebo nápadně zpomalí; na nástřelu zůstává vylétnutá vlna (srst).[1,2]
- **Pernatá, plný zásah** – tělo je doslova „pokryto“ zásahy, pták padá; zásah přední části se projeví prudkým nárazem.[1]
- **Vypěšení** – postřel do stojáků; pták se nahrbí a nízko odtahuje, po zásahu křídla je křídlovaný.[1,2]
- **Zásah světel či hlavy** – pták stoupá kolmo vzhůru, na vrcholu se zastaví a padá zhaslý k zemi; o koroptvi se říká, že pánkuje nebo dělá holubičku.[1,2]

VII/B/16 — Odchyt drobné zvěře

1. Popište zaječí tenata a způsob lovu s nimi. *

> Zaječí tenata jsou dvojitá síťová past pro **živolov zajíců**: řidší vnější síť „zrcadlo“ s okem 25×25 cm a za ní volně zavěšené hustší „jádro“ s okem 5×5 cm.[1] Zajíc prorazí zrcadlem, uvízne v jádru, které se s ním protáhne na druhou stranu jako v síťové tašce.[1]

Tenata — hustě pletená síť, do které se honila drobná zvěř

- **Nahánění.** Zajíci se k tenatům ženou obdobně jako na leči, nahánění začíná, teprve když křídla leče dosáhnou úrovně tenat.[1]
- **Chytači.** Osoby vyprošťující zamotané zajíce leží 15–20 m před tenaty s připravenými přepravkami.[1]
- **Umístění.** Úspěch závisí na nenápadném postavení tenat v terénu a na kázni honců.[1]
- **Účel.** Odchyt do sítí je jinak zakázán, u zajíců je ale povolen, jde-li o zazvěřování honiteb.[2,3]

2. Popište náhonec a vlček. K čemu slouží? *

> **Náhonec** je vysoká, dlouhá síť, do níž se nahání bažanti a koroptve; **vlček** je klecová past se dvířky otevíratelnými jen dovnitř, kterou se pernatá zvěř chytá bez nahánění

> nad zásypem.[1] Oba slouží k živolovu drobné pernaté zvěře, nejčastěji pro zazvěřování.[1,2]

Náhonec — honci ženou nahnané ptactvo k vysoké síti na kraji pole, dobová rytina

- **Rozměry náhonce.** Síť je asi 6 m vysoká a 300 m dlouhá, s oky 52×52 mm, napnutá na rozsochách.[1]
- **Kapsy.** Vodicí lanko ve výšce 175 cm nad zemí vytváří v síti kapsy, do nichž nahnaný pták po nárazu sklouzne.[1]
- **Vlček.** Rámová konstrukce potažená pletivem či sítí, asi 2×2 m a 0,5 m vysoká, se vstupními dvířky zdvihatelnými jen dovnitř.[1]
- **Nasazování.** Zvěř si na vlček u krmiva musí bez podezření zvyknout, což trvá dny až týdny, teprve pak se přistupuje k vlastnímu odchytu.[1]

3. Jak se používá podražec? *

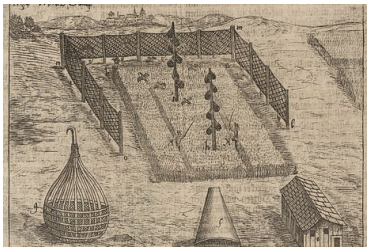
> Podražec je síť odpovídající velikostí zásypu, kterou lovec ve chvíli, kdy je pod ní pernatá zvěř, **podtrhne** a zachytí ji tak zaživa.[1] Používá se hlavně na koroptve a další drobné ptáky, individuálně a pod dohledem.[1,2]

- **Provedení.** Síť o rozměru zhruba 2×2 m s oky 5×5 cm je volně připevněná k rámu instalovanému nad krmivem v zásypu.[1]
- **Nastražení.** Rám je na jedné straně podepřen asi metrovou tyčkou, k níž vede provázek k lovci ve skrýši.[1]
- **Sklopení.** Zatažením za provázek se tyčka podrazí, rám se zbortí a síť dopadne na krmící se zvěř pod sebou.[1]
- **Zvyk.** Zvěř si na zásyp s podražcem musí bez podezření zvyknout, což trvá dny až týdny.[1]

VII/C/16 — Z historie lovu zvěře – čižba

1. Vysvětlete pojem čižba. *

> Čižba (též čužba nebo ptáčnictví) je tradiční způsob chytání drobného, zejména zpěvného ptactva pomocí sítí, ok, lepu a dalších pastí.[1]

Vogelherd — dobové zařízení pro odchyt ptactva: síť, klec a nálevková past před chýší ptáčníka

- **Původ slova.** Název je odvozen od slovesa „číhat“ a souvisí s výrazem „čouhat“, tedy vykukovat z úkrytu.[1]
- **Postavení v myslivosti.** Existovala odnepaměti vedle myslivosti a sokolnictví jako samostatný obor i řemeslo a byla doplňkovým zdrojem obživy, výdělku i zábavy; nejstarší česká zmínka je v Kosmově kronice.[1]
- **Úpadek.** V českých zemích ji postupně omezily zákony z let 1839 a zejména 1870, jako řemeslo zanikla koncem 19. století a chytání zpěvných ptáků do klecí přežívalo jen do 40. let 20. století.[1]
- **Dnešní stav.** V Česku je dnes zakázaná, v některých evropských zemích (např. Španělsko, Rakousko) se ale legálně provozuje dodnes.[1]

2. Jmenujte některé historické metody odchytu drobného ptactva. *

> Podle dobových popisů, například Komenského *Orbis Pictus*, tvořilo výbavu čiháře několik druhů sítí, ok, lepu a pastí.[1]

Humenec — ptáčník v kryté boudě zatahuje šňůrou síť přes ptáky u vnadidla, dobová rytina

Klícka s volavým ptákem — čihaři s klecí zpívajícího ptáčka a lepovým prutem

Vějičky — čihaři nastražují do stromů prutky potřené lepem, dobová rytina

- **Humenec.** Dvoudílná síť, kterou čihař ukrytý v kryté boudě zatahoval šňůrou přes ptáky slétnuté k návnadě.[1]
- **Klícky s volavými ptáky.** Zpívající ptáček v kleci lákal svým hlasem divoké ptáky do dosahu sítí a lepu.[1]

- **Žíněná oka.** Smyčky upletené z koňských žíní, do nichž se ptáci chytali za nohu.[1]
- **Vějičky.** Prutky nebo rohatinky potřené ptačím lepem, na kterých pták při usednutí přilepil peří.[1]
- **Skřipec.** Nazývaný také proštip, sloužil k chytání ptáků za prsty.[1]
- **Truhlička.** Dřevěná pastička, do níž se pták nalákal na návnadu a zůstal v ní uvězněn.[1]

Karta 17 — Dohledávka, dosled a dostřelná rána · Lapání predátorů a zvířat škodících v myslivosti · Z historie lovu zvěře – vrše a šlehačky

VII/A/17 — Dohledávka, dosled a dostřelná rána

1. Vysvětlete rozdíl mezi pojmy dohledávka a dosled.

> Obojí je vyhledání zvěře, která po ráně nezůstala ležet na místě; liší se **druhem zvěře a technikou práce psa**: dosled se dělá u zvěře spárkaté, dohledávka u zvěře drobné.[1]

Dosled — pes sleduje stopní dráhu spárkaté zvěře na barvářském řemeni

Dohledávka — pes nalezenou drobnou zvěř bez váhání uchopí a odevzdá vůdci

- **Dosled.** Pes vypracovává od nástřelu stopní dráhu jednoho konkrétního kusu, zpravidla na barvářském řemeni a často po staré, studené stopě; jde o sled činností, kterými poraněnou zvěř najdeme.[1,2]
- **Dohledávka.** Pes se nasazuje od místa dopadu – nalezeného peří nebo vlny – a prohledává plochu; zvěř pak přináší.[1,2]
- **Kvalifikace psa.** Pro každou práci je jiná lovecká upotřebitelnost: k dosledu spárkaté, nebo k vyhledání, dohledání a přinesení drobné zvěře.[2]
- **Zákon.** Zákon o myslivosti obojí zastřešuje jedním pojmem „dohledávka zvěře“.[3]

2. Kdo je povinen zorganizovat dosled a dohledávku? *

> Povinnost zajistit sledování a dohledání postřelené nebo jinak poraněné zvěře má ze zákona **uživatel honitby**; při společném lovu ji za něj organizuje **myslivecký hospodář.**[1,2]

Pes ve stopě — pes v postroji jde s nosem při zemi po pachové stopě

- **Uživatel honitby.** Odpovídá za dohledání i tehdy, když zvěř přeběhne nebo přeletí do cizí honitby či na nehonební pozemky, a je oprávněn k tomu použít loveckého psa.[1]
- **Myslivecký hospodář.** Je povinen nejpozději následující den po skončení honu zajistit provedení **společné dohledávky** s použitím loveckých psů.[2]
- **Lovec.** Prvotní odpovědnost nese ten, kdo vystřelil – nástřel musí vždy vyšetřit a výsledek ohlásit.[3]
- **Sousední honitba.** Vstoupit se zbraní a psem lze až po předchozím vyrozumění uživatele cizí honitby, který se dohledávky může zúčastnit a musí ji umožnit; dohledaná zvěř patří honitbě, z níž zvěř přeběhla.[1]

3. Popište postup a pravidla dosledu. *

> Dosled je práce se spárkatou zvěří a řídí se pravidlem **nejdřív vyhodnotit, pak jít**: po ráně se počká, vyšetří se nástřel a teprve pak se postupuje po stopní dráze.[1]

Barvář na řemeni — pes sleduje stopní dráhu s nosem při zemi, veden na dlouhém barvářském řemeni

- **Vyhodnocení rány.** Sleduje se, jak zvěř značila, kudy unikla a jaké zvuky byly slyšet; nástřel se vždy vyšetří – barva, střív, tříšť, zápory – a označí zálomkem.[1,2]
- **Časový odstup.** Podle typu zásahu se vyčká, aby zvěř ulehla; uspěchaný postup ji zvedne z lože a dosled prodlouží.[1,3]
- **Pes.** Při pochybnostech se ihned nasazuje lovecký pes s **loveckou upotřebitelností pro dosled spárkaté zvěře**, zpravidla na barvářském řemeni.[1,4]

- **Postup v terénu.** Jde se neunáhleně, s připravenou zbraní, s maximální opatrností v houštinách a vyšší vegetaci; nesmí se opomenout bezpečnost vůdce psa.[1,4]

4. Popište postup a pravidla dohledávky. *

> Dohledávka je vyhledání postřelené **drobné zvěře** a bez psa se nedělá: nasazuje se od místa dopadu, které prozradí nalezené peří nebo vlna.[1]

Dohledávka — pes nalezenou zvěř bez váhání uchopí a odevzdá vůdci

- **Označení místa.** Střelec si zapamatuje a označí místo dopadu i směr, kterým zvěř odběhla nebo odletěla, a ohlásí to vedoucímu honu.[1]
- **Pes.** Vždy se nasazuje pes s **loveckou upotřebitelností** pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jinak zraněné drobné zvěře.[2]
- **Společná dohledávka.** Po honu ji myslivecký hospodář zajistí nejpozději následující den, opět s loveckými psy.[3]
- **Cizí honitba.** Do sousední honitby nebo na neoplocené nehonební pozemky lze vstoupit se zbraní a psem po vyrozumění jejich uživatele; dohledaná zvěř patří honitbě, z níž zvěř přeběhla.[4]
- **Poraněný kus.** Nalezenou živou zvěř je nutné ihned usmrtit – dostřelením, zárazem nebo zapeřením.[1]

5. Co je dostřelná rána a kdy se používá? *

> Dostřelná rána je rána, kterou se **dohledaná, ale dosud živá poraněná zvěř okamžitě usmrtí** – míří se z bezprostřední blízkosti na hlavu nebo krk, tedy na mozek a míchu.[1]

- **Kdy se používá.** Na konci dosledu či dohledávky u kusu, který ještě žije, a u zvěře těžce poraněné například dopravou; smyslem je zkrátit utrpení.[1,2]
- **Zbraň.** Zákon výslovně dovoluje provést dostřelnou ránu **vhodnou krátkou zbraní**, i když jinak platí energetické limity pro lov spárkaté zvěře.[3]
- **Kdo smí.** Krátkou zbraň k tomu smí použít jen ten, kdo je oprávněn lovit zvěř a podle zákona o zbraních ji nosit.[3]
- **Bezpečnost.** Střelnou zbraň lze použít jen tam, kde nehrozí ohrožení lidí; jinak se sáhne po **zárazu** (srstnatá zvěř) nebo **zapeření** (pernatá zvěř).[1,2]

VII/B/17 — Lapání predátorů a zvířat škodících v myslivosti

1. Popište základní provedení a funkci sklopce. *

> Sklopec je **truhlík s pohyblivým nášlapným prkénkem**, jehož sešlápnutí uvolní spouštěcí mechanismus a zaklapne padací dvířka – zvěř tak zůstává uvnitř živá.[1] Bývá jednostranný nebo oboustranný, přičemž oboustranný je účinnější, protože zvěř vidí dutinou pokračování ochozu a nebojí se do ní vlézt.[1,2]

Sklopec — živolovná klec s nášlapným prkénkem, které spustí padací dvířka

- **Umístění.** Staví se na ochozy vyšlapané zvěří nebo na uměle připravené pěšinky, protože i šelmy chodí raději po nich než porostem.[1]
- **Plůtky.** Ke vstupním otvorům se přistavují nálevkovitě se zužující plůtky, aby past nebyla obejita.[1]
- **Zastřešení.** Spouštěcí mechanismus se v zimě zastřešuje, aby sníh nebo mráz nezpůsobily jeho selhání.[1]
- **Velikost.** Rozměr truhlíku se volí podle druhu lapané zvěře, od drobných šelem po lišky a psy.[1]

2. Kterou zvěř lze pomocí sklopce lovit? *

> Sklopcem se nejčastěji chytají **kuny, tchoři, lišky, norci američtí a kočky**, menšími typy i ježci a hlodavci.[1] Protože jde o živolovné zařízení, velikost truhlíku určuje, jak velká zvěř se do něj chytí, a případný chráněný druh lze bez úhony vypustit zpět.[1,2]

Kuna — nejčastější úlovek malého sklopce

Liška — na dospělé kusy je potřeba sklopec o rozměru kolem 140×35×30 cm

Norek americký — do sklopce se chytá spolu s kunami, tchoři a kočkami

Psík mývalovitý — chytá se do stejně velkého sklopce jako dospělá liška

- **Malé druhy.** Truhlík od velikosti potkana po tchoře měří přibližně 50×25×25 cm.[1]
- **Kuna a králík.** Pro zvěř mezi tchořem a kunou nebo králíkem se používá rozměr kolem 100×25×25 cm.[1]
- **Liščata a dospělé lišky.** Na liščata slouží truhlík asi 120×35×30 cm, na dospělé lišky, psíky mývalovité, mývalovce kuní i nutrie 140×35×30 cm.[1]
- **Šelmy do velikosti psa.** Oboustranné sklopce větších rozměrů se použijí i na chytání šelem až do velikosti psa.[1]

3. Jaké humánní zásady platí při odchytu zvěře?*

> Zákon dovoluje jen taková odchytová zařízení, která zvěř zbytečně netrýzní; oka, lep, želízka, jestřábí koše, tlučky, nášlapné pasti ani jedy a plyn se používat nesmějí.[1,2] Kdo pasti provozuje, odpovídá za to, že se v nich chycená zvěř netýrá.[2]

Klecová past — živolovná drátěná klec se šlapkou uprostřed, nastražená v trávě

- **Denní kontrola.** Nastražená zařízení se musí kontrolovat co nejčastěji, aby lapený kus netrpěl déle, než je nutné.[3]
- **Živolov.** Sklopce a umělé nory se sklápěcím zařízením loví živě, takže se chráněný nebo omylem chycený druh může vypustit zpět.[3]
- **Odstup.** Nora se nekontroluje z bezprostřední blízkosti, aby se zvěř nezavětřila a nora se nestala nepoužitelnou.[3]
- **Rychlé usmrcení.** Odchycený predátor se usmrcuje rychle, tak aby nebyl překročen práh bolesti běžný v přírodě.[3]

VII/C/17 — Z historie lovu zvěře – vrše a šlehačky

1. Vysvětlete princip lovu do vrše. *

> Vrš byla drátěná past s vklápěcími dvířky nebo nálevkovitým vstupem, kterou myšaři líčili u nor a na vodních tocích k odchytu ondater; zvíře se v uzavřeném prostoru utopilo.[1]

Vrš — košová past s nálevkovitým vstupem, stejnou konstrukci myšaři používali i na ondatry

- **Umístění.** Vrš se líčila před vsuky do ondatřích nor a kup nebo přímo na potocích a rybničních stokách, kam si zvěř zajížděla pro potravu.[1]
- **Vklápěcí dvířka.** Jednodušší provedení mělo u vchodu do nory jednoduchá vklápěcí dvířka – zvěř jimi vnikla dovnitř a zůstala uvězněna.[1]
- **Nálevkovitý vstup.** Jiná konstrukce, běžně známá z lovu ryb, měla nálevkovitý (trychtýřovitý) vstup; zvíře uvnitř bloudilo a utopilo se dříve, než našlo cestu ven, obvykle do tří minut.[1]
- **Jarní tah.** Vrše se nastražovaly i na proudících vodách během jarního tahu ondater.[1]
- **Dnešní stav.** Spolu se železy a šlehačkami patří lov do vrší mezi dnes zakázané způsoby lovu.[1]

2. Vysvětlete princip lovu pomocí šlehačky. *

> Šlehačka byla pružinová past pracující na principu podobném železům – nejčastěji ve tvaru dvojitého oblouku, který se při nastražení rozevřel a po sešlápnutí spouště prudkým úderem sevřel zvěř za hlavou.[1]

Pružinová past — rytina z poloviny 18. století: zvíře chycené v čelistech pružinové pasti, princip podobný šlehačce

- **Konstrukce.** Nejběžnější provedení tvořil dvojitý oblouk odpovídající velikosti zvěře, jehož ramena se při nastražení rozevřela do stran.[1]

- **Spuštění.** Sešlápnutím spouště se ramena prudce sklapla a udeřila zvíře přes hlavu.[1]
- **Účinek.** Úderem docházelo k přeražení vazu lapeného zvířete.[1]
- **Umístění.** Šlehačky se líčily na březích vodních ploch, podobně jako ostatní pasti na ondatry.[1]
- **Dnešní stav.** Spolu s vršemi a železy patří šlehačky mezi dnes zakázané způsoby lovu.[1]

Karta 18 — Ošetření úlovků, vývrh · Norování · Z historie lovu zvěře – způsoby lovu tetřeva a tetřívka

VII/A/18 — Ošetření úlovků, vývrh

1. Jaké jsou důvody bezodkladného ošetření zvěřiny? *

> Bezodkladné ošetření (vývrh a chlazení) chrání zvěřinu před zkažením a zvěř před znehodnocením na výřadu i před poškozením jinou zvěří.[1,2]

Chladicí box — srnčí zvěř zavěšená za zadní běhy, chlazení chrání zvěřinu před zkažením

- **Kažení zevnitř.** Tělesné teplo a bakterie z trávicího traktu urychlují rozklad, dokud vnitřnosti zůstávají v těle.[1]
- **Časové okno.** Do 12 hodin lze zvěřinu uvolnit do oběhu, do 24 hodin je použitelná pro vlastní spotřebu, později je nezužitkovatelná.[1]
- **Ochrana před škůdci.** Zůstane-li kus déle v honitbě, myslivec ho zajišťuje proti načnutí liškou, krkavcem nebo jinou zvěří.[2]
- **Řádová povinnost.** Myslivecký řád ukládá lovci ulovenou zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a dopravit na určené místo.[2]
- **Vzhled na výřadu.** Zvěřina se před výloží řádně ošetří, aby byla zvěř v co nejlepším stavu.[2]

2. Popište ošetření spárkaté zvěře po ulovení. *

> Po dosledu následuje co nejrychlejší vývrh, doprava, navětrání a chlazení zvěřiny; u těžkých kusů navíc odplecení pro snazší odnos.[1]

Vývrh — lovecký nůž (waidblatt) používaný k vyvržení zvěře

Chladicí box — srnčí zvěř zavěšená za zadní běhy v chladicím boxu

- **Vývrh.** Řez vede od konečníku po lízák (jícen), poté se rozepře hrudní koš a vyjmou vnitřnosti.[1]
- **Odplecení.** U těžkých kusů (jelen, daněk) se pro usnadnění transportu oddělí plece od trupu.[1]
- **Doprava a zavěšení.** Po vývrhu se zvěř dopraví, případně napojí pitnou vodou a zavěsí.[1]
- **Skladování.** Do 7 °C nejdéle 7 dní, při 0 °C až 15 dní; pro vlastní spotřebu se udržuje kolem 12 °C, kdy zvěřina zraje.[1]
- **Časový limit.** Do 12 hodin od ulovení lze zvěřinu uvolnit do oběhu, mezi 12. a 24. hodinou už jen pro vlastní spotřebu; po 24 hodinách je nezužitkovatelná.[1]

3. Popište ošetření drobné zvěře po ulovení. *

> Drobná zvěř (zajíc, bažant, kachna) se ošetřuje jinak než spárkatá – důraz je na šetrné zacházení a rychlé vychlazení, nikoli na rozsáhlý vývrh.[1,2]

Vyvěšená drobná zvěř — zajíc mezi kachnami a bažanty zavěšenými po odlovu

- **Volba broku a vzdálenosti.** Odpovídající velikost broku a myslivecká vzdálenost chrání zvěřinu před znehodnocením.[1]
- **Vývrh na místě.** Ideální je zvěř vyvrhnout hned po dohledání.[1]
- **Šetrné zacházení.** Zvěř se pokládá jen na suché místo, netahá se po zemi a nenechá se brát psům.[2]

- **Vymačkání se už nedoporučuje.** Myslivecký řád ho u zajíců a králíků před výloží ještě uvádí, stiskem těla se ale u zvěře zasažené broky do útrob vytlačí střevní obsah do dutiny břišní; proto se místo něj zvěř vyvrhne.[2,3]
- **Chlazení.** Po leči se zvěř vyvěsí, po výřadu uloží do chladírny; nemrazí se v kůži ani v peří.[1]

4. Vysvětlete pojmy odplecení a navětrání. *

> **Odplecení** je oddělení plecí (předních běhů s lopatkou) od trupu těžkého kusu spárkaté zvěře; **navětrání** je zavěšení vyvržené zvěře na čerstvém vzduchu, kdy tělo ztrácí zbytkové teplo a povrch masa mírně oschne.[1]

- **Kdy se odplecuje.** U těžkých kusů (jelen, daněk), které by lovec celé sám neodnesl z honitby.[1]
- **Postup navětrání.** Provádí se hned po vývrhu, ještě před dopravou a uložením do chladu.[1]
- **Účel navětrání.** Rychlejší pokles teploty masa z tělesné na okolní zpomaluje množení bakterií.[1]
- **Návaznost.** Po navětrání a dopravě se zvěřina teprve ukládá do chladírny podle stanovených teplot a lhůt.[1]
- **Odpovědnost.** Obě úpravy patří k povinnosti lovce zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a dopravit na určené místo.[2]

5. Co je to zrání zvěřiny? *

> Zrání zvěřiny je řízené odležení masa po vývrhu, kdy se zvěřina pro vlastní spotřebu úmyslně udržuje při vyšší teplotě než při skladování určeném k dalšímu prodeji.[1]

- **Teplota.** Pro vlastní spotřebu se udržuje kolem 12 °C, na rozdíl od skladovací teploty 0–7 °C u zvěřiny určené do oběhu.[1]
- **Účel.** Vlastní enzymy ve svalovině maso postupně zkřehčují, mění jeho strukturu a zlepšují chuť i vůni.[1,2]
- **Rozdíl od kažení.** Jde o žádoucí proces jen v mezích stanovených dob – bez chlazení je zvěřina nad 24 hodin od ulovení už nezužitkovatelná.[1]
- **Míra.** Lovec proces sleduje a maso zpracuje, dokud je zrání ku prospěchu chuti, ne na úkor hygienické nezávadnosti.[2]
- **Návaznost.** Zrání navazuje na řádný vývrh, navětrání a chlazení zvěřiny.[1]

VII/B/18 — Norování

1. Popište stručně průběh norování.

> Norování je **lov zvěře pod zemí** – norník do nory vleze a v ní vyhledá a vypuzuje nebo zadáví predátora, zatímco myslivci čekají rozestavení u vsuků.[1,2] Slouží hlavně k tlumení predátorů a je při něm vysoká účinnost lovu.[3]

Norník — jezevčík, plemeno tělem uzpůsobené pro práci v noře

Vsuk — vchod do nory v terénu, na který se rozestaví střelci

- **Klid a pozornost.** Během norování je třeba u nory zachovat klid a nepřetržitou pozornost, aby střelci nepromeškali okamžik výběhu zvěře.[3]
- **Rozestavení střelců.** Střelci se rozestaví tak, aby měli na dostřel oba vsuky nory.[3]
- **Mláďata a doba kaňkování.** Norník vyvádí z nory mláďata predátorů; v době kaňkování v lednu a únoru se v norách zdržují i dospělé lišky, proto je norování tehdy účinné.[3]
- **Obeznání.** Před vlastním norováním se ověřuje, zda je nora zvěří obsazená, například podle stop.[4]

2. Která zvěř se nejčastěji loví norováním? *

> Norováním se loví především **liška obecná, jezevec lesní a psík mývalovitý** – šelmy, které přes den vyhledávají úkryt v přirozené či umělé noře.[1] Právě proto se dá norník s úspěchem nasadit i do umělé nory, kterou si taková zvěř osídlí.[2]

Liška obecná — nejčastější cíl norování

Jezevec lesní — žije v rozsáhlých norách, které norník prohledává stejně jako liščí

Psík mývalovitý — nepůvodní šelma, která nory rovněž vyhledává

Norník — teriér, plemeno nasazované do nor vedle jezevčíků

- **Liška obecná.** Je nejčastějším cílem norování, na přírodních i umělých norách.[1]
- **Jezevec lesní.** Žije v rozsáhlých norách a norník ho z nich vyhání stejně jako lišku.[1]
- **Psík mývalovitý.** Nepůvodní šelma, která nory rovněž vyhledává a norováním se z honitby tlumí.[1]
- **Tlumení predátorů.** Cílem je snížit stavy těchto druhů, protože loví drobnou zvěř a její mláďata.[2]
- **Norník.** Pes speciálně vyšlechtěný pro práci pod zemí, který predátora v noře buď vypudí ven, nebo ho tam zadáví a vyvleče.[3]

3. Popište umělou noru a její umístění. *

> Nejjednodušší umělá nora má tvar **písmene U** – dva vsuky vedou chodbou dlouhou kolem 5 m do kruhového kotle, v němž se predátor zdržuje.[1] Vyzdívá se kamenem, cihlami nebo prkny, chodba od vsuku nejprve klesá a ke kotli opět stoupá, aby v ní nestál průvan ani voda.[1]

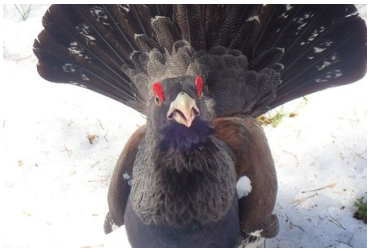
Umělá nora — liška v kotli umělé nory

- **Rozměry.** Chodba se hloubí do 50–70 cm, je široká asi 40 cm, kotel má průměr kolem 50 cm a výšku 30 cm.[1]
- **Umístění.** Volí se klidná část honitby mimo frekventované cesty, na jižně orientovaném, propustném a svažitém terénu.[1]
- **Přehlednost.** Místo musí být přehledné pro střelbu, oba vsuky na dohled a na dostřel.[1,2]
- **Zakrytí.** Před zasypáním se nora kryje smrkovou kůrou proti propadání hlíny a nad kotlem se udusá vrstva hrabanky, kterou lze při norování rychle odstranit.[1]

VII/C/18 — Z historie lovu zvěře – způsoby lovu tetřeva a tetřívka

1. Popište způsob lovu tetřeva. *

> Tetřev se lovil výhradně v době jarního toku – večer se poslechem zjišťoval strom, na který se kohout uložil k přenocování, a za svítání se k tokajícímu ptáku myslivec přibližoval opatrnými skoky.[1,2]

Tokající tetřev — kohout s rozevřeným tatrčem na tokaništi

Přiskakování — myslivec se s puškou na zádech plíží ke stromu s tokajícím kohoutem

- **Večerní zábrk a posluchy.** Večer myslivec poslechem (tzv. posluchy) zjišťoval, na který strom se tokající kohout uložil k noclehu („zábrk“), aby ráno věděl, kde ho ráno hledat.[1]
- **Ranní přiskakování.** Za tmy se myslivec přiblížil ke stromu a se svítáním se ke zpívajícímu kohoutovi opatrně přibližoval skoky prováděnými výhradně během broušení, jediné fáze zpěvu, kdy tetřev téměř neslyší.[1,2]
- **Broušení – hluchá fáze.** Zpěv tetřeva má čtyři fáze – klepání, trylek, výlusk a broušení; při broušení dochází k razantnímu poklesu sluchu, což dalo ptáku i jeho české jméno hlušec.[2]
- **Dnešní stav.** V Československu byl lov tetřeva zakázán od roku 1978, dnes je tetřev hlušec v Česku kriticky ohroženým druhem a stejným způsobem na tokaništi se loví už jen v zahraničí.[1,2]

2. Popište způsob lovu tetřívka. *

> Tetřívek se lovil na tokaništi – myslivec zaujal čekanou v maskované boudě postavené přímo u toku, kam tokající kohouty přiváděli k boudě vystavení „balabáni“, napodobující soupeřícího ptáka.[1]

Tokající tetřívek — kohoutek s naježenou lyrovitou ocasní parádou

Tokaniště — kohouti tokají a soupeří pohromadě na otevřené ploše

- **Tokaniště.** Na rozdíl od tetřeva, který toká jednotlivě na stromě, se tetřívci shromažďují společně na otevřených plochách – rašeliništích, pasekách či vřesovištích.[1,2]
- **Čekaná v boudě.** Myslivec zaujal postavení v maskovaném krytu (boudě) postaveném přímo na tokaništi ještě za tmy, než se kohouti na tok slétli, a odtud na ně čekal na dostřel.[1]
- **Vystavení balabánů.** K tokaništi se před svítáním vystavovali „balabáni“ – napodobeniny soupeřícího kohouta – kteří dráždili tokající ptáky a lákali je do blízkosti boudy.[1]
- **Dnešní stav.** Tetřívek obecný je v Česku zvláště chráněný jako silně ohrožený druh, jeho populace od 70. let 20. století prudce klesla a lov je proto dlouhodobě zakázán.[2]

Karta 19 — Ošetření a preparace trofeje · Lov vábením · Z historie lovu zvěře – tlučky a jestřábí koše

VII/A/19 — Ošetření a preparace trofeje

1. Vysvětlete, co je trofej a uveďte příklady. *

> Trofej je **symbolická část ulovené zvěře, kterou uživatel honitby podle tradice přenechává lovci jako součást loveckého práva**; některé trofeje se navíc měří (délka, obvod, hmotnost) a bodují podle platných metod, a jsou tak i dokladem o úrovni chovu zvěře.[1,2]

Paroží — vytlučené paroží srnce s perlením a růžicí u lebeční kosti

Toulce — zatočené toulce muflona jako příklad rohaté (dutorohé) trofeje

Zbraně kňoura — horní klektáky a dolní páráky prasete divokého

Lebka šelmy — preparovaná lebka lišky s mohutnými špičáky

- **Parohatá zvěř** – paroží jelena, daňka a siky a parůžky srnce, vždy včetně hlavy oddělené mezi lebkou a prvním krčním obratlem.[1]
- **Rohatá (dutorohá) zvěř** – rohy, tedy toulce muflona a kamzíka.[1]
- **Černá zvěř** – zbraně kňoura, tj. páráky a klektáky včetně hlavy; háky bachyně se nehodnotí, upomínkovou trofejí ale být mohou.[1,2]
- **Šelmy** – lebky velkých šelem, kly, celé malé šelmy a trofejová kůže.[1,2]
- **Drobné trofeje** – kelce (grandle) jelení zvěře, hubertka u jelenů a daňků, jelení a kamzičí vous, paletky pernaté zvěře, štětička z kostrče sluky či kačírky kačerů; za trofej lze považovat i celý kus zvěře po preparaci.[1]

2. Jak oddělíme trofej před preparací? *

> Hlavu s trofejí oddělíme od těla **co nejdříve po lovu, a to nožem v kloubovém spojení lebky s prvním krčním obratlem (atlasem)** – nikdy ne sekerou a nikdy řezem přes

> lebku, který by trofej znehodnotil.[1] Podle vžitých zvyklostí se to dělá až po prohlídce úlovku mysliveckým hospodářem.[1]

- **Poloha.** Úlovek otočíme na záda tak, aby hlava směřovala spodní čelistí nahoru.[1]
- **Řez.** Za dobře nahmatatelným obloukovitým zakončením spodní čelisti vedeme šikmý řez směrem na zadní okraj slechů, kůží a svalovinou až ke kloubu s atlasem.[1]
- **Rozpojení.** Z obou stran nařízneme kůži se svalovinou na kloub, přetneme vazivo, zakloněním hlavy kloub rozpojíme a doříznem zbytek krčního svalu.[1]
- **Preparát na poprsí.** Hlavu oddělujeme až po řezu vedeném po vrchní straně krku, dokola hrudi a kolem předních běhů v ramenní oblasti.[1]
- **Černá zvěř.** Nelze-li odvézt celou hlavu, stáhneme kůži z ryje a spodní čelisti a pilkou (nikdy sekerou) oddělíme část horní čelisti s klektáky a spodní čelist s páráky.[1,2]

3. Popište hlavní kroky při úpravě lebek spárkaté zvěře. *

> Preparace lebky spárkaté zvěře se dělí do **šesti fází: stažení kůže a odstranění svaloviny, tuku, světel a mozku – odkrevnění – kostrování – odmaštění – bělení – konečné úpravy**. Žádnou nelze vynechat, jinak lebka po letech zežloutne a vystoupí na ní mastné skvrny.[1]

Bělená lebka — hotová trofej srnce: vybělená lebka s parožím na dřevěném štítku

- **Očištění.** Stáhneme kůži (hlavu nikdy nevaříme v kůži), odstraníme žvýkací svaly, světla, trojúhelníkovou tukovou tkáň za očním obloukem a mozek; týlní kost se neodřezává.[1,2]
- **Odkrevnění.** Lebku 2–3 dny máčíme ve vodě (lze přidat 1% sůl nebo čpavek) a vodu měníme, dokud se přestane barvit hemoglobinem.[1,2]
- **Kostrování.** Nejčastěji varem 1–3 hodiny bez jakýchkoli přísad, lebka stále pod hladinou; paroží omotáme látkou až po růže a lebku pak prudce zchladíme.[1,2]
- **Odmaštění.** V 5% roztoku sody nebo v saponátové lázni při 70–80 °C, nikdy varem – ten kosti odvápní.[1,2]
- **Bělení a dokončení.** Peroxidem vodíku o koncentraci nejvýše 10 %, v temnu a nikdy na přímém slunci; nakonec dolepíme uvolněné zuby a kůstky.[1,2]

4. Popište hlavní zásady stahování kůží zvěře. *

> Kůži stahujeme **opatrnými řezy ostrým nožem, aby nedošlo k jejímu poškození**; u spárkaté zvěře vedeme řez od konečníku po bradu a po vnitřní straně běhů, u drobné zvěře po vnitřní straně běhů se stažením přes hlavu.[1]

Kožešina — stažená a napnutá kůže šakala, jediné u nás preparovatelné trofejové kůže šelmy

- **Postupné oddělování.** Kůži od těla uvolňujeme postupně, s pomocí ostrého nože v místech, kde srůstá s podkožním vazivem.[1]
- **Ošetření po stažení.** Co nejdříve ji zchladíme a předáme preparátorovi, případně necháme napnutou usušit a prosolíme, aby ji nepoškodila hniloba.[1]
- **Kůže šelem.** Stahuje se na plocho – řezy vedou po zadní straně běhů, středem břicha a hrudi až k hlavě, kterou se kůže nerozřezává.[2]
- **Trofejová hodnota.** V našich podmínkách se jako trofej preparuje jen kůže šakala; kůži medvěda, vlka, rysa a divoké kočky lze sice hodnotit metodou CIC, ale tyto šelmy jsou u nás celoročně hájené.[2]

5. Které trofeje lze hodnotit metodami C.I.C.? *

> Metodami Mezinárodní rady pro myslivost a ochranu zvěře (C.I.C.), založené roku 1928 v Nových Zámcích a mající vlastní komisi pro hodnocení trofejí, se podle jednotného bodového systému hodnotí **paroží a rohy spárkaté zvěře, zbraně černé zvěře a lebky i kůže velkých šelem**.[1]

Paroží — vytlučené paroží srnce, u parohaté zvěře je medailová hranice CIC 140 až 215 bodů

Toulce — zatočené toulce muflona, u rohaté zvěře je medailová hranice CIC 225 bodů

- **Parohatá zvěř.** Paroží jelena evropského, siky a daňka i parůžky srnce; medailová hranice CIC je u jelena 215 bodů, u daňka 190 a u srnce 140 bodů.[2]
- **Rohatá zvěř.** Toulce muflona s medailovou hranicí 225 bodů.[2]
- **Černá zvěř.** Zbraně kňoura, tedy páráky a klektáky, s hranicí 125 bodů.[2]

- **Šelmy.** Lebky velkých šelem a trofejová kůže; metodou CIC lze hodnotit i kůži medvěda, vlka, rysa a divoké kočky, ač jsou u nás tyto šelmy celoročně hájené.[3]
- **Praxe ČMMJ.** Podle metodiky CIC vede ČMMJ i evidenci ohodnocených trofejí, například jelenů a daňků.[4]

VII/B/19 — Lov vábením

1. Jaká základní pravidla musíme dodržet při vábení? *

> Vábení je lstivý způsob individuálního lovu, při němž lovec napodobením hlasu zvěře přiláká zvíře na dostřel; úspěch stojí na věrné imitaci, znalosti terénu a trpělivosti.[1,2]

Vábničky — lovec jimi napodobuje hlas zvěře, aby ji přilákal na dostřel

- **Věrná imitace hlasu.** Kdo vábí, musí dokonale ovládat hlas druhu, který láká, jinak zvěř lest prohlédne.[1]
- **Volba místa.** Vábí se ze známých spádů a stávanišť, kde se zvěř v dané době skutečně zdržuje.[2]
- **Dobrý vítr.** Lovec se staví tak, aby zvěř nezavětřila jeho pach dřív, než přijde na dostřel.[1,2]
- **Kryt a trpělivost.** Nutný je dobrý úkryt, opatrné chování a schopnost čekat, až se zvíře přiblíží.[1,2]
- **Zákonná hranice.** Zákon zakazuje lovit „s pomocí … reprodukční soustavy s hlasy zvěře“, tedy s elektronickou vábničkou přehrávající nahraný hlas; vábí se vlastním hlasem nebo klasickou vábničkou, kterou lovec sám rozezní.[3] Výjimku pro lov v noci může povolit jen orgán státní správy myslivosti v rozhodnutí o úpravě stavu zvěře.[3]

2. Uveďte příklady vábení spárkaté zvěře. *

> Nejznámějším příkladem je vábení jelena a srnce v době říje, kdy vábnička napodobuje hlas partnera nebo soka a přivolá zvíře na dostřel.[1,2,3]

Troubící jelen — jelen na říjišti troubí, jeho hlas vábnička napodobuje

- **Jelen.** V říji, jejíž vrchol podle staročeské tradice připadá na svatého Václava, ho láká vábnička napodobující hluboké hrdelní troubení říjného jelena.[2]
- **Srnec.** Od poloviny července do poloviny srpna ho přivábí pískání, kterým vábnička napodobuje hlas říjné srny.[3]
- **Klasické vábení.** Napodobuje hlas partnera a využívá přirozené sociální vazby mezi pohlavími zvěře.[1]
- **Dráždění soka.** Napodobením hlasu soupeře se vyvolá soubojová reakce a vůdčí samec přiběhne bránit teritorium nebo tlupu.[1]
- **Obeznání.** Zkušený vábič pozná už podle hlasu, jde-li o mladého jelena, nebo o silného vůdčího kusu.[2]

3. Uveďte příklady vábení šelem a drobné zvěře. *

> U šelem se uplatňuje hlavně lákání napodobením hlasu kořisti nebo návnadou na vnadišti, u drobné a vodní zvěře umělé volavky napodobující vzhled loveného druhu.[1]

Volavka na kachny — vyřezávaná dřevěná napodobenina kachny, kterou hejno na hladině považuje za spřízněnce

- **Lišky a další šelmy.** Přivábí je napodobení hlasu pištící nebo zraněné kořisti, případně vyložená návnada na vnadišti.[1]
- **Černá zvěř.** K přilákání na dostřel slouží vnadiště s přiměřeným množstvím krmiva, dodržující veterinární pravidla.[1]
- **Vodní pernatá.** Kachny se lákají umělými volavkami, které na hladině navodí dojem klidně sedícího hejna.[1]

- **Holubi.** Obdobně se používají volavky napodobující sedícího holuba, aby u nich přilétající hejno přisedlo.[1]
- **Zákonná mez.** Jako návnadu smí lovec použít jen neživé napodobeniny nebo krmivo – zákon zakazuje lovit „s pomocí živých živočichů jako návnad“.[2]

VII/C/19 — Z historie lovu zvěře – tlučky a jestřábí koše

1. Popište princip tlučky. *

> Tlučka byla historická padací lapací past, která fungovala na principu tíhy — dopadající břemeno zadrželo nebo usmrtilo zvěř navnaděnou k mechanismu.[1,2]

Padací past — těžký kámen vyklopený na spoušti, princip stejný jako u tlučky

- **Padací princip.** Past pracovala na principu gravitace: kořist uvolnila spoušť a na ni dopadlo těžké břemeno.[1]
- **Využití při lovu.** Tlučkami se odedávna lovila i pernatá zvěř, například tetřev hlušec.[1]
- **Dnešní zákaz.** Spolu s dalšími dříve běžnými odchytovými zařízeními, jako jsou železa, jsou tlučky dnes zakázány zákonem na ochranu zvířat proti týrání.[2]

2. Popište princip jestřábího koše. *

> Jestřábí koš je označení pro různá lapací zařízení určená k odchytu živých dravých ptáků, především jestřábů a krahujců.[1]

Jestřábí koš — síťové sklopné komory na tyči, do kterých se dravec chytil za živou návnadu

- **Živý odchyt.** Past je nastražena tak, aby se do ní dravec sám chytil, aniž by byl na místě usmrcen.[1,2]
- **Zneužití pytláky.** V praxi bývá jestřábí koš zneužíván k nelegálnímu lovu chráněných dravců, kteří jsou po odchycení usmrceni — jak dokládá i konkrétní případ z Českobudějovicka, kde takto pytláci ulovili jestřába lesního.[2]

- **Dnešní zákaz.** Tento způsob lovu je v Česku zakázán.[1]

Karta 20 — Myslivecká zařízení k lovu zvěře · Lov na újedi a obnově · Z historie lovu zvěře – způsoby lovu koroptve a sluky

VII/A/20 — Myslivecká zařízení k lovu zvěře

1. Jaké zásady platí pro umístění loveckého zařízení? *

> Lovecké zařízení umísťujeme **na místě, které zvěř přirozeně vyhledává** – u krytiny, ochozu, paše, kaliště nebo újediště – a jeho stavbu vždy předem projednáme s vlastníkem pozemku.[1,2]

- **Bezpečnost a technický stav.** Konstrukce musí být bezpečná a udržovaná v dobrém technickém stavu, aby ji bylo možné bezpečně používat; zchátralá zařízení se odstraňují.[1,2]
- **Přirozené materiály.** Zařízení stavíme z přírodních materiálů, aby v terénu nepůsobilo rušivě a nevzbuzovalo u zvěře nedůvěru.[1]
- **Směr větru.** Umístění volíme tak, aby vítr vál od očekávaného příchodu zvěře k lovci, ne naopak.[1]
- **Respektování ochozů.** Zařízení nestavíme přímo do ochozu ani jinak nenarušujeme zaběhnuté trasy zvěře.[1]
- **Odstup od hranic.** Čekací zařízení se nesmí stavět blíže než 200 m od hranic sousední honitby.[1,3]

2. Jaká legislativní pravidla musíme dodržet při stavbě loveckého zařízení? *

> Před stavbou loveckého zařízení je vždy nutný **předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku**, nejlépe písemný; bez něj uživatel honitby porušuje vlastnické právo, ačkoli myslivecké hospodaření na pozemku zákon jinak umožňuje.[1,2]

- **Odstup od hranic honitby.** Zákon o myslivosti zakazuje lovit na čekané a umísťovat myslivecká zařízení ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby.[3]
- **Technický stav.** Zařízení se udržují v takovém stavu, aby řádně sloužila svému účelu a dala se bezpečně používat; zchátralá se odstraňují.[1]
- **Ochrana zařízení.** Poškozovat cizí myslivecká zařízení, stejně jako krmelce nebo napajedla, je zakázáno.[2]
- **Bez ohledu na velikost.** Souhlas vlastníka pozemku se vyžaduje i pro jednoduchou zásedku nebo záštitu, nejen pro rozměrný posed.[1,2]

3. Co je zásedka, záštita a bouda? *

> Zásedka, záštita a bouda patří mezi **nízká zařízení pro čekanou, umístěná přímo na zemi nebo těsně nad ní**, na rozdíl od vyvýšených posedů a kazatelen.[1]

Záštita — kamenná zástěna v lese, za kterou se lovec ukryje a vystřelí štěrbinou mezi kameny

Bouda — uzavřená kukaň s maskováním a průzorem pro pozorování a výstřel

- **Zásedka.** Jednoduchý nízký posed, často jen sedátko nebo nízká plošina v úrovni terénu či těsně nad ním, odkud lovec číhá na zvěř vsedě.[1]
- **Záštita.** Prostá zástěna z přírodního materiálu, za kterou se lovec ukryje; myslivecký řád dovoluje skrýt se před přibližující se zvěří jen za takto připravenou záštitou, nikoli klekáním nebo zaléháním.[1,2]
- **Bouda.** Uzavřená, zpravidla zastřešená kukaň na zemi, chránící lovce před počasím i pohledem zvěře, s průzory pro pozorování a výstřel.[1]
- **Společný účel.** Všechna tři zařízení umožňují lovci nepozorovaně vyčkat příchodu zvěře na čekaništi a bezpečně z nich vystřelit.[1]

4. Jaké jsou výhody vysokého posedu? *

> Vysoký posed dává lovci **lepší přehled o terénu a klidnější, bezpečnější podmínky pro výstřel**, než nabízí zařízení na zemi.[1]

Kazatelna — uzavřený vysoký posed na kraji lesa, ze kterého lovec dohlédne na okolní pastvinu

- **Přehled o honitbě.** Z výšky lovec dohlédne na širší okolí i na dále přicházející zvěř a má víc času na její obeznání a přípravu k výstřelu.[1]
- **Bezpečný výstřel.** Rána z výšky směřuje šikmo dolů do terénu, který slouží jako bezpečné dostřelné pozadí, čímž se snižuje riziko nebezpečného směru střelby.[1,2]
- **Menší šance na zvětření.** Zařízení se staví po směru větru od zvěře; z výšky navíc lovcův pach snáze unáší proud vzduchu nad úroveň jejího čenichu.[1]

- **Opora pro zbraň a klid.** Zábradlí nebo sedátko posedu slouží jako opora zbraně a umožňuje klidné, nehybné vyčkání i po delší dobu.[1]
- **Dostupnost.** Čekaná z posedu klade menší nároky na fyzickou kondici a zkušenosti lovce než šoulačka nebo lov ze země.[1]

5. Co je to šoulák? *

> Šoulák je **stezka vysekaná nebo vyšlapaná honitbou, po které lovec tiše a nenápadně postupuje** – ať už při šoulačce, nebo jako přístupová cesta k naháňkovému stanovišti.[1]

Šoulák — udržovaná lesní pěšina vedoucí kolem krytin a pastvin, po níž lovec projde tiše a nepozorovaně

- **Vedení trasy.** Šoulák vede kolem krytin, ochozů, pastvin a kališť, tedy míst, kde se dá očekávat výskyt zvěře.[1]
- **Systém šouláků.** Šouláky bývají propojeny do systému s odbočkami, aby lovec mohl pružně reagovat na zjištěné stopy nebo zvěř.[1]
- **Přístupový šoulák.** U naháňkových posedů slouží šoulák jako tichá přístupová cesta na stanoviště, aby lovec zvěř předčasně nezaplašil.[1]
- **Řadí se mezi myslivecká zařízení.** Odborná literatura řadí šouláky vedle posedů, kazatelnových posedů a střeleckých záštit mezi lovecká zařízení honitby.[2]

VII/B/20 — Lov na újedi a obnově

1. Charakterizujte zásady lovu na újedi. *

> Lov na újedi je individuální lov z posedu u vyložené návnady (újedi), na kterou se zvěř – nejčastěji šelmy a černá zvěř – pravidelně vrací, takže lovec může zvíře čekat na dostřel.[1]

Újediště — vnadicí jáma s krmivem zapraveným do půdy, kam se zvěř vrací

Vnadiště — dávkovač kukuřice na lesní mýtině, který přitáhne černou zvěř na dostřel

- **Újediště.** Místo, kde je újeď vyložena a odkud lovec zvěř z krytého posedu v bezprostřední blízkosti pozoruje a střílí.[1]
- **Cíl přilákání.** Návnada musí zvěř skutečně zaujmout a opakovaně ji na místo stahovat, jinak újeď svůj účel neplní.[1]
- **Dobrý vítr.** Posed se staví tak, aby zvěř nezavětřila lovce dřív, než k újedi přijde.[1]
- **Loví se hlavně šelmy a černá.** Typickým příkladem je vnadiště na černou zvěř.[1]
- **Sanitární výjimka.** Uhynulou zvěř, kterou nelze jinak zužitkovat, je jinak povinností odstranit zakopáním či spálením – výjimku tvoří právě újedi určené k lovu.[2]

2. Jaká pravidla platí pro zakládání újedi? *

> Při zakládání újedi rozhoduje veterinární nezávadnost a přiměřené množství návnady, poloha vůči větru a omezený přístup ostatní zvěře.[1]

Kazatelna — uzavřený vysoký posed na kraji lesa, jeho poloha se volí podle převládajícího větru

- **Veterinární pravidla.** Vykládané krmivo musí být zdravotně nezávadné, aby se zvěř na újedi nenakazila.[1]
- **Přiměřené množství.** Předkládá se jen tolik návnady, kolik zvěř skutečně spotřebuje, ne zásoba na delší dobu, aby se nekazila.[1]

- **Omezení přístupu.** Újeď se situuje tak, aby k ní neměla volný přístup zvěř, na kterou lov nesměřuje, ani domácí zvířata.[1]
- **Využití větřidel.** Poloha posedu se volí podle převládajícího větru, aby zvěř lovce nezavětřila.[1]
- **Souhlas vlastníka.** K vybudování zařízení pro pozorování a lov zvěře, tedy i posedu u újediště, je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku.[2]

3. Při lovu které zvěře lze využít obnovu? *

> Obnova je čerstvě napadlý sníh, na kterém jsou všechny stopy nové. Myslivec podle nich obezná, kde zvěř je, a teprve pak na ni založí společný nebo individuální lov – nejčastěji na černou zvěř, ostatní spárkatou, lišku a kunu.[1,2]

Stopa černé zvěře na obnově — ostře otištěné spárky a za nimi paspárky

- **Černá zvěř.** Po stopách na obnově se zjistí, v které leči tlupa zalehla, a na tu leč se pak vede společný lov.[1,2]
- **Ostatní spárkatá zvěř.** Obnova ukáže, kolik kusů v leči je a kudy do ní přešly, takže se dá lovit najisto, například nátlačkou.[1,3]
- **Liška.** Obeznaná liška se loví i individuálně, například se zradidly.[1,2]
- **Kuna.** Loví se na obnově stejně jako liška – stopa prozradí, kde se zdržuje.[1]
- **Krátká obnova.** Sněžilo-li až po půlnoci, je stop málo, jsou zcela čerstvé a zvěř bývá poblíž; dlouhá obnova (sníh padal už před půlnocí) nese víc starších stop.[4]

VII/C/20 — Z historie lovu zvěře – způsoby lovu koroptve a sluky

1. Popište způsoby lovu koroptve. *

> Koroptev se loví především ploužením v zemědělských porostech a protlačováním remízů, kdy ohaři a slídiči zvěř vystaví nebo vyženou na dostřel střelců.[1]

Koroptev polní — šedá hruď, rezavý obličej a pruhované boky

Ohař vystavuje — pes ztuhle stojí a míří čenichem na zvěř ukrytou v poli

Příkrajník — dva lovci táhnou síť přes pole s vystaveným hejnkem, rytina z roku 1695

- **Ploužení.** Pomalý průchod lovecké čety zemědělskými porosty — obilím, jetelem či strništěm — při kterém psi vyhledávají hejnka koroptví a vyhánějí je na dostřel.[1]
- **Protlačení remízů.** Obdobný způsob se používá v mezích a remízcích, kde se koroptve rády ukrývají před nepohodou i predátory.[1]
- **Ohaři a slídiči.** Ohař zvěř vystaví a čeká na příchod střelce, slídič ji vyplaší přímo do vzduchu.[1]
- **Příkrajník.** Historický odchytový způsob: jakmile ohař hejnko vystavil, přikrylo se velkou sítí nataženou na tyčích a koroptve se chytily živé.[2]

2. Popište způsoby lovu sluky. *

> Sluka lesní se loví především za večerního soumraku na tahu, kdy lovec čeká na okraji lesa či paseky na namlouvací let prolétávajících samečků.[1]

Sluka lesní — pták s maskovacím hnědým peřím a dlouhým zobákem

Sluka na tahu — dva sameční přelétávají soumračným lesem při namlouvacím letu, rytina z roku 1885

- **Čekaná na tahu.** Lovec se postaví na kraj lesa, do průseku nebo na okraj paseky, kudy sameček za soumraku pravidelně prolétá.[1]
- **Vábení hlasem slepičky.** Napodobením volání samičky se přilákal prolétávající sameček blíž k lovci na dostřel.[1]
- **Historicky na společných lovech.** Sluky byly příležitostně uloveny i při honech na jinou zvěř, kdy je z houštin vyhnali honci nebo psi.[1]

- **Tradice tahu.** Způsob lovu na tahu se dodržoval tradičně, ať šlo o jarní, nebo o podzimní přelety sluk.[1]

Slovníček myslivecké mluvy

Výrazy myslivecké mluvy, které odpovědi používají, a jejich význam v běžné češtině. Tečkovaně podtržený výraz v odpovědi vede sem.

A

aplaudovat — pleskat kelkou

aport — přinesení zvěře psem

B

bádat — dávat pozor všemi smysly; také jistit

bachor — žaludek černé zvěře

bachor — první oddíl žaludku přežvýkavců

bachyně — samice divočáka

bachyňka — samice ve druhém roce

balabáni — umělé kachny k vábení

barva — krev

barvit — krvácet po zásahu

běh — noha

běhy — nohy

bekání — štěkavý hlas zneklidněné srnčí zvěře

běl — tuk pod kůží

besedovat — shromažďovat se ve skupině

bezoáry — hrudky v žaludku zvěře

bobčení — trousení trusu

bobčit — trousit trus

bobřák — samec bobra

bobře — mládě bobra

bobřice — samice bobra

borlice — malý lovecký roh

brousit — skřípat v toku, o tetřevovi

broušení — poslední fáze tokového zpěvu tetřeva

březňák — zajíc narozený v březnu

bříško — měkká zadní část spárku

bublání — tokový hlas tetřívka

bublat — tokat, o tetřívkovi

buchtovat — rýt a obracet půdu

buchty — vyryté kusy země

bystřit — napínat sluch

Č

čabraka — bělavá skvrna na hřbetě; také sedlo

čárovat — klusat v jedné stopě

čekalka — zálomek vzkazující, aby počkal

čekalky — zálomky vzkazující, aby počkali

čekaná — lov čekáním na stanovišti

čekaniště — místo, kde lovec na čekané vyčkává zvěř

čiplenka — samice jelení, daňčí nebo srnčí zvěře ve druhém roce života; hovorově šmolka (germanismus)

čiřikání — volání koroptve

čiřikat — volat, o koroptvi

D

dohledávka — vyhledání postřelené drobné zvěře

doléhat — držet se v noře těsně u zvěře, o psu

dolina — jáma vyhrabaná v říji

doliny — jámy vyhrabané v říji

dolovat — vyhrabávat noru

dosled — sledování postřelené spárkaté zvěře po stopě

dostřelit — usmrtit poraněnou zvěř dalším výstřelem

dostřelná — usmrcující, na poraněnou zvěř z blízka

dudat — ozývat se v toku, o dropovi

dýchánek — přezimující hejno koroptví; také sídlo

dýchánek — místo, kde po zvěři zůstal pach

E

evertovaný — odstávající od krku

F

fialka — pachová žláza na liščí oháňce

fičení — úzkostný hlas srnčete

fretkování — lov králíků s fretkou

G

gastrolity — kamínky z žaludku tetřevovitých jako trofej

H

hájený — chráněný před lovem

háky — kly bachyně

hárání — doba páření psovitých šelem

hlaholy — slavnostní troubené signály ke cti ulovené zvěře

hlasič — pes, který u nalezené zvěře štěká

hlásit — štěkat na stopě nebo u zvěře, o psu

hlášení — štěkání psa na stopě nebo u zvěře

hlodáky — řezáky; také struhy

honci — pomocníci ženoucí zvěř

honcování — období páření zajíce a králíka

honění — období páření veverky a ondatry

honič — lovecký pes, který hlasitě žene zvěř

honiči — lovečtí psi, kteří hlasitě ženou zvěř

houně — kůže medvěda

hrabánkování — vyhrabávání jamek, jimiž srnec značí teritorium

hrabánky — jamky, které srnec vyhrabe předními běhy

hrad — doupě bobra, ondatry nebo jezevce

hrady — doupata bobra, ondatry nebo jezevce

hrázka — zadní část otisku spárku

hrobařit — zahrabávat nalezenou zvěř, o psu

hryz — větvička v tlamě ulovené zvěře

hřadovat — sedět přes noc na větvi, o ptácích

hřeben — štětiny na hřbetě

hubertka — zkostnatělá chrupavka v srdci jelena

hukání — tichý hlas jelena v říji; také mrmlání

Ch

chrutí — doba páření černé zvěře

J

jádro — maso ulovené šelmy

jádro — jadrné krmivo, zrní

jesličky — malé žebřinové jesle na seno

jezevče — mládě jezevce

jezevčice — samice jezevce

jistit — dávat pozor všemi smysly; také bádat

K

káče — mládě kachny

kačírky — zahnutá ocasní pera kačera

kalhotky — peří na holeni dravce

kaliště — bahnitá prohlubeň

kaliště — válení se v bahně

kalištit — válet se v bahně

kamínkovat — zanechávat zelenou moč na sněhu

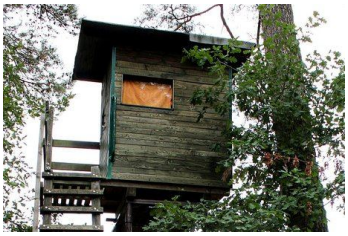
kamžit — tiše poštěkávat

kaňkování — období páření lišky a kuny

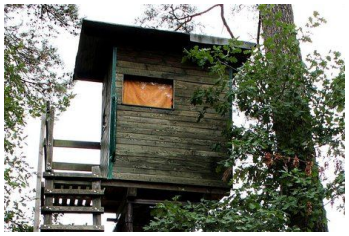

kaňkovat — vypouštět krev z přezky

kazatelna — uzavřený vyvýšený posed

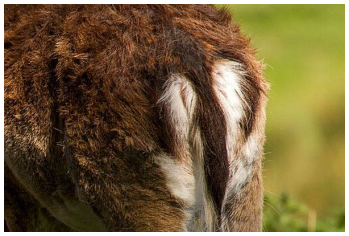
kazatelny — uzavřené vyvýšené posedy

kelce — horní špičáky jelena

kelka — ocas parohaté a dutorohé zvěře, medvěda a bobra

klade — rodit mláďata; šelmy je vrhají

kladená — narozená

kladení — rození mláďat

klekták — horní kel kňoura

klektáky — horní kly kňoura

klektat — klapat kly

klín — ocas bažanta

klivák — zobák; také klovec, klubec

klovec — zobák; také klubec, klivák

klubec — zobák; také klovec, klivák

kníry — vousy

knoflíkáč — starší srnec s růží

kňour — kanec

kňouři — kanci

kodrcat — tokat, o bažantovi

kohoutek — nejvyšší místo hřbetu nad lopatkami

komora — hrudní dutina

komora — část honitby ponechaná bez lovu

komorovat — držet bažanty přes zimu ve voliérách

koruna — vrchol parohu s výsadami

kořínkovat — hledat a žrát kořínky

kotel — rozšířená komora nory

krajkování — výrůstky po obvodu lopaty

králice — samice králíka

králíčata — mláďata králíka

králíče — mládě králíka

kratiny — úd s varlaty

krechty — kryté jámy na uskladnění dužnatých krmiv

krunýř — ztluštělá kůže na hrudi; také kyrys, štít

krytina — porost, v němž se zvěř skrývá

křídlovaný — postřelený do křídla

kuně — mládě kuny

kunice — samice kuny

kuňák — samec kuny

kuňata — mláďata kuny

kuželkovat — stát vzpřímeně na zadních nohách

kvítek — bílá špička liščí oháňky

kvorkání — chraptivý hlas sluky v letu

kvorkat — ozývat se chraptivě v letu, o sluce

kyrys — ztluštělá kůže na hrudi; také krunýř, štít

kýta — stehno

kýtky — stehna kuny

kýty — stehna

L

lapák — ohrazená past k živému odchytu zvěře

leč — úsek společného lovu

leč — slavnostní zakončení honu nebo lovecké sezony

leče — úseky společného lovu

lesnice — velký lovecký roh

letky — letová pera

letošák — mládě černé zvěře do jednoho roku

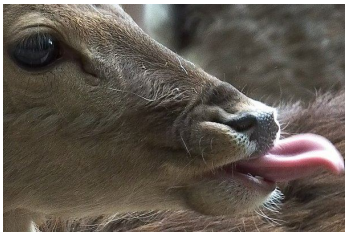
lišák — samec lišky

liščina — vydělaná liščí kůže

lízák — jazyk

lodyha — kmen parohu

lončáci — samci černé zvěře ve druhém roce

lončák — samec ve druhém roce

lopata — zploštělý vrchol paroží

lopatáč — daněk s lopatovitým parožím

lopatkáři — daňci s lopatovitým parožím

loupání — strhávání kůry ze stromů zuby

loupat — otloukat lýčí z paroží

lože — místo, kde zvěř leží

lýčí — kůže na rostoucím paroží

lyra — rozevřený ocas tetřívka

M

markazín — sele s pruhovanou srstí

metání — rození mláďat u šelem a černé zvěře

metat — rodit mláďata; také vrhat

morda — tlama větší šelmy nebo psa

mordička — tlama menší šelmy

mravenčit — žrát mravence

mrmlání — tichý hlas jelena v říji; také hukání

mroukat — vydávat klidný hlas

N

načínat — začít žrát ulovenou zvěř, o psu

nadháňka — hon s tichým naháněním zvěře

nadočník — druhá výsada parohu

nadočníky — druhé výsady parohů

naháňka — hon s hlasitým naháněním zvěře

naháňky — hony s hlasitým naháněním zvěře

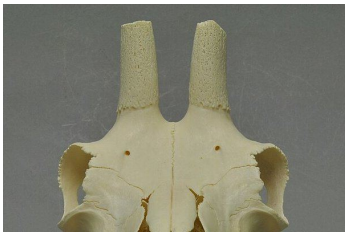
náprsenka — skvrna na hrdle kuny

násada — vejce k vysezení

násadce — kostěné výběžky pro rohy

nasazovat — začínat růst paroží

nástřel — místo, kde zvěř stála při zásahu

nátlačka — hon s pomalým vytlačováním zvěře z krytu

navětrání — vychlazení vyvržené zvěře vzduchem

navětřit — zachytit pach zvěře ve větru

nepobarvená — bez krve postřelené zvěře

nízkým nosem — sledování pachu zvěře u země, o psu

norník — pes pro práci v noře

norování — lov lišky a jezevce psem v noře

nůsek — špička otisku spárku

O

obeznaná — rozpoznaná a posouzená

obeznání — rozpoznání a posouzení zvěře

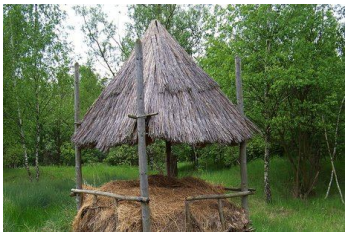
obeznat — rozpoznat a posoudit zvěř

obnova — čerstvě napadlý sníh

oborohy — zásoby sena pod stříškou

obrná — dočasně ochrnutá zásahem páteře

obřitek — skvrna kolem řitního otvoru; také zrcátko

očník — první výsada parohu

očníky — první výsady parohů

odplecení — oddělení plecí od trupu ulovené zvěře

oháňka — ocas šelmy

ohni — v okamžiku výstřelu

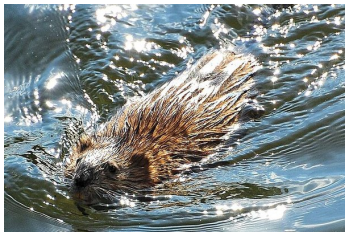
ochoz — pravidelně užívaná cesta zvěře

ochozy — pravidelně užívané cesty zvěře

ondatřák — samec ondatry

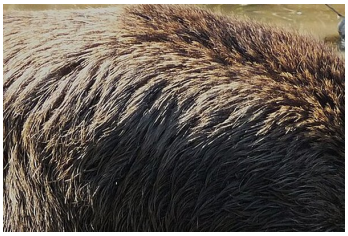
ondatře — mládě ondatry

opěrák — třetí výsada parohu

opěráky — třetí výsady parohů

osiny — hrubé svrchní chlupy

ostruhovat — pářit se, o bažantovi

ošlapování — páření kohouta se slepicí

otěrky — stopy po otírání o strom; také otěry

otěry — stopy po otírání o strom; také otěrky

oznamovač — pes, který se vrátí a dovede lovce ke zvěři

P

paletky — zakrnělá první ruční pera sluky jako trofej

paličkáč — srnec s prvním parožím

paličkáči — srnci s prvním parožím

panáčkovat — sedět vzpřímeně na bobcích

pánkovat — po zásahu vystoupat a spadnout zhaslá, o koroptvi

párák — dolní kel kňoura

páráky — dolní kly kňoura

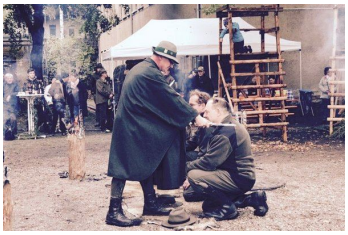
parforsní — štvanice se smečkou psů a jezdci

parukáč — zvěř s parohovou parukou

pasovat — slavnostně přijmout mezi lovce

paspárky — nevyvinuté zadní paznehty

paše — pastva

pečeť — místo odlomení parohu

pelášit — prudce utíkat

perlení — hrbolky na parohu; také perly

perly — hrbolky na parohu; také perlení

perutě — křídla

pervertovaný — zarůstající do krku

pesíky — svrchní delší chlupy srsti šelmy

píchák — zobák sluky

pírko — ocas černé zvěře, zajíce a králíka

plná — březí

plouženi — hon s honci a střelci v jedné řadě

plováky — nohy vodního ptáka

pobarvená — značená krví postřelené zvěře

podsada — spodní vrstva srsti šelmy

podtatrčí — bělavé peří pod ocasem tetřeva a tetřívka

pokládat — pářit se se samicí

políčkovat — bít se předními nohama

popelení — koupel v prachu nebo písku

popelit — koupat se v prachu nebo písku

posed — vyvýšené sedátko pro čekanou

posedy — vyvýšená sedátka pro čekanou

postupování — pomalé přibližování psa ke zvěři po vystavení

poušky — červené bradavičnaté útvary u oka tetřevovitých a bažanta

povelka — signální trubka nebo roh k dávání povelů

prk — říjný pach

prsty — výrůstky na lopatě

průběrný — určený k odlovu pro slabé nebo vadné znaky

prut — ocas psa nebo vydry

přebarvování — výměna srsti

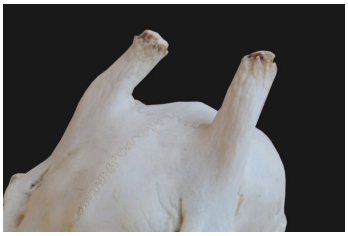
přezka — pohlavní orgán samice šelmy

pšoukání — syčivý tokový hlas tetřívka

pšoukat — syčet v toku, o tetřívkovi

pucky — pachové žlázy na běhu

pučnice — základ parohu

pukat — cvakat v toku, o tetřevovi

R

ráže — varlata

rejdovák — ocas dravce

rez — moč

rochání — říjný hlas daňka

rochat — ozývat se v říji, o daňkovi

roj — hromadné vzlétnutí bažantů

rouno — hříva muflona

růže — věnec na spodku parohu; také růžice

růžice — věnec na spodku parohu; také růže

růžky — peříčka na hlavě bažantího kohouta

růžky — rohy kamzíka

ryj — nos a tlama černé zvěře

ryzka — liška s červenou srstí; také zrzka

Ř

řevnice — vábnička napodobující troubení jelena

říje — doba páření

říjiště — místo, kde se zvěř soustřeďuje v říji

S

sádelník — tuková žláza pod ocasem jezevce

sedlo — bělavá skvrna na hřbetě; také čabraka

sekáč — samec černé zvěře ve třetím roce

shazovat — zbavovat se paroží

shoz — shozený paroh nebo parůžek

shozy — shozené parohy nebo parůžky

sídlo — přezimující hejno koroptví; také dýchánek

sklopec — past s padacími dvířky

skolení — štěkavý hlas lišky

skolit — ozývat se štěkavým hlasem, o lišce a vlku

slednice — zálomek značící směr úniku

slecho — ucho

slechy — uši

slídění — hledání drobné zvěře psem v krytu

slídič — pes, který hledá a vyhání drobnou zvěř z krytu

slídiči — psi, kteří hledají a vyhánějí drobnou zvěř z krytu

slídit — hledat drobnou zvěř v krytu, o psu

slzník — kožní váček před okem

spád — stezka šelmy

spády — stezky šelmy

spála — skvrna na břiše jelena

spárky — paznehty

srpky — krajní zahnutá pera tetřívka

stávaniště — místo, kde se spárkatá zvěř dočasně zdržuje

stavěná — zadržená psem štěkotem na místě

stavění — zadržení zvěře štěkotem na místě, o psu

stavět — zadržet zvěř štěkotem na místě, o psu

stojáky — nohy pernaté zvěře

stopníky — pěšinky vyšlapané zvěří

stroj — výměšek přířitních žláz bobra

struhy — řezáky; také hlodáky

střapec — srst na předkožce

stříkance — trus dravce

střiž — ustřelená srst nebo peří

světla — oči

světlo — oko

svírák — ústa

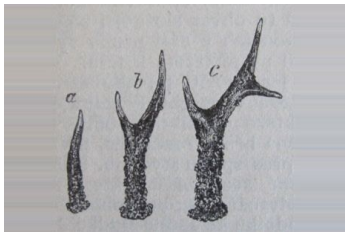

svírka — pohlavní orgán samice

svod — přehlídka mladých loveckých psů

Š

šesterák — samec se šesti výsadami

škára — kůže černé zvěře

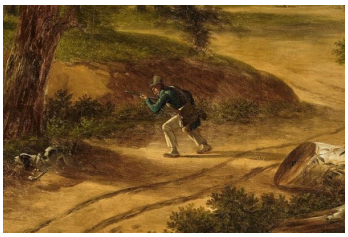
škrabáky — drápy

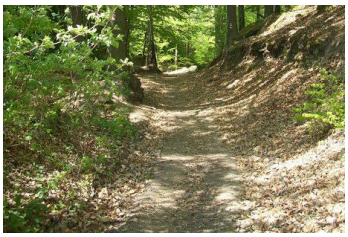
škůdník — zvěř se slabým parožím

šlehačka — pružinová past, která zvíře udeří

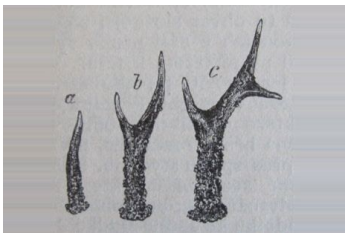
šoulačka — lov pomalou tichou chůzí

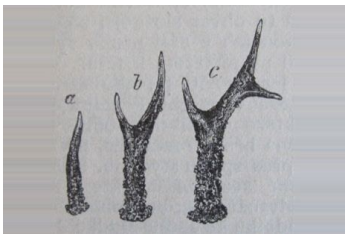
šoulák — tichá pěšina pro šoulačku

špičáci — samci s nevětveným parožím

špičák — samec s nevětveným parožím

štětka — ozdoba z prodloužené srsti zvěře

štít — ztluštělá kůže na hrudi; také kyrys, krunýř

štvaní — hlasité pronásledování zvěře psem

štvát — hlasitě pronásledovat zvěř, o psu

T

tatrč — ocas tetřeva

tatrček — ocas drobné pernaté zvěře

tenata — odchytové sítě na zajíce

tchořovina — páchnoucí výměšek tchoře

tlupa — stádo

tlupy — stáda

tok — namlouvání ptáků; také tokání

tokání — namlouvání ptáků; také tok

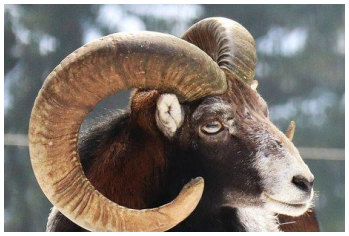
tokaniště — místo tokání ptáků

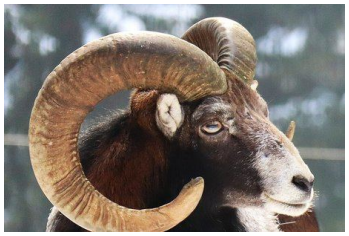
tokat — namlouvat se, o ptácích

toulce — rohy

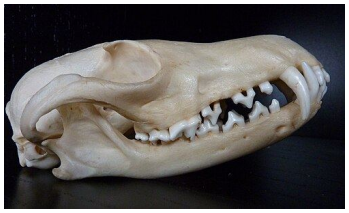

toulec — roh

trávník — žaludek přežvýkavců

trháky — velké stoličky šelmy

troubení — říjný řev jelena

troubit — řvát v říji, o jelenovi

tříšť — úlomky srsti a kostí na nástřelu

U

úbrus — obroušená plocha zubů a klů

uhlířka — liška s tmavou srstí

újediště — místo, kde se předkládá návnada pro šelmy

úlomek — větvička na počest úlovku

úlomky — větvičky na počest úlovku

V

vábnička — nástroj napodobující hlas zvěře

vařečkáč — mladý daněk s parožím nahoře rozšířeným do vařečky

vařečkáři — mladí daňci s parožím nahoře rozšířeným do vařečky

vařečky — mladé paroží daňka

větrník — nos

veverčák — samec veverky

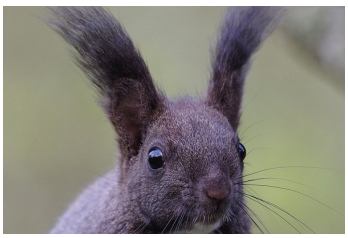
veverčata — mláďata veverky

veverče — mládě veverky

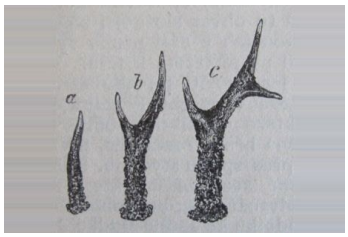

veverčice — samice veverky

vězet — zdržovat se, přebývat

vidlák — samec s parožím rozvětveným do vidlice

vinutí — zatočení rohů

vjíždět — vjet do nory

vlčina — vydělaná vlčí kůže

vlčník — výsada nad opěrákem

vlčníky — výsady nad opěrákem

vlečka — umělá pachová stopa tažené zvěře

vlna — srst zajíce a králíka

vnadění — lákání zvěře návnadou

vodič — pes, který dovede lovce ke zvěři na řemeni

vous — štětka prodloužené srsti kamzíka nebo jelena

vrhat — rodit mláďata; také metat

vrcholit — prudce vystoupat po zásahu

vrš — drátěná past s nálevkovitým vstupem

vřeštění — úzkostný křik zajíce nebo králíka

vřeštět — úzkostně křičet

vsuk — vchod do nory

výhoz — nejedlá část vývrhu

vylousknout — vydat třetí fázi tokového zpěvu, o tetřevovi

výlož — uložení zvěře po každé leči

výlusk — třetí fáze tokového zpěvu tetřeva

výměty — trus

vypíchnout — vyhnat zvěř z krytu, o psu

vypíchnutí — vyhnání zvěře z krytu

vypíchnutý — vyhnaný z krytu

vypichovat — vyhánět zvěř z krytu, o psu

výpraš — trus pernaté zvěře

výrovka — lov dravců s výrem jako návnadou

výřad — slavnostní vyložení ulovené zvěře

výsady — větve parohu

výskok — vysoký skok zvěře po zásahu

vysokým nosem — hledání pachu zvěře ve vzduchu, o psu

vystavit — ukázat zvěř postojem, o psu

vystavovat — ukazovat zvěř postojem, o psu

výstražka — zálomek varující před nebezpečím

vytahovat — vycházet z krytu

vytlouct — otlouct lýčí z paroží

vytloukání — otloukání lýčí z paroží

vytrubování — troubení signálu pro každý druh ulovené zvěře

vývrh — vyvržené vnitřnosti

vyvrhnout — vyjmout vnitřnosti z ulovené zvěře

vývrtkáč — srnec s vývrtkovitým parožím

vývržky — nestrávené zbytky kořisti sovy

vyzvednout — vyplašit ze skrýše

Z

zaječák — samec zajíce

zaječka — samice zajíce

zajíčata — mláďata zajíce

zajíče — mládě zajíce

zálomek — větvička značící místo nebo směr

zálomky — větvičky značící místo nebo směr

zapeření — usmrcení postřelené pernaté zvěře

zápory — otisky spárků vyryté prudkým odrazem při zásahu

záraz — dobití zvěře bodnutím do zátylku

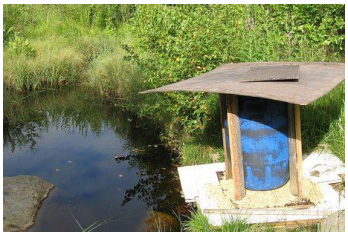
zásedka — nízké čekací zařízení u země

záskoky — úskočný skok zajíce

záskoky — odchytová zařízení pro zvěř

zástěrka — prodloužená srst na svírce

zásyp — krmítko pro pernatou zvěř

zásypy — krmítka pro pernatou zvěř

záštita — zástěna, za kterou se lovec na čekané kryje

zatahovat — vracet se do krytu

zavazák — lovecký nůž k zárazu zvěře

závodčí — pomocník vedoucího honu, který rozmísťuje střelce a honce

závoj — kruh peří kolem očí sovy

zbraně — kly kňoura

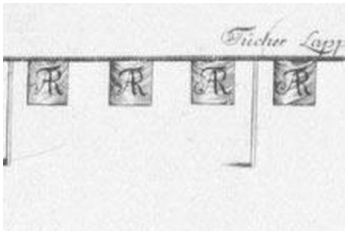

zhaslý — mrtvý po zásahu

zhasnout — uhynout po zásahu

zob — větvička v zobáku ulovené zvěře

zradidla — pestré pruhy nebo pachy, které odrazují zvěř

zradit — vyrušit zvěř a prozradit jí svou přítomnost

zrcátko — barevná skvrna na křídle ptáka

zrcátko — skvrna kolem řitního otvoru; také obřitek

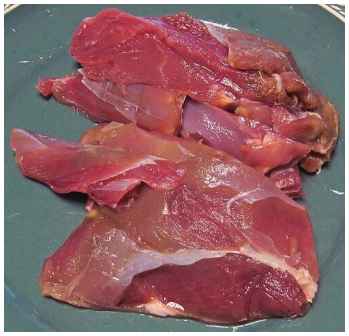

zrzka — liška s červenou srstí; také ryzka

zvednout — vyplašit zvěř z úkrytu

zvěřina — maso zvěře

Ž

ždímání — močení

železa — čelisťové pasti

žíla — pohlavní úd samce

žír — pastva zvěře

Zdroje

Zdroje odpovědí po předmětech a kartách, s autory a licencemi fotografií. Kód nad zdroji vede zpět k otázce.

Předmět I — Myslivecká osvěta

Karta 1, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. a) a b) a § 52; ve znění zákona č. 220/2025 Sb., účinném od 1. 1. 2026. Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství. Ke škodám způsobeným zvěří srov. Škody způsobené zvěří tamtéž.
2. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026; data za myslivecký rok 2025/2026 (1. 4. 2025 – 31. 3. 2026): na 6 887 961 ha honiteb se ulovilo 273 275 kusů černé, 139 260 srnčí, 53 494 daňčí a 33 612 jelení zvěře. statistikaamy.csu.gov.cz. Souhrnná data též v sekci Myslivost ČSÚ.
3. TUREK, Kamil, Štěpán KŘÍSTEK, Jaroslav KUBIŠTA, Jan VROBEL, Radim STREJČEK a Pavel TOMEČEK. Poškození obnovy lesa zvěří; měření na 1 383 kontrolních a srovnávacích plochách v letech 2013–2021 (207 433 stromků; zvěř zcela zničí v průměru 15 % stromků, poškozeným sníží přírůst o 28 % a okusem vyloučí 13 % druhů dřevin). *Zpravodaj ochrany lesa*, sv. 25, 2022. Shrnutí: Zvěř zcela zničí každý sedmý malý stromek při obnově lesů, VÚLHM.
4. Státní veterinární správa. *Africký mor prasat – aktuální informace* (první výskyt 26. 6. 2017 u Zlína, opětovné zavlečení v prosinci 2022 na Frýdlantsku, poslední pozitivní nález 22. 8. 2024, status země prosté AMP od WOAH 23. 1. 2026). svscr.cz.
5. Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci, účinná od 1. 1. 2022; provádí nařízení EU č. 1143/2014. mze.gov.cz.
6. Českomoravská myslivecká jednota. *Tvrdá práce myslivců má hmatatelné výsledky* (podle propočtů ČMMJ zhruba 82 000 krmelců, téměř 100 000 slanisek a asi 15 000 napajedel; v letech 2010–2019 přes 18 000 vypuštěných koroptví a přes tři sta tetřevů; ročně přes 50 milionů dobrovolnických hodin). cmmj.cz.
7. SRNA index – sestavuje Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., ve spolupráci s Generali Českou pojišťovnou z dat Policie ČR, tísňové linky a evidence sražené zvěře (prokazatelně přes 30 000 nehod se zvěří ročně). srazenazver.cz. Čísla za zimní pololetí 2025/2026 podle Deníku, 6. 6. 2026.
8. Dříve byla potřeba rojnice dobrovolníků, dnes srnčata před smrtí při sečení zachraňují i drony. *ekonews.cz*. ekonews.cz.
9. Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky (do roku 2025 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR), vede Národní ústav lidové kultury. Myslivost je zapsaná pod číslem 5/2011 jako „Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově“, sokolnictví od roku 2009. nulk.cz.
10. UNESCO. *Falconry, a living human heritage*. Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva, zápis 2010, rozšířený zápis 2021. ich.unesco.org.

Karta 1, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivost je neoddělitelnou součástí hospodaření v krajině* („Vztah myslivosti k lesnictví a zemědělství je rovnocenný. Ve všech případech se jedná o hospodaření v krajině.“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. e) a f) (vymezení honebních pozemků) a § 52 odst. 1 písm. b) (odpovědnost uživatele honitby za škodu způsobenou zvěří na polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách a lesních porostech). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio). Mendelova univerzita v Brně, s. 37 (spárkatá zvěř je na existenci lesa závislá, lesy jsou ale zároveň místem hospodářské činnosti, jejich zájmy se střetávají a je třeba škody zvěří na lese omezovat). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: participace na zemědělských produktech). cmmj.cz.

Karta 1, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: ekonomika – odběr výrobků, cestovní ruch, pracovní příležitosti, daně, nájmy z honiteb). cmmj.cz.
2. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026 (za myslivecký rok 2025/2026 evidováno 88 694 držitelů loveckých lístků a 5 778 honiteb). statistikaamy.csu.gov.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 33 odst. 2 (nájemné z honitby se stanoví dohodou smluvních stran). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. a) (myslivostí se rozumí i „spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví“). zakonyprolidi.cz.
2. Národní lesnický institut. *Co je to myslivost?* (myslivost není sport, ale činnost ve veřejném zájmu plnící ústavně zakotvený úkol státu; moderní myslivec jako „přítel přírody“ a „starostlivý hospodář“). nli.gov.cz.
3. Národní ústav lidové kultury. *Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově* (zápis z roku 2011 na Seznam nemateriálního kulturního dědictví ČR, do roku 2025 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR). nulk.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6 „Myslivost a kulturní dědictví“: spoluorganizátor veřejného života – plesy, poslední leče, dětské dny; myslivecké odívání, mluva, písemnictví). cmmj.cz.

Karta 1, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5 „Myslivost a rekreace“: aktivní trávení volného času, odklon od konzumního stylu, zdravotní aspekty, manuální zručnost, podpora cestovního ruchu). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Co je to myslivost?* (moderní myslivec jako „přítel přírody“ a „starostlivý hospodář“, jehož etika vyjadřuje odpovědnost vůči přírodě). nli.gov.cz.
3. *Rekreační myslivost z pohledu ekonomiky a efektivity hospodaření se zvěří.* Svět myslivosti, roč. 10, 2009, č. 6 („Evropská civilizace se za posledních 50 let výrazně změnila. Především došlo ke stěhování obyvatelstva z venkova do měst…“). lesprace.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 1, otázka B1

1. Národní lesnický institut. *Historie a tradice myslivosti* (18. století: tříleté vyučení u mistra a ceremoniál „přijetí v myslivců počet“ s předáním výučního listu, tesáku a trubky). nli.gov.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (tříletá výuční doba u učebního pána zakončená „přijetím v počet myslivců“). cmmj.cz.
3. *Myslivecké zvyky a tradice* – text Mysliveckého spolku Smilovice–Řeka podle multimediální *Myslivecké encyklopedie* 2005 (obdoba bývalého „vyzbrojení“ a „ozbranění“ prováděného ještě v 19. století). fit.vut.cz.
4. TRIPES, Oldřich. *Přijímání mezi myslivce* („ozbrojení či vyzbrojení a až později i pasování na myslivce… pravděpodobně obdobou pasování na rytíře“). ms-straz.webnode.cz.
5. *Jägerschlag* (obřad vzešel z propuštění vyučeného mládence z učení a předání tesáku mistrem). de.wikipedia.org.
6. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 85 (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004). Dokument z cmmj.cz.
7. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úderka (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 1, otázka B2

1. TRIPES, Oldřich. *Přijímání mezi myslivce* (podrobný popis obřadu: poklek, tři údery tesákem na levé rameno, předání zbraně a listiny, troubení, přípitek). ms-straz.webnode.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: úderka (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo), tesák (Christoph Waghubinger, CC BY-SA 3.0 AT), přijímací list (neznámý autor, volné dílo), trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0 AT, CC BY 3.0.

Karta 1, otázka B3

1. TRIPES, Oldřich. *Přijímání mezi myslivce* (upozornění na záměnu s pasováním, nutnost vést obřad nazpaměť a zákaz zesměšňování adepta). ms-straz.webnode.cz.

Karta 1, otázka C1

1. KOUDELKA, Oldřich. *Česká a slovenská myslivecká literatura v časovém sledu* (počátky českého a slovenského mysliveckého písemnictví). kdelovit.cz.
2. Historický ústav AV ČR. *Biografický slovník českých zemí*: ČERNÝ Josef Vilém (1841–1905) (heslo o díle, zejména o publikaci Myslivosť z let 1882–85). biography.hiu.cas.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Čeněk Zíbrt (Národní knihovna České republiky, volné dílo).

Karta 1, otázka C2

1. KOUDELKA, Oldřich. *Česká a slovenská myslivecká literatura v časovém sledu* (počátky českého a slovenského mysliveckého písemnictví). kdelovit.cz.
2. Historický ústav AV ČR. *Biografický slovník českých zemí*: ČERNÝ Josef Vilém (1841–1905) (heslo o díle: Bažantnictví 1864, Myslivosť 1882–85, Učebnice myslivosti 1901). biography.hiu.cas.cz.
3. Titulní list je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšený: Bažantnictví (Josef V. Černý, 1864, volné dílo).

Karta 2, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“:

produkty, ekonomika – odběr výrobků, cestovní ruch, daně, nájmy z honiteb). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 33 odst. 2 (nájemné z honitby se stanoví dohodou smluvních stran). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Tvrdá práce mysliveckých hospodářů má hmatatelné výsledky* (myslivci ročně odvedou přes 50 000 000 dobrovolnických hodin a ze svého hradí náklady v řádu miliard korun). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zpracování zvěřiny (Bertha Schinkenhuber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: produkty – zvěřina, parohy, rohy, kůže). cmmj.cz.
2. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026 (myslivecký rok 2025/2026: 33 612 ks jelení, 53 494 ks daňčí – rekord, 139 260 ks srnčí – rekord, 273 275 ks černé zvěře – rekord, dohromady přes 500 000 ks spárkaté zvěře). statistikaamy.csu.gov.cz.
3. Státní veterinární správa. *Zvěřina z pohledu veterinárního dozoru* (zvěřina se na trh dostává přímým prodejem v malém množství po prohlídce proškolenou osobou, nebo přes zvěřinový závod, kde všechna těla prohlíží veterinární dozor; divoká prasata musí projít vždy vyšetřením na trichinely). svscr.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěřina (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0), trofeje (Buchstapler, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: zvěřina – kvantitativní a kvalitativní význam). cmmj.cz.
2. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026 (myslivecký rok 2025/2026: 33 612 ks jelení, 53 494 ks daňčí, 139 260 ks srnčí a 273 275 ks černé zvěře, dohromady přes 500 000 ks spárkaté zvěře). statistikaamy.csu.gov.cz.
3. Státní veterinární správa. *Zvěřina z pohledu veterinárního dozoru* (zvěřina se na trh dostává buď přímým prodejem v malém množství po prohlídce proškolenou osobou, nebo přes zvěřinový závod pod veterinárním dozorem; divoká prasata musí vždy projít vyšetřením na trichinely). svscr.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52 odst. 1 písm. b) (uživatel honitby hradí škodu, kterou zvěř způsobila na polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách a lesních porostech – proto je nutné stavy zvěře odlovem regulovat). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěřina (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0), škody zvěří (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: ekonomika – pracovní příležitosti, cestovní ruch). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio). Mendelova univerzita v Brně, s. 65 (ekonomika obornictví – náklady na krmení, plat personálu a techniku patří mezi hlavní nákladové položky provozu obory). web2.mendelu.cz.
3. Státní veterinární správa. *Zvěřina z pohledu veterinárního dozoru* (ve zvěřinových závodech prohlíží všechna těla ulovené volně žijící zvěře veterinární dozor). svscr.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Tvrdá práce mysliveckých hospodářů má hmatatelné výsledky* (myslivci ročně odvedou přes 50 000 000 dobrovolnických hodin práce). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), zpracování zvěřiny (Bertha Schinkenhuber, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Myslivost jako hospodářská činnost“: ekonomika – daně, nájmy z honiteb). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 33 odst. 2 (nájemné z honitby se stanoví dohodou smluvních stran). zakonyprolidi.cz.
3. Státní veterinární správa. *Zvěřina z pohledu veterinárního dozoru* (zvěřina se legální cestou dostává do tržní sítě přímým prodejem v malém množství, nebo přes zvěřinový závod). svscr.cz.
4. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026 (za myslivecký rok 2025/2026 evidováno 88 694 držitelů loveckých lístků). statistikaamy.csu.gov.cz.

Karta 2, otázka B1

1. Wikipedia. *Myslivecké zvyky a tradice* (kapitoly Pasování na lovce a Přijímání mezi myslivce). cs.wikipedia.org.
2. OMS Žďár nad Sázavou, ČMMJ. *Myslivecké pasování*. zdar.cmmj.cz.

3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pasování tesákem (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 2, otázka B2

1. Wikipedia. *Myslivecké zvyky a tradice* (kapitoly Úlomky a Přijímání mezi myslivce). cs.wikipedia.org.
2. OMS Žďár nad Sázavou, ČMMJ. *Myslivecké pasování*. zdar.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: úder tesákem (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo), úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo), troubení (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 2, otázka B3

1. Myslivost.cz. *Pasování na lovce* (Myslivecké zvyky a tradice v praxi). myslivost.cz.
2. OMS Žďár nad Sázavou, ČMMJ. *Myslivecké pasování*. zdar.cmmj.cz.

Karta 2, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění zákona č. 220/2025 Sb., účinném od 1. 1. 2026. zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Africký mor prasat – aktuální informace* (status země prosté AMP od WOAH 23. 1. 2026). svscr.cz.
3. Lesnická práce, s. r. o. *O časopisu Svět myslivosti*. svetmyslivosti.cz.
4. Myslivost, s. r. o. *Základní informace o časopisu*. myslivost.cz. Pravidelné rubriky též v katalogu periodik.cz.
5. MÜLLER, Štěpán. *80 let vydávání časopisu Myslivost/Stráž myslivosti*. Myslivost, 1. 6. 2003. agris.cz.
6. *Myslivecká práce a názor veřejnosti, tentokrát i pohledem člověka, který má statisíce příznivců na sociálních sítích*. Kladenské listy. kladenskelisty.cz.
7. Lesnický a myslivecký digitální archiv, provozuje Lesnická práce, s. r. o. lmda.silvarium.cz.
8. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): titulní list časopisu Wild und Hund (Paul Parey Zeitschriftenverlag, volné dílo).

Karta 2, otázka C2

1. *Časopis Myslivost – předplatné* (měsíčník, dvanáct čísel ročně, 90 Kč ve volném prodeji, 104. ročník). periodik.cz.
2. Myslivost, s. r. o. *Základní informace o časopisu* (vydavatel, šéfredaktor Jiří Kasina, průměrný náklad 27 000 výtisků). myslivost.cz.
3. MÜLLER, Štěpán. *80 let vydávání časopisu Myslivost/Stráž myslivosti*. Myslivost, 1. 6. 2003 (první číslo červen 1923, Josef Žalman, redakce Jaroslava Svobody 1923–1948, přejmenování 1953, vydavatelství ČMMJ od 1993, přílohy Myslivecké zábavy od 1997 a Lovecký pes od 2000). agris.cz.
4. Lesnická práce, s. r. o. *O časopisu Svět myslivosti* (od ledna 2000, šéfredaktor David Vaca, náklad 12 000 výtisků, 3 500 předplatitelů, předplatné 1 152 Kč na rok 2026). svetmyslivosti.cz.
5. *Střelecká revue*, vydává Extra Publishing, s. r. o. streleckarevue.cz.
6. Lesnický a myslivecký digitální archiv, provozuje Lesnická práce, s. r. o. (Svět myslivosti od roku 2000, Lesnická práce od roku 1922). lmda.silvarium.cz; k ročníkům Světa myslivosti též lesprace.cz.
7. *Podcast MysliHost*. Myslivost. myslivost.cz; kanál YouTube a pořady MysliHost a MysliHost Myslivecké povídky na Spotify.
8. *Za trnkovým keřem* (první díl 7. 1. 2026, 34 dílů k 16. 8. 2026). ceskepodcasty.cz. K autorství Lukáše Zevla viz Kladenské listy.
9. *Armedcast*, podcast obchodu Armed.cz; moderují Honza Lesňák a Pavel Zendulka. Spotify, YouTube.
10. Skripta Lesnické a dřevařské fakulty MENDELU z projektu InoBio. web2.mendelu.cz.
11. Závěrečné práce MENDELU: is.mendelu.cz. Celostátní registr Theses.cz.
12. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Zprávy lesnického výzkumu a Lesnický průvodce. Myslivecká statistika: Český statistický úřad.

Karta 3, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „Myslivost a životní prostředí – kulturní krajina, ekosystém, ekologie… trvale udržitelný rozvoj“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. a) a b) („myslivostí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému…“; „zvěří obnovitelné přírodní bohatství…“). zakonyprolidi.cz.
3. Ministerstvo kultury ČR. Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky (do roku 2025 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR), položka č. 5 (2011): „Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově“ (navrhovatel Českomoravská myslivecká jednota). mk.gov.cz.

Karta 3, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „Management volně žijící zvěře – regulační prvek, udržení rovnováhy“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. l) (jakostní třída honitby jako „stupeň její úživnosti; vychází z přírodních podmínek v honitbě…“). zakonyprolidi.cz.
3. Národní lesnický institut. *Co je to myslivost?* (myslivost obsahuje prvky managementu populací legislativně chráněných druhů a odpověd-

nost uživatelů honiteb za škody způsobené zvěří v krajině). nli.gov.cz.

Karta 3, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „Myslivost a životní prostředí – životní prostředí zvěře"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 1 („V zájmu ochrany zvěře jsou uživatelé polních honiteb povinni pečovat o zakládání remízků a jiných vhodných úkrytů pro zvěř a uživatelé lesních honiteb o zakládání políček pro zvěř…"). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Skripta MENDELU, projekt InoBio (remízky mají zvěři sloužit jako kryt před nepřízní počasí a predátory a mít zastoupené bylinné, keřové i stromové patro vegetace). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), zvěrní políčko (Ralf Krebs, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0.

Karta 3, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „nepřímá podpora ohrožených druhů, reintrodukce"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (výčet zvláště chráněných druhů řazených mezi zvěř, kterou nelze lovit bez výjimky – např. bobr evropský, vydra říční, rys ostrovid, vlk euroasijský). zakonyprolidi.cz.
3. Národní lesnický institut. *Co je to myslivost?* (myslivost obsahuje prvky managementu populací legislativně chráněných druhů). nli.gov.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „životní prostředí zvěře – přikrmování, veterinární údržba"). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Skripta MENDELU, projekt InoBio (uživatelé honiteb jsou povinni provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat; zjistí-li orgán státní správy myslivosti, že zvěř trpí hladem, zajistí krmení na náklad uživatele honitby). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. I. *Zvyky a tradice* (školicí prezentace, oddíl „Zvyky při životních příležitostech", okruh I/B/3, s. 33). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 3, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. I. *Zvyky a tradice* (školicí prezentace, oddíl „Zvyky při životních příležitostech", okruh I/B/3, s. 33). cmmj.cz.
2. Honební sdružení Lovecké Stříbrnice. *Myslivecké zvyky a tradice* (oddíly „Myslivecké slavnosti" a „Myslivecké troubení"). stribrnice.cz.

Karta 3, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. I. *Zvyky a tradice* (školicí prezentace, oddíl „Zvyky při životních příležitostech", okruh I/B/3, s. 33). cmmj.cz.
2. Klub trubačů ČMMJ. *Myslivecký pohřeb*. trubaci.cmmj.cz.
3. Honební sdružení Lovecké Stříbrnice. *Myslivecké zvyky a tradice* (oddíl „Myslivecké pohřby"). stribrnice.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 3, otázka C1

1. Wikipedia. *Jan Vrba (spisovatel)* (oddíl „Novely, povídkové knížky"). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedia. *Jaromír Tomeček* (oddíl „Dílo"). cs.wikipedia.org.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 38 a 45: „Myslivecké písemnictví – Beletrie: Javůrek, Vrba, Tomeček, Mikula"; „Významné postavy v historii naší myslivosti II. – Literáti - beletrie: Jan Vrba, Julius Komárek, Jaromír Tomeček, Rudolf Luskač, Alois Mikula, Jaromír Javůrek"). cmmj.cz.
4. Portréty jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, Komárkův jen zmenšený: Jan Vrba (autor neznámý, před rokem 1930, volné dílo), Jaromír Tomeček (autor neznámý, 1964, volné dílo), Julius Komárek (autor neznámý, před rokem 1930, volné dílo).

Karta 3, otázka C2

1. Databáze knih. *Lovecké povídky* – Vladimír Paulišta. databazeknih.cz.
2. Knihy Dobrovský. *Revíry dobrých srnců a jiné lovecké příběhy* – Václav Lajtner. knihydobrovsky.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, sní-

mek 38: „Myslivecké písemnictví – Beletrie: … Paulišta, Bouzek, Tabášek, Krop, Mlčoušek, Šmotek“, okruhy I/C/1,2,3). cmmj.cz.

Karta 4, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Myslivost a kulturní dědictví – nehmotná kulturní památka (MK ČR), Zákon o myslivosti“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. a). zakonyprolidi.cz.
3. Ministerstvo kultury ČR. Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky (do roku 2025 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR), položka č. 5 (2011). mk.gov.cz.

Karta 4, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Myslivecké odívání, mluva, písemnictví“). cmmj.cz.
2. Ministerstvo kultury ČR. Seznam nemateriálního kulturního dědictví České republiky (do roku 2025 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury ČR), položka č. 5 (2011): „Myslivost – plánovitě trvale udržitelné obhospodařování zvěře a jejího prostředí jako přirozená součást života na venkově“. mk.gov.cz.

Karta 4, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Spoluorganizátor veřejného života (plesy, poslední leče, dětské dny)“). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 86 („Po ukončení společného lovu se pořádá tzv. »poslední leč«, která je společenskou událostí spojenou s dobrou mysliveckou zábavou. Při poslední leči často zasedá tzv. »čestný myslivecký soud«, který projednává a »trestá« drobnější přestupky proti mysliveckému chování. Soud je se zábavným, někdy i poučným charakterem.“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hostina po honu (Landesarchiv Baden-Württemberg, Staatsarchiv Freiburg, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 4, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: výčet děl a autorů ovlivněných myslivostí v hudbě, literatuře, lidové slovesnosti a architektuře). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zámek Ohrada (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0), zámek Bučovice (Vojtasekd, CC BY 4.0), zámek Opočno (Kixx, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 4, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Duchovní odkaz (kapličky sv. Huberta, Svatohubertské mše)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Svatohubertská mše – informace* (každoroční svatohubertská mše v katedrále sv. Víta na Pražském hradě; „věříme, že s úctou a pokorou, na nejpamátnějším místě dějin naší státnosti vzpomeneme na generace myslivců a lesníků“). cmmj.cz.
3. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Jan Brueghel starší, *Vidění svatého Huberta* (1590–1600), volné dílo. commons.wikimedia.org. Fotografie hubertské kapličky je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kaplička svatého Huberta (Barocco, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 4, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: „Myslivecké odívání – pokrývka hlavy, barva, kamuflážní a reflexní doplňky“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: myslivecký klobouk (Wolfgang Sauber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: „Myslivecké odívání – Odlišit – společenské, lovecké, pracovní“). cmmj.cz.
2. E-myslivost.cz. *Myslivecké společenské oděvy* (tradiční myslivecký oblek na slavnostní příležitosti se sametovým límcem a knoflíky z paroží). e-myslivost.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: myslivecký klobouk (Wolfgang Sauber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: „Myslivecké odívání – Barva, Odlišit – lovecké, pracovní, Reflexní doplňky“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lodenový kabát (KingaNBM, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka C1

1. Wikipedie. *Pomník Karla VI. (Hlavenec)* (základní informace, historie a popis díla). cs.wikipedia.org.

2. Hospital Kuks. *Svatohubertské slavnosti na hospitálu Kuks* (odstavec o založení Kuksu hrabětem Šporkem a řádu sv. Huberta). hospital-kuks.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pomník Karla VI. (jib, CC0), areál Kuks (Pudelek, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka C2

1. Wikipedie. *Pomník Karla VI. (Hlavenec)* (sloh: baroko; výstavba 1724–1725; sochař M. B. Braun). cs.wikipedia.org.
2. Hospital Kuks. *Svatohubertské slavnosti na hospitálu Kuks* (založení Kuksu hrabětem Šporkem v 17. století, spojení areálu s hony a lovem). hospital-kuks.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pomník Karla VI. (jib, CC0), areál Kuks (Pudelek, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7; veřejné mínění je „soubor názorů občanů na danou problematiku“, který „nemusí vycházet z detailních znalostí problematiky“; obraz myslivosti je „vesměs negativní“ vlivem ochranářských sdružení, bulvárně zabarvených zpráv v médiích a ztráty vazby lidí na přírodu). cmmj.cz.

Karta 5, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímky 41 a 46; kluby ČMMJ mají „poslání – podporu, propagaci a rozvoj myslivosti“; chovatelské přehlídky trofejí mají „chovatelskou a propagační roli“ s návštěvami „z řad nemyslivců, včetně dětí“; mezi propagační akce patří „Národní myslivecké slavnosti Ohrada“, „Natura Viva Lysá nad Labem“, „Myslivecká Třeboň“ a „Hubertské mše, svěcení kapliček“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0), Hubertská mše (Axel Hindemith, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 7; obranu myslivosti tvoří „vystupování, chování a odívání myslivců“, „vzdělání a všeobecný přehled myslivců“, „slušná a věcná argumentace“, „dodržování zákonů a pravidel občanského soužití“, „dodržování bezpečnosti“ a „nepožívání alkoholu na loveckých akcích“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 15; společenská stránka zahrnuje „chování, soužití, dodržování zákona, prezentaci myslivosti“ i „vizáž, vystupování… mluvu, tradici“, u akcí ohled na „hosty a starší“ a „účast – pozvánky, omluvu“). cmmj.cz.

Karta 5, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 8; problémová témata a argumenty – rychlé usmrcení ve srovnání se stresem na jatkách, „myslivost neomezuje práva vlastníků pozemků“, „počet úrazů na počet myslivců srovnatelný s jinými činnostmi“, přikrmování „pomáhá zdravotnímu stavu“, „myslivost není plošně spojená s alkoholem“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 5 odst. 2 písm. d) (za týrání se nepovažuje usmrcení zvířete v souvislosti s „výkonem práva myslivosti a rybářství podle zvláštních předpisů“). zakonyprolidi.cz.

Karta 5, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 9; kontakt s médii jen „v případě vlastní sebedůvěry“, reakce „pouze na perfektně zvládaná témata, neimprovizovat“, nutno počítat s „úpravou materiálu (střih)“, „vyžadovat vždy autorizaci materiálu“, „zásadně odmítnout zpracování citlivých témat (lov mláďat)“, „vyloučit fotografie s ‚krvavým‘ obsahem“; „výše uvedené platí i v rámci kontaktu na sociálních sítích“). cmmj.cz.

Karta 5, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Poslední leč“: společenské zakončení společného lovu, občerstvení, účast slušností, jinak omluva). cmmj.cz.
2. Wikipedia. *Myslivecké zvyky a tradice* (kapitola Poslední leč). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hostina po honu (Landesarchiv Baden-Württemberg, Staatsarchiv Freiburg, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 5, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Poslední leč“: král honu, myslivecký soud, zábava, hudba, anekdoty, historky, pasování). cmmj.cz.
2. Wikipedia. *Myslivecké zvyky a tradice* (kapitoly Poslední leč a Přijímání mezi myslivce). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo), pasování tesákem (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 5, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Poslední leč“: myslivecký soud — poučný, zábavný, nikdy ponižující a vyděračský; jen zkušení myslivci a řečníci — soudce, obhájce, žalobce; stručně, krátce, neprotahovat; drobné prohřešky proti etice, zvyklostem). cmmj.cz.
2. Wikipedia. *Myslivecké zvyky a tradice* (kapitola Poslední leč). cs.wikipedia.org.

Karta 5, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6 „Myslivost a kulturní dědictví“: kapličky sv. Huberta, naivní umění a výjevy sv. Huberta, užité umění — porcelán, sklo). cmmj.cz.
2. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: výjev svatého Huberta (Jan Brueghel starší, 1617–1620, volné dílo).
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kaplička svatého Huberta (Karel Frydrýšek, CC BY-SA 3.0), kachel s loveckým motivem (Wolfgang Sauber, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0.

Karta 5, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6 „Myslivost a kulturní dědictví“: lidová slovesnost a hudba — pohádka Čert a Káča, píseň Šly panenky silnicí, rčení Vrána k vráně sedá, lovecké troubení). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovecké troubení (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 6, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 10–13; přehled vývoje od „volného lovu“ v předfeudální době přes regál a dominikál k „říšskému zákonu o myslivosti“ z roku 1849 a k vývoji ve 20. a 21. století). cmmj.cz.
2. Encyklopedie regionu Český Krumlov. *Dějiny lovu a myslivosti na Českokrumlovsku*. Encyklopedie Českého Krumlova (císařský patent ze 7. března 1849 zrušil šlechtickou výsadu myslivosti, definitivně ji pak zrušil zemský zákon o myslivosti z roku 1866). encyklopedie.ckrumlov.cz.
3. Iluminace i obraz jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: středověký lov (neznámý autor, kolem 1405–1410, volné dílo), zlatý věk myslivosti (neznámý malíř, po 1718, volné dílo).

Karta 6, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímky 11–13; „1849 – Říšský zákon o myslivosti“, „Konec dominikálního práva“, „115 ha“, zemské zákony „Č. 1866, M. 1873, S. 1877“, „1929 – malý zákon o myslivosti“, „1962 – Zákon o myslivosti č. 23“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 7 a závěrečná ustanovení (minimální výměra honitby činí „pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha“; zákon zrušuje „zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti“). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Myslivost* (honební zákon pro Slezsko byl vydán až „č. 42 ze dne 13. ledna 1903“, po zákonech pro Čechy „č. 49 ze dne 1. června 1866“ a pro Moravu „č. 36 ze dne 31. března 1873“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie stránky dobového tisku je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): říšský zákoník 1849 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 6, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímky 10–12; „Regál (Boleslav – 950)“, „Dominikál (Václav IV. – 1388)“, „1849 – Říšský zákon o myslivosti, Konec dominikálního práva, 115 ha“, „1992 – Navrácení práva myslivosti vlastníkům pozemků“). cmmj.cz.
2. Encyklopedie regionu Český Krumlov. *Dějiny lovu a myslivosti na Českokrumlovsku*. Encyklopedie Českého Krumlova (císařský patent ze 7. března 1849 zrušil šlechtickou výsadu myslivosti). encyklopedie.ckrumlov.cz.
3. Rytiny jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené, ne oříznuté (doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2): kníže Boleslav I. (Petr Maixner, 1862, volné dílo), král Václav IV. (Hermann von der Hardt, volné dílo).

Karta 6, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímky 12 a 42; „1695 (1978, 1992) – Řád sv. Huberta (Sporck)“, „1699 - Hluboká n. V. – Lovecké bratrstvo“, „1923 – ČSMJ, Stráž myslivosti“, „Vznik ČMMJ, konec povinného členství“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 41; přehled klubů ČMMJ – „Klub sokolníků – založen 1967“, „Klub fotografů – založen 1989“, „Klub trubačů – založen 1991“). cmmj.cz.
3. Wikipedie. *Českomoravská myslivecká jednota* („Spolek Českomoravská myslivecká jednota (ČMMJ) vznikl v roce 1992 za účelem znovuobnovení tradice Československé myslivecké jednoty“). cs.wikipedia.org.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* („v roce 1692 založení „Myslivecké bratrské pokladny“ známé spíše jako „Lovecké bratrstvo“ na schwarzenbergském panství, jehož Stanovy byly přijaty 31. 12. 1699 v Hosíně“). cmmj.cz.

5. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Petr Brandl, *Portrét Františka Antonína Šporka* (kolem 1725), volné dílo. commons.wikimedia.org. Fotografie zámku Hluboká nad Vltavou je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zámek Hluboká nad Vltavou (Thomas Zimmermann, CC BY-SA 3.0 DE). Znění licence: CC BY-SA 3.0 DE.

Karta 6, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 7 a závěrečná ustanovení (minimální výměra honitby činí „pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha"; zákon zrušuje „zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti"). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 13; „2001 – Zákon č. 449", „Zvěř – součást ekosystémů", „Pokles prestiže myslivců, tlak bulvárních médií", „Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky (myslivost - 2011)"). cmmj.cz.

Karta 6, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota — Mladí myslivci. *Zkoušky z myslivosti — I. skupina: Zvyky a tradice* (výukový materiál, snímky „Výřad" a „Myslivecké troubení"). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Klub trubačů ČMMJ. *Lovecké nástroje*. trubaci.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0), lesnice (PiRGoif, CC BY-SA 4.0), borlice (Irmgard Otto, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka B2

1. Klub trubačů ČMMJ. *Lovecké nástroje*. trubaci.cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota — Mladí myslivci. *Zkoušky z myslivosti — I. skupina: Zvyky a tradice* (výukový materiál, snímek „Myslivecké troubení": „Borlice, lesnice, lesní roh"). mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: borlice (Irmgard Otto, CC BY-SA 4.0), lesnice (PiRGoif, CC BY-SA 4.0), koncertní lesní roh (Loadmaster (David R. Tribble), CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota — Mladí myslivci. *Zkoušky z myslivosti — I. skupina: Zvyky a tradice* (výukový materiál, snímek „Myslivecké troubení": „Signály, návěští, povely… Pozdravy a fanfáry… Hlaholy — Halali, vytrubování úlovků… Koncertní skladby"). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Klub trubačů ČMMJ. *Lovecké nástroje*. trubaci.cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 6, otázka C1

1. Koudelka, Oldřich. *Realismus v mysliveckém umění*. kdelovit.cz.
2. Koudelka, Oldřich. *Myslivecké motivy ve výtvarné tvorbě*. kdelovit.cz.
3. Koudelka, Oldřich. *Myslivost v sochařském umění*. kdelovit.cz.
4. Obrazy jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Adolf Košárek, *Před bouří* (1859), volné dílo. commons.wikimedia.org. Julius Mařák, *Krkonoše*, reprodukce aukceobrazu.eu, CC BY-SA 4.0. commons.wikimedia.org. Fotografie Braunova reliéfu je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Zjevení svatého Huberta (RomanM82, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka C2

1. Koudelka, Oldřich. *Realismus v mysliveckém umění*. kdelovit.cz.
2. Koudelka, Oldřich. *Myslivecké motivy ve výtvarné tvorbě*. kdelovit.cz.
3. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Václav Leo Anderle, *Srnec a laň* (lavírovaná kresba), volné dílo. commons.wikimedia.org. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Stanislav Lolek, *Bažant* (1931), volné dílo. commons.wikimedia.org. Portrét Ludvíka Vacátka je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Ludvík Vacátko (1927, neznámý autor, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Osobnost myslivce, etika v myslivosti": morálka, etika, stavovská čest, celoživotní vzdělávání, tradice, mluva; výkon myslivosti – zbraň; společenská stránka – chování, soužití, dodržování zákona, prezentace myslivosti, vizáž, vystupování, bezpečnost). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 53 („Při výkonu práva myslivosti se řídí zásadami myslivecké morálky a dodržuje tradiční myslivecké zvyky a tradice. Zná a poznává život zvěře a její přírodní prostředí. Je aktivním ochráncem přírody. Prohlubuje své odborné myslivecké znalosti a předává své zkušenosti začínajícím myslivcům."). cmmj.cz.

Karta 7, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Osobnost myslivce, etika v myslivosti": morálka, etika, stavovská čest; společenská stránka – chování, soužití, dodržování zákona, prezentace myslivosti). cmmj.cz.

2. Myslivecký řád ČMMJ, úvod a bod 53 („Dodržováním mysliveckého řádu se sleduje správný a bezpečný výkon práva myslivosti v souladu s tradicemi… Při výkonu práva myslivosti se řídí zásadami myslivecké morálky a dodržuje tradiční myslivecké zvyky a tradice.“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 21 odst. 1 písm. a) bod 2 (zkouška z myslivosti I. skupiny zahrnuje „význam myslivosti, myslivecká kultura, myslivecká etika“). zakonyprolidi.cz.

Karta 7, otázka A3

1. Myslivecký řád ČMMJ, body 29, 59, 61, 65, 68 a 70 („Je nemyslivecké ve volných honitbách střelit samičí zvěř vodící mláďata. Pokud je nutné takovou zvěř odstřelit, napřed se uloví mláďata.“; „Při střelbě jednotnou střelou je nemyslivecké střílet na takovou vzdálenost… na kterou střela nemá dostatečnou energii k okamžitému usmrcení zvěře… Myslivec střílí zásadně na komoru.“; „S ulovenou zvěří se zachází šetrně a s úctou… nepohazuje se s ní, netahá se zbytečně po zemi.“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 7, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 47 odst. 3 písm. d) ve spojení s § 12 odst. 4 (lovecký lístek lze vydat jen tomu, kdo je mimo jiné bezúhonný; „za bezúhonného se… nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku myslivosti“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Osobnost myslivce, etika v myslivosti“: společenská stránka – chování, soužití, dodržování zákona, prezentace myslivosti; bezpečnostní pravidla). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 21 odst. 1 písm. a) bod 3 (zkouška z myslivosti I. skupiny zahrnuje samostatně téma „osobnost myslivce, myslivecká mluva, myslivecké zvyky a tradice“). zakonyprolidi.cz.

Karta 7, otázka A5

1. Myslivecký řád ČMMJ, úvod a body 88, 90 („Českomoravská myslivecká jednota vydává tento myslivecký řád, který vychází z právních předpisů o myslivosti, předpisů o zbraních a střelivu, o ochraně přírody a o veterinární péči… Dodržováním mysliveckého řádu se sleduje správný a bezpečný výkon práva myslivosti v souladu s tradicemi.“; „Tento myslivecký řád byl projednán a schválen Sborem zástupců ČMMJ… v Praze dne 21. října 2000 a doplněn rozhodnutím Sboru zástupců dne 19. 6. 2004.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Osobnost myslivce, etika v myslivosti“: Myslivecký řád ČMMJ – 2004; chov zvěře, lov zvěře, bezpečnostní pravidla, morálka a vystupování myslivce). cmmj.cz.

Karta 7, otázka B1

1. Jantová A., Janto P. *Volný čas a volnočasové aktivity* (odborný text portálu, cit. Čáp, 1993). sancedetem.cz.
2. Wikipedie. *Rekreace* (heslo — definice a druhy rekreace, aktivní a pasivní odpočinek). cs.wikipedia.org.

Karta 7, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecké kroužky pro děti* (aktuality, 1. 6. 2026 — přínosy mysliveckých kroužků pro děti a mládež). cmmj.cz.
2. OMS Jihlava — ČMMJ. *Smysl a význam členství v ČMMJ* (body 9–10: podpora mládeže, komunita a sounáležitost). jihlava.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: procházka se psem (Anders Andersen-Lundby, 1891, volné dílo), krmelec (Bad Kleinkirchheim, CC BY 2.0), myslivecká chata (ŠJů, CC BY-SA 3.0), kazatelna (Johann Jaritz, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecké kroužky pro děti* (aktuality, 1. 6. 2026). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Členství v ČMMJ* (sazby členských příspěvků — snížený příspěvek pro důchodce od 65 let a studenty do 26 let). cmmj.cz.

Karta 7, otázka C1

1. Wikipedie. *Příhody lišky Bystroušky* (opera Leoše Janáčka, 1924 — děj, premiéra v Brně, pytlák Harašta). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedia. *French horn* (kapitola o využití rohu jako symbolu honu u Leopolda Mozarta, Webera a Rossiniho). en.wikipedia.org.
3. Portréty jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Leoš Janáček (fotografie, neznámý autor, 1914, volné dílo), Carl Maria von Weber (obraz, Caroline Bardua, volné dílo), Gioachino Rossini (fotografie, Étienne Carjat, 1865, volné dílo), Leopold Mozart (obraz, Pietro Antonio Lorenzoni, volné dílo).

Karta 7, otázka C2

1. Wikipedia. *French horn* (kapitoly History a Modern uses — roh v baroku u Telemanna, Händela a Bacha, Leopold Mozart a Jagdsinfonie, patent ventilového rohu Stölzela a Blühmela z roku 1818, Weberovy opery). en.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: přírodní roh (Gaius Cornelius, volné dílo), ventilový roh (Yamaha Corporation, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19 „Myslivecká mluva – vývoj, význam, pravidla“: živý produkt, postupný vývoj; od středověku, lovecké družiny, specializované výrazy, pojmy neznámé ostatním obyvatelům, „myslivost“ od 14. st.; Jungmann – „Mluva myslivecká“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 (v závěru článku hodnotí mysliveckou terminologii slovy, že „je česká mluva myslivecká bohatá, svérázná i pěkná“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. *František Špatný a jeho publicistická činnost*. Kdelovit.cz („Velmi cenné jsou i další Špatného publikace Mluva myslivecká, vydaná v Praze v roce 1868 v prvním a v roce 1876 v druhém vydání… [Špatný] je právem nazýván zakladatelem českého mysliveckého písemnictví“). kdelovit.cz.
4. Myslivecký spolek Stupava Dolní Bojanovice. *Myslivecká mluva* („V dnešní době zahrnuje téměř 2 000 výrazů, zatímco na přelomu 18. a 19. století jich Josef Jungmann zachytil asi 1 500.“). msstupava.cz.
5. Portréty jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Josef Jungmann (Antonín Machek, 1833, CC BY-SA 4.0), František Špatný (Jan Vilímek, 1880, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19 „Myslivecká mluva – vývoj, význam, pravidla“: ON 48 0016 Myslivost – názvy a definice; J. V. Rozmara, C. Rakušan + J. Kovařík „Myslivecká mluva“ – 1994). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Slovník české mluvy myslivecké* (odborný slovník mysliveckého názvosloví). mladimyslivci.cmmj.cz.
3. *Transformace a harmonizace norem v lesním hospodářství*. Lesnická práce, 2000, roč. 79, č. 9 („ON 48 0016:1987 Názvosloví v lesním hospodářství. Myslivost. Názvy a definice. – Zrušena ze zákona k 31. 12. 1993.“). lesprace.cz.

Karta 8, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19 „Myslivecká mluva – vývoj, význam, pravidla“: použití – v mysliveckém životě důsledně, mezi nemysliveckou veřejností opatrně). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 54 („Při mysliveckých příležitostech se užívá myslivecká mluva.“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 20–21 „Myslivecká činnost“ a „Popis spárkaté zvěře“: zbraně – dvojka, kozlice, kulovnice, obojetnice, lícnice; krmelec, posed, kazatelna, zásyp, šoulák; kynologie – vystavování, odložení, práce na barvě, vysoký nos, aport; světla, slechy, běhy, spárky). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19 „Myslivecká mluva – vývoj, význam, pravidla“: nesprávné výrazy – Lovu Dík!, telko, deka, šmolka, slovit, odstřelit, dohledávka (spárkatá), parukáč). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 (vysvětluje chybné výrazy: „Velmi často slýcháme mezi lovci mluviti o ‚koze' a ‚kůzleti', zvláště u zvěře srnčí a daňčí… nazýváme mláďata… srnče, daňče…; u zvěře jelení… mládě… kolouch (nikoliv ‚tele' nebo ‚telko').“; „Slovo ‚šmolka' znamená mladou samičí, dosud neoplozenou zvěř jelení, daňčí nebo srnčí. Máme za ně pěkný český výraz čiplenka.“; „Často užívaný název ‚deka' je nesprávný, říkáme tedy prostě zaječí kůže, králičí kožka, jelení, daňčí, srnčí kůže atd.“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: srna se srnčaty (Gérard Meyer, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 8, otázka B1

1. Katolické noviny. *Svatoeustašské halali. O svatém Eustachovi, patronovi myslivců* (výčet patronů myslivosti a založení Mysliveckého bratrstva sv. Eustacha 1692). katolickenoviny.cz.
2. OMS Svitavy, ČMMJ. *Svatý Hubert – patron myslivců, lesníků a přátel přírody*. svitavy.cmmj.cz.
3. Obraz svatého Huberta je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Jan Brueghel starší, *Vidění svatého Huberta* (1590–1600), volné dílo. commons.wikimedia.org. Obraz svatého Eustacha je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Pisanello, *Vidění svatého Eustacha* (kolem 1440), volné dílo. commons.wikimedia.org. Fotografie sochy svatého Jiljí je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: socha svatého Jiljí v Chvalkovicích (Addvisor, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka B2

1. Wikipedie. *Svatý Hubert* (kapitoly Život a Poselství). cs.wikipedia.org.
2. OMS Svitavy, ČMMJ. *Svatý Hubert – patron myslivců, lesníků a přátel přírody*. svitavy.cmmj.cz.
3. Katolické noviny. *Svatoeustašské halali. O svatém Eustachovi, patronovi myslivců* (rozšíření kultu sv. Eustacha u nás v 16. století, sv. Huberta až v 18. století). katolickenoviny.cz.
4. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Jan Brueghel starší, *Vidění sva-*

tého Huberta (1590–1600), volné dílo. commons.wikimedia.org.

5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Hubertova jízda u Oud-Leusdenu (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z listopadu 1938.

Karta 8, otázka B3

1. OMS Svitavy, ČMMJ. *Svatý Hubert – patron myslivců, lesníků a přátel přírody* (svátek 3. listopadu, svatohubertské mše a slavnosti). svitavy.cmmj.cz.
2. Katolické noviny. *Svatoeustašské halali. O svatém Eustachovi, patronovi myslivců* (Slavnosti svatého Eustacha na Křivoklátě, pobožnosti u kapličky po roce 1989). katolickenoviny.cz.
3. Fotografie hubertské mše je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Hubertská mše (Axel Hindemith, volné dílo). Fotografie hradu Křivoklát je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hrad Křivoklát (Petr1888, CC BY-SA 4.0). Fotografie kapličky svatého Eustacha je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kaplička svatého Eustacha (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka C1

1. ČMMJ, Mladí myslivci. *Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody* (informační leták). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. ČMMJ, Klub mladých myslivců. *Červen je měsíc myslivosti a ochrany přírody*. mladimyslivci.cmmj.cz.

Karta 8, otázka C2

1. ČMMJ, Mladí myslivci. *Červen – měsíc myslivosti a ochrany přírody* (informační leták). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. ČMMJ, Klub mladých myslivců. *Červen je měsíc myslivosti a ochrany přírody*. mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srnče (Nagy Sándor m&m, CC BY-SA 4.0), kachňata (Julian Herzog, CC BY 4.0), pokosená louka (Philip Halling, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 9, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Myslivecká činnost – Výbava: Zbraně – dvojka, kozlice, kulovnice, obojetnice, lícnice […] zaměřovací dalekohled, kolimátor, zavazák“). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Kombinovaná zbraň* (heslo, oddíl Hlavňové svazky, s tabulkou hlavňových svazků podle Faktor, Z., Lankaš, K.: *Rukověť loveckého střelectví*, 1982, a Faktor, Z.: *Lovecké zbraně a střelivo*, 1972; doslovná citace: „Kulobroková kozlice může mít kulovou hlaveň nad brokovou.“ – tabulka řadí obojetnici mezi zbraně s brokovou a kulovou hlavní vedle sebe). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: obojetnice (Naturpuur, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 9, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Krmelec, posed, kazatelna, zásyp, šoulák, záštita, obeznání zvěře […] Stopa, ochoz, ždímání, otěrky, hrabánky […] Čekaná, šoulačka […] přikrmování“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 26 (doslovná citace: „Lovec, kterému při osamělém lovu zvěř po ráně odskočí, označí nástřel […] a směr, kterým postřelená zvěř odešla.“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: čekaná (Sascha Grosser, CC BY-SA 4.0), šoulačka (Zeitblick, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „naháňka, hon, leč, závodčí, sčítání, trofej […] hubertka“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 10 a 17 (doslovná citace: „Obvyklými způsoby společných lovů v našich honitbách jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka.“; „Každý hon podle mysliveckých zvyklostí končí výřadem veškeré ulovené zvěře a oznámením výsledku honu.“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0), trofej (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Naháňka na černou zvěř v Drunenských dunách (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z července 1949.

Karta 9, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „umístění zásahu, komora, nástřel, tříšť“; snímek 21: „barva, běl“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 19, 27 a 28 (doslovná citace: „Při dosledu (dohledávce), se lovec řídí pokyny mysliveckého hospodáře.“; „Poraněná spárkatá zvěř se dostřeluje.“; „Každý účastník lovu zodpovídá za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na výlož.“). cmmj.cz.

Karta 9, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Vystavování, odložení, práce na barvě,

ohař, honič, načínač, aport, slídič, vysoký nos, hlásič, řemen“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (učební text projektu InoBio, MENDELU), s. 137, myslivecké kynologické názvosloví (doslovná citace: „Vystavování – navětření, značení a pevné vystavování zdravé zvěře srstnaté i pernaté“; „Vodič – pes, který přivede na řemenu lovce ke zvěři“; „Pobarvená stopa – stopní dráha postřelené barvící zvěře“; cit. Mikula, 1955). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vystavování (Johami, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. *Myslivecká osvěta I: Dějiny myslivosti do 19. století* (okruhy I/B/9,10 – Předfeudální doba: nástroje, lsti a doklady lovu). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Myslivost* (oddíl Historie – lov v paleolitu, používané zbraně a nástroje). cs.wikipedia.org.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jeskynní malba (Hugo Obermaier, 1919, volné dílo). Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, pěstní klín jen zmenšený (doplněný bílým orámováním na poměr 3 : 2): pěstní klín (Rachid Hamatou, CC BY-SA 4.0), luk (Mishler, N and MJ / U.S. Fish and Wildlife Service, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. *Myslivecká osvěta I: Dějiny myslivosti do 19. století* (okruhy I/B/9,10 – Předfeudální doba: lov jako základní zdroj obživy a jeho konec s domestikací). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Myslivost* (oddíl Historie – role lovu v paleolitu a neolitu, přechod k zemědělství a pastevectví). cs.wikipedia.org.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): lovec mamutů (Paul Jamin, 1885, volné dílo).

Karta 9, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota – Klub mladých myslivců. *Myslivecká osvěta I: Dějiny myslivosti do 19. století* (okruhy I/B/9,10 – Předfeudální doba: volný lov jako základní obživa a jeho konec domestikací). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Myslivost* (oddíl Historie – konec obživné role lovu s neolitickou revolucí a příchodem Keltů a Slovanů). cs.wikipedia.org.

Karta 9, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 (Chovatelské přehlídky) a § 62 odst. 1 písm. h). zakonyprolidi.cz.
2. Okresní myslivecký spolek Opava (ČMMJ). *Příprava Chovatelské přehlídky trofejí*. opava.cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 (Chovatelské přehlídky). zakonyprolidi.cz.
2. Okresní myslivecký spolek Opava (ČMMJ). *Příprava Chovatelské přehlídky trofejí*. opava.cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Popis spárkaté zvěře – Obecné pojmy: Světla, svírák, slechy, větrník, běhy, břicho, kýty, spárky, paspárky, hřbet, trávník, lízák, svírka, kratiny, ráže, žíla, střapec, zástěrka, barva, běl, zvěřina, obřitek, kelka, plece“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Nos se jmenuje u spárkaté zvěře větrník (Windfang), tlama a nos u divočáků (černé zvěře) ryj (Gebrech)“; „Ocas zvěře jelení, daňčí, kamzičí a mufloní se jmenuje kelka (Wedel), divočáci, zajíci a králíci mají pírko“; „Žíla s rážemi má název kratiny“; „Tuku spárkaté zvěře pod kůží říkáme bílí nebo běl“; „Maso ulovené zvěře je zvěřina“; „Ústa (huba) u zvěře spárkaté se jmenují svírák“; „varlata se zovou ráže“; „žaludku spárkaté zvěře říkáme trávník, u divočáků bachor“; „spárkatá, která má spárky (kopýtka na bězích); patří sem jelen, daněk, srnec, muflon, kamzík, kozorožec, divočák“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Obřitek – světlá až bělavá srst tvořící na hýždích v okolí řiti pravidelnou skvrnu u zvěře jelení, daňčí a srnčí“, „Barva – krev“, „Střapec – prodloužená srst na předkožce samců spárkaté zvěře“, „Svírka – pohlavní orgán samičí zvěře jelenovité“, „Zástěrka – prodloužená žlutavá srst na svírce samic zvěře parohaté“, „Svírák – ústní dutina spárkaté zvěře“, „Hřbet s bedry – část těla od kohoutku až po místo připojení posledního žebra k páteři“, „Břicho se slabinami – část trupu mezi hrudníkem a pánví“, „Trávník – myslivecký název složeného žaludku zvěře parohaté a roháté“, „Žíla – pohlavní úd“, „Ráže – varlata srstnaté zvěře a psů“). kdelovit.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 9 a 17–28; „Spárky, paspárky – Párová zakončení prstů spárkaté zvěře“, „Jelen evropský (Cervus elaphus) Sudokopytníci-přežvýkavci-

jelenovití“, „Sika japonský (Cervus nippon nippon) Sudokopytníci-přežvýkavci-jelenovití“, „Daněk skvrnitý (Dama dama)“, „Srnec obecný (Capreolus capreolus)“, „Muflon (Ovis musimon)“, „Prase divoké (Sus scrofa)“, „Kamzík horský (Rupicapra rupicapra)“, „Los evropský (Alces alces)“, „Koza bezoárová, kozorožec horský (Capra aegagrus, Capra ibex)“). cmmj.cz.

5. Mačát, Z. *Cervus nippon – jelen sika*. Natura Bohemica („Cervus nippon Temminck, 1838 – jelen sika“; „Řád: Cetartiodactyla – sudokopytníci, čeleď: Cervidae – jelenovití“; „Jelen sika je lovnou zvěří“). naturabohemica.cz.
6. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva – prase divoké (Sus scrofa)* („Svírka – pohlavní orgán samičí zvěře“). kdelovit.cz.
7. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva loveckých psů* („Přezka – zevní část pohlavního orgánu samic šelem“). kdelovit.cz.

Karta 10, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Paroží, lodyhy, výsady, růže, pečeť, perly, vruby, špičák, vidlák, šesterák, nerovný, parukáč, lýčí, škůdník […] Jelen – laň kolouch: Spála, prk, slzník, očník, nadočník, opěrák, vlčník, koruna […] Daněk – daněla, daňče: Lopaty, vařečky, doliny, prsty, krajkování, očník, opěrák, aplauduje kelkou […] Srnec – srna, srnče: Čiplenka, paličkáč, knoflíkáč, vývrtkáč, pucky“). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Parohy – kostní útvary vyrůstající z pučnice na hlavě samců“, „Výsada – výrůstek z lodyhy parohu, zakončený bílou špicí, delší než 2cm“, „Růže – silně rozbrázděný či perlený věneček na spodním okraji lodyhy parohu těsně nad pučnicí“, „Pečeť – vypouklá část pod růží, kde se paroh oddělil od pučnice“, „Lýčí, mech – silně prokrvená a citlivá, krátce osrstěná kůže s množstvím pachových žláz, vyživující rostoucí paroh“, „Očník – první (dolní) výsada na parohu jelena nebo daňka“, „Nadočník – Výsadec – 2 výsada, rostoucí mezi očníkem a opěrákem“, „Opěrák – 3. výsada, střední výsada na paroží jelena a daňka“, „Vlčník – (vlčí výsada), vyrůstající někdy na lodyze jelena mezi opěrákem (střední výsadou) a korunou“, „Koruna – zakončení jelení lodyhy nejméně třemi výsadami rostoucími z jednoho místa“, „Špičák – nejčastěji mladý jelen s prvním parožím ve tvaru ostrých špiček na nečleněné lodyze“, „Vidlák – jelen s dvěma výsadami na lodyze“, „Šesterák – jelen s třemi výsadami na lodyze“, „Nerovný – jelen s nestejným počtem výsad na obou lodyhách“, „Škůdník – jelen s lodyhami bez výsad nebo jen s očníkem (1.výsadou)“, „Parukáč – jelen mající místo paroží tzv. paruku, která vzniká vlivem hormonální poruchy ovlivňující produkci testosteronu“, „Slzníky – kožní váček bez žláz, před předním koutkem očního víčka jelenů“, „Říjní spála – tmavá skvrna potřísněná močí a ejakuláty na břiše v okolí pohlavního orgánu (žily), říjného jelena“, „Prk – charakteristický říjný pach samců spárkaté zvěře“). kdelovit.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva srnce obecného* („Perla – nejčastěji polokulovitý, méně často protáhlý kostní výrůstek na lodyze a výsadách parohu“, „Škůdník – srnec s málo členěným parožím, většinou s dlouhými lodyhami bez výsad“, „Paličkáč – mladý srnec s prvním parožím s krátkými tupými špičkami bez růží, které nepatrně vyčnívá ze srsti“, „Knoflíkáč – starší srnec, někdy zpátečník, kterému na silných pučnicích vyrůstají nízké špice s vyvinutou růží“, „Abnormity parůžků – vývrtkovité, troudovité, lopatkovité, kráčející, dvojité lodyhy“, „Čiplenka – mladá srna“, „Pucky – pachové kožní žlázy, ležící pod patou na vnější straně zadních běhů jelenovitých“). kdelovit.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva daňka skvrnitého* („Lopaty – paroží daňka nebo losa, jehož lodyha se směrem vzhůru zplošťuje v dlaň“, „Krajka – krajkování – prstovité výrůstky tzv. prsty, které se tvoří na vnějším obvodu […] lopat“, „Vařečkáč – mladý daněk s nahoře vařečkovitě rozšířeným parožím (vařečkou)“, „Daněk v říji doluje (vyhrabává v půdě doliny)“, „Pleskání – aplaudování – označení pro neustálý pohyb kelkou u daňčí zvěře“). kdelovit.cz.
5. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Parohy vyrůstají na pučnicích“; „Na parohu rozeznáváme růže, bidla, výsady, hroty, puky, perle, rýhy; daňci mají lopaty s krajkováním, silnější jeleni vytvářejí korunu, u jelena se jednotlivé výsady na lodyze odzdola nahoru nazývají očník […], nadočník […], opěrák […], vlčník“; „Podle počtu výsad se pak rozlišuje špičák, vidlák, šesterák“; „mladou samičí, dosud neoplozenou zvěř jelení, daňčí nebo srnčí. Máme za ně pěkný český výraz čiplenka“). nase-rec.ujc.cas.cz.
6. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Aplaudovati – pleskati, švihati kelkou daňčí zvěře“, „Čiplenka – samičí mladá zvěř jelenovitá dosud neoplozená“, „Dolina – prohloubenina vyhrabaná jelenem nebo daňkem v říji k ochlazování“). mladimyslivci.cmmj.cz.
7. Fotografie a kresba jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, kresba je navíc po stranách doplněná barvou papíru: pučnice a perlení (MAKY.OREL, CC0), pečeť a růže (Jon-Richfield, CC BY-SA 4.0), lýčí (Mehmet Karatay, upravil Massimo Catarinella, CC BY-SA 3.0), špičák, vidlák, šesterák (Ottův slovník naučný, obr. č. 3060, volné dílo), parukáč (High Contrast, CC BY 3.0 DE), koruna (Russel Wills, CC BY-SA 2.0), lopaty (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0), vařečky (Richenza, CC BY-SA 3.0), trofej s popisem částí paroží (Szilas, CC BY-SA 4.0); popisky jsou dokreslené podle zdrojů 1, 2 a 5. Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0 DE, CC BY-SA 2.0.

Karta 10, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Muflon – muflonka, muflonče: Sedlo, bezoárové koule, toulce, vruby, rouno"). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Na hlavě nosí jelenovití parohy, dutorozí (kamzík, muflon) rohy"; „Rohy vyrůstají na čelních násadcích. Na nich sedí toulce, které odspoda dorůstají; ročním vrubům, podle nichž posuzujeme stáří, říkáme léta"; „Dutorozí rohy neshazují"; „Prodloužená srst na krku říjných jelenů se zove hříva, u muflonů rouno"; „Kamzík má v zimě na hřbetě dlouhou srst zvanou kamzičí vous (Gemsbart), který se váže v kamzičí štětku"). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva muflona* („Toulec – zatočený roh muflona", „Rohy – […] Vyrůstá jako párový útvar na čelních rohových výběžcích (násadcích) na čelní kosti turovitých zpravidla u obojího pohlaví. Roh přirůstá od základny a obaluje rohové násadce", „Vinutí – obloukovité zatočení toulců", „Vinutí od krku odstávající, evertované – muflon chovný", „Vinutí do krku zarůstané, pervertované – muflon průběrný", „Prstenec – příčně ztluštělé místo na toulci muflona, které zpevňuje roh, není totožné s ročními vruby", „Rouno – delší srst na spodní části krku a na hrudi muflona, výrazná zejména v zimním osrstění u muflonů 2 až 3letých a starších. Srst rouna musí být tuhá, rovná hnědočerně až černě zbarvená. Měkká, vlnitá a šedě zbarvená srst rouna je příznačná pro kříženec muflona s domácí ovcí", „Čabraka – Sedlo – bělavé plochy po obou stranách hřbetu na srsti muflona"). kdelovit.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, skripta MENDELU, s. 90 a 93–94 („Pro dutorohou zvěř (muflon, kamzík) nejpřesněji odhadneme věk podle ročních vrubů neboli kroužků na toulcích u muflona nebo růžcích u kamzíka"; „Během růstu se na toulci vytvářejí běžné vruby, které jsou individuálně různě velké, hrubé či silné […] Vlivem sezónního nedostatku potravy se vytvářejí tzv. roční kroužky nebo vruby, a to zeslabením rohoviny po celém obvodu"; „Každým rokem vlivem zimního úbytku potravy a vyčerpanosti růst toulců ustává, což se projevuje hlubokým vrubem"; „U kamzíků mají růžky obě pohlaví, kamzíci i kamzice. Kamzíci mají růžky stočené špičkami dolů, kamzice směrem dozadu"). web2.mendelu.cz.
5. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Čabranka – sedlo muflona"). mladimyslivci.cmmj.cz.
6. Drmota, J. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost, září 2004 („Jako trofeje však lze uschovat i pevné obsahy žaludků (bezoárové koule a gastrolity)"; „Bezoárové koule – jsou zvláštní trofejí získávanou z dutorohé zvěře (kozy bezoárové, kamzíka a muflona). Jedná se o různě velký kulovitý útvar v trávicím traktu, který vznikne postupným slepením nestravitelných částí potravy a jeho následným omíláním během trávících pochodů. Nejčastěji je v bezoárových koulích zastoupena pryskyřice, srst nebo části větviček"). myslivost.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: toulce (Beentree, CC BY-SA 3.0), vruby (Schorle, CC BY-SA 3.0), sedlo (Jessica Dennett, CC BY 2.5), rouno (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), bezoárové koule (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0), růžky (Friedrich Böhringer, CC BY-SA 2.5), kamzičí štětka (Gnosos, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.5, CC BY-SA 2.5.

Karta 10, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Prase – kanec, bachyně, sele: Zbraně, klektáky, páráky, ryj, pírko, hřeben, kyrys, sádlo, škára, markazín, lončák, buchtování"). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („tlama a nos u divočáků (černé zvěře) ryj"; „divočáci, zajíci a králíci mají pírko"; „Štětinám u divočáků říkáme osiny"; „divočáci a jezevci mají škáru"; „hořejší i dolejší špičáky u divočáků se zovou rovněž kly, dohromady tvoří zbraně"; „Hořejší špičáky kňourů doporučuji nazývati klektáky […], spodní špičáky pak páráky […], u bachyní se obojí špičáky (značně menší) jmenují háky"; „kňour zbraněmi klektá"). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva prasete divokého* („Kňour – samec", „Bachyňka – samičí mládě ve druhém roce", „Sele, markazín – mládě", „Lončák – samec ve druhém roce", „Štětiny a osiny – srst, pokrývka těla", „Krunýř, kyrys, štít – ztluštělá kůže na přední část těla", „Ryj – nos a tlama divokých prasat, jímž si dobývají potravu v půdě (žír) a brání se nepříteli nebo soku při chrutí", „Klektáky – špičáky v horní čelisti kňourů, krátké a vzhůru zahnuté", „Páráky – dlouhé spodní špičáky kňourů, které nemají kořen a stále přirůstají. Jsou trojboké a uvnitř duté.", „Zbraně – společný název pro páráky a klektáky", „Háky – špičáky bachyně", „Hřeben – štětiny na hřbetě", „Pírko – ocas divočáka, zajíce a králíka", „Škára – myslivecký název kůže divočáků a jezevců", „Klektání, sekání – hlasové projevy kňoura - zbraněmi", „Buchtování – vyrývání a obracení větších kusů půdy nebo drnu, při hledání potravy"). kdelovit.cz.
4. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Buchtovati – vyrývati větší kusy země, divočáci"). mladimyslivci.cmmj.cz.
5. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, skripta MENDELU, s. 94, 95 a 104 („odhad stáří kňourů podle délky

obrusné plochy na páráku“; „U bachyně se určuje stáří podle spodních háků“; „Dále se za trofeje považují […] škáry ze zvěře černé“). web2.mendelu.cz.

6. MS Kelečsko. *Myslivecká mluva* („Osiny – svrchní hrubé štětiny zvěře černé“, „Hřeben – zježené štětiny na horní straně krku a na hřbetě divočáka“, „Krunýř – neboli brnění se nazývá silná kůže na hrudi divočáka“, „Sádlo – tuk divočáka a zajíce“, „Buchtovati – větší kusy země, vyryté divočáky při rozrývání půdy jsou buchty; říká se, že divočáci buchtují“). ms-kelecsko.webnode.cz.
7. Vojenské lesy a statky ČR. *Prase divoké* („Na bocích hrudi má kňour tzv. štít. Je to velmi zesílená kůže o tloušťce až 6 cm, která nemá žádné záhyby.“). deti.vls.cz.
8. Ziegrosser, P. *Co je sele, co lončák a jak je rozeznáme?* Svět myslivosti, 2007, č. 11 („Jako sele označujeme černou zvěř od doby metání do 31. března následujícího roku.“; „1. dubna 2008 přejdou do kategorie lončák“; „Lončák je kus černé zvěře, který dosáhl k 1. dubnu příslušného roku 5 až 16 měsíců, a to až do 31. března následujícího roku“). lesprace.cz.
9. Wikipedie. *Prase divoké* („mládě od porodu (metání) do 31. března následujícího roku jako sele (případně markazín, pokud má ještě pruhovanou srst)“). cs.wikipedia.org.
10. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, fotografie zbraní je navíc po stranách doplněná bílou barvou pozadí: zbraně (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0), ryj (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), hřeben (Mariofan13, CC BY-SA 3.0), pírko (Bremond, CC BY-SA 3.0), škára (Kürschner, volné dílo), markazín (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), buchtování (Jay Sturner, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.

Karta 10, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Chrutí, říje, paše, lože, vytahování, kaliště, tlupa, shazování, nasazování, odkazování, loupání, jištění“). cmmj.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/10 – Popis spárkaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou (na otázku po chování a rozmnožování spárkaté zvěře odpovídá: „Jistí, bádá, pátrá, bystří, větří, troubí, vytahuje, táhne, zatahuje, láme, zaléhá, kališti se“). myslivecke-zkousky.cz.
3. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („spárkatá zvěř vystupuje z krytu neboli vytahuje, táhne do polí nebo z polí a zatahuje zpět do houštin“; „Zvěř trvale, t. j. všemi smysly, jistí, zrakem pátrá (obzírá), sluchem bystří a čichem větří“; „jeleni a divočáci se v kalech kališti a potom o stromy otírají, zanechávajíce otěrky nebo oděrky“; „Spárkatá zvěř samičí je pokládána“). nase-rec.ujc.cas.cz.
4. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Jistiti – bádati, o zvěři, když dává všemi smysly pozor“). mladimyslivci.cmmj.cz.
5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva prasete divokého* („Kaliště – bahnité místo, jež navštěvuje černá a jelení zvěř, aby se v něm vyválela“, „Kališťění – válení se v kališti“, „Otěrky – kousky řídkého bláta, často se srstí, ulpělé na stromech v blízkosti kališť, o něž se zvěř černá, nebo jelení po vystoupení z kaliště otírá“). kdelovit.cz.
6. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Říje – období sexuální aktivity v měsíci září a částečně října. Dle hlasových projevů je říje rušná nebo tichá, během říje jelen laň honí a poté ji pokládá“). kdelovit.cz.
7. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva muflona* („Říje – období sexuální aktivity v období listopadu, kdy muflon honí muflonku a poté jí pokládá“). kdelovit.cz.
8. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva daňka skvrnitého* („Říje – období sexuální aktivity v měsíci říjnu, při kterém daněk honí danělu a ta je následně pokládána“). kdelovit.cz.
9. Kdelovit.cz. *Srnčí říje* („Srnec říjnou srnu nejprve honí a až poté ji pokládá.“). kdelovit.cz.
10. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vytloukání paroží (Wasp32, CC BY 4.0), jelen s laněmi (Trish Steel, CC BY-SA 2.0), tlupa muflonů (Joséphine Théry, CC BY-SA 4.0), kaliště (Michael Graham, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.
11. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: souboj jelenů v říji (Dan Davison, CC BY 2.0), dva mladí jeleni na začátku říje v londýnském Bushy Parku v září 2011. Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 10, otázka B1

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti*. cmmj.cz.
3. Fotografie, rytiny a obraz jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hrad Křivoklát (Petr1888, CC BY-SA 4.0), Boleslav I. (Petr Maixner, 1862, volné dílo), Václav IV. (Hermann von der Hardt, volné dílo), Ferdinand III. (Jan van den Hoecke, 1643, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka B2

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti*. cmmj.cz.
3. Obraz a fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lovečtí psi (Georg Friedrich Meyer, 18. století, volné dílo), sokolník (Jacek Proszyk, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 10, otázka B3

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti*. cmmj.cz.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, zbavená spodního popisku a doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2: lapání vlků do oka (neznámý autor, fac-simile podle středověké myslivecké knihy, volné dílo).

Karta 10, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schváleno 21. 10. 2000, doplněno 19. 6. 2004). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ*. cmmj.cz.

Karta 10, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schváleno 21. 10. 2000, doplněno 19. 6. 2004). cmmj.cz.

Karta 11, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Popis drobné srstnaté zvěře – Obecné pojmy: Světla, huba, slechy, vousy, běhy, břicho, kýty, hřbet, lízák, barva, sádlo, zvěřina, pírko, vlna, bobky, ždímání, kamínkování, rez, honcování, ohryzávání; Zajíc – zaječka, zajíče; Králík – králice, králíče; Ondatra – ondatřák, ondatře; Bobr – bobřák, bobřice, bobře; Veverka – veverčák, veverčice“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Všechna ostatní užitková i škodná zvěř náleží ke zvěři drobné“; „Oči veškeré zvěře nazýváme po myslivecku světla“; „Uši (boltce) zvěře srstnaté a psů nazýváme po myslivecku slechy“; „Ústa (huba) u zvěře spárkaté se jmenují svírák, u ostatní užitkové srstnaté huba“; „Některá zvěř má, jako zajíc na nose a šelmy na čenichu, vousy“; „Chodidla medvěda, rysa, jezevce se nazývají tlapy…, u ostatních šelem, u psa, u zajíce a u králíka tlapky“; „Končetiny trupu neboli nohy se zovou u srstnaté zvěře běhy“; „Trup se skládá z hrudi, plecí, hřbetu […], břicha a kýt“; „šelmy (na př. jezevec) a drobná zvěř srstnatá mají sádlo“; „Krvi zvěře a psa se říká barva“; „Maso ulovené zvěře je zvěřina“; „divočáci, zajíci a králíci mají pírko“; „srsti králíků a zajíců vlna“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva zajíce polního* („Vousy, kníry – označení pro sinusové chlupy na nose zajíce“; „Tlapky – chodidla s prsty“; „Hřbet (záda) – sahá od kohoutku k bedrům, tj. do místa, kde se poslední žebro připojuje k páteři“; „Břicho – část trupu mezi hrudníkem a pánví“; „Pírko – ocas“; „Vlna – pokrývka těla, srst“). kdelovit.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva králíka divokého* (*Oryctolagus cuniculus*) („Vousy – označení pro sinusové chlupy na nose“; „Tlapky – chodidla s prsty a drápky“; „Hřbet (záda) – sahá od kohoutku k bedrům, tj. do místa, kde se poslední žebro připojuje k páteři“; „Břicho – část trupu mezi hrudníkem a pánví“; „Pírko – ocas“; „Vlna – pokrývka těla, srst“). kdelovit.cz.
5. Příruční slovník jazyka českého. Heslo *kýta* („kýta, -y f. část zadní končetiny zvířete od kolena nahoru ke hřbetu“). psjc.ujc.cas.cz.
6. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva ondatra pižmová* (*Ondatra zibethica*) („Vousy – sinusové chlupy na nose“; „Tlapky – chodidly psů, zajíců, divokých králíků i šelem mimo medvěda, rysa a jezevce, u ondatry jsou součástí tlapek prsty s drápky“; „Hlava – přední část těla živočichů, nejčastěji pohyblivě spojená s ostatním tělem krkem nebo hrudí“). kdelovit.cz.
7. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/11 – Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou (na otázku po obecně platných označeních částí těla odpovídá: „Slechy, světla, hlava, nos, huba, vousy, krk, hruď, tlapka, běhy, břicho, pírko, hřbet“). myslivecke-zkousky.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: světla (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0), zajíc (Miosta, CC BY 4.0), vousy (Jacek Proszyk, CC BY-SA 4.0), pelášící zajíc (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0), zajíc s pírkem (Tiia Monto, CC BY-SA 4.0), králík divoký (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; termíny pro zajíce – zaječka, zajíče, kníry, matěj, janek, ušák, lože; pro králíka – králice, králíče, kolonie). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Některá zvěř má, jako zajíc na nose a šelmy na čenichu, vousy“; „Zajíc si vyhrabává také lože neboli pekáč“; „můžeme říci krátce o samci zaječák, o samici zaječka (podobně králík — králice)“; „divoký králík a některé šelmy (liška, jezevec a j.) pobývají v norách, které mívají četné chodby, komory a kotel“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Matěj – žertovně o zajíci“; „Janek – žertovně o zajíci“; „Babka – stará zaječka (zaječí samice)“; „staroch – žertovně o starém zajíci“). mladimyslivci.cmmj.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva zajíce polního* („Zajíc, zaječák – samec“, „Zaječka, zaječice – samice“, „Zajíče, zajíček – mládě“, „Vousy, kníry – označení pro sinusové chlupy na nose zajíce“, „Pekáč – lidový výraz pro zaječí lože vyhrabané v půdě nebo ve stařině“, „Lidový název: matěj, janek, ušák, maťák (regionálně), macek, staroch (starý zajíc), babka (stará zaječka)“). kdelovit.cz.
5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva králíka divokého* (*Oryctolagus cuniculus*) („Králík – samec“, „Krá-

lice – samice“, „Králíče – mládě“, „Nora – podzemní útulek některých druhů zvěře, dle svého účelu se nora dělí na hlavní, nouzová, obývací, rozmnožovací, které končí komorou nebo ložem“, „Dolování – vyhrabávání nory“, „Kolonie – hromadné sídliště savců téhož druhu obývající určité území“). kdelovit.cz.

6. Kdelovit.cz. *Zajíc polní* (*Lepus europaeus*) („Myslivecké pojmenování samec: zajíc, zaječák; samice: zaječka, zaječice; mládě: zajíče, zajíček“, „Lidové pojmenování matěj, janek, ušák, macek; staroch (starý zajíc), babka (stará zaječka)“, „Na obou stranách horního pysku a nad světly vyrůstají bílé hmatové vousy (kníry), které jsou loveckou trofejí.“, „Zajíc žije samotářsky…“, „Takových lóží má ve svém rajónu více a střídá je podle potřeby.“). kdelovit.cz.
7. Kdelovit.cz. *Králík divoký* (*Oryctolagus cuniculus*) („Myslivecké pojmenování samec: králík; samice: králice; mládě: králíče“, „Králík je mnohem menší než zajíc… Zadní nohy jsou kratší, než má zajíc… zaoblené kratší uši“, „Žije v rodinných koloniích v podzemních brlozích. Každý brloh má několik východů a větrací šachty. Brlohy bývají navzájem propojené.“). kdelovit.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc (Miosta, CC BY 4.0), zajíče (Ralf Hüsges, CC BY 2.0), kníry (Jacek Proszyk, CC BY-SA 4.0), lože (Accipiter, CC BY-SA 3.0), králík (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), králíče (Alexis Lours, CC BY 2.0), nora (Ian Greig, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.
9. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: zajíc na pastvě (MabelAmber, licence Pixabay), zveřejněno v listopadu 2019. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 11, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; životní projevy drobné zvěře – peláší, mrouká, vřeští, panáčkuje, beseduje, políčkuje, pěšinky u zajíce; dupe, bubnuje, vjíždí do a vychází z nory u králíka; ohryzávání jako obecný pojem). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva zajíce polního* („Cestičky, pěšinky – pobytová znamení (ochozy) zachovávané většinou v obilí“, „Ohryz – poškozování kůry a kambia listnatých dřevin zajíci“, „Okus – poškozování výhonů dřevin zvěří, zajíci provádí okus eliptický, šikmý a hladký“, „Z krytu zajíc na pastvu – vychází, paství se, klouže břichem po zemi, dělá záskoky“, „Vyplašený zajíc je z lože – vyzvednut, vypíchnut, vyvstává, vyráží, uhání, peláší, kličkuje“, „Poskakující zajíc – hopkuje“, „Sedící zajíc na bobku ve vztyčené poloze – panáčkuje“, „Vztyčující se zajíc na zadní běhy – kuželkuje“, „Seká-li zajíc předními běhy do vzduchu – bubnuje“, „Zadními běhy zajíc – dupe“, „Při soubojích se zajíci – políčkují“, „Víc zajíců pohromadě – besedují“, „Mroukání – hlasový projev zajíce, který je v klidu.“, „Naříkání, vřeštění – hlasový projev zajíce v úzkosti.“, „Pekáč – lidový výraz pro zaječí lože vyhrabané v půdě nebo ve stařině“). kdelovit.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva králíka divokého* (*Oryctolagus cuniculus*) („Pohybové projevy králíka: do nory vklouzne, vjíždí a je zalezlý; z nory vychází a následně se paství; králice noru s mláďaty na noc zahrabává“, „Dupání, bubnování – pohyb vytvářený zadními běhy“, „Dolování – vyhrabávání nory“, „Ohryz – poškozování kůry a kambia listnatých dřevin králíkem“, „Okus – poškozování výhonů dřevin zvěří“). kdelovit.cz.
4. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („zajíci a králíci hopkují, panáčkují (pánkují), kuželkují, peláší, kličkují“; „zajíc vřeští“; „Zvěř vychází na pastvu, paství se“; „Pravidelné cestičky vyšlapané zajíci nebo králíky se jmenují pěšinky.“; „Zajíc si vyhrabává také lože neboli pekáč“). nase-rec.ujc.cas.cz.
5. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/11 – Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou (na otázku po chování drobné srstnaté zvěře odpovídá: „Je-li vyplašen, z lože vyzvednut, vypíchnut, vystává, vyráží, uhání, peláší, kličkuje, klouže břichem po zemi, hopkuje, panáčkuje, kuželkuje – vztyčuje-li se na zadní běhy, seká-li předními běhy do vzduchu – bubnuje, seká-li zadními běhy – dupe, při soubojích políčkují, je-li jich více po hromadě – besedují, králík doluje,…“). myslivecke-zkousky.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Lepus europaeus (running) (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0), Wachsamer Feldhase in Birkholz bei Bernau (Birkho, CC BY-SA 4.0), Rabbit, Hinton Parva combe (Brian Robert Marshall, CC BY-SA 2.0), Two hares holding a conference (Evelyn Simak, CC BY-SA 2.0), Hasenkampf (Dellex, CC BY-SA 4.0), Peter Rabbit (Ian Greig, CC BY-SA 2.0), Hungry rabbits - Arlington, MA (Daderot, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC0.

Karta 11, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; obecné pojmy „…honcování…“; „Zajíc – zaječka, zajíče“; „Králík – králice, králíče“; „Ondatra – ondatřák, ondatře“; „Bobr – bobřák, bobřice, bobře“; „Veverka – veverčák, veverčice“). cmmj.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/11 – Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou (na otázku po rozmnožování drobné srstnaté zvěře odpovídá: „Honcování“). myslivecke-zkousky.cz.
3. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („zajíci a králíci se honcují“). nase-rec.ujc.cas.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva zajíce polního* („Honcování – období páření“, „Plná – drobná samičí zvěř v době březosti“, „Vrhání, metání –

kladení mláďat“, „Zajíče, zajíček – mládě“). kdelovit.cz.

5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva králíka divokého* (*Oryctolagus cuniculus*) („Honcování – období páření“, „Plná – drobná samičí zvěř v době březosti“, „Vrhání, metání – kladení mláďat“, „Králíče – mládě“). kdelovit.cz.
6. HS Lovecká obec Stříbrnice. *Myslivecká mluva*, oddíl Reprodukce zvěře, podle www.myslivost.cz („Honcování – mají zajíci a králíci.“; „Honění – mají veverky, svišti, ondatra a vlk“; „Zaječka je také plná, vrhá či metá zajíčata.“; „Plná je a vrhá také veverka veverčata…“). stribrnice.cz.
7. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva ondatra pižmová* (*Ondatra zibethica*) („Honění – […] jedná se o název pro páření, po kterém je ondatra plná a v noře vrhá ondatřata“). kdelovit.cz.
8. Kdelovit.cz. *Zajíc polní* (*Lepus europaeus*) („Oplodněná zaječice po 6 týdnech vrhá na holém lóži 2 až 4 osrstěná a vidící mláďata“). kdelovit.cz.
9. Kdelovit.cz. *Králík divoký* (*Oryctolagus cuniculus*) („Oplodněná samice vrhá po 4 týdnech v brlohu, vystlaném suchou trávou a srstí vytrhanou z vlastního břicha.“). kdelovit.cz.
10. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Březňák – mladý zajíc, vržený v březnu“). mladimyslivci.cmmj.cz.
11. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíče (Ralf Hüsges, CC BY 2.0), králíče (Alexis Lours, CC BY 2.0), veverče (Peter Trimming, CC BY 2.0), ondatře (photochem_PA, CC BY 2.0), bobře (Ray Scott, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Obecné pojmy: … bobky, ždímání, kamínkování, rez …“; „Zajíc – zaječka, zajíče: Struhy (hlodáky) …“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Krvi zvěře a psa se říká barva …, moči rez a o močící zvěři říkáme, že ždímá. Vymačkáme-li moč z uloveného zajíce nebo králíka, užíváme o tom též názvu vyždímati.“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („struhy – hlodavé zuby u zajíců“; „škrabáky – drápy zajíce a králíka“; „Kamínkovati – vypouštěti nazelenalou rez (moč) na sněhu, o nemocných zajících“; „Bobčiti – trousiti bobky, zajíci, králíci“). mladimyslivci.cmmj.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva zajíce polního* („Hlodáky, struhy – řezáky v chrupu“; „Škrabáky – drápy“; „Výměty, bobky – trus“; „Rez – moč“; „Ždímání – močení“; „Kamínkování – zanechávání nazelenalé rzi (moči) na sněhu v zimním období, to se pokládá za znamení nemoci“). kdelovit.cz.
5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva králíka divokého* (*Oryctolagus cuniculus*) („Hlodáky, struhy – řezáky v chrupu“; „Škrabáky – drápy“; „Výměty, bobky – trus“). kdelovit.cz.
6. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva ondatra pižmová* (*Ondatra zibethica*) („Hlodáky, struhy – obloukovité zahnuté řezáky dlátovitého tvaru, které nemají kořeny a neustále dorůstají.“; „Výměty – trus“; „Hrady – doupě ondatry nad vodní hladinou, postavené z rostlinného materiálu, zejména na tocích s plochými břehy“). kdelovit.cz.
7. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/11 – Popis drobné srstnaté zvěře a jejích životních projevů mysliveckou mluvou (na otázku po specifických pojmech odpovídá: „škrabáky – drápy zajíců a hlodavců, řezáky – hlodáky či struhy“). myslivecke-zkousky.cz.
8. Kovařík, J., Rakušan, C. *Myslivecká mluva a nové druhy zvěře*. Myslivost, 1. 3. 2004 („Na vodě staví hráze, buduje bobří hrad s kupolí nad hladinou, s větracím průduchem u vrcholu, se vchodem pod hladinou.“; „Obsah přířitních žláz s vůní pižma: bobrovina, bobří stroj (dílo), castoreum.“). agris.cz.
9. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Oryctolagus cuniculus - cranium (MAKY.OREL, CC0), Droppings feral rabbit (Jastrow, volné dílo), Beaver Dam Bantam River (Versageek, CC BY-SA 4.0), Muskrat lodge (MONGO, volné dílo). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti*. cmmj.cz.
2. Fotografie stránky dobového tisku je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): zrušení poddanství (neznámý autor, volné dílo). Fotografie honu je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hon s brokovnicemi (neznámý autor, kolem 1890, volné dílo).

Karta 11, otázka B2

1. Naši vynálezci. *Antonín Vincenc Lebeda*. nasivynalezci.webnode.cz.
2. Historický ústav AV ČR. *Biografický slovník českých zemí – Brandejs Bedřich* (1851–1918). biography.hiu.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Začátky české a slovenské odborné myslivecké literatury*. kdelovit.cz.
4. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, doplněná bílými pruhy na šířku: Antonín Vincenc Lebeda (autor neznámý, volné dílo).

Karta 11, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti*. cmmj.cz.
2. Naši vynálezci. *Antonín Vincenc Lebeda*. nasivynalezci.webnode.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: systém Lefaucheux (Livrustkammaren, volné dílo).

Karta 11, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zlatá srnčí trofej* (historie a smysl soutěže). cmmj.cz.
2. Klub mladých myslivců ČMMJ. *Zlatá srnčí trofej – smysl a cíle soutěže, metodika práce s kroužky*. mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vítězové kategorie B 2021 (LucieKol, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zlatá srnčí trofej* (propozice, kategorie a kola soutěže). cmmj.cz.
2. Klub mladých myslivců ČMMJ. *Zlatá srnčí trofej – historie a smysl soutěže*. mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vítězové kategorie B 2021 (LucieKol, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Obecné pojmy: Světla, běhy, slechy, barva, břicho, drápy, tlapky, hřbet, morda, zbraně, trháky, srst, podsada, pesíky, kaňkování, přezka, spád, jádro“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Oči veškeré zvěře nazýváme po myslivecku světla“; „Uši (boltce) zvěře srstnaté a psů nazýváme po myslivecku slechy“; „šelmy a pes mají mordu (Fang)“; „Končetiny trupu neboli nohy se zovou u srstnaté zvěře běhy“; „Chodidla medvěda, rysa, jezevce se nazývají tlapy…, u ostatních šelem, u psa, u zajíce a u králíka tlapky“; „rys, kočka a draví ptáci mají drápy (Krallen), medvěd, vlk, jezevec a pes pazoury (Klauen)“; „Trup se skládá z hrudi, plecí, hřbetu…, břicha a kýt“; „Srstnatá zvěř je pokryta srstí (Haare)“; „Krvi zvěře a psa se říká barva“; „Zvěř škodná se… dělí na… šelmy psovité: liška, vlk; medvědovité: medvěd; kunovité: kuny (lesní a skalní), tchoř, norek, hranostaj, lasice, jezevec, vydra; kočkovité: rys a divoká kočka“). naserec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva vlka obecného* (*Canis lupus*) („Slechy – uši zvěře a loveckých psů“; „Světla – oči zvěře a loveckých psů“; „Morda – tlama větších šelem a psů. U drobnějších šelem se používá mordička“; „Běhy – nohy srstnaté zvěře“; „Tlapky – chodidly psů, zajíců, divokých králíků i šelem mimo medvěda, rysa a jezevce“; „Hřbet (záda) – sahá od kohoutku k bedrům, tj. do místa, kde se poslední žebro připojuje k páteři“; „Břicho – Část trupu mezi hrudníkem a pánví (slabinami)“; „Trháky – nejvyšší stoličky v chrupu šelem s třemi za sebou stojícími hroty na korunce. V horní čelisti je poslední premolár a proti němu ve spodní čelisti první stolička. Jimi šelmy odtrhávají maso kořisti a bez žvýkání polykají“; „Barva – krev“). kdelovit.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva lišky obecné* (*Vulpes vulpes*) („Podsada – hustá spodní srst, složená ze zkadeřených chlupů, tzv. vlníků, jimž chybí dřeň, čímž se liší od pesíků. Je součástí srsti, která se v podzimních měsících prodlužuje a tvoří hustou zimní srst, chránící před chladem“; „Pesíky – silnější, rovný a delší chlupy, vyrůstající z pokožky jednotlivě a přerůstající podsadu“). kdelovit.cz.
5. Myslivecký spolek České Meziříčí. *Abeceda myslivecké mluvy* (převzato z mscb.estranky.cz; „Huba - spárkatá zvěř má svírák, šelmy mají mordu a ostatní zvířata srstnatá mají hubu“; „Běhy - končetiny veškeré zvěře srstnaté a loveckých psů“; „Trháky - nápadně větší stoličky v chrupu šelem“; „Pesík - silnější, rovný a delší chlup, vyrůstající z pokožky jednotlivě a přerůstající podsadu“; „Barva - krvi zvěře říkáme myslivecky "barva", zvěř barví, zanechává pobarvenu dráhu“). mscb.estranky.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, fotografie tlap navíc jen oříznutá: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), tlapy rysa (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), lišče (Максим Яковлев, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Liška – lišák, lišče: Pazoury, oháňka, kvítek, fialka, čáruje, kmotra, ferina, zrzka, uhlířka, kožich“). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva lišky obecné* (*Vulpes vulpes*) („Lišák, pes – samec“; „Liška, liščice, lišice, fena – samice“; „Lišče, liščátko, lišátko – mládě“; „Lidový název – kmotra, kmotřička, ferina“; „Zbarvení srsti červené – ryzka, zrzka“; „Zbarvení srsti pálené – liška uhlířka“; „Oháňka – bohatě osrstěný ocas lišky, vlka, mývalovce, kun, tchoře, kočky a rysa, ocas dlouhosrstých psů“; „Kvítek – bělavé zakončení liščí oháňky“; „Pazoury – drápy srstnaté zvěře a psa“; „Liščina – liščí kožešina (vydělaná kůže zvěře se srstí)“). kdelovit.cz.
3. Myslivecký spolek České Meziříčí. *Abeceda myslivecké mluvy* („Ferina – žertovné pojmenování lišáka.“; „Fialka – aromatická kožní žláza na hřbetní straně kořene liščí oháňky.“). mscb.estranky.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva vlka obecného* (*Canis lupus*) („Vlk – samec“; „Vlčice – samice“; „Vlče – mládě“; „Kožich – kůže“; „Vlčina – vyčiněná kůže na kožešinu“; „Pazoury – drápy srstnaté zvěře a psa“; „Oháňka – bohatě osrstěný ocas lišky, vlka, mývalovce, kun, tchoře, kočky a rysa“). kdelovit.cz.
5. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („divočáci a jezevci mají škáru (Schwarte), šelmy kožich nebo kožíš-

šek (Balg), který se vydělává na kožišinu“). nase-rec.ujc.cas.cz.

6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška (Alexis Lours, CC BY 4.0), lišče (Максим Яковлев, CC BY-SA 4.0), vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), vlče (California Department of Fish and Wildlife, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.
7. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: liška loví hraboše (J Tee, CC BY 3.0), natočeno v březnu 2015. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 12, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Obecné pojmy: Světla, běhy, slechy, barva, břicho, drápy, tlapky, hřbet, morda, zbraně, trháky, srst, podsada, pesíky, kaňkování, přezka, spád, jádro“; termíny pro kunu – kuňák, kunice, kuně, oháňka, mordička, náprsenka, kýtky; pro jezevce – jezevčice, jezevče, štětec, sádelník). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva kuny lesní (Martes martes)* („Slechy – uši zvěře a loveckých psů“; „Světla – oči zvěře a loveckých psů“; „Čenich – nos šelem“; „Běhy – nohy srstnaté zvěře“; „Tlapky – chodidla s prsty a drápky“; „Podsada – hustá spodní srst, složená ze zkadeřených chlupů, tzv. vlníků“; „Pesíky – silnější, rovný a delší chlup vyrůstající z pokožky jednotlivě a přerůstající podsadu“; „Barva – krev“; „Přezka – zevní část pohlavního orgánu samic šelem“; „Kuňák – samec“; „Kunice – samice“; „Kuně – mládě“; „Morda – tlama větších šelem a psů. U drobnějších šelem se používá mordička“; „Náprsenka – odlišně zbarvená skvrna na hrdle, u kuny lesní je zbarvena dožluta a nevětví se až na běhy“). kdelovit.cz.
3. Myslivecký spolek České Meziříčí. *Abeceda myslivecké mluvy* (glosář; „Trháky - nápadně větší stoličky v chrupu šelem.“; „Náprsenka - světlá skvrna na hrdle kuny“; „Štětec - ocas jezevce“; „Sádelník - tuková žláza jezevce, položená nad řitním otvorem, vylučující odporně páchnoucí tuk“). mscb.estranky.cz.
4. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Stopní dráhy, jimiž vysoká zvěř pravidelně přechází, jmenují se přechozy (Wechsel), u drobné zvěře ochozy (Paß), u šelem spády (také u pytláků).“; „Maso ulovené zvěře je zvěřina (Widbret), u šelem jádro (Fleisch-Kern)“; „vlk, rys, liška, div. kočka, kuny a tchoř oháňku…, jezevec štětec“; „Chodidla medvěda, rysa, jezevce se nazývají tlapy (Branken, Tatzen), u ostatních šelem, u psa, u zajíce a u králíka tlapky (Branken, Pfoten).“; „šelmy a pes mají mordu (Fang)“; „medvěd, vlk, jezevec a pes pazoury (Klauen)“). nase-rec.ujc.cas.cz.
5. HS Lovecká obec Stříbrnice. *Myslivecká mluva*, podle www.myslivost.cz („Mordičku – má kuna a lasice“; „Štětec – má jezevec“). stribrnice.cz.
6. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/12 – Popis šelem a jejich životních projevů myslivecko u mluvou (na otázku po obecně platných označeních částí těla šelem odpovídá: „Hlava, slechy, světla, čenich, morda/mordička, krk, hruď, tlapy/tlapky, běhy, břicho, kýty/kýtky, hřbet“; na otázku po speciálních pojmech odpovídá: „sádelník – pachová žláza“). myslivecke-zkousky.cz.
7. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva kuny skalní (Martes foina)* („Náprsenka – odlišně zbarvená skvrna na hrdle, u kuny skalní je zbarvena bíle a větví se až na běhy“). kdelovit.cz.
8. Příruční slovník jazyka českého. Heslo *kýta* („kýta, -y f. část zadní končetiny zvířete od kolena nahoru ke hřbetu“). psjc.ujc.cas.cz.
9. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jezevce lesního* („Jezevec – samec“; „Jezevčice – samice“; „Jezevče – mládě“; „Morda – tlama větších šelem a psů. U drobnějších šelem se používá mordička“; „Tlapa – myslivecké pojmenování chodidla medvěda, rysa a jezevce“; „Pazoury – drápy srstnaté zvěře a psa“; „Štětec – ocas“; „Sádelník – tuková žláza pod štětcem“). kdelovit.cz.
10. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kuna lesní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kuna skalní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), jezevec lesní (Ing. Lukáš Zeman, CC BY-SA 4.0), jezevec na stromě (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
11. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: jezevčí mláďata u nory (Thomas-Ritter, licence Pixabay), zveřejněno v dubnu 2026. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 12, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: obecné pojmy „…kaňkování…“; „Liška – lišák, lišče: … čáruje …“; „Jezevec – jezevčice, jezevče: … funí …“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („zvěř se pohybuje krokem, trtkem, klusem…, zajíci a králíci hopkují, panáčkují…, šelmy čárují, ťapkají (traben), plíží se, prchají“; „šelmy strhují a dáví kořist a pak ji požírají“; „Užitková zvěř srstnatá klade mláďata, šelmy je vrhají nebo metají“; „samice šelem (na př. liška) kaňkuje (nikoliv: „se kaňkuje“)“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka I/A/12 – Popis šelem a jejich životních projevů myslivecko u mluvou (na otázku po chování, potravě a rozmnožování odpovídá: „V honitbě vlk vězí, na podzim vede kočovný život…, stopní dráha – čárování, liška do brlohu vjíždí, z něho vyjíždí, na povrchu v pelechu zaléhá, do nory jezevec vklouzá, v brlohu vězí, den přespává…, na zimu se jezevec ukládá“; „Vlk zvěř pronásleduje, štve, kořist strhne, zadáví, mršinu ožírá, liška vychází na lov – na lup, kořist loupí, strhává ji, dáví, odnáší, buď načíná nebo celou [požírá] …, jezevec za soumraku vychází na žír, sbírá žír, kořín-

kuje, mravenčí, kuna vychází na lup, vylupuje hnízda, úlovek dáví“; „Vlk – honění, liška, rys, kočka, vydra, kuna – kaňkování, jezevec – chrutí“). myslivecke-zkousky.cz.

4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva vlka obecného* (*Canis lupus*) („Honění – páření“; „Vrhat – rodit mláďata hlodavců a šelem včetně psů, vlčice vrhá vlčata v pelechu“; „Hlasové projevy Vlka – vyje, skolí“; „Hlasové projevy Vlčat – skučí, štěkají“; „Pohybové projevy Vlka – … kořist strhává, zadáví a ožírá mršinu“). kdelovit.cz.
5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva Lišky obecné* („Kaňkování – páření“; „Vrhat – rodit mláďata hlodavců a šelem včetně psů, liška vrhá v brlohu“; „Hlasové projevy liška vrní, skučí, v zimě skolí, při překvapení štěkne – lekne, ohrožená vrčí, postřelená kvílí, liščata poštěkávají – kamží“; „Liška na lovu – lupu – kořist loupí, strhává ji, dáví, odnáší, načíná či celou požírá“). kdelovit.cz.
6. HS Lovecká obec Stříbrnice. *Myslivecká mluva* (oddíly Reprodukce zvěře a Hlasy zvěře: „Honění – mají veverky, svišti, ondatra a vlk (samice kaňkuje)“; „Kaňkování – má liška, psík mývalovitý, rys, divoká kočka, vydra, kuna, tchoř a lasice“; „Chrutí – mají divočáci, jezevci“; „Dále se páří medvědi“; „Vyje a skolí – vlk; skučí a štěkají – vlčata“; „Vrní, skučí, skolí – liška, postřelená pak kvílí; kamží – liščata“). stribrnice.cz.
7. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Funěti – o divočácích, jezevci, vydře a kunách“; „Mručeti – hlas jezevce“; „Bručení – hlas klidného medvěda“; „Mumlati – zlobný hlas medvěda“). mladimyslivci.cmmj.cz.
8. Kdelovit.cz. *Kuna lesní – myslivecká mluva* („Hlasové projevy kuny – vřeštění, kuňák v době kaňkování při souboji pištění a funí“; „Kaňkování – období páření, samice vypouští z přezky barvu, kaňkuje“; „Metání – porod mláďat“; „Pelíšek – lóže kuny lesní, kde kunice metá kuňata“; „vychází na lup, svoji kořist dává vylupování – vybírání ptačího hnízda kunou“). kdelovit.cz.
9. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jezevce lesního* („Hlasové projevy jezevce – mručení, funění, mlaskání, chrochtání“; „Chrutí – období páření, kdy se jezevčice běhá, z přezky vypouští po kapkách barvu – kaňkuje“; „Pohybové projevy jezevce – vychází na žír, sbírá žír, kořínkuje, mravenčí“). kdelovit.cz.
10. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva medvěda hnědého* (*Ursus arctos*) („Hlasové projevy medvěda – mumlá, mrmlá, mručí, bručí, řve při poranění, hvízdá – varující medvědice, medvíďata skučí“). kdelovit.cz.
11. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: čárující liška (Nick Goodrum, CC BY 2.0), vyjící vlk (Fool4myCanon, CC BY 2.0), liška chytá hraboše (Andrey Gulivanov, CC BY 2.0), liščata u nory (Reg Allsop, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 12, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23; obecné pojmy „…přezka, spád, jádro…“; „Medvěd – medvědice, medvídě: Tlapy, pazoury, kelka, houně, macek, brumla“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Pohlavní úd laně se nazývá svírka, u ostatní samičí zvěře srstnaté a u psic (fen) přezka.“; „Stopní dráhy, jimiž vysoká zvěř pravidelně přechází, jmenují se přechozy (Wechsel), u drobné zvěře ochozy (Paß), u šelem spády (také u pytláků).“; „Maso ulovené zvěře je zvěřina (Widbret), u šelem jádro (Fleisch-Kern).“; „Chodidla medvěda, rysa, jezevce se nazývají tlapy (Branken, Tatzen), u ostatních šelem, u psa, u zajíce a u králíka tlapky.“; „medvěd, vlk, jezevec a pes pazoury (Klauen)“; „pro medvědí a vlčí kožich navrhuje prof. Dyk název houně“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva medvěda hnědého* (*Ursus arctos*) („Medvědice – samice“; „Medvídě – mládě“; „Tlapy – chodidla“; „Pazoury – prsty s drápy“; „Kelka – ocas“; „Houně – kůže“; „Přezka – zevní část pohlavního orgánu samic šelem“; „lidový název: huňáč, chlupáč, macek, brumta“). kdelovit.cz.
4. MS Česká Bělá (mscb.estranky.cz). *Abeceda myslivecké mluvy* („Přezka - vnější samičí ústroj některé zvěře srstnaté, feny a kočky.“; „Houně - medvědí kožešina.“; „Kelka - krátký ocas zvěře jelení, daňčí, medvěda a bobra.“). mscb.estranky.cz.
5. Dámy české myslivosti. *Psovití* („samičí – přezka“; „Maso – jádro.“; „Liška používá stálé cesty – spády.“). damyceskemyslivosti.webnode.cz.
6. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Houně – kožich medvěda“; „pazoury – prsty a drápy šelem“). mladimyslivci.cmmj.cz.
7. HS Lovecká obec Stříbrnice. *Myslivecká mluva* („Kelku – má medvěd a veškerá sárkatá zvěř mimo prasat.“). stribrnice.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: medvědice a medvídě (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), pazoury (Jim Chapman, CC BY 2.0), houně (Aneta p, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY 4.0.

Karta 12, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (kapitola Myslivost ve 20. století). cmmj.cz.
2. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.
3. Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti, § 4–6 (právo myslivosti se vykonává v honitbách společenstevních a vlastních; vlastní honitbu tvoří „souvislé honební pozemky téhož vlastníka … o výměře nejméně 200 ha“). zakonyprolidi.cz.

4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hon (Brabec, 1902, volné dílo).

Karta 12, otázka B2

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.

Karta 12, otázka B3

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 (Ministerstvo zemědělství, 2017). pravniprostor.cz.
2. Zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti, § 4–6 (právo myslivosti se vykonává v honitbách společenstevních a vlastních; vlastní honitbu tvoří „souvislé honební pozemky téhož vlastníka … o výměře nejméně 200 ha“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka C1

1. Veletrhy Brno, a.s. *SILVA REGINA — mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh* (doprovodný program a myslivecká expozice). bvv.cz.
2. Výstaviště Lysá nad Labem, s.r.o. *Natura Viva — mezinárodní veletrh myslivosti, rybářství, včelařství a pobytu v přírodě*. vll.cz.
3. Faunaportal.cz. *Natura Viva 2025* (popis doprovodného programu a výstavy trofejí). faunaportal.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lovecký pes (Cavalryman, CC BY-SA 4.0), dravec (Jacek Proszyk, CC0), trofeje (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 12, otázka C2

1. Veletrhy Brno, a.s. *SILVA REGINA — mezinárodní lesnický a myslivecký veletrh*. bvv.cz.
2. Výstaviště Lysá nad Labem, s.r.o. *Natura Viva — mezinárodní veletrh myslivosti, rybářství, včelařství a pobytu v přírodě*. vll.cz.
3. Faunaportal.cz. *Natura Viva 2025* (okresní přehlídka trofejí OMS Nymburk, doprovodný program). faunaportal.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Natura Viva (V.odchazel, CC BY-SA 4.0), Silva Regina (zarco, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24: „Popis pernaté zvěře – Obecné pojmy: stojáky, plováky, prsty, drápy, světla, klovec, hruď, hřbet, břicho, perutě, letky…, zvěřina, barva, výpraš“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 („Oči veškeré zvěře nazýváme po myslivecku světla… Ostatní zvěř pernatá… má stojáky nebo stojáčky, vodní ptáci mají plováky nebo vesla… ptáci zobák (klubec, klovec, klivák)… Krvi zvěře a psa se říká barva… Výkaly srstnaté zvěře se jmenují trus, pernaté výpraš“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: klovec (Joselodos, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 13, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 24: „Bažant – kohout, slepice: klín, růžky, ostruhy, kodrcání, ostruhování; Koroptev – kohoutek, slepička, kuře: čiřikavka, dýchánek, čiřikání“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 („u bažanta růžky… Bažant má klín… Stojáky bažantích kohoutů mají vzadu ostruhy… bažant slípku ostruhuje… koroptve vysedávají sídla, besedy, nocoviště a dýchánky… koroptev čiřiká“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažant (ChrisO, CC BY-SA 3.0), tokající bažant (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), koroptev (Marek Szczepanek, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: bažantí kohout kokrhá (Marc Plomp, CC BY-SA 3.0 NL), kohout bažanta obecného natočený v Nizozemsku v květnu 2009. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 13, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 24: „Kachna – kačer, káče: kačírky, zrcátka; Husa – houser, house; Dravci: paňáty, kalhotky, zejk, střikance; Sovy: závoj, vývržky, vratiprst, houkání“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 („Prstům a ostrým drápům u dravých ptáků se říká paňáty… prodloužená pera na holeni pernatých dravců kalhotky… dravci pernatí rejdovák… dravci kálejí střikance… výr houká… kovově lesklým skvrnám na perutích divokých kachen… zrcadlo, zrcadélko“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kačer (Commonists, CC BY-SA 4.0), husa (Andreas Trepte, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 13, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 24: „Obecné pojmy: tok, ošlapování, popelení“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 („Kurovití ptáci lesní, dropi a sluky mají tok a kohouti tokají… Kohouti nebo kačeři slípky nebo kachny ošlapují, bažant slípku ostruhuje… Ptáci snášejí vejce, sedí na násadě, mláďata se líhnou a staří je vyvádějí“). nase-rec.ujc.cas.cz.

3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tokající tetřev (Tero Laakso, CC BY 2.0), hnízdo a vejce (Foto Reves, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: čiřikání koroptve (Jochem Verweij, CC BY-SA 4.0), nahráno ve Švédsku. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 24: „Tetřevovití: tatrč, lyra, srpky…“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, 1941, roč. 25, č. 3, s. 69–80 („Tetřev, tetřívek, drop a krocan mají tatrč… rozevřený tatrč u tetřívka je lyra… krajní zahnutá pírka jsou srpky… koroptev… jde do pánku, výškuje… koroptev vrcholí… Pro hromadné vyletování bažantů v t. zv. bouquetech při naháňkách jsem doporučil název roj… Pernatá zvěř může býti postřelena do křídel, je… křídlovaná“). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tokající tetřev (Tero Laakso, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 13, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění (předmět úpravy a základní pojmy — honitby, chov, ochrana a lov zvěře). zakonyprolidi.cz.
2. Viktorin, František. *Hlavní pilíře pro budoucnost* ČMMJ (rozhovor s předsedou ČMMJ Jiřím Janotou o přípravě nového zákona o myslivosti, Svět myslivosti č. 6/2026). svetmyslivosti.cz.

Karta 13, otázka B2

1. Viktorin, František. *Hlavní pilíře pro budoucnost* ČMMJ (rozhovor s předsedou ČMMJ Jiřím Janotou o poklesu členské základny, práci s mládeží a komunikaci s veřejností, Svět myslivosti č. 6/2026). svetmyslivosti.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění (lov jen v souladu se zásadami myslivosti a ochrany přírody). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka B3

1. Viktorin, František. *Hlavní pilíře pro budoucnost* ČMMJ (rozhovor s předsedou ČMMJ Jiřím Janotou o přípravě zákona o myslivosti, práci s mládeží a komunikaci, Svět myslivosti č. 6/2026). svetmyslivosti.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v platném znění (chov zvěře jako udržování genofondu a rovnováhy se stavy zvěře). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka C1

1. ČMMJ. *Zkoušky z myslivosti: soubory ke stažení* (přehled zkoušek organizovaných ČMMJ — zkoušky z myslivosti, zkoušky pro myslivecké hospodáře, zkoušky upotřebitelnosti loveckých psů, sokolnické zkoušky). cmmj.cz.
2. Ministerstvo zemědělství ČR. *Vyšší odborné myslivecké zkoušky* (organizace, osvobození, právní základ dle § 58 zákona č. 449/2001 Sb.). mze.gov.cz.
3. Česká zemědělská univerzita v Praze. *Myslivost a péče o životní prostředí zvěře* (studijní program Fakulty lesnické a dřevařské). studuj.czu.cz.
4. Mendelova univerzita v Brně. *Studijní program Myslivost na LDF MENDELU*. ldf.mendelu.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: budova LDF MENDELU (Frettie, CC BY 3.0), pavilon FLD ČZU (Aprokupkova, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka C2

1. VÚLHM, v. v. i. *Útvar Myslivosti* (zaměření a hlavní aktivity oddělení, vedoucí Ing. Jan Cukor, Ph.D.). vulhm.cz.
2. Česká zemědělská univerzita v Praze. *Myslivost a péče o životní prostředí zvěře* (studijní program Fakulty lesnické a dřevařské). studuj.czu.cz.
3. Mendelova univerzita v Brně. *Studijní program Myslivost na LDF MENDELU*. ldf.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: VÚLHM (Juan de Vojníkov, CC BY-SA 3.0), pavilon FLD ČZU (Aprokupkova, CC BY-SA 4.0), budova LDF MENDELU (Frettie, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0.

Karta 14, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (bod 71: „K označení nástřelu, stanoviště lovce a směru odskočení zvěře se používají zálomky“; bod 72: „Dodržuje se zvyk dávat úspěšnému lovci… úlomek“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 26: „Zvyky při individuálním lovu – Obecné: klobouk, ustrojení, výbava, mluva…; Lov: myslivecká vzdálenost, průběrný odstřel, zálomky, úlomky, stráž u kusu, ošetření zvěře, transport zvěře“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 14, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (bod 71: „Pokud lovec ponechává ulovený kus spárkaté zvěře po určitou dobu v honitbě, zajišťuje zvěřinu proti načnutí jinou zvěří“; bod 72: „Byla-li provedena dohledávka pomocí lovecky upotřebitelného psa…“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 26: „Lov: myslivecká vzdálenost, průběrný odstřel…, stráž u kusu, ošetření zvěře“). cmmj.cz.

Karta 14, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (bod 72: „Úlomek předává lovecký průvodce… Byla-li zvěř ulovena bez přítomnosti loveckého průvodce, dává si lovec úlomek sám… předá se jeho část vůdci tohoto psa“; bod 24: „Jestliže je lovecký host dobře obeznámen s honitbou a zaručuje-li jeho myslivecká odbornost a zkušenost správné provedení odstřelu zvěře, může být od doprovodu upuštěno“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 26: „Host: … doprovod dohodnout dopředu“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 14, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (bod 71: „K označení nástřelu, stanoviště lovce a směru odskočení zvěře se používají zálomky (nástřelový, stanovištní, směrový, stopový, hlavní, výstražný atd.)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 26: „Lov: … zálomky, úlomky …“). cmmj.cz.
3. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 (hlavní zálomek na délku paže znamená „pozor“; směrové zálomky se pokládají jeden od druhého na dohled a ukazují směr cesty; stopový zálomek/slednice ukazuje směr odskoku postřelené zvěře). svetmyslivosti.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu jednotlivých zálomků ve zdrojích 1 a 3. Tvar větvičky se řídí tím, co je po ruce.

Karta 14, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (bod 21: „Jako lovecký host se může osamělého lovu zúčastnit myslivec, kterému byla uživatelem honitby vydána písemná povolenka k lovu…“; bod 22: „Používá-li lovecký host při lovu kulové zbraně, na požádání mysliveckého hospodáře nebo… loveckého průvodce… přezkouší nastřelení své zbraně“; bod 61: „Při stejné vzdálenosti má přednost lovecký host nebo starší myslivec“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 26: „Průvodce: přejícnost, snaha o úspěch, prvky přátelství…; Host: nekritizování, respektování pravidel a pokynů, doprovod dohodnout dopředu…“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 a 2 („Kdo loví zvěř… musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu… Povolenky k lovu vydává a podepisuje uživatel honitby na tiskopisech, které k tomuto účelu pořídil“). zakonyprolidi.cz.

Karta 14, otázka B1

1. Tuza, J. – Zapletalová, D. *Zakázané způsoby lovu a myslivecká etika* (sborník Dny práva 2011, Mendelova univerzita v Brně, kap. 3–4: vývoj od Honebního zákona č. 49/1866 čes. z. z. přes vládní nařízení č. 127/1941 Sb. po zákon č. 449/2001 Sb.). law.muni.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (o rozvoji palných zbraní od 16. století a o vývoji ochrany zvěře od usnesení Českého sněmu z roku 1573). cmmj.cz.

Karta 14, otázka B2

1. Tuza, J. – Zapletalová, D. *Zakázané způsoby lovu a myslivecká etika* (sborník Dny práva 2011, Mendelova univerzita v Brně, kap. 4: přehled právních úprav od Honebního zákona 1866 po zákon č. 449/2001 Sb.). law.muni.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 (zakázané způsoby lovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 14, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 (výčet zakázaných způsobů lovu z důvodu ochrany zvěře proti týrání a myslivecké etiky). zakonyprolidi.cz.
2. Tuza, J. – Zapletalová, D. *Zakázané způsoby lovu a myslivecká etika* (sborník Dny práva 2011, Mendelova univerzita v Brně, kap. 4: zakázané způsoby lovu motivovány zajištěním bezpečnosti, ochranou zvěře proti týrání a mysliveckou etikou). law.muni.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: padací past (Yourcelf, CC BY-SA 3.0), noktovizor (US Army, volné dílo), samonabíjecí zbraň (Millermaster, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka C1

1. Wikipedie. *Myslivost* (oddíly Historie myslivosti a Myslivecké zvyky a tradice: vývoj od paleolitického lovu přes panovnický regál a dominikální právo Václava IV. z roku 1388 až po vznik loveckých řádů v 17.–18. století a dodnes udržované zvyky). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *František Antonín Špork* (oddíl Lov a Řád svatého Huberta: založení řádu roku 1695). cs.wikipedia.org.
3. Obrazy a fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Boleslav I. (Petr Maixner, 1862, volné dílo), Václav IV. (Hermann von der Hardt, volné dílo), František Antonín Špork (Petr Brandl, kolem 1725, volné dílo), svatý Hubert (RomanM82, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka C2

1. Wikipedie. *František Antonín Špork* (oddíly Hudba a Lov a Řád svatého Huberta: zavedení parforsních honů a lesního rohu, založení Řádu svatého Huberta roku 1695). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Myslivost* (oddíl Historie myslivosti: „V roce 1695 vznikl Řád sv. Huberta, který založil František Antonín Sporck.“). cs.wikipedia.org.

3. Obrazy a fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: František Antonín Špork (Petr Brandl, kolem 1725, volné dílo), parforsní hon (Georg Friedrich Meyer, 18. století, volné dílo), lesní roh (PiRGoif, CC BY-SA 4.0), Řád svatého Huberta (Shakko, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; „Zvyky při společném lovu – obecné: příchod, omluva, zdravení, klobouk, ustrojení, výbava, mluva…; stanoviště: respektování místa, nekritizování, nepřecházení, řada…; výřad: účast, ustrojení, vzdání pocty, úlomky…; poslední leč – účast, omluva“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 53–67 (zásady chování myslivce při společném honu, dodržování rozestupů v leči, zálomky, úlomek, výlož a výřad, myslivecké signály). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nástup (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0), trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0), výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0), úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 3.0.

Karta 15, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 58, 64, 65, 70 a 72 (nemyslivecké způsoby lovu, zákaz opakované rány na smrtelně zasaženou zvěř, šetrné zacházení s úlovkem, úlomek a poslední hryz). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 27; „výřad: účast, ustrojení, vzdání pocty, úlomky“). cmmj.cz.

Karta 15, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 55, 57, 59, 60 a 61 (omluva z pozvaného honu, ohlášení se vedoucímu, zákaz kritiky, kázeň v leči, myslivecká vzdálenost). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 27; „obecné: příchod, omluva, zdravení…; stanoviště: respektování místa, nekritizování, nepřecházení, řada… myslivecká vzdálenost“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sraz účastníků (U.S. Army photo, volné dílo).

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 34; „Myslivecké odívání – pokrývka hlavy vždy klobouk, lovecká čepice; nikdy kšiltovka, přemíra ozdob; barva zelená, hnědá, šedá; kamuflážní vzory jen pro vábení, nikdy vojenské doplňky; reflexní doplňky – součást bezpečnosti“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 62 („Po leči myslivec na svém stanovišti posbírá nábojnice a krabičky od nábojů a uloží je do svého batohu“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: myslivecký oděv (U.S. Army photo, volné dílo).

Karta 15, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 60, 61 a 71 (kázeň v leči, myslivecká vzdálenost, zálomky – nástřelový, stanovištní, směrový). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímky 27 a 30; „stanoviště: respektování místa, nekritizování, nepřecházení, řada, neustřelování zvěře, přednost hosta a staršího, myslivecká vzdálenost, znalost zálomků a signálů“). cmmj.cz.

Karta 15, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 6, 18, 30, 111 a 117; „Počátky myslivosti — Boleslav I., Václav IV., František Antonín hrabě Sporck“; „František Antonín hrabě Sporck (1662-1738) parforsní hon“; „1695 – Řád sv. Huberta (Sporck)“). cmmj.cz.
2. Obraz Boleslava I. je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: neznámý autor, *Liber viaticus* (14. století), volné dílo. commons.wikimedia.org. Obraz Václava IV. je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: neznámý autor, Bible Václava IV. (1389–1400), volné dílo. commons.wikimedia.org. Obraz Sporcka je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Petr Brandl, *Portrét Františka Antonína Šporka* (kolem 1725), volné dílo. commons.wikimedia.org.

Karta 15, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 9 a 117; „Puškařství (Lebeda, Brandejs)… Literární tvorba Špatný – Zábavy myslivecké, Černý – Myslivosť“; „Puškaři 19. století Antonín Vincenc Lebeda, Bedřich Brandejs… Literáti 19. století František Špatný, Josef Vilém Černý, Josef Václav Rozmara“). cmmj.cz.
2. Historický ústav AV ČR. *Biografický slovník českých zemí* — heslo „BRANDEJS Bedřich (1851–1918)“ (puškař, redaktor, odborný spisovatel; od 1871 obchodvedoucí firmy Antonín Vincenc Lebeda a synové; spolupráce s Františkem Špatným). biography.hiu.cas.cz.
3. Portrét Antonína Vincence Lebedy je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: neznámý autor, volné dílo. commons.wikimedia.org. Portrét Františka Špat-

ného je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Jan Vilímek (1880), volné dílo. commons.wikimedia.org.

Karta 15, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 99, 105, 117 a 120; „Zakladatelé a budovatelé ČSMJ Zdeněk Slanina, Josef Žalman, Karel Podhájský, Jaroslav Svoboda, Antonín Dyk, Richard Knoll, Josef Hromas“; „Českomoravská myslivecká jednota… Předseda – Josef Hromas, Jaroslav Palas, Jiří Janota“; „Filmografie, televizní tvorba Jaromír Tomeček, Václav Chaloupek“). cmmj.cz.
2. Portrét Karla Podhájského je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: neznámý autor, volné dílo. commons.wikimedia.org. Fotografie Richarda Knolla je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Richard Knoll 1893 (Lubomir.ludvik, CC BY-SA 4.0). Fotografie Václava Chaloupka je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Václav Chaloupek 2021 (David Sedlecký, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka C1

1. Kdelovit.cz. *Historie bažanta obecného* (*Phasianus colchicus*) (podle Andresk, J. – Andresková, E.: *Tisíc let myslivosti*; Rakušan, C. a kol.: *Myslivecký slovník naučný*). kdelovit.cz.
2. Tuma, David. *Zlatý věk obor. Z historie obornictví v Čechách, na Moravě a ve Slezsku* (NPÚ, ÚOP v Plzni, 2018, anotace publikace). npu.cz.
3. Fotografie bažanta kolchidského je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažant kolchidský (Romzig, CC0). Znění licence: CC0. Obraz Karla IV. je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: okruh Theodorika Pražského, detail votivního obrazu arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi (před rokem 1371), volné dílo. commons.wikimedia.org. Obraz Bohuslava Balbína je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Jan Jiří Heinsch a dílna (1683), licence CC BY 4.0. commons.wikimedia.org. Fotografie Královské obory je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Královský letohrádek ve Stromovce (Michal Kmínek, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka C2

1. Národní zemědělské muzeum. *Výstava Introdukovaná zvěř v České republice* (NZM Ohrada, 12. 4. 2025 – 31. 12. 2026). nzm.cz.
2. Wikipedie. *Muflon* (kapitola „Mufloni v Česku“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muflon (Alberto-g-rovi, CC BY 3.0), daněk skvrnitý (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0), jelenec běloocasý (USDA, Scott Bauer, volné dílo), kamzík horský (Stephan Sprinz, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Karta 16, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 73 a 75 („Je zvykem, že lovec, který zvěř ulovil a vyvrhl, obdrží část vnitřností, tzv. ‚lovecké právo‘, za které se považuje srdce, plíce, játra, ledviny, slezina, průdušnice s hrtanem a jazyk, případně běl, kterou lze oddělit prsty“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25; „Lovecké právo – jedlé části vývrhu – náleží tomu, kdo zvěř vyvrhoval“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vývrh (Jens Kraglund, volné dílo).

Karta 16, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 74 a 75 („Uživatel honitby přenechává podle tradice lovci trofej, která je považována za součást loveckého práva“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 odst. 1 („Trofejí se rozumí rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním krčním obratlem, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trofeje (Buchstapler, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 64 („Jestliže vystřelí na jeden kus zvěře více osob, střelec, který kus ulovil, se určí podle pravidla: ‚První kule a poslední brok‘. Za první zásah kulí se považuje zásah, který je smrtelný nebo poranil zvěř natolik, že je snadno dohledána a dostřelena“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 25; „první kule – první smrtelný zásah, přednost před brokem…; nesmí být předmětem sporů, rozhoduje vedoucí lovu“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 16, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 64 („Za poslední broky se považují broky, vystřelené na zvěř ještě živou, schopnou úniku“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 25; „poslední brok – pozor na ránu ‚do hrobu‘, nesmí být předmětem sporů, rozhoduje vedoucí lovu“). cmmj.cz.

Karta 16, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí

prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25; „Stráž u kusu – ihned po dosledování, splynutí s přírodou, zamyšlení, vzdání pocty zvěři, poděkování za úspěch, přizpůsobit situaci – počasí, času apod.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 65 („S ulovenou zvěří se zachází šetrně a s úctou“). cmmj.cz.
3. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: stráž u zhaslého kusu (Gustave Courbet, 1857, volné dílo).

Karta 16, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ*. cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ*. cmmj.cz.

Karta 16, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ*. cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Hluboká nad Vltavou (Michal Klajban, CC BY 4.0), hon (Brabec, 1902, volné dílo). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 16, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ*. cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ*. cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Kuks (Herbert Frank, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 16, otázka C1

1. Wikipedie. *Koroptev polní* (populace a lov v Česku). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Zajíc polní* (vývoj populace a odstřelu). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Srnec obecný* (rozšíření a početnost v ČR). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Prase divoké* (historie výskytu v Česku). cs.wikipedia.org.
5. Wikipedie. *Bažant obecný* (populace a lov v Česku). cs.wikipedia.org.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: koroptev polní (Marek Szczepanek, CC BY-SA 4.0), zajíc polní (Caroline Legg, CC BY 2.0), bažant obecný (Stephan Sprinz, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY 4.0.

Karta 16, otázka C2

1. Wikipedie. *Srnec obecný* (rozšíření a početnost v ČR). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Prase divoké* (historie a současný výskyt v Česku). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Zajíc polní* (vývoj odstřelu v Česku). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Koroptev polní* (populace a lov v Česku). cs.wikipedia.org.
5. Wikipedie. *Myslivost* (Množství zvěře). cs.wikipedia.org.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srnec obecný (Marek Szczepanek, CC BY-SA 3.0), prase divoké (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 17, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 16; „Vztah myslivce ke zvěři a trofeji – živá zvěř: každodenní zájem, sebevzdělávání, péče o zvěř, odpovídající lov – druh, počet, místo, způsob“). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 28: „Lovec co nejrychleji usmrcuje poraněnou zvěř. Poraněná spárkatá zvěř se dostřeluje.“ cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přikrmování (Bad Kleinkirchheim, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 16; „Ulovená zvěř – zacházení: neházet, nesedat, neklást věci, chvojí; ošetření – veterinární pravidla“). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 65: „S ulovenou zvěří se zachází šetrně a s úctou… nepohazuje se s ní, netahá se zbytečně po zemi, psům se nedovolí zvěř brát. Zvěř na výřadu nebo na výloži se nepřekračuje.“ cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 17, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 16; „Trofej – pečlivá preparace a úprava, vhodné vystavení, doživotní majetek myslivce“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: trofej (Buchstapler, CC BY-SA 3.0), přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 9; „Myslivost a média – zásadně odmítnout zpracování citlivých témat (lov mláďat), vyloučit fotografie s ‚krvavým‘ obsahem, vyloučit materiály v rozporu s myslivecký mi tradicemi; výše uvedené platí i v rámci kontaktu na sociálních sítích“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: fotografování zvěře (Giles Laurent, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 47; „Práce s mládeží – kroužky mladých přátel myslivosti, o zlatou srnčí trofej, celostátní letní tábor, návštěvy škol, dětské dny, výšlapy do honitby, naučné stezky"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 9; „Myslivost a média – věcná argumentace, citlivá volba výrazů"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vítězové kategorie B 2021 (LucieKol, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka B1

1. Ministerstvo zemědělství ČR. *Mezinárodní rada pro lov a ochranu zvěře* (CIC – vznik, poslání, metodika hodnocení trofejí). mze.gov.cz.
2. Kdelovit.cz. *Mezinárodní organizace pro myslivost a sokolnictví* (historie a poslání CIC a IAF, členství Československa/ČR). kdelovit.cz.
3. Svět Myslivosti. *FACE: evropská myslivecká komunita vyjadřuje solidaritu Ukrajině* (charakteristika FACE jako federace mysliveckých svazů států EU a její spolupráce s CIC). svetmyslivosti.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kongres CIC v Rambouillet, 1931 (Agence Rol, volné dílo).

Karta 17, otázka B2

1. Ministerstvo zemědělství ČR. *Mezinárodní rada pro lov a ochranu zvěře* (definice, poslání a metodika hodnocení trofejí CIC). mze.gov.cz.
2. Kdelovit.cz. *Mezinárodní organizace pro myslivost a sokolnictví* (vznik CIC 7. 11. 1930 v Paříži, členství Československa). kdelovit.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kongres CIC v Rambouillet, 1931 (Agence Rol, volné dílo).

Karta 17, otázka B3

1. Svět Myslivosti. *FACE: evropská myslivecká komunita vyjadřuje solidaritu Ukrajině* (FACE jako Federace mysliveckých svazů států EU, spolupráce s CIC). svetmyslivosti.cz.

Karta 17, otázka C1

1. Wikipedie. *Čarostřelec* (opera Carla Marii von Webera podle lidové pověsti o čarovných kulích slitých s pomocí ďábla). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Svatý Hubert* (patron lovců a myslivců, legenda o jelenu s křížem v parožím). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Myslivost* (kapitola Historie myslivosti — založení Řádu svatého Huberta roku 1695). cs.wikipedia.org.
4. Rytiny jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: Samiel a Kašpar z opery Der Freischütz (Johann Heinrich Stürmer, kostýmní rytina L. W. Wittich, 1821–1822, CC0), Svatý Eustach (Albrecht Dürer, kolem 1501, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 17, otázka C2

1. Wikipedie. *Bivoj* (postava českých pověstí, zachyceno v Jiráskových Starých pověstech českých). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Svatý Hubert* (patron lovců a myslivců, legenda o jelenu s křížem v parožím). cs.wikipedia.org.
3. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Bivoj (Antonín Machek, volné dílo). Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: Svatý Eustach (Albrecht Dürer, kolem 1501, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 18, otázka A1

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 72: „Dodržuje se zvyk dávat úspěšnému lovci za ulovení veškeré spárkaté zvěře a některých dalších druhů zvěře (např. lišky) úlomek… Myslivci, který se při lovu provinil, je úlomek odepřen." cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28; „Úlomky – lovcův úlomek: individuálně za každý kus, po ulovení; společný lov – za různé druhy různé"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zvěř na výřadu (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 18, otázka A2

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 72: „Úlomek, smočený v barvě zpravidla ve vstřelové ráně, se nosí na pravé straně klobouku… Byla-li provedena dohledávka pomocí lovecky upotřebitelného psa, je zvykem, že se po předání úlomku předá jeho část vůdci tohoto psa. Úlomek se nosí do 24. hodiny toho dne, kdy zvěř byla ulovena nebo dohledána." cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 28; „Předání průvodcem – na klobouku, tesáku, slavnostní akt"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek na klobouku (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 18, otázka A3

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 72: „Úlomek předává lovecký průvodce, při společném honu jeho vedoucí… Myslivci, který se při lovu provinil, je úlomek odepřen." cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace, snímek 28; „Společný lov – za různé druhy různé, na výřadu"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: úlomek na klobouku (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo).

Karta 18, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28; „Úlomky – domácí dřeviny; třívýhonkový – spárkatá, větší šelmy a pernatá; jednovýhonkový – do vstřelu; pětivýhonkový – samčí zvěř“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dub (W.carter, CC BY 4.0), smrk (Jakob Jilg, CC BY-SA 4.0), jedle (Simon A. Eugster, CC BY-SA 3.0), borovice (AS Photography, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28; „Stavovský [úlomek] – společenský – levá strana klobouku; rozloučení – rubem navrch, ev. na klopu, pak do hrobu“). cmmj.cz.

Karta 18, otázka B1

1. Wikipedie. *Československá myslivecká jednota* (oddíl Historie, První Československá republika). cs.wikipedia.org.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* (kapitola Léta 1923–1939). cmmj.cz.

Karta 18, otázka B2

1. Wikipedie. *Československá myslivecká jednota* (oddíl Historie, První Československá republika). cs.wikipedia.org.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* (kapitola Léta 1923–1939). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pamětní deska Jaroslava Svobody (Jiří Sedláček, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 18, otázka B3

1. Wikipedie. *Československá myslivecká jednota* (oddíly Protektorát Čechy a Morava, Třetí Československá republika, ČSSR). cs.wikipedia.org.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* (kapitoly Léta 1939–1945 a Léta 1945–1962). cmmj.cz.

Karta 18, otázka C1

1. Wikipedie. *Ohrada (zámek)* (oddíl Historie muzea). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Úsov (zámek)* (oddíl Lovecko-lesnické muzeum). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zámek Ohrada (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0), zámek Úsov (Vlach Pavel, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka C2

1. Wikipedie. *Zámek Konopiště* (oddíl Zámecké interiéry). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Ohrada (zámek)* (oddíl Historie muzea). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Úsov (zámek)* (oddíl Lovecko-lesnické muzeum). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zámek Konopiště (Jiří Sedláček, CC BY-SA 3.0), zámek Ohrada (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0), zámek Úsov (Vlach Pavel, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A1

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 16 a 65 („Po každé leči se veškerá ulovená zvěř ukládá na výlož, a zaznamenává se její množství podle druhů… Výlož spočívá v uspořádání ulovené zvěře po ukončení každé leče“). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 17 („Každý hon podle mysliveckých zvyklostí končí výřadem veškeré ulovené zvěře a oznámením výsledku honu… Výřad se provádí na vhodném a důstojném místě“). cmmj.cz.
3. KAMLER, J. *Výřady a jejich dnešní podoby*. Svět myslivosti, 16. 10. 2025 (výlož je jednodušší vylení zvěře po jednotlivých leších, výřad je slavnostní zakončení lovu s důstojným ceremoniálem a vzdáním pocty zvěři). svetmyslivosti.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A2

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 65 a 66 (řazení zvěře na výřadu podle druhu, povytažení každého desátého kusu, ošetření zvěřiny před uložením). cmmj.cz.
2. KAMLER, J. *Výřady a jejich dnešní podoby*. Svět myslivosti, 16. 10. 2025 (zvěř se klade na pravý bok, řazení podle druhů, trofejové kusy vpředu). svetmyslivosti.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29; „Nástupní pravidla – honci a psovodi za zvěří, střelci proti hlavám, vedoucí u hřbetu, trubači proti vedoucímu“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A3

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 66 („Na výřad musí přijít veškerá zvěř ulovená toho dne účastníky honu, a to i ta, která bude později vyřazena… Není přípustné provést výřad pouze s částí uloveného množství zvěře. Na výřad lze ukládat bažanty a kachny svázané po dvou kusech“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29; „veškerá zvěř… spárkatá – vpředu samčí,

dále holá, liška nakonec; drobná – vpředu liška, pak srstnatá, pernatá nakonec“). cmmj.cz.

3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zvěř na výřadu (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A4

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 67 (pořadí signálů a fanfár troubených při zahájení honu a u výřadu). cmmj.cz.
2. KAMLER, J. *Výřady a jejich dnešní podoby*. Svět myslivosti, 16. 10. 2025 (úlomky se předávají střelcům jako pocta za ulovené kusy, ideálně hned po ulovení). svetmyslivosti.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29; „poslední hryz… výsledek lovu, úlomky, rozdělení zvěřiny, poděkování“). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28; „Poslední hryz – Po ulovení, na výloži – Do svíráku (klovce), u šelem ne“). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0), úlomek (U.S. Army photo by Sgt. Austin Baker, volné dílo). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A5

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 66 („K výřadu nastoupí všichni účastníci, střelci se zbraní, psovodi se psy, střelci stojí v jeho čele“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29; „Nástupní pravidla – honci a psovodi za zvěří, střelci proti hlavám, vedoucí u hřbetu, trubači proti vedoucímu“). cmmj.cz.
3. KAMLER, J. *Výřady a jejich dnešní podoby*. Svět myslivosti, 16. 10. 2025 („Účastníci lovu se na výřad dostaví tak, jak ráno přišli, tedy i se zbraněmi, jejichž závěry jsou otevřeny“). svetmyslivosti.cz.
4. Myslivecký řád ČMMJ, bod 18 („Účastníci honu (střelci i honci) se tradičně zúčastní výřadu. Pokud některý z účastníků musí z jakýchkoliv důvodů hon opustit před jeho skončením, oznámí to vedoucímu honu s omluvou“). cmmj.cz.
5. Myslivecký řád ČMMJ, bod 65 („Zvěř na výřadu nebo na výloži se nepřekračuje“). cmmj.cz.
6. *Výřady zvěře*. Myslivost 10/2020, metodika MAM (Myslivecké zvyky a tradice) („Ke hřbetům zvěře se vždy postaví myslivecký hospodář, vedoucí honu a předseda spolku nebo starosta honebního společenstva. Střelci se postaví do čela výřadu, k hlavám ulovené zvěře. Proti střelcům stojí honci, tedy u běhů zvěře a naproti vedoucímu honu mají své místo myslivečtí trubači“; pomůcka „Honci ženou zvěř na střelce, na vše shora dohlíží vedoucí a leč uzavírá trubač“). myslivost.cz.
7. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nástup k výřadu (Michal Špiřík, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* (kapitoly „Zakládající organizace ČSMJ 1923“ a „VII. sjezd Českého mysliveckého svazu — 12. září 1992“). cmmj.cz.

Karta 19, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ* (poslání organizace a působnost Myslivecké rady). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie ČMMJ* (kapitola „Organizace práce ČMMJ“ — založení pojišťovny Halali roku 1993). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sídlo ČMMJ (Luděk Kovář, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ* (kapitola „Vedení organizace“ — Sbor zástupců, Myslivecká rada, Dozorčí rada, pobočné spolky a odborné kluby). cmmj.cz.

Karta 19, otázka C1

1. Wikipedie. *Stanislav Lolek* (heslo — život a dílo malíře, ilustrátora a myslivce). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Stanislav Lolek mezi žáky Julia Mařáka (neznámý autor, kolem 1898, volné dílo).

Karta 19, otázka C2

1. Wikipedie. *Stanislav Lolek* (heslo — život a dílo malíře, ilustrátora a myslivce). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Stanislav Lolek mezi žáky Julia Mařáka (neznámý autor, kolem 1898, volné dílo). Obrazy jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Stanislav Lolek, *Losi* (kolem 1900), volné dílo. commons.wikimedia.org. Stanislav Lolek, *Útočící jestřáb* (1922), volné dílo. commons.wikimedia.org. Fotografie Slováckého muzea je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Slovácké muzeum (Palickap, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 20, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; „Zálomky – dorozumívací prostředek“). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, bod 71 („K označení nástřelu, stanoviště lovce a směru odskočení zvěře se používají zálomky (nástřelový, stanovištní, směrový, stopový, hlavní, výstražný atd.)“). cmmj.cz.

3. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 (přehled jednotlivých typů zálomků a jejich použití při značení honu). svetmyslivosti.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; „znalost zálomků a signálů“ jako součást zvyků při společném honu). cmmj.cz.
5. Kresba je schéma nakreslené podle popisu jednotlivých zálomků ve zdrojích 1 a 3. Tvar větvičky se řídí tím, co je po ruce.

Karta 20, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; „Hlavní – upozornění, délka paže, rubem nahoru, ostrouhat. Směrový – délka předloktí, uříznutým koncem ukazuje směr, ostrouhaný, rubem nahoru“). cmmj.cz.
2. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 (hlavní zálomek na délku paže znamená „pozor“; směrové zálomky se pokládají jeden od druhého na dohled a ukazují směr cesty). svetmyslivosti.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle snímku 30 prezentace Českomoravské myslivecké jednoty *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* („Hlavní – upozornění, délka paže, rubem nahoru, ostrouhat. Směrový – délka předloktí, uříznutým koncem ukazuje směr, ostrouhaný, rubem nahoru“). cmmj.cz.

Karta 20, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; „Nástřelový – délka paže, zabodnutý. Slednice – směr odskoku, velikost ruky. Příčný – za slednicí, velikost prstu“). cmmj.cz.
2. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 (nástřelový zálomek značí místo výstřelu; stopový zálomek/slednice ukazuje směr odskoku, u samců ostrý konec, u samic rostlý; příčný zálomek brání záměně stopových zálomků). svetmyslivosti.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle snímku 30 prezentace Českomoravské myslivecké jednoty *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* („Nástřelový – délka paže, zabodnutý. Slednice – směr odskoku, velikost ruky. Příčný – za slednicí, velikost prstu“). cmmj.cz.

Karta 20, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; „Stanovištní – délka paže, zabodnutý, zbavený postranních větví kromě vrcholových“). cmmj.cz.
2. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 („velikosti paže“ s olámanými větvičkami, zapíchnutý kolmo do země, slouží k předem danému označení stanovišť střelců během honů). svetmyslivosti.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu stanovištního zálomku ve zdrojích 1 a 2. Tvar větvičky se řídí tím, co je po ruce.

Karta 20, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; „Výstražný – délka paže, oloupaný, jen vrcholové výhonky, stočený do kruhu. Čekalka – dva dlouhé zálomky křížem přes sebe, rubem nahoru. Tři čekalky = shromaždiště. Olámaná čekalka = odešel jsem, nemohu čekat“). cmmj.cz.
2. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou práva*. Právo, 24. 6. 2011 (výstražný zálomek stočený v kruhu signalizuje nebezpečí nebo zákaz vstupu; čekací zálomek ze dvou zkřížených větví znamená „čekej“, olámaný s rozvinutými konci „nebudu čekat“). svetmyslivosti.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu výstražky a čekalky ve zdrojích 1 a 2. Tvar větvičky se řídí tím, co je po ruce.

Karta 20, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ* (přehled zájmových klubů ČMMJ). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sokolník (Jacek Proszyk, CC0), trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0), troubící jelen (Wanax01, CC BY-SA 4.0), fotograf (Giles Laurent, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ* (organizační struktura ČMMJ – postavení Myslivecké rady a Sboru zástupců vůči klubům). cmmj.cz.

Karta 20, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Co je ČMMJ* (zaměření a poslání jednotlivých zájmových klubů ČMMJ). cmmj.cz.

Karta 20, otázka C1

1. Národní zemědělské muzeum, s. p. o. *Národní zemědělské muzeum Ohrada* (historie loveckého zámečku a jeho výzdoby). nzm.cz.
2. *Svatý Hubert*. Wikipedie (patron lovců a myslivců, kaple v Lednicko-valtickém areálu, sochy v Praze). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zámek Ohrada (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0), kaple svatého Huberta (Huhulenik, CC BY 3.0), socha svatého Huberta (Michal Kmínek, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0.

Karta 20, otázka C2

1. Národní zemědělské muzeum, s. p. o. *Národní zemědělské muzeum Ohrada* (historie muzejních

a mysliveckých sbírek na zámku Ohrada). nzm.cz.

2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zámek Ohrada (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Předmět II — Myslivost a legislativa

Karta 1, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 3; „Soubor příkazů, zákazů a dovolení (obecně pravidel)“, „Společnost upravuje přípustné chování svých členů“ a „Právní předpisy upravující mysliveckou činnost v ČR“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, a vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o myslivosti – úplná znění ve Sbírce zákonů. zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 3; výčet právních předpisů upravujících mysliveckou činnost v ČR). cmmj.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu – nahradil k 1. 1. 2026 dřívější zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 64/2025 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu – účinná od 1. 4. 2025. zakonyprolidi.cz.
4. ČTK. *Vyhláška nově omezuje lov lišek a prodlužuje celoroční lov spárkaté zvěře do dvou let* (důvody Ministerstva zemědělství: hájení lišky v době vrhu, pokles evropských populací lysky a poláků). karvina.cmmj.cz.
5. Zákon č. 220/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zbraních a střelivu a zákona o munici – účinný od 1. 1. 2026, mění i zákon o myslivosti. zakonyprolidi.cz. Přehled dopadů na myslivost: Českomoravská myslivecká jednota, *Nový zákon o zbraních a změny v myslivecké legislativě od 1. 1. 2026*. cmmj.cz.

Karta 1, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 3; „označování právních předpisů – druhem, číslem, rokem a názvem předpisu“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, a zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu – úplná znění na portálu Sbírky zákonů ukazují shodný způsob záhlaví „číslo/rok Sb. – název“. zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka A4

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 15 odst. 1 a čl. 79 odst. 3 („Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 42 odst. 2 („Vyhláška stanoví dobu lovu jednotlivých druhů zvěře a bližší podmínky provádění lovu.“). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. n) a § 2a písm. f) („srnec od 1. května do 30. září“). zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 445/2025 Sb., o Programu statistických zjišťování na rok 2026, úvodní věta („Český statistický úřad stanoví podle § 27 písm. b) zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě“) a příloha č. 2, zjišťování prováděná Ministerstvem zemědělství („Mysl (MZe) 1-01 Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře od 1. dubna 2026 do 31. března 2027“). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 3; „závazný výklad – pouze nezávislý soud pravomocným rozhodnutím“). cmmj.cz.
2. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 89 odst. 2 („Vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 a 2 (povolenka k lovu). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 20 odst. 1 písm. e). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 48a (neoprávněný lov zvěře). zakonyprolidi.cz.
4. Vyobrazení povolenky je vzor z přílohy č. 11 vyhlášky ve zdroji 2 (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor je rozdělený na přední a zadní stranu.

Karta 1, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 2 (povolenka k lovu). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 20 odst. 1 písm. g). zakonyprolidi.cz.

3. Vyobrazení povolenky je vzor z přílohy č. 11 vyhlášky ve zdroji 2 (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor je rozdělený na přední a zadní stranu.

Karta 1, otázka B3

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 20 odst. 1 písm. a) až g) (povinné náležitosti povolenky k lovu; provádí § 46 odst. 2 zákona). zakonyprolidi.cz.
2. Vyobrazení povolenky je vzor z přílohy č. 11 vyhlášky ve zdroji 1 (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor je rozdělený na přední a zadní stranu.

Karta 1, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 (povinnost předložit doklady na požádání). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 60 (působnost obcí ve státní správě myslivosti). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka B5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 2 (hromadná povolenka k lovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 5 (studie o vhodnosti podmínek pro bažantnici). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, § 1 (základní podmínky pro chov bažantů). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0), bažant (Romzig, CC0), vypouštěcí komora (Thomas Dick, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC0.

Karta 1, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 5 (studie ke vzniku bažantnice v honitbě). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, § 5 odst. 1 (vymezení bažantnice v rozhodnutí o uznání honitby). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 57 a § 60 (orgány státní správy myslivosti a působnost obcí). zakonyprolidi.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Karta 1, otázka C3

1. Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, § 5 odst. 2 (vyznačení bažantnice v terénu). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, § 6 (přechodné ustanovení pro dříve uznané bažantnice). zakonyprolidi.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 2, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, §§ 9–11 (úplné znění). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 11, okruh II/A/2; přehled povinností uživatele honitby, mj. provozovat myslivecká zařízení). cmmj.cz.

Karta 2, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 1–7 (úplné znění). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 11, okruh II/A/2; „provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 2, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 10 odst. 3 a § 11 odst. 2–3 (úplné znění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 3 (omezení vstupu do honitby na žádost uživatele). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 4 (úplné znění). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 11, okruh II/A/2; „v době nouze zvěř řádně přikrmovat“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 5 („Zjistí-li orgán státní správy myslivosti, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel honitby po výzvě orgánu státní správy myslivosti okamžitou nápravu, rozhodne tento orgán o krmení zvěře na náklad uživatele. Odvolání podané proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 11, okruh II/A/2; shodná formulace o nápravě na náklad uživatele). cmmj.cz.

Karta 2, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 40 („Vyskytne-li se potřeba lovu některého druhu zvěře, která není hájena podle § 2 písm. c), mimo dobu jejího lovu […], povolí takový lov orgán státní správy myslivosti.“), § 58, § 59 a § 60 („Ve věcech neuvedených v § 57 až 59 vykonávají státní správu na úseku myslivosti obecní úřady obcí s rozšířenou působností.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 40 („[…] mimo dobu jejího lovu pro účely vědecké, povolí takový lov orgán státní správy myslivosti. […] Stejně se postupuje při povolení odchytu zvěře, lovu poraněné zvěře a lovu zvěře pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů a loveckých dravců.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 („Vznikne-li potřeba jednorázově omezit nebo trvale regulovat stavy některého druhu zvěře […] na nehonebních pozemcích, povolí lov zvěře […] orgán státní správy myslivosti. Povolit lze lov i mimo dobu lovu.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 40 („Stejně se postupuje při povolení odchytu zvěře, lovu poraněné zvěře a lovu zvěře pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů a loveckých dravců.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 a 3 („Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu. […] Vyhláška stanoví […] způsob provádění zkoušek psů z výkonu a sokolnických zkoušek […].“). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2 („Uživatel honitby je povinen vypracovat každoročně plán mysliveckého hospodaření v honitbě […].“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 3 („Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli honitby k vyjádření. […] Pokud […] nedojde […] k dohodě o plánu, určí jej na návrh některého z nich orgán státní správy myslivosti rozhodnutím.“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 4 („Orgán státní správy myslivosti je oprávněn kontrolovat plnění plánů […]. […] mu uživatel honitby předkládá měsíční písemná hlášení o plnění plánu […].“). zakonyprolidi.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle § 36 zákona o myslivosti, tedy podle zdrojů 1 až 3.

Karta 2, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 („[…] je povinen zajišťovat v honitbě chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře […]. Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav […]; uvádí […] i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2 („Při vypracování plánu vychází z posouzení celkového stavu ekosystému, výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod […] z výsledků sčítání zvěře, ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce […].“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 1 („Uživatel honitby je povinen každoročně provést v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti […] sčítání zvěře v honitbě […].“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 („Chovem zvěře se rozumějí odborné zásahy sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav.“). zakonyprolidi.cz.
5. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 37 („Za změny plánu se považují samostatná rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o snížení stavů zvěře […] a o povolení lovu zvěře v době hájení. Na plnění plánu se započítává zvěř získaná lovem na nehonebních pozemcích, při dohledávce zvěře a nalezená zvěř uhynulá.“). zakonyprolidi.cz.
6. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zvěř mufloní, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 3, otázka A1

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 304 a § 138 odst. 1 písm. a) (hranice „škody nikoli nepatrné“ 10 000 Kč). Zákon č. 40/2009 Sb..
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1, § 48a a část osmá, § 63 (povinné náležitosti k lovu, neoprávněný lov a přestupky na úseku myslivosti). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 45: „Pytláctví – trestný čin“ a „Přestupky – pytláctví – na úseku myslivosti“). cmmj.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Karta 3, otázka A2

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 304 odst. 1 (doslovné znění skutkové podstaty). Zákon č. 40/2009 Sb..
2. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 138 odst. 1 písm. a) („škodou nikoli nepatrnou škoda dosa-

hující částky nejméně 10000 Kč“). Zákon č. 40/2009 Sb..
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 a § 48a (neoprávněný lov zvěře je lov bez povinných náležitostí). zakonyprolidi.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Karta 3, otázka A3

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 304 odst. 1. Zákon č. 40/2009 Sb..
2. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 304 odst. 2 písm. a)–e) (přitěžující okolnosti a zvýšená trestní sazba). Zákon č. 40/2009 Sb..

Karta 3, otázka A4

1. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 304 (sankce – odnětí svobody, zákaz činnosti, propadnutí věci). Zákon č. 40/2009 Sb..
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 12 odst. 4 („za bezúhonného se… nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin…“) a § 47 odst. 3 písm. d) (bezúhonnost jako podmínka pro vydání loveckého lístku). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 18–19 (podmínky bezúhonnosti a spolehlivosti). zakonyprolidi.cz.

Karta 3, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 63 (přestupky fyzických osob – skutkové podstaty a sazby pokut). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 64a odst. 1 (opakovaný přestupek – pokuta do dvojnásobku horní hranice sazby). zakonyprolidi.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 3, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, část sedmá, hlava I, § 57 odst. 1 až 6 (orgány státní správy myslivosti a jejich soustava). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle § 57 až 60 zákona o myslivosti, tedy podle zdroje 1.

Karta 3, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 58 (působnost Ministerstva zemědělství), § 59 (působnost krajů) a § 60 (zbytková působnost obcí s rozšířenou působností). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle § 57 až 60 zákona o myslivosti, tedy podle zdroje 1.

Karta 3, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 57 odst. 1 a odst. 5 (ústřední orgán na územích národních parků a přenesená působnost správ národních parků). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle § 57 až 60 zákona o myslivosti, tedy podle zdroje 1.

Karta 3, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 1 a 2 (povinnost sčítání zvěře a jeho využití pro plán mysliveckého hospodaření). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě, § 1 odst. 3 písm. a) (výsledky sčítání zvěře jako příloha plánu, vzor v příloze č. 7). zakonyprolidi.cz.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek sika, sloupec jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 3, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 1 (postup a lhůty při sčítání zvěře) a § 59 odst. 2 písm. c) (určování termínů sčítání krajským úřadem). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdroji 1.

Karta 4, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b) („zvěří obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů uvedených v písmenech c) a d)“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 6: „Zvěř – obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů, které výčtově vymezuje zákon o myslivosti“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srnec obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0), bažant obecný (Romzig, CC0), kachna divoká (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 4, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 6: „Rozdělení zoologické – ptáci, savci; z pohledu možnosti lovu – lze/nelze obhospodařovat lovem“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (výčet druhů, které nelze, resp. lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (oblast chovu se vymezuje pro určitý druh zvěře spárkaté, s výjimkou zvěře srnčí, jelence a prasete divokého). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (doslovný výčet druhů, které lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 6: „Z pohledu možnosti lovu – lze obhospodařovat lovem – hlavní druhy"). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen evropský (Fischer.H, CC BY-SA 4.0), zajíc polní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), liška obecná (Joanne Redwood, CC0), bažant obecný (Romzig, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 4, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (doslovný výčet druhů zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 6: „Z pohledu možnosti lovu – nelze obhospodařovat lovem – hlavní druhy"). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vydra říční (FOTO-ARDEIDAS, CC BY-SA 3.0), medvěd hnědý (Aneta p, CC BY 4.0), sokol stěhovavý (Andy Morffew from Itchen Abbas, Hampshire, UK, CC BY 2.0), tetřev hlušec (Tero Laakso, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0, CC BY 2.0.

Karta 4, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 6: „Vlastnictví zvěře – zpravidla je zvěř označována jako věc nepatřící nikomu… Přivlastnit si zvěř je možné až po splnění jasných zákonných podmínek"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. h) („právem myslivosti souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží…"). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 48a (neoprávněný lov zvěře). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. i) (definice pojmu honitba). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 1 („Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby."). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 5 (požadavek souvislosti honebních pozemků a výčet překážek). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 1 (uznání honitby rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti). zakonyprolidi.cz.
5. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 7 (minimální výměra honitby 500 ha, obory 50 ha). zakonyprolidi.cz.
6. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 5.

Karta 4, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 2 (návrh na uznání vlastní honitby). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 3 (vznik společenstevní honitby prostřednictvím honebního společenstva). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 1 (honební společenstvo jako právnická osoba). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. j) (definice obory) a § 17 odst. 7 (minimální výměra obory). zakonyprolidi.cz.
5. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. k) (definice bažantnice). zakonyprolidi.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 4, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 2 (vlastní honitba). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 3 a § 19 odst. 1 (společenstevní honitba a honební společenstvo). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 21 odst. 1 písm. c) (valná hromada rozhoduje o způsobu využití společenstevní honitby). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 27 odst. 2 (příjmy honebního společenstva z vlastního využití nebo nájmu honitby). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 1 („Držitel honitby může honitbu využívat sám nebo ji může pronajmout."). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 2 (přednost členů honebního společenstva při využití na vlastní účet). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 3 (okruh osob, kterým lze honitbu pronajmout). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 33 odst. 1 (písemná smlouva o nájmu honitby na 10 let) a § 32 odst. 4 (výběrové řízení u pozemků státu). zakonyprolidi.cz.
5. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 5 (zákaz rozdělení honitby na části a úplatného přenechání lovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 56 (náhrada škod způsobených na zvěři). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa*

(školicí prezentace, snímek 44: „Náhrada škod na zvěři – možné škody na zvěři: neoprávněný lov, úhyny zvěří (silniční doprava, pesticidy), ničení hnízdišť, nedovolené vypouštění živočichů“). cmmj.cz.

3. Dopravní značka je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): pozor, zvěř (Government of the Czech Republic, volné dílo).

Karta 4, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 56 (nárok na náhradu škody na zvěři má uživatel honitby, uplatnění podle obecných právních předpisů). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. h) (právo myslivosti náleží uživateli honitby). zakonyprolidi.cz.

Karta 5, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49: „Nebezpečné onemocnění, přenosné mezi zvířaty vnímavých druhů, ze zvířat na člověka, se závažnými důsledky pro populace zvířat i pro zdraví nakažených osob“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon), § 10a odst. 1 („Nákazy, včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka, a jejich původci, které jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto zákonu, jsou považovány za nebezpečné.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 5, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 49: „Mor prasat, vzteklina, Aujeszkyho nemoc, pseudomor drůbeže, tuberkulóza, brucelóza, tularemie, listerióza, salmonelóza, sněť slezinná, trichinelóza…“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 10a odst. 1 a příloha č. 2 (seznam nákaz považovaných za nebezpečné). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: virus vztekliny (CDC/Dr. Fred Murphy, volné dílo), Bacillus anthracis (volné dílo), Mycobacterium bovis (Y tambe, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka A3

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 11 odst. 3 („Pro uživatele honitby… platí ustanovení odstavců 1 a 2 obdobně“ – tedy ohlašovací povinnost o podezření z nebezpečné nákazy). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 49: obsah neodkladných opatření do příchodu veterináře odpovídá úpravě § 12 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb., kterou zákon jinak formuluje pro chovatele). cmmj.cz.

Karta 5, otázka A4

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 13 odst. 3 a § 15 odst. 1 (opatření na místě a opatření k tlumení nákaz). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 49: „Ohnisko, ochranné pásmo, nařízení očisty, zákazy prodeje, přemísťování produktů, zvířat; zákaz svodů, honů, shromažďování osob“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: omezení vstupu do zóny nákazy (Sebastian Wallroth, CC BY 4.0), dezinfekce silnice (Stephen Craven, CC BY-SA 2.0), zákaz vstupu (Richard Webb, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 5, otázka A5

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 67a odst. 1–3 (náhrada nákladů uživateli honitby podmíněná mj. zajištěním odběru vzorků a sběru kadáverů a dodržováním opatření v ochranných pásmech, pásmech dozoru a dalších pásmech s omezením). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 49: zákaz svodů, honů a shromažďování osob mezi nařizovanými opatřeními). cmmj.cz.
3. Video je z fotopasti ze studie Inagaki, A. a kol. *Mating Attempts and Sustained Interest Behaviors of Wild Boars (Sus scrofa) Toward a Dead Conspecific*, Ecology and Evolution 16 (2026), a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: divočák u uhynulého kusu (Akino Inagaki a kol., CC BY 4.0), natočeno u města Nikkó v Japonsku v říjnu 2023. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 5, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 (Používání loveckých psů a loveckých dravců). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 15 (Počty psů stanovené pro jednotlivé druhy honiteb). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slídič (Sten Ch, CC BY-SA 3.0), dosled na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0), umělá nora (Maqi, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.

Karta 5, otázka B2

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 (Bližší pokyny o používání loveckých psů). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 2 (Způsob provádění zkoušek psů z výkonu — všestranné zkoušky). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slídič (Sten Ch, CC BY-SA 3.0), dosled na řemeni (John Leslie, CC BY

2.0), umělá nora (Maqi, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.
4. Vyobrazení potvrzení je vzor z přílohy č. 8 vyhlášky ve zdroji 1 (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, ze vzoru je tu zadní strana.

Karta 5, otázka B3

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 (Počty loveckých psů pro společné lovy). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (Bližší pokyny o používání loveckých psů — druhy výkonů). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dosled na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 5, otázka B4

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 a § 18 (Způsob provádění zkoušek psů z výkonu; myslivecké organizace a školy, které mohou být pověřeny). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 (Používání loveckých psů a loveckých dravců). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posuzování (Alephalpha, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 – Chovatelské přehlídky. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 57 (Orgány státní správy myslivosti) a § 59 odst. 2 písm. b) (působnost kraje při organizaci přehlídek v oblastech chovu zvěře). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 – Chovatelské přehlídky. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 62 odst. 1 písm. h) – Podpora mysliveckého hospodaření. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trofeje (Buchstapler, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 1 („Uživatel honitby může prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející ze své honitby; o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě je povinen vést evidenci.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48: „Pro vlastní spotřebu / Prodávaná koncovému spotřebiteli – malé množství / Restaurace a veřejné stravování – vyšetření úředním veterinárním lékařem“). cmmj.cz.

Karta 6, otázka A2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon), § 27b odst. 8 a 9 (vyšetření na trichinelózu je povinné vždy, u vlastní spotřeby jinak vyšetření proškolenou osobou odpadá). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 50 („Ošetření zvěře po jejím ulovení se řídí veterinárními předpisy“). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka A3

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 1–3 a 6–7 (podmínky prodeje malého množství zvěřiny přímému spotřebiteli, vyšetření proškolenou osobou, lístek o původu zvěře, zákaz dalšího uvádění na trh). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 48: „Malé množství – nejvýše 30 % kusů ročně ulovených; Konečný spotřebitel – fyzická osoba; Maloobchodní prodejna v kraji; Nutná informace pro spotřebitele“). cmmj.cz.

Karta 6, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 48: „Restaurace a veřejné stravování – vyšetření úředním veterinárním lékařem; Trichinelóza – ve všech případech“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 2 (podnikatel obchodující se zvěřinou nebo ji spotřebovávající k pohostinské či jiné činnosti uschovává lístek o původu zvěře do 6 měsíců ode dne nabytí zvěře; „Uvádění zvěře do oběhu podléhá veterinárním předpisům.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 1 („o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě je povinen vést evidenci“ [uživatel honitby]). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 4 („Uživatel honitby je povinen na požádání úředního veterinárního lékaře předložit evidenci o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě, vedenou podle zákona o myslivosti.“). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 28 odst. 2–3 (uživatel honitby před lovem vydává lovci plombu a lístek o původu zvěře proti podpisu a vede o tom evidenci obsahující pořadové číslo zápisu, datum, číslo plomby a označení předávající a přejímající osoby). zakonyprolidi.cz.
4. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky

1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek kachna divoká, sloupec skutečný lov – odstřel; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 6, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 46 odst. 1 (povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 47 odst. 1 (lovecký lístek — vydávající orgán). zakonyprolidi.cz.
3. Vyobrazení loveckého lístku je vzor z přílohy č. 9 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor je rozdělený na přední a zadní stranu. Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 6, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 47 odst. 1 a 2 (druhy loveckých lístků). zakonyprolidi.cz.
2. Vyobrazení loveckých lístků jsou vzory z přílohy č. 9 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Jsou tu jen zmenšená a doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2, ze vzorů jsou tu přední strany. Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 6, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 47 odst. 3 (podmínky pro vydání loveckého lístku). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 47 odst. 4 (ověřování bezúhonnosti). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 47 odst. 5 (odebrání a odepření vydání loveckého lístku). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 63 odst. 2 a 4 (přestupky fyzických osob — zákaz činnosti a odebrání loveckého lístku). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka B5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti. § 46 odst. 1 (povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění — komu se doklady předkládají). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. l) a § 3 odst. 2 (definice jakostní třídy, minimálního a normovaného stavu zvěře a povinnost uživatele honitby). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 2 a § 5. Vyhláška č. 491/2002 Sb..
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 6, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. l) (definice jakostní třídy honitby). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1, § 2, § 5, § 6 a § 7. zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka C3

1. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1, § 2, § 6, § 7 a § 10 (k provedení § 3 odst. 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti). Vyhláška č. 491/2002 Sb..
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdroji 1.

Karta 7, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 1 („Uživatel honitby je povinen navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení mysliveckého hospodáře. Předpokladem pro zastávání této funkce je, že navržená osoba má způsobilost k právním úkonům, je starší 21 let, je bezúhonná… má bydliště na území České republiky, má platný lovecký lístek, má platné zbrojní oprávnění, je pojištěna… a složila zkoušku z myslivosti…“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Zkouška pro mysl. hospodáře nebo zkouška ji nahrazující“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 7, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 1, 3 a 7 („Uživatel honitby je povinen navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení mysliveckého hospodáře… Navrhnout ustanovení mysliveckého hospodáře je uživatel honitby povinen do 15 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby… Mysliveckého hospodáře ustanovuje a odvolává orgán státní správy myslivosti na návrh uživatele honitby. Pro ustanovování a odvolávání platí obdobně ustanovení § 12 odst. 3 a § 13.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Na návrh uživatele honitby ustanovení OSSM“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 7, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 4 („Myslivecký hospodář je při své činnosti oprávněn vypracovat a spolu se zástupcem uživatele honitby podepisovat úkony týkající se mysliveckého hospodaření… kontrolovat ulovenou zvěř

a její označení… usmrcovat toulavé psy a kočky, živočichy vyžadující regulaci, zdivočelá domácí zvířata a volně se pohybující zvířata z farmových chovů zvěře… vést společné lovy…“). zakonyprolidi.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Oprávnění MH… Usmrcování toulavých psů a koček, zdivočelých hosp. zvířat a zvířat z farmových chovů; Vedení společných lovů; zastavení prováděného společného lovu“). cmmj.cz.

Karta 7, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 5 („Myslivecký hospodář je při své činnosti povinen prokázat se průkazem mysliveckého hospodáře… vést záznamy o hospodaření v honitbě… nejpozději následující den po skončení honu zajistit provedení společné dohledávky s použitím loveckých psů, vyloučit z účasti na honu střelce, honce i další osoby, které jsou pod vlivem alkoholu nebo jiných toxických látek, osoby mladší 15 let a osoby, které hrubým způsobem porušily bezpečnostní pravidla… oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody…“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Povinnosti MH… Navrhovat opatření; Společná dohledávka po honu; Vyloučit z účasti na honu střelce, honce a osoby pod vlivem alkoholu a toxických látek, mladší 15 let, hrubé porušení bezpečnostních pravidel“). cmmj.cz.
3. Vyobrazení průkazu je vzor z přílohy č. 3 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor je rozdělený na přední a zadní stranu. Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 7, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 5 písm. c) a odst. 6 („navrhovat uživateli honitby opatření k řádnému mysliveckému hospodaření v honitbě; odpovídá mu za toto hospodaření… Myslivecký hospodář může v odůvodněných případech na dočasnou dobu pro některý úkon přenést své povinnosti a oprávnění s výjimkou oprávnění podle odstavce 3 písm. e) na osobu, která drží lovecký lístek nejméně předchozích 5 let.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Přenesení povinností a oprávnění; Lovecký lístek nejméně předchozích 5 let; Na dočasnou dobu; Mimo oprávnění usmrcovat toulavé psy, kočky a další zvířata škodlivá myslivosti“). cmmj.cz.

Karta 7, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 2 („…je zakázáno poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení…“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 4 („Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla… Počty a objemy těchto zařízení se uvádějí v plánu mysliveckého hospodaření…“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, § 5 odst. 2 písm. a) ve spojení s přílohou č. 1 bodem 1 písm. a) bodem 9 („stavby pro hospodaření v lesích a stavby pro výkon práva myslivosti do 30 m2 zastavěné plochy a do 5 m výšky bez podsklepení“). Zákon č. 283/2021 Sb..
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: posed (flutertv, CC BY 3.0), kazatelna (Granpar, CC BY 3.0), krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 7, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 2 („K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku. Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě tento souhlas, rozhodne o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře orgán státní správy myslivosti.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 60 („Ve věcech neuvedených v § 57 až 59 vykonávají státní správu na úseku myslivosti obecní úřady obcí s rozšířenou působností.“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 63 odst. 1 písm. b) a odst. 3 písm. b) (přestupek za porušení povinnosti podle § 9 odst. 2, pokuta do 30 000 Kč). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 7, otázka B3

1. Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, příloha č. 1 bod 1 písm. a) body 8 a 9 („oplocení lesních školek a obor, oplocení zřízené k ochraně lesních porostů před zvěří na lesních pozemcích … která jsou bez podezdívky“; „stavby pro hospodaření v lesích a stavby pro výkon práva myslivosti do 30 m2 zastavěné plochy a do 5 m výšky bez podsklepení“). Zákon č. 283/2021 Sb..
2. Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, § 5 odst. 2 písm. a) („Stavby jsou a) drobné, které jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto zákonu…“). Zákon č. 283/2021 Sb..
3. Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, § 171 („Záměr vyžaduje povolení s výjimkou drobných

staveb a změn využití území, u kterých tak stanoví tento zákon.“). Zákon č. 283/2021 Sb..

4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: posed (flutertv, CC BY 3.0), kazatelna (Granpar, CC BY 3.0), oborní plot (Derek Harper, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 7, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. j) a § 17 odst. 7 (definice obory; minimální výměra 50 ha). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 odst. 5 (náležitosti návrhu na uznání obory). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 29 odst. 1 a § 60 (příslušnost k řízení o uznání honitby). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 31 odst. 6 písm. e) (zánik honitby pro nefunkční ohrazení obory). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), oborní plot (Derek Harper, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 7, otázka C2

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2 odst. 1. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52 odst. 3. zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: černá zvěř v oboře (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), oborní plot (Derek Harper, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 8, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 12 odst. 1 a 2 („Uživatel honitby je povinen pro každých započatých 500 ha honitby navrhnout orgánu státní správy myslivosti ustanovení jedné myslivecké stráže… Nesplní-li uživatel honitby povinnost podle odstavce 1, může ustanovit mysliveckou stráž orgán státní správy myslivosti a vyrozumí o tom uživatele honitby.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Na návrh uživatele honitby ustanovení OSSM na každých započatých 500 ha honitby“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 8, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 12 odst. 2 a 6 a § 13 odst. 1 („Mysliveckou stráž ustanovuje orgán státní správy myslivosti na období 10 let; opakované ustanovení je možné… Ustanovení mysliveckou stráží provede vydáním služebního odznaku se státním znakem a průkazu myslivecké stráže, ve kterém uvede dobu jeho platnosti a obvod působnosti… Ustanovení mysliveckou stráží zaniká uplynutím doby, na kterou byl vystaven průkaz myslivecké stráže, zánikem nájmu honitby…, smrtí myslivecké stráže, doručením oznámení myslivecké stráže… o skončení výkonu funkce, nebo zrušením ustanovení orgánem státní správy myslivosti.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Na návrh uživatele honitby ustanovení OSSM“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 12 odst. 3 a 4 („Mysliveckou stráží může být ustanovena fyzická osoba, která je starší 21 let, má bydliště na území České republiky, je bezúhonná, má způsobilost k právním úkonům, je fyzicky a zdravotně způsobilá pro výkon funkce myslivecké stráže, prokázala znalost práv a povinností myslivecké stráže podle tohoto zákona a znalost souvisejících předpisů, složila slib… má platný lovecký lístek a platné zbrojní oprávnění a je pojištěna… vyslovila s ustanovením do funkce písemný souhlas. Za bezúhonného se podle tohoto zákona nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku myslivosti nebo komu byla pravomocně uložena pokuta podle tohoto zákona.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Starší 21 let; bezúhonný; bydliště v ČR; způsobilost k právním úkonům; Platný LL; platný ZP sk. C; pojištění…; Prokázání znalostí práv a povinností; Fyzická a zdravotní způsobilost; Vyslovení souhlasu a složení slibu“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 8, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 a § 15 odst. 1 („Myslivecká stráž je oprávněna požadovat od osob… předložení loveckého lístku, povolenky k lovu a potvrzení o povinném pojištění… zastavit a prohlížet… dopravní prostředky… zadržet osobu, kterou přistihne v honitbě při neoprávněném lovu… odejmout… střelnou zbraň nebo zakázanou loveckou výzbroj… Myslivecká stráž je při své činnosti povinna… dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti, oznamovat neodkladně zjištěné závady, nedostatky a škody…“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Oprávnění myslivecké stráže:

Kontrola osob a dokladů v honitbě; Zastavení a prohlížení dopravních prostředků; Zadržení osob a odebrání zbraně, výstroje zvěře… Usmrcování toulavých psů a koček a ostatních zvířat škodlivých myslivosti a zdivočelých hospodářských zvířat a zvířat z farmových chovů; Povinnosti myslivecké stráže: dohlížet na dodržování povinností spojených s ochranou myslivosti“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 12 odst. 6 a 8 a § 15 odst. 1 písm. a) a odst. 2 („Ustanovení mysliveckou stráží provede vydáním služebního odznaku se státním znakem a průkazu myslivecké stráže… Vyhláška stanoví vzor služebního odznaku se státním znakem, vzor průkazu myslivecké stráže a podrobnosti o předpokladech pro výkon funkce myslivecké stráže… Myslivecká stráž je při své činnosti povinna prokázat se průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak… Myslivecká stráž je povinna zabezpečit průkaz myslivecké stráže a služební odznak proti zneužití, ztrátě a odcizení…“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Povinnosti myslivecké stráže: prokázat se průkazem a nosit odznak a zabezpečit je proti ztrátě a odcizení“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 a § 3 („Služební odznak myslivecké stráže je vypouklého elipsovitého tvaru o výšce 55 mm a šířce 40 mm. Uprostřed elipsy ohraničené obvodovým pásem je velký státní znak České republiky… Číslo, které se vpisuje do průkazu myslivecké stráže, je totožné s evidenčním číslem služebního odznaku, který se myslivecké stráži vydává.“). zakonyprolidi.cz.
4. Vyobrazení odznaku a průkazu jsou vzory z příloh č. 1 a 2 vyhlášky ve zdroji 3 (úřední dílo, volné dílo). Jsou tu jen zmenšená a doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2, vzor průkazu je rozdělený na přední a zadní stranu.

Karta 8, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52 odst. 1 a 3, § 54 odst. 1 („Uživatel honitby je povinen hradit škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti… škodu, kterou v honitbě… způsobila zvěř… Škody způsobené zvěří, která unikla z obory, je povinen hradit uživatel obory… Nehradí se škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních…“). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: okus (Hajotthu, CC BY-SA 3.0), rozrytá louka (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0), okus vinné révy (Geolina163, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 55 odst. 1 až 4 („Nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený u uživatele honitby uplatnit… do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla… Poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů… může poškozený ve lhůtě 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu. Nárok na náhradu škody způsobené zvěří zaniká, nebyl-li poškozeným uplatněn ve lhůtách…“). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdroji 1.

Karta 8, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52 odst. 2 („Vykonává-li právo myslivosti sdružení, ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 8, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c), § 44 odst. 2 („Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití; nemusí jít o druh zvěře uvedený v § 2 písm. c). Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti.“). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sokolník (Jacek Proszyk, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 8, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 2 („Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen s povolením podle předpisů o ochraně přírody… a za podmínek v povolení uvedených. Držitel loveckého dravce musí mít složeny sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.“). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 („Lovecké dravce v sokolnictví mohou používat pouze osoby, které mají lovecký lístek, složily sokolnické zkoušky… Lovecký dravec musí být uvázán vždy za obě končetiny…“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sokolnická čepička (Tilo Hauke, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 49 odst. 1 („Každý kus ulovené nebo nalezené zužitkovatelné zvěře spárkaté musí být ihned po ulovení, nalezení nebo po provedené dohledávce označen nesnímatelnou plombou; zúčtovatelné plomby vydává uživatelům honiteb orgán státní správy myslivosti. U ostatní zvěře ulovené na společných lovech musí být při přepravě více než 10 kusů vystaven uživatelem honitby lístek o původu zvěře.“). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 27 odst. 1 (orgán státní správy myslivosti po obdržení odsouhlaseného plánu mysliveckého hospodaření protokolárně předá

uživateli honitby na jeho písemnou výzvu požadovaný počet plomb a lístků o původu zvěře). zakonyprolidi.cz.

3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29: kontrola ulovené zvěře, plomby a lístky o původu zvěře). cmmj.cz.
4. Fotografie plomby je vzor z přílohy č. 14 vyhlášky ve zdroji 2 (úřední dílo, volné dílo). Tři pohledy jsou tu složené pod sebe a zmenšené.

Karta 9, otázka A2

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 26 („Lístek o původu zvěře je písemný doklad zhotovený z papíru… Do lístku o původu zvěře se zapisují tyto údaje: číslo plomby, název honitby, kde byla zvěř ulovena, jméno či název uživatele této honitby, datum (rok, měsíc, den) a hodina ulovení nebo nalezení ulovené či jinak usmrcené zvěře, druh zvěře a její pohlaví… Pokud jde o použití lístku o původu zvěře v případech, kdy plomba není zapotřebí, číslo plomby se neuvádí."). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 49 odst. 1 (u ostatní zvěře ulovené na společných lovech musí být při přepravě více než 10 kusů vystaven uživatelem honitby lístek o původu zvěře). zakonyprolidi.cz.
3. Vyobrazení lístku je vzor z přílohy č. 15 vyhlášky ve zdroji 1 (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen oříznuté a zmenšené.

Karta 9, otázka A3

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 29 odst. 1 („Plomba se nesnímatelným způsobem (zatažením na nejzazší místo) připevní za Achillovu šlachu na libovolné zadní končetině ulovené nebo jinak usmrcené nebo nalezené zužitkovatelné spárkaté zvěře. V případě neuskutečnitelnosti takového připevnění se plomba připevní za některé žebro hrudního koše spárkaté zvěře."). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 25 odst. 1 (plomba je jednorázově použitelná nesnímatelná značka, jejíž zatahovací pásek má profil bránící zpětnému vytažení z bezpečnostní vkládané kleštiny). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie plomby jsou vzor z přílohy č. 14 vyhlášky ve zdroji 2 (úřední dílo, volné dílo). Jsou tu jen oříznuté a zmenšené, tři pohledy jsou složené pod sebe.

Karta 9, otázka A4

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 29 odst. 2 („Plombu připevněnou podle odstavce 1 snímá příjemce zvěře při jejím zpracování nebo podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinu spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti tak, aby nebyla porušena její celistvost, včetně upnutí zatahovacího pásku do bezpečnostní vkládané kleštiny."). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 25 odst. 1 (plomba je jednorázově použitelná nesnímatelná značka, jejíž zatahovací pásek brání zpětnému vytažení z bezpečnostní vkládané kleštiny). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 2 (příjemce zvěře je povinen uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie plomby je výřez vzoru z přílohy č. 14 vyhlášky ve zdroji 2 (úřední dílo, volné dílo).

Karta 9, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 2 („Příjemce zvěře je povinen uschovávat lístek o původu zvěře a sejmutou plombu 1 měsíc ode dne převzetí, podnikatel obchodující se zvěřinou nebo zvěřinu spotřebovávající k pohostinské nebo jiné činnosti do 6 měsíců ode dne nabytí zvěře. Uvádění zvěře do oběhu podléhá veterinárním předpisům… Pokud je u některých druhů zvěře doba lovu rozdílná podle jejího pohlaví, smí být zvěřina nakupována od uživatelů honiteb jen tehdy, lze-li bezpečně určit pohlaví kusu."). zakonyprolidi.cz.
2. Vyobrazení lístku a fotografie plomby jsou výřezy vzorů z příloh č. 14 a 15 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 9, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 48 odst. 1 (Povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 48 odst. 1 (Povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 48 odst. 2 a 3 (Povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 (Povolenka k lovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 (Povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění), § 14 odst. 1 písm. a) (oprávnění myslivecké stráže) a § 35 odst. 4 písm. d) (myslivecký hospodář „při … nepředložení potvrzení o povinném pojištění vyzvat lovce, aby honitbu opustil"). zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. m). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32. zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 33 odst. 1 a 9. zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 3 a 4. zakonyprolidi.cz.

Karta 10, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 a 4 („Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zakazuje se…“; a „Zákazy nebo omezení lovu stanovené zvláštními právními předpisy zůstávají nedotčeny.“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30: „Lov pouze způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, ochrany přírody, ochrany zvířat proti týrání“). cmmj.cz.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené a převedené: lesníci vykopávají pytlácká železa (Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, CC BY-SA 3.0 NL), týdeník Polygoon z října 1952 natočený u nizozemského Ede. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 10, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a), c), g), h), n). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 30: „Obecné, veškerá lovená zvěř – týrání zvířat, myslivecká etika: železa, pasti, oka, háčky, jed, elektrický proud, sítě, výrovky, živá zvířata“). cmmj.cz.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): oko (A. R. Harding, 1906, volné dílo). Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: železa (Adrian Michael, CC BY-SA 4.0). Rytina jestřábího koše je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: jestřábí koš, Meyers Konversations-Lexikon, cca 1885 (neznámý autor, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j), k), l), u), v). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 30: „Zbraně a střelivo – pouze palná lovecká zbraň; zakázané zbraně, automatické a poloautomatické – zásobník 2 náboje, v noci optika; spárkatá – dostatečná energie, kulová zbraň, jednotná střela“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jednotná střela (Lord Mountbatten, volné dílo), olověné broky (Lamiot, volné dílo).

Karta 10, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a), b), d), e), o). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 14 odst. 1 písm. a) a c) („Je zakázáno odchytávat nebo usmrcovat volně žijící zvíře a) pomocí oka, tlučky, sítě, smyčky, pytláckého oka, harpuny nebo čelisťových pastí anebo pomocí obdobně zkonstruovaného zařízení, … c) do jestřábích košů a pomocí lepu“ – obdobný zákaz, ze kterého vychází i § 45 zákona o myslivosti). zakonyprolidi.cz.
3. Piktogram je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšený, ne oříznutý (doplněný bílým orámováním na poměr 3 : 2): piktogram jedu GHS (neznámý autor, volné dílo).

Karta 10, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 2 („V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může být uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu uvedené v odstavci 1 písm. g), jde-li o lov v noci, a dále v odstavci 1 písm. l) a s).“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (snímek 30: „Možné výjimky – OSSM – potřeba snížit stavy popř. zrušit chov: umělé osvětlení, elektronické zvětšení nebo převracení obrazu, v noci, odchytová, aklimatizační a přezimovací zařízení“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: noktovizor (US Army, volné dílo).

Karta 10, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 38 (myslivecká evidence a statistika). zakonyprolidi.cz.
2. Český statistický úřad. *Mysl (MZe) 1-01 – Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře* (Program statistických zjišťování, účel statistického zjišťování). csu.gov.cz.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zvěř jelení, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 10, otázka B2

1. Český statistický úřad. *Mysl (MZe) 1-01 – Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře* (charakteristika zjišťovaných ukazatelů). csu.gov.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 38 odst. 1 (vedení myslivecké evidence a statistiky jako součást rezortního statistického zjišťování). zakonyprolidi.cz.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování,

jarní kmenové stavy“, řádek zvěř daňčí, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 10, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 38, § 58 odst. 2 písm. n) a § 59 odst. 2 písm. d) (myslivecká evidence a statistika, působnost ministerstva a kraje). zakonyprolidi.cz.
2. Český statistický úřad. *Mysl (MZe) 1-01 – Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře* (okruh zpravodajských jednotek – krajské úřady; orgán provádějící statistické zjišťování – Ministerstvo zemědělství). csu.gov.cz.

Karta 10, otázka C1

1. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 32 odst. 5. zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, § 5 (Ochrana lesa před škodami působenými zvěří). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 53 (Opatření k zábraně škod působených zvěří). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: oplocení (RH Dengate, CC BY-SA 2.0), tubus (7C0, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Karta 10, otázka C2

1. Vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, § 5 odst. 1 a 3 (Ochrana lesa před škodami působenými zvěří). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 53 (Opatření k zábraně škod působených zvěří). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pachový ohradník (Petr1888, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. e) a § 35 odst. 4 písm. e) (myslivecká stráž i myslivecký hospodář jsou oprávněni „usmrcovat kočky potulující se v honitbě“ a psy pronásledující zvěř za stanovených podmínek). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Usmrcovat může – Myslivecká stráž, Myslivecký hospodář“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 11, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Neplatí časové omezení… Všechny podmínky musí být splněny současně“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. e) a odst. 2 (podmínky pro usmrcení psů a koček a povinnost informovat vlastníka). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 5 odst. 2 písm. d) (výkon práva myslivosti podle zvláštních předpisů je uznaným důvodem k usmrcení zvířete). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kočka domácí (Jakub Hałun, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Usmrcování vyjmenovaných druhů a zavlečených druhů v přírodě nežádoucích… Mýval severní, psík mývalovitý, norek americký, nutrie říční a další dle vyhlášky v přírodě nežádoucí druhy… Pouze myslivecká stráž“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. f) a g) a § 2 písm. p) (myslivecká stráž je oprávněna „usmrcovat živočichy vyžadující regulaci“ a po oznámení obecnímu úřadu i zdivočelá hospodářská zvířata a označená zvířata z farmových chovů zvěře; živočichem vyžadujícím regulaci je „živočich, jehož druh je vymezen prováděcím právním předpisem“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0), norek americký (Marc Evans from Reading, UK, CC BY-SA 2.0), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. e) („Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Nevztahuje se na psy ovčáckých a loveckých plemen a na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 11, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 10 odst. 1 a 2 („Je zakázáno vlastníkům domácích zvířat, včetně zvířat ze zájmových chovů a zvířat z farmových chovů zvěře, nechat je volně pobíhat v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24: „Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat… Zákaz volného pobíhání v honitbě mimo vliv majitele“). cmmj.cz.

Karta 11, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 4 písm. f) (oprávnění mysliveckého hospodáře vést společné lovy a zastavit jejich provádění). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, okruh II/B/11, snímek 31: „Společný lov – pojem právní předpisy nedefinují. Lov – nejméně 3 střelci a 1 lovecký pes – spárkatá zvěř. Hon – více střelců, počet psů, honci – drobná zvěř“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: naháňka (Karl Weisel, volné dílo), stanoviště (Maja Dumat, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 11, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) a u) (zakázané způsoby lovu – lov spárkaté a vyjmenované drobné zvěře na společném lovu). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, okruh II/B/11, snímek 31: „Možno lovit na společných lovech – Všechny druhy zvěře mimo zvěře spárkaté“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 (počty loveckých psů pro společné lovy). zakonyprolidi.cz.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Naháňka na černou zvěř v Drunenských dunách (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z července 1949.

Karta 11, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (podmínka minimálně 3 střelců a stanoveného počtu psů u vyjmenované drobné zvěře). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 4 písm. f) a odst. 5 písm. f) a g) (oprávnění a povinnosti mysliveckého hospodáře při vedení společného lovu a honu). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 (počty loveckých psů pro společné lovy). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 2 (hromadná povolenka k lovu pro osoby lovící na společném lovu). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: barvář na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 11, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 10 odst. 1 (povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. e) a g) a odst. 2 (oprávnění a povinnosti myslivecké stráže vůči toulavým a zdivočelým zvířatům). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: potulný pes (Jan Polák, CC BY-SA 3.0), Peklo u Raspenavy. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 10 odst. 2 (povinnost vlastníků a nájemců pozemků nezraňovat a neusmrcovat zvěř při hospodaření). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 10 odst. 3 písm. a) až c) (opatření k zabránění škodám na zvěři při obhospodařování honebních pozemků). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 50 („Ošetření zvěře po jejím ulovení se řídí veterinárními předpisy; to platí i pro ošetření usmrceného zdivočelého hospodářského zvířete nebo označeného zvířete z farmového chovu zvěře“), s odkazem na zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Prodej malého množství zvěřiny přímo koncovému spotřebiteli* (podmínky vyšetření a prodeje zvěřiny navazují na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 a č. 853/2004 o hygieně potravin). svscr.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 7 („Myslivci dbají, aby byly dodržovány veterinární předpisy… ulovená zvěř… byla ihned dodána k veterinárnímu vyšetření“). cmmj.cz.

Karta 12, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Ošetření ulovené zvěře – hygienická pravidla… Velká volně žijící zvěř – otevření vyvržení; Drobná srstnatá – krátký řez, odstranění orgánů břicha a pánve; Drobná pernatá – otvor, odstranění trávicího traktu včetně žaludku“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 19 a 65 („Každý účastník lovu zodpovídá za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na

výlož“; „Před výloží se zvěřina řádně ošetří“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 7 (zvěř podezřelá z nákazy podle vzhledu, chování nebo vnitřních orgánů se ihned dodává k veterinárnímu vyšetření). cmmj.cz.

Karta 12, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Předběžné vyšetření před lovem – chování, držení těla, zvukové projevy, celkový výživný stav“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 7 (zvěř, která svým nenormálním chováním před ulovením, fyzickou kondicí nebo vnějším vzhledem vzbuzuje podezření z nákazy, musí být dodána k veterinárnímu vyšetření). cmmj.cz.

Karta 12, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Předběžné vyšetření v místě ulovení – změny na kůži, tělní otvory, oči… Vyšetření veterinářem – trichinelóza vždy… Výsledek vyšetření – beze změn nebo se změnami (veterinární prohlídka)“). cmmj.cz.
2. Státní veterinární správa. *Prodej malého množství zvěřiny přímo koncovému spotřebiteli* (zvěřina se do prodeje uvolňuje podle výsledků vyšetření provedeného proškolenou osobou; nalezené změny vyžadují další veterinární posouzení). svscr.cz.
3. Video je z Friedrich-Loeffler-Institutu a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: prohlídka vývrhu na africký mor prasat (Julia Sehl-Ewert, Sandra Blome a Paul Deutschmann, Friedrich-Loeffler-Institut, CC BY 4.0), záznam z roku 2023 ukazuje krok za krokem prohlídku vnitřních orgánů divokého prasete v rané fázi nákazy. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 12, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Proškolená osoba – úloha v systému… Fyzická osoba – specializované školení na vyšetření těl ulovené zvěře“). cmmj.cz.
2. Státní veterinární správa. *Prodej malého množství zvěřiny přímo koncovému spotřebiteli* (vyšetření provádí proškolená osoba, výsledek se zapisuje s uvedením evidenčního čísla proškolené osoby, data prohlídky a podpisu; navazuje na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 a č. 853/2004). svscr.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 7 (u zvěře vzbuzující podezření z nákazy a u zvěře určené Státní veterinární správou je vždy nutné veterinární vyšetření). cmmj.cz.

Karta 12, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 1 a 2 („Honební společenstvo je právnickou osobou založenou podle tohoto zákona, a) jehož členy mohou být pouze vlastníci […] souvislých honebních pozemků […], a b) která zajišťuje sama výkon práva myslivosti, anebo společenstevní honitbu pronajme […]. Honební společenstvo nesmí vlastním jménem podnikat […].“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 20 odst. 1 a 3 („Návrh na registraci se podává příslušnému orgánu státní správy myslivosti. […] Honební společenstvo vzniká dnem registrace. Ke stejnému dni zapíše orgán státní správy myslivosti honební společenstvo do rejstříku honebních společenstev.“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 7 („Minimální výměra honitby se stanoví pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha.“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 4 („Návrh na registraci honebního společenstva spolu s návrhem na uznání společenstevní honitby podávají alespoň dva vlastníci honebních pozemků, kteří dosáhli věku 18 let, (dále jen ‚přípravný výbor‘).“). zakonyprolidi.cz.
5. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 5 a 6 (seznam vlastníků, mapový zákres, souhlasy členů, zápis z ustavující valné hromady a stanovy jako přílohy návrhu na registraci). zakonyprolidi.cz.
6. Kresba je schéma nakreslené podle § 19 až 22 zákona o myslivosti, tedy podle zdrojů 1 až 5.

Karta 12, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 21 odst. 1 („Do působnosti valné hromady náleží a) volba a odvolání honebního starosty, který je zároveň předsedou honebního výboru, honebního místostarosty a dalších členů honebního výboru, b) schvalovat návrhy […] o finančním hospodaření a o použití čistého výtěžku, c) rozhodovat o způsobu využití společenstevní honitby, včetně uzavření, změny nebo vypovězení smlouvy o nájmu honitby, d) rozhodnutí o změně stanov […].“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 23 odst. 1, 2, 3 a 6 („Honební starosta zastupuje honební společenstvo navenek. […] Honebního starostu a jeho zástupce volí valná hromada na období 10 let […]. Jestliže honební starosta zemře nebo se vzdá funkce, vykonává tuto funkci místostarosta až do zvolení nového honebního starosty […]. Honebního starostu v době jeho nepřítomnosti zastupuje honební místostarosta; jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou svěřeny honebnímu starostovi.“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 24 odst. 1 a 4 („Pokud počet členů honebního společenstva přesahuje 10, je honební společenstvo povinno zvolit honební výbor, který tvoří honební starosta, honební místostarosta a nejméně jeden a nejvýše 5 dalších členů honebního společen-

stva […]. Při obstarání záležitostí honebního společenstva má honební výbor postavení honebního starosty, s výjimkou práva zastupovat honební společenstvo navenek.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 1 písm. b) („[…] která zajišťuje sama výkon práva myslivosti, anebo společenstevní honitbu pronajme podle tohoto zákona.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 32 odst. 2 („Pokud honební společenstvo užívá honitbu na vlastní účet, je povinno přednostně před dalšími osobami umožnit účast na užívání honitby svým členům. K této přednosti je povinno přihlížet i při rozhodnutí o pronájmu honitby.“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 21 odst. 1 písm. b) a c) („schvalovat návrhy honebního starosty nebo honebního výboru o finančním hospodaření a o použití čistého výtěžku, […] rozhodovat o způsobu využití společenstevní honitby, včetně uzavření, změny nebo vypovězení smlouvy o nájmu honitby […].“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 19 odst. 2 („Honební společenstvo nesmí vlastním jménem podnikat, nesmí se účastnit na podnikání jiných osob a nesmí zřizovat ani organizační složky.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. m) („držitelem honitby osoba, které byla rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti honitba uznána“). zakonyprolidi.cz.
2. Tamtéž, § 29 odst. 2 a 3 (obsah rozhodnutí o uznání honitby a 60denní lhůta k zahájení jejího užívání).
3. Tamtéž, § 32 odst. 1 („Držitel honitby může honitbu využívat sám nebo ji může pronajmout.“).
4. Tamtéž, § 3 odst. 2 (povinnost držitele zajišťovat chov zvěře mezi minimálním a normovaným stavem).
5. Tamtéž, § 30 odst. 2 (náhrada vlastníkům honebních pozemků přičleněných k honitbě).
6. Kresba je schéma nakreslené podle § 2 písm. h) a i), § 32 a § 33 zákona o myslivosti, tedy podle zdrojů 1 až 3.

Karta 12, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. n) („uživatelem honitby držitel honitby, pokud honitbu využívá sám, nebo osoba, které držitel honitby honitbu pronajal“). zakonyprolidi.cz.
2. Tamtéž, § 3 odst. 2 („Držitel honitby a v případě jejího pronájmu nájemce honitby (dále jen ‚uživatel honitby‘) je povinen zajišťovat v honitbě chov zvěře […].“).
3. Tamtéž, § 32 odst. 3 (okruh osob, jimž lze honitbu pronajmout).
4. Tamtéž, § 33 odst. 1 (písemná smlouva o nájmu honitby na dobu 10 let).
5. Tamtéž, § 12 odst. 1 a § 35 odst. 1 a 3 (návrh ustanovení myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře uživatelem honitby).
6. Tamtéž, § 52 odst. 1 (odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené při myslivosti a zvěří).
7. Kresba je schéma nakreslené podle § 2 písm. h) a i), § 32 a § 33 zákona o myslivosti, tedy podle zdrojů 1 až 4.

Karta 13, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. e) (doslovná citace výčtu nehonebních pozemků). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 2 (orgán státní správy myslivosti z důvodů bezpečnostních nebo vojenských nebo v zájmu vlastníka prohlásí za nehonební pozemky i jiné pozemky než pozemky uvedené v § 2 písm. e)). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hřbitovní brána Vokovice (Alena Pokorná, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 (doslovná citace pověření uživatele honitby, popř. osob s loveckými lístky). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 3 (pověřené osoby smí na nehonební pozemky vstupovat s loveckou zbraní, loveckým psem, popřípadě loveckým dravcem jen po předchozím souhlasu vlastníka, popřípadě nájemce). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35: „Pověření (zvěř patří pověřeným osobám)“). cmmj.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Karta 13, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 a § 57 odst. 4 (doslovná citace povolovací pravomoci orgánu státní správy myslivosti, výjimky pro pozemky podle § 17 odst. 2, a určení, že orgánem státní správy myslivosti je na území obcí obecní úřad obce s rozšířenou působností). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35: „Nehonební pozemky, lov zvěře na nehonebních pozemcích – Povolení“). cmmj.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 13, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 (doslovná citace: „…kterému také patří ulovená zvěř…ulovená zvěř nebo jiný usmrcený živočich patří těmto osobám, není-li jejich držení upraveno zákonem o ochraně přírody a krajiny…“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 odst. 3 (zvěř mrtvá, která byla jinak nalezena na nehonebních pozemcích, náleží uživateli nejbližší honitby, který je povinen postupovat podle veterinárních předpisů). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 (doslovná citace: „…povolí lov zvěře nebo usmrcování jiných živočichů na těchto pozemcích na žádost jejich vlastníků, popřípadě nájemců nebo z vlastního podnětu orgán státní správy myslivosti“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 57 odst. 4 (na území obcí je orgánem státní správy myslivosti obecní úřad obce s rozšířenou působností). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. a), e)–i), Vymezení pojmů). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. h), Vymezení pojmů — právo myslivosti). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 3 odst. 1, Zásady chovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. a), Vymezení pojmů). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 3 odst. 1–2, Zásady chovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 11, Povinnosti a oprávnění uživatelů honiteb). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 12, Ustanovení myslivecké stráže). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka C1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 39, Snížení stavů zvěře a zrušení jejího chovu). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 57, Orgány státní správy myslivosti). zakonyprolidi.cz.

Karta 13, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 39, Snížení stavů zvěře a zrušení jejího chovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 14, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: „Lov zvěře odchytem – Účel, Kdo může lovit, Zakázané způsoby“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU; Myslivecký řád, bod 21: „Při individuálním odchytu zvěře musí mít u sebe lovící myslivec rovněž povolenku k lovu, ve které je výslovně uveden u příslušných druhů zvěře způsob lovu ‚odchytem‘.“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 40 (doslovná citace: „Stejně se postupuje při povolení odchytu zvěře, lovu poraněné zvěře a lovu zvěře pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů a loveckých dravců.“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. c) (zákaz lovu do sítí neplatí, „pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 40 (povolení odchytu zvěře pro účely vědecké, lov poraněné zvěře a výcvik a zkoušky loveckých psů a dravců). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 34: „Lov zvěře odchytem – Účel“). cmmj.cz.

Karta 14, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a), b), c) a g) (doslovná citace zakázaných způsobů lovu). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 34: „Lov zvěře odchytem – Zakázané způsoby“). cmmj.cz.
3. Fotografie a rytina jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: padací past (Yourcelf, CC BY-SA 3.0), jestřábí koš, Meyers Konversations-Lexikon, cca 1885 (neznámý autor, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (doslovná citace výčtu druhů a podmínky optiky). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 34: „Lov zvěře v noci – Druhy zvěře s možností lovit v noci: Prase divoké, Liška obecná“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0), liška obecná (Alexis Lours, CC BY 4.0), jezevec lesní (Ing. Lukáš Zeman, CC BY-SA 4.0), kuna skalní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Karta 14, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (doslovná citace definice noci: „za noci, tedy hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace, snímek 34: „Lov zvěře v noci – Definice noci dle zákona“). cmmj.cz.

Karta 14, otázka B1

1. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 20 odst. 1 a 2. zakonyprolidi.cz.
2. Piktogram je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšený, ne ořízntutý (doplněný bílým orámováním na poměr 3 : 2): zákaz otevřeného ohně (ISO, volné dílo).

Karta 14, otázka B2

1. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 20 odst. 7. zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: přelezové schody do školky (ŠJů, CC BY-SA 3.0), Mělnicko. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka B3

1. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), § 19. zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: závora (Johann Jaritz, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 5 odst. 1 a 2 (obecná ochrana rostlin a živočichů). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48 (zvláště chráněné rostliny a živočichové). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 50 odst. 1 a 2 (základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízntuté a zmenšené: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0), medvěd hnědý (Aneta p, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Karta 14, otázka C2

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48 odst. 2 a 3 (kategorie zvláště chráněných druhů a zmocnění k vydání seznamu vyhláškou). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 50 odst. 1 a 2 (základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, příloha č. III body 1 až 3 (seznam kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených druhů živočichů). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízntuté a zmenšené: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), medvěd hnědý (Aneta p, CC BY 4.0), rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka A1

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 a § 2a. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 a 2. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: jelen evropský (Fischer.H, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. e), j), k), l), t). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 (povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 49 odst. 1 a § 51 odst. 2 (plomba a lístek o původu zvěře spárkaté). zakonyprolidi.cz.
3. Vyobrazení loveckého lístku a povolenky k lovu a fotografie plomby jsou vzory z příloh č. 9, 11 a 14 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Jsou tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, z lístku a povolenky jsou tu přední strany. Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 26; „Lov zvěře spárkaté - podmínky, doby lovu hlavních druhů: Lov odstřelem pouze loveckou palnou zbraní… Lov odchytem“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j), k), m), r). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka A5

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. k) a § 2a písm. a), b), c), f). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízntuté a zmenšené: jelen evropský (Fischer.H, CC BY-SA 4.0), srnec obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), muflon (Alberto-g-rovi, CC BY 3.0), daněk skvrnitý (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0), prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0.

Karta 15, otázka B1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 13 odst. 1, vydávající orgán; § 150 odst. 8, přechod dřívějších skupin). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (dřívější úprava, zrušena k 1. 1. 2026 zákonem č. 90/2024 Sb.). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka B2

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 12, obecné a rozšířené zbrojní oprávnění; § 150 odst. 8, přechod skupin A, B a C na obecné oprávnění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (§ 16 odst. 2, skupiny A až E; zrušen k 1. 1. 2026). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka B3

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 7 a § 8, kategorie zbraní; § 12 odst. 2, kdy je nutné rozšířené oprávnění; § 96 odst. 1). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tetřev hlušec (Tero Laakso, CC BY 2.0), tetřívek obecný (Vnp, CC BY-SA 3.0), jeřábek lesní (Tokumi, volné dílo), koroptev polní (Åsa Berndtsson, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: tokající tetřev v Norsku (Gonzalo Mucientes, CC BY 3.0), kohout s rozevřeným ocasem při toku, natočeno v Norsku v říjnu 2017. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 15, otázka C2

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48 a § 50. zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka A1

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 a § 2 odst. 4–5. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 16, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d), f), g), u), v). zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 (povolenka k lovu, lovecký lístek a povinné pojištění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 49 odst. 1 (lístek o původu zvěře při přepravě více než deseti kusů ze společného lovu). zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; „Lov zvěře pernaté - podmínky, doby lovu hlavních druhů: Lov odstřelem pouze loveckou palnou zbraní… Lov na tahu… Lov odchytem“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), r), u), v). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 3 odst. 2 (společným lovem „na tahu“ lze lovit husy 3 dny v týdnu a kachnu divokou 2 dny v týdnu). zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka A5

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. q), s), t)–v), w), z), aa). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; doby lovu hlavních druhů pernaté zvěře). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažant obecný (Romzig, CC0), husa velká (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), kachna divoká (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), holub hřivnáč (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 16, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 1. zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 1 písm. a) až d). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kříženec divočáka s domácím prasetem (Miguel Tremblay, CC0). Znění licence: CC0 1.0.

Karta 16, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, příloha č. III (Savci). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vydra říční (FOTO-ARDEIDAS, CC BY-SA 3.0), bobr evropský (ML5 at English Wikipedia, volné dílo), los evropský (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0), kočka divoká (Aconcagua, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: bobr evropský ve vodě (Lubo Ondrasko, CC BY 3.0), natočeno v červenci 2013. Znění licence: CC BY 3.0.
5. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: rys ostrovid sedí na skalce (NickyPe, licence Pixabay), zveřejněno v prosinci 2021. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 16, otázka C2

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 5 (Obecná ochrana rostlin a živočichů). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka A1

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 a § 2 („Doba lovu se stanoví pro dále uvedené druhy zvěře takto…"). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 42 odst. 1 a 2 („Lovit lze jen zvěř, která není hájena… a to ve stanovené době lovu… Vyhláška stanoví dobu lovu jednotlivých druhů zvěře a bližší podmínky provádění lovu."). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), k) a u) („Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání… střílet zajíce polního… jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů"). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 a § 2. zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 (doklady, které musí mít lovec u sebe). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 a 2 („Kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění… Tyto průkazy je povinen… předložit na požádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké stráži příslušné honitby."). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25; k povolence k lovu: „Vydává a podepisuje uživatel honitby… Hromadná povolenka – společné lovy"). cmmj.cz.

Karta 17, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), k), l) a u) (definice lovecké zbraně, zákaz samonabíjecích zbraní se zásobníkem nad 2 náboje, výjimky pro noční lov, povinnost brokové zbraně a společného lovu u zajíce). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28: „Lov odstřelem pouze loveckou palnou zbraní… Dovolené způsoby lovu… Povolené zbraně a střelivo"). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kulovnice (Bertrand benazeth, CC BY-SA 4.0), brokovnice (ViktorJulin, CC BY-SA 4.0), kombinovaná zbraň (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0), samonabíjecí zbraň (Dennis van Zuijlekom, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 17, otázka A5

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. d), g), h), i), o) a § 2 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (taxativní výčet savců, které lze obhospodařovat lovem, ondatru pižmovou neobsahuje). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc polní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), králík divoký (JJ Harrison, CC BY-SA 3.0), kuna lesní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kuna skalní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), jezevec lesní (Ing. Lukáš Zeman, CC BY-SA 4.0), liška obecná (Joanne Redwood, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC0.

Karta 17, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 43 odst. 1 a 2 — Dohledávka zvěře). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: barvář na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0), vedení na řemeni (Verein Schwarzwaelder Schweisshund e.V., CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 43 odst. 3 — Dohledávka zvěře). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 43 odst. 2 — Dohledávka zvěře). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka B4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 35 odst. 5 písm. f) — Myslivecký hospodář). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 28 — Národní přírodní rezervace, § 29 — její základní ochranné podmínky, § 33 — Přírodní rezervace, § 34 — její základní ochranné podmínky). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 77a odst. 2 — kraje vydávají nařízení o zřízení přírodních rezervací podle § 33). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: cedule přírodní rezervace (LudvikJ, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka C2

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 30 — Právo myslivosti a rybářství v národních přírodních rezervacích). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 29 písm. d) a g) — Základní ochranné podmínky národních přírodních rezervací). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 31 — Lesy národních přírodních rezervací). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (§ 43 odst. 1 — Výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: cedule přírodní rezervace (LudvikJ, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A1

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 a § 2. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 42 odst. 1 a 2 („Lovit lze jen zvěř, která není hájena… Vyhláška stanoví dobu lovu jednotlivých druhů zvěře…“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A2

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. i) a k) a § 2 odst. 2. zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 33: „Celoročně nehájené druhy zvěře… Doba lovu 1.1.-31.12. Liška obecná, Prase divoké“ – údaj o lišce dnešní vyhlášce už neodpovídá). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A3

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2 odst. 1 („Celoročně lze v oboře lovit druhy zvěře, pro které byla obora zřízena a byly pro ně v daném roce určeny minimální a normované stavy (§ 3 odst. 2 zákona).“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře v honitbě). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka A4

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2 odst. 2 a 3 („Celoročně lze lovit zajíce polního a králíka divokého v oplocených vinicích. Oplocením se pro účely této vyhlášky rozumí takové oplocení, které celoročně zabraňuje uvedeným druhům zvěře volně vnikat na tyto plochy.“). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc polní (Miosta, CC BY 4.0), králík divoký (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A5

1. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 4 odst. 5 písm. b) bod 6 („prase divoké – v I. věkové třídě (lončák), od 1 do 2 let, 28 %“). Zákony pro lidi.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) (zákaz lovu spárkaté zvěře na společném lovu s výjimkou mj. „selete a lončáka prasete divokého“). zakonyprolidi.cz.

Karta 18, otázka B1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 3 písm. a) a b) (vymezení pojmů nakládání se zbraní a nošení zbraně). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 80 a § 81 (skryté a viditelné nošení zbraně, rozšířené zbrojní oprávnění). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: uzamčená ocelová schránka (Cimmerian praetor, CC BY-SA 4.0), pouzdro (Joe Goldberg, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 18, otázka B2

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 1 písm. b) bod 3 a písm. c) (místo použití zbraně; ohlášení použití zbraně v nutné obraně nebo krajní nouzi). zakonyprolidi.cz.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 46 odst. 1 (lovecký lístek, povolenka k lovu, potvrzení o pojištění). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 42 odst. 1 (doba lovu). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j) a k) (typ a parametry lovecké zbraně, zakázané způsoby lovu). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kulovnice s puškohledem (Fantagu, volné dílo), brokovnice (Hmaag, CC BY-SA 3.0), kulobrok (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 41 odst. 1 a 3 (povolení lovu na nehonebních pozemcích, vstup se zbraní se souhlasem vlastníka). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 odst. 2 (dohledávka zvěře na nehonebních pozemcích). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 1 písm. b) bod 3 (ohlašovací povinnost při nutné obraně nebo krajní nouzi). zakonyprolidi.cz.

Karta 18, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 14 odst. 2, § 15, § 25, § 28, § 33, § 35 a § 36. zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: cedule národního parku (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0), cedule přírodní rezervace (LudvikJ, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka C2

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 14, § 16, § 18, § 26, § 27 a § 29. zakonyprolidi.cz.
2. Wikipedie. *Chráněná území v Česku* (kapitola Chráněná krajinná oblast). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: cedule národního parku (Jitka Erbenová, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b) a p) (živočich vyžadující regulaci je živočich, který není zvěří a vyžaduje regulaci, jehož druh je vymezen prováděcím právním předpisem) a § 14 odst. 1 písm. e) a f) (oprávnění myslivecké stráže usmrcovat toulavé psy a kočky odděleně od živočichů vyžadujících regulaci). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23; jmenuje mýval severní, psík mývalovitý, norek americký, nutrie říční a další v přírodě nežádoucí druhy). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0), norek americký (Marc Evans from Reading, UK, CC BY-SA 2.0), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: mýval prohmatává skulinu (Uusijani, CC0), natočeno v helsinské zoo 6. října 2013. Znění licence: CC0.

Karta 19, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. f) (myslivecká stráž je oprávněna usmrcovat živočichy vyžadující regulaci) a § 46 odst. 1 (kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 7 (uživatel honitby je v rámci mysliveckého hospodaření oprávněn usmrcovat živočichy vyžadující regulaci) a § 46 odst. 3 (uživatel honitby může povolenku k lovu vydat také k usmrcování živočichů vyžadujících regulaci a umožnit celoroční usmrcování těchto živočichů i jiným osobám oprávněným podle tohoto zákona než myslivecké stráži a mysliveckému hospodáři). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23; uvádí, že usmrcovat může myslivecká stráž a myslivecký hospodář). cmmj.cz.

Karta 19, otázka A3

1. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 5 odst. 5 (zakazuje se usmrcování metodami, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. f) a § 11 odst. 7 (oprávnění myslivecké stráže a uživatele honitby usmrcovat živočichy vyžadující regulaci). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 62 odst. 1 písm. i) (finanční příspěvek lze poskytnout na zařízení pro selektivní lov a odchyt dalších živočichů vyžadujících regulaci). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A4

1. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 5 odst. 5 a 6 (výčet zakázaných metod usmrcování zvířat a zákaz čelisťových a lepicích pastí). zakonyprolidi.cz.
2. Piktogram je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšený, ne oříznutý (doplněný bílým orámováním na poměr 3 : 2): jed (neznámý autor, volné dílo).

Karta 19, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b) a p) (zvěř je jen to, co zákon jako zvěř vyjmenovává; živočich vyžadující regulaci je definován samostatně) a § 46 odst. 3 (uživatel honitby může umožnit celoroční usmrcování živočichů vyžadujících regulaci). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu (upravuje dobu lovu výhradně pro druhy zvěře, nikoli pro živočichy vyžadující regulaci). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23; u usmrcování živočichů vyžadujících regulaci uvádí „neplatí časové omezení"). cmmj.cz.

Karta 19, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. h), § 18 odst. 2–3, § 19 odst. 1). zakonyprolidi.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdroji 1.

Karta 19, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 17 odst. 1, § 33, § 41). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 46 odst. 1, § 47 odst. 3). zakonyprolidi.cz.

Karta 19, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. e), f), i)). zakonyprolidi.cz.

Karta 19, otázka C1

1. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 1 a § 2. zakonyprolidi.cz.

Karta 19, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b) a c), § 4 odst. 2, § 45 odst. 1 a § 66. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 81 odst. 1 písm. d) (provedení lovu jako důvod pro viditelné nošení zbraně). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A2

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 1 a 2 (obecné povinnosti při nakládání se zbraněmi a střelivem) a odst. 3 písm. e) (nikdo nesmí „střílet nebo nosit zbraň pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky"). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A3

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 83 odst. 2 až 4 (zabezpečení uložených zbraní a střeliva podle počtu kusů, s výjimkou pro nejvýše dvě zbraně kategorie R2 až R4 nebo nejvýše 1000 nábojů kategorie S2 a S3). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: skříňový trezor (IssueLips, volné dílo).

Karta 20, otázka A4

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 83 odst. 1, 4 a 5 (obecná zásada zabezpečení, krátkodobé uložení při dohledu a odpovědnost zákonného zástupce nezletilého). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 84 (jiný způsob zabezpečení na základě povolení krajského ředitelství policie). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otevřený trezor na zbraně (IssueLips, volné dílo).

Karta 20, otázka A5

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 81 odst. 2 (podmínky přepravy nenabité zbraně na místo konání činnosti, například lovu, a zpět). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 80 (skryté nošení zbraně je výchozí pravidlo; viditelné nošení a s ním spojená přeprava jsou dovoleny jen za podmínek § 81). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 113 (zabezpečení zbraní podléhajících registraci a střeliva při přepravě). zakonyprolidi.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 59; k přepravě zbraně do honitby uvádí stav vylučující její okamžité použití a při použití veřejné dopravy uložení v obalu). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pouzdro (Joe Goldberg, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 20, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. n) — definice uživatele honitby jako držitele, který honitbu užívá sám, nebo jeho nájemce). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 46 odst. 2 — vydávání povolenek k lovu uživatelem honitby, včetně hromadné povolenky pro společný lov). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 47 odst. 3 — podmínky pro vydání loveckého lístku). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. h) — definice práva myslivosti). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 46 odst. 1 — doklady, které musí mít u sebe osoba lovící zvěř, a povinnost je předložit kontrolním orgánům). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 11 odst. 1 písm. a) bod 1 — povinnost předložit na výzvu policie zbraň, střelivo a související

doklady; zákon účinný od 1. ledna 2026 nahradil dřívější zákon č. 119/2002 Sb.). zakonyprolidi.cz.
3. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 2.

Karta 20, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 46 odst. 1 — výčet orgánů oprávněných požadovat předložení dokladů od osoby lovící zvěř). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 14 odst. 1 písm. a) až d) — oprávnění myslivecké stráže kontrolovat osoby a dopravní prostředky, zadržet pachatele neoprávněného lovu a odejmout mu zbraň a zvěř). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 35 odst. 4 písm. c) a d) — oprávnění mysliveckého hospodáře kontrolovat ulovenou zvěř a doklady lovců). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 11 odst. 1 písm. a) bod 1 — povinnost předložit na výzvu policie zbraň, střelivo a související doklady). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka C1

1. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (§ 1 a § 2 — účel zákona a obecný zákaz týrání). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (§ 4 odst. 1 — výčet jednání považovaných za týrání). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka C2

1. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (§ 5 — zákonné důvody a zakázané metody usmrcování zvířat). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (§ 14 odst. 1 — zakázané způsoby odchytu a usmrcování volně žijících zvířat). zakonyprolidi.cz.

Předmět III — Myslivecká zoologie

Karta 1, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 17–18; „Původní zvěř, poddruh západní a karpatský“, „Genofond ohrožen křížením s jelenem sikou“, „Populační dynamika, stav 30 tis. ks, odstřel 25 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus elaphus – jelen lesní*. Natura Bohemica (taxonomická poznámka: „V ČR jsou původní dva poddruhy jelena lesního, a to jelen lesní skandinávský (Cervus elaphus elaphus) a jelen lesní karpatský (Cervus elaphus montanus)… geneticky znehodnoceni křížením s poddruhy nepůvodními, jako jsou jelen lesní kavkazský (Cervus elaphus maral) či wapiti východní“; centrum výskytu v Sudetských pohořích, Českém krasu, Beskydech a na střední a jižní Moravě). naturabohemica.cz.
3. Wikipedie. *Jelen evropský* („jelen karpatský (C. e. montanus) má i v letní srsti patrné šedavé tóny a nebývá u něj vyvinuta hříva, u západoevropských poddruhů (skupina C. e. hippelaphus) je zbarvení červenější a hříva více vyvinuta“). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Jelen karpatský* („Karpatský jelen má mohutnější tělo a delší, silnější paroží než jelen lesní středoevropský… hmotnosti 150 až 250 kg. Oproti tomu jelen lesní středoevropský dosahuje hmotnosti jen 120 až 160 kg… Srst je spíš našedlá.“). cs.wikipedia.org.
5. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen západní (Stephan van Helden, CC BY-SA 4.0), jelen karpatský (Adam8768, CC BY-SA 4.0), wapiti (David J. Stang, CC BY-SA 4.0), kříženci siky a jelena evropského (Joe King, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 17 a 18; „Jelen-laň-kolouch“, „Jelen do 200 (250) kg, laň do 100 kg“, „Červenohnědá srst (léto), šedohnědá (zima), hříva, slzníky, spála, kelka“, „Skvělý sluch a čich, slabší zrak“, „Chrup 0.1.3.3./3.1.3.3., vyvinut v 2,5 roku“). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus elaphus – jelen lesní*. Natura Bohemica („Ocas je výrazný, vždy kratší než ušní boltec, jednobarevný, zrcátko není čistě bílé“). naturabohemica.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno, str. 6–7, 91, 93 a 94; k jelenovitým: „32 zuby (vzácně i 34 zuby)“, „zubní vzorec: (32-34 zuby) 0,0-1,3,3/3,1,3,3“; k daňkovi: „V trvalém chrupu je celkem 32 zubů (0.0.3.3./3.1.3.3.)“; k srnci: „Vzorec trvalého chrupu je 0.0.3.3./3.1.3.3.“; k muflonovi a kamzíkovi: „zubní vzorec 0.0.3.3./3.1.3.3.“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21; „Popis spárkaté zvěře – Obecné pojmy: Světla, svírák, slechy, větrník, běhy, břicho, kýty, spárky, paspárky, hřbet, trávník, lízák, svírka, kratiny, ráže, žíla, střapec, zástěrka, barva, běl, zvěřina, obřitek, kelka, plece“, „Jelen:

Spála, prk, slzník, očník, nadočník, opěrák, vlčník, koruna“). cmmj.cz.

5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Světla – oči“, „Větrník – nos“, „Svírák – ústní dutina spárkaté zvěře“, „Lizák – jazyk spárkaté zvěře a šelem psovitých“, „Hřbet s bedry – část těla od kohoutku až po místo připojení posledního žebra“, „Komora – dutina od 1. žebra až po bránici, v níž jsou uloženy srdce, plíce“, „Břicho se slabinami – část trupu mezi hrudníkem a pánví“, „Obřitek – světlá až bělavá srst tvořící na hýždích skvrnu“, „Kelka – ocas zvěře parohaté a dutorohé, medvěda a bobra“, „Paspárky – rohovitá pochva na 2. a 5. prstu spárkaté zvěře“, „Ráže – varlata srstnaté zvěře a psů“, „Kratiny – pohlavní orgán samců – žíla a ráže“, „Střapec – prodloužená srst na předkožce samců spárkaté zvěře“, „Svírka – pohlavní orgán samičí zvěře jelenovité“, „Zástěrka – prodloužená žlutavá srst na svírce samic zvěře parohaté“). kdelovit.cz.
6. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva Jelena evropského – nejen pro adepty* (15. 9. 2020; „Spála – tmavá skvrna potřísněná močí a ejakuláty na břiše v okolí pohlavního orgánu (žíly), říjného jelena“, „Slzníky – kožní váček bez žláz, před předním koutkem očního víčka jelenů“, „Hříva – prodloužená část srsti na krku“, „Paroží – kostní útvary vyrůstající z pučnice na hlavě samců“). kdelovit.cz.
7. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva srnce obecného* (16. 5. 2016; „Pucky – pachové kožní žlázy, ležící pod patou na vnější straně zadních běhů jelenovitých, produkující olejovitý sekret, který zvěř zanechává na rostlinstvu, kudy táhla“). kdelovit.cz.
8. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Nos se jmenuje u spárkaté zvěře větrník (Windfang), tlama a nos u divočáků (černé zvěře) ryj (Gebrech)“; „Ocas zvěře jelení, daňčí, kamzičí a mufloní se jmenuje kelka (Wedel), divočáci, zajíci a králíci mají pírko“). nase-rec.ujc.cas.cz.
9. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen (Fischer.H, CC BY-SA 4.0), laň (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kolouch (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 17–18; „Troubení, mrmlání, hukání, bákání“, „Říjiště (hlavní a boční jeleni), projevy, kaliště – IX./X.“, „33-34 týdnů březost, 1 kolouch (V./VI.)“). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus elaphus – jelen lesní*. Natura Bohemica („V září až říjnu, tedy v době říje, si statní a silní jedinci shromažďují okolo sebe větší počet laní, které obhajují proti jiným samcům. V době říje se samci ozývají silným troubením a také v této době nepřijímají potravu“). naturabohemica.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: troubící jelen (Wanax01, CC BY-SA 4.0), tlupa laní (Wanax01, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: troubení dvou jelenů (Lawrence Shove pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno ve Velké Británii v roce 1963. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: jelení říje ve slovinských Alpách (Tišler F., CC BY 3.0), záběr z fotopasti u kaliště v horském lese ve Slovinsku v roce 2015. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 1, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18; „Shazování III.-IV, vytloukání VII.-VIII. – vazba na věk“, „Popis paroží, stupně paroží, vývoj s věkem“). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus elaphus – jelen lesní*. Natura Bohemica („U samců je zdobena výrazným parožím, které je silně větveno. Obě lodyhy parohů mohou vážit až úctyhodných 15 kg“). naturabohemica.cz.
3. Wikipedie. *Parohy* (oddíly „Vývoj paroží“ a „Hodnocení paroží“; „Platí, že u starších, zdatnějších jelenů tvorba paroží začíná a je ukončena dříve než u mladších kusů“; „Nastalo období, kdy se parohy přeměnily v necitlivou, velice tvrdou kost“; „Hodnotí se např. počet výsad, délka lodyh, očníků a opěráků, obvod růží, váha celého paroží atd.“). cs.wikipedia.org.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Růže – silně rozbrázděný či perlený věneček na spodním okraji lodyhy parohu těsně nad pučnicí“, „Výsada – výrůstek z lodyhy parohu, zakončený bílou špicí, delší než 2 cm“, „Koruna – zakončení jelení lodyhy nejméně třemi výsadami rostoucími z jednoho místa“, „Špičák – nejčastěji mladý jelen s prvním parožím ve tvaru ostrých špiček na nečleněné lodyze“, „Pučnice – úseky nástavců čelní kosti u samců jelenovitých (také u samic sobů), základ růstu parohů“, „Očník – první (dolní) výsada na parohu jelena nebo daňka“, „Nadočník – Výsadec – 2 výsada, rostoucí mezi očníkem a opěrákem“, „Opěrák – 3. výsada, střední výsada na paroží jelena a daňka“, „Vlčník – (vlčí výsada), vyrůstající někdy na lodyze jelena mezi opěrákem (střední výsadou) a korunou“). kdelovit.cz.
5. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno, str. 19 a 104; „Zásadně se neloví nadějní jeleni I. věkové třídy a korunoví jeleni II. a III. věkové třídy“; „Za trofeje se považují rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně hlavy oddělené mezi lebkou a prvním krčním obratlem“). web2.mendelu.cz.
6. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („Na parohu rozeznáváme růže, bidla, výsady, hroty, puky, perle, rýhy“). nase-rec.ujc.cas.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paroží v lýčí (Catti Maurizio, volné dílo), pučnice (Klaus Rassinger

und Gerhard Cammerer, Museum Wiesbaden, CC BY-SA 3.0), trofej s popisem částí paroží (Szilas, CC BY-SA 4.0); popisky jsou dokreslené podle zdrojů 4 a 6. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 15 a 18; „Odhad věku zvěře spárkaté“, „Chrup 0.1.3.3./3.1.3.3., vyvinut v 2,5 roku, opotřebení“, „Odhad věku živé zvěře“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno, str. 86–89; k živé zvěři: „Vyhodnocujeme místo a denní dobu… chování zvěře na stanovišti… celkový vzhled daný tělesnou kondicí… zbarvením nebo stupněm přebarvování, tvarem a nesením hlavy, krku, trupu“; ke starému jelenovi: „Krk jakoby ještě více zmohutněl a ztěžkl, neboť je nesen ve vodorovné poloze. V linii hřbetu se projevuje vystouplá partie v kohoutku. Břišní část je znatelně pronesená“, „Při odhadu věku zvěře živé se snažíme získat co možná nejvíce informací a zjistit jejich správný výklad a vzájemnou korelaci“; k pučnicím: „Postupný proces zkracování pučnic a jejich současné zmohutnění poskytuje možnost odhadu věku“; k Eidmannově metodě: „Riedl… upravil počet roků, které je nutno připočítat k dentinovým vrstvám. Uvádí, že je nutné připočítat pouze dva roky“). web2.mendelu.cz.
3. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; snímek „Jelen lesní (Cervus elaphus)“ s červeně vyznačenou třetí předstoličkou v dolní čelisti a s údajem „Jelen – výměna mléčného za trvalý – 30. – 32. měsíc“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Malý adept myslivosti: Chrup zvěře* (Myslivost 3/2022, s. 104–105; znak předstoličky popsaný u srnce: „Na konci prvního roku života je třetí premolár na spodní čelisti třídílný. Teprve ve druhém roce je tento třetí premolár dvojdílný“; tabulka „Dokončení výměny chrupu – Jelen evropský 30–32 měsíců“). myslivost.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: jelen vysokého věku (Martin Falbisoner, CC BY-SA 3.0), chrup a pučnice (Klaus Rassinger und Gerhard Cammerer, Museum Wiesbaden, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 1, otázka B1

1. Stanislav Staněk. *Říje* (Obecná zootechnika – Inseminace, reprodukce: hormonální řízení, fáze říje, vazba na délku dne u sezónních druhů). zootechnika.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (kapitola „Nejdůležitější názvy ze života zvěře“ – snoubení zvěře podle druhu). Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, ořízнuté a zmenšené: jelen troubí mezi laněmi (NickyPe, licence Pixabay), zveřejněno v říjnu 2022. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 1, otázka B2

1. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (kapitola „Hlasy zvěře“ – hlasové projevy jelena, srnčí zvěře, daňka, černé zvěře a kurovitých ptáků v době říje a toku). Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: jelen (Wanax01, CC BY-SA 4.0), srnec (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), daněk (NotFromUtrecht, CC BY-SA 3.0), tetřev (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 1, otázka C1

1. Wikipedia. *Orebice horská* (Alectoris graeca) – oddíly „Popis“, „Způsob života“ a „Rozšíření“ (rozměry, zbarvení, potrava, hnízdění; introdukce na české území od poloviny 19. století a nutnost voliérového odchovu, s odkazem na časopis Myslivost, říjen 2008). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízнutá a zmenšená: orebice horská (Richard Bartz, Munich aka Makro Freak, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a jsou tu za sebou složená dvě volání z ní, převedená do formátu m4a: volání orebice horské (Luca Maurino, CC BY-NC 4.0), nahráno v italském Piemontu v červnu 2023. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 1, otázka C2

1. Wikipedia. *Perlička kropenatá* (Numida meleagris) – oddíly „Popis“, „Rozšíření“, „Způsob života“ a „Perlička domácí“ (rozměry, zbarvení, potrava, hnízdění; historie domestikace od starého Egypta po znovudovezení Portugalci). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízнutá a zmenšená: perlička kropenatá (Zerocool.marko, CC0). Znění licence: CC0.
3. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: volání hejna perliček před hřadováním (JMK, CC BY-SA 4.0), nahráno na farmě u jihoafrického Skeerpoortu v prosinci 2021. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka C3

1. Wikipedia. *Orebice horská* (Alectoris graeca) – oddíl „Rozšíření“ (introdukce na české území od poloviny 19. století, neschopnost přirozeného rozmnožování v místních klimatických podmínkách, nutnost voliérového odchovu). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedia. *Perlička kropenatá* (Numida meleagris) – oddíl „Perlička domácí“ a přehledová tabulka „Lovná zvěř v Česku“ (historie domestikace; perlička kropenatá označena hvězdičkou jako druh na českém území nepůvodní, volně se nevyskytující, příp. jen ve velmi malém počtu). cs.wikipedia.org.

3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: orebice horská (Richard Bartz, Munich aka Makro Freak, CC BY-SA 2.5), perlička kropenatá (Zerocool.marko, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC0.

Karta 2, otázka A1

1. Mačát, Z. *Cervus nippon – jelen sika*. Natura Bohemica („Původní domovinou siky byla jihovýchodní a východní Asie… Introdukce do světa probíhala právě z Japonska"; „První siky se na naše území dostali na konci 19. století… vysazeni do poděbradské obory u obce Kluk (1890–1891)"; oblasti výskytu od Českého lesa a SZ Šumavy po Doupovské hory a Křivoklátsko, dále Jabkenice a Moravské Budějovice; „Velkým rizikem pro původní populace jelenovitých, v našem případě jelena lesního, je křížení se sikou… Kříženci jsou nadále plodní a vykazují znaky obou druhů"). naturabohemica.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno; centrum výskytu na Bouzovsku v ORP Moravská Třebová, Svitavy, Mohelnice; „Sika je nepůvodní a s jelenem se plodně kříží. Je mnohem přizpůsobivější, menší, méně odolný stresu"). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19; „Nepůvodní zvěř (východní Asie), rozšíření v ČR (západní Čechy, Svitavsko,…)"). cmmj.cz.
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
5. Ministerstvo životního prostředí. *Norek americký, křídlatky nebo jelen sika jsou nově na evropském seznamu invazních druhů* (tisková zpráva, 12. 8. 2025; „Nové nařízení Evropské komise platí od 7. 8. 2025 a rozšiřuje seznam na celkem 114 nepůvodních invazivních druhů"; „V případě jelena siky je jeho zařazení mezi invazní nepůvodní druhy relevantní z odborného hlediska, zejména s ohledem na jeho křížení s jelenem evropským, které vede k narušení genofondu tohoto původního druhu. Nicméně v ČR je v současnosti zařazen mezi lovnou zvěř a existují tak nástroje k jeho regulaci"). mzp.gov.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen sika na Hokkaidu (andrewholle, CC0), tlupa siky (Olga Havlíčková, CC BY-SA 4.0), kříženci siky a jelena evropského (Joe King, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19; „Jelen-laň-kolouch", „Jelen kolem 50 kg, laně subtilnější, paroží samců (osmerák)", „Kaštanová srst, bílé skvrny (léto), šedohnědá (zima), hříva, hřbetní pruh, kelka", „Pískání, tlupy podle pohlaví, vynikající smysly"). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus nippon – jelen sika*. Natura Bohemica („dospělý samec dorůstá… výšky 0,7–1,2 m v kohoutku a hmotnosti mezi 28–60 kg… V letní srsti převažuje zbarvení do kaštanově hnědé s četnými bílými skvrnkami… Obřítek a svrchní část ocasu jsou bílé. Během říje se u samců setkáme s krátkou hřívou"). naturabohemica.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21; „Popis spárkaté zvěře – Obecné pojmy: Světla, svírák, slechy, větrník, běhy, břicho, kýty, spárky, paspárky, hřbet, trávník, lízák, svírka, kratiny, ráže, žíla, střapec, zástěrka, barva, běl, zvěřina, obřitek, kelka, plece"). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen (James P. Henley Jr. (DrHenley), CC BY-SA 4.0), laň (H. Zell, CC BY-SA 3.0), kolouch (Alpsdake, CC BY-SA 4.0), jelen s popisem částí těla (Tim Felce (Airwolfhound), CC BY-SA 2.0), ve výřezech pod ním laň zezadu a lízák (obojí Alpsdake, CC BY-SA 4.0) a běh se spárky (Σ64, CC BY 3.0); popisky jsou dokreslené podle zdroje 3. Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 3.0.

Karta 2, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19; „Pískání, tlupy podle pohlaví, vynikající smysly", „Říje X./XI., 30-32 týdnů březost, 1 kolouch"). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus nippon – jelen sika*. Natura Bohemica („Říje probíhá od druhé poloviny října až do začátku listopadu. Sika se projevuje pronikavě pisklavým hlasem místo klasického jelení troubení… Během léta žijí stáda odděleně… Během říje se u samců setkáme s krátkou hřívou"). naturabohemica.cz.
3. Wikipedie. *Jelen sika* („Říji předchází tvorba říjných tlup – větších tlup holé zvěře, ke kterým se přidávají jeleni. Mezi nimi však nelze rozlišit hlavního jelena. Mezi jeleny dochází ke krutým soubojům, které kvůli málo členitému, ostrému paroží končí často vážným zraněním"). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jelen sika v říji (Chabe01, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: pískání jelena siky (Lawrence Shove pro British Library, CC BY-SA 4.0), sičí jelen nahraný u Warehamu v anglickém hrabství Dorset v říjnu 1964. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19; „paroží samců (osmerák)“, „Shazování IV./V., vytloukání VIII./IX.“). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Cervus nippon – jelen sika*. Natura Bohemica („Paroží je jednodušeji tvarované a menším počtem výsad a délky do 90 cm. Ke shozu paroží dochází v průběhu dubna a května, do začátku září jim pak naroste nové“; „Paroží siků je kratší a méně košaté“). naturabohemica.cz.
3. ČMMJ. *Metody CIC pro měření paroží jelenovitých* („vnitřní (třetí) výsada – je krátkou výsadou vyrůstající z lodyhy do středu trofeje a je typická pro siku japonského a siku Dybowského“; „Délky lodyh, výsad, rozlohy a obvody lodyh se měří pásmem s přesností na 1 mm“; „Váží se paroží v kg s přesností na 0,01 kg (1 dkg)“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trofej siky (Daderot, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 2, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19; „Sika Dybowského (Cervus nippon dibowskii T.) Mohutnější vzrůst i paroží, vzácnější (obory)“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno, str. 9; „Sika – Cervus nippon… mnoho poddruhů: 2-3 hlavní; C. n. nippon – japonský (možná dva druhy); C. n. hortulorum – kontinentální (druh či kříženec)“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Jelen sika* („Dospělý samec v kohoutku dosahuje maximální výšky 120 centimetrů, tělesná hmotnost se pohybuje podle poddruhu od 35 kg (sika vietnamský) do 140 kg (sika Dybowského)“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sika japonský (Jakub Hałun, CC BY 4.0), sika Dybowského (Altaileopard, upravil Wildfeuer, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka B1

1. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Rakušan C. a kol. – Myslivecký slovník naučný; Kovařík J., Rakušan C. – Myslivecká mluva. In: *Myslivecká mluva tetřev hlušec (Tetrao urogallus)*. kdelovit.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tokající tetřev (Tero Laakso, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 2, otázka B2

1. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Rakušan C. a kol. – Myslivecký slovník naučný; Kovařík J., Rakušan C. – Myslivecká mluva. In: *Myslivecká mluva tetřev hlušec (Tetrao urogallus)*. kdelovit.cz.
3. Rakušan C. a kol. – Myslivecký slovník naučný; Kovařík J., Rakušan C. – Myslivecká mluva. In: *Myslivecká mluva tetřívka obecného (Lyrurus tetrix)*. kdelovit.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tetřev hlušec (Tero Laakso, CC BY 2.0), tetřívek obecný (Timfy23, CC BY-SA 4.0), bažant obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), drop velký (Luiz Lapa, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: sykot jeřábka lesního (Alexander Kurthy, CC BY-SA 3.0), nahráno na Volovci na Slovensku v květnu 2012. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka C1

1. Wikipedie. *Kormorán velký*. cs.wikipedia.org.
2. Ministerstvo životního prostředí. *Kormorán velký byl vyřazen ze seznamu zvláště chráněných druhů* (tisková zpráva; vyhláška účinná od 1. dubna 2013, po vyřazení se škody podle zákona č. 115/2000 Sb. nehradí a má se jim předcházet odlovem a plašením). mzp.gov.cz.
3. Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, příloha č. III (seznam zvláště chráněných druhů ptáků, kormorán velký v něm od roku 2013 není). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kormorán velký (Alexis Lours, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: skřehotání kormorána velkého (Rozenn Le Fur / Sonothèque ADVL, CC0), nahráno ve francouzské Bretani (Ille-et-Vilaine) v prosinci 2024. Znění licence: CC0.

Karta 2, otázka C2

1. Wikipedie. *Volavka popelavá*. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: volavka popelavá (Rafa Esteve, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
3. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: křik volavky popelavé za letu (Joost van Bruggen, CC BY-SA 4.0), nahráno v nizozemském Arnhemu v srpnu 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka C3

1. Wikipedie. *Racek chechtavý*. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: racek chechtavý ve svatebním šatu (Alexis Lours, CC BY 4.0), racek chechtavý v zimním šatu (Alexandru Panoiu, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 2.0.
3. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: volání racka chechtavého (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0), nahráno

v norském Bærumu v dubnu 2021. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „Daněk skvrnitý – nepůvodní zvěř (JZ Asie), rozšíření v ČR… Populační dynamika, lov 20 tis. ks, stav 30 tis. ks, rozšíření v ČR (místní populace)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Hodnocení parohů daňka evropského* (článek; „Daněk skvrnitý je původem z oblastí Středomoří a Malé Asie… Až do konce devatenáctého století byla daňčí zvěř pouze v oborách… První záznamy o úspěšném chovu daňčí zvěře ve volnosti jsou až z 30. let 20. století“). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně) (přehled oblastí chovu daňčí zvěře v ČR – mj. Zálabí-Kolínsko, Nymbursko, Hvězda, Hrádek u Nechanic, Osoblažsko, Klopinská). web2.mendelu.cz.
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: daněk v národním parku Andújar (Gailhampshire, CC BY 2.0), natočeno ve španělském národním parku Sierra de Andújar v únoru 2019. Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 3, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20; „Daněk-daněla-daňče“, „Daněk do 90 kg, paroží samců (vařečkáč, lopatáč)“, „Červenohnědá srst, bílé skvrny (léto), tmavá černohnědá, skvrny málo patrné (zima), šedohnědá (zima), vzácná bílá forma“, „Výrazná kelka, obřitek a ohryzek“, „Rochání, pískání holé, doliny, urputné souboje, tlupy podle pohlaví“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*, skripta MENDELU, s. 6–7, 91, 93 a 94 (k daňkovi: „V trvalém chrupu je celkem 32 zubů (0.0.3.3./3.1.3.3.)… do stáří 24 měsíců končí růst trvalých stoliček“; k srnci: „Vzorec trvalého chrupu je 0.0.3.3./3.1.3.3.“; k muflonovi a kamzíkovi: „zubní vzorec 0.0.3.3./3.1.3.3.“; k jelenovitým: „zubní vzorec: (32-34 zuby) 0,0-1,3,3/3,1,3,3“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21; „Popis spárkaté zvěře – Obecné pojmy: Světla, svírák, slechy, větrník, běhy, břicho, kýty, spárky, paspárky, hřbet, trávník, lízák, svírka, kratiny, ráže, žíla, střapec, zástěrka, barva, běl, zvěřina, obřitek, kelka, plece“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: daněk (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0), daněla (Frank Schwichtenberg, CC BY-SA 4.0), daňče (Gzen92, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen převedená do formátu m4a: hlasy tlupy daňčí zvěře (orionid, CC0), nahráno v Richmond Parku ve Velké Británii v lednu 2026. Znění licence: CC0.

Karta 3, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20; Rochání, pískání holé, doliny, urputné souboje, tlupy podle pohlaví; Říje X./XI., 31-32 týdnů březost, 1 daňče). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Daněk skvrnitý* („Daňci po 32 týdnech březosti rodí v červnu jedno, zřídka dvě daňčata“). kdelovit.cz.
3. Kdelovit.cz. *Daňčí říje* („Staří daňci se začínají stahovat na svá dobře známá místa „říjiště“, které již obývali při říjích v minulých letech“; „daňka, jak si vyhrabává (doluje) tzv. dolinu. To je vyhrabané místo, kde se daněk během říje obvykle chladí a odpočívá“). kdelovit.cz.
4. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká*. Praha 1946; výtah *Slovník české mluvy myslivecké*, Českomoravská myslivecká jednota – Mladí myslivci („Dolina – prohloubenina vyhrabaná jelenem nebo daňkem v říji k ochlazování“). mladimyslivci.cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: daněk v říji (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0), souboj daňků (Derek Harper, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: rochání daňka (Lawrence Shove pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno v Haldon Forest ve Velké Británii v říjnu 1964. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20; paroží samců – vařečkáč, lopatáč; Shazování IV., vytloukání VIII.). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Hodnocení parohů daňka evropského* (článek; „Šířky lopat se měří pevně přitisknutým pásmem jako polovina z celého obvodu lopaty… Obvody růží se měří po jejich obvodu s přepnutím všech rýh… Rada ITEB CIC změnila v roce 2018 pojmenování výsad na zadní části lopaty – z výsad na krajkování“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vařečkáč (Dominik, CC BY 2.0), lopatáč (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A5

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*, skripta MENDELU, s. 91 (Daněk skvrnitý – vývoj chrupu: „Právě narozená daňčata mají v přední části dolní čelisti šest mléčných řezáků a vedle nich dva špičáky… Podle vývoje chrupu lze do dosažení stáří třiceti měsíců stanovit věk ulovené zvěře velmi přesně“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15: „Odhad věku zvěře spárkaté – Živá zvěř: místo a čas pozorování, denní doba, chování, sociální vztahy, teritorialita, vzhled a zbarvení jedince, hlava, krk, trup, výměna srsti, trofej a vytloukání. Ulovená zvěř: výměna mléčného chrupu a vývoj trvalého, opotřebení stoliček, řezáků, úbrus páráků… roční vruby toulců, omezeně paroží“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Malý adept myslivosti: Chrup zvěře* (Myslivost 3/2022, s. 104–105; tabulka „Dokončení výměny chrupu – Jelen evropský 30–32 měsíců“). myslivost.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: daněk vysokého věku (Musicaline, CC BY-SA 4.0), mladý daněk (Dominik, CC BY 2.0), lebka s chrupem (Stefano Puzzuoli, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 3, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 13: „Říje, tok, chrutí, kaňkování“). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (definice pojmů chrutí a kaňkování). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kňour (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5), jezevec (Trond Sætre Stegarud, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky: prase divoké, liška obecná, jezevec lesní, kuna lesní a skalní, rys ostrovid a kočka divoká, vlk obecný). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. GÜTTLEROVÁ, Andrea. *Zákonitosti reprodukce černé zvěře a myslivecké hospodaření*. ČMMJ, 28. 4. 2025 (o proměnlivosti chrutí černé zvěře podle tělesné kondice bachyní). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0), kuna (Alastair Rae, CC BY-SA 2.0), rys ostrovid (Wilfredor, CC0), vlk obecný (Mas3cf, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC0.

Karta 3, otázka C1

1. Wikipedie. *Bažant* (heslo, oddíl Výskyt a Rody a druhy). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Bažant královský* (heslo, oddíl Bažant královský v Česku). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Bažant zlatý* (heslo, oddíl Chov). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažant královský (Moebius1, CC BY-SA 3.0), bažant zlatý (en:User:Sselbor at en.wikipedia, volné dílo), bažant stříbrný (MZPlus, CC BY 2.0), bažant diamantový (Henry Koh from Singapore, Singapore, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.

Karta 3, otázka C2

1. Wikipedie. *Bažant královský* (heslo, oddíly Popis, Rozšíření a biotop, Způsob života, Bažant královský v Česku). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kohout (Moebius1, CC BY-SA 3.0), slepice (OMille666, CC BY-SA 2.0 DE). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0 DE.

Karta 3, otázka C3

1. Wikipedie. *Bažant* (heslo, oddíly Výskyt, Význam, Ohrožení). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Bažant zlatý* (heslo, oddíly Chov, Potrava). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažant zlatý (en:User:Sselbor at en.wikipedia, volné dílo), bažant stříbrný (MZPlus, CC BY 2.0), bažant diamantový (Henry Koh from Singapore, Singapore, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 4, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 21–22: „Srnec obecný – Původní zvěř, přechody krytin, paseky, polní populace… Myslivecký význam, plošný výskyt… Populační dynamika, stav 300 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
3. Mačát, Z. *Capreolus capreolus – srnec obecný*. Natura Bohemica („Rozšíření: Evropský druh, obývající celou Evropu a přilehlé asijské oblasti. Chybí na většině ostrovech (mimo Anglie) a v oblastech tundry v Rusku. V České republice jde o nejhojnější druh kopytníka, který se vyskytuje po celém území od nížin do hor.“). naturabohemica.cz.

Karta 4, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (ško-

licí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21; „Srnec-srna-srnče“, „Hmotnost obou pohlaví kolem 20 kg, paroží samců“, „Červenohnědá srst (léto), šedohnědá (zima), pucky, obřitek“, „Pískání, bekání“, „Schopnost unikat porostem, menší výdrž“, „Okusovač - zelené části rostlin, letorosty, větvičky“). cmmj.cz.

2. Wikipedia. *Roe deer* (průměrná hmotnost 20–25 kg, rozpětí 15–35 kg; „bucks are slightly larger than does. Under other conditions, males can be similar in size to females, or slightly smaller“; údaje o pohlavích podle D. W. MACDONALD, P. BARRETT, *Mammals of Europe*, 1993). en.wikipedia.org.
3. Mačát, Z. *Capreolus capreolus – srnec obecný*. Natura Bohemica („Srnec obecný je nejmenším evropským zástupcem čeledi jelenovití… Obřítek je bílý, u samic srdčitého tvaru, u samců oválný.“). naturabohemica.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 39 („Při mírném průběhu zimy, pokud neleží sněhová pokrývka, jsou rozdíly mezi potravními specialisty stále zřetelné. V potravě okusovačů převažují zelené části bylin a dřevin, zejména listy ostružiníku, zatímco ostatní druhy využívají z velké části traviny“). web2.mendelu.cz.
5. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva srnce obecného* („Střapec – prodloužená srst na předkožce samců spárkaté zvěře“, „Svírka – pohlavní orgán samičí zvěře jelenovité“, „Zástěrka – prodloužená žlutavá srst na svírce samic zvěře parohaté“). kdelovit.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: srnec (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), srna (Franziska Neubauer, CC BY-SA 4.0), srnče (Nagy Sándor m&m, CC BY-SA 4.0), okus (W.carter, CC0), ostružiník (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.
7. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: bekání srnce (Christoph Moning, CC BY 4.0), nahráno v Berg im Gau v Německu v květnu 2022. Znění licence: CC BY 4.0.
8. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, ořízнuté a zmenšené: srnčí zvěř na pastvě na Slovensku (Lubo Ondrasko, CC BY 3.0), kus srnčí zvěře bez parůžků v letní srsti spásá byliny; natočeno na Slovensku v červnu 2014. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 4, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; Teritoria a domovské okrsky, v zimě tlupy; Říjné projevy, průběh, hrabánkování VII./VIII.; 40 týdnů, utajená březost, 2 srnčata V./VI.). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (kapitola „Nejdůležitější názvy ze života zvěře“ – „zvěř srnčí odklízí příkrov a hrabánkuje (dělá hrabánky)“). Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80. naserec.ujc.cas.cz.
3. *Když to na louce „štěká“: Intimní detaily právě probíhající srnčí říje* („protože oba často běhají v opakujících se trasách, vznikají v porostu vyšlapané kruhy“; „Po oplození srny nedochází k okamžitému vývoji plodu. Zárodek zůstává v děloze v klidovém stádiu až do konce prosince nebo začátku ledna“). priroda.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: srnec a srna (Wolfgang Lemke/Landmensch 2, CC BY-SA 4.0), tlupa v zimě (Jakub Hałun, CC BY-SA 4.0), srna se srnčaty (Gérard Meyer, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: pískání srnčete přivolávající matku (Ingmar Gaberle, CC BY 4.0), nahráno v německém Laußigu v červnu 2026. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 4, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*, skripta MENDELU, s. 91 („Nejdříve nasazují a vytloukají paroží staří srnci (začátkem dubna), středně starý srnec vytlouká v polovině dubna, dvouletý srnec vytlouká většinou v první polovině května a roček ke konci května až na začátku července“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; Shazování X.-XII., vytloukání III.-VI.; Popis paroží, stupně paroží, vývoj s věkem). cmmj.cz.
3. Drmota, J. *Odhad věku srnčí zvěře* (prezentace, OMS Třebíč; „Trofej – vyspělost a tvar – jen ‚lidová‘ pravidla: mladý – delší přední výsady, starší – šavlovitý tvar, hmota v dolní části, střechovité růže, škůdníci“). omstrebic.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření parůžků srnce obecného* (metodika CIC; „Délky lodyh se měří po vnější straně lodyhy od spodního okraje růže až k nejvzdálenějšímu hrotu“; hodnotí se i vnitřní rozloha, hmotnost a objem paroží, barva, perlení na lodyhách, tvar a velikost růží a délka výsad). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: paroží (Evelyn Simak, CC BY-SA 2.0), trofej (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A5

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*, skripta MENDELU, s. 91–92 (vývin zubů a výměna mléčného chrupu za trvalý, opotřebování zubů podle věku, určování věku podle kostnatění štítné chrupavky a osifikace spojů kosti klínové a lebeční). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře,

snímek 22; Odhad věku živé zvěře, přebarvování). cmmj.cz.

3. Güttlerová, A. (podle Vach, M.). *Odhad věku srnčí zvěře*. ČMMJ (26. 6. 2026; „Jednoletý srnec má hlavu úzkou s dětským výrazem“ a „krk velice štíhlý, prohnutý konkávně nahoru“; s věkem krk sílí a sklání se k zemi; „v prvním roce života je zvěř velmi důvěřivá, hravá a drží se matky“, starší jedinci jsou opatrní a vyhýbaví). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: čelist ročka (Rollroboter, CC BY-SA 3.0), čelist pětiletého srnce (Rollroboter, CC BY-SA 3.0), lebeční šev (MAKY.OREL, CC0), mladý srnec (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), dospělý srnec (W.carter, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC0, CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Karta 4, otázka A6

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22; Populační dynamika, stav 300 tis. ks, odstřel 150 tis. ks; Myslivecký význam, plošný výskyt; Ohrožení predací, rizika, nemoci, predikce vývoje). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Capreolus capreolus – srnec obecný*. Natura Bohemica („V České republice jde o nejhojnější druh kopytníka, který se vyskytuje po celém území od nížin do hor.“). naturabohemica.cz.
3. Wikipedie. *Srnec obecný* („Srnčata zůstávají několik prvních dnů nehybně skryta v husté vegetaci, kam je chodí matka několikrát denně krmit.“; „V tomto období jich je mnoho zahubeno sekačkami, myslivci se tomuto snaží zabránit spoluprací se zemědělci – procházením luk před senosečí, nalezená srnčata odnášejí do křovin tak, aby na nich nezůstal lidský pach.“). cs.wikipedia.org.
4. Generali Česká pojišťovna a Centrum dopravního výzkumu. *SRNA index: méně evidovaných nehod a přitom další nárůst průměrné škody po střetu se zvěří* (tisková zpráva z 24. 10. 2023; „Nejvíce kolizí s motorovými vozidly má na svědomí srnční zvěř – konkrétně jde o 6445 střetů, což v celkových číslech představuje 78 %.“ S odstupem následují prase divoké, zajíc, pes, daněk a jelen). generaliceska.cz.
5. Scherer, P. *Parazitární onemocnění srnčí zvěře*. Myslivost, leden 2021 (postižený srnec byl „zamořen na tři až čtyři křížky, a to převážně plicnivkami, bachorovými i střevními parazity a kokcidiemi“ a nesl „známky patologické vyhublosti s optickými symptomy parazitárního onemocnění“; předčasné shozování parůžků u mladých srnců bývá příznakem parazitární invaze). myslivost.cz.
6. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zvěř srnčí, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 4, otázka B1

1. Wikipedie. *Roh (biologie)* (oddíl Dutý roh — stavba, růst zespoda i ze špičky, přírůstkové prstence). cs.wikipedia.org.
2. Antonín Košnář. *Muflon – rozený válečník* (Naše příroda, 2011 — stavba toulců a zesílení lebky u muflona). ekolist.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: toulce muflona (Hajotthu, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka B2

1. Antonín Košnář. *Muflon – rozený válečník* (Naše příroda, 2011 — souboje samců o postavení a o samice, vysoká kvalita trofejí). ekolist.cz.
2. Wikipedie. *Roh (biologie)* (oddíl Dutý roh — role rohů v hierarchii stáda, obraně proti predátorům a pohlavním dimorfismu). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kamzík (High Contrast, CC BY 3.0 DE). Znění licence: CC BY 3.0 DE.

Karta 4, otázka C1

1. Wikipedie. *Sluka lesní*. cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Bekasina otavní*. cs.wikipedia.org.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2, výčet druhů zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sluka lesní (guy23, CC BY 4.0), bekasina otavní (Kalle Gustafsson, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 2.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání bekasiny za letu (Joost van Bruggen, CC BY-SA 4.0), nahráno v nizozemském Arnhemu v březnu 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka C2

1. Wikipedie. *Sluka lesní*. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sluka lesní (guy23, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: pískání sluky (Christoph Moning, CC BY 4.0), nahráno v Bavorsku v březnu 2022. Znění licence: CC BY 4.0.
4. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: kvorkání sluky (Ollie Davis, CC BY 4.0), nahráno v anglickém Parkhurst Forest v květnu 2026. Znění licence: CC BY 4.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: sluka hledá potravu ve sněhu (Marc Plomp, CC BY-SA 3.0 NL), natočeno v Nizozemsku v lednu 2010. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 4, otázka C3

1. Wikipedie. *Sluka lesní*, oddíl Myslivost. cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Bekasina otavní*. cs.wikipedia.org.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2, výčet druhů zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sluka lesní (guy23, CC BY 4.0), bekasina otavní (Kalle Gustafsson, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 2.0.

Karta 5, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Muflon (Ovis musimon)… Nepůvodní zvěř (ostrovy Středomoří), rozšíření v ČR (obory, místně)… Populační dynamika, stav 20 tis. ks, odstřel 9 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 (honitby nebo jejich části se pro muflona zařazují do jakostní třídy podle charakteristiky přírodních podmínek). Zákon č. 491/2002 Sb..
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené (u muflona je to výřez pravého snímku z dvojice): muflon na Korsice (Abjad, CC BY-SA 4.0), pohoří Gennargentu (Benoît Prieur, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 5, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 23: „Muflon-muflonka-muflonče… Hnědožlutá (léto), kaštanová (zima) srst, hřbetní pruh, rouno, maska, čabraka. Hvízdání, sykání, mekání, skvělý zrak a čich… Muflon 40 kg, muflonka 40 kg, rohy samců (i samic)“). cmmj.cz.
2. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti: muflon* (*Ovis musimon*). Myslivost 5/2025, str. 128–131 („Někteří mufloni mají světlou srst také na bocích, tzv. sedlo – čabraku. V zimě je srst delší, hustší a tmavší. Na krku samců vyrůstá delší hříva – rouno“; popiska obrázku na str. 130: „světlo, slecho, větrník, svírák s lízákem, hříva – rouno, sedlo – čabraka, obřitek, kelka, přední běh, spárek, paspárek“). myslivost.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva muflona* („Rouno – delší srst na spodní části krku a na hrudi muflona, výrazná zejména v zimním osrstění u muflonů 2 až 3letých a starších. Srst rouna musí být tuhá, rovná hnědočerně až černě zbarvená“). kdelovit.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muflon (Alberto-g-rovi, CC BY 3.0), muflonka (Dguendel, CC BY 4.0), muflonče (4028mdk09, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: muflon s muflonkami v oboře (Frank Vincentz, CC BY-SA 3.0), natočeno v Naturwildparku Granat v německém Haltern am See v srpnu 2014. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 23: „Býložravec, spásač, otloukání kořenových náběhů. Tlupní zvěř, vede stará muflonka. Říje XI./XII., 21-23 týdnů březost, 1 mufloně (III./IV.)“). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Muflon* („Nejlépe se jim daří na skalách a kamenité půdě, kde si mohou dobře obrušovat neustále dorůstající kopýtka – spárky. U muflonů chovaných na měkkém podkladě spárky přerůstají a způsobují kulhání zvířat“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tlupa muflonů (Joséphine Théry, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Freesoundu a je tu zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: hlasy muflonů (FestaCienciaTecnologia, CC BY 3.0), nahráno v barcelonské zoo v červnu 2013. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 5, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 93: „Muflonům se začíná zvětšovat kost čelní… po deseti dnech života. V jednom měsíci stáří mají na čele hrbolky, ve třech měsících je patrný základ rohu a roční muflon má již rohlíčky délky 15 cm i více… Toulce muflonů jsou produkty kůže, jenž na základně každým rokem přirůstají… Podle těchto ročních vrubů je možné reálně určit věk muflona“). web2.mendelu.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva muflona* („Vinutí od krku odstávající, evertované – muflon chovný“, „Vinutí do krku zarůstané, pervertované – muflon průběrný“, „Prstenec – příčně ztluštělé místo na toulci muflona, které zpevňuje roh, není totožné s ročními vruby“). kdelovit.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, kapitola Chov spárkaté zvěře, oddíl Muflonní zvěř: „Bez omezení se loví jedinci se znaky kříženců s ovcí domácí, např. se žlutavým až žlutošedým zbarvením toulců a spárků, vývrtkově vinutými toulci a vlnitou srstí. Bez omezení se loví též mufloni s vadami toulců, např. s jejich vrůstavostí nebo odlupčivostí“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření typických rohů druhu Muflon a jeho poddruhů* (Doc. Ing. Miloslav Vach, CSc.; srážka 1 až

3 body za vrůstavost toulců při C indexu nad 2,5). cmmj.cz.

5. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti: muflon (Ovis musimon)*. Myslivost 5/2025, str. 128–131 („Toulce muflonů mají obvykle délku asi 100 cm, přičemž největší přírůst rohoviny je ve druhém roce, kdy toulce dosahují délky 30 až 40 cm“). myslivost.cz.
6. Dvořák, J. *Anatomická stavba mufloního toulce*. Svět myslivosti, 1. 8. 2000 („většinou v místě některého ročního vrubu se začnou postupně odlupovat vrchní vrstvičky rohoviny, až vznikne různě veliké, někdy značně hluboké porušení povrchu toulce… Dědičnost tohoto jevu zvyšuje jeho nebezpečnost. Proto je tato vada důvodem k přednostnímu lovu muflona bez ohledu na jeho stáří“). agris.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mladý beran (Nasser-Halaweh, CC BY-SA 4.0), toulce muflona (Nzoo Bojnice, CC BY 4.0), odstávající vinutí (Rosellino, CC BY-SA 4.0), vinutí toulců (Schorle, CC BY-SA 3.0), zarůstavé vinutí (Henk Monster, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A5

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio, str. 93: „Podle těchto ročních vrubů je možné reálně určit věk muflona… je to prozatím nejpřesnější metoda k určení věku muflonů“; k chrupu: „vývoj je ukončen poměrně pozdě – po čtvrtém roce života… po pátém roce života již nelze stáří podle zubů bezpečně určit“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 23: „Odhad věku živé zvěře – postava, vývoj toulců, obličejová maska holé“). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio, str. 21: věkové třídy mufloní zvěře a jejich procentní zastoupení v populaci). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vruby na toulci (Rolf Dietrich Brecher, CC BY 2.0), lebka muflona s toulci (Beentree, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, kapitola „Paroh a roh“). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paroží v lýčí (Catti Maurizio, volné dílo), shozy (Kritzolina, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, kapitola „Paroh a roh“). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: souboj jelenů (Frank Liebig, CC BY-SA 3.0 DE), imponující jelen (Andy Morffew, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0 DE, CC BY-SA 4.0.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: souboj jelenů v říji (Dan Davison, CC BY 2.0), dva mladí jeleni na začátku říje v londýnském Bushy Parku v září 2011. Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 5, otázka C1

1. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Křepelka polní* (Coturnix coturnix) — vzhled, hlas, rozšíření, migrace, rozmnožování, potrava, ochrana. cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) — seznam druhů zvěře, které nelze lovit. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: křepelka polní (christoph_moning, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.
4. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: volání křepelky polní (Sean Hartnett, CC BY), nahráno v anglickém Ormskirku v červenci 2026. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 5, otázka C2

1. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Špaček obecný* (Sturnus vulgaris) — popis, hlas, rozšíření, biotop, potrava, hnízdění, význam. cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) — seznam druhů zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem. zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu. zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: špaček ve svatebním šatě (Laurens R. Krol, CC BY 4.0), špaček v prostém šatě (PierreSelim, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 3.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: hvízdání špačka (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0), nahráno ve španělském Muru v dubnu 2022. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka C3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) — seznam druhů zvěře, které nelze lovit, a druhů, které lze obhospodařovat lovem. zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu. zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Křepelka polní* (Coturnix coturnix) — oddíl Ochrana. cs.wikipedia.org.

4. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Špaček obecný* (Sturnus vulgaris) — oddíl Význam. cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: křepelka polní (christoph_moning, CC BY 4.0), špaček ve svatebním šatě (Laurens R. Krol, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 6, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24: „Prase divoké (Sus scrofa)… Původní zvěř, dočasně vyhubena, od 1945 návrat“). cmmj.cz.
2. *Příčiny zvyšování stavů černé zvěře* (vývoj jarních stavů černé zvěře v ČR: cca 5 000 ks v roce 1971, 68 000 ks v roce 2001, přes 180 000 ks v roce 2014; k návratu po válce: „pouze několik kusů v poválečném období po roce 1945, kdy byly zničeny oborní ploty a zvěř se dostalo do volnosti“). svetmyslivosti.cz.
3. Wikipedie. *Prase divoké* („na českém území byla prasata divoká do 18. století ve volné přírodě prakticky vyhubena a chovala se pouze v oborách… Teprve po druhé světové válce se objevila volně žijící divoká prasata, jednalo se o zvířata uprchlá ze zrušených obor i o migranty z území Bavorska a Polska… Přibližně od roku 1950 počet divokých prasat v Česku rapidně vzrůstá“). cs.wikipedia.org.
4. Časopis Myslivost. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti – Prase divoké* (Myslivost 9/2025, str. 130–131; „V České republice se vyskytuje prakticky všude, od nížin až po podhorské oblasti, a nejvíce mu vyhovuje mozaika lesů, luk a polí, která poskytuje úkryt i dostatek potravy po celý rok“). myslivost.cz.
5. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 6, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 24: „Kanec-bachyně-sele (lončák, letošák, sekáč, markazín). Pírko, ryj, štětiny, hřeben, pancíř, kaliště, otěrky… Hmotnost kance 150 kg, bachyně 100 kg. Chrochtání, klektání, mlaskání, kvičení“). cmmj.cz.
2. Časopis Myslivost. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti – Prase divoké* (Myslivost 9/2025, str. 131; „Špičáky kňoura: zbraně, v horní čelisti klektáky, v dolní čelisti páráky. Špičáky bachyně: háky“). myslivost.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva prasete divokého* („Letošák – vyspělejší mládě do jednoho roku věku“; „Kňourek, slabý kňour, kalhotáč, sekáč – samec ve třetím roce“). kdelovit.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kňour (Valentin Panzirsch, CC BY-SA 3.0), bachyně (Klara.vic, CC BY-SA 4.0), sele (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), kus černé zvěře s popisem částí těla (Mariofan13, CC BY-SA 3.0), ve výřezech pod ním kňour s otevřeným svírákem (Byrdyak, CC BY-SA 4.0) a štětiny zblízka a běh se spárkem a paspárkem (H. Zell, CC BY-SA 3.0); popisky jsou dokreslené podle zdroje 3. Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: chrochtání černé zvěře (Stuart, CC0), nahráno v německém Münsteru v listopadu 2025. Znění licence: CC0.

Karta 6, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 25: „Tlupní zvěř, kňouři samotáři, význam dospělé zvěře… V zimě les, v létě pole (řepka, kukuřice). Chrutí XI.-I., jinak i opakovaně během roku. 16-17 týdnů, 4-8 selat, i více, proměnlivé podle hmotnosti“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio, str. 21–22: „Přednostně se loví selata 75 %, loňčáci 15 % a dospělé zvěře maximálně 10 % z celkového ročního odlovu z důvodu zachování optimální sociální a věkové struktury populace“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Prase divoké* („Žijí obvykle ve skupinách, které průměrně obsahují 20, vzácně až 50 jedinců. Výjimkou jsou pouze staří samci, kteří žijí samotářsky“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tlupa (Luiseach94, CC BY-SA 4.0), kňour (Valentin Panzirsch, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: selata s bachyní (Enting Films, CC BY-SA 3.0 NL), natočeno v Nizozemsku v listopadu 2012. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 6, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio, str. 94: „Chrup černé zvěře je značně odlišný… V mléčném chrupu má sele 28 zubů… Vzorec mléčného chrupu je 3.1.3./3.1.3. V trvalém chrupu má černá zvěř 44 zubů. Zubní vzorec 3.1.4.3./3.1.4.3… Poslední stolička (M3) dorůstá černé zvěři ve věku 24 měsíců… lze poměrně dobře odhadnout věk do stáří dvou let“). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chrup (Viridiflavus, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 24: „Hmotnost kance

150 kg, bachyně 100 kg“, se znaky pohlavní výbavy popsanými na snímku 24-25). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio, str. 94–95: „s přibývající šířkou páráku se pozvolna snižuje poměr průměrů mezi kořenem a hranou obrusné plochy… indexy, ve věku 3 – 4 roky = 1,35, ve věku 7 – 8 let = 1,06 a ve věku 10+ je index roven 1,00“; „Kořenová část háků se s postupujícím věkem zužuje, takže starým bachyním zůstává otevřený kanálek o průměru asi 1mm“). web2.mendelu.cz.
3. Časopis Myslivost. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti – Prase divoké* (Myslivost 9/2025, str. 131; „Špičáky kňoura: zbraně, v horní čelisti klektáky, v dolní čelisti páráky. Špičáky bachyně: háky“; popisky kresby kňoura: „žíla“, „střapec“, „ráže“). myslivost.cz.
4. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva jelena evropského* („Střapec – prodloužená srst na předkožce samců spárkaté zvěře“, „Ráže – varlata srstnaté zvěře a psů“). kdelovit.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: kňour (Valentin Panzirsch, CC BY-SA 3.0), bachyně (Klara.vic, CC BY-SA 4.0), zbraně kňoura (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), chrup (Viridiflavus, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka A6

1. *Příčiny zvyšování stavů černé zvěře* (celoroční rozmnožování, časná pohlavní dospělost bachyněk kolem osmi měsíců věku, potrava ze zemědělské krajiny, absence přirozených predátorů a dřívější legislativní omezení lovu; údaje o vývoji jarních stavů 1971–2014). svetmyslivosti.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 25: „Oficiální stav 60 tis. ks, odstřel až 200 tis. ks“). cmmj.cz.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zvěř černá, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 6, otázka A7

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 24–25: „Škody rytím, buchtováním, konzumací plodin. Prospěšnost kypřením hrabanky, likvidací škůdců“; „Myslivecký význam, populační dynamika, výskyt, škody, AMP, Veterinární ohrožení a rizika“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. k) (prase divoké se loví od 1. ledna do 31. prosince, tedy bez uzavřené doby lovu). zakonyprolidi.cz.
3. *Příčiny zvyšování stavů černé zvěře* (doporučení k razantnímu snižování stavů podle vzoru skandinávských zemí, Dánska a Irska). svetmyslivosti.cz.
4. Wikipedie. *Prase divoké* („Divoká prasata jsou vnímavá vůči týmž chorobám jako prasata domácí. Patří k nim červenka, chřipka prasat či africký mor prasat (AMP), jehož výskyt se poprvé v České republice objevil v druhé polovině roku 2017 ve zlínském okrese“; „Z parazitárních onemocnění je významná trichinelóza, jež způsobuje svalovec stočený a při požití nedokonale tepelně upravené zvěřiny se jí může nakazit i člověk“). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: trofej (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), rytí (Rotkaeppchen68, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první loveckýlístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (kapitola „Vybrané pojmy ze zoologie“, okruh III/B/6: kryptické zbarvení, pohlavní dimorfismus). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Pohlavní dimorfismus* (definice: „výraz, který se používá u živočichů a označuje, že samice vypadá jinak než samec“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: kryptické zbarvení (caroline legg, CC BY 2.0), pohlavní dimorfismus (ChrisO, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první loveckýlístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (kapitola „Vybrané pojmy ze zoologie“, okruh III/B/6: superfetace, latentní březost, monogamie, polygamie). mladimyslivci.cmmj.cz.

Karta 6, otázka C1

1. Wikipedie. *Krocan divoký* (Meleagris gallopavo — popis druhu a domestikace). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedia contributors. *Wild turkey* (kapitoly Description, Habitat, Vocalizations, Reproduction). en.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: kohout (Frank Schulenburg, CC BY-SA 4.0), slepice (Judy Gallagher, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: poplašné volání vyrušeného krocana divokého (Jonathon Jongsma, CC BY-SA 3.0), nahráno v americkém Afton State Parku v Minnesotě v červnu 2016. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka C2

1. Wikipedie. *Krocan divoký* (Meleagris gallopavo — přirozený areál a domestikace). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedia contributors. *Wild turkey* (kapitoly Habitat, Historical range and introductions — introdukce v Evropě včetně ČR a Německa). en.wikipedia.org.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 6, otázka C3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (výčet druhů zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
2. Wikipedia contributors. *Wild turkey* (kapitola Historical range and introductions — introdukce v Evropě včetně ČR). en.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kohout (Frank Schulenburg, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29; „Zajíc polní… Původní druh, postup s odlesňováním krajiny, vrchol v 70tých letech. Větší hustota v otevřené krajině, od nížin po hory“). cmmj.cz.
2. *Přímý vliv struktury zemědělské krajiny na výměru domovských okrsků zajíce polního*. Zprávy lesnického výzkumu, 2023, č. 3 (VÚLHM; domovský okrsek zajíce v pestré krajině s menšími pozemky činil 18,62 ha, v konvenční zemědělské krajině 129,96 ha). svetmyslivosti.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 7, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29; „Zajíc-zaječka-zajíček, cca 5 kg… Zemitěhnědé zbarvení, světlé břicho, slechy s tmavým lemem, kníry, pírko… vzorec chrupu 2.0.3.3/1.0.2.3“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, patří i zajíc polní – *Lepus europaeus*). zakonyprolidi.cz.
3. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti: zajíc polní (Lepus europaeus)*. Myslivost 10/2025, str. 126–129 (oddíl Myslivecká mluva: „Samec: zajíc, zaječák. Samice: zaječka, zaječice. Mládě: zajíče, zajíček“; „Březňák je zajíc vržený v březnu. Mladý zajíc mladoch, starý je staroch. Podle prostředí: polňák, lesňák, horňák, skalňák“; „V hubě silně vyvinuté řezáky: hlodáky, struhy“; „Krev: barva, maso: zvěřina, zaječina“; popiska obrázku: „slecho, světlo, huba, vousy, krk, hruď, hřbet, kýta, pírko, břicho, přední běh, přední tlapka pětiprstá, zadní běh, zadní tlapka čtyřprstá, černá skvrna“). myslivost.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc polní (Miosta, CC BY 4.0), zajíček (Ralf Hüsges, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY 2.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: křik zajíce (Catmaove, CC BY-NC 4.0), nahráno ve francouzském Le Dézert v lednu 2024. Znění licence: CC BY-NC 4.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: zajíci na poli (NaIzletuSi, CC BY 3.0), natočeno v přírodní rezervaci u ústí řeky Soči v Itálii v dubnu 2022. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 7, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29; „Býložravec, okus a ohryz, cekotrofie… Mroukání, vřeštění, naříkání, pěšinky“). cmmj.cz.
2. *Přímý vliv struktury zemědělské krajiny na výměru domovských okrsků zajíce polního*. Zprávy lesnického výzkumu, 2023, č. 3 (VÚLHM; v pestré krajině s menšími pozemky a polními okraji se zajíc pohybuje na mnohonásobně menší ploše než v intenzivně obhospodařované krajině). svetmyslivosti.cz.
3. Senoseč online. *Ochrana zvířat při sklizni a sečích* (Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze; „Malí zajíčci a srnčata mají do určitého věku svou strategii přežití založenou na nehnutém vyčkávání právě v travních porostech, kdy čekají, až je jejich matky přijdou nakojit“; „Evoluce však nepočítala se zemědělskou technikou“). senosec.czu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc v poli (Jakub Hałun, CC BY 4.0), pekáč (N p holmes, CC BY-SA 3.0), zajíček v travním porostu (caroline legg, CC BY 2.0), senoseč (Ermell, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.
5. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: zajíc na pastvě (MabelAmber, licence Pixabay), zveřejněno v listopadu 2019. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 7, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29; „Honcování (II.-IX.), pronásledování, políčkování… Březost 42-45 dnů, 2-4 zajíčci, několik vrhů do roka, superfetace“). cmmj.cz.

2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 95; „Zaječí zvěř má velmi dobrou rozmnožovací schopnost 3–4 vrhy do roka“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: políčkování (caroline legg, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 7, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29; „Odstřel 30 tis. ks, stav 200 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 písm. u) (zakazuje střílet zajíce polního jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. o) a § 3 odst. 1 (doba lovu zajíce polního od 1. listopadu do 31. prosince; na stejném honebním pozemku lze zajíce lovit pouze jedenkrát v roce). zakonyprolidi.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 22; „Pro osvěžení krve stávající populace zaječí zvěře v honitbě lze využít uměle odchované jedince případně odchycené jedince z volnosti“). web2.mendelu.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zajíc v poli (Jakub Hałun, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 7, otázka A6

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29; „Populační dynamika, propad stavů – důvody (predace, kokcidióza, zemědělství)“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 22; „Úbytek stavů zaječí zvěře je také způsoben vlivem intenzivního predačního tlaku dravé zvěře (lišky a dravci), vysokou početností černé zvěře a chemizací v zemědělství“, zvěř je citlivá i na vysokou sněhovou pokrývku, dlouhotrvající mrazy a deštivá jara). web2.mendelu.cz.
3. *Přímý vliv struktury zemědělské krajiny na výměru domovských okrsků zajíce polního*. Zprávy lesnického výzkumu, 2023, č. 3 (VÚLHM; srovnání dvou lokalit – „zájmové oblasti s pestrou krajinou a průměrnou výměrou půdních bloků cca 4,31 ha“ a lokality obhospodařované konvenčním způsobem, kde „průměrná výměra půdních bloků zde činí cca 15,11 ha“). svetmyslivosti.cz.
4. Wikipedie. *Kokcidióza* („U mláďat a jedinců s oslabenou imunitou je její průběh vážnější a může vést až k úhynu“). cs.wikipedia.org.
5. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zajíc, sloupce skutečný lov – odstřel a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.
6. Státní veterinární ústav Praha. *Myxomatóza zajíců v České republice* (1. 9. 2025; onemocnění působí „nová varianta viru, která vznikla přirozenou rekombinací klasického králičího myxomaviru“, u zajíců má „velmi často fatální průběh“ a virus je „až donedávna zajíce nepostihoval“; nález ze vzorků zajíců z jižní Moravy laboratoř potvrdila „ve čtvrtek 28. 8. 2025“). svupraha.cz.
7. Českomoravská myslivecká jednota. *Doporučení k omezení šíření myxomatózy u zajíců* (5. 9. 2025; „V České republice byl dne 28. 8. 2025 poprvé potvrzen vysoce patogenní kmen viru myxomatózy u zajíce polního, který byl doposud prokázán v příhraničních oblastech Jihomoravského kraje, sousedících s Rakouskem“; „K vůbec prvnímu potvrzení tohoto kmene viru myxomatózy (ha-MYXV) došlo v roce 2018 u zajíce iberského v Portugalsku“; „proti tomuto rekombinantnímu viru neexistuje účinná vakcína… u králíků poskytla vakcinace plnou ochranu, u zajíců nebyla vůči kmenu ha-MYXV potvrzená žádná ochrana“). cmmj.cz.
8. Českomoravská myslivecká jednota. *První poznatky z výzkumu myxomatózy u zajíců v ČR* (26. 5. 2026; „V Čechách se nákaza nejprve rozšířila na Znojemsku a následně začátkem září na Břeclavsku. Během podzimu se dále šířila severovýchodním směrem k Brnu, Dyjsko-svrateckým úvalem a následně nížinnými oblastmi podél řek Moravy a Odry, až k předměstí Opavy“; „Protilátky proti myxomaviru byly prokázány u 39 zajíců (17,3 %)“; „V honitbě Mikulov bylo pozitivních 100 % vyšetřených zajíců“). cmmj.cz.

Karta 7, otázka A7

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 30; „Kolonie, pouze lokální výskyt… Mrmlání, vřeštění, pištění, dupání, noční život… Šedohnědé zbarvení, světlé břicho, slechy bez tmavého lemu, malé pírko“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, patří i králík divoký – *Oryctolagus cuniculus*). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Králík divoký* („Králíci preferují suché prostředí s mírnými zimami a propustnou půdu, v níž se jim dobře hrabou nory“; „Mláďata se rodí holá a slepá (nidikolní typ), oči se jim otevřou až 10 dní po narození“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: králík divoký (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kolonie (Mike Pennington, CC BY-SA 2.0), nory (Sciencia58, CC BY-SA 4.0), králíček (Alexis Lours, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

5. Nahrávka je z Freesoundu a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: dupání králíka (kessir, CC0), dva údery zadními běhy o holou zem; autor nahrál v březnu 2017 svého domácího králíka, tedy stejný druh jako králík divoký. Znění licence: CC0.

Karta 7, otázka A8

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 30; „Nepůvodní druh, Středomoří, 50tá léta - myxomatóza… Lov 200 ks, stav 2 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. g) a § 2 odst. 3 (doba lovu králíka divokého od 1. září do 31. prosince; celoročně jej lze lovit v oplocených vinicích, které mu celoročně brání volně vnikat na tyto plochy). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Králík divoký* („Dříve byl v Česku divoký králík významnou lovnou zvěří, např. ve 30. letech 20. stol. se v Česku ulovilo až 250 000 králíků. Roku 1956 však jeho stavy zredukovala infekční myxomatóza“). cs.wikipedia.org.
4. Státní veterinární správa. *Myxomatóza zajíců se rozšířila do Olomouckého a Zlínského kraje* (4. 11. 2025; „Nákaza byla u zajíců v České republice poprvé potvrzena koncem srpna 2025“; „Aktuálně je v České republice potvrzeno 22 případů myxomatózy u zajíců nebo králíka divokého: 18 případů v Jihomoravském kraji, tři případy v Olomouckém kraji a jeden případ ve Zlínském kraji“; „Nákaza se šíří především krev sajícím hmyzem (komáry), ale i přímým kontaktem mezi zvířaty“). svs.gov.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Doporučení k omezení šíření myxomatózy u zajíců* (5. 9. 2025; „V České republice byl dne 28. 8. 2025 poprvé potvrzen vysoce patogenní kmen viru myxomatózy u zajíce polního, který byl doposud prokázán v příhraničních oblastech Jihomoravského kraje, sousedících s Rakouskem“; „K vůbec prvnímu potvrzení tohoto kmene viru myxomatózy (ha-MYXV) došlo v roce 2018 u zajíce iberského v Portugalsku“; „proti tomuto rekombinantnímu viru neexistuje účinná vakcína… u králíků poskytla vakcinace plnou ochranu, u zajíců nebyla vůči kmenu ha-MYXV potvrzená žádná ochrana“). cmmj.cz.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: šíření králičí nákazy (Polygoon-Profilti, CC BY-SA 3.0 NL), nizozemský týdeník Polygoon z 30. srpna 1954 o šíření myxomatózy mezi králíky. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 7, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (kapitola „Pohlavní soustava“, okruh III/B/7, s. 10). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Tomáš Kučera. *Obecná zoologie – 9. Rozmnožování a vývoj živočichů* (kapitoly „Rozmnožovací soustava obratlovců“ a „Gonochoristé“ – pohlavní dimorfismus). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická. atlas.cbg.fpe.zcu.cz.

Karta 7, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (kapitola „Pohlavní soustava“, okruh III/B/7, s. 10). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Tomáš Kučera. *Obecná zoologie – 9. Rozmnožování a vývoj živočichů* (kapitola „Typy vajíček“ – alecitální vajíčka savců, telolecitální vajíčka ptáků). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická. atlas.cbg.fpe.zcu.cz.
3. Tomáš Kučera. *Obecná zoologie – 10. Oplození a vývoj živočichů* (kapitoly „Průběh oplození“, „Výživa zárodku“ a „Zárodečné obaly, Placenta“). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta pedagogická. atlas.cbg.fpe.zcu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: žloutek (Henningklevjer, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 7, otázka C1

1. Wikipedie. *Lyska černá* (Fulica atra) – hesla „Popis“ a „Výskyt a početnost v Česku“. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lyska černá (Alexis Lours, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.
3. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: volání lysky černé (Marie-Lan Taÿ Pamart, CC BY-SA 4.0), nahráno poblíž francouzského Meaux v lednu 2020. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka C2

1. Wikipedie. *Lyska černá* (Fulica atra) – heslo „Život“. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hnízdo lysky (H. Zell, CC BY-SA 3.0), mláďata lysky (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka C3

1. Wikipedie. *Lyska černá* (Fulica atra) – heslo „Výskyt a početnost v Česku“ a přehled „Lovná zvěř v Česku – Pernatá zvěř“. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lyska černá (Alexis Lours, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 8, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31; „Původní zvěř, nejrozšířenější šelma, plošný výskyt (města)“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, patří i liška obecná – *Vulpes vulpes*). zakonyprolidi.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle

mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 8, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 31–32; „Lišák-liška-lišče… Rezavočervené zbarvení (uhlířka, březová)… oháňka, kvítek, fialka… Skolení, štěkání, kamčení… Chrup 3.1.4.2./3.1.4.3.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 38; u vlka obecného „Chrup 3.1.4.2/3.1.4.3.“). cmmj.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva lišky obecné (Vulpes vulpes)* („Hlasové projevy liška vrní, skučí, v zimě skolí, při překvapení štěkne – lekne, ohrožená vrčí, postřelená kvílí, liščata poštěkávají – kamží“; „Lišák, pes – samec. Liška, liščice, lišice, fena – samice. Lišče, liščátko, lišátko – mládě“; „Zbarvení srsti červené – ryzka, zrzka. Zbarvení srsti světlé – březová. Zbarvení srsti pálené – liška uhlířka. Zbarvení srsti překryté na hřbetě překříženým tmavým pruhem pře přední běhy – liška křížová“; „Slechy – uši zvěře… Světla – oči zvěře… Čenich – nos šelem. Morda – tlama větších šelem a psů… Lizák – označení pro jazyk spárkaté zvěře a šelem psovitých. Trháky – nejvyšší stoličky v chrupu šelem s třemi za sebou stojícími hroty na korunce… Jimi šelmy odtrhávajíc maso kořisti… Hruď – přední část těla. Komora – hrudní dutina… Běhy – nohy srstnaté zvěře. Tlapky – chodidly psů… Pazoury – drápy srstnaté zvěře a psa. Oháňka – bohatě osrstěný ocas lišky… Kvítek – bělavé zakončení liščí oháňky. Liščina – liščí kožešina… Barva – krev. Jádro – maso“). kdelovit.cz.
4. KAŠPAROVSKÝ, František. *O skolení lišky* („Skolení lišáka podobá se zvuku ‚kau, kau, kau‘… Hlasem tímto ozývá se lišák několikrát za sebou. Zvuk skolení nikterak nepodobá se štěkotu psa… skolení je monotonní, duté a sípavé“; „V době kaňkování skolí lišák, aby dovolal se družky“). Lovecký obzor, roč. XI (1908), č. 7; přetištěno ve Světě myslivosti 2/2005. lesprace.cz.
5. Wikipedie. *Liška obecná (šelma)* („Tělesná váha značně kolísá, udává se rozpětí 4 až 10 kg, výjimečně může přesáhnout i 12 kg“). cs.wikipedia.org.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška (Alexis Lours, CC BY 4.0), lišče (Максим Яковлев, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
7. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená (přibližně 3× čili +10 dB) a převedená do formátu m4a: skolení lišky (Andrejus Gaidamavičius, CC BY), nahráno v litevském regionálním parku Labanoras v únoru 2026. Znění licence: CC BY 4.0.
8. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: štěkot lišky (Aubrey John Williams pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno v Pinbury Parku v anglickém hrabství Gloucestershire v lednu 1977. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
9. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená (přibližně 13× čili +22 dB) a převedená do formátu m4a: hlas lišky s liščaty (arjanboonman, CC BY-NC), nahráno v německé Kostnici v dubnu 2026; pozorovatel nahrávku popsal slovy „With cubs“. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 8, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 31-32; „Skvělé smysly, ostražitost, vychytralost, učenlivost, noční život… Nory – hrabané, pařezy, hromady klestu, skládky, suť, propusti… Všežravec - hraboši, ptáci, bezobratlí, mršiny, ovoce, drobná zvěř do velikosti srnčete… Skolení, štěkání, kamčení“). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Liška obecná (Vulpes vulpes)* („Svůj revír, který bývá podle potravních možností a četnosti lišek, kolem 100 ha, si značkuje močí, trusem a výměšky análních žláz“, „Někdy se liška nastěhuje i do opuštěného jezevčího doupěte. Tam, kde jsou dostatečně dlouhé a prostorné chodby, žije dokonce společně s jezevcem“, „Zejména v tomto období se po nocích ozývá vyjící štěkání lišek“). kdelovit.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nora (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), liška s kořistí (Bouke ten Cate, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: štěkot lišky (Aubrey John Williams pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno v Pinbury Parku v anglickém hrabství Gloucestershire v lednu 1977. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: vřeštění lišky (Livlandfahrer, CC BY-SA 4.0), nahráno u Butzer See v Berlíně-Kaulsdorfu v Německu v prosinci 2022. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: liška loví hraboše (J Tee, CC BY 3.0), natočeno v březnu 2015. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 8, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 32; „Kaňkování I./II., i přes den… 51-54 dnů březost, 4-8 mláďat (i více)“). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Liška obecná (Vulpes vulpes)* (liščata se rodí slepá a bezmocná, s hmotností „jen kolem 100 g“; „po 14 dnech se jim otevírají oči“; matka je kojí asi čtyřicet dní; ve čtvrtém měsíci se „začínají učit lovit a koncem léta se rodina rozpadá. Pohlavně dospívají ve věku 10 měsíců“). kdelovit.cz.

3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: liščata (ShenandoahNPS, volné dílo).

Karta 8, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 32; „Škody v chovech drobné zvěře a na drůbeži… Stav 80 tis. ks, odstřel 70 tis. ks… výrazně přemnožená"). cmmj.cz.
2. Sýkora, I. *Liška obecná – stavy a potrava*. Myslivost, září 2004 (o myšovitých hlodavcích: „Předpokládá se, že liška jich ročně uloví až 4000"; „V době hnízdění ptactva ráda loví na zemi hnízdící ptáky (včetně koroptví a bažantů) a vybírá jejich hnízda"). myslivost.cz.
3. Wikipedie. *Liška obecná (šelma)* (napadá i srnčata, zvláště v prvních měsících jejich života; „protože lov březích a kojících lišek byl i pro mnohé myslivce eticky nepřijatelný, byla v roce 2025 zavedena doba hájení lišky od 1. března do konce června"). cs.wikipedia.org.
4. Státní veterinární správa. *Vzteklina – problematika vztekliny a její výskyt v České republice* (projekt orální vakcinace lišek proti vzteklině byl v ČR zahájen v roce 1989, návnady se pokládaly dvakrát ročně do roku 2009; poslední pozitivní nález vztekliny u lišky byl v roce 2002, v roce 2004 byla ČR uznána za stát prostý vztekliny). svscr.cz.
5. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. i) a § 2 odst. 2 („liška obecná od 1. července do konce února s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 2"; v oblastech chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního a koroptve polní lze lišku lovit celoročně). zakonyprolidi.cz.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: liška s kořistí (Bouke ten Cate, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A6

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 32; „Populační dynamika, rychlé šíření (potrava, absence vztekliny), prašivina, parazité… Stav 80 tis. ks, odstřel 70 tis. ks (proměnlivý – vrhy, potrava), výrazně přemnožená"). cmmj.cz.
2. Státní veterinární správa. *Vzteklina – problematika vztekliny a její výskyt v České republice* („Projekt orální vakcinace lišek proti vzteklině byl v ČR zahájen v roce 1989" a probíhal do roku 2009; „již v roce 1995 poklesl celkový počet pozitivních nálezů o 88 % ve srovnání s výchozím rokem", poslední pozitivní nález v roce 2002, ČR uznána za stát prostý vztekliny v roce 2004). svscr.cz.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Výskyt dalších druhů zvěře a jejich lov", řádek liška obecná celkem, sloupce lov a početní stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.

Karta 8, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6; „Soustava vylučovací – odvod odpadních metabolických látek – ledviny-močovody-močový měchýř-močová trubice – ptákům chybí měchýř, močovody ústí do kloaky"). cmmj.cz.

Karta 8, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6; „Soustava dýchací – výměna kyslíku a oxidu uhličitého… Soustava cévní – rozvod látek po těle, odvod zplodin metabolismu – srdce-tepny-vlásečnice-žíly-srdce – mízní soustava"). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: srdce (brittgow, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 8, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 65; „Ptáci – Dravci a výr, Krkavcovití, Druhy škodící v rybničním hospodářství a na hospodářských zvířatech"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 54–55; sojka obecná, vrána obecná černá i šedá, straka obecná, havran polní, krkavec velký). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 51 a 53; „krahujcovití dravci" – jestřáb lesní, krahujec obecný, káně lesní, káně rousná, moták pochop – a výr velký). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 57; kormorán velký, volavka popelavá, racek chechtavý – „lovci ryb, škody na rybích obsádkách"). cmmj.cz.
5. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu (§ 1 písm. z) a aa) – doba lovu straky obecné a vrány obecné od 1. července do konce února). zakonyprolidi.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vrána obecná (Isiwal, CC BY-SA 4.0), straka obecná (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), jestřáb lesní (Andrey Gulivanov, CC BY 2.0), kormorán velký (Alexis Lours, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY 4.0.

Karta 8, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 54–55; „významné škody na vejcích i mláďatech“, u krkavce „škody na mláďatech, na dobytku, na ulovené zvěři, konzumace kadáverů“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 51 a 53; výr velký – „lov obratlovců do velikosti srnčete“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 57; „lovci ryb, škody na rybích obsádkách“, kormorán „spotřeba až 1 kg na den“, volavka „brodivý lov – ryby, obojživelníci, plazi, hraboši“). cmmj.cz.
4. Wikipedie. *Kormorán velký*, kapitola Potrava („Denní spotřeba potravy průměrného kormorána je cca 400 g ryb“; „za zimní období odloví až 80 kg ryb z každého hektaru vodní plochy“). cs.wikipedia.org.
5. Wikipedie. *Jestřáb lesní*, kapitoly Potrava a text o škodné („podíl drobné lovné zvěře… 11 %“; „negativní vliv na populace drobné zvěře nebyl nikdy vědecky prokázán“). cs.wikipedia.org.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sojka obecná (Hwbund, CC BY-SA 4.0), krkavec velký (Diliff, CC BY-SA 3.0), moták pochop (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), volavka popelavá (Rafa Esteve, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 33–35, 39 a 64: jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní, tchoř tmavý, tchoř stepní, vydra říční – „skvělý plavec… ryby, raci, obojživelníci, drobní savci“ – a norek americký – „kunovité šelmy, původ v S. Americe… masožravec, velké a systematické škody na vodní fauně“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b), c) a d) (zvěří jsou jen populace druhů vyjmenovaných v písmenech c) a d); mezi vyjmenovanými lasicovitými šelmami jsou jezevec lesní, kuna lesní, kuna skalní a tchoř tmavý jako zvěř lovná, tchoř stepní a vydra říční jako zvěř, kterou nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jezevec lesní (Ing. Lukáš Zeman, CC BY-SA 4.0), kuna lesní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kuna skalní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), tchoř tmavý (Charlie From Bristol, CC BY 2.0), tchoř stepní (Andrey Giljov, CC BY-SA 4.0), lasice kolčava (Keven Law, CC BY-SA 2.0), hranostaj (Marton Berntsen, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Karta 9, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: kuna lesní a kuna skalní). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Kuna skalní* („Barva nosu – kuna skalní ho má masově růžový či světle hnědý, kuna lesní ho má černý či šedočerný“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kuna lesní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kuna skalní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: hlas kuny skalní (Philipp Pavelka, CC BY 4.0), nahráno v obci Bad Vöslau v rakouských Dolních Rakousích v dubnu 2020. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 9, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 33: jezevec lesní). cmmj.cz.
2. Ekolist.cz. *Jezevec lesní – mistr tajných chodeb* (popis vzhledu: „hlava je převážně bílá se dvěma charakteristickými černými pruhy“ táhnoucími se od tlamy přes oči k uším; jezevec patří mezi ploskochodce jako medvěd). ekolist.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jezevec lesní (Ing. Lukáš Zeman, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: hlas jezevce lesního (Aubrey John Williams pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno v Chobham Place v anglickém hrabství Surrey v únoru 1975. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 33: jezevec lesní – pospolitý život, nepravý zimní spánek, smysly, chrutí, potrava, stav 30 tis. ks). cmmj.cz.
2. Ekolist.cz. *Jezevec lesní – mistr tajných chodeb* (jezevec buduje celkem 8–10 nor, ale aktivně využívá zpravidla jen dvě; je typický všežravec, v létě žije z kořínků a hmyzu, na podzim z lesních plodů; „jezevec jako jediný zástupce kunovitých šelem ulehá na zimu k nepravému zimnímu spánku, jehož dobu silně ovlivňují klimatické podmínky“). ekolist.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
4. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: jezevčí mláďata u nory (Thomas-Ritter, licence Pixabay), zveřejněno v dubnu 2026. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 9, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35: tchoř tmavý a tchoř stepní – prostředí, potrava, stav 9 tis. ks u tchoře stepního). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (tchoř stepní je uveden mezi zvěří, kterou nelze lovit, tchoř tmavý mezi zvěří, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapy jsou odtud převzaté a jen zmenšené, licence CC BY-SA 4.0. Karty druhů na portal.nature.cz: tchoř tmavý, tchoř stepní.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tchoř tmavý (Charlie From Bristol, CC BY 2.0), tchoř stepní (Andrey Giljov, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (přednáška, kapitola „Trávicí soustava“, okruh III/B/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vnitřní stěna čepce (Wolfemanwm, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (přednáška, kapitola „Trávicí soustava“, okruh III/B/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Zootechnika.cz. *Trávení u přežvýkavců – Přežvýkavci obecně* (základy fyziologie a anatomie, mikrobiální trávení celulózy v bachoru). zootechnika.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: žaludek přežvýkavce (Davidbena, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (přednáška, kapitola „Drop velký“, okruh III/C/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Drop velký* (Otis tarda) – popis a hnízdění. cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kohout (Luiz Lapa, CC BY 2.0), slepice (Francesco Veronesi, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 9, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (přednáška, kapitola „Drop velký“, okruh III/C/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Drop velký* (Otis tarda) – rozšíření a výskyt v Česku. cs.wikipedia.org.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 9, otázka C3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (přednáška, kapitola „Drop velký“, okruh III/C/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie, otevřená encyklopedie. *Drop velký* (Otis tarda) – rozšíření, výskyt v Česku a ochrana. cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kohout (Luiz Lapa, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 10, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37: rys ostrovid a kočka divoká). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (kočka divoká a rys ostrovid jsou uvedeni mezi zvěří, kterou nelze lovit podle zvláštních právních předpisů o ochraně přírody). zakonyprolidi.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Rys ostrovid v České republice*, časopis Ochrana přírody („naše původní stálá populace kočky divoké byla vyhubena na přelomu 18. a 19. století“; původní populace rysa zanikla v období 1835–1894, opětovný výskyt byl zaznamenán až v 50. letech 20. století). casopis.ochranaprirody.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0), kočka divoká (Aconcagua, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.
5. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: rys ostrovid sedí na skalce (NickyPe, licence Pixabay), zveřejněno v prosinci 2021. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 10, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37: rys ostrovid a kočka divoká – popis, pojmenování, způsob života). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Rys ostrovid v České republice*, časopis Ochrana přírody (rys „žije samotářsky“ a je „nejvíce specializovaný na živočišnou potravu“, zejména lesní kopytníky). casopis.ochranaprirody.cz.

3. Wikipedie. *Rys ostrovid* („Váží nejčastěji okolo 20 kg, výjimečně velké kusy mohou mít i přes 30 kg“; „Rys je charakteristický svými dlouhými končetinami, krátkým ocasem, štětinami chlupů na uších (štětičky)…“, „mnoho jedinců má lícní chlupy prodloužené a utvářející licousy“, ocas má „černý konec“). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Kočka divoká evropská* („Kocouři dorůstají průměrné hmotnosti 5 kg, kočky 3,5 kg“; „Středem hřbetu probíhá až na kořen ocasu černý pás, kresbu doplňují také širší svislé pruhy po stranách těla a na vnějších stranách končetin“). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0), kočka divoká (Aconcagua, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.
6. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání rysa (leonardoliviero, CC BY-NC 4.0), nahráno v Podlaském vojvodství v Polsku v červnu 2020. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 10, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37: rys ostrovid a kočka divoká – kaňkování, březost, kořist). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Rys ostrovid v České republice*, časopis Ochrana přírody (rys je „typicky lesní druh“ preferující „smíšené lesy středních a vyšších poloh“ a „žije samotářsky“). casopis.ochranaprirody.cz.
3. Wikipedie. *Rys ostrovid* („Dospělí rysové si vytyčují teritorium, jehož celková velikost závisí na úživnosti prostředí a pohybuje se od několika desítek po několik stovek km²“; „Území samic jsou menší“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0), kočka divoká (Aconcagua, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka A4

1. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Rys ostrovid v České republice*, časopis Ochrana přírody (dnešní areál a početnost: jihozápadní Čechy 60–75 ks, severovýchodní Morava 10–15 ks, Jeseníky 0–2 ks, celkem 90–96 ks; vrchol 100–150 ks v letech 1996–1998, pokles v letech 1999–2003 přičítaný nelegálnímu lovu). casopis.ochranaprirody.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37: kočka divoká – horské souvislé lesy, cca 30 jedinců, z části migrujících, původně plošné rozšíření). cmmj.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapy jsou odtud převzaté a jen zmenšené, licence CC BY-SA 4.0. Karty druhů na portal.nature.cz: rys ostrovid, kočka divoká.
4. Ústav biologie obratlovců AV ČR. *Kočka divoká je zpět: v Lužických horách letos úspěšně vyvedla mláďata* (8. 12. 2025; výskyt geneticky ověřen „v Lužických horách, ale také v Doupovských horách, na Křivoklátsku, Dobříšsku, Šumavě, v Českém a Slavkovském lese či na moravsko-slovenském pomezí“). ivb.cz.

Karta 10, otázka A5

1. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Rys ostrovid v České republice*, časopis Ochrana přírody (rys je „nejvíce specializovaný na živočišnou potravu“, zejména lesní kopytníky, a preferuje rozsáhlé souvislé smíšené lesy; „Rys ostrovid přirozeně reguluje početnost populací velkých býložravců, kteří v případě neúměrně vysokých stavů negativně ovlivňují stav lesních ekosystémů (zejména loupáním kůry a okusem terminálních výhonků)“). casopis.ochranaprirody.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37: kořist rysa a kočky divoké, výskyt jen v souvislých horských lesích). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (rys ostrovid a kočka divoká jsou uvedeni mezi zvěří, kterou nelze lovit podle zvláštních právních předpisů o ochraně přírody). zakonyprolidi.cz.
4. Hnutí DUHA Olomouc. *Lov a potrava rysa ostrovida*, Šelmy.cz („V oblastech, kde rys žije trvale, je srnčí zvěř ostražitější, v dobré kondici a dosahuje i vyšší hmotnosti“). old.selmy.cz.
5. Wikipedie. *Kočka divoká evropská* („Hlavní potravou kočky divoké evropské jsou drobní hlodavci, především pak hraboši“). cs.wikipedia.org.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0), kočka divoká (Aconcagua, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, okruh III/B/10, snímek 4: Soustava smyslová – zrak, čich, sluch, hmat, chuť). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: nervová soustava „koordinace jedince – přijímá, přenáší, zpracovává podněty, předává pokyny“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sova (puštík obecný) (Charlie Marshall, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 10, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: Nervová a hormonální soustava, v návaznosti na okruh III/B/10). cmmj.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně, Agronomická fakulta. *Zoologie – přednáška 1: Obsahová náplň* (kapitoly „Nervová soustava" a „Žlázy s vnitřní sekrecí" jako soustavy vnitřní regulace organizmu). uzrhv.af.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ovčí mozek (Aaron Bornstein, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 10, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, okruh III/C/10–11, snímek 16: Odhad věku zvěře drobné). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: mladý kohout bažanta (Peter Wallack, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 16: Odhad věku zvěře drobné – srstnatá zvěř). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 29: Zajíc polní – „mladá zvěř na podzim 3,5 kg, Strohův znak"). cmmj.cz.

Karta 10, otázka C3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (zásady chovu – normovaný stav zvěře a požadovaná věková skladba). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 16: Odhad věku zvěře drobné – „Význam odhadu, chovatelské zásady"). cmmj.cz.

Karta 11, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31: „Liška obecná"; snímek 38: „Vlk obecný a psík mývalovitý"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (vlk euroasijský mezi druhy zvěře, které nelze lovit, nebyla-li povolena výjimka; liška obecná mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 2 odst. 2 písm. l) (prevence a regulace zavlékání nebo vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014). zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci, § 1 („Druhy živočichů vyžadujících regulaci jsou … e) psík mývalovitý (Nyctereutes procyonoides)"). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (Joanne Redwood, CC0), vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 38: popis vlka obecného a psíka mývalovitého – zbarvení, hmotnost, tělesné znaky). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (úřední název druhu „vlk euroasijský (Canis lupus)"). zakonyprolidi.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva psíka mývalovitého (Nyctereutes procyonoides)* („Pes – samec", „Fena – samice", „Štěně – mládě" – u psíka mývalovitého se používá stejné obecné pojmenování jako u psů, vlastní myslivecké výrazy chybí). kdelovit.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 32; u lišky obecné „Chrup 3.1.4.2./3.1.4.3."). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 38: životní prostředí, kaňkování, potrava a chování vlka a psíka mývalovitého). cmmj.cz.
2. Mačát, Z. *Nyctereutes procyonoides – psík mývalovitý*. Natura Bohemica („Psík je monogamní druh žijící v párech nebo rodinných smečkách… Jako úkryt si sám vyhrabává nory nebo využívá opuštěné nory lišek či jezevců"). naturabohemica.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vlčí smečka (Doug Smith, volné dílo).
4. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: vytí mladých vlků (Andrejus Gaidamavičius, CC BY), nahráno v litevském regionálním parku Labanoras v srpnu 2025. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 11, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 38: „Rozšíření v ČR – návrat do přírody, Jeseníky, Beskydy, Kokořín-

sko“ u vlka; „nepůvodní (V Asie, přes Ukrajinu)“ u psíka mývalovitého). cmmj.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 2 odst. 2 písm. l) (psík mývalovitý jako invazní nepůvodní druh podléhající regulaci šíření podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014). zakonyprolidi.cz.
3. Mačát, Z. *Nyctereutes procyonoides – psík mývalovitý*. Natura Bohemica („Ve 30. letech 20. století byl jako kožešinové zvíře importován do různých oblastí ruské Sibiře a různých částí tehdejšího Sovětského svazu… odkud se rozšířil. Dnes obývá plošně východní a střední Evropu“). naturabohemica.cz.
4. Wikipedie. *Vlk obecný* („Několik jedinců obývá Beskydy, kam přišli ze Slovenska“; „Z genetického výzkumu stop vlků se zjistilo, že tato populace vlka přišla z východoněmecko-polské populace“). cs.wikipedia.org.
5. Vogeltanz, J. *Českem se šíří asijská šelma, odstřel je složitý*. Svět Myslivosti, 13. 2. 2015 („Psík mývalovitý totiž do české přírody nepatří. Navíc ho ani žádný jiný predátor nevytlačí – nemá u nás přirozené nepřátele.“). svetmyslivosti.cz.
6. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapy jsou odtud převzaté a jen zmenšené, licence CC BY-SA 4.0. Karty druhů na portal.nature.cz: vlk obecný, psík mývalovitý.

Karta 11, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (vlk euroasijský mezi druhy zvěře, které nelze lovit, nebyla-li povolena výjimka). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 38: potrava vlka – spárkatá zvěř a hospodářská zvířata; škody psíka mývalovitého na drobné zvěři a vejcích). cmmj.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 2 odst. 2 písm. l) (regulace šíření invazních nepůvodních druhů podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014). zakonyprolidi.cz.
4. Hnutí DUHA Šelmy. *Lov a potrava vlka obecného* („Pouze 10–49 % útoků vlka končí úspěchem, proto se jejich nejčastější kořistí stávají zvířata slabá, mladá (nebo naopak příliš stará), nemocná nebo hůře smyslově vybavená“). selmy.cz.
5. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, § 3 písm. f) a § 6 odst. 1 (vlk obecný mezi vybranými zvláště chráněnými živočichy; „Náhradu škody způsobené na vymezených domestikovaných zvířatech vlkem obecným lze poskytnout jen tehdy, byla-li vymezená domestikovaná zvířata v době vzniku škody zabezpečena proti úniku a útoku vlka obecného…“). zakonyprolidi.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vlk (André LABETAA from Canohès, Pyrénées Orient., France, CC BY-SA 2.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b)–d) (vymezení pojmu zvěř a výčet druhů savců a ptáků). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek „Zvěř a její rozdělení“ – pojmy spárkatá, pernatá, drobná zvěř). mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Wikipedie. *Pernatá zvěř* (úvodní definice a výčet druhů pernaté zvěře v ČR). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažant obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B2

1. Wikipedie. *Pernatá zvěř* (kapitola „Rozdělení pernaté zvěře“ – dělení na užitkovou a dravou zvěř s výčtem zástupců). cs.wikipedia.org.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímky k bažantovitým, tetřevovitým, kachnovitým a holubovitým). mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažant obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kachna divoká (Commonists, CC BY-SA 4.0), jestřáb lesní (Norbert Kenntner, Berlin, CC BY-SA 3.0), výr velký (Kamil., CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka C1

1. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; kapitola „Odhad věku živé zvěře“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Odhad věku živé srnčí zvěře* (znaky tvaru a zbarvení hlavy, síla a úhel krku). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: starý jelen (Martin Falbisoner, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka C2

1. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; kapitola „Stanovení věku ulovené zvěře“). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: chrup srnce (Claudio Minonzio, CC BY-SA 3.0), toulce kamzíka (High Contrast, CC BY 3.0 de). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0 DE.

Karta 11, otázka C3

1. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; úvodní kapitola o chovu zvěře a závěrečná kapitola o kvalitativním managementu populací). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chrup srnce (Claudio Minonzio, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43: „Nepůvodní druh (Asie), křížení poddruhů"; „Umělý chov – bažantnice – rozmach od 19. století"). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Bažant obecný* (přirozený areál „od Gruzie a severovýchodního Turecka přes centrální Asii až do Číny, Vietnamu, Koreje a na jižní Sibiř, kde představuje hranici rozšíření řeka Amur"). cs.wikipedia.org.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (bažant obecný mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 22–23 a 62 (chov bažantí zvěře ve volnosti, usměrněný a voliérový, bažantnice v honitbách; „275 bažantnic, výměra 95 tis ha (průměr 350 ha)"). web2.mendelu.cz.
5. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 12, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 43: popis kohouta a slepice bažanta obecného). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 16: „Odhad věku zvěře drobné – pernatá zvěř: přepeřování do šatu dospělých, koncový tvar per, změny v barvě stojáčků, tvar ostruhy"). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kohout (Romzig, CC0), slepice (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), mladý kohout (Peter Wallack, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 43: potrava a prostředí bažanta obecného). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 22 (nutnost zlepšovat přírodní podmínky, přikrmovat bažanty a zajistit klidová místa v době hnízdění). web2.mendelu.cz.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: popelící se bažanti (Vera de Kok, CC BY 3.0), natočeno na nizozemském ostrově Texel v srpnu 2017. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 12, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 22–23 (poměr pohlaví bažantí zvěře ve volnosti 1:4; kuřata z umělého chovu vypouštěná do honiteb ve stáří 8–9 týdnů, protože rychle krotnou). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 43: „Tok IV., polygamie, 10 vajec, 25 dnů inkubace"). cmmj.cz.
3. Projekt ČIŘIKÁNÍ (Naše společná krajina, z. s.). *Bažant obecný* (*Phasianus colchicus*) („Brzy z jara probíhá tok samců s hlasovými projevy i bubnováním křídel"; „O snůšku 8 – 15 vajíček i později vylíhlá kuřátka se musí slepice starat sama"; „Kuřátka a mladí bažanti potřebují hodně hmyzu a jeho larev"). koroptvicky.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hnízdo a vejce (Foto Reves, CC BY-SA 4.0), kuřata (CiaranG, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: kokrhání bažantího kohouta (Jochem Verweij, CC BY-SA 4.0), nahráno v nizozemském Berkel en Rodenrijs v červnu 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: bažantí kohout kokrhá (Marc Plomp, CC BY-SA 3.0 NL), kohout bažanta obecného natočený v Nizozemsku v květnu 2009. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 12, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 43: „Poklesy stavů – prostředí, predace, zemědělství. Stav 200 tis. ks, vypouštění 300 tis. ks, lov 500 tis. ks"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (bažant obecný mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. ZABLOUDIL, F. – VALA, Z. *Bažant a koroptev, jejich životní potřeby v současnosti*. Myslivost, 2008, č. 11, s. 36 („Vypouštění voliérově odchovaných bažantů do volných honiteb nepřináší výrazné zlepšení. Takto odchovaná zvěř se po vypuštění do honiteb těžce přizpůsobuje novému prostředí."). myslivost.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kohout (Romzig, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 12, otázka A6

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 44: „Polní prostředí – původně plošné rozšíření“; „V létě párky a rodinky, v zimě hejnka (dýchánky)“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 23 (koroptev se živí hmyzem, semínky trav, plevelů a zbytky vegetace; nutnost zlepšovat životní prostředí a zajistit krytové a klidové možnosti v době hnízdění). web2.mendelu.cz.
3. Česká společnost ornitologická. *Koroptev polní* („Neaplikujte po 15. březnu neselektivní pesticidy, likvidují užitečný hmyz, pavouky a širokolisté plevele“). birdlife.cz.
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: koroptev polní (Åsa Berndtsson, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: koroptví rodinka v louce (Marc Plomp, CC BY-SA 3.0 NL), skupina koroptví polních v louce v Nizozemsku. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 12, otázka A7

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (koroptev polní mezi druhy zvěře, které nelze lovit, nebyla-li povolena výjimka). zakonyprolidi.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 23 („Na koroptev se lze v současné době dívat jako na bioindikátor životního prostředí“; nutnost zlepšovat prostředí a tlumit predátory). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 44: „Změny v krajině a zemědělství – prudký pokles stavů“; „Stav 30 tis. ks, neloví se“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: koroptev polní (Åsa Berndtsson, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 12, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 písm. b) až d), vymezení pojmu „zvěř“ a výčet druhů savců a ptáků). zakonyprolidi.cz.
2. Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Srstnatá zvěř* (úvodní definice). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jelen (Smudge 9000, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 12, otázka B2

1. Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Srstnatá zvěř* (kapitola Rozdělení srstnaté zvěře). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen (Smudge 9000, CC BY 2.0), srnec (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), muflon (Jessica Dennett, CC BY 2.5), prase divoké (SimonWaldherr, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.5.

Karta 12, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota (zprac. Josef Drmota). *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 64–65: „Zavlečené druhy“ a „Savci a ptáci škodící v myslivosti“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (BouketenCate, CC BY 4.0), kuna lesní (Alastair Rae, CC BY-SA 2.0), psík mývalovitý (663highland, CC BY 2.5), mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 2.5, CC BY 3.0.

Karta 12, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota (zprac. Josef Drmota). *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímky 31–34: liška obecná, kuna lesní a kuna skalní). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota (zprac. Josef Drmota). *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 64: „Zavlečené druhy“ — psík mývalovitý, mýval severní, norek americký, nutrie říční). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (BouketenCate, CC BY 4.0), kuna lesní (Alastair Rae, CC BY-SA 2.0), norek americký (Marc Evans, CC BY-SA 2.0), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49; uvádí zbarvení, hmotnost, biotop a tok tetřeva hlušce a tetřívka obecného). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (mezi druhy zvěře, které nelze lovit podle zvláštních předpisů na ochranu přírody, patří i „jeřábek lesní (Bonasa bonasia) […] tetřev hlušec (Tetrao urogallus), tetřívek obecný (Lyrurus tetrix)“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (oblast chovu zvěře lze vymezit i „pro vzácné druhy zvěře (tetřev, tetřívek, jeřábek) nebo ohrožené druhy zvěře“). zakonyprolidi.cz.
4. Wikipedie. *Jeřábek lesní* („zařazen mezi zvláště chráněné druhy ptáků“, „silně ohrožený druh“). cs.wikipedia.org.

5. Správa Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava. *Jeřábek lesní* (informační list: „Třída: ptáci Řád: hrabaví Čeleď: tetřevovití“, „Velikost: 34–39 cm“, „Podobný koroptvi, ale je to lesní druh“, „Samice je hnědší, méně kontrastně vybarvená a má bělavé hrdlo bez černé skvrny. Sameček má černé hrdlo“, „Obývá smrkové porosty s hustým podrostem mladých stromů, březové lesy a smíšené porosty“; výskyt „pouze na Šumavě, v Novohradských horách, Jeseníkách a Beskydech“). npsumava.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: tetřev hlušec (Tero Laakso, CC BY 2.0), tetřívek obecný (Vnp, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49; „Kohout - tmavěmodrý, poušky, třásničky, hvězda, tatrč […] Posledních 300 jedinců“). cmmj.cz.
2. Česká společnost ornitologická, BirdLife International a AOPK ČR. *Tetřev hlušec – pták roku 2012* (informační brožura, s. 7; „Oblíbenou energeticky vydatnou pochoutkou jsou květy a bobule brusnicovitých rostlin, především borůvek“). bigfiles.birdlife.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva – tetřev hlušec* („Poušky (ohníčky) – bradavičnaté červené útvary nad světly tetřevovitých“; „Hvězda – bílá skvrna v ohbí křídel“). kdelovit.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: kohout (Tero Laakso, CC BY 2.0), slepice (Geolina163, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49; „Modročerný kohout, poušky, lyra […] Bublání, pšoukání […] Posledních 600 jedinců“). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva tetřívka obecného* („Poušky (ohníčky) – bradavičnaté červené útvary nad světly tetřevovitých“). kdelovit.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: kohout (Vnp, CC BY-SA 3.0), slepice (Artandryuchshenko, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49; „Klepání-trylek-vylousknutí-broušení“ u tetřeva, „Bublání, pšoukání“ u tetřívka). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (oblast chovu zvěře lze vymezit i „pro vzácné druhy zvěře (tetřev, tetřívek, jeřábek)“). zakonyprolidi.cz.
3. Česká společnost ornitologická, BirdLife International a AOPK ČR. *Tetřev hlušec – pták roku 2012* (informační brožura, s. 8; cituje Jandu, *Atlas ptactva středoevropského*, 1902: „Právě tyto poslední zvuky činí kohouta ‚hluchým‘ […] Ve chvíli ‚broušení‘ jest pak možno opatrnému lovci vždy o několik kroků se přiblížiti“). bigfiles.birdlife.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: tetřev (Tero Laakso, CC BY 2.0), tetřívek (Billy Lindblom, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: hlas tokajícího tetřeva (Christoph Moning, CC BY 4.0), nahráno v Bavorsku v dubnu 2021. Znění licence: CC BY 4.0.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: bublání tokajícího tetřívka (Carl Steinbeißer, CC BY-SA 4.0), nahráno v severních Alpách v dubnu 2022. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
7. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: syčení tokajícího tetřívka (Carl Steinbeißer, CC BY-SA 4.0), nahráno v severních Alpách v dubnu 2022. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
8. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, ořízнuté a zmenšené: tokající tetřev v Norsku (Gonzalo Mucientes, CC BY 3.0), kohout s rozevřeným ocasem při toku, natočeno v Norsku v říjnu 2017. Znění licence: CC BY 3.0.
9. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, ořízнuté a zmenšené: tokající tetřívek v Nizozemsku (Marc Plomp, CC BY-SA 3.0 NL), kohout s rozevřeným ocasem při toku, natočeno v Nizozemsku v dubnu 2010. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 13, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49; „Posledních 300 jedinců“ u tetřeva, „Posledních 600 jedinců“ u tetřívka, „Záchranné chovy“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), s. 85 (tabulka oblastí chovu tetřeva hlušce, tetřívka obecného a jeřábka lesního: Šumava, Beskydy, Krušné hory, Jizerské hory). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (definice oblasti chovu zvěře, mj. pro vzácné a ohrožené druhy zvěře). zakonyprolidi.cz.
4. Mačát, Z. *Tetrao urogallus – tetřev hlušec*. Natura Bohemica („V současnosti tetřeva nejvíce ohrožuje nevhodné lesní hospodaření (ztráta vhodných biotopů). Rozvoj turistiky a rekreační činnosti v oblastech dnes nepřístupných a s výskytem populací tetřeva“; „Dnes je zastoupen pouze reliktními izolovanými populacemi v horách“). naturabohemica.cz.

5. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti. *Proč ubývá tetřívků v české krajině* („Vytrácí se pestrost krajiny, ubývá biodiverzita a klesá počet hmyzu, který je klíčovým zdrojem potravy kuřat tetřívka v prvních týdnech života“; k predaci hnízd nejčastěji liškou, kunami a divokými prasaty, v Krušných horách a Jeseníkách kunou skalní). vulhm.cz.
6. Wikipedie. *Jeřábek lesní* („V letech 2001–2003 se jeho populace v Česku odhadovala na 900–1800 párů“; výskyt „pouze na několika horských lokalitách“). cs.wikipedia.org.
7. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapy jsou odtud převzaté a jen zmenšené, licence CC BY-SA 4.0. Karty druhů na portal.nature.cz: tetřev hlušec, tetřívek obecný.

Karta 13, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8 „Chrup“: sklovina, dentin, cement, mléčný a trvalý chrup, řezáky/špičáky/třenové zuby/stoličky, klektáky/páráky/trháky/hlodáky, zubní vzorec, specifika přežvýkavců, šelem a zajícovitých). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 18 „Jelen evropský“: chrup 0.1.3.3./3.1.3.3., vyvinut v 2,5 roku; snímek 22 „Srnec obecný“: chrup vyvinut ve 13. měsíci). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 25 „Prase divoké“: chrup 3.1.4.3./3.1.4.3., vyvinut do 24. měsíce). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 29 „Zajíc polní“: býložravec, okus a ohryz, vzorec chrupu 2.0.3.3/1.0.2.3). cmmj.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 32 „Liška obecná“: chrup 3.1.4.2./3.1.4.3.). cmmj.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kelce (Arnoldius, CC BY-SA 4.0), kly kňoura (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0), chrup zajíce (CopperLord44, CC BY 4.0), chrup šelmy (Sönke Behrends, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 13, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8 „Chrup“: zubní vzorec I.C.P.M./I.C.P.M., specifika u jednotlivých skupin zvěře). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 20 „Daněk skvrnitý“: chrup 0.0.3.3./3.1.3.3., výměna v 2,5 roku; snímek 22 „Srnec obecný“: chrup vyvinut ve 13. měsíci). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, MENDELU Brno, str. 91; k srnci: „Vzorec trvalého chrupu je 0.0.3.3./3.1.3.3.. V některých případech se u srnčí zvěře vyskytují i horní špičáky, kelce, a to jeden nebo oba dva. Úplný trvalý chrup má srnčí zvěř ve věku 13 měsíců“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 18 „Jelen evropský“: chrup 0.1.3.3./3.1.3.3., vyvinut v 2,5 roku). cmmj.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 25 „Prase divoké“: chrup 3.1.4.3./3.1.4.3., vyvinut do 24. měsíce). cmmj.cz.
6. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 29 „Zajíc polní“: vzorec chrupu 2.0.3.3/1.0.2.3). cmmj.cz.
7. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 32 „Liška obecná“: chrup 3.1.4.2./3.1.4.3.). cmmj.cz.
8. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „Daněk, sika – výměna mléčného za trvalý – 24. měsíc“). web2.mendelu.cz.
9. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen evropský (Arnoldius, CC BY-SA 4.0), prase divoké (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0), zajíc polní (CopperLord44, CC BY 4.0), liška obecná (Sönke Behrends, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 13, otázka C1

1. Wikipedia. *Los evropský* (encyklopedické heslo). cs.wikipedia.org.
2. Správa NP a CHKO Šumava. *Los evropský* (Významné druhy). npsumava.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 13, otázka C2

1. Wikipedia. *Los evropský* (encyklopedické heslo, oddíly Popis a Rozmnožování). cs.wikipedia.org.
2. Správa NP a CHKO Šumava. *Los evropský* (Významné druhy). npsumava.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: samec (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0), samice (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: krátký zvuk losí krávy (Linda Lötjönen, CC BY 4.0), nahráno

v Severní Karélii ve Finsku v červnu 2024. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 13, otázka C3

1. Wikipedia. *Los evropský* (encyklopedické heslo, oddíl Ochrana). cs.wikipedia.org.
2. Správa NP a CHKO Šumava. *Los evropský* (Významné druhy — Ohrožení losů v české přírodě). npsumava.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti (§ 2 — vymezení pojmů). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: samec (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45; vyjmenovává druhy kachen a uvádí „Lovné – kachna divoká, polák velký a chocholačka“). cmmj.cz.
2. *Přehled druhů kachen a divokých kachen v Česku* (dělení na plovavé kachny, které „sbírají potravu na hladině či v mělké vodě do hloubky 30 cm“, a potápivé, jež „se za potravou aktivně potápějí pod hladinu až do hloubky 3 metrů“). ptaciapriroda.cz.
3. Vyhláška č. 64/2025 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, čl. I (nové znění § 1 uvádí mezi kachnami už jen „kachna divoká od 1. září do 30. listopadu“ a bod 4 ruší z § 3 odst. 2 písm. b) slova „lysku černou, poláka chocholačku a poláka velkého“; účinnost od 1. dubna 2025). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lžičák pestrý (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kopřivka obecná (Mdf, CC BY-SA 3.0), čírka modrá (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A2

1. *Přehled druhů kachen a divokých kachen v Česku* (plovavé kachny „sbírají potravu na hladině či v mělké vodě do hloubky 30 cm“ a „se krmí převážně na hladině nebo převracením ocasem vzhůru“; „Nejrozšířenějším zástupcem je kachna divoká“). ptaciapriroda.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45; u plovavých kachen uvádí „Plováky uprostřed těla“ a „Přímý start z hladiny“, vyjmenovává druhy a uvádí kachnu divokou jako lovnou). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lžičák pestrý (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A3

1. *Přehled druhů kachen a divokých kachen v Česku* (potápivé kachny „se za potravou aktivně potápějí pod hladinu až do hloubky 3 metrů“, mají tělo „zavalitější“ a „nohy jsou posunuty více dozadu“). ptaciapriroda.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45; u potápivých kachen uvádí „Při startu z hladiny rozběh“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 64/2025 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, čl. I (nové znění § 1 uvádí mezi kachnami už jen „kachna divoká od 1. září do 30. listopadu“ a bod 4 ruší z § 3 odst. 2 písm. b) slova „lysku černou, poláka chocholačku a poláka velkého“; účinnost od 1. dubna 2025). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: polák velký (EsterAce, CC BY-SA 4.0), polák chocholačka (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: poplašné volání poláka velkého za letu (Noé Ferrari, CC BY 4.0), nahráno u francouzského Abbeville v dubnu 2025. Znění licence: CC BY 4.0.
6. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: volání vzlétajícího poláka chocholačky (A Emmerson, CC BY-NC 4.0), nahráno v anglickém hrabství Cheshire East v červnu 2020. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 14, otázka A4

1. *Přehled druhů kachen a divokých kachen v Česku* (kačer kachny divoké „disponuje […] kovově zelenou hlavou, bílým obojkem a žlutým zobákem“; čírka obecná: „nejmenší evropská kachna“, hmotnost „pouze 300 až 400 gramů“; polák velký „vyniká kontrastem mezi šedým tělem a červenohnědou hlavou“; polák chocholačka „má černobílé zbarvení“ a „typickou chocholku“). ptaciapriroda.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), s. 98 (lov kachen na tahu: „loví se kachny, které ve večerních nebo ranních hodinách přelétávají“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kačer (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kachna (Gzen92, CC BY-SA 4.0), čírka obecná (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), polák velký (EsterAce, CC BY-SA 4.0), polák chocholačka (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: volání čírky obecné (Lawrence Shove pro British Library, CC BY-SA 4.0), nahráno na anglickém Brownsea Islandu v březnu 1966. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45; „Tažné, částečně tažné“, „Lovné – kachna divoká, polák velký a chocholačka“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. w) („kachna divoká od 1. září do 30. listopadu“). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), s. 23 („Kachny se loví pouze na společných lovech a na tahu […] nutné intenzivně přikrmovat“, budování „umělých hnízd, hnízdních budek, umělých a plovoucích ostrůvků“). web2.mendelu.cz.
4. Vyhláška č. 64/2025 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, čl. I (nové znění § 1 uvádí mezi kachnami už jen „kachna divoká od 1. září do 30. listopadu“ a bod 4 ruší z § 3 odst. 2 písm. b) slova „lysku černou, poláka chocholačku a poláka velkého“; účinnost od 1. dubna 2025). zakonyprolidi.cz.
5. *Přehled druhů kachen a divokých kachen v Česku* („Nejrozšířenějším zástupcem je kachna divoká (Anas platyrhynchos), která obývá téměř každou vodní plochu a její populace v ČR čítá desítky tisíc párů“). ptaciapriroda.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kačer kachny divoké (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), polák velký (EsterAce, CC BY-SA 4.0), polák chocholačka (Hans Hillewaert, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka B1

1. Sláma, P., Pavlík, A., Tančin, V. *Morfologie a fyziologie hospodářských zvířat* (Mendelova univerzita v Brně, 2015, kapitola 4 Kosterní soustava, s. 24–25). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kostra jelena (Continentaleurope, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka B2

1. Sláma, P., Pavlík, A., Tančin, V. *Morfologie a fyziologie hospodářských zvířat* (Mendelova univerzita v Brně, 2015, kapitola 3.3 Svalová tkáň a kapitola 5 Svalová soustava, s. 20–22 a 50). web2.mendelu.cz.

Karta 14, otázka C1

1. Wikipedia. *Kamzík horský* (Popis, Rozšíření a biotop, Biologie a chování, Rozmnožování). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kamzík (Stephan Sprinz, CC BY 4.0), kamzíče (Giles Laurent, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: varovný hvizd kamzíka (Philipp Pavelka, CC BY 4.0), nahráno v rakouském pohoří Rax v srpnu 2018. Znění licence: CC BY 4.0.
4. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: kamzíci na horské louce (adege, licence Pixabay), zveřejněno v únoru 2026. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 14, otázka C2

1. Wikipedia. *Kamzík horský* (Rozšíření a biotop). cs.wikipedia.org.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 14, otázka C3

1. Wikipedia. *Kamzík horský* (Rozšíření a biotop, Lov člověkem). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kamzičí vous (Gnosos, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 45–46; „Stojaté a mírně tekoucí vody, břehové porosty“, „Tažné, částečně tažné“, „Plošné rozšíření, částečně zimuje (města, nezamrzající vody), soužití s člověkem, zimní hejna“). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Kachna divoká* („V České republice je kachna divoká, resp. kachna divoká holarktická (Anas platyrhynchos platyrhynchos) nejpočetnější kachnou“). cs.wikipedia.org.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, je u ptáků uvedena i kachna divoká). zakonyprolidi.cz.
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 15, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46; „Kačer – špinavě bílý, hnědá hruď a hřbet, zelená hlava, zrcátka, kačírky, plováky, nehet, pelicháči“, „Kachna – ochranné zbarvení, zrcátka“). cmmj.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně. *Zoologické sbírky – Kachna divoká (Anas platyrhynchos)* („Samec ve svatebním šatě má kovově zelenou hlavu, bílý obojek na krku, černá ocasní pera „kačírky“,

modré bíle lemované zrcátko“). web2.mendelu.cz.
3. Kdelovit.cz. *Myslivecká mluva kachny divoké* (*Anas platyrrhyncha*) („Kačírky, kosírky – černá srpovitě zahnutá střední ocasní pera kačera. Starý kačer má dva páry kačírků, mladý jeden pár. Kačírky jsou loveckou trofejí, který se nosí na klobouku“). kdelovit.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kačer (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kachna (Gzen92, CC BY-SA 4.0), kachňátko (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: kvákání kachny divoké (Marie-Lan Taÿ Pamart, CC BY-SA 4.0), nahráno v pařížském Jardin des Plantes v lednu 2020. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: hlas kačera (E. A., CC BY 4.0), nahráno v rakouském Admontu v říjnu 2024. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 15, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 45–46; „Stojaté a mírně tekoucí vody, břehové porosty“, „Hnízda v blízkosti vody (břehy, budky), i stromy“, „Rostlinná potrava z vody, pastva na polích, bezobratlí“). cmmj.cz.
2. Místo pro život. *Kachna divoká* („vybuduje i v dutinách stromů, v opuštěných dravčích hnízdech i na střechách lidských příbytků“). ucenibezucebnic.cz.
3. Záchranná stanice pro divoká a exotická zvířata. *Záludnosti hnízdění kachny divoké – březňačky* („Nesnažte se je chytat, zahánět a jinak znepokojovat! Potřebují jen klid, aby se mohly chovat přirozeně“). zachranna-stanice.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hnízdo s vejci (Petritap, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46; „Monogamní páry, tok III., řadění kachen“, „10 vajec, 25 dnů inkubace“, „Hnízda v blízkosti vody (břehy, budky), i stromy“, „Problematika umělých odchovů“). cmmj.cz.
2. Místo pro život. *Kachna divoká* („vybuduje i v dutinách stromů, v opuštěných dravčích hnízdech i na střechách lidských příbytků“). ucenibezucebnic.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hnízdo s vejci (Petritap, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: dvě káčata kachny divoké plavou po hladině (BellCan68, licence Pixabay), zveřejněno v červenci 2024. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 15, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46; „Odstřel 250 tis. ks, stav 100 tis. ks, odchov 200 tis. ks“, „Problematika umělých odchovů“). cmmj.cz.
2. Původní divoká kachna mizí. Počet kříženců naopak roste. *Svět myslivosti* (předseda mysliveckého sdružení Jaroslav Široký: „Státní orgány životního prostředí však kvůli rozšiřování nežádoucích nemocí na původní kachní populace podobné umělé vysazování omezují“; chovatel Alois Sedlák o čistokrevné populaci: „Hrozí, že vymizí úplně“; chovatel Bohumil Durda o původu domácích kachen z divokých a jejich vzájemném křížení). svetmyslivosti.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. w) (kachna divoká od 1. září do 30. listopadu) a § 3 odst. 2 písm. b) („Společným lovem ‚na tahu‘ lze lovit … kachnu divokou pouze 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kachna divoká (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), vodní hon (Des Colhoun, CC BY-SA 2.0), kříženci kachny divoké s domácí (Acabashi, CC BY-SA 4.0), lov na tahu (Chuck Traxler, U.S. Fish and Wildlife Service, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9, okruh III/B/15 „Zobák, drápy, spárky, paspárky“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zobák dravce (Joselodos, CC0), zobák kachny (Alexis Lours, CC BY 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY 4.0.

Karta 15, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9, okruh III/B/15 „Zobák, drápy, spárky, paspárky“). cmmj.cz.
2. *Pazneht* (evoluce a popis paznehtů a jejich rudimentů u sudokopytníků, myslivecké pojmenování spárek). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dráp dravce (Jonn Leffmann, CC BY 4.0), stopa jelena (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), stopa kňoura (Spishunter, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka C1

1. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Medvěd hnědý* (Ursus arctos) — oddíly „Popis“ a „Fyzické parametry“ (tělesné rozměry, srst, drápy, chrup, pohlavní dimorfismus). cs.wikipedia.org.

2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: medvěd hnědý (Aneta p, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: vrčení medvíděte (Jakob Stanič, CC BY-NC 4.0), nahráno ve Slovinsku v březnu 2025. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 15, otázka C2

1. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Medvěd hnědý* (Ursus arctos) — oddíly „Rozšíření a početnost“ a „Rozšíření v Česku“. cs.wikipedia.org.
2. Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, příloha č. III (seznam kriticky ohrožených druhů živočichů, savci — medvěd hnědý). zakonyprolidi.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 15, otázka C3

1. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Medvěd hnědý* (Ursus arctos) — oddíly „Teritorium“, „Potrava“ a „Zimní spánek“. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: brloh (larsjuh, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 16, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47; „Husy, Vrubozobí-kachnovití“, „Husa velká (Anser anser)“, „Husa běločelá (Anser albifrons)“, „Husa polní (Anser fabalis)“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, jsou u ptáků uvedeny husa běločelá, husa polní i husa velká). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: husa velká (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), husa polní (Hobbyfotowiki, CC0), husa běločelá (Andreas Trepte, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0, CC BY-SA 2.5.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: noční přeletové volání husy běločelé (Joost van Bruggen, CC BY-SA 4.0), nahráno v nizozemském Arnhemu v březnu 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47; „Šedohnědé zbarvení, 4 kg, kejhají, syčí“, „Monogamní páry, až 8 vajec, 28 dnů inkubace, hnízda na břehu i na stromech“, „Rostlinná potrava, bezobratlí (tah na pole - škody)“). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Portál informačního systému ochrany přírody, profil druhu *Anser anser* (husa velká je vedena jako zranitelný druh; „Od sedmdesátých do devadesátých let minulého století vzrůstala v ČR početnost hnízdících párů až k téměř 700 párům“; hnízdí pravidelně v jižních Čechách, na jižní Moravě a na Českolipsku). portal.nature.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: husa velká (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: kejhání husy velké (Joost van Bruggen, CC BY-SA 4.0), nahráno v nizozemském Arnhemu v září 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47; „Husa běločelá… Bílá skvrna na čele ke spojnici světel“, „Podobná husa malá – skvrna až na temeno hlavy“, „Husa polní… Žlutý zobák s černým koncem a černým pruhem od kořene po nozdry“). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Portál informačního systému ochrany přírody, profil druhu *Anser albifrons* („Menší šedohnědá husa s bílou skvrnou kolem zobáku a tmavým břichem“). portal.nature.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: husa velká (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), husa běločelá (Andreas Trepte, CC BY-SA 2.5), husa polní (Hobbyfotowiki, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.5, CC0.

Karta 16, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47; „Většina tažných (X.-III.), přílet severských, klíny“, „Rozsáhlejší vodní plochy - Jižní Čechy, jižní Morava, velmi opatrné“, „hnízdí cca 600 párů husy velké“). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, profil druhu *Anser anser* („Od sedmdesátých do devadesátých let minulého století vzrůstala v ČR početnost hnízdících párů až k téměř 700 párům“, Českobudějovicko jako klíčové hnízdiště). portal.nature.cz.
3. Projekt sledování migrace husy velké zjistil, že se zimoviště výrazně posunula na sever. *Svět myslivosti* (zoolog Michal Podhrázský, Safari Park Dvůr Králové, koordinátor mezinárodního projektu: „V rámci monitoringu odchytávají odborníci každým rokem tyto ptáky, aby označili nové jedince, jejichž pohyb mohou do budoucna díky tomu sledovat“; „za posledních 30 let došlo k výraznému posunu zimovišť na sever“, jako příčiny uvádí „nárůst populace hus a zároveň

ničení jejich zimovišť“ v severní Africe). svetmyslivosti.cz.

4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapy jsou odtud převzaté a jen zmenšené, licence CC BY-SA 4.0. Karty druhů na portal.nature.cz: husa velká, husa polní, husa běločelá.

Karta 16, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47; „Lov 2 tis. ks, sčítaný stav 12 tis. ks“, „Rostlinná potrava, bezobratlí (tah na pole - škody)“). cmmj.cz.
2. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, profil druhu *Anser anser* (husa velká vedena jako zranitelný druh i přes dlouhodobý nárůst početnosti). portal.nature.cz.
3. Projekt sledování migrace husy velké zjistil, že se zimoviště výrazně posunula na sever. *Svět myslivosti* (mezinárodní projekt Safari Parku Dvůr Králové, zoolog Michal Podhrázský: „V rámci monitoringu odchytávají odborníci každým rokem tyto ptáky, aby označili nové jedince, jejichž pohyb mohou do budoucna díky tomu sledovat“; nárůst populace hus a ničení afrických zimovišť jako příčiny posunu zimovišť na sever). svetmyslivosti.cz.
4. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. t)-v) (husa běločelá, husa polní a husa velká od 16. srpna do 15. ledna) a § 3 odst. 2 písm. a) („Společným lovem ‚na tahu‘ lze lovit a) husu běločelou, husu polní a husu velkou pouze 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: husa velká (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka B1

1. Wikipedie. *Srst* (heslo, oddíl Stavba srsti). cs.wikipedia.org.
2. Voldřichová, M. *Savčí srst – zdroj fylogeneticky cenných znaků?* (bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007, kap. 1.3 Typy chlupů). dspace.jcu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: detail srsti (Klaus-Peter Kuhn, volné dílo).

Karta 16, otázka B2

1. Wikipedie. *Srst* (heslo, oddíl Stavba srsti). cs.wikipedia.org.
2. Voldřichová, M. *Savčí srst – zdroj fylogeneticky cenných znaků?* (bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007, kap. 1.2–1.3 Morfologie a typy chlupů). dspace.jcu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pesíky a podsada (Quadell, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka C1

1. FOIT, Jiří; KŘÍŽANOVÁ, Ivana. *Neobvyklé potravní chování ondatry pižmové*. Živa, 2010, č. 2, s. 91. ziva.avcr.cz.
2. Wikipedie. *Ondatra pižmová* (oddíly Stavba těla, Způsob života). cs.wikipedia.org.
3. Görner, T. *Ondatra pižmová* (*Ondatra zibethicus*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Délka těla 25 – 40 cm, váha 1 – 1,5 kg. Ocas je ze stran mírně zploštělý, lysý a drobně šupinatý, dlouhý 20 – 30 cm“). aopk.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ondatra pižmová (auburnxc, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: ondatra pižmová plave (Robb Hannawacker, CC0), natočeno v Pine Lake v americkém Utahu 2. prosince 2015. Znění licence: CC0.
6. Ptejte se knihovny (Národní knihovna ČR). *Myslivecká mluva – ocas ondatry* (odpověď z 21. května 2012: „Podle našich dostupných zdrojů se mysliveckou mluvou nazývá ocas ondatry pižmové prostě ocas“; „Často se myslivci bojí vyslovit slovo ocas, domnívaje se, že to není myslivecký výraz. Ale je. Ocas má jedenáct druhů zvěře: ondatra, holub, hrdličky, lyska, kachny, husy, potápka roháč, kormorán, volavka, kvíčala a krkavcovití“). ptejteseknihovny.cz.

Karta 16, otázka C2

1. FOIT, Jiří; KŘÍŽANOVÁ, Ivana. *Neobvyklé potravní chování ondatry pižmové*. Živa, 2010, č. 2, s. 91. ziva.avcr.cz.
2. Wikipedie. *Ondatra pižmová* (oddíl Zavlečení do Evropy a související potíže). cs.wikipedia.org.
3. Görner, T. *Ondatra pižmová* (*Ondatra zibethicus*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Vysazena byla roku 1905 na Starohuťském rybníku u Dobříše, do 20 let byla po celém území ČR“). aopk.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ondatří kožešina (Kuerschner, volné dílo).

Karta 17, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48; výčet a základní znaky holuba hřivnáče, holuba doupňáka, hrdličky zahradní a hrdličky divoké). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (holub doupňák je uveden mezi druhy zvěře, které nelze lovit; hrdlička zahradní a holub hřivnáč mezi druhy zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.

3. Wikipedie. *Holub hřivnáč* („S délkou těla 38–43 cm je holub hřivnáč největším druhem holuba ve střední Evropě.“). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Hrdlička divoká* („Obývá okraje lesů a polní remízky, porosty podél vod, zarostlé zahrady apod.“; „Od poloviny 70. let 20. století začal na většině území Evropy výrazný pokles stavů.“). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: holub hřivnáč (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), holub doupňák (Chris Cant from Cumbria, UK, CC BY 2.0), hrdlička zahradní (Zeynel Cebeci, CC BY-SA 4.0), hrdlička divoká (alon rozgovits Pikiwiki Israel, CC BY 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY 2.5.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: zpěv hrdličky divoké (Alexander Kürthy, CC BY-SA 4.0), nahráno na Slovensku (Jelka) v červnu 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
7. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: houkání holuba doupňáka (Benjamin Schedl, CC BY 4.0), nahráno v rakouské Vídni v dubnu 2026. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 17, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48; „krmivé druhy – holubí mléko, natrávené obiloviny; neuspořádaná hnízda na stromech, 2 vejce, 17 dnů inkubace, opakovaná hnízdění“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hnízdo holuba (Mysserli, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48; „Holub hřivnáč – modrošedý šat, zrcátka, bílá skvrna na krku, 700 g; tažný pták, přílet II., odlet IX.; stav 200 tis. ks, lov 20 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, příloha (holub hřivnáč od 1. srpna do 31. října). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Holub hřivnáč* („S délkou těla 38–43 cm je holub hřivnáč největším druhem holuba ve střední Evropě.“; „Osídlování center měst je u nás známé od 80. let, není však jasné, zda se jedná o urbanizaci české populace, nebo o expanzi hřivnáčů ze západoevropských měst směrem na východ.“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: holub hřivnáč (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: vrkání holuba hřivnáče (Alexander Kurthy, CC BY-SA 4.0), nahráno na Slovensku (Skalisko) v dubnu 2012. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48; „Hrdlička zahradní – původem z Balkánu, přirozená introdukce; šedé zbarvení, tmavé znaky; okolí lidských sídel, stálý pták; stav 150 tis. ks, lov do 5 tis. ks“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, příloha (hrdlička zahradní od 16. října do 15. února). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Hrdlička zahradní* („Hrdlička zahradní je silně synantropním druhem.“; „První výskyt byl zaznamenán v roce 1942 v Brně, do roku 1955 obsadila území celé republiky.“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hrdlička zahradní (Zeynel Cebeci, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: vrkání hrdličky zahradní (Andrew Skotnicki, CC BY 4.0), nahráno ve skotském Strathpefferu v srpnu 2026. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 17, otázka A5

1. Myslivecký řád ČMMJ, bod 77 („Je zvykem, že některé druhy zvěře, jejíž lov není plánován (např. holuba hřivnáče, hrdličky, divokého králíka), ulovené při osamělém lovu, ponechá uživatel honitby bezplatně lovci.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 48; údaje o potravě, rozšíření a stavech holubů a hrdliček). cmmj.cz.
3. Wikipedie. *Holub hřivnáč* („Potravu sbírá zpravidla na zemi na otevřených prostranstvích, méně často i na stromech nebo keřích.“; „Škody, které působí v zemědělství, nejsou příliš významné.“). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedie. *Hrdlička zahradní* („První výskyt byl zaznamenán v roce 1942 v Brně, do roku 1955 obsadila území celé republiky.“). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: holub hřivnáč (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), hrdlička zahradní (Zeynel Cebeci, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka B1

1. Mendelova univerzita v Brně, Ústav zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství. *Řád ŠELMY (Carnivora)*. web2.mendelu.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka B2

1. Mendelova univerzita v Brně, Ústav zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství. *Řád* ŠELMY (*Carnivora*). web2.mendelu.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (Jim Thiele, volné dílo), rys ostrovid (mpiet, CC BY-SA 2.0 DE), kuna lesní (Alastair Rae, CC BY-SA 2.0), medvěd hnědý (Aneta p, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0 DE, CC BY-SA 2.0, CC BY 4.0.

Karta 17, otázka C1

1. Wikipedia. *Bobr evropský*. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bobr evropský (ML5 at English Wikipedia, volné dílo).
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: vrčení bobra evropského (Jono, CC BY 4.0), nahráno v německém Bad Buchau v dubnu 2025. Znění licence: CC BY 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: bobr evropský ve vodě (Lubo Ondrasko, CC BY 3.0), natočeno v červenci 2013. Znění licence: CC BY 3.0.
5. *Encyklopedie zvěře malého Adepta myslivosti*: *bobr evropský* (*Castor fiber*). Myslivost 12/2025 („ocas, kterému myslivci říkají kelka, přidá dalších asi 30 až 35 centimetrů"; „plochý ocas slouží ve vodě jako kormidlo, jako „opěrka" na souši i výstražný nástroj, kdy prudké plácnutí kelkou o hladinu varuje rodinu před nebezpečím"). myslivost.cz.

Karta 17, otázka C2

1. Wikipedia. *Bobr evropský*, oddíl Škody způsobené bobry. cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, § 3. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ohryzaný strom (Gzzz, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 50–52; přehled krahujcovitých a sokolovitých dravců a jejich rozlišovacích znaků). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (jestřáb lesní, krahujec obecný, káně lesní, káně rousná, moták pochop, poštolka obecná, sokol stěhovavý a raroh velký jsou uvedeni mezi druhy zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Jestřáb lesní* („Nohy jsou žluté, duhovka dospělého oranžová až červená, mladého bledě nažloutlá."). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jestřáb lesní (Andrey Gulivanov, CC BY 2.0), krahujec obecný (caroline legg, CC BY 2.0), káně lesní (Иван Везенковић, CC BY-SA 4.0), káně rousná (christoph_moning, CC BY 4.0), moták pochop (Hellovijendra, CC BY-SA 4.0), poštolka obecná (Jakub Hałun, CC BY 4.0), sokol stěhovavý (Andy Morffew from Itchen Abbas, Hampshire, UK, CC BY 2.0), raroh velký (Saumitra Newalkar, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: volání krahujce obecného (Alvaro Ortiz Troncoso, CC BY-SA 4.0), nahráno v německém Berlíně v dubnu 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání poštolky obecné (Marie-Lan Taÿ Pamart, CC BY-SA 4.0), nahráno ve francouzském Paslières v dubnu 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51; „Káně lesní – hnědé zbarvení, cca 1 kg, v polích, kolem cest, specialista na hraboše, horší lovec, v zimě mršiny. Káně rousná – tažná, u nás v zimě, oproti káni lesní světlejší znaky, rousy až k prstům"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (káně lesní a káně rousná mezi druhy zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
3. Česká společnost ornitologická. *Pták roku 2021: káně lesní* („Káně lesní je v Česku i v Evropě nejrozšířenějším a nejpočetnějším dravcem."). birdlife.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: káně lesní (Иван Везенковић, CC BY-SA 4.0), káně rousná (christoph_moning, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: volání káně lesní (Benoît Van Hecke, CC BY-SA 4.0), nahráno ve francouzském Bérugesu v březnu 2020. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51; „Jestřáb lesní – lesní prostředí, potrava ptáci i savci (veverky); krátké letky, šedavé zbarvení, varhánkovitá hruď, sírově žluté oko, mohutné paťáty i klovec, cca 1 kg"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (jestřáb lesní mezi druhy zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Jestřáb lesní* („Nohy jsou žluté, duhovka dospělého oranžová až červená, mladého bledě nažloutlá."). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jestřáb lesní (Andrey Gulivanov, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: varovné volání jestřába lesního (Alvaro Ortiz Troncoso, CC BY-SA 3.0), nahráno v německém Berlíně v prosinci 2017. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 53; „Výr velký – rezavohnědé zbarvení, hnědočerné skvrny, výrazná ouška, výrazná světla s oranžovou duhovkou, mohutné paráty, 3 kg; hnízda na skalách, 1-3 vejce, 35 dnů inkubace; lov obratlovců do velikosti srnčete“, obecné znaky sov na témže snímku). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (výr velký mezi druhy zvěře, které nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Výr velký* („Je největší evropskou sovou.“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výr velký (Jac. Janssen from Baarlo lb, NL, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: houkání výra velkého (Mirko Tomasi, CC BY-SA 4.0), nahráno v italské Varese v únoru 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 50; „Mezi zvěří dnes chybí orli, luňáci, částečně motáci a včelojed. Typičtí lovci… Rozmanitá potrava… Škody v intenzívních chovech. Likvidace hrabošů. Chráněné druhy“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) (výčet druhů dravců a sov mezi zvěří, kterou nelze lovit, protože jsou zvláště chráněnými živočichy). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 5a odst. 1 („V zájmu ochrany druhů ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států Evropských společenství, […] je zakázáno jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem, úmyslné poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: káně lesní (Иван Везенковић, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. b), c) a d) (vymezení pojmu zvěř a taxativní výčet druhů, které lze/nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 2: „Zvěř a její rozdělení – pojem zvěř, výčet zákonem o myslivosti“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jelen (Smudge 9000, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 18, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (taxativní výčet druhů zvěře savčí a pernaté, které lze/nelze lovit). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 2: „Zvěř a její rozdělení – spárkatá, pernatá, drobná, vysoká, červená, černá, šelmy“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen (Smudge 9000, CC BY 2.0), zajíc polní (Miosta, CC BY 4.0), bažant obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), liška obecná (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka C1

1. AOPK ČR. *Vydra říční (Lutra lutra) — Biologie a ekologie druhu* (záchranné programy). zachranneprogramy.cz.
2. Wikipedie. *Vydra říční* (oddíly Fyzické vlastnosti a Chování a životní prostředí). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vydra říční (FOTO-ARDEIDAS, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: vydra se čistí (Uusijani, CC0), natočeno v helsinské zoo Korkeasaari v říjnu 2013. Znění licence: CC0.

Karta 18, otázka C2

1. AOPK ČR. *Vydra říční (Lutra lutra) — Rozšíření* (záchranné programy). zachranneprogramy.cz.
2. AOPK ČR. *Vydra říční (Lutra lutra) — Biologie a ekologie druhu* (záchranné programy). zachranneprogramy.cz.
3. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Nálezová databáze ochrany přírody* (veřejné nálezy podle mapovacích čtverců, stav k 11. 9. 2026; © AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody, podkladová data © ČÚZK). Mapa je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY-SA 4.0. portal.nature.cz.

Karta 18, otázka C3

1. AOPK ČR. *Vydra říční (Lutra lutra) — Biologie a ekologie druhu* (záchranné programy). zachranneprogramy.cz.
2. AOPK ČR. *Vydra říční (Lutra lutra) — Status ochrany* (záchranné programy). zachranneprogramy.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vydra s rybou (Peter G Trimming, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 19, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře,

snímek 54; údaje o vzhledu, prostředí a stavech sojky a straky). cmmj.cz.
2. Kdelovit.cz. *Sojka obecná* (přehled lovné zvěře; „Na podzim jsou jejich potravou lesní plody, bobule, bukvice a žaludy, které sbírají pod stromy nebo je obírají přímo z větví. Často si z nich dělají v dutinách stromů nebo ve skalních puklinách větší zásoby na zimu."). kdelovit.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d) (sojka obecná v seznamu druhů zvěře, které nelze lovit; straka obecná v seznamu druhů zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sojka (Hwbund, CC BY-SA 4.0), straka (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená a převedená do formátu m4a: skřehotání straky (Benoît Van Hecke, CC BY-SA 4.0), nahráno ve francouzském Fontaine-le-Comte v březnu 2020. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: volání sojky obecné (Alexander Kürthy, CC BY-SA 4.0), nahráno ve slovenské lokalitě SAC Čičovské luhy v lednu 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímky 54–55; údaje o poddruzích vrány a stavech havrana i krkavce). cmmj.cz.
2. AOPK ČR. *Informační systém ochrany přírody (ISOP) – Corvus corax* („Krkavec velký byl na našem území v průběhu 19. století vyhuben, znovu u nás začal prokazatelně hnízdit v 70tých letech 20. století a od té doby jeho početnost… narůstá"). portal.nature.cz.
3. Wikipedie. *Havran polní* („Počet hnízdících ptáků byl v letech 1985–1989 odhadován na 2600–3600 párů… v letech 2001–2003 na 3000–4000 párů"; „Dle odhadu… v Česku zimují dva až čtyři miliony jedinců"). cs.wikipedia.org.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vrána, černá forma (Alexis Lours, CC BY 4.0), vrána, šedá forma (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0), havran polní (Wald1siedel, CC BY-SA 4.0), krkavec velký (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
6. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen převedená do formátu m4a: krákání vrány šedé (Ryan Hodnett, CC BY-SA 4.0), nahráno v norském Bærumu v dubnu 2021. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
7. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání havrana polního (Кашеед, CC BY-SA 4.0), nahráno v litevském Vilniusu (čtvrť Lazdynai) v roce 2022. Znění licence: CC BY-SA 4.0.
8. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání krkavce velkého (Benjamin Mayer, CC BY-SA 4.0), nahráno v německém Tübingenu v červnu 2019. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímky 54–55, 65; hodnocení škodlivosti krkavcovitých pro drobnou zvěř a rybniční hospodářství). cmmj.cz.
2. SÝKORA, Ivo. *Krkavcovití – biologie a vlastnosti*. Myslivost 12/2010 („Aktivně vyhledávají v době hnízdění hnízda jiných ptáků, vypíjejí jejich vejce a vybírají mláďata"; „Známé jsou případy, kdy na pastvinách se naučil zabíjet rodící se telata takovým způsobem, že jakmile zjistí, že u krávy začíná telení, jeden krkavec obtěžuje rodící krávu a druhý roztrhne plodový obal rodícího se telete a útokem na oči a hlavu tele zabije"). myslivost.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a d). zakonyprolidi.cz.
4. AOPK ČR. *Informační systém ochrany přírody (ISOP) – Corvus corax*. portal.nature.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: krkavci na mršině (Jacob W. Frank / NPS, volné dílo).

Karta 19, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (prezentace, kapitola „Zvěř a její rozdělení", okruhy III/B/11, 12, 17, 18, 19). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Srstnatá zvěř* (oddíl Rozdělení srstnaté zvěře). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zajíc polní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Kurz uchazečů o první lovecký lístek – III. skupina: Myslivecká zoologie* (prezentace, kapitola „Zvěř a její rozdělení", okruhy III/B/11, 12, 17, 18, 19). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Wikipedie: otevřená encyklopedie. *Srstnatá zvěř* (oddíly Rozdělení srstnaté zvěře a Srstnatá zvěř v ČR podle nového zákona 449/2001 Sb.). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zajíc polní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), králík divoký (JJ Harrison, CC BY-SA 3.0), liška obecná (Joanne Redwood, CC0), veverka obecná (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC0.

Karta 19, otázka C1

1. Wikipedie. *Veverka obecná* (oddíly Popis, Chování, Potrava, Rozmnožování). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zrzavá forma (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0), tmavá forma (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zesílená a převedená do formátu m4a: volání veverky obecné (Ollie Davis, CC BY 4.0), nahráno na anglickém ostrově Wight v květnu 2026. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 19, otázka C2

1. Wikipedie. *Svišť horský* (oddíly Popis, Způsob života, Potrava, Hibernace). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: svišť horský (Böhringer Friedrich, CC BY-SA 3.0 AT). Znění licence: CC BY-SA 3.0 AT.
3. Nahrávka je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: varovné pískání sviště (TanguyLoïs, CC BY-SA 4.0), nahráno ve francouzském Savojsku. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka C3

1. Wikipedie. *Veverka obecná* (oddíl Ohrožení). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zrzavá forma (Rhododendrites, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka A1

1. Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci, § 1 (doslovné vyjmenování šesti druhů). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 64; popis psíka mývalovitého, mývala, norka a nutrie jako zavlečených druhů). cmmj.cz.
3. AOPK ČR. *Invazní druhy – Národní legislativa* („vybrané nepůvodní druhy vyžadující regulaci… mohou být loveny všemi s povolenkou od uživatele honitby“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
4. Görner, T. *Ondatra pižmová* (*Ondatra zibethicus*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Původ: Severní Amerika, vyjma nejsevernějších oblastí“; „Semiakvatický druh, osidluje střední a menší rybníky, nádrže, slepá ramena řek a bažiny“). aopk.gov.cz.
5. Čolobentičová, L., Görner, T. *Husice nilská* (*Alopochen aegyptiaca*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2026 („Původ: Tropická Afrika jižně od Sahary, přirozeně osidluje i údolí Nilu až do Egypta“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0), norek americký (Marc Evans from Reading, UK, CC BY-SA 2.0), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0), husice nilská (Andreas Trepte, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.5.
7. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: nutrie žere (Gzen92, CC BY-SA 4.0), natočeno v Colmaru ve Francii v říjnu 2018. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 64; „Nepůvodní druhy – nebezpečí pro ekosystémy, úniky z chovů a následné šíření“). cmmj.cz.
2. Görner, T. *Ondatra pižmová* (*Ondatra zibethicus*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Masivní nárůst populace dosáhl svého vrcholu v 70. letech 20. století, od poč. 80. let stavy početnosti klesají. V roce 2000 byla velikost populace zhruba na 15 % jejího výskytu v 60. letech 20. století. Dnes je její výskyt zaznamenán na cca 96 % území“). aopk.gov.cz.
3. Andrš, M., Görner, T. *Norek americký* (*Neogale vison*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Mezi nejvýznamnější rizika spojená s výskytem norka amerického patří predace jiných druhů (v našich podmínkách zejména vodní ptáci, užovky a raci)… Škody může páchat na rybách chovaných v rybnících“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
4. Görner, T. *Mýval severní* (*Procyon lotor*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Zatím není plošně rozšířen, jsou dvě hlavní centra výskytu, a to západní Čechy a niva řeky Moravy“; „Vyvíjí silný predační tlak na raky, obojživelníky, plazy a ptáky“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 38; „Všežravec – rostlinná i živočišná potrava, škody na drobné a vejcích“). cmmj.cz.
6. Svět myslivosti. *Českem se šíří asijská šelma, odstřel je složitý* (citace Vladimíra Hanzala, koordinátora sledování savců AOPK ČR: „Vzhledem k tomu, že je rozšířen v zásadě v celé republice, lze předpokládat, že jeho populace bude i nadále růst“; v roce 1977 zastřeleno 27 psíků, v roce 2012 skoro 1300). svetmyslivosti.cz.
7. Görner, T. *Nutrie říční* (*Myocastor coypus*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2025 („Informace o změnách početnosti lze odvozovat i z mysliveckých zástřelů, kde se objevuje od roku 2003, kdy bylo zastřeleno 300 kusů, v roce 2025 to bylo již přes 30 000 jedinců“; „Při extrémních zimách u nás může vyhynout 80 – 90 % jedinců“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
8. Čolobentičová, L., Görner, T. *Husice nilská* (*Alopochen aegyptiaca*), informační karta. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2026 („První hnízdění byla prokázána roku 2008 v západních a jižních Čechách… V současné době hnízdí na desítkách lokalit po celé ČR“; „Zaznamenána byla také hybridizace husic s jinými druhy hus a kachen“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.

9. Vyhláška č. 454/2021 Sb., o stanovení druhů živočichů vyžadujících regulaci, § 1. zakonyprolidi.cz.
10. AOPK ČR. *Invazní druhy – Národní legislativa* („vybrané nepůvodní druhy vyžadující regulaci… mohou být loveny všemi s povolenkou od uživatele honitby“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
11. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: norek s rybou (Katmai National Park and Preserve, volné dílo), natočeno na Aljašce 22. září 2013.

Karta 20, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (snímek 38; popis vzhledu, prostředí, potravy a rozmnožování psíka mývalovitého). cmmj.cz.
2. Svět myslivosti. *Českem se šíří asijská šelma, odstřel je složitý* (citace Vladimíra Hanzala, koordinátora sledování savců AOPK ČR: „Vzhledem k tomu, že je rozšířen v zásadě v celé republice, lze předpokládat, že jeho populace bude i nadále růst“; v roce 1977 zastřeleno 27 psíků, v roce 2012 skoro 1300). svetmyslivosti.cz.
3. Vyhláška č. 454/2021 Sb., § 1; AOPK ČR, *Invazní druhy – Národní legislativa*. invaznidruhy.aopk.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.
5. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: volání psíka mývalovitého (Nan Yang, CC BY-NC 4.0), nahráno v čínském Pekingu (okres Men-tchou-kou) v březnu 2026. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 20, otázka B1

1. Wikipedie. *Pero* (stavba pera – stvol, brk, osten, prapor). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Peří* (typy peří, stavba obrysového pera, vývoj opeření). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obrysové pero (Featherfolio Chris Maynard, CC BY-SA 3.0), prachové pero (Yoky, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka B2

1. Wikipedie. *Pero* (tepelně izolační funkce prachového peří, ochrana těla, aerodynamický tvar). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Peří* (funkce jednotlivých typů peří – krycí, letky, rýdovací, prachové, prachovitá, pudrovitá a štětinovitá pera). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krycí (obrysové) peří (Featherfolio Chris Maynard, CC BY-SA 3.0), letka (Daniel Capilla, CC BY-SA 4.0), rýdovací pero (BirdingInSpain, CC BY-SA 3.0), prachové peří (Yoky, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka C1

1. Wikipedie. *Koza bezoárová* (popis, prostředí, způsob života a potrava). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: samec (Alexander Malkhasyan, CC BY-SA 4.0), samice (Alexander Malkhasyan, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka C2

1. Wikipedie. *Kozorožec horský* (popis, způsob života, rozmnožování, početnost a introdukce). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: samec (Fulvio Spada, CC BY-SA 2.0), samice (Giles Laurent, gileslaurent.com, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.
3. Nahrávka je z iNaturalistu a je tu jen zkrácená, zesílená a převedená do formátu m4a: bečení mláděte kozorožce (Jérémy Calvo, CC BY-NC 4.0), nahráno ve francouzském Passy v červenci 2026. Znění licence: CC BY-NC 4.0.

Karta 20, otázka C3

1. Wikipedie. *Koza bezoárová* (rozšíření a introdukce v Česku). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kri-kri (Geeninspiratie0258, CC0). Znění licence: CC0.

Předmět IV — Péče o zvěř a její chov

Okruh 1, otázka 1

1. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, § 2 (životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje; jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie) a § 3 (ekosystém je funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase). e-sbirka.gov.cz.
2. *Ekologie* (věda zabývající se popisem, analýzou a studiem vztahů mezi organismy a jejich prostředím; pojem a definici oboru zavedl Ernst Haeckel v roce 1866). cs.wikipedia.org.
3. *Biosféra* (část planety Země, kde se vyskytují nějaké formy života; sahá do spodní vrstvy atmosféry, zahrnuje prakticky celou hydrosféru a povrch litosféry do desítek metrů pod půdou). cs.wikipedia.org.
4. *Biom* (dílčí oblast biosféry charakterizovaná určitým typem biotických a abiotických podmí-

nek – podnebím, hydrologií, půdou a geologií – jimž odpovídají typická společenstva rostlin a živočichů). cs.wikipedia.org.

5. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 4.

Okruh 1, otázka 2

1. *Potravní řetězec* (organismy se řadí do trofických úrovní podle toho, jak jsou vzdálené od primárního producenta). cs.wikipedia.org.
2. *Zoochorie* (způsob šíření semen a plodů pomocí živočichů; epizoochorie na povrchu těla, endozoochorie trávicím traktem). cs.wikipedia.org.
3. TUREK, Kamil, Štěpán KŘÍSTEK, Jaroslav KUBIŠTA, Jan VROBEL, Radim STREJČEK a Pavel TOMEČEK. Poškození obnovy lesa zvěří; měření na 1 383 kontrolních a srovnávacích plochách v letech 2013–2021 (207 433 stromků). *Zpravodaj ochrany lesa*, sv. 25, 2022. Shrnutí: Zvěř zcela zničí každý sedmý malý stromek při obnově lesů, VÚLHM.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52; ve znění zákona č. 220/2025 Sb., účinném od 1. 1. 2026. Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství. Srov. Škody způsobené zvěří tamtéž.
5. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026; data za myslivecký rok 2025/2026 (1. 4. 2025 – 31. 3. 2026). statistikaamy.csu.gov.cz.
6. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: divoké prase ryje v kamenité půdě (RoyBuri, licence Pixabay), zveřejněno v srpnu 2021. Znění licence: Pixabay Content License.

Okruh 1, otázka 3

1. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 (honitby nebo jejich části se podle charakteristiky přírodních podmínek zařazují do jakostních tříd pro jednotlivé druhy spárkaté zvěře). Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství.
2. *Bergmannovo pravidlo* (teplokrevní živočichové v teplých oblastech blíže rovníku dosahují menších rozměrů než jejich příbuzní v oblastech s chladným podnebím; ve studených oblastech se vyplatí malý poměr povrchu k objemu, aby nedocházelo ke ztrátám tepla; pravidlo formuloval roku 1847 Christian Bergmann a vyjadřuje statistický trend). cs.wikipedia.org.
3. *Allenovo pravidlo* (teplokrevní živočichové z chladných oblastí mají kratší končetiny a výstupky obecně než podobní živočichové z teplých oblastí; formuloval je Joel Asaph Allen roku 1877, jde opět o statistický trend). cs.wikipedia.org.
4. *Glogerovo pravidlo* (živočichové v suchých oblastech mají obvykle světlejší zbarvení než jejich protějšky ve vlhkých regionech; „u některých skupin, jako jsou ptáci, by se mohlo jednat o ochranu před rozkladnými bakteriemi, kterých je ve vlhku více než v suchých podmínkách. Proto ve vlhkých oblastech používají živočichové raději odolný hnědý eumelanin než méně odolný a světlejší feomelanin“; pravidlo nese jméno Constantina Wilhelma Lamberta Glogera a neplatí univerzálně). cs.wikipedia.org.
5. *Gloger's rule* („Feathers in humid environments have a greater bacterial load, and humid environments are more suitable for microbial growth; dark feathers or hair are more difficult to break down. … More resilient eumelanins (dark brown to black) are deposited in hot and humid regions, whereas in arid regions, pheomelanins (reddish to sandy color) predominate due to the benefit of crypsis.“). en.wikipedia.org.
6. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 5.

Okruh 1, otázka 4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; „Vztah predátorů (šelem a dravců) a kořisti je v přirozených podmínkách vyvážený – predátoři regulují početnost kořisti, při nedostatku kořisti klesá populace predátorů“, snímek 48–49 k náhradám škod způsobených chráněnými živočichy). cmmj.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 48–50 (obecná a zvláštní ochrana zvláště chráněných druhů živočichů). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: rys ostrovid (Musicaline, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 1, otázka 5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7 „přezvěření – vysoké škody, vzrůst nemocnosti, pokles kvality“, snímek 22 „normovaný stav – nejvýše přípustný jarní stav, odpovídající kvalitě a úživnosti honitby, zvěř nezpůsobuje zásadní škody na životním prostředí“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 39–41 („Únosné stavy jsou maximální přípustné stavy zvěře, které dané prostředí unese … Neznamená to tedy, že by se v daném prostředí více zvěře neuživilo, ale dopady jejího výskytu (zejména škody na lese) by přesáhly toleranci jejich vlastníků“; Caughleyho čtyři kategorie nadměrných stavů s příklady – nehody na silnicích a přenos chorob, škody na lese a polích, zhoršení kondice, zimní úhyny a kvalita paroží, eliminace některých druhů rostlin; ekonomická kritéria – náklady na ochranná opatření a škody nesmí přesáhnout určité procento ze zisku; ekologické kritérium – zvěř není příčinou lokálního vymizení druhu). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění účinném od 1. 1. 2026, § 3 odst. 2 („Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který

odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby“). zakonyprolidi.cz.

Okruh 1, otázka 7

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7, 24; populační hustota, přezvěření, nedozvěření honitby). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1, § 2, § 5. Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství.
3. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy“, řádek zvěř černá, sloupec skutečný lov – odstřel; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.
4. KAHUDA, Josef. *Minulý myslivecký rok opět přinesl několik rekordů*. Statistika&My, Český statistický úřad, 31. 8. 2026 (myslivecký rok 2025/2026: „Černá zvěř zaznamenala po propadu v předcházejícím období významný nárůst odstřelu na rekordních 273 275 kusů“; „U zajíců došlo ke značnému snížení odstřelu o 10 488 kusů (-28,8 %) na 25 924 kusů, což znamenalo nejnižší hodnotu“). statistikaamy.csu.gov.cz.

Okruh 1, otázka 8

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51 „Nepůvodní druhy zvěře“ – bažant, krocan, orebice, králík, ondatra, nutrie, muflon, kamzík, sika, jelenec, norek, psík mývalovitý, mýval, šakal). cmmj.cz.
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném od 1. 10. 2025, § 5 odst. 4–6 („Záměrné rozšíření nepůvodního druhu do krajiny je možné jen s povolením orgánu ochrany přírody … Platnost povolení k záměrnému rozšíření nepůvodního druhu do krajiny zaniká zařazením příslušného druhu na unijní seznam“; „Záměrné rozšiřování křížence … do krajiny je možné jen s povolením orgánů ochrany přírody“; „Orgán ochrany přírody může stanovit opatření k regulaci nepůvodního druhu nebo křížence“). zakonyprolidi.cz.
3. AOPK ČR. *Norek americký* (*Neogale vison*), karta invazního druhu („Mezi nejvýznamnější rizika spojená s výskytem norka amerického patří predace jiných druhů (v našich podmínkách zejména vodní ptáci, užovky a raci). Norek rovněž vytváří potravní kompetici s přirozenými šelmami“; „je norek zařazen mezi živočichy vyžadující regulaci. Ty může usmrcovat každý myslivec s povolenkou od uživatele honitby“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
4. MINÁRIKOVÁ, T., ŠÍMA, J., POLEDNÍK, L., ČAMLÍK, G., POLEDNÍKOVÁ, K. *Návrh opatření snižujících vliv invazních šelem na faunu České republiky* (studie, ALKA Wildlife, 2015), s. 12 („V západním Skotsku kolonie racka chechtavého poklesly o 52 % … V případě některých kolonií norek způsobil kolaps kolonií“; „norka lze považovat za druh s největším impaktem na původní faunu ze všech tří druhů nepůvodních invazních šelem“) a s. 18 (psík mývalovitý „je přenašečem vztekliny, prašiviny a pravděpodobně i dalších infekcí“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
5. AOPK ČR. *Mýval severní* (*Procyon lotor*), karta invazního druhu („Vyvíjí silný predační tlak na raky, obojživelníky, plazy a ptáky. Silný konkurent domácích druhů šelem. Mohou přenášet nemoci a parazity, např. vzteklinu, psinku, na člověka škrkavku“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
6. AOPK ČR. *Čeští vědci potvrdili výskyt nebezpečného parazita u invazního mývala severního* (aktualita, 18. 2. 2026; škrkavka mývalí zjištěna u tří z deseti mývalů z Doupovských hor vyšetřených v letech 2023–2025; „K nákaze je vnímavých více než 150 druhů ptáků a savců, včetně člověka“; larvy putují „nejčastěji do centrální nervové soustavy … případně mohou postihnout oči“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
7. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Jelen sika* – oddíly „Rozšíření v Čechách“ (obory na Plzeňsku, únik do volnosti od 40. let 20. století), „Ekologické hledisko“ („Nežádoucí je především kříženi siky s jelenem lesním (kříženci jsou plodní)“) a „Vzhled“ („značně však škodí okusem letorostů a sazenic jehličnanů“). cs.wikipedia.org.
8. Ministerstvo životního prostředí. *Norek americký, křídlatky nebo jelen sika jsou nově na evropském seznamu invazních druhů* (tisková zpráva, 12. 8. 2025; nařízení Komise platí od 7. 8. 2025, seznam má 114 druhů; norek je „nevybíravý predátor ostatních živočichů zejména v okolí vod“; sika zařazen kvůli „křížení s jelenem evropským, které vede k narušení genofondu tohoto původního druhu“; zákaz držení, chovu, dovozu, převozu, prodeje a vypouštění do přírody). mzp.gov.cz.
9. AOPK ČR. *Jelen sika nově na seznamu invazních druhů EU, v Česku zůstane lovnou zvěří* (aktualita, 6. 10. 2025; „Tento druh ohrožuje populaci původního jelena evropského křížením a zvyšuje tlak na lesní ekosystémy“; „Výsledkem je zachování jelena siky mezi druhy zvěře podle zákona o myslivosti. Tím bude umožněna jeho regulace myslivci“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
10. AOPK ČR. *Nutrie říční* (*Myocastor coypus*), karta invazního druhu („Budováním chodeb v březích přispívá k jejich nestabilitě, což společně s vypásáním pobřežní vegetace může vést ke zvýšené břehové erozi … V zimě za nedostatku potravy dokáže nutrie okusem kůry zničit i vzrostlé stromy“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
11. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0), norek americký (Marc

Evans from Reading, UK, CC BY-SA 2.0), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0), jelen sika (Lilly M, CC BY-SA 3.0), kříženci siky a jelena evropského (Joe King, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

12. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: mýval prohmatává skulinu (Uusijani, CC0), natočeno v helsinské zoo 6. října 2013. Znění licence: CC0.

Okruh 1, otázka 9

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6, 11; mezidruhové vztahy – kompetice, predace, parazitismus; etologie mezidruhových vztahů – komenzalismus, protokooperace, kooperace). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 31 (symbióza mikroorganismů v bachoru přežvýkavé zvěře – mikrobiální osídlení předžaludku štěpí rostlinnou hmotu jinak pro zvěř nedostupnou). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Komenzálismus* („Termín komensalismus pochází z latinského mensa (stůl) a předpony con- (s-, spolu-), v překladu tedy „spolustolování““). cs.wikipedia.org.

Okruh 1, otázka 10

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4, 5, 7; ekologie, biotop, populace). cmmj.cz.
2. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, § 3 (ekosystém je funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase). e-sbirka.gov.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 41 („Přirozené ekosystémy již neexistují a v dnešní krajině je nutno definovat cíle hospodaření a hledat nástroje pro jejich dosažení v reálných podmínkách“). web2.mendelu.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Okruh 1, otázka 11

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21; kvalita životního prostředí zvěře – klidová území a krytové možnosti). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 18 („Remízky zvěř využívá zejména jako krytu před nepřízní počasí, predátory a nachází v nich dostatek klidu zejména v době hnízdění a kladení mláďat. Jsou důležité zejména v polních honitbách, kde usnadňují zvěři orientaci“; „V remízku by měla být zastoupena všechna tři patra a to bylinné, keřové a stromové. Měl by být vybudován na suchém a dostatečně slunném místě, v okrajových částech s nízkými a hustými keři. V trvalém remízu by taktéž neměly chybět vzrostlé hřadovací stromy a popeliště. Výhodou je přítomnost zdroje vody“; „Pernatá zvěř velmi ráda využívá kryty tvořené trsnatými trávami“). web2.mendelu.cz.
3. NEDVĚD, Oldřich. *Ekologická past slunéčka*. Vesmír, 2015, č. 7 („Tato hora tak představuje klasický případ ekologické pasti. To, co jinde k přežití pomáhá, zde škodí.“ – princip situace, kdy jinak prospěšné chování nebo zdánlivě atraktivní prostředí v určitých podmínkách sníží přežití nebo reprodukční úspěch). vesmir.cz.
4. Senoseč online. *Senoseč online – Druhy živočichů ohrožených senosečí* („Nejvíce jsou zemědělskými pracemi ohroženy druhy, které v období sklizně (přelom května a června) přivádějí na svět svá mláďata. Do této skupiny patří hlavně ptáci hnízdící na zemi, u kterých dochází ke zničení celých snůšek a mnohdy i k usmrcení samic, které sedí na hnízdech“; „Malí zajíčci a srnčata mají do určitého věku svou strategii přežití založenou na nehnutém vyčkávání právě v travních porostech“; „Chřástal polní před žací lištou neodlétá, naopak se snaží schovat do vysoké trávy“). senosec.czu.cz.
5. Stop sečení srnčat, z. s. *Co se děje?* („Tyto měsíce jsou ovšem dobou, kdy se sečou travní porosty k přípravě senáže, dále porosty vojtěšky a jetele. Srnčata na blížící se nebezpečí v podobě sekačky reagují přikrčením k zemi“; spolek odhaduje na 60 000 zasečených srnčat ročně, zdroj odhadu neuvádí). stopsecenisrncat.cz.
6. Projekt Čiřikání. *Remízky pro koroptve* (cituje SEKERA, J. *Chov koroptví*, Státní zemědělské nakladatelství, Praha 1956, s. 61–63: remízek z trnitých křovin – „šípek, trnka, kustovnice, ptačí zob a tavolník“ – má koroptvím poskytnout „na podzim a zvláště v zimě za sněhu náležitou ochranu“, ponechávají se v něm „volná místa pro trávu, která se nesežíná“; „Vysoké stromy se do koroptvích remízků vysazovat nesmějí, poněvadž by poskytovaly vhodné místo k číhání dravcům“). koroptvicky.cz.
7. Sázíme budoucnost. *Remízky* („Nepřístupné porosty chrání zvířata před predátory i deštivým počasím“; v otevřených polích v nich najdou úkryt „koroptve, křepelky, zajíci i další zvěř“). sazimebudoucnost.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), remízek v poli (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 1, otázka 12

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov*

(školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 2–3 a 30; „Péče o zvěř je soubor myslivecких činností, směřující k zabezpečení a zlepšování životních podmínek zvěře, k úpravě početních stavů zvěře, k úpravě pohlavní a věkové struktury populací a zlepšování kvality a zdravotního stavu populací zvěře“; metody: „průběžný výběr zdravých, chovných a geneticky dobře založených jedinců“, „důsledně realizovaný průběrný odstřel“; „Průběrným odstřelem rozumíme selekci všech slabých, nemocných, vážně poraněných a z hlediska chovatelského neperspektivních jedinců – a to u zvěře samčí, samičí i mláďat“). cmmj.cz.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (chovem zvěře se rozumějí odborné zásahy sledující vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím a cílené zvyšování chovné kvality zvěře). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 8 odst. 1 a § 11 (ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí a povinnost uživatele honitby provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a zakládat remízky a políčka pro zvěř). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 1, otázka 13

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 2–3 a 7; cílem péče je „zabezpečení a zlepšování životních podmínek zvěře“, maximální populační hustota přináší „potravní konkurenci, problematickou reprodukci, škody na životním prostředí“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; minimálním stavem stav, kdy populační hustota ještě zabezpečuje biologickou reprodukci druhu). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 (honitby nebo jejich části se podle charakteristiky přírodních podmínek zařazují do jakostních tříd pro jednotlivé druhy spárkaté zvěře). Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství.

Okruh 1, otázka 14

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 8 odst. 1 (ochranou myslivosti se rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25 „Abiotičtí škodliví činitelé, ovlivňující stavy a kvalitu zvěře“ – výkyvy klimatu, segmentace krajiny, doprava, zemědělství, lesnictví, lidské volnočasové aktivity). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (tamtéž, snímek 26 „Biotičtí činitelé ovlivňující kvalitu a početní stavy zvěře“ – početnost predátorů a výskyt chorob). cmmj.cz.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: ekodukt Kolu (Sillerkiil, CC0), záběr z dronu na ekodukt Kolu v Estonsku ze září 2021. Znění licence: CC0.

Okruh 2, otázka 15

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 10–11; „Základem většiny životních projevů zvěře jsou instinktivní mechanizmy. Vzájemná komunikace – optická, zvuková, pachová a pohybová“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 5–6 (etologie je uvedena mezi biologickými předpoklady chovu zvěře vedle genetiky, výživy a reprodukce). web2.mendelu.cz.

Okruh 2, otázka 16

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 10; „Vytváření vztahu ve skupině – hierarchie, důležitá odpovídající věková struktura – alfa, beta.... jedinci (např. u šelem – vlk), vliv na reprodukci“). cmmj.cz.
2. Ptejte se knihovny (společný referenční portál knihoven ČR), odpověď na dotaz *Sociálně nejslabší jedinec u zvířat*, s odkazem na Anděrová, R. *Úvod do etologie* (1996) a encyklopedii Co je co, heslo *Sociální hierarchie* („Na vrcholu žebříčku stojí nejsilnější jedinec, zvaný alfa… Nejníže postavený jedinec je pak omega“). ptejteseknihovny.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vlčí smečka (Doug Smith, volné dílo).

Okruh 2, otázka 17

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 5; „Teritorium – určité plošné území, které jedinec či pár pro sebe obsazuje, značí a obhajuje. Domovský okrsek – home range, oblast, kde jedinec nebo skupina jedinců získává potravu, vyvádí mláďata apod. Uvnitř domovského okrsku… je teritorium, vlastní území, které zvíře nekompromisně hájí“). cmmj.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdroji 1.

Okruh 2, otázka 18

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 9; „Sezónní rytmy zvěře – jsou vázány

především na potravní nabídku a sexuální cyklus. Výrazné především u tažných ptáků, dále u hibernujících druhů…, u jarní a podzimní výměny srsti či u morfologických a fyziologických změn trávícího traktu přežvýkavců“). cmmj.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 37; „Každoroční střídání letního dostatku snadno stravitelné potravy se zimním omezeným příjmem složitěji stravitelné potravy (s převahou celulózy) provází spárkatou zvěř po statisíce let… a volně žijící přežvýkavá zvěř je na tyto změny funkčně adaptována“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen v říji (Heather Smithers, CC BY-SA 2.0), srna se srnčetem (Edgar El, CC BY 3.0), srnec v letní srsti (Romzig, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 3.0, CC0.

Okruh 2, otázka 19

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 10; „Rytmy aktivit - denní rytmy (cirkadiánní) – bifázní (ráno a večer), polyfázní (několikrát denně – zajíc, muflon)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 9; „Pastevní cykly s následnou dobou přežvykování… Srnce 8 – 10 cyklů denně, jelen 4 – 6 cyklů denně. Pokud je zvěř rušena a nemůže využít tento počet cyklů, dochází ke zhoršování zdravotní kondice zvěře a nárůstu škod na lesních dřevinách“). cmmj.cz.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: srnčí zvěř na pastvě na Slovensku (Lubo Ondrasko, CC BY 3.0), kus srnčí zvěře bez parůžků v letní srsti spásá byliny; natočeno na Slovensku v červnu 2014. Znění licence: CC BY 3.0.

Okruh 2, otázka 20

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 16 („Ze sčítaného počtu samic se vypočítá podle koeficientu očekávané produkce (KOP) přírůstek mláďat. Výše přírůstku je určující pro návrh plánu lovu v daném roce“). web2.mendelu.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 4 odst. 2–3 (rozpětí koeficientu očekávané produkce podle druhu zvěře a možnost stanovit odlišný koeficient při nepříznivých civilizačních faktorech). Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (normovaný stav zvěře odpovídá kvalitě životního prostředí a úživnosti honitby a v rámci jakostní třídy honitby zahrnuje i koeficient očekávané produkce). zakonyprolidi.cz.

Okruh 2, otázka 21

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 35; „Při průběrném odstřelu holé zvěře se posuzuje konstituce zvěře (tělesná stavba) - dobrým vodítkem je srovnání s ostatními kusy v tlupě; kondice zvěře (výživný stav) - posuzuje se výživný stav a hmotnost kusu… důvodem k průběrnému odstřelu jsou pouze výrazné změny kondice, způsobené věkem, plodnost samic spárkaté zvěře zůstává zachována do pozdního věku“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 30 a 33; „Průběrný odstřel je základem kvalitního chovu… rozumíme selekci všech slabých, nemocných, vážně poraněných a z hlediska chovatelského neperspektivních jedinců“; „pro průběrný odstřel je prvním kritériem tělesná konstituce, kondice a zdravotní stav posuzovaného jedince“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tlupa (Trish Steel, CC BY-SA 2.0), zvěř v zimě (Warren Garst, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 2, otázka 22

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímky 36–37; „klid v honitbě - základní požadavek pro správné trávení spárkaté zvěře a minimalizaci škod“; „Pro fyziologii trávení volně žijících přežvýkavců je v zimním období důležitější klid v honitbě než předkládání jadrných krmiv do krmných zařízení“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímky 38–42; seno a dužnatá krmiva jako základ zimního přikrmování, sůl předkládaná ve slaniskových pařezech, budování vodních zdrojů, krmelce, jesličky, oborohy a seníky jako zařízení pro přikrmování zvěře). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímky 2–3; péče o krytové a klidové části honitby jako jedna z metod péče o zvěř). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 30; „Průběrný odstřel je základem kvalitního chovu. Průběrným odstřelem rozumíme selekci všech slabých, nemocných, vážně poraněných a z hlediska chovatelského neperspektivních jedinců“). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěř u krmelce (Bad Kleinkirchheim, CC BY 2.0), krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0), slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 2, otázka 23

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 6 („Dědičnost jako základ chovu zvěře - Cílem hospodaření je zušlechťování = zvyšování kvality; Vedle podmínek prostředí rozhoduje genetika, důležitá je míra dědivosti; Klasický průběrný odstřel má jen malý potenciál něco změnit; Paroží je jen málo dědivé (0,2)… Heterozní efekt má význam“). web2.mendelu.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 3; „průběžný výběr zdravých, chovných a geneticky dobře založených jedinců“ jako jedna z metod péče o zvěř). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: silné paroží (Lviatour, CC BY-SA 3.0), špičák (BS Thurner Hof, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 24

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Kvalita životního prostředí zvěře je tvořena souborem faktorů – vhodné klimatické podmínky, dostatečné potravní zdroje včetně vody, klidová území a krytové možnosti, minimalizace biotických i abiotických škodlivých vlivů“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 25 („Abiotičtí činitele, kteří škodlivě ovlivňují stavy a kvalitu zvěře – výrazné výkyvy klimatických podmínek: extrémní mráz, srážky, dlouhodobé sucho“). cmmj.cz.
3. Tamtéž, snímek 4 („Základní ekologické faktory – voda a vlhkost prostředí, půda, světlo, teplo“). cmmj.cz.

Okruh 3, otázka 25

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. j) a k) („oborou druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným…“; „bažantnicí část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů…“). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 2 odst. 2 (normovaný stav srnce obecného se stanoví samostatně pro lesní celek a samostatně pro pozemky polní části honitby). Úplné znění.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 13: „Pro kvalitu honitby jsou důležité – lesní honitby: zvěřní louky a políčka pro zvěř, okusové porosty; polní a smíšené honitby: políčka pro zvěř, remízky a krytové porosty; pro všechny honitby: vodní zdroje“). cmmj.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 14 (zařazení lesní a polní části honitby do jakostní třídy vychází z odlišných kritérií, nejvyšší úživnost mají listnaté lesy). web2.mendelu.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěrní louka (SchiDD, CC BY-SA 3.0), zvěrní políčko (Ralf Krebs, CC BY 3.0), vodní zdroj (Hubert Kororo, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 3, otázka 26

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. l) („jakostní třídou honitby stupeň její úživnosti; vychází z přírodních podmínek v honitbě…“). zakonyprolidi.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 17–18 („Úživnost honitby je definována jako schopnost zvěři poskytnout dostatek kvalitní potravy v potřebném množství za vzniku přiměřených ‚únosných‘ škod…“; způsoby zvyšování úživnosti výsadbou, políčky, remízky a biopásy). web2.mendelu.cz.
3. Tamtéž, s. 14 (zařazení lesní části honitby do jakostní třídy podle charakteru lesa – nejvyšší úživnost mají listnaté lesy, s přibývajícím podílem jehličnanů úživnost klesá). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 37: zimní přikrmování je snahou o eliminaci škod z přezvěření, efekt bývá při zanedbání zásad opačný). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěrní políčko (Ralf Krebs, CC BY 3.0), remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), biopás (Sebastian Wallroth, volné dílo), jehličnatá monokultura (Tergas, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 3, otázka 27

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 36: „klid v honitbě – základní požadavek pro správné trávení spárkaté zvěře a minimalizaci škod, které narůstají s intenzitou rušení zvěře při přežvykování“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 54 („Vedle potravy rozhoduje o výsledcích chovu stres zvěře – rušení“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 44: hlavní příčinou škod zvěří na lesních porostech je mimo jiné „rušení zvěře lidskými aktivitami – absence dostatečného počtu pastevních period s následným klidem pro přežvykování“). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 3: „péče o krytové a klidové části honitby“). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 28

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 26: „Biotičtí činitelé ovlivňující kvalitu a početní stavy zvěře – kvalita a druhová pestrost biotopů, dostupnost potravních zdrojů a vody, početní stavy zvěře, početnost predátorů, zdravotní stav – výskyt chorob, myslivecká péče a lov zvěře“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 7 (maximální populační hustota přináší potravní konkurenci, problematickou

reprodukci a škody na životním prostředí). cmmj.cz.
3. Tamtéž, snímek 30 („Průběrným odstřelem rozumíme selekci všech slabých, nemocných, vážně poraněných a z hlediska chovatelského neperspektivních jedinců“). cmmj.cz.
4. Tamtéž, snímek 27 (myslivci musí respektovat legislativní ochranu šelem a dravců, jinak se z nich stávají pytláci). cmmj.cz.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: klíště obecné (Pristurus, CC BY-SA 3.0), klíště zblízka na listu a stéble na Wollenbergu v Hesensku v Německu, duben 2011. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 29

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 11: „kooperace většinou vnitrodruhová – lov ve smečkách“; „negativní vliv – konkurence potravní, prostorová“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 5 (teritorium – plošné území, které jedinec či pár pro sebe obsazuje, značí a obhajuje; domovský okrsek jako širší oblast). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 5 („Přiměřená početnost je základem pro omezení stresu zvěře – vnitrodruhová kompetice o potravu, kryt a prostor“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 28: „Početní stav zvěře v populaci… se stoupající početností se zvyšuje počet samičí a mladé zvěře, mění se věková struktura populace a mění se i sociální vztahy v populaci“). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tlupa černé zvěře (Luisea-ch94, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 3, otázka 30

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 26: biotičtí činitelé – početnost predátorů, zdravotní stav a výskyt chorob). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 20 („Z predátorů mohou působit značné ztráty rys, vlk a pytlačící psi, zejména na mladé zvěři“ – u jelení zvěře). web2.mendelu.cz.
3. Tamtéž, s. 23 („Z predátorů jsou pro kachny nebezpeční potkani, lišky, kuny, tchoři a toulavé kočky“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímek 27: vztah predátorů a kořisti je v přirozených podmínkách vyvážený, narušení rovnováhy vypouštěním polokrotkých bažantů má za důsledek koncentraci všech druhů predátorů). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: potulný pes (Jan Polák, CC BY-SA 3.0), Peklo u Raspenavy. Znění licence: CC BY-SA 3.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: klíště obecné (Pristurus, CC BY-SA 3.0), klíště zblízka na listu a stéble na Wollenbergu v Hesensku v Německu, duben 2011. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 31

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 25: „Abiotičtí činitele, kteří škodlivě ovlivňují stavy a kvalitu zvěře – výrazné výkyvy klimatických podmínek, segmentace krajiny, doprava, zemědělství, lesnictví, lidské volnočasové aktivity“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 20 („Jelení zvěř je poměrně odolná vůči nepříznivým podmínkám. Škodí jí zejména déletrvající silné mrazy a sněhová pokrývka nad 50 cm“). web2.mendelu.cz.
3. Tamtéž, s. 18 (zakládání biocenter a biokoridorů v krajině v rámci Územních systémů ekologické stability, remízky a biopásy jako doplněk potravy a krytu). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: ekodukt (Hanno Lans, CC BY 4.0), jehličnatá monokultura (Tergas, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 3, otázka 32

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 17–18 (úživnost honitby, zvyšování výsadbou dřevin, zvěřními políčky, remízky a biopásy; políčka v lesních honitbách 4–5 % výměry lesního celku). web2.mendelu.cz.
2. Tamtéž, s. 14 (zařazení lesní části honitby do jakostní třídy podle charakteru lesa – nejvyšší úživnost mají listnaté lesy a les nízký, nejnižší vysoký les bez podrostu). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 37: zimní přikrmování je snahou o eliminaci škod z přezvěření, efekt bývá při zanedbání zásad opačný). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěrní políčko (Ralf Krebs, CC BY 3.0), remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), vysoký les bez podrostu (Pavelwi, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 33

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 14 a 18 (zařazení polní části honitby podle výrobní zemědělské oblasti; políčka pro zvěř, dočasné a trvalé remízky, rohatiny a biopásy jako způsob zvyšování úživnosti polních honiteb). web2.mendelu.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 a příloha č. 1 (polní část honitby se zařazuje do jakostní třídy podle zemědělské výrobní oblasti: kukuřičná a řepařská I,

obilnářská II, bramborářská III, pícninářská IV). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěrní políčko (Ralf Krebs, CC BY 3.0), biopás (Sebastian Wallroth, volné dílo), remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 3, otázka 34

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 41: „Voda má pro zvěř zásadní význam. Počet přirozených vodních zdrojů v honitbách klesá. Především v polních honitbách je častý absolutní nedostatek vodních zdrojů… Okolí vodních zdrojů nemá být rozbahněné – prevence parazitárních infekcí… myslivci přispívají ke zvyšování biodiverzity honiteb“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 42 (myslivecká zařízení pro spárkatou zvěř – údržba přirozených i budování umělých vodních zdrojů včetně pravidelného doplňování, resp. výměny vody). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 54 („Mimo potravy má obrovský význam voda – menší možnosti migrací“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vodní zdroj (Hubert Kororo, CC BY-SA 4.0), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0), napáječka (Baral, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 3, otázka 35

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 50: „Škody na zvěři vznikají – zemědělskou činností: zasečení zvěře, vysečení hnízd, otravy zvěře postřiky či aplikací rodenticidů; dopravou; lidskými aktivitami v přírodě: rušení zvěře v době hnízdění a kladení mláďat; pytláctvím“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 56 („Za škodu na zvěři odpovídá každý, kdo ji způsobil porušením právní povinnosti. Škodou na zvěři se rozumí zejména neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, poškození nebo zničení prostředí nutného pro život zvěře… Na náhradu škody má nárok uživatel honitby“). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 25: „Abiotičtí činitele, kteří škodlivě ovlivňují stavy a kvalitu zvěře – výrazné výkyvy klimatických podmínek, segmentace krajiny, doprava, zemědělství, lesnictví, lidské volnočasové aktivity“). cmmj.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 26–27 („Orgán státní správy myslivosti může na žádost uživatele honitby v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat… nařídit omezení případně zákaz vstupu do honitby… K zabránění škodám na zvěři jsou vlastníci honebních pozemků povinni oznámit dobu a místo provádění prací v nočních hodinách, kosení pícnin a použití chemických přípravků na ochranu rostlin. Při kosení pícnin by zemědělci měli používat účinné plašiče, a pokud je to možné postupovat od středu sklízeného pozemku k jeho okraji“). web2.mendelu.cz.
5. Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. *Srážky se zvěří* (aplikace srazenazver.cz, mapa záznamů s filtrem období a čeledi; roční počty záznamů 2011–2024 pro všechny čeledi, jelenovité a prasatovité, staženo 17. 9. 2026). Graf je z těchto dat nakreslený. srazenazver.cz.
6. Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. *SRNA index nově s rozšířenými daty o střetech se zvěří*, 25. 5. 2026 (od října 2025 do března 2026 přes 18 tisíc střetů, ročně více než 30 tisíc; od dubna 2025 vyjíždí policie k nehodám se zvěří jen výjimečně, doplňují je data tísňové linky). cdv.gov.cz.
7. BEDNÁŘ, Marek. *Srážek se zvěří přibylo. Statistiky jsou totiž přesnější*. Auto.cz, 25. 5. 2026 („Ze zmíněných více než 18 tisíc srážek šlo ve 12 858 případech o srnčí zvěř (81,2 %), v 755 případech o prase“; podle SRNA indexu CDV a Generali České pojišťovny). auto.cz.
8. Česká asociace pojišťoven. *Každý třetí Čech během roku zaznamenal na silnici srážku se zvěří. Počet střetů dlouhodobě roste*, 22. 8. 2024 (2014: 7 437 střetů za 266 mil. Kč; 2023: 16 346 střetů za 712 mil. Kč; ročně 3 úmrtí, 21 těžkých a přes 150 lehkých zranění). cap.cz.
9. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srnče (Nagy Sándor m&m, CC BY-SA 4.0), hnízdo bažanta (Foto Reves, CC BY-SA 4.0), remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Dopravní značka je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): pozor, zvěř (Government of the Czech Republic, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.
10. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: ekodukt Kolu (Sillerkiil, CC0), záběr z dronu na ekodukt Kolu v Estonsku ze září 2021. Znění licence: CC0.

Okruh 4, otázka 36

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 36–37; zimní přikrmování je snahou eliminovat škody z přezvěření, efekt bývá v důsledku koncentrace zvěře a nedostatku vlákniny často opačný). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 45–47, 52 (jadrná krmiva jsou zejména semena obilovin a luštěnin, žaludy a kaštany, z obilovin je pro zvěř nejvhodnější oves; přikrmování je vhodné zahájit nejpozději v říjnu, koncem prosince přejít na objemná krmiva nebo jádro ředit, v době maximálního útlumu zvěř potřebuje hlavně klid; přínosem je vyšší lov s vyšší hmotností a kvalitnější trofejí,

omezení zimních úhynů a škod). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 4 ("Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat."). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zvěř u krmelce (Bad Kleinkirchheim, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Okruh 4, otázka 37

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 45–47 ("V myslivosti se krmiva dělí na objemná, jadrná, dužnatá a minerální"; přesné dávkování u volně žijící zvěře je nemožné, vychází se z předchozích zkušeností; zásady stability a pravidelnosti krmení). web2.mendelu.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 4 (počty a objemy krmných zařízení se uvádějí v plánu mysliveckého hospodaření a v ročním statistickém výkazu o honitbě). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: seno (Dietmar Rabich, CC BY-SA 4.0), oves (AS Photography, CC BY 4.0), řepa (Stanzilla, CC BY-SA 3.0), minerální liz (Dirk Bindmann, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 4, otázka 38

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 44, 47 (technika přikrmování závisí na potravní specializaci, zvláštnostech trávení přežvýkavců, sezónních cyklech a kvalitě prostředí; okusovači nemají z trávy užitek, nutná je stabilita krmné dávky). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 36; srnec doplňuje bachor 8–10× denně, jelen 4–6×, klid v honitbě je základním požadavkem pro správné trávení spárkaté zvěře a minimalizaci škod). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: seno (Dietmar Rabich, CC BY-SA 4.0), krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 4, otázka 39

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 40; sůl vyrovnává poměr sodíku a draslíku, doporučuje se kamenná nebo lisovaná sůl, medicinální lizy jsou komerční záležitostí, sůl se předkládá ve slaniskových pařezech). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 46 ("Minerální krmiva" – zvěř žijící v přírodě nemá zpravidla nedostatek minerálií, sůl by měla být dostupná celoročně, na jaře je potřeba ještě vyšší než v zimě). web2.mendelu.cz.
3. Myslivecký řád ČMMJ, bod 6 (nejméně jednou ročně se asanuje okolí lizů a solisek, případně provede jejich přemístění). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0), minerální liz (Dirk Bindmann, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 4, otázka 40

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 45–47 (jadrná krmiva mají nízký obsah vlákniny a hodně využitelné energie, nejvhodnější je oves, pšenice je nevhodná pro vysoký obsah lepku, krmivo musí být kvalitní a doplněné objemným krmivem, podává se plynule od října a dávka jádra se koncem prosince snižuje naředěním). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 42; jadrná krmiva se předkládají v krmných korytech, kombinovaných seníkách nebo automatických krmítkách). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: oves (AS Photography, CC BY 4.0), žaludy (Redmarkviolinist, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 4, otázka 41

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 48–49 a 54 (krmné dávky a technika přikrmování srnčí a jelení zvěře jádrem, doporučené složení srnčí a jelení siláže, výhody a nevýhody siláží; u drobné zvěře „k nedostatku potravy často dochází již po žních“, potravu potřebuje nejméně v zimě a na jaře už je mladá vegetace; u černé zvěře „dostatek potravy je jednou z příčin námi nezvládnuté exploze stavů prasat – zahráváme si se zákazem přikrmování“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 43; pro drobnou srstnatou zvěř slouží zaječí krmelečky a korýtka na jadrná krmiva, pro drobnou pernatou zásypy pro bažanty). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: siláž (Marion Phillips, CC BY-SA 2.0), korýtko (Jozef Kotulič, CC BY-SA 4.0), zásyp (SeppVei, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 4, otázka 42

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 46 ("Dužnatá krmiva" – atraktivní krmivo a cenný zdroj vody, těžko se skladují a rychle podléhají zkáze, v malých dávkách po celou sezónu příznivě ovlivňují trávení v předža-

ludku, velké hromady na krmelišti se kazí). web2.mendelu.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímky 38, 42 a 43; dužnatá krmiva se vykládají pro krátkodobou, ideálně denní spotřebu, nahnilé zbytky se odstraňují, zařízeními jsou krechty, sklepy, silážní jámy, krmné stoly a kůly na řepu). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: řepa (Stanzilla, CC BY-SA 3.0), jablka (Amanda Slater, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 4, otázka 43

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 45–46 ("Objemná krmiva" – vysoký obsah vlákniny, výjimkou je srnčí a jelenec, popis kvality sena, přípravy siláže a významu letniny). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímky 38 a 42; seno se předkládá chráněné před deštěm a sněhem po menších množstvích, zařízeními pro objemná krmiva jsou krmelce, jesličky, oborohy a seníky). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: seno (Dietmar Rabich, CC BY-SA 4.0), siláž (Marion Phillips, CC BY-SA 2.0), krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), jesličky (Ohikulkija, CC BY-SA 3.0), oboroh (ŠJů, CC BY-SA 3.0), seník (ŠJů, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 4, otázka 44

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 43; myslivecká zařízení pro drobnou srstnatou a pernatou zvěř – zaječí krmelečky, korýtka, kůly na řepu, bažantí zásypy, krmné rohatiny, zásypy s plovoucí plošinou pro kachny, soliska a vodní zdroje). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 1, 4 a 6 (typ, velikost, počet a rozmístění krmelců a zásypů musí odpovídat druhům a stavům zvěře, zařízení musí být dobře zastřešená a technicky způsobilá, na jaře se čistí a dezinfikují). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zaječí krmeleček (ŠJů, CC BY 4.0), zásyp (SeppVei, volné dílo), zásyp s plovoucí plošinou (SeppVei, volné dílo), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 4, otázka 45

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 42; myslivecká zařízení pro spárkatou zvěř podle druhu krmiva – objemná, jadrná, dužnatá krmiva, soliska a vodní zdroje). cmmj.cz.
2. *Slovník spisovného jazyka českého*, hesla jesle („žebřinové n. žlabové zařízení na zakládání píce dobytku n. lesní zvěři"), oboroh („jednoduchý seník tvořený zprav. čtyřmi kůly a střechou"), seník („půdní prostor n. kůlna k ukládání sena"), koryto („žlab ke krmení a napájení dobytka"), krecht („chráněný kryt (často jáma) na ukládání brambor n. řepy přes zimu, zřízený mimo stavení"), sklep („podzemní místnost … sloužící k ukládání n. uchovávání věcí: uložit brambory ve sklepě") a siláž („píce konzervovaná v silu"; „silážní jámy"). ssjc.ujc.cas.cz.
3. Arma natura, popisy výrobků *Krmelec se zásobníkem na jádro* („Součástí krmelce jsou jesle na seno a zásobník na jadrné krmivo, dvířka jsou seshora") a *Samokrmítko* (korýtko, „do kterého se postupně samo doplňuje krmivo"; „Hlavní výhodou automatického krmítka je, že nebudete muset jezdit do honitby zakrmovat každý den"). arma-natura.cz – krmelec, arma-natura.cz – samokrmítko.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 45–46 a 152 (siláž vzniká mléčným kvašením zelené píce při dobrém udusání bez přístupu vzduchu; v oboře se počítá se „skladovacími objekty na krmivo (seníky, silážní jáma nebo studna, sklep nebo jáma na dužnaté krmivo)" a s krmnými zařízeními, k nimž patří „dávkovače jadrného krmiva" a „silážní a krmné stoly"; „silážované krmivo … předkládáme na krmné stoly"). web2.mendelu.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota, tamtéž (snímky 38 a 40; dužnatá krmiva se vykládají pro krátkodobou spotřebu, ideální je denní dávka, protože při mrazu rychle namrzají a hnijí; „sůl se předkládá ve slaniskových pařezech – aby nebyla v kusech konzumována divokými prasaty"). cmmj.cz.
6. GÜTTLEROVÁ, Andrea. *Proč, jak a kdy správně předkládat sůl zvěři*. ČMMJ, 27. 5. 2026 („Do čerstvě uříznutého stromu (ideálně z osiky, břízy nebo dubu) na pařezu o výšce kolem 1 až 1,2 m vysekneme nebo vydlabeme dutinu, do které umístíme sůl"; déšť sůl postupně rozpouští a slaná voda stéká po kůře). cmmj.cz.
7. Myslivecký řád ČMMJ, bod 4 (aby se zabránilo nežádoucím koncentracím zvěře, zřizuje se větší počet menších, popřípadě i přenosných krmelců a zásypů než malé množství velikých a stabilních; pro tlupní zvěř spárkatou se zřizují krmná centra s dostatkem rozptýlených korýtek). cmmj.cz.
8. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 2 (k vybudování a umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku). zakonyprolidi.cz.
9. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 4, otázka 46

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 11 odst. 4 (uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně přikrmovat). zakonyprolidi.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), s. 44–45 (přikrmování je vedle redukce zvěře jednou z možností, jak omezit poškození dřevin tím, že se zvěři uhradí část potravy nebo se odláká od ohrožených porostů; „tzv. odváděcím přikrmováním se škody zvěří skutečně podařilo významně omezit", nabízená krmiva ale musejí být pro zvěř dostatečně atraktivní, aby jim dávala přednost před přirozenou potravou; atraktivní krmiva lze využít „pro odlákání zvěře od ohrožených ploch"). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 36; „klid v honitbě – základní požadavek pro správné trávení spárkaté zvěře a minimalizaci škod, které narůstají s intenzitou rušení zvěře při přežvykování"). cmmj.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. m) a n) (zakazuje se lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk a dávat do krmiva lákací a narkotizační prostředky, pokud to není prováděno za účelem odchytu). zakonyprolidi.cz.
5. Myslivecký řád ČMMJ, body 3 a 4 (zvěř se přikrmuje pouze kvalitním krmivem, zakázáno je seno z tvrdých kyselých trav a krmivo se žluklými tuky nebo plesnivé; myslivecká zařízení se udržují v takovém technickém stavu, aby řádně sloužila svému účelu a bylo možné je bezpečně používat). cmmj.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (ŠJů, CC BY-SA 3.0), vnadiště (Alois Bembel, CC BY-SA 4.0), vnadicí automat (Wikitarisch, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 47

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 a 2 („Chovem zvěře se rozumějí odborné zásahy sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav"). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 2: péče o zvěř je soubor myslivecких činností směřujících k zabezpečení a zlepšování životních podmínek zvěře, úpravě jejích početních stavů i pohlavní a věkové struktury a ke zlepšování kvality a zdravotního stavu populací). cmmj.cz.

Okruh 5, otázka 48

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 3: metody k dosažení cílů péče o zvěř zahrnují zabezpečení kvalitativně i kvantitativně vhodné potravy a vodních zdrojů, péči o krytové a klidové části honitby a ochranu zvěře před biotickými i abiotickými faktory). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (chovem zvěře se rozumí mimo jiné „zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím"). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: remízek uprostřed pole u Turska (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 49

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 8: poměr pohlaví a věková struktura populace musí respektovat biologické zákonitosti druhu, u spárkaté zvěře je nutný dostatek starších dospělých samců). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (chov sleduje mimo jiné „udržování přírodní kvality genofondu zvěře" a „cílené zvyšování chovné kvality zvěře"). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 4 odst. 5 písm. b) (III. věková třída u srnce obecného „od 5 let", u jelena evropského „od 9 let"). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen s laněmi (Trish Steel, CC BY-SA 2.0), kolouch mezi rodiči (Peter Trimming, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Okruh 5, otázka 50

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, MENDELU, projekt InoBio, s. 40): „Ekonomická kritéria únosnosti budou záviset v první řadě na ekonomických zájmech místních subjektů… náklady na ochranná opatření a způsobené škody nesmí přesáhnout danou kritickou hranici". web2.mendelu.cz.
2. Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu myslivecкého hospodaření v honitbě, § 3 odst. 3 („Na základě údajů o výši škod způsobených zvěří v uplynulém období na lesních a zemědělských porostech se upraví plán lovu zvěře tak, aby se skutečné početní stavy zvěře po provedeném odlovu pohybovaly mezi minimálními a normovanými stavy v takové výši, která nebude příčinou nepřiměřeného poškozování lesních a zemědělských porostů"). zakonyprolidi.cz.

Okruh 5, otázka 51

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, MENDELU, projekt InoBio, s. 22–23): chov bažantí zvěře se dělí

na divoký (ve volnosti), usměrněný neboli polodivoký (sběr vysečených vajec a odchov v líhních) a voliérový neboli krotký (celoroční chov chovného hejna ve voliérách). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 14: obora je druh honitby dokonale oplocený, s doporučenou minimální výměrou 250–1000 ha podle druhu zvěře, dostatkem pastevních ploch, krmných a loveckých zařízení). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Okruh 5, otázka 52

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. i), § 3 odst. 2 a 3 a § 17 odst. 1 (honitbou se rozumí „soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti"; „myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby"; uživatel honitby je povinen v ní zajišťovat chov zvěře mezi minimálním a normovaným stavem). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tabule honitby Slunečná (Zákupák, CC0), kazatelna u Velkého Karasína (Czeva, CC BY-SA 3.0), kolík honebního společenstva Selce (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 53

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 4 až 6 (při tvorbě honiteb se nepřihlíží k hranicím katastrálních území, územních obvodů obcí nebo krajů a hranice honiteb se mají, pokud je to možné, krýt s hranicemi přírodními v terénu zřetelnými; pozemky tvořící překážku pohybu zvěře nebo pro ni nebezpečí nelze začlenit do jedné honitby; zakázán je tvar úzkého pozemkového pruhu širokého v nejširším místě jen 500 m s výjimkou výběžků; nutno bránit vzniku hranice honitby, kterou by tvořilo rozhraní zemědělských a lesních pozemků). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 („u honitby určené pro chov uvedených druhů spárkaté zvěře musí celá její výměra být v oblasti tohoto chovu"). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, InoBio MENDELU), kap. o honitbě („naprosto nevhodná je hranice, která je tvořena přechodem pole a lesa"; zásady chovného cíle zahrnují „zajištění dostatečného množství potravy v průběhu celého roku, zajištění odpovídajících klidových a krytových podmínek"). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kolík honebního společenstva Selce (ŠJů, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 54

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 17 odst. 7 („Minimální výměra honitby se stanoví pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha"). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 12: 500 ha je vhodných pro zvěř drobnou a srnčí, u zvěře jelení by honitba měla mít alespoň 1000 ha). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rozlehlý lesní komplex na Šumavě (Pavel Špindler, CC BY 3.0), obora Hukvaldy (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 55

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. l) („jakostní třídou honitby stupeň její úživnosti; vychází z přírodních podmínek v honitbě a stanovuje ji orgán státní správy myslivosti… a to vždy, když dojde ke změně podmínek úživnosti"). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 (honitba nebo její část se zařazuje do jakostní třídy pro spárkatou zvěř; jsou-li její části v různých třídách, stanoví se výsledná třída jako aritmetický průměr). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: úrodná nížinná krajina u Uhříněvsi (Susankovav, CC BY-SA 4.0), horský smrkový porost na Šumavě (Pavel Špindler, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0.

Okruh 5, otázka 56

1. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 10 („Pro druhy zvěře neuvedené v § 1 a 6 se honitby nezařazují do jakostních tříd, nestanoví se pro ně požadovaný poměr pohlaví, věková skladba a koeficient očekávané produkce a nestanoví se pro ně minimální stavy a normované stavy"). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu myslivecké hospodaření v honitbě, příloha č. 3 (plán lovu ostatních druhů zvěře jako samostatná součást plánu vedle plánu lovu spárkaté zvěře a bažanta se zajícem). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (chovem zvěře se rozumí odborné zásahy sledující zachování rovnováhy mezi stavy zvěře a prostředím a úpravu stavů zvěře na optimální stav). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kachna divoká (Mr. Lvíčátko, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Okruh 5, otázka 57

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (definice oblasti chovu zvěře, podmínky vymezení, zákaz zvýšení ekologické zátěže). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: chovatelské oblasti se vytvářejí pro zvěř, jejíž denní či sezónní migrace překračují více honiteb, nebo z důvodů ochrany či záchrany určitého druhu zvěře). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tetřev hlušec (David Palmer, CC BY 2.0), tetřívek obecný (Vnp, CC BY-SA 3.0), jeřábek lesní (Tokumi, volné dílo). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 58

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „základem funkčnosti chovatelské oblasti musí být ochota všech uživatelů honiteb… respektovat společné plány chovu a lovu zvěře… včetně předkládání všech trofejí či jiných markantů na společné chovatelské přehlídce“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2 („jestliže je honitba v oblasti chovu zvěře, vychází plán ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 3 (normované stavy zvěře se uvádí i pro oblasti chovu zvěře). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelení tlupa (Caroline Granycome, CC BY-SA 2.0), chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 59

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, InoBio MENDELU), kap. Drobná zvěř – zajíc („zpravidla pětina honitby s dobrým stavem zaječí zvěře se nehoní a nechává se jako tzv. komora“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: kvalitu životního prostředí zvěře tvoří mimo jiné „klidová území a krytové možnosti“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: remízek uprostřed pole u Turska (ŠJů, CC BY-SA 3.0), zajíc polní (Skot, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 60

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, InoBio MENDELU), kap. o průběrném odstřelu (kritéria pro odstřel podle tělesné hmotnosti a vývinu trofeje v jednotlivých věkových třídách). web2.mendelu.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 (orgán státní správy myslivosti je oprávněn každoročně rozhodnout o konání chovatelské přehlídky trofejí pro hodnocení kvality chované zvěře a kontrolu lovené zvěře; odst. 2 uvádí bodové hranice význačných trofejí podle metodiky CIC – jelen 215 b., srnec 140 b.). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: „předkládání trofejí a spodních čelistí zvěře holé na chovatelskou přehlídku by mělo být samozřejmou součástí mysliveckého hospodaření“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: silné paroží (Lviatour, CC BY-SA 3.0), slabé paroží (BS Thurner Hof, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 61

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (definice minimálního a normovaného stavu zvěře, povinnost uživatele honitby chovat zvěř v tomto rozmezí). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 2 (normovaný stav se stanovuje podle jakostní třídy honitby a výměry pozemků, které zvěř využívá). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Malý adept myslivosti: Stavy zvěře* (Myslivost 4/2022, s. 126–127: důsledkem nedozvěření honitby je „problematická reprodukce, snižování početnosti druhu až k možnému vymizení“, řešením „maximální myslivecká péče a ochrana, zastavení lovu“). myslivost.cz.
4. Myslivecké stránky. *Ekologie v chovech zvěře: Početnost zvěře, význam a možnosti jejího zjišťování* (studijní materiál bez uvedeného autora: pod hranicí minimální populační hustoty „se už jedinci opačného pohlaví stýkají jen s obtížemi a dochází dokonce i k příbuzenské plemenitbě se všemi negativními důsledky“). myslivecke.webnode.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24: přezvěření vyžaduje redukční odstřel, nedozvěření znamená zastavení lovu). cmmj.cz.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: loupání kůry (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 5, otázka 62

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 2 (minimální a normovaný stav zvěře je určen v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby). zakonyprolidi.cz.

2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 1 a § 2 odst. 1 a 3 (zařazení honitby do jakostní třídy podle přírodních podmínek, odvození normovaného stavu; v oboře nejvýš 1 kus spárkaté zvěře na 2 ha). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: horský smrkový porost na Šumavě (Pavel Špindler, CC BY 3.0), nížinná zemědělská krajina u Uhříněvsi (Susankovav, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 63

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 1 (povinnost každoročního sčítání zvěře, termín stanovuje orgán státní správy myslivosti, výsledek se mu oznamuje do pěti dnů; právo sousedních držitelů honiteb účastnit se a do týdne rozporovat výsledek, pak se nařídí nové konečné sčítání). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: metody sčítání spárkaté a drobné zvěře; u drobné zvěře zimní sčítání, letní sčítání a sčítání před dobou lovu). cmmj.cz.
3. Havránek, F., Cukor, J. a kol. *Modelování vlivu zvěře a mysliveckého managementu na prostředí s použitím nových nebo nadstandardních metodik na příkladu modelových oblastí* (závěrečná zpráva projektu Grantové služby LČR, VÚLHM, 2019), kap. 4.4 a 6.4 (sčítání zvěře pomocí fotopastí; v honitbě Rochlov fotopasti umístěné na ochozech zvěře upřesnily poměr pohlaví sičí zvěře, v roce 2018 vyšel 1 jelen na 1,8 laně) a kap. 8.1 (metodika sčítání ruční termovizí na transektech; vhodné jsou zimní měsíce, termovize lépe prohlédne listnaté porosty, v hustých porostech řepky a kukuřice zvěř nelze detekovat). lesycr.cz.
4. Güttlerová, A. Drony jako moderní nástroj pro sčítání zvěře. *cmmj.cz*, 20. 2. 2026 (termovizní dron detekuje tepelný kontrast mezi tělem zvěře a okolím, nejpřesnější je v podvečer; 200 ha prozkoumá za přibližně 2,5 hodiny letu v pravidelné mřížce; limitem jsou hustě zapojené porosty, například smrkové mlaziny). cmmj.cz.
5. Bayerisches Staatsministerium für Ernährung, Landwirtschaft, Forsten und Tourismus. *Forstliche Gutachten zur Situation der Waldverjüngung in Bayern* (od roku 1986 každé tři roky lesníci prohlédnou přes 2 miliony mladých stromků a pro každé sdružení honiteb doporučí odstřel od „deutlich senken“ po „deutlich erhöhen“ jako podklad plánu lovu srnčí zvěře). stmelf.bayern.de.
6. Kroll, J. C., Guynn, D. C., Alt, G. L. *Final Report and Recommendations by Wisconsin White-tailed Deer Trustee and Review Committee* (2012), s. 23 („population estimates cannot be defended from a statistical standpoint“; Wisconsin od té doby rozhoduje jen, zda stav zvýšit, udržet nebo snížit, podle srážek s auty, škod na polích, zmlazení lesa a poměru kolouchů na laň). drdeer.com. Podobně Švédsko (Älgobs a Äbin, jagareforbundet.se) a Francie (Indicateurs de changement écologique, ofb.gouv.fr).
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zvěř na krmelišti (Bad Kleinkirchheim, CC BY 2.0), stopy ve sněhu (Tomasz Kuran, CC BY 2.5), termovizní dron (ZLEA, CC BY-SA 4.0), fotopast (Flappy Pigeon, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 2.5, CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 64

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 6 (účel chovatelské přehlídky, oprávnění orgánu rozhodnout o jejím konání, hodnotitelská komise, co je trofej, hodnocení význačných trofejí). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20: chovatelské přehlídky slouží k hodnocení kvality chované zvěře a kontrole odlovu, trofejové i holé). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chovatelská přehlídka trofejí (Pohled 111, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 5, otázka 65

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51: přehled nepůvodních druhů zvěře a jejich původu; snímek 18: umělý chov zajíce a koroptve „praktické využití pro myslivost nemají“, umělý chov krocanů a orebic je „vypouštění nepůvodních druhů zvěře, legislativní omezení, nežádoucí“ a zavádění uměle odchovaných jedinců do prostředí, odkud divoké populace vymizely, „nemůže být úspěšné“; snímek 27: vypouštění polokrotkých, uměle odchovaných bažantů „má za důsledek koncentraci všech druhů predátorů“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (podpora a ochrana se poskytuje geograficky původním druhům zvěře), § 4 odst. 2 (k dovozu a vypouštění nepůvodních druhů je nutné i povolení orgánu ochrany přírody) a § 5 odst. 1 písm. c) a d) (zákaz vypouštět do honiteb zvěř chovanou v zajetí bez výjimky orgánu ochrany přírody a zavádět v honitbě další druhy zvěře bez souhlasu orgánu státní správy myslivosti po vyjádření orgánu ochrany přírody). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 5 odst. 4 („Záměrné rozšíření nepůvodního druhu do krajiny je možné jen s povolením orgánu ochrany přírody“). zakonyprolidi.cz.
4. Krocan divoký. *Myslivost*, 8/2001 (krocan je „velmi vnímavý vůči chladu a vlhkosti“, zvláště v mládí). myslivost.cz.
5. Projekt Čiřikání. *Introdukce orebic v Maďarsku. Hrozba pro koroptve* (přítomnost orebice rudé

„může dále ohrozit koroptev polní“, která je na pokraji vyhynutí). koroptvicky.cz.

6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muflon (Jessica Dennett, CC BY 2.5), jelenec běloocasý (Scott Bauer, USDA, volné dílo), psík mývalovitý (663highland, CC BY 2.5), mýval severní (Cary Bass-Deschênes, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 2.5, CC BY 3.0.

Okruh 5, otázka 66

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 3 odst. 1 (podpora a ochrana se poskytuje geograficky původním druhům zvěře) a § 4 odst. 2 (dovoz, vývoz a zavádění zvěře jen se souhlasem orgánu státní správy myslivosti, u nepůvodních druhů i orgánu ochrany přírody a při dodržení veterinárních předpisů). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 1 (zákaz vypouštět zvěř z farmových chovů, křížence a zvěř chovanou v zajetí). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, InoBio MENDELU), kap. Mufloní zvěř (znaky křížení s ovcí domácí – žlutavé zbarvení toulců a spárků, vývrtkovitě vinuté toulce, vlnitá srst; takoví jedinci se loví bez omezení). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51: přehled nepůvodních druhů zvěře – bažant u nás přes 800 let, muflon od poloviny 19. století, jelenec, sika, kamzík, ale i psík mývalovitý, mýval, norek, nutrie a ondatra; snímek 18: „zavádění uměle odchovaných jedinců do prostředí, z kterého divoké populace vymizely, nemůže být úspěšné“). cmmj.cz.
5. Ministerstvo životního prostředí. *Norek americký, křídlatky nebo jelen sika jsou nově na evropském seznamu invazních druhů* (tisková zpráva, 12. 8. 2025; nařízení Komise platí od 7. 8. 2025; sika zařazen kvůli „křížení s jelenem evropským, které vede k narušení genofondu tohoto původního druhu“; zákaz držení, chovu, dovozu, převozu, prodeje a vypouštění do přírody). mzp.gov.cz.
6. AOPK ČR. *Jelen sika nově na seznamu invazních druhů EU, v Česku zůstane lovnou zvěří* (aktualita, 6. 10. 2025; „Tento druh ohrožuje populaci původního jelena evropského křížením a zvyšuje tlak na lesní ekosystémy“; „Výsledkem je zachování jelena siky mezi druhy zvěře podle zákona o myslivosti. Tím bude umožněna jeho regulace myslivci“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muflon (Jessica Dennett, CC BY 2.5), bažant obecný (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), jelenec běloocasý (Scott Bauer, USDA, volné dílo), jelen sika (Lilly M, CC BY-SA 3.0), kříženci siky a jelena evropského (Joe King, CC BY-SA 3.0), psík mývalovitý (663highland, CC BY 2.5), nutrie říční (Petar Milošević, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.5, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 6, otázka 67

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 44 a 46; „hlavní příčiny škod na lesních porostech – přemnožená zvěř… moderní velkoplošné hospodaření“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 37 („škody jsou … působeny samotnou přítomností zvěře v krajině a jedině její vyhubení by jim mohlo spolehlivě zabránit“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 52 odst. 1 (uživatel honitby je povinen hradit škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích, nesklizených polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo lesních porostech způsobila zvěř). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: okus (Hajotthu, CC BY-SA 3.0), ohryz (Beentree, CC BY-SA 3.0), loupání kůry (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0), vytloukání paroží (Wasp32, CC BY 4.0), rozrytá louka (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0), okus vinné révy (Geolina163, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 6, otázka 68

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 53 a § 54 odst. 2 (vlastník či nájemce pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod, zvěř přitom nesmí zraňovat; „nehradí se rovněž škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 45; „ochrana proti škodám zvěří na lesních porostech – snížení stavů spárkaté zvěře na únosnou výši – mechanickou ochranou … chemickou ochranou … lesnickými opatřeními“). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 37 („praktické využití mají zejména chemické repelenty a oplocování nejvíce ohrožených míst s dřevinami pod okusovou výškou. Obě metody sice omezují poškození ochráněných porostů, ale jsou značně nákladné … Intenzivní ochrana dřevin má smysl pro malé a silně ohrožené plochy“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: okus (Hajotthu, CC BY-SA 3.0), ohryz (Beentree, CC BY-SA 3.0), oplocení (RH Dengate, CC BY-SA 2.0), ochrana pletivem (Alupus, CC BY-SA 3.0), tubus (7C0, CC BY 2.0).

Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.

Okruh 6, otázka 69

1. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, § 2 písm. a), § 3, § 6 a § 8 odst. 2 a 9 (vymezenými domestikovanými zvířaty jsou tuři, prasata, ovce, kozy, drůbež a další; vybranými živočichy jsou bobr, vydra, los, medvěd, rys a vlk; náhradu poskytne jen ten, kdo přijal přiměřená opatření, u škod od vlka musí být zvířata zabezpečena podle vyhlášky; o náhradě rozhoduje krajský úřad podle místa škody). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. c) a § 54 odst. 3 (medvěd hnědý, rys ostrovid a vlk euroasijský jsou zvěř, kterou nelze lovit; škody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány, hradí stát). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 49; škoda se nahrazuje mimo jiné na „vymezených domestikovaných zvířatech"). cmmj.cz.
4. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. *Standard péče o přírodu a krajinu SPPK E 02 006:2021 Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem*, kap. 2.2, 3.1, 3.2.1, 4 a 6.2 (oplocení nejméně 120 cm vysoké, pět vodičů, spodní 15–20 cm nad zemí, napětí 3,5–7 kV; nejméně dva pastevečtí psi na stádo do 100 kusů; pevný nebo mobilní košár na noc). navratvlku.cz.
5. Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství. *Návrh vyhlášky, kterou se stanoví technické a organizační požadavky na zabezpečení vymezených domestikovaných zvířat proti úniku a útoku vlka obecného*, § 2 až § 5 (znění po připomínkovém řízení z března 2026; funkční oplocení nejméně 120 cm s napětím nejméně 3,5 kV a spodním vodičem nejvýše 20 cm nad zemí, nebo pastevecký pes; požadavky platí od třetí škody u téhož chovatele ovcí nebo koz a škody se počítají od 1. ledna 2027). VeKLEP. K 16. září 2026 vyhláška nevyšla, ministerstvo ji vede mezi připravovanou legislativou.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vlk obecný (JakobRei, CC BY-SA 4.0), rys ostrovid (JakobRei, CC BY-SA 4.0), medvěd hnědý (High Contrast, CC BY 3.0 DE). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0 DE.

Okruh 6, otázka 70

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 18 a 44 (políčka pro zvěř a okusová políčka; „se tzv. odváděcím přikrmováním se škody zvěří skutečně podařilo významně omezit", princip funguje jen při udržení únosných stavů zvěře). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 45; „výsadba rychlerostoucích dřevin, určených jako potrava pro zvěř (pastevní les)"). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), remízek (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Okruh 6, otázka 71

1. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, § 3, § 4, § 6 odst. 1 až 3, § 8 odst. 1 a § 10 odst. 1 (výčet chráněných druhů, předmět náhrady, podmínky nároku, ohlášení škody a místní šetření; „Náhradu škody lze poskytnout jen tehdy, pokud poškozený přijal dostupná a přiměřená opatření k zabránění vzniku škody. To se netýká případů, kdy vznik škody nebylo oprávněně možné předvídat"; „byla-li škoda způsobena na rybách v sádkách, rybích líhních a odchovnách, klecových odchovech nebo pstružích farmách, poskytne se náhrada škody jen tehdy, pokud tyto byly v době vzniku škody oploceny a na případném přítoku a odtoku vody opatřeny mřížkami bránícími vniknutí vydry"; „Náhrada škody na polních plodinách se neposkytne, pokud nebyly sklizeny v agrotechnických lhůtách obvyklých pro dané území"; „Poškozený ohlásí vzniklou škodu … bezodkladně po jejím zjištění, jedná-li se o škodu způsobenou vlkem obecným, medvědem hnědým nebo rysem ostrovidem, … nejpozději do 30 dnů ode dne zjištění vzniku škody v ostatních případech"; aktuální znění účinné od 1. 1. 2026). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 48; výčet vybraných chráněných druhů, které způsobují škody). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bobr evropský (Per Harald Olsen, CC BY-SA 3.0), vydra říční (MatthiasKabel, CC BY-SA 3.0), los evropský (Waldlsiedel, CC BY-SA 4.0), vlk obecný (JakobRei, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 6, otázka 72

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 47; „Škody na rybničním a rybářském hospodaření způsobují: Kormorán velký … Volavka popelavá … Vydra říční … Bobr evropský, nutrie říční, ondatra pižmová"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, § 1 a § 3 (náhrady škod způsobených kormoránem velkým na rybách v letech 2024 až 2026; vydra říční a bobr evropský jsou trvale mezi vybranými chráněnými živočichy). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kormorán velký (MPF, CC BY-SA 4.0), volavka popelavá (Frank Liebig,

CC BY-SA 3.0), bobr evropský (Per Harald Olsen, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 6, otázka 73

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 45; „chemickou ochranou – různé druhy repelentů, odpuzující zvěř“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 26 („opatření k zabránění škodám zvěří např. instalace pachových ohradníků, světelných plašičů před kosením pícnin“). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 37 („praktické využití mají zejména chemické repelenty a oplocování nejvíce ohrožených míst … obě metody … jsou značně nákladné a neřeší všechny problémy obnovy porostů“). web2.mendelu.cz.
4. Kouzlo lesa. *Péče o lesní majetek – Ochrana mladých porostů proti zvěři* (3. díl – *chemická opatření*), 6. 10. 2020 („přípravky Morsuvin, Aversol, Cervacol Extra“ jako nátěr proti zimnímu okusu; „přípravky Aversol, STOP Z, Trico“ jako postřik proti letnímu okusu; „nejdříve po vyzrání letorostů, tj. zpravidla začátkem října, a ochrana musí být provedena nejpozději do konce listopadu“; „U jehličnatých dřevin se ošetřuje vždy terminální výhon a první přeslen větví“). kouzlo-lesa.cz.
5. Agroprotec. *Cervacol Extra – repelentní nátěrová hmota na ochranu listnatých a jehličnatých dřevin proti zimnímu okusu zvěří* (prospekt; „Proti okusu chrání trojím způsobem: má charakteristický zápach, odpuzuje namodralou barvou, obsahuje křemičitý písek“; „působí tedy mechanicky, což odrazuje zvěř od konzumace“; „ošetřené porosty jehličnanů a listnáčů jsou chráněny po celé zimní období – repelentní účinek až 7 měsíců“). agroprotec.cz. Účinná látka křemičitý písek 250 g/kg podle Rostlinolékařského portálu ÚKZÚZ.
6. Agromanuál. *Trico* (karta přípravku; účinná látka ovčí tuk 64,6 g/l, držitel registrace Kwizda Agro GmbH; postřik lesních dřevin, révy vinné a kukuřice proti okusu srnčí a jelení zvěří). agromanual.cz.
7. Zemědělské potřeby M+S. *Hukinol pachový ohradník, odpuzovač divoké zvěře 500 ml* (popis prodejce; pach „na bázi koncentrovaného lidského potu“; „4 – 5 kapek na kus látky či bunič-iny, které se pak volně zavěsí na dřevěné kůly ve vzdálenosti 10 – 20 m okolo požadované plochy“; „Jedna láhev stačí na účinné pokrytí 1ha“; „doporučuje střídat účinnou repelentní látku např. HUKINOL za KORNITOL“). eshop-zemedelske-potreby.cz.
8. Pachové ohradníky.eu. *Pachové ohradníky Hagopur* (popis prodejce; pěna se nanáší na kůly nebo hliníkové pásky ve výšce 80–100 cm; „Pěny: cca 8–12 týdnů“, „kapaliny: cca 2–4 měsíce“; při dlouhém používání „zvěř si na pach zvykla“). pachove-ohradniky.eu.
9. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pachový ohradník (Petr1888, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 6, otázka 74

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 45; „ochranou proti škodám zvěří na lesních porostech – mechanickou ochranou – oplocení zalesňovaných ploch, individuální mechanická ochrana jednotlivých stromků“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 26 („opatření k zabránění škodám zvěří např. instalace pachových ohradníků, světelných plašičů před kosením pícnin“). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 37 (chemické repelenty a oplocování jako hlavní praktické metody omezování škod, obě nákladné a řešící jen část problému obnovy porostu). web2.mendelu.cz.
4. Cukor, J., Havránek, F., Machálek, A. *Jaké plašiče připravit pro vyhnání srnčat z pícnin?* (Les aktuálně, 9. 6. 2017; „jako zástupce optických plašičů jsme zvolili blikající zařízení … při instalaci tohoto plašiče do porostu pícniny v blízkosti lesního porostu … můžeme z krytu slyšet bekání znepokojených srnců“). lesaktualne.cz.
5. Havránek, F., Cukor, J. *Na většinu plašičů si zvěř brzy zvykne, dobře funguje zvuk ulovení prasete divokého* (Ekolist.cz, 21. 6. 2019, z výzkumu VÚLHM; „zařízení je možno využívat i na dočasnou ochranu zemědělských kultur před škodami prasetem divokým“). ekolist.cz.
6. Plecháček, V., Baják, M. *Umí štěkat a svítit. Akustické a světelné plašiče zvěře jsou u českých myslivců stále oblíbenější* (Český rozhlas Hradec Králové, 8. 7. 2022; „zařízení se umisťuje buď na kovové tyče zatlučené do země na okrajích polí, a nebo třeba na stromy … na jaře při senosečích pomáhají vyhnat z porostu především srnčata … v dalších měsících naopak chrání úrodu před škodami způsobenými divokými prasaty“). hradec.rozhlas.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: oplocení (RH Dengate, CC BY-SA 2.0), individuální ochrana (7C0, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Okruh 7, otázka 75

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 28 a 29: „Pohlavní struktura populace… Věková struktura populací zvěře… musí respektovat biologické zákonitosti každého druhu“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2 (uživatel honitby při vypracování plánu mysli-

veckého hospodaření vychází mimo jiné z „poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce“). zakonyprolidi.cz.

3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: starý jelen (Martin Falbisoner, CC BY-SA 3.0), tlupa laní (Wanax01, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 7, otázka 76

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímky 8 a 29: „v populaci spárkaté zvěře musí být dostatek dospělých samců“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 4 odst. 1 a odst. 5 písm. b) (požadovaný poměr pohlaví 1:1 a procentní zastoupení věkových tříd u jednotlivých druhů). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kamzík horský (Jacek rybak, CC BY-SA 4.0), jelen špičák (BS Thurner Hof, CC BY-SA 3.0), starý jelen (Martin Falbisoner, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 7, otázka 77

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 10: „Vytváření vztahu ve skupině – hierarchie, důležitá odpovídající věková struktura – alfa, beta.... jedinci (např. u šelem – vlk), vliv na reprodukci“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace, snímek 18: „Tlupy laní (vede stará) a jelenů (vede mladý), staří samotáři. Říjiště (hlavní a boční jeleni)“; snímek 20: „doliny, urputné souboje, tlupy podle pohlaví“; snímek 23: „Tlupní zvěř, vede stará muflonka“; snímek 25: „Tlupní zvěř, kňouři samotáři“; snímek 38: vlk „typický lovec (rodinné smečky)“). cmmj.cz.
3. Ptejte se knihovny (společný referenční portál knihoven ČR), odpověď na dotaz *Sociálně nejslabší jedinec u zvířat*, s odkazem na Anděrová, R. *Úvod do etologie* (1996) a encyklopedii Co je co, heslo *Sociální hierarchie* („Na vrcholu žebříčku stojí nejsilnější jedinec, zvaný alfa... Nejníže postavený jedinec je pak omega“). ptejteseknihovny.cz.
4. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), str. 15 („V opačném případě ‚ovládne‘ krmné místo sociálně nejvýše postavený jedinec a slabší kusy odhání“), str. 19 („zásadně se neloví vedoucí laň v tlupě“) a str. 21 („zásadně se neloví vedoucí muflonka“). web2.mendelu.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tlupa laní (Wanax01, CC BY-SA 4.0), tlupa černé zvěře (Luiseach94, CC BY-SA 4.0), vlčí smečka (Doug Smith, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: jelen troubí mezi laněmi (NickyPe, licence Pixabay), zveřejněno v říjnu 2022. Znění licence: Pixabay Content License.

Okruh 7, otázka 78

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 32: „odstřel pro další chov nevhodných jedinců I. a II. věkové třídy by měl být minimálně z 80 % realizovaný před říjí“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, Srnčí zvěř („S odstřelem zvěře holé, srn a srnčat je dobré začít hned začátkem doby lovu v září“). web2.mendelu.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a písm. f) (srnec obecný: „srna od 1. srpna do 31. prosince..., zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srnec v letní srsti (Romzig, CC0), jelen v říji (Heather Smithers, CC BY-SA 2.0), srna se srnčetem (Edgar El, CC BY 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 2.0, CC BY 3.0.

Okruh 7, otázka 79

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 35: „konstituce zvěře... kondice zvěře... zdravotní stav... věk – důvodem k průběrnému odstřelu jsou pouze výrazné změny kondice, způsobené věkem“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, Jelení zvěř („nutné lovit laně přestárlé, nemocné, pozdě přebarvující, hmotnostně podprůměrné, několik let po sobě nevodící, pozdě říjící“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: laň s kolouchem (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 7, otázka 80

1. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 4 odst. 5 písm. a) (věková skladba spárkaté zvěře se stanoví procentem dospělých samců, dospělých samic a mláďat; věkové třídy podle písm. b) se uvádějí jen „u dospělých samců“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 29: „u samičí zvěře je rozhodující tělesná kondice a zdravotní stav, věk není limitujícím faktorem plodnosti“). cmmj.cz.

3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kolouch (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), srna (Franziska Neubauer, CC BY-SA 4.0), muflonka (Dguendel, CC BY 4.0), sele (4028mdk09, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 7, otázka 81

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, Srnčí zvěř („nejdříve se uloví srnče a až poté srna… Ze srnčat se loví srnčata pozdě kladená, slabá a osiřelá"). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 34, citace doc. Nečase: „Pokud máte při prvním pohledu na zvěř pocit, že kus je „špatný" a měl by se střelit, střelte jej"). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a písm. f) (srnec obecný: „srna od 1. srpna do 31. prosince…, zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince"). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: srna (Franziska Neubauer, CC BY-SA 4.0), srnče (Nagy Sándor m&m, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Okruh 7, otázka 82

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, oddíly Jelení, Daňčí a Mufloní zvěř. web2.mendelu.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a (odchylné doby lovu platné do 31. března 2030: „laň od 1. srpna do 31. ledna", „daněla od 1. srpna do 31. ledna", „muflonka od 1. července do 31. prosince", u všech tří druhů „zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince"). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: laň (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), kolouch (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), muflonka (Dguendel, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 4.0.

Okruh 7, otázka 83

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 30: „Průběrným odstřelem rozumíme selekci všech slabých, nemocných, vážně poraněných a z hlediska chovatelského neperspektivních jedinců"). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 33 (kritéria pro průběrný odstřel samčí zvěře).
3. Tamtéž, snímek 31 (podíl I. a II. věkové třídy na plánu odstřelu).
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: parukáč (High Contrast, CC BY 3.0 de), jelen špičák (BS Thurner Hof, CC BY-SA 3.0), trofej (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 3.0 de, CC BY-SA 3.0.

Okruh 7, otázka 84

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, Srnčí zvěř. web2.mendelu.cz.
2. Kdelovit.cz. *Jelen evropský (lesní)* („Po 12 letech obvykle začíná paroží ubývat na síle a ubývá i počet větví, tehdy se jelen stává tzv. zpátečníkem"). kdelovit.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a (odchylné doby lovu platné do 31. března 2030: „srnec od 1. května do 30. září…, zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince"). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slabý špičák (BBjoern78, CC BY-SA 4.0), nadějný roček (Markyy81, CC BY-SA 4.0), vidlák (Zarah Greiner, CC BY-SA 4.0), trofejový srnec (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0), parukáč (High Contrast, CC BY 3.0 de), nesouměrné špice (Tjustorparn, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0 de.

Okruh 7, otázka 85

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, oddíly Jelení a Daňčí zvěř. web2.mendelu.cz.
2. Dvořák, J. *Stanovení věku živé a ulovené zvěře* (prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; kapitola „Odhad věku živé zvěře"; znaky vysokého věku – mohutné tělo, silný krk, nízko nesená hlava). web2.mendelu.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a (odchylné doby lovu platné do 31. března 2030: „jelen od 1. července do 31. ledna", „daněk od 1. července do 31. ledna", u obou „zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince"). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen špičák (BS Thurner Hof, CC BY-SA 3.0), jelen se slabým parožím (Giles Laurent, CC BY-SA 4.0), starý korunový jelen (Martin Falbisoner, CC BY-SA 3.0), mladý daněk (Andy Morffew, CC BY 2.0), daněk lopatkář (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Okruh 7, otázka 86

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitola Chov spárkaté zvěře, oddíly Mufloní a Černá zvěř („Bez omezení se loví též mufloni s vadami toulců, např. s jejich vrůstavostí nebo odlupčivostí"). web2.mendelu.cz.

2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. k) („prase divoké – od 1. ledna do 31. prosince“) a § 2a písm. c) („muflon od 1. července do 31. března…, muflonka od 1. července do 31. prosince…, zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince“, platí do 31. března 2030). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie muflona a bachyně jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muflon (Jessica Dennett, CC BY 2.5), bachyně se selaty (Kallerna, CC BY-SA 3.0). Kříženec je výřez z obr. 8 článku MEREU, P. a kol. *Phenotype transition from wild mouflon to domestic sheep*, Genetics Selection Evolution 56 (2024), CC BY 4.0. doi.org. Znění licencí: CC BY 2.5, CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Okruh 7, otázka 87

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), kapitoly Chov zvěře, minimální a normované stavy, Drobná zvěř a Obory, s. 13, 22 a 24 („Pro zazvěřování dovážíme zdravou zvěř z horších podmínek do lepších, nikdy ne naopak“; „Takto odchovaná kuřata jsou vypouštěna do honiteb ve stáří 8–9 týdnů, ne později protože bažantí kuřata velmi rychle krotnou“ (chov usměrněný, polodivoký); „Pro osvěžení krve stávající populace zaječí zvěře v honitbě lze využít uměle odchované jedince případně odchycené jedince z volnosti“; „Aklimatizační obůrky slouží k aklimatizaci dovezené zvěře před vypuštěním v novém prostředí za účelem zazvěřování nebo osvěžení krve. Mívají velikost 3–5 ha“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace, snímek 14: oborní plot „zabraňuje jak úniku zvěře z obory, tak také vnikání zvěře z vnějšku do obory“; snímek 15: aklimatizační, karanténní a přezimovací obůrka; snímek 18: „Zavádění uměle odchovaných jedinců do prostředí, z kterého divoké populace vymizely, nemůže být úspěšné!“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 5 odst. 2 a § 5 odst. 1 písm. a)–c) (vypouštět zvěř do honitby může jen její držitel nebo osoba s jeho souhlasem, jen se souhlasem orgánů státní správy myslivosti, lesů a ochrany přírody; zákaz vypouštět zvěř z farmových chovů, kříženou zvěř a zvěř chovanou v zajetí). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vypouštěcí komora (Thomas Dick, CC BY-SA 2.0), vypouštění bažantů (BLM Utah, volné dílo), obůrka (RalfGB, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 3.0.

Okruh 8, otázka 88

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. j), § 17 odst. 7 a § 52 odst. 3 (definice obory jako druhu honitby s trvale a dokonale ohrazeným obvodem; minimální výměra 50 ha pro oboru a 500 ha pro ostatní honitby; odpovědnost uživatele obory za škody způsobené uniklou zvěří). zakonyprolidi.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 24 (výhody a nevýhody oborního chovu – snadný lov a selekce, celoroční krmení, škody na porostech). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 151 (dnešní význam obor – chov trofejové zvěře pro poplatkové lovce, reprezentační účely, záchranné programy, výzkum a výuka). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: obora (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), oborní plot (Derek Harper, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Okruh 8, otázka 89

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 151–154 (vhodné druhy zvěře pro obory, nevhodná kombinace jelení a daňčí zvěře, kmenový stav podle úživnosti obory, poměr pohlaví, výměra klidové zóny). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: doporučená minimální výměra obory – prase divoké a muflon 250 ha, daněk a muflon 500 ha, jelen 1000 ha; snímky 8 a 29: v populaci spárkaté zvěře musí být dostatek dospělých samců, snižováním jejich průměrného věku se do reprodukce dostávají nekvalitní jedinci, kteří neprošli sítem věkového výběru). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 38 („není vhodný společný chov jelení a daňčí zvěře vzhledem k tomu, že využívají téměř identické zdroje potravy“; společně chované druhy si mají co nejméně konkurovat). web2.mendelu.cz.
4. Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, § 2 odst. 3 (normovaný stav spárkaté zvěře v oboře nesmí ve svém souhrnu přesáhnout 1 jedince na 2 ha výměry; prase divoké se počítá v poměru 2 kusy za 1 jedince ostatní spárkaté zvěře). zakonyprolidi.cz.
5. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 29 (předžaludek přežvýkavců umožňuje „v krátké době přijmout na pastvě velké množství potravy, jež mohou v době klidu přežvykovat“). web2.mendelu.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen sika (H. Zell, CC BY-SA 3.0), daněk lopatkář (Michael Palmer, CC BY-SA 4.0), muflon (Jessica Dennett, CC BY 2.5), černá zvěř v oboře (4028mdk09, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.5.

Okruh 8, otázka 90

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 152–153 (vhodné prostředí a myslivecká zařízení v oboře – krmná, skladovací, lovecká a odchytová zařízení, karanténní obůrka). web2.mendelu.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 18 (k návrhu na uznání obory se přikládá studie o vhodnosti přírodních a jiných podmínek pro intenzivní chov daného druhu zvěře a projekt chovu a výstavby potřebných zařízení). zakony-prolidi.cz.
3. Wikipedie. *Muflon* („Nejlépe se jim daří na skalách a kamenité půdě, kde si mohou dobře obrušovat neustále dorůstající kopýtka – spárky. U muflonů chovaných na měkkém podkladě spárky přerůstají a způsobují kulhání zvířat."). cs.wikipedia.org.
4. Wikipedia. *Fascioloides magna* (motolice obrovská; mezihostitelem je v Evropě vodní plž bahnatka malá, který žije v močálech, vodních příkopech, pramenech a tůních; k tlumení plžů se používalo vysoušení a odvodňování pastvin). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), oboroh (ŠJů, CC BY-SA 3.0), slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0), seník (ŠJů, CC BY-SA 4.0), kazatelna (Granpar, CC BY 3.0), sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0), žlab (Jozef Kotulič, CC BY-SA 4.0), napajedlo (Sebastian Ballard, CC BY-SA 2.0), střelecká záštita (Stefan Oemisch, CC BY-SA 4.0), karanténní obůrka (RalfGB, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 3.0.

Okruh 8, otázka 91

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 154 (materiál a výška oplocení, protiúnikové rošty v branách, dřevěné přelezy). web2.mendelu.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 152–153 (krmná, skladovací a lovecká zařízení, slaniska, vodní zdroje v oboře). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14; „obora je druh honitby, která je dokonale oplocená a zabraňuje jak úniku zvěře z obory, tak také vnikání zvěře z vnějšku do obory"). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kamenná zeď (Martin-Veselka, CC BY-SA 4.0), oborní plot (Derek Harper, CC BY-SA 2.0), brána (Daniel Baránek, CC BY-SA 3.0), protiúnikový rošt (RichTea, CC BY-SA 2.0), přelez (Ballogie, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 8, otázka 92

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15; účel a délka trvání aklimatizační, karanténní a přezimovací obůrky). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 24 a 25 (karanténní obůrka o 1–3 ha zřizovaná obvykle přímo v oboře a pod veterinárním dohledem, aklimatizační obůrka o 3–5 ha s dobou držení obvykle 2 roky před vypuštěním do obory, přezimovací obůrka o 6–60 ha s nalákáním zvěře s prvním sněhem, krmením přes zimu a jarním vypuštěním). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: aklimatizační obůrka (Stefan Frerichs, CC BY-SA 3.0 DE), karanténní obůrka (RalfGB, CC BY 3.0), přezimovací obůrka (Dampftrain, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0 DE, CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Okruh 8, otázka 93

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 16–17; fáze umělého chovu drobné zvěře). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 18; „zavádění uměle odchovaných jedinců do prostředí, z kterého divoké populace vymizely, nemůže být úspěšné"; ochrana zvěře je především ochranou jejího životního prostředí; snímek 27 – vypouštění polokrotkých bažantů koncentruje predátory). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 69 (rentabilita bažantnictví je problematická, nejvíc ztrátové jsou malé bažantnice). web2.mendelu.cz.
4. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem. *Myslivecká evidence za ČR* (roční sumáře výkazu Mysl (MZe) 1-01 za roky 1966–2024, tabulka „Lov zvěře a zazvěřování, jarní kmenové stavy", řádek zvěř bažantí: sloupce skutečný lov – odstřel, provedené zazvěřování, vypuštěná mladá zvěř a jarní kmenový stav; údaje jsou za honitby v působnosti Ministerstva zemědělství, tedy bez honiteb Vojenských lesů a statků a národních parků). Graf je z těchto dat nakreslený. nli.gov.cz.
5. Český statistický úřad. *Základní údaje o honitbách, stavu a lovu zvěře – od 1. 4. 2022 do 31. 3. 2023*, tabulka III. Výsledky mysliveckého hospodaření (sloupce „Provedené zazvěřování (výhradně dospělou zvěří)" a „Vypuštěná mladá zvěř z krotkých a polodivokých chovů pro účely zazvěřování"). csu.gov.cz.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Okruh 8, otázka 94

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 66–68 (fáze umělého chovu bažantů – chovné hejno, ostruhárny, líhnutí, odchov). web2.mendelu.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 22–23 (odchov kuřat, vypouštění ve stáří 8–9 týdnů, obdobný postup u koroptve a kachny divoké). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0), líheň (Santeri Viinamäki, CC BY-SA 4.0), kvočna (Johnnybam, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0, CC0.

Okruh 8, otázka 95

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 18 a 27; ochrana zvěře je především ochranou jejího životního prostředí, vypouštění polokrotké zvěře koncentruje predátory). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 22–23 (oplocenky, přikrmování, klidová místa, kroužkování vypuštěné zvěře). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (snímek 43; myslivecká zařízení pro drobnou zvěř – zásypy pro bažanty, zásypy s plovoucí plošinou pro kachny, zdroje vody a soliska). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: oplocenka (Thomas Dick, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Okruh 8, otázka 96

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 22–23 a 66–67 (tři stupně chovu bažanta, poměr pohlaví v chovném hejnu, věk vypouštění). web2.mendelu.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, s. 65–69 (dnešní situace v chovu bažantů, rozsah profesionálních a amatérských bažantnic, ekonomika bažantnictví). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Okruh 8, otázka 97

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 23 (umělý chov kachny divoké, hnízdní budky a ostrůvky, přikrmování, predátoři). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18; „umělý chov kachny divoké – kačenárny – obdobný systém jako při umělém odchovu bažanta, degraduje divoké populace kachny divoké, problematická etika lovu“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kachňata (Julian Herzog, CC BY 4.0), hnízdní budka (U.S. Fish and Wildlife Service – Midwest Region, volné dílo), kříženci kachny divoké s domácí (Acabashi, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: dvě káčata kachny divoké plavou po hladině (BellCan68, licence Pixabay), zveřejněno v červenci 2024. Znění licence: Pixabay Content License.

Okruh 8, otázka 98

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, InoBio), s. 66–68 (komorování chovného hejna, ostruhárny a tok, líhnutí, odchov kuřat do 12 týdnů, vypouštění). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – IV. skupina: Péče o zvěř a její chov* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „převod odchovaných mladých bažantů ve stáří 8. až 12. týdnů do honitby“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bažantnice (Peter Facey, CC BY-SA 2.0), líheň (Santeri Viinamäki, CC BY-SA 4.0), vypouštěcí komora (Thomas Dick, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Předmět V — Myslivecká kynologie a nemoci zvěře

Karta 1, otázka A1

1. *Šelmy* (řád placentálních savců, moderní systematika je dělí na kočkotvárné a psotvárné) a *Psovití* (čeleď z řádu šelem: psi, vlci, lišky, kojoti a šakalové). Wikipedie: Šelmy, Wikipedie: Psovití.
2. Wikipedia. *Pes domácí* (největší domestikovaná šelma; obecně se předpokládá, že jde o zdomácnělého a umělým výběrem změněného vlka obecného). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vlk obecný (Mas3cf, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A2

1. *Potravní řetězec* (organismy se řadí do trofických úrovní podle toho, jak jsou vzdálené od primárního producenta). cs.wikipedia.org.
2. K vlkům: *Vlci na Šumavě zadávili loveckého psa*, Radiožurnál, 10. 1. 2022 (v prosinci 2021 usmrtila smečka při naháňce u Nové Pece fenku jagdteriéra). rozhlas.cz. K dravcům: *Psa odnesl v drápech orel*, Slovácký deník, 12. 2. 2008 (ornitolog Květoslav Fryšták: „Orel skalní dokáže zaútočit na malého psa a troufne si například i na lišku."). slovacky.denik.cz. K člověku: zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. e) – myslivecká stráž smí usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř, s výjimkou psů ovčáckých a loveckých plemen a psů slepeckých, zdravotnických, záchranářských a služebních. Úplné znění na portálu Ministerstva zemědělství.

Karta 1, otázka A3

1. *Psovití* (většinou masožravci, případně všežravci z řádu šelem; všichni jsou prstochodci, jsou vytrvalí a velmi přizpůsobiví, charakteristické je štíhlé tělo s dlouhýma nohama a dlouhým chlupatým ocasem). cs.wikipedia.org.
2. *Canidae* (většina psovitých má 42 zubů se zubním vzorcem $\frac{3\,1\,4\,2}{3\,1\,4\,3}$; horní čtvrtý třenový zub a dolní první stolička tvoří trháky, které nůžkovým střihem oddělují maso a šlachy kořisti. Výjimky jsou psík pralesní, dhoul a pes ušatý). en.wikipedia.org.
3. Schéma je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšené, ne ořízнuté (doplněné orámováním v barvě podkladu na poměr 3 : 2): stopa vlka (Wildbrücke, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A4

1. Wikipedia. *Pes domácí* (provází člověka minimálně 14 tisíc let; je pomocníkem při lovu i při přehánění stád, strážcem majetku, tažným nebo saňovým psem, ve východní a jihovýchodní Asii i tradičně v Evropě sloužil jako potravinové zvíře, zvláště v západní kultuře je nezastupitelný jako společník). cs.wikipedia.org.
2. *Bonn–Oberkassel dog* (pes pohřbený asi před 14 000 lety, tedy kolem roku 12 000 př. n. l., spolu se starším mužem a mladou ženou; v 19.–21. týdnu věku prodělal psinku, zemřel asi v 7,5 měsíci, a přežití nemoci by bez lidské péče – krmení, napájení a častého čištění – nebylo možné). en.wikipedia.org.
3. *Lagotto Romagnolo* (italský vodní pes původně přinášející vodní ptactvo; plemeno zachránila před vyhynutím jeho schopnost vyhledávat lanýže, které hledá dodnes). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: čelist psa z Bonn-Oberkasselu (Don Hitchcock, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka A5

1. Wikipedie. *Parforsní hon* (z francouzského par force de chiens – silou psů: štvanice, při které šlechtická společnost na koních sledovala jelena prchajícího před psí smečkou; primárně se využívali velcí honiči, angličtí a američtí foxhoundi, i bíglové). cs.wikipedia.org.
2. *Ohaři* (předchůdcem dnešních ohařů je vyhynulý španělský větřící pes ze 16. století: sledoval pachovou stopu ve vzduchu s „vysokým nosem" a nalezené zvíře vystavil, zatímco se lovci přibližovali se sítěmi; toto chování si dnešní ohaři zachovali). cs.wikipedia.org.
3. *Norování* (lov lišek, jezevců a psíků mývalovitých spočívající v jejich vyhnání z nory pomocí psa; lov probíhá v podzemí a může trvat desítky minut). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: foxhound (Thowra_uk, CC BY 2.0), bígl (Andrew Lynch, CC BY 2.0), ohař (Bonnie van den Born, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Hon za smečkou u Haarlemu (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z února 1949.

Karta 1, otázka B1

1. Tichá, Vladimíra – Labvet.cz. *Otazníky kolem genetických vyšetření* (blog laboratoře veterinární genetiky: definice dědičné choroby a přenašeče). labvet.cz.
2. FCI – Fédération Cynologique Internationale. *Mezinárodní pravidla plemenitby* (International Breeding Strategies, bod 2.1 a 5 – DNA testy a spojování přenašečů), zveřejněno chovatelským klubem Spolek českého strakatého psa. spolekstrakacu.cz.

Karta 1, otázka B2

1. Tichá, Vladimíra – Labvet.cz. *Otazníky kolem genetických vyšetření* (blog laboratoře veterinární genetiky: příklady dědičně podmíněných chorob psů – DOV, dysplazie, luxace pately, epilepsie, křeče). labvet.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rentgen dysplazie kyčlí (Joel Mills, CC BY-SA 3.0), border teriér (Lilly M, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 1, otázka B3

1. Tichá, Vladimíra – Labvet.cz. *Otazníky kolem genetických vyšetření* (blog laboratoře veterinární genetiky: DNA testy a klinické vyšetření dědičných chorob). labvet.cz.
2. FCI – Fédération Cynologique Internationale. *Mezinárodní pravidla plemenitby* (International Breeding Strategies, body 2.1 a 5 – spolupráce chovatelských klubů s odborníky, DNA testy a spojování přenašečů), zveřejněno chovatelským klubem Spolek českého strakatého psa. spolekstrakacu.cz.

Karta 1, otázka C1

1. Česká republika. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon)*, § 11 odst. 1 a 3 a § 12 odst. 1. zakonyprolidi.cz.
2. Česká republika. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon)*, § 67a odst. 3 (podmínky náhrady nákladů uživateli honitby). zakonyprolidi.cz.

Karta 1, otázka C2

1. Česká republika. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon)*, § 13 (opatření na místě při podezření z nákazy) a § 15 (opatření k tlumení nákaz). zakonyprolidi.cz.
2. Česká republika. *Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (veterinární zákon)*, § 67a odst. 1 a 3 (náhrada nákladů uživateli honitby a podmínky jejího přiznání). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: brána do zóny nákazy (Sebastian Wallroth, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 2, otázka A1

1. Katedra mechaniky, Fakulta aplikovaných věd ZČU v Plzni. *Biomechanika – studijní materiály: Tkáně* (buňka představuje základní stavební a funkční jednotku všech živých organismů; buňky vytvářejí tkáně, tkáně orgány a orgány orgánovou soustavu). euler.fav.zcu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Anatomie a fyziologie psa“: pohybová, krycí, nervová, dýchací, oběhová, trávicí, močová a pohlavní soustava). cmmj.cz.
3. Schéma je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznuté a zmenšené: vnitřní orgány psa (1cfernald, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3 „Anatomie a fyziologie psa“: pohybová, krycí, nervová, dýchací, oběhová, trávicí, močová a pohlavní soustava). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, kapitola Základy lovecké kynologie, s. 125 (kosterní soustava „vytváří základní podpůrný systém celého organismu, skládá se z 271 až 282 kostí“). Brno: InoBio, Mendelova univerzita v Brně. web2.mendelu.cz.
3. Schéma je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznuté a zmenšené: kostra psa (Przemek Maksim, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A3

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, kapitola Základy lovecké kynologie, s. 130–131 („Trvalý chrup čítá 42 zubů, z toho 12 řezáků, 4 špičáky, 16 třenových zubů (premolárů) a 10 stoliček (molárů)… V horní čelisti trvalého chrupu je 20 zubů, v dolní pak 22 zubů“). Brno: InoBio, Mendelova univerzita v Brně. web2.mendelu.cz.
2. LIEBEZEIT, A. (MVDr.). *Kolik má pes zubů: zubní vzorec psa i kočky* (zubní vzorec dospělého psa v horní čelisti 3I 1C 4P 2M, v dolní čelisti 3I 1C 4P 3M, celkem 42 trvalých zubů). uveterinarky.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chrup psa (Achat1999, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, kapitola Základy lovecké kynologie, s. 131–132 (definice skusu nůžkového, klešťového, podkusu, předkusu a nepravidelného skusu, s odkazem na Procházka, 2005). Brno: InoBio, Mendelova univerzita v Brně. web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: předkus (Joey Sleaze, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 2, otázka A5

1. LIEBEZEIT, A. (MVDr.). *Kolik má pes zubů: zubní vzorec psa i kočky* (I = dens incisivus/dentes incisivi – řezáky, C = dens caninus/dentes canini – špičáky, P = dentes premolares – třenové zuby, M = dentes molares – stoličky). uveterinarky.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, kapitola Základy lovecké kynologie, s. 130–131 (české názvosloví chrupu: řezáky, špičáky, třenové zuby (premoláry), stoličky (moláry)). Brno: InoBio, Mendelova univerzita v Brně. web2.mendelu.cz.
3. Schéma je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšené, ne oříznuté (doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2): zubní vzorec psa (Steffen Heinz, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, Všeobecná část čl. 1 a Část třetí čl. III, Část pátá). cmmj.cz.
2. Vyobrazení potvrzení je vzor z přílohy č. 8 vyhlášky č. 244/2002 Sb., kterou se provádí zákon o myslivosti (úřední dílo, volné dílo). Je tu jen zmenšené a doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2, ze vzoru je tu zadní strana. Vyhláška č. 244/2002 Sb..

Karta 2, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, Část pátá — Zkušební řád pro bezkontaktní norování, oddíl 1). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: umělá nora (Maqi, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, Část pátá, oddíl 2 — Individuální zkouška z norování). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přírodní nora (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti — V. skupina předmětů: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (okruh V/C/1, snímek „Opatření při zjištění nákazy zvěře"). cmmj.cz.
2. Video je z fotopasti ze studie Inagaki, A. a kol. *Mating Attempts and Sustained Interest Behaviors of Wild Boars (Sus scrofa) Toward a Dead Conspecific*, Ecology and Evolution 16 (2026), a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: divočák u uhynulého kusu (Akino Inagaki a kol., CC BY 4.0), natočeno u města Nikkó v Japonsku v říjnu 2023. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 2, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti — V. skupina předmětů: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (okruh V/C/2, snímek „Nakažlivé nemoci zvěře"). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: svrab (LeoP~fiwiki, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „Mezinárodní kynologická federace FCI – V každé členské zemi je jen jeden národní zástupce – Českomoravská kynologická unie z.s. (ČMKU) … Je garantem řízení a fungování kynologie v ČR z mezinárodního i národního pohledu"). cmmj.cz.
2. Českomoravská kynologická jednota. *O nás* („je právnickou osobou, která respektuje Mezinárodní kynologickou federaci, řídí se jejími normami a je členem Českomoravské kynologické unie, která zastupuje kynologii České republiky v FCI"). cmkj.eu.
3. Českomoravská kynologická unie. *Plemenná kniha – Pracoviště č. 3* (pracoviště spravuje ČMKJ se sídlem v Praze; seznam vedených plemen zahrnuje lovecká plemena – ohaře, honiče, teriéry, retrívry, barváře aj.). cmku.cz.

Karta 3, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 4: „V každé členské zemi je jen jeden národní zástupce – Českomoravská kynologická unie z.s. (ČMKU) … Je garantem řízení a fungování kynologie v ČR z mezinárodního i národního pohledu. Mimo jiné vede a spravuje seznam mezinárodních i národních rozhodčích exteriéru psů. Národní rozhodčí výkonu loveckých psů vede ČMMJ z.s."). cmmj.cz.
2. Českomoravská kynologická jednota. *O nás* („Hlavní činností je agenda spojená s vydáváním průkazů původu na štěňata, spolupráce s chovatelskými kluby, organizování výstav … spolupráce s ČMMJ a ČMKU"). cmkj.eu.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 1, odst. 1 („Na základě pověření MZe č. 1/2020 k organizování zkoušek psů z výkonu ze dne 31. října 2019 … je Českomoravská myslivecká jednota, z. s. … pověřena organizováním zkoušek lovecké upotřebitelnosti"). loveckypes.cz.

Karta 3, otázka A3

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI) – celosvětová organizace vydávající závazné standardy plemen uznaných v systému FCI. fci.be.
2. Českomoravská kynologická unie. *Řády a předpisy ČMKU* (přehled platných řádů: Zápisní řád ČMKU platný od 24. 6. 2025, Výstavní řád ČMKU platný od 26. 1. 2026, Řád ochrany zvířat při chovu psů, Řád pro jmenování rozhodčích). cmku.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 („Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu"). zakonyprolidi.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 1 (vymezuje účel a druhy zkoušek, jimiž pes prokazuje disciplíny podle zkušebních řádů pro jednotlivé skupiny plemen). loveckypes.cz.

Karta 3, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 6: „Průkaz původu psa – nesprávně bývá někdy nazýván „Rodokmen" – Je veřejná listina, vystavuje národní Plemenná kniha – Musí obsahovat mezinárodně dané, přesné údaje"). cmmj.cz.
2. Českomoravská kynologická jednota. *O nás* („Hlavní činností je agenda spojená s vydáváním průkazů původu na štěňata, spolupráce s chovatelskými kluby …"). cmkj.eu.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 („Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu"). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: průkaz původu (José Reynaldo da Fonseca, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 3, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 4:

„ČMKU vede národní Plemennou knihu psů (PK) – Českomoravská kynologická jednota z.s. vede pracoviště PK č.3, ČLP – číslo loveckého psa“). cmmj.cz.

2. Českomoravská kynologická unie. *Plemenná kniha – Pracoviště č. 3* (pracoviště spravuje ČMKJ se sídlem v Praze; seznam vedených plemen zahrnuje lovecká plemena – ohaře, honiče, teriéry, retrívry, barváře aj.). cmku.cz.

Karta 3, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24 „Vnitřní a vnější parazité psů“, okruh V/B/3: „Parazité jsou cizopasníci, využívající organizmus psa, jako zdroj své potravy a svého životního prostředí“). cmmj.cz.
2. MVDr. Jana Kočová. *Lovecký pes: veterinární minimum* (přehled preventivní péče o loveckého psa včetně ochrany proti vnitřním a vnějším parazitům). cmmj.cz.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: klíště obecné (Pristurus, CC BY-SA 3.0), klíště zblízka na listu a stéble na Wollenbergu v Hesensku v Německu, duben 2011. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 24 „Vnitřní a vnější parazité psů“, okruh V/B/3). cmmj.cz.
2. MVDr. Jana Kočová. *Lovecký pes: veterinární minimum* („Klíšťata jsou přenašeči nejen zmíněné boreliózy… ale i dalších … onemocnění jako je erlichióza, anaplazmóza, babezióza“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: klíště obecné (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5), zákožka psí (Josef Reischig, CC BY-SA 3.0), blecha (Katja ZSM, CC BY-SA 3.0), veš (Daniel J. Drew, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 3.0, CC0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: klíště obecné (Pristurus, CC BY-SA 3.0), klíště zblízka na listu a stéble na Wollenbergu v Hesensku v Německu, duben 2011. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 24 „Vnitřní a vnější parazité psů“, okruh V/B/3). cmmj.cz.
2. MVDr. Jana Kočová. *Lovecký pes: veterinární minimum* („K dispozici jsou i tablety … proti … široké škále parazitů včetně srdečních plicních červů. Tito parazité už nejsou domovem … jen v jižně položených částech Evropy“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: škrkavky (Joel Mills, CC BY-SA 3.0), tasemnice (Ta-Ntalas, volné dílo), srdeční červi (Alan R Walker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené a zmenšené: nezralé články tasemnice pod mikroskopem (Circa24, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka C1

1. Prof. MVDr. Karel Chroust, DrSc., MVDr. Pavel Forejtek, CSc. *Trichinelóza*. Myslivost 10/2010, s. 38. myslivost.cz.
2. Státní zdravotní ústav. *Trichinóza – základní informace o onemocnění*. szu.gov.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: larva trichinely (Josef Reischig, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka C2

1. Prof. MVDr. Karel Chroust, DrSc., MVDr. Pavel Forejtek, CSc. *Trichinelóza*. Myslivost 10/2010, s. 38. myslivost.cz.
2. Státní zdravotní ústav. *Trichinóza – základní informace o onemocnění*. szu.gov.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: divoké prase (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 4, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „Standard plemene: Je základní normou pro posuzování exteriéru psů jednotlivých plemen. Standard vydává země původu nebo zastřešující země plemene a schvaluje FCI. Obsahuje zcela přesný popis ideálního představitele plemene, psa i feny“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU, 2014, s. 142; „Základní normou pro posuzování exteriéru psa je standart[standard] každého plemene, který zpracovává země původu plemene… a předkládá jej ke schválení Mezinárodní kynologické federaci (FCI) v Belgii“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5; kynologická terminologie exteriéru psa zahrnuje „konstituci, plemenný typ, pohlavní výraz, kondici, stavbu těla, rámec, kostru, výšku (velikost), povahu“). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4; ČMKU „vede

a spravuje seznam mezinárodních i národních rozhodčích exteriéru psů“). cmmj.cz.

5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posuzování (Alephalpha, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A2

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU, 2014, s. 142–144; typy výstav a jejich tříd, tituly, svody „pro mladé psy od šesti do osmnácti měsíců stáří“, zápis výsledků do průkazu původu). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „Jarní svod loveckých psů… Na jarním svodu posuzují rozhodčí exteriéru bez ohledu aprobací na plemena“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výstava (Hrusticek, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka A3

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU, 2014, s. 137, kapitola „Myslivecké kynologické názvosloví“ podle Mikuly, 1955; „Oháňka – ocas dlouhosrstých plemen“, „Prut – ocas“, „Vlajka, praporec – převislá srst na oháňce“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10; ohaři se „dále dělí dle druhu srsti – krátkosrstí, dlouhosrstí, hrubosrstí“, mezi dlouhosrsté řadí i anglického setra). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5; kynologická terminologie těla psa zahrnuje „krk, hrdlo, kohoutek, hřbet, bedra, záď, prut, předhrudí, hrudník“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: prut (Lilly M, CC BY-SA 2.5), oháňka (OIz.usategi, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3; „Krycí soustava: Tvoří ji kůže (škára a pokožka) a srst (podsada, pesíky, hmatové chlupy)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10; „další rozdělení je dle druhu srsti – krátkosrstí, dlouhosrstí, hrubosrstí“, mezi příklady plemen uvádí pointera i slovenského hrubosrstého ohaře). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU, 2014, s. 138; přehled plemen ohařů podle FCI: „krátkosrstí – pointři“, „dlouhosrstí – setři anglický, skotský, irský“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8; český fousek má „hrubou srst“). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krátkosrstí (Lilly M, CC BY-SA 2.5), dlouhosrstí (OIz.usategi, CC BY-SA 3.0), hrubosrstí (Martina Vernerová, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A5

1. eCanis.cz – Kynologický magazín. *Měření kohoutkové výšky psů* („kohoutek je místem, kde se protíná pomyslná spojnice mezi vrchním hřebenem obou lopatek, páteří a svalovým pletencem nad páteří“; postup měření kohoutkovou mírou u psa v přirozeném postoji na rovné podložce). ecanis.cz.
2. Loveckypes.cz. *Měření kohoutkové výšky psů pro potřeby zkoušek z loveckého výkonu* (měření provádí rozhodčí exteriéru psů; je-li třeba, vlastník psa dokládá potvrzení, že pes nepřesahuje výšku 55 cm). loveckypes.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. e) (zakazuje se „nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů, ostatní zvěř spárkatou s pomocí psů v kohoutku vyšších než 55 cm“). zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. b) (loveckým výkonem je „vyhledávání spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kohoutek (Lilly M, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 4, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část první, Všeobecná část, bod 6, odst. I – Zkoušky bez přiznání lovecké upotřebitelnosti, s. 2). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá, Oddíl 1 – Zkoušky ohařů se dělí na, s. 31). cmmj.cz.

Karta 4, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – ohaři, Oddíl 5, kapitoly XXVI–XXX: Ochota k práci v hluboké vodě, Přinášení kachny z hluboké vody, Nahánění v rákosí a dohledávka kachny, Dohledávka pohozené kachny v rákosí, Chování na stanovišti u vody, s. 66–71). cmmj.cz.

2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přinášení z vody (LucieKol, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – ohaři, Oddíl 6, bod 4 – Zkoušky z vodní práce ohařů, s. 76). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – ohaři, Oddíl 6, bod 5 – Všestranné zkoušky ohařů, s. 77–78). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – ohaři, Oddíl 6, bod 6 – Memoriál Richarda Knolla a Memoriál Karla Podhajského, s. 79). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – ohaři, Oddíl 6, bod 2 – Podzimní zkoušky ohařů, s. 74). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zlatý retrívr s dummy (Dirk Vorderstraße, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 4, otázka C1

1. Josef Duben, Státní veterinární správa ČR. *Tularémie je nemoc hlodavců, i zajícovců* (tisková zpráva, 14. 2. 2008). svscr.cz.
2. Pavel Forejtek, Miroslav Vodňanský. *Tularemie, brucelóza a leptospiróza zajíců* (Myslivost, listopad 2005). myslivost.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zajíc polní (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka C2

1. Wikipedie. *Tuberkulóza* (oddíl Tuberkulóza u zvířat). cs.wikipedia.org.
2. I. Pavlík, P. Trčka, Výzkumný ústav veterinárního lékařství Brno. *Bovinní tuberkulóza u zvířat v České republice a v ostatních státech střední Evropy v letech 1990–2004* (Veterinářství, 2006). vetweb.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Mycobacterium bovis (Y tambe, CC BY-SA 3.0), jelen evropský (Ray Bird, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 5, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6; „Doklady, identifikace, upotřebitelnost… Průkaz původu psa – nesprávně bývá někdy nazýván ‚Rodokmen'… Další doklady – pas, očkovací průkaz, potvrzení o zkoušce"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl 16 odst. 2 („Dokladem o účasti na zkoušce se stává soudcovská tabulka, záznam v průkazu původu psa o úspěšně vykonané zkoušce a u zkoušky lovecké upotřebitelnosti též potvrzení o zkoušce, kterým je prokazováno získání lovecké upotřebitelnosti"). cmmj.cz.
3. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 4a odst. 3 („Doklad, který umožňuje zjistit totožnost zvířete a kontrolu jeho nákazového statusu (dále jen „pas")…, vydává veterinární lékař schválený pro tuto činnost krajskou veterinární správou. Pas je veřejnou listinou"). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 4 odst. 3 („Chovatel psa je dále povinen zajistit, aby identifikační číslo psa bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa"). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: průkaz původu (José Reynaldo da Fonseca, CC BY 2.5), pas psa (Hundehalter, volné dílo), očkovací průkaz (Hundehalter, volné dílo). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 5, otázka A2

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 144 („Tyto průkazy musí obsahovat nejméně 3 generace předků, průkazy původu loveckých plemen obsahují 4 generace předků. Do průkazu původu, kde je zaznamenán rodokmen, se zapisují záznamy ze svodů, zkoušek a výstav"). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6; „Průkaz původu psa… Je veřejná listina, vystavuje národní Plemenná kniha"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: průkaz původu (José Reynaldo da Fonseca, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 5, otázka A3

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 3 („Chovatel psa je povinen zajistit, aby pes byl označen elektronickým čipem… s výjimkou psa, který byl označen čitelným tetováním provedeným před 3. červencem 2011… Chovatel nově narozeného psa je povinen zajistit označení psa elektronickým čipem před nabídkou psa k prodeji nebo předáním psa novému chovateli, nejpozději však do 3 měsíců věku psa… identifikační číslo psa bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa"). zakonyprolidi.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 144 („Tetování provádí veterinární lékař v 6.–7. týdnu stáří štěňat… Nejčastěji se tetování provádí do slechů, méně často do slabin"). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl 8 odst. 1 („Její součástí je ověření identity psa (tetování, čip)… V případě, že pes je opatřen čipem, je pořadatel povinen zajistit čtečku čipů"). cmmj.cz.

4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: čtečka mikročipu (Anja, CC BY-SA 4.0), tetování v uchu (Airman 1st Class Xavier Lockley, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl 16 odst. 2 („Dokladem o účasti na zkoušce se stává soudcovská tabulka, záznam v průkazu původu psa o úspěšně vykonané zkoušce a u zkoušky lovecké upotřebitelnosti též potvrzení o zkoušce, kterým je prokazováno získání lovecké upotřebitelnosti“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 („V honitbě… se používají lovečtí psi, kteří složili zkoušky z těchto výkonů: a) vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře, b) vyhledávání spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm, c) dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře, nebo d) norování“). zakonyprolidi.cz.

Karta 5, otázka A5

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 1 písm. f) a odst. 3 („zajistit, aby byli psi… ve stáří od 3 do 6 měsíců platně očkováni proti vzteklině a poté… přeočkováni, uchovávat doklad o očkování…“; „…identifikační číslo psa bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 4a odst. 1 a 3 („psi… v zájmovém chovu, pokud jsou přemísťováni v rámci neobchodního přesunu mezi členskými státy… Doklad, který umožňuje zjistit totožnost zvířete a kontrolu jeho nákazového statusu (dále jen „pas“)…, vydává veterinární lékař schválený pro tuto činnost krajskou veterinární správou. Pas je veřejnou listinou“). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl 8 odst. 1 („vůdce psa předložit průkaz původu předváděného psa a doklad o provedené vakcinaci (pas pro malá zvířata nebo očkovací průkaz) dle požadavků stanovených ve veterinárních podmínkách“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: očkovací průkaz (Hundehalter, volné dílo), pas psa (Hundehalter, volné dílo).

Karta 5, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímky 26 a 57; okruhy V/B/5 a V/C/15; „Infekční nemoci… Vzteklina, psinka, parvoviróza… (virové)“; „Vzteklina… Původce – RNA virus z čeledi Rhabdoviridae“). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Psinka* („Původcem onemocnění je RNA virus z čeledi paramyxovirů… Přesněji se jedná o… virus… z čeledi paramyxoviridae“). cs.wikipedia.org.
3. MVDr. Jitka Veselá, VETCENTRUM Duchek. *Parvoviróza – parvovirové onemocnění psů* („Původcem onemocnění je virus z čeledi Parvoviridae“). vetcentrum.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: rychlotest na psinku (Zemxer, CC BY-SA 4.0), štěně s parvovirózou (Uwe Gille, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 22; okruh V/B/1; „Geneticky podmíněné nemoci… jsou řazeny mezi neinfekční onemocnění… Dysplazie kyčelního kloubu (DKK)… Postižení jedinci jsou pro další chov nevhodní“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 26; okruh V/B/5; „Neinfekční nemoci… Následky úrazů, otravy, onemocnění orgánů, choroby ze špatné výživy, růstové poruchy, nádorová onemocnění“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: rentgen dysplazie kyčlí (Joel Mills, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 26; okruh V/B/5; „Infekční nemoci… Jsou přenosné mezi zvířaty, případně i na člověka… Vzteklina, psinka, parvoviróza, infekční hepatitida, koronaviróza, infekční kašel, chřipka psů (virové) Leptospiróza, borelióza (bakteriální)“). cmmj.cz.
2. MVDr. Barbara Lenská, VETCENTRUM Duchek. *Vakcinace – očkování štěňat a dospělých psů* („Vzteklina… Je smrtelné onemocnění přenosné na člověka“; „Leptospiróza… Některé typy leptospir jsou přenosné na člověk a jsou vysoce nakažlivé – např. Weilova žloutenka“). vetcentrum.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: rychlotest na leptospirózu (Ajay Kumar Chaurasiya, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka C1

1. Klasický mor prasat. *Wikipedie, otevřená encyklopedie*. cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (§ 12 odst. 1 písm. a). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: prase divoké (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 5, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů (§ 11 až § 13). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7; vyjmenovává šest pracovních skupin loveckých psů – ohaře, honiče, slídiče, retrívry, norníky a barváře – s příkladem plemen a základní vlastností každé skupiny). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 („V honitbě… se používají lovečtí psi, kteří složili zkoušky z těchto výkonů: a) vyhledávání, dohledání a přinesení… drobné zvěře, b) vyhledávání spárkaté zvěře…, c) dosledování… spárkaté zvěře, nebo d) norování"). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kokršpaněl (Jean-Pol GRANDMONT, CC BY 4.0), bavorský barvář (Moniique, volné dílo). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 6, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7; „Norníci – (jezevčíci a někteří teriéři) – Základní vlastnost je schopnost práce pod povrchem (pod zemí) – Jezevčík hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, český teriér, border teriér, německý lovecký teriér"). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. e) („norováním [se pro účely této vyhlášky rozumí] lov zvěře pod zemí"). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (studijní opora, projekt InoBio, MENDELU), s. 137, heslo „Norování" („norníci vypuzující predátory z nor"). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jezevčík (Katemil94, CC BY-SA 4.0), teriér (Sciencia58, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 6, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7; „Ohaři – ('stavěcí psi', angličtí a kontinentální) – Základní vlastnost je schopnost 'vystavit zvěř' – pointr, anglický setr, český fousek, německý ohař"). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (studijní opora, projekt InoBio, MENDELU), s. 137 a 146 („Vystavování – navětření, značení a pevné vystavování zdravé zvěře srstnaté i pernaté"; „Ohaři – musejí zvěř zejména vyhledat (vysokým nosem) a označit její přítomnost - vystavováním. Pokud se zvěř vzdaluje z úkrytu, musí za ní postupovat a nesmí ji vyrážet… Ulovenou zvěř musí přinášet a v případě poranění dohledávat a poté přinést… Musí též umět nahánění zvěře z houštin na střelce… Vyhání zvěře z úkrytů u vody…"). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: německý krátkosrstý ohař (Bonnie van den Born, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 7 a 11; „Honiči – (nejpočetnější, historicky nejstarší ustálený typ loveckých psů) – vyhledání a nahánění zvěře, zejména spárkaté"; „původní využití při parforsních lovech (štvanicích – dnes zakázaných)"; „vyhledávání, vyhánění a nahánění spárkaté zvěře (černá, vysoká, …)"; „Podle velikosti – malí, střední a velcí (vysokonozí)"). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (studijní opora, projekt InoBio, MENDELU), s. 147 („Honiči – hledají zvěř v houštinách nebo těžko přístupném terénu, zvedají ji, štvou a nahánějí na střelce. Musí držet stopu s nízkým nosem"). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (studijní opora, projekt InoBio, MENDELU), s. 137, heslo „Vydávání" („štěkot při pronásledování zvěře"). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bígl (Brodo, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 7 a 15; „Retrívři – Základní vlastnost je schopnost po výstřelu nalézt a přinést ulovenou zvěř"; „K retrívrům se přiřazují i vodní psi"; „Labradorský retrívr, zlatý retrívr, flat coated retrívr, chesapeake bay retrívr"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota – Kynologická komise. *Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů*, disciplína „přinášení kachny z hluboké vody" („Kachnu zásadně vhazuje do vody rozhodčí, a to do vzdálenosti asi 10–15 metrů od břehu, aby měl pes možnost dokázat, že umí plavat a přinášet kachnu z hluboké vody"; psi, kteří zvěř načínají nebo hrobaří, obdrží známku 0 a na zkoušce neobstojí). loveckypes.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (studijní opora, projekt InoBio, MENDELU), s. 138 („retrievři - klidný,

drží stopu, přinašeč, práce ve vodě“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: labradorský retrívr (IDS.photos, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 6, otázka B1

1. Zkušební řád pro zkoušky slídičů. *Předměty zkoušek* (disciplíny Dohledávka a přinášení pernaté/srstnaté zvěře, Vlečka se srstnatou/pernatou zvěří, Stopa živé zvěře). cz-pes.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dohledávka (Blaine Hansel, CC BY 2.0), stopa (Amos T Fairchild, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka B2

1. Zkušební řád pro zkoušky slídičů. *Předměty zkoušek* (disciplíny Dohledávka a přinášení pernaté/srstnaté zvěře; Vlečka se srstnatou/pernatou zvěří). cz-pes.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pohozená zvěř (Blaine Hansel, CC BY 2.0), vlečka (Amos T Fairchild, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 „Dohledávka zvěře“. zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 5 písm. f). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dohledávka (Blaine Hansel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 6, otázka C1

1. Myslivost. *Slaniska a jejich využití – pohled do stoletém historie* (I.) (citace článků ze Stráže myslivosti 1924–1953 o zdravotním významu slanisek a lizů). myslivost.cz.
2. Myslivost. *Slaniska a jejich využití – pohled do stoletém historie* (II.) (aplikace minerálních doplňků ve slaniscích, jejich role a četnost návštěv zvěří). myslivost.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: slanisko (Herzi Pinki, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka C2

1. Myslivost. *Slaniska a jejich využití – pohled do stoletém historie* (II.) (druhy minerálních doplňků a instantních lizů ve slaniscích, jejich složení). myslivost.cz.
2. Premin. *Spárkatá zvěř: Co by měly obsahovat krmné směsi* (granulovaná minerální a vitamínová krmiva podle druhu zvěře a ročního období). premin.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krmelec (Palickap, CC BY-SA 4.0), minerální liz (Adrian Michael, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 7, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*: Bohemian Wire-haired Pointing Griffon – český fousek, standard č. 245 a Czech Terrier – český teriér, standard č. 246.
2. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0), český teriér (Pleple2000, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A2

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *FCI-Standard N° 245 – Cesky Fousek (Bohemian Wire-Haired Pointing Griffon)*, platný od 21. 5. 1963 („FCI-Classification: Group 7 Pointing Dogs, Section 1.3 Continental Pointing Dogs, «Griffon» type, With working trial“; „The Cesky Fousek is a medium sized, wirehaired, noble pointer, whose general appearance shows strength and endurance“; přesný popis srsti, barev, měr a hlavy). fci.be.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8: „Český fousek – FCI skupina VII., ohaři (kontinentální) – všestranný lovecký pes – střední velikost, čtvercový rámec – hrubá srst“). cmmj.cz.
3. Fotografie plemene je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A3

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *FCI-Standard N° 246 – Cesky Terrier (Czech Terrier)*, platný od 11. 3. 1997 („CLASSIFICATION FCI: Group 3 Terriers, Section 2 Small sized Terriers, Without working trial“; „the breed was finally recognized by the FCI in 1963“; „GENERAL APPEARANCE: Short legged, long haired… of a rectangular format“; přesný popis srsti, barev, měr, hlavy a povahy). fci.be.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 8: „Český teriér – FCI skupina III., teriéři – nízkonohý, vhodný pro norování – dobře ovladatelný, společenský“). cmmj.cz.
3. Fotografie plemene je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: český teriér (Pleple2000, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 10, „Ohaři a jejich využití“: „Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ – zkoušky vloh, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce,

všestranné zkoušky“; „Využití v myslivecké praxi – stavěcí psi, všestranné využití, včetně vody, mimo vyhánění spárkaté zvěře“). cmmj.cz.

2. Tamtéž, snímek 25 („Disciplíny zkoušky pro ohaře: ochota k práci v hluboké vodě, přinášení kachny z hluboké vody, nahánění a dohledávka kachny v rákosí“), snímek 31 („Disciplíny zkoušky pro ohaře: šoulačka s odložením, práce na pobarvené stopě, vyhledávání zvěře v houštinách, dohledávka pohozené pernaté a srstnaté zvěře, přinášení pernaté, srstnaté“) a snímek 34 („Vystavování zvěře – pes zaujímá v blízkosti navětřené zvěře nehybný postoj“). cmmj.cz.
3. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *FCI-Standard N° 245 – Cesky Fousek*, platný od 21. 5. 1963 („In spite of his innate sharpness to vermine, he is easily trained and very devoted to his master“). fci.be.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Zkušební řády ohařů, oddíl 1 („zkoušky vloh ohařů (ZV) nejsou zkouškami lovecké upotřebitelnosti, ale prokazují se při nich vrozené vlohy… Zkoušky praktického lovu (ZPL) s přiznáním lovecké upotřebitelnosti“ – podzimní, lesní, vodní a všestranné zkoušky). cmmj.cz.
5. Fotografie plemene je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A5

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *FCI-Standard N° 246 – Cesky Terrier*, platný od 11. 3. 1997 („UTILIZATION: Formerly a Terrier breed for hunting foxes and badgers, today more a house- and companion dog“). fci.be.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 12, „Teriéři a jejich využití“: „Vlohová je pro ně ochota následovat zvěř v norách a pracovat samostatně“; snímek 23, „Norování, individuální zkouška“: „Zkoušky nováčků – disciplíny zkoušky: ochota k práci, hlasitost, vytrvalost, rychlost“, „Individuální zkouška z norování… se provádí… v přírodních nebo přírodních umělých norách“; snímek 30–31, disciplíny zkoušky pro jezevčíky a teriéry: „nos, hlasitost, poslušnost, vodění, slídění, stopa živé zvěře, dohledávka a přinášení zvěře pernaté, vlečka se srstnatou zvěří… práce před barvou, barva“). cmmj.cz.
3. Klub chovatelů českých teriérů. *O plemeni* („Původně lovecký teriér, dnes spíše rodinný společník s příjemnou, klidnou a veselou povahou.“). ceskyterier.cz.
4. Fotografie plemene je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: český teriér (Pleple2000, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 30, „Podzimní zkoušky“: „Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře“, s výčtem disciplín pro ohaře a pro jezevčíky a teriéry). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 9 („Typy výkonů, druhy zkoušek“ – podzimní zkoušky řazeny mezi „zkoušky praktického lovu s přiznáním lovecké upotřebitelnosti“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dohledávka (Blaine Hansel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 7, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 30, „Podzimní zkoušky“: „Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 10 („Ohaři a jejich využití“ – „Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ: zkoušky vloh, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky“). cmmj.cz.
3. Tamtéž, snímek 14–15 („Slídiči a jejich využití“, „Retrívři a jejich využití“ – shodný výčet druhů zkoušek včetně podzimních). cmmj.cz.
4. Tamtéž, snímek 12–13 („Teriéři a jejich využití“, „Jezevčíci a jejich využití“). cmmj.cz.
5. Tamtéž, snímek 11 („Honiči a jejich využití“) a snímek 16 („Barváři a jejich využití“). cmmj.cz.

Karta 7, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 28, „Individuální zkoušky barvářů, zkouška hlasitosti“: „Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 41 („Dosled spárkaté zvěře“ – individuální zkoušky barvářů uvedeny mezi „druhy zkoušek pro dosled“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: barvář (Ralf Lotys, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 7, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 49, „Střečkovitost“). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Střečkovití* (biologie a vývoj podkožních a nosohltanových střečků, s odkazem na Chroust K. a kol., *Veterinární arachnoentomologie*, VFU Brno 2001). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nosohltanový střeček (Jacek Pietruszewski, CC BY 4.0), larva v hltanu (Gernot Schreiber, CC BY-SA 4.0), podkožní střeček (Frank Vassen, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 7, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie*

a nemoci zvěře (školicí prezentace, snímek 49, „Střečkovitost"). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Střečkovití* (kapitola „Nosní a hltanoví střečci", poškození nosních dutin a hlavových dutin). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: larva v hltanu (Gernot Schreiber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A1

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 („V honitbě… se používají lovečtí psi, kteří složili zkoušky z těchto výkonů: a) vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře, b) vyhledávání spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm, c) dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře, nebo d) norování"). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9: „Typy výkonů loveckých psů – legislativně určené"). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část první, oddíl 1, odst. (3) („Těmito činnostmi se rozumí vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře nebo vyhledávání živé spárkaté zvěře, anebo dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře, nebo norování"). cmmj.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu ve zdrojích 1 až 3.

Karta 8, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část první, oddíl 1, odst. (6) bod II písm. a), b), e), g) („podzimní zkoušky (PZ) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře"; „lesní zkoušky (LZ) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře (mimo plemen jezevčíků a teriérů) hlavně v lesních honitbách"; „zkoušky z vodní práce (VP) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře… Zkouší se na rozsáhlých vodních plochách"; „všestranné zkoušky (VZ) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře a pro vyhledávání… a dosled spárkaté zvěře, a to ve všech přírodních podmínkách"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9: „Zkoušky bez přiznání lovecké upotřebitelnosti – Zkoušky vloh – jsou chovatelskou záležitostí – prokazují se vrozené vlohy, slouží ke kontrole dědičnosti a přirozeného způsobu lovu"). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část první, oddíl 1, odst. (6) bod II písm. d), f), j), k) („barvářské zkoušky (BZ) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dosled spárkaté zvěře… Na BZ se zkouší na předem usmrcené zvěři spárkaté"; „barvářské zkoušky honičů (BZH) - kvalifikují psa k dosledu spárkaté zvěře se zvláštním zaměřením na náročný lov a dosled zvěře černé a vysoké… zkoušek se mohou účastnit všechna lovecká plemena mimo plemen ohařů"; „předběžné zkoušky barvářů (Pb) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře… mohou se jich účastnit všechna plemena barvářů a všechna ostatní lovecká plemena"; „individuální zkoušky barvářů (IHb) - kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře. IHb se zkouší při lovu zvěře spárkaté v případě, že je nutné zastřelený nebo postřelený kus dosledovat… mohou účastnit psi všech plemen barvářů, kteří uspěli při Pb"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9: „Druhy zkoušek loveckých psů… barvářské zkoušky honičů, … předběžné zkoušky barvářů, individuální zkoušky barvářů"). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část první, oddíl 1, odst. (6) bod II písm. c), h) („zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm (ZVVZ) – kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro vyhledávání živé spárkaté zvěře… Zkoušek se mohou účastnit všechna lovecká plemena mimo plemen ohařů a psů, jejichž kohoutková výška překračuje 55 cm"; „honičské zkoušky (HZ) - kvalifikují psa k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře (vysoké a černé)… zkoušek se mohou účastnit všechna lovecká plemena mimo plemen ohařů a psů, jejichž kohoutková výška překračuje 55 cm"). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. b) („vyhledávání spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm"). zakonyprolidi.cz.

Karta 8, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část první, oddíl 1, odst. (6) bod II písm. l) („zkoušky nováčků (ZN) - kvalifikují psa pro práci pod zemí. ZN jsou bez kontaktu psa s liškou. Liška je v umělé noře od zkoušeného psa fyzicky oddělena kovovou mřížkou nebo jinou

pevnou, pachově a zvukově propustnou přepážkou… Lišky musí být zdravé a vyhovovat veterinárním předpisům“; „individuální zkouška z norování (IZN) - v přírodních a přírodních umělých norách (při praktickém výkonu práva myslivosti). Zkoušek se mohou účastnit pouze plemena jezevčíků a teriérů“). cmmj.cz.

2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 2 písm. e) („norováním - lov zvěře pod zemí“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: norování (PBurns3711, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 8, otázka B1

1. Českomoravská kynologická unie. *Řád ochrany zvířat při chovu psů* (veterinární péče, hygiena chovu a plemenitba). hovawart.cz.
2. IVET Veterinární klinika. *Prevence* (přehled preventivních opatření v chovu psů). veterinarni-klinika.net.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: očkování (Bundesarchiv, neznámý autor, CC BY-SA 3.0 DE), kotec (Bobjgalindo, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0 DE, CC BY 4.0.

Karta 8, otázka B2

1. Vet-Just.cz. *Vakcinace psů* (přehled onemocnění, proti kterým se psi běžně očkují, a jejich význam). vet-just.cz.
2. Medicanima. *Očkování psů, koček a drobných savců* (povinnost očkování proti vzteklině a záznam v očkovacím průkazu). medicanima.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: očkování (Bundesarchiv, neznámý autor, CC BY-SA 3.0 DE). Znění licence: CC BY-SA 3.0 DE.

Karta 8, otázka B3

1. Veterinární ordinace Kralupy. *Blechy a klíšťata – malí, ale nebezpeční cizopasníci* (ochrana proti vnějším parazitům a rizika klíšťat). vetkralupy.cz.
2. Magistra. *Antiparazitika a odčervení psů a koček – chráníte i sebe?* (pravidelné odčervování proti vnitřním parazitům a hygiena). magistra.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kliště (Dunpharlain, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka C1

1. ČMMJ. *Mimořádná veterinární opatření kvůli brucelóze zajíců ve Zlínském kraji* (charakteristika nákazy, příznaky a nařízená opatření). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zajíc polní (caroline legg, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 8, otázka C2

1. Státní zdravotní ústav (SZÚ). *Salmonelóza – souhrn základních informací* (původce, přenos, příznaky a prevence). szu.gov.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: salmonela (U.S. Department of Agriculture, volné dílo).

Karta 9, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*, skupina 7 – ohaři: sekce 1 kontinentální ohaři, sekce 2 ohaři britských ostrovů. fci.be. Rozsah seznamu je plemenná kniha Českomoravské kynologické unie – jsou tu všechna plemena sekce, která se u nás zapisují: cmku.cz. Vlastnosti plemen podle jejich hesel na Wikipedii, na která odkazují jména výše.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020. Zkušební řády jsou psané po skupinách plemen – ohaři, lovečtí slídiči a retrieveři, jezevčíci a teriéři, honiči, barváři – a jmenovitý seznam plemen v nich není. cmmj.cz.
3. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: německý ohař krátkosrstý (Bonnie van den Born, CC BY-SA 3.0), německý ohař drátosrstý (Mosesofmason, CC BY-SA 3.0), německý ohař dlouhosrstý (Ottilie Stüwe, volné dílo), český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0), výmarský ohař (Rufus46, CC BY-SA 3.0), maďarský ohař krátkosrstý (Tino Hentschel, CC BY-SA 3.0), maďarský ohař drátosrstý (Broneder, volné dílo), malý münsterlandský ohař (MAKY.OREL, CC BY 3.0), velký münsterlandský ohař (Pia C. Groening, CC BY-SA 3.0), pudlpointr (Fifat, CC BY 3.0), slovenský ohař hrubosrstý (Martina Vernerová, volné dílo), bretaňský ohař dlouhosrstý (Pharaoh Hound, CC BY-SA 3.0), anglický setr (OIz.usategi, CC BY-SA 3.0), gordonsetr (Чръный человек, CC BY-SA 3.0), irský setr (Luis Miguel Bugallo Sánchez, CC BY-SA 3.0), irský červenobílý setr (Missledwidge, CC BY-SA 3.0), pointer (Lilly M, CC BY-SA 2.5), ariegský ohař krátkosrstý (Canarian, CC BY-SA 4.0), auvergneský ohař krátkosrstý (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), bourbonský ohař krátkosrstý (Mic comte at English Wikipedia, CC BY-SA 3.0), burgoský perdiquero (Canarian, CC BY-SA 3.0), dlouhosrstý ohař z pont-audemer (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), drentsche patrisijshond (Eric Broeksma, CC BY-SA 3.0), dánský ohař krátkosrstý (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), francouzský ohař dlouhosrstý (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), francouzský ohař krátkosrstý gaskoň.typu (Desaix83, d'après le travail de Kasiablanka, CC BY-SA 3.0), francouzský ohař krátkosrstý pyren.typu (Desaix83, d'après le travail de Johan & Maria Michaëlsson, CC BY-SA 3.0), frízský ohař (stabijhoun) (Werkpaard, CC BY-SA 3.0), italský ohař (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), italský spinone (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), korthalsův griffon (CarolPtak, CC BY-SA 4.0), modrý pikardský

ohař dlouhosrstý (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), německý ohař ostnosrstý (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), pikardský ohař dlouhosrstý (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), portugalský ohař (Canarian, CC BY-SA 4.0), saint-germainský ohař krátkosrstý (Pleple2000, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 2.5.

4. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec s brokovnicí a anglickým setrem na mlžném poli (Tima Miroshnichenko, licence Pexels). Znění licence: Pexels License.

Karta 9, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10: „Základní rozdělení – kontinentální a angličtí… Využití v myslivecké praxi – stavěcí psi, všestranné využití, včetně vody“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, Část druhá, Zkušební řády ohařů, oddíl 1, body a)–d) (podzimní, lesní, vodní a všestranné zkoušky ohařů a jejich náplň; „ohař se může účastnit rovněž barvářských zkoušek, kde je zkoušen podle zkušebního řádu pro jezevčíky a teriéry a musí prokázat, že je schopen provádět dosled na stopě starší 12 hodin“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přinášení z vody (LucieKol, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10: „Druhy zkoušek dle zkušebního řádu FCI – jarní field trail, letní field trail, podzimní field trail s přinášením“). cmmj.cz.
2. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *Nomenclature*, skupina VII – ohaři, sekce 2: British and Irish Pointers and Setters (angličtí a britští ohaři tvoří samostatnou sekci vedle sekce 1, kontinentálních ohařů). fci.be.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vystavování (Henktenkloster, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka A4

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. a) a c) (lovečtí psi se v honitbě používají po složení zkoušky z výkonu „vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře“ nebo „dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část čtvrtá, Zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, oddíl 1, bod II. c) (zkouška k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře pro psy do 55 cm se koná „mimo plemen ohařů a psů, jejichž kohoutková výška překračuje 55 cm“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část druhá, Zkušební řády ohařů, oddíl 1, bod II. c) (zkoušky z vodní práce „kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře se specializací pro lov vodní zvěře“) a navazující poznámka o barvářských zkouškách. cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dohledání drobné zvěře (Kari Boyd-Peak, volné dílo).

Karta 9, otázka A5

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *Nomenclature*, skupina VII – ohaři, sekce 1 – kontinentální ohaři, subsekce 1.3 – griffonský typ; český fousek je zde veden pod číslem plemene 245. fci.be.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8: „Český fousek – FCI skupina VII., ohaři (kontinentální), název plemene od roku 1896, všestranný lovecký pes… hrubá srst“). cmmj.cz.
3. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *FCI-Standard N° 245 – Cesky Fousek* („DATE OF PUBLICATION OF THE OFFICIAL VALID STANDARD: 21.05.1963“). fci.be.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, Všeobecná část, bod II. písm. b) Lesní zkoušky (str. 3). cmmj.cz.
2. Tamtéž, Zkušební řád pro retrievery a lovecké slídiče, tabulka disciplín Lesní zkoušky retrieverů a loveckých slídičů (str. 110). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: práce v lese (Markgraf1508, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, Všeobecná část, bod II. písm. b) Lesní zkoušky (str. 3). cmmj.cz.
2. Tamtéž, Zkušební řád pro jezevčíky a teriéry, bod II. písm. b) Lesní zkoušky jezevčíků a teriérů (str. 116). cmmj.cz.
3. Tamtéž, Všeobecná část, bod (12) o kombinaci skupin ohařů a ostatních plemen (str. 30). cmmj.cz.

Karta 9, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od

1. 1. 2020, čl. XX Práce před barvou – šoulačka, následování (str. 100–101). cmmj.cz.
2. Tamtéž, čl. III Odložení (str. 86). cmmj.cz.
3. Tamtéž, čl. IX Vyhánění zvěře z houštin, bod a) Vyhánění z odložení (str. 92). cmmj.cz.
4. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec s brokovnicí a anglickým setrem na mlžném poli (Tima Miroshnichenko, licence Pexels). Znění licence: Pexels License.

Karta 9, otázka C1

1. Wikipedie. *Slintavka a kulhavka* (Klinické příznaky). cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, příloha č. 2, část I, bod 1 (Slintavka a kulhavka — Aphtovirus). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jelen (Lviatour, CC BY-SA 3.0), srnec (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), daněk (Dietmar Rabich, CC BY-SA 4.0), prase divoké (H. Zell, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 11 (Ohlašovací povinnost). zakonyprolidi.cz.
2. Tamtéž, § 12 (Neodkladná opatření chovatele). zakonyprolidi.cz.
3. Tamtéž, § 13 (Opatření krajské veterinární správy). zakonyprolidi.cz.
4. Tamtéž, § 55 (Uzávěra obce při výskytu slintavky a kulhavky). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dezinfekce silnice (Stephen Craven, CC BY-SA 2.0), zákaz vstupu (Richard Webb, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 10, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*, skupina 6 – honiči, barváři a příbuzná plemena, sekce 1 – honiči. fci.be. Rozsah seznamu je plemenná kniha Českomoravské kynologické unie – jsou tu všechna plemena sekce, která se u nás zapisují: cmku.cz. Vlastnosti plemen podle jejich hesel na Wikipedii, na která odkazují jména výše.
2. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: slovenský kopov (Ing. Štefan Cimbalík, volné dílo), štýrský brakýř (U235, CC BY-SA 3.0), beagle (Brodo, CC BY-SA 3.0), německý brakýř (not specified, volné dílo), tatranský honič (Canarian, CC BY 4.0), westfálský jezevčíkovitý honič (Volbu1, CC BY-SA 3.0), americký foxhound (Editor at Large, CC BY-SA 3.0), angl.-franc.honič de petite venerie (Jwh, CC BY-SA 3.0 lu), ariégois (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), artoisský honič (not specified, volné dílo), artésko-normandský basset (Svenska Mässan from Sweden, CC BY 2.0), basset hound (Bonnie van den Born, CC BY-SA 3.0), beagle harrier (Grzes1966, CC0), billy (not specified, volné dílo), black and tan coonhound (Scraig at English Wikipedia, CC BY-SA 3.0), bloodhound (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), bosenský hrubosrstý honič (Svenska Mässan from Sweden, CC BY 2.0), briquet griffon vendéen (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), drever (Per Killingmo. Norway, CC BY-SA 3.0), dunker (DogWiki picture pool, checked by DogWiki-Admin 14th June 2006, CC BY-SA 3.0), finský honič (EtäKärppä, CC BY-SA 3.0), foxhound (Flickr user Thowra_uk, CC BY 2.0), francouzský bílo-oranžový honič (Desaix83, d'après le travail de Alephalpha, CC BY-SA 3.0), francouzský bílo-černý honič (Abujoy, CC BY 4.0), francouzský trikolorní honič (Canarian, CC BY-SA 4.0), gaskoňsko-saintgeoiský honič (Canarian, CC BY 4.0), haldenův honič (Sabine, CC BY-SA 3.0), hamiltonův honič (sannse, CC BY-SA 3.0), harrier (Evforce, CC BY-SA 4.0), hrubosrstý modrý gaskoňský honič (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), hygenův honič (Bjørn Konestabo, CC BY-SA 3.0), istrijský hrubosrstý honič (Raul654, CC BY-SA 3.0), istrijský krátkosrstý honič (No machine-readable author provided. Cazadero assumed, volné dílo), italský drsnosrstý honič (Canarian, CC BY-SA 3.0), italský krátkosrstý honič (Canarian, CC BY-SA 3.0), karelský medvědí pes (Fraczek.marcin, CC BY-SA 4.0), malý hrubosrstý vendéeský basset (Sannse, CC BY-SA 3.0), malý modrý gaskoňský honič (Katarzyna Bujko, CC BY 3.0), modrý gaskoňský basset (M.W. Reichert, CC BY-SA 3.0), nivernaisský hrubosrstý honič (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), otterhound (vydřař) (Courtesy of the Otterhound Club of America, CC0), plavý bretaňský basset (Muu-karhu, CC BY-SA 3.0), plavý bretaňský honič (Canarian, CC BY-SA 3.0), poitevin (Ltshears, CC BY-SA 3.0), polský honič (Craig Pemberton, CC BY 2.5), polský ogar (Lukas3, CC BY 2.5), porcelán (Canarian, CC BY-SA 3.0), posávský honič (Strojovodjazg, CC BY-SA 4.0), rakouský krátkosrstý honič (Steffen Heinz, CC BY-SA 2.5), sabueso fino columbiano (D1090, CC BY-SA 4.0), schillerův honič (Pleple2000 bearbeitet von Steffen Heinz, CC BY-SA 4.0), sedmihradský honič (Lnko2323, CC BY-SA 3.0), smalandský honič (User:Linathrash, CC BY-SA 3.0), srbský honič (Original uploader was Android90 at en.wikipedia, CC BY-SA 3.0), srbský trikolorní honič (Desaix83, d'après le travail de Dare80, volné dílo), tyrolský honič (Ingrid F., CC BY-SA 2.0 de), vel.franc.-anglický bílo-oranžový honič (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), vel.francouzsko-anglický trikolor.honič (Alephalpha, CC BY-SA 3.0), velký hrubosrstý vendéeský basset (Original uploader was Sannse at en.wikipedia, CC BY-SA 3.0), velký modrý gaskoňský honič (Rancho-Rosco, CC BY-SA 3.0), velký vendéeský hrubosrstý honič (Canarian, CC BY-SA 3.0), západosibiřská lajka (LS, CC BY-SA 4.0), černohorský planinský honič (Canarian, CC BY-SA 4.0), řecký honič (Georging, CC BY-SA 3.0), španělský sabueso (Club del Sabueso Español y Razas Afines, CC BY-SA 4.0), švýcarský honič (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), švýcarský nízkonohý honič (Alephalpha, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC

BY 4.0, CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC BY 2.5, CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 2.0 de.

Karta 10, otázka A2

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 Bližší pokyny o používání loveckých psů. zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH a IHZ-SK), oddíl 1 (lovecká upotřebitelnost je definovaná v § 14 odst. 1 vyhlášky a rozumí se jí vyhledávání živé spárkaté zvěře nebo dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře; účastní-li se plemeno honičů zkoušek, které pro ně nejsou vypsány, zkouší se podle řádu pro jezevčíky a teriéry), a tamtéž zkušební řád pro jezevčíky a teriéry, oddíl 1 (zkoušek z norování se mohou účastnit pouze plemena jezevčíků a teriérů). cmmj.cz.

Karta 10, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020: zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH a IHZ-SK), oddíl 1, a zkušební řád pro jezevčíky a teriéry, oddíl 1 – ZV, PZ, LZ, ZVVZ, BZ, VP i VZ jsou otevřené všem loveckým plemenům, která je nemají ve vlastním řádu, kdežto zkoušek z norování se mohou účastnit pouze plemena jezevčíků a teriérů. cmmj.cz.

Karta 10, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, zkušební řád pro zkoušky honičů, oddíl 2 – jednotlivé disciplíny (nos, hledání, nahánění, hlasitost, ochota k práci na černou zvěř, poslušnost, chování po výstřelu, chování u střelené zvěře, chování na stanovišti, vytrvalost, orientace, vodění, odložení; „srnčí zvěř pes nahánět nemá“; psi, kteří zvěř prokazatelně načínají nebo hrobaří, jsou ze zkoušek vyloučeni). cmmj.cz.

Karta 10, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, zkušební řád pro zkoušky honičů, oddíly 1 a 2 (zkouška se provádí na společném lovu, do leče se vypouští zpravidla 6 psů; pes má upřednostňovat zvěř, která se na naháňkách loví – hlavně černou, případně jelení, lišku, zajíce, srnčí nahánět nemá; BZH kvalifikují k dosledu spárkaté zvěře). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 Počty loveckých psů pro společné lovy. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: smečka honičů (Bikeboy, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 10, otázka B1

1. Ministerstvo zemědělství. *Vyhláška č. 384/2021 Sb., o ochraně psů a koček při chovu za účelem rozmnožování* (§ 2 – pojmy, § 3–4 – obecné a zvláštní podmínky, § 8 a příloha č. 1 – minimální velikost prostor). epravo.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kotec (James Allan, CC BY-SA 2.0), bouda (brittgow, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Karta 10, otázka B2

1. Handl S. (přel. Snížková J.). *BARF trend – výhody, nevýhody a rizika* (Vet Focus 2014;24(3):16-23, český překlad). vetweb.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: komerční krmivo (James Redekop, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 10, otázka B3

1. Vetweb.cz – veterinární zpravodajství. *Předpisy a všeobecné pokyny Úřadu na ochranu zvířat* (doporučené intervaly krmení, venčení, dohledu a sociálního kontaktu u psů). vetweb.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Pes a lovecká sezóna z pohledu veterináře* (péče o tlapky, uši a oči po práci ve vodě a v terénu). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kartáčování (Tikita-Lille, CC BY-SA 3.0), ošetření tlapek (Bruce, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.0.

Karta 10, otázka C1

1. Wikipedie. *Aujeszkyho choroba* (Původce, Vnímavé druhy, Klinické příznaky). cs.wikipedia.org.
2. Státní veterinární správa. *Informace k probíhajícímu monitoringu Aujeszkyho choroby u prasat divokých* (tisková zpráva 18. 2. 2026). svscr.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: divočák (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 10, otázka C2

1. Wikipedie. *Aujeszkyho choroba* (Psi a kočky, Prevence, Aujeszkyho choroba v České republice). cs.wikipedia.org.
2. Státní veterinární správa. *Informace k probíhajícímu monitoringu Aujeszkyho choroby u prasat divokých* (vyjádření ústředního ředitele SVS Zbyňka Semeráda, 18. 2. 2026). svscr.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: slovenský kopov (Ing. Štefan Cimbalík, volné dílo).

Karta 11, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*, skupina 3 – teriéři, sekce 1 velcí a střední a sekce 2 malí teriéři (teriéři typu bull a toy teriéři sem nepatří). fci.be. Rozsah seznamu je plemenná

kniha Českomoravské kynologické unie – jsou tu všechna plemena sekce, která se u nás zapisují: cmku.cz. Vlastnosti plemen podle jejich hesel na Wikipedii, na která odkazují jména výše.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020. Zkušební řády jsou psané po skupinách plemen – ohaři, lovečtí slídiči a retrieveři, jezevčíci a teriéři, honiči, barváři – a jmenovitý seznam plemen v nich není. cmmj.cz.
3. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: německý lovecký terier (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), foxterier drsnosrstý (Duspivova, CC BY-SA 3.0), foxterier hladkosrstý (Prskavka, volné dílo), jack russell teriér (Radosław Drożdżewski, CC BY-SA 4.0), parson russell teriér (Sadnes, CC BY-SA 3.0), border terier (Charles J Sharp, CC BY 2.5), welsh terier (ShawmutSteve, volné dílo), český teriér (Pleple2000, CC BY-SA 4.0), airedale terier (by Jane@rangeairevision.com, Copyrighted free use), australský terier (Lilly M, CC BY-SA 3.0), bedlington terier (David Owsiany, CC BY-SA 4.0), brazilský terier (Sini Merikallio, CC BY-SA 2.0), cairn terier (Bitjungle, CC BY-SA 3.0), dandie dinmont terier (en:User:Sannse, CC BY-SA 3.0), irish glen of imaal terier (Irish-Terrier-2023, CC BY-SA 4.0), irish soft coated wheaten terrier (Terrierkännaren, CC BY-SA 3.0), irský terier (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), japonský terier (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), kerry blue terier (Peter Kumpert, Germany, CC BY-SA 3.0 de), lakeland terier (sannse, CC BY-SA 3.0), manchester terier (Roger Ahlbrand, CC BY 2.0), norfolk terier (Nutak at Dutch Wikipedia, CC BY-SA 3.0), norwich terier (H. Gisin, CC BY-SA 3.0), sealyham terier (Gepardík, CC BY 3.0), skotský teriér (Matthew MacKenzie, CC BY-SA 3.0), skye terier (Violaine2, CC BY-SA 3.0), valencian teriér (Falconaumanni, CC BY 4.0), west highland white terrier (Villascusa, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.5, CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0 de, CC BY 2.0, CC BY 3.0, CC BY 4.0.

Karta 11, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část čtvrtá, Zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, oddíl 1, odst. 3 a 6 (činnosti, kterými psi prokazují loveckou upotřebitelnost, a výčet zkoušek – podzimní, lesní, vodní, všestranné a zkoušky z norování, ty „se mohou účastnit pouze plemena jezevčíků a teriérů“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (čtyři typy výkonu, pro které lze získat loveckou upotřebitelnost: drobná zvěř, vyhledávání spárkaté zvěře u psů do 55 cm, dosled spárkaté zvěře a norování). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: teriér u nory (Phill the Kettle, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část čtvrtá, Zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, oddíl 1, body II. a III. (výčet a náplň podzimních, lesních, vodních a všestranných zkoušek a zkoušek z norování jezevčíků a teriérů). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část pátá, Zkušební řád pro bezkontaktní norování, oddíl IV. (1) (zkoušené disciplíny: „ochota k práci, hlasitost, vytrvalost, rychlost“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: teriér u nory (Phill the Kettle, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 12: „Vlohová je pro ně ochota následovat zvěř v norách a pracovat samostatně“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část pátá, Zkušební řád pro bezkontaktní norování, oddíl V. (2) (bodové hodnocení disciplín ochota k práci, hlasitost, vytrvalost a rychlost u psa v noře). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízntutá a zmenšená: teriér u nory (Phill the Kettle, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A5

1. Fédération Cynologique Internationale (FCI). *Nomenclature*, skupina III – teriéři, sekce 2 – malí teriéři; český teriér je jediné plemeno českého původu v této nomenklatuře, vedené pod číslem 246. fci.be.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8: „Český teriér – FCI skupina III., teriéři, plemeno vzniklo v roce 1945, uznání plemene FCI od roku 1963, nízkonohý, vhodný pro norování, velmi dobrý při slídění, dobře ovladatelný, společenský“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: český teriér (Pleple2000, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část první, Oddíl 1, písm. g – Všestranné zkoušky; platný od 1. 1. 2020). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízntuté a zmenšené: práce v poli (~riley, CC BY-SA 4.0), práce v lese (Des Colhoun, CC BY-SA 2.0), práce ve vodě (Giuseppe Pitzus, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 4.0.

Karta 11, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část první, Oddíl 1, písm. g a Oddíl 6, odst. 4; platný od 1. 1. 2020). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část první, Oddíl 19, odst. 2). cmmj.cz.

Karta 11, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část první, Oddíl 19, odst. 7 a 9 – počty psů a délka VZ ohařů; platný od 1. 1. 2020). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část druhá – Zkušební řády ohařů, Oddíl 1, písm. d a Oddíl 2 – práce psa v poli). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (Část třetí – Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů, odst. 6, bod II, písm. e). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vystavování (Noveczki Katalin, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka C1

1. Toxoplazmóza. *Wikipedie, otevřená encyklopedie*. cs.wikipedia.org.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kočka domácí (Jakub Hałun, CC BY-SA 4.0), Toxoplasma gondii (Jitinder P. Dubey, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka C2

1. Toxoplazmóza. *Wikipedie, otevřená encyklopedie*. cs.wikipedia.org.
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, příloha III, oddíl IV, kapitola II, body 2 a 4 (maso volně žijící zvěře — vyšetření proškolenou osobou). eur-lex.europa.eu.

Karta 12, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 13; „Základní rozdělení – Podle velikosti – standardní, trpasličí, králičí… Rozdíl typu velikosti je dán obvodem hrudníku v min. 15 měsících věku – standardní nad 35 cm, trpasličí 30-35 cm, králičí do 30 cm“). cmmj.cz.
2. Klub chovatelů jezevčíků ČR. *Standard plemene* (FCI standard č. 148 – Jezevčík; obvod hrudníku se měří ve věku od alespoň 15 měsíců; standardní psi 37–47 cm/feny 35–45 cm, trpasličí psi 32–37 cm/feny 30–35 cm, králičí psi 27–32 cm/feny 25–30 cm). kchj2.webnode.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: standardní (Томасина, CC BY-SA 3.0), trpasličí (Томасина, CC BY-SA 3.0), králičí (Томасина, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 13; „další rozdělení je dle srsti – hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý“; „Jezevčík standardní hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, jezevčík trpasličí hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, jezevčík králičí hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý“). cmmj.cz.
2. Klub chovatelů jezevčíků ČR. *Standard plemene* (FCI standard č. 148 – Jezevčík; popis hladkosrsté, dlouhosrsté a drsnosrsté variety). kchj2.webnode.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hladkosrstá (Томасина, CC BY-SA 3.0), dlouhosrstá (Томасина, CC BY-SA 3.0), drsnosrstá (Canarian, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A3

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (lovečtí psi skládají zkoušky z výkonů: vyhledávání, dohledání a přinesení drobné zvěře; vyhledávání spárkaté zvěře u psů do 55 cm v kohoutku; dosledování spárkaté zvěře; norování). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, oddíl 1 (podzimní zkoušky, zkoušky z vodní práce a všestranné zkoušky kvalifikují k drobné zvěři; zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře do 55 cm a všestranné zkoušky k živé spárkaté; lesní a barvářské zkoušky k dosledu spárkaté; zkoušky nováčků a individuální zkouška z norování kvalifikují pro práci pod zemí a „zúčastnit se mohou pouze plemena jezevčíků a teriérů“). cmmj.cz.

Karta 12, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, oddíl 1 odst. 6 (zkoušky se dělí na zkoušky bez přiznání lovecké upotřebitelnosti – zkoušky vloh (ZV); zkoušky praktického lovu – podzimní (PZ), lesní (LZ), k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře (ZVVZ), barvářské (BZ), z vodní práce (VP), všestranné (VZ); a zkoušky z norování – zkouška nováčků a individuální zkouška z norování). cmmj.cz.

Karta 12, otázka A5

1. Klub chovatelů jezevčíků ČR. *Standard plemene* (FCI standard č. 148 – Jezevčík; „přátelské povahy, ani bázlivý ani agresivní, se vyrovnaným temperamentem“; „náruživý, vytrvalý a hbitý lovecký pes“; „lovecký pes pro práci na povrchu a pod zemí“). kchj2.webnode.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 13; „Typická je pro ně ochota následovat zvěř v norách a pracovat samostatně jako univerzální všestranní psi“; a snímek 7, řazení jezevčíka mezi tzv. norníky se základní vlastností „schopnost práce pod povrchem“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: standardní (Томасина, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, Část druhá, oddíl „Hodnocení ochoty k práci v leči“ – stavění zvěře honičem). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, disciplína XXIII. Slídění). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: slídění (Des Colhoun, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 12, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, disciplína VI. Vystavování). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, disciplína VII. Postupování). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vystavování (J04n, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, disciplína V. Hledání). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020, disciplína X. Přinášení zvěře pernaté, srstnaté a lišky). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přinášení (Giuseppe Pitzus, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 12, otázka C1

1. Policie České republiky. *Jak se zachovat po střetu se zvěří*. policie.gov.cz.
2. Petr Koutenský. *Ochrana zvěře při senosečích* (Myslivost 8/2017, s. 38). myslivost.cz.
3. Provozně ekonomická fakulta ČZU v Praze. *Senoseč z pohledu zákona* (zákon č. 449/2001 Sb., §10 a §11). senosec.czu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zvěř u silnice (Oregon Department of Transportation, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 12, otázka C2

1. Policie České republiky. *Jak se zachovat po střetu se zvěří*. policie.gov.cz.
2. Provozně ekonomická fakulta ČZU v Praze. *Senoseč z pohledu zákona* (zákon č. 449/2001 Sb., §10 a §11). senosec.czu.cz.
3. Petr Koutenský. *Ochrana zvěře při senosečích* (Myslivost 8/2017, s. 38). myslivost.cz.
4. Dopravní značka je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): pozor, zvěř (Government of the Czech Republic, volné dílo).

Karta 13, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá). *Nomenklatura plemen*, skupina 8 (retrievers, flushing dogs, water dogs), sekce 2 – slídiči: deutscher Wachtelhund, clumber spaniel, english cocker spaniel, english springer spaniel, field spaniel, sussex spaniel, welsh springer spaniel, nederlandse kooikerhondje, american cocker spaniel. fci.be.
2. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: německý křepelák (Caronna, CC BY-SA 3.0), anglický kokršpaněl (Vaneska88, CC BY-SA 4.0), anglický špringršpaněl (Hhoefling, CC BY-SA 3.0), velšský špringršpaněl (Udo Tjalsma, CC0), field španěl (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), sussex španěl (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), clumber španěl (Pleple2000, CC BY-SA 4.0), americký kokršpaněl (Craig Pemberton, CC BY-SA 3.0), kooikerhondje (Burner83, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 13, otázka A2

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (čtyři typy lovecké upotřebitelnosti: vyhledávání, dohledání a přinesení drobné zvěře; vyhledávání spárkaté zvěře u psů do 55 cm kohoutkové výšky; dosledování spárkaté zvěře; norování). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: „Slídiči mají vyhledávat a vypichovat drobnou zvěř na vzdálenost dostřelu brokovnice“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímky 25, 30, 31, 33: zkoušky vloh upotřebitelnost nezadávají, podzimní zkoušky „kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře“, lesní a všestranné zkoušky k tomu přidávají „vyhledání a dosled spárkaté zvěře (dovoluje-li to zákon)“, zkoušky z vodní práce kvalifikují stejně jako podzimní zkoušky). cmmj.cz.

Karta 13, otázka A3

1. *Zkušební řád pro zkoušky lovecké upotřebitelnosti* (publikace rozdělená podle skupin plemen; „Část třetí obsahuje zkušební řády pro zkoušky retrívrů a slídičů“). svetmyslivosti.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 25, 30, 31, 33: zkoušky vloh, zkoušky z vodní práce, podzimní, lesní a všestranné zkoušky jsou u slídičů uvedeny „ve ZŘ ohařů, slídičů a retrieverů“, resp. „ve ZŘ ohařů, retrieverů a slídičů“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Část třetí, Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů, odst. 6 („Zkoušky retrieverů a loveckých slídičů se dělí na“ zkoušky vloh (ZV) bez přiznání upotřebitelnosti a pět zkoušek praktického lovu – podzimní (PZ), lesní (LZ), „barvářské zkoušky retrieverů a loveckých slídičů (BZ) – kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro dosled spárkaté zvěře. Zkouší se v lesním porostu… Na BZ se zkouší na předem usmrcené zvěři spárkaté“, z vodní práce (VP) a všestranné (VZ)). cmmj.cz.

Karta 13, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: „Slídiči mají vyhledávat a vypichovat drobnou zvěř na vzdálenost dostřelu brokovnice, pracují s ‚nízkým nosem‘, nevystavují, pouze krátce značí… Typické je hlasité sledování vypíchnuté zvěře, dobře pracují na vodě i barvě“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímek 34: „Slídění za zvěří… spočívá v systematickém prohledávání krytin nízkým nosem s vypichováním a hlasitým naháněním zvěře na lovce“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 2 písm. a). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: slídič (Sten Ch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: „Slídiči… Anglický kokršpaněl, anglický špringršpaněl, německý křepelák, velšspringršpaněl, clumber španěl… Všichni pocházejí z Velké Británie, mimo německého křepeláka“). cmmj.cz.
2. Mezinárodní kynologická federace FCI. *Standard plemene č. 104 – Deutscher Wachtelhund* (*Německý křepelák*), český překlad standardu (výška psů 49–54 cm, fen 45–51 cm, země původu Německo; „Rámec německého křepeláka je obdélníkový… Hřbet má být krátký, rovný“; „Vyjma velikosti a stavby těla se může německý křepelák v mnoha ohledech srovnávat s německým dlouhosrstým ohařem, není ovšem tak vysoký, ale spíše nižší a delší“; „Musí mít dost vytrvalosti a síly, aby vydržel dlouhý lovecký den v nejobtížnějším terénu a sněhu“; „Jistá délka a hmotnost jsou potřebné, aby tento malý pes byl schopen unést zajíce či lišku a neztrácel při tom rovnováhu“). old.kchls.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: německý křepelák (Caronna, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka B1

1. Českomoravská kynologická unie. *Zápisní řád ČMKU*, 4. vydání, platné od 1. 10. 2024, Čl. II Chov a jeho řízení (odst. 2 – vady vylučující z chovu) a Čl. IV Chovní jedinci (odst. 1–2 – podmínky pro zařazení do chovu určuje chovatelský klub). cmku.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímek 35, okruh V/B/13: „Základním prvkem řízení chovu daného plemene je zastřešující chovatelský klub“). cmmj.cz.

Karta 13, otázka B2

1. Wikipedia. *Pes domácí*, oddíl Rozmnožování – Březost („Březost feny trvá průměrně 63 dní.“). cs.wikipedia.org.
2. Vyhláška č. 21/2013 Sb., kterou se provádí zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 1 písm. f) (minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50 dnů). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská kynologická unie. *Zápisní řád ČMKU*, 4. vydání, platné od 1. 10. 2024, Čl. I Obecné podmínky, odst. 1 písm. c) (minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50. den po jejich narození). cmku.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: fena se štěňaty (Encik Tekateki, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka B3

1. Českomoravská kynologická unie. *Zápisní řád ČMKU*, 4. vydání, platné od 1. 10. 2024, Čl. II Chov a jeho řízení, odst. 3–4 (druhy chovu z hlediska klubu: kontrolovaný, řízený, evidovaný, volný, výběrový, jiný; chov řídí chovatelský klub). cmku.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímek 35, okruh V/B/13: „Druhy chovu – kontrolovaný, řízený, evidovaný, volný, výběrový“). cmmj.cz.

Karta 13, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímek 55, okruh V/C/13: „Sněť slezinná“ — původce, tři formy nákazy podle vstupu do organismu, zneužití jako biologická zbraň, nepoživatelnost zvěřiny). cmmj.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, Příloha č. 2 (seznam nákaz, u nichž se nařídí mimořádná veterinární opatření podle potřeby — bod

3 „Antrax/sněť slezinná (Bacillus anthracis)“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Bacillus anthracis (volné dílo).

Karta 13, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 11 a § 12 (ohlašovací povinnost a neodkladná opatření při podezření na nebezpečnou nákazu; § 11 odst. 3 vztahuje tato ustanovení obdobně i na uživatele honitby). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (snímek 55, okruh V/C/13: „Sněť slezinná“ — povinné hlášení výskytu Státní veterinární správě, zvěřina nepoživatelná). cmmj.cz.

Karta 14, otázka A1

1. Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*, skupina 8: sekce 1 retrívři, sekce 3 vodní psi. fci.be. Která plemena skupiny se chovají u nás, ukazuje seznam plemen v plemenné knize Českomoravské kynologické unie: cmku.cz. Vlastnosti jednotlivých plemen podle jejich hesel na Wikipedii, na která odkazují jména výše.
2. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: labradorský retrívr (Djmirko, CC BY-SA 3.0), zlatý retrívr (Janneke Vreugdenhil, volné dílo), hladkosrstý retrívr (Matt314, CC BY-SA 3.0), kudrnatý retrívr (Mattias Agar, CC BY-SA 2.0), chesapeake bay retrívr (George Makatura, volné dílo), novoskotský retrívr (Malgorzata Korbel, CC BY-SA 3.0), irský vodní španěl (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), americký vodní španěl (Awsguy1, CC BY-SA 3.0), portugalský vodní pes (Silke Hollje-Schumacher, CC BY-SA 3.0), španělský vodní pes (Brindis320, volné dílo), wetterhoun (Pleple2000, CC BY-SA 3.0), barbet (Chris 73, volné dílo), lagotto romagnolo (Caronna, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 14, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), ČÁST TŘETÍ – Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů, odst. 4 („musí provedení disciplín odpovídat požadavkům zkušebního řádu, a to minimálně výkonu ve III. ceně“) a odst. 6, bod II. písm. a)–e) (rozsah upotřebitelnosti podle typu zkoušky). loveckypes.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. a) a c) (lovečtí psi skládají zkoušky z výkonu pro „vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře“ a pro „dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: přinesení kachny (Blaine Hansel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 14, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), ČÁST TŘETÍ, odst. 6, bod I. a II. písm. a)–e) (výčet zkoušek retrieverů a loveckých slídičů) a ČÁST PRVNÍ, ODDÍL 1, odst. 6, bod III. písm. d) („soutěž v přinášení retrieverů (SPR) kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro lov veškeré drobné zvěře“). loveckypes.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Retrívři a jejich využití“: „Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ – Zkoušky vloh, barvářské zkoušky, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: aportovací dummy (Sarobaxana, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), ČÁST TŘETÍ, odst. 7 (načínání a poškozování zvěře = známka 0), ODDÍL 1, čl. I „Poslušnost a ovladatelnost“, odst. 2 („To neplatí pro retrievery, kde je poslušnost vyžadována“) a čl. V.B „Vyhledávání (pro retrievery)“, odst. 3 (zkouší se „v poli s vyšší krytinou… popřípadě u vody nebo v lese“) a odst. 4 („Může pracovat s nízkým i vysokým nosem“). loveckypes.cz.
2. *Zlatý retrívr* (plemenný profil: „Díky jeho značné inteligenci je poslušný, dobře ovladatelný a snadno cvičitelný pes, kterému je dána přirozená schopnost pracovat“). psi-rasy.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: labradorský retrívr s kachnou (Giuseppe Pitzus, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 14, otázka A5

1. *Zlatý retrívr* (plemenný profil: „Využití dnes: Společník, záchranářský a vodicí pes, canisterapie“; „Pracovní využití: Záchranářští, lovečtí, slepečtí, asistenční psi pomáhající invalidním lidem, hledači výbušnin a drog“). psi-rasy.cz.
2. Hana Pirnerová mladší, cvičitelka psů Pomocných tlapek, o. p. s.: „Jsou to přinašeči, takže je baví podávat ty předměty, berou to jako hru.“ radioprostor.cz.
3. *Kteří psi jsou vhodní na canisterapii?* (zlatý retrívr: „se snaží potěšit svého pána, snadno a rychle se učí nové věci“; labradorský retrívr doporučen „nejen do rodiny s dětmi, ale právě i jako canisterapeuti“). chlupaci.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vodicí postroj (Hurricane Omega, volné dílo).

Karta 14, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, Všeobecná část, bod II. písm. d) Barvářské zkoušky (str. 3). cmmj.cz.
2. Tamtéž, Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů, Oddíl 2, bod (10) o stáří barvy (str. 102). cmmj.cz.
3. Tamtéž, Oddíl 3, soudcovská tabulka Barvářské zkoušky retrieverů a loveckých slídičů (str. 111). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vedení na řemeni (Verein Schwarzwaelder Schweisshund e.V., CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, Všeobecná část, bod II. písm. d) Barvářské zkoušky (str. 3). cmmj.cz.
2. Tamtéž, Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů, písm. c) Barvářské zkoušky retrieverů a loveckých slídičů (str. 82). cmmj.cz.
3. Tamtéž, Zkušební řád pro zkoušky ohařů (str. 32) a Zkušební řád pro zkoušky jezevčíků a teriérů, soudcovská tabulka Barvářské zkoušky jezevčíků a teriérů (str. 144). cmmj.cz.
4. Tamtéž, Zkušební řád pro zkoušky honičů, písm. f) Barvářské zkoušky honičů (BZH) (str. 157). cmmj.cz.
5. Tamtéž, Zkušební řád pro barváře, Oddíl 1, bod (7) (str. 176). cmmj.cz.

Karta 14, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, Zkušební řád pro barváře, Oddíl 1, bod (5) písm. a)–c) (str. 175). cmmj.cz.
2. Tamtéž, Zkušební řád pro barváře, Oddíl 2, popis jednotlivých disciplín (str. 176). cmmj.cz.
3. Tamtéž, Oddíl 3, soudcovská tabulka Předběžné zkoušky barvářů (str. 187). cmmj.cz.
4. Tamtéž, Oddíl 3, soudcovská tabulka Individuální zkoušky barvářů (str. 188). cmmj.cz.
5. Tamtéž, Všeobecná část, bod II. písm. e) individuální soutěž barvářů (IHb-SOU) (str. 6). cmmj.cz.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vedení na řemeni (Verein Schwarzwaelder Schweisshund e.V., CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka C1

1. Martin Mohelský. *Odchov bažantů – výživa a prostředí*. Myslivost 11/2013, str. 17. myslivost.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (vysokoškolská skripta, kapitola Bažantnice), str. 158. Mendelova univerzita v Brně, 2014. web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažantí kuřata (CiaranG, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka C2

1. Martin Mohelský. *Odchov bažantů – výživa a prostředí*. Myslivost 11/2013, str. 17. myslivost.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (vysokoškolská skripta, kapitola Bažantnice), str. 158. Mendelova univerzita v Brně, 2014. web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bažantí kuřata (CiaranG, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka A1

1. Českomoravský klub chovatelů barvářů chová hannoverského a bavorského barváře: klubchovatelubarvaru.cz. Zařazení do sekce viz Mezinárodní kynologická federace FCI (Fédération Cynologique Internationale, sídlí v belgickém Thuinu; ČMKU je jejím členem a její zařazení plemen přebírá), *Nomenklatura plemen*, skupina 6, sekce 2 – barváři (zahrnuje i alpského jezevčíkovitého brakýře). fci.be. Že je v ČR k barvářům řazen i bloodhound a že FCI k nim od roku 2013 (zemí původu Rakousko) řadí i alpského jezevčíkovitého brakýře, uvádí Českomoravská myslivecká jednota, *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 16: „V České republice je k barvářům řazen bloodhound“; „V rámci FCI je zemí původu (Rakouskem) nově mezi barváře řazen alpský brakýř jezevčíkovitý (od roku 2013)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020. Zkušební řády jsou psané po skupinách plemen – ohaři, lovečtí slídiči a retrieveři, jezevčíci a teriéři, honiči, barváři – a jmenovitý seznam plemen v nich není. cmmj.cz.
3. Fotografie plemen jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: hannoverský barvář (Verein Hirschmann, CC BY-SA 3.0), bavorský barvář (Ralf Lotys, CC BY 2.5), alpský jezevčíkovitý brakýř (Pleple2000, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 2.5.

Karta 15, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, Část sedmá – Zkušební řád barvářů, Oddíl 1 („touto činností se pro barváře rozumí dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře“; popis Pb, IHb a zkoušky hlasitosti; minimální výkon pro obstání je III. cena). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 15 odst. 2 (honitba s jakostní třídou, minimálním a normovaným stavem spárkaté zvěře musí mít alespoň jednoho psa se zkouškou z výkonu dosledování postřelené nebo jinak zraněné spárkaté zvěře). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: hannoverský barvář (Verein Hirschmann, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, Část sedmá – Zkušební řád barvářů, Oddíl 1 odst. 5 písm. b) a Oddíl 2 B (podmínky účasti na IHb a popis disciplín „dosled na řemeni“, „štvaní“, „hlasité stavění“ a „chování při zastřelené zvěři“). cmmj.cz.
2. Českomoravský klub chovatelů barvářů pořádá zkoušky i soutěže pro obě plemena barvářů, mj. každoroční celostátní soutěž barvářů o putovní cenu. klubchovatelubarvaru.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dosled na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 16; „nejužší a vysoce specializovaná pracovní skupina loveckých psů“, „specialisté na velmi dlouhé dosledy po staré, studené stopě, postřelené spárkaté zvěře“). cmmj.cz.
2. Kamler, J., Dvořák, J., Plhal, R., Vala, Z., Ernst, M. *Myslivost – skripta*. InoBio, Mendelova univerzita v Brně, s. 138 („barváři – těžkopádní, znamenitý čich, práce na stopě s nízkým nosem“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, Část sedmá – Zkušební řád barvářů, Oddíl 2 (popis disciplín „práce na umělé stopě“, „chuť do práce“, „štvaní“, „hlasité stavění“ a „chování u zastřelené zvěře“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dosled na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 15, otázka A5

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 15 odst. 2 a 5 (honitba s jakostní třídou spárkaté zvěře i obora musí mít alespoň jednoho psa se zkouškou z výkonu dosledování spárkaté zvěře). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, Část sedmá – Zkušební řád barvářů, Oddíl 2 B I („tato disciplína se zkouší na postřelené jelení, dančí, mufloní a černé zvěři“). cmmj.cz.
3. Kamler, J., Dvořák, J., Plhal, R., Vala, Z., Ernst, M. *Myslivost – skripta*. InoBio, Mendelova univerzita v Brně, s. 138 („barváři – těžkopádní, znamenitý čich, práce na stopě s nízkým nosem, práce na stopě jelení, dančí, černé“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bavorský barvář (Ralf Lotys, CC BY 2.5). Znění licence: CC BY 2.5.

Karta 15, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část Zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH a IHZ-SK), Oddíl 1, body 4, 5 písm. b) a 7. cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: honiči v honitbě (Steve Partridge, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 15, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část Zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH a IHZ-SK), Oddíl 1 bod 5 písm. a) a Oddíl 4 (soudcovská tabulka BZH). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dosled na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 15, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, účinný od 1. 1. 2020, část Zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH a IHZ-SK), Oddíl 2, kapitoly III. Nahánění a IV. Hlasitost. cmmj.cz.
2. Tamtéž, Oddíl 2, kapitoly VII. Ochota k práci na černou zvěř a VIII. Hodnocení ochoty k práci v leči.
3. Tamtéž, Oddíl 2, kapitola XI. Chování u střelené zvěře.

Karta 15, otázka C1

1. Státní veterinární správa. *Vzteklina – problematika vztekliny a její výskyt v České republice*. svscr.cz.
2. Státní zdravotní ústav. *Vzteklina (rabies, lyssa) – základní informace o onemocnění*. szu.gov.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: virus vztekliny (CDC/Dr. Fred Murphy, volné dílo), liška obecná (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0), netopýr rezavý (Mnolf, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 15, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů (§ 11 a § 12 – ohlašovací povinnost a neodkladná opatření). zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Vzteklina – problematika vztekliny a její výskyt v České republice*. svscr.cz.

Karta 16, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „Standard vydává země původu nebo zastřešující země plemene a schvaluje FCI. Obsahuje zcela přesný popis ideálního představitele plemene, psa i feny“). cmmj.cz.

2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skriptum, projekt InoBio, MENDELU), s. 142 („Základní normou pro posuzování exteriéru psa je standart každého plemene, který zpracovává země původu plemene (např. český fousek – ČR) a předkládá jej ke schválení Mezinárodní kynologické federaci (FCI)… Pro hodnocení exteriéru psů jsou určeny výstavy"). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: český fousek (Canarian, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „Jarní svod loveckých psů bývá každoročně pořádán OMSy ČMMJ, většinou v březnu nebo dubnu… je určen pro majitele mladých loveckých psů, pro jejich ověření správného vývoje a případné odhalení exteriérových nebo vývojových vad… je zpravidla prvním jarním společným setkáním kynologů… na jarním svodu posuzují rozhodčí exteriéru bez ohledu aprobací na plemena"). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skriptum, projekt InoBio, MENDELU), s. 143–144 („Svody – pro mladé psy od šesti do osmnácti měsíců stáří"; „do průkazu původu… se zapisují záznamy ze svodů, zkoušek a výstav"). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posuzování (Alephalpha, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka A3

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skriptum, projekt InoBio, MENDELU), s. 142–143 („Oblastní – pořádají se zpravidla v rámci krajů… Speciální – určeny pro speciální plemena, pro jedno plemeno jednou za rok… Klubové – určené pro plemena sdružená v chovatelském klubu… Národní – zpravidla dvě výstavy ročně, přístupné všem plemenům. Mezinárodní – několik výstav ročně pod záštitou FCI, přístupné všem plemenům, počet se řídí počtem štěňat zapsaných do plemenných knih v ČR"). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17; „Typy výstav: pro všechna plemena – oblastní, krajské, národní, mezinárodní, evropská, světová; specializované – speciální (pro plemeno), klubová (pro plemena zastřešená klubem)"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výstava (Hrusticek, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skriptum, projekt InoBio, MENDELU), s. 143 („třída štěňat 4–6 měsíců, třída dorostu 6–9 měsíců, třída mladých 9–18 měsíců, mezitřída od 15 měsíců – přístupná všem psům bez ohledu na vykonané zkoušky nebo získaná ocenění, třída pracovní od 15 měsíců – přístupná všem psům se složenou zkouškou z výkonu, která je doložená certifikátem o vykonané zkoušce (vydává ČMKJ), třída šampionů od 15 měsíců – pouze na národní výstavě pro psy, kteří získali titul Mezinárodního šampiona nebo šampiona některé členské země FCI"). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posuzování (Alephalpha, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka A5

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skriptum, projekt InoBio, MENDELU), s. 143 („Pro hodnocení exteriéru psů se zadávají známky – výborná, velmi dobrá, dobrá, dostatečná… Vítěz třídy… Klubový vítěz… Národní vítěz… z konkurence výborných (CAC)… Vítěz plemene (BOB)… Vítěz skupiny (BIG)… CAJC – čekatelství Českého junior šampiona, CAC (Res. CAC) – čekatelství Českého šampiona, CACIB (Res. CACIB) – čekatelství mezinárodního šampiona krásy"; „třída šampionů… pouze na národní výstavě pro psy, kteří získali titul Mezinárodního šampiona nebo šampiona některé členské země FCI"). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výstava (Hrusticek, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Ochrana psa a ochranné pomůcky"; „Pasivní ochrana psa – informace o pozici (GPS)"). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 42 „Pomůcky pro výcvik"; „GPS sledovací (lokalizační) obojek"). cmmj.cz.
3. E-myslivost. *Reflexní doplňky pro psy* (popis reflexních vest, obojků a návleků: „Používá se zpravidla při naháňkách, společných lovech a tam kde má být pes dobře viděn."). e-myslivost.cz.
4. Canicom. *Reflexní vesta pro GPS* (popis produktu: vesta „se dvěma vysoce odraznými pásky dole po obou stranách", „dvoubarevná, se signální žlutou barvou na jednom a signální oranžovou na druhém boku", takže „i z dálky snadno hned zjistíte postavení psa"). canicom.cz.
5. Dogtrace. *Funkce a vlastnosti aplikace Dogtrace GPS* („Na váš přijímač (ruční zařízení) lze spárovat přijímače ostatních psovodů. Díky přehledné mobilní aplikaci je všechny uvidíte v mapových podkladech."; sledování až 13 zařízení najednou). dogtrace.com.
6. Akinu. *Co dělat, když se ztratí pes?* („Pejskovi můžete nechat ušít obojek s jeho jménem a s kon-

taktem na vás. Ten, kdo pejska v případě zaběhnutí nalezne, zavolá na telefonní číslo a nahlásí, kde se pejsek nachází.“). blog.akinu.cz.

7. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 3 („Chovatel psa je povinen zajistit, aby pes byl označen elektronickým čipem…“). zakonyprolidi.cz.
8. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl VII „Ochota k práci na černou zvěř“, odst. (3), (4) a (7) („Zkušební obůrka je dvouplášťová, vnitřní část má rozměry asi 3 x 3 m, vnější oplocení je vzdáleno od vnitřního 15 – 30 cm, aby byla zaručena práce bez kontaktu“; „V případě tvrdého doléhání, kde hrozí poranění psa, může rozhodčí zkoušku ukončit před časovým limitem“; známkou 3 se hodnotí pes, který „bez hlasitých projevů tvrdě útočí na oplocení a hrozí jeho zranění“). cmmj.cz.
9. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: reflexní vesta (Thomo16, volné dílo).

Karta 16, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Ochrana psa a ochranné pomůcky“; „Aktivní ochrana psa – ochranné obojky a vesty“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 42 „Pomůcky pro výcvik“; moderní a elektronické pomůcky – ochranný obojek, ochranná vesta pro psa). cmmj.cz.
3. Dog Protection (Mgr. Rudolf Slaba). *Koncept ochrany loveckých psů – Uživatelské desatero* („Primárně slouží jako ochrana před zraněním od divokých prasat a další spárkaté zvěře“; „chrání krk psa po celém jeho obvodu“; „Každá vesta má své limity – neexistuje 100% ochrana eliminující všechna rizika“). dogprotection.cz.
4. Dogtrace. *Ochranná lovecká vesta pro psa Protector* (popis produktu: „hrudní díl z aramidových vláken chrání pejsky před poraněním“; materiály – nylonový ripstop, aramidová vlákna, 3M reflexní prvky). dogtrace.com.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, oddíl VII „Ochota k práci na černou zvěř“, odst. (3), (4) a (7) („Zkušební obůrka je dvouplášťová, vnitřní část má rozměry asi 3 x 3 m, vnější oplocení je vzdáleno od vnitřního 15 – 30 cm, aby byla zaručena práce bez kontaktu“; „V případě tvrdého doléhání, kde hrozí poranění psa, může rozhodčí zkoušku ukončit před časovým limitem“; známkou 3 se hodnotí pes, který „bez hlasitých projevů tvrdě útočí na oplocení a hrozí jeho zranění“). cmmj.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: ochranná vesta (U.S. Navy, volné dílo), ochranný obojek (Justlettersandnumbers, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Ochrana psa a ochranné pomůcky“; „Výstroj a výzbroj psovoda – poskytnutí podpory. Vybavení pro případ úrazu – poskytnutí pomoci“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 42 „Pomůcky pro výcvik“; základní pomůcky – píšťalka, povelka, vodítko přes rameno, barvářský řemen, barvářský obojek, vybavená lékárnička; moderní – obranné vybavení vůdce). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lékárnička (Elgaard, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka C1

1. Státní veterinární správa. *Ptačí chřipka – informace pro veřejnost* (Co je chřipka ptáků?; Jak se ptačí chřipka přenáší?; Jaké má ptačí chřipka příznaky?). svscr.cz.
2. Státní veterinární správa. *Ptačí chřipka u volně žijících ptáků*. svscr.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kachna divoká (Dion Art, CC BY-SA 4.0), husa velká (Andreas Trepte, CC BY-SA 2.5), labuť velká (Sanchezn, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka C2

1. Státní veterinární správa. *Ptačí chřipka – informace pro veřejnost* (Jaké má ptačí chřipka příznaky?; Jaká jsou opatření pro velkochovy?; Co by měli zaměstnanci podniku dělat v případě, že mají podezření na chřipku ptáků?). svscr.cz.
2. Státní veterinární správa. *Ptačí chřipka u volně žijících ptáků*. svscr.cz.

Karta 17, otázka A1

1. *Základy etologie psů* (etologie je nauka o životních projevech a chování zvířat; chování se dělí na vrozené a získané). cz-pes.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 1, odst. (5) („…umožňuje… prokázat i vlohy loveckých psů… a dále důležité vlastnosti potřebné pro praktický výkon práva myslivosti jako např. poslušnost, ovladatelnost, spolupráce s vůdcem…, bez jejichž naučení a zvládnutí by nemohl být pes dobrým loveckým psem“). cmmj.cz.

Karta 17, otázka A2

1. *Základy etologie psů* („ucuknutí psa při přišlápnutí tlapky je jednoznačně reakce vrozená“). cz-pes.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9; „Zkoušky vloh – jsou chovatelskou záležitostí – prokazují se vro-

zené vlohy, slouží ke kontrole dědičnosti a přirozeného způsobu lovu“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vystavování (No-longer-here, volné dílo, CC0), aportování (Strojmir, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A3

1. *Základy etologie psů* („usednutí na povel je reakce získaná – psovod ji docílil cílevědomým působením“). cz-pes.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 1, odst. (5). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 40; „Práce oznamovače… vrátí se k vůdci, kde mu naučeným způsobem oznámí nalezení zvěře a odvede ho k ní“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nácvik aportování (Vaneska88, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18; „Výchova loveckého psa – základní zásady… Výcvik loveckého psa – následuje po základní výchově… S výcvikem začínáme až tehdy, chodí-li štěně dobře na řemeni“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 1, odst. (5) („poslušnost, ovladatelnost, spolupráce s vůdcem…, bez jejichž naučení a zvládnutí by nemohl být pes dobrým loveckým psem“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: aportovací dummy (Strojmir, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18; „Výchova loveckého psa – základní zásady: navyknutí k čistotě… socializace… poslušnost… ovladatelnost… vodění na řemeni“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: píšťalka (Sebastian Hartlaub, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 17, otázka B1

1. Wikipedie. *Richard Knoll* (rok založení Memoriálu Richarda Knolla 1975, titul Všestranný vítěz ČR). cs.wikipedia.org.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Memoriál Richarda Knolla* (historie od roku 1975, pořadatel ČMMJ, kronika vítězů). loveckypes.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Nominační soutěž na Memoriál Richarda Knolla* (36 ohařů v nominační soutěži 2023, 20 postupujících do memoriálu). cmmj.cz.
4. Wikipedie. *Karel Podhajský (kynolog)* (historie memoriálu od roku 1932/1946, pořadatel ČMMJ, kvalifikace 10 psů z ČR a 10 ze zahraničí). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ohař (No-longer-here, volné dílo, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 17, otázka B2

1. Klub chovatelů loveckých slídičů. *Nominace na XXXI. Memoriál Mileny Štěrbové* (historie a pravidla memoriálu, konání jednou za dva roky střídavě v Čechách a na Moravě). kchls.cz.
2. Okresní myslivecký spolek Rakovník — Českomoravská myslivecká jednota. *Memoriál Rudolfa Kristla* (soutěž jezevčíků, dlouhodobá tradice). rakovnik.cmmj.cz.

Karta 17, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020; ustanovení o jarním, letním a podzimním field trialu ohařů a o mezinárodním field trialu retrívrů). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: ohař na poli (No-longer-here, volné dílo, CC0), mezinárodní FT retrívrů (Strojmir, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka C1

1. Wikipedie. *Myxomatóza* (charakteristika onemocnění, přenos a klinické příznaky). cs.wikipedia.org.
2. Státní veterinární ústav Praha. *Myxomatóza zajíců v České republice* (1. 9. 2025; onemocnění působí „nová varianta viru, která vznikla přirozenou rekombinací klasického králičího myxomaviru“, u zajíců má „velmi často fatální průběh“ a virus „až donedávna zajíce nepostihoval“). svupraha.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Doporučení k omezení šíření myxomatózy u zajíců* (5. 9. 2025; „V České republice byl dne 28. 8. 2025 poprvé potvrzen vysoce patogenní kmen viru myxomatózy u zajíce polního“; „K vůbec prvnímu potvrzení tohoto kmene viru myxomatózy (ha-MYXV) došlo v roce 2018 u zajíce iberského v Portugalsku“; „u králíků poskytla vakcinace plnou ochranu, u zajíců nebyla vůči kmenu ha-MYXV potvrzená žádná ochrana“; „ponechávání ulovených jedinců zajíce v katastrálním území, respektive v honitbě, ve které byli zajíci uloveni, což platí i pro nalezené uhynulé jedince“; „kadávery by měly být neškodně odstraněny, nejlépe dostatečně hlubokým zakopáním“; „Bylo by prospěšné, aby se v oblastech s výskytem viru nekonaly zkoušky psů, a nejméně aby při nich nebyli používáni zajíci“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nemocný králík (Fletch

2002, CC BY-SA 3.0), králík divoký (JJ Harrison, CC BY-SA 3.0), blecha králičí (volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: králík divoký s myxomatózou (Frank Vincentz, CC BY-SA 3.0), Saerbeck, 2014. Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 17, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (§ 12 odst. 1 a 3 a § 13 odst. 1 — povinnosti chovatele a uživatele honitby při podezření z nebezpečné nákazy a postup krajské veterinární správy). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Doporučení k omezení šíření myxomatózy u zajíců* (5. 9. 2025; „V České republice byl dne 28. 8. 2025 poprvé potvrzen vysoce patogenní kmen viru myxomatózy u zajíce polního"; „K vůbec prvnímu potvrzení tohoto kmene viru myxomatózy (ha-MYXV) došlo v roce 2018 u zajíce iberského v Portugalsku"; „u králíků poskytla vakcinace plnou ochranu, u zajíců nebyla vůči kmenu ha-MYXV potvrzená žádná ochrana"; „ponechávání ulovených jedinců zajíce v katastrálním území, respektive v honitbě, ve které byli zajíci uloveni, což platí i pro nalezené uhynulé jedince"; „kadávery by měly být neškodně odstraněny, nejlépe dostatečně hlubokým zakopáním"; „Bylo by prospěšné, aby se v oblastech s výskytem viru nekonaly zkoušky psů, a nejméně aby při nich nebyli používáni zajíci"). cmmj.cz.
3. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: šíření králičí nákazy (Polygoon-Profilti, CC BY-SA 3.0 NL), nizozemský týdeník Polygoon z 30. srpna 1954 o šíření myxomatózy mezi králíky. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 18, otázka A1

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 3 („Uživatel honitby je povinen zajistit vyšetření těl ulovené volně žijící zvěře… a to proškolenou osobou, která je oprávněným účastníkem lovu") a odst. 10 (definice proškolené osoby s odkazem na přílohu III oddíl IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, viz poznámka 17f). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „Do české legislativy byl institut ‚proškolené osoby' zanesen v roce 2008 na základě nařízení Evropské unie"). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 1 („Při prodeji je povinen postupovat podle veterinárních předpisů"). zakonyprolidi.cz.
4. Státní veterinární správa. *Pro lovce – prodej malého množství zvěřiny* (zmiňuje novelu vyhlášky č. 128/2009 Sb. účinnou od 1. 4. 2026, která upravuje zpracování zvěřiny v registrovaných zařízeních). svscr.cz.

Karta 18, otázka A2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 3 a 10 („Proškolenou osobou je fyzická osoba, která absolvovala specializované školení… a získala tak osvědčení o způsobilosti"; pozastavení a odnětí osvědčení při porušení povinností). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „Musí absolvovat školení a složit předepsanou zkoušku, kterou organizuje v rámci ČR Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, platnost je na pět let"). cmmj.cz.
3. Státní veterinární správa. *Osoby proškolené k prohlížení zvěřiny* (veřejný seznam proškolených osob s filtrem podle krajů). svscr.cz.

Karta 18, otázka A3

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 3, 5, 6 a 7 (vyšetření co nejdříve po ulovení, zápis „BEZE ZMĚN" nebo „RIZIKO" do lístku o původu zvěře, povinnost vedení záznamů). zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Zvěřina z pohledu veterinárního dozoru* (tisková zpráva; SVS u proškolených osob při kontrolách nejčastěji zjišťuje nedostatky ve vedení záznamů a propadlá osvědčení o způsobilosti). svscr.cz.
3. Video je z Friedrich-Loeffler-Institutu a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: prohlídka vývrhu na africký mor prasat (Julia Sehl-Ewert, Sandra Blome a Paul Deutschmann, Friedrich-Loeffler-Institut, CC BY 4.0), záznam z roku 2023 ukazuje krok za krokem prohlídku vnitřních orgánů divokého prasete v rané fázi nákazy. Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 18, otázka A4

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 5, 6 a 7 („Proškolená osoba je povinna vést záznamy o druzích a počtech ulovené a vyšetřené volně žijící zvěře, o místě a době jejího ulovení, o výsledcích vyšetření a o tom, kam byla tato zvěř dodána, uchovávat tyto záznamy po dobu nejméně 3 let a na požádání je předložit úřednímu veterinárnímu lékaři"). zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Pro lovce – prodej malého množství zvěřiny* (praktický návod pro uživatele honiteb; „Na lístku musí být mimo jiné prohlášení proškolené osoby o vyhovujícím vyšetření kusu"). svscr.cz.

Karta 18, otázka A5

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 27b odst. 1, 2 a 8 (výčet způsobů prodeje v malém množství, zákaz dalšího uvedení na trh spotřebitelem, povinné vyšetření zvěře vnímavé na trichinelózu). zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa. *Pro lovce – prodej malého množství zvěřiny* (přehled čtyř možností prodeje/dodání zvěřiny a podmínka registrace maloobchodního zařízení „v kraji, nebo krajů

sousedních… nebo do vzdálenosti až 100 km od místa výroby“). svscr.cz.

3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 51 odst. 2 („Ke každému kusu zvěře spárkaté musí přepravující osoba mít u sebe vyplněný lístek o původu zvěře“). zakonyprolidi.cz.

Karta 18, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), oddíl XXI. Práce na pobarvené stopě, odst. 11 písm. a) vodič. cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vodič na řemeni (DK WAI, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 18, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), oddíl XXI. Práce na pobarvené stopě, odst. 11 písm. c) oznamovač a d) hlasitý oznamovač, odst. 12 bod (2)–(3). cmmj.cz.

Karta 18, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), oddíl XXI. Práce na pobarvené stopě, odst. 11 písm. b) hlasič, odst. 12 bod (3). cmmj.cz.

Karta 18, otázka C1

1. Státní veterinární správa ČR. *Pozor na pseudomor drůbeže* (tisková zpráva, 4. 1. 2013). bezpecnostpotravin.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: slepice (Syed qaim, CC BY-SA 4.0), bažant (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0), holub domácí (GT1976, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka C2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči (§ 12–13, povinnosti chovatele a postup krajské veterinární správy při podezření z nebezpečné nákazy). zakonyprolidi.cz.
2. Státní veterinární správa ČR. *Pozor na pseudomor drůbeže* (tisková zpráva, 4. 1. 2013). bezpecnostpotravin.cz.

Karta 19, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38; „Pasivní ochrana psa – informace o pozici (GPS)“). cmmj.cz.
2. E-myslivost. *Reflexní doplňky pro psy* (popis reflexních vest, obojků a návleků: „Používá se zpravidla při naháňkách, společných lovech a tam kde má být pes dobře viděn.“). e-myslivost.cz.
3. Canicom. *Reflexní vesta pro GPS* (popis produktu: vesta „se dvěma vysoce odraznými pásky dole po obou stranách“, „dvoubarevná, se signální žlutou barvou na jednom a signální oranžovou na druhém boku“, takže „i z dálky snadno hned zjistíte postavení psa“). canicom.cz.
4. Dogtrace. *Funkce a vlastnosti aplikace Dogtrace GPS* („Na váš přijímač (ruční zařízení) lze spárovat přijímače ostatních psovodů. Díky přehledné mobilní aplikaci je všechny uvidíte v mapových podkladech.“; sledování až 13 zařízení najednou). dogtrace.com.
5. Akinu. *Co dělat, když se ztratí pes?* („Pejskovi můžete nechat ušít obojek s jeho jménem a s kontaktem na vás. Ten, kdo pejska v případě zaběhnutí nalezne, zavolá na telefonní číslo a nahlásí, kde se pejsek nachází.“). blog.akinu.cz.
6. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů, § 4 odst. 3 („Chovatel psa je povinen zajistit, aby pes byl označen elektronickým čipem…“). zakonyprolidi.cz.
7. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: reflexní vesta (Thomo16, volné dílo).

Karta 19, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 38 a 42; „Aktivní ochrana psa – ochranné obojky a vesty“; mezi moderními pomůckami uvádí ochranný obojek a ochrannou vestu pro psa). cmmj.cz.
2. Dog Protection (Mgr. Rudolf Slaba). *Koncept ochrany loveckých psů – Uživatelské desatero* („Primárně slouží jako ochrana před zraněním od divokých prasat a další spárkaté zvěře“; „chrání krk psa po celém jeho obvodu“; „univerzální poutka umožňují pohodlné upevnění GPS obojku“; „Každá vesta má své limity – neexistuje 100% ochrana eliminující všechna rizika“). dogprotection.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: ochranná vesta (U.S. Navy, volné dílo), ochranný obojek (Justlettersandnumbers, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Ochrana psa a ochranné pomůcky“; „Výstroj a výzbroj psovoda – poskytnutí podpory; Vybavení pro případ úrazu – poskytnutí pomoci“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 42 „Pomůcky pro výcvik“; mezi základními zcela nutnými uvádí „Píšťalka, povelka / Vodítko přes rameno / Barvářský řemen / Barvářský obojek / Vybavená lékárnička“, mezi moderními a elektronickými pak ochranný obojek, ochrannou vestu pro psa a „obranné vybavení vůdce“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie*

a nemoci zvěře (školicí prezentace, snímek 41 „Dosled spárkaté zvěře“; „Při dosledu nesmí být opomenuta bezpečnost vůdce“). cmmj.cz.

4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 20 „První pomoc zraněnému psovi“; „Každý vůdce psa by měl při lovu být vybaven lékárničkou“). cmmj.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, Oddíl 10 „Vůdce psa“, odst. (2) a (3) („Vůdce psa musí být myslivecky sportovně ustrojen, musí mít s sebou lovecký lístek, zbrojní průkaz a zbraň včetně průkazu zbraně a dostatečného počtu nábojů (pokud lovecký lístek a zbrojní průkaz vlastní), členský průkaz ČMMJ nebo doklad o pojištění, průkaz původu psa, doklad o provedené vakcinaci psa, vodítko, píšťalku na psa a další potřebné pomůcky podle druhu zkoušek z výkonu loveckých psů (barvářský řemen při BZ nebo BZH atd.)“; „Vůdce vede při zkouškách psa na hladkém pracovním obojku. Jsou zakázané stahovací obojky, které nemají zarážku proti úplnému stažení smyčky… Zakázány jsou ostnaté obojky. Zakázány jsou elektrické, elektronické či kombinované výcvikové pomůcky…“). cmmj.cz.
6. MVDr. Jana Kočová. *Pes a lovecká sezóna z pohledu veterináře*. Českomoravská myslivecká jednota (do loveckého batohu patří „alespoň základní lékárnička (obinadlo, škrtidlo, tlakový obvaz, desinfekce)“, využitelná při poranění lidí i psů). cmmj.cz.
7. Kateřina Šponarová. *Co by měla obsahovat lékárnička pro psy?* eCanis, 3. 6. 2019 (malá lékárnička – dlouhotažné bavlněné obvazy, metrová vata, kompresní gázy, adhezivní obvaz, dezinfekce či hypermangan, nůžky, antihistaminika; rozšířená navíc teploměr, háčky na klíšťata, metrová náplast, stříkačka na podání léků, peroxid vodíku, fyziologický roztok, rukavice a na výlety mimo civilizaci hliníková dlaha a termofolie). ecanis.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lékárnička (Fiver, der Hellseher, CC BY-SA 4.0), klíště (Sebleouf, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20; „Je nutné dbát na vlastní bezpečnost… Postupovat rychle, ale klidně a opatrně. Při průniku cizího předmětu do těla psa neodstraňovat, uvědomit veterinárního lékaře… Postup oživování: 1. obnovení/udržení základních životních funkcí – Krevní oběh – masáž srdce (prioritní); Dýchání – uvolnění dýchacích cest, umělé dýchání (druhotné)“). cmmj.cz.
2. MVDr. Marta Kvasňovská Koudelková. *První pomoc pro psa a kočku krok za krokem*. PremiumVet, 2026 („Otevřete zvířeti tlamu, vytáhněte jazyk dopředu a zkontrolujte, zda v krku nevázne cizí předmět“; „Stlačujte hrudník do 1/3 až 1/2 jeho šířky v tempu 100–120 stlačení za minutu“ v poměru 30 stlačení ku 2 vdechům; „pokud zůstanou bílé déle než 2 sekundy, zvíře je v šoku“). premiumvet.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ošetření rány (Photographes du National Geographic, volné dílo).

Karta 19, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20; „2. zabránění vzniku šokového stavu – Teplo / ticho / tekutiny“). cmmj.cz.
2. MVDr. Marta Kvasňovská Koudelková. *První pomoc pro psa a kočku krok za krokem*. PremiumVet, 2026 („Udržujte zvíře v teple, přikryté dekou“; „Minimalizujte manipulaci a stress“; „Neprodleně transportujte na kliniku“; dásně, které „zůstanou bílé déle než 2 sekundy“, značí, že „zvíře je v šoku“). premiumvet.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pes v dece (Free-Photos, volné dílo, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 19, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl o práci na pobarvené stopě – hodnocení vodiče, hlasiče a oznamovače. cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bavorský barvář (cs:User:Moniique, volné dílo).

Karta 19, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl o práci na pobarvené stopě – chyby a vylučující projevy (načínání, hrobaření, opuštění zvěře, odnášení kusu). cmmj.cz.

Karta 19, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl 1 – Účel zkoušek a druhy zkoušek (LZ, BZ, VZ, BZH, HZ). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bavorský barvář (cs:User:Moniique, volné dílo).

Karta 19, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 61; „Svrab (prašivina), střevní červivost“, okruh V/C/19). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška s prašivinou (LeoP~fiwiki, CC BY-SA 4.0), zákožka (Alan R Walker, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 61; „Svrab (prašivina), střevní červivost“, okruh V/C/19). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 144; „Preventivní zdravotní péče o zvěř“, okruh V/C/6). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: hlístice (volné dílo).

Karta 20, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Zvěř pernatá – Virové: Newcastleská nemoc, ptačí chřipka; Bakteriální: tuberkulóza, salmonelóza. Zvěř srstnatá – Virové: vzteklina (kromě šelem je vnímavá i např. spárkatá zvěř); Bakteriální: sněť slezinná, mykobakteriózy, brucelóza, tularemie; Parazitární: svalovčitost, echinokokóza, svrab, toxoplazmóza“). cmmj.cz.
2. Státní zdravotní ústav. *Zoonózy (nemoci zvířat přenosné na člověka)* (zoonózy jsou nákazy zvířat přenosné na člověka přímým kontaktem, vdechnutím, polknutím nebo prostřednictvím vektorů či neživých médií). szu.gov.cz.
3. Státní veterinární správa. *Trichinelózu je třeba brát vážně* (veškerá zvěř určená k lidské spotřebě, zejména černá zvěř, musí být před uvolněním vyšetřena na přítomnost svalovce). svscr.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0), zajíc (caroline legg, CC BY 2.0), prase divoké (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 20, otázka A2

1. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 11 odst. 1 a 3 („další osoby, které přicházejí do styku se zvířaty… a které vzhledem ke svému povolání, kvalifikaci a zkušenostem mohou rozpoznat příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy nebo nemoci přenosné ze zvířat na člověka, jsou povinni neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu… o tomto podezření“; „Pro uživatele honitby… platí ustanovení odstavců 1 a 2 obdobně“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 12 odst. 1 (chovatel musí do příchodu úředního veterinárního lékaře zajistit, aby podezřelá zvířata neopustila stanoviště, produkty se neuváděly na trh a stanoviště se dezinfikovalo, a po jeho příchodu postupovat podle jeho pokynů a poučení). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, § 13 odst. 1 a 5 (krajská veterinární správa prověří neodkladná opatření a nařídí opatření k potvrzení nebo vyloučení podezření; podle výsledku opatření ukončí, nebo postupuje k opatřením pro potvrzenou nákazu). zakonyprolidi.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49: „Povinnosti uživatele honitby při zjištění nákazy (podezření) – Oznámení krajské veterinární správě – Do příchodu úředního veterinárního lékaře: zajištění zvířat, předmětů, živočišných produktů, desinfekce stanoviště… Po příchodu dbát jeho pokynů a poučení“). cmmj.cz.

Karta 20, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21: „Virové – vzteklina (kromě šelem je vnímavá i např. spárkatá zvěř)“). cmmj.cz.
2. Státní veterinární správa. *Vzteklina – problematika vztekliny a její výskyt v České republice* (od posledního pozitivního nálezu vztekliny u lišek v roce 2002 se vzteklina u terestriálních obratlovců v ČR nevyskytuje, celé území je uznáno jako vztekliny prosté, status naposledy prodloužen 25. 4. 2024). svscr.cz.
3. Státní veterinární správa. *Veterináři: ČR je vztekliny prostá, ale pozor na netopýry* („tato „netopýří vzteklina“ je člověku nebezpečná“; virus netopýří vztekliny má specifické vlastnosti a jen příležitostně se přenáší na jiné obratlovce). svscr.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: liška (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka A4

1. Státní veterinární správa. *Nebezpečí onemocnění člověka trichinelózou není tak nereálné* („Poslední výskyt u lidí byl v Čechách zaznamenán roku 1954 ve Smrdově u Pacova, kdy onemocnělo 11 lidí, z nichž dokonce tři zemřeli“). svscr.cz.
2. Státní veterinární správa. *Trichinelózu je třeba brát vážně* („Při větší invazi působí horečky, třes a křeč dýchacích svalů. V pozdější fázi onemocnění se již prakticky nedá léčit a může končit i smrtí“; „Pro člověka je pak nebezpečné pouze maso dostatečně tepelně neopracované nebo nedostatečně zmrazené“). svscr.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „Při tomto vyšetření zvěřiny zůstává v platnosti povinnost odevzdání vzorků z černé zvěře pro laboratorní vyšetření na trichinelly (svalovčitost)“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: prase divoké (Richard Bartz, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 20, otázka A5

1. Státní veterinární správa. *Aujeszkyho choroba prasat* („Virem Aujeszkyho choroby se mohou nakazit téměř všechny druhy savců kromě člověka a primátů“; „Onemocnění u všech druhů, kromě prasat, končí vždy úhynem“; přirozeným hostitelem a rezervoárem viru je prase). svscr.cz.
2. Státní veterinární správa. *Au! Aujeszkyho choroba* (rezervoárem viru ACH jsou prasata, přibližně 30 % vyšetřené černé zvěře je séropozitivní; pes se nakazí přímým kontaktem s prasetem vylučujícím virus nebo pozřením jeho tkáně; u popsaných případů úhynu psů „klinické příznaky se dostavily za 3 až 5 dnů po infekci, nemoc trvala 16 – 48 hodin a posledních 6 – 12 hodin byla zvířata v kómatu“; nedoporučuje se krmit psy syrovým masem či vnitřnostmi černé zvěře). svscr.cz.

Karta 20, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl 10 Vůdce psa, odst. 2–3, a ustanovení o práci na pobarvené stopě, bod a) vodič. cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pracovní obojek (Elf, CC BY-SA 3.0), vodítko (Kristina.averina, CC BY-SA 4.0), píšťalka (Sebastian Hartlaub, CC BY-SA 3.0), barvářský řemen (DK WAI, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0.

Karta 20, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl 10 Vůdce psa, odst. 2 a 3, XV. Vodění na řemeni, odst. 1 a 3, a XXI. Práce na pobarvené stopě, odst. 11 písm. a) vodič. cmmj.cz.
2. „O práci na barvě.“ *Myslivost*, 1. 5. 2001 („Samozřejmostí je 5 až 6 m dlouhý barvářský řemen a kvalitní kožený obojek s obrtlíkem.“). agris.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen zmenšené: vodítko (Kristina.averina, CC BY-SA 4.0), barvářský řemen (DK WAI, CC BY 3.0), stahovací obojek (Elf, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 20, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu* (platný od 1. 1. 2020), Oddíl 10 Vůdce psa, odst. 2, a IX. Poslušnost. cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: píšťalka (Sebastian Hartlaub, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 20, otázka C1

1. European Commission. *African swine fever* (Special control measures, EU zoning – prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/594 v aktuálním znění, konsolidované znění na eur-lex.europa.eu; seznam členských států s vymezenými pásmy: Bulharsko, Chorvatsko, Česko, Estonsko, Německo, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko, Slovensko). food.ec.europa.eu.
2. Státní veterinární správa ČR. *Africký mor prasat* (AMP) (interaktivní mapa výskytu u divokých a ulovených prasat divokých, pásma I a infekce/II). svscr.cz.

Karta 20, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020 (Část první, Oddíl 1, odst. 1: „Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu.“, s odkazem na § 44 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti). cmmj.cz.

Předmět VI — Lovecké zbraně a střelivo

Karta 1, otázka A1

1. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo Střelná zbraň (zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu; podle druhu energie se dělí na mechanické, palné a plynové). gunlex.cz.
2. *Střelná zbraň* (zařízení, které vysílá hmotné projektily na cíl; mechanické střelné zbraně využívají nahromaděnou mechanickou energii – luk, kuše, prak, balista, katapult). cs.wikipedia.org.
3. *Plynová zbraň* (podle ČSN 39 5002-1 střelná zbraň, u které je funkce odvozena okamžitým uvolněním energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu; dělí se na vzduchovky, větrovky a zbraně na CO_2). cs.wikipedia.org.
4. *Palná zbraň* (střelná zbraň využívající tlaku plynů vzniklých hořením výmetné látky k předání kinetické energie střele; funkce je odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: luk (Mishler, N and MJ / U.S. Fish and Wildlife Service, public domain), vzduchovka (Vestlenning, CC BY-SA 4.0), kulovnice (Everett Walker, CC BY-SA 4.0), brokovnice (Fieldsports Channel, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 1, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i) a j), ve znění účinném od 1. 1. 2026 (zaka-

zuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“; zákaz střílet spárkatou zvěř slabším nábojem neplatí „při dostřelné ráně provedené vhodnou krátkou zbraní“ ani u zvěře, „kterou lze v odchytovém zařízení střílet i vhodnou krátkou zbraní“). zakonyprolidi.cz.

2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, účinný od 1. 1. 2026, příloha č. 1 body 1.3 a 1.4 (krátká palná zbraň je zbraň, jejíž délka v nejkratším funkčním stavu nepřesahuje 600 mm nebo jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm; dlouhá palná zbraň je palná zbraň, která není krátkou zbraní). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kulovnice (Everett Walker, CC BY-SA 4.0), brokovnice (Fieldsports Channel, CC BY 2.0), kulobrok (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 1, otázka A3

1. *Chladná zbraň* (zbraň, která při svém použití vyžaduje fyzický kontakt s cílem; základním účelem je umocnění schopnosti jejího uživatele; dělí se na bodné, sečné, drtivé a vrhací). cs.wikipedia.org.
2. *Tesák (zbraň)*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (jednosečná chladná zbraň používaná v myslivosti; sloužila k usmrcení zvěře uštvané psy, postřelené nebo neschopné pohybu, ale ještě živé – „loveckým tesákem se jelení nebo jiná spárkatá zvěř bodla nejčastěji do hrudi, v místech, kde je srdce“). cs.wikipedia.org.
3. *Zavazák* („kratší a užší lovecký nůž, který se běžně používá k provádění tzv. zárazu postřelené zvěře. To je zabodnutí nože do lebečního důlku v místě vyústění míchy do prvního krčního obratle (tedy lidově ‚za vaz‘)“). cs.wikipedia.org.
4. Ministerstvo zemědělství. *Záraz a zapeření – obecné stanovisko MZe*, 20. 1. 2020 (usmrcení poraněné lovené zvěře zárazem u zvěře srstnaté a zapeřením u zvěře pernaté je usmrcením při výkonu práva myslivosti podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání; přerušení míchy a destrukce mozku vedou k okamžité smrti zvířete, použití chladné zbraně proto není zakázanou metodou usmrcení a nepovažuje se za ubodání ve smyslu § 5, který zakazuje „ubití, ubodání nebo jiné metody, které zvířeti způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení“; k zárazu se doporučuje pevný, úzký lovecký nůž s ostrou špičkou. Ministerstvo upozorňuje, že stanovisko není právně závazné). mze.gov.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lovecký nůž (Metropolitan Museum of Art, CC0), tesák (Cleveland Museum of Art, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 1, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j) a k) a odst. 3, ve znění účinném od 1. 1. 2026 (zakazuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“; „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J; to neplatí při dostřelné ráně provedené vhodnou krátkou zbraní, lovu prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou, a dále při lovu zvěře, kterou lze v odchytovém zařízení střílet i vhodnou krátkou zbraní“; „střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní“). zakonyprolidi.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: revolver (U.S. Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives, volné dílo).

Karta 1, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j) a k) (zakazuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“; „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1 000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1 500 J“; „střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, § 7 („Kusové ověřování stanovených střelných zbraní je postup, při kterém se ověřuje a dokládá označením každé stanovené střelné zbraně příslušnou zkušební značkou, že střelná zbraň splňuje stanovené technické požadavky.“). zakonyprolidi.cz.
3. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. *Značky* (přehled zkušebních značek platných podle zákona č. 156/2000 Sb., jimiž úřad označuje ověřené zbraně a střelivo; úřad působí v Praze od roku 1891). cuzzs.gov.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 2: lovecká zbraň je „dlouhá palná zbraň určená k lovu zvěře s definovaným výkonem“; snímek 32: „ověření – střelec osobně“, „nastřelování – vsedě, v klidu, podepřená zbraň“, „nastřelovací stolice, schválená střelnice“; snímek 35: údržba kovových součástí, dřeva, optiky a vývrtu hlavně; snímek 36: „zkušební značka a dvojčíslí (rok zkoušky)“; snímek 42: „nepoužívat zbraň se závadou ani neznámé střelivo“). cmmj.cz.

Karta 1, otázka B1

1. WikiSkripta. *Bezvědomí* (porucha vědomí dělená na kvalitativní a kvantitativní formy; u bezvědomého hrozí zapadnutí jazyka, porucha dýchání a aspirace, proto se aktivně sleduje dýchání a oběh). wikiskripta.eu.

Karta 1, otázka B2

1. WikiSkripta. *Bezvědomí* (příčiny bezvědomí rozdělené na neurologické, toxické, metabolické, kardiovaskulární a respirační). wikiskripta.eu.

Karta 1, otázka B3

1. WikiSkripta. *Bezvědomí* (postiženého v bezvědomí, který dýchá, ukládáme do stabilizované polohy; po každých 30 minutách se doporučuje otočit na druhou stranu; kontinuálně se sleduje dýchání a oběh). wikiskripta.eu.
2. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stabilizovaná poloha (Rama, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 1, otázka C1

1. Wikipedie. *Předovka* (princip nabíjení ústím hlavně). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Perkusní zámek* (historický vývoj zápalných mechanismů palných zbraní). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: doutnákový zámek (Verosaurus, CC BY-SA 4.0), křesadlový zámek (Engineer comp geek, public domain), perkusní zámek (Drozdp, public domain). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 1, otázka C2

1. Wikipedie. *Opakovací puška* (vznik jednotného kovového náboje a opakovacích systémů ve 2. polovině 19. století). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Bezdýmný prach* (vznik a chemické složení bezdýmného prachu). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: jednotný náboj (Malis, public domain), opakovací puška (National Museum of American History, public domain), bezdýmný prach (Halen, CC BY-SA 2.5). Znění licence: CC BY-SA 2.5.

Karta 2, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní. Brokové: Jednuška, dvojka, broková kozlice, brokový troják. Kulové: Jednuška (jednohlavňová kulovnice), dvojak, kulová kozlice, kulový troják. Kombinované: Obojetnice, kulobroková kozlice, troják, trojče, dvojákový troják, čtyřče“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 13: „Názvosloví: brokové – jednušky, dvojky, kozlice, trojáky; kulové – jednušky, dvojáky, kozlice, trojáky; kombinované – obojetnice, kulobroky, trojáky, dvojákové trojáky, (trojče, trojáčky – malorážkové hlavně) a čtyřče“). web2.mendelu.cz.
3. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „kozlice“ („Dlouhá pálná zbraň se dvěma hlavněmi nad sebou. Může být broková (obě hlavně brokové), kulová (obě hlavně kulové) nebo kulobroková.“). gunlex.cz.
4. Svarovský, M. *Hlavňové svazky* (tabulka hlavňových svazků loveckých zbraní s českým názvoslovím při pohledu od ústí hlavní). Tabulka je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY 4.0. commons.wikimedia.org.

Karta 2, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Kulové: Jednuška (jednohlavňová kulovnice), dvojak, kulová kozlice, kulový troják“). cmmj.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VI/A/2 – Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní (na otázku po kulových zbraních odpovídá: „Kulovnice, dvojak, kulová kozlice, kulový troják.“). myslivecke-zkousky.cz.
3. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „dvojak“ („Lovecká zbraň se dvěma kulovými hlavněmi vedle sebe“). gunlex.cz.
4. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „kulová kozlice“ („Lovecká dlouhá zbraň se dvěma kulovými hlavněmi nad sebou.“). gunlex.cz.
5. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „kulový troják“ („Dlouhá lovecká zbraň se třemi kulovými hlavněmi.“). gunlex.cz.
6. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, kulová kozlice jen zmenšená: kulovnice (Land68, CC BY-SA 4.0), dvojak (Miso Beno, CC BY-SA 3.0), kulová kozlice (Naturpuur, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.
7. Svarovský, M. *Hlavňové svazky* (tabulka hlavňových svazků loveckých zbraní s českým názvoslovím při pohledu od ústí hlavní). Tabulka je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY 4.0. commons.wikimedia.org.

Karta 2, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Brokové: Jednuška, dvojka, broková kozlice, brokový troják“). cmmj.cz.
2. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „jednuška“ („Jednohlavňová brokovnice.“). gunlex.cz.
3. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „dvojka“ („Dvojhlavňová brokovnice s hlavněmi vedle sebe“). gunlex.cz.
4. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, hesla „broková kozlice“ („Zbraň se dvěma hlavněmi nad sebou, obě hlavně jsou brokové“) a „brokový troják“ („Zbraň se třemi brokovými hlavněmi, dvěma vedle sebe a jednou pod nimi nebo nad nimi“). gunlex.cz.

5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, dvojka jen zmenšená: jednuška (Cjp24, CC BY-SA 4.0), dvojka (Ben Stassen, CC BY 2.0), broková kozlice (Waltherppx, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.
6. Svarovský, M. *Hlavňové svazky* (tabulka hlavňových svazků loveckých zbraní s českým názvoslovím při pohledu od ústí hlavní). Tabulka je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY 4.0. commons.wikimedia.org.

Karta 2, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Kombinované: Obojetnice, kulobroková kozlice, troják, trojče, dvojákový troják, čtyřče"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 13: „kombinované – obojetnice, kulobroky, trojáky, dvojákové trojáky, (trojče, trojáčky – malorážkové hlavně) a čtyřče"). web2.mendelu.cz.
3. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VI/A/2 – Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní (na otázku po kombinovaných zbraních odpovídá: „Obojetnice, kulovobroková kozlice, troják, trojče, trojáček, dvojákový troják, čtyřče."). myslivecke-zkousky.cz.
4. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „obojetnice" („Dvouhlavňová zbraň s kulovou a brokovou hlavní vedle sebe."). gunlex.cz.
5. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, hesla „troják" („Zbraň se třemi hlavněmi, dvěma brokovými vedle sebe a kulovou pod nimi nebo nad nimi."), „dvojákový troják" („Zbraň, která má dvě kulové hlavně vedle sebe, pod nimi nebo nad nimi je hlaveň broková.") a „trojče" („Zbraň se třemi hlavněmi, kulová a broková hlaveň nad sebou, po stranách hlaveň malorážková nebo kulová malé ráže."). gunlex.cz.
6. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „trojáček" („Zbraň se dvěma brokovými hlavněmi vedle sebe, pod nimi nebo nad nimi je hlaveň malorážková."). gunlex.cz.
7. Krotil, O. *Jak a podle čeho rozdělujeme kombinované zbraně?* Rigad.cz, 12. 2. 2022 (trojáček má „dvě brokové hlavně a jedna hlaveň malorážková"; čtyřče „dvě kulové hlavně, jedna malorážková a jedna broková hlaveň, nebo dvě brokové hlavně, jedna kulová a jedna malorážková"). rigad.cz.
8. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, troják a trojče jen zmenšené: obojetnice (Naturpuur, CC BY 4.0), troják (AdTerrorem8492, CC BY-SA 4.0), trojče (Naturpuur, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
9. Svarovský, M. *Hlavňové svazky* (tabulka hlavňových svazků loveckých zbraní s českým názvoslovím při pohledu od ústí hlavní). Tabulka je odtud převzatá a jen zmenšená, licence CC BY 4.0. commons.wikimedia.org.

Karta 2, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní. Brokové: Jednuška, dvojka, broková kozlice, brokový troják. Kulové: Jednuška (jednohlavňová kulovnice), dvoják, kulová kozlice, kulový troják. Kombinované: Obojetnice, kulobroková kozlice, troják, trojče, dvojákový troják, čtyřče" – přehled typů, z nějž vychází jejich srovnání). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 13: názvosloví jednohlavňových, dvouhlavňových a vícehlavňových loveckých zbraní). web2.mendelu.cz.
3. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Střelecký slovník*, heslo „kozlice" („Dlouhá pálná zbraň se dvěma hlavněmi nad sebou."). gunlex.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, dvojka jen zmenšená, troják jen zmenšený: jednuška (Cjp24, CC BY-SA 4.0), dvojka (Ben Stassen, CC BY 2.0), broková kozlice (Waltherppx, CC BY-SA 4.0), troják (AdTerrorem8492, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 2, otázka B1

1. WikiSkripta. Šok (šok jako náhlý život ohrožující stav způsobený poruchou perfuze tkání, vedoucí k orgánovým změnám a smrti; snížení srdečního výdeje nebo generalizovaná cévní dilatace jako hlavní mechanismy vzniku). wikiskripta.eu.

Karta 2, otázka B2

1. WikiSkripta. Šok (klinické projevy šoku – nízký krevní tlak, zrychlený tep, snížená tvorba moči; aktivace sympatoadrenálního systému vede k rychlejšímu srdečnímu rytmu a zrychlené respiraci). wikiskripta.eu.

Karta 2, otázka B3

1. WikiSkripta. Šok (šok jako stav vyžadující rychlé odstranění vyvolávající příčiny a podporu prokrvení, bez kterých se stav prohlubuje až k orgánovému selhání). wikiskripta.eu.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: izotermická fólie (Paul Holloway, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 2, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Střelné zbraně vzduchové, ply-

nové a mechanické – VI/C/2“: „Vzduchovky – Tlak plynu stlačeného pístem a pružinou. Plynovky – Natlakovaná nádobka, stlačený CO2. Diabolo, broky, šipky. Cvičná střelba, narkotizační pušky“). cmmj.cz.

2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (zbraňový zákon), příloha č. 1, bod 1.2: „plynová zbraň – zbraň, jejíž funkce je odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu“. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vzduchovka (Ricce, volné dílo), plynovka (Hustvedt, CC BY-SA 3.0), diabolka (Thuringius, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Střelné zbraně vzduchové, plynové a mechanické – VI/C/2“: „Mechanické zbraně – Luk, kuše. Speciální lovecké šípy. Klub lovecké lukostřelby při ČMMJ ČR – legislativní omezení“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 3: „Střelné – A) mechanické – zdrojem pohybu střely je pružina, polohová energie či odstředivá síla (luk, kuše, obléhací prak, točivý prak)“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kuše (Capri23auto, CC0), luk (19Karl90, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 4: „Rozdělení loveckých zbraní podle používaného střeliva – Základní skupiny: Brokovnice, Kulovnice, Zbraně s okrajovým zápalem. Použití: Brokovnice – drobná, černá, šelmy, sport; Kulovnice – spárkatá, šelmy, trofejová pernatá; Okrajový zápal – pernatá, malé šelmy, výcvik“). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; „‚kulovou‘ zbraň – Palná zbraň s drážkovanou hlavní (nebo více hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji (střela je složena z jednoho kusu)“, „‚brokovou‘ zbraň – palná zbraň s hladkou hlavní (nebo více hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji (náboj obsahuje tzv. hromadnou střelu, kterou zpravidla tvoří větší počet broků)“, „‚kombinovanou‘ zbraň – palná zbraň s více hlavněmi pro střelbu brokovými a kulovými náboji… odtud je odvozen souhrnný název pro takovou zbraň – kulobrok“). nli.gov.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „Flobertky mají hlavně hladké jako brokovnice, Malorážky drážkované jako kulovnice“; „Flobertky – zápalná složka nalisována do dutého okraje nábojnice“; „kombinované – obojetnice, kulobroky, trojáky, dvojákové trojáky, (trojče, trojáčky – malorážkové hlavně) a čtyřče“). web2.mendelu.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i) (zakazuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: brokovnice (ViktorJulin, CC BY-SA 4.0), kulovnice (Bertrand benazeth, CC BY-SA 4.0), malorážka (Land68, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře; snímek 4: „Brokovnice – drobná, černá, šelmy, sport“; snímek 22: „Ráže loveckých brokovnic – Průměr hlavně, obvykle 12, 16, 20, odpovídá počtu kulí z 1 anglické libry olova“; snímek 31: „Myslivecká vzdálenost – Brokovnice: 35–40 m, jednotná střela 50 m“). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; „Brokový náboj s hromadnou střelou… Náboj je určen k lovu zajíce, bažanta obecného, orebice, perličky, kachny, poláků, lysky, husí a dalších druhů zvěře, u nichž zákon o myslivosti nepředepisuje lov kulovou zbraní“; „Brokový náboj s jednotnou střelou… v podmínkách ČR jí je možné používat k lovu selete a lončáka… prasete divokého“). nli.gov.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (zákaz střílet spárkatou zvěř slabým nábojem neplatí „při lovu prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: brokovnice (ViktorJulin, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře; snímek 4: „Kulovnice – spárkatá, šelmy, trofejová pernatá“; snímek 31: „Myslivecká vzdálenost – Kulovnice: 150 m srnčí, 200 m velká zvěř… Bezpečnostní vzdálenost – Kulovnice: 3500–5000 m“). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; „Kulový náboj – je určen pro střelbu z kulové zbraně… Střela je tvořena jedním celkem (po opuštění hlavně zůstává vcelku)… Cílem konstrukce je vždy maximální smrtící účinek a současně minimalizace poškození zvěřiny“; „čím je lovený druh zvěře větší a vitálnější, tím výkonnější musí být ráže použité zbraně“; tabulka doporučených ráží řadí .222 Rem. k „kuna, liška, jezevec, srnec“ a .30-06 Spring-

field k „srnec, černá zvěř, daněk, muflon, jelen“). nli.gov.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (zakazuje se „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kulovnice (Bertrand benazeth, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře; snímek 4: „Okrajový zápal – pernatá, malé šelmy, výcvik“; snímek 31: „Myslivecká vzdálenost… Malorážka: 50 m… Bezpečnostní vzdálenost… Malorážka: 1500–2000 m“). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží řadí do kategorie „slabý výkon“ ráži „.22 Long Rifle“ s použitím v ČR „liška, kuna, králík, holub hřivnáč“). nli.gov.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „Flobertky – zápalná složnalisována do dutého okraje nábojnice“; „Flobertky – zbraň s hladkým vývrtem, na náboje Flobert s okrajový zápalem, (kulová i brokové), bez prachové náplně v rážích 4; 5,6; 6 a 9 mm“; „Malorážky drážkované jako kulovnice“). web2.mendelu.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (zakazuje se „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: malorážka (Land68, CC BY-SA 4.0), flobertka (Hmaag, volné dílo CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 3, otázka A5

1. SERIÁL: *Kulobrokové kozlice*. Kdelovit.cz, rubrika Myslivecké střelectví („Kombinované zbraně mají mnoho výhod, ale i nevýhod. Výhodně se používají tam, kde je současná možnost odstřelu různých druhů zvěře (spárkatá zvěř, šelmy, drobná – pernatá i srstnatá)“; „Brokové hlavně se vyrábějí nejčastěji v ráži 12 a 16, zřídka v ráži 20. Ráže kulové hlavně závisí na druhu zvěře, která se má ulovit“; „Není tu možnost střílet ‚dublet‘ jako při použití brokovnice, ani ‚opakovat‘ při nepřesném výstřelu. Proto je třeba používat kulobrokové kozlice velmi obezřetně, střílet na zvěř dokonale vypozorovanou“). kdelovit.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; „‚kombinovanou‘ zbraň – palná zbraň s více hlavněmi pro střelbu brokovými a kulovými náboji. Jedná se v podstatě o víceúčelovou zbraň, ‚kombinaci‘ kulové a brokové zbraně – odtud je odvozen souhrnný název pro takovou zbraň – kulobrok“; tabulka názvosloví: „2 (1 broková, 1 kulová) – nad sebou kulobroková kozlice, vedle sebe obojetnice“, dále troják, dvojákový troják, trojáček, trojče a čtyřče). nli.gov.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Kombinované – Obojetnice, kulobroková kozlice, troják, trojče, dvojákový troják, čtyřče“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kulobrok (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka B1

1. WikiSkripta. *Polytrauma*, kapitola Mechanismus úrazu, podkapitola Pád z výšky (mezi typická poranění při pádu z výšky patří zlomeniny dolních končetin, fraktura baze lební, trauma páteře a pánve a poranění vnitřních orgánů). wikiskripta.eu.

Karta 3, otázka B2

1. WikiSkripta. *Otřes mozku* (náhlá krátkodobá reverzibilní úrazová porucha činnosti centrální nervové soustavy bez ložiskových změn; příznaky: ztráta vědomí do 30 minut, retrográdní či anterográdní amnézie, nauzea, zvracení, bolesti hlavy; doporučen klid na lůžku a observace stavu vědomí a zornic). wikiskripta.eu.

Karta 3, otázka B3

1. WikiSkripta. *Zlomení páteře* (přímé zlomeniny vznikají nárazem na záda při pádu, nepřímé násilným ohnutím nebo rotací páteře; krční páteř se láme nejčastěji nadměrnou flexí po dopadu na temeno hlavy). wikiskripta.eu.
2. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stabilizovaná poloha (Rama, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka C1

1. Wikipedie. *Noktovizor* (princip elektrooptického zesilovače zbytkového světla, rozdíl proti termovizi, vlnové rozsahy a monochromatický zelený obraz). cs.wikipedia.org.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (noční lov vybraných druhů zvěře pouze s použitím vhodné pozorovací a střelecké optiky). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: noktovizor (US Army, volné dílo), digitální noční vidění (US Army, volné dílo), termovize (Vitaly V. Kuzmin, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka C2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. g) a l), ve znění pozdějších předpisů (zakázané způsoby lovu – umělé osvětlení a noční lov, výjimky pro vybrané druhy s vhodnou optikou). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Opakovací lovecké zbraně […] Princip opakování – Otočný závěr – uzamčení ozuby / Přímotažný závěr – uzamčení závorou, závorníkem […] Ovládání – Klika / Předpažbí / Samonabíjecí – tlak plynů"). cmmj.cz.
2. *Střelecký slovník*, heslo „závěr" („součást jejíž mechanismus především uzavírá (uzamyká) nábojovou komoru […] obstarává též zasunutí nového náboje do komory (či jeho vyhození z komory) a natažení bicího mechanismu"). gunlex.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 26: „Závěry – zařízení, jímž se u zadovek uzamyká nebo i uzavírá náboj v nábojové komoře […] Závěr s uzamčením – otevření brání uzamykací prvek (nejdřív se odemkne pak otevře, potom se uzavře a uzamkne)"). web2.mendelu.cz.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: nabíjení opakovací kulovnice (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z července 1949, lov černé zvěře v Drunenských dunách.

Karta 4, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Opakovací lovecké zbraně […] Princip opakování – Otočný závěr – uzamčení ozuby / Přímotažný závěr – uzamčení závorou, závorníkem […] Ovládání – Klika / Předpažbí / Samonabíjecí – tlak plynů"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímky 27–29: „Nejčastější závěry u loveckých zbraní […] Otočné odsuvné závěry opakovacích kulovnic – Odvozeny od závěru Mauser […] Otáčením kliky závěru se otáčejí ozuby na jeho čele, které zapadají do vybrání"; „Přímotažné závěry – Cyklus přebití je dvoudobý – Ovládání klikou (Blaser) / Ovládání pohyblivým předpažbím / Ovládání pákou spojenou s lučíkem"). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: otočný (klikový) závěr (Shotgun, CC BY-SA 3.0), přímotažný závěr (Dan_Wesson, CC BY-SA 3.0), pumpovka (Waltherppx, CC BY-SA 4.0), páková opakovačka (National Museum of American History, public domain). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka A3

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímky 27, 28 a 31: „Nejčastější závěry u loveckých zbraní […] Otočné odsuvné závěry opakovacích kulovnic – Odvozeny od závěru Mauser – Pracují na 4 doby (odemknout, otevřít, zavřít a zamknout) – Otáčením kliky závěru se otáčejí ozuby na jeho čele, které zapadají do vybrání […] Velká spolehlivost, osvědčená konstrukce, ale menší komfort a pomalejší manipulace"; „Natahuje se: zlomením hlavní u lůžkového závěru, zavřením otočného závěru a ručně"). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Princip opakování – Otočný závěr – uzamčení ozuby"). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otočný odsuvný závěr (Shotgun, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Opakovací lovecké zbraně – Větší počet nábojů – Vyjímatelný zásobník / Schránka / Trubkový zásobník"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 16: „Zbraň se skládá z hlavně, závěru, spoušťového, bicího a pojistného ústrojí, pažby, mířidel, vytahovacího, vyhazovacího, zásobovacího ústrojí a kování"). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vyjímatelný zásobník (Auckland Museum, CC BY 4.0), pevná schránka (Arthurrh, CC BY-SA 3.0), trubkový zásobník (National Museum of American History, public domain). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka A5

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 28: „Velká spolehlivost, osvědčená konstrukce, ale menší komfort a pomalejší manipulace"). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Opakovací lovecké zbraně – Větší počet nábojů […] Princip opakování"). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. k) („střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní"). zakonyprolidi.cz.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: nabíjení opakovací kulovnice (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z července 1949, lov černé zvěře v Drunenských dunách.

Karta 4, otázka B1

1. Anamneza.cz. *Poranění kostí – zlomeniny* (kapitola „První pomoc“: znehybnění přes dva klouby, chlazení, kontrola prokrvení, přivolání pomoci). anamneza.cz.
2. WikiSkripta. *Otevřená zlomenina* (sekce o ošetření: znehybnění, opatrná repozice tahem za periferii, cíl zamezit dalšímu poškození tkání). wikiskripta.eu.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dlaha (Baedr-9439, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 4, otázka B2

1. Anamneza.cz. *Poranění kostí – zlomeniny* (kapitola „První pomoc“: u otevřených zlomenin nejprve ošetřit ránu proti infekci, poté znehybnit přes dva klouby). anamneza.cz.
2. WikiSkripta. *Otevřená zlomenina* (riziko infekce, protišoková opatření, dezinfekce a sterilní krytí, tlakový obvaz při krvácení). wikiskripta.eu.

Karta 4, otázka B3

1. Anamneza.cz. *Poranění kloubů* (kapitola „První pomoc“: klid, zvýšená poloha, chlazení, elastický obvaz, zákaz repozice, kontrola prokrvení). anamneza.cz.
2. WikiSkripta. *Luxace* (příznaky – otok, hematom, bolest; repozice v lokální nebo celkové anestezii, následná imobilizace). wikiskripta.eu.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: elastický obvaz (Ben Schumin, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 4, otázka C1

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, Obr. 183 Jednotná pažba a Obr. 184 Tvary pažeb: „1 nos předpažbí, 2 předpažbí, 3 krk, 4 pistolová rukojeť, 5 hřbet, 6 líc-nice, 7 hlaviště, 8 pata hlaviště, 9 botka, 10 nos pažby“; „A – anglická pažba, B – německá pažba, C – pažba Monte Carlo, D – francouzská pažba, E – americká pažba, F – pažba s líc-nicí bavorského typu“). web2.mendelu.cz.
2. *Střelecký slovník*, heslo „pažba“ („Slouží k uchopení, ovládání a zamíření zbraně na cíl.“). gunlex.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pistolová rukojeť a botka (Land68, CC BY-SA 4.0, obě z fotky kulovnice CZ 557), líc-nice (Ragnhild Kjeldsen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka C2

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně: „délka pažby – musí být taková aby vzdálenost od vnitřku lokte do poloviny posledního článku ukazováčku odpovídala vzdálenosti od středu botky po první spoušť“; „lomení pažby – musí být takové vertikální sní-žení pažby, aby se rovina plošiny hlavní dostala do úrovně očí střelce“; „vyhnutí pažby – musí být takové horizontální vybočení pažby, aby se rovina plošiny hlavní dostala do středu oka střelce“; „Hlaveň střílí, ale pažba trefuje!“). web2.mendelu.cz.
2. *Střelecký slovník*, heslo „pažba“ („Slouží k uchopení, ovládání a zamíření zbraně na cíl.“). gunlex.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: líc-nice pažby (Ragnhild Kjeldsen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7: „Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem – Brokovnice, kulovnice, kombinované zbraně – Sklopné hlavně – Ovládání – nejčastěji temenní klička – Baskule – pažba spojená se závěrem, zámky“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 26 a 31: „Závěr s uzamčením – otevření brání uzamykací prvek [nejdřív se odemkne pak otevře, potom se uzavře a uzamkne]“; „Natahuje se: zlomením hlavní u lůžkového závěru, zavřením otočného závěru a ručně“). web2.mendelu.cz.
3. *Střelecký slovník*, heslo „závěr“ („součást palných zbraní, jejíž mechanismus především uzavírá [uzamyká] nábojovou komoru… Závěrů je několik druhů, stejně jako typů uzamčení závěru“). gunlex.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otevřený lůžkový závěr (Waltherppx, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A2

1. *Střelecký slovník*, heslo „baskule“ („Někdy též jako lůžko, je jedna z hlavních částí brokovnice. Slouží zároveň jako závěr a obsahuje v sobě spoušťové a bicí ústrojí. Termín pochází z francouzského slova ‚bascule‘ [vahadlo, houpačka], odvozené z principu klasických brokovnic, tzv. zlamovacích dvojek“). gunlex.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 7 a 9: „Baskule – pažba spojená se závěrem, zámky… Bicí ústrojí na jednom nosném prvku – Postranní a lůžkové – Holland & Holland, Anson & Deeley, Blitz“; „Hlavní části brokovnice – Baskule – hák, čep, pojistný, bicí, spoušťový mechanismus, zámky, lůžko, uzamykací prvky, klička, přepínač pořadí hlavní“). cmmj.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 30: „Zámek je

soustava spoušťového, bicího a pojistného ústrojí umístěná na jedné základně… Anson Deeley – pružiny před kladívky; Blitz – pružiny za kladívky“). web2.mendelu.cz.

4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: baskule (Ben Stassen, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 5, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 3: „Rozdělení loveckých zbraní podle počtu a uspořádání hlavní – Brokové: Jednuška, dvojka, broková kozlice, brokový troják. Kulové: Jednuška [jednohlavňová kulovnice], dvoják, kulová kozlice, kulový troják. Kombinované: Obojetnice, kulobroková kozlice, troják, trojče, dvojákový troják, čtyřče“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 13 a 14: „Názvosloví: brokové – jednušky, dvojky, kozlice, trojáky; kulové – jednušky, dvojáky, kozlice, trojáky; kombinované – obojetnice, kulobroky, trojáky, dvojákové trojáky, [trojče, trojáčky – malorážkové hlavně] a čtyřče“; „Lefošky – kohoutové zadovky používající náboje typu Lefaucheux“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lefoška (Ainat00, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 8 a 10: „Hlavní části kulovnice – Závěr – bicí ústrojí, vytahovač, uzamykací ozuby, ev. závorník. Pouzdro závěru – pojistka, vyhazovač, schránka“; „Hlavně loveckých zbraní – Brokovnice: Nábojová komora, přechodový kužel, hladký vývrt, choke, ústí, vytahovač, vyhazovač“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 16: „Části loveckých zbraní – Zbraň se skládá z hlavně, závěru, spoušťového, bicího a pojistného ústrojí, pažby, mířidel, vytahovacího, vyhazovacího, zásobovacího ústrojí a kování“). web2.mendelu.cz.
3. *Střelecký slovník*, heslo „vytahovač“ (překlad extractor; heslo řadí vytahovač k ústrojí spojenému s vysunutím nábojnice/nábojky z komory). gunlex.cz.
4. Kresba je schéma nakreslené podle popisu vytahovače a vyhazovače ve zdrojích 1 a 3.

Karta 5, otázka A5

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 27: „Nejčastější závěry u loveckých zbraní – Lůžkové závěry zlamovacích zbraní – Jednoduché: otočný Ořech [Lefaucheux], klín [Scot] – Dvojnásobné: Purdey s klínem zapadajícím do dvou háků pod hlavní a prodlouženou horní lištou – Bezhákové závěry s bočními výstupky zapadajícími mezi hlavně [Bereta] – Trojnásobné: Greener – s klínem zapadajícím do dvou háků pod hlavní a prodlouženou horní lištou s otvorem, ve kterém prochází příčný čep – Vícenásobné: Kersten [dvojitý Greener] s klínem a se dvěmi horními lištami s otvory pro boční čep“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7: „Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem – Brokovnice, kulovnice, kombinované zbraně – Sklopné hlavně“). cmmj.cz.

Karta 5, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Zbraně a střelivo, první pomoc* (školicí prezentace, snímek 52: „První pomoc při požití cizorodých látek a poranění oka – Cizorodé látky a jedy – Pestrý výčet – houby, nadměrný alkohol, benzín, saponáty, kyseliny, zásady“). cmmj.cz.
2. Česká lékárnická komora. *První pomoc při otravách* (leták, „Nejčastějšími příčinami jsou: 1) léky, 2) chemikálie v domácnosti či na pracovišti, 3) rostliny, živočichové a houby“). lekarnici.cz.

Karta 5, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Zbraně a střelivo, první pomoc* (školicí prezentace, snímek 52: „Pomoc – rychle vyvolat zvracení, nenechat usnout, kontrolovat životní funkce, záchranná služba; Kontraindikace – kyseliny/mléko, zásady/voda s octem, alkohol/voda, houby/živočišné uhlí – vždy po konzultaci s lékařem“). cmmj.cz.
2. Česká lékárnická komora. *První pomoc při otravách* (leták, „Zavolejte záchrannou službu 155… Zvracení vyvolejte pouze po dohodě se záchranáři nebo toxikology… Nikdy nevyvolávejte zvracení například při otravě saponáty, žíravinami“). lekarnici.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: živočišné uhlí (Alex P. Kok, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Zbraně a střelivo, první pomoc* (školicí prezentace, snímek 52: „Poranění oka – Ošetření jen při nejlehčích případech (zrnko písku) – Opatrně vyjmout (vlhký kapesník), oční kapky – Neodstraňovat zabodnuté předměty, překrýt zlehka gázou, vždy lékař – Vstříknutí kapalin – výplach čistou vodou, lékař“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: oční kompresa (National Eye Institute, National Institutes of Health, volné dílo).

Karta 5, otázka C1

1. Wikipedie. *Hlaveň* (oddíl „Ráže a vývrt“). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Nábojová komora*. cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nábojová komora (Tigerflieger, CC BY-SA 3.0), drážkovaný vývrt (BreTho, CC BY-SA 4.0), ústí hlavně (Darron Birgenheier, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 5, otázka C2

1. Wikipedie. *Hlaveň* (oddíl „Ráže a vývrt“). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Nábojová komora* (oddíl „Nábojové komory kulových zbraní“ — zařízntutí střely do drážek). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: drážky a pole (BreTho, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Opakovací zbraň se samočinným přebíjením… Nesprávné označení „automaty“… Přebíjení zpětným tlakem povýstřelových plynů… Uzavřené – pouze tlak pružiny (malorážky)“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, příloha č. 1, bod 1.6 („Samonabíjecí (poloautomatická) palná zbraň - palná zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu a jejíž konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště“). zakonyprolidi.cz.
3. *Poloautomatická zbraň*. In: Střelecký slovník, LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní („‚Poloautomatická zbraň‘ nebo ‚poloautomat‘ je volnější označení pro samonabíjecí zbraň. Nezaměňovat s označením ‚samopal‘“). gunlex.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Izhmash Tigr-308 (Dennis van Zuijlekom, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.
5. Video je z výcvikového filmu americké armády *Rifle, Caliber .30, M1: Principles of Operation* (1943) uloženého v Internet Archive a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: odběr plynů u samonabíjecí pušky (US Army, volné dílo).

Karta 6, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i) a k) (doslovná citace: „zakazuje se… střílet zvěř jinou zbraní než loveckou… [a] střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, příloha č. 2, body 1.3.2 a 1.3.3 (řadí mezi zbraně kategorie R3 „dlouhé samonabíjecí palné zbraně, jejichž zásobník nebo nábojová schránka a nábojová komora mohou dohromady pojmout více než 3 náboje“, s dodatečnými podmínkami u odnímatelného zásobníku menší kapacity). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Izhmash Tigr-308 (Dennis van Zuijlekom, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 6, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Přímotažné závěry… Uzamčené - závora (závorník)… Uzavřené – pouze tlak pružiny (malorážky)… Náročnější na čištění… Volba vhodného střeliva (rozměry, tlak)“). cmmj.cz.
2. Schéma je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšené, ne oříznuté (doplněné bílým orámováním na poměr 3 : 2): odběr plynů (Grasyl, volné dílo).
3. Animace je z Wikimedia Commons a je beze změny: neuzamčený závěr (GlowBee, CC0), 2012. Znění licence: CC0.

Karta 6, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5: „Vyjímatelný zásobník… Schránka… Trubkový zásobník“, a snímek 6: „Různé typy zásobníků“ u samonabíjecích zbraní). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. k) (doslovná citace: „zakazuje se… střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: krabicový zásobník (Dennis van Zuijlekom, CC BY-SA 2.0), pevná nábojová schránka (BigBattles, volné dílo), trubkový zásobník (Cjp24, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6: „Náročnější na čištění… Volba vhodného střeliva (rozměry, tlak)“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. k) (doslovná citace: „zakazuje se… střílet zvěř ze zbraní samonabíjecích se zásobníkem nebo nábojovou schránkou schopnými pojmout více než 2 náboje nebo ze samočinných zbraní“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Izhmash Tigr-308 (Dennis van Zuijlekom, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 6, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 53: „První pomoc při popáleninách a omrzlinách… Popáleniny 1. – 3. stupeň [zarudnutí – puchýře – otevřené rány]… Omrzliny 1. – 3. stupeň [bledá pokožka, mravenčení – nažloutlá pokožka, puchýře – odumřelá necitlivá tkáň]“, okruh VI/B/6). cmmj.cz.
2. *Popálenina*, oddíl Klasifikace závažnosti (přehled stupňů popálenin podle hloubky postižení kůže — zarudnutí bez puchýřů, mělké i hluboké puchýře, ztuhlá bezbolestná rána). cs.wikipedia.org.
3. *Omrzlina* (úvod a oddíl Příznaky: dělení omrzlin od lehkých po těžké, kdy hrozí odumření tkáně až ztráta postižené končetiny). cs.wikipedia.org.

Karta 6, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 53: „Popáleniny… Lehčí [slunce, horká voda na minimální ploše] – chladit chladnou vodou, nátěr vhodným prostředkem. Těžší – rychle ochladit chladnou vodou, sterilní překrytí, transport k lékaři“, okruh VI/B/6). cmmj.cz.
2. *Popálenina*, oddíl Léčba (včasné ochlazení do 30 minut od úrazu vodou o teplotě 10–25 °C, nikoli ledovou; očištění vodou a mýdlem, obvaz rány, u chemických popálenin rozsáhlý výplach). cs.wikipedia.org.

Karta 6, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 53: „Omrzliny… Lehčí – pozvolné zahřívání na teplotu těla, v žádném případě teplá voda. Těžší – pozvolné zahřívání, lékařská pomoc“, okruh VI/B/6). cmmj.cz.
2. *Omrzlina*, oddíl První pomoc (umístění do prostředí s pokojovou teplotou, nebezpečí sálavého tepla u necitlivé tkáně, zákaz tření a masírování a opětovného prochlazení rozehřáté tkáně). cs.wikipedia.org.

Karta 6, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10: „Hlavně loveckých zbraní… Brokovnice: Nábojová komora, přechodový kužel, hladký vývrt, choke, ústí, vytahovač, vyhazovač“, okruh VI/C/5,6,7). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Brokovnice*, oddíl Hlaveň brokovnice a Zahrdlení (popis konstrukce brokové hlavně — hladký vývrt bez drážek a zahrdlení/choke u ústí, včetně stupňů zúžení). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: nábojová komora (Auckland Museum, CC BY 2.0), vyhazovač (Joachim Baecker, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10: „Hlavně loveckých zbraní… Kulovnice: Komora, přechodový kužel, vývrt, ústí, vývrt – pole, drážky, stoupání… Brokovnice: … hladký vývrt, choke…“, okruh VI/C/5,6,7). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Brokovnice*, oddíl Hlaveň brokovnice (hladký vývrt bez drážek u brokových hlavní, zmínka o historických drážkovaných a „struhadlových“ vývrtech i o speciálním vývrtu Paradox). cs.wikipedia.org.
3. *Kulovnice*, úvodní odstavec (kulovnice jako zbraň s drážkovaným vývrtem hlavně; drážky ve tvaru šroubovice po celé délce hlavně, jejich účelem je rotační stabilizace střely). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen ořízнutá a zmenšená: drážkovaný vývrt (Tom Nardi, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 7, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18: „Náboje pro kulovnice – nábojnice, střela, prachová náplň […] Zápalka (Boxer, Berdan), zátravka […] Střela, zaškrcení, výtahová síla“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímky 38, 46 a 51: „Náboj – je celek určený ke vkládání do nábojových komor zbraní a skládá se z: nábojnice – spojuje všechny části v jeden celek; prachová náplň – při hoření předává chemickou energii střele; zápalka – vytváří zážeh prachu, třaskavá směs; střela – předává pohybovou energii cíli a tím ho rozrušuje“; „Střelný prach se používá bezdýmný pomalu hořící válečkový“; „Zážeh prachu za zvýšeného tlaku 2 – 4 Mpa. Tlak při roznětu zápalky nesmí překročit výtahovou sílu“). web2.mendelu.cz.
3. *Střelecký slovník*, hesla „náboj“ (celek, který se skládá z „nábojnice, zápalky nebo zápalkové složе, výmetné náplně a střely“) a „nábojnice“ („tenkostěnná, zpravidla kovová nádoba spojující jednotlivé části náboje (střelu, prachovou náplň, zápalku) v jeden celek“). gunlex.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: nábojnice (Malis, volné dílo), zápalka (Malis, volné dílo), prachová náplň (Arthurrh, CC BY-SA 3.0), střela (Malis, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 7, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18: „Náboje pro kulovnice – Náboj-

nice – Válcovitá, kuželová, lahvicovitá (s krčkem a dosedacím kuželem) – Drážka, rozšířený okraj, dosedací nákružek – Okrajový a středový zápal – Zápalka (Boxer, Berdan), zátravka“). cmmj.cz.

2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 46: „Kulový náboj – Nábojnice okrajové a bezokrajové a s dosedacím nákružkem. Boxerovu zápalku s vnitřní kovadlinkou a jednou zátravkou má střelivo americké. Berdanovu zápalku s vnější kovadlinkou dvěma zátravkami mívá většina evropského střeliva.“). web2.mendelu.cz.
3. *Střelecký slovník*, hesla „nábojnice“ („Tenkostěnná, zpravidla kovová nádoba spojující jednotlivé části náboje (střelu, prachovou náplň, zápalku) v jeden celek.“) a „náboj se středovým zápalem“ („Zápalková slož se nachází v zápalce, která je umístěna ve středu nábojnice. Používají se zápalky typu Berdan a Boxer, které jsou nahraditelné.“). gunlex.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dno (Malis, volné dílo), okraj a nákružek (Malis, volné dílo), krček (Malis, volné dílo), zápal (Malis, volné dílo).

Karta 7, otázka A3

1. *Střelecký slovník*, heslo „náboj s okrajovým zápalem“ („Zápalková slož je umístěna přímo v okraji nábojnice a ne v zápalce tak jako u náboje se středovým zápalem (např. náboj .22 Long Rifle).“). gunlex.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (snímek 4: „Zbraně s okrajovým zápalem – Použití: Okrajový zápal – pernatá, malé šelmy, výcvik“; snímek 25: „Zápal – Okrajový – malorážky, flobertky“). cmmj.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 39: „Flobertky – zápalná slož nalisována do dutého okraje nábojnice. Pro vyšší výkony nutné pevné dno nábojnice – zápalka.“). web2.mendelu.cz.
4. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, příloha č. 2, body 1.3.6.2 a 1.4 (mezi zbraně kategorie R3 řadí krátké palné zbraně nabíjené jednotlivě pro střelivo „s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 280 mm“; do kategorie R4 řadí „samonabíjecí, opakovací a jednotlivě nabíjené palné zbraně neuvedené v jiných kategoriích“, tedy i zbraně pro okrajový zápal od této délky). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: .22 Long Rifle (Malis, volné dílo).

Karta 7, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 68 („Při střelbě jednotnou střelou je nemyslivecké střílet na takovou vzdálenost, která neumožňuje přesné zamíření, kdy nástřelem zjištěný rozptyl střel je tak veliký, že i při správném zamíření není vyloučen chybný zásah, a na kterou střela nemá dostatečnou energii k okamžitému usmrcení zvěře. Této zásadě musí odpovídat volba kulové zbraně a střeliva použitých k lovu.“), citováno dle KAMLER, J., DVOŘÁK, J., PLHAL, R., VALA, Z., ERNST, M. *Myslivost* (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, str. 104). web2.mendelu.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 49: „Střely loveckých kulových nábojů – Poloplášťová střela měkký hrot. Tříštivá – expanzní střela… Střely s řízeným rozkladem: jejich přední část se rychle rozloží a předá maximum energie zvěři a zadní část zůstává v celku a působí hluboký vstřel.“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (snímek 18: „Volba střeliva a skladování“; snímek 34: „Volba lovecké zbraně a střeliva – Podmínky lovu, Lovená zvěř, Přírodní podmínky, Počasí, Předpokládaná vzdálenost střelby, Způsob lovu, Možnost opakování rány, Předpokládaný výřad, Vlastní zkušenost“). cmmj.cz.

Karta 7, otázka A5

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímky 22–23: „Ráže kulovnice je značena různě… Evropský systém: 7x57, R, S, J… Americký systém – dle období… po r. 1910 – ráž v tisícinách palce a ostatní údaje se vyjadřují slovně (300 Win. Mag., 222 Rem.)“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (snímek 19: „Ráže loveckých kulovnic – Anglo-americký systém… Evropský systém… Informativní srovnání: 222 Remington/5,6×43; 308 Winchester/7,62×51; 30-06 Spr./7,62×63“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nábojnice ráže 7×57 (Malis, volné dílo).

Karta 7, otázka B1

1. lekarweb.cz. *Řezné a bodné rány: První pomoc, která může zachránit život*. lekarweb.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: obvaz na ruce (Sciencia58, volné dílo).

Karta 7, otázka B2

1. lekarweb.cz. *Řezné a bodné rány: První pomoc, která může zachránit život*. lekarweb.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: obvaz na ruce (Sciencia58, volné dílo).

Karta 7, otázka B3

1. lekarweb.cz. *Řezné a bodné rány: První pomoc, která může zachránit život*. lekarweb.cz.

Karta 7, otázka C1

1. Wikipedie. *Brokovnice* (oddíl Zahrdlení). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zahrdlovací vložka (Kartouche, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka C2

1. Wikipedie. *Brokovnice* (oddíl Zahrdlení). cs.wikipedia.org.
2. Kresba je schéma: 180 teček představuje broky z jednoho náboje a podíl teček v kruhu odpovídá krytí, které pro válcovou hlaveň a pro plné zahrdlení uvádí zdroj 1. Skutečné rozložení broků se od rány k ráně liší.

Karta 8, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Náboje pro brokovnice“: „Nábojnice, prachová náplň, zátka (kontejner), střela, uzavírka“; k nábojnici dále „Plášť (papír, plast), Kování, Zápalka, zátravka“). cmmj.cz.
2. ČSN 39 5002 *Civilní střelné zbraně a střelivo – Terminologie* (česká technická norma stanovující názvosloví civilních zbraní, mechanických zbraní a příslušného střeliva; platí od 1. 8. 2023). technickenormy.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nábojnice (Wikidudeman, public domain), prachová náplň (Cosmicaster1, CC BY-SA 4.0), zátka (kontejner) (Grasyl, CC BY-SA 4.0), broky (Lamiot, public domain). Znění licencí: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Náboje pro brokovnice“: nábojnice „Plášť (papír, plast)“; „Plastový kontejner (zvýšení krytí, ochrana hlavně)“; „Výběr střeliva a skladování“). cmmj.cz.
2. Sellier & Bellot. *Lovecké náboje – plast* (výrobce u své řady loveckého brokového střeliva popisuje konstrukci s „plastovou zátkou s chráničem broků“). sellier-bellot.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: plastový kontejner (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22 „Ráže loveckých brokovnic“: „Další označení na nábojnici: Průměr broků (v mm a národním číslování), Hmotnost brokové navážky, Další vlastnosti střeliva (Mag.), Konstrukční a obchodní označení, Materiál broků, určení (steel, skeet aj.)“). cmmj.cz.
2. Kde lovit. *Počty broků v hromadných nábojích* (přehled výrobního značení brokového střeliva – ráže, délka nábojnice, hmotnost brokové náplně a průměr broků). kdelovit.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: označení na nábojnici (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Náboje pro brokovnice“: „Výběr střeliva a skladování“; snímek 22 „Ráže loveckých brokovnic“: rozměry ráže a délky nábojnice). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně), s. 103, myslivecký řád, bod 62 („Při střelbě brokem myslivec nestřílí na příliš velké vzdálenosti… za maximální vzdálenost střelby brokem je nutno i u nejvýkonnějších zbraní považovat vzdálenost 40 metrů… Za lovecky použitelné se považují náboje s broky o průměru 2,5 až 4 mm, podle druhu lovené zvěře, povětrnostních a ostatních podmínek.“). web2.mendelu.cz.
3. Krivjanský, T. *Myslivecké střelectví*. Vydavatelství EPOS (citováno in: *Počty broků v hromadných nábojích*, tabulka 6 – při náplni 28,4 g uvádí 312 broků o průměru 2,5 mm a 76 broků o průměru 4,0 mm). Kresba je z těchto čísel nakreslená, broky jsou v ní ve vzájemném poměru průměrů. kdelovit.cz.
4. Krivjanský, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (kapitola Maximální dostřel; vydavatelství EPOS; brok o průměru 2,5 mm má dostřel asi 200 m, brok 4,0 mm asi 350 m). kdelovit.cz.

Karta 8, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22 „Ráže loveckých brokovnic“: „Délka nábojnice: Nejčastěji 65, 70, 76 mm“; snímek 21: „Další vlastnosti střeliva (Mag.)“). cmmj.cz.
2. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. C.I.P. (Mezinárodní stálá komise pro zkoušení ručních palných zbraní, podle jejíchž pravidel ČÚZZS v ČR ověřuje rozměry a zkušební tlaky civilních zbraní a střeliva). cuzzs.gov.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): magnum vedle běžného náboje (Arz, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka B1

1. Fakultní nemocnice v Motole. *Poranění zvířetem a rizika pobytu ve volné přírodě* (leták, sekce „Jaká zvířata představují nejčastěji riziko?“). fnmotol.cz.

2. Český červený kříž. *Standardy první pomoci* (2017, kap. 4.6 Uštknutí hadem, kousnutí či bodnutí exotickým hmyzem, s. 37). cervenykriz.eu.
3. Český červený kříž. *Standardy první pomoci* (2017, kap. 8.10 Alergická příhoda, s. 62 a kap. 8.11 Přisáté klíště, s. 63). cervenykriz.eu.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: výstražná cedule (Rosenzweig, CC BY-SA 3.0), zmije obecná (Janus Mosbacher, CC BY-SA 4.0), klíště (Diego Delso, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka B2

1. Český červený kříž. *Standardy první pomoci* (2017, kap. 4.3 Ošetření ran, s. 34–35). cervenykriz.eu.
2. Fakultní nemocnice v Motole. *Poranění zvířetem a rizika pobytu ve volné přírodě* (leták, sekce „Pokousání, poškrábání či jiný rizikový kontakt se savcem"). fnmotol.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sterilní krytí (Korrupt, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 8, otázka B3

1. Český červený kříž. *Standardy první pomoci* (2017, kap. 8.10 Alergická příhoda, s. 62–63). cervenykriz.eu.
2. Český červený kříž. *Standardy první pomoci* (2017, kap. 4.6 Uštknutí hadem, kousnutí či bodnutí exotickým hmyzem, s. 38). cervenykriz.eu.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: autoinjektor s adrenalinem (CEphoto, Uwe Aranas, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka C1

1. KRIVJANSKÝ, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (EPOS), článek „Spoušťové zařízení myslivecých zbraní – napínáčky". kdelovit.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons, pocházejí ze stejného snímku a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kohout a spoušť (Thuringius, public domain).

Karta 8, otázka C2

1. KRIVJANSKÝ, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (EPOS), článek „Spoušťové zařízení myslivecých zbraní – napínáčky". kdelovit.cz.
2. Wikipedie. *Napínáček (zbraň)* (sekce „Použití", „Princip funkce" a „Konstrukce"). cs.wikipedia.org.
3. Schémata jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznutá a zmenšená: německý napínáček (W.Klos, CC BY-SA 3.0), francouzský napínáček (Kr2455, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0.

Karta 9, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Střely pro kulovnice": provedení – poloplášťové, celoplášťové, tříštivé s kryt-kou, celoolověné, monolitické, dvojjaderné s řízeným rozkladem; tvar – kulovitý, ogivální, biogivální). cmmj.cz.
2. gunlex.cz, Střelecký slovník sdružení LEX. *Celoplášťová střela* („olověné jádro střely je pokryto kovovým pláštěm, nejčastěji měděným"). gunlex.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní materiál, snímek 47: „Tvar – kužel či ogivál, tj. kružnice, jejíž střed leží na dělící čáře mezi přední a vodicí částí střely; biogivální mají zkosenou i zadní část"). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: poloplášťová (Malis, public domain), celoplášťová (Arielnyc2006, CC0), tříštivá (Thewellman, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 9, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (zakazuje „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J"). zakonyprolidi.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní materiál, snímek 60 „Koncová balistika": „Celkový účinek střely = ranivost", faktory hmotnost a průměr střely, dopadová rychlost, energie, deformovatelnost (tříštivost) a průbojnost). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: střela s řízeným rozkladem (Lord Mountbatten, public domain).

Karta 9, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Střely pro kulovnice": „Šokový párový účinek, střelný kanál, kmitající kaverna"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní materiál, snímek 60 „Koncová balistika": „Celkový účinek střely = ranivost", faktory hmotnost a průměr střely, dopadová rychlost, energie a deformovatelnost). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kmitající kaverna (Nathan Boor & Kurt Groover of Aimed Research, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 9, otázka A4

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní materiál, snímek 48: „Plášťové střely mají pevnější vnější plášť z Tombaku... Do vnitřku pláště se zalisuje olověné jádro střely."). web2.mendelu.cz.
2. gunlex.cz, Střelecký slovník sdružení LEX. *Celoplášťová střela* („olověné jádro střely je pokryto

kovovým pláštěm, nejčastěji měděným“). gunlex.cz.
3. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, tamtéž, snímek 43 „Olověné střely“ („Kontaminovaná je i zvěřina v okolí střelného kanálu kulové střely, až 70 – 300 µg olova na gram zvěřiny. Riziko do 10 cm od dráhy střely.“). web2.mendelu.cz.
4. Wikipedie. *Tombak* („Tombak (zastarale tompach či tumpach) je označení slitiny mědi (80 % – 95 %) a zinku.“). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: poloplášťová (Malis, public domain), celoplášťová (Arielnyc2006, CC0), tříštivá (Thewellman, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 9, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Střely pro kulovnice“: „Střely s řízeným rozkladem (speciální střely): jejich přední část se rychle rozloží a předá maximum energie zvěři a zadní část zůstává v celku a působí hluboký vstřel (dvojité jádro, prolis pláště, zesílení pláště – TIG, TUG, H-plášť)“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní materiál, snímek 60 „Koncová balistika“: celkový účinek střely (ranivost) závisí na deformovatelnosti (tříštivosti) i na průbojnosti). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: střela s řízeným rozkladem (Lord Mountbatten, public domain).

Karta 9, otázka B1

1. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), § 54 odst. 2 písm. b) a § 76 odst. 2 písm. d); zrušen k 1. 1. 2026 zákonem č. 90/2024 Sb.. zakonyprolidi.cz.
2. Ministerstvo zdravotnictví. Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice, § 7; zrušena k 1. 1. 2026 zákonem č. 90/2024 Sb. zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (povinnosti vedoucího honu před zahájením honu, čl. 13 písm. d)). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lékárnička (Friedrich Haag, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B2

1. Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), § 54 odst. 2 písm. b); zrušen k 1. 1. 2026 zákonem č. 90/2024 Sb.. zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (povinnosti vedoucího honu před zahájením honu, čl. 13 písm. d)). cmmj.cz.

Karta 9, otázka B3

1. Ministerstvo zdravotnictví. Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice, příloha č. 2 (Obsah lékárničky první pomoci); zrušena k 1. 1. 2026 zákonem č. 90/2024 Sb. zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (lékárnička s obsahem odpovídajícím nejméně automobilové lékárničce, čl. 13 písm. d)). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: trojcípý šátek (Palatinatian, CC BY-SA 2.5), sterilní obvaz (Hufi, CC BY-SA 3.0), rukavice (Beendy234, CC0), nůžky (Anthony Appleyard, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 2.5, CC BY-SA 3.0, CC0.

Karta 9, otázka C1

1. Lukáš Linhart. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školení lektorů a zkušebních komisařů ČMMJ, z.s., snímek 13 – Pojistky zbraní, okruh VI/C/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: křídlová pojistka (Efeesh, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka C2

1. Lukáš Linhart. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školení lektorů a zkušebních komisařů ČMMJ, z.s., snímek 13 – Pojistky zbraní, okruh VI/C/9). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: křídlová pojistka (Efeesh, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 21 a 23: „Náboje pro brokovnice – Nábojnice, prachová náplň, zátka (kontejner), střela, uzavírka… Plášť (papír, plast)… Prach (bezdýmný)… Uzavírka (papírová, plastová) nebo prolis“; „Hromadná – Náplň obvykle od 24 g do 36 g (50 g u Mag.)“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 40 a 41: „Brokový náboj… Nábojnice - plášť jsou papírové, plastové a mosazné… Kování – zpevňuje dno nábojnice… Prach hoří rychle – je lístkový“; „Brokový náboj Magnum: delší nábojnice 76 mm, větší brokovou náplň 36 g u 12; 30 g u 16 a 27 g u 20, vyvíjí vyšší tlak“). web2.mendelu.cz.
3. Krivjanský, T. *Myslivecké střelectví*. Vydavatelství EPOS (citováno in: *Počty broků v hromadných*

nábojích – „Váha brokové náplně se udržuje v úzké toleranci a její nominální hodnota je stanovena pro každý typ náboje a určení samostatně“; plstěná zátka je u sportovních nábojů „nahrazena plastickou zátkou – kontejnerem s chráničem broků“). kdelovit.cz.

4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): rozložený brokový náboj (Joachim Baecker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Střely pro brokovnice – Hromadná… Materiál - olovo (přísady), ocel, zinek – výhody, nevýhody“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 42 a 43: „Broky Tradiční z olova plus antimon (1–4 % pro zvýšení tvrdosti) a arzénu (1 % pro udržení kulovitosti), na povrchu grafit… Do průměru asi 4 mm se vyrábějí litím ve vysokých věžích… Nad 4 mm lisováním z olověných drátů… 31.12.2010 – zákaz olověných nábojů pro lov vodního ptactva. Olovo představuje i riziko pro konzumenty zvěře. Náhrada – ocel, zinek a jiné kovy, nic není plnohodnotné“; „Olovo je těžký kov, který má tendenci se kumulovat v potravních řetězcích… Existence úhynů vodního ptactva po polknutí broků je prokázaná“). web2.mendelu.cz.
3. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní. *Test ocelových a olověných broků v rámci připomínek pro ECHA* („ocelové broky se odrážejí podstatně častěji než olověné“; „ocelové broky při nárazu do tvrdé překážky zůstávají vcelku“, zatímco „olověné broky se při nárazu do tvrdé překážky tříští“). gunlex.cz.
4. Sellier & Bellot. *Neolověné broky* (produktová řada ocelových a zinkových brokových nábojů – Steel Shots a Zinc Shots). sellier-bellot.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: olověné broky (Lamiot, volné dílo).

Karta 10, otázka A3

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 12 a 44: „Vybraná drobná jen brokovnicí s hromadnou střelou (zajíc, bažant, perlička, kachny, husy, lyska) Náboje s olověnými broky na vodní ptáky jen mimo mokřady“; „Velikost broků Ve světě mnoho číslování, u nás průměr v mm. sportovní střelba: 2 – 2,4 mm holubi, straky, bažanti: 2,5 – 3,0 mm kachny a zajíci: 3,0 – 3,5 mm zajíc v zimním a za deště: 3,5 – 4,0 mm lišky a divoké husy: 4,0 – 4,5 mm i více“). web2.mendelu.cz.
2. Sellier & Bellot. *Neolověné broky* (produktová řada ocelových a zinkových brokových nábojů jako náhrada olova, mimo jiné pro lov vodní pernaté zvěře). sellier-bellot.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: malé broky (Lamiot, volné dílo), velké broky (Kamitoghani, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A4

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 61: „Dostřel: broky 100xprůměr broku“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Střely pro brokovnice – Hromadná… Číslování a dolet (účinný a bezpečnostní)“). cmmj.cz.
3. Krivjanský, T. *Myslivecké střelectví*. Vydavatelství EPOS (citováno in: *Počty broků v hromadných nábojích*, tabulka 6 – při náplni 28,4 g uvádí 312 broků o průměru 2,5 mm a 76 broků o průměru 4,0 mm). kdelovit.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): čísla broků na nábojích (Amadalvarez, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A5

1. Sellier & Bellot. *Přehled značení průměru broků* (srovnávací tabulka: při průměru 3,50 mm je americká/německá/francouzská/španělská velikost „3“, anglická a italská velikost „2“; při průměru 6,09 mm je americká velikost „No. 4“, anglická „SSSG“; identifikační číslo „7“ odpovídá malému olověnému broku 3,50 mm i ocelovému broku 4,57 mm). sellier-bellot.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 44: „Velikost broků Ve světě mnoho číslování, u nás průměr v mm“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: malé broky (Lamiot, volné dílo), velké broky (posty) (Kamitoghani, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: „Mířidla a zaměřovače – Mechanická: Kulovnice – Muška, Hledí; Brokovnice – Hlavňová lišta, Muška; Naháňková mířidla; Dioptrická (zejména sportovní zbraně); Optická – Okruhy: VI/B/10“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, strana 33: „Mířidla – Mechanická – otevřená, uzavřená – Optická – zaměřovací dalekohledy – kolimátory – Elektro-

optická – infraskopy (noktovizory) – lasery“). web2.mendelu.cz.

3. Wikipedie. *Mechanická mířidla* (heslo, cit. Jankových, R. *Hlavňové zbraně a střelivo*, VUT Brno, 2012: „V některých pramenech se používá označení mechanické zaměřovače. Vedle mechanických existují ještě optické zaměřovače. Mechanické zaměřovače se dále dělí na otevřené a dioptrové“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: otevřená mířidla (Wittkowsky, CC BY-SA 3.0), dioptr (Francis Flinch, CC BY-SA 3.0), puškohled (Microflexer, CC BY-SA 4.0), kolimátor (Andreas Klehr, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka B2

1. Wikipedie. *Mechanická mířidla* (heslo, cit. Jankových, R. *Hlavňové zbraně a střelivo*, VUT Brno, 2012: „Omezením při používání mechanických mířidel jsou schopnosti lidského zraku… Lidské oko není schopno vidět ostře současně předměty blízké a vzdálené… Nevýhodou dioptru je zmenšení zorného pole střelce a horší míření za nepříznivých světelných podmínek“). cs.wikipedia.org.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, strany 34–36: „Kolimátor – pro rychlé zamíření hlavně na pohybující se terč, nezvětšuje, červený záměrný bod… Zvětšení dalekohledů: 1-15 krát… Krytky – ochrana proti mechanickému poškození a ušpinění čoček“). web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 16: „Přístroje pro noční vidění, elektronické a jiné pomůcky – Pozorovací i zaměřovací – Noktovizory – Zbytkové světlo, chemická reakce, několik generací – Termovize – Digitální přístroje“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: mechanická mířidla (Wittkowsky, CC BY-SA 3.0), dioptr (Francis Flinch, CC BY-SA 3.0), puškohled (Microflexer, CC BY-SA 4.0), kolimátor (Andreas Klehr, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14: „Mířidla a zaměřovače – Mechanická – Kulovnice – Muška, Hledí – Brokovnice – Hlavňová lišta, Muška“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, strana 33: „Záměrná délka – vzdálenost mezi muškou a hledím, čím je větší tím je přesnější zamíření – Plošina – (záměrná lišta) používá se místo hledí u brokovnic – Perlička mušky… Luminiscenční muška… Druhá muška – uprostřed plošiny pro přesnější zamíření“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Mechanická mířidla* (heslo, cit. Jankových, R. *Hlavňové zbraně a střelivo*, VUT Brno, 2012: „Otevřená mechanická mířidla… Obvykle je tvořena dvěma hlavními prvky – muškou a hledím… Výjimečně na brokovnicích je muška a hledí nahrazena lištou a muškou, nebo i samostatnou lištou“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muška a hledí (Wittkowsky, CC BY-SA 3.0), dioptr (Francis Flinch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25 „Zápalky a střelné prachy“, okruhy VI/C/10,11: „Zápal – Okrajový – malorážky, flobertky – Středový – Berdan, Boxer, Gevelot – vnější a vnitřní kovadlinka“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, strana 11: „1845 – Flobert vytvořil jednotný náboj s okrajovým zápalem… 1867 – Boxer – zápalka pro středový zápal s vnitřní kovadlinkou“; strana 39: „Flobertky – zápalná slož nalisována do dutého okraje nábojnice. Pro vyšší výkony nutné pevné dno nábojnice - zápalka“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Zápalka (iniciátor palných zbraní)* (heslo, kapitola Konstrukce – Mechanicky iniciované zápalky: „Zápalky s okrajovým zápalem jsou tvořeny pouze zápalkovou složí, která je zalisována do výdutě okraje dna nábojnice… Zápalky se středovým zápalem… K aktivaci dochází nárazem úderníku do středu dna nábojky, kde je zalisována zápalka“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: okrajový zápal (Roo72, volné dílo), středový zápal (Thierry Marthy, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 10, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25 „Zápalky a střelné prachy“, okruhy VI/C/10,11: „Středový – Berdan, Boxer, Gevelot – vnější a vnitřní kovadlinka“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, strana 46: „Boxerovu zápalku s vnitřní kovadlinkou a jednou zátravkou má střelivo americké. Berdanovu zápalku s vnější kovadlinkou dvěmi zátravkami mívá většina evropského střeliva“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Zápalka (iniciátor palných zbraní)* (heslo, kapitola Konstrukce – Zápalky se středovým zápalem: „Typ berdan. Jde o zápalky bez

kovadlinky… Kovadlinka pro tuto zápalku je součástí nábojnice. Otvory pro zapálení výmetné náplně náboje jsou umístěny mimo střed nábojnice… Typ boxer. V této konstrukci je kovadlinka součástí zápalky. Otvor pro zapálení výmetné náplně je proveden ve středu nábojnice“). cs.wikipedia.org.

4. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená (dva výřezy z jedné kresby vedle sebe): Boxerova a Berdanova zápalka (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, příloha č. 1, bod 2.5.1 („Jednotná střela - střela, které se po opuštění hlavně nerozdělí“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Střely pro brokovnice – Jednotná – Sférické, Brenneke, Slug, S-Ball Plastic – Šípovitá konstrukce, podkaliberní, Ideal“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sférická střela (Lee Hutchinson, CC BY 2.0), Brenneke (Lord Mountbatten, volné dílo), Slug (Lord Mountbatten, volné dílo), sabotová střela (Lord Mountbatten, CC0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC0.

Karta 11, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) („střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J; to neplatí … při … lovu prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Jednotná – … Použití a účinný dostřel“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: jednotná střela (Lord Mountbatten, volné dílo).

Karta 11, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31: „Dostřel loveckých zbraní – Myslivecká vzdálenost: Brokovnice 35–40 m, jednotná střela 50 m, Kulovnice 150 m srnčí, 200 m velká zvěř … Bezpečnostní vzdálenost: … jednotná střela 1500 m“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (na spárkatou zvěř je předepsána kulovnice s energií náboje ve 100 m nejméně 1000 J u srnčí a 1500 J u ostatní spárkaté zvěře). zakonyprolidi.cz.
3. Graf je z údajů zdroje 1 nakreslený.
4. Myslivecký řád ČMMJ, bod 45 („Jednotná střela z brokovnice může doletět do vzdálenosti asi 1000 metrů“). cmmj.cz.

Karta 11, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Jednotná – Problém stabilizace – … Šípovitá konstrukce, podkaliberní, Ideal“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10: „Hlavně loveckých zbraní – Zahrdlení (choke) – Sražení brokového shluku, zpomalení zátky – Pevné, výměnné, paradox“). cmmj.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio, „Jednotná střela do brokovnice – Stabilizace: šípová a rotací (přední část střely je těžší než zadní – dutinou nebo zátkou a točí se při letu)“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: podkaliberní střely v sabotu (Jason Wimbiscus, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23: „Jednotná – … Nedostatky a výhody“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (spárkatou zvěř lze střílet jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m nejméně 1000 J u srnčí a 1500 J u ostatní spárkaté; výjimkou je prase divoké při nadháňce, naháňce nebo nátlačce, které lze střílet i brokovnicí s jednotnou střelou). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31: „Dostřel loveckých zbraní – Myslivecká vzdálenost: jednotná střela 50 m, Kulovnice 150 m srnčí, 200 m velká zvěř“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: podkaliberní střely v sabotu (Jason Wimbiscus, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17: „Montáže zaměřovacích dalekohledů – Požadavky: Tuhost, Spolehlivost ukotvení, Zachování nástřelu při sejmutí, Přiměřená výška“, okruh VI/B/11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Puškohled*, oddíl Montáž (heslo: „Puškohledy se typicky upevňují pomocí kroužků nebo lišt na tělo zbraně… Správná mon-

táž je zásadní pro zachování přesnosti a mechanickou odolnost“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: montáž puškohledu (Ragnhild Kjeldsen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17: „Montáže zaměřovacích dalekohledů – Typy: Klapková, Násuvná Weaver (Picatinny), Schwenk“, okruh VI/B/11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Puškohled*, oddíl Montáž (heslo: „Mezi standardy lišt patří systém MIL-STD-1913 [Picatinny rail] a novější STANAG 4694 [NATO Accessory Rail]“). cs.wikipedia.org.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: násuvná montáž (Sauer202, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 17: „Montáže zaměřovacích dalekohledů – Problémy: Plovoucí zásahy, Tečení za studena“, okruh VI/B/11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Puškohled*, oddíl Odolnost a trvanlivost puškohledů (heslo: „Z tohoto zatížení mohou vznikat mechanické následky — posuny nastavení [zero shift]… uvolnění montáže či poškození tubusu a vnitřních upevnění optických členů“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: montáž puškohledu (Ragnhild Kjeldsen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25: „Zápalky a střelné prachy – Střelný prach: Černý (dýmný) - historie, Bezdýmný: Jednosložkový - nitrocelulózový, Dvousložkový - nitroglycerinový s přísadami aj., Kontrolované hoření, Různé vlastnosti podle různých výrobců“, okruh VI/C/10,11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Bezdýmný střelný prach*, oddíl Druhy bezdýmných prachů („Základní používané druhy prachů jsou: Nitrocelulózové (označení Nc), Nitroglycerinové (označení Ng)… Nitrocelulózové polokoloidní prachy mají zásadní použití ve střelných zbraních“). cs.wikipedia.org.
3. Wikipedie. *Střelný prach*, oddíl Použití („V současné době prakticky totálně skončilo využití černého střelného prachu v palných zbraních… V této oblasti má naopak velmi významné postavení bezdýmý střelný prach“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: černý prach (Jacek Halicki, CC BY-SA 4.0), bezdýmný prach (Halen, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 11, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 25: „Zápalky a střelné prachy – … Nezaměnit prach pro brokové a kulové náboje!“, okruh VI/C/10,11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Bezdýmný střelný prach*, oddíl Regulace hoření („Způsob hoření je závislý na způsobu odhořívání. Mění velikost a tvar zrn, což ovlivní plochu při odhořívání“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vzorky prachu (Arthurrh, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A1

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „Evropský systém: 7x57, R, S, J – zaokrouhlený průměr vývrtu v polích v (mm) X délka nábojnice v (mm)“; „Dnes – chaos vlivem globalizace“). web2.mendelu.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží uvádí evropská označení 6,5×57, 7×57, 7×64, 9,3×72 R, 8×57 JS a 9,3×74 R). nli.gov.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: 7×57 (Malis, volné dílo), 9,3×74 R (Sumatra, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A2

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „Americký systém – dle období: 1850–1870 – průměr v setinách palce a slovním vyjádřením délky nábojnice (22 Long Rifle, 22 Short); 1870–1910 – kombinace 2 až 3 čísel – 1. průměr v setinách palce, 2. hmotnost původní náplně prachu v grainech, 3. hmotnost střely v grainech (25–35 Winchester); po r. 1910 – ráž v tisícinách palce a ostatní údaje se vyjadřují slovně (300 Win. Mag., 222 Rem.), údaje o výrobci, ráži, druhu zápalu, tvaru nábojnice, balistických vlastnostech, komerční název“). web2.mendelu.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží uvádí americká označení .308 Winchester, .222 Remington, .223 Remington a .30-06 Springfield). nli.gov.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: .308 Winchester (JHobbs, CC BY-SA 4.0), .222 Remington (Malis, volné dílo), .30-06 Springfield (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A3

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „Evropský systém: 7x57, R, S, J … R – okrajová nábojnice (R = Rand = okraj); I = J – vojenský původ ráže (I = Infantery = pěchota); S – silnější průměr střely z 8 mm na 8,2 mm (S = Stark = silný, nebo Spitz-Geshoss = špičatá střela)“). web2.mendelu.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží uvádí ráže 8×57 JS a 9,3×74 R). nli.gov.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: 9,3×74 R (Sumatra, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A4

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „po r. 1910 – ráž v tisícinách palce a ostatní údaje se vyjadřují slovně (300 Win. Mag., 222 Rem.), údaje o výrobci, ráži, druhu zápalu, tvaru nábojnice, balistických vlastnostech, komerční název“). web2.mendelu.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „Informativní srovnání“ – páruje americké a evropské označení, mj. „222 Remington – 5,6 x 43“, „243 Winchester – 6,2 x 51“, „303 British – 7,7 x 56 R“, „30 – 06 Spr. – 7,62 x 63“). cmmj.cz.
3. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží vypisuje plná obchodní jména .222 Remington, .223 Remington, .22 Savage (5,6×52 R) a .30-06 Springfield (7,62×63)). nli.gov.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: Win. – Winchester (JHobbs, CC BY-SA 4.0), Rem. – Remington (Malis, volné dílo), Spr. – Springfield (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 19: „Trendy – Vyšší výkon (Mag.), Vyšší rychlost, Vyšší hmotnost (g, gr)“). cmmj.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží řadí do stejné výkonnostní skupiny „slabší výkon“ ráže .222 Remington (5,6×41), .223 Remington (5,6×45) a 5,6×50 R Mag.). nli.gov.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018; „SE – vysoká počáteční rychlost střely. Možné další doplňky (Mag., HV…)“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: .300 Win. Mag. (Grasyl, CC BY-SA 4.0), .222 Remington (Malis, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 12, otázka B1

1. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Náboje do ručních palných zbraní* (zážeh zápalky a prachové náplně, stavba brokového náboje – kontejner, plstěná zátka). fsps.muni.cz.
2. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Základy balistiky* (dělení na vnitřní, přechodovou a vnější balistiku podle časových fází výstřelu). fsps.muni.cz.
3. Tomáš Krivjanský, *Myslivecké střelectví* (EPOS). *Balistika – teoretická, experimentální* (vývin tlaku plynů ve vnitřní balistice). kdelovit.cz.
4. MS Kříby Bohuslavice-Březnice. *Choke – k čemu a jak* (mechanismus zahrdlení a protažení brokového shluku). mskriby.cz.
5. Kresba je schéma nakreslené podle popisu fází výstřelu ve zdrojích 1 až 4; rozměry a vzdálenosti nejsou ve skutečném poměru.

Karta 12, otázka B2

1. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Základy balistiky* (vnější balistika jako fáze od ukončení působení plynů po dopad střely na cíl). fsps.muni.cz.
2. Tomáš Krivjanský, *Myslivecké střelectví* (EPOS). *Balistika – teoretická, experimentální* (dráha střely jako vlastní balistická křivka, vliv rychlosti a hmotnosti na její zakřivení). kdelovit.cz.
3. MS Kříby Bohuslavice-Březnice. *Choke – k čemu a jak* (protažení a následný rozptyl brokového shluku turbulencí a srážkami broků, pokles krytí a dostřelu). mskriby.cz.
4. Video je z výukového filmu amerického ministerstva obrany *Fundamentals of Ballistics* (1949) uloženého v Internet Archive a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: dráha střely (US Department of Defense, volné dílo).

Karta 12, otázka B3

1. MS Kříby Bohuslavice-Březnice. *Choke – k čemu a jak* (vliv zahrdlení, velikosti a materiálu broků na krytí a tvar brokového shluku). mskriby.cz.
2. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Náboje do ručních palných zbraní* (funkce plastového kontejneru a plstěné zátky v brokovém náboji). fsps.muni.cz.
3. Wikipedie. *Brokovnice*, oddíl Zahrdlení („pokud má zbraň krytí cca 40 %, lze pomocí nyní používaného maximálního zahrdlení zvětšit krytí na cca 70 %“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: olověné broky (Lamiot, volné dílo).

Karta 12, otázka C1

1. Martin Brožek. *Čištění zbraní v teorii a praxi*, Myslivost 2/2025, s. 50 (příčiny znečištění vývrtu, funkce boreskopu). myslivost.cz.

2. Tomáš Krivjanský, ČMMJ. *Myslivecké střelectví* (kapitola Péče o zbraně – Čištění a konzervace zbraní, brokovnice i kulovnice). omstrebic.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sada na čištění zbraně (Bouterolle, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka C2

1. Tomáš Krivjanský, ČMMJ. *Myslivecké střelectví* (kapitola Péče o zbraně – uložení vyčištěné a nakonzervované zbraně v prodyšném obalu). omstrebic.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění účinném od 1. 1. 2026, § 83 (Zabezpečení uložené zbraně nebo střeliva): odst. 2 a 3 pásma zabezpečení podle počtu zbraní a nábojů, odst. 4 písm. a) výjimka pro nejvýše dvě zbraně kategorie R2 až R4 nebo nejvýše 1000 nábojů kategorie S2 a S3, odst. 6 technické požadavky stanovené nařízením vlády. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otevřený trezor na zbraně (IssueLips, volné dílo).

Karta 13, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Ráže loveckých brokovnic – průměr hlavně – obvykle 12, 16, 20 – odpovídá počtu kulí z 1 anglické libry olova"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „Ráž brokové hlavně – průměr udává číslo určující počet kulí stejného průměru, odlitých z jedné anglické libry olova, které suvně projdou vývrtem hlavně (ráž 12 vznikla z 12ti kulí, ráž 20 z 20ti menších kulí)… Ráže 4-36, běžné 12, 16, a 20"). web2.mendelu.cz.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): srovnání ráží (Vetranio, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Délka nábojnice – nejčastěji 65, 70, 76 mm – další označení na nábojnici – průměr broků (v mm a národním číslování) – hmotnost brokové navážky – další vlastnosti střeliva (Mag.) – konstrukční a obchodní označení (např. Fortuna) – materiál broků, určení (steel, skeet aj.)"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „K tomu ještě délka nábojové komory (12 x 70)"). web2.mendelu.cz.
3. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. *Zkušební značky* (zkušební značky zbraní a střeliva platné podle zákona č. 156/2000 Sb., např. „Kusové ověřování brokovnic – vyšší zkouška"). cuzzs.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: údaje na nábojnici (Grasyl, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22: „Ráže loveckých brokovnic – obvykle 12, 16, 20"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „Ráže 4-36, běžné 12, 16, a 20"). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (Myslivecký řád, bod 62: „Při honu na drobnou zvěř se používají brokovnice ráže 12 až 20"). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: ráž 12 (Wikidudeman, volné dílo), ráž 16 (Mizael Contreras, CC BY-SA 4.0), ráž 20 (Avidbirdenthusiast, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A4

1. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „K tomu ještě délka nábojové komory (12 x 70)"). web2.mendelu.cz.
2. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. *ČSN 39 5020 – tabulky ráží, rozměrů a tlaků* (tabulková část normy věnovaná rozměrům, tlakům a energiím nábojů, mj. tabulka VII „Ráže brokových nábojů"). cuzzs.gov.cz.
3. Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva. C.I.P. (Mezinárodní stálá komise pro zkoušení ručních palných zbraní pro civilní potřebu – mezinárodní zkušební standard, podle kterého se zbraně a střelivo ověřují, než smí na trh). cuzzs.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: náboje 70 mm a 76 mm (Arz, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22 a 23: „Ráže loveckých brokovnic – obvykle 12, 16, 20"; „Střely pro brokovnice – náplň obvykle od 24 g do 36 g (50 g u Mag.)"). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; „Ptáčnice – je brokovnice s menší ráží jak 28 (od průměru vývrtu 13,8mm do 9mm)"; „Rybničnice, Vodnice – brokovnice

ráže 4 nebo 8 s hlavněmi až 130 cm dlouhými, k hromadnému odstřelu vodního ptactva“; „Kachnice – brokovnice upevněné jako dělo na podstavci (vývrt 26 – 50 mm, hlaveň přes 2 m, váha 35 – 80 kg)“). web2.mendelu.cz.

3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kachnice (J. J. Henry, volné dílo).

Karta 13, otázka B1

1. Krivjanský, Tomáš. *Balistika – teoretická, experimentální* (Myslivecké střelectví, vydavatelství EPOS; kapitoly Vnitřní balistika, Přechodová balistika). kdelovit.cz.
2. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Inovace SEBS a ASEBS – Střelecká příprava* (kap. 5.2 Vnitřní balistika, 5.3 Přechodová balistika). fsps.muni.cz.

Karta 13, otázka B2

1. Krivjanský, Tomáš. *Balistika – teoretická, experimentální* (Myslivecké střelectví, vydavatelství EPOS; kapitola Vnější balistika). kdelovit.cz.
2. Fakulta sportovních studií Masarykovy univerzity. *Inovace SEBS a ASEBS – Střelecká příprava* (kap. 5.4 Vnější balistika). fsps.muni.cz.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená, ne oříznutá (doplněná bílým orámováním na poměr 3 : 2): balistická křivka (neznámý autor, volné dílo).
4. Video je z výukového filmu amerického ministerstva obrany *Fundamentals of Ballistics* (1949) uloženého v Internet Archive a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: dráha střely (US Department of Defense, volné dílo).

Karta 13, otázka B3

1. Krivjanský, Tomáš. *Balistické hodnoty nábojů do kulovnic* (Myslivecké střelectví, vydavatelství EPOS; kapitola Čtení v balistických tabulkách, s odkazem na výpočty balistika Ing. Ladislava Dřímala). kdelovit.cz.
2. Wikipedie. *Optimální nástřelná vzdálenost* (definice ONV a jejího zjišťování). cs.wikipedia.org.
3. Kresba je schéma nakreslené podle definice ONV ve zdroji 2. U každého náboje vycházejí jiné vzdálenosti, svislá osa je proti vodorovné mnohonásobně zvětšená.

Karta 13, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7: „Lovecké zbraně s lůžkovým závěrem – Zámky – bicí ústrojí na jednom nosném prvku“, okruhy VI/A/5, VI/C/13). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; snímek 30 „Zámky loveckých zbraní“, snímek 31 „Bicí ústrojí“, snímek 32 „Spoušťové ústrojí“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otevřená baskule (Field-sports Channel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 13, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7: „Zámky – Postranní a lůžkové – Holland & Holland, Anson & Deeley, Blitz“, okruhy VI/A/5, VI/C/13). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně; snímek 30 „Zámky loveckých zbraní – postranní či lůžkové zámky – Anson Deeley: pružiny před kladívky – Blitz: pružiny za kladívky“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lůžkový zámek (Cjp24, CC BY-SA 4.0), postranní zámek (Miso Beno, CC BY-SA 3.0), kohoutkový zámek (Hmaag, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0, CC0.

Karta 14, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Optické přístroje“: „Označování – např. 7×50“; „Zorné pole, paralaxa, dálkoměr“; „Výstupní pupila, výkon za šera“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímky 35–36: „Zvětšení dalekohledů: 1–15 krát“; „4 x 32; 6 x 42; 7 x 50; 8 x 56; 10 x 50“; „Světelnost = míra jasnosti obrazu (čtverec průměru výstupní pupily v mm)“; „Výstupní pupila – je kruhová ploška, ve které vystupují světelné paprsky z okuláru do oka. Vypočítá se jako průměr objektivu/zvětšení“; „Velikost pupily má být 5–7 mm“; „Výkon za šera = kvadrát zvětšení x světelnost (36 x 49 = 1764) pro 6 x 42“; „Zorné pole – je velikost prostoru, který můžeme při pohledu do dalekohledu okem obsáhnout“). web2.mendelu.cz.
3. Wikipedie. *Dämmerungszahl* („Die Dämmerungszahl D – manchmal auch Dämmerungsfaktor (englisch Twilight Factor) – ist eine Kennzahl für die Auflösung (Leistung) eines Fernglases oder Spektives in der Dämmerung“; $D = \sqrt{(V \cdot d/mm)}$, kde V je zvětšení a d průměr objektivu; norma DIN ISO 14490-1). de.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: puškohled (Microflexer, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Optické přístroje“: „Zorné pole, paralaxa, dálkoměr“; „Přístroje pro noční vidění, podsvícení osnovy“; „Digitální a termovizní přístroje“; snímek 16: „Termovize“, „Digi-

tální přístroje“, „Integrované digitální kamery“). cmmj.cz.

2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 35: „Horizontální a vertikální korekce zásahu. Zaostřovací ústrojí pro přizpůsobení oku střelce. Záměrná osnova, svítící záměrný bod. Dálkoměry, kompenzátory poklesu dráhy střely, barometr nebo teploměrem“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (zakazuje „střílet zvěř za noci, tedy hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce, kromě prasat divokých, samic a mláďat ostatních druhů spárkaté zvěře, jezevců lesních, zajíců polních, králíků divokých, kun skalních a lišek obecných, které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: dálkoměr (8th Field Artillery Battalion, Philippine Army, volné dílo), věžička puškohledu (Microflexer, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Optické přístroje“: „Kolimátory, naháňkové puškohledy“; „Zorné pole, paralaxa, dálkoměr“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 36: „Variably – měnitelné zvětšení (běžně od 3 do 12)“; „Zorné pole – je velikost prostoru, který můžeme při pohledu do dalekohledu okem obsáhnout“; snímek 35: „Zvětšení dalekohledů: 1–15 krát“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lehký puškohled s pevným zvětšením (Surv1v4l1st, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Optické přístroje“: „Volba a údržba optiky“; snímek 17 „Montáže zaměřovacích dalekohledů“: „Požadavky – Tuhost, Spolehlivost ukotvení, Zachování nástřelu při sejmutí, Přiměřená výška“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 36: „Antireflexní, čili protiodrazní vrstvy na čočkách dalekohledů snižují odraz a umožňují tak využití veškerého světla k pozorování“; „Krytky – ochrana proti mechanickému poškození a ušpinění čoček“; „Stínidlo – proti zrcadlení měsíce a poranění oka“). web2.mendelu.cz.

Karta 14, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 15 „Optické přístroje“: „Kolimátory, naháňkové puškohledy“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo*, *historie*, *názvosloví*, *teorie* (výukový text projektu InoBio CZ.1.07/2.2.00/28.0018, snímek 34: „Kolimátor – pro rychlé zamíření hlavně na pohybující se terč, nezvětšuje, červený záměrný bod – průhledové a neprůhledové – kolimátorové mušky – lehké kolimátory upevňující se na konec hlavně“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kolimátor (PEO Soldier, volné dílo).

Karta 14, otázka B1

1. Karel Horký (ČMMJ – OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví* (školicí prezentace, snímek 105: „Určení středního bodu zásahu – x0 = průměr vzdáleností zásahů od osy y, y0 = průměr vzdáleností od osy x“). omstrebic.cz.
2. Tomáš Krivjanský. *Myslivecké střelectví* (EPOS; „Obraz rozptylu a určení středního bodu zásahu“ – po vyhodnocení středního bodu zásahu na terči při zbrani upevněné v nastřelovací stolici jej výrazně označíme). kdelovit.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: terč se zásahy (Arthurrh, CC BY-SA 3.0), nastřelovací stolice (Noah Wulf, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka B2

1. Karel Horký (ČMMJ – OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví* (školicí prezentace, snímek 133: „Postup při nastřelení zbraně“ – nastřelovací stolice, redukovaná vzdálenost 100 nebo 50 m, korekce podle polohy středního zásahu). omstrebic.cz.
2. Tomáš Krivjanský. *Myslivecké střelectví* (EPOS; „stranová odchylka: pokud je střední zásah vlevo, je třeba posunout mušku též vlevo nebo hledí vpravo… Platí zde myslivecká poučka „Kam puška, tam muška“ a hledí naopak"). kdelovit.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: muška (Petrtlach, CC BY-SA 4.0), hledí (Petrtlach, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka B3

1. Karel Horký (ČMMJ – OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví* (školicí prezentace, snímek 133: „Postup při nastřelení zbraně“ – zaměření podle vývrtu hlavně, korekce puškohledu seřizovacími točítky, 1 dílek = 1 cm posunu na 100 m). omstrebic.cz.
2. Tomáš Krivjanský. *Myslivecké střelectví* (EPOS; „kam puška tam centrální bod zamiřovací osnovy… důležité je znát svůj dalekohled a vědět,

kterým směrem se posouvá zamiřovací osnova při otáčení rektifikačními šrouby“). kdelovit.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nastřelovací stolice (Noah Wulf, CC BY-SA 4.0), rektifikační věžička (Microflexer, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka C1

1. Martin Helebrant. *Porovnání brokového střeliva s olověnými, ocelovými a bizmutovými broky* (Myslivost 9/2023, str. 20). myslivost.cz.
2. MVDr. Jiří Drápal. *Kontaminace zvěřiny olovem z pohledu veterinárního dozoru* (Myslivost 6/2020, str. 56). myslivost.cz.
3. Dr. Ing. Jiří Hanák. *Celoměděné střely* (Střelecká poradna, dotaz č. 641). myslivost.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: celoměděné střely (Thewellman, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 14, otázka C2

1. Martin Helebrant. *Porovnání brokového střeliva s olověnými, ocelovými a bizmutovými broky* (Myslivost 9/2023, str. 20). myslivost.cz.
2. Dr. Ing. Jiří Hanák. *Celoměděné střely* (Střelecká poradna, dotaz č. 641). myslivost.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: celoměděné střely (Thewellman, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 15, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 42 „Bezpečnost při manipulaci se zbraní“: „Vždy obezřetně… Počítat s tím, že je nabitá… Nemířit ve směru osob, budov, dopravních prostředků… Nenechat bez dozoru… Nepředat neoprávněné osobě… Nepoužívat zbraň se závadou ani neznámé střelivo… S nabitou zbraní nikdy do místnosti… Dbáme i o vlastní bezpečnost“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 61: „Opatrnost nade vše… Zacházet vždy tak, jako by byla nabitá“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 3 písm. d) bod 1 a odst. 1 písm. f) (nikdo nesmí nakládat se zbraní tak, že ohrozí život, zdraví nebo majetek jiné osoby tím, že „nedbá zvýšené opatrnosti odpovídající povaze a stavu zbraně nebo střeliva“; každý je povinen „podrobit se při nakládání se zbraní nebo střelivem na výzvu policisty vyšetření… ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zlomená kozlice s náboji v komorách (BLM, volné dílo).

Karta 15, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 42 „Bezpečnost při manipulaci se zbraní“: „Nabíjíme v případě nutnosti, hlaveň bezpečným směrem, pohybem pažby… Odjišťujeme před střelbou, ihned zajistíme“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 40 („Zbraň se vybíjí ihned po ukončení osamělého lovu (pochůzky) nebo po ukončení leče při společném honu. Zbraň nesmí být nabita v místnostech, obcích, v dopravních prostředcích, při překonávání překážek, vystupování nebo sestupování z posedu, při ukládání do úschovy nebo skladování nebo odevzdání do opravy, dále pak při přenechání druhé oprávněné osobě… Předává-li někdo nabitou zbraň druhé osobě, upozorní ji, že je nabita. Při shromáždění střelců před začátkem společného honu, po ukončení každé leče a po ukončení honu se zbraně vybíjejí“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zlomená kozlice s náboji v komorách (BLM, volné dílo).

Karta 15, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 43 („Při selhaném výstřelu je třeba ponechat zbraň nejméně tři vteřiny ve směru střelby a potom lze opatrně otevřít závěr“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 52: „Selhaná či zpožděná rána – příčiny: vadná zápalka či prach, ucpané zátravky, slabý úder zápalníku, slabé spojení střely s nábojnicí… Pozor – životně důležité: 1. Čekat, 2. Před dalším výstřelem prohlédnout hlaveň“; snímek 62: „Selhaná rána – počkat tři vteřiny“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pouzdro závěru (Auckland Museum, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 40 („Zbraň nesmí být nabita… při přenechání druhé oprávněné osobě… Předává-li někdo nabitou zbraň druhé osobě, upozorní ji, že je nabita“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 79 odst. 3 a 5 („Zbraň kategorie R2, R3 nebo R4 a střelivo pro takovou zbraň je oprávněn jejich oprávněný držitel svěřit… plně svéprávné zletilé fyzické osobě, nebo… jiné přiměřeně rozumově a tělesně vyspělé nezletilé fyzické osobě; v takovém případě musí dohled zajišťovat fyzická osoba, která dosáhla věku 21 let a je držitelem zbrojního oprávnění po dobu delší než 3 roky“; ten, kdo dohlíží na osobu, které byla svěřena zbraň, je povinen „poučit tuto osobu o bezpečném nakládání se svěřenou zbraní a střelivem“). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 42 „Bezpečnost při manipulaci se zbraní“: „Počítat s tím, že je nabitá… Při převzetí přesvědčit, zda není nabitá“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 40 („Zbraň nesmí být nabita… dále pak při přenechání druhé oprávněné osobě… Předává-li někdo nabitou zbraň druhé osobě, upozorní ji, že je nabita… u zbraní se sklopnými hlavněmi jsou hlavně sklopeny, u opakovacích a samonabíjecích zbraní otevřeny závěry“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: otevřený závěr kulovnice (Preston Chasteen, volné dílo).

Karta 15, otázka B1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 2 odst. 4 (regulovanou součástí zbraně je „a) hlavní část zbraně … d) tlumič hluku výstřelu“) a příloha č. 1 bod 3.1 (hlavní části zbraně: hlaveň, tělo zbraně včetně pouzdra závěru, válec revolverové palné zbraně a závěr). zakonyprolidi.cz.
2. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. *Nauka o zbraních* (učební opora Inovace SEBS a ASEBS, kap. 8: „Zákon o zbraních přesně stanovuje, které části zbraně podléhají registraci – jsou to tzv. hlavní části střelné zbraně: hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru, pouzdro závěru nebo tělo a závěr“). fsps.muni.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hlaveň (Auckland Museum, CC BY 4.0), pouzdro závěru a závěr (Auckland Museum, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 15, otázka B2

1. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. *Nauka o zbraních* (učební opora Inovace SEBS a ASEBS, kap. 8.3 Dlouhá kulová zbraň – malorážka a kap. 8.4 Dlouhá kulová zbraň – brokovnice: popis hlavně, pouzdra závěru, závěru s klikou, mušky a hledí, pažby s předpažbím, pojistky, lučíku, spouště, baskule/lůžka a zásobníku s podavačem). fsps.muni.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: pažba a spoušť s lučíkem (Auckland Museum, CC BY 4.0), mířidla (Parsecboy, CC BY-SA 4.0), zásobník (Hmaag, CC0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 15, otázka B3

1. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. *Nauka o zbraních* (učební opora Inovace SEBS a ASEBS, kap. 8.3 Dlouhá kulová zbraň – malorážka: popis funkce úderníku, pojistky, zásobníku s podavačem, vytahovače; kap. 8.1 Krátká kulová zbraň – pistole: princip vytahovače a vyhazovače). fsps.muni.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: spoušť a lučík (Auckland Museum, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 15, otázka C1

1. Wikipedie. *Brokovnice* (heslo, oddíl „Zahrdlení“). cs.wikipedia.org.
2. Kresba je schéma: 180 teček představuje broky z jednoho náboje a podíl teček v kruhu odpovídá krytí, které pro válcovou hlaveň a pro plné zahrdlení uvádí zdroj 1. Skutečné rozložení broků se od rány k ráně liší.

Karta 15, otázka C2

1. Wikipedie. *Brokovnice* (heslo, oddíl „Zahrdlení“). cs.wikipedia.org.
2. Kresba je schéma: 180 teček představuje broky z jednoho náboje a podíl teček v kruhu odpovídá krytí, které pro válcovou hlaveň a pro plné zahrdlení uvádí zdroj 1. Skutečné rozložení broků se od rány k ráně liší.

Karta 16, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici“: „Společný lov: Počítat s pohybem více lidí a psů; Nemířit ani netáhnout přes řadu; Nestřílet do leče; Přesně vymezit bezpečný směr střelby na stanovišti; Nabíjíme a vybíjíme na stanovišti; Uložení zbraní během poslední leče“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 40, 46 a 48 („Při shromáždění střelců před začátkem společného honu, po ukončení každé leče a po ukončení honu se zbraně vybíjejí. Kromě toho u zbraní se sklopnými hlavněmi jsou hlavně sklopeny, u opakovacích a samonabíjecích zbraní otevřeny závěry.“; při společných honech se nestřílí ani nemíří „na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi“, „dovnitř kruhové leče po signálu, který tuto střelbu zakazuje“ a „do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak“; „Střelec vyrozumí své sousedy o svém stanovišti… Na stanovišti se střelec chová klidně, tiše a před ukončením leče stanoviště v žádném případě neopustí.“). cmmj.cz.
3. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – chování střelců na stanovišti: „zbraň nabita až na stanovišti“, „zákaz střelby na zvěř stavěnou psy“ a „nikdy neopouštět střelecká stanoviště, ani když je v blízkosti zvěř stavěna psem“. web2.mendelu.cz.
4. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 63: „společné lovy – třikrát miř a jednou stiskni“). web2.mendelu.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: myslivec na stanovišti při

společném honu (Maja Dumat, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 16, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici“: „Osamělý lov: Nabíjení, zajišťování zbraně, aktivace napínáčku; Průvodce – vedle sebe, neohrožovat se navzájem zbraní“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 39, 40 a 42 („Zbraň se zásadně nabíjí až v honitbě po zahájení osamělého lovu… Zbraň se nabíjí a vybíjí jen ve směru, ve kterém nemůže být nikdo ohrožen. Zlamovací zbraň… se nabíjí a vybíjí tak, že hlaveň směřuje k zemi. Opakovací a samonabíjecí zbraně se nabíjejí a vybíjejí s hlavní směřující k zemi nebo směrem vzhůru.“; „Zbraň se vybíjí ihned po ukončení osamělého lovu (pochůzky)… Zbraň nesmí být nabita v místnostech, obcích, v dopravních prostředcích… při vystupování nebo sestupování z posedu… Předává-li někdo nabitou zbraň druhé osobě, upozorní ji, že je nabita.“; „U zbraní, opatřených napínáčkem, se napínáček napíná těsně před výstřelem. Nebylo-li vystřeleno, napnutí lovec zruší.“). cmmj.cz.

Karta 16, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 21–24 a 56 (lovecký host se osamělého lovu účastní na základě písemné povolenky; „Používá-li lovecký host při lovu kulové zbraně, na požádání mysliveckého hospodáře nebo stanoveného loveckého průvodce (doprovodu) přezkouší nastřelení své zbraně a osvědčí vhodnost používaného druhu střeliva.“; „Lovecký host se při osamělém lovu řídí pokyny loveckého průvodce, který odpovídá uživateli honitby za bezpečnost lovu…“; „Jestliže je lovecký host dobře obeznámen s honitbou a zaručuje-li jeho myslivecká odbornost a zkušenost správné provedení odstřelu zvěře, může být od doprovodu upuštěno. V tom případě odpovídá… sám.“; „Osoba doprovázející loveckého hosta se může zúčastnit lovu jen se svolením loveckého průvodce nebo vedoucího honu.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici“: „Osamělý lov: … Průvodce – vedle sebe, neohrožovat se navzájem zbraní“). cmmj.cz.

Karta 16, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici“: „Střelnice: Bez řemenu; Nabíjíme na stanovišti; Poruchu hlásíme zvednutím ruky; Ochranné pomůcky“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 1 písm. e) a odst. 3 písm. d) bod 1 (každý je povinen „dodržovat provozní řád střelnice a uposlechnout pokyny správce střelnice, které směřují k zajištění bezpečného nakládání se zbraněmi a střelivem“; nikdo nesmí „nakládat se zbraní nebo střelivem tak, že ohrozí život, zdraví nebo majetek jiné osoby tím, že… nedbá zvýšené opatrnosti odpovídající povaze a stavu zbraně nebo střeliva“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 62 odst. 1 písm. c) a § 64 odst. 2 (provozní řád střelnice musí vymezovat „způsob ověření totožnosti osoby, která na střelnici provádí střelbu“; „Správce střelnice v souladu s provozním řádem střelnice dohlíží na dodržování provozního řádu střelnice a je oprávněn za účelem zajištění bezpečného nakládání se zbraněmi a střelivem udělovat osobám na střelnici pokyny“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, příloha č. 3, body 3.1 a 4.1 (mezi organizační opatření patří „stanovení způsobu střelby a vymezení směrů a mezních dálek střelby“ a „vymezení zbraní a střeliva, se kterými lze na střelnici střílet“; „Je-li střelnice vybavena dopadištěm střel, musí mít dopadiště takovou podobu, aby byly střely a jejich fragmenty bezpečně zachyceny“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen ořízнuté a zmenšené: dopadiště střelnice (Angelsharum, CC0), chrániče sluchu (JiriMatejicek, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Bezpečnost při střelbě v honitbě a na střelnici“: „Obecné: Pouze tam, kam je vidět, na obeznanou zvěř; Zohlednit terén, vegetaci, pohyb lidí, horizont; Počítáme s odrazem střely; Selhání – ve směru střelby, vyčkáme několik vteřin“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 43, 44 a 45 („Při selhaném výstřelu je třeba ponechat zbraň nejméně tři vteřiny ve směru střelby a potom lze opatrně otevřít závěr.“; „Na zvěř se střílí pouze tehdy, jestliže je bezpečně rozeznána a jsou splněny ostatní podmínky lovu.“; „Nebezpečný směr střelby je takový, kde v dostřelu použité zbraně jsou nebo mohou být lidé, zvířata, budovy, dopravní prostředky apod. Je nebezpečné střílet na zvěř nacházející se na horizontu… Jednotná střela z brokovnice může doletět do vzdálenosti asi 1000 metrů, střela z malorážky až 1200 metrů a z lovecké kulovnice až 4000 metrů.“). cmmj.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 62: „Selhaná rána - počkat tři vteřiny… Nestřílet na horizont, do křoví,

kukuřice… Pozor na odrazy střel“). web2.mendelu.cz.

Karta 16, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9 „Hlavní části brokovnice: Hlavní – Hlaveň, Baskule…, Pažba a předpažbí; Ostatní – Mířidla, Příslušenství“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 19 „Hlavně: Je to trubka, ve které probíhá přeměna chemické energie na pohybovou… Délka hlavní ovlivňuje výkon zbraně, 50-60 cm u kulovnic, 65-72 cm u brokovnic“). web2.mendelu.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 18 „Pažby“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hlaveň (Auckland Museum Collections, CC BY 2.0), baskule (Hmaag, CC BY-SA 3.0), pažba a předpažbí (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9 „Hlavní části brokovnice: Baskule – hák, čep, pojistný, bicí, spoušťový mechanismus, zámky, lůžko, uzamykací prvky, klička, přepínač pořadí hlavní; Ostatní – Mířidla; Příslušenství (botka, poutka, patka)“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 14 „Mířidla a zaměřovače: Brokovnice – Hlavňová lišta, Muška, Naháňková mířidla, Dioptrická“). cmmj.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 20 „Brokové hlavně: Zahrdlení brokových hlavní (choke – čok) – nutí brokový sloupec při průchodu hlavní buď stlačovat se nebo naopak rozšiřovat se… může být i vyměnitelné“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: klička (Hmaag, CC BY-SA 3.0), hlavňová lišta a muška (Kamitoghani, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 12 „Spoušťové a bicí mechanismy, napínáčky: Jednospoušť, přepínání pořadí spouštění; Dvojitá spoušť; Napínáčky – Francouzský a německý“). cmmj.cz.
2. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 32 „Spoušťové ústrojí: Napínáček – Německý – zadní jazýček napíná přední spoušť; Francouzský – spoušť se napíná zatlačením dopředu; Přepínač hlavní přehazuje účinek spouště mezi hlavněmi“). web2.mendelu.cz.
3. MENDELU, Lesnická a dřevařská fakulta. *Lovecké zbraně a střelivo, historie, názvosloví, teorie* (přednáška projektu InoBio, Mendelova univerzita v Brně, snímek 5 „Palné zbraně – dělení: Dle umístění kohoutů – lankasterky (kohouty vně baskule) a hamerlesky“). web2.mendelu.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 13 „Pojistky zbraní: Blok spouště nebo bicího mechanismu; Blokování – Spouště, Bicího kladívka, Úderníku; Provedení – Krk pažby, Závěr/pouzdro závěru, Lučík/čep spouště“). cmmj.cz.
5. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 10 „Hlavně loveckých zbraní: Brokovnice – nábojová komora, přechodový kužel, hladký vývrt, choke, ústí, vytahovač, vyhazovač“). cmmj.cz.
6. KRIVJANSKÝ, T. *Myslivecké střelectví* (EPOS), článek „Závěry odsuvné“ na Kdelovit.cz: „Na levé straně závěru je drážka, ve které se pohybuje vyhazovač. Na pravé straně je kroužkem připevněný vytahovač.“ kdelovit.cz.
7. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: spoušť (Hmaag, CC BY-SA 3.0), vytahovač (Hmaag, CC BY-SA 3.0), vyhazovač (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 16, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28 „Střední zásah a rozptyl kulovnice“ a snímek 32 „Nastřelování zbraní“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: terč se zásahy na 100 m (NebelSTEFAN, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28 „Střední zásah a rozptyl kulovnice“ a snímek 32 „Nastřelování zbraní“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: terč se zásahy na 100 m

(NebelSTEFAN, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 44: „Při přepravě a uložení vždy vybít"). cmmj.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 2 písm. c), § 83 odst. 1, 2 a 5 (povinnost zabezpečit zbraně a střelivo proti zneužití, ztrátě, odcizení nebo zašantročení, nemá-li je držitel pod bezprostřední kontrolou; konkrétní způsob zabezpečení se odstupňuje podle počtu uložených kusů; u zbraně nezletilého dohlíží na zabezpečení zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 3 písm. a) a b) (nikdo nesmí nakládat se zbraní bez oprávnění ani jinak umožnit s ní nakládat osobě, která k tomu není oprávněna). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: uzamčená ocelová skříň (Mitch Barrie, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 17, otázka A2

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 83 odst. 2 až 4 (pásma zabezpečení uložených zbraní a střeliva podle počtu kusů/nábojů, s výjimkou pro nejvýše dvě zbraně kategorie R2 až R4). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 84 odst. 1 (jiný způsob zabezpečení povoluje krajské ředitelství policie na žádost, nelze-li zajistit zabezpečení podle § 83). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: uzamčená ocelová schránka (Cimmerian praetor, CC BY-SA 4.0), uzamčená ocelová skříň (Mitch Barrie, CC BY-SA 2.0), skříňový trezor (IssueLips, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 17, otázka A3

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 3 písm. a) a b) (nikdo nesmí nakládat se zbraní bez oprávnění ani to umožnit osobě, která k tomu není oprávněna). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 79 (svěření zbraně jinému jen pod dohledem oprávněného držitele, po poučení; u nezletilého dohlíží osoba starší 21 let s alespoň tříletou praxí zbrojního oprávnění). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 83 odst. 5 (u zbraně nezletilého drží dohled nad zabezpečením zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník, není-li zbraň zabezpečena jinou oprávněnou osobou). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka A4

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 3 písm. b) a § 80 odst. 1 (nošením zbraně je nakládání se zbraní, při kterém ji fyzická osoba má na místě veřejnosti přístupném při sobě nabitou nebo viditelně; zbraň musí být nošena skrytě). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 81 odst. 1 písm. d) a odst. 2 (nenabitou zbraň lze přepravovat na místo konání lovu a zpět i viditelně, připouští-li to způsob přepravy a je-li to obvyklé či přiměřené povaze lovu). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 44: „Při přepravě a uložení vždy vybít"). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pouzdro (Joe Goldberg, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A5

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 2 písm. c), § 83 odst. 1, 4 a 6 (povinnost zabezpečit zbraň, není-li pod bezprostřední kontrolou; krátkodobé uložení ve vozidle jen pro omezený počet zbraní vybraných kategorií za podmínek stanovených nařízením vlády). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 44: „Zbraň vždy pod dohledem"). cmmj.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 111 odst. 1 a 2, § 112 odst. 2, § 113 (hlášení přepravy více než 100 kusů zbraní nebo 200 000 nábojů policii nejméně hodinu předem, nepřetržité sledování polohy dopravního prostředku po dobu ohlášené přepravy a zabezpečení zbraní a střeliva proti zneužití, ztrátě nebo odcizení). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka B1

1. Karel Horký (ČMMJ, OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví ČMMJ* (kapitoly Napínací spoušťové systémy, Postup při lovecké střelbě kulí, Výcvik ve střelbě nasucho, s. 44, 46, 127). omstrebic.cz.
2. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: myslivec míří zbraní v zimním lese (Tim Miroshnichenko, licence Pexels, která dovoluje užití i úpravu).

Karta 17, otázka B2

1. Karel Horký (ČMMJ, OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví ČMMJ* (kapitoly Postup při lovecké střelbě kulí, Výcvik ve střelbě nasucho, s. 46, 127). omstrebic.cz.
2. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: myslivec natáčí hlaveň za pohybujícím se cílem (Tim Miroshnichenko, licence Pexels, která dovoluje užití i úpravu).

Karta 17, otázka B3

1. Karel Horký (ČMMJ, OMS Třebíč). *Myslivecké střelectví ČMMJ* (kapitoly Postup při lovecké střelbě kulí, Zbraně a bezpečnost, s. 46, 136–137). omstrebic.cz.

Karta 17, otázka C1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (zákon o zbraních), § 96, účinný od 1. ledna 2026 (nahradil zákon č. 119/2002 Sb.). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 13 a § 14 (podmínky a věková hranice pro vydání zbrojního oprávnění). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka C2

1. Wikipedie. *Náboj (střelivo)* (definice náboje, jednotné a hromadné střely). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Zápalka (iniciátor palných zbraní)* (kapitola o zápalkách typu Boxer a Berdan a jejich přebíjení). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nábojnice (D-Kuru, CC BY-SA 3.0), prach a kulová střela (Arthurrh, CC BY-SA 3.0), broky (Lamiot, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka A1

1. Smolík, M. *První pomoc při krvácení*. WorkMed s.r.o. – Výukový portál první pomoci (autor je zdravotnický záchranář; „Rána může být způsobena například říznutím, bodnutím či seknutím… Pokud je poranění způsobeno tupým nástrojem nebo např. přejetím vozidlem, rána i její okolí může být zhmožděné. Poranění může být způsobeno i střelnou zbraní“). skoleniprvnipomoci.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „První pomoc při střelném poranění – střelu (broky) se nikdy nesnažíme vyjmout, zástav krvácení, zajištění základních životních funkcí“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 55: „První pomoc při poranění zvířetem – pes, zvěř – desinfekce, sterilní krytí, lékař (vzteklina, infekce)“). cmmj.cz.

Karta 18, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45: „První pomoc při masívním krvácení – tepenné: světlejší krev vystřikuje, život ohrožující; žilní: tmavší krev vytéká; ostatní – vlásečnicové: krycí obvaz, z tělních otvorů: savý materiál“). cmmj.cz.
2. Smolík, M. *První pomoc při krvácení*. WorkMed s.r.o. – Výukový portál první pomoci („Kapilární (vlásečnicové): Ve většině případů nezávažné krvácení, vznikající poraněním vlásečnic… Typickým poraněním jsou drobné řezné rány“; „Tepenné: …krev z rány rytmicky vystřikuje při každém stažení srdeční svaloviny. Krev má jasně červenou barvu“; „Žilní: …krev z rány volně vytéká. Je tmavě červené barvy“). skoleniprvnipomoci.cz.

Karta 18, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45: „První pomoc při masívním krvácení – Okruhy: VI/A/18 – Vždy voláme záchrannou službu“). cmmj.cz.
2. Smolík, M. *První pomoc při krvácení*. WorkMed s.r.o. – Výukový portál první pomoci („Zastavení krvácení je jeden z nejdůležitějších úkonů první pomoci s nejvyšší prioritou. Je třeba jednat rychle a účinně. Při masivním krvácení musí být první pomoc poskytnuta v řádech desítek sekund, jinak dojde k velkým ztrátám krve. … Proto pokud nemáme lékárničku, použijeme k zastavení masivního krvácení cokoli, co máme po ruce. Oblečení, ručník apod.“; „U všech typů krvácení myslete na svoji bezpečnost, a pokud je máte, nasaďte si rukavice“). skoleniprvnipomoci.cz.

Karta 18, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45: „Tepenné – okamžité zastavení, ruka do rány, tlakový bod, tlakový obvaz, škrtidlo (čas zaškrcení); žilní – tlakový obvaz, končetina do horní polohy; ostatní – vlásečnicové: krycí obvaz, z tělních otvorů: savý materiál“). cmmj.cz.
2. Smolík, M. *První pomoc při krvácení*. WorkMed s.r.o. – Výukový portál první pomoci („…při větších poraněních je téměř vždy přítomno smíšené krvácení (jsou poraněny žíly i kapiláry, nebo žíly, kapiláry i tepny)“; „Snažte se nejdříve zastavit krvácení přímo v místě poranění… K vytvoření tlakového obvazu použijeme 2 hotové obvazy… Pokud i po přiložení tlakového obvazu rána stále krvácí, vytvoříme další vrstvu z obvazu. Pokud se krvácení nedaří zastavit ani přiložením 3 vrstev obvazů, použijeme škrtidlo“). skoleniprvnipomoci.cz.
3. *Masivní krvácení*. Záchranný kruh – Rady, informace, výstrahy pro veřejnost („Zastavíte krvácení stisknutím tepny rukou přímo v místě rány a potom přiložením tlakového obvazu“; „Pokud postižený krvácí z rány na některé z končetin… jej položte na záda a krvácející končetinu mu zvedněte do výšky“; „Pokud je v ráně pevně uvízlý cizí předmět, nevyndávej ho! … Stiskni krvácející ránu co nejblíže k předmětu a nebo přilož tlakový obvaz“). zachranny-kruh.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tlakový obvaz (Yann Btx, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 45: „Tepenné – okamžité zastavení, ruka do rány, tlakový bod, tlakový obvaz, škrtidlo (čas zaškrcení)“). cmmj.cz.

2. *Tlakové body, obvazy*. SDH Rynholec – Sbor dobrovolných hasičů, sekce První pomoc (dle zdroje prvni-pomoc.com; „Slouží k nouzovému zastavení tepenného krvácení. Jsou to místa, kde snadno nahmatáme přívodnou tepnu a přitlačíme ji ke kosti. Při správném stlačení dojde k okamžité zástavě krvácení"). sdh-rynholec.webnode.cz.
3. Smolík, M. *První pomoc při krvácení*. WorkMed s.r.o. – Výukový portál první pomoci („Pokud se krvácení nedaří zastavit ani přiložením 3 vrstev obvazů, použijeme škrtidlo"; „Škrtidlo přikládáme pouze na končetiny a to mimo klouby. Přikládáme ho co nejblíže poranění (několik cm nad ránu)… Vždy škrtidlo přikládáme mezi ránu a srdce"). skoleniprvnipomoci.cz.
4. Šeblová, N. *První pomoc při krvácení*. Ordinace.cz (Zeptejte se lékárníka – portál pro pacienty; „Zaznamenejte čas přiložení škrtidla, protože končetina může být zaškrcená nejdéle hodinu; škrtidlo nepovolujte a znovu nepřikládejte"). ordinace.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: škrtidlo (Struppig taucher, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 18, otázka B1

1. Krivjanský, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (kapitola Maximální dostřel; vydavatelství EPOS). kdelovit.cz.
2. Graf je z údajů zdroje 1 nakreslený. Zeleně jsou broky, šedě kulové střely.
3. Myslivecký řád ČMMJ, bod 45 („střela z malorážky až 1200 metrů"). cmmj.cz.

Karta 18, otázka B2

1. Krivjanský, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (kapitola Maximální dostřel; vydavatelství EPOS). kdelovit.cz.
2. Graf je z údajů zdroje 1 nakreslený. Zeleně jsou broky, šedě kulové střely.

Karta 18, otázka B3

1. Krivjanský, Tomáš. *Myslivecké střelectví* (kapitola Maximální dostřel; vydavatelství EPOS). kdelovit.cz.

Karta 18, otázka C1

1. Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, § 2 odst. 1 písm. f), § 5–8 a § 17. zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádí zákon o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, § 3 odst. 14. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sídlo Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva (Shadster, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka C2

1. Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, § 19. zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 335/2004 Sb., kterou se provádí zákon o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů, § 8. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: česká zkušební značka (CIP, volné dílo), německá zkušební značka (Praiyachat, CC BY-SA 3.0), belgická zkušební značka (CIP, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře; snímek 46 – „První pomoc při poruchách dýchání a zástavě srdeční činnosti – život ohrožující, volat záchrannou službu"; snímek 45 – tepenné krvácení je „život ohrožující", vyžaduje okamžité zastavení). cmmj.cz.
2. *Obstrukce dýchacích cest* (k obstrukci dýchacích cest může dojít vdechnutím jídla či jiného předmětu, krvácením do dýchacích cest či zvracením, u člověka v bezvědomí hrozí zapadnutí jazyka; neřešená obstrukce může vést až ke smrti). skoleniprvnipomoci.cz.
3. *Bolesti na hrudi* (u náhle vzniklé bolesti na hrudi je třeba okamžitě volat linku 155). zzshmp.cz.
4. *Anafylaktická reakce* (silná alergická reakce se projeví zhoršeným dýcháním, slabostí a kolapsem). zzshmp.cz.

Karta 19, otázka A2

1. *Obstrukce dýchacích cest* (překážka v dýchacích cestách může představovat život ohrožující stav, který, pokud není rychle vyřešen, může vést až ke smrti; mezi známky patří neschopnost mluvit nebo normálně dýchat a promodralá nehtová lůžka a rty). skoleniprvnipomoci.cz.
2. *Zhodnocení stavu dýchání* (po zástavě oběhu se může objevit tzv. lapavé dýchání, které je nutné odlišit od normálního dýchání a řešit jako důvod k zahájení resuscitace). skoleniprvnipomoci.cz.
3. *Nepřímá srdeční masáž* (masáž má být co nejkontinuálnější; „pokud přestanete resuscitovat, pacient zemře"). skoleniprvnipomoci.cz.
4. *Kardiopulmonální resuscitace* (KPR) (u použití automatického externího defibrilátoru platí, že čím dříve se pacientovi dodá elektrický výboj, tím větší má šanci na přežití). skoleniprvnipomoci.cz.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: nácvik resuscitace a použití defibrilátoru (Robert Jensterle, CC BY 3.0), 2021. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A3

1. *Bezvědomí / resuscitace* (volejte linku 155; pokračujte v resuscitaci do příjezdu zdravotnické záchranné služby). zzshmp.cz.
2. *Kardiopulmonální resuscitace* (KPR) („Zavolejte 155. Postižený má s největší pravděpodobností zástavu krevního oběhu. Okamžitě začněte s resuscitací."). skoleniprvnipomoci.cz.

3. *Bezvědomí* (nejdřív zkontrolujte bezpečnost místa zásahu; kontrolujte dýchání a postupujte dle instrukcí operátora linky 155). zzshmp.cz.
4. *Nepřímá srdeční masáž* (masáž musí být co nejkontinuálnější, přerušuje se pouze pro umělé dechy nebo na povel AED; „pokud přestanete resuscitovat, pacient zemře"). skoleniprvnipomoci.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nepřímá srdeční masáž (Nxr-at, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46: „Stlačení středu hrudníku na hrudní kosti, dlaňovou stranou jedné ruky, druhá ruka přiložena na spodní, frekvence 100 stlačení za minutu. Po cca 30 stlačeních kontrola dýchacích cest"). cmmj.cz.
2. *Nepřímá srdeční masáž* (spodní hrana dlaně doprostřed hrudní kosti, druhá ruka s propletenými prsty přes první, ramena kolmo nad hrudní kostí a propnuté lokty; stlačujeme do hloubky 5–6 cm frekvencí 100–120 za minutu a po každém stlačení hrudník zcela uvolníme; masáž má být co nejkontinuálnější, přerušuje se jen na dechy nebo na povel AED). skoleniprvnipomoci.cz.
3. *Bezvědomí / resuscitace* („Resuscitace se provádí na středu hrudníku frekvencí 100–120 stlačení za minutu a stlačujeme do hloubky 1/3 hrudníku."). zzshmp.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nepřímá srdeční masáž (Nxr-at, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: nácvik resuscitace (Welsh Government, CC BY 3.0), 2020. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 19, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46, Obnova dýchání: „Kontrola a uvolnění dýchacích cest. Zaklonění hlavy, úder mezi lopatky, stlačení podbřišku. Podržení nosu, dýchání z úst do úst"). cmmj.cz.
2. *Umělé dýchání* (uvolnění dýchacích cest zaklonem hlavy a tahem za bradu; vdech trvá cca 1,5 s a je třeba sledovat zvedání hrudníku; oba vdechy by měly trvat nejdéle 10 vteřin, ideálně 5). skoleniprvnipomoci.cz.
3. *Nepřímá srdeční masáž* (kardiopulmonální resuscitace se skládá z rytmického střídání srdeční masáže a umělého dýchání v poměru 30 : 2). skoleniprvnipomoci.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: uvolnění dýchacích cest (Rama, CC BY-SA 2.0), dýchání z úst do úst (Jamain, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka B1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j) a k) (lov jen loveckou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou; srnčí zvěř jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m nejméně 1 000 J, ostatní spárkatá zvěř nejméně 1 500 J; zákaz samonabíjecích zbraní se zásobníkem nad 2 náboje). zakonyprolidi.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží – slabší výkon .222 Remington a 6,5×52 R na lišku, kunu a jezevce až srnce; střední a vyšší výkon .308 Winchester a 7×64 na srnce, černou zvěř, daňka, muflona i jelena). nli.gov.cz.
3. Wikipedie. *Způsoby lovu zvěře* (individuální lov provádí jedna osoba, loví se při něm převážně zvěř velká a šelmy, používají se kulové zbraně a náboje; nejčastější druhy: šoulačka, čekaná, slídění, lov na újedi a vábení). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kulovnice s puškohledem (Fantagu, volné dílo).

Karta 19, otázka B2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j), t) a u) (sele a lončáka prasete divokého lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou; na společném lovu lze ze spárkaté zvěře lovit jen laně a kolouchy jelena evropského a siky, muflonky a muflončata a sele a lončáka prasete divokého; zajíce, bažanta, orebici, perličku, kachnu, poláka, lysku a husy jen brokovou zbraní na společných lovech s nejméně 3 střelci a stanoveným počtem psů). zakonyprolidi.cz.
2. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; kombinovaná zbraň je víceúčelová zbraň s hlavněmi pro brokové i kulové náboje, tzv. kulobrok; brokový náboj s jednotnou střelou lze v ČR použít k lovu selete a lončáka prasete divokého). nli.gov.cz.
3. Wikipedie. *Způsoby lovu zvěře* (na společném lovu se loví drobná srstnatá i pernatá zvěř a zvěř černá – lončák a sele; účastní se větší počet lidí, lovců a honců; používají se brokové zbraně s brokovými či jednotnými náboji, ale i zbraně kulové; myslivci používají lovecky upotřebitelné psy). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: brokovnice (Hmaag, CC BY-SA 3.0), kulobrok (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka B3

1. Národní lesnický institut. *Střelectví* (Portál myslivosti; tabulka doporučeného využití ráží – slabý výkon .22 Long Rifle a .22 Hornet na lišku a kunu; slabší výkon .222 Remington, .223 Remington a 6,5×52 R na jezevce a srnce; střední a vyšší výkon .308 Winchester, 7×64 a .30-06 Springfield na srnce, černou zvěř, daňka, muflona i jelena; brokový náboj s hromadnou

střelou pro zajíce, bažanta, kachnu a husy; brokový náboj s jednotnou střelou pro sele a lončáka prasete divokého). nli.gov.cz.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (srnčí zvěř jen kulovnicí s energií náboje ve 100 m nejméně 1 000 J, ostatní spárkatá zvěř nejméně 1 500 J; výjimka pro sele a lončáka prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou). zakonyprolidi.cz.
3. Jirkovský, Pavel. *Účinnost ráže .308 Win. (7,62 × 51) pro lovecké účely*, Svět myslivosti č. 8/2006 (ráže .308 Win. je univerzálně použitelná na všechny tuzemské druhy spárkaté zvěře; měkčí, méně se deformující střela je vhodná na srnčí a slabší kusy, aby nedošlo k nadměrnému znehodnocení zvěřiny, zatímco odolnější střela s velkou zbytkovou hmotností se osvědčila na černou zvěř nad 50 kg). lesprace.cz.

Karta 19, otázka C1

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 11–20, zbrojní oprávnění a obecné povinnosti; účinnost od 1. 1. 2026). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 70–72, registrace a ohlášení zbraně v centrálním registru zbraní). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 101–102, evropský zbrojní pas). zakonyprolidi.cz.

Karta 19, otázka C2

1. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 46–51, výjimka kategorie R1/R2 a povolení kategorie R3). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 70–72, registrace a ohlášení zbraně; příloha č. 2, kategorizace zbraní). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu (§ 7, oprávnění nakládat se zbraněmi kategorie NO). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Záchranná služba, policie; Střelu (broky) se nikdy nesnažíme vyjmout; Zástav krvácení, zajištění základních životních funkcí“). cmmj.cz.
2. Hirt, Miroslav. *Střelná poranění*. Střelecká revue, 2013, č. 5 (i jinak nepříliš nebezpečné postřelení může postiženého klidně zabít na posttraumatický šok, zejména pokud mu není poskytnuta pomoc). gunlex.cz.
3. *Postup první pomoci u předmětu zabodnutého v ráně*. skoleniprvnipomoci.cz, vzdělávací portál první pomoci („Předmět nikdy nevyndavejte a okamžitě volejte linku 155. Pokud byste předmět vyndali, krvácení se může dramaticky zhoršit.“). skoleniprvnipomoci.cz.

Karta 20, otázka A2

1. WikiSkripta (odborná medicínská wikipedie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy). *Pneumotorax* (nahromadění vzduchu či jiného plynu v pleurální dutině s částečným nebo úplným kolapsem plíce; traumatický pneumotorax vzniká při perforaci hrudní stěny). wikiskripta.eu.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Hrudník – nebezpečí pneumotoraxu, polosed, na rány neprodyšný obvaz; Břicho – překrýt, ovázat, pokrčené nohy, do lehu“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: neprodyšný obvaz (Trey Michael, volné dílo).

Karta 20, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Hlava – ovázat, posadit; Protišoková opatření“). cmmj.cz.
2. Hirt, Miroslav. *Střelná poranění*. Střelecká revue, 2013, č. 5 (i jinak nepříliš nebezpečné postřelení může postiženého klidně zabít na posttraumatický šok, zejména pokud mu není poskytnuta pomoc). gunlex.cz.

Karta 20, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Lehčí poranění – zastavení krvácení, desinfekce, překrytí obinadlem; Fixace končetiny“). cmmj.cz.
2. *Krvácení – typy a ošetření*. skoleniprvnipomoci.cz, vzdělávací portál první pomoci („Drobná poranění překryjte sterilním hotovým obvazem nebo sterilními čtverci z lékárničky, příliš je neutahujte a vyrazte na chirurgickou ambulanci.“). skoleniprvnipomoci.cz.
3. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená a doplněná bílým orámováním: fixace paže (U.S. Navy, volné dílo).

Karta 20, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 47: „Protišoková opatření“; snímky 50–51 stejné prezentace tato opatření u vážných poranění označují zkratkou „5T“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 51–52 (dojde-li při lovu k postřelení osoby, „vedoucí honu zastaví hon, zajistí první pomoc a dopravu zraněného k lékaři“ a neprodleně věc oznámí „orgánům Policie ČR“; svědek události je povinen být „nápomocen při zajištění první pomoci a dopravě zraněného“). cmmj.cz.

Karta 20, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37, okruh VI/B/20 „Chladné zbraně

v myslivecké praxi“ – nože pevné a zavírací, sekáče, tesáky, lovecké oštěpy). cmmj.cz.
2. *Tesák (zbraň)*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (lovecký tesák k usmrcení uštvané či postřelené zvěře zárazem, kratší zavazák k usmrcení srnčí zvěře, dnes už jen ceremoniální užití). cs.wikipedia.org.
3. *Lovecký nůž patří k symbolům myslivců už od 17. století*. Outfit4Events, magazín (typy loveckých nožů – tesák, zarazák/zavazák k usmrcení zárazem a k vyvržení, skinery ke stahování kůže). outfit4events.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: tesák (Christoph Waghubinger, CC BY-SA 3.0 AT), lovecký oštěp (Metropolitan Museum of Art, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0 AT, CC0.

Karta 20, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37, okruh VI/B/20 – pevné nože: zavazáky, klasický středoevropský, finský a bowie typ, skinnery). cmmj.cz.
2. *Tesák (zbraň)*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (podle tvaru rukojeti a záštity se rozlišují lovecké tesáky francouzského a německého typu; kratší zavazák k usmrcení zvěře bodnutím do vazu). cs.wikipedia.org.
3. *Lovecký nůž patří k symbolům myslivců už od 17. století*. Outfit4Events, magazín (zavazák k usmrcení a vyvržení zvěře, skinery se zahnutou čepelí ke stahování, finské nože puukko a leuku k porcování, materiály čepele a rukojeti). outfit4events.cz.
4. *Nůž*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (nůž se skládá z podlouhlé, obvykle ocelové čepele připojené k rukojeti). cs.wikipedia.org.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bowie nůž (Tim Lively, CC BY-SA 3.0), skinner (EvaK, CC BY-SA 2.5). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 2.5.

Karta 20, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37, okruh VI/B/20 – zavírací víceúčelové nože: pojistka, pilka, páráček, další nástroje). cmmj.cz.
2. *Nůž*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (nůž se skládá z čepele připojené k rukojeti; rozkvět zavíracích nožů nastal až se sériovou výrobou v době průmyslové revoluce). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: zavírací nůž (David R. Ingham, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 20, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 39, okruh VI/C/20 „Lovecké sportovní disciplíny“ – kulové disciplíny na 100 m a 50 m, stabilní terče liška/srnec/kamzík/kňour, střelba na průseku kňour/liška, kombinace LK4 a LK4M). cmmj.cz.

Karta 20, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VI. skupina: Lovecké zbraně a střelivo* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 39, okruh VI/C/20 „Lovecké sportovní disciplíny“ – brokové disciplíny: lovecké kolo, skeet, trap, americký trap, vysoká věž, parkur, zajíc na průseku). cmmj.cz.
2. *Trap (střelba)*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (sportovní disciplína trap – střelba na letící terče vrhané ze zákopu, dnes na 150 ran). cs.wikipedia.org.
3. *Skeet*. Wikipedie, otevřená encyklopedie (disciplína skeet – terče vrhané ze dvou věží na půlkruhu o poloměru 19 m, osm střeleckých stanovišť). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: trap (Rose Reynolds, volné dílo), skeet (Picalvis, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: mezinárodní závody ve střelbě na asfaltové terče (Polygoon-Profilti, CC BY-SA 3.0 NL), nizozemský týdeníkový filmový žurnál. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Předmět VII — Lov zvěře

Karta 1, otázka A1

1. Národní lesnický institut. *Historie a tradice myslivosti* („Lov byl klíčovým nástrojem člověka k získání potravy již v pravěku a tvořil tehdy nedílnou součást jeho života.“). nli.gov.cz.
2. Encyklopedie regionu Český Krumlov. *Dějiny lovu a myslivosti na Českokrumlovsku*. Encyklopedie Českého Krumlova („Tehdejší lovectví, nezbytné pro zajištění obživy, však ještě nemělo nic společného s pozdější myslivostí.“; nálezy z jeskyně u Dobrkovic obsahovaly „kosti pravěkých zvířat – hyeny, vlka, lišky, medvěda, mamuta, koně, tura, jelena, soba, ale i kočky, jezevce a zajíce“). encyklopedie.ckrumlov.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (archeologické nálezy „prvních primitivních loveckých zbraní (tvarované kameny, pěstní klíny, oštěpy, sekery, kyje), kreseb tehdejších druhů zvířat a loveckých výjevů na stěnách jeskyní“; příkladem je jeskyně Lascaux). cmmj.cz.

4. Kresba je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pravěký lovec (Hugo Obermaier, 1919, volné dílo).

Karta 1, otázka A2

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 („kolem roku 950 bylo za vlády Boleslava I. vydáno nařízení, jehož obsahem je zakotvení lovu jako výsadního práva (regálu) panovníka“; roku 1388 nařízení Václava IV. zakotvilo právo dominikální; „V usnesení Českého sněmu z roku 1573 se uvádí, že právo lovu souvisí s vlastnictvím pozemků, i nadále tedy bylo právo lovu součástí práva dominikálního.“). pravniprostor.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (v 11. století „panovníka obklopovala početná lovecká družina“ ubytovaná v loveckých hrádcích Křivoklát či Zbečno; v 16. století se lov „stává záležitostí společenské reprezentace“). cmmj.cz.
3. Encyklopedie regionu Český Krumlov. *Dějiny lovu a myslivosti na Českokrumlovsku*. Encyklopedie Českého Krumlova (lov zůstal „převážně výsadou šlechty“; v 17. století nastal „zlatý věk myslivosti“ spojený s „loveckou hudbou, kultem trofejí, vznešenými loveckými slavnostmi a velkorysými hony“; poddaní měli „robotní povinnosti i pro myslivost“, zrušené roku 1848; proti „organizovaným skupinám bavorských pytláků“ vysílal vrchní lovčí hlídky k přechodům hranice). encyklopedie.ckrumlov.cz.
4. Iluminace i obraz jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: středověký lov (neznámý autor, kolem 1405–1410, volné dílo), zlatý věk myslivosti (neznámý malíř, po 1718, volné dílo).

Karta 1, otázka A3

1. Dvořák, Petr. *Myslivost – historický vývoj právní úpravy*. Právní prostor, 25. 5. 2017 („v roce 1848 pak bylo zrušeno poddanství a následně byl císařem Františkem Josefem I. vydán říšský patent o myslivosti č. 154 v Olomouci v roce 1849“; patent poprvé zakotvil právní úpravu honebních společenstev a spojil právo myslivosti s vlastnictvím půdy; pro vlastní honitbu se vyžadovalo „200 jiter, tedy 115 ha souvislých pozemků“). pravniprostor.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (roku 1849 vydal císař František Josef I. říšský zákon o myslivosti, kterým „bylo zrušeno dominikální výsadní lovecké právo a právo myslivosti bylo spojeno s vlastnictvím půdy“). cmmj.cz.
3. Národní lesnický institut. *Historie a tradice myslivosti* (roku 1849 „císař František Josef I. zrušil tzv. dominikální právo a lov (myslivost) byl tak přímo souvislý s výkonem vlastnických práv k pozemkům“). nli.gov.cz.
4. Encyklopedie regionu Český Krumlov. *Dějiny lovu a myslivosti na Českokrumlovsku*. Encyklopedie Českého Krumlova („Byly zrušeny robotní povinnosti… a škody způsobené zvěří byli povinni hradit majitelé honiteb.“; roku 1849 „císařský patent zrušil šlechtickou výsadu myslivosti“, což potvrdil „zemský zákon o myslivosti z roku 1866“ a umožnil vznik „nových honiteb společenských (obecních)“). encyklopedie.ckrumlov.cz.

Karta 1, otázka A4

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. a) a h) (myslivostí je „soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součásti českého národního kulturního dědictví“; právem myslivosti „souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků“). zakonyprolidi.cz.
2. Národní lesnický institut. *Historie a tradice myslivosti* („lov představuje nedílnou součást managementu populací“; „Získání zvěřiny, jako prakticky čisté ‚biopotraviny', je vedlejším produktem lovu.“). nli.gov.cz.
3. VIKTORIN, F. *ASZ: Zkrácení doby lovu spárkaté zvěře by vedlo k vyšším škodám zemědělců a lesních hospodářů*. Svět myslivosti, 10. 4. 2026 („Možnost lovu spárkaté zvěře představuje pro vlastníky zemědělských a lesních pozemků důležitý nástroj ochrany jejich majetku před znehodnocením.“; „Regulace stavů zvěře je zásadní pro vlastníky lesů také s ohledem na zajištění obnovy lesa a udržení stability lesních ekosystémů.“). svetmyslivosti.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Historie lovu a myslivosti* (myslivost byla roku 2012 zapsána jako nehmotná kulturní památka). cmmj.cz.

Karta 1, otázka A5

1. Národní lesnický institut. *Lovectví* (společné lovy vycházejí z „organizované vzájemné spolupráce“ více lovců, pronásledovatelů zvěře a psů a dělí se na lovy drobné zvěře – honování na kachny, husy, bažanty, zajíce – a spárkaté zvěře: nátlačky, naháňky, nadháňky a „naháňky se slíděním“; osamělé (individuální) lovy provádí jednotlivec nebo lovec s průvodcem a patří k nim čekaná, tedy „čekání na příchod zvěře na loveckých zařízeních“, a šoulačka vyžadující „tichý a nepozorovaný pohyb v terénu“; dále se uvádí vábení zvěře umělými pomůckami, sokolnictví jako „tradiční aktivita lovu pomocí cvičených dravých ptáků“ a odchyt živé zvěře do pastí s možností následného usmrcení nebo zazvěřování). nli.gov.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 3 odst. 1 („Na stejném honebním pozemku lze lovit zajíce polního pouze jedenkrát v roce a bažanta obecného pouze dvakrát v roce.“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: čekaná (Sascha Grosser, CC BY-SA 4.0), šoulačka (Zeitblick, CC BY-SA 4.0), sokolnictví (Jacek Proszyk, CC0), naháňka

(Karl Weisel, volné dílo). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 1, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 7: „Příprava a průběh individuálního lovu s loveckým hostem“ – pozvání, povolenka, obeznání zvěře, zázemí a program). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 21–24 (povolenka k lovu pro loveckého hosta, přezkoušení zbraně, řízení se pokyny loveckého průvodce). cmmj.cz.

Karta 1, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 7 – respektování pokynů, myslivecká etika a zvyky, respektování k lovu určené zvěře). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 21, 23, 57 a 61 (povolenka k lovu, řízení se loveckým průvodcem, ohlášení hosta, přednost při střelbě). cmmj.cz.

Karta 1, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 7 – přátelská atmosféra, přesné pokyny, podmínky lovu předem). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 21–23 a 78 (písemná povolenka s druhy zvěře a dobou platnosti, povinnosti loveckého průvodce, odměna za zvěř ulovenou hostem). cmmj.cz.

Karta 1, otázka C1

1. Ing. Vladimír Spejchal (člen výboru Klubu sokolníků ČMMJ). *Dravci používaní v sokolnictví*. Svět myslivosti č. 5/2007. lesprace.cz.
2. Wikipedie. *Sokolnictví* (kapitoly „Sokolnictví obecně“ a „Sokolnictví v Česku“). cs.wikipedia.org.
3. UNESCO. *Falconry, a living human heritage* (Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva, zápis 2010 na návrh jedenácti zemí včetně Česka). ich.unesco.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sokolník (Jacek Proszyk, CC0). Znění licence: CC0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené a oříznuté: výr přistává na rukavici (Conor, CC BY 3.0), 2015. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 1, otázka C2

1. Ing. Vladimír Spejchal (člen výboru Klubu sokolníků ČMMJ). *Dravci používaní v sokolnictví*. Svět myslivosti č. 5/2007. lesprace.cz.
2. Wikipedie. *Sokolnictví* (kapitola „Dělení dravců v sokolnictví“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sokol stěhovavý (Carlos Delgado, CC BY-SA 4.0), jestřáb lesní (Iosto Doneddu, CC BY-SA 2.0), orel skalní (Rocky, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0, CC BY 2.0.

Karta 2, otázka A1

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i), j), k), u) a v) (zakazuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“; „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1 000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1 500 J; to neplatí při dostřelné ráně provedené vhodnou krátkou zbraní, lovu prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou, a dále při lovu zvěře, kterou lze v odchytovém zařízení střílet i vhodnou krátkou zbraní“; dále zákaz zbraní samonabíjecích se zásobníkem na více než 2 náboje a samočinných, povinnost lovit zajíce, bažanta, kachnu divokou, husy či lysku „jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“ a zákaz olověných brokových nábojů na mokřadech). zakonyprolidi.cz.
2. Hanák, J. *Použití kulových ráží na spárkatou zvěř u nás a v Evropě*. Svět myslivosti, 2007, č. 8 (český zákon stanoví minimální dopadovou energii ve vzdálenosti 100 m na 1 000 J u zvěře srnčí a 1 500 J u ostatní spárkaté zvěře). lesprace.cz.
3. Jančík, M. *Dostřelná rána z krátké zbraně v praxi – nová legislativa od 1. 1. 2026*. Svět myslivosti, 2026 (novelizovaný zákon o myslivosti od 1. ledna 2026 povoluje dostřelnou ránu vhodnou krátkou zbraní, aniž by předepisoval její výkon; volba je ponechána na uvážení lovce podle druhu zvěře). svetmyslivosti.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kulovnice (Bertrand benazeth, CC BY-SA 4.0), brokovnice (ViktorJulin, CC BY-SA 4.0), kulobrok (Joachim Bäcker, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 2, otázka A2

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, 1. 12. 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Sursum Tišnov) – „Společný neboli hromadný lov (hon) se používá převážně k lovu zvěře drobné za účasti většího počtu střelců, honců a lovecky upotřebitelných psů.“ agris.cz.
2. Ministerstvo zemědělství. *Stanovisko k individuálním a společným lovům*, 14. 11. 2016 (společný lov má vedoucího lovu a lze při něm použít hromadnou povolenku k lovu; domluví-li se několik lovců, že „obsadí kazatelny v určité části honitby ve stejném čase“, jde o „několik individuálních lovů prováděných najednou“, bez vedoucího lovu a bez hromadné povolenky). lesaktualne.cz.
3. ČMMJ – OMS Písek. *Společné lovy podle nových pravidel: Jaké doklady potřebuje myslivec?*, 2026 („při společném lovu může jednotlivou povolenku nahradit seznam zúčastněných osob, tedy hromadná povolenka k lovu“). pisek.cmmj.cz.

4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) a u) (zakazuje se „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách“ a „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou … jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (výjimka ze zákazu se vztahuje na „lov prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou“). zakonyprolidi.cz.
2. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, 1. 12. 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Sursum Tišnov) – „Naháňka je takový způsob lovu, při němž střelci stojí na určených stanovištích a honci postupující v řadě na ně zvěř nahánějí“; stojí-li střelci jen v čele, jde o leč představenou, stojí-li i po stranách, o leč obstavenou, a je-li leč uzavřena i vzadu, o leč obstoupenou. Nadháňka (honička) je „obdobou naháňky, při které úlohu honců přebírají psi honiči nebo slídiči cvičení na stopě černé zvěře“, do leče se vpouštějí 1–3 psi a používá se „v rozsáhlém a hůře přístupném, především horském, terénu“. „Nátlačkou se dnes loví pouze nedospělá černá zvěř, lišky a některá holá zvěř. Nátlačky se účastní minimální počet osob, a to okolo 3–5 střelců a 1–2 honci.“ V polích se dále uplatňuje ploužení a kruhová leč (kruhový, též kolový hon), v lese česká leč. agris.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: naháňka (Karl Weisel, volné dílo), nadháňka (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 2, otázka A4

1. Ferjentsik, K. *Šoulačka se psem, nebo bez psa?* Svět myslivosti, 2009, č. 7 (šoulačka je „v minulosti velmi oblíbený a rozšířený způsob lovu zvěře, nejčastěji spárkaté“, dnes se „využívá, patrně však ne tak často jako dříve“; čekaná je „nejrozšířenější individuální způsob lovu“). lesprace.cz.
2. Ministerstvo zemědělství. *Stanovisko k individuálním a společným lovům*, 14. 11. 2016 (za individuální lov se považuje i situace, kdy se několik lovců domluví, že „obsadí kazatelny v určité části honitby ve stejném čase“ – jde o „několik individuálních lovů prováděných najednou“; lovci na čekané zaujímají stanoviště na posedech a kazatelnách). lesaktualne.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. r) (zakazuje se „lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posed (Sascha Grosser, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
5. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec míří v zimním lese (Tima Miroshnichenko, licence Pexels), zveřejněno v prosinci 2020. Znění licence: Pexels License.

Karta 2, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 44 a 45 („Na zvěř se střílí pouze tehdy, jestliže je bezpečně rozeznána a jsou splněny ostatní podmínky lovu.“; „Při lovu se nestřílí ani nemíří ve směru, ve kterém může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku. Nebezpečný směr střelby je takový, kde v dostřelu použité zbraně jsou nebo mohou být lidé, zvířata, budovy, dopravní prostředky apod. Je nebezpečné střílet na zvěř nacházející se na horizontu a v jeho těsné blízkosti… Jednotná střela z brokovnice může doletět do vzdálenosti asi 1000 metrů, střela z malorážky až 1200 metrů a z lovecké kulovnice až 4000 metrů.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 15, 46 a 48 (vedoucí honu „vyloučí z účasti osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let“; při společných honech se nestřílí ani nemíří „na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi“, „dovnitř kruhové leče po signálu, který tuto střelbu zakazuje“, „do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak“ a „po signálu, že leč skončila“; „Střelec vyrozumí své sousedy o svém stanovišti… Na stanovišti se střelec chová klidně, tiše a před ukončením leče stanoviště v žádném případě neopustí.“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, § 11 odst. 3 písm. e) (nikdo nesmí „střílet nebo nosit zbraň pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky anebo je-li jeho schopnost bezpečně nakládat se zbraní nebo střelivem snížena užitím léků nebo v důsledku jeho zdravotního stavu“). zakonyprolidi.cz.

Karta 2, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 12: „Příprava a průběh společného lovu“ – dokumenty, funkce, leče, pozvánky, ošetření zvěřiny). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 10, 12 a 55 (druhy společných lovů, oznámení pravidel při zahájení, omluva na pozvánku). cmmj.cz.

Karta 2, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 12 – přivítání, nástup, jednotlivé leče, svačina, výřad, poslední leč). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 16, 66–67 a 86 (výlož po leči, průběh výřadu, poslední leč a myslivecký soud). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nástup (David Overson, U.S. Army, volné dílo), výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0), trubač (Digital Storytelling im Kontextstudium der Universität St. Gallen, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 2, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 12 – funkce účastníků společného honu, dohledávka psy). cmmj.cz.
2. Myslivecký řád ČMMJ, body 15, 19 a 48 (pravomoc vedoucího honu, ošetření zvěřiny, úkoly závodčího a střelce při leči). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0), honci a psovodi (Mikael Tham, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 3.0.

Karta 2, otázka C1

1. Hrubá, M., Nerandžičová, P. *Kde se u nás fretka vzala aneb fretkování*. Klub chovatelů a příznivců fretek. fretka.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: fretka (Tilo Hauke, CC BY-SA 3.0), králičí nora (Brammers, volné dílo), tenata (Jens Kraglund, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 3.0.
3. Iluminace je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: La Chasse au furet, z rukopisu *Knihy o lovu* Gastona Phoeba, 1387 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 2, otázka C2

1. Hrubá, M., Nerandžičová, P. *Kde se u nás fretka vzala aneb fretkování*. Klub chovatelů a příznivců fretek. fretka.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: fretkování v Anglii (Ohmydayzitsdeano, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 3, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře), 2019, snímky „Lov odstřelem" a „Individuální lovy" (u spárkaté zvěře „individuální i společné způsoby lovu", u drobné zvěře „až na výjimky společné způsoby lovu", u šelem „individuální i společné způsoby lovu"; individuální lovy se dělí na čekanou, šoulačku, slídění a lovy lestné). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) a u) a § 2 písm. d) (zakazuje se „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách"; výčet druhů vyhrazených společnému lovu v písmenu u) neobsahuje králíka divokého, holuba hřivnáče, straku obecnou ani vránu obecnou). zakonyprolidi.cz.
3. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec v zimním lese (Tima Miroshnichenko, licence Pexels), zveřejněno v prosinci 2020. Znění licence: Pexels License.

Karta 3, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) a § 2 písm. c) (zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů"; § 2 písm. c) vyjmenovává druhy zvěře, které nelze lovit, mimo jiné koroptev polní, sluku lesní, tetřeva hlušce a tetřívka obecného). zakonyprolidi.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 („Při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu, pro druh zvěře, který má být loven."); § 14 odst. 2 vymezuje dohledání jako sledování postřelené drobné zvěře bezprostředně po výstřelu a její nalezení. zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: brokovnice (ViktorJulin, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: honci a psovodi (Mikael Tham, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 3, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře), 2019, snímky „Čekaná" a „Šoulačka" (čekaná = „klidné vyčkání příchodu zvěře" na čekaništi u krytiny, ochozu, paše, kaliště nebo újediště, výhodou je klid v honitbě, obeznání zvěře, bezpečný výstřel, opora pro zbraň a menší nároky na zkušenosti; šoulačka = „pozvolný pohyb honitbou" systémem šouláků a odboček s neustálým sledováním větru, nevýhodou je náročnost na fyzickou kondici, zkušenost, vítr, rychlé rozhodování a chybějící opora pro zbraň). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. r) (zakazuje se „lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení"). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kazatelna (Sascha Grosser, CC BY-SA 4.0). Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: šoulačka (neznámý autor, 19. století, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře), 2019, snímky „Lovy lestné", „Lov vábením" a „Lov na újedi a obnově" (charakteristika: „přilákání zvěře" napodobením zvuků, vyložením potravy

nebo napodobeninou druhu; jde o doplněk čekané a šoulačky, náročnější na znalosti; loví se tak zvěř spárkatá, šelmy a ptáci; vábení se dělí na klasické, dráždění soka a lákání predátora; u újediště se zdůrazňuje omezení množství, omezení přístupu, veterinární pravidla a větřidla). cmmj.cz.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d), g) a m) (zakazuje se „lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad“; „lovit zvěř s pomocí … reprodukční soustavy s hlasy zvěře“; „lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: újediště (Alois Bembel, CC BY-SA 4.0), balabán (Leonard J. DeFrancisci, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 3, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře), 2019, snímky „Individuální lovy“, „Čekaná“ a „Společné lovy“ (výhody individuálních lovů: „univerzálnost, pohotovost, malá náročnost na organizaci, klid v honitbě, vysoká efektivita, fázový lov, ohniskový odstřel“; u společných lovů se naopak uvádějí nevýhody „organizační náročnost, bezpečnost, neklid v honitbě“ a mezi pojmy vedoucí lovu, závodčí, honec a pes honič). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 („Při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu, pro druh zvěře, který má být loven.“). zakonyprolidi.cz.
3. Ministerstvo zemědělství. *Stanovisko MZe k individuálním a společným lovům*, 14. 11. 2016 („Takový společný lov musí mít svého vedoucího a povolenku k lovu pro každého lovce lze nahradit hromadnou povolenkou k lovu“; domluví-li se naopak několik lovců, že ve stejném čase obsadí kazatelny, „jde však o několik individuálních lovů prováděných najednou. Takový lov nemá vedoucího lovu a nelze lovit na základě hromadné povolenky k lovu“). lesaktualne.cz.

Karta 3, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34: „Pobytové znaky šelem“ – stopy, šlépěje, sledy stop, trus, potrava, nory). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (výčet druhů zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem, mimo jiné liška obecná, jezevec lesní, kuna lesní a kuna skalní). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, nora a zbytky potravy jen zmenšené: stopa (K.Khedrup, CC BY-SA 4.0), trus (Judy Gallagher, CC BY 2.0), zbytky potravy (Bouke ten Cate, CC BY-SA 4.0), nora (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 3, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 34 – pobytové znaky šelem, detail jezevec: stopa, nora, trus). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (jezevec lesní jako zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: nora (Hildesvini, volné dílo), stopa (Stefan Czapski, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 3, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 34 – pobytové znaky šelem, detail kuny: stopa, trus, kořist). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 2 písm. d) (kuna lesní a kuna skalní jako zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kuna (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 3, otázka C1

1. Miroslav Vodňanský. *Zásady správného ošetření drobné zvěře po ulovení* (Myslivost.cz – Středoevropský institut ekologie zvěře; popis dřívějšího „vyždímání“ moči u zajíců a „vyháčkování“ u pernaté zvěře). myslivost.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (Naše řeč, ročník 25, 1941, č. 3, s. 69–80; vysvětlení pojmů vyháčkovat, vyždímat a pírko jako ocásek zajíce, králíka a divočáka). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: zajíc a koroptev (Dirk Valkenburg, 1717, volné dílo).

Karta 3, otázka C2

1. Miroslav Vodňanský. *Zásady správného ošetření drobné zvěře po ulovení* (Myslivost.cz – Středoevropský institut ekologie zvěře; oddíly „Zajíce nevymačkáváme!“ a „Zapomeňme i na vyháčkování!“). myslivost.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (Naše řeč, ročník 25, 1941, č. 3, s. 69–80; vysvětlení pojmu pírko jako ocásek zajíce, králíka a divočáka). nase-rec.ujc.cas.cz.

Karta 4, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře*, výuková prezentace, 2019, snímek 8 „Čekaná“ (charakteristika: „klidné vyčkání příchodu zvěře“; výhody: „univerzálnost, klid v honitbě, obeznání zvěře, bezpečný výstřel, dostupné i při horším zdravotním stavu, menší nároky na zkušenosti, opora pro zbraň“; snímek 6 uvádí u individuál-

ních lovů „pohotovost, malá náročnost na organizaci, vysoká efektivita, fázový lov, ohniskový odstřel“). cmmj.cz.

2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, bod 31 mysliveckého řádu („Lovec je při osamělém lovu spárkaté zvěře vybaven dalekohledem přibližujícím nejméně 6x“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: posed (flutertv, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 4, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře*, výuková prezentace, 2019, snímek 33 „Zařízení k lovu zvěře“ (u čekané „záštity, zásedky, boudy; posedy, kazatelny – otevřené, kryté, zateplené, mobilní“, „přístupové šouláky“; zásady: „souhlas vlastníka pozemků, bezpečná konstrukce, dobrý technický stav, 200 m od hranic, přirozené materiály, směr větru, respektování ochozů“) a snímek 8 (čekaniště: „krytina, ochoz, paše, kaliště, újediště“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio („lovecká zařízení (posedy, kryté kazatelnové posedy, střelecké záštity, šouláky aj.)“; k mysliveckým zařízením typu krmelců, slanisek, napajedel a posedů: „Pro jejich vybudování a umístění na honebním pozemku je vždy nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku, nejlépe v písemné podobě“; bod 31 mysliveckého řádu žádá dalekohled nejméně 6×). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. r) („lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby […] a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení“) a písm. l) (zvěř, kterou lze střílet za noci, „pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: posed (flutertv, CC BY 3.0), kazatelna (Granpar, CC BY 3.0), vnadiště (Wikitarisch, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0.
5. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené a oříznuté: naháňka v Německu (Erik Fardette, US Army, volné dílo), Hohenfels, 2016.

Karta 4, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře*, výuková prezentace, 2019, snímek 6 (individuální lovy jsou určeny pro „spárkatou zvěř, drobnou zvěř, šelmy“), snímek 37 (u černé zvěře individuální lov na „vnadiště, pole s potravou, ochozy“), snímky 38 a 39 (u srnčí zvěře a lišky se jako způsob odstřelu uvádí „čekaná, šoulačka, vábení“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d), l) a u) (zakazuje se „lovit zvěř pernatou na výrovkách“; „střílet zvěř za noci […] kromě prasat divokých, samic a mláďat ostatních druhů spárkaté zvěře, jezevců lesních, zajíců polních, králíků divokých, kun skalních a lišek obecných, které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“; „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 (prase divoké „od 1. ledna do 31. prosince“, srnec obecný „srnec od 1. května do 30. září“, liška obecná „od 1. července do konce února“, holub hřivnáč „od 1. srpna do 31. října“, straka obecná a vrána obecná „od 1. července do konce února“). zakonyprolidi.cz.

Karta 4, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře*, výuková prezentace, 2019, snímek 8 „Čekaná“ (čekaniště: „krytina, ochoz, paše, kaliště, újediště“; „převažující směr větru“, „respektovat ochozy“, „vhodná doba pro lov“), snímek 37 (černá zvěř: „vnadiště, pole s potravou, ochozy“) a snímek 38 (srnčí zvěř: „říje, hlas srnčete, oblíbená místa, potrava, okraje krytin, ochozy“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l), m) a r) (za noci, tedy „hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce“, lze střílet jen vyjmenované druhy a jen s vhodnou optikou; zakazuje se „lovit zvěř v době nouze ve vzdálenosti do 200 m od krmelců a slanisk“ a „lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby“). zakonyprolidi.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (u sčítání zvěře na čekané z posedů a kazatelen: „Velmi důležité je také vhodné načasování […] do doby, kdy je zvěř aktivní (večerní nebo ranní hodiny)“). web2.mendelu.cz.
4. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 (prase divoké „od 1. ledna do 31. prosince“, srnec „od 1. května do 30. září“, jelen a laň jelena evropského „od 1. srpna do 15. ledna“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paše (Axel Hindemith, CC BY-SA 3.0), kaliště (Michael Graham, CC BY-SA 2.0), ochoz (Gerhard Kemme, CC0), krytina (Kutlusafa, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 4, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře*, výuková prezentace, 2019, snímek 8 „Čekaná“ („klidné vyčkání příchodu zvěře“, „převažující směr

větru“, „respektovat ochozy“, „chování na čekaništi, při příchodu a odchodu“, „přístupový šoulák“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio – myslivecký řád, body 26, 27, 31, 32, 39, 40, 44, 45 a 47 („Zbraň se zásadně nabíjí až v honitbě po zahájení osamělého lovu“; „Zbraň nesmí byt nabita v místnostech, obcích, v dopravních prostředcích, při překonávání překážek, vystupování nebo sestupování z posedu“; „Na zvěř se střílí pouze tehdy, jestliže je bezpečně rozeznána“; „Při lovu se nestřílí ani nemíří ve směru, ve kterém může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku […] Je nebezpečné střílet na zvěř nacházející se na horizontu“; „Lovec, kterému při osamělém lovu zvěř po ráně odskočí, označí nástřel […] a směr, kterým postřelená zvěř odešla“; „Lovec po skončení osamělého lovu oznámí mysliveckému hospodáři výsledek lovu, místo, počet a čas výstřelů“; lovec je vybaven dalekohledem nejméně 6×). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kazatelna (Granpar, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 4, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Pobytové znaky drobné zvěře“; znaky: „stopy, šlépěje, sledy stop, pěšinky, stopníky, trus, ohryz, otisky těla“; detaily u zajíce a králíka). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa zajíce (Tigerente, CC BY 4.0), pekáč (N p holmes, CC BY-SA 3.0), nora králíka (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), trus králíka (Dirk Schneider, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 3.0, CC BY 3.0.

Karta 4, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Pobytové znaky drobné zvěře“; znaky: „stopy, šlépěje, sledy stop, trus“; detaily „bažant, koroptev“ v kategorii tlapky, drápy, prsty). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa bažanta (USFWS Mountain Prairie, volné dílo), stopa koroptve (Ufo Snake, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 4, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 35 „Pobytové znaky drobné zvěře“; znaky pernaté zvěře: „šlépěj, tlapky, drápy, prsty, plovací blány“; detaily „kachny, husy, lyska“). cmmj.cz.

Karta 4, otázka C1

1. Karel Šiman. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, ročník 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Pavel Forejtek. *Zvěřina – získávání, ošetření, skladování*. Myslivost, 1. 10. 2004. agris.cz.

Karta 4, otázka C2

1. Karel Šiman. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, ročník 25 (1941), č. 3, s. 69–80. nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Pavel Forejtek. *Zvěřina – získávání, ošetření, skladování*. Myslivost, 1. 10. 2004. agris.cz.

Karta 5, otázka A1

1. Národní lesnický institut. *Lovectví* (šoulačka je „aktivnější“ forma osamělého lovu – „pomalá a opatrná pochůzka vybranou částí honitby s občasným pozastavením“; klade „vysoké nároky na pozornost lovce, jeho schopnost tichého pohybu v terénu, umění rychle a správně odhadovat věk zvěře“ a vyžaduje perfektní znalost terénu a etologie zvěře). nli.gov.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/5 – Šoulačka (základní pravidla: „Pohyb dopravním prostředkem je zakázáno. Pomalý a tichý pohyb. Naslouchání. Opatrný pohyb. Pozorování směru větru.“). myslivecke-zkousky.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 („Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání“), § 45 odst. 1 písm. h) (zakazuje se „lovit zvěř s pomocí mechanismů pohybujících se po zemi, nad zemí nebo po vodě“) a § 46 odst. 1 („Kdo loví zvěř nebo usmrcuje jiného živočicha, musí mít u sebe lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění“). zakonyprolidi.cz.
4. Obraz je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: šoulačka (neznámý autor, 19. století, volné dílo).
5. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec míří v zimním lese (Tima Miroshnichenko, licence Pexels), zveřejněno v prosinci 2020. Znění licence: Pexels License.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovec se střeleckou trojnožkou (Mikael Tham, CC BY 3.0), snímek z videa o lovu srnců ve Švédsku ze srpna 2015. Znění licence: CC BY 3.0.
7. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovec zkouší vítr (Mikael Tham, CC BY 3.0), snímek z videa o lovu ve Švédsku z roku 2017. Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 5, otázka A2

1. Národní lesnický institut. *Lovectví* (osamělé lovy jsou lovy, „jichž se účastní lovec buďto zcela sám, nebo s loveckým průvodcem – doprovodem“; lze jimi lovit veškerou spárkatou zvěř). nli.gov.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/5 – Šoulačka (na otázku, kterou zvěř lze šoulačkou lovit, odpovídá jediným slovem: „Spárkatá“). myslivecke-zkousky.cz.

3. *Doby lovu zvěře* (přehledová tabulka opřená o vyhlášku č. 323/2019 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře: srnec 1. 5. – 30. 9., srna 1. 8. – 31. 12., jelen evropský 1. 7. – 31. 1. a laň 1. 8. – 31. 1., daněk 1. 7. – 31. 1. a daněla 1. 8. – 31. 1., muflon 1. 7. – 31. 3., prase divoké celoročně). svetmyslivosti.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“; liška ani kuny v tomto výčtu nejsou). zakonyprolidi.cz.
5. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a písm. a), b) a f) (od 1. ledna 2020 do 31. března 2030 se loví „zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince“). zakonyprolidi.cz.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovec na posedu (Jagdexperte, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A3

1. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/5 – Šoulačka (na otázku po vhodném prostředí a času odpovídá: „Večer a ráno. V říji nebo po dešti. Volně po terénu po mysliveckých chodnících.“). myslivecke-zkousky.cz.
2. Národní lesnický institut. *Lovectví* (šoulačka je pomalá a opatrná pochůzka vybranou částí honitby s občasným pozastavením; předpokládá znalost etologie druhů, místních podmínek sezonního pohybu zvěře a perfektní znalost terénu). nli.gov.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (zakazuje se „střílet zvěř za noci, tedy hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce, kromě prasat divokých, samic a mláďat ostatních druhů spárkaté zvěře, jezevců lesních, zajíců polních, králíků divokých, kun skalních a lišek obecných, které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.

Karta 5, otázka A4

1. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/5 – Šoulačka (k čemu slouží lovecké chodníky: „Pro šoulání bez šustění pod nohama.“). myslivecke-zkousky.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/20 – Myslivecká zařízení k lovu zvěře (šoulák je „volně připravená a udržovaná stezka“ s povrchem, který umožňuje „bezpečnou chůzi i v noci a minimalizuje naše prozrazení“; u posedů se zdůrazňuje nezavětření lovce a jeho krytí). myslivecke-zkousky.cz.
3. *Myslivost – Kolowratské lesy* (popis honiteb v Orlických horách: mysliveckým vybavením honiteb jsou „posedy, kazatelny a lovecké chodníky“, loví se čekanou nebo šoulačkou). kolowrat.com.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: šoulák (Trachemys, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka A5

1. SLABA, Martin. *Myslivost – lovectví. Názvosloví etnografických sbírek* I. Praha: Asociace muzeí a galerií ČR – Národní muzeum v přírodě, 2019. ISBN 978-80-86611-82-2 (lovecká hůl sloužila jako provizorní opora při střelbě z volné ruky; v 19. a na počátku 20. století byly rozšířené rozkládací hole, které šlo změnit v provizorní sedátko – hůl se zarazila do země a plochá zarážka na jejím spodním konci zabránila, aby se pod váhou sedícího zapíchla příliš hluboko). cz-museums.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, vypracovaná otázka VII/A/5 – Šoulačka (k čemu slouží lovecké hole: „Při zastavení si myslivec sedne.“). myslivecke-zkousky.cz.
3. VIKTORIN, František a ČAPEK, Tomáš. *Střelecké hole 4 Stable Sticks: tři „čtyřnožky“ v redakčním testu*. Svět myslivosti, 31. 8. 2026 („střelecké hole slouží jako spolehlivá opora pro střelbu ze země na větší vzdálenosti či v náročném terénu“; čtyřnožka poskytuje „dokonalou stabilitu při střelbě“, hůl dovolí „drobné korekce“ bez velkých přesunů, nevýhodou jsou zvuky spojů při zatížení). svetmyslivosti.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovecká hůl jako opora (M.H., CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; anatomie šlépěje: „spárky, paspárky, hrázka, bříško, nůsek, svor“; detaily „jelen, sika, daněk, muflon“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa daňka (Vasaltar, CC0), stopa jelena (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 4.0.

Karta 5, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; anatomie šlépěje „spárky, paspárky“, detail „muflon“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23 „Muflon (Ovis musimon)“; „tlupní zvěř, vede stará muflonka“). cmmj.cz.
3. Myslivecký kroužek. *Stopařské minimum* (tabulka velikosti zadní stopy: jelen lesní 4–9 × 3,5–7 cm, sika 5,5–8 × 3,5–5 cm, daněk evropský 5–8 × 3–5 cm, muflon 4,5–6 × 3–4,5 cm, srnec obecný 4–5 ×

2,5–3,5 cm). Kresba je z těchto čísel nakreslená. mysliveckykrouzek.hys.cz.

Karta 5, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře"; detaily „jelen, sika, daněk, muflon, černá zvěř, kamzík, los"). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa losa (Ivan Kristensen, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka C1

1. Josef Drmota. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost (září 2004). myslivost.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kelce (Arnoldius, CC BY-SA 4.0), kamzičí vous (Gnosos, CC BY-SA 3.0), zbraně (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 5, otázka C2

1. Josef Drmota. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost (září 2004). myslivost.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kačírek (Lhorn, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka A1

1. Wikipedie. *Způsoby lovu zvěře* (slídění jako individuální lov: lovec prochází často křovinatý terén s myslivecky upotřebitelným psem ze skupiny slídičů; doprovod vodiče psa nemění individuální lov ve společný). cs.wikipedia.org.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 Bližší pokyny o používání loveckých psů. zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů*, disciplína slídění (pes má radostně, energicky a soustavně prohledávat terén do vzdálenosti účinnosti brokového výstřelu, v nepřehledném terénu se vzdálenost zkracuje, do nalezení zvěře zůstává v kontaktu s vůdcem). PDF na retrieverklub.cz; srov. cz-pes.cz.
4. Video je z Pexels a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: lovec se psem a zbraní na mlžném poli (Tima Miroshnichenko, licence Pexels), zveřejněno v prosinci 2020. Znění licence: Pexels License.

Karta 6, otázka A2

1. Klub chovatelů loveckých slídičů. *Anglický špringršpaněl – historie* (patří mezi stará, ryze původní plemena; „již v 16. století se používal při lovu" drobné zvěře, zejména zajíců; „podle toho se mu údajně začalo říkat springer (odvozeno od anglického slova *spring* – skákat)"). ass.kchls.cz.
2. Český statistický úřad. *Lesy pokrývají třetinu Česka, myslivců ale ubývá*, 24. 9. 2015 („V roce 1970 byl odstřel zajíců vyšší než 750 tisíc kusů, podle aktuálních dat činí pouhých 40 tisíc kusů"; u bažantů pokles z téměř milionu kusů v roce 1970 na 479 tisíc). csu.gov.cz.
3. *Myslivecký rok 2025/2026: rekordní úlovky daňčí, srnčí a černé zvěře*. Svět myslivosti, 31. 8. 2026 (zajíc polní 25 924 kusů, meziročně −10 488 kusů, tj. −28,8 %, nejnižší hodnota v historii; bažant obecný 389 339 kusů; data ČSÚ). svetmyslivosti.cz.
4. FIŠEROVÁ, Š. *Agresivita černé zvěře vůči loveckým psům – proč záleží na délce lovecké sezóny*. ČMMJ, 12. 11. 2025 (naháňka se slíděním se ukazuje jako nejefektivnější forma lovu, „kombinuje přirozené vedení zvěře s možností bezpečné střelby" a je šetrnější k psům, protože ti „pracují v těsném kontaktu se střelci, nikoli v rozlehlých lečích, kde hrozí častější střety se zvěří"). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovečtí slídiči (Sten Ch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A3

1. Klub chovatelů loveckých slídičů (nejstarší klub v ČR sdružující lovecké slídiče, retrívry a vodní psy – anglický kokršpaněl, anglický a velšský špringršpaněl, clumber, sussex a field španěl, německý křepelák, labradorský a zlatý retrívr a další). kchls.cz.
2. Českomoravská kynologická unie, karta plemene *Anglický špringršpaněl*, FCI č. 125, skupina „VIII – slídiči, retrieveři a vodní psi". cmku.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020 („ZŘ je určen pro všechny skupiny loveckých plemen ohařů, loveckých slídičů a retrieverů, jezevčíků a teriérů, honičů a barvářů"; disciplína Slídění je zařazena ve zkušebních řádech ohařů – čl. XXIII, „pes musí při slídění hledat před vůdcem, ve vzdálenosti ne větší než 50 kroků… přijde-li pes při slídění na drobnou zvěř, musí zůstat absolutně klidný" –, retrieverů a loveckých slídičů a jezevčíků a teriérů; ve zkušebních řádech honičů a barvářů chybí). cmmj.cz.
4. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (lovecky upotřebitelným psem je pes, který složil zkoušku pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře, popřípadě pro vyhledávání živé spárkaté zvěře, dosled spárkaté zvěře nebo norování). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovečtí slídiči (Sten Ch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, disciplína Slídění („Slídění se provádí zásadně proti větru, maximálně s mírným bočním větrem. Pes má radostně, energicky a soustavně prohledávat terén v určeném prostoru s evidentní snahou nalézt živou zvěř nebo její stopu. Má pracovat v přehledném terénu do

vzdálenosti účinnosti brokového výstřelu. S nepřehledností terénu se musí zkracovat i vzdálenost slídění tak, aby byla možnost vyvstalou nebo vypíchnutou zvěř ulovit. Do nalezení zvěře nebo její stopy musí pes zůstat v kontaktu se svým vůdcem a řídit se jeho pokyny.“; známkou 4 je hodnocen pes, který prohledává systematicky, „nejlépe členkovitým způsobem… bez častých povelů, s neumdlévající snahou“; ZŘ ohařů čl. XXIII: „Přijde-li pes při slídění na drobnou zvěř, musí zůstat absolutně klidný. Po jejím vyběhnutí vůdce zvěř střelí a pes ji musí přinést.“). cmmj.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkušební řád pro zkoušky retrieverů a loveckých slídičů*, disciplíny nos, hlasitost a chování po výstřelu (hlasitost „je pro slídiče vrozená vlohová disciplína, při které pes hlasitým vydáváním sleduje zvěř popřípadě její čerstvou stopu“ – uzná se i tehdy, „pokud v časovém limitu určeném pro disciplínu slídění… zvěř sám vyrazí, nahání a je s ní v kontaktu“; „pes, který má strach z výstřelu… hodnotí se známkou 0“). retriever-klub.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (lovecká upotřebitelnost pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře se prokazuje složením zkoušky z výkonu). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lovečtí slídiči (Sten Ch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 6, otázka A5

1. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, ve znění pozdějších předpisů (zajíc polní 1. 11. – 31. 12., králík divoký 1. 9. – 31. 12., bažant obecný kohout 16. 10. – 31. 1. a v bažantnici celoročně, bažantí slepice jen v bažantnici celoročně, kachna divoká 1. 9. – 30. 11., liška obecná 1. 7. – konec února; koroptev polní ani sluka lesní v přehledu dob lovu uvedeny nejsou). Doby lovu na cmmj.cz; srov. Doby lovu zvěře na svetmyslivosti.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, platný od 1. 1. 2020, disciplína Slídění v rákosí („Zkouší se v rákosí, břehových a vodních krytinách tak, aby musel pes i místy plavat. Má prokázat, že je schopen živou zvěř zdvihnout a umožnit tak její ulovení. Vypíchne-li pes při slídění kachnu, je vůdce povinen na ni vystřelit.“). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 (lovecká upotřebitelnost se přiznává zvlášť pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře, zvlášť pro vyhledávání živé spárkaté zvěře psy do 55 cm v kohoutku, zvlášť pro dosled spárkaté zvěře a zvlášť pro norování). zakonyprolidi.cz.

Karta 6, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; anatomie šlépěje „spárky, paspárky, hrázka, bříško, nůsek, svor“, detail „černá zvěř“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa kňoura (Spishunter, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – III. skupina: Myslivecká zoologie* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 24 „Prase divoké (Sus scrofa)“; znaky „pírko, ryj, štětiny, hřeben, pancíř, kaliště, otěrky“; „škody rytím, buchtováním, konzumací plodin“). cmmj.cz.
2. Video je z Pixabay a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: divoké prase ryje v kamenité půdě (RoyBuri, licence Pixabay), zveřejněno v srpnu 2021. Znění licence: Pixabay Content License.

Karta 6, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; anatomie šlépěje „spárky, paspárky, hrázka, bříško, nůsek, svor“, detaily „jelen“ a „černá zvěř“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa jelena (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), stopa kňoura (Spishunter, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka C1

1. Rovnost. *Vyhledávaným úlovkem je chrupavka ze srdce* (rozhovor s jednatelem hradišťského mysliveckého spolku a mysliveckou veřejností o trofejích kelce a hubertka, 13. 3. 2002). agris.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kelce (Arnoldius, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 6, otázka C2

1. Rovnost. *Vyhledávaným úlovkem je chrupavka ze srdce* (rozhovor s jednatelem hradišťského mysliveckého spolku a mysliveckou veřejností o trofejích kelce a hubertka, 13. 3. 2002). agris.cz.
2. Josef Drmota. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost (září 2004). myslivost.cz.

Karta 7, otázka A1

1. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (výuková prezentace, Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, 2012; společné lovy se dělí na ploužení – „honci a střelci se v leči pohybují“ – a vyčkávání – „honci se pohybují v leči, střelci stojí na střeleckém stanovišti“; u kruhového honu „honci a střelci nastupují střídavě vpravo a vlevo z jednoho místa“, nadháňka má „stejný průběh jako naháňka, ale v leči jsou pouze psi“, nátlačka je tichá a zvěř jde v leči pomalu). web2.mendelu.cz.

2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (kapitola Myslivecký řád, bod 10: „Obvyklými způsoby společných lovů v našich honitbách jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka. Způsob lovu se provádí s ohledem na druh lovené zvěře, její množství, konfiguraci terénu, porost, povětrnostní vlivy, počet střelců a místní zvyklosti.“; bod 46 zakazuje střelbu dovnitř kruhové leče po příslušném signálu, bod 60 ukládá při ploužení a kruhové leči držet rozestupy a řadu). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: naháňka (Karl Weisel, volné dílo), nadháňka (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka A2

1. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (výuková prezentace, Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, 2012; rozdělení společných lovů na ploužení a vyčkávání, popis kruhového honu, naháňka je hlučná, zvěř se v leči pohybuje rychle a „loví se obvykle zajíc, bažant a černá (sele a lončák)“). web2.mendelu.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (Myslivecký řád, bod 10 o obvyklých způsobech společných lovů, bod 20 o lovu kachen na tahu, bod 60 o rozestupech při ploužení a kruhové leči; „Kachny se loví pouze na společných lovech a na tahu.“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) – zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“. zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 3 odst. 1: „Na stejném honebním pozemku lze lovit zajíce polního pouze jedenkrát v roce a bažanta obecného pouze dvakrát v roce.“ (omezení neplatí pro lov loveckými dravci a pro bažantnice). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: naháňka (Karl Weisel, volné dílo).

Karta 7, otázka A3

1. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (výuková prezentace, Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, 2012; naháňka je „hlučná“, „zvěř se pohybuje v leči rychle“, vyžaduje „rychlé obeznání a rozhodnutí“ a „loví se obvykle zajíc, bažant a černá (sele a lončák)“; nátlačka je „tichá“, „zvěř jde v leči pomalu“ a „obvykle se užívá při lovu jelení, mufloní a černé zvěře (pouze holá)“; nadháňka má „stejný průběh jako naháňka, ale v leči jsou pouze psi“). web2.mendelu.cz.
2. Ziegrosser, P. *Naháňky, psovodi a psi*. Svět myslivosti, 2008, č. 3 (naháněk na spárkatou zvěř, zejména na divočáky, rok od roku přibývá; účelem naháňky je zvednout zvěř ze zálehu a natlačit ji před střelce, „bez dobrých psovodů a kvalitních psů to nejde“). lesprace.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (drobnou zvěř lze střílet jen brokovou zbraní „na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
4. ČMMJ, OMS Klatovy. *Společné lovy podle nových pravidel: Jaké doklady potřebuje myslivec?* (prase divoké se loví „při nadháňkách, naháňkách nebo nátlačkách“; jde o lov brokovou zbraní na společném lovu za účasti nejméně tří střelců, kde myslivec musí mít lovecký lístek, povolenku k lovu a doklad o povinném pojištění). klatovy.cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: naháňka (Karl Weisel, volné dílo), nadháňka (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
6. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Naháňka na černou zvěř v Drunenských dunách (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z července 1949.

Karta 7, otázka A4

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (Myslivecký řád, bod 20: „Při lovu kachen na tahu se loví kachny, které ve večerních nebo ranních hodinách přelétávají (přetahují) mezi jednotlivými vodními plochami, na pastevní plochy nebo se z nich vracejí, nebo létají nad vodními plochami a jejich bezprostředním okolím, aniž byly vyrušeny (zvednuty) z vodní hladiny nebo krytin osobami nebo loveckými psy. Při tomto lovu se používá dostatečný počet psů, kteří přinášejí ulovenou nebo dohledávají zvěř postřelenou.“; dále „Kachny se loví pouze na společných lovech a na tahu.“ a „Při lovu hus na tahu by se nemělo střílet na husy vysoko táhnoucí, protože je tím vypuzujeme s krajiny.“). web2.mendelu.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 3 odst. 2: společným lovem „na tahu“ lze lovit „husu běločelou, husu polní a husu velkou pouze 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli“ a „kachnu divokou pouze 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu“. zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) – zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou, poláka velkého, poláka chocholačku, lysku černou, husu velkou, husu běločelou a husu polní jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“. zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lov na tahu (Chuck Tra-

xler, U.S. Fish and Wildlife Service, volné dílo), kachny a husy na tahu (Steve Hillebrand, U.S. Fish and Wildlife Service, volné dílo).

Karta 7, otázka A5

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) – zakazuje se „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách“. zakonyprolidi.cz.
2. Ziegrosser, P. *Naháňky, psovodi a psi*. Svět myslivosti, 2008, č. 3 („naháněk na spárkatou zvěř, zejména na divočáky, rok od roku přibývá“; účelem je zvednout zvěř ze zálehu a natlačit ji před střelce). lesprace.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (Myslivecký řád, bod 39 uvádí jako příklad společných lovů „naháňka na lišky nebo zvěř černou“). web2.mendelu.cz.
4. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (výuková prezentace, Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, 2012; u naháňky „loví se obvykle zajíc, bažant a černá (sele a lončák)“, u nátlačky „obvykle se užívá při lovu jelení, mufloní a černé zvěře (pouze holá)“). web2.mendelu.cz.
5. *Lovit holou srnčí a daňčí zvěř na naháňkách*? Svět myslivosti, 2008, č. 1 (anketa k tomu, zda povolit lov srn, srnčat, daněl a daňčat na naháňkách; jelení, sika a mufloní zvěř se na naháňkách běžně loví, u srnčí a daňčí se odborníci rozcházeli – od podpory kvůli vysokým stavům až po obavy z nekvalitních zásahů). lesprace.cz.

Karta 7, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; kategorie „Šlépěj, Spárky, Paspárky, Hrázka, Bříško“ u jelena, siky, daňka, muflona a další spárkaté zvěře). cmmj.cz.
2. Nováková, J. *Poznáte stopy zvěře? Čím jsou charakteristické a které jsou si podobné*. Český rozhlas Střední Čechy, 4. 12. 2021 (článek uvádí, že zatímco černá zvěř otiskuje paspárky i při klidné chůzi, srnčí zvěř je za normálních podmínek neotiskuje). rozhlas.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa srnce (Kiki63, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; kategorie „Okus, Hrabánky, výtlučky“ mezi pobytovými znaky spárkaté zvěře). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vytloukání paroží (Wasp32, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 7, otázka B3

1. Nováková, J. *Poznáte stopy zvěře? Čím jsou charakteristické a které jsou si podobné*. Český rozhlas Střední Čechy, 4. 12. 2021 („při klidu se otisknou i takzvané paspárky, tedy zadní prsty“ u černé zvěře, na rozdíl od zvěře srnčí). rozhlas.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; rozlišovací znaky „Šlépěj, Spárky, Paspárky“ u jednotlivých druhů spárkaté zvěře včetně černé a srnčí). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa srnce (Kiki63, CC BY-SA 4.0), stopa selete (Selmoval, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 7, otázka C1

1. Josef Drmota. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost (Myslivost, září 2004, kapitola „Paletky a kačírky“). myslivost.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paletka (Paulu, CC0), sluka lesní (Imran Shah, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 2.0.

Karta 7, otázka C2

1. Josef Drmota. *Drobné trofeje a jejich význam*. Myslivost (Myslivost, září 2004, kapitola „Bezoárové koule“). myslivost.cz.
2. Wikipedie. *Bezoár* (encyklopedické heslo, oddíly „Vznik“ a „Bezoárové kameny u zvířat“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: bezoár (Gerhard Elsner, CC BY-SA 3.0), kamzík (Stephan Sprinz, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 8, otázka A1

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, prosinec 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Tišnov: Sursum, 2003; „Společný neboli hromadný lov (hon) se používá převážně k lovu zvěře drobné za účasti většího počtu střelců, honců a lovecky upotřebitelných psů“; v polích jsou hlavními způsoby lovu ploužení a kruhový hon; „je třeba vždy postupovat proti větru nebo alespoň s bočním větrem, jinak zvěř odchází daleko před řadou“). agris.cz.
2. *Ploužení*. In: Ottův slovník naučný, díl XIX. Praha: J. Otto, 1902, s. 944 („Ploužení v myslivosti, pohyblivá naháňka zajíců, při které střelci postupují zároveň s honci, jsouce mezi nimi rozestaveni“; takto se loví i koroptve, křepelky, sluky a tetřívci). cs.wikisource.org.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 („Při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu, pro druh zvěře, který má být loven“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (zakazuje se „střílet zajíce polního,

bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou … jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.

5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: ploužení (Karl Weisel, volné dílo).

Karta 8, otázka A2

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, prosinec 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Tišnov: Sursum, 2003; „Ploužení má celkem čtyři používané varianty: prosté ploužení, ploužení s křídly, české ploužení (tzv. česká leč) a ploužení lesní. Všechny tyto obměny jsou používány v přehledném rovinatém terénu v polních i lesních honitbách“). agris.cz.
2. *Myslivecký řád* ČMMJ, bod 10 („Obvyklými způsoby společných lovů v našich honitbách jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka. Způsob lovu se provádí s ohledem na druh lovené zvěře, její množství, konfiguraci terénu, porost, povětrnostní vlivy, počet střelců a místní zvyklosti“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A3

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, prosinec 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Tišnov: Sursum, 2003; „Honci a střelci dbají na stálé vyrovnávání a postupují pozvolně“; střelec „nesmí přecházet a opouštět vykázané stanoviště, neboť tím zrazuje zvěř nejen sobě, ale i sousedům, a vystavuje sebe i sousedy nebezpečí postřelení“; „nesmí táhnout zbraní přes řadu střelců či honců“; střelci v hlavní řadě „střílejí dopředu i dozadu pod úhlem 90 stupňů vzhledem k řadě“). agris.cz.
2. *Myslivecký řád* ČMMJ, body 46 a 48 („Při společných honech se nestřílí ani nemíří … na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi … do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak … po signálu, že leč skončila“; střelec „si po zaujetí stanoviště nebo při pohybu v honitbě (při šoulačce, ploužené leči apod.) zjistí situaci a směry střelby“ a „před ukončením leče stanoviště v žádném případě neopustí“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 4 písm. f) (myslivecký hospodář je oprávněn „vést společné lovy, požadovat předložení dokladů loveckých psů, zastavit provádění společného lovu, nejsou-li splněny podmínky pro něj stanovené, nebo není-li dbáno bezpečnostních pravidel při použití loveckých zbraní“). zakonyprolidi.cz.

Karta 8, otázka A4

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, prosinec 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Tišnov: Sursum, 2003; u prostého ploužení „nastupují střídavě střelci a honci do jedné řady a postupují lečí společně“, „směr střelby je u tohoto typu ploužení vpřed a vzad“; ploužení s křídly je způsob, „při němž mimo základní řadu střelců a honců postupujících lečí postupují ještě po každé straně leče střelci předsunutí před řadou, tzv. křídla nebo boční střelci … Střelci na křídlech střílejí jen na zvěř vybíhající nebo vytahující z leče ven“, přičemž „průběh celé leče je obdobný jako u předchozího případu, stejná jsou i bezpečnostní pravidla a zásady určující práci psů a sběr střelené zvěře“). agris.cz.
2. *Myslivecký řád* ČMMJ, bod 46 („Při společných honech se nestřílí ani nemíří … na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka A5

1. Drmota, J. *Společné lovy*. Myslivost, prosinec 2003 (ukázka z knihy *Lovectví*, Tišnov: Sursum, 2003; u české leče „je základní řada střelců a honců doplněna střelci, postupujícími za sebou asi ve vzdálenosti 60 metrů před krajními střelci základní řady … Celý útvar je vlastně postupující obdélník s čelní otevřenou stranou“, „bývá pravidlem nestřílet na zvěř, které se podařilo uniknout přes střelce dozadu“ a „před zakončením leče zůstanou střelci stát, honci zastoupí čelo leče a natlačí leč zpět na střelce“; ploužení lesní „je způsob používaný v neschůdných terénech, kde by střelci nemohli úspěšně postupovat v řadě s honci … V řadě lečí postupují tedy jen honci, střelci postupují po křídlech. Střílí se pouze ve směru ven z leče … Někdy se při tomto způsobu ponechávají též zadní střelci, tak zvaní zadáci“). agris.cz.
2. *Myslivecký řád* ČMMJ, bod 46 (při společných honech se nestřílí „do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak“). cmmj.cz.

Karta 8, otázka B1

1. *Jak rozeznat stopu lišky od stopy psa* (velikost, tvar a stavba otisku, typy pohybu a otisků). domacinnapady.cz.
2. Šelmy.cz (Hnutí DUHA). *Vlk obecný – Pobytové znaky* (zadní stopa vlka je „štíhlejší, delší a kuželovitě zašpičatělá, tvarem podobná liščím“). selmy.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa lišky (K.Khedrup, CC BY-SA 4.0), stopa psa (Филип Романски, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka B2

1. Šelmy.cz (Hnutí DUHA). *Vlk obecný – Pobytové znaky* (sekce Stopa). selmy.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa vlka (Frank Vassen, CC BY 2.0), stopa psa (Филип Романски, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka B3

1. Šelmy.cz (Hnutí DUHA). *Vlk obecný – Pobytové znaky* (sekce Stopní dráha). selmy.cz.
2. *Jak rozeznat stopu lišky od stopy psa* (Typy pohybu a otisků). domacinnapady.cz.

3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopní dráha lišky (peupleloup, CC BY-SA 2.0), stopní dráha vlka (U.S. Fish and Wildlife Service Headquarters, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 8, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření parůžků srnce obecného*. cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Platné definice pro hodnocení trofejí stanovené TEB CIC 2024*. cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: srnčí trofej (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 8, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření parůžků srnce obecného*. cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Platné definice pro hodnocení trofejí stanovené TEB CIC 2024*. cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: parukáč (High Contrast, CC BY 3.0 de). Znění licence: CC BY 3.0 de.

Karta 9, otázka A1

1. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace), slide „Lovy společné – Kruhový hon“ („honci a střelci nastupují střídavě vpravo a vlevo z jednoho místa, dodržují rozestupy a dbají pokynů závodčího; často vedoucí honu ukončí hon dříve, než honci kruh dotlačí“). web2.mendelu.cz.
2. *Myslivecký řád* ČMMJ, schválený 21. 10. 2000, bod o chování v leči a bod 16 („Při ploužení a kruhové leči se dodržují rozestupy a řada (netvoří se tzv. pytle, ale ani se nepředbíhá řada)“; leč se zahajuje signálem či povelem, zbraň se nabíjí až po zahájení a po skončení leče se vybíjí; „Po každé leči se veškerá ulovená zvěř ukládá na výlož, a zaznamenává se její množství podle druhů“). cmmj.cz.
3. Klub trubačů ČMMJ. *Průvod honem* („Trubačské desatero Antonína Dyka je základem troubení na každém honu“; každá leč se zahajuje signálem *Začátek leče*, nejlépe s *Odpovědí* protějšího trubače, a končí signálem *Konec leče*). trubaci.cmmj.cz.
4. *Myslivecké tradice – troubení návěští a hlaholů*, přehled Dykových návěští při leči („začátek leče, začátek střelby (vpřed, kruh stahovat do středu, hnát leč) – 1x dlouze“; „stát (střelci v kruhu stříleji jen ven z kruhu, honci jdou do kruhu) – 2x dlouze“; „konec leče, konec střelby – 3x dlouze“). myslivost.blogspot.com.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kruhový hon (Karl Weisel, volné dílo).

Karta 9, otázka A2

1. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky*, 2019 („Je to způsob lovu drobné zvěře určený výhradně pro polní hony a tedy především pro lov zajíců“; dále se uvádějí bažanti, králíci a lišky a zdůrazňuje se nutnost dobré přípravy, bezvadného vedení a ukázněných střelců i honců). maxarmy.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) a u) (zakazuje se „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého“ a „střílet zajíce polního, bažanta obecného, orebici horskou, perličku obecnou, kachnu divokou … jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 3 odst. 1 („na stejném honebním pozemku lze lovit zajíce polního pouze jedenkrát v roce a bažanta obecného nejvýše dvakrát v roce“). zakonyprolidi.cz.

Karta 9, otázka A3

1. *Myslivecký řád* ČMMJ, schválený 21. 10. 2000 („Při ploužení a kruhové leči se dodržují rozestupy a řada (netvoří se tzv. pytle, ale ani se nepředbíhá řada). Honci se nevyhýbají hustěji zarostlým nebo méně schůdným místům v leči, neubíjejí ani nechytají živou nezraněnou zvěř“; „V zájmu bezpečného průběhu honu vyloučí z účasti osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let“; „Loveckému psu se nedovoluje přinést zvěř zdravou“). cmmj.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace), slidy „Důležité informace pro zúčastněné“ a „Chování střelců na stanovišti“ („Nikdy neopouštět střelecká stanoviště, ani když je v blízkosti zvěř stavěna psem“; „Zbraň nabita až na stanovišti“; „Zákaz střelby na zvěř stavěnou psy“). web2.mendelu.cz.
3. ČMMJ – OMS Písek. *Společné lovy podle nových pravidel: Jaké doklady potřebuje myslivec?* (lovec musí mít u sebe platný lovecký lístek, povolenku k lovu a potvrzení o povinném pojištění; „při společném lovu může jednotlivou povolenku nahradit seznam zúčastněných osob, tedy hromadná povolenka k lovu“; od 1. 1. 2026 papírové zbrojní průkazy a průkazy zbraně pozbyly platnosti a oprávnění se prokazuje elektronicky nebo zbrojním listem). pisek.cmmj.cz.

Karta 9, otázka A4

1. *Myslivecký řád* ČMMJ, schválený 21. 10. 2000 („Při lovu se nestřílí ani nemíří ve směru, ve kterém může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku. Nebezpečný směr střelby je takový, kde v dostřelu použité zbraně jsou nebo mohou být lidé“; „Při společných honech se nestřílí ani nemíří – na nízkoletící pernatou zvěř vzhledem k stanovištím střelce a ostatních osob, – na zvěř podél řady střelců“; zbraň se nabíjí až po zahájení leče a po jejím skončení se vybíjí). cmmj.cz.
2. *Myslivecké tradice – troubení návěští a hlaholů*, přehled Dykových návěští při leči („stát (střelci v kruhu stříleji jen ven z kruhu, honci jdou do

kruhu) – 2x dlouze“; „konec leče, konec střelby – 3x dlouze“). myslivost.blogspot.com.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného … jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
4. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace), slide „Chování střelců na stanovišti“ („Opatrnost, předvídavost, kázeň, rozvážnost“; „Kde mohu a kde nemohu střílet, sousedi“; „Zbraň nabita až na stanovišti“; „Zákaz střelby na zvěř stavěnou psy“). web2.mendelu.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kruhový hon (Karl Weisel, volné dílo), střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 9, otázka A5

1. *Myslivecký řád* ČMMJ, schválený 21. 10. 2000 („Při zahájení se všem účastníkům oznámí počet a druh zvěře určené k odstřelu, dále zvěř, kterou je možno lovit, počet a druh lečí, výstižné prováděcí pokyny“ a upozorní se zejména na bezpečnost při střelbě; „Vedoucí honu je oprávněn hon při jeho nesprávném zejména nebezpečném průběhu přerušit a provést patřičná nápravná opatření. V zájmu bezpečného průběhu honu vyloučí z účasti osoby pod vlivem alkoholu, léků či jiných látek a osoby mladší 15 let“; výlož je uspořádání ulovené zvěře po ukončení každé leče, zvěř se klade na pravý bok v oddělených řadách podle druhu). cmmj.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace), slidy „Organizační schéma“, „Co je nutné zajistit“, „Vedoucí honu“ a „Průběh honu“ (poučení všech účastníků o bezpečnosti, signálech a časovém průběhu; informovat sousední honitbu, lesní personál a CHKO; informace na cestách, parkoviště, signální vesty, pásky a obojky, svozná místa, odběr zvěřiny, trubači; „Po každé leči následuje VÝŘAD“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. u) (zakazuje se „střílet zajíce polního, bažanta obecného … jinak než loveckou zbraní brokovou na společných lovech za účasti minimálně 3 střelců a stanoveného počtu loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 („Při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu, pro druh zvěře, který má být loven“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nástup (David Overson, U.S. Army, volné dílo).

Karta 9, otázka B1

1. Myslivecký kroužek. *Stopařské minimum* (kapitola o stopách kopytníků a jelenovitých). mysliveckykrouzek.hys.cz.
2. Myslivecký spolek Zdiby – Klecany. *Jelen lesní (Evropský)* (hmotnost jelena a laně). mszk.cz.
3. Wikipedie. *Jelen karpatský* („hmotnosti 150 až 250 kg. Oproti tomu jelen lesní středoevropský dosahuje hmotnosti jen 120 až 160 kg“). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa jelena (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka B2

1. Myslivecký kroužek. *Stopařské minimum* (kapitola o stopách kopytníků a jelenovitých). mysliveckykrouzek.hys.cz.
2. Kresba je schéma nakreslené podle popisu stop ve zdroji 1. Velikost i tvar otisku se liší podle kusu a podkladu.

Karta 9, otázka B3

1. Myslivecký kroužek. *Stopařské minimum* (kapitola o stopách kopytníků, srovnání jelena lesního a daňka evropského). mysliveckykrouzek.hys.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: stopa jelena (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), stopa daňka (Vasaltar, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC0.

Karta 9, otázka C1

1. ČMMJ. *Metody CIC pro měření paroží jelenovitých* (postup měření parohů jelena evropského). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Platné definice pro hodnocení trofejí stanovené TEB CIC 2024* (hladiny bodů pro medaile a význačnou trofej). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trofej s popisem částí paroží (Szilas, CC BY-SA 4.0); popisky jsou dokreslené podle zdrojů 1 a 2. Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 9, otázka C2

1. ČMMJ. *Metody CIC pro měření paroží jelenovitých* (hodnocení vzhledových charakteristik – přirážky a srážky). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: trofej (Szilas, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka A1

1. *Společné lovy*. Agris.cz (naháňka je způsob lovu, při němž střelci stojí na určených stanovištích a honci postupující v řadě na ně zvěř nahánějí; souhrn lečí jednoho dne je hon). agris.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 11–18, 39, 40 a 48 (vedoucím honu bývá myslivecký hospodář; před zahájením se zajistí seznam účastníků, jenž se považuje za společnou povolenku k lovu, zkontrolují se doklady, psi

a lékárnička; při zahájení se oznámí druh a počet zvěře, počet a druh lečí, povely a signály; „zbraň se zásadně nabíjí až v honitbě … po zahájení leče při společném honu“; po každé leči se zvěř ukládá na výlož, hon končí výřadem). cmmj.cz.

3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 – Počty loveckých psů pro společné lovy („Při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu, pro druh zvěře, který má být loven“). zakonyprolidi.cz.
4. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – „Leč by neměla trvat déle než 3–4 hodiny (pokles pozornosti)“; přehled organizace společného lovu a průběhu honu. web2.mendelu.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0), honci a psovodi (Mikael Tham, CC BY 3.0), výřad (Morten Schultz – Hunting and wildlife, CC BY 3.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 3.0.

Karta 10, otázka A2

1. *Společné lovy*. Agris.cz (stojí-li střelci jen na čelní straně leče, jde o leč představenou, stojí-li i po stranách, o leč obstavenou; je-li leč střelci úplně uzavřena včetně zadní linie, jde o leč obstoupenou). agris.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 10, 46 a 48 (obvyklými způsoby společných lovů jsou kruhová leč, ploužení, naháňka, nadháňka a nátlačka; nestřílí se „dovnitř kruhové leče po signálu, který tuto střelbu zakazuje“ ani „do obstavené leče a v leči, není-li určeno vedoucím honu výslovně jinak“; „při obstavené leči oznámí místo srazu po jejím skončení“). cmmj.cz.
3. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – schéma naháňky a nátlačky s rozestavením střelců a honců; u kruhového honu „honci a střelci nastupují střídavě vpravo a vlevo z jednoho místa, dodržují rozestupy a dbají pokynů závodčího“. web2.mendelu.cz.
4. Ministerstvo zemědělství. *Stanovisko MZe k individuálním a společným lovům*, 14. 11. 2016 (u naháňky se slíděním „lovci zaujmou stanoviště na nízkých otevřených posedech a čekají, až kolem nich bude přecházet zvěř uvedená do pohybu honci či psy“; jde o společný lov s vedoucím lovu a hromadnou povolenkou). lesaktualne.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kruhový hon (Karl Weisel, volné dílo).

Karta 10, otázka A3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 (ve znění účinném od 1. 1. 2026 písm. e), j) a t)) – zákaz „nahánět zvěř srnčí pomocí ohařů, ostatní zvěř spárkatou s pomocí psů v kohoutku vyšších než 55 cm“; výjimka pro prase divoké, „které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou“; zákaz „lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách“. podnikatel.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – naháňka je hlučná, zvěř se v leči pohybuje rychle, „loví se obvykle zajíc, bažant a černá (sele a lončák)“; nátlačka je tichá, zvěř jde pomalu a „obvykle se užívá při lovu jelení, mufloní a černé zvěře (pouze holá)“. web2.mendelu.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 39 (na výslovný pokyn vedoucího honu lze v určitých případech, „např. naháňka na lišky nebo zvěř černou“, nabíjet zbraň po zaujetí určeného stanoviště před zahájením vlastní leče). cmmj.cz.
4. *Lovit holou srnčí a daňčí zvěř na naháňkách?* Svět myslivosti, 2008, roč. 9, č. 1 (anketa k ministerskému doporučení; zatímco jelen lesní, sika japonský a muflon se na naháňkách loví bez námitek, u holé srnčí a daňčí zvěře se odborníci rozcházejí). lesprace.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kňour (Valentin Panzirsch, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 10, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 39, 40, 44–48, 61 a 62 („na stanovišti se střelec chová klidně, tiše a před ukončením leče stanoviště v žádném případě neopustí“; „na zvěř se střílí pouze tehdy, jestliže je bezpečně rozeznána“; „je nebezpečné střílet na zvěř nacházející se na horizontu“; při společných honech se nestřílí „na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům a tak, že jsou ohroženi lovečtí psi“, „do obstavené leče a v leči“ ani „po signálu, že leč skončila“; „myslivec nestřílí na zvěř, která je blíže k sousednímu střelci“; po leči střelec posbírá nábojnice). cmmj.cz.
2. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – chování střelců na stanovišti: „opatrnost, předvídavost, kázeň, rozvážnost“, kde stojí soused, z které strany se žene leč, kde jsou ochozy zvěře, „zbraň nabita až na stanovišti“, „zákaz střelby na zvěř stavěnou psy“ a „nikdy neopouštět střelecká stanoviště, ani když je v blízkosti zvěř stavěna psem“. web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 10, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, body 13, 14, 18, 46 a 60 („při ploužení a kru-

hové leči se dodržují rozestupy a řada (netvoří se tzv. pytle, ale ani se nepředbíhá řada); honci se nevyhýbají hustěji zarostlým nebo méně schůdným místům v leči, neubíjejí ani nechytají živou nezraněnou zvěř, sbírají veškerou střelenou zvěř ve svém dosahu a odnášejí ji na předem určené místo, drobnou zvěř srstnatou za zadní běhy, pernatou za krk“; nestřílí se „na zvěř podél řady střelců a honců, proti honcům“; „účastníci honu (střelci i honci) se tradičně zúčastní výřadu“). cmmj.cz.

2. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio. *Lovectví* (studijní prezentace, projekt InoBio, Mendelova univerzita v Brně, 2012) – vůdce psa „není střelcem“, jeho vybavením je „vesta sign. barvy, obuv, nůž, vhodná zbraň pro dosledy, balíček první pomoci, pes obojek sign. barvy s tel. číslem psovoda“; pořadatel zajišťuje signální vesty, pásky, obojky a klapačky. web2.mendelu.cz.
3. ZIEGROSSER, P. *Naháňky, psovodi a psi*. Svět myslivosti, 2008, roč. 9, č. 3 (psovodi mají být kvalitně vycvičení, zodpovědní a disciplinovaní a mají se svým psem „zvednout zvěř ze zálehu a natlačit ji před střelce“; autor upozorňuje na neodbornou střelbu do leče a na postřelené psy). lesprace.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: honci a psovodi (Mikael Tham, CC BY 3.0). Znění licence: CC BY 3.0.

Karta 10, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37 „Specifika lovu černé zvěře“; „Odstřel – Individuální: Vnadiště, Pole s potravou, Ochozy; Společné: Rychlé zavedení, směr větru, Oblíbené ochozy, Zkušení psi, Dostatek honců; Odchyt: Lapáky“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) („[…] lovu prasete divokého, které lze při nadháňce, naháňce nebo nátlačce střílet i brokovnicí s jednotnou střelou […]“). zakonyprolidi.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 1 písm. k) („prase divoké – od 1. ledna do 31. prosince“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vnadiště (Wikitarisch, CC BY-SA 4.0), lapák (Wistula, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; „Šlépěj: Spárky, Paspárky, Hrázka […]; Stopy, Sledy stop, Ochozy, Trus, Okus, Hrabánky, výtlučky, Nebeská znamení, Kaliště, doliny“, mj. u druhu „Černá zvěř“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 152 („Při chovu jelena, siky nebo prasete divokého musí být v oboře dostatek kališť“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: hrabaniny (Andreas Lippold, CC BY-SA 4.0), kaliště (Michael Graham, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: divočáci u kaliště (Enting Films, CC BY-SA 3.0 NL), natočeno v Nizozemsku v listopadu 2012. Znění licence: CC BY-SA 3.0 NL.

Karta 10, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 37 „Specifika lovu černé zvěře“; „Specifika: Skvělý čich, Inteligence, Učenlivost, Vitalita, Agresivita, Noční život, Obtížné dosledy“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) („[…] kromě prasat divokých, samic a mláďat ostatních druhů spárkaté zvěře […], které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kňour (Valentin Panzirsch, CC BY-SA 3.0), bachyně se selaty (Luiseach94, CC BY-SA 4.0), noktovizor (US Army, volné dílo), termovize (Vitaly V. Kuzmin, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46 „Hodnocení lebek, kůží, zbraní černé zvěře“; okruhy VII/C/10,11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Trofej* (oddíl „Metody hodnocení trofejí v myslivosti“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lebka lišky (Sönke Behrends, CC BY-SA 3.0), lebka jezevce (Phil41, volné dílo), lebka vlka (Eric Polk, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 10, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 46 „Hodnocení lebek, kůží, zbraní černé zvěře“; okruhy VII/C/10,11). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Trofej* (oddíl „Metody hodnocení trofejí v myslivosti“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kůže vlka (Lukas Large, CC BY-SA 2.0), kůže kočky divoké (Mickey Bohnacker, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 11, otázka A1

1. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* (nátlačka: 3–5 střelců a 1–2 honci, tichý postup podle větru, stanoviště v čele leče, na stopní dráze a na ochozech; povinnosti vedoucího lovu, signály, výřad). maxarmy.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 Počty loveckých psů pro společné lovy. zakonyprolidi.cz.
3. Wikipedie. *Způsoby lovu zvěře* (kulové zbraně se na společném lovu používají jen u naháněk a nátlaček na černou zvěř). cs.wikipedia.org.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0), barvář na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 11, otázka A2

1. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* (nadháňka je obdoba naháňky, při níž „přebírají úlohu honců psi honiči nebo slídiči cvičení na stopě černé zvěře“; používá se „v hůř přístupných a rozsáhlých místech, hlavně v horském terénu“; do leče jsou vpuštěni 1–3 psi, střelci jsou rozestavěni u ochozu, popřípadě leč obstavují; pes se často věnuje jednomu kusu odraženému od tlupy a pronásleduje ho, „až ho dostane z leče ven nebo ho staví“; k návratu psů slouží troubení, na které jsou naučeni; leč končí výloží, lov výřadem). maxarmy.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 16 Počty loveckých psů pro společné lovy („při společném lovu je stanoven pro první tři střelce a pro každých dalších i započatých deset střelců jeden lovecký pes se zkouškou z výkonu pro druh zvěře, který má být loven“). zakonyprolidi.cz.
3. Národní lesnický institut. *Lovectví* (společné lovy spárkaté zvěře – „jedná se o nátlačky, naháňky a nadháňky, nebo velmi moderní způsob lovu – tzv. naháňky se slíděním“; společné lovy spárkaté zvěře nepodléhají mysliveckému plánování). nli.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: nadháňka (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A3

1. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* (nátlačky se účastní 3–5 střelců a 1–2 honci, „měla by se provádět pouze při obnově a po bezpečném obeznání zvěře, za jiných okolností je výsledek nejistý“, úspěch závisí na zkušenostech honců, kteří znají terén a zvyky zvěře; „oproti ostatním společným lovům má nátlačka výhodu, že se zvěř neznepokojuje na velké ploše a jde se najisto“, unikající zvěř postupuje pomalu a střelec „může také posoudit chovnou hodnotu“; nadháňka se používá v hůř přístupných a rozsáhlých místech, ale „neměly by se používat příliš často, protože zneklidňují veškerou zvěř“ a kladou „vysoké nároky na kvalitní psy, honiče, kteří jsou schopní samostatné práce“; při naháňce střelci stojí na stanovištích a honci postupující v řadě na ně zvěř nahánějí, úspěch závisí na dostatečném počtu honců). maxarmy.cz.
2. *Nadháňka a nátlačka* (u nátlačky a nadháňky proti naháňce se uvádí jako výhoda větší šance k úlovku a jako nevýhoda plašení jiné zvěře). myslivecke-zkousky.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: honci a psovodi (Mikael Tham, CC BY 3.0), střelec na stanovišti (FieldsportsChannel.tv, CC BY 2.0), nadháňka (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY 3.0, CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka A4

1. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* („v dnešní době se nátlačkou loví jen nedospělá černá zvěř, lišky a některá holá zvěř“; nadháňka: „kromě černé zvěře se dá použít i při lovu lišek“, psi jsou cvičeni na stopě černé zvěře). maxarmy.cz.
2. *Nadháňka a nátlačka* (na otázku, která zvěř se nejčastěji loví nátlačkou a nadháňkou, odpovídá „černá“; nadháňka „na divočáky, v horských, méně schůdných prostorech“). myslivecke-zkousky.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. t) („lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se netýká lovu v oborách“). zakonyprolidi.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, část šestá – zkušební řád pro zkoušky honičů, disciplína Nahánění („pes má při nahánění upřednostňovat tu zvěř, která je při naháňkách se psem lovena, je to hlavně zvěř černá, případně jelení, liška, zajíc apod. Srnčí zvěř pes nahánět nemá“; delší pohánění srnčí než 10 minut znamená známku nejvýše 2). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sele (4028mdk09, CC BY-SA 3.0), liška obecná (ClaudiaTen, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Řád pro zkoušky loveckých psů z výkonu*, část šestá – zkušební řád pro zkoušky honičů (HZ, BZH, IHZ-SK): honičské zkoušky „kvalifikují psa k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře (vysoké a černé)“ a mohou se jich účastnit všechna plemena mimo ohařů a psů s kohoutkovou výškou nad 55 cm; hledání – pes „musí vnikat do houštin a zvěř vyhledávat v prostoru leče“, kdo se nevzdálí víc než 100 m, je hodnocen nejvýše známkou 1; nahánění – „při kontaktu s divočáky nestačí krátké hlášení a vracení se, pes má při černé zvěři setrvat a vytrvale hlásit – není žádoucí bezhlavé útočení“, srnčí zvěř nahánět nemá; hlasitost – „čerstvou stopu zvěře má pes sledovat a soustavně hlásit“, známku 0 dostane pes, který na teplé stopě nehlásí, a psi hlásící naplano

(balamucení) se vylučují; poslušnost – „pes má přijít ochotně k vůdci a dát se v klidu uvázat“, přivolávací signál lze dát signální trubkou, lesním rohem nebo píšťalkou; hodnotí se i chování po výstřelu a ochota k práci na černou zvěř. cmmj.cz.

2. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* („psi musí být klidní, nesmí je nechat strhnout stopou jiné zvěře a pokud narazí na černou zvěř, musí ji vytrvale a hlasitě pronásledovat. Pokud stopu ztratí, musí se vrátit do původního prostoru a ten obcházet tak dlouho, dokud stopu znovu nenajde“; lov klade vysoké nároky na honiče schopné samostatné práce a na jejich odpoutání od stopy neporaněné zvěře, k návratu slouží troubení). maxarmy.cz.
3. ČMMJ. *Agresivita černé zvěře vůči loveckým psům – proč záleží na délce lovecké sezóny* („bezpečnost psů při společných lovech dnes významně zvyšuje používání ochranných vest“ a sledovacích obojků; čím déle jsou společné lovy organizovány, tím větší stres a agresivita černé zvěře). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: honič (Donar15, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Specifika lovu srnčí zvěře“; „Odstřel – Čekaná, Šoulačka; Vábení – Říje, Hlas srnčete; Specifika – Individuální lov, Hojné rozšíření, Relativně snadný lov“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a písm. f) („srnec obecný - srnec od 1. května do 30. září…, srna od 1. srpna do 31. prosince…, zvěř do dvou let věku od 1. ledna do 31. prosince“). zakonyprolidi.cz.

Karta 11, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“; „Šlépěj: Spárky, Paspárky, Hrázka, Bříško, Nůsek, svor; Stopy, Sledy stop, Ochozy, Trus, Okus“ – obecné znaky spárkaté zvěře, k níž srnčí zvěř patří). cmmj.cz.
2. Myslivecký kroužek. *Stopařské minimum* (tabulka velikosti zadní stopy: jelen lesní 4–9 × 3,5–7 cm, sika 5,5–8 × 3,5–5 cm, daněk evropský 5–8 × 3–5 cm, muflon 4,5–6 × 3–4,5 cm, srnec obecný 4–5 × 2,5–3,5 cm). Kresba je z těchto čísel nakreslená. mysliveckykrouzek.hys.cz.

Karta 11, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 38 „Specifika lovu srnčí zvěře“; „Vábení – Říje, Hlas srnčete“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta). Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, str. 21 („Trofejové srnce je vhodné lovit až koncem říje“). web2.mendelu.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: srnec v říji (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 11, otázka C1

1. MENDELU, InoBio. *Hodnocení trofejí zvěře* (prezentace, kapitola Prase divoké, snímek 40). web2.mendelu.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: páráky a klektáky (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 11, otázka C2

1. MENDELU, InoBio. *Hodnocení trofejí zvěře* (prezentace, kapitola Prase divoké, snímek 40). web2.mendelu.cz.

Karta 12, otázka A1

1. SLABA, Martin. *Myslivost – lovectví. Názvosloví etnografických sbírek* I. Asociace muzeí a galerií ČR / Národní muzeum v přírodě, 2019, heslo Vábnička a heslo Výr mechanický („Vábení, jež řadíme mezi lestné lovy, patří k nejstarším loveckým způsobům“; výrovka je „velmi starý způsob lovu, v současné době je ze zákona zakázán“). zcm.cz.
2. *Zkoušky z myslivosti*, otázka VII/A/12 Lovy lestné (mezi lovy lestné se řadí „vábení, vnadění, atrapy – balabáni“). myslivecke-zkousky.cz.
3. ERNST, Martin a kol. *Myslivost – skripta*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, myslivecký řád, bod 7 (uhynulá a jinak nezužitkovaná zvěř „musí být odstraněna (např. zakopáním, spálením atd.). Výjimku tvoří újedi, určené k lovu zvěře“). web2.mendelu.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d) (zakazuje se „lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: újediště (Alois Bembel, CC BY-SA 4.0), balabán (Leonard J. DeFrancisci, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A2

1. SLABA, Martin. *Myslivost – lovectví. Názvosloví etnografických sbírek* I. Asociace muzeí a galerií ČR / Národní muzeum v přírodě, 2019, heslo Vábnička (lovec vábničkou „napodobuje hlas lovné zvěře: např. hlas soka v říji nebo v toku (jelen, kachna, tetřívek), samice v říji nebo v toku (srna, laň), mláďat (srnče) nebo kořisti (zajíc, králík, hraboš)“). zcm.cz.
2. *Jak se vábí jelen?* Svět myslivosti, rubrika Monitor tisku (vábení se využívá v období říje k přilákání jelena na dostřel nebo k pozorování; hlas a intonace se mění podle toho, zda lovec napodobuje

mladého, nebo starého jelena, základem je sledovat a poslouchat). svetmyslivosti.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. g) (zakazuje se „lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabíjet nebo omračit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin nebo munice“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vábničky (Mattes, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A3

1. SLABA, Martin. *Myslivost – lovectví. Názvosloví etnografických sbírek* I. Asociace muzeí a galerií ČR / Národní muzeum v přírodě, 2019, heslo Vábnička („Vábničky jsou používány k lovu vábením. Lovec jejich pomocí imituje hlas zvěře tak, aby jí přivábil na dostřel“; výčet materiálů a typů – řevnice, vábnička na srnce, vřeštidla, křepelec, holubák, kacháč – i možnost vábit bez pomůcky). zcm.cz.
2. *Vábničky, vábení, vábiči*. Myslivost, 2018, č. 8 (vábení se při lovu řadí mezi lovy lestné a patří k nejstarším loveckým disciplínám; u nás se plátkové vábničky vyráběly ze dřeva a kovu, dnes se dělají z plastů, které mají stabilní zvuk a jsou téměř nerozbitné). myslivost.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. g) (zakazuje se „lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabíjet nebo omračit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin nebo munice“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vábničky (Mattes, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 12, otázka A4

1. SLABA, Martin. *Myslivost – lovectví. Názvosloví etnografických sbírek* I. Asociace muzeí a galerií ČR / Národní muzeum v přírodě, 2019, hesla Výr mechanický, Humenec a Jestřábí koš (výrovka je „založená na principu nevraživosti mezi nočními sovami a denními dravci“, „na výrovce se původně používali živí výři obvykle zvaní ‚Kubíci‘“, lovec se ukryl „do cca 30 kroků vzdálené provizorní boudy se střílnami“; u humence „k přivábení kořisti se používali volaví ptáci v klíckách nebo uvázaní na popruzích“; návnadou v jestřábím koši byl „zpravidla živý holub nebo hrdlička“; výrovka „je v současné době ze zákona zakázán[a] (s výjimkou kroužkování nebo fotografování ptactva)“). zcm.cz.
2. *Výrovka*. Encyklopedie Co je co (výrovku tvoří „úkryt pro lovce opatřený střílnou a jednoduchá dřevěná konstrukce (berla, kozlík), na kterou se připoutává živý výr nebo jeho napodobenina“; metoda využívá „přirozenou útočnost denních ptáků na noční dravce“ a v ČR je tento způsob lovu zakázán). cojeco.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d) (zakazuje se „lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka A5

1. ERNST, Martin a kol. *Myslivost – skripta*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio, myslivecký řád, bod 7 („Ostatní uhynulá zvěř, ulovená zvěř, která se jinak nezužitkuje, a zvířata škodlivá myslivosti musí být odstraněna (např. zakopáním, spálením atd.). Výjimku tvoří újedi, určené k lovu zvěře“). web2.mendelu.cz.
2. ČMMJ. *Doby lovu* podle vyhlášky č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře (liška obecná 1. července – konec února, kuna lesní i kuna skalní 1. listopadu – konec února, jezevec lesní 1. září – 30. listopadu, prase divoké celoročně; v oblastech s chovem tetřeva a jeřábka platí výjimky). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) (zakazuje se „střílet zvěř za noci, tedy hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce, kromě prasat divokých, samic a mláďat ostatních druhů spárkaté zvěře, jezevců lesních, zajíců polních, králíků divokých, kun skalních a lišek obecných, které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 39 „Specifika lovu lišek“; „Spády“; „Odstřel – Čekaná, Šoulačka; Vábení – Kořist, Kaňkování; Naháňky; Norování; Odchyt – Sklopce, Malá úspěšnost, Nory“). cmmj.cz.
2. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. e) („norování“; „norováním – lov zvěře pod zemí“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: spády (Philip Halling, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 12, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 34 „Pobytové znaky šelem“; „Šlépěj: Tlapky, Drápy, Prsty; Stopy, Sledy stop, Spády, Trus, Potrava, Nory“, u druhu „Liška“). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené, trus a zbytky potravy jen zmenšené: stopa (K.Khedrup, CC BY-SA 4.0), nora (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), trus (Judy Gallagher, CC BY 2.0), zbytky potravy (Bouke ten Cate, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 2.0.

Karta 12, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 39 „Specifika lovu lišek“; „Specifika: Perfektní

smysly, Chytrost, opatrnost, Skrytý způsob života, Hojné rozšíření, Dodržení zvyků, Spády, Loviště, Náročné na trpělivost“). cmmj.cz.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. l) („[…] kun skalních a lišek obecných, které lze střílet za noci pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.

Karta 12, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření typických rohů druhu Muflon a jeho poddruhů* (Doc. Ing. Miloslav Vach, CSc.; „Uvedená metoda CIC se vztahuje pouze na hodnocení toulců muflonů…“). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: toulce (Nzoo Bojnice, CC BY 4.0). Znění licence: CC BY 4.0.

Karta 12, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Metoda pro měření typických rohů druhu Muflon a jeho poddruhů* (Doc. Ing. Miloslav Vach, CSc.; tabulky bodování barvy, vrubování, vinutí a srážek za C index a asymetrii). cmmj.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vrubování toulců (Hajotthu, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 13, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 19 a 20: „Lov odchytem – uvěznění živé zvěře, bez poranění, ohled na stres, pravidelná kontrola, veterinární dohled“; „Odchyt spárkaté zvěře – chytací ohrady, oplocení, krmivo, záběhy; provedení: samospoušť, chytač; černá: princip sklopce, ohrady nebo vlčku; imobilizace: nastřelení drogy, foukačka, puška, šipka, veterinární lékař“). cmmj.cz.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitoly „Odchyt spárkaté zvěře“ a „Imobilizace narkotiky“ (stabilní chytací zařízení „mají samospoušť, tu zvěř po příchodu ke krmivu spustí sama, nebo padací dvířka spustí obsluha z blízkého zatepleného vysokého posedu“; k ohradě se připojuje „uzavíratelný ‚rukáv‘ s padacími přepážkami, které oddělí dovnitř nahnané jednotlivé kusy“; „v Čechách se jako nejvhodnější způsob odchytu srnčího osvědčilo natlačení zvěře do sítí“; u černé zvěře se osvědčilo kukuřičné zrno a selekční mříže o rozteči 170 mm; „manipulaci a používání narkotik mohou provádět pouze veterinární lékaři nebo osoby speciálně proškolené“). PDF publikace.
3. Národní lesnický institut. *Lovectví* (lov odchytem slouží k zachycení živé zvěře; uvádí „sklopce na kuny a lišky, podražce na ptáky“ a „ohrádky pro spárkatou zvěř“, přičemž takto ulovenou zvěř lze usmrtit dovoleným způsobem nebo využít k zazvěřování jiných honiteb). nli.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: lapák (Wistula, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Odchyt drobné zvěře“: u pernaté zvěře uvádí „podražec, vlček, náhonec“, dále manipulaci v transportních bednách a koších a veterinární prohlídku). cmmj.cz.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ („pernatá zvěř se odchytává do náhonců… síť 6 m vysoká a 300 m dlouhá, s oky 52 × 52 mm… bažanti nebo koroptve po nárazu do této sítě sklouzávají do jakési kapsy, vytvořené uvázáním vodícího lanka sítě ve výši 175 cm nad zemí“; „pernatou zvěř, především koroptve je možno lapat do rukávníku, do něhož je pomalu natlačována“; tenátka „nemusí být vysoká (1 m)… jádro má oka 5 × 5 cm a zrcadlová síť 16 × 16 cm“; podražec je síť „připevněná volně k rámu, který je instalován v zásypu nad krmivem… podepřený asi metrovou tyčkou, která je v okamžiku přítomnosti zvěře podražena zatažením za provázek“; vlček je „‚automatická‘ past… klec potažená pletivem nebo sítí… ve stěnách jsou otvory opatřené zavěšenými drátěnými dvířky, která lze otevírat… samozřejmě jenom směrem dovnitř“). ms-dvurkralove.estranky.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. c) (zakazuje se „lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování nebo u zvěře pernaté o ornitologický výzkum“). zakonyprolidi.cz.
4. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, ve znění pozdějších předpisů (bažant obecný odchytem „od 1. ledna do 31. března, s výjimkou části honitby, která je bažantnicí“; koroptev polní není v přehledu dob lovu uvedena). cmmj.cz.

Karta 13, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Odchyt drobné zvěře“, k ondatře uvádí „truhlík“ a „soudkování“; snímek 50 řadí vrše a šlehačky mezi historické způsoby lovu – „vrše: odchyt ondater, klec nalíčená u vsuku, ondatra se utopila; šlehačka: odchyt ondater, past nalíčená na břehu, usmrcení ondatry úderem do vazu“). cmmj.cz.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ („řada dříve používaných způsobů lovu, jako například do vrší, různých typů želez a šlehaček nebo pícháním, je dnes již zakázána. Pokud dnes k lovu ondater nebo nutrií vůbec přikročíme, je aktuální využití truhlíků, kam jako návnadu

vkládáme dužnatá krmiva (jablka apod.)“). ms-dvurkralove.estranky.cz.

3. GÖRNER, Tomáš. *Ondatra pižmová (Ondatra zibethicus)* – informační karta. Praha: AOPK ČR, 2025 (ondatra „patří mezi druhy živočichů vyžadující regulaci. Ty je oprávněn usmrcovat v rámci mysliveckého hospodaření uživatel honitby“; „další možností je odchyt do živolovných pastí (sklopce či nastražené nádoby), kde je nutné zajistit denní kontrolu, aby zde zvířata (i ta necílová) nebyla umístěna příliš dlouho“; „dříve se ondatra lovila také pomocí tzv. vypichování, do železa, ondatřích šlehaček (v podstatě velká pastička na myši) či drátěných vrší – uvedené metody dnes ale patří mezi zakázané způsoby lovu“). invaznidruhy.aopk.gov.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a) a b) (zakazuje se „chytat zvěř do ok, na lep, do železa, do jestřábích košů, tlučka a nášlapných pastí a pomocí háčků“ a „lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Odchyt drobné zvěře“ přiřazuje zajíci „tenata“; snímek 48 je popisuje jako „dlouhou síť nataženou v poli“ s „natláčením řadou honců“). cmmj.cz.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ („odchyt zaječí zvěře je prováděn do zaječích tenat. Jsou to v podstatě dvě sítě, vnější zrcadla, a to o velikosti ok 25 × 25 cm, a jedna vnitřní síť-jádro, s oky 5 × 5 cm. Zrcadlo je vypnuté na soškách (tyčích), jádro zůstává volné. Zajíc, který vběhne do tenat, prorazí zrcadlem a narazí na hustší jádro, které se s ním provlékne zrcadlem na druhé straně a zajíc vězí jakoby v síťové tašce… chytači, osoby, které vyjímají zamotané zajíce z tenat, leží asi 15–20 m před nimi a mají nachystané přepravky“). ms-dvurkralove.estranky.cz.
3. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře, ve znění pozdějších předpisů (zajíc polní odchytem „od 1. ledna do 31. ledna“). cmmj.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. c) (zakazuje se „lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování nebo u zvěře pernaté o ornitologický výzkum“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tenata (Jens Kraglund, volné dílo).

Karta 13, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22 „Lapání predátorů“: sklopec „jednostranný, oboustranný, v norách, pod mostky“, doplňky „plůtky, pěšinky“, zásady „potlačení pachu, přirozené spády, dlouhodobá instalace, zavětření, návnada“). cmmj.cz.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitoly „Odchyt predátorů“ a „Umělé nory s uzavíracím systémem“ („podle prof. Hromase (1986) sklopce lapají zvěř živou a chytí-li se do nich některý chráněný druh, může být puštěn zpět do přírody… sklopce stavíme na ochozy vyšlapané zvěří nebo námi uměle připravené… aby zvěř sklopec neobešla, přistavují se k jeho vstupním otvorům zábrany. Jsou to plůtky, které se nálevkovitě zužují směrem k vstupům do truhlíku. Vhodné je používat truhlíky s oboustrannými dvířky, protože zvěř vidí dutinou sklopce pokračování ochozu a nebojí se do něj vlézt“; u betonových nor „jejich odpachování lze urychlit ponořením nory na dva až tři týdny do potoka nebo rybníka“, „je důležitá pravidelná denní kontrola, aby nedocházelo k trýznění lapených zvířat“ a „noru nekontrolujeme z bezprostřední vzdálenosti, abychom nezavětřili její okolí“). PDF publikace.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a) (zakazuje se „chytat zvěř do ok, na lep, do železa, do jestřábích košů, tlučka a nášlapných pastí a pomocí háčků“). zakonyprolidi.cz.
4. Národní lesnický institut. *Lovectví* (mezi zařízeními pro lov odchytem uvádí „sklopce na kuny a lišky, podražce na ptáky“ a „ohrádky pro spárkatou zvěř“). nli.gov.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 6 „Individuální lovy“ – rozdělení čekaná/šoulačka pro spárkatou zvěř; snímek 8 „Čekaná“ – čekaniště u ochozu, paše nebo kaliště, zařízení podle směru větru; snímek 9 „Šoulačka“ – pozvolný pohyb po šoulácích kolem krytin a pastvin za stálého sledování větru). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 19: „Trofejoví jeleni by se měli lovit až koncem října.“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 36 odst. 2 (uživatel honitby je povinen každoročně vypracovat plán mysliveckého hospodaření, který určuje mj. rozsah a strukturu odlovu). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kazatelna (Johann Jaritz, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek

36 „Pobytové znaky spárkaté zvěře“ – stopy, šlépěje, ochozy, trus, okus, hrabánky, kaliště; detail spárků, paspárků, hrázky a bříška pro skupinu jelen, sika, daněk, muflon). cmmj.cz.

2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: šlépěj (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0), trus (Olag, CC BY-SA 4.0), kaliště (Michael Graham, CC BY-SA 2.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 2.0.

Karta 13, otázka B3

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 12: „Etika a opodstatněnost lovu v době říje (rušení zvěře, kvalita zvěřiny)“). web2.mendelu.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 19: „Trofejoví jeleni by se měli lovit až koncem října.“). web2.mendelu.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio, str. 87: „...výjimku tvoří jen doba říje a toku, kdy můžeme staré jedince zastihnout i na místech, kde se za normálních okolností nezdržují.“). web2.mendelu.cz.
4. Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, § 2a písm. b) („jelen od 1. července do 31. ledna a laň od 1. srpna do 31. ledna“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: troubící jelen (Wanax01, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 13, otázka C1

1. MYSLIVOST (přetištěný text z časopisu Myslivost). *Lov vlků* (lov vlků pomocí zradidel). myslivost.blogspot.com.
2. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Jagdlappen und -tücher zur Abgrenzung des Jagdgebietes (Wilhelm Heinrich Döbel, 1746, volné dílo).

Karta 13, otázka C2

1. Wikipedie. *Výr velký* (oddíl o historickém využití k lovu na výrovce). cs.wikipedia.org.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: výr velký (Martin Mecnarowski, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 23 a 26; „Zvláštní způsoby lovu – využití zvířete, pomůcky, znalosti: norování – lov pod zemí – liška, jezevec, psík mývalovitý, použití norníků; fretkování – divoký králík, fretka; sokolnictví – odlišná filosofie, drobná zvěř, cvičený dravec, UNESCO; lov na obnově – čerstvý sníh, černá, liška, zradidla“; snímek 26 „Lov na újedi a obnově“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Norování lišek: diskuze bez emocí, fakta a realita* (norování je prezentováno jako odborný nástroj regulace lišek lovem pod zemí; „V době vrhů a odchovu mláďat (1. 3. – 30. 6.) je norování zákonem striktně zakázáno“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Sokolnictví je od roku 2010 kulturním dědictvím UNESCO* („Sokolnictví je zvláštním způsobem lovu zvěře pomocí cvičených dravců, především sokolů, jestřábů či orlů“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sokolník (Jacek Proszyk, CC0), fretka (Tilo Hauke, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23; zvláštní způsoby lovu jsou charakterizovány jako „využití zvířete, pomůcky, znalosti“ – norování, fretkování, sokolnictví s „odlišnou filosofií“ a lov na obnově na čerstvém sněhu). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 1 a 2 („Loveckým psem se rozumí pes loveckého plemene uznaného Mezinárodní kynologickou federací (FCI) s průkazem původu, který složil příslušnou zkoušku z výkonu.“ ... „Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. ... Držitel loveckého dravce musí mít složeny sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.“). zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Norování lišek: diskuze bez emocí, fakta a realita* („V době vrhů a odchovu mláďat (1. 3. – 30. 6.) je norování zákonem striktně zakázáno“). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Sokolnictví dalších zemí na seznamu UNESCO* („Sokolnictví ČR bylo zapsáno na světový seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO v roce 2010“; sokolnictví zahrnuje i „odchovy mláďat dravců a ochranu dravců v přírodě“). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: sokolník (Jacek Proszyk, CC0), fretka (Tilo Hauke, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC0, CC BY-SA 3.0.
6. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: teriér u nory (Phill the Kettle, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 14, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Sokolnictví je od roku 2010 kulturním dědictvím UNESCO* („Od roku 2010 je sokolnictví zapsáno na světový seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO“; „Sokolnictví je zvláštním způsobem lovu zvěře pomocí cvičených dravců, především sokolů, jestřábů či orlů“; zahrnuje i odchovy mláďat dravců, ochranu dravců v přírodě a osvětu). cmmj.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Sokolnictví dalších zemí na seznamu UNESCO* („Sokolnictví ČR bylo zapsáno na světový seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO v roce 2010“; „Dohromady je to už 24 zemí, které se pyšní tímto unikátem“; „4000 let staré umění zacházení s dravci“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 44 odst. 2 („Loveckým dravcem se rozumí dravec chovaný k sokolnickému využití … Použití loveckých dravců v sokolnictví povoluje orgán státní správy myslivosti. Držení a chov loveckého dravce jsou možné jen s povolením podle předpisů o ochraně přírody … Držitel loveckého dravce musí mít složeny sokolnické zkoušky a být členem sokolnické organizace.“). zakonyprolidi.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 23 a 25; „sokolnictví – odlišná filosofie, drobná zvěř, cvičený dravec, UNESCO“; „dravci vysokého letu, nízkého letu, orli; princip výcviku, pomůcky, význam, legislativa; drobná – svět: do velikosti vlka“). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sokolník (Jacek Proszyk, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 14, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 23 a 25; mezi zvláštní způsoby lovu řadí „fretkování – divoký králík – fretka“ a dále „fretkování: historický způsob, princip, chov fretky, dnes – Anglie“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká. Příručka myslivecského názvosloví a úvod do nauky o myslivosti*. Praha 1946; vydáno jako *Slovník české mluvy myslivecké* Českomoravskou mysliveckou jednotou („Fretka – zdomácnělý albín tchoře“). mladimyslivci.cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. c) (zakazuje se „lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: fretka (Tilo Hauke, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka A5

1. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká. Příručka myslivecského názvosloví a úvod do nauky o myslivosti*. Praha 1946; vydáno jako *Slovník české mluvy myslivecké* Českomoravskou mysliveckou jednotou („Čerstvá obnova – sníh právě napadlý“; „Dlouhá obnova – padal-li sníh již před půlnocí“; „Krátká obnova – sněžilo-li až po půlnoci“). mladimyslivci.cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímky 23 a 26; „lov na obnově – čerstvý sníh, černá, liška, zradidla“; „obnova – dlouhá a krátká, obeznání zvěře, využití při společném lovu, využití při individuálním lovu, spárkatá, liška, kuna“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa černé zvěře na obnově (James Lindsey, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 40 „Lovecká výstroj a výbava“ – výzbroj: zbraň, střelivo, lovecký nůž, optika; oděv; obuv; doplňková výbava: lovecká hůl, sedačka, ruksak, svítilna, vábničky, fotopast, vak na zvěř a šňůra, repelent, mobilní telefon). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: lovecký nůž (Rich Bowen a Jocian, CC BY 2.0), dalekohled (Air fans, CC0), lovecká hůl (Rabe!, CC BY-SA 3.0), svítilna (The Marmot, CC BY 2.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC0, CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 40 „Lovecká výstroj a výbava“ – oděv podle počasí: lehkost, vzdušnost, neomezený pohyb, tepelná izolace, odolnost vůči vodě a větru, tradiční provedení, pokrývka hlavy; obuv: zpevněná noha, tepelná izolace, vodoodpudivost, lehkost pro šoulání). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: myslivecký klobouk (Wolfgang Sauber, CC BY-SA 4.0), lodenový kabát (KingaNBM, CC BY-SA 4.0), holínky (Kameraad Pjotr, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 14, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) a l) (zákaz „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1500 J“; noční lov je dovolen jen u vyjmenovaných druhů zvěře „pouze za použití vhodné pozorovací a střelecké optiky“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 5 „Lov odstřelem“ – definovaný typ i výkon zbraně, jednotná střela u selete, lončáka a společného lovu, individuální i společné způsoby lovu). cmmj.cz.

Karta 14, otázka C1

1. Havránek, František (Ministerstvo zemědělství ČR). *Zařízení pro odchyt zvěře* (2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ – tenata a tenátka). ms-dvurkralove.estranky.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tenata (Jens Kraglund, volné dílo).

Karta 14, otázka C2

1. Rieger, František Ladislav (ed.). *Riegrův Slovník naučný – heslo „Bažantí lov“* (19. století). cs.wikisource.org.
2. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Tirass, z díla *Georgica Curiosa Aucta*, 1695 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 15, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27 „Myslivecká rána“; charakteristika: „nenáhodný zásah, individuální posouzení, rychlé usmrcení, odpovídající zbraň a střelivo“, dále „vzdálenost – odhad, přiměřenost“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 9 a čl. 70 („Zvěř se loví tak, aby byla co nejrychleji a bez trýznění usmrcena nebo aby byla chycena živá nezraněná.“; „Myslivec střílí zásadně na komoru.“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. b) („Lov zvěře smí být prováděn jen způsobem odpovídajícím zásadám mysliveckým, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zakazuje se […] lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem“). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27 „Myslivecká rána“; k umístění zásahu a vzdálenosti uvádí „spárkatá – komora, drobná – přiměřená vzdálenost“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 70 („Za nemysliveckou se považuje rána kulí ‚naostro‘ zezadu (výjimkou je dostřelná rána) a na hlavu (s výjimkou dostřelné rány za slecho u zvěře černé). Myslivec střílí zásadně na komoru.“). cmmj.cz.
3. *Rána na komoru* (in: Značení zvěře po zásahu) („rána myslivecká, která poruší životně důležité orgány“; nízká komora – zvěř se značí výskokem a vybíhá prudce vpřed, na nástřelu „kratší stříž ze spodu hrudníku a světlá barva“; rána na srdce – zvěř se značí výskokem a brzy klesá, „zpěněná a okysličená barva, často i s kousky plic“; vysoká komora zasahuje páteř a zvěř „se okamžitě láme v ohni“; při roztříštění lopatky zvěř „opět prudce značí a v ráně se láme“). dosledbarvarem.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kus v boku (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; jako nemysliveckou ránu uvádí „naostro zezadu, na kýty, na měkko, na hlavu“ a jako sporné „černá na slecho, na krk“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 64, 69 a 70 („Střílet na zvěř již smrtelně zasaženou je – s výjimkou rány dostřelné – nemysliveckého.“; „Je nemyslivecké střílet na zvěř, pokud jsou ve směru střelby překážky, které mohou změnit směr střely (les, keře atd.)“; „Za nemysliveckou se považuje rána kulí ‚naostro‘ zezadu […] a na hlavu […].“). cmmj.cz.
3. *Rána na měkko* (in: Značení zvěře po zásahu) (jde o „špatně umístěnou ránu na komoru“; zasažená jelení zvěř „značí škubnutím a často při zásahu trávníku se více či méně nahrbí a pomalu zatahuje do krytu“, dochází ke znečištění dutiny břišní a následně k sepsi, dosled je nutné pozdržet nejméně o čtyři hodiny; u zvěře černé je značení skoro nevýrazné). dosledbarvarem.cz.

Karta 15, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27; u myslivecké rány uvádí položku „vzdálenost – odhad, přiměřenost“ a rozlišuje „spárkatá – komora, drobná – přiměřená vzdálenost“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 62, 63 a 68 (čl. 62: „Při střelbě brokem myslivec nestřílí na příliš velké vzdálenosti, které nejsou přiměřené výkonu zbraně a jeho střelecké dovednosti, za maximální vzdálenost střelby brokem je nutno i u nejvýkonnějších zbraní považovat vzdálenost 40 metrů. Při honu na drobnou zvěř se používají brokovnice ráže 12 až 20. Za lovecky použitelné se považují náboje s broky o průměru 2,5 až 4 mm…“; čl. 63: „Myslivec nestřílí zvěř na malou vzdálenost, při které zásah znehodnotí zvěřinu.“; čl. 68 k jednotné střele). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. i) a j) (zakazuje se „střílet zvěř jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)“ a „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1 000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1 500 J“, s výjimkou dostřelné rány vhodnou krátkou zbraní a lovu prasete divokého brokovnicí s jednotnou střelou při nadháňce, naháňce nebo nátlačce). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 27 „Myslivecká rána“; k umístění zásahu uvádí „spárkatá – komora, drobná – přiměřená vzdálenost“, mezi nemyslivecké řadí rány „na kýty, na měkko, na hlavu“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 70 („Za nemysliveckou se považuje rána kulí ‚naostro‘ zezadu (výjimkou je dostřelná rána)

a na hlavu (s výjimkou dostřelné rány za slecho u zvěře černé). Myslivec střílí zásadně na komoru."). cmmj.cz.
3. *Rána na komoru* (in: Značení zvěře po zásahu) (komora je „rána myslivecká, která poruší životně důležité orgány"; nízká komora – zvěř se značí výskokem a vybíhá prudce vpřed; rána na srdce – zvěř se značí výskokem a brzy klesá; vysoká komora zasahuje páteř a zvěř „se okamžitě láme v ohni"). dosledbarvarem.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kus v boku (Charles J. Sharp, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Odchyt spárkaté zvěře" – chytací ohrady: oplocení, krmivo, záběhy, provedení, samospoušť, chytač, princip sklopce, ohrady nebo vlčku; imobilizace: nastřelení drogy, foukačka, puška, šipka, veterinární lékař). cmmj.cz.
2. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: chytací ohrada (Wistula, CC BY-SA 4.0), imobilizace (Lori Iverson, USFWS Mountain Prairie, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Odchyt spárkaté zvěře" – chytací ohrady: oplocení, krmivo, záběhy, provedení, samospoušť, chytač, princip sklopce, ohrady nebo vlčku). cmmj.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 14 odst. 6 („Provozovatel odchytových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána."). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chytací ohrada (Wistula, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 15, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 20 „Odchyt spárkaté zvěře" – manipulace: transportní bedny, krmivo a voda, zamezení prochladnutí). cmmj.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 14 odst. 6 („Provozovatel odchytových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána."). zakonyprolidi.cz.

Karta 15, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49 „Lovecká štvanice, parforsní hon" – část „Lovecká štvanice": typická pro středověk; jelen, kanec, medvěd, vlk, los; pronásledování na koni „na viděnou"; usmrcení šípem, kopím, mečem). cmmj.cz.
2. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: štvanice kopím (Philip Galle podle Stradana, 1578, volné dílo).

Karta 15, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 49 „Lovecká štvanice, parforsní hon" – část „Parforsní hon": typický pro baroko; pozvolné pronásledování vybraného jelena; okázalá společnost; smečka po stopě; troubení signálů a fanfár; záraz tesákem; ceremoniály, poslední leč; Anglie – dodnes hon na lišku). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Parforsní hon* (encyklopedické heslo, oddíly „Francouzský způsob honů" a „Anglický způsob honů": popis štvaní jelena smečkou psů, troubení, záraz tesákem, výřad a halali, rozdíl mezi francouzským a anglickým způsobem). cs.wikipedia.org.
3. Rytina a fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: smečka drží jelena (J. Griffier podle F. Barlowa, konec 17. století, CC BY 4.0), troubení hallali (Ji-Elle, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0.
4. Video je z Wikimedia Commons a je tu jen zkrácené, oříznuté a zmenšené: Hon za smečkou u Haarlemu (Polygoon Hollands Nieuws, volné dílo), týdeník z února 1949.

Karta 16, otázka A1

1. Drmota, J. – Havlíček, Z. – Gora, M. – Strakoš, M. *Značení zvěře, postřelové znaky* (portál Dosled barvářem, www.barvar.eu; „spárkatá zvěř značí téměř každý zásah těla nepřirozeným pohybem", klidná zvěř reaguje viditelně, zvěř pod vlivem adrenalinu „reaguje na každý další podnět úprkem"; u černé zvěře po ráně na měkko „myslivec často opouští místo nástřelu s tím, že nejspíš chybil"). dosledbarvarem.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28: „Zvěř značí každý zásah. Odlišné: ráž zbraně, vitalita, zdravotní stav, psychika kusu"). cmmj.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 2 písm. b) a d) („dohledáním – sledování postřelené drobné zvěře bezprostředně po výstřelu … a její nalezení"; „dosledováním – sledování postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře a její nalezení"). zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka A2

1. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („U zvěře vysoké si všímáme nástřelu, t. j. místa, kde byla zvěř v okamžiku výstřelu, a hledáme tam známky zásahu střely, zápory (zvěře), barvu, ústřelky…";

zálomek je „větévku, kterou označuje lovec místo nástřelu“). nase-rec.ujc.cas.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29: „Nástřel = místo, kde zvěř stála při výstřelu. Vyšetření povinností vždy“). cmmj.cz.
3. Drmota, J. – Havlíček, Z. – Gora, M. – Strakoš, M. *Několik základních rad a Rána na měkko* (portál Dosled barvářem; „Jděte na nástřel pokud možno sám, pomalu a tiše, postřelený kus může stát nedaleko“, „nechoďte na nástřel přes stopu unikající zvěře“, „Zřetelně označte nástřel a směr úniku zvěře“). dosledbarvarem.cz.
4. Pačes, D. *Zálomky jsou mysliveckou mluvou*. Právo, 17. 5. 2018, přetištěno v monitoru tisku Světa myslivosti („Velmi důležitý pro myslivce je nástřelový zálomek. Označuje se jím nástřel, místo, kde stála zvěř“; u stromu se větev zalomí přímo na něm, na holině se neostrouhaný zálomek zapíchne kolmo do země). svetmyslivosti.cz.

Karta 16, otázka A3

1. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 („hledáme tam známky zásahu střely, zápory (zvěře), barvu, ústřelky, t. j. stříž (srst, vlnu, peří) nebo třísť (kůstky) nebo i odstřelek (kůry, větve a pod., zavadila-li střela a minula se cíle)“; „Krvi zvěře a psa se říká barva“). nase-rec.ujc.cas.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29: „Stříž = srst, Třísť = kosti, Zápory = otisky spárků“; „Komora = barva s pěnou, ústřely plic; Srdce = tmavá barva; Na měkko = vodnatá barva s příměsí trávicího traktu; Sval = jasně červená barva; Běh = třísť; K obrysu těla = dlouhá stříž“). cmmj.cz.
3. Drmota, J. – Havlíček, Z. – Gora, M. – Strakoš, M. *Značení zvěře, postřelové znaky* (portál Dosled barvářem; u rány na komoru „kratší stříž ze spodu hrudníku a světlou barvu“, u rány na srdce „zpěněnou a okysličenou barvu, často i s kousky plic“, u rány na játra barva „skoro až do černa“, u rány na trn obratle „spíše delší stříž, tmavě zbarvenou ze hřbetní části“). dosledbarvarem.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: zápory (Kiki63, CC BY-SA 4.0), barva (USFWSmidwest, volné dílo). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 16, otázka A4

1. Drmota, J. – Havlíček, Z. – Gora, M. – Strakoš, M. *Značení zvěře, postřelové znaky* (portál Dosled barvářem; nízká komora: „Zvěř často v ráně nadskočí, protáhne krk a vyráží prudce dopředu“, srdce: „uniká s hlavou sehnutou k zemi a často slepě naráží do stromů a keřů“, vysoká komora: „Zvěř se okamžitě láme v ohni“, měkko: „značí škubnutím a … se více či méně nahrbí a pomalu zatahuje do krytu“, játra: „křečovitě sebou v ráně trhne a na chvíli strne“, trn obratle: „zvěř se okamžitě láme v ráně … následně velmi rychle zvedne zpátky na běhy a rychle uniká“). dosledbarvarem.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28: „Komora = vzepětí na zadní; Srdce = úprk, naražení; Na měkko = nahrbení; Hlava, mícha = v ohni; Běh = nepřirozeně nesený; Obrná = v ohni nehnutě, následně odbíhá“). cmmj.cz.
3. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (rány na komoru vysoko i nízko a na zadní komoru „jsou rány dobré“, „po dobré ráně zvěř zlomí v ohni a rázem zhasíná“, „rána na měkko (do zažívacích ústrojí) je rána špatná“; rána do trnů, „kdy se zvěř po ráně zlomí, za chvíli se však zvedne, srovná a zmizí“). nase-rec.ujc.cas.cz.

Karta 16, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 28: „Drobná srstnatá: Na hlavu = kotoul; Běh = nepřirozeně nesený; Jiný = zpomalení, vlna; Duté kosti = nářek, únik. Pernatá: Plný zásah = pokrytí těla; Přední část = ‚náraz‘; Vypěšení = nahrbení, odtahuje; Světla = kolmé stoupání“; snímek 30: dohledávka drobné zvěře „od místa dopadu (peří) nebo nalezené vlny. Vždy nasazujeme loveckého psa“). cmmj.cz.
2. Šiman, K. *Z české mluvy myslivecké*. Naše řeč, roč. 25 (1941), č. 3, s. 69–80 (pernatá zvěř postřelená do křídel je „křídlovaná“, do stojáčků „vypěšená“; „značení postřelené koroptve, když stoupá po ráně obyčejně kolmo vzhůru, a dosáhnuvši vrcholu, zastaví se a spadá náhle zhaslá k zemi. Říká se tomuto zjevu dělat holubičku … nebo že koroptev pánkuje“; srsti zajíců a králíků se říká vlna). nase-rec.ujc.cas.cz.
3. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 2 písm. b) („dohledáním – sledování postřelené drobné zvěře bezprostředně po výstřelu nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře a její nalezení … a to ve všech přírodních podmínkách“). zakonyprolidi.cz.

Karta 16, otázka B1

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ (popis zaječích tenat – zrcadlo s oky 25×25 cm a jádro s oky 5×5 cm, způsob nahánění, práce chytačů 15–20 m před tenaty). ms-dvurkralove.estranky.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 7 (zakazuje odchyt „pomocí… sítě“, ale „zákaz odchytu do sítí se nevztahuje na odchyt savců nebo ptáků za účelem zazvěřování honiteb“). zakonyprolidi.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. c) (zakazuje „lovit zvěř do sítí, pokud nejde o její odchyt za účelem zazvěřování“). zakonyprolidi.cz.

4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tenata (Jens Kraglund, volné dílo).

Karta 16, otázka B2

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ (náhonec – síť „6 m vysokou a 300 m dlouhou, s oky 52 x 52 mm“, kapsy z vodicího lanka ve výši 175 cm; vlček – „rámová kovová nebo dřevěná konstrukce potažená pletivem“ s jednosměrnými dvířky, „vlčkový zásyp patří k nejúčinnějším zařízením k odchytu drobné pernaté zvěře“). ms-dvurkralove.estranky.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 21 „Odchyt drobné zvěře“: mezi zařízeními na pernatou zvěř jmenuje „podražec, vlček, náhonec“). cmmj.cz.
3. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: náhonec, z díla Georgica Curiosa Aucta, 1695 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 16, otázka B3

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt drobné zvěře“ (podražec – „síť odpovídající svými rozměry zásypu (např. 2x2 m s oky 5x5 cm), připevněná volně k rámu… podepřený na jedné straně asi metrovou tyčkou, která je v okamžiku přítomnosti zvěře podražena zatažením za provázek“). ms-dvurkralove.estranky.cz.
2. Národní lesnický institut. *Lovectví* (mezi zařízeními pro lov odchytem uvádí „sklopce na kuny a lišky, podražce na ptáky“). nli.gov.cz.

Karta 16, otázka C1

1. Wikipedia. *Čižba* (heslo čerpá mj. z J. A. KOMENSKÝ, *Orbis Pictus*; J. ANDRESKA, E. ANDRESKOVÁ, *Tisíc let myslivosti*, 1993; A. PROCHÁZKA, *Paměti brněnského ptáčníka*, 2005). cs.wikipedia.org.
2. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Vogelherd, z díla Georgica Curiosa Aucta, 1695 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 16, otázka C2

1. Wikipedia. *Čižba* (vybavení klasického čihadla podle J. A. KOMENSKÉHO, *Orbis Pictus*). cs.wikipedia.org.
2. Rytiny jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: humenec, vějičky, z díla Georgica Curiosa Aucta, 1695 (neznámý autor, volné dílo).
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: klícka s volavým ptákem, pohlednice z Provence kolem roku 1930 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 17, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30 „Dohledávka, dosled, dostřelná rána“; dosled – spárkatá zvěř, nalezení nástřelu, sledování směru úniku, stopní dráha; dohledávka – drobná zvěř, „od místa dopadu (peří) nebo nalezené vlny“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímky 27 a 41; „Dosled je celou posloupností činností, které je nutno provést, abychom poraněnou zvěř vyhledali (dosledovali)“; dosled „musí a může se provádět pouze se psy, kteří mají loveckou upotřebitelnost pro dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře“, dohledávka jen se psy s upotřebitelností „pro vyhledávání, dohledání a přinesení … drobné zvěře“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 odst. 1 („Uživatel honitby je povinen zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jiným způsobem poraněné, která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby nebo na nehonební pozemky; při této činnosti je oprávněn použít loveckého psa.“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: barvář na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0), dohledávka (Blaine Hansel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A2

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 („Uživatel honitby je povinen zajistit sledování a dohledání zvěře postřelené nebo jiným způsobem poraněné, která přeběhne nebo přeletí do cizí honitby nebo na nehonební pozemky; při této činnosti je oprávněn použít loveckého psa.“; odst. 2 – vstup „po předchozím vyrozumění uživatele cizí honitby nebo vlastníka, popřípadě nájemce nehonebních pozemků, který se může dohledávky zvěře zúčastnit a který má povinnost provedení dohledávky umožnit“; odst. 3 – „Dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla.“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 5 písm. f) (myslivecký hospodář je povinen „nejpozději následující den po skončení honu zajistit provedení společné dohledávky s použitím loveckých psů“); podle § 35 odst. 4 písm. c) má být předem zpraven o dohledávce zvěře, která přeběhla ze sousední honitby. zakonyprolidi.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 29 „Nástřel“; „Vyšetření povinností vždy“ – po výstřelu se sleduje únik zvěře, zvuky po úniku, přesný směr střelby a typ zásahu). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: barvář ve stopě (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek

30; dosled u spárkaté zvěře – „vyhodnocení situace po výstřelu, časový odstup, nalezení nástřelu, sledování směru úniku, stopní dráha, překážky, vyšší vegetace, neunáhlený postup, připravená zbraň, pochybnosti = ihned lovecký pes, maximální opatrnost“; snímek 29 – nástřel je „místo, kde zvěř stála při výstřelu“, jeho vyšetření je vždy povinné, hledá se střiž, tříšť a zápory). cmmj.cz.

2. Pačes, D. *Zálomky jsou myslivecko mluvou* (Právo). Svět myslivosti, monitor tisku („Velmi důležitý pro myslivce je nástřelový zálomek. Označuje se jím nástřel, místo, kde stála zvěř v době výstřelu“ – zvláště „když se střílí za soumraku a případný dosled se musí odložit na ráno“; stopový zálomek ukazuje směr odskoku zvěře). svetmyslivosti.cz.
3. *Dosledy v praxi ve Strážově*. OMS Klatovy ČMMJ (přednáška o dosledech – klíčové je „přesné určení místa nástřelu, jeho označení“ a „dostatečný časový odstup před zahájením dosledu“, rozhodují „trpělivost a schopnost neuspěchat situaci“; upozorňuje, že „absence viditelné barvy neznamená, že zvěř není postřelená“). klatovy.cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 41; dosled „musí a může se provádět pouze se psy, kteří mají loveckou upotřebitelnost pro dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře“, „při dosledu nesmí být opomenuta bezpečnost vůdce“). cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: barvář na řemeni (John Leslie, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; dohledávka – „drobná zvěř“, „od místa dopadu (peří) nebo nalezené vlny“, „vždy nasazujeme loveckého psa“, „po honu – druhý den s loveckými psy“; usmrcení poraněné zvěře dostřelením, zárazem nebo zapeřením). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – V. skupina: Myslivecká kynologie a nemoci zvěře* (školicí prezentace, snímek 27 „Dohledávka drobné zvěře“; „Povinná dohledávka postřelené drobné zvěře po lovecké akci je dána legislativně (nejpozději druhý den po honu)“, provádí se „pouze se psy, kteří mají loveckou upotřebitelnost pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 35 odst. 5 písm. f) (myslivecký hospodář je povinen „nejpozději následující den po skončení honu zajistit provedení společné dohledávky s použitím loveckých psů“). zakonyprolidi.cz.
4. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 43 odst. 2 a 3 (osoby provádějící dohledávku smějí vstupovat s loveckou zbraní a psem na pozemky cizí honitby „po předchozím vyrozumění uživatele cizí honitby“, na oplocený nehonební pozemek jen s jeho souhlasem; „Dohledaná zvěř patří uživateli honitby, z níž přeběhla nebo přeletěla.“). zakonyprolidi.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: dohledávka (Blaine Hansel, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0.

Karta 17, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 30; usmrcení poraněné zvěře – „dostřelení (hlava, krk)“, „záraz (pevný tenký nůž, mozkovna)“, „zapeření (pevný bodec, mozkovna, ne letkové pero)“). cmmj.cz.
2. Ministerstvo zemědělství. *Záraz a zapeření – obecné stanovisko MZe*, 20. 1. 2020 (usmrcení poraněné lovené zvěře je usmrcením při výkonu práva myslivosti podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání; „použití střelné zbraně k usmrcení poraněné zvěře je možné pouze v případech, kdy nedojde k ohrožení lidí“, a to loveckou zbraní vhodné ráže; k zárazu se doporučuje vhodný lovecký nůž, k zapeření dostatečně ostrý bodec vhodného průměru místo tradičního brku. Stanovisko není právně závazné). mze.gov.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. j) (zakazuje se „střílet zvěř srnčí jinou zbraní než kulovnicí s nábojem s energií ve 100 m nižší než 1 000 J a ostatní zvěř spárkatou nižší než 1 500 J; to neplatí při dostřelné ráně provedené vhodnou krátkou zbraní…“) a § 45 odst. 3 („Použít vhodnou krátkou zbraň podle odstavce 1 písm. j) může osoba, která je oprávněna lovit zvěř a nosit podle zákona o zbraních a střelivu krátkou zbraň.“). zakonyprolidi.cz.

Karta 17, otázka B1

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Odchyt predátorů“ (podle prof. Hromase 1986 „sklopce lapají zvěř živou“, princip „truhlíků, v nichž je umístěno pohyblivé nášlapné prkénko, uvolňující spouštěcí zařízení a padací dvířka“, plůtky „které se nálevkovitě zužují směrem k vstupům do truhlíku“, v zimě nutno „zastřešit spouštěcí systém“). PDF publikace.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 22 „Lapání predátorů“: sklopec „jednostranný, oboustranný, v norách, pod mostky“, doplňky „plůtky, pěšinky“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sklopec (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka B2

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN

80-7084-572-4, kapitola „Odchyt predátorů“ (velikosti sklopců podle firmy Fames: „pro zvířata od velikosti potkana do velikosti tchoře rozměr sklopce 50 x 25 x 25 cm… od velikosti tchoře do velikosti kuny nebo králíka 100 x 25 x 25 cm, pro odchyt liščat 120 x 35 x 30 cm a pro odchyt dospělých lišek a jiných větších predátorů (psík mývalovitý, mývalovec kuní a popřípadě nutrie) 140 x 35 x 30 cm“; „většinou do sklopce chytíme kuny, tchoře, norka, kočky, ježky a podobně“; oboustranný sklopec „se může použít na chytání šelem až do velikosti psa“). PDF publikace.

2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a) (živolovná odchytová zařízení nejsou mezi zakázanými způsoby lovu, na rozdíl od želez a nášlapných pastí). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: kuna (Keith Cunneen, CC BY-SA 2.0), liška (Bouke ten Cate, CC BY-SA 4.0), norek americký (Marc Evans from Reading, UK, CC BY-SA 2.0), psík mývalovitý (Karlakas, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 2.0, CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 17, otázka B3

1. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. a) a b) (zakazuje „chytat zvěř do ok, na lep, do želez, do jestřábích košů, tluček a nášlapných pastí“ a „lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, trávit zvěř jedem nebo ji usmrcovat plynem“). zakonyprolidi.cz.
2. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 14 odst. 1 a odst. 6 (zakazuje odchyt „pomocí oka, tlučky, sítě, smyčky, pytláckého oka, harpuny nebo čelisťových pastí“; „provozovatel odchytových zařízení je musí provozovat tak, aby odchycená zvířata nebyla týrána“). zakonyprolidi.cz.
3. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitoly „Na úvod trochu filozofie“ a „Odchyt predátorů“ (chycení jedinci mají „být usmrceni rychle tak, aby nebyl překročen práh bolesti, který je v přírodě běžně přítomen“; noru „nekontrolujeme z bezprostřední vzdálenosti, abychom nezavětřili její okolí“; sklopce „lapají zvěř živou a chytí-li se do nich některý chráněný druh, může být puštěn zpět do přírody“). PDF publikace.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: klecová past (Reinhard Kraasch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 17, otázka C1

1. DRMOTA, Josef. *Pohled do historie lovu zvěře*. Myslivost 2/2006, s. 18 (kapitola „Lov do vrší“: vrš s „jednoduchým mechanismem vklápěcích dvířek“ nebo „trychtýřovitým vstupem“, kde zvěř „bloudí, a utopí se dřív, než nalezne východ… obvykle do tří minut“; „vrše… patří dnes mezi zakázané způsoby lovu“). myslivost.cz.
2. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vrš (Algėrds, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 17, otázka C2

1. DRMOTA, Josef. *Pohled do historie lovu zvěře*. Myslivost 2/2006, s. 18 (kapitola „Železa a šlehačky“: „ondatří šlehačky“ pracovaly „na obdobném principu jako železa“, nejběžněji jako „dvojitý oblouk… který se při nastražení rozevřel a při spuštění úderem sevřel ondatru za hlavou. Tím docházelo k přeražení vazu lapeného zvířete“; „šlehačky se líčily… na břehu vodních ploch“). myslivost.cz.
2. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: pružinová past (Jacques-Philippe Le Bas podle Jean-Baptiste Oudryho, 1740–1745, CC0). Znění licence: CC0.

Karta 18, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31 „Ošetření zvěřiny“; „Do 12 hodin pro uvolnění do oběhu, 12-24 hodin pro osobní spotřebu, nad 24 hodin nezužitkovatelné“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 19, 28 a 71 („Každý účastník lovu zodpovídá za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na výlož.“; „Lovec je povinen ulovenou zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a postarat se o dopravu na předem určené místo.“; „zajišťuje zvěřinu proti načnutí jinou zvěří“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: chladicí box (Bertha Schinkenhuber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31 „Ošetření zvěřiny“; „Vývrh – od konečníku po lízák, rozepření hrudního koše. Odplecení těžkých kusů. Kompletní vývrh – transport - pitná voda - zavěšení“; „Do 12 hodin pro uvolnění do oběhu, 12-24 hodin pro osobní spotřebu, nad 24 hodin nezužitkovatelné“; „Do 7 °C – max. 7 dnů, při 0 °C – max. 15 dnů, pro vlastní spotřebu 12 °C = zrání“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 28 („Lovec je povinen ulovenou zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a postarat se o dopravu na předem určené místo.“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: vývrh (Jens Kraglund, volné dílo), chladicí box (Bertha Schinkenhuber, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek

31 „Ošetření zvěřiny“; „Drobná – odpovídající velikost broku a myslivecká vzdálenost, ideální vyvrhnout, po leči vyvěsit, po výřadu chladírna, nemrazit v kůži nebo peří“). cmmj.cz.

2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 65 („drobná zvěř se pokládá jen na suché místo, nepohazuje se s ní, netahá se zbytečně po zemi, psům se nedovolí zvěř brát. […] Před výloží se zvěřina řádně ošetří (zajíci a králíci vymačkají atd.)“). cmmj.cz.
3. Miroslav Vodňanský. *Zásady správného ošetření drobné zvěře po ulovení* (Myslivost.cz – Středoevropský institut ekologie zvěře; oddíl „Zajíce nevymačkáváme!“). myslivost.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vyvěšená drobná zvěř (Martin Addison, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0.

Karta 18, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31 „Ošetření zvěřiny“; „Odplecení těžkých kusů“; „Kompletní vývrh – transport - pitná voda - zavěšení“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 28 („Lovec je povinen ulovenou zvěř řádně vyvrhnout, ošetřit a postarat se o dopravu na předem určené místo.“). cmmj.cz.

Karta 18, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 31 „Ošetření zvěřiny“; „Pro vlastní spotřebu 12 °C = zrání“; „Do 7 °C – max. 7 dnů, při 0 °C – max. 15 dnů“; „Nad 24 hodin nezužitkovatelné“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád* (schválen 21. 10. 2000, doplněn 19. 6. 2004), čl. 19 („Každý účastník lovu zodpovídá za řádné ošetření zvěřiny před jejím uložením na výlož.“). cmmj.cz.

Karta 18, otázka B1

1. Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 14 odst. 2 písm. e) (pro účely vyhlášky se rozumí „norováním - lov zvěře pod zemí“). zakonyprolidi.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23 „Zvláštní způsoby lovu“: norování jako „lov pod zemí“ s použitím norníků). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (snímek 24 „Norování“: použití „tlumení predátorů, vysoká účinnost, vyvádění mláďat, kaňkování“, pravidla „klid, pozornost, rozestavení střelců, obeznání zvěře“). cmmj.cz.
4. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Umělé nory bez sklapovacího zařízení“ (podle Hromase 1986: „přesvědčíme-li se (např. podle stop), že je nora obsazena, stoupneme si nad kotel a přichystáme se k výstřelu“). PDF publikace.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: norník (Katemil94, CC BY-SA 4.0), vsuk (Emőke Dénes, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 18, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 23 „Zvláštní způsoby lovu“: norování – „lov pod zemí“ – u druhů „liška, jezevec, psík mývalovitý“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (snímek 24 „Norování“: použití „tlumení predátorů, vysoká účinnost“). cmmj.cz.
3. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta MENDELU, projekt InoBio), kapitola o loveckých psech („norníci – specifičtí pro použití pro práci pod zemí, odtud vypuzují predátory, nebo je zde zadáví a vyvlečou ven“). web2.mendelu.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: liška obecná (Claudia-Ten, CC BY-SA 4.0), jezevec lesní (Trond Sætre Stegarud, CC BY-SA 4.0), psík mývalovitý (Michael Gäbler, CC BY 3.0), norník (Sciencia58, CC0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY 3.0, CC0.

Karta 18, otázka B3

1. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007, ISBN 80-7084-572-4, kapitola „Umělé nory bez sklapovacího zařízení“ (podle Svatoše 1986 a Hanzala: nora „ve tvaru písmene U, v délce okolo 5 m“, „výkop do hloubky 50-70 cm, v šířce asi 40 cm“, umístění „v klidné části honitby, vzdálené od používaných cest s jižní expozicí, ve svažitém, propustném terénu“, kryje se „smrkovou kůrou, která brání propadávání hlíny“). PDF publikace.
2. HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*, kapitola „Umělé nory bez sklapovacího zařízení“ (podle Hromase 1986: nora se buduje „ve vhodně zvoleném terénu, přehledném pro střelbu“, s kotlem, do nějž ústí dva vsuky, „musí být oba vsuky na dohled a na dostřel“). PDF publikace.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: umělá nora (Maqi, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 18, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51 „Lov tetřeva, tetřívka, koroptve a sluky“: tetřev „V toku“ – večer „zábrk (posluchy)“, ráno „přiskakování“; okruhy VII/C/18,20). cmmj.cz.

2. Wikipedie. *Tetřev hlušec* (oddíly Biologie a Odkaz v kultuře: čtyři fáze zpěvu klepání–trylek–výlusk–broušení, při broušení „razantní pokles sluchové vnímavosti“; zákaz lovu od roku 1978, kriticky ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tokající tetřev (Tero Laakso, CC BY 2.0). Znění licence: CC BY 2.0. Obraz *Auerhahnjagd* je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: Josef Straka, před rokem 1946, volné dílo.

Karta 18, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51 „Lov tetřeva, tetřívka, koroptve a sluky“: tetřívek „Na tokaništi“ – „čekaná v boudě“, „vystavení balabánů“; okruhy VII/C/18,20). cmmj.cz.
2. Wikipedie. *Tetřívek obecný* (oddíly Rozšíření a ochrana, Hnízdění: tok samců „na otevřených prostranstvích“; populace 2500–4500 samců v letech 1973–1977 klesla na 400–500 v letech 2015–2018; druh „zvláště chráněný jako silně ohrožený“). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: tokající tetřívek (Timfy23, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0. Obraz *Orrspel* (tokaniště tetřívků) je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutý a zmenšený: David Klöcker Ehrenstrahl, 1675, volné dílo.

Karta 19, otázka A1

1. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), Myslivecký řád ČMMJ, bod 74 („Uživatel honitby přenechává podle tradice lovci trofej, která je považována za součást loveckého práva. Za trofeje se považují rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně hlavy oddělené mezi lebkou a prvním krčním obratlem, u černé zvěře zbraně včetně hlavy. Dále se za trofeje považují kelce jelení zvěře, kly šelem, lebky velkých šelem, celé malé šelmy, škáry ze zvěře černé, tzv. hubertka u jelenů a daňků, jelení a kamzičí vous, paletky u pernaté zvěře, štětička z kostrče sluky, kačírky kačerů. Dále se za trofej může považovat celý kus zvěře po preparaci.“). web2.mendelu.cz.
2. VACH, Miloslav. 2. *Ošetřování a preparace loveckých trofejí*. Českomoravská myslivecká jednota („Trofeje jsou symbolické části ulovené zvěře (preparované hlavy s krkem, parohy, rohy, zuby, lebky šelem, kůže. Některé trofeje se měří (délka, obvod, hmotnost) a bodují se podle platných metod.“; „Za trofej černé se považují pouze zbraně kňoura. Háky bachyně se nehodnotí, ale upomínkovou trofejí z úspěšného lovu mohou být také.“). cmmj.cz.
3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 32: „Ošetření a preparace trofeje – Paroží / Dutoroha / Šelmy – lebka / Kůže / Černá – zbraně“). cmmj.cz.
4. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paroží (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0), toulce (Nzoo Bojnice, CC BY 4.0), zbraně kňoura (Franco Atirador, CC BY-SA 3.0), lebka šelmy (Sönke Behrends, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 19, otázka A2

1. VACH, Miloslav. 2. *Ošetřování a preparace loveckých trofejí*. Českomoravská myslivecká jednota („Z parohaté a rohaté zvěře oddělíme hlavu od těla co nejdříve po lovu. Podle vžitých zvyklostí to je možné až po prohlídce celého úlovku mysliveckým hospodářem… Úlovek otočíme na záda, přičemž hlava směřuje spodní čelistí nahoru. Za obloukovitým zakončením spodní čelisti, který velmi dobře nahmatáme, vedeme šikmý řez směrem na zadní okraj slechů… řez se vede až ke kloubovitému spojení lebky s krční páteří (atlas)“; k černé zvěři: „je proto nezbytné nejdříve nožem stáhnout kůži z ryje a ze spodní čelisti… K oddělení použijeme pilku na železo nebo pilku loveckého nože. Nikdy nepoužíváme sekeru.“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 32: „Paroží – s celou lebkou – Postup – Oddělení“; „Černá – zbraně – Řez za třetí stoličkou“). cmmj.cz.
3. PROKEŠ, Miroslav. *Úprava trofejí*. Časopis Myslivost, 2008, č. 5, s. 74 („Co nejdříve po ulovení z hlavy uloveného trofejového kusu stáhnu kůži. Zásadně nelze vařit hlavu v kůži.“; nepřípustné je odříznutí mozkovny – „nemá být seřezaná mozkovna“). jablonec.cmmj.cz.

Karta 19, otázka A3

1. VACH, Miloslav. 2. *Ošetřování a preparace loveckých trofejí*. Českomoravská myslivecká jednota („Celý proces preparace se dělí do šesti fází: stažení kůže a odstranění svaloviny, tukových částí, světel a mozku; odkrevnění, kostrování, odmaštění, bělení a konečné úpravy.“; „Kostrování varem trvá od 1 do 3 hodin“; „do vody, ve které se lebka vaří, se nemá přidávat žádný chemický prostředek“; „Lebku můžeme zbavit tuku 5 % roztokem sody bezvodé (Na2CO3) ve vodě, zahřáté na 80 °C. Tato teplota je maximální.“; „Bělení lebky … se provádí pouze peroxidem vodíku (H2O2) v koncentraci nejvýše 10 %“). cmmj.cz.
2. PROKEŠ, Miroslav. *Úprava trofejí*. Časopis Myslivost, 2008, č. 5, s. 74 („Ponořím lebku do kbelíku s vodou na tzv. odkrevňování cca 24–48 hodin s tím, že vodu 1–2× vyměním.“; „Příprava spočívá v omotání parohů, parůžků včetně růží látkou“; „lebku vyndám a okamžitě ponořím do připraveného kbelíku se studenou vodou… Právě tento úkon chlazení považuji za jeden z nejdůležitějších“; „stačí je potřít několikrát peroxidem vodíku… doporučuje se však jen 10% s delší

dobou bělení. Po dobu bělení uchovávám lebku v temnu.“). jablonec.cmmj.cz.

3. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 32: „Postup – Oddělení – Zbavení svaloviny, mozku – Odbarvení – Kostrování varem – Odmaštění – Bělení peroxidem – Kompletace“). cmmj.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: bělená lebka (Ventus, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 32 „Ošetření a preparace trofeje“: „Kůže – Opatrné řezy – Spárkatá od konečníku po bradu – Vnitřní strany běhů – Drobná vnitřní strany běhů, stažení přes hlavu – Postupné oddělování – Pomoc ostrého nože – Ošetření – Zchlazení, preparátor – Usušení po napnutí – Prosolení“). cmmj.cz.
2. VACH, Miloslav. 2. *Ošetřování a preparace loveckých trofejí*. Českomoravská myslivecká jednota („Trofejová kůže se v našich podmínkách může preparovat pouze z šakala obecného. Ostatní šelmy, u kterých je považována za loveckou trofej kůže, kterou lze hodnotit platnou metodou CIC, (medvěd, vlk, rys, divoká kočka) jsou v Čechách celoročně hájené. Trofejová kůže šelem se stahují na plocho tak, že řezy se vedou po zadní části běhů, dále středem břicha a hrudi až k hlavě, kde se kůže nerozřezává.“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kožešina (Mickey Bohnacker, volné dílo).

Karta 19, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – I. skupina: Myslivecká osvěta* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 43 „Mezinárodní myslivecké organizace“: „Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře (C.I.C.) – 1928 – Nové Zámky (za ČSR – prof. Dyk) – Odborné komise (Komise pro hodnocení trofejí,…) – Bodový systém pro hodnocení trofejí naší zvěře“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – II. skupina: Myslivost a legislativa* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 32 „Chovatelské přehlídky trofejí“: „Trofej – rohy, parohy a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem – Bodová hodnota přesahuje stanovené medailové hodnoty CIC – Jelen 215 b, daněk 190b, srnec 140 b, muflon 225 b, kňour 125 b.“). cmmj.cz.
3. VACH, Miloslav. 2. *Ošetřování a preparace loveckých trofejí*. Českomoravská myslivecká jednota („Ostatní šelmy, u kterých je považována za loveckou trofej kůže, kterou lze hodnotit platnou metodou CIC, (medvěd, vlk, rys, divoká kočka) jsou v Čechách celoročně hájené.“). cmmj.cz.
4. Českomoravská myslivecká jednota. *Hodnocení trofejí* („Standardně jsou využívány metody Mezinárodní rady pro lov a ochranu zvěře (CIC).“; databáze obsahuje hodnotitelské tabulky trofejí mj. jelenů a daňků). cmmj.cz.
5. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: paroží (Frank Behnsen, CC BY-SA 3.0), toulce (Nzoo Bojnice, CC BY 4.0). Znění licencí: CC BY-SA 3.0, CC BY 4.0.

Karta 19, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 18 „Lov vábením“; zásady: „věrná imitace, volba místa, dobrý vítr, dobrý kryt, opatrné chování, trpělivost“). cmmj.cz.
2. Správa myslivosti. *Jelen v říji*: „Kdo chce úspěšně vábit, musí znát správná místa spádů a stávanišť zvěře v době říje, musí ovládat umění krytu, poznání dobrého větru, způsoby chování zvěře a hlavně musí dokonale umět napodobit hlas zvěře.“ spravamyslivosti.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění účinném od 1. 1. 2026, § 45 odst. 1 písm. g) („lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabíjet nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, reprodukční soustavy s hlasy zvěře, výbušnin nebo munice“) a odst. 2 („V rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o povolení, popřípadě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě nebo o zrušení chovu určitého druhu zvěře může být uvedeno, že při této úpravě stavu zvěře neplatí některé zakázané způsoby lovu uvedené v odstavci 1 písm. g), jde-li o lov v noci“). zakonyprolidi.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: vábničky (Mattes, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 18 „Lov vábením“; rozdělení: „klasické vábení (partner, sociální vztahy)“, „dráždění (sok)“). cmmj.cz.
2. Správa myslivosti. *Jelen v říji*: „Jelena lze přivábit vábničkou, která napodobuje troubení říjného jelena“; „Zkušení myslivci poznají podle troubení jelena, jde-li o hledajícího jelena a nebo o hlavního jelena, ovládajícího stádo.“ spravamyslivosti.cz.
3. Správa myslivosti. *Srnec v říji*: „Během říje se říjná srna ozývá typickým pískáním … myslivci … se snaží napodobením pískotu říjné srny přivábit srnce.“ spravamyslivosti.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: troubící jelen (Wanax01, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 19, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 17 „Lovy lstné“ a snímek 18 „Lov vábením“; „lákání predátora“, „újediště –

přiměřené množství krmiva, veterinární pravidla, predátoři, černá“, „volavky – napodobeniny daného druhu, vodní pernatá, holub“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. d) („lovit zvěř pernatou na výrovkách, lovit zvěř s pomocí živých živočichů jako návnad“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: volavka na kachny (Leonard J. DeFrancisci, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka C1

1. Wikipedie. *Tetřev hlušec* (kapitola o historii lovu tetřeva). cs.wikipedia.org.
2. Wikipedie. *Myslivost* (kapitola o odchytu zvěře). cs.wikipedia.org.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: padací past (Yourcelf, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 19, otázka C2

1. CoJeCo.cz. *Jestřábí koš*. cojeco.cz.
2. Policie České republiky. *Pytláci skončili v rukách policistů*. policie.gov.cz.
3. Rytina je z Wikimedia Commons a je tu jen zmenšená: jestřábí koš, Meyers Konversations-Lexikon, cca 1885 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 20, otázka A1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 33 „Zařízení k lovu zvěře“: „Zásady – Souhlas vlastníka pozemků – Bezpečná konstrukce – Dobrý technický stav – 200 m od hranic – Přirozené materiály – Směr větru – Respektování ochozů“; snímek 8 „Čekaná“: „Čekaniště – Krytina, ochoz, paše, kaliště, újediště“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 4 („Myslivci zřizují a udržují myslivecká zařízení v honitbě v takovém technickém stavu, aby řádně sloužila svému účelu, a aby bylo možno je bezpečně používat. […] Stará zchátralá a nepoužívaná myslivecká zařízení se odstraňují. […] Výstavba mysliveckých zařízení se vždy předem projedná s vlastníkem pozemku.“). cmmj.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. r) („lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby […] a v těchto vzdálenostech […] umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení“). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 4 („Myslivci zřizují a udržují myslivecká zařízení v honitbě v takovém technickém stavu, aby řádně sloužila svému účelu, a aby bylo možno je bezpečně používat. […] Stará zchátralá a nepoužívaná myslivecká zařízení se odstraňují. […] Výstavba mysliveckých zařízení se vždy předem projedná s vlastníkem pozemku.“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), s. 26 („Rovněž je zakázáno poškozovat jakákoliv myslivecká zařízení např. krmelce, slaniska, napajedla, posedy apod. Pro jejich vybudování a umístění na honebním pozemku je vždy nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku, nejlépe v písemné podobě.“). web2.mendelu.cz.
3. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 45 odst. 1 písm. r) („lovit zvěř na čekané ve vzdálenosti do 200 m od hranic sousední honitby, lovit bažanty ve vzdálenosti do 200 m od sousední bažantnice a v těchto vzdálenostech přikrmovat zvěř, umísťovat myslivecká zařízení a provádět lov z mysliveckých a jiných zařízení“). zakonyprolidi.cz.

Karta 20, otázka A3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 33 „Zařízení k lovu zvěře“: „Čekaná – Záštity, zásedky, boudy – Posedy, kazatelny – Otevřené – Kryté – Zateplené – Mobilní“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 58 („Při společném honu na drobnou zvěř se považuje za nemyslivecký způsob lovu zejména: […] skrývat se před blížící se drobnou zvěří, ke střelbě klekat nebo zaléhat; lze se ukrýt pouze za připravenými záštitami.“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: záštita (Stefan Oemisch, CC BY-SA 4.0), bouda (MJCdetroit, CC BY-SA 3.0). Znění licencí: CC BY-SA 4.0, CC BY-SA 3.0.

Karta 20, otázka A4

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 8 „Čekaná“: „Zařízení – Pravidla výstavby (souhlas, 200 m) – Posed, záštita, zásedka, přirozený úkryt – Převažující směr větru […] Výhody – Univerzálnost – Klid v honitbě – Obeznání zvěře – Bezpečný výstřel – Dostupné i při horším zdravotním stavu – Menší nároky na zkušenosti – Opora pro zbraň“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 45 („Při lovu se nestřílí ani nemíří ve směru, ve kterém může dojít k ohrožení zdraví, života nebo majetku. Nebezpečný směr střelby je takový, kde v dostřelu použité zbraně jsou nebo mohou být lidé, zvířata, budovy, dopravní prostředky apod.“). cmmj.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kazatelna (Johann Jaritz, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka A5

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 9 „Šoulačka“: „Pozvolný pohyb honitbou – Sys-

tém šouláků a odboček – Kolem krytin, ochozů, paše, kališť“; snímek 33 „Zařízení k lovu zvěře“: „Naháňkové posedy – Lovecké chodníky – Přístupové šouláky“). cmmj.cz.
2. Kamler, J. a kol. *Myslivost*. Mendelova univerzita v Brně, projekt InoBio (skripta, projekt InoBio, MENDELU), s. 153 („Neméně důležitá jsou také lovecká zařízení (posedy, kryté kazatelnové posedy, střelecké záštity, šouláky aj.)“). web2.mendelu.cz.
3. Národní lesnický institut. *Lovectví* („šoulačka – je „aktivnější“ formou lovu, než čekaná. […] Tento způsob lovu je založen na pomalé a opatrné pochůzce vybranou částí honitby, kde je předpoklad výskytu zvěře, s občasným zastavením a sledováním okolí.“). nli.gov.cz.
4. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: šoulák (Trachemys, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka B1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 26 „Lov na újedi a obnově“; „újeď, újediště, újeďovna, cíl – přilákání, omezení množství, omezení přístupu, větřidla, šelmy, vnadiště na černou“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Myslivecký řád*, bod 7 („Ostatní uhynulá zvěř, ulovená zvěř, která se jinak nezužitkuje, a zvířata škodlivá myslivosti musí být odstraněna … Výjimku tvoří újedi, určené k lovu zvěře.“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: újediště (Alois Bembel, CC BY-SA 4.0), vnadiště (Wikitarisch, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka B2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 26 „Lov na újedi a obnově“; „omezení množství, omezení přístupu, větřidla“). cmmj.cz.
2. Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, § 9 odst. 2 („je zakázáno poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře … K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku.“). zakonyprolidi.cz.
3. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: kazatelna (Johann Jaritz, CC BY-SA 4.0). Znění licence: CC BY-SA 4.0.

Karta 20, otázka B3

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 26 „Lov na újedi a obnově“; „obnova – dlouhá a krátká, obeznání zvěře, využití při společném lovu, využití při individuálním lovu, spárkatá, liška, kuna“). cmmj.cz.
2. Tamtéž, snímek 23 („lov na obnově – čerstvý sníh, černá, liška, zradidla“). cmmj.cz.
3. *Společné lovy – jejich druhy, průběh i podmínky* (nátlačka „měla by se provádět pouze při obnově a po bezpečném obeznání zvěře, za jiných okolností je výsledek nejistý“). maxarmy.cz.
4. Šiman, K. *Česká mluva myslivecká. Příručka myslivecského názvosloví a úvod do nauky o myslivosti*. Praha 1946; vydáno jako *Slovník české mluvy myslivecké* Českomoravskou mysliveckou jednotou („Čerstvá obnova – sníh právě napadlý“; „Dlouhá obnova – padal-li sníh již před půlnocí“; „Krátká obnova – sněžilo-li až po půlnoci“). mladimyslivci.cmmj.cz.
5. Fotografie je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: stopa černé zvěře na obnově (James Lindsey, CC BY-SA 3.0). Znění licence: CC BY-SA 3.0.

Karta 20, otázka C1

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51 „Lov tetřeva, tetřívka, koroptve a sluky“, okruh VII/C/20: „Koroptev – Ploužení v zemědělských porostech, Protláčení remízů, Ohaři a slídiči“). cmmj.cz.
2. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace, snímek 48 „Výrovka, zradidla, tenata, příkrajníky“: „Příkrajník – Odchyt koroptví – Ploužení s ohařem – Po vystavení hejnko překryto velkou sítí“). cmmj.cz.
3. Fotografie jsou z Wikimedia Commons a jsou tu jen oříznuté a zmenšené: koroptev polní (Åsa Berndtsson, CC BY 2.0), ohař vystavuje (Cavalryman, CC BY-SA 4.0). Znění licencí: CC BY 2.0, CC BY-SA 4.0. Rytina příkrajníku je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Tirass, z díla *Georgica Curiosa Aucta*, 1695 (neznámý autor, volné dílo).

Karta 20, otázka C2

1. Českomoravská myslivecká jednota. *Zkoušky z myslivosti – VII. skupina: Lov zvěře* (školicí prezentace pro lektory a zkušební komisaře, snímek 51 „Lov tetřeva, tetřívka, koroptve a sluky“, okruh VII/C/20: „Sluka – Historicky na společných lovech, Tradičně v průběhu toku, Čekaná během večerního soumraku, Vábení hlasem slepičky“). cmmj.cz.
2. Fotografie sluky lesní je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: sluka lesní (Imran Shah, CC BY-SA 2.0). Znění licence: CC BY-SA 2.0. Rytina sluky na tahu je z Wikimedia Commons a je tu jen oříznutá a zmenšená: Schnepfenstrich, originální kresba Carl Friedrich Deiker, 1885 (volné dílo).

Tiráž

Příprava ke zkoušce z myslivosti

Vydal web myslitest.cz jako knihu ve formátu PDF.

Vydání ze dne 12. 11. 2026. Obsah odpovídá webu k tomuto dni.

Texty jsou pod licencí MIT. Každá fotografie je odkaz na originál, kde je uvedený autor a licence.

Kniha není oficiální učební materiál.

Kontakt: zdar@myslitest.cz